

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

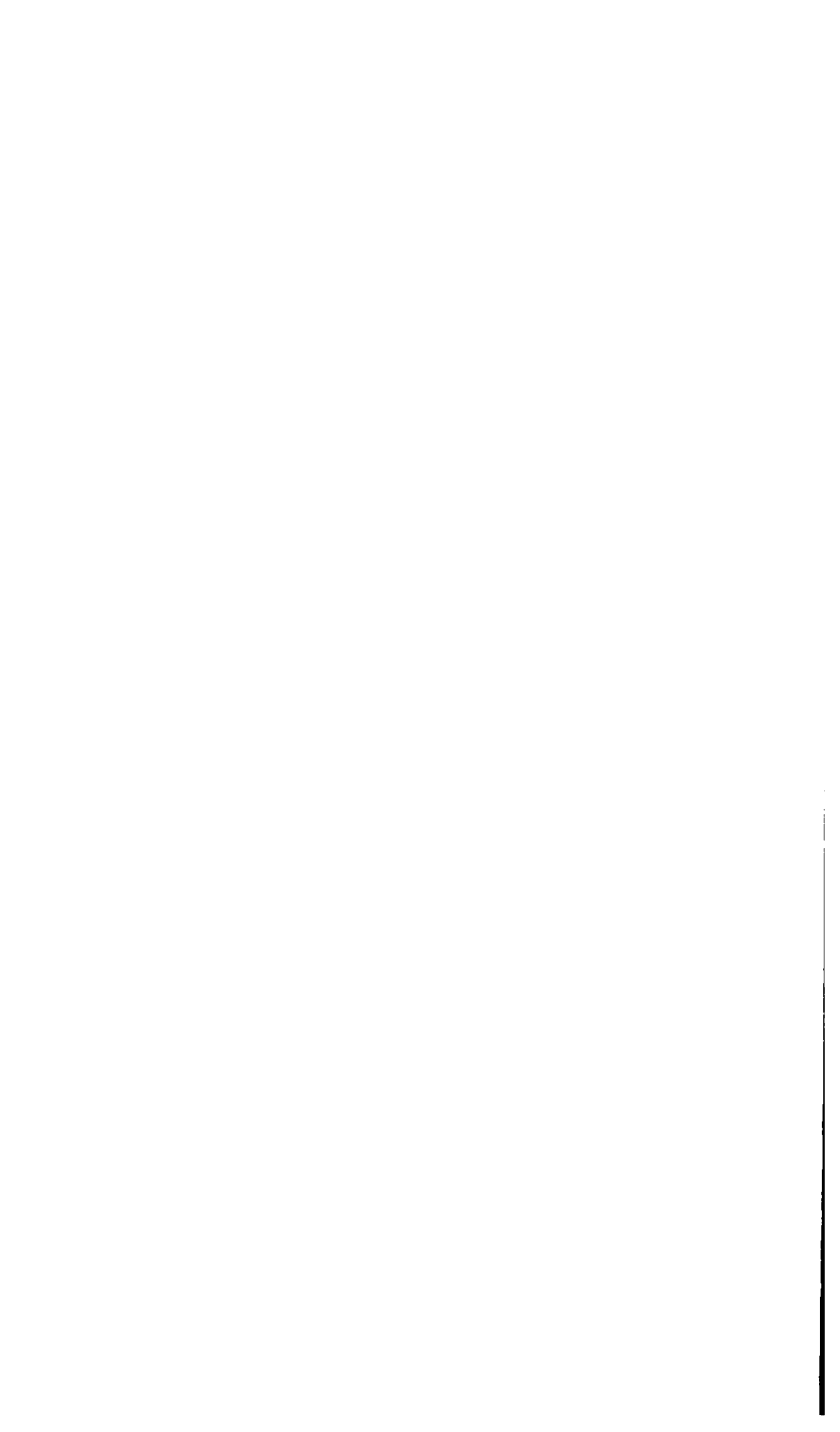
Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

RHETORES GRAECI

EX

CODICIBUS FLORENTINIS
MEDIOLANENSIBUS MONACENSIBUS · NEAPO-
LITANIS PARIENSIBUS ROMANIS VENETIS
TAURINENSIBUS ET VINDOBONENSIBUS

EMENDATIORES ET AUCTIORES EDIDIT

SUIS ALIORUMQUE ANNOTATIONIBUS INSTRUXIT INDICES LOCUPLE-
TISSIMOS ADIECIT

CHRISTIANUS WALZ

PROFESSOR TUBINGENSIS.

VOL. *I.*

STUTTGARTIAE ET TUBINGAE

sumptibus J. G. C O T T A E

LONDINI

apud BLACK, YOUNG et YOUNG. Tavistock Street.

LUTETIAE

apud FIRMIN DIDOT.

MDCCCXXII.

G 510

B

MARVARD COLLEGE LIBRARY
FROM THE LIBRARY OF
HERBERT WEIR SMYTH
APR. 15, 1941

TUBINCAE, typis Hopferi de l'Orme.

TRIUMVIRIS

OPTIME DE SE MERITIS

CAROLO BENEDICTO HASE

LEGIONIS HONOR. FRANCIAE, S. WLADIMIRI RUSSIAE, AQUILAQUE RUBRAE BORUSSICAE EQUITI, BIBLIOTHECAE REGIAE PARIISIENSIS CONSERVATORI ADJUNCTO, IN SCHOLA REGIA POLYTECHNICA REGIAQUE SPECIALI LINGUARUM ORIENTALIUM PROFESSORI, INSTITUTI FRANCIAE IN ACAD. INSCRIPT. ET HUMANIORUM LITT., ACADEMIAE SCIENTIAR. IMP. PETROPOLITANAE, REGIAE BEROLINENSIS, MONACENSIS, SOCIETATIS LATINAE JENENSIS SOCIO etc. etc.

FRIDERICO THIERSCH

PHILOSOPHIAE DOCTORI,

REGI BAVARIAE A CONSILIIS AULICIS, UNIVERSITATIS MONACENSIS PROFESSORI, ACADEMIAE MONACENSIS SOCIO
etc. etc.

GUILIELMO BARDILI

PHILOSOPHIAE DOCTORI,

ECCLESIAE URACENSIS DIACONO

QUORUM CONSILIO, AUCTORITATE, OPERA

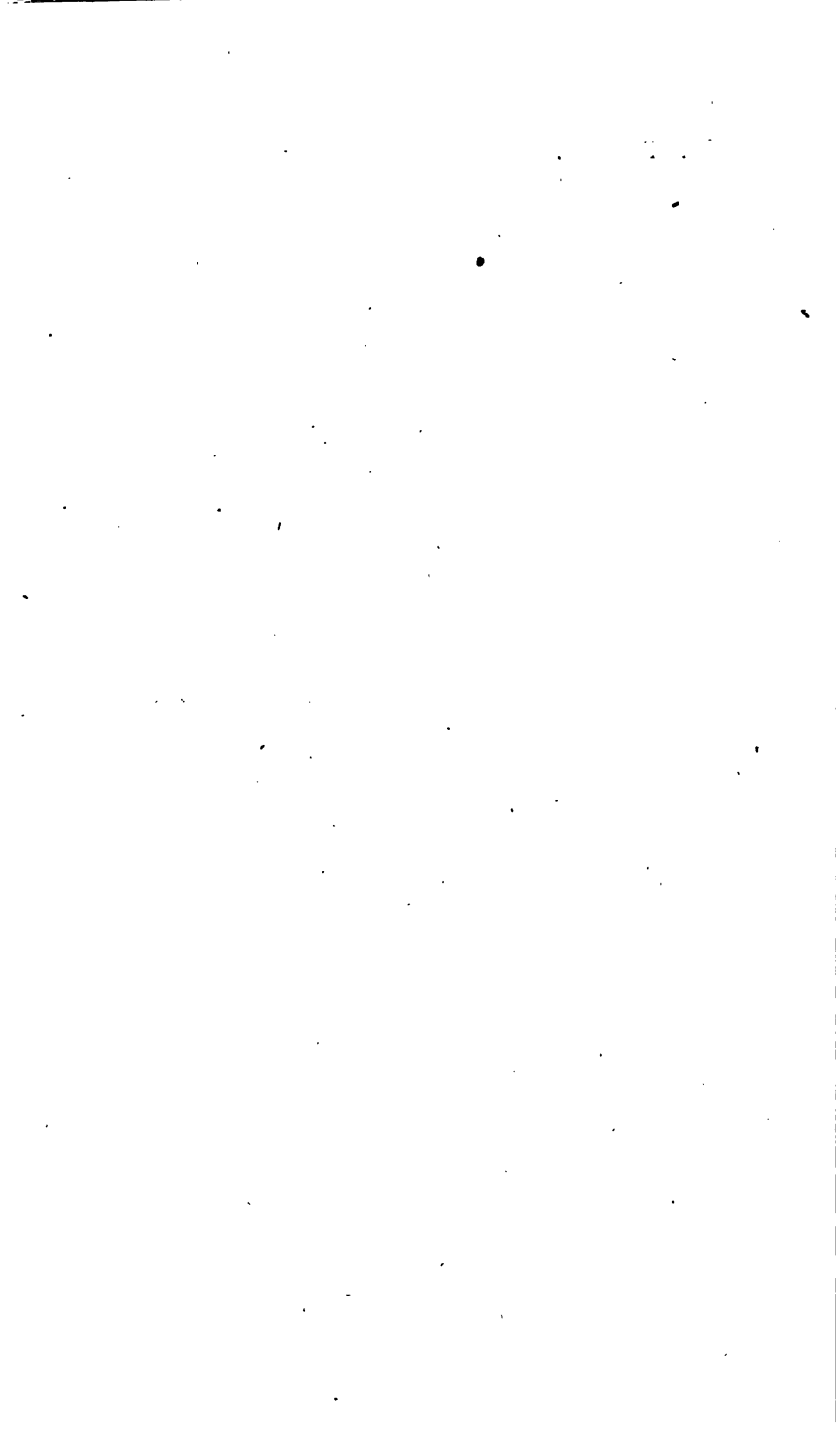
HAEC RHETORUM GRAECORUM EDITIO PERFECTA EST

HUNC LIBRUM

GRATI PIIQUE ANIMI DOCUMENTUM

SACRUM ESSE VOLUIT

CHRISTIANUS WALZ.

CHRISTIANUS WALZ

L E C T O R I

S. P.

His quinque abhinc annis quum de itinere litterario bene et utiliter instituendo cum **GUILIELMO BARDILI** consilia conferrem, is, qua est omnis rei litterariae peritia, cum ad alia, tum ad **Rhetores Graecos** ab **Aldo** a. **1508** et **1509** duobus voluminibus editos animum meum advertit. De quibus tum mihi nondum visis cum ita disputaverit **Fr. A. Wolfius** in **Analectis litter.** Tom. II. p. 515. sqq. ut omnibus, quibus **Graecae litterae** curae cordique sunt, maximum tam

*

rari¹ et egregii libri desiderium moveret, si in hoc labore salebroso, atque ab aliis fastidito tironium facerem, operae pretium me facturum censui.

I Wolfius l. l. p. 525. cum praeter exemplum, Heidelbergae inter libros Graevianos servatum, nullum in Germania plenum exstare putaverit, eorum causa qui librorum rariorum studiosi sunt, quaecunque in principibus bibliothecis inveni, enumerabo. Duo exemplaria plena asservantur Monaci, unum ex bibliotheca Petri Victorii, cum notis ejusdem manu scriptis, alterum ex bibliotheca J. A. Widmistadii, aliud ex libris Wytttenbachii Berolinum translatum esse refert Schoenbornius in dissertatione de authenticitate declamationum, quae Gorgiae Leontini nomine exstant, Vratisl. 1826. p. 7. not., equidem non vidi. Volumen primum servatur Dresdae, secundum ex libris Conr. Gesneri Darmstadtiae, idemque e bibliotheca Jenensi nuper in lucem protraxit Goettlingius. In Italia integris exemplaribus gaudent bibliothecae, Veneta S. Marci, Mutinensis, Vaticana, Angelica, Neapolitana, Taurinensis, volumen primum inveni in bibliotheca Casenatensi, secundum in Ambrosiana. In catalogis Collegii Romani et bibliothecae Riccardianae consignata sunt Rhetorum Graecorum duo Volumina, sed quo delata sint, non constat. Bibliotheca regia Parisiensis plenum habet exemplum; inter privatos apud solum Renouardum, librarium Parisiensem celeberrimum,

Mox itineri me accinxi, et Monaci laboris initium feci. Ibi quum vastum laboris suscepti ambitum in dies magis intelligerem, quippe in quo non id solum agendum esset, ut edita ad codicum manu scriptorum fidem denuo recense-

exemplar egregium vidi. In bibliotheca Boutourlini, Comitis Florentini, utrumque volumen servari ex catalogo illius intelligo. In Angliae Bataviaeque bibliothecis quin exemplaria quaedam exstent nullus dubito. Notatu dignum est, quod A. G. Beckerus in Sebodii biblioth. crit. a. 1828. nr. 74. not. * exemplum membranis impressum, margine lata instructum, a Bessero, librario Hamburgensi, in suos sibi usus concessum fuisse refert. Haec mihi computanti, quo jure volumen secundum multo rarius quam primum esse bibliographi affirmare soleant, non satis liquet. — Quod vero Hemsterhusio accidit, ut sexaginta per annos nullo in bibliopolio, nullo cujusquam auctionis catalogo rhetorum horum exemplum posset invenire, idem mihi per tres et quod excedit annos omnes principum urbium tabernas librarias perscrutanti evenit: jam vero apud Stephanum Audinum, bibliopolam Florentinum, integrum exemplar quingentis Paulis venale pro stare ex ejusdem catalogo editionum Aldinarum, Florentiae 1827. 8. edito, intelligo. Causam vero, propter quam hic liber adeo rarus est, ab eo potissimum repetendam puto, quod usu scholastico, cui hi scriptores inservierunt, exemplaria absunta sunt.

rentur, sed ut fere totidem inediti ejusdem argumenti libri et commentarii, in diversis bibliothecis reconditi, adjicerentur, tantumque apparatus annuo, quod itineri meo proposueram, spatio congeri posse desperarem, labantem animum auctoritate sua interposita confirmavit FR. THIER-SCHITUS, eodemque tempore HASIUS litteris humanissimis ad me transmissis operam suam pollicitus est, quam quidem, cum biennio post Parisios venissem, tantam mihi praestitit, quantum nec sperare nec petere ausus essem. Quare librum hunc sub iisdem, quibus susceptus est, horum triumvirorum auspiciis in lucem prodire volui.

Accessit summa liberalitas, qua principum bibliothecarum praefecti in me usi sunt, LICHTENTHALERUS, SCHRETTINGERUS, KRABINGERUS Monaci, COPITARIUS, EICHELBERGERUS Vindobonae, BETTIO Venetiis, BENTIVOGLIO et MANCINI Mediolani, FR. DE FURIA Florentiae, CIRILLÓ Neapoli, ita ut, si quid in hoc labore meriti, id fere omne ad conjuncta dignissimorum virorum studia referendum sit.

De ea vero, quam in hac editione curanda secutus sum, ratione ut te edoceam, scito id mihi esse propositum, ut, quantum fieri possit, plenum Rhetorum Graecorum corpus, adjecto apparatu critico et exegetico, exhibeatur. Itaque non modo editionem Aldinam, qua tanquam fundamento nititur nostra, innumeris vitiis et lacunis modo minoribus, modo majoribus purgatam edere constitui, sed alii quoque ejusdem argumenti libri, seu post Aldum impressi, seu nunc demum e bibliothecarum tenebris a me protracti, editioni huic inserentur. Qua in re fieri aliter non potest, quin etiam eorum, qui serioribus Byzantini imperii temporibus vixerunt, scriptorum exercitationes rhetoricae et commentarii in Hermogenis rhetorica et Aphthonii progymnasmatibus explicandis potissimum versantes recipiantur. Ita enim omnium temporum libris propositis satis elucebit, vix aliud Graecae doctrinae genus per tot tantasque viginti fere seculorum vicissitudines, a Gorgia Leontino usque ad Constantinopolin expugnatam aequabilius et constantius servatum esse, quam ipsa haec rhetorum et sophistarum disci-

plina, in horum scholis Graecorum exemplarium usum et aliquem certe, licet communi temporum labe infectum, elegantioris doctrinae sensum nunquam intercidisse, his studiis imbutos viros historias imperii scripsisse, et ad summos magistratus evectos esse, eoque modo factum esse, ut fanatico, quo clericorum monachorumque stupor in omnia Graecarum litterarum monumenta saeviebat, furori eae, quibus nunc gaudemus, reliquiae eriperentur: denique perspecto hujus institutionis usu, tanta seculorum serie sancito, intelligetur causa, propter quam hi ipsi libri hodie etiam in Graecia principem ad pueros instituendos locum obtineant. — Praeterea rariores Virorum doctorum annotationes, ut Schefperi ad Aphthonium et Theonem, Norrmanni ad Alexandrum, Phoebammonem, Minucianum et Aristidem, Boissonadii ad Tiberium et Rufum, Galei ad Demetrium ² et Severum, aliasque huc illuc dispersas, recipiam. Aristotelis autem et Dionysii Halicarnassei libros rhetoricos, qui et

² Schneideri commentarius ad Demetrium Phalereum, qui apud librarios non amplius exstat an novae editioni inserendus sit, de eo a Viris doctis velim edoceri.

ipsi in collectione Aldina continentur, cum aliis editionibus satis divulgati sint, nunc quidem omittendos, animumque primum his libris, quibus dudum aegerrime caruerunt philologi, advertendum censui: si vero gravibus Virorum doctorum suffragiis ad hos quoque edendos fuero provocatus, suo tempore laborem hunc suscipere non gravabor. Alia quaedam huc spectantia, ne nimis augerem libri molem, in bibliotheca Parisina, Vaticana et Medicea relinquenda fuerunt, alia nusquam alibi exstantia in Iriartii catalogo bibliothecae Escorialensis consignata sunt, alia in Angliae bibliothecis servantur, aliorum hic illic latentium notitiam eorum, qui in his studiis versantur, humanitate ad me perventuram spero; quae quidem omnia, si Deus vires animumque multa molientem servaverit, opusque susceptum prospero successu ornaverit, aut ipse supplementi loco edere, aut certe ita describere in animo habeo, ut alii alio tempore hoc labore possint defungi.

De iis, quibus usus sum subsidiis, cum aptius visum sit in praefatione, unicuique ex sexaginta,

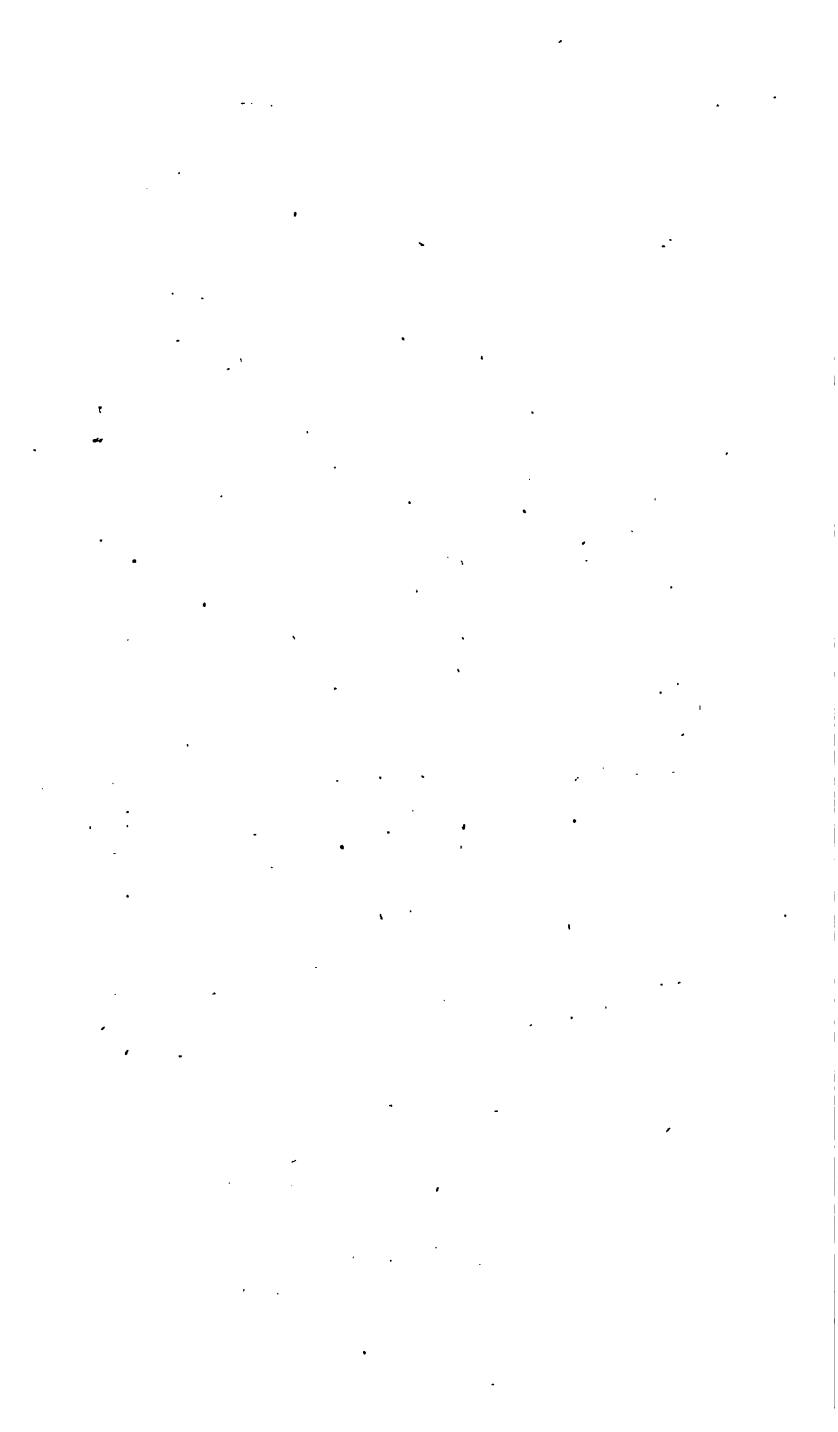
quae collectio nostra continebit, scriptis praemit-
tenda, diligentius exponere, jam praefandi fi-
nem faciam, neque te diutius morabor.

Itaque vale, lector benevole, atque ut ad
librum, magno labore, amplis sumtibus et im-
probo temporis dispendio confectum aequo cum
judicio accedas, id non tam rogo, quam meo
quodam jure postulo.

Scribham Tubingae Suevorum Idibus April.
MDCCXXXII.

ARGUMENTUM VOLUMINIS PRIMI.

I.	Ἐρμογένους προγυμνάσματα	- - pag.	7
II.	Ἀφθονίου προγυμνάσματα	- - - -	55
	1. Ματθαίου τοῦ Καμαριώτου ἐπιτομή εἰς τὰ τῆς ῥητορικῆς προγυμνάσματα	- -	121
	2. Ἀνωνύμου περὶ τῶν τοῦ Ἀφθονίου προ- γυμνασμάτων	- - - - -	127
III.	Θέωνος προγυμνάσματα	- - - -	137
	Σχόλια εἰς τὰ αὐτὰ	- - - -	257
IV.	Νικολάου προγυμνάσματα	- - - -	262
V.	Νικηφόρου τοῦ Βασιλάκη προγυμνάσματα	- - - -	421
VI.	Ἀδριανοῦ μελέται	- - - -	526
VII.	Σενήρου διηγήματα καὶ ἠθοποιῶναι	- - - -	534
VIII.	Γεωργίου τοῦ Παχυμεροῦς προγυμνάσματα	- - - -	549
IX.	Ἀνωνύμου προγυμνάσματα	- - - -	597

ΕΡΜΟΓΕΝΟΥΣ
ΠΡΟΓΥΜΝΑΣΜΑΤΑ.

Fabricius

in biblioth. graeca lib. IV. c. XXXIII. IV. Vol. VI. p. 69.
ed. Harl.

Hermogenes, Tarsensis, rhetor, Callippi F. nepos forte vel propinquus fuit Hermogenis, Tarsensis, quem propter quasdam in historia figuras, librariis etiam, qui eam descripserant, cruci adfixis, occidit Domitianus, teste Suetonio c. X. Vix quindecim annos natum auscultavit et admiratus fuit Marcus Antoninus, iam imperator, quem Hermogenes ita adlocutus esse fertur: ἰδοῦ σοι, βασιλεῦ, ῥήτωρ παιδαγωγῶν δεόμενος, ῥήτωρ ἡλικίαν περιμένων. En tibi Imperator rhetorem, qui paedagogo indiget, oratorem, qui annos exspectat. Musonium quoque, philosophum, Hermogenis fuisse auditorem, Suidas [atque Eudocia p. 163.] refert, quod de celebri illo philosopho Stoico accipere tempus non patitur. Itaque, nisi fallit nos Suidas, de alio iuniore Musonio hoc sit intelligendum, de quo apud Aristidem, rhetorem, mentio. Anno decimo septimo aetatis scripsit τέχνην ῥητορικὴν, et anno vicesimo librum de ideis, qui iam pridem in omnium fuere manibus; sed mox anno vicesimo quinto virum defecit memoria, atque adeo dicendi facultas, neque eam recuperasse constat, licet diu post vixisset et ultimam senectutem attigisset. Itaque contemptui habitus locum dedit Antiochi, Sophistae, dictione: Ἐρμογένης ἐν παισὶ μὲν γέρων, ἐν δὲ γέρονσι παῖς. Inter pueros senex, inter senes puer. Mortui in

cadavere dissecto cor pilis obsitum est repertum, et ma-
 ius etiam, quam hominum esse solet. Cognomine dictus
 ξυστήρ, sive scalptor, nescio an ideo, quod doceret dictio-
 nem scalpello quasi deradere, ut Synesius in Dione p. 47.
 dixit τὸ λέξιν καθῆραι τε καὶ ἀποσυμμεῦσαι.

Hermogenis opus rhetoricum quinque constabat scriptis,
 e quibus ad nos pervenerunt posteriora quatuor. Illud di-
 serte docet nos Io. Tzetzes Chil. VI. hist. 79. cuius verba
 adscribam:

*Ῥητορικὴν μὲν γίνωσκα τὴν δικηγόρων τέχνην,
 Τὴν βίβλον Ἐρμογένους δὲ σοφιστικὴν με καλεῖν.
 Αὐτὴ δὲ σοφιστεύουσα ῥητορικῆς ἡ βίβλος
 Πεντάβιβλος ὑπάρχει μὲν, εἰς πέντε διαιρεῖται,
 Εἰς τε τὰ προγυμνάσματα, στάσεις καὶ τὰς εὐρέσεις,
 Ἰδέας καὶ πρὸς μέθοδον δεινότητος σὺν τούτοις.*

Idem repetit Chiliad. XI. hist. 369. atque omnium quinque
 argumenta copiose prosequitur.

Hermogenis progymnasmata, quae perditae esse censuit
 Fabricius, tanto in veterum rhetorum scholis habita sunt
 pretio, ut Aphthonius ad eorum normam sua componeret, et
 Priscianus, grammaticus, eadem in latinum sermonem con-
 verteret, sub titulo: Praeexercitamenta rhetorices ex Hermo-
 gene, ea tamen sumpta licentia, ut huc illuc de suis quae-
 dam adderet, et exemplis e Graecis autoribus petitis Romana
 modo substitueret, modo adiungeret. Insequentibus autem
 seculis Aphthonii, qui duodecim Hermogenis progymnas-
 mata duobus auxit et exemplis illustravit, auctoritas in
 scholis praevaluisse videtur, quo factum, ut in codicibus
 fere omnibus Hermogenis rhetoricae Aphthonii progymnas-
 mata praefigerentur, eaque ipsa a Suida et in codicibus
 multis προγυμνάσματα εἰς τὴν τοῦ Ἐρμογένους ῥητορι-
 κὴν vocarentur, Hermogenis progymnasmata rarius et sem-
 per a rhetorica sejuncta describerentur, neque commenta-

tores nasciscerentur, neque post inventam artem typographicam desiderarentur. Fuisse, qui ea Libanio adiudicarent, discimus ex scholiis ineditis ad Hermog. de stat. c. XIX. λβ. quae volumine septimo editionis nostrae continebuntur: „τούς δὲ τόπους, ἀφ’ ὧν αὐτὰς θέσεις κατεσκευάσαμεν, αὐτὸς ἡμῖν ὁ τεχνικὸς ἐδήλωσε διὰ τῶν προγυμνασμάτων, ἃ μὲς οὐ λελήθασί τινες τῶ σοφωτάτῳ Λιβανίῳ περιτιθέντες, ἄγαν ἔλλογίμως, ἵνα δὴ οὕτως φαίην.“ Satis illi refelluntur tum Prisciani, tum aliorum, qui de rhetorica scripserunt, autorum autoritate. Nam non modo ab Aphthonii commentatoribus, Ioanne Siceliota Doxop. et Scholiasta Aldino singulis capitibus laudantur, sed aliorum etiam testimonio confirmantur.

I.

Syrianus.

Rhetores Graeci Vol. II. p. 13. Ald.

Τρεῖς μὲν οὖν εἰσιν αἱ συνεκτικώταται τέχναι ῥητορικαί, ἃς ὁ αὐτὸς Ἑρμογένης συνέγραψεν ἢ τε τῶν προγυμνασμάτων, καὶ ἡ περὶ τῶν στάσεων αὕτη, καὶ ἡ περὶ τῶν ἰδεῶν.

II.

Προλεγόμενα εἰς στάσεις No. I.

Rhetores Graeci Vol. VII.

Τρεῖς γάρ εἰσιν αἱ ῥητορικαί, ἃς καὶ αὐτὸς Ἑρμογένης συνέγραψατο, ἢ τε τῶν προγυμνασμάτων, καὶ ἡ καροῦσα τῶν στάσεων, καὶ ἡ περὶ τῶν ἰδεῶν.

III.

Nicephor. Basilac.

Fab. 2. pag. 130. ed. Allat.

Ὁ μῦθος οὗτος ἐστὶ μὲν Λισώπειος, τὴν δὲ μελέτην ἐκ τῶν Ἑρμογένους προγυμνασματικῶν μεθόδων

ἠρανόσατο, πλατύτερον ἐξυργασμένος, ὡς ἐκαῖνος μεθο-
δεύει ἐν τοῖς περὶ μύθου.

IV.

Georgius Pletho

in συντομῇ περὶ τινων μερῶν τῆς ῥητορικῆς, quam sub
Matthaei Camariotae nomine edidit D. Hoeschelius
Aug. Vindel. MDVC.

Ἐπὶ δὲ ταῦτα τὰ εἶδη ἀνάγονται τὰ τε ῥητορικᾶ
προγυμνάσματα, ἃ εἰς δώδεκα περιέστησεν ὁ Ταρσεὺς
Ἐρμογένης, ἐσώστερον δὲ εἰς δέκα καὶ τέσσαρα παρεξέ-
τεινεν ὁ Ἀντιοχεὺς Ἀφθόνιος· ἀνασκευὴν γὰρ καὶ κα-
ταςκευὴν μιᾷ διδασκαλίᾳ τοῦ Ἐρμογένους περιλαβόντος,
ὡς καὶ τὸ ἐγκώμιον καὶ τὸν ψόγον ἑτέρᾳ, αὐτὸς διελών
τὰ δύο ταυτὶ νομίζεσθαι πεποίηκε δέκα καὶ τέσσαρα·
πάντα μὲν οὖν τὰ προγυμνάσματα Ἐρμογένους εἰδικᾶ
τε καὶ μερικᾶ, ὥσπερ αἱ εἰδικαὶ στάσεις αἱ δέκα καὶ
τρεις, καὶ πᾶσαι τούτων αἱ μερικαὶ ὑπὸ τὰ τρία εἶδη
ἀνάγονται.

De edendis progymnasmatibus his centum abhinc annis
primum cogitaverunt Angli quidam. A. 1724. Ionas Eleu-
therius, Graecus, codicis Parisiensis, cuius numerum non
nominat, apographum ad Richardum Mead misit. A. 1733.
abbas Sallier, rogatu Richardi Ellys baronetti ad Wardi-
um, Professorem Collegii Greeshamensis collationem codi-
cis 3514. (nunc 3032.) et 2031. (nunc 2731.) transmisit,
et tertii codicis collationem, laceri et imperfecti, cuius nu-
merum, qui non nominatur, 3265. esse censeo, a. 1738.
adiexit, sed non nisi a. 1812. progymnasmatata cum apparatu
critico et exegetico in Diario Classico Londinensi Vol. V.—
VIII. tanquam inedita impressa sunt eo modo, ut Par. C

textus locum occupet, Codicum A et B varietas subjecta sit. Pridem vero ex codice Taurinensi 67. descripta ediderat A. H. L. Heeren in biblioth. antiquae litterat. et artis fasc. VIII. et IX. a. 1794. Iterum edidit et uberiore annotatione instruxit G. Veesenmeyer Norimb. 1812. et inter Prisciani opera Vol. II. A. Krehl latina versione ex adverso posita Lips. 1820.

Textum multis locis depravatum constitui ex codicibus Parisiensibus, in Wardii usum, diligenter, ut mihi persuasi, collatis, Mediceo, Ambrosiano, quos ipse contuli, Taurinensi. Paucos locos in omnibus codicibus ita corruptos inveni, ut ad conjecturam confugiendum esset.

1. Par. A. est cod. 3032. membran. sec. 12. forma 12. notis Tironianis ad marginem adscriptis. Codex est optimae notae. Duae Wardii collationes ubi discrepant, veram lectionem ex codice quaesivi.
2. Par. B. est cod. 2731. chartac. sec. 15. fol. In fine: *τέλος τῶν Ἐρμογένους προγυμνασμάτων*. Sequitur: *περὶ διαιρέσεως αὐτῶν ἐν ἐπιτομῇ*, schema duo folia explens, in cuius fine: *ἰστίον, ὅτι περιστατικά εἰσιν ἕξ*. etc.
3. Par. C. in editione Londinensi verbotenus exhibetur.
4. Par. D. est cod. 2929. chart. sec. 15. fol. cuius duo capita priora contuli.
Parr. B. C. D. deterioris notae sunt.
5. Med. est cod. Laurent. Plut. LX. 27. bombyc. forma 8. sec. 15. bene et diligenter scriptus.
6. Ambr. est cod. Ambrosianus D. 20. seculi, ut videtur 14. chartac. cum Parisiensi A. plurimum consentiens.
7. Taur. est Taurinensis 67. chartac. sec. 15. fol. bene scriptus, quem quum Heeren descripserit, inspexisse satis fuit. Ex hoc codice multae lacunae, per *ὁμοιοτέλευτα* potissimum natae in editiones Germanicas irrepserunt.

Varietas lectionis ex omnibus ita enotata est, ut codices, ubi nulla varietas annotatur, cum lectione recepta consentire censendi sint. Brevem Wardii annotationem propter summam Diarii Londinensis raritatem integram recepi: in qua, ne iniusta de viro bono sententia feratur, tenendum, plurimas eius emendationes factas esse ante, quam codicum A. et B. collationem accepiasset. Reliquorum interpretum notas selectas recepi.

ΕΡΜΟΓΕΝΟΥΣ¹
ΠΡΟΓΥΜΝΑΣΜΑΤΑ.

CAP. I.

Περὶ μύθου.

Τὸν² μῦθον πρῶτον³ ἀξιούσι προσάγειν τοῖς νέοις, διότι⁴ τὰς ψυχὰς αὐτῶν πρὸς τὸ βέλτιον ῥυθμίζειν δύναται⁵ καὶ⁶ ἔτι ἀπαλοὺς ὄντας αὐτοὺς ἀξιούσι πλάττειν⁷.

1 Par. BC. Ἐρμ. τοῦ τεχνογράφου προγ. 2 Praemittitur apud Priscianum definitio fabulae: „Fabula est oratio ficta, verisimili dispositione imaginem exhibens veritatis“; quae nescio an apud nostram exciderit? Heeren. Definitionem etiam c. VIII. a συγκρίσει et c. XII. a νόμου εἰσφορᾷ abesse recte observat Veesenm. et tenendum inde ab initio, Priscianum huc illuc de suis quaedam addidisse. 3 Ambr. ἀξιούσι πρῶτον. 4 Par. A ὅτι τὰς. Par. BCD ὡς ῥῥῆδιον τὰς. Taur. Med. Ambr. διότι τὰς. 5 Ward. „lege δυνατόν“. 6 Taur. ἐπὶ οὖν αὐτοῖς ἀπαλοὺς ὄντας. Heer. correxit ἔτι οὖν, quam conjecturam confirmat Med. Veesenm. accepit lectionem ἔτι οὖν, adjecta conjectura: ἐπὶ οὖν, quandoquidem, cui quidem appositum οὖν minus favet. Par. A καὶ αὐτοὺς ἀπαλοὺς ὄντας. Ambr. Par. BCD καὶ ἔτι ἀπαλοὺς ὄντας αὐτοὺς. in B et D ad marg. καὶ ἔτι ἀπαλοῖς οὖσιν αὐτοῖς. 7 Par. BCD προιάττειν. quod lectioni ad marginem BD adjectae: ἀπαλοῖς οὖσιν αὐτοῖς occasionem

Φαίνονται δὲ τούτῳ χρησάμενοι καὶ⁸ οἱ ἀρχαῖοι, Ἡσίο-
δος⁹ μὲν τὸν τῆς ἀηδόνος εἰπὼν, Ἀρχιλόχος¹⁰ δὲ τὸν τῆς
ἀλώπεκος. Ὀνομάζονται δὲ ἀπὸ τῶν εὐρόντων, οἱ μὲν
Κύπριοι, οἱ δὲ Λιβυκοὶ¹¹, οἱ δὲ Συβαριτικοὶ, πάντες

dedisse videtur: tribuerunt scilicet scribae τῷ προτάττειν sen-
sum τοῦ προστιθέναι seu προσάγειν. Meliores codd. Par. A. Ambr.
Med. Taur. τάττειν, i. e. formare, recte constituere, ut inter-
pretatur Veesenm. coll. Plut. de educat. c. VII., qui iungit
ὑγιαίνοντα et τεταγμένον βίον. Adde Isocr. de pac. p. 169. καλῶς
καὶ τεταγμένως πολιτεύεσθαι. Eundem sensum exprimit Priscian.
ad meliores facile vias instituunt vitae. Qua autoritate corru-
ptus in epist. crit. p. 6. scribendum censui: καὶ ἔτι ἀπαλοῦς
ὄντας αὐτοὺς ἀξιοῦσι τάττειν. Sed prorsus adsentior conjectu-
rae, quam Finckebius meus in annuntiatione illius libelli ephemeridibus
scholasticis inserta, derivavit ex Platone de rep. II. p. 377. B. οὐκοῦν οἶσθ' ὅτι ἀρχὴ παντὸς ἔργου μέγιστον, ἄλλως τε
καὶ νῆψ καὶ ὑπαλῶ ὄψεον; μάλιστα γὰρ δὴ τότε πλάττεται καὶ
ἐνδύεται τύπος, ὃν ἂν τις βούλεται ἐνοσημνασθαι ἐκείστω. et ib. C.
τοὺς δ' ἐγκριθέντας [μύθους] πείσομεν τὰς τροφούς τε καὶ μητέρας
λέγειν τοῖς παισὶ καὶ πλάττειν τὰς ψυχὰς αὐτῶν τοῖς μύθοις πολὺν
μᾶλλον ἢ τὰ σώματα ταῖς χερσίν: quibus locis addo Plutarch. de
educ. c. 5. ὡπερ γὰρ τὰ μέλη τοῦ σώματος εὐθὺς ἀπὸ γενέσεως
πλάττειν τῶν τέκνων ἀναγκαῖόν ἐστιν, ἵνα ταῦτα ὀρθὰ καὶ ἀστραβῆ
φύηται, τὸν αὐτὸν τρόπον ἐξ ἀρχῆς τὰ τῶν τέκνων ἤδη θυθμίζειν
προσῆκει. εὐπλαστον γὰρ καὶ ὑγρὸν ἢ νεότης, καὶ ταῖς τούτων ψυ-
χαῖς ὑπαλαῖς ἔτι τὰ μαθήματα ἐντήκεται· πᾶν δὲ τὸ σκληρὸν χα-
λεπῶς μαλάττεται. καθύπερ γὰρ σφραγίδες τοῖς ἀκαλοῖς ἐναπο-
μάττονται κηροῖς, οὕτως αἱ μαθήσεις ταῖς τῶν ἔτι παιδίων ψυχῶν
ἐναποτυποῦνται. καὶ μοι δοκεῖ Πλάτων ὁ δαιμόνιος ἐμμελῶς παρ-
αινεῖν ταῖς τίτθαις, μὴ τοὺς τυχόντας μύθους τοῖς παιδίοις λέγειν,
ἵνα μὴ τὰς τούτων ψυχὰς ἐξ ἀρχῆς ἀνοίας καὶ διαφθορᾶς ἀναπίμ-
πλασθαι συμβαίη. ubi vide notam Wyttenbach., scripsi igitur
πλάττειν. 8 καὶ Par. BCD om. 9. *Erg.* 201. cfr. Plutarch.
Symp. p. 158. B cum nota Wyttenbachij. 10 Archil. Fragm.
XXXVIII. et XXXIX. ed. Gaisf. 11 οἱ δὲ Λιβυκοὶ Taur. om.
recepti ex Ambr. Med Par. A [Med. Λυβικοὶ] Priscian. aliae

δὲ ¹² κοινῶς Αἰσώπειοι ¹³ λέγονται, διότι ¹⁴ τοῖς μύθοις Αἰσώπος ¹⁵ ἐχρήσατο πρὸς τὰς συνουσίας. Ὑπογραφὴν δὲ τινα τοιαύτην ἀποδιδόασιν ¹⁶ αὐτοῦ· ψευδῆ μὲν ¹⁷ αὐτὸν ἀξιούσιν εἶναι, πάντως δὲ χρήσιμον πρὸς τι τῶν ¹⁸ ἐν

Libycae. Par. C Τυροنيοί, lectio corrupta ex Τυρονηοί, quod est in Par. BD. 12 δὲ abest a Taur. tacite recepit Heeren. est in reliquis. 13 Par. A Αἰσώπειοι. ita Joseph. bell. Jud. VII. 6. 3. λουτρὸν ἡδιστον, παιώνιον τε νοσημάτων. Par. 1423. 1426. 1427. παιώνιον. Plut. Rom. c. 14. εἴτε ἵππειον Ποσειδῶ. Codd. duo Cardinalis Rodulfi et Vatic. ad marginem exemplaris Aldini, quo Muretus usus est, excerpti: ἵππειον. 14 Par. ABC διὸ, D δι' ὄ. 15 Αἰσώπος abest a Parr. 4. et Ambr. tum Par. AD et Ambr. ἐχρήσαντο. Par. BC ἐχρήσατο. Taur. Med. Αἰσώπος ἐχρήσατο. 16 Taur. διδόασιν περὶ αὐτοῦ. Par. A Med. Ambr. ἀποδιδόασιν αὐτοῦ. Par. BCD ἀποδεδώκασιν αὐτοῦ. De verborum simplicium et compositorum permutatione dixi in epist. crit. p. 6. et 7. adde, si lubet in nostro capite paullo post: πόλιν οἰκίσειν. Par. BCD συνοικίσειν. Phöbamm. init. εἴρηται δὲ σχῆμα διὰ τὸ μετασχηματίζεσθαι. Vatic. Angel. σχηματίζεσθαι. Ibid. c. 5. ἥς ἢ ἀναφορὰ ἢ ἐπὶ τὸ συνώνυμόν ἐστιν ἢ ἐπὶ τὸ συννοούμενον. codd. mei νοούμενον. Pausan. I. 2. 6. καὶ τὴν ἀρχὴν τὴν Κέκροπος Κραναὸς ἐξεδέξατο. Vat. ἐδέξατο. I. 22. 5. Θησεὺς δὲ — — πρὸς τὸν πατέρα προεῖπε χρῆσεσθαι τοῖς ἰστίοις λευκοῖς, ἦν ὀπίσω πλήν τοῦ ταύρου κρατήσας. Neapol. εἶπε. I. 32. 5. εἰς ὄρυγμα δὲ φέροντες σφᾶς ὡς τύχοιεν ἐσεβαλόν. Angel. ἐβαλον. I. 36. 6. ὡς ἴστερον Περσεία τὸν Φιλίππου τὴν τε ἀρχὴν ἀποβαλεῖν, καὶ αὐτὸν αἰχμάλωτον ἐς Ἰταλίαν ἀχθῆναι. Neapol. ἀναχθῆναι. II. 7. 7. ἐς δὲ τὴν ἀγορὰν ἐσελθεῖσαι Πειθούς ἐστιν ἱερὸν. Angel. ἐλθεῖσαι. Joseph. bell. Jud. III. 8. 5. μὴ γὰρ ὑπὸ Θεοῦ προπεμπόμενον ἦδειν τὸν Ἰουδαίων νόμον. Par. 1429. πεμπόμενον. VII. 4. 1. τρέπεται δὲ τὰ πλήθη πρὸς εὐωχίαν. Par. 1425. προτρέπεται. 17 Taur. Med. γε. Ambr. Parr. 4. μὲν. 18 Par. BC πρὸς τι τῶν ἀναγκαίων, omissis ἐν τῷ βίῳ. Par. AD et codd. Itali: πρὸς τι τῶν ἐν τῷ βίῳ. Ward. „Priscian. ad vitae utilitatem.“ Sed fallitur editor Londinensis, qui in Par. A τῶν ἐν

τῷ βίῳ. Ἔτι δὲ¹⁹ καὶ πιθανὸν εἶναι βούλονται. Πῶς δ' ἂν²⁰ γένοιτο πιθανός; Ἄν τὰ προσήκοντα πράγματα τοῖς²¹ προσώποις ἀποδιδῶμεν²². Οἷον περὶ κάλλους τις ἀγωνίζεται, ταῶς²³ οὗτος ὑποκείσθω. Δεῖ τινα

τῷ βίῳ ἀναγκαίων legi dicit. 19 δὲ om. Parr. 4. 20 Taur. δὲ. reliqui δ' ἂν. 21 τοῖς Ambr. Par. BCD om. 22 Par. AC ἀποδιδώμεν. 23 Par. BCD ταῶνος οὗτος ὑποκείσθω εἶδει τινα σοφόν τι περιτεθῆναι [BC περιτεθῆναι] ἀνθρώποις, ἐν ταῦθα μιμούμενοι τὰ τῶν ἀνθρώπων πράγματα, ἐν ταῦθα οὐ πιθανοί. Post ταῶνος BC comma ponunt, post ἀνθρώποις, [quod in C per compendium scribitur ἀνοῖς] C nullam interpunctionem, B punctum minus. Post πράγματα B punctum. Ambros. Med. Taur. Par. A ταῶς οὗτος ὑποκείσθω. In sq. discrepant: Ambr. δεῖ τινα σοφόν τι παρατεθῆναι ἀνθρώπους· ἐν ταῦθα μιμούμεν [sic] τὰ τῶν ἀνθρώπων πράγματα· ἐν ταῦθα οἱ πιθανοί. Med. δεῖ τι σοφόν παρατεθῆναι ἀνθρώποις; πιθανούς μιμούμενους τὰ τῶν ἀνθρώπων πράγματα ἐν ταῦθα ὑποθήσεις. Taur. δεῖ τι σοφόν παρατεθῆναι [sic] ἀνθρώποις, πιθανούς μιμούμενος τὰ τῶν ἀνθ. πρ. ἐν. ὑποθήσεις. Par. A δεῖ [sic] τινα σοφόν τι περιτεθῆναι ἀνθρώπους, ἐν ταῦθα μιμούμενους τὰ τῶν ἀνθρώπων πράγματα [collatio Wardii ἐν ταῦθα — πράγματα om.] ἐν ταῦθα οἱ πιθανοί. Loco corrupto ex Prisciano medelam quaerendam esse viderunt Veesenm. et Ward., quorum ille textum ita constituendum credit: „δεῖ σοφόν τι παρατεθῆναι ἀλώπεκας, πιθανούς, μιμούμενους τὰ τῶν ἀνθρώπων πράγματα, (ad quod membrum „denuo sumas: δεῖ παρατεθῆναι) ἐν ταῦθα ὑποθήσεις. Sed fere „adducimur, ut credamus, Hermogenem ita scripsisse: δεῖ σοφόν τι παρατεθῆναι, ἀνθρώποις ἀλώπεκας ἢ πιθανούς, μιμούμενους τὰ τῶν ἀνθρώπων πράγματα ἐν ταῦθα ὑποθήσεις.“ Ward. ita emendat: „περὶ κάλλους τις ἀγωνίζεται, ταῶνος οὗτος ὑποκείσθω εἶδει· τινα σοφόν τι ... περιτεθῆναι ἀνθρώποις, ἐν ταῦθα οἱ πιθανοί. Quae omissa sunt ita leguntur apud Priscianum: De „pulchritudine aliquis certat, pavo supponatur hic: oportet „alicui astutiam tribuere, vulpecula est subjienda, imitatores „aliquos hominum volumus ostendere, hic simiis est locus.“ Equidem Priscianum vertendum censeo ita: δεῖ τινα σοφόν τι παρατεθῆναι, ἀλώπηξ (sc. ὑποκείσθω, vel si mavis ἀλώπηξ ἐν ταῦ-

σοφόν τι παρατιθέναι, ἀλώπηξ· μιμουμένους τὰ τῶν ἀνθρώπων πράγματα ὑποθήσεις, ἐνταῦθα οἱ πίθηκοι. Χρῆ δὲ αὐτοὺς²⁴ ποτὲ μὲν ἐκτείνειν, ποτὲ δὲ συστέλλειν. Πῶς δ' ἂν τοῦτο γένοιτο; Εἰ νῦν μὲν αὐτὸν ψιλόν²⁵ λέγοιμεν κατ'²⁶ ἀφήγησιν, νῦν δὲ λόγους πλάττοιμεν τῶν δεδομένων προσώπων. Οἶον ἵνα σοι²⁷ καὶ ἐπὶ παραδείγματος γένηται²⁸ φανερόν· οἱ²⁹ πίθηκοι συν-

θα ut in Ambr. ἀνθρώπους· ἐνταῦθα.) μιμουμένους τὰ τῶν ἀνθρώπων πράγματα ὑποθήσεις, (volumus ostendere Prisc.) ἐνταῦθα οἱ πίθηκοι. Si ἀλώπηξ per compendium scriptum fuit ἀλῶ, scriba voce rariore turbatus, substituere potuit frequentiore: ἀνθρώπους, quae vulgo per compendium scribitur ανους. cfr. epist. crit. p. 9. sqq. 24 Par. D αὐτοῖς. 25 Par. BCD ψιλῶς. Codd. meliores ψιλόν. Permutatur adjunct. et adverb. Alexand. lib. II. inīt. τὰ πρῶτα καὶ ἄνωτάτω σχήματα. Par. 2. ἄνωτάτα. ibid. cap. κᾶ. μᾶλλον γὰρ τιμῶσιν αἱ πόλεις τῶν ἀδίκως πλουτούντων τοὺς δικαίως πενομένους. Par. 2. δικαίους. Pausan. IX. 14. 4. Ἐλθὼν δὲ Ἀργείους μὲν προσελάβετο ἰκουσίους συμμάχους. Cod. Angel. ἰκουσίως. Phöbamm. II. cap. 4. ἡ δὲ ἐπίξενξις τὸ αὐτὸ παρονομάζει συνημμένη. Par. συνημμένως. Paus. I. 9. 5. καὶ διὰ τοῦτο οὐδεὶς πω πρότερος Θρᾷκας Ῥωμαίων κατιστριψατο. Riccard. πρότεροῦ. I. 31. 5. πυνθανόμενος δὲ σαφὲς οὐδὲν ἐς αὐτὰ ἐπισταμένους τοὺς ἐξηγητὰς εὔρον. Angel. σαφῶς. II. 18. 2. ὕστερον δὲ οὐκ ἔχω σαφὲς εἰπεῖν, πότερον ἀδικίας ἤρξεν Αἴγισθος. Angel. σαφῶς. Synes. de Provid. p. 125. B καὶ πάλιν ἡμῖν αὐτοπροσώπως διαλιξεται. Coisl. 249. αὐτοπρόσωπος. Dem. Lept. p. 463. ἵνα οὖν τριάκοντ' ἄνθρωποι ἢ πλείους παρὰ πάντα τὸν χρόνον λειτουργήσωσιν ἡμῖν, τοὺς ἅπαντας ἀπίστως πρὸς ἡμᾶς αὐτοὺς διαθῶμεν. Vulg. ἀπίστους. Joseph. bell. Jud. II. 8. 4. κηδεμῶν δὲ ἐν ἑκάστη πόλει τοῦ τύγματος ἐξαιρέτως τῶν ξένων ἀποδείκνυται. Par. 1429. ἐξαιρέτος. VII. 8. 5. ἔπειτα δὲ αἰφνίδιον νότος μεταβαλὼν — — καὶ πολὺς ἐναντίος πνεύσας. Par. 1425. ἐναντίον. Vit. Joseph. 44. ὁ δ' ἀσμένως ὑπήκουσε. Par. 1423. ἄσμενος. 26 Med. κατά. 27 σοι Ambr. Par. ABC om. 28 Par. D Taur. γένοιτο. Commentar. anonymi Vol. VII. εἰς

ελθόντες ἐβουλεύοντο περὶ τοῦ χρῆναι πόλιν οἰκίζειν ³⁰
καὶ ³¹ ἐπειδὴ ἔδοξεν αὐτοῖς ἡμέλλον ³² ἄπτεσθαι τοῦ
ἔργου. Γέρων οὖν τις ³³ πύθηκος ἐπίσχεν αὐτοὺς εἰπὼν,
ὅτι ῥᾶον ἀλώσονται περιβόλων ἐντὸς ἀποληφθέντες ³⁴.
Οὕτως ἂν συντέμοις. Εἰ δὲ ³⁵ ἔκτειναι βούλοιο, ταύ-
τη ³⁶ πρόαγε. Οἱ πύθηκοι συναλθόντες ἐβουλεύοντο περὶ

στάσ. Cap. 15. ἢ εἰ δὲ ποτε γένοιτο. Par. 1-2. γένηται. Pau-
san. I. 6. 6. εἰ οἱ προσγένειτο ἢ νῆσος. Riccard. προσγένηται.
Neapol. προσγένητο. Par. Bekkeri: προσγένηται. 29 Med.
Ambr. Par. ABC οἱ. Taur. Par. D ὅτι. 30 Par. BCD συνοι-
κίζειν. 31 Par. AC ἐπειδὴ δὲ. Par. BD ἐπεὶ δὲ. 32 Par. C
ἔμελλον. ita variant codd. in ἡδυνάμην et ἰδυνάμην. Vita Jose-
phi cap. 44. οὐκέτι τὰ ἀπόφθητα στέγειν ἰδύνατο. Par. 1423. ἡδύ-
νατο. Jacobs ad Achill. Tat. p. 554. in ἐβουλήθην et ἡβουλήθην.
interp. ad Dem. Lept. p. 491. 25. Heliod. I. 26. ταῦτα συμ-
βάλλειν οὔτε ἰδυνάμην οὔτε ἐβουλόμην. Cod. Ven. 409. [ap. Bois-
son. ad Eunap. p. 145.] ἡδυνάμην — ἡβουλόμην. 33 τις recepi
ex Med. abest a reliquis. 34 Taur. Ambr. Par. A ἀπολει-
φθέντες. Par. BCD Med. ἀποληφθέντες. Pausan. I. 4. 4. οὐδὲ
οἱ τιμωροὶ παῖδες ἀπ' αὐτῶν ἐλειφθησαν. Angel. ἐλήφθησαν. Ric-
card. et Neapol. ἀπ' αὐτοῦ. I. 9. 3. ὡς μηδὲ ὑπόμνημα λειφθῆ-
ναι Θηβαίοις. Angel. Riccard. ληφθῆναι. in Neapol. per cor-
rect. λειφθῆναι. IV. 5. 9. καὶ τῶν Μισσηνίων τοὺς ἐγκαταληφθέν-
τας φονεύουσι. codd. ἐγκαταλειφθέντας. Solus Angel. ἐγκατα-
ληφθ., ut ex conjectura scripsit Amasaenus. Phöbamm Lib. I.
c. 2. ἔλλειψις δὲ ἐστὶ παράλειψις λέξεως νοουμένης. Ald. Vind. πα-
ράληψις. et paullo post: παραλείπεται γὰρ ἐν τούτοις τὸ ἐστὶ.
Ald. et Vind. παρελήπεται. ib. II. c. 2. παράλειψις ἦτοι ὑποσιώ-
πησις. codd. mei his παράληψις. cfr. Boisson. ad Philostr. Her.
p. 496. 35 Ambr. δ' ἐκτ. 36 Parr. ACD ταύτη. tum Parr. A.
πρόαγε. ut paullo post Ambr. οὕτω πρόαγε διατρέβων. c. VI.
χρῆ δὲ οὕτως προάγειν. Parr. προάγειν. Menand. de encom.
p. 605. καὶ πῶς τὴν διαίρεσιν ποιησόμενοι τοὺς ἐπαίρους ἂν προ-
αγάγοιμεν. Med. 1. προσαγάγ.— Διαιφ. ἐπιδεικτ. p. 628. αὐχμηρό-
της διὰ τὴν μῆξιν, ἣν ὡς δυνατόν φυλαττομένους χρῆ προάγειν σα-

πόλεως οίκισμοῦ. Καὶ δὴ τις παρελθὼν ἐδημηγόρησεν³⁷, ὅτι χρὴ καὶ³⁸ αὐτοὺς πόλιν ἔχειν. Ὁρατε γάρ, φησιν, ὡς εὐδαίμονες διὰ τοῦτο οἱ ἄνθρωποι, καὶ οἶκον ἔχει ἕκαστος αὐτῶν, καὶ εἰς ἐκκλησίαν οἱ σύμπαντες καὶ εἰς θέατρον ἀναβαίνοντες, τέρπουσι τὰς ψυχὰς αὐτῶν θεάμασι³⁹ τε καὶ ἀκούσμασι παντοδαποῖς. Καὶ οὕτω⁴⁰ προάγει⁴¹ διατρίβων καὶ λέγων, ὅτι καὶ τὸ ψήφισμα ἐγγράπτο⁴², καὶ λόγον πλάττε καὶ παρὰ⁴³ τοῦ γέροντος⁴⁴ τοῦ πιθήκου. Καὶ ταῦτα μὲν ταύτη. Τὴν δὲ⁴⁵ ἀπαγγελίαν βούλονται περιόδων⁴⁶ ἀλλοτρίαν εἶναι⁴⁷, γλυκύτητος ἐγγύς. Ὁ δὲ λόγος ὁ τὴν ὠφέλειαν

φηνείας φρονίζοντας. Med. 2. προάγειν. Jos. bell. Jud. II. 14. 8. εἰ μὴ προσάγοιεν τοὺς αἰτίους. Par. 1425. προάγοιεν. 37 Par. BCD ἐδημηγόρει. 38 καὶ. Taur. Ambr. om. recepi ex reliquis. 39 Par. BCD θαύμασι. utrumque conjungit Luc. Imag. c. 9. μέγα τι θαῦμα καὶ θέαμα. 40 Par. BCD οὕτω δὴ ὀμίσσο καὶ. 41 Ambr. Parr. 4. πρόσαιε. 42 Par. BCD ψήφισμά ἐστιν ἀπὸ τοῦτου, καὶ λέγει καὶ. Ambr. Med. Taur. ψήφ. ἐγγράπτο καὶ λόγον πλάττε καὶ. [Ambr. et Taur. posterius καὶ om.] Par. A ψ. γέγραπτο καὶ λόγον καὶ ὀμίσσο πλάττε. 43 Par. C περί. 44 τοῦ ante πιθήκου Taur. om. est in reliquis sex. 45 Ambr. et Taur. ἐπαγγελίαν. [Ambr. δ' ἐπαγ.] reliqui ἀπαγγελίαν, quae vera est lectio, reddita a Prisciano: Expositio autem fabularum vult circuitationibus carere. Aristid. τέχνη. ῥήτορ. α. p. 448. Jebb. βαρύτης δὲ γίνεται — — κατὰ τὴν ἐπαγγελίαν οὐ πάνυ τι. Par. Ald. et Jebb. recte Norrm. correxit ἀπαγγελίαν. ibid. p. 462. καὶ ἐπαγγέλλων. Par. ἀπαγγέλλων. p. 492. κατὰ μὲν οὖν τὴν ἐπαγγελίαν ἀμφοτέρω τὰ ἐννοήματα οὐκ ἔστι ταχέως εἰρημένα. Par. ἀπαγγελίαν. Menand. διατρ. ἐπιδεικτ. p. 628. διολοῦσι δὲ τῶν χαρακτηρι μόνω τῆς ἐπαγγελίας. Par. ἀπαγγελίας. Alexand. περὶ σχημ. I. 3. p. 577. ἡ γὰρ τῶν ὁμολογουμένων ἀρίστων ὑπεξαιρέσεις πιστοτέρην ποιεῖ τὴν ἐπαγγελίαν. Par. I. ἀπαγγελίαν. Arsin. p. 692. ἀπὸ ἀπαγγελίας δὲ καθιστάμεθα, ὅποιαν κ. τ. λ. Par. ἐπαγγελίας. Cf. Vilhois. ad Long. p. 41. Wyttenbach. ad Plut. p. 45. A. Boisson. ad Philostr. p. 502. Jacobs ad Achill. T. p. 807.

δεικνύς τὴν ἀπὸ τοῦ μύθου, ποτὲ μὲν προταχθήσεται, ποτὲ ⁴⁸ δὲ ὑποταχθήσεται. Φαίνονται δὲ ⁴⁹ καὶ οἱ ῥήτορες αὐτῷ χρησάμενοι ἀντὶ παραδείγματος ⁵⁰.

Cap. II.

Περὶ διηγήματος.

Τὸ διήγημα βούλονται εἶναι ἕκθεσιν πράγματος γεγονότος, ἢ ὡς γεγονότος. Ἐνιοὶ μέντοι ¹ τὴν χρείαν ἔταξαν πρὸ τούτου. Διαφέρει δὲ διήγημα διηγήσεως, ὡς ποίημα ποιήσεως. Ποίημα μὲν γὰρ ² καὶ διήγημα, περὶ πράγμα ἐν ποίησις δὲ καὶ διήγησις περὶ πλείονα. Οἶον ποίησις ἢ Ἰλιάς, καὶ ποίησις ἢ Ὀδυσσεΐα. Ποιήματα ³ δὲ, ἀσπιδοποιΐα, νεκρομαντεία ⁴, μνηστηροφονία. Καὶ πάλιν διήγησις μὲν ἢ ἱστορία Ἡροδότου, ἢ συγγραφή Θουκυδίδου. Διήγημα δὲ, τὸ κατὰ Ἀρίωνα ⁵, τὸ κατὰ Ἀλκμαίωνα. Εἶδη δὲ διηγήματος βούλονται εἶναι τέσ-

46 Par. BC περιόδου. 47 εἶναι Par. BCD om. tum Par. AD τῆς γλυκῆς. 48 Med. ὅτι. 49 δὲ Med. om. 50 Med. Taur. δείγματος. cfr. Hermog. περὶ εὐρ. β. pag. 47. τῆς ἐμῆς εἰνολας ἔχοντες παραδείγματα. exemplar Par. ad marg. ex codice δείγματα. Rhöbamm. p. 588. σχῆμά ἐστι τρόπος εἰς τὸ μὴ κατὰ φύσιν. Par. τροπή. Mon. Farn. προτροπή. ibid. ὅτι τὸ σύστημα τῶν κατὰ διάνοιαν σχημάτων ἀκίνητόν ἐστιν ὑπὸ φράσεως. Farn. Mon. ὑπὸ τῆς συμφράσεως. Arsin. p. 696. δεινὰ ποιεῖς, ὧς Δημόσθευς, τῶν πρέσβων κατηγορῶν. Par. συμπρέσβων. p. 707. ἐχρήσατο τῇ ἐπαναμνήσει, τουτέστι τῇ ἐπανακεφαλαιώσει. Par. ἀνακεφαλαιώσει. Menand. διαίρ. τῶν ἐπιδεικτ. p. 621. οὐχ ἦντιον δὲ πᾶν τοῖς ἐπιλόγοις τὸν ἐκείνων τρόπον ζηλώσης. Med. 2. λόγοις. ibid. p. 622. ὅταν μὴ τραχεῖα χρώμεθα τῇ ἀγγελίᾳ. Med. 2. Par. ἔξαγγελία.

1 Par. BC δέ. Ambr. Par. D μὲν. ut etiam Par. B ad marg. Taur. Med. Par. A μέντοι. Priscian. quidem tamen. 2 γὰρ Par. 4. Ambr. om. 3 Ambr. Par. D ποίημα. 4 Par. BC νεκρομαντεία. 5 Ambr. Med. ὠρίωνα. Parr. 4. Ἀρίωνά. Taur.

σαρα. Τὸ μὲν γὰρ⁶ εἶναι⁷ μυθικόν, τὸ δὲ πλασματικόν⁸, ὃ καὶ δραματικόν καλοῦσιν, οἷα⁹ τὰ τῶν τραγικῶν, τὸ δὲ ιστορικόν, τὸ δὲ πολιτικόν¹⁰. Ἀλλὰ νῦν ἡμῖν περὶ τοῦ τελευταίου¹¹ ὁ¹² λόγος.

Σχήματα¹³ δὲ διηγημάτων πέντε. Ὅρθον ἀποφαντικὸν¹⁴, ἀποφαντικὸν ἐγκεκλιμένον¹⁵, ἐλεγκτικόν, αἰνιδετον, συγκριτικόν. Ὅρθον μὲν οὖν ἀποφαντικόν, οἷον Μῆδεια¹⁶ ἢ Αἰήτου.¹⁷ θυγάτηρ, αὕτη¹⁸ προὔδωκε τὸ χρυσόμαλλον¹⁹ δέρας²⁰. Ὅρθον δὲ καλεῖται, διότι παρ' ὅλον τὸν λόγον ἢ τὸν πλείω τηρεῖ τὴν πτώσιν τὴν ὀνομαστικὴν²¹. Ἀποφαντικόν²² δὲ ἐγκεκλιμένον²³, οἷον²⁴

⁶ Ἀρίωνα. 6 γὰρ Taur. om. 7 Par. BCD εἶναι om. 8 Par. A πλαστικόν. Taur. πραγματικόν. emendavit Veessenm πλασματικόν, ut est in Med. Ambr. Par. BCD. Σφφ. ὃ καὶ δραματ.——τραγικῶν uncis includunt Heeren et Veessenm., ut scholion e margine in textum transsumtum. Me quidem haec verba non offendunt. 9 Par. BC οἷον, si bene legi in charta mea, h. l. atramento adpersa. 10 Codd. omnes, excepto Med., addunt ἢ ἰδιωτικόν. Par. A ἰδιωτικῶν. Par. D primum scripserat: ιστορικόν, quo expuncto ἰδιωτικόν. Ejecit Veessenm., ut addita ab eo, qui putaret, τὸ ἰδιωτικόν, ut speciem τοῦ πολιτικοῦ, in genere sumti, perspicuitatis causa esse addendum. 11 Taur. Med. addunt: πολιτικοῦ διηγήματος. in Med. διηγήματος per correcturam mutatum in διηγηματικοῦ. Veessenm. uncis inclusit πολιτικοῦ. ejeci utrumque praeceuntibus codd. Parr. 4. et Ambr. 12 ὁ Par. A om. 13 Ambr. Parr. 4. γυμνασία δὲ ἐστὶν ὄρθον κ. τ. λ. Med. σχήματα δὲ ἐστὶν διηγ. πέντε. servavi lectionem Taur. 14 Ambr. Par. BC ἀποφαντικόν constanter. Par. A ὄρθον, ἀποφαντικόν, ἐγκεκλιμένον. Totum hunc locum usque ad finem capitis Doxopater homiliis suis in Aphthon. inseruit. 15 Par. BCD ἐγκλιόμενον. 16 Μῆδεια abest ab Ambr. Parr. BCD. 17 Par. C Αἰνίου. correxit Ward. 18 Par. A αὕτη γὰρ. 19 Par. C χρυσόμαλλον. 20 Med. δέρας. 21 Doxopater addit: ἤγουν τὴν ὄρθην κατ' εὐθείαν. 22 Par. C. h. l. ἀποφαντικόν, Ward. corr. ἀποφαντ. 23 Par. C κεκλιμένον. Ward.: „Capperonnier κεκλη-
Rhetor. I. 1.

Μήδειαν τὴν Αἰήτου λόγος ἐρασθεῖσαν Ἰάσωνος²⁵, καὶ τὰ ἐξῆς. Ἐγκεκλιμένον δὲ λέγεται, διότι καὶ τὰς ἄλλας πτώσεις προσίεται²⁶. Ἐλεγκτικὸν δὲ ἐστὶ²⁷ σχῆμα τόδε, οἷον Τί γὰρ οὐκ ἔδρασε²⁸ Μήδεια δεινόν; οὐκ ἠράσθη μὲν Ἰάσωνος; οὐ²⁹ προὔδωκε δὲ³⁰ τὸ χρυσόμαλλον δέρας; οὐκ ἀπέκτεινε δὲ τὸν ἀδελφὸν Ἄψυρτον³¹; καὶ τὰ ἐξῆς. Ἀσύνδετον³² δὲ γίνεται ὡς οἷον³³, Μήδεια ἢ Αἰήτου³⁴ θυγάτηρ Ἰάσωνος³⁵ ἠράσθη, προὔδωκε³⁶ τὸ χρυσόμαλλον δέρας, τὸν ἀδελφὸν Ἄψυρτον ἐφόνευσε³⁷. Συγκριτικὸν δὲ³⁸ ἐστὶ³⁹ τὸ τοιοῦτο⁴⁰. Μήδεια ἢ Αἰήτου⁴¹ θυγάτηρ, ἀντὶ μὲν τοῦ σωφρονεῖν ἠράσθη, ἀντὶ δὲ⁴² τοῦ φυλάττειν τὸ χρυσόμαλλον δέρας, προὔδωκεν, ἀντὶ δὲ τοῦ σώζειν τὸν ἀδελφὸν Ἄψυρτον, ἐφόνευσε⁴³. —

μένον, quod perinde est. lege *ἐγκεκλιμένον* vel *ἐγκλιόμενον* ut supra, quemadmodum vertit Priscianus, sed infra legitur *ἐγκλιμένον*.“ Codd. Itali *ἐγκεκλιμ.* Par. ABD *κεκλιμένον*. 24 οἷον recepi ex Med., abest a reliquis. 25 Par. AC Ἰάσωνος constanter. Ita Pausan. I. 1. 4. *πλεῦσαι μιστὰ Ἰάσωνός φασιν*. Par. Bekkeri, Angel. Ven. Vat. Riccard. Neapol. Ἰάσωνος. 26 Par. A προίεται. 27 Taur. τὸ σχῆμα. abest τὸ a reliquis. 28 Par. A ἔδρασε. 29 οὐ Par. 4. et Ambr. om. h. l. et mox ante ἀπέκτεινε, est in Med. Taur. 30 δὲ Med. om., Doxor. οὐκ ἠράσθη Ἰάσωνος, οὐ προὔδωκε τὸ χρυσοῦν δέρας, ἀπέκτεινε δὲ τὸν ἄ. Ἄ. 31 Ἄψυρτον Ambr. Par. 4. om. 32 Ἀσύνδετον δὲ — Ἄψυρτον ἐφόνευσε Par. BC om. oculi sine dubio lapsu. 33 οἷον Ambr. Par. AD om. 34 Taur. Μήδεια Αἰήτου. Par. AD Ambr. Med. ἢ Αἰήτου. 35 Ἰάσωνος ἠράσθη. Ambr. Med. Par. AD et Doxopater om. 36 Par. A προὔδωκεν τὸ χρυσόμαλλον δέρας, Ἄψυρτον ἐφόνευσε, καὶ τὰ ἐξῆς. etiam Par. D addit καὶ τὰ ἐξῆς. Idem cum Med. τὸν ἀδελφὸν om. Ambr. Ἄψυρτον om. 37 Ambr. ἐφόνευσε. 38 δὲ Par. B om. 39 ἐστὶ Ambr. Par. ABC om. 40 Ambr. Par. BC τοιοῦτον. 41 Taur. Med. Αἰήτου. reliqui Αἰήτου. 42 Codd. omnes, excepto Taur., etiam Doxor. ἀντὶ δὲ τοῦ φυλ. — προὔδωκε post ἐφόνευσε ponunt. 43 Farr. AB et Doxor. ἐφόνευσε. Par. D et Doxor. Ἄψυρτον

Τὸ μὲν οὖν ὀρθὸν ἱστορίαις πρέπει· σαφέστερον γάρ.
Τὸ δὲ ἐγχεκλιμένον, μᾶλλον ἀγῶσι⁴⁴. Τὸ δὲ ἐλεγκτικόν,
ἀρμόττει⁴⁵ τοῖς ἐλέγχοις, τὸ δὲ ἀσύνδετον τοῖς ἐπιλόγοις
παθητικὸν γάρ.

Cap. III.

Περὶ¹ χρείας.

Χρεία ἐστὶν ἀπομνημόνευμα λόγου τινὸς² ἢ πράξεως
ἢ συναμφοτέρου, σύντομον ἔχον δήλωσιν, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖ-
στον³ χρησίμου τινὸς ἔνεκα. Τῶν δὲ χρεῶν αἱ μὲν εἰσι
λογικαί, αἱ δὲ πρακτικαί, αἱ δὲ μικταί. Λογικαὶ μὲν,
αἷς λόγος ἐνιστι⁴ μόνον⁵, οἷον Πλάτων ἔφησεν⁶ τὰς
Μούσας ἐν ταῖς ψυχαῖς τῶν εὐφυῶν οἰκεῖν. Πρακτικαὶ
δὲ, ἐν⁷ αἷς πράξις⁸ μόνον· οἷον Διογένης ἰδὼν μειράκιον
ἄτακτον τὸν παιδαγωγὸν ἐτύπησε⁹. μικταὶ δὲ αἱ μίξιν

om. 44 Par. C ἀγῶσιν. 45 Par. BC Med. ἀρμόζει.

1 Par. BC ὄρος χρείας. 2 τινὸς Taur. om. est in reliquis.
3 Par. B ἐπιτοπλεστον. 4 Par. C ἐν ἐστι. De ἐν et ἐν confuso
vide Schäfer ad Gregor. Cor. p. 46. 5 Par. BC μόνος. ita
Aphthon. Prog. c. 14. ὁ δὲ κρίνειν παρεσχηκῶς, μόνον ἔδοξε τῶν
δικαίων ἀντιλαμβάνεσθαι. Vind. ὁ δὲ κρίναι ζητῶν μόνων. Sever.
Ethop. VI. μόνον παιδῶν παρόντων πατήρ ὑπῆρχεν ὁ Πρίαμος.
Allat. μόνος. Menand. διαίρ. ἐπίδ. p. 638. supr. ταύτην τὴν ἐπί-
δειξιν μόνον κατ' ἐκείνην τὴν ἡμέραν ποιήσασθαι. Med. 2. μόνην.
Joseph. bell. Jud. I. 23. 5. ἀξιῶ δὲ οὐ μόνον τούτους, ἀλλὰ καὶ
τούς ἐν τῇ στρατιᾷ μου ταξίαρχους ἐν ἐμοὶ μόνῳ τὴν ἐλπίδας ἔχειν.
Par. 1425. μόνον. VII. 8. 6. τὴν τροφὰς μόνας εὐσωμεν. Par. 1426.
manu prima μόνον. manus secunda corr. μόνας. Pausan. I. 26. 7.
καὶ οἱ λίου Καρπασίου Θραλλίς ἐνιστιν, ὃ δὴ πυρὶ λίων μόνον
οὐκ ἔστιν ἀλώσιμον. Angel. μόνῳ. supra lin. ov. Aristid. de rhet.
p. 40.: ταύτης καὶ μόνης καὶ μόνον εἶναι δοκεῖ τὸ εὐκρίειν. cf. Dorv. ad
Char. p. 389. et 623. 6 Par. BC ἔφη. 7 Par. BC ἐν om. Saepe
excidit: cfr. epist. crit. p. 50. 8 Taur. πράξις. reliqui πράξις.
9 Taur. παιδ. ἐτυπὲ λέγων· τί γὰρ τοιαῦτα εἰ. Veese nm. lacunam sen-

ἔχουσαι λόγου καὶ πράξεως οἷον Διογένης ἰδῶν ¹⁰ με-
 μάκιον ἀτακτοῦν τὸν παιδαγωγὸν ἐτύπησεν ¹¹ εἰπὼν τί
 γὰρ τοιαῦτα ἐπαιδεύεις; Διαφέρει δὲ χρεία ἀπομνημο-
 νεύματος ¹² μάλιστα τῷ μέτρῳ ¹³. Τὰ μὲν γὰρ ἀπομνη-

tiens, supplet: ἔτυψε, μικτὰ δὲ, ἔτυψε λέγων τί γὰρ κ. τ. λ. Lectio re-
 cepta est in Par. ABC Med. Ambr. 10 Par. B εἰδῶν. Apsin.
 p. 714. supr. ἰδοὺς δ' ἂν αὐτοὺς προσέχων τὴν γνώμην. Par. εἰδοὺς.
 Joseph. bell. Jud. VII. 5. 5. τοῖς οὐκ εἰδοῖσι τὰ γινόμενα. Par.
 1425. ἰδοῖσι. 1427. ἰδοῦσι. cfr. Wyttenbach. epist. crit. pag. 36.
 11 Med. ἀτακτοῦν ἐτύπησε λέγων: omisso τὸν παιδαγωγὸν. Tra-
 ctavit hanc chriam Liban. T. IV. p. 862. ed. Reiske. 12 Ward.:
 „At supra dixit: χρεία ἐστὶν ἀπομνημόνευμα. Pressiori igitur
 sensu hic intelligi debet vox ἀπομνημονεύματος, quam antea
 ἀπομνημόνευμα.“ 13 Ambr. et Parr. τῷ μέτρῳ, τῷ τὰ μὲν ἀπομ.
 καὶ δ. μακρ. ἂν γένοιτο. Ward.: „Locus, ut videtur, corruptus.
 Nam quid τῷ μέτρῳ hic sibi velit, difficile est, opinor, dicere.
 In sequentibus certe, ut debuit, de metro nihil dicit, sed in
 aliis rebus discrimen collocat. Praeterea τῷ τὰ μὲν ἀπομνημο-
 νεύματα ἂν γένοιτο, τὴν δὲ χρείαν vix Graece dici videtur,
 constructio enim γενέσθαι postulat: ut in sequenti sententia τῷ
 τὴν μὲν χρείαν εἰρηκέναι, τὴν δὲ γνώμην. Quo etiam loquen-
 di genere usus est Aphthonius cap. quarto de γνώμῃ in fine.
 Ad haec confunduntur hic ἀπομνημόνευμα et γνώμη, quae distin-
 guit Priscianus, apud quem totus hic locus et plenius et clarius
 longe sic legitur: Interest autem inter usum et commemoratio-
 nes hoc, quod usus breviter profertur, commemoraciones vero,
 quas ἀπομνημονεύματα Graeci vocant, longiores sunt. A senten-
 tia vero differt, quod sententia indicative profertur, usus vero
 saepe etiam per interrogationem et responsionem: praeterea,
 quod usus etiam actu solent inveniri, sententiae vero in ver-
 bis tantum: et quoniam usus habet omnino personam, quae
 fecit vel dixit; sententia vero sine persona dicitur.“ Μέτρον
 quid sit h. l., Hermogenes ipse explicat: τὸ μὲν γὰρ ἀπομνημο-
 νεύματα καὶ διὰ μακροτέρων ἂν γένοιτο, τὴν δὲ χρείαν σύντομον εἶ-
 ναι δεῖ. Corruptam lectionem: τῷ μέτρῳ τῷ τὰ μὲν ἀπομνημ...
 .. ἂν γένοιτο, quam offerunt codd. Parr. et Ambr., sanant Taur.

μονεύματα καὶ διὰ μακροτέρων ἂν γένοιτο, τὴν δὲ χρεῖαν σύντομον¹⁴ εἶναι δεῖ. Ἔτι¹⁵ δὲ, ὅτι ἡ μὲν ἀναφέρεται εἰς τινὰ πρόσωπα. τὸ δὲ ἀπομνημόνευμα καὶ καθ' αὐτὸ μνημονεύεται. Γνώμης δὲ διαφέρει, τῷ τὴν μὲν ἐν ἀποφάνσει¹⁶ ψιλῆ¹⁷ λέγεσθαι, τὴν δὲ χρεῖαν πολλάκις κατ'¹⁸ ἐρώτησιν καὶ κατ' ἀπόκρισιν καὶ πάλιν τῷ¹⁹ τὴν μὲν χρεῖαν καὶ²⁰ ἐν πράξεσιν εἶναι, τὴν δὲ γνώμην ἐν λόγοις μόνον. Καὶ πάλιν τῷ τὴν μὲν²¹ χρεῖαν τὸ πεπονηκὸς²² πρόσωπον ἔχειν, τὴν δὲ γνώμην ἄνευ προσώπου λέγεσθαι. Λέγεται δὲ περὶ διαφορᾶς²³ χρεῶν πλεῖστα παρὰ τοῖς παλαιοῖς· ὅτι αἱ μὲν αὐτῶν εἰσιν ἀποφαντικαὶ²⁴, αἱ δὲ ἐρωτηματικαί, αἱ δὲ²⁵ πνευματικαί. Ἀλλὰ νῦν ἐπὶ τὸ συνέχον χωρῶμεν, τοῦτο δὲ ἐστὶν ἡ ἐργασία, Ἐργασία τοίνυν οὕτως ἔστω. Πρῶτον ἐγκώμιον διὰ βραχέων²⁶, τοῦ εἰπόντος ἢ πράξαντος²⁷. εἶτα²⁸

et Med. Confusionem ἀπομνημονεύματος et γνώμης non invenio. 14 σύντομον εἶναι δεῖ· ἔτι δὲ — — — ψιλῆν λέγεσθαι, τὴν δὲ χρεῖαν Par. BC om. ἔτι δὲ, ὅτι ἡ μὲν ἀναφέρεται — — — καθ' αὐτὸ μνημονεύεται Par. A Med. Ambr. om. 15 Codd. ἔστι δέ. Scripsi ἔτι δὲ sc. διαφέρει χρεῖα ἀπομνημονεύματος. Ita infra c. VII. ἔτι δὲ καὶ ἀπὸ τοῦ χρόνου, ὅσον ἐβίωσε. Taur. Ambr. ἔστι. Pausan. I. 14. 5. ἔτι δὲ ἀποτίρω ναὸς Εὐκλείας, ἀνύθημα καὶ τοῦτο ἀπὸ λήθων. codd. Bekkeri Medic. 1, 2. Angel. ἔτι. Claviger ἔστι. IX. 11. 5. ἔθαψεν ἔνθα καὶ νῦν ἔτι αὐτῷ χώμα οὐ μέγα ἐπὶ ἄκρας ἐστίν. Angel. καὶ νῦν ἐστὶν αὐτῷ. 16 Ambr. Par. A ἀποφάνσει. 17 Taur. ψιλῆν. Med. Ambr. Par. A ψιλῆ. 18 Med. Par. AB κατὰ ἐρώτ. καὶ κατὰ ἀπόκρ. 19 τῷ Taur. om. 20 καὶ Med. om. 21 μὲν Taur. om. 22 Par. ABC τὸ πρόσ. τὸ πεπονηκός. 23 Par. C διαφορών. 24 Ambr. Parr. ἀποφαντικαί. 25 αἱ δὲ πνευματικαί Taur. Ambr. om. 26 Med. βραχέος. 17 Par. BC πράξαντος. ad marg. πράξαντος. 28 εἶτα αὐτ. τ. ἢ. παράφρασις Par. BC om. Ward.: „Locus mutilus, qui sic restitui debet: γράψαντος· εἶτα ἡ χρεῖα· εἶτα ἡ αἰτία. Sic Priscianus. Disponendum igitur sic, primum ut laus breviter dicatur ejus, qui fecit vel dixit: deinde expositio ipsius usus: hinc

αὐτῆς τῆς χρείας παράφρασις· εἶτα ἡ αἰτία, οἷον δ²⁹.
 Ἰσοκράτης³⁰ ἔφησε³¹ τῆς παιδείας τὴν μὲν ῥίζαν εἶναι
 πικρὰν, τὸν δὲ καρπὸν γλυκύν. — Ἐπαινος. Ἰσοκράτης
 σοφὸς ἦν, καὶ πλατυνεῖς³² ἠρέμα τὸ χωρίον. Εἶθ³³ ἡ
 χρεία· εἶπε³⁴ τόδε· καὶ οὐ θήσεις αὐτὴν ψιλὴν, ἀλλὰ
 πλατύνων³⁵ τὴν ἱερμηνείαν. Εἶτα ἡ αἰτία· Τὰ γὰρ μέ-
 γιστα τῶν πραγμάτων ἐκ πόνων φιλεῖ κατορθοῦσθαι
 κατορθωθέντα³⁶ δὲ, εἰς³⁷ τὴν ἡδονὴν φέροι. Εἶτα κα-
 τὰ τὸ ἐναντίον. Τὰ μὲν γὰρ³⁸ τυχόντα τῶν πραγμάτων
 οὐ δεῖται πόνων³⁹, καὶ τὸ τέλος ἀειδέστατον⁴⁰ ἔχει.
 Τὰ σπουδαῖα δὲ τουναντίον. Εἶτ⁴¹ ἐκ παραβολῆς·
 ὡσπερ γὰρ τοὺς γεωργοὺς δεῖ πονήσαντας περὶ τὴν γῆν

causa. Atque hunc ordinem Graecus codex in exemplo statim sequitur.“ 29 δ Ambr. Med. Parr. om. 30 Par. C Ἰσοκράτης. Ward.: „ita Priscian., ut Putschius edidit, sed in Pithöi. ed. Socrates. cfr. de hac permutatione Jacobs Lectt. Stob. p. 51. Herm. ad Aristoph. Nub. 970. Schol. Ald. ad Aphth. περὶ ἰγκωμίου: ὡς Ἰσοκράτης ἐν τῇ Ἑλένη. Vind. Σωκράτης. 31 Par. A ἔφησαν. 32 Taur. πλατὺν εἶς, unde Heeren scripsit πλατύνεις, quem sequitur Veessenm. Est ita in Ambr. Parr. Debeant accentu respecto scribere πλατυνεῖς, ut est in Med. Pro ῥέμα Ward. legere vult ἱερμηνείαν. 33 Par. BC εἶτα ἡ. 34 Par. A εἶπεν. Ward.: „εἶπε τὸ lege ἰσπέτω.“ Priscian. sequatur. 35 Ambr. πλατύνεις, Par. BC πλατυνεῖς. 36 Par. A κατορθωθέντα. 37 εἰς in solo Taur. legitur. 38 γὰρ Par. BC om. Saep̄ excidit, inprimis post μὲν. cfr. epist. crit. p. 19. 39 Par. BC πόνου. reliqui πόνων. 40 Par. BC ἀηδέστατον. De permutatione comparativi et superlativi diximus ad Sopatr. ζητήμ. p. 292. Par. A Med. Ambr. ἀηδέστατον. Taur. ἀειδέστατον, quam lectionem exprimit Priscian. ed. Pith. finem teterrimum habent [Putsch. finem terminum habent. mendose, Ward.]. De ἀειδῆς et ἀηδῆς confusis vide Jacobs ad Philostr. Im. pag. 447. Corrigendus Schol. ad Aristoph. Ran. 961. Ἐρυσεν· οὗτος γὰρ ὡς ἄμορφος καὶ ἀηδῆς διαβάλλεται. scr. ἀειδῆς. 41 Par. Ambr:

κομίζεσθαι τοὺς καρπούς, οὕτω καὶ ⁴²παρὶ τοὺς λόγους. Εἶτα ἐκ παραδείγματος. Δημοσθένης καθειρξας ἑαυτὸν ἐν ⁴³οικήματι ⁴⁴, πολλὰ μοχθήσας, ὕστερον ἐκομίζετο ⁴⁵ τοὺς καρπούς, στεφάνους καὶ ἀναρρήσεις ⁴⁶. Ἔστι δὲ καὶ ἐκ χρήσεως ⁴⁷ ἐπιχειρῆσαι ⁴⁸οἶον, Ἡσίοδος μὲν γὰρ ⁴⁹ἔφη·

Τῆς δ' ἀρετῆς ἰδρῶτα θεοὶ προπάρουιδεν ⁵⁰ ἔθηκαν. Ἄλλος δὲ ποιητῆς φησι· τῶν πόνων πωλοῦσιν ἡμῶν ἅπαντα ⁵¹ τὰ ἀγαθὰ οἱ θεοί. Ἐν δὲ τῷ τέλει παράκλησιν προσθήσεις· ὅτι χρὴ πείθεσθαι τῷ εἰρηκότι ἢ πεποιηκότι. Τοσαῦτα πρὸς τὸ παρὸν, τὴν δὲ τελειοτέραν ⁵² διδασκαλίαν ὕστερον εἶση ⁵³.

εἶτα. 42 Par. BC Ambr. καὶ ὁ περί. 43 ἐν Taur. om. est in reliquis. 44 Par. C οἰκήματι. 45 Taur. ἐκόμιζε. reliquit ἐκομίζετο. Joseph. bell. Jud. II. 1. 3. ἐπέιχετο δὲ τὴν ἄμυγαν ὑπὸ τῆς περὶ τὴν ἔξοδον ἐπειξεως. Par. 1425. ἐπαίχε. recepi ἐκομίζετο, quamvis ἐκόμιζε non sit mendosum: dicitur enim etiam τὰ πρῶτα, τὰ δεύτερα φέρειν. Jacobs ad Anthol. t. VI. p. 311. Boisson. ad Euar. p. 175. et Comment. Epigraph. p. 452. 46 Taur. ἐναρρήσεις, quod Veesenm., de vocis sanitate valde dubitans, vortit, claritatem, illustrem nominis famam. reliqui codd. ἀναρρήσεις. Dem. pro cor. p. 244. εἶτε ἀξίός εἰμι τοῦ στεφάνου καὶ τῆς ἀναρρήσεως τῆς ἐν τούτοις εἶτε καὶ μὴ. Himer. Or. V. 12. ταῦτά τοι καὶ μόνος στρατηγῶν Πυθικῆς ἠξιώθη τῆς ἀναρρήσεως. 47 Taur. Med. χρήσεως. reliqui κρίσεως. Ita Theon. cap. VII. εἶτα ἐκ τῆς κρίσεως, ἦτοι νομοθετῶν, ἢ ποιητῶν σοφῶν ἀνδρῶν γνώμας λέγοντες. Med. συγκρίσεως. cap. VIII. δεῖ δὲ λαμβάνειν καὶ τὰς κρίσεις τῶν ἐνδόξων, καθάπερ οἱ ἐπαινοῦντες Ἑλένη. Nihilominus praetuli χρήσεως, quod Priscianus exprimit: a testimonio. Etymol. M. χρήσις ἢ τῶν ἀρχαίων ποιημάτων μαρτυρία. cfr. ep. crit. p. 19. 48 Par. BC Ambr. ἐπιχειρημα. Par. A Med. Taur. ἐπιχειρῆσαι. 49 Taur. γὰρ om. Hes. ἔργ. 287. 50 Par. C προπάρουιδε. 51 Parr. ἅπαντ' ἀγαθὰ. 52 Taur. τελειοτέραν. reliqui τελεωτέραν. cfr. Rhet. Gr. Vol. II. p. 67. Ald. εἰ γοῦν ἀντὶ τοῦ Κλέωνος γράφειά τις Θηραμένην πέμπειν στρατηγόν, τελείως ἔξέρωται τὸ ζήτημα.

Cap. IV.

Περὶ γνώμης.

Γνώμη ἐστὶ λόγος¹ κεφαλαιώδης ἐν ἀποφάσει καθολικῇ, ἀποτρέπων τι, ἢ² προτρέπων ἐπὶ τι, ἢ ὁποῖον ἐστὶν ἕκαστον³ δηλῶν. Ἀποτρέπων μὲν ὡς ἐν ἐκείνῳ⁴

Οὐ χρὴ παννύχιον εὐδειν βουλευφόρον ἄνδρα.

Προτρέπων δὲ ὡς ἐν ἐκείνῳ

Χρὴ πενήνην φεύγοντα καὶ ἐς μεγακίτητα⁵ πόντος
Ῥιπτεῖν⁶ καὶ πετρῶν Κύρνε κατ' ἡλιβάτων.

Par. τελείως. p. 76. ὡς ἔξωθεν δὴ ἐπιστημονικωτέρας τε καὶ τελιωτέρας δεομένην. Ven. τελειωτέρας. Jos. bell. Jud. VII. 4. 2. τελειωτέραν τὴν ἄσκησιν τῆς ἡλικίας πεπονημένος. Par. 1423. τελιωτέρας. Theon. Prog. cap. VI. τὸ δὲ μὴ μόνον ἀνασκευάζει τὰς τοιαύτας μυθολογίας, ἀλλὰ καὶ ὅθεν παρερρήνηκεν ὁ τοιοῦτος λόγος ἀποφαίνειν, τελειωτέρας [sic] ἐστὶν ἔξωθεν. Med. τελιωτέρας cfr. Boisson. ad Marin. p. 122. 53 Par. A εἶσι.

I Par. C λόγος ἐν ἀποφάνασει, κεφαλαιώδης, καθολικῶς ἀποτρέπων τι ἢ ἐπιτρέπων ἐπὶ τι, ἢ ὁποῖον ἕκαστόν ἐστιν. de quo Ward.: „Locus mancus, qui partim ex sequentibus, partim ex Prisciano ita restitui potest: ἀποτρέπων, ἢ προτρέπων ἐπὶ τι, ἢ ἀποφαίνων ὁποῖον etc. Nam is ordo statim in exemplis servatur: ἀποτρέπων μὲν etc. προτρέπων δὲ etc. ἀποφαινεται δὲ etc. Similiter Priscianus, nisi quod turbato ordine secundum membrum primo loco ponat: Hortans aliquam rem, vel deterrens, id est, dehortans, vel demonstrans, quale sit aliquid. At in exemplis, quae sequuntur, Graeci codicis ordinem servat. Confirmatur etiam ex Arphthonio, qui γνώμην ita dividit: τὸ μὲν ἐστὶ προτρεπτικόν, τὸ δὲ ἀποτρεπτικόν, τὸ δὲ ἀποφαντικόν.“ Lectio recepta est in Taur. Med. Ambr. Par. AB. 2 Taur. καὶ, reliqui ἢ. 3 Parr. Med. Ambr. ἕκαστόν ἐστι. Sq. δηλῶν Parr. non habent. codd. Itali legunt δηλοῖν, quod correxi. 4 Par. B ἐν κείνῳ. II. B. 61. 5 Par. C μεγακίτητα πόντιον. 6 Taur. ῥίπτεσθαι καὶ πετρῶν. metri causa correxit Heeren ῥίπτεσθαι τε πετρ., quem sequuti sunt Veesenm. et Krehl. Par. A ῥίπτειν καί. Par. BC Ambr. Med.

Ἡ τούτων μὲν οὐδέτερον⁷ ποιῆ, ἀποφαίνεται δὲ περὶ⁸ τῆς τοῦ πράγματος φύσεως, οἷον τὸ γὰρ⁹ εὐ-
πράττειν παρὰ τὴν ἀξίαν ἀφορμὴ τοῦ κακῶς φρονεῖν τοῖς
ἀνότοις¹⁰ γίνεται. Ἐτι δὲ¹¹ τῶν μὲν¹² γνωμῶν αἱ
μὲν εἰσιν ἀληθεῖς, αἱ δὲ πιθαναί, αἱ δὲ ἀπλαῖ, αἱ δὲ συν-
εξευγμέναι, αἱ δὲ ὑπερβολικαί. Ἀληθεῖς μὲν, οἷον οὐκ
ἔστιν εὐρεῖν βίον ἄλυπον ἐν οὐδενί¹³. Πιθαναὶ δὲ¹⁴, οἷον

“Ὅστις¹⁵ δ’ ὁμιλῶν ἤδεται κακοῖς ἀνήρ¹⁶,

Οὐπώποτ’ ἠρώτησα, γινώσκων ὅτι,

Τοιοῦτός ἐστιν¹⁷, οἷσπερ¹⁸ ἤδεται ξυνών. — Ἀπλαῖ
δὲ, οἷον, δύναται τὸ πλουτεῖν καὶ φιλανθρώπους ποιεῖν.
Συνεξευγμέναι δὲ, οἷον

Οὐκ ἀγαθὸν πολυκοιρανίη¹⁹, εἰς κοίρανος ἔστω·

Εἰς βασιλεὺς²⁰.

Ἐπερβολικαὶ²¹ δὲ, οἷον²².

Οὐδὲν ἀκιδνότερον γαῖα τρέφει ἀνθρώποιω.

φιπτῆν καί. Offendit fortasse scribam usus verbi *φιπτῆν*, de quo vide
Monk. ad Eur. Alc. 908. Theognidis hic locus [v. 173.] cer-
tatim laudatur a veteribus, quorum locos congregavit Jacobs
Lectt. Stob. p. 57. 7 Ambr. οὐδέποτί τι ποιῆ. Par. BC οὐ-
δέτερον ποτί τι ποιῆ. recepta lectio est in Par. A Taur. Med.
8 Taur. Med. ἀπό, reliqui περὶ. 9 γὰρ Taur. om. Senten-
tiam Demosthenis Olynth. I. p. 16. triverunt rhetores, vide Wyt-
tenb. ad Julian. Or. I. p. 35. C. 10 Taur. ἀνότοις. De per-
mutatione harum litterarum vide Bast. comment. palaeogr. p.
716. et saepe. 11 δὲ Parr. om. 12 μὲν Parr. Med. om.
13 Taur. Par. A οὐδενός. Med. Ambr. οὐδενί. Parr. ἐν οὐδενί.
14 δὲ Par. C om. 15 Par. AB ὅς τις δ’. Eurip. Phönic.
Fragm. IX. cfr. Dem. παραπροσβ. p. 417. 16 Parr. Ambr. ξυνών.
Taur. Med. ἀνήρ. 17 post ἐστιν Par. BC et Doxop. in Homiliis
inserunt ἕκαστος. 18 Taur. οἷς παρήδεται. 19 Par. C πολυκοιρα-
νίη. Π. β. 204. 20 εἰς βασιλεὺς addit Med., absunt a reliquis.
21 Taur. ὑπερβολικὸν, ut supra πιθανοὶ δὲ. 22 οἷον Med. om Od. Σ.
129. 23 δὲ Par. BC om. — „In Prisciani versione“, ut Putschius
edidit, „hic novum incipit caput, sed male; hac enim ratione

Ἡ δὲ²³ ἐργασία παραπλησία²⁴ τῆς χρείας, πρόεισι γὰρ²⁵ τοῖςδε ἐγκωμίῳ τοῦ εἰρηκότος βραχεῖ, καθάπερ ἐν χρείᾳ, κατὰ τὸ ἄπλοῦν, κατὰ τὴν αἰτίαν, κατὰ τὸ ἐναντίον, κατὰ τὸ ἐνδύμημα, κατὰ παραβολὴν²⁶, κατὰ παράδειγμα, κατὰ κρίσιν. Ἔστω δὲ ἢ γε²⁷ γνώμη ὡς ἐν παραδείγματι

Οὐ χρὴ παννύχιον εὔδειν βουλευφόρον ἄνδρα.

Οὐκοῦν ἐπαινήσεις²⁸ διὰ βραχέων τὸν εἰρηκότα. εἶτα κατὰ²⁹ τὸ ἄπλοῦν. Τοῦτο δὲ ἔσται³⁰ τὸ παραφράσαι τὴν γνώμην, οἷον δι'³¹ ὅλης νυκτὸς οὐ προσήκει ἄνδρα ἐν βουλαῖς ἐξεταζόμενον καθεύδειν. — Κατὰ³² τὴν αἰτίαν. Δεῖ μὲν γὰρ αἰεὶ διὰ³³ φροντίδος εἶναι τὸν ἡγούμενον ὑπνος δὲ βουλὴν ἀφαιρεῖται. Κατὰ τὸ ἐναντίον

tredecim fient capita, cum Hermogenes duodecim tantum προ-
 γυμνάσματα scripsit. Sic auctor συνοπτικῆς παραδόσεως, a Fa-
 bricio laudatus: τὰ ῥητορικὰ προγυμνάσματα εἰς δώδεκα περιστήθη
 πρὶν ὃ Ταραυεὺς Ἐρμογένης, εἰς ὕστερον δὲ ταῦτα εἰς δέκα καὶ τέσ-
 σαρα παρξέτεινεν ὃ Ἀπτιοχεὺς Ἀφρόνιος. B. G. I. 4. cap. 31. de
 Hermogene. Rectius igitur hic Pithoei edit. nullam divisionem
 constituit. " Ward. 24 Taur. πολλαπλασία, reliqui παρα-
 πλησία, unde tollitur Heerenii conjectura, pro τῆς χρείας
 scribendum esse τῆς γνώμης, quam in textum recepit Krehl.
 25 γὰρ τοῖςδε Parr. BC om. Ambr. Par. A γὰρ om., tum Parr.
 BC legunt: τὰ δὲ ἐγκώμια τοῦ εἰρ. βραχεῖα. Par. A ἐγκώμια. Codd.
 Itali ἐγκωμίῳ τ. ε. βραχεῖ [Ambr. βραχεῖα]. 26 Parr. κατὰ πα-
 ραβολὴν. Taur. Ambr. κατὰ τὸ παράβολον. Med. κατὰ παράβο-
 λον. 27 γε praeter Taur. omnes om. 28 Par. BC ἐπαινήσεις.
 29 κατὰ Parr. Ambr. om. 30 Par. BC Ambr. δι' ἐπί. Par. A
 δὲ ἔστι. Med. δ' ἔστι. Taur. δὲ ἔσται. 31 Par. C δ' ὅλης.
 32 κατὰ τὴν αἰτίαν Par. BC om. Poudnda este vidit Ward :
 „Nam haec verba causam continent, quae male hic ut pars ex-
 positionis continuantur. Ordo partium hoc requirit, nec aliter
 Priscianus, a causa debet praeses in curis semper esse, somnus
 vero curas omnibus aufert.“ 33 Taur. δια φρονοντῆς, unde
 Heeren scripsit: διαφόρον φροντίδα, sequitur Vesenn.: bene
 Krehl διὰ φροντίδος, quod habent Parr. Ambr. Med. Lucian.

Ἐναντίον ἐστὶ³⁴ βασιλεῖ μὲν³⁵ ἰδιώτης, τῷ³⁶ δὲ ἐργηγορέναι τὸ καθεύδειν. Πῶς ἂν οὖν λαμβάνοιτο³⁷; εἰ τὸν ἰδιώτην³⁸ οὐδὲν δεινὸν³⁹ δι' ὅλης τῆς⁴⁰ νυκτὸς καθεύδειν, εὐδηλον, ὡς⁴¹ τὸν βασιλέα προσήκον ἀγρυπνοῦντα φροντίζειν. Κατὰ παραβολήν ὡσπερ γὰρ οἱ κυβερνήται ἐργηγορότεσ⁴² ὑπὲρ τῆς κοινῆς διατελοῦσι σωτηρίας, οὕτως⁴³ προσήκει καὶ⁴⁴ τοὺς ἡγουμένους⁴⁵. Κατὰ παράδειγμα. Καὶ γὰρ Ἐκτωρ νυκτὸς οὐ καθεύδων, ἀλλὰ φροντίζων, κατάσκοπον⁴⁶ ἐπὶ τὰς ναῦς ἔπεμπε Δόλωνα⁴⁷. Ὑστέρως⁴⁸ δὲ ἐστὶ τόπος ὁ κατὰ κρίσιν, τὸ δὲ τέλος παράκλησιν⁴⁹ ἐχέτω.

Cap. V.

Περὶ¹ ἀνασκευῆς καὶ κατασκευῆς.

²Ανασκευή ἐστὶν ἀνατροπὴ τοῦ προτεθέντος πράγματος, κατασκευὴ δὲ τοῦναντίον βεβαίωσις. Τὰ δὲ πάνυ

Demosth. Encom. c. 35. ἐγὼ μὲν εἶχον διὰ φροντίδος. 34 Ambr. Med. δ' ἐστὶ, Parr. μὲν ἐστὶ. 35 μὲν Taur. om., recepi ex Med. et Ambr. In Parr. ἐναντίον μὲν ἐστὶ βασιλεῖ μὲν ἰδ. Ward. alterum μὲν improbat, ὁ legendum putans. 36 Par. A τὸ δέ. 37 Par. C λαμβανοῖτο. Ante πῶς ἂν Wardio omitti videtur: κατὰ τὸ ἐνθύμημα. „Nam quae sequuntur, enthymema sunt; licet Priscianus etiam cum contrario perperam confundit.“ 38 Med. Taur. ἰδιώτα. 39 δεινὸν Par. C om., unde Ward. scribendum censuit: ἢ καθεύδειν. 40 τῆς Taur. Med. om. 41 Taur. Ambr. ὡστε. 42 Par. BC ἐργηγόρασιν, omisso διατελοῦσι. Par. A ἀγρηγορότεσ. 43 Med. οὕτω. 44 καὶ Par. BCom. 45 Ambr. Parr. ἡγεμόνας. 46 Par. BC ἐπίσκοπον. 47 Par. C δόλωσιν Ward.: „lege Δόλωνα. Priscianus: Dolonem. Et ita appellat Hom. Il. K. 390.“ 48 Ambr. Par. A ὑστέρως ἐστὶ. Par. BC ὑστερον ἐστὶ. 49 Med. περίκλησιν.

1 Par. BC ὄρος ἀνασκευῆς. Med. περὶ ἀνασκευῆς. Taur. Ambr. περὶ ἀνασκ. καὶ κατασκευῆς. Par. A περὶ ἀνασκ. καὶ κατ.

γε² ἀνασκευαστέον οὔτε κατασκευαστέον, ὡσπερ
 ους. Ἄλλα δεῖ δήπου τὰς ἀνασκευὰς καὶ τὰς³
 ἀς τῶν⁴ ἐφ' ἑκάτερα τὴν⁵ ἐπιχείρησιν δεχο-
 οιεῖσθαι. Ἀνασκευάσεις⁶ δέ, ἐκ τοῦ ὀσαφοῦς,
 ἐκ τοῦ ἀπιθάνου, ἐκ τοῦ ἀδυνάτου, ἐκ τοῦ ἀνακολούθου⁷,
 τοῦ καὶ ἐναντίου καλουμένου, ἐκ τοῦ ἀπρεποῦς⁸, ἐκ τοῦ
 ἀσυμφόρου. Ἐκ τοῦ ὀσαφοῦς, οἷον, ἀσαφῆς ἦν ὁ περὶ
 Νάρκισσον⁹ χρόνος. Ἐκ τοῦ ἀπιθάνου, ἀπιθάνον ἦν
 τὸν¹⁰ Ἀρίωνα¹¹ ἐν κακοῖς ὄντα¹² βουληθῆναι ἄσαι ἐκ
 τοῦ ἀδυνάτου· ἀδύνατον ἦν τὸν Ἀρίωνα ἐπὶ δελφίνος¹³
 σωθῆναι. Ἐκ τοῦ ἀκολούθου τοῦ καὶ ἐναντίου καλου-
 μένου, ἐναντίον ἦν τῷ¹⁴ σῶσαι τὴν δημοκρατίαν, τὸ
 καταλῦσαι¹⁵ ἂν αὐτὴν θελῆσαι¹⁶. Ἐκ τοῦ ἀπρεποῦς,
 ἀπρεπὲς ἦν τὸν¹⁷ Ἀπόλλω, θεὸν ὄντα, θνητῇ μίγνυ-
 σθαι. Ἐκ τοῦ ἀσυμφόρου, ὅταν λέγωμεν, ὅτι οὐδὲ συμ-
 φέρει ταῦτα ἀκούειν. Κατασκευάσεις¹⁸ δὲ ἐκ τῶν ἐναντίων.

ομοῦ. 2 Parr. ABC οὐχ ἀνασκευαστέον, ὡσπερ τοὺς μύθους,
 οὐδὲ κατασκευαστέον. 3 τὰς Med. om. 4 τῶν Ambr. Par. A om.
 5 Taur. τῶν ἐφεκατέρην ἐπιχείρησιν, recepta lectio est in reliquis
 codd. 6 Taur. ἀνασκευάσεις. 7 Taur. ἀκολούθου, recepit
 Krehl in marg. codicis: ἦτοι τοῦ φύσει πολεμίου. Veesenm. po-
 suit ἀνακολ., quod est in reliquis codd. 8 Taur. ad marg. διὰ
 τοῦ ἀπρεποῦς αἰνῆτται καὶ τὸ αἰσχρὸν, καὶ τὸ ἀσεβὲς καὶ τὸ ἄδι-
 κον. 9 Ambr. Par. BC Ναρκίσσου. 10 τὸν Ἀρίωνα ἐν κακοῖς
 ὄντα βουλ. ἄσαι· ἐκ τοῦ ἀδυνάτου, ἀδύνατον ἦν Taur. om. 11
 Par. A Ambr. Ἀρίωνα. Med. Ἀρίωνα. Par. BC Ἀρσίωνα. h. l.
 et paullo post. 12 Par. BC Ambr. ἴόντα. Par. A Med. ὄντα.
 13 Taur. δελφῶν. correxit Heeren. 14 Taur. Par. C Med. τῷ.
 Par. A τὸ. Par. B Ambr. τοῦ σῶσαι. Heerenio duce editores
 scripserunt τῷ σῶσαντι. — Par. BC ἦν om. 15 Par. BC λύσαι.
 Par. A [ab edit. Anglo non notatus] et Codd. Itali καταλῦσαι.
 sq. ἂν Taur. om. tum Par. C αὐτόν. 16 Ambr. θελῆσαι. Med.
 Parr. ἐθελῆσαι. Taur. ἐθέλησαι, pro quo Heeren posuit θελῆσαι.
 17 τὸν Taur. om. Par. AB τὸν Ἀπόλλωνα. Par. C τὸν Ἀπόλ-
 λωνα. 18 Aphthonius refutationem et confirmationem in duo

Cap. VI.

Περὶ κοινού τῶπου.

Ὁ κοινός¹ τόπος προσαγορευόμενος αὐξῆσιν ἔχει τοῦ ὁμολογουμένου πράγματος, ὡς τῶν ἀποδείξεων ἤδη γεγενημένων. Οὐ γὰρ ἔτι ζητοῦμεν, εἰ οὗτος ἱερόσυλος, εἰ οὗτος² ἀριστεύς, ἀλλ' ὡς ἀποδεδειγμένου³ τὴν αὐξῆσιν ποιούμεθα. Λέγεται δὲ κοινός τόπος, διότι ἀρμόττει κατὰ⁴ παντός⁵ μὲν ἱεροσύλου, ὑπὲρ παντός δὲ ἀριστεύς. Χρῆ δὲ οὕτως⁶ προάγειν πρῶτα⁷ μὲν κατὰ τὴν⁸ ἐξέτασιν τοῦ ἐναντίου· εἶτα αὐτὸ τὸ πρᾶγμα· εἶτα ἢ σύγκρισις· εἶτα ἢ γνώμη· εἶτα στοχαστικῶς τὸν παρελθόντα βίον ἀπὸ τοῦ παρόντος διαβαλεῖς⁹, εἶτα ἐκβαλεῖς¹⁰ τὸν ἔλεον¹¹, τοῖς τελικοῖς κεφαλαίοις¹² καλουμένοις, καὶ

progymnasmata distinguens separatim de illis tractat. Atque hinc evenit, ut confirmatio unum sit ex duobus istis capitibus, quibus duodecim Hermogenis προγυμνάσματα in quatuordecim adauget. Ward.

1 Ambr. Med. ὁ κοινός ὁ τόπος. Parr. ὁ τόπος ὁ κοινός. Taur. ὁ κοινός τόπος. 2 Taur. ἱερόσυλος, εἰ οὗτος om., Heeren et Veesenm. scripserunt ἱερόσυλος ἢ ἀρ. recepi lectionem a reliquis codd. oblatam. 3 Par. C ἀποδεδειγμένων. 4 Par. BC ἐπὶ. 5 Taur. μὲν ἱεροσύλου [sic] ὑπὲρ παντός ἀριστεύς: Heeren, Priscianum sequens, qui habet: Convenit contra omnem, v. c. sacrilegum, vel etiam, ut quibusdam placet, pro omni viro forti, posuit: κατὰ παντός, οἷον μὲν ἱεροσύλου, ἢ καὶ ὑπὲρ παντός ἀρ. Veram lectionem, quam ex codicibus nostris reposuimus, vidit Veesenm., sed Prisciani autoritate corruptus in textum recipere non ausus est. 6 Par. BC Med. οὕτω. tum Parr. προσάγειν. 7 πρῶτα μὲν Parr. et Ambr. om. Med. habet πρῶτα εἰνε μὲν. 8 τὴν Par. BC om. 9 Parr. Ambr. διαβάλλεις. correxit Ward. Taur. Med. διαβαλεῖς. 10 Par. A ἐκβάλλεις. 11 Par. B ἔλαιον. cfr. ad Nicol. Soph. VII. 4. 12 Med. καλουμένοις κεφαλαίοις. Heeren post καλουμένοις pauca desiderari putat, quia Priscianus vertit: per capita, quae finalia

ὑποτυπώσει¹³ τοῦ πράγματος, προοίμια γὰρ οὐκ ἔσται καθαρῶς ἐν τόπῳ, ἀλλὰ μέχρι τούτου¹⁴ σωθήσεται. Οἶον ἵνα¹⁵ ἐπὶ παραδείγματος γένηται¹⁶ σοι φανερόν, ἔστω τόπος καθ' ¹⁷ ἰεροσύλου. Οὐκοῦν τὰ προοίμια οὐ¹⁸ τῇ ἐννοίᾳ, ἀλλὰ τῷ τύπῳ¹⁹ τοιαύδε πάντα²⁰ μὲν μισεῖν προσήκει²¹, ὧ ἄνδρες δικασταί, τοὺς κακούργους, μάλιστα δὲ ὅσοι περὶ τοὺς θεοὺς τολμῶσι. Δεύτερον· Εἰ μὲν οὖν²² βούλεσθε τοὺς ἄλλους πονηροὺς²³ ποιεῖν, ἐατέον²⁴ καὶ τοῦτον· εἰ δὲ μὴ, κολαστέον²⁵. Τρίτον, τὸ²⁶ μὲν οὖν δοκεῖν ὁ κρινόμενος²⁷ κινδυνεύει μόνον, τῇ δ' ²⁸ ἀληθείᾳ καὶ ὑμεῖς οἱ δικάζοντες. Τὸ γὰρ περὶ τοὺς ὅρκους πλημμελῆσαι οὐκ οἶδα, εἰ φραυλοτέραν δίκην ἔχει τῆς παρανομίας. Εἶτα πρὶν ἔλθειν ἐπ' αὐτὸ τὸ πρᾶγμα; περὶ τοῦ ἐναντίου²⁹ διαλεκτέον, ὅτι οἱ νόμοι τῆς τῶν θεῶν θεραπείας προῦνοήσαντο, βωμοὺς ἔστησαν, ἀναθήμασιν ἐκόσμησαν, θυσίαις³⁰ ἐτίμησαν, πα-

dicuntur, i. e. utili, iusto, legitimo, honesto et similibus, et per demonstrationem hujus rei actae.“ Priscianus suo more explicat, quae sint τελικὰ κεφάλαια. 13 Taur. Med. διατυπώσει, reliqui διατυπώσεις. 14 Codd. omnes μέχρι τούτου. Priscian. usque ad formulam quandam: unde Heeren, Veesenm. et Kirchl scripserunt μέχρι τύπου τινός. restitui μέχρι τούτου. limitat enim, quod antea dixit, οὐκ ἔσται καθαρῶς, et quo sensu prooemia servanda sint, in sqq. exponit. 15 Med. ἵν' ἐπὶ, Ambr. et Parr. ἵνα om. 16 Ambr. Parr. BC γενήσεται. 17 Ambr. Med. Parr. κατά. 18 οὐ Taur. om. 19 Med. τόπῳ. Heeren iterum ex Prisciano, qui vertit: usque ad formulam, substitui vult: μέχρι τοῦ τύπου. adversante Veesenm. 20 Taur. πάντα. 21 Parr. Med. Ambr. προσήκει μισεῖν. 22 οὖν Parr. Ambr. Taur. om. recepi ex Med. 23 Parr. BC πονηρόν. 24 Parr. BC ἐάσατε. 25 Parr. B κολάσατε. C κολάσατε. 26 Parr. τῷ. 27 Taur. Med. κρινόμενος. reliqui κρινόμενος. 28 Taur. τῇ δὲ ἀληθείᾳ καὶ ὑμεῖς ὧ δικάζοντες. 29 Taur. τοῦναντίου. 30 Codd. omnes οὐσiais, ingeniose Veesenm. conjecit θυσίαις, facilis enim vocum ΘΥΣΙΑΙΣ et ΟΥΣΙΑΙΣ permuta-

νηγύρεσι, προσόδοις³¹. Εἶτα ἡ³² ἐπίκρισις κατὰ τὴν

tio : Finckhius confert Isocr. Encom. Helen. 29. ἀναθήμασι καὶ θυσίαις καὶ ταῖς ἄλλαις προσόδοις ἰλάσκεσθαι καὶ τιμῶν αὐτῆν χρῆ. attamen Veessenm. etiam οὐσίαις defendit, facultates, redditus, quibus et sacrificia publica comparentur et sustententur sacrorum administrari. Prisc. hostiis honestaverunt. Aristoph. Nub. 307. Καὶ πρόσοδοι μακάρων ἱερώταται, Εὐσιτίφανοί τε θεῶν θυσίαι θαλάμῳ τε. Plat. Pol. I. p. 362. C. θεοῖς θυσίας καὶ ἀναθήματα ἰκανῶς καὶ μεγαλοπρεπῶς θύειν τε καὶ ἀνατιθέναι. p- 365. E. οἱ δὲ αὐτοὶ οὔτοι λέγουσιν, ὡς εἰσὶν οἷοι θυσίαις τε καὶ εὐχολαῖς ἀγαθῆσι καὶ ἀναθήμασι παρῶσεσθαι ἀναπειθόμενοι. Demosth. pro Cor. pag. 254. Τῷ θυσίας τοῖς θεοῖς καὶ προσόδους ὡς ἀγαθῶν τούτων ὄντων ἡμᾶς πεποιθῆσθαι. Lucian, Prom. c. 14. ἀπανταχοῦ δὲ βωμοὺς καὶ θυσίας καὶ ναοὺς καὶ πανηγύρεις. Jur. confut. c. 77. οἱ δὲ ἐφ' ἡμᾶς ἴασι, προσόδοις καὶ θυσίαις γεραίροντες. Jur. trag. c. 18. μάτην ἐν οὐρανῷ καθιδούμεθα, λιμῶ ἔχόμενοι, ἰορτῶν ἰκείνων, καὶ πανηγύρεων, καὶ ἀγώνων, καὶ θυσιαῶν, καὶ παννυχίδων, καὶ πομπῶν στερούμενοι. Calumn. non tem. cred. c. 17. τεμένη καθιδρέτετο, καὶ βωμοὶ καὶ θυσίαι καὶ ἰορταὶ τῷ καινῷ τούτῳ θεῷ ἐπιτελοῦντο. de Dea Syr. c. 1. ἐρέω δὲ καὶ τόμοις, τοῖσι ἐς τὰ ἱερὰ χρίονται, καὶ πανηγύρειας τὰς ἄγουσι, καὶ θυσίας, τὰς ἐπιταλείουσι. Aristid. Asclepiad. pag. 45. καὶ διὰ πάντων ἡ κοινωρία τῷ πατρὶ σῶζεται, νεῶν, θυσιαῶν, παιάνων, προσόδων, ἔργων ἃ πράττουσιν. Panath. pag. 185. αὐθις τοῖνυν τὰ πρὸς τοὺς θεοὺς, τοῦτο μὲν οἱ νεῶ, τοῦτο δὲ αἱ δι' ἔτους θυσίαι καὶ πρόσοδοι. Diod. Sic. III. 2. φασὶ δὲ [sc. οἱ Αἰγύπτιοι] παρ' αὐτοῖς πρώτοις καταδειχθῆναι θεοὺς τιμῶν καὶ θυσίας ἐπιτελεῖν, καὶ πομπᾶς καὶ πανηγύρεις καὶ τᾶλλα, δι' ὧν ἄνθρωποι τὸ θεῖον τιμῶσι. Plut. Lysand. c. 18. πρώτῳ μὲν γὰρ, ὡς ἱστορεῖ Δούρις, Ἑλλήνων βωμοὺς αἱ πόλεις ἀνέστησαν, ὡς θεῶ, καὶ θυσίας ἔθυσαν, ubi codd. Vat. Patav. Ven. et unus Card. Rodulfi πρώτον, Muretus : ἴσως πρώτῳ. Post Ἑλλήνων Vat. Patav. et tres Card. Rod. inserunt, ἐκείνῳ. Sertor. c. 22. θυσίαις δ' αὐτῶν αἱ πόλεις ἐπιφοιτῶντα καὶ βωμοῖς ἐδέχοντο. 31 Parr. Med. προσόδοις. Taur. Ambr. παρόδοις. Prisc. redditibus celebraverunt. Aristid. Panath. p. 148. πρώτον μὲν πανηγύρεις καὶ πρόσοδοι τοῖς θεοῖς

ἐξέτασιν τῆς αἰτίας εἰκότως. Τὸ μὲν γὰρ τούτων εὐμενές διασώζει τὰς πόλεις. Εἰ δὲ³³ ἑτέρως ἔχοιεν, ἀνάγκη³⁴ ταύτας διαφθεیرهσθαι³⁵. Καὶ πρόβαινε³⁶ ἐπὶ τὸ προκείμενον. Τούτων οὕτως ἔχόντων οὗτος³⁷ τί ἐτόλμησε; Καὶ λέγε τὸ πεπραγμένον, οὐχ ὡς διδάσκων, ἀλλ' ὡς δεινοποιῶν. Καὶ ὅτι ὕλη τῇ πόλει ἐλυμήνατο, καὶ τοῖς κοινοῖς καὶ τοῖς ἰδίοις. Καὶ δῖος μὲν, μὴ ἐπιλείπωσιν³⁸ οἱ καρποὶ, δῖος δὲ, μὴ τῶν πολεμίων ἴττηθῶμεν, καὶ ὅσα τοιαῦτα. Ἐξῆς³⁹ καὶ ἐπὶ τὰς συγκρίσεις πρόϊδι. Ὅτι τῶν ἀνδροφόνων χαλεπώτερος, τὸ δὲ διάφορον ἐκ τῶν πεπονθότων· οἱ μὲν εἰς ἀνθρώπους⁴⁰ παρετόλμησαν⁴¹, ὁ⁴² δὲ εἰς θεοὺς παρώνησε⁴³. Τοῖς τυράννοις οὗτος;

ἦσαν. p. 149. ὅτι εἰ κάλλιστον ἀνθρώποις καὶ τὸ αὐτὸ λυσιτελεστατόν τε καὶ γικῶν ἡδονῇ, θεῶν πρόσοδοι καὶ ὁμιλίαι. 32 Parr. BC εἶτα ἐπίκρισιν. Taur. εἶτα ἐπίκρισις. Parr. A Ambr. Med. ponunt articulum. 33 Ambr. Parr. εἰ δ' ἑτέρως. Parr. C εἰ δ' ἑτέρως ἐκείνοι ἔχοιεν. 34 Parr. ἀνάγκη. 35 Parr. C διαφθεیرهσθαι. correxit Ward. 36 Taur. προῖβαινε. 37 Parr. BC οὗτος ἐτόλμησε. 38 Parr. ἐπιλείπωσιν. Commodus Veetenm. affert Symmachi locum L. X. ep. 54.: „Secuta est hoc factum (sc. destructionem aræ Victoriae) fames publica, et spem provinciarum omnium messis decepit. Non sunt haec vitia terrarum, nihil imputamus astris. Nec rubigo segetibus obfuit, nec arena fruges necavit. Sacrilegio annus exaruit.“ Plut. Cacs. c. 69. de portentis loquens, quibus Dii Caesaris caedem displicere sibi significant: ὄλον μὲν γὰρ ἐκείνον τὸν ἐνιαυτὸν ὠχρὸς μὲν ὁ κύκλος (sc. τοῦ ἡλίου) καὶ μαρμαρυγὰς οὐκ ἔχων ἀνέτελλεν, ἀδρανὲς δὲ καὶ λεπτὸν ἀπ' αὐτοῦ κατῆι τὸ θερμόν ὥστε τὸν μὲν αἶρα δνοφερὸν καὶ βαθὺν ἀσθενεῖα τῆς διακρινούσης αὐτὸν ἀλίας ἐκφείρεσθαι, τοὺς δὲ καρποὺς ἡμιπέπτους καὶ ἀτελεῖς ἀπανθῆσαι καὶ παρακμάσαι διὰ τὴν ψυχρότητα τοῦ περιέχοντος. 39 Parr. ξεῖς. sq. καὶ Parr. Ambr. Med. om. sq. ἐπὶ Taur. om. inseruit Hceren. 40 Ambr. Parr. ἀνθρώπων. 41 Parr. Med. Ambr. ἐτόλμησαν. 42 Ambr. Parr. A οἱ δέ. 43 Med. Parr. A παρῶ-

οὗτος παραπλήσιος, κακείνοις⁴⁴ οὐ πᾶσιν, ἀλλὰ τοῖς χαλεπωτάτοις. Ἐκείνων γὰρ τοῦτ'⁴⁵ εἶναι δοκεῖ τὸ δεινότετον⁴⁶, ὅτι⁴⁷ τῶν ἀναθημάτων⁴⁸ ἄπτονται⁴⁹. Τὰς δὲ⁵⁰ πρὸς τὸ ἕλαττον συγκρίσεις κατ' ἐπιτίμησιν εἰσάξεις, ἐπειδήπερ εἰσὶ καθαιρετικάι. Οὐ δεινὸν τὸν μὲν κλέπτην⁵¹ δίδοναι⁵² δίκην, τὸν δὲ ἱερόσυλον μὴ; Ἐξεστι δέ σοι καὶ τὸν ἄλλον βίον ἐκ τοῦ παρόντος διαβάλλειν,⁵³ ὡς ἀπὸ μικροῦ⁵⁴ ἀρξάμενος ἐπὶ τοῦτο προὔβη τελευταῖον, ὥστε⁵⁵ ὁμοῦ καὶ κλέπτην ἔχετε⁵⁶, καὶ τοιχωρῶν⁵⁷ καὶ μοιχόν. Ἐξετάσεις δὲ καὶ τὴν γνώμην⁵⁸ ἀφ'

ησεν. Taur. Ambr. παρήγησε. Par. B παρήρηγησε. Par. C παρήρηγησε. Ward.: „lege παρανόμησε“. [voluit παρενόμησε, nam MS. A παράησεν. ed. Angl.]. Primum conjecerat: πανούρηγησε. Confundi παροικεῖν et παρανομεῖν docet Jacobs ad Achill. Tat. p. 872. 44 Taur. κακείνοις. reliqui κακείνοις, quod conjecit Heeren, in textum recepit Krehl. 45 Parr. Ambr. τοῦτο. 46 Taur. δεινότερον. superscripto δεινότετον. Heeren, Veesenm. et Krehl δεινότερον retinuerunt, reliqui δεινότετον. Prisc. ed. Pithōi saevissimum, Putsch. levissimum, corrupte: Ward. 47 Par. A ὅτι. Phōbamm. p. 588. τὰ γὰρ πλεῖστα ἐκ τοῦ εὐθείου καὶ ἀπλοῦ σχηματίζεται ὡς ὅτι ἀποφαινόμεθά τι. Farn. ὅτι, Menand. ἐπιδεικτ. p. 618. ἔστι δὲ ὅτι καὶ τρισὶ χρήσῃ, ὅταν ἀπαιτῆ καὶ τοῦτο ἢ ὑπόθεσις. Par. ὅτι. Alex. de fig. p. 574. infr. ὅτι γὰρ εἴκ ἐπ' εὐθείας ἐμφέρεται ὁ λόγος, γίνεται διὰ τοῦτο σχῆμα. Norrm. conjecit ὅτι. Joseph. bell. Jud. VII. 8. 6. ἐξ ἀρχῆς, ὅτι — — πάντα καὶ παρ' ἀλλήλων ἀπέβαινε χαλεπά. Par. 1425. 1426. ὅτι. Theop. Progyrn. c. 1. Ὁμηρον μεταφράζων, ὅτι φησὶ, τοῖος γὰρ ἦτος ἐστίν etc. Par. Med. ὅτι. 48 Med. Taur. ἀγαλμάτων. Ambr. Parr. ἀναθημάτων, quomodo legendum esse Krehlius vidit. 49 Par. A ἄπτονται. 50 δὲ Par. BC om. „Prisc. A majore ad minus comparationes. Clarius forsā: Comparationes cum minore.“ Ward. 51 Par. A κλέπτην. 52 Taur. δίδοναι. 53 Ambr. Parr. διαβάλλειν. 54 Par. B Med. μικρῶν. 55 Taur. ὥστ' ὁμοῦ. Med. ὡς ρ' ὁμ. Ambr. Parr. ὥστε. 56 Taur. ἔχετε. reliqui ἔχετε. 57 Par. C τοιχωρῶν.

Cap. IV.

Περὶ γνώμης.

Γνώμη ἐστὶ λόγος¹ κεφαλαιώδης ἐν ἀποφάσει καθολικῇ, ἀποτρέπων τι, ἢ² προτρέπων ἐπὶ τι, ἢ ὁποῖον ἐστὶν ἕκαστον³ δηλῶν. Ἀποτρέπων μὲν ὡς ἐν ἐκείνῳ⁴

Οὐ χρὴ παννύχιον εὐδειν βουλευφόρον ἄνδρα.

Προτρέπων δὲ ὡς ἐν ἐκείνῳ

Χρὴ πενήνην φεύγοντα καὶ ἐς μεγακῆτα⁵ πάντων
Ῥιπτεῖν⁶ καὶ πετρῶν Κύρονε κατ' ἡλιβάτων.

Par. τελείως. p. 76. ὡς ἔξωσ δι' ἐπιστημονικωτέρας τε καὶ τελωτέρας δεομένην. Ven. τελειοτέρας. Jos. bell. Jud. VII. 4. 2. τελειοτέραν τὴν ἄσκησιν τῆς ἡλικίας πεποιημένος. Par. 1423. τελωτέραν. Theon. Prog. cap. VI. τὸ δὲ μὴ μόνον ἀνασκευάζει τὰς τοιαύτας μυθολογίας, ἀλλὰ καὶ ὅθεν παρεβήθηκα ὁ τοιοῦτος λόγος ἀποφαίνεν, τελειωτέρας [sic] ἐστὶν ἔξωσ. Med. τελωτέρας cfr. Boisson. ad Marin. p. 122. 53 Par. A εἶσι.

1 Par. C λόγος ἐν ἀποφάνσει, κεφαλαιώδης, καθολικῆς ἀποτρέπων τι ἢ ἐπιτρέπων ἐπὶ τι, ἢ ὁποῖον ἕκαστόν ἐστιν. de quo Ward: „Locus mancus, qui partim ex sequentibus, partim ex Prisciano ita restitui potest: ἀποτρέπων, ἢ προτρέπων ἐπὶ τι, ἢ ἀποφαινῶν ὁποῖον etc. Nam is ordo statim in exemplis servatur: ἀποτρέπων μὲν etc. προτρέπων δὲ etc. ἀποφαίνεται δὲ etc. Similiter Priscianus, nisi quod turbato ordine secundum membrum primo loco ponat: Hortans aliquam rem, vel deterrens, id est, dehortans, vel demonstrans, quale sit aliquid. At in exemplis, quae sequuntur, Graeci codicis ordinem servat. Confirmatur etiam ex Aphthonio, qui γνώμην ita dividit: τὸ μὲν ἐστὶ προτρεπτικόν, τὸ δὲ ἀποτρεπτικόν, τὸ δὲ ἀποφαντικόν.“ Lectio recepta est in Taur. Med. Ambr. Par. AB. 2 Taur. καὶ, reliqui ἢ. 3 Parr. Med. Ambr. ἕκαστόν ἐστι. Sq. δηλῶν Parr. non habent. codd. Itali legunt δηλοῦν, quod correxi. 4 Par. B ἐν κείνῳ. Il. B. 61. 5 Par. C μεγακῆτα πάντων. 6 Taur. ῥίπτεσθαι καὶ πετρῶν. metri causa correxit Heeren ῥίπτεσθαι τε πετρῶν, quem sequuti sunt Veesenm. et Krehl. Par. A ῥίπτειν καὶ. Par BC Ambr. Med.

Ἡ τούτων μὲν οὐδέτερον⁷ ποιῆ, ἀποφαίνεται δὲ περὶ⁸ τῆς τοῦ πράγματος φύσεως, οἷον τὸ γὰρ⁹ εὐπράττειν παρὰ τὴν ἀξίαν ἀφορμὴ τοῦ κακῶς φρονεῖν τοῖς ἀνότοις¹⁰ γίνεται. Ἐτι δὲ¹¹ τῶν μὲν¹² γνῶμῶν αἱ μὲν εἰσιν ἀληθεῖς, αἱ δὲ πιθαναί, αἱ δὲ ἀπλαῖ, αἱ δὲ συνεξευγμένοι, αἱ δὲ ὑπερβολικαί. Ἀληθεῖς μὲν, οἷον οὐκ ἔστιν εὐρεῖν βίον ἄλυπον ἐν οὐδενί¹³. Πιθαναὶ δὲ¹⁴, οἷον

“Ὅστις¹⁵ δ’ ὁμιλῶν ἦδεται κακοῖς ἀνήρ¹⁶,

Οὐπώποτ’ ἠρώτησα, γινώσκων ὅτι,

Τοιοῦτός ἐστιν¹⁷, οἷσπερ¹⁸ ἦδεται ξυνών. — Ἀπλαῖ δὲ, οἷον, δύναται τὸ πλουτεῖν καὶ φιλανθρώπους ποιεῖν. Συνεξευγμένοι δὲ, οἷον

Οὐκ ἀγαθὸν παλυκοιρανίη¹⁹, εἰς κοίρανος ἔστω·

Εἰς βασιλεύς²⁰.

Ἐπερβολικαὶ²¹ δὲ, οἷον²².

Οὐδὲν ἀκιδνότερον γαῖα τρέφει ἀνθρώποιω.

φιπτεῖν καὶ. Offendit fortasse scribam usus verbi φιπτεῖν, de quo vide Monk. ad Eur. Alc. 908. Theognidis hic locus [v. 173.] certatim laudatur a veteribus, quorum locos congregavit Jacobs Lectt. Stob. p. 57. 7 Ambr. οὐδέποτέ τι ποιῆ. Par. BC οὐδέτερον ποτέ τι ποιῆ. recepta lectio est in Par. A Taur. Med. 8 Taur. Med. ἀπό, reliqui περὶ. 9 γὰρ Taur. om. Sententiam Demosthenis Olynth. I. p. 16. triverunt rhetores, vide Wyttenb. ad Julian. Or. I. p. 35. C. 10 Taur. ἀνότοις. De permutatione harum litterarum vide Bast. comment. palaeogr. p. 716. et saepe. 11 δὲ Parr. om. 12 μὲν Parr. Med. om. 13 Taur. Par. A οὐδενός. Med. Ambr. οὐδενί. Parr. ἐν οὐδενί. 14 δὲ Par. C om. 15 Par. AB ὅς τις δ’. Eurip. Phōnic. Fragm. IX. cfr. Dem. παραπρεσβ. p. 417. 16 Parr. Ambr. ξυνών. Taur. Med. ἀνήρ. 17 post ἐστιν Par. BC et Doxop. in Homiliis inserunt ἕκαστος. 18 Taur. οἷς παρήδεται. 19 Par. C πουλικοιρανίη. II. B. 204. 20 εἰς βασιλεύς addit Med., absunt a reliquis. 21 Taur. ὑπερβολικοί, ut supra πιθανοὶ δέ. 22 οἷον Med. om. Od. Σ. 129. 23 δὲ Par. BC om. — „In Prisciani versione“, ut Putschius edidit, „hic novum incipit caput, sed male; hac enim ratione

Ἡ δὲ²³ ἐργασία παραπλησία²⁴ τῆς χρείας, πρόεισι γὰρ²⁵ τοῖςδε ἐγκωμῖω τοῦ εἰρηκότος βραχεῖ, καθάπερ ἐν χρείᾳ, κατὰ τὸ ἀπλοῦν, κατὰ τὴν αἰτίαν, κατὰ τὸ ἐναντίον, κατὰ τὸ ἐνθύμημα, κατὰ παραβολὴν²⁶, κατὰ παράδειγμα, κατὰ κρίσιν. Ἔστω δὲ ἢ γε²⁷ γνώμη ὡς ἐν παραδείγματι

Οὐ χρὴ παννύχιον εὔδειν βουλευφόρον ἄνδρα.

Οὐκοῦν ἐπαινήσεις²⁸ διὰ βραχέων τὸν εἰρηκότα. εἶτα κατὰ²⁹ τὸ ἀπλοῦν. Τοῦτο δὲ ἔσται³⁰ τὸ παραφράσαι τὴν γνώμην, οἷον δι'³¹ ὅλης νυκτὸς οὐ προσήκει ἄνδρα ἐν βουλαῖς ἐξεταζόμενον καθεύδειν. — Κατὰ³² τὴν αἰτίαν. Δεῖ μὲν γὰρ ἀεὶ διὰ³³ φροντίδος εἶναι τὸν ἡγούμενον ὕπνος δὲ βουλήν ἀφαιρεῖται. Κατὰ τὸ ἐναντίον

tredecim fient capita, cum Hermogenes duodecim tantum προ-
 γυμνάσματα scripsit. Sic auctor συνοπτικῆς παραδόσεως, a Fa-
 bricio laudatus: τὰ ἱστορικὰ προγυμνάσματα εἰς δώδεκα περιέστησε
 πρὶν ὃ Ταρσεὺς Ἐρμογένης, εἰς ὕστερον δὲ ταῦτα εἰς δέκα καὶ τίσ-
 σαρα παρεξέτισεν ὁ Ἀντιοχεὺς Ἀφθόνιος. B. G. I. 4. cap. 31. de
 Hermogene. Rectius igitur hic Pithoei edit. nullam divisionem
 constituit. " Ward. 24 Taur. πολλαπλασία, reliqui παρα-
 πησία, unde tollitur Heerenii conjectura, pro τῆς χρείας
 scribendum esse τῆς γνώμης, quam in textum recepit Hrebl.
 25 γὰρ τοῖςδε Parr. BC om. Ambr. Par. A γὰρ om., tum Parr.
 BC legunt: τὰ δὲ ἐγκώμια τοῦ εἰρ. βραχεία. Par. A ἐγκώμια. Codd.
 Itali ἐγκωμῖω τ. ε. βραχεῖ [Ambr. βραχεία]. 26 Parr. κατὰ πα-
 ραβολὴν. Taur. Ambr. κατὰ τὸ παράβολον. Med. κατὰ παράβο-
 λον. 27 γε praeter Taur. omnes om. 28 Par. BC ἐπαινήσεις.
 29 κατὰ Parr. Ambr. om. 30 Par. BC Ambr. δι' ἐπί. Par. A
 δι' ἐστι. Med. δ' ἐστι. Taur. δι' ἔσται. 31 Par. C δ' ὅλης.
 32 κατὰ τὴν αἰτίαν Par. BC om. Pougenda esse vidit Ward :
 „Nam haec verba causam continent, quae male hic ut pars ex-
 positionis continuantur. Ordo partium hoc requirit, nec aliter
 Priscianus, a causa debet praeeses in curis semper esse, somnus
 vero curas omnibus aufert.“ 33 Taur. δια φοροντῖδος, unde
 Heeren scripsit: διαφόρον φροντίδα, sequitur Vesenn.: bene
 Hrebl διὰ φροντίδος, quod habent Parr. Ambr. Med. Lucian.

Ἐναντίον ἐστὶ ³⁴ βασιλεῖ μὲν ³⁵ ἰδιώτης, τῷ ³⁶ δὲ ἐγρηγορέναι τὸ καθεύδειν· Πῶς ἂν οἷν λαμβάνοιτο ³⁷; εἰ τὸν ἰδιώτην ³⁸ οὐδὲν δεινὸν ³⁹ δι' ὅλης τῆς ⁴⁰ νυκτὸς καθεύδειν, εὐδῆλον, ὡς ⁴¹ τὸν βασιλέα προσῆκον ἀγρυπνοῦντα φροντίζειν. Κατὰ παραβολὴν ὡσπερ γὰρ οἱ κυβερνῆται ἐγρηγορότε ⁴² ὑπὲρ τῆς κοινῆς διατελοῦσι σωτηρίας, οὕτως ⁴³ προσῆκει καὶ ⁴⁴ τοὺς ἡγουμένους ⁴⁵. Κατὰ παραδειγμα. Καὶ γὰρ Ἐκτωρ νυκτὸς οὐ καθεύδων, ἀλλὰ φροντίζων, κατάσκοπον ⁴⁶ ἐπὶ τὰς ναῦς ἔπεμπε Δόλωνα ⁴⁷. Ὑστατος ⁴⁸ δὲ ἐστὶ τόπος ὁ κατὰ κρίσιν, τὸ δὲ τέλος παράκλησιν ⁴⁹ ἐχέτω.

CAP. V.

Περὶ ἄνασκευῆς καὶ κατασκευῆς.

Ἄνασκευή ἐστὶν ἀνατροπὴ τοῦ προτεθέντος πράγματος, κατασκευὴ δὲ τοῦναντίον βεβαίωσις. Τὰ δὲ πάντα

Demosth. Encom. c. 35. ἐγὼ μὲν εἶχον διὰ φροντίδος. 34 Ambr. Med. δ' ἐστὶ, Parr. μὲν ἐστὶ. 35 μὲν Taur. om., recepi ex Med. et Ambr. In Parr. ἐναντίον μὲν ἐστὶ βασιλεῖ μὲν ἰδ. Ward. alterum μὲν improbat, ὁ legendum putans. 36 Par. A τὸ δέ. 37 Par. C λαμβανόιτο. Ante πῶς ἂν Wardio omitti videtur: κατὰ τὸ ἐνθύμημα. „Nam quae sequuntur, enthymema sunt; licet Priscianus etiam cum contrario perperam confundit.“ 38 Med. Taur. ἰδιῶτα. 39 δεινὸν Par. C om., unde Ward. scribendum censuit: ἢ καθεύδειν. 40 τῆς Taur. Med. om. 41 Taur. Ambr. ὥστε. 42 Par. BC ἐγρηγόρασιν, omisso διατελοῦσι. Par. A ἀγρηγορότε. 43 Med. οὕτω. 44 καὶ Par. BCom. 45 Ambr. Parr. ἡγμόνας. 46 Par. BC ἐπίσκοπον. 47 Par. C δόλωσιν Ward.: „lege Δόλωνα. Priscianus: Dolonem. Et ita appellat Hom. Il. K. 390.“ 48 Ambr. Par. A ὕστερός ἐστὶ. Par. BC ὕστερον ἐστὶ. 49 Med. περίκλησιν.

1 Par. BC ὄρος ἀνασκευῆς. Med. περὶ ἀνασκευῆς. Taur. Ambr. περὶ ἀνασκ. καὶ κατασκευῆς. Par. A περὶ ἀνασκ. καὶ κατ.

ψευδῆ οὔτε² ἀνασκευαστέον οὔτε κατασκευαστέον, ὥσπερ τοὺς μύθους. Ἀλλὰ δεῖ δήπου τὰς ἀνασκευὰς καὶ τὰς³ κατασκευὰς τῶν⁴ ἐφ' ἑκάτερα τὴν⁵ ἐπιχείρησιν δεχομένων ποιῆσθαι. Ἀνασκευάσεις⁶ δὲ, ἐκ τοῦ ὀσαφοῦς, ἐκ τοῦ ἀπιθάνου, ἐκ τοῦ ἀδυνάτου, ἐκ τοῦ ἀνακολούθου⁷, τοῦ καὶ ἐναντίου καλουμένου, ἐκ τοῦ ἀπρεποῦς⁸, ἐκ τοῦ ἀσυμφόρου. Ἐκ τοῦ ὀσαφοῦς, ὅλον, ἀσαφῆς ἦν ὁ περὶ Νάρκισσον⁹ χρόνος. Ἐκ τοῦ ἀπιθάνου, ἀπίθανον ἦν τὸν¹⁰ Ἀρίωνα¹¹ ἐν κακοῖς ὄντα¹² βουληθῆναι ἄσαι ἐκ τοῦ ἀδυνάτου· ἀδύνατον ἦν τὸν Ἀρίωνα ἐπὶ δελφῖνος¹³ σωθῆναι. Ἐκ τοῦ ἀκολούθου τοῦ καὶ ἐναντίου καλουμένου, ἐναντίον ἦν τῷ¹⁴ σῶσαι τὴν δημοκρατίαν, τὸ καταλῦσαι¹⁵ ἂν αὐτὴν θελῆσαι¹⁶. Ἐκ τοῦ ἀπρεποῦς, ἀπρεπὲς ἦν τὸν¹⁷ Ἀπόλλω, θεὸν ὄντα, θνητῇ μίγνυσθαι. Ἐκ τοῦ ἀσυμφόρου, ὅταν λέγωμεν, ὅτι οὐδὲ συμφέρι ταῦτα ἀκούειν. Κατασκευάσεις¹⁸ δὲ ἐκ τῶν ἐναντίων.

ὁμοῦ. 2 Parr. ABC οὐχ ἀνασκευαστέον, ὥσπερ τοὺς μύθους, οὐδὲ κατασκευαστέον. 3 τὰς Med. om. 4 τῶν Ambr. Par. A om. 5 Taur. τῶν ἐφεκατέρην ἐπιχείρησιν, recepta lectio est in reliquis codd. 6 Taur. ἀνασκευάσεις. 7 Taur. ἀκολούθου, recepit Krehl in marg. codicis: ἦτοι τοῦ φύσει πολεμίου. Veesenm. posuit ἀνακολ., quod est in reliquis codd. 8 Taur. ad marg. διὰ τοῦ ἀπρεποῦς αἰνίττεται καὶ τὸ αἰσχρὸν, καὶ τὸ ἀσεβὲς καὶ τὸ ἄδικον. 9 Ambr. Par. BC Ναρκίσσου. 10 τὸν Ἀρίωνα ἐν κακοῖς ὄντα βουλ. ἄσαι· ἐκ τοῦ ἀδυνάτου, ἀδύνατον ἦν Taur. om. 11 Par. A Ambr. Ἀρίωνα. Med. Ἀρίωνα. Par. BC Ἀρίωνα. h. l. et paullo post. 12 Par. BC Ambr. ἴοντα. Par. A Med. ὄντα. 13 Taur. δελφῶν. correxit Heeren. 14 Taur. Par. C Med. τῷ. Par. A τὸ. Par. B Ambr. τοῦ σῶσαι. Heerenio duce editores scripserunt τῷ σώσαντι. — Par. BC ἦν om. 15 Par. BC λύσαι. Par. A [ab edit. Anglo non notatus] et Codd. Itali καταλῦσαι. sq. ἂν Taur. om. tum Par. C αὐτόν. 16 Ambr. θελῆσαι. Med. Parr. ἐθελῆσαι. Taur. ἐθίλησαν, pro quo Heeren posuit θελῆσαι. 17 τὸν Taur. om. Par. AB τὸν Ἀπόλλωνα. Par. C τὸν Ἀπόλλωνα. 18 Aphthonius refutationem et confirmationem in duo

Cap. VI.

Περὶ κοινῶν τόπων.

Ὁ κοινὸς¹ τόπος προσαγορευόμενος αὖξισιν ἔχει τοῦ ὁμολογουμένου πράγματος, ὡς τῶν ἀποδείξεων ἤδη γεγενημένων. Οὐ γὰρ ἔτι ζητοῦμεν, εἰ οὗτος ἱερόσυλος, εἰ οὗτος² ἀριστεύς, ἀλλ' ὡς ἀποδεδειγμένου³ τὴν αὖξισιν ποιούμεθα. Λέγεται δὲ κοινὸς τόπος, διότι ἀρμόττει κατὰ⁴ παντός⁵ μὲν ἱεροσύλου, ὑπὲρ παντός δὲ ἀριστεύς. Χρῆ δὲ οὕτως⁶ προάγειν πρῶτα⁷ μὲν κατὰ τὴν⁸ ἐξέτασιν τοῦ ἐναντίου· εἶτα αὐτὸ τὸ πρᾶγμα· εἶτα ἢ σύγκρισις· εἶτα ἢ γνώμη· εἶτα ὀτοχαστικῶς τὸν παρελθόντα βίον ἀπὸ τοῦ παρόντος διαβαλεῖς⁹; εἶτα ἐκβαλεῖς¹⁰ τὸν ἔλεον¹¹, τοῖς τελικοῖς κεφαλαίοις¹² καλουμένοις, καὶ

progymnasmata distinguens separatim de illis tractat. Atque hinc evenit, ut confirmatio unum sit ex duobus istis capitibus, quibus duodecim Hermogenis προγυμνάσματα in quatuordecim adauget. Ward.

1 Ambr. Med. ὁ κοινὸς ὁ τόπος. Parr. ὁ τόπος ὁ κοινός. Taur. ὁ κοινὸς τόπος. 2 Taur. ἱερόσυλος, εἰ οὗτος om., Heeren et Veesenm. scripserunt ἱερόσυλος ἢ ἀρ. recepi lectionem a reliquis codd. oblatam. 3 Par. C ἀποδεδειγμένων. 4 Par. BC ἐπί. 5 Taur. μὲν ἱεροσύλου [sic] ὑπὲρ παντός ἀριστεύς; Heeren, Priscianum sequens, qui habet: Convenit contra omnem, v. c. sacrilegum, vel etiam, ut quibusdam placet, pro omni viro forti, posuit: κατὰ παντός, οἷον μὲν ἱεροσύλου, ἢ καὶ ὑπὲρ παντός ἀρ. Veram lectionem, quam ex codicibus nostris reposuimus, vidit Veesenm., sed Prisciani autoritate corruptus in textum recipere non ausus est. 6 Par. BC Med. οὕτω, tum Parr. προάγειν. 7 πρῶτα μὲν Parr. et Ambr. om. Med. habet πρῶτα sine μὲν. 8 τὴν Par. BC om. 9 Parr. Ambr. διαβάλλεις. correxit Ward. Taur. Med. διαβαλεῖς. 10 Par. A ἐκβάλλεις. 11 Par. B ἔλαιον. cfr. ad Nicol. Soph. VII. 4. 12 Med. καλουμένοις κεφαλαίοις. Heeren post καλουμένοις pauca desiderari putat, quia Priscianus vertit: per capitula, quae finalia

ὑποτυπώσει¹³ τοῦ πράγματος, προοίμια γὰρ οὐκ ἔσται
καθαρῶς ἐν τόπῳ, ἀλλὰ μέχρι τούτου¹⁴ σωθήσεται.
Οἷον ἵνα¹⁵ ἐπὶ παραδείγματος γένηται¹⁶ σοι φανερόν,
ἔστω τόπος καθ' ¹⁷ ἱεροσύλου. Οὐκοῦν τὰ προοίμια
οὐ¹⁸ τῇ ἐννοίᾳ, ἀλλὰ τῷ τύπῳ¹⁹ τοιαύδε πάντας²⁰ μὲν
μισεῖν προσήκει²¹, ὧ ἄνδρες δικασταί, τοὺς κακούργους,
μάλιστα δὲ ὅσοι περὶ τοὺς θεοὺς τολμῶσι. Δεύτερον
εἰ μὲν οὖν²² βούλεσθε τοὺς ἄλλους πονηροὺς²³ ποιεῖν,
ἐατέον²⁴ καὶ τοῦτον εἰ δὲ μὴ, κολαστέον²⁵. Τρίτον,
τὸ²⁶ μὲν οὖν δοκεῖν ὁ κρινόμενος²⁷ κινδυνεύει μόνον, τῇ
δ' ²⁸ ἀληθείᾳ καὶ ἡμεῖς οἱ δικάζοντες. Τὸ γὰρ περὶ
τοὺς ὄρκους πλημμελῆσαι οὐκ οἶδα, εἰ φραυλοτέραν δίκην
ἔχει τῆς παρανομίας. Εἶτα πρὶν ἔλθειν ἐπ' αὐτὸ τὸ
πρᾶγμα, περὶ τοῦ ἐναντίου²⁹ διαλεκτέον, ὅτι οἱ νόμοι
τῆς τῶν θεῶν θεραπείας προὔνοήσαντο, βωμοὺς ἔστη-
σαν, ἀναθήμασιν ἐκόσμησαν, θυσίαις³⁰ ἐτίμησαν, πα-

dicuntur, i. e. utilli, justo, legitimo, honesto et similibus, et
per demonstrationem hujus rei actae.⁴⁶ Priscianus suo more
explicat, quae sint τελικὰ κεφάλαια. 13 Taur. Med. διατυπώ-
σει, reliqui διατυπώσεις. 14 Codd. omnes μέχρι τούτου. Pris-
cian. usque ad formulam quandam: unde Heeren, Veesenm. et
Krebl scripserunt μέχρι τύπου τινός. restitui μέχρι τούτου. limitat
enim, quod antea dixit, οὐκ ἔσται καθαρῶς, et quo sensu prooe-
mia servanda sint, in sqq. exponit. 15 Med. ἵν' ἐπὶ, Ambr.
et Parr. ἵνα om. 16 Ambr. Par. BC γένησεται. 17 Ambr.
Med. Parr. κατά. 18 οὐ Taur. om. 19 Med. τόπῳ. Hee-
ren iterum ex Prisciano, qui vertit: usque ad formulam, sub-
stitui vult: μέχρι τοῦ τύπου. adversante Veesenm. 20 Taur.
πάντα. 21 Parr. Med. Ambr. προσήκει μισεῖν. 22 οὖν Parr.
Ambr. Taur. om. recepi ex Med. 23 Parr. BC πονηρόν.
24 Parr. BC ἐάσατε. 25 Par. B κολάσατε. C κολάσατε. 26
Parr. τῷ. 27 Taur. Med. κρινόμενος. reliqui κρινόμενος. 28
Taur. τῇ δὲ ἀληθείᾳ καὶ ἡμεῖς ὧ δικάζοντες. 29 Taur. τοῦναν-
τίου. 30 Codd. omnes οὐσίαις, ingeniose Veesenm. conjecit
θυσίαις, facilis enim vocum ΘΥΣΙΑΙΣ et ΟΥΣΙΑΙΣ permuta-

νηγύρεσι, προσόδοις³¹. *Εἶτα ἡ*³² *ἐπίκρισις κατὰ τὴν*
 tio: Finckhius confert Isocr. Encom. Helen. 29. ἀναθήμασι καὶ
 θυσίαις καὶ ταῖς ἄλλαις προσόδοις ἰλάσκεσθαι καὶ τιμῶν αὐτὴν χρῆ.
 attamen Veesenm. etiam οὐσίαις defendit, facultates, redditus,
 quibus et sacrificia publica comparentur et sustententur sacro-
 rum administri. Prisc. hostiis honestaverunt. Aristoph. Nub.
 307. Καὶ πρόσοδοι μακίρων ἐρώταται, Εὐστέφανοί τε θεῶν θυσίας
 θαλάι τε. Plat. Pol. I. p. 362. C. θεοῖς θυσίας καὶ ἀναθήματα
 ἐκαστῶς καὶ μεγαλοπρεπῶς θύειν τε καὶ ἀνατιθάναι. p. 365. E. οἱ
 δὲ αὐτοὶ οὗτοι λέγουσιν, ὡς εἰσὶν οἱοὶ θυσίαις τε καὶ εὐχολαῖς
 ἀγαθῆσι καὶ ἀναθήμασι παρύγεσθαι ἀναπειθόμενοι. Demosth.
 pro Cor. pag. 254. Τῷ θυσίας τοῖς θεοῖς καὶ προσόδους ὡς
 ἀγαθῶν τούτων ὄντων ἡμᾶς πεποιθῆσθαι. Lucian. Prom. c. 14.
 ἀπαταχοῦ δὲ βωμοὺς καὶ θυσίας καὶ ναοὺς καὶ πανηγύρεις.
 Jur. confut. c. 77. οἱ δὲ ἐφ' ἡμᾶς ἴασι, προσόδοις καὶ θυσίαις
 γεραίροντες. Jur. trag. c. 18. μάτην ἐν οὐρανῷ καθιδοῦμεθα, λι-
 μῶ ἐχόμενοι, ἰορτῶν ἐκείνων, καὶ πανηγύρεων, καὶ ἀγώνων, καὶ θυ-
 σιῶν, καὶ παννυχίδων, καὶ πομπῶν στερούμενοι. Calumn. non tem-
 cred. c. 17. τεμένη καθιδρύετο, καὶ βωμοὶ καὶ θυσίαι καὶ ἰορταὶ
 τῷ καιρῷ τούτῳ θεῶ ἐπιτελοῦντο. de Dea Syr. c. 1. ἐρῶ δὲ καὶ
 νόμους, τοῖσι ἐς τὰ ἱερὰ χρέονται, καὶ πανηγύριαι τὰς ἕγουσι, καὶ
 θυσίας, τὰς ἐπιτελοῦσι. Aristid. Asclepiad. pag. 45. καὶ διὰ
 πάντων ἡ κοινωρία τῷ πατρὶ σώζεται, νεῶν, θυσιῶν, παιάνων,
 προσόδων, ἔργων ἃ πράττουσιν. Panath. pag. 185. αὐθις τοίνυν
 τὰ πρὸς τοὺς θεοὺς, τοῦτο μὲν οἱ νεῶ, τοῦτο δὲ αἱ δι' ἔτους
 θυσίαι καὶ πρόσοδοι. Diod. Sic. III. 2. φασὶ δὲ [sc. οἱ Αἰγύπτιοι]
 παρ' αὐτοῖς πρώτοις καταδειχθῆναι θεοὺς τιμῶν καὶ θυσίας ἐπιτε-
 λῆν, καὶ πομπὰς καὶ πανηγύρεις καὶ τᾶλλα, δι' ὧν ἄνθρωποι τὸ
 θεῖον τιμῶσι. Plut. Lysand. c. 18. πρώτῳ μὲν γὰρ, ὡς ἱστορεῖ
 Δούρις, Ἑλλήνων βωμοὺς αἱ πόλεις ἀνέστησαν, ὡς θεῶ, καὶ θυσίας
 ἔθυσαν, ubi codd. Vat. Patav. Ven. et unus Card. Rodulfi πρῶ-
 τον, Muretus: ἴσως πρώτῳ. Post Ἑλλήνων Vat. Patav. et tres
 Card. Rod. inserunt, ἐκείνῳ. Sertor. c. 22. θυσίαις δ' αὐτῶν αἱ
 πόλεις ἐπιφοιτῶντα καὶ βωμοῖς ἐδέχοντο. 31 Parr. Med. πρόσοδοις.
 Taur. Ambr. παρόδοις. Prisc. redditibus celebraverunt. Aristid.
 Panath. p. 148. πρῶτον μὲν πανηγύρεις καὶ πρόσοδοι τοῖς θεοῖς

ἔξετασιν τῆς αἰτίας εἰκότως. Τὸ μὲν γὰρ τούτων εὐμενές διασώζει τὰς πόλεις. Εἰ δὲ³³ ἑτέρως ἔχοιεν, ἀνάγκη³⁴ ταύτας διαφθεیرهσθαι³⁵. Καὶ πρόβαινε³⁶ ἐπὶ τὸ προκείμενον. Τούτων οὕτως ἔχόντων οὗτος³⁷ τί ἐτόλμησε; Καὶ λέγε τὸ πεπραγμένον, οὐχ ὡς διδάσκων, ἀλλ' ὡς δεινοποιῶν. Καὶ ὅτι ὕλη τῇ πόλει ἐλυμῆνατο, καὶ τοῖς κοινοῖς καὶ τοῖς ἰδίοις. Καὶ δέος μὲν, μὲν ἐπιλίπωσαν³⁸ οἱ καρποὶ, δέος δὲ, μὲν τῶν πολεμίων ἵτηθημένον, καὶ ὅσα τοιαῦτα. Ἐξῆς³⁹ καὶ ἐπὶ τὰς συγκρίσεις πρόϊθι. "Ὅτι τῶν ἀνδροφόνων χαλεπώτερος, τὸ δὲ διάφορον ἐκ τῶν πεπονθότων· οἱ μὲν εἰς ἀνθρώπους⁴⁰ παρετόλμησαν⁴¹, ὁ⁴² δὲ εἰς θεοὺς παρώνησε⁴³. Τοῖς τυράννοις οὗτος;

ἦσαν. p. 149. ὅτι εἰ κάλλιστον ἀνθρώποις καὶ τὸ αὐτὸ λυσιτελιστάτον τε καὶ νικῶν ἠδονῆ, θεῶν πρόσοδοι καὶ ὀμιλίαι. 32 Par. BC εἶτα ἐπίκρισιν. Taur. εἶτα ἐπίκρισις. Par. A Ambr. Med. ponunt articulum. 33 Ambr. Parr. εἰ δ' ἑτέρως. Par. C εἰ δ' ἑτέρως ἐκείνοι ἔχοιεν. 34 Parr. ἀνάγκη. 35 Par. C διαφθεیرهσθαι. correxit Ward. 36 Taur. προῦβαινε. 37 Par. BC οὗτος ἐτόλμησε. 38 Parr. ἐπιλείπωσιν. Commode Veessenm. offert Symmachi locum L. X. ep. 54.: „Secuta est hoc factum (sc. destructionem aræ Victoriae) fames publica, et spes provinciarum omnium messis decepit. Non sunt haec vitia terrarum, nihil imputamus astris. Nec rubigo segetibus obfuit, nec arena fruges necavit. Sacrilegio annus exaruit.“ Plut. Caes. c. 69. de portentis loquens, quibus Dii Caesaris caedem displicere sibi significarent: ὄλον μὲν γὰρ ἐκείνον τὸν ἐνιαυτὸν ὠχρὸς μὲν ὁ κύκλος (sc. τοῦ ἡλίου) καὶ μαρμαρυγὰς οὐκ ἔχων ἀνέτελλεν, ἀδρανὲς δὲ καὶ λεπτὸν ἀπ' αὐτοῦ κατῆε τὸ θερμόν ὥστε τὸν μὲν αἶρα ὀνοφερὸν καὶ βαθὴν ἀσθινεῖα τῆς διακρινοῦσης αὐτὸν ἀλίας ἐκφέρεσθαι, τοὺς δὲ καρποὺς ἡμιπέπτους καὶ ἀτελεῖς ἀπανθῆσαι καὶ παρακμάσαι διὰ τὴν ψυχρότητα τοῦ περιέχοντος. 39 Parr. ἰξεῖς. sq. καὶ Parr. Ambr. Med. om. sq. ἐπὶ Taur. om. inseruit Hceren. 40 Ambr. Parr. ἀνθρώπων. 41 Parr. Med. Ambr. ἐτόλμησαν. 42 Ambr. Par. A οἱ δέ. 43 Med. Par. A παρῶ-

οὗτος παραπλήσιος, ἀκείνοις⁴⁴ οὐ πᾶσιν, ἀλλὰ τοῖς χαλεπωτάτοις. Ἐκείνων γὰρ τοῦτ'⁴⁵ εἶναι δοκεῖ τὸ δεινότετον⁴⁶, ὅτι⁴⁷ τῶν ἀναδημάτων⁴⁸ ἄπτονται⁴⁹. Τὰς δὲ⁵⁰ πρὸς τὸ ἕλαττον συγκρίσεις κατ' ἐπιτίμησιν εἰσάξεις, ἐπειδήπερ εἰσὶ καθαιρετικάι. Οὐ δεινὸν τὸν μὲν κλέπτῃν⁵¹ δίδοναι⁵² δίκην, τὸν δὲ ἱερόσυλον μῆ; Ἐξεστι δέ σοι καὶ τὸν ἄλλον βίον ἐκ τοῦ παρόντος διαβάλλειν,⁵³ ὡς ἀπὸ μικροῦ⁵⁴ ἀρξάμενος ἐπὶ τοῦτο προῦβη τελευταῖον, ὥστε⁵⁵ ὁμοῦ καὶ κλέπτῃν ἔχετε⁵⁶, καὶ τοιχωρῶν⁵⁷ καὶ μοιχόν. Ἐξετάσεις δὲ καὶ τὴν γνώμην⁵⁸ ἀφ'

ησαν. Taur. Ambr. παράησε. Par. B παρήρησε. Par. C παρόρησε. Ward.: „lege παρανόμησε“. [vultuit παρενόμησε, nam MS. A παραήησαν. ed. Angl.]. Primum conjecerat: πανούρησε. Confundi παροινεῖν et παρανομεῖν docet Jacobs ad Achill. Tat. p. 872. 44 Taur. ἀκείνους. reliqui ἀκείνοις, quod conjecit Heeren, in textum recepit Krehl. 45 Parr. Ambr. τοῦτο. 46 Taur. δεινότερον. superscripto δεινότετον. Heeren, Veessenm. et Krehl δεινότερον retinuerunt, reliqui δεινότετον. Prisc. ed. Pithōi saevissimum, Putsch. levissimum, corrupte: Ward. 47 Par. A ὅτε. Phöbamm. p. 588. τὰ γὰρ πλεῖστα ἐκ τοῦ εὐθείος καὶ ἀπλοῦ σχηματίζονται ὡς ὅτε ἀποφαινόμεθα τι. Farn. ὅτι. Menand. ἐπιδεικτ. p. 618. ἴσθι δὲ ὅτι καὶ τρισὶ χρήσῃ, ὅταν ἀπαιτῇ καὶ τοῦτο ἢ ὑπόθεσις. Par. ὅτε. Alex. de fig. p. 574. infr. ὅτι γὰρ εἶκ ἐπ' εὐθείας ἐκφέρεται ὁ λόγος, γίνεται διὰ τοῦτο σχῆμα. Norrm. conjecit ὅτι. Joseph. bell. Jud. VII. 8. 6. ἐξ ἀρχῆς, ὅτι — — πάντα καὶ παρ' ἀλλήλων ἀπέβαινε χαλεπά. Par. 1425. 1426. ὅτι. Theon. Progymn. c. 1. Ὀμηρον μεταφράζων, ὅτε φησὶ, τοῖος γὰρ νόος ἐστίν etc. Par. Med. ὅτι. 48 Med. Taur. ὑγαλιμάτων. Ambr. Parr. ἀναδημάτων, quomodo legendum esse Krehlius vidit. 49 Par. A ἄπτονται. 50 δὲ Par. BC om. „Prisc. A majore ad minus comparationes. Clarius forsā: Comparationes cum minore.“ Ward. 51 Par. A κλαίπτῃν. 52 Taur. δίδοναι. 53 Ambr. Parr. διαβάλλειν. 54 Par. B Med. μικρῶν. 55 Taur. ὥστ' ὁμοῦ. Med. ὡς θ' ὁμ. Ambr. Parr. ὥστε. 56 Taur. ἔχοιτε. reliqui ἔχετε. 57 Par. C τοιχωρῶ-

ἤς ἦλθεν⁵⁹ ἐπὶ τοῦτο· ὅτι μὴ βουλόμενος γεωργεῖν, ἀπὸ
 τούτου⁶⁰ πλουτεῖν ἐθέλει. Εἰ δὲ λέγεις⁶¹ κατ' ἀνδρο-
 φόνου, καὶ τὰ παρακολουθοῦντα, γυνὴ ἐν χηρείᾳ, παῖδες
 ὄρφανοί. Χρῶ δὲ καὶ τῇ ἐκβολῇ τοῦ ἐλίου. Ἐκβαλεῖς
 δὲ⁶² τὸν ἔλεον τοῖς τελικοῖς καλούμενοις⁶³ κεφαλαίοις,
 τῷ νομίμῳ, τῷ δικαίῳ, τῷ συμφέροντι, τῷ δυνατῷ, τῷ
 πρέποντι, καὶ ὑπογραφῇ τοῦ ἀδικήματος⁶⁴. Μὴ μοι τὸν
 νῦν δακρύοντα θεωρεῖτε, ἀλλ' ἐκεῖνον τὸν καταφρονοῦντα
 τῶν θεῶν, τὸν προσιόντα τοῖς ἀνακτόροις, τὸν ἀνασπῶν-
 τα τὰς θύρας⁶⁵, τὸν τῶν ἀναθημάτων⁶⁶ ἀπτόμενον.
 καὶ τελεύτα εἰς παράκλησιν· τί μέλλετε⁶⁷; τί βουλεύε-
 σθε⁶⁸, περὶ οὗ⁶⁹ πάλαι κέκριται; Ταῦτα νῦν⁷⁰ ἐν τῷ
 παρόντι, τὴν δὲ τελεωτέραν⁷¹ μέθοδον ὕστερον⁷² εἴση⁷³.

χον. 58 At supra γνώμην quarto loco proposuit, quae hic
 quinto collocatur. Aphthon. priorem sequitur ordinem. Ward.
 59 Med. προσῆλθεν. 60 Parr. Med. Ambr. ἀπὸ τῶν φόνων.
 Ward.: „Forsan ἱεροσυλιῶν. Causa forsitan erroris, quae se-
 quantur. εἰ δὲ λέγεις κατὰ ἀνδροφόνου. Priscianus etiam hic
 corruptus esse videtur.“ Taur. ἀπὸ τούτου πλουτεῖν ἐθέλει.
 61 Par. A λέγοις. 62 Par. AB Ambr. δὲ om. Par. C. ἐκβα-
 λεις δὲ καί. 63 Taur. καλούμενοις τελικοῖς. reliqui τελ. κα-
 λουμένοις. αἰγ. κεφαλαίοις, τῷ νομίμῳ — — τῷ πρέποντι ab-
 sunt a Parr. et Ambr. 64 Par. BC ἐγκλήματος. 65 Par.
 C θείας. AB θόρας. 66 Par. BC ἀναθημάτων. 67 Par. B
 μέλλετε. vide de hac permutatione ad Sopatr. ζητημ. pag. 309.
 68 Med. Taur. βούλεσθε. Ambr. Parr. βουλεύεσθε., quod Hee-
 ren dedit ex conjectura, Veesenm. non recepit, vertens: quid
 vultis? anne vultis excusare, aut crimine eum ex culpa libe-
 rare? frequens confusio: cfr. infra c. IX. Hermog. περὶ εὐ-
 ρέσ. τόμ. β. c. 2. οἱ περὶ μετοικίας βουλευόμενοι. Schol. anon.
 tom. VII. in Par. 2. et Mon. βουλόμενοι. idem comment. ad
 σιάσ. c. 1. πγ. τοὺς Σιφνίους βουλεύεσθαι περὶ τῆς τῶν Ἑλλήνων
 ἀρχῆς. Mon. Par. 2. βούλεσθαι. Apsin. p. 727. βουλομένων τῶν
 Ἀθηναίων αὐτὸς ὁ Περικλῆς ἀξιοῖ ἀπιέναι. Par. βουλευομένων.
 Joseph. bell. Jud. IV. 1. 5. ὅσα κατὰ τῶν Ῥωμαίων ἢ περὶ σφῶν

Cap. VII.

Περὶ¹ ἐγκωμίου.

Ἐγκωμίων ἐστὶν ἔκθεσις² τῶν προσόντων ἀγαθῶν
 τινι³ κοινῶς ἢ ἰδίως. Κοινῶς μὲν, οἷον ἐγκωμίων ἀν-
 θρώπου⁴, ἰδίως δὲ, οἷον ἐγκωμίων Σωκράτους. Ἐγκω-
 μιᾶζομεν δὲ καὶ⁵ πράγματα, οἷον δικαιοσύνην, καὶ ἄλο-
 γα ζῶα, οἷον ἵππον, ἤδη⁶ δὲ καὶ φυτὰ, καὶ ὄρη καὶ πο-
 ταμούς. Κέκληται⁷ δὲ ἐγκωμίων, ὡς φασιν, ἐκ τοῦ τοῦς

ὁ δῆμος ἐβουλεύετο. Par. 1429. ὅσα κακὰ εἰργάσαντο τῶν Ῥω-
 μαίων εἰ περὶ σφῶν ὁ δῆμος ἐβούλετο. Pausan. I. 23. 10. πάν-
 τως γὰρ ἐβούλοντο ἄρχειν Φορμίωνα. codd. ἐβουλεύοντο. Angel.
 ἐβούλοντο: ut ex Kuhnii emendatione legitur, cfr. Wesseling.
 ad Herod. I. 165. VI. 85. Jacobs. ad Achill. T. p. 705. 69
 Par. BC περὶ ὧν. 70 Taur. Med. ὡς. Parr. Ambr. γυν. 71
 Taur. τελευταίαν. 72 ὕστερον abest a Taur. Med. 73 Par.
 A εἶσι.

1 Par. BC ὄρος ἐγκ. 2 Par. BC μέθοδος. Ward.: „aut
 ἔκθεσις legendum videtur, aut vocabulum aliquod excidit.“
 3 τινι Par. BC om. 4 ἀνθρώπου ἰδίως δὲ, οἷον ἐγκωμίων.
 Parr. et Ambr. om. Ward.: „Locus mutilus, quem Priscia-
 nus integrum servavit. Communiter, ut laus hominis, priva-
 tim vero, ut laus Socratis. Scribendum igitur: κοινῶς μὲν...
 οἷον ἐγκωμίων Σωκράτους.“ Idem postea: Hic desiderari videtur
 exemplum, quod ex Aphthonio explere possis. 5 Parr. τὰ
 pro καί. 6 Par. BC εἶδη. Ward. forsan δένδρη δέ. Prisc.
 arbores. Etiam Heeren post καί supplendum putat δένδρη,
 quia Priscianus addit: arbores, sed recte observat Veesenm.
 ponendum esse: καὶ δένδρη καὶ ὄρη: neque vero esse necessa-
 rium, cum sequatur φυτὰ, sub quibus ut genere arbores com-
 prehendi possunt. Taur. καὶ ὄρη καὶ φυτὰ, reliqui καὶ φυτὰ
 καὶ ὄρη. [Par. BC ὄρη]. 7 Κέκληται δὲ ἐγκώμ. — διεξόδω Hee-
 ren uncis inclusit, ut in textum e margine immissa, primo,
 quod ea Priscianus non verterit, deinde quod etymologia vo-
 cis ἐγκωμίων glossema redoleat, ac denique de discrimine lau-

ποιητὰς τοὺς ὕμνους τῶν Θεῶν ἐν ταῖς κώμαις τὸ παλαιὸν ᾄδειν⁸. Ἐκάλουν δὲ κώμας τοὺς στενωπούς⁹. Ἐπαινοῦ δὲ διαφέρει τὸ ἐγκώμιον, ὅτι ὁ μὲν ἔπαινος καὶ ἐν βραχεῖ γένοιτ'¹⁰ ἂν, οἷον Σωκράτης σοφός, τὸ δὲ ἐγκώμιον καὶ¹¹ ἐν μακροτέρᾳ διεξόδῳ. Μὴ ἀγνόει δὲ, ὅτι καὶ τοὺς ψόγους¹² τοῖς ἐγκωμίσι προσνέμονται, ἤτοι¹³ κατ' εὐφημισμὸν ὀνομάζοντες, ἢ ὅτι τοῖς αὐτοῖς τόποις ἀμφοτέρω προάγεται. Τίνι¹⁴ οὖν διαφέρει τὸ ἐγκώμιον τοῦ κοινοῦ τόπου; Δοκεῖ γὰρ ἐν ἐνίοις¹⁵ καὶ σφόδρα ταῦτα ἀμφοτέρω¹⁶ συμβαίνειν, οἷον¹⁷ ἀριστέως ἐγκώμιον καὶ ὑπὲρ ἀριστέως. Φασὶ τοίνυν τὴν διαφορὰν ἐν τῷ τέλει φαίνεσθαι καὶ¹⁸ ἐν τῇ ἐκβάσει. Ἐν μὲν

dis et encomii hic posita infra repetantur. Krehl sequitur Heerenium. Veesenm. uncos sustulit. 8 Par. AC ἄδειν. 9 Par. C ἐνωπούς. Ward.: „vox nihili, corrige ex Aphthonio στενωπούς. Quaedam apud Priscianum hic deesse videntur.“ 10 Parr. γένοιτο. 11 καὶ Parr. om. 12 Aphthonius autem in diversa capita distinguit, unde quatuordecim προγυμνάσματα efficit. Ward. 13 Par. C οἷον. 14 Par. BC τί οὖν. 15 ἐν ἐνίοις Ambr. Parr. om., est in Med., in Taur. ἐνίοις sine ἐν, quod addidit Heeren. sq. καὶ Med. om. 16 Med. ἀμφοτέρω ταῦτα. 17 οἷον Barr. Ambr. om. Taur. οἷον ἀριστέων ἐγκώμιον καὶ ὑπὲρ ἀριστέων, quae Heeren, quia a Prisciano in versione plane non expressa sint, ex contextu ejicienda, aut, si retineantur, legenda censuit: οἷον ἀριστέως ἐγκώμιον καὶ ἔπαινος ἀριστέως. Veesenm. eam, quam codices praebent lectionem, conjectura invenit, ope Scholiastae in Aphthonium Aldini, quem manuscriptum vocat. Is enim ad vocem ἐκθετικὸς haec notat: Τινὲς ἐκθετικὸς καὶ αἰζητικὸς φασιν· εἰ μὴ γὰρ τοῦτο προστεθείη, οὐδὲν διόλου ψιλῆς ἱστορίας. Διαφέρει δὲ ἐγκώμιον τοῦ ὑπὲρ τινος κοινοῦ τόπου τῷ τέλει καὶ τῇ ἐκβάσει κ. τ. λ. 18 καὶ inserui ex Scholiasta vix laudato: abest a Taur. et Med. Ab Ambr. et Parr. ἐν τῇ ἐκβάσει absunt. Heerenio ἐν τῷ τέλει glossa videbatur, quae suspicio inserto καὶ tollitur. Taur. ἐν τῇ ἀπο-

γὰρ τῷ κοινῷ τόπῳ σκοπός ἐστι δωρεὰν λαβεῖν, τὸ δὲ ἐγκώμιον ψιλὴν ἔχει¹⁹ ἀρετῆς μαρτυρίαν. Τόποι δὲ εἰσιν²⁰ ἐγκωμιαστικοὶ ἔθνος, οἷον Ἕλληνας, πόλις, οἷον Ἀθηναῖος, γένος, οἷον Ἀλκμαϊωνίδης²¹. Ἐρεῖς δὲ τινα καὶ ἅ περὶ τὴν γένεσιν συνέπεσαν²² ἄξια θαύματος, οἷον ἐξ ὀνειράτων ἢ συμβόλων, ἢ τιμῶν²³ τοιούτων. Ἐπὶ τούτοις²⁴ ἡ τροφή, ὡς²⁵ ἐπὶ τοῦ Ἀχιλλέως, ὅτι μυελῶ²⁶ λεόντων ἐτράφη, καὶ παρὰ τῷ Χείρωνι²⁷, εἴτα ἡ ἀγωγή²⁸, πῶς ἤχθη²⁹, ἢ πῶς ἐπαιδεύθη. Καὶ μὴν καὶ φύσις³⁰ ψυχῆς καὶ σώματος ἐξετασθήσεται³¹, καὶ

βάσει. 19 Ambr. Med. Parr. ἀρετῆς ἔχει. 20 εἰσίν Ambr. Parr. om. 21 Parr. A Ἀλκμαϊωνίδης. vide de hoc genere Herod. IV. 125. Pausan. II. 18. 9. 22 Krehl scripsit συνέπεσαν. Omnes codd. συνέπεσαν: quae forma non debebat offendere, cfr. Phöbamm. p. 590. ἡχῶν ἐπέρασα ἄντι τοῦ περὶ ἡχῆσα. Norrmannus scripsit ἔπεσα, quod confirmat Paris. 3032. 23 τιμῶν Parr. Ambr. om. 24 Taur. ἐπὶ τούτοις ἡ τροφή, καὶ παρὰ τῷ χείρωνι. εἴτα ἡ ἀγωγή περὶ ἡχθη ἤπερ ἐπαιδεύθη. Heeren restituit: ὡς παρὰ τῷ Ἀχιλλεῖ, ὡς λεόντων μυελῶ ἐτράφη, εἴτα ἡ ἀγωγή, ὡς παρὰ τῷ χείρωνι ἐπαιδεύθη. Veessenm. pro textus: ἐπαιδεύθη e codicis vestigio legendum censet ἡχθη, cui ut insuetiori glossa adscripta fuit: ἤπερ ἐπαιδεύθη. Krehl ὡς παρὰ τῷ Ἀχ. — ἐτράφη καὶ παρὰ τῷ χείρωνι: εἴτα ἡ ἀγωγή, ἤπερ ἐπαιδεύθη. In lectione recepta consentiunt Ambr. Med. et Parr. 25 Med. οἷον ὡσπερ. 26 Parr. Ambr. μυελοῖς. 27 Par, BC Ambr. χείρωνι. Med. Par. A χείρωνι. 28 Par. BC εἰσαγωγή. 29 Aristid. ὑπὲρ τῶν τεττ. p. 162. οὐ γὰρ ἐνῆν, οὐκ ἐνῆν αὐθιμὲρὸν ἄνδρας γενέσθαι κοσμίους — ἐν θαυμάτῳ τραφέντας ἐξ ἀρχῆς, καὶ φαύλως ἐν τοῖς ὅλοις ἡγμένους — οὐκ οὐκ Δολόπων γε οὐδεὶς ἐπὶ ἐκείνην τὴν ἡμέραν ἀπήντησεν, οὐδὲ τῶν ἄλλων τῶν ὁμοίως ἐκείνοις ἡγμένους. Plut. Ageail. c. 1. ἡχθη τὴν λεγομένην ἀγωγὴν ἐν Λακεδαιμονίᾳ, σκληρὰν μὲν οὖσαν τῇ διαίτῃ καὶ πολύπονον, παιδεύουσαν δὲ τοὺς νέους ἄρχεσθαι. — Pro sq. ἢ πῶς Ambr. Par. A ἢ ὅπως. 30 Parr. καὶ ψυχῆς. 31 ἐξετασθήσεται καὶ τούτων ἐκ. —

τούτων³² ἑκάτερον κατὰ διαιρέσιν. Ἐρεῖς³³ γὰρ περὶ μὲν σώματος³⁴ ὅτι καλὸς, ὅτι μέγας, ὅτι ταχύς, ὅτι ἰσχυρός· περὶ δὲ³⁵ ψυχῆς, ὅτι δίκαιος, ὅτι σώφρων, ὅτι σοφός, ὅτι ἀνδρείος. Ἐπὶ τούτοις ἐκ τῶν ἐπιτηδευμάτων, οἷον ποῖον ἐπετήδευσε³⁶ βίον, φιλόσοφον, ἢ ῥητορικόν, ἢ στρατιωτικόν; Τὸ δὲ κυριώτατον αἰ πράξεις³⁷. Ἐν³⁷ γὰρ τοῖς ἐπιτηδεύμασιν αἰ πράξεις, οἷον στρατιωτικόν βίον ἐλόμενος³⁸, τί ἐν τούτῳ³⁹ κατέπραξε; — τὰ δὲ ἐκτὸς, οἷον συγγενεῖς, φίλοι, κτήματα⁴⁰, οἰκέται, τύχη, καὶ τὰ τοιαῦτα. Ἐτι⁴¹ δὲ καὶ ἀπὸ τοῦ χρόνου, ὅσον ἐβίωσε⁴², πολὺν ἢ καὶ⁴³ μέτριον, ἑκάτερον δὲ ἀφορμὴν ἐγκωμίων δίδωσι. Τὸν τε γὰρ μακροβιώτατον ἐξ⁴⁴ αὐτοῦ τούτου ἐπαινέσεις, τὸν τε μὴ μακρόβιον ἐν τῷ μὴ μετασχεῖν νοσημάτων, τῶν⁴⁵ διὰ τὸ γῆρας⁴⁶ γενομένων⁴⁷. Ἐτι δὲ καὶ ἀπὸ τοῦ τρόπου τῆς τελευτῆς, ὅπως ἀπέθανεν ὑπὲρ τῆς πατρίδος μαχόμενος, καὶ εἴ τι παράδοξον ἐνταῦθα, ὡς ἐπὶ τοῦ Καλλιμάχου, ὅτι καὶ νεκρὸς

— — περὶ μὲν σώματος Par. C om. 32 Med. Taur. τοῦτο. 33 Par. B ἔξεις. 34 Par. A τοῦ σώματος. 35 δὲ Par. C om. 36 Par. BC ἐπιτήδευσε. A ἐπετήδευσεν. Ward.: „lege vel ποῖος vel ποῖον ἐπιτήδευμα βιον.“ 37 Par. C καὶ πράξεις. Ssq. ἐν γὰρ τοῖς ἐπιτηδεύμασιν αἰ πράξεις Par. BC om. 38 Med. προ-ελόμενος. 39 Par. BC ἐκ τούτων. 40 κτήματα Par. BC om. 41 Taur. Ambr. ἔστι. Med. Par. AB ἔτι. Par. C εἰ. 42 Par. A ἐβίωσεν. 43 καὶ Parr. Med. Ambr. om. 44 ἐξ αὐτοῦ τούτου ἐπαινέσεις, τὸν τε μὴ μακρόβιον Codices Itali om. recepī ex Parr., quorum τὸν τε μὴ μακροβιώτατον mutavi in μακρόβιον. Fallitur igitur Heeren, sensum loci esse putans: sortem longaevi inde praedicandam esse, quod a morbis liber fuerit. Ceterum recte posuit μὴ ante μετασχεῖν, quod abest a Taur. 45 τῶν Parr. Med. om. 46 Ambr. διὰ γῆρας. Par. C διὰ γηρῶν. 47 Parr. Med. Ambr. γινομένων. sq. ἔτι δὲ posui pro ἔστι δὲ, quod est in codd. cfr. supra ad c. III. mox pro τελευτῆς Taur. τῆς τελευτῆς, quod correxit Heeren, Prisc.

ἰσθῆκει⁴⁸. Ἔτι⁴⁹ καὶ ἀπὸ τοῦ ἀποκτείναντος⁵⁰ αὐτόν⁵¹
ἐπαινήσεις, οἷον ὅτι⁵² Ἀχιλλεύς ὑπὸ Θεοῦ ἀπέθανε⁵³,
τοῦ Ἀπόλλωνος. Ἐξετάσεις δὲ καὶ⁵⁴ τὰ μετὰ τὴν τε-
λευτήν, εἰ ἀγῶνες ἐτέθησαν ἐπ' αὐτῶ, ὡς ἐπὶ τῶ⁵⁵ Πα-

ex qualitate mortis. 48 Parr. Med. Ambr. ἰσθῆκει. Ad haec Heeren ita: „Ridicula haec de Callimacho fabula, nescio, quo, in Prisciani versione non exstat, ac senioris grammatici figmentum esse videtur.“ Sed Suidas haec: Καλλιμαχος, Ἀθηναῖος. οὗτος εἰς τὸν κατὰ Περσῶν πόλεμον εὐρέθη ἐπὶ δοράτων ἰστάμενος νεκρός. Eius Polemarchi meminere Herodotus VI, 109. et 114., ubi solum narrat: ἐν τούτῳ τῷ πόνῳ ὁ πολέμαρχος Καλλιμαχος διαφθείρεται, ἀνὴρ γενόμενος ἀγαθός. Pausanias in Atticis p. 14. ed. Sylburg. Plinius Hist. Nat. XXXV, 34. (al. 8.) de mortuo vero stante nemo quidquam. Veesenm. Inter insignia pugnae Marathoniae facta, a rhetoribus certatim celebrata, huius quoque non raro fit mentio: Aristid. Panath. p. 125. ἤδη δὲ τις καὶ τελευτήσας ἰσθῆκει περιτοξευθεὶς ὑπὸ τῶν βαρβάρων, φοβῶν τοὺς λοιποὺς, ὡς περ ἀθάνατος. Nicol. Sophist. Ethop. 7. καὶ τί δεῖ μέλλειν εἰς μάχην, Καλλιμαχε, σῆθι κτεινόμενος. Himer. Or. II. 20. Ἐμάχοντο δὲ οὐχ οἱ ζῶντες μόνον, ἀλλὰ καὶ ὃν προσαφήρητο τὸν βίον ἢ μάχην καὶ διπλοῦς περιέστηκε τοὺς ἄνδρας πόλεμος, ὁ μὲν πρὸς Πέρσας, ὁ δὲ καὶ πρὸς αὐτὴν ὑπὲρ ἀνδραγαθίας τὴν φύσιν. Τῇ μὲν γὰρ οὐκ εἶχον, ἵνα μὴ Πέρσαις ὀφθῶσι πίπτοντες, τῇ δὲ καὶ ἀποθανόντες ἐμάχοντο, ἵνα φυγόντων οὕτω τῇ φύσει παραχωρήσωσι. Theodul. Magist. in Boisson. Anecd. T. II. p. 254. οὐ γὰρ συγχωσθεὶς τοῖς βέλεσιν ἔκειτο, ὡσαῦν τις εἶκον τῇ τελευτῇ, ἀλλ' ὡς περ τις ἀκίμας ἰσθῆκει φόβον οὐκ ὀλίγον ἐνείεις τοῖς βαρβάροις τῷ δοκεῖν ἔτ' ἔμπρους εἶναι καὶ τεθνεώς· καὶ λύσαντες ἀνεχώρουν, μὴ καὶ τὰς ταῦς ἐμπρήση δραμών. 49 ἔτι Parr. Ambr. Med. om. 50 Med. κτείναντος. 51 Par. BC λαντόν. „Legendum esse αὐτόν sequens exemplum demonstrat. Sic Priscian. ab. eo, qui eum interfecit.“ Ward. 52 Ambr. Parr. ὡς omisso οἷον. 53 Taur. ἀπέθανε, Ἀπόλλωνος. reliqui τοῦ Ἀπ. Par. A ἀπέθανεν τοῦ Ἀ. 54 καὶ Parr. om. sq. τὰ in solo Med. est, ex quo recepi. 55 τῶ Par. A Taur. Med.

τρόκλω, εἰ χρησμός τις περὶ⁵⁶ τῶν ὀστέων, ὡς ἐπὶ Ὀρέ-
 στου, εἰ οἱ παῖδες ἐνδοξοί, ὡς ὁ⁵⁷ Νεοπτόλεμος. Μεγίστη⁵⁸
 δὲ ἐν τοῖς ἐγκωμίοις ἀφορμὴ ἢ ἀπὸ τῶν συγκρίσεων, ἢ
 τάξεις ὡς ἂν ὁ καιρὸς ἀφηγηῆται⁵⁹. Παραπλησίως⁶⁰ δὲ
 καὶ⁶¹ τὰ ἄλογα ζῶα κατὰ τὸ ἐγγωροῦν. Καὶ γὰρ ἀπὸ
 τοῦ τόπου⁶², ἐν ᾧ γίνεται, ἐγκωμιάσεις, εἰς δὲ τὴν τοῦ
 γένους χώραν ἐρεῖς, τινι θεῶν⁶³ ἀνάκειται; οἷον ἢ γλαυξ
 τῇ Ἀθηνᾷ, ὁ ἵππος τῷ Ποσειδῶνι. Ὁμοίως⁶⁴ δὲ ἐρεῖς,
 πῶς τρέφεται; ποταπὸν τὴν ψυχὴν, ποταπὸν τὸ σῶμα;
 τίνα ἔργα ἔχει; ποῦ χρήσιμα⁶⁵; πόσος ὁ⁶⁶ χρόνος τοῦ
 βίου; καὶ συγκρινεῖς δὲ, καὶ ὅλοις⁶⁷ τοῖς ἐμπίπτουσι τῷ
 τόπῳ⁶⁸ χρήσῃ. Τὰ δὲ πράγματα ἐγκωμιάσεις ἀπὸ τῶν
 εὐρόντων, οἷον τὴν θηρευτικὴν⁶⁹ Ἄρτεμις εὐρηκε⁷⁰ καὶ
 Ἀπόλλων, καὶ ἀπὸ τῶν χρησαμένων, ὅτι οἱ ἦρωες⁷¹ αὐ-
 τῇ ἐγρᾶντο. Μέθοδος δὲ⁷² ἀρίστη ἐπὶ τῶν τοιούτων
 ἐγκωμίων, ὅσα περὶ πραγμάτων, τὸ τοῦς⁷³ μετιόντας αὐ-

om. 56 Par. A περὶ. mox pro Ὀρίστου. Taur. Ὀρίου, quod
 Heeren correxit. 57 ὁ Taur. om. 58 Par. BC μεγίστη δὲ
 ἀφορμὴ ἐν τοῖς ἐγκωμίοις. 59 Taur. ἀφηγηῆται. Ambr. Med.
 ὑφηγηῆται. Parr. ὑφηγεῖται. 60 παραπλησίως δὲ καὶ τὰ Med.
 om. 61 καὶ Taur. om. 62 Taur. τοῦτό που γίνεται.
 Heeren correxit τοῦ τόπου τῷ γίν. Veesenm. τοῦ τόπου, ἐν ᾧ γ.
 63 Taur. Ambr. Par. BC θεῶ. Med. Par. A θεῶν. 64 Parr.
 ὁμοιον. Ward. conjecit ὁμοίως, ut codd. Itali. 65 Taur.
 χρήσιμον. reliqui χρήσιμα. 66 ὁ in solo Ambr. est. 67
 Parr. ὅλως. 68 Par. BC τῶν τόπων. 69 Parr. Ambr. Med.
 θηρατικὴν. 70 Parr. Ambr. Med. εὐρεν Ἀπόλλων ἀπὸ τῶν
 χρησμῶν. [Par. A χρησαμένων. Med. χρησαμένων]. Ward.: „Lo-
 cus vitiatu, quem ita vertit Priscianus: ab inventoribus, ut
 venationem Diana invenit et Apollo: et ab his, qui ea usi sunt,
 ut heroes venationibus utebantur. Si hic sit verus loci sensus,
 καὶ omittitur ante Ἀπόλλων, et pro χρησμῶν legendum videtur
 χρησαμένων.“ Lectio recepta est in Taur. 71 Taur. Med.
 οἱ om. 72 Par. C δ' ἀρίστη. 73 Taur. τε. reliqui τοῦς.

τὰ σκοπεῖν, ὅποιοι τινές εἰσι καὶ τὰς ψυχὰς καὶ τὰ σώματα, οἷον⁷⁴ εἰ οἱ θηρώντες ἀνδρεῖοι, εὐτολμοὶ⁷⁵, ὀξύτεροι⁷⁶ τὰς φρένας, ἐρῶμενοι τὰ σώματα. Ἐντεῦθεν οὐκ ἀγνοήσεις ὅπως⁷⁷ θεοὺς ἐγκωμιαστέον, ἰστίον δέ, ὅτι τὰ εἰς θεοὺς ὕμνους κλητέον. Καὶ μὴν καὶ τὰ φυτὰ παραπλησιῶς⁷⁸ ἀπὸ τοῦ τόπου, ἐν ᾧ φύεται, ἀπὸ τοῦ θεοῦ, ᾧ ἀνάκειται, ὡς ἡ ἐλαία τῇ Ἀθηνᾶ· καὶ⁷⁹ ἀπὸ τῆς τροφῆς, οἷον, πῶς τρέφεται; Καὶ εἰ μὲν πολλῆς ἐπιμελείας δέοιτο, τοῦτο θανμάσεις, ἂν δὲ ὀλίγης⁸⁰, καὶ τοῦτο. Ἐρεῖς δέ, ὡς ἐπὶ σώματος, τὴν ἀναδρομὴν, τὸ κάλλος, τὸ⁸¹ αἰσθαλές, ὡς ἡ ἐλαία· εἶτα⁸² τὸ χρήσιμον, ᾧ μάλιστα ἐνδιατρίψεις⁸³. Τὰς δὲ συγκρίσεις πανταχοῦ παραληπτέον. Καὶ μὴν καὶ πόλεως ἐγκώμιον ἐκ τούτων⁸⁴ οὐκ ἂν χαλεπῶς μεταχειρίσαι⁸⁵. Ἐρεῖς γὰρ καὶ⁸⁶ περὶ γένους ὅτι αὐτόχθονες, καὶ περὶ τροφῆς⁸⁷, ὡς ὑπὸ θεῶν

74 Med. οἷον εἰ οἱ. reliqui εἰ om. 75 Taur. εὐτολμοι, Heeren correxit *τολμηροί*. Veram lectionem vidit Schaefer, quam confirmant Parr. Med. Ambr. ita Plut. Alex. c. 58. οὐδὲν ἦτο τοῖς θάρσυναι ἀνάλωτον, οὐδ' ὀχυρὸν εἶναι τοῖς εὐτόλμοις. Vat. ἀτόλμοις. Saepe confunditur a privat. cum εὐ. Sop. ζητήμ. pag. 301. πλὴν ἐκείνην προσθεῖναι τὴν εὐπορίαν εὐλογον, εἰ ἀπεδείχθησαν οἱ παῖδες οὐ προδεδακότες. Par. ἄλογον. ad marg. εὐλογον. Nicol. Soph. XII. 10. τὰ δὲ θηβῶν ἀτυχήματα τεθίεται μὲν κατὰ μέσον Ἑλλάς. Liban. ed. Reiske pag. 1119. εὐτυχήματα. 76 Taur. ὀξύτεροι. correxit Heeren. Aristid. Panath. p. 186. Στρατηγοὶ σοφώτατοι καὶ ὀξύτατοι καὶ ἀσφαλέστατοι. 77 Taur. ὅπως. 78 Ambr. Par. BC ὡς ἀπό. 79 καὶ Ambr. Parr. om. 80 ὀλίγης Taur. om. Heeren substituit *μικρᾶς*. 81 Par. B Taur. Ambr. Med. εἰ. Par. AC τὸ αἰσθ., ut correxit Heeren, receperunt Veesenm. et Krehl. tum Par. BC αἰσθαλῆς. 82 Itali εἶτα τό. Par. BC εἰ τῷ. Par. A εἰ τό. 83 Taur. διατρίψεις. 84 ἐκ τούτων Taur. om. 85 Ambr. Par. BC μεταχειρίσαι. 86 καὶ Par. BC om. 87 Par. C θεοφύης. „Legè cum Capperonnerio τρο-

ἐτράφησαν⁸⁸, καὶ περὶ παιδείας ὡς ὑπὸ θεῶν ἐπαιδεύθησαν. Ἐξετάσεις⁸⁹ δὲ ὡς ἐπὶ⁹⁰ ἀνθρώπου⁹¹, ποταπή⁹² τοὺς τρόπους ἢ πόλιν; ποταπή τὴν κατασκευὴν; τίσιν ἐπιτηδεύμασιν ἐχρήσατο; τίνα κατέπραξεν⁹³.

Cap. VIII.

Περὶ συγκρίσεως.

Ἡ σύγκρισις παρείληπται μὲν καὶ ἐν τόπῳ κοινῶν, κατὰ σύγκρισιν ἡμῶν ἀυξόντων τὰ ἀδικήματα¹, παρείληπται δὲ καὶ ἐν² ἐγκωμίῳ, κατὰ σύγκρισιν ἡμῶν ἀυξόντων τὰ χρηστά· παρείληπται δὲ καὶ ἐν ψόγῳ, τὴν αὐτὴν παρεχομένη δύναμιν. Ἐπεὶ³ δὲ οὐ⁴ τῶν φαύλων τινὲς καὶ αὐτὴν καθ' αὐτὴν ἐποίησαν γύμνασμα⁵, μικρὸν περὶ αὐτῆς λεκτέον. Πρόεισι⁶ τοίνυν κατὰ τοὺς ἐγκωμιστικoὺς τόπους. Συγκρίνομεν γὰρ καὶ πόλιν πόλει, ἀπ' ὧν οἱ ἄνδρες, καὶ γένος γένει, καὶ τροφὴν τροφῇ, καὶ ἐπιτηδεύματα, καὶ πράξεις, καὶ τὰ ἐκτὸς, καὶ τρόπους⁷ θανάτων, καὶ τὰ μετ' ἐκεῖνα. Ὁμοίως δὲ εἰ

φείας. Priscian. de victu.“ Ward. 88 Par. C ἐξέφησαν. Ward. forsan ἐξέφυσαν. 89 Parr. Ambr. ἐξεταστέον. 90 Taur. Med. περί. vide epist. crit. p. 67. 91 Par. BC ἀνθρώπων. 92 Parr. Med. Ambr. ποδαπή bis. in Med. primo loco fuit ποταπή, sed mutatum est in ποδαπή, ut scriptum est secundo loco. Ward.: „Prisc. qualis sit statura. nullo sensu: forsan constituta.“ 93 Taur. Med. κατέπραξε. reliqui κατέπραξεν.

1 Par. C ἀδικήματα. 2 ἐν Ambr. Med. Par. BC om., iidem paullo post ante ψόγῳ om. ἐν. 3 Ambr. Parr. ἐπειδὴ δέ. 4 οὐ Parr. Ambr. Med. om. Priscian. doctissimi rhetores infra c. X. τινὲς οὐ φαῦλοι. Particulum οὐ restituendum esse vidit Ward. 5 Med. προγύμνασμα, 6 Krehl. προϊόντες, quoniam Prisc. habet: procedentes. 7 Par. C τόπους. Ward.: „Lege τρόπους. Prisc. modos, et recte. Annumerat

καὶ⁸ φυτὰ συγκρίνοις⁹ ἀντιξεδάσεις τοὺς δόντας θεοὺς¹⁰, τοὺς τόπους ἐν οἷς φύεται, τὸ ἡμερον¹¹, τὴν χρεῖαν τῶν καρπῶν, καὶ τὰ ἐξῆς. Ὁμοίως δὲ¹² εἰ καὶ πράγματα συγκρίνοις, ἑρεῖς τοὺς πρώτους ἀψαμένους τῶν πραγμάτων, καὶ τοὺς μετιόντας, παραθήσεις δὲ¹³ ἀλλήλοις ποιότητα¹⁴ ψυχῆς, ποιότητα σώματος. Ταῦτό¹⁵ δέ σοι καὶ περὶ πάντων κείσθω θεώρημα. Ἐνίστε μὲν¹⁶ οὖν κατὰ τὸ ἴσον προάγομεν τὰς συγκρίσεις, ἴσα δεικνύντες¹⁷ ἃ παραβάλλομεν, ἢ διὰ πάντων¹⁸ ἢ διὰ πλειόνων ἐνίστε δὲ θάτερον προτίθεμεν¹⁹, ἐγκωμιάζοντες κάκεινο, οὗ

enim hic laudationis capita, in quibus supra posuit: ἀπό τοῦ τρόπου τῆς τελευτῆς.“ Τόπος et τρόπος permutantur: Commentar. anonymi ad στάσ. cap. XVII. κη. (Vol. VII.). τὰ μὲν οὖν ὠρισμένα διὰ τῶν ἐγκωμιαστικῶν χρῆ τῶν διειξέναι. Par. 1. τρόπων. Pausan. II. 9. 7. ὁ θεὸς τόπον ὄντινα εἰπὼν ἔνθα ἔκειτο αὐτὸν ξύλον. codd. τρόπον. Theon. Prog. c. V. fine ἐπιχειρεῖν δεῖ ἐξ ὅσων τρόπων ἔαν δυνατόν ἦ. Med. τόπων. contra cap. VI. οὐκ αἰὲ μὲν οὖν οἷον τε ἐκ πάντων τῶν τόπων ἐν τοῖς διηγήμασιν ἐγχειρεῖν. Med. τρόπων. cfr. cap. IX. fine. Vide Bast additam. ad ep. crit. p. XXVI. in edit. Lipsiensi Pluti Hemsterhusiani, cum annotatione Schaeferi. 8 Ambr. Par. BC ὁμοίως δὲ καὶ φυτὰ συγκρίνων ἑρεῖς τοὺς πρώτους ἀψαμένους. omissis: ἀντιξεδάσεις — — — πράγματα συγκρίνοις. Par. A ὁμοίως δὲ καὶ τὰ φυτὰ συγκρίνοις, ἀντιτάσεις κ. τ. λ. 9 Taur. συγκρίσεις. Par. A Med. συγκρίνοις. 10 Taur. τοὺς δόντας τοὺς θεοὺς, Krehl ex Heerenii conjectura scripsit τοὺς προϊστάνας αὐτοῖς θεοὺς, Prisc. praesidentia. 11 Par. A ἡμερότερον. 12 δὲ Taur. om. 13 δὲ abest a Taur. Ambr. Par. A. 14 Taur. ποιότητα τοῦ σώματος, ποιότητα τῆς ψυχῆς. receptam lectionem prae-buerunt reliqui codd. Heeren Prisciani auctoritate scripsit εἰτα ποιότη. τοῦ σώμ., quod probant Veesenm. et Krehl. 15 Par. Med. ταῦτόν. 16 μὲν Ambr. om. In Taur. ἐνίστε μὲν οὖν — πλειόνων ad marginem eadem, qua Codex ipse, manu adscripta sunt, in textum recepit Heeren. 17 Taur. δεικνύντας. 18 Taur. παντός. 19 Par. A προτίθεμεν. Ssq. ἐγ-

τοῦτο προτίθεμεν, ἐνίοτε²⁰ δὲ τὸ μὲν ψέγομεν ὄλως, τὰ δὲ ἐπαινοῦμεν, οἷον εἰ λέγοις²¹ σύγκρισιν δικαιοσύνης καὶ πλοῦτου. Γίνεται δὲ καὶ πρὸς τὸ βελτίον²² σύγκρισις, ἔνθα ἄγων²³ τὸν ἐλάσσονα ἴσον τῷ κρείττονι δείξαι· οἷον εἰ σύγκρισιν λέγοις Ἡρακλέους²⁴ καὶ Ὀδυσσεύς. Ἀπαιτεῖ δὲ τὸ τοιοῦτο βίαιον²⁵ ῥήτορα καὶ δυνότητα. Δεῖται δὲ καὶ γοργότητος ἢ ἐργασία πανταχοῦ, διὰ τὸ δεῖν ταχείας ποιεῖν²⁶ τὰς μεταβάσεις.

Cap. IX.

Περὶ ἠθοποιίας.

Ἡθοποιία ἐστὶ¹ μίμησις ἠθῶν ὑποκειμένου² προσώπου, οἷον τινὰς ἂν εἴποι λόγους Ἀνδρομάχῃ ἐπὶ³ Ἐκτορι; Προσωποποιία⁴ δὲ, ὅταν πράγματι περιτιθῶμεν πρόσωπον, ὡσερ ὁ ἔλεγχος παρὰ Μενάνδρω⁵, καὶ ὡσερ

κωμιάζοντες κἀκεῖνο, οὗ τοῦτο προτίθεμεν [Par. A προστίθ.] Taur.

om. 20 ἐνίοτε δὲ τὸ μὲν ψ. τὸ δὲ ἐπαινοῦμεν Parr. om. 21

Taur. Med. λέγεις. reliqui λέγοις. 22 Par. A βέλτιστον. 23

Parr. ἐλόν. 24 Ambr. Ἡρακλέως. Par. AC Ἡρακλέως. Taur.

Med. Par. B Ἡρακλέους. 25 Par. C βίον. inde Ward. pro ῥήτορα conjecit ῥήτορος. 26 reliqui codd. ποιεῖσθαι.

1 Taur. Ambr. ἐστίν. 2 ed. Anglus posuit ὑποκ. τινός.

3 Med. περί. 4 Par. C προσωποία. 5 Pro exemplo ex

Menandro petito habet Priscianus: ut Cicero patriae et reipublicae in invectivis dat verba. Menander hic quis fuerit, incertum est: Commemoratur quidem Menander Rhetor de Encomiis pag. 51. sese aliquando finxisse τὸν λόγον Jovis fratrem; sed Menandri hujus aetas post Hermogenis tempora rejicienda videtur. Cfr. Comment. nostram opusculo ejus praefixam p. 21. Intelligenda itaque potius videntur haec de Menandro poeta: nisi alius forte rhetor hujus nominis inclaruerit. Heeren. — Lucian. Pseudol. c. 4. παρακλητίος ἡμῖν τῶν Μενάνδρου προλόγων εἷς, ὁ ἔλεγχος, φίλος ἀληθείᾳ καὶ παρρησίᾳ θεός, οὐχ ὁ ἀσημότατος τῶν ἐπὶ τὴν σκηνὴν ἀναβαινόντων. cfr. Meineke ad

παρὰ τῷ Ἀριστείδῃ ἢ θάλασσα⁶ ποιῆται τοὺς⁷ λόγους πρὸς τοὺς Ἀθηναίους. Ἡ δὲ διαφορὰ δήλη, ἐκεῖ μὲν γὰρ ὄντος προσώπου λόγους πλάττομεν, ἐνταῦθα δὲ οὐκ ὄν πρόσωπον πλάττομεν. Εἰδωλοποιῶν⁸ δὲ φασιν ἐκεῖνο, ὅταν τοῖς τεθνεῶσι λόγους περιάπτωμεν, ὡσπερ Ἀριστείδης ἐν τῷ πρὸς Πλάτωνα ὑπὲρ τῶν τεττάρων⁹, τοῖς γὰρ ἀμφὶ τὸν Θεμιστοκλέα περιῆψε λόγους. Γίνονται δὲ ἡθοποιῆται καὶ¹⁰ ὠρισμένων καὶ ἀορίστων προσώπων. Ἀορίστων μὲν¹¹, οἷον ποίους¹² ἂν εἴποι λόγους τις πρὸς τοὺς οἰκίους μέλλων ἀποδημεῖν, ὠρισμένων δὲ, οἷον ποίους ἂν εἴποι λόγους Ἀχιλλεὺς πρὸς Διϊδάμειαν¹³, μέλλων ἐπὶ τὸν¹⁴ πόλεμον ἐξίμεναι. Τῶν δὲ ἡθοποιῶν¹⁵ αἱ μὲν εἰσιν ἀπλαῖ, ὅταν¹⁶ τις αὐτὸς καθ' αὐτὸν ὑποκίηται¹⁷ λόγους διατιθέμενος, αἱ δὲ διπλαῖ, ὅταν πρὸς ἄλλον. Καθ' ἑαυτὸν μὲν, οἷον τίνας ἂν εἴποι λόγους στρατηγὸς ἀπὸ¹⁸ τῆς νίκης ἀναστρέφων; πρὸς ἄλλους δὲ, οἷον ποίους ἂν εἴποι λόγους στρατηγὸς πρὸς τὸ στρατόπεδον μετὰ τὴν νικῆν¹⁹. Πανταχοῦ δὲ σώσεις²⁰ τὸ

Menandr. p. 284. 6 Parr. Ambr. θάλαττα. Heeren Aristidis Panath. p. 98. Jebb. respici dicit: in tota oratione nihil inveni. 7 τοὺς Parr. Ambr. om. 8 Parr. et Itali εἰδωλοποιῶν. 9 Parr. τεσσάρων. p. 116. Jebb. 10 καὶ Parr. om. tum Par. A ὠρισμένων. 11 Par. BC δέ. 12 Par. BC τίνας. 13 Par. A Διϊδάμειαν. 14 Par. BC Ambr. τὸν om. 15 Par. BC Ambr. Med. ἡθοποιῶν. [Par. B τῶν δ' ἡθ.] Taur. Par. A ἡθοποιῶν. 16 Par. BC ὅτις. Ward. conjecit ὅταν. 17 Taur. ὑποκίηται. Heeren et Krehl: ὑποκίθεται, Veessenm, ὑποκίεται. Parr. Ambr. Med. ὑποκίηται. 18 ἀπὸ τῆς νίκης ἀποστρέφ. — — — εἴποι λόγους στρατηγός Parr. om. Supplevit lacunam Ward. ex Prisciano. 19 Taur. ἀπὸ τῆς νίκης ἀναστρέφων. Heeren ex indicio versionis addidit: πρὸς τὴν στρατιὰν ἀπὸ τῆς νίκης ἀν. probante Veessenm. et Krehlio. Ambr. Med. et Parr. πρὸς τὸ στρατόπ. [Ambr. στρατόπαιδον]

οἰκείον πρέπον τοῖς ὑποκειμένοις προσώποις²¹ τε καὶ καιροῖς. Ἄλλος μὲν γὰρ νέου λόγος, ἄλλος δὲ²² πρεσβύτου²³. ἄλλος δὲ γεγηθότος, ἄλλος δὲ λυπουμένου²⁴. Εἰσὶ δὲ αἱ μὲν ἡθικαί, αἱ δὲ παθητικαί, αἱ δὲ μικταί. Ἡθικαί μὲν, ἐν αἷς ἐπικρατεῖ ὄλον²⁵ τὸ ἡθος, οἷον τίννας ἂν εἶποι λόγους γεωργός²⁶ πρῶτον²⁷ ἰδὼν ναῦν παθητικαί δὲ, ἐν αἷς διόλου τὸ πάθος, οἷον ποίους ἂν εἶποι λόγους Ἀνδρομάχη ἐπὶ Ἐκτορι. Μικταί δὲ, αἱ σύνυδον ἔχουσαι²⁸ ἡθους καὶ πάθους· οἷον τίννας ἂν εἶποι λόγους Ἀχιλλεὺς ἐπὶ τῷ²⁹ Πατρόκλῳ. Καὶ γὰρ τὸ πάθος διὰ τὴν τοῦ Πατρόκλου σφαγὴν, καὶ τὸ ἡθος, ἐν³⁰ ᾧ περὶ πολέμου βουλεύεται³¹. Ἡ δὲ³² ἐργασία κατὰ τοὺς τρεῖς χρόνους πρόεισι. Καὶ ἄρξῃ γε³³ ἀπὸ τῶν παρόντων, ὅτι χαλεπά. Εἶτα ἀναδραμῆ³⁴ πρὸς τὰ προ-

μετὰ τὴν [Med. τὴν om.] νίκην. 20 Par. BC δώσεις. 21 προσώποις Par. BC om. 22 δέ Taur. om. 23 Par. BC πρεσβυτέρου. 24 Taur. ἄλλος ἀνωμένου. reliqui codd. ἄλλος δὲ λυπουμένου. 25 Taur. ὄλον. Med. διόλου. Ambr. δι' ὄλου. 26 γεωργός πρῶτον ἰδὼν ναῦν, παθητ. δὲ ἐν αἷς διόλου τὸ πάθος, οἷον π. ἂ. εἶποι λόγους Taur. om. Orationem manscam esse, non fugit Heerenium, id quod lineis inter τὸ ἡθος et οἷον τίννας ἂν εἶποι λ. interjectis innuit: bene supplevit Vcesenm. ex Prisciano, debebatque in textum recipere, quae certa conjectura invenerat. Par. C παθητικαί μὲν, οἷον ποίαν ἂν εἶποι λόγους γεωργός πρώτως ἰδὼν ναῦν μικταί δὲ etc. Par. A Ambr. παθητ. μὲν, ἐν αἷς διόλου τὸ πάθος, οἷον π. ἂν εἶποι Ἄνδρ. ἐπὶ Ἐκτορι. ἡθικαί δὲ, ἐν αἷς ἐπικρατεῖ τὸ ἡθος, οἷον, τίννας ἂν ε. λ. γεωργός etc. Par. B παθ. μὲν, οἷον ποίους ἂν εἶποι λόγους Ἀνδρομάχη ἐπὶ Ἐκτορι, ἐν αἷς γὰρ πάθος, ἡθικαί δὲ ἐν αἷς ἐπικρατεῖ τὸ ἡθος, οἷον τίννας ἐν εἰ λ. γεωργός etc. Lectionem receptam praebuit Med. 27 Par. C πρώτως. reliqui πρῶτον. 28 Par. BC ἔχουσι. Par. A ἔχουσιν. Sq. ἡθους καὶ πάθους Ambr. et Parr. om. 29 τῷ Med. Parr. om. 30 Par. BC ὅτι περι. 31 Med. βούλεται. 32 δέ Par. BC om. 33 Taur. τε, reliqui γε. Permutantur hae particulae, vide ep. crit. pag. 23.

τερα, ὅτι πολλῆς εὐδαιμονίας μετέχοντα, εἶτα ἐπὶ³⁵ τὰ μέλλοντα μετάβηθι, ὅτι πολλῶ³⁶ δεινότερα τὰ καταληφόμενα. Ἔστω δὲ καὶ σχήματα καὶ λέξεις πρόσφοροι τοῖς ὑποκειμένοις προσώποις.

Cap. X.

Περὶ¹ ἐκφράσεως.

Ἐκφρασίς ἐστι λόγος περιηγηματικὸς, ἐναργής², ὡς φασι, καὶ ὑπ' ὄψιν³ ἄγων⁴ τὸ δηλούμενον⁵. Γίνονται δὲ ἐκφράσεις προσώπων⁶ τε καὶ πραγμάτων, καὶ καιρῶν⁷, καὶ τόπων, καὶ χρόνων, καὶ πολλῶν ἑτέρων. Προσώπων μὲν, ὡς παρ' Ὀμήρῳ.

Φολκὸς⁸ ἔην, χωλὸς⁹ δ' ἕτερον πόδα.

Πραγμάτων δὲ, οἷον ἐκφράσεις¹⁰ πεζομαχίας καὶ ναυμαχίας¹¹. καιρῶν δὲ, οἷον εἰρήνης, πολέμου· τόπων δὲ¹², οἷον λιμένων, αἰγιαλῶν, πόλεων· χρόνων¹³ δὲ, οἷον ἔαρος, θέρους, ἱορτῆς. Γένοιτο δ' ἄν¹⁴ τις καὶ μικτὴ ἐκφρασίς, ὡς παρὰ Θουκυδίδη¹⁵ ἡ νυκτομαχία, ἡ μὲν γὰρ νύξ

34 Taur. Par. C ἀναδρομή, quod Veesenm. interpretatur: recursus. Par. AB Med. ἀναδραμῆ. Ambr. ἀναδραμεῖ. 35 Ambr. Par. BC εἰς. 36 Par. BC Ambr. πολλῶν.

1 Par. BC ὄρος ἐκφράσεως. 2 Taur. ἐνεργής, quod repetit Heeren: recte Veesenm. ἐναργής. [de permutatione vide Boisson. ad Tiber. 17.] Parr. Ambr. Med. ὡς φασιν [Par. C φασὶ] ἐναργής. 3 Aphthonius ἄπ' ὄψιν. Ward. 4 Par. BC ἄγων ἐναργῶς. 5 Par. AB Ambr. γινόμενον. Par. C γιγνόμενον. 6 Taur. ἐκφρ. τε καὶ προσώπων καὶ πραγμάτων. 7 καὶ καιρῶν Parr. Ambr. om. 8 Parr. Ambr. φοξός. Il. B. 217. 9 Par. C χολός. 10 Parr. Med. ἐκφρασίς. 11 καὶ ναυμαχίας· καιρῶν δὲ, οἷον Par. BC Ambr. om. Par. A καὶ ναυμαχίας om. 12 τόπων δὲ, οἷον λιμ. αἰγιαλῶν, πόλεων Ambr. Parr. om. Desiderat locorum descriptionem Ward. 13 Par. BC Ambr. καιρῶν. Par. A τόπων. 14 Taur. δὲ τις. 15 Taur. παρα

καιρός τις, ἢ δὲ μάχη πράξις. Ἐπιχειρήσομεν¹⁶ δὲ τὰ μὲν πράγματα ἐκφράζοντες ἀπὸ τῶν προγεγονότων¹⁷, καὶ ἐν αὐτοῖς γινομένων καὶ ἐπισυμβαινόντων¹⁸. οἷον εἰ πολέμου λέγοιμεν¹⁹ ἔκφρασιν, πρῶτον μὲν τὰ πρὸ²⁰ τοῦ πολέμου ἐροῦμεν, τὰς στρατολογίας²¹, τὰ ἀναλώματα, τοὺς φόβους. Εἶτα τὰς συμβολὰς²², τὰς σφαγὰς, τοὺς θανάτους, εἶτα τὸ²³ τρόπαιον, εἶτα τοὺς παιᾶνας²⁴ τῶν νενικηκότων, των δὲ [ἠττωμένων]²⁵ τὰ δάκρυα,
τὴν

Θουκυδίδει. Par. C παρὰ Θουκυδίδη. reliqui παρὰ τῷ Θουκυδίδη. III, 20. 16 Par. A ἐπιχειρήσομεν. 17 Taur. γεγονότων. 18 καὶ ἐπισυμβαινόντων Taur. Med. om. Veesenm. ex Prisciano, qui addit, quae sequuntur, et ex iis, quae apud Hermogenem sequuntur, excidisse suspicatus est: καὶ ἐξ αὐτῶν γενησομένων, vel ex Aphthonio: καὶ ὅσα ἐκ τούτων ἐκβαίνει: et collato Theone „ἐκ τῶν προγεγομένων καὶ ἐκ τῶν συμβαινόντων τούτοις pae- ne in ipsa verba, quae codd. Parr. et Ambr. offerunt, incidit, sed non ausus est in textum recipere. 19 Med. λέγομεν. 20 πρὸ Med. Taur. om. 21 Taur. στρατοφυγίας. reliqui στρα- τολογίας: eodem modo αἰσχροφυγία et αἰσχρολογία permutantur in argumento II. orationis in Mid. p. 513. 11. Schaeff. tum pro φόβους Taur. habet φόρους. correxit Heeren, ex Prisciano, qui vertit: timores. cfr. ep. crit. p. 39. 22 Parr. συμπλο- κάς. 23 τό Parr. Ambr. om. 24 Par. AC παιᾶνας. 25 Codd. uno ore τῶν δὲ τὰ δάκρυα. Priscian. illorum qui victi sunt. Heeren inseruit ἠττωμένων. Veesenm. et Ward. νενικη- μένων. Aristid. or. IV. p. 61. καὶ τὴν αὐτὴν ψῆφον περὶ τῶν ἐγνωσμένων ὃ τε ἠττηθεὶς καὶ ὃ νικήσας. Or. X. p. 74. μόνον τῶν μετ' αὐτὸν ἠττησόμενος, τὰ δ' ἄλλα τοὺς ἐξήκοτας ἤδη νικῶν. Themist. or. II. p. 38. a. μόνον γὰρ οὗτοι νικῶσιν ἐπ' ὀφείλει τῶν ἠττωμένων. Lucian. Navig. c. 44. καὶ εἰ δόξειέ μοι προσθέ- μενος ἂν τοῖς ἠττημένοις, κοιμίσας τοὺς κρατοῦντας, νικᾶν παρῆχον τοῖς φεύγουσιν. Plut. Alcib. 27. τοῖς μὲν ἠττώμενοι μέρει, τοῖς δὲ νικῶντες ἄχρι δαίλης ἀγῶνι μεγάλῃ συνείκοτο. Coriol. 35. ἄ- δηλος δ' ὢν ὃ πόλεμος τοῦτ' ἔχει πρόδηλον, ὅτι σοι νικῶντι μὲν

τὴν δουλείαν²⁶. Ἐὰν δὲ τόπους ἐκφράζωμεν²⁷, ἢ χρό-
 νους, ἢ πρόσωπα, ἐξωμέν τενα καὶ ἐκ τῆς διηγήσεως, ἐκ
 τοῦ καλοῦ, ἢ χρησίμου, ἢ παραδόξου λόγον²⁸. Ἄρεται
 δὲ ἐκφράσεως μάλιστα μὲν σαφήνεια καὶ ἐνέργεια. Δεῖ
 γὰρ τὴν ἑρμηνεῖαν διὰ τῆς ἀκοῆς σχεδὸν τὴν ὄψιν μηχαν-
 νᾶσθαι. Ἔτι μέντοι συνεξομοιοῦσθαι τὰ τῆς φράσεως
 ὀφείλει τοῖς πράγμασιν· ἂν ἀνθηρὸν τὸ πράγμα, ἔστω

ἀλάστορι τῆς πατρίδος εἶναι περιεστίν· ἠττώμενος δὲ δόξεις —
 τῶν μεγίστων συμφορῶν αἴτιος γεγονέναι. ib. 36. νενίκηκας, εἶπεν,
 εὐτυχῆ μὲν τῇ πατρίδι νικῆν, ἐμοὶ δ' ὀλέθριον ἔπειμα γὰρ ὑπὸ
 σοῦ μόνης ἠττώμενος. Aemil. Paul. 28. τοὺς γὰρ ἠττημένους τοῖς
 νικῶσιν ἐξίστασθαι χάρας προσήκειν. Pelop. c. 33. σιγῆν δὲ καὶ
 κατήφειαν εἶναι τοῦ στρατοπέδου παντός, ὡσπερ οὐ νενικηκότων ἐπι-
 φανεσιότατην νικῆν καὶ μεγίστην, ἀλλ' ἠττημένων ὑπὸ τοῦ τυράννου.
 Cat. Maj. 10. νικῶντας μὲν γὰρ ἀποδώσειν ἀπὸ τῶν πολεμίων, οὐ
 παρ' αὐτῶν ἠττημένων δὲ μήτε τοὺς ἀπαιτουμένους ἔσεσθαι, μήτε
 τοὺς ἀπαιτοῦντας. Cato min. 55. ἠττωμένῳ μὲν γὰρ πάντων εἶναι
 βεβαιοτάτον ἐνόμιζεν· εἰ δὲ νικῆν etc. Lysand. 29. καὶ νικήσαντας
 οὕτω τὸν ἄνδρα θάπτειν ἠττημένοις δὲ καλὸν ἐνταῦθα κεῖσθαι με-
 τὰ τοῦ στρατηγοῦ. Crass. 11. εἰπὼν, ὅτι νικῶν μὲν ἔχοι πολλοὺς
 ἵππους — ἠττώμενος δὲ οὐ δεῖται, κατέσφαξε τὸν ἵππον. Ages. 21.
 εἰσὶ δ', οἱ νενικηκότες πρότερον, ὕστερον ἠττημένοι ἀνεγράφησαν.
 29. οὐδὲν ἂν τις ἦτιον ἐζήλωσε — τὴν ἠττημένην πόλιν, ἢ τὴν νι-
 κῶσαν. Contra Plut. Fab. Max. 10. σκοπεῖν, ὅπως τοῦ νενικημέ-
 ρου καὶ καθυβρισμένου παρὰ τοῖς πολίταις ὁ τετιμημένος καὶ νενι-
 κηκὼς οὐ φανέται μᾶλλον ὀλιγορῶν τῆς σωτηρίας αὐτῶν καὶ τῆς
 ἀσφαλείας. Demosth. 20. in Pythiae oraculo: κλαίει ὁ νικηθεὶς,
 ὁ δὲ νικήσας ἀπόλωλε. Aemil. 36. πλὴν ὅτι Περσεὺς μὲν ἔχει καὶ
 νενικημένος τοὺς παῖδας, Αἰμίλιος δὲ τοὺς αὐτοῦ νικήσας ἀπέβαλεν.
 Marcell. 26. μόνος γὰρ οὗτος οὐδὲ νικῶν διδῶσιν ἀνάπαντι, οὔτε
 λαμβάνει νικῶμενος. Cato min. 53. ἐπὶ ταῖς συμφοραῖς τῆς πα-
 τρίδος ἐν σχῆμα, νικῶντων ὁμοίως καὶ νικωμένων, ἄχρι τελευτῆς δια-
 φυλάξαι. 26 Ambr. δουλίαν. 27 Par. BC ἐκφράζομεν. Par.
 A ἐκφράζομεν. Taur. εἰν δὲ χρόνους ἐκφρ. ἢ χρόνους. correxit
 Heeren. 28 Parr. λόγου. 29 ἂν αὐχηρὸν — — παραπλη-

καὶ ἡ λέξις τοιαύτη, ἂν ἀνχηρόν²⁹ τὸ πρᾶγμα, ἔστω καὶ ἡ λέξις παραπλησία. Ἰστέον δὲ, ὅτι³⁰ τῶν ἀκριβεστέρων τινὲς οὐκ ἔθηκαν³¹ τὴν ἔκφρασιν εἰς³² γύμνασμα, ὡς προειλημμένην καὶ ἐν μύθῳ καὶ ἐν διηγήματι, καὶ ἐν τόπῳ κοινῷ καὶ ἐν³³ ἐγκωμίῳ. Καὶ γὰρ ἐκεῖ, φασιν³⁴, ἐκφράζομεν καὶ τόπους καὶ ποταμοὺς³⁵, παῖ πράγματα καὶ πρόσωπα. Ἄλλ' ὅμως, ἐπειδὴ τινες οὐ φαῦλοι καὶ ταύτην ἐγκατηρίδησαν τοῖς γυμνάσμασιν, ἠκολουθήσαμεν³⁶ καὶ ἡμεῖς, ῥαθυμίας ἔγκλημα φεύγοντες.

Cap. XI.

Περὶ¹ θέσεως.

Τῆς² θέσεως ὄρον ἀποδεδώκασι³ τὸ⁴ τὴν θέσιν εἶναι ἐπίσκεψιν⁵ πραγμάτων τινος⁶ θεωρουμένου⁷, ἀμοιροῦσαν⁸ πάσης ἰδικῆς⁹ περιστάσεως. Ἔοικε γὰρ¹⁰

σία Par. C om. 30 Parr. Med. Ambr. ὡς. 31 Med. Taur. ἔθησαν. 32 Parr. ὡς. 33 ἐν Med. om. In praepositione talibus locis repetenda vel omittenda fluctuant codices. Joseph. bell. Jud. I. 17. 6. προσεγίνετο δὲ αὐτῷ καθ' ἡμέραν πολὺ πλῆθος Ἰουδαίων ἐκ τε αὐτῆς Ἰεριχοῦντος καὶ τῆς ἄλλης χώρας. Par. 1425. προσεγίνοντο δ' αὐτῷ. — — καὶ ἐκ τῆς ἄλλης χ. III. 7. 25. ἀγωνίζεσθαι τε ἕκαστον, ὡς οὐκ ὑπὲρ σωθησομένης, ἀλλ' ὡσπερ ὑπὲρ ἀπολωλίας ἤδη τῆς πατρίδος ἀμυνόμενον. Par. 1429. secundum ὑπὲρ om. 34 Parr. Med. φησίν. Ward. „forsan φαίειν, nam praecedunt τινές. 35 Ward. „forsan χρόνους vel καιρούς. 36 Parr. οἷς ἠκολουθήσαμεν. Ward.: „forsan, οὗτοις contracte, [sic], vel οἷς pro αὐτοῖς“.

1 Par. BC ὄρος θέσεως. 2 Taur. Med. ὑπὲρ θέσι. 3 Taur. δεδώκασι. Ambr. Med. Par. C ἀποδεδώκασι. Par. AB ἀποδεδώκασιν. 4 Taur. Med. τῷ. reliqui τό. εσφ. τὴν θέσιν Par. AB om. 5 Post ἐπίσκεψιν in Taur. a recentiori manu suppletum est λογικῆν, ex Aphthonio et Theone, qui habent, huc translatum. Retinuerunt Heeren, Veesenm. et Krehl. 6 Parr. Ambr. Med. τινός πραγμ. 7 Par. C θεωρούμενον. corr. Ward. 8 Par. B ἀμοιροῦσα. 9 Par. BC ἰδικῆς.

ΠΡΟΓΥΜΝΑΣΜΑΤΑ

ἡ θείσις καθολικῆς ¹¹ συμβουλῆς ¹² τόποι
 πρὸς τι πρόσωπον ¹³ ὑποκείμενον, ἀλλ' ἀπὸ
 πρὸς ὅτιοῦν κατ' ἀναθεώρησιν μόνων τῶν
 πράγματι τὴν ¹⁵ διέξοδον λαμβάνουσα. ¹⁴
 τάσωμεν, εἰ γαμητέον, οὐχ οὕτω ¹⁶ δεῖ προσθέντας ¹⁷ λέ-
 γειν, οἷον Περικλεῖ ἢ Ἀλκιβιάδῃ, ἢ ἐπὶ τοῖσδε τοῖς συμ-
 βεβηκόσιν, ἢ ταύτην ἔχοντι τὴν ἡλικίαν, ἢ τοιαύτη κε-
 χρημένῳ ¹⁸ τύχῃ, ἀλλ' ἀπλῶς, ταῦτα πάντ' ¹⁹ ἀφελόντες,
 τὸ πρᾶγμα ἐφ' ἑαυτοῦ ²⁰ θεωρήσομεν, τῶν προσόντων
 αὐτῶ ²¹ τὴν ἐξέτασιν ποιούμενοι, οἷον εἰ πρῆγτέον τόδε ²²
 ᾧτινιοῦν διὰ τὸ τοιάδε εἶναι τὰ ἀποβαίνοντα τοῖς μειου-
 σιν ²³ ὡς ἐὰν πρόσωπον ²⁴ ὠρισμένον λάβωμεν ²⁵ καὶ
 περιστάσιν τινα, καὶ οὕτως ²⁶ τὴν διέξοδον τῶν λόγων
 ποιώμεθα ²⁷, οὐ ²⁸ θείσις ἔσται, ἀλλ' ὑπόθεσις. Τῶν δὲ
 θέσεων αἱ μὲν πολιτικαί, αἱ δὲ οὐ. Καὶ πολιτικαὶ μὲν
 αἱ ὑποπεπτωκυῖαι ταῖς κοιναῖς ἐννοίαις, οἷον εἰ ῥητο-

10 γὰρ Taur. om. 11 Ambr. καθόλης. Parg. καθ' ὅλης.
 12 Par. C συμβολῆς. 13 Ambr. πρόσω πρόσωπον. 14 Par.
 Α κοινός. 15 τὴν διέξοδον Taur. om., unde Heeren et Vee-
 senm. λαμβάνουσα uncis incluserunt, ut redundans, ideoque e
 textu fere ejiciendum. Veesenm. conjecit: ἀλλ' ἀπλῶς κοινῶς
 πρὸς ὅτιοῦν, ἀναθεώρησιν μόνων τῶν προσόντων τῷ πράγματι λαμ-
 βάνουσα. 16 οὕτω Par. om. Sq. δεῖ in solo Taur. est: re-
 liqui δεῖν. correxit Ward. 17 Par. BC προσθέντας. Par. Α
 προσθέντες λέγομεν. 18 Parg. κερημένῳ. Taur. Med. Ambr.
 κερωμένῳ. 19 Ambr. πάντ' ἀφ. 20 Par. BC-ἀφ. ἑαυτοῦ.
 Par. Α ἐφ', ἑαυτό. Codd. Itali ἐφ' ἑαυτοῦ. 21 αὐτῶ Par. Α
 om. mox pro ποιούμενοι Taur. ποιούμενος. correxit Heeren.
 22 Par. BC τόδε om. Par. Α τόδε ὅτι οὐν. 23 Par. AB μει-
 οῦσιν. reliqui μειοῦσι. 24 Par. B Ambr. ὠρισμένον πρόσ.
 25 Taur. Med. λάβοιμεν. 26 Parg. Med. οὕτω. 27 Ambr.
 Med. ποιούμεθα. 28 Par. B ἐκθεσίς ἐστιν καὶ οὐκ ὑπόθεσις.
 Par. C ἐκθεσίς ἐστι καὶ οὐχ ὑπόθ. Ward. ex conj. bene resti-
 tuit, Priscianum secutus: non positio sed suppositio est.

ρευτέον, καὶ ὅσα τοιαῦτα. Οὐ πολιτικάι δὲ, ὅσαι οἰκείαι²⁹ τινος³⁰ ἐπιστήμης, καὶ³¹ προσήκουσαι τοῖς περὶ αὐτάς³² ἀναστρεφόμενοις· οἷον εἰ σφαιροειδῆς³³ ὁ κόσμος, εἰ πολλοὶ κόσμοι, εἰ ὁ ἥλιος πῦρ; Αἶδε³⁴ μὲν οὖν φιλοσόφοις ἀρμόζουσιν· ἐν δὲ ταῖς ἄλλαις τοὺς ῥήτορας γυμναστέον. Ὠνόμασαν δὲ τινες ταύτας μὲν πραγματικὰς³⁵, ἐκείνας δὲ θεωρητικὰς. Ταύτας³⁶ μὲν οὖν³⁷ ἐνδέχεται καὶ³⁸πραχθῆναι, ἐκείνων δὲ τὸ³⁹ τέλος ἡ θεωρία. Διαφέρει δὲ τόπου ἢ θέσις, ὅτι ὁ μὲν⁴⁰ τόπος ἐστὶν ὁμολογουμένου πράγματος αὔξησις, ἡ δὲ θέσις ἀμφισβητημένου πράγματος ζήτησις. Τῶν⁴¹ δὲ θέσεων αἱ μὲν ἀπλαῖ, αἱ δὲ κατὰ τὸ⁴² πρὸς τι λαμβάνονται, αἱ⁴³ δὲ διπλαῖ νομίζονται. Ἐὰν γὰρ λέγωμεν εἰ γαμητέον⁴⁴,

29 Taur. οἰκείας. 30 Par. BC τινός, corr. Ward. 31 Par. BC καὶ αἱ προσ. 32 Par. BC αὐτά. 33 Par. C σφαιροειδῆς. 34 Par. BC αἱ μὲν. Par. A αἱ δὲ μὲν. 35 Par. C πρακτικὰς. 36 Par. C πάντα, corr. Ward. 37 Taur. οὖν. Par. A Ambr. Med. γάρ. Par. BC om. 38 Par. BC om. καί. 39 τὸ Taur. om. 40 μὲν Par. BC om. Par. A ὁ τόπος μὲν. 41 „Hic duplex genus constituitur. Sequuntur autem tria exempla, tot generibus accommodata: ἐὰν γὰρ λέγωμεν, εἰ γαμητέον ἀπλῆ, ἐὰν δὲ, βασιλεῖ γαμητέον, πρὸς τι· ἐὰν δὲ λέγωμεν, ἀθλητέον μᾶλλον ἢ γεωργητέον, διπλῆ. Secundum autem exemplum ad certum quoddam personae genus refertur, quod finitae potius, quam infinitae quaestioni convenire videtur. Priscianus igitur totum hunc locum duobus generibus concludens ita exprimit. Positionum autem aliae sunt simplices, aliae ad aliquid comparantur, et duplices videntur esse. Si enim dicamus, an luctationem exercendum, simplex positio; sin vero, luctationem exercendum an agriculturam duplex“. Ward. 42 τὸ Par. A om. 43 αἱ δὲ διπλαῖ νομίζονται Par. BC om. 44 Heeren ex Prisciano, vertente: an luctationem exercendum, et proxime sequentibus conjecit, etiam hoc loco rescribendum esse ἀθλητέον. Dubitationem tollunt sequentia, ἐὰν δὲ, εἰ βασιλεῖ

ἀπλή, ἐὰν δὲ, εἰ⁴⁵ βασιλεῖ γαμητέον, πρὸς τι λέγωμεν⁴⁶, εἰ ἀθλητέον μᾶλλον ἢ γεωργητέον. Δεῖ γὰρ τοῦ μὲν ἀποτρέπειν, ἐπὶ⁴⁷ δὲ τὸ πρὸ Διαιροῦνται δὲ αἱ θέσεις τοῖς τελικοῖς λεγομ. ... φαλαίοις, τῷ συμφέροντι⁴⁸, τῷ δικαίῳ, τῷ δυνατῷ, τῷ πρέποντι οἷον⁴⁹ ὅτι δίκαιον γαμεῖν, καὶ τὸν αὐτὸν ἔρανον εἰσφέρειν τῷ βίῳ· ὅτι συμφέρον, πολλὰ γὰρ ἐξ αὐτοῦ τὰ παραμύθια· ὅτι δυνατόν, ἐκ γὰρ τῶν ὁμοίων γαμεῖν δυνατόν.⁵⁰ — — ὅτι πρέπον, τῷ⁵¹ μὴ ἠθριωδῶς δοκεῖν διακείσθαι· οὕτω κατασκευάσεις. Ἀνατρέψεις δὲ ἐκ τῶν ἐναντίων, λύσεις δὲ καὶ τὰς εὐρισχομένας ἀντιθέσεις. Ἐπὶ δὲ⁵² τελευτῆς αἱ προτροπαὶ, καὶ τὰ κοινὰ ἔθνη πάντων⁵³ ἀνθρώπων.

Cap. XII.

Περὶ νόμου εἰσφορᾶς.

Καὶ τὴν τοῦ¹ νόμου εἰσφορὰν τάττουσιν τινες ἐν γυμνάσμασιν². Ἐπεὶ³ δὲ καὶ ἐν πραγματικῇ νόμων θέσεις καὶ κατηγορίαι ἐμπίπτουσιν⁴ ποιοῦσι ζήτησιν⁵,

γαμητέον, πρὸς τι, quae a Taur. omissa, codd. Parr. Med. Ambr. supplement. 45 εἰ Parr. om. 46 λέγωμεν Par. A om. Sq. εἰ Parr. om. 47 ἐπὶ δὲ τὸ προτρέπειν Taur. om. Heeren supplendum censuit: πρὸς τ' ἄλλο προτρέποντα, sed nec ipse, nec Veesenm., nec Krehl in contextum receperunt. 48 Parr. Med. Ambr. τῷ δικαίῳ, τῷ συμφέροντι. Paullo ante pro λεγομένοις Ambr. Med. καλουμένοις. 49 οἷον Parr. Ambr. Med. om. 50 ἐκ γὰρ [Par. BC γὰρ om.] τῶν ὁμοίων γαμεῖν δυνατόν Med. Taur. om. Est in iis ὅτι δυνατόν, ὅτι πρέπον. Ward.: „ita locum supple: ὅτι δυνατόν, ἐκ γὰρ τῶν ὁμοίων. Priscian. quod possibile: a similibus enim“. Ἐκ τῶν ὁμοίων spectat ad proverbium: τὴν καθ' ἑαυτὸν ἔλα. Anthol. Gr. VII. 98. Plut. de educ. p. 13. F. 51 τῷ abest a Par. A. 52 Par. C δὲ om. 53 Par. A τῶν.

1 Par. B Ambr. om. τοῦ. 2 Ambr. Med. Par. A γυμνάσματι. 3 Par. AC ἐπειδή. Par. B et codd. Itali ἐπεὶ δέ.

ΕΡΜΟΓΕΝΟΥΣ ΠΡΟΓΥΜΝΑΣΜΑΤΑ

διαφορὰν ἐκείνην⁶ φασίν. Ἐν μὲν γὰρ πραγματικῇ περιστασίᾳ ἔστιν, ἐν γυμνάσματι δὲ οὐκ ἔστιν. Οἷον⁷ ἐν σπάνει χρημάτων γράφει τις⁸, ὠνητὰς εἶναι τὰς ἀρχάς. οὐκοῦν⁹ ἔχεις¹⁰ τὸν καιρὸν, τὴν σπάνιν. Ἐν γυμνάσματι δὲ τοῦτο οὐκ ἔστιν, ἀλλ' ἀπλῶς γράφει¹¹ τις, ὠνητὰς εἶναι τὰς ἀρχάς, ἄνευ καιροῦ καὶ τῆς ἄλλης περιστασίως. Διαιρεῖται δὲ τῷ σαφεῖ, τῷ δικαίῳ, τῷ νομίμῳ, τῷ συμφέροντι, τῷ δυνατῷ, τῷ πρέποντι. Τῷ μὲν σαφεῖ, ὡς παρὰ τῷ¹² Δημοσθένει. Ἀλλὰ πᾶσιν ἔστι¹³ ταῦτα γνῶναι καὶ μαθεῖν ἀπλᾶ καὶ σαφεῖ τὰ¹⁴ δίκαια. Τῷ νομίμῳ, δὲ, ὅταν¹⁵ λέγωμεν, ὅτι παρὰ¹⁶ τοὺς ἀρχαίους ἔστι νόμους· τῷ δικαίῳ δὲ, ὅταν¹⁷ λέγωμεν, ὅτι¹⁸ παρὰ τὴν φύσιν καὶ παρὰ τὸ ἔθος¹⁹. τῷ συμφέροντι δὲ, ὅταν λέγωμεν, ὅτι καὶ νῦν καὶ εἰς τὸν ἐπιόντα²⁰ χρόνον βλάπτει· τῷ δυνατῷ δὲ²¹ ὅταν λέγωμεν, ὅτι οὐδὲ δύναται γίνεσθαι²². τῷ πρέποντι δὲ²³, ὅταν λέγωμεν, ὡς εἰς²⁴ δόξαν βλάπτει.

4 Par. A om. 5 Parr. ζήτησιν. Διαφορὰν. Par. A addit δέ.
6 Parr. Ambr. Med. ἐκείνην. Taur. ἐκείνου. 7 Par. A οἷον ἐν τῷ γυμνάσματι ἐν σπάνει. 8 Parr. τοὺς. 9 Par. C οὐκοῦν.
10 Taur. ἔχει. 11 γράφει Par. A om. 12 τῷ Parr. Med. om. 13 Taur. ἔστι. reliqui εἶναι. 14 Par. BC καί. Par. A codd. Itali τά. 15 Par. AC ὅτι. Sqq. ὅταν λέγωμεν, ὅτι παρὰ τοὺς ἀρχαίους — — — τῷ συμφέροντι δὲ absunt a Taur. et miror, Heerenium et Veesenm., qui in restituendo hoc loco elaboraverunt, non observasse lacunam. 16 Med. περί, Ambr. παρὰ τοὺς ἀρχαίους ἔστι νόμος. Parr. ὅτι παρὰ τοῖς ἀρχαίους ἔστι νόμος. 17 ὅταν Par. A om. 18 Med. καί. Ambr. Parr. ὅτι. 19 Par. BC ἔθος. 20 Par. BC ἔπειτα. 21 δ' ὅταν. 22 Parr. Med. λέγειν. 23 δέ Par. A om. 24 εἰς Taur. Ambr. om. Pro ὡς Ward. conjecit ὅτι: „nam ita in singulis membris praecedentibus“. Post finem in Parr. et Ambros. additur: Περιστατικὰ ἔξ; τίς, τί, πῶς, ποῦ, πότε, διατί. περιστατικὰ δὲ λέγεται, διότι εἰς ἐν τούτων ἢ εἰς πλείων ἢ εἰς πάντα περιίσταται ἢ ὑπόθεσις.

II.

ΑΦΘΟΝΙΟΥ ΠΡΟΓΥΜΝΑΣΜΑΤΑ.

I. Fabricius et Harlesius

in bibl. graec. lib. IV. c. XXXIII. nr. XIII. Vol. VI. p. 94.

Aphthonius, Sophista Antiochenus, Aristide, cujus orationem *ὑπὲρ τῶν τεσσάρων*¹ laudat, et Hermogene, (quot annis, vel saeculis non dixerim,) junior², cujus³ progymna-

1 Aphthon. progymn. ubi de Ethopoeia, p. 82. ed. Scobarrii.

2 Saxius in Onom. I. p. 394. aetatem Aphthonii et Theonis ad a. Chr. circ. 315, refert, et, equidem, ait, ab hac ipsa sive superioris, sive hujus saeculi aetate, quae sophistarum feracissima est, neutrum divelli et sejungi velim. De Aphthonii ratione docendi et dicendi bene judicat Camerar. in praef. ad suam editionem. Harl.

3 Suidas vocat *εἰς τὴν Ἑρμογένους τέχνην προγυμνάσματα*, nisi duo diversa Aphthonii scripta his verbis voluit indicare, Progymnasmata nimirum, et in Hermogenis artem Commentarios. Anonymus auctor Graeci in Aphthonium commentarii appellat *προγυμνάσματα τῆς ῥητορικῆς*. Aphthonii *μελέτας* legisse se testatur Photius Cod. CXXXIII., quae interciderunt. Laudant praeterea Aphthonium Tzetzes, Eustathius, Thomas Magister, Matthaeus Camariota, qui Antiochenum vocat, et alii. Non meminere, quod miror, si juniores sunt, Priscianus et Theo, qui de progymnasmatis scripserunt. Fabr. Omnino diversa sunt et in cod. Matrit. supersunt Aphthonii progymnasmata in Hermogenem, v. supra in notitia codd. mss. Her-

smata rhetorica duobus additis auxit, sive potius, ut paullo ante ex Matthaeo Camariota notavi, duo in quatuor dispendendo distinctius proposuit et exemplis illustravit. Junio-rem etiam atque adeo alium hunc esse oportet ab Aphthonio ⁺, quem sine Sophistae elogio addito memorat Suidas in *Σέργιος*, testaturque, fuisse patrem Sergii, Zeugmatensis et Sabini, Sophistae, qui Hadriano imperante floruit. Alius quoque Aphthonius, quo Theodoretus in *Hist. religiosa*, et alii item Aphthonii quinque vel sex, ad quos S. Nili epistolae exstant [S. Aphthonii et aliorum martyrium in cod. Florent. monasterii B. Mar. teste Montfaucon in *Diario ital.* p. 364. Aphthonius, manichaeus, in Photii narratione, a Montf. edita in bibl. Coislin. p. 357. med.]. Nec minus Aphthonius, comes, ad quem heroicum poema scriptum a Panolbio, poeta, commemorat Suidas in *Πανόλβιος*. Aelii Festi Aphthonii Fragmentum de carminis appellatione citatur ab Is. Vossio lib. de viribus rythmi et poematum cantu, p. 90.

II. Joannes Schefferus

ad frontem annotationum suarum.

Aphthonius quis fuerit, vel ex adjecto Sophistae titulo cognoscitur. Ita namque dicebantur, qui praecepta eloquentiae tradebant iuventuti. Quae vero patria extiterit ipsius, quoque tempore floruerit, incertum est. Mentionem quidem ejus facit ex veteribus Etymologici Magni Auctor, sed alla-

mogenis. adde Bandin. cat. codd. gr. bibl. Laurent. Vol. II. col. 616. nr. II. etc. Harl. (Fallitur, sunt tituli diversi libri ejusdem, vide prolegg. nostra ad Hermog. Prog. Walz.).

4 Aphthonius quidam, professor eloquentiae Alexandrinus, memoratur a Philosotrgio lib. III. cap. 15. Et hic forsasse est auctor progymnasmatum. Certe hic p. 43. mentionem facit biblioth. Alexandrinae (conf. Camerar. ad Aphthon. p. 237.). Alius Aphthonius decurio sacri palatii in aula Honorii imperat. memoratur a Symmacho lib. X. 76. Ex fine ep. 75. apparet, eum fuisse scribam imperatoris. Heum.

tis paucis verbis, in vocabulo Ἀφθόνιος, ut nihil inde queat colligi, quod huc pertineat. Suidas, qui nonnihil est vetustior, de eo ita habet: Ἀφθόνιος σοφιστῆς ἔγραψεν εἰς τὴν Ἐρμογένου τέχνην προγυμνάσματα: h. e. Aphthonius Sophista scripsit in artem Hermogenis progymnasmata. Quibus verbis illud saltem constat, post Hermogenem vixisse. Fuit autem Hermogenes aequalis Marci, qui circa An. Chr. CLXV imperio Romano praefuit. Idem discimus et ex Tzetze, qui simul cap. 369. ex Hermogenis progymnasmatibus duodecim, primum quatuordecim fecisse ait. Verba Tzetzeis:

*Καὶ τὰ μὲν προγυμνάσματα κατὰ τὸν Ἐρμογένην
Εἰς ἄριθμὸν εἰς δώδεκα ποσότητι προσβαλεῖ.*

— — Ἀφθόνιος δ' ἑστέρις

Τὰ δώδεκα ἐποίησε τέσσαρά τε καὶ δέκα.

Et progymnasmata quidem juxta Hermogenem ad numerum duodenarium multitudine sua processerunt: At Aphthonius post ex duodecim fecit quatuordecim. Est hoc eo magis observandum, quia docet aliud nonnihil de Aphthonii aetate. Nempe progymnasmata quatuordecim etiam apud Libanium reperimus, qui proinde numerum hunc ab Aphthonio acceperit. Quod si verum, vetustior Aphthonius Libanio extiterit, qui aetate vixit Juliani. Imperavit autem Julianus circa annum CCCLXI, id est, annis circiter ducentis, post Marcum, quo proinde intervallo floruerit Aphthonius necesse est. Certiora hactenus de aetate ejus cognoscere non licuit. Scripsit alias Aphthonius et libellum fabularum, qui non ita pridem Francofurti est excusus cum aliis ejusdem argumenti scriptoribus.

Προγυμνάσματα. Longe aliter Etymologici Magni auctor, ita namque format titulum hujus operis: Ἀφθόνιος εἰς προγυμνάσματα τῆς ῥητορικῆς, quasi commentarium in progymnasmata Hermogenis contineant, nam ῥητορικὴ non est alia, quam Hermogenis, quae a Suida τέχνη nomi-

natur. Neque aliud intelligendum opus est Aphthonii, cum quae laudat verba, hodieque in nostro legantur.

Aphthonii, in usus scholasticos saepissime descripti, codices in quavis fere bibliotheca inveniuntur, praecipue autem Parisiensis et Ambrosiana codicibus abundant. Praemittitur plerumque Hermogenis arti rhetoricae. In usum nostrae recensionis contulimus

1. Paris. 1983. sec. X. membran. 4., cujus uberiorem descriptionem ad Vol. VII. rejicimus. Parum discrepat ab editis, quo factum, ut ab octavo inde capite non amplius ad verbum conferremus, sed in locis difficilioribus consuleremus.
2. Vindobonensem 18. Fol. membran. sec. XV. splendidissimum, litteris initialibus pictis, titulis auratis, qui recensionem ab impressis et reliquis codicibus nostris satis differentem sequitur.
3. Monacensem 327. [Mon. 1.] bombyc. sec. XIII. bonae notae.
4. Monacensem 8. [Mon. 2.] chartac. sec. 15. fortasse etiam 16., negligenter scriptum.

Hos tres contulimus integros. Praeterea recepimus variam lectionem editionis principis, Aldinae, Ven. 1508. fol., cujus paginae margini adjectae sunt, Juntinae, Florent. 1515. 8., quae cum Aldina verbotenus consentit, Francisci Porti, Genev. 1569. 8., qui codicibus adhibitis de Aphthonio, Hermogene et Longino expoliendis bene meritus est. Annotationem Jo. Schefferi non contemnendam eo magis recipiendam censui, quoniam libellus hic, a. 1670. Upsalae editus, ita rarus est, ut nec Parisiis, nec Goettingae, nec Dresdae, nec Lipsiae inveniatur. Usus sum exemplari Dan. Wyttenbachii, Berolini asservato, quod summi Ministerii permissu Tubingam transferendum mihi concessit V. Cl. Wilken.

ΑΦΘΟΝΙΟΥ
ΠΡΟΓΥΜΝΑΣΜΑΤΑ.

Cap. I.

Ὅρος μύθου.

Ὁ μῦθος ποιητῶν μὲν προῆλθε ¹, γεγένηται δὲ καὶ ῥη- **1**
τόρων κοινὸς ἐκ παραινέσεως. Ἔστι δὲ μῦθος, λόγος ψευ- **Ald.**
δῆς εἰκονίζων ἀλήθειαν· καλεῖται δὲ Συβαριτικὸς ², καὶ
Κίλιξ, καὶ Κύπριος, πρὸς τοὺς εὐρόντας ³ μεταθεῖς τὰ
ὀνόματα· νικᾷ δὲ μᾶλλον Αἰσώπειος λέγεσθαι, τῷ τὸν Αἰ- **5**
σωπον ἄριστα πάντων συγγράφαι τοὺς μύθους. Τοῦ δὲ
μύθου, τὸ μὲν ἔστι λογικόν, τὸ δὲ ἡθικόν, τὸ δὲ μικτόν·
καὶ λογικὸν μὲν, ἐν ᾧ τι ποιῶν ἄνθρωπος πέπλασται·
ἡθικὸν δὲ τὸ τῶν ἀλόγων ἦθος ἀπομιμούμενον ⁴· μικτόν

1 Ald. Junt. Port. Mon. 1. 2. Vind. προῆλθεν, Par. προ-
ῆλθε. 2 Qui auctores fuerint harum fabularum docet Theon,
ubi de fabula loquitur, quem vide. Scheff. 3 Port. εὐρόν-
τας αὐτόν. 4 Hoc vult; fabulas hasce sic componi, ut re-
spondeant moribus ac ingeniis bestiarum, quas loquentes fa-
ciunt, et sic homines doceant. Calliditatis scilicet ingenium
depingitur per vulpeculam, stupiditatis per asinum, et sic
deinceps. Interpretatio Latina nimirum obscura est. Certe
non hoc agitur hisce fabulis, ut ex eis ingenia moresque bru-

δὲ τὸ ἐξ ἀμφοτέρου⁵, ἀλόγου, καὶ λογικοῦ. Τὴν δὲ πα-
ραίνεσιν, δι' ἣν ὁ μῦθος τέτακται⁶, προτάτων μὲν,
ὀνομάσεις προμύθιον, ἐπιμύθιον δὲ, τελευταῖον ἐπενεγκῶν.

Μῦθος ὁ τῶν μυρμηκῶν⁷ καὶ τῶν τεττίγων, προτρέπων
5 τοὺς νέους εἰς πόνευς⁸.

Θέρους ἦν ἀκμή, καὶ οἱ μὲν τεττίγες μουσικὴν ἀνε-
βάλλοντο σύντονον, τοῖς μύρμηξι δὲ πονεῖν ἐπήει, καὶ
συλλέγειν κάρπους, ἐξ ὧν ἐμελλον⁹ τοῦ χειμῶνος τραφή-
σεσθαι. Χειμῶνος δ' ¹⁰ ἐπιγεγονότος, μύρμηκες ¹¹ μὲν
10 οἷς ἐπόνουν ἐτρέφοντο· τοῖς δὲ ἢ τέρψις ἐτελεύτα πρὸς
ἔνδειαν. Οὕτω ¹² νεότης πονεῖν οὐκ ἐθέλουσα παρὰ τὸ
γῆρας ¹³ κακοπραγεῖ.

Cap. II.

Ὅρος διηγήματος.

Διήγημά ¹ ἐστὶν ἑκθεσις πράγματος γεγονότος ἢ ὡς
15 γεγονότος. Διενήνοχε δὲ διηγήσεως, ὡς ποιήσεως ποιή-
μα· ποιήσις ² μὲν γὰρ πᾶσα ἢ Ἰλιάς, ποιήμα δὲ ἢ τῶν

torum cognoscantur, quod ipsa innuit. Scheff. 5 Port.
ἀμφοτέρων. 6 Port. ad marg. ἴσως συντίεταται. 7 Mon. 1.
2. τῶν τεττίγων καὶ μυρμηκῶν. 8 Vind. addit ἡθικός. 9
Mon. 2. ἐμελον. ad marg. corr. ἐμελλον. 10 Par. δὲ ἐπιγεγ.
11 In libello fabularum Aphthonii a Kimedoncio ex Mss. Pa-
latinis edito legitur cum articulo οἱ μύρμηκες. Scheff. 12
Mallet οὕτως, quod in dicto est libello. Scheff. 13 Ald.
Junt. Port. γήρας.

1 Imperfectionis arguit hanc definitionem Harbartus. Fru-
stra, quod abunde docet Vossius III. Inst. Orat. c. 3. Scheff.
2 Similiter Ammonius et Thomas. Vide Nunnesium ad Phry-
nichum pag. 90. Vossius in de Nat. et Const. Poëtices erro-
neum hoc putat, et poëma quidem censet esse materiam, poë-
sin vero formam, qua poëma est contextum. Ipsum vide c. 2.

Ἀχιλλέως ὄπλων κατασκευή. Τοῦ δὲ διηγήματος τὸ μὲν ἔστι δραματικὸν³, τὸ δὲ ἱστορικὸν, τὸ δὲ πολιτικὸν· καὶ δραματικὸν μὲν τὸ πεπλασμένον· ἱστορικὸν δὲ τὸ παλαιῶν ἔχον⁴ ἀφήγησιν· πολιτικὸν⁵ δὲ, ᾧ παρὰ τοὺς ἀγῶνας οἱ ῥήτορες κέχρηται⁶. Παρέπεται δὲ τῷ διηγήματι ἔξ⁵ τὸ πρᾶξαν πρόσωπον· τὸ πραχθὲν πρᾶγμα· χρόνος, καθ' ὃν τόπος, ἐν ᾧ τρόπος, ὅπως αἰτία, δι' ἣν. Ἀρεταὶ δὲ διηγήματος, τέσσαρες, σαφήνεια, συντομία, πιθανότης καὶ ὁ τῶν ὀνομάτων ἑλληνισμός⁷.

Διήγημα τὸ κατὰ φόδον⁸.

10

Ὁ τὸ φόδον θαυμάζων τοῦ κάλλους τὴν τῆς Ἀφροδίτης λογιζέσθω⁹ πληγὴν· ἦρα μὲν γὰρ ἡ θεὸς τοῦ Ἀδωνίδος, ἀντήρα δὲ καὶ ὁ Ἄρης αὐτῆς, καὶ τοῦτο ἡ θεὸς ὑπῆρχεν Ἀδωνίδι, ὅπερ Ἀφροδίτῃ Ἄρης ἐτύγχανε¹⁰.

et Scaligerum l. Poët. c. 2. Quicquid autem sit de ea re, non tamen puto illam esse mentem Aphthonii, quàm ei tribuit Harbartus, quasi διήγημα sit narratio brevior, διήγησις prolixior et plenior, qualis Rhetorum, cum agant causas. Nam nec causas Rhetores agunt, verum Oratores, et διήγησις videtur nostro plenam causae per partes omnes singulasque significare tractationem, saltem juxta ea, quae de voce ποιήσεως ante protulerat. Scheff. 3 Mox appellat πεπλασμένων, quoniam in veritatis quandam speciem formatur. Μυ-

θικὸν est aliis. Scheff. 4 Vind. ἔχον. 5 cf. Morum ad Longin. de Subl. Sect. I. p. 2. 6 Ald. Junt. κέχρηται. 7 Cicero ad perspicuitatem refert. Verum alia mens nostri. Nam respectu tractationis quidem requirit tria praecedentia, respectu elocutionis vero quartum, et σαφήνειαν intelligit eam, quando nihil turbate vel praepostere vel mutilate narratur, quae quidem omnia possunt accidere, licet verbis optimis utamur. Scheff. 8 In Mon. 1. manus serior addidit δραματικόν. 9 Doxopat. in homilia λογιζέσθω εἶναι. 10 Ald. Junt.

θεὸς ἦρα θεοῦ, καὶ θεὸς ἐδίωκεν ἄνθρωπον πόθος ὅμοιος, καὶ ἂν ¹¹ τὸ γένος διήλλαττε ¹². Ζηλοτυπῶν δὲ ὁ Ἄρης, τὸν Ἄδωνιν ἀνελεῖν ἐβούλετο ¹³, λύσειν ἔρωτος τὸν Ἀδώνιδος ἠγησάμενος θάνατον· καὶ πλήττει μὲν Ἄρης ⁵ τὸν Ἄδωνιν· μαθούσα δὲ τὸ ποιηθὲν ἡ θεὸς ἀμύνειν ἠπειγέτο· καὶ κατὰ σπουδὴν ἐμβαλοῦσα τῷ ῥόδῳ ταῖς ἀκάνθαις προσέπταισε ¹⁴· καὶ τὸν μὲν ταρσὸν τοῦ ποδὸς περιπειρεται, τὸ δὲ καταρρέυσαν ¹⁵ αἷμα τοῦ τραύματος, τὴν τοῦ ῥόδου χροιάν εἰς τὴν οἰκείαν ὄψιν μετέθηκε ¹⁶ ¹⁰ καὶ τὸ ῥόδον τὴν ἀρχὴν λευκὸν γεγονὸς εἰς ὃ νῦν ὁρᾶται μετῆλθε ¹⁷.

Cap. III.

Ὅρος χρείας.

Χρεία ἐστὶν ἀπομνημόνευμα σύντομον, εὐστόχως ἐπιτι πρόσωπον ἀναφέρουσα ¹· χρειώδης δὲ οὖσα, προσαγορεύεται χρεία. Τῆς δὲ χρείας τὸ μὲν ἐστὶ λογικόν· τὸ δὲ πρακτικόν· τὸ δὲ μικτόν. καὶ λογικὸν μὲν τὸ τῷ λόγῳ

Port. ἐτύγγανεν. Mon. 1. ἐτύγγανι. 11 Exemplar Aldinum Par. ad marg. εἰ καί. 12 Ald. Junt. Port. διήλλαττε. Vind. διήλλαττε. Par. Mon. 2. ἀντίλλαξε. 13 Par. Vind. Mon. 1. ἠβούλετο. 14 Ald. Junt. Port. προσέπταισεν. Mon. 1. 2. Par. προσέπταισε. Vind. προσέπταισε. 15 Ald. Junt. Port. καταρρέυσαν. Par. Mon. 1. Vind. καταρρέυσαν. 16 Ald. Junt. μετέθηκεν. Port. Mon. 2. μετέθηκεν. Mon. 1. Par. Vind. μετέθηκε. Ad rem cfr. Procopii Gazaei ethopoeiam, ex cod. Par. 1038. a Boissonadio ad Marin. p. 76. editam: Σιωπῶ τὸ πάθος τῆ θεῆ χαριζόμενος, μὴ καὶ λυπήσω λέγων, καὶ μοι δεῖξῃ τὴν ἀγίλην ἀνέραστον· πλὴν αἵματι τῆς Ἀφροδίτης τὸ ῥόδον ἡμῖν ἠρυσθαίμετο. 17 Ald. Junt. Port. Mon. 2. μετῆλθε. Vind. Par. Mon. 1. μετῆλθεν.
ον

1 Vind. φέρουσα. Mon. 1. ἀναφέρουσα. de hac constructione apte quaedam notantur a Schol. no. IV. codicis Vati-

δηλοῦν τὴν ὠφέλειαν· οἷον Πλάτων² τοὺς τῆς ἀρετῆς κλῶνας ἰδρῶτι³ καὶ πόνοις ἔλεγε φέεσθαι· πρακτικὸν δὲ τὸ πρᾶξι⁴ σημαῖνον· οἷον Πυθαγόρας ἐρωτηθεὶς, πόσος⁵ ἂν εἴη τῶν ἀνθρώπων ὁ βίος, βραχὺ τι φανείς, ἀπεκρούψατο, μέτρον τοῦ βίου τὴν θείαν ποιούμενος· μι-⁵κτὸν δὲ τὸ ἐξ ἀμφοτέρων, λόγου καὶ πράξεως· οἷον Διογένης μειράκιον ἐωρακῶς ἀτακτοῦν τὸν παιδαγωγὸν ἐπαισεν, ἐπειπὼν⁶, τί γὰρ τοιαῦτα παιδεύεις; Ἡ μὲν οὖν διαίρεσις αὕτη τῆς χρείας· ἐργάσαίω δὲ αὐτὴν τοῖςδε τοῖς κεφαλαίοις· ἐγκωμιστικῶ, παραφραστικῶ, τῶ τῆς αἰ-¹⁰τίας, ἐκ τοῦ ἐναντίου, παραβολῆ, παραδείγματι, μαρτυρία παλαιῶν, ἐπιλόγῳ βραχεῖ.

Χρεία λογική.

¹ Ἰσοκράτης τῆς παιδείας τὴν ῥίζαν πικρὰν ἔφη⁷, γλυκεῖς δὲ τοὺς καρπούς.

15

Θαυμάσαι⁸ δίκαιον Ἰσοκράτην τῆς τέχνης, ὃς ὄνομα αὐτῇ κατεφάνη λαμπρότατον, καὶ ὄση⁹ τις ἦν, ἀσκῶν ἐπεδείξατο, καὶ κηρύττει τὴν τέχνην, οὐκ αὐτὸς ἐκ ταύτης κεκήρυκται. Ὅσα μὲν τοίνυν ἢ βασιλεῦσι νομοθετῶν, ἢ παραινῶν τοῖς¹⁰ καθ' ἕκαστον, τὸν τῶν ἀνθρώπων εὖ²⁰ πεποίηκε βίον, μακρὸν ἂν εἴη διεξελθεῖν, ἀλλ' ὅσα¹¹ περὶ τῆς παιδείας ἐφιλοσόφησεν.

cani 108. 2 Vind. ὁ Πλάτ. 3 Vind. Mon. 1. ἰδρῶσι. 4 Puto nostrum scripsisse πρᾶξι [sic] sicut supra τῶ λόγῳ. Ceterum hoc genus Fabius videtur timide, ac ex mente magis aliorum, quam sua inter chrias numerare Lib. I. c. 9. Et sane multa ipse aliter habet, etiam in caeteris. Sed Aphthonii simpliciora et evidentiora sunt. Scheff. 5 Vind. ὅσος. 6 Mon. 1. ἐπιπών. 7 Par. ἔφη πικρὰν. Mon. 1. τὴν μὲν ῥίζαν ἔφη πικρὰν. 8 Ald. θαυμάσαι. 9 Doxopat. in Homil. γράφεται δὲ καὶ ὡς ἦτις ἦν. 10 Mon. 2. τῆς. 11 Vind. οἷα. Scheff.: „Hic quidem aliquid ad sententiam deest, nec sequentia recte videntur ab initio se habere: videant qui codices

Παραφραστικόν. Ὁ παιδείας, φησὶν¹², ἐρῶν, πόνων μὲν ἄρχεται, πόνων δὲ ὅμως τελευτώντων εἰς ὄνησιν· καὶ ἃ μὲν ἐφιλοσόφησε¹³ ταῦτα, τοῖς δὲ ἐφεξῆς¹⁴ θαυμασόμεθα.

5 Τὸ τῆς αἰτίας. Οἱ γὰρ παιδείας ἐρῶντες τοῖς τῆς παιδείας ἡγεμόσι συνεξετάζονται, παρ' οἷς καὶ τὸ προσελθεῖν φοβερόν, καὶ τὸ διαλιπεῖν ἀμαθίστατον. Φόβος αἰεὶ τοῖς παισὶ περιγίνεται, καὶ παροῦσι καὶ μέλλουσι· διδασκάλους¹⁵ παιδαγωγοὶ διαδέχονται, φοβεροὶ μὲν
 10 ἰδεῖν, αἰκίζόμενοι δὲ φοβερώτεροι¹⁶. φθάνει τὴν πείραν τὸ δέος, καὶ διαδέχεται τὸ δέος ἢ κόλασις· καὶ τὰ μὲν ἀμαρτήματα τῶν παίδων μετέρχονται· οἰκεία¹⁷ δὲ τὰ κατορθώματα κρίνουσι¹⁸. Τῶν παιδαγωγῶν οἱ πατέρες εἰς ἡλεπώτεροι, τὰς ὁδοὺς ἀνακρίνοντας, προελθεῖν ἐπι-
 15 τάττοντες¹⁹, καὶ τὴν ἀγορὰν ὑποπιτεύοντες· κὰν δέη κο-
 λάζειν

habent MSS⁶⁶. Nihil addunt codices: supplendum videtur ex praecedentibus: ταῦτα διεξιθέειον. 12 φησὶν ex Vind. recepi. 13 Edd. ἐφιλοσόφησεν. Mon. 1. 2. ἐφιλοσόφησε, ταῦτα τοῖςδε [Mon. 1. τοῖςδ'] ἐφεξῆς φ. etiam Vind. ἐφιλοσόφησε. 14 Par. ἐξῆς. 15 Differunt enim: illi quippe pueros erudiebant in litteris ac disciplinis, latineque dicebantur Magistri, hi sequebantur eos in viis, informabant mores ipsorum, et custodiebant vitam. Vide Plautum in Bacchidibus. Scheff. 16 Mon. 2. φοβερότεροι. 17 Vind. ὡς οἰκεία: vide ad Theon. c. 1. fine. 18 Edd. Par. Mon. 1. κρίνουσιν. Mon. 2. Vind. κρίνουσι. 19 Edd. ἀναγκάζοντες. Codd. ἐπιτάττοντες. Vind. προσελθεῖν ἐπιτ. Scheff.: „Locus obscurus est: idéo Harbartus, Agricola et alli negative reddiderunt, vetantes in publicum progredi, vel ut Catanaeus, imperando ad se propius accedere, quasi negatio desideretur. Verum puto recte scripturam se habere, hancque sententiam esse, jubere quidem prodire in publicum, ut ad ludum literarium, ad gymnasium, et id genus, sed in forum nolle venire, propter turbam malorum

λάξεν, ἀγνοῦσι τὴν φύσιν ἀλλ' ἐν τούτοις ὧν ὁ παῖς εἰς ἄνδρας ἐλθὼν ἀρετῇ περιστέφεται.

Ἐκ τῶν ἐναντίου. Εἰ δέ τις ταῦτα φοβούμενος φύγοι²⁰ μὲν τοὺς διδασκάλους, ἀποδράσει²¹ δὲ τοὺς πατέρας, τοὺς δὲ παιδαγωγοὺς ἀποστραφεῖ, παντελῶς⁵ τῶν λόγων ἐστέρηται, καὶ μετὰ τοῦ δέους²² καὶ τοὺς λόγους ἀφήρηται. Ταῦτα δὴ πάντα τὴν Ἰσοκράτους ἐπισε²³ γνώμην, πικρὰν ὀνομάσαι τῆς παιδείας τὴν ῥίζαν.

Παραβολή. Ὡσπερ γὰρ οἱ τὴν γῆν ἐργαζόμενοι πόνῳ μὲν τῇ γῇ τὰ σπέρματα²⁴ καταβάλλουσι, τοὺς δὲ¹⁰ καρποὺς ἡδονῇ μείζονι συγκομίζονται²⁵, τὸν αὐτὸν οἱ παιδείας ἀντιποιοῦμενοι τρόπον, πόνῳ τὴν εἰς ἔπειτα δόξαν εὐλήφασιν.

Παραδείγματα. Τὸν Δημοσθένους ὄρα μοι βίον, παντὸς μὲν ὄντα φιλοπονώτερον²⁶ ῥήτορος, γεγνότα δὲ¹⁵

et hominum et exemplorum, longe ibi majorem, quam alibi per urbem“. 20 Par. Mon. 1. 2. φύγη. Vind. φεύγει. 21 Par. Vind. Mon. 2. ἀποδράσει. 22 Par. Mon. 2. Vind. καί om. Cfr. anonymum postam περὶ γραμματικῆς editum a Boisson. Anecd. Vol. II. p. 352.:

Ἄ σοφιστῆς δ' Ἀφθόνιος περὶ νουθεσιῶν εἰρήκει,

Ὡς πρὸς τῷ φόβῳ μὴ παθεῖν ἀφηρῆνται τῶν λόγων.

23 Ald. Junt. Mon. 1. ἐπεισεν. Par. Mon. 2. Vind. ἔπεισε.

24 Mon. 1. καταβάλλουσι τὰ σπέρματα. 25 Edd. Mon. 1. ἡδ. συγκομίζονται μείζονι. Par. Vind. Mon. 2. μείζ. συγκομ., tum Vind. τὸν αὐτὸν τρόπον. 26 Βραχυλόγως pro φιλοπονώτερον τοῦ βίου παντὸς ῥήτορος. ut Dionys. Hal. Ep. ad Cn. Pomp. I. 10. ἀλλὰ καὶ κράτιστον τῶν τότε ῥητόρων ἕτερον αὐτὸς ἐν τῷ Φαίδρῳ συνετάξατο λόγον. ubi Krüger. Eur. Cycl. 352. Κρείσσονας Ἰλίου πόρους. Pind. Ol. I. 6. μηδ' Ὀλυμπίας ἀγῶνα φέρτερον ἀνδάσσομεν. ubi Bökh. Xen. Cyrop. VI. 1. 50. ἐπειρᾶτο συντελεῖν αὐτῷ εἰς τὰ ἑκατὸν ἄρματα — ὅμοια ἐκείνῳ i. e. τοῖς ἐκείνου. ut 2. 7. ὅμοια τοῖς Κίφρου. III. 3. 41. χώραν ἔχετε οὐδὲν ἥττον ἡμῶν ἔπιμον τῶν προστατῶν. Horat. Od. 2. 14. mero pontificum pro-

παντός ευκλείστερον· καὶ γὰρ τοσοῦτον αὐτῷ σπουδῆς περιῆν, ὡς καὶ πολλάκις²⁷ τὸν κόσμον παραιρεῖσθαι τῆς κεφαλῆς²⁸, κόσμον ἄριστον τὸν ἐξ ἀρετῆς ἡγησάμενον²⁹, καὶ πόνοις ἀνάλωσεν³⁰, ἃ πρὸς ἡδονὰς ἀναλίσκουσιν ἕτεροι.

Μαρτυρία παλαιῶν. Διὸ θαυμάσαι τὸν Ἡσίοδον χρή³¹ τραχείαν εἰπόντα τῆς ἀρετῆς τὴν ὁδὸν, τὴν δὲ ἄκραν ῥαδίαν, τὴν αὐτὴν Ἰσοκράτει.³² γνώμην φιλοσοφῆσαντα. Ὁ γὰρ Ἡσίοδος ὁδὸν ἀπεφῆναιτο, Ἰσοκράτης ῥίξαν ἐκάλεσεν, ἐν διαφόροις ὀνόμασι³³ μίαν ἀμφοτέροι δηλοῦντες διάνοιαν.

tiore coenis. cfr. Herm. ad Vig. p. 717. Wyttenb. ad Plut. de Prof. Virt. p. 84. D. Schaef. Melet. crit. p. 57. 127. et 134. ad Dionys. de Comp. p. 170. Jacobs. ad Achill. T. IV. 19. 27 πολλάκις e Par. Mon. 2. recepi. Mon. 1. post κόσμον ponit. Vind. et edd. om. 28 Uno verbo, capillos. Fuit enim tam industrius, ut domi se includeret, rasa parte tantum capitis, ut neque prodire in publicum, neque ad se aliquem admittere posset, Suida et Plutarcho testibus. Quae Harbartus hic notavit ex Valerii lib. VIII. c. 7., huc nil faciunt. Scheff. Doxopat. in Hom. παραιρεῖσθαι, quod explicat: ἦτοι γὰρ ἀπεκείρετο τὰς τρίχας τοῦ ἡμίσεος μέρους — — ἢ ὅτι τὸ κοσμεῖν τὴν κεφαλὴν παρελογιζέτο καὶ ὡς οὐδὲν ἡγείτο. Vide de hac permutatione Jacobs. ad Achill. T. p. 952. 29 Edd. - Par. Mon. 2. Vind. ἡγησάμενος. Mon. 1. ἡγησάμενον. Doxopat. ἡγησάμενος. τῆς συντάξεως τοῦ λόγου δοτικὴν ἀπαιτούσης ὁσίν, ἔν' ἢ κόσμον ἄριστον τὸν ἐξ ἀρετῆς ἡγησάμενον λέγῃ τῶν ἀντιγράφων αἰτιατικῇ σχεδὸν ἀπίσαις ταῖς βίβλοις ἐκτίθειται. 30 Vind. ἀνέλωσεν. 31 Mon. 2. Par. δεῖ. Apsin. p. 726. ἀλλ' ἀλυσιτελεῖς τοῦτο γε ἀλλὰ διεξελθεῖν δεῖ. Par. 1741. χρή. Joseph. bell. Jud. II. 16. 4. θεραπεύειν δὲ, οὐκ ἐρεθίζειν δεῖ τὰς ἐξουσίας. Par. 1425. γὰρ, οὐκ ἐρ. χρή. ibid. τί δεῖ λέγειν ἡμιόχους τε καὶ κόλχους. Cod. χρή. Eadem permutatio est apud Aristoph. Ran. 1019. 32 Mon. 2. Ἰσοκράτους. 33 Edd. Par. Monn. ὀνόμασιν. Vind.

Ἐπίλογος. Πρὸς ἃ δεῖ βλέποντας³⁴ Ἰσοκράτη
θανμάζειν κάλλιστα περὶ τῆς παιδείας³⁵ φιλοσοφήσαντα.

Cap. IV.

Ὅρος Γνώμης.

3

Γνώμη ἐστὶ λόγος ἐν ἀποφάνσεσι¹ κεφαλαιώδης, ἐπι-
τι προτρέπων, ἢ ἀποτρέπων. Τῆς δὲ γνώμης τὸ μὲν
ἐστὶ προτρεπτικόν, τὸ δὲ ἀποτρεπτικόν, τὸ δὲ ἀποφαντι-
κόν² καὶ τὸ μὲν ἀπλοῦν, τὸ δὲ συνεξευγμένον³ καὶ τὸ
μὲν πιθανόν, τὸ δὲ ἀληθές⁴ τὸ δὲ ὑπερβολικόν. Καὶ⁵
προτρεπτικόν μὲν³, ὡς τὸ,

Χρῆ ξεῖνον⁴ παρέοντα⁵ φιλεῖν, ἐθέλοντα δὲ πέμπειν.
Ἀποτρεπτικόν δὲ, ὡς τὸ⁶,

Οὐ χρῆ παννύχιον εὐδειν βουλευφόρον ἄνδρα.
Ἀποφαντικόν δὲ, ὡς τὸ, δεῖ δὴ⁷ χρημάτων, καὶ ἄνευ τού-
των οὐδέν ἐστι γενέσθαι τῶν δεόντων. Καὶ ἀπλοῦν μὲν,
ὡς τὸ,

Εἰς οἰωνὸς ἄριστος ἀμύνεσθαι περὶ⁸ πάτρης.
Συνεξευγμένον δὲ, ὡς τὸ,

Οὐκ ἀγαθὸν πολυκοιρανίη, εἰς κοίρανος ἔστω.
Πιθανόν δὲ, ὡς τὸ,

Τοιοῦτός⁹ ἐστὶν ἕκαστος, οἷσπερ ἡδεταί⁹ ξυνών.

ὄνόμασι. 34 Edd. Monn. Vind. βλέποντα. Par. βλέποντας.
35 Vind. σοφίας.

1 Mon. 2. ἀποφάσει. Vind. ἀποφάσι. 2 Pro καὶ τὸ
μὲν Par. τὸ δέ. 3 Vind. μὲν ἐστι. 4 Hoc ex Odysseae Θ,
74. est desumptum sicut sequens ex Iliad. B, 61. et locus ter-
tius ex Iliad. M, 243., quartus iterum ex Odys. B, 204., quin-
tus vero ex Odys. Σ, 129. 5 Vind. παρέοντα μὲν φ. 6 τὸ
Par. constanter om. Port. ἀποφαντικὸν δὲ etiam Mon. 2. τὸ om.
7 ex prima Olynthiaca Demosthenis [p. 15.]. Scheff. 8 Est
Euripidis. Scheff. (Phœnic. Fragm. IX.). 9 Doxop. τινές δὲ
5..

Ἀληθές δέ, ὡς τὸ, οὐκ ἔστιν¹⁰ εὐρεῖν βίον ἄλμπον οὐδενί¹¹. Ὑπερβολικὸν δέ, ὡς τὸ,

Οὐδέν ἀκιδνότερον γαῖα τρέφει ἀνθρώποιο.

Ἡ μὲν οὖν διαίρεσις αὕτη τῆς γνώμης· ἐργάσαιο δ' αὐ-
 5 τὴν τοῖς τῆς χρείας κεφαλαίοις· ἐγκωμιστικῶ, παραφρα-
 στικῶ¹², τῶ τῆς αἰτίας, ἐκ τοῦ ἐναντίου, παραβολῆ, πα-
 ραδείγματι, μαρτυρία παλαιῶν, ἐπιλόγῳ βραχεῖ. Διενή-
 νοχε δέ ἡ χρεία τῆς γνώμης, τῶ τὴν μὲν χρείαν εἶναι
 ποτε καὶ¹³ πρακτικὴν, τὴν δὲ γνώμην αἰεὶ λογικὴν, καὶ
 10 τῶ τὴν¹⁴ χρείαν δεῖσθαι προσώπου, τὴν δὲ γνώμην ἀπρο-
 σῶπως ἐκφέρεσθαι.

Γνώμη προτρεπτικῆ.

Χρῆ¹⁵ πενίην φεύγοντα, καὶ ἐς μεγακῆτεα πόντον
 Ῥιπτεῖν, καὶ πετρῶν, Κύρνε, κατ' ἡλιβάτων.

15 Κατηγορεῖσθαι τὴν ποιήσιν οὐκ ἀφῆκεν ὁ Θεόγνις,
 ἀντὶ τῶν¹⁶ μύθων ἀσκήσας παραινέσιν¹⁷. Ὅρων γὰρ
 τοὺς¹⁸ ποιητὰς τὸ μυθολογεῖν περὶ πολλοῦ ποιουμένους,
 τοὺς μύθους ἀφείς ὑποθήκας¹⁹, ὡς χρῆ ζῆν, ἐν²⁰ τῶ

το εἶδεται διὰ διφθόγγου γράφουσιν, ὥστε σημαίνειν τὸ φαίνεται.

10 Ex Herodoti l. VII. Scheff. 11 Mon. 2. ἐν οὐδενί.

12 Vind. addit καὶ τοῖς λοιποῖς omissis τῶ τῆς αἰτίας — ἐπιλόγῳ βραχεῖ. 13 καὶ Vind. om. 14 Mon. 1. τὴν μὲν χρ.

15 Theogn. Gnom. 173. 16 τῶν Edd. Mon. 1. Vind. om. recepi ex Par. Mon. 2.

17 Quod alias est proprium philosophorum, qui philosophiam dividunt in δογματικὴν καὶ παραινετικὴν. Vide Senec. ep. 24. Scheff. 18 τοὺς et sq. τό Par. et Mon. 2. om. in Par. τὸ manu seriori insertum est.

19 Quae caedem sunt cum paraenesibus, similiterque ad philosophiam spectant proprie. Vide quae disserui de his in de Nat. et Const. Philos. Pythagoricae c. 10. p. 88. Scheff. 20 ἐν

Par. om. Vind. Port. ad marg. Scheff. ἐν τῶ βίῳ. Scheff. in notis: „Vetus Aldina, Coloniensis Soteris, Genevensis Crispini, et Lipsiensis Labergi habent, ἐν τῶ μέτρῳ, quod primus

μέτρῳ συνήγαγεν, ἅμα τοῦ μέτρου τὴν χάριν τηρῶν ²¹, καὶ τῆς ὑποθήκης ἐπισφέρων τὸ κέρδος. Καὶ πολλῶν μὲν ἂν τις ἐπαινέσειε ²² τὸν Θεόγνιν, μάλιστα δὲ ὧν περὶ τὴν ²³ πενίαν ἐφιλοσόφησε ²⁴. Καὶ τί φησιν;

Παραφραστικόν. Ὁ πενία συζῶν, ἀγαπάτω ⁵ πεσεῖν ²⁵ ὡς ἄμεινον τοῦ βίου προαπελθεῖν, ἢ τὸν ἥλιον αἰσχύνῃς κτήσασθαι μάρτυρα. καὶ ἃ μὲν ἐφιλοσόφησε ²⁶, ταῦτα πάρεστι δὲ ἰδεῖν ὡς καλῶς.

Τὸ τῆς αἰτίας. Ὁ γὰρ πενία συζῶν πρῶτον μὲν ἐν παισὶν ὧν, ἀρετὴν οὐκ ἀσχεῖ ²⁷, προῖων δὲ εἰς ¹⁰ ἄνδρας, πάντα πράξει τὰ χαλεπώτατα· πρεσβεύων μὲν γὰρ τὴν πατρίδα χρημάτων προήσεται, δημηγορῶν δὲ πρὸς ἀργύριον φθέγγεται ²⁸, καὶ δικάζειν λαχῶν δωροδοκήσει ταῖς ψήφοις.

immutavit Fr. Portus. Sed recedit nimium haec mutatio a lectione veteri. Num scripsit Aphthonius ὑποθήκας, ὡς χρη ζῆν, εἰς ἐν τῷ μέτρῳ [sic] συνήγαγεν? bene se habet vulgata, offendit comma post μέτρῳ positum a Porto. 21 Vind. πληρῶν.

22 Par. ἐπαινέση. Mon. 1. ἐπαινέσοι. Mon. 2. ἐπαινέση. Vind. ἐπαινέσαι. 23 Vind. τῆς πενίας. 24 Edd. Vind. ἐφιλοσόφησεν. Monn. Par. v ephelk. omittunt. Sq. καὶ τί φησι Vind. om. 25 Nescio, quid hic asteriscus faciat. Veteres editiones sane non agnoscunt. Et solet noster etiam alias τὸ πίπτειν ita absolute ponere pro mori. Vide infr. p. 22. p. 50. et alibi. In Theognide non legas ista verba, quoniam sententiam Aphthonius tantummodo retinuit. Verba Theognidis sic habent:

Τεθνάσαι, φίλε Κύρνε, πενιχρῶ βίλαρον ἄνδρῃ,

ἢ Ζῶειν χαλεπῇ τειρόμενον πενή.

Mori, amice Cyrne, pauperi melius est viro, quam vivere afflictum paupertate dura. Scheff. Cod. Vind. Doxopatri habet πενῶν. 26 Edd. Vind. ἐφιλοσόφησεν. Monn. Par. ἐφιλο-

σόφησε. 27 Mon. 1, ἀσκήσει. 28 Vind. φθέγγεται:

Ἐκ τοῦ ἐναντίου. Οὐ μὴν οἱ πενίας ἀπηλλαγμένοι τοιοῦτοι παῖδες τε γὰρ ὄντες ἀσχοῦσι τὰ κάλλιστα, καὶ προϊόντες εἰς ἄνδρας πάντα δρῶσι περιφανῶς, χορηγοῦντες μὲν παρὰ τὰς ἑορτὰς, ἐν δὲ ταῖς μάχαις²⁹ εἰς-
5 φέροντες.

Παραβολή. Ὡσπερ δὲ³⁰ οἱ δεσμῶ κατελιημένοι δεινῶ, τὸν δεσμὸν ἔχουσι τοῦ ποιεῖν κώλυμα, τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ³¹ οἱ πενία συζῶντες τὴν ἀπορίαν τῆς παρήσσιας³² ἐμποδὼν ἀπειλήφασι³³.

10 Παραδείγματα. Σκόπει τὸν Ἴρον, ὃς Ἰθάκης μὲν εἰς³⁴ ἐγένετο, τὴν αὐτὴν δὲ τοῖς ἄλλοις πολίταις οὐ μετελάμβανεν ἄδειαν, ἀλλὰ τοσοῦτον αὐτῷ τῆς ἐνδείας προσῆν, ὡς μεταθεῖναι τῇ πενία τὴν κλῆσιν. Ἀρναῖος³⁵

29 post μάχαις vellem comma poni, quoniam εισφέροντες absolute ponitur. Versio quoque non est bona. Debebat sic formari: Nam in festivitatibus quidem liberales sunt, belli vero tempore conferunt pecunias. Μάχην pro bello habes cum alibi, cum apud Herodianum l. VII. c. 2. Scheff. 30 Mon. 1. γάρ. 31 καὶ Vind. Par. om. 32 Vind. παρησίας. 33 Par. Vind. ἀπειλήφασι. Monn. et edd. ἀπειλήφασιν. 34 Ald. Junt. μὲν εισεγένετο. sqq. edd. et codd. εἰς ἐγένετο. Par. ἐγγεγήνητο. Dem. in Mid. p. 542. καὶ νῦν εἰς Ἀθηναίων — ἀπάντων ἀπεσιτέρηται τῶν ἐν τῇ πόλει. p. 542. ἄτιμον Ἀθηναίων ἕνα εἶναι δεῖ. p. 545. τῶν πολλῶν εἰς. Plut. de discrim. adul. p. 60. C. εἰς τῶν κολάκων ἀναστάς ἔφη. Apropth. p. 194. A. εἰς τῶν πλουσίων γεγωνὸς καὶ μακαρίων. Ael. V. H. 1. 34. τῶν βασιλικῶν δικαστῶν ἐποίησαν ἕνα. Julian. Caes. p. 312. A. εἰς εἶναι μοι δοκεῖ τῶν διαπριόντων τὸ κύμινον. Ep. 40. p. 417. A. τῶν βασιλείων ὑπασπιστῶν εἰς. Long. p. 70. Vill. εἰς δὴ κύων τῶν προβατευτικῶν. Achill. T. 2, 15. τῶν θεωρῶν εἰς γενέσθαι. 2, 16. ἐνὲ τῶν οἰκετῶν. 7, 1. ἕνα τῶν δεσμοτῶν. 8, 8. ὡς τῶν πολλῶν εἰς. cfr. Bergl. ad Alciph. I. 3. 35 Homerum vide Odys. Σ. 6. Scheff. Alia nominum mutatorum exempla invenies apud Eustath. in Odys. A. p. 1697. et Winckelm. ad Monum. ined. nr. 43.

γὰρ τὴν ἀρχὴν προκληθεῖς, Ἴρος μετωνομάζετο³⁶, τὴν ἐπωνυμίαν ἐκ τοῦ διακονεῖν³⁷ κομισάμενος. Καὶ τί δεῖ τὸν Ἴρον εἰπεῖν; ἀλλ' Ὀδυσσεὺς ὁ τῆς Ἰθάκης κρατῶν, ἐπειδὴ τῆς αὐτοῦ γῆς ἐπιβὰς, πενίαν ἐσχηματίζετο³⁸, τῶν τῆς πενίας κακῶν μετελάμβανεν, οἴκοι βαλλόμενος, κακῶν τῶν θεραπευαίνων παροινούμενος. Οὕτω πενία καὶ μέχρι τοῦ δοκεῖν ἐστὶ χαλεπή.

Μαρτυρία παλαιῶν. Διὸ δὴ³⁹ θαυμάσαι τὸν Εὐριπίδην⁴⁰ μὲ δεῖ, κακὸν τὸ μὴ ἔχειν εἰπόντα, τὴν δ' ⁴ εὐγένειαν ἀδύνατον εἶναι τὴν πενίαν μεταβαλεῖν⁴² 10

36 Ald. Junt. μετονομ. 37 Solebat quippe nuncius ultro citroque mitti a civitatibus, Homero teste. Hinc Hesychius: Ἴρος, ἀπάγγελος. Ita enim recte ibi emendarunt. Phavorinus: Ἴρος κατὰ τὸν ποιητὴν κατὰ τὸ εἶρω, τὸ ἀπαγγέλλω. Adde caetera. Scheff. Suid. ἰρῶν· μηνύσας παρὰ Ὀμήρω. Hesych. ἰρῶ· ἐρῶ, λέγω. et sic Homerus:

Ἴρον δὲ νέοι κίλησκον ἕπαντες,

ὄνεια' ἀπαγγέλλεσκε κίων, ὅτε πού τις ἀνώγοι.

Ad eandem etymologiam spectat Aristoph. Av. 1204. Ἴρις ταχεῖα. Πάραλος ἢ Σαλαμνία; ubi Bergl. itaque addendus hic locus iis, quae Buttmannus in Lexilogo I. 54. de voce διάκονος disputavit. 38 Mon. 2. ἐσχηματ. 39 δὴ Par. om.

40 Locum ejus respexisse puto, qui habetur in Bellerophonte, laudaturque etiam Stobaeo serm. 94. verba sunt Aphthonii.

Scheff. 41 Par. δέ. 42 Vind. μεταλαβεῖν. Pausan. II. 16. 3. παραλαβὰν δὲ αὐτὸς τὴν ἐκείνου Μυκίνας κίττι. Angel. παραβαλεῖν. II. 28, 5. Κερύνην μὲν ὡς κατελάμβανεν ἀναιρεῖ βαλεῖν. Angel. λαβών. III. 3, 6. παρέβαλεν αὐτὴ πρὸς τὸ ἐκ Δελφῶν μάντευμα. Riccard. παρέλαβεν. ad marg. γρ. παρέβαλεν. III, 10, 2. τὸν μὲν κατὰ τὴν πορείαν ἐπέλαβεν ἢ μοῖρα. Angel. ἐπέβαλεν. 1^ο, 4. καταβαλεῖν δὲ καὶ αὐτὴν ἐς ἔδαφος τὴν πόλιν ἐτόλμων οἱ Φωκεῖς. Riccard. καταλαβεῖν. ad marg. καταβαλεῖν. ut VI. 18, 4. κατυβαλεῖν δὲ καὶ ἐς ἔδαφος τὴν πόλιν πᾶσαν.

θεὸς ἦρα θεοῦ, καὶ θεὸς ἐδίωκεν ἄνθρωπον πόθος ὅμοιος, κἄν ¹¹ τὸ γένος διήλλαττε ¹². Ζηλοτυπῶν δὲ ὁ Ἄρης, τὸν Ἄδωνιν ἀνελεῖν ἐβούλετο ¹³, λύσιν ἔρωτος τὸν Ἀδωνίδος ἠγησάμενος θάνατον· καὶ πλήττει μὲν Ἄρης
 5 τὸν Ἄδωνιν· μακροῦσα δὲ τὸ ποιηθὲν ἡ θεὸς ἀμύνειν ἠ-
 πειγετο· καὶ κατὰ σπουδὴν ἐμβαλοῦσα τῷ ῥόδῳ ταῖς
 ἀκάνθαις προσέπταισε ¹⁴· καὶ τὸν μὲν ταρσὸν τοῦ ποδὸς
 περιπειρεται, τὸ δὲ καταρρέευσαν ¹⁵ αἷμα τοῦ τραύματος,
 τὴν τοῦ ῥόδου χροιάν εἰς τὴν οἰκείαν ὄψιν μετέθηκε ¹⁶
 10 καὶ τὸ ῥόδον τὴν ἀρχὴν λευκὸν γεγονὸς εἰς ὃ νῦν ὁρᾶται
 μετῆλθε ¹⁷.

Cap. III.

Ὅρος χρείας.

Χρεία ἐστὶν ἀπομνημόνευμα σύντομον, εὐστόχως ἐπι-
 τι πρόσωπον ἀναφέρουσα ¹. χρεϊώδης δὲ οὖσα, προσαγο-
 2 ρεῖται χρεία. Τῆς δὲ χρείας τὸ μὲν ἐστὶ λογικόν· τὸ δὲ
 πρακτικόν· τὸ δὲ μικτόν. καὶ λογικὸν μὲν τὸ τῷ λόγῳ

Port. ἐτύγγανεν. Mon. 1. ἐτύγγανε. 11 Exemplar Aldinum
 Par. ad marg. εἰ καί. 12 Ald. Junt. Port. διήλλαττε. Vind.
 διήλλαττε. Par. Mon. 2. ἀντήλλαξε. 13 Par. Vind. Mon. 1.
 ἠβούλετο. 14 Ald. Junt. Port. προσέπταισεν. Mon. 1. 2. Par.
 προσέπταισε. Vind. προσέπαισε. 15 Ald. Junt. Port. καταρρέε-
 σαν. Par. Mon. 1. Vind. καταρρέευσαν. 16 Ald. Junt. μητέ-
 θηκεν. Port. Mon. 2. μετέθηκεν. Mon. 1. Par. Vind. μετέθηκε.
 Ad rem cfr. Procopii Gazaei ethopoeiam, ex cod. Par. 1638. a
 Boissonadio ad Marin. p. 76. editam: Σιωπῶ τὸ πάθος τῇ θεῇ
 χαριζόμενος, μὴ καὶ λυπήσω λέγων, καὶ μοι δεῖξῃ τὴν ἀγίην ἀνέρα-
 σιον· πλὴν αἵματι τῆς Ἀφροδίτης τὸ ῥόδον ἡμῖν ἠρυσθαίετο. 17
 Ald. Junt. Port. Mon. 2. μετῆλθε. Vind. Par. Mon. 1. μετῆλθεν.

1 Vind. φέρουσα. Mon. 1. ἀναφέρουσα. de hac constru-
 ctione apte quaedam notantur a Schol. no. IV. codicis Vati-

δηλοῦν τὴν ὠφέλειαν· οἷον Πλάτων² τοὺς τῆς ἀρετῆς κλῶνας ἰδρῶτι³ καὶ πόνοις ἔλεγε φύεσθαι· πρακτικὸν δὲ τὸ πρᾶξιν⁴ σημαῖνον· οἷον Πυθαγόρας ἐρωτηθεὶς, πόσος⁵ ἂν εἴη τῶν ἀνθρώπων ὁ βίος, βραχὺ τι φανείς, ἀπεκρύψατο, μέτρον τοῦ βίου τὴν θείαν ποιούμενος· μικτὸν δὲ τὸ ἐξ ἀμφοτέρων, λόγου καὶ πράξεως· οἷον Διογένης μειράκιον ἐωρακῶς ἀτακτοῦν τὸν παιδαγωγὸν ἐπαισεν, ἐπειπὼν⁶, τί γὰρ τοιαῦτα παιδεύεις; Ἡ μὲν οὖν διαίρεσις αὕτη τῆς χρείας· ἐργάσαιο δὲ αὐτὴν τοῖςδε τοῖς κεφαλαίοις· ἐγκωμιαστικῶ, παραφραστικῶ, τῶ τῆς αἰτίας, ἐκ τοῦ ἐναντίου, παραβολῆ, παραδείγματι, μαρτυρία παλαιῶν, ἐπιλόγῳ βραχεῖ.

Χρεία λογική.

¹Ἰσοκράτης τῆς παιδείας τὴν ἕξιν πικρὰν ἔφη⁷, γλυκεῖς δὲ τοὺς καρπούς.

15

Θαυμάσαι⁸ δίκαιον Ἰσοκράτην τῆς τέχνης, ὅς ὄνομα αὐτῇ κατεφάνη λαμπρότατον, καὶ ὅση⁹ τις ἦν, ἀσκῶν ἐπεδείξατο, καὶ κηρύττει τὴν τέχνην, οὐκ αὐτὸς ἐκ ταύτης κεκήρυκται. Ὅσα μὲν τοίνυν ἢ βασιλεῦσι νομοθετῶν, ἢ παραινῶν τοῖς¹⁰ καθ' ἕκαστον, τὸν τῶν ἀνθρώπων εὖ²⁰ πεποίηκε βίον, μακρὸν ἂν εἴη διεξελθεῖν, ἀλλ' ὅσα¹¹ περὶ τῆς παιδείας ἐφιλοσόφησεν.

cani 108. 2 Vind. ὁ Πλάτ. 3 Vind. Mon. 1. ἰδρῶσι. 4

Puto nostrum scripsisse πρᾶξι [sic] sicut supra τῶ λόγῳ. Ceterum hoc genus Fabius videtur timide, ac ex mente magis aliorum, quam sua inter chrias numerare Lib. I. c. 9. Et sane multa ipse aliter habet, etiam in caeteris. Sed Aphthonii simpliciora et evidentiora sunt. Scheff. 5 Vind. ὅσος.

6 Mon. 1. εἰπὼν. 7 Par. ἔφη πικρὰν. Mon. 1. τὴν μὲν ἕξιν ἔφη πικρὰν. 8 Ald. θαυμάσαι. 9 Doxopat. in Homil. γράφεται δὲ καὶ ὡς ἦτις ἦν. 10 Mon. 2. τῆς. 11 Vind. οἷα.

Scheff.: „Hic quidem aliquid ad sententiam deest, nec sequentia recte videntur ab initio se habere: videant qui codices

Παραφραστικόν. Ὁ παιδείας, φησιν¹², ἐρῶν, πόνων μὲν ἄρχεται, πόνων δὲ ὅμως τελευτώντων εἰς ὄνησιν· καὶ ἃ μὲν ἐφιλοσόφησε¹³ ταῦτα, τοῖς δὲ ἐφεξῆς¹⁴ θαυμασόμεθα.

5 Τὸ τῆς αἰτίας. Οἱ γὰρ παιδείας ἐρῶντες τοῖς τῆς παιδείας ἡγεμόσι συνεξετάζονται, παρ' οἷς καὶ τὸ προσελθεῖν φοβερόν, καὶ τὸ διαλιπεῖν ἀμαθέστατον. Φόβος αἰεὶ τοῖς παισὶ περιγίνεται, καὶ παροῦσι καὶ μέλλουσι· διδασκάλους¹⁵ παιδαγωγοὶ διαδέχονται, φοβεροὶ μὲν
10 ἰδεῖν, αἰκίζόμενοι δὲ φοβερώτεροι¹⁶. φθάνει τὴν πείραν τὸ δέος, καὶ διαδέχεται τὸ δέος ἢ κόλασις· καὶ τὰ μὲν ἀμαρτήματα τῶν παίδων μετέρχονται· οἰκεία¹⁷ δὲ τὰ κατορθώματα κρίνουσι¹⁸. Τῶν παιδαγωγῶν οἱ πατέρες εἰς ἡλεπώτεροι, τὰς ὁδοὺς ἀνακρίνοντας, προελθεῖν ἐπι-
15 τάττοντες¹⁹, καὶ τὴν ἀγορὰν ὑποπτέοντες· κὰν δέη κολάζειν

habent MSS“. Nihil addunt codices: supplendum videtur ex praecedentibus: ταῦτα διεξελάθειον. 12 φησὶν ex Vind. recepi. 13 Edd. ἐφιλοσόφησεν. Mon. 1. 2. ἐφιλοσόφησε, ταῦτα τοῖςδε [Mon. 1. τοῖςδ'] ἐφεξῆς φ. etiam Vind. ἐφιλοσόφησε. 14 Par. ἐξῆς. 15 Differunt enim: illi quippe pueros erudiebant in litteris ac disciplinis, latineque dicebantur Magistri, hi sequebantur eos in viis, informabant mores ipsorum, et custodiebant vitam. Vide Plautum in Bacchidibus. Scheff. 16 Mon. 2. φοβερότεροι. 17 Vind. ὡς οἰκεία: vide ad Theon. c. 1. fine. 18 Edd. Par. Mon. 1. κρίνουσιν. Mon. 2. Vind. κρίνουσιν. 19 Edd. ἀναγκάζοντες. Codd. ἐπιτάττοντες. Vind. προσελθεῖν ἐπιτ. Scheff.: „Locus obscurus est: idéo Harbartus, Agricola et alii negative reddiderunt, vetantes in publicum progredi, vel ut Catanaeus, imperando ad se propius accedere, quasi negatio desideretur. Verum puto recte scripturam se habere, hancque sententiam esse, jubere quidem prodire in publicum, ut ad ludum literarium, ad gymnasium, et id genus, sed in forum nolle venire, propter turbam malorum

λάζειν, ἀγνοῦσι τὴν φύσιν ἀλλ' ἐν τούτοις ὧν ὁ παῖς εἰς ἄνδρας ἐλθὼν ἀρετῇ περιστέφεται

Ἐκ τῶν ἐναντίου. Εἰ δέ τις ταῦτα φοβούμενος φύγοι²⁰ μὲν τοὺς διδασκάλους, ἀποδράσει²¹ δὲ τοὺς πατέρας, τοὺς δὲ παιδαγωγούς ἀποστραφείη, παντελῶς⁵ τῶν λόγων ἐστέρηται, καὶ μετὰ τοῦ δέους²² καὶ τοὺς λόγους ἀφήρηται. Ταῦτα δὴ πάντα τὴν Ἰσοκράτους ἐπεισε²³ γνώμην, πικρὰν ὀνομάσαι τῆς παιδείας τὴν ῥίξιν.

Παραβολή. Ὡσπερ γὰρ οἱ τὴν γῆν ἐργαζόμενοι πόνῳ μὲν τῇ γῇ τὰ σπέρματα²⁴ καταβάλλουσι, τοὺς δὲ¹⁰ καρπούς ἡδονῇ μείζονι συγκομίζονται²⁵, τὸν αὐτὸν οἱ παιδείας ἀντιποιοῦμενοι τρόπον, πόνῳ τὴν εἰς ἔπειτα δόξαν εὐλήφασιν.

Παραδείγματα. Τὸν Δημοσθένους ὄρα μοι βίον, παντὸς μὲν ὄντα φιλοπονώτερον²⁶ ῥήτορος, γεγνότα δὲ¹⁵

et hominum et exemplorum, longe ibi majorem, quam alibi per urbem“. 20 Par. Mon. 1. 2. φύγη. Vind. φεύγει. 21 Par. Vind. Mon. 2. ἀποδράσει. 22 Par. Mon. 2. Vind. καὶ om. Cfr. anonymum poëtam περὶ γραμματικῆς editum a Boisson. Anecd. Vol. II. p. 352.:

Ἄ σοφιστῆς δ' Ἀφθόνιος περὶ νουθεσιῶν εἰρήκει,

Ὡς πρὸς τῷ φόβῳ μὴ παθεῖν ἀφηρῆνται τῶν λόγων.

23 Ald. Junt. Mon. 1. ἐπεισεν. Par. Mon. 2. Vind. ἔπεισε.

24 Mon. 1. καταβάλλουσι τὰ σπέρματα. 25 Edd. Mon. 1. ἡδ.

συγκομίζονται μείζονι. Par. Vind. Mon. 2. μείζ. συγκομ., tum

Vind. τὸν αὐτὸν τρόπον. 26 Βραχυλόγως pro φιλοπονώτερον τοῦ

βίου παντὸς ῥήτορος. ut Dionys. Hal. Ep. ad Cn. Pomp. I. 10.

ἀλλὰ καὶ κράτιστον τῶν τότε ῥητόρων ἕτερον αὐτὸς ἐν τῷ Φαιδρῳ

συντάξαστο λόγον. ubi Krüger. Eur. Cycl. 352. Κρείσσονας Ἰλίου

πόνους. Pind. Ol. I. 6. μηδ' Ὀλυμπίας ἀγῶνα φέριτερον αὐδάσσο-

μεν. ubi Bökh. Xen. Cyrop. VI. 1. 50. ἐπειράτο συντελεῖν αὐτῷ

εἰς τὰ ἑκατὸν ἄρματα — ὅμοια ἐκείνῳ i. e. τοῖς ἐκείνου. ut 2. 7.

ὅμοια τοῖς Κέρου. III. 3. 41. χώραν ἔχετε οὐδὲν ἥττον ἡμῶν ἔ-

τιμον τῶν προστατῶν. Horat. Od. 2. 14. mero pontificum po-

Rhetor. I. 1.

παντός ἐνκλειέστερον· καὶ γὰρ τοσοῦτον αὐτῷ σπουδῆς περιῆν, ὡς καὶ πολλάκις ²⁷ τὸν κόσμον παραιεῖσθαι τῆς κεφαλῆς ²⁸, κόσμον ἄριστον τὸν ἐξ ἀρετῆς ἠγησάμενον ²⁹, καὶ πόνοις ἀνάλωσεν ³⁰, ἃ πρὸς ἡδονὰς ἀναλίσκουσιν ἕτεροι.

Μαρτυρία παλαιῶν. Διὸ θαυμάσαι τὸν Ἡσίοδον χρή ³¹ τραχεῖαν εἰπόντα τῆς ἀρετῆς τὴν ὁδὸν, τὴν δὲ ἄκραν ῥαδίαν, τὴν αὐτὴν Ἰσοκράτει ³² γνώμην φιλοσοφήσαντα. Ὁ γὰρ Ἡσίοδος ὁδὸν ἀπεφίηατο, Ἰσοκράτης ῥίζαν ἐκάλεσεν, ἐν διαφόροις ὀνόμασι ³³ μίαν ἀμφοτέροι δηλοῦντες διάνοιαν.

tiore coenis. cfr. Herm. ad Vig. p. 717. Wyttenb. ad Plut. de Prof. Virt. p. 84. D. Schaef. Melet. crit. p. 57. 127. et 134. ad Dionys. de Comp. p. 170. Jacobs. ad Achill. T. IV. 19. 27 πολλάκις e Par. Mon. 2. recepi. Mon. 1. post κόσμον ponit. Vind. et edd. om. 28 Uno verbo, capillos. Fuit enim tam industrius, ut domi se includeret, rasa parte tantum capitis, ut neque prodire in publicum, neque ad se aliquem admittere posset, Suida et Plutarcho testibus. Quae Harbartus hic notavit ex Valerii lib. VIII. c. 7., huc nil faciunt. Scheff. Doxopat. in Hom. παραιεῖσθαι, quod explicat: ἦτοι γὰρ ἀπεκίερετο τὰς τρίχας τοῦ ἡμίσεος μέρους — — ἢ ὅτι τὸ κοσμεῖν τὴν κεφαλὴν παρελογίζετο καὶ ὡς οὐδὲν ἠγείτο. Vide de hac permutatione Jacobs. ad Achill. T. p. 952. 29 Edd. - Par. Mon. 2. Vind. ἠγησάμενος. Mon. 1. ἠγησάμενον. Doxopat. ἠγησάμενος. τῆς συντάξεως τοῦ λόγου δοτικῆν ἀπαιτούσης δόσιν, ἔν' ἧ κόσμον ἄριστον τὸν ἐξ ἀρετῆς ἠγησαμένῳ λήθη τῶν ἀντιγρόφων αἰτιατικῆ ὁχεδὸν ἀπύσαις ταῖς βίβλοις ἐκτίθειται. 30 Vind. ἀλώσεν. 31 Mon. 2. Par. δεῖ. Apsin. p. 726. ἀλλ' ἄλυσιτελεῖς τοῦτό γε ἀλλὰ διεξελθεῖν δεῖ. Par. 1741. χρή. Joseph. bell. Jud. II. 16. 4. θεραπεύειν δὲ, οὐκ ἐρεθίζειν δεῖ τὰς ἐξουσίας. Par. 1425. γὰρ, οὐκ ἐφ. χρή. ibid. τί δεῖ λέγειν ἠνιόχους τε καὶ κόλχους. Cod. χρή. Eadem permutatio est apud Aristoph. Ran. 1019. 32 Mon. 2. Ἰσοκράτους. 33 Edd. Par. Monn. ὀνόμασιν. Vind.

Ἐπίλογος. Πρὸς ἃ δεῖ βλέποντας³⁴ Ἰσοκράτη
 θαναμάζειν κάλλιστα περὶ τῆς παιδείας³⁵ φιλοσοφήσαντα.

Cap. IV.

Ὅρος Γνώμης.

3

Γνώμη ἐστὶ λόγος ἐν ἀποφάνσει¹ κεφαλαιώδης, ἐπι-
 τι προτρέπων, ἢ ἀποτρέπων. Τῆς δὲ γνώμης τὸ μὲν
 ἐστὶ προτρεπτικόν, τὸ δὲ ἀποτρεπτικόν, τὸ δὲ ἀποφαντι-
 κόν· καὶ τὸ μὲν ἀπλοῦν, τὸ δὲ συνεζευγμένον· καὶ² τὸ
 μὲν πιθανόν, τὸ δὲ ἀληθές· τὸ δὲ ὑπερβολικόν. Καὶ⁵
 προτρεπτικόν μὲν³, ὡς τὸ,

Χρῆ ξεινον⁴ παρέοντα⁵ φιλεῖν, ἐθέλοντα δὲ πέμπειν.
 Ἀποτρεπτικόν δὲ, ὡς τὸ⁶,

Οὐ χρῆ παννύχιον εὐδειν βουληφόρον ἄνδρα.
 Ἀποφαντικόν δὲ, ὡς τὸ, δεῖ δὴ⁷ χρημάτων, καὶ ἄνευ τού-
 10 των οὐδέν ἐστι γενέσθαι τῶν δεόντων. Καὶ ἀπλοῦν μὲν,
 ὡς τὸ,

Εἷς οἰωνὸς ἄριστος ἀμύνεσθαι περὶ πάτρης.
 Συνεζευγμένον δὲ, ὡς τὸ,

Οὐκ ἀγαθὸν πολυχοιρανίη, εἷς κοίρανος ἔστω.
 Πιθανόν δὲ, ὡς τὸ,

Τοιοῦτός⁸ ἐστιν ἕκαστος, οἷσπερ ἡδεταί⁹ ξυνών.

ὀνόμασι. 34 Edd. Monn. Vind. βλέποντα. Par. βλέποντας.

35 Vind. σοφίας.

1 Mon. 2. ἀποφάσει. Vind. ἀποφάσι. 2 Pro καὶ τὸ
 μὲν Par. τὸ δέ. 3 Vind. μὲν ἐστὶ. 4 Hoc ex Odysseae Θ,
 74. est desumptum sicut sequens ex Iliad. B, 61. et locus ter-
 tius ex Iliad. M, 243., quartus iterum ex Odys. B, 204., quin-
 tus vero ex Odys. Σ, 129. 5 Vind. παρέοντα μὲν φ. 6 τὸ
 Par. constanter om. Port. ἀποφαντικόν δέ etiam Mon. 2. τὸ om.
 7 ex prima Olynthiaca Demosthenis [p. 15.]. Scheff. 8 Est
 Euripidis. Scheff. [Phœnic. Fragm. IX.]. 9 Doxor. τινές δέ

Ἀληθές δέ, ὡς τὸ, οὐκ ἔστιν ¹⁰ εὐραῖν βίον ἄλυπον οὐδε-
νί ¹¹. Ὑπερβολικὸν δέ, ὡς τὸ,

Οὐδὲν ἀκιδνότερον γαῖα τρέφει ἀνθρώποιο.

Ἡ μὲν οὖν διαίρεσις αὕτη τῆς γνώμης ἐργάσαιο δ' αὐ-
5 τὴν τοῖς τῆς χρείας κεφαλαίοις ἐγκωμιαστικῶ, παραφρα-
στικῶ ¹², τῶ τῆς αἰτίας, ἐκ τοῦ ἐναντίου, παραβολῆ, πα-
ραδείγματι, μαρτυρία παλαιῶν, ἐπιλόγῳ βραχεῖ. Διενή-
νοχε δέ ἡ χρεία τῆς γνώμης, τῶ τὴν μὲν χρείαν εἶναί
ποτε καὶ ¹³ πρακτικὴν, τὴν δὲ γνώμην αἰεὶ λογικὴν, καὶ
10 τῶ τὴν ¹⁴ χρείαν δεῖσθαι προσώπου, τὴν δὲ γνώμην ἀπρο-
σώπως ἐκφέρεσθαι.

Γνώμη προτρεπτικῆ.

Χρη ¹⁵ πενίην φεύγοντα, καὶ ἐς μεγακῆτεα πόντον
ῤιπτεῖν, καὶ πετρῶν, Κύρνε, κατ' ἡλιβάτων.

15 Κατηγορεῖσθαι τὴν ποιήσιν οὐκ ἀφῆκεν ὁ Θεόγνης,
ἀντὶ τῶν ¹⁶ μύθων ἀσκήσας παραινέσιν ¹⁷. Ὅρων γὰρ
τοὺς ¹⁸ ποιητὰς τὸ μυθολογεῖν περὶ πολλοῦ ποιουμένους,
τοὺς μύθους ἀφείς ὑποθήκας ¹⁹, ὡς χρη ζῆν, ἐν ²⁰ τῶ

το εἶδεται διὰ διφθόγγου γράφουσιν, ὥστε σημαίνειν τὸ φαίνεται.

10 Ex Herodoti l. VII. Scheff. 11 Mon. 2. ἐν οὐδενί.

12 Vind. addit καὶ τοῖς λοιποῖς omissis τῶ τῆς αἰτίας — ἐπιλόγῳ βραχεῖ. 13 καὶ Vind. om. 14 Mon. 1. τὴν μὲν χρ. 15

Theogn. Gnom. 173. 16 τῶν Edd. Mon. 1. Vind. om. re-
cepi ex Par. Mon. 2. 17 Quod alias est proprium philoso-

phorum, qui philosophiam dividunt in δογματικὴν καὶ παραινε-
τικὴν. Vide Senec. ep. 24. Scheff. 18 τοὺς et sq. τό Par.

et Mon. 2. om. in Par. τὸ manu seriori insertum est. 19

Quae caedem sunt cum paraenesibus, similiterque ad philoso-
phiam spectant proprie. Vide quae disserui de his in de Nat.
et Const. Philos. Pythagoricae c. 10. p. 88. Scheff. 20 ἐν

Par. om. Vind. Port. ad marg. Scheff. ἐν τῶ βίῳ. Scheff.
in notis: „Vetus Aldina, Coloniensis Soteris, Genevensis Cri-
spini, et Lipsiensis Labergi habent, ἐν τῶ μέτρῳ, quod primus

μέτρῳ συνήγαγεν, ἅμα τοῦ μέτρου τὴν χάριν τηρῶν ²¹, καὶ τῆς ὑποθήκης ἐπεισφέρων τὸ κέρδος. Καὶ πολλῶν μὲν ἂν τις ἐπαινέσειε ²² τὸν Θεόγνιν, μάλιστα δὲ ὧν περὶ τὴν ²³ πενίαν ἐφιλοσόφησε²⁴. Καὶ τί φησιν;

Παραφραστικόν. Ὁ πενία συζῶν, ἀγαπάτω ⁵ πεσεῖν ²⁵ ὡς ἄμεινον τοῦ βίου προαπελθεῖν, ἢ τὸν ἥλιον αἰσχύνῃς κτήσασθαι μάρτυρα. καὶ ἃ μὲν ἐφιλοσόφησε²⁶, ταῦτα πάρεστι δὲ ἰδεῖν ὡς καλῶς.

Τὸ τῆς αἰτίας. Ὁ γὰρ πενία συζῶν πρῶτον μὲν ἐν παισὶν ὧν, ἀρετὴν οὐκ ἀσκει²⁷, προῖων δὲ εἰς ¹⁰ ἄνδρας, πάντα πράξει τὰ χαλεπώτατα· πρεσβυῶν μὲν γὰρ τὴν πατρίδα χρημάτων προήσεται, δημηγορῶν δὲ πρὸς ἀργύριον φθέγγεται²⁸, καὶ δικάζειν λαχῶν δωροδοκῆσει ταῖς ψήφοις.

immutavit Fr. Portus. Sed recedit nimium haec mutatio a lectione veteri. Num scripsit Aphthonius ὑποθήκας, ὡς χρῆ ζῆν, εἰς ἐν τῷ μέτρῳ [sic] συνήγαγεν? bene se habet vulgata, offendit comma post μέτρῳ positum a Porto. 21 Vind. πληρῶν.

⁰¹
22 Par. ἐπαινήσῃ. Mon. 1. ἐπαινέσοι. Mon. 2. ἐπαινήσῃ. Vind. ἐπαινέσαι. 23 Vind. τῆς πενίας. 24 Edd. Vind. ἐφιλοσόφησεν. Monn. Par. v ephelk. omittunt. Sq. καὶ τί φησι Vind. om. 25 Nescio, quid hic asteriscus faciat. Veteres editiones sane non agnoscunt. Et solet noster etiam alias τὸ πίπτειν ita absolute ponere pro mori. Vide infr. p. 22. p. 50. et alibi. In Theognide non legas ista verba, quoniam sententiam Aphthonius tantummodo retinuit. Verba Theognidis sic habent:

Τεθνάσαι, φίλε Κύρνε, πενιχρῶ βίλιτρον ἀνδρὶ,

ἢ ζῶειν χαλεπῇ τειρόμενον πενήνῃ.

Mori, amice Cyrne, pauperi melius est viro, quam vivere afflictum paupertate dura. Scheff. Cod. Vind. Doxopatri habet πενῶν. 26 Edd. Vind. ἐφιλοσόφησεν. Monn. Par. ἐφιλοσόφησε. 27 Mon. 1. ἀσκήσει. 28 Vind. φθέγγεται:

Ἐκ τοῦ ἐναντίου. Οὐ μὴν οἱ πενίας ἀπηλλαγ-
μένοι τοιοῦτοι· παῖδες τε γὰρ ὄντες ἀσχοῦσι τὰ κάλλιστα,
καὶ προϊόντες εἰς ἄνδρας πάντα δρωσι περιφανῶς, χορη-
γοῦντες μὲν παρὰ τὰς ἑορτὰς, ἐν δὲ ταῖς μάχαις ²⁹ εἰς-
5 φέροντες.

Παραβολή. Ὡσπερ δὲ ³⁰ οἱ δεσμῶ κατειλημμέ-
νοι δεινῶ, τὸν δεσμὸν ἔχουσι τοῦ ποιεῖν κώλυμα, τὸν αὐ-
τὸν τρόπον καὶ ³¹ οἱ πενία συζῶντες τὴν ἀπορίαν τῆς
παρήσσιας ³² ἐμποδῶν ἀπειλήφασι ³³.

10 Παραδείγματα. Σκόπει τὸν Ἴρον, ὃς Ἰθάκης
μὲν εἰς ³⁴ ἐγένετο, τὴν αὐτὴν δὲ τοῖς ἄλλοις πολίταις
οὐ μετελάμβανεν ἄδειαν, ἀλλὰ τοσοῦτον αὐτῷ τῆς ἐνδείας
προσῆν, ὡς μεταθεῖναι τῇ πενία τὴν κλῆσιν. Ἀρναῖος ³⁵

29 post μάχαις vellem comma poni, quoniam εισφέροντες abso-
lute ponitur. Versio quoque non est bona. Dehebat sic for-
mari: Nam in festivitibus quidem liberales sunt, belli vero
tempore conferunt pecunias. Μάχην pro bello habes cum ali-
bi, cum apud Herodianum l. VII. c. 2. Scheff. 30 Mon.
1. γάρ. 31 καὶ Vind. Par. om. 32 Vind. παρησίας. 33
Par. Vind. ἀπειλήφασι. Monn. et edd. ἀπειλήφασιν. 34 Ald.
Junt. μὲν εισεγένετο. sqq. edd. et codd. εἰς ἐγένετο. Par. ἐγε-
γένητο. Dem. in Mid. p. 542. καὶ νῦν εἰς Ἀθηναίων — ἀπάντων
ἀπεστέρηται τῶν ἐν τῇ πόλει. p. 542. ἄτιμον Ἀθηναίων ἕνα εἶναι
δεῖ. p. 545. τῶν πολλῶν εἰς. Plut. de discrim. adul. p. 60. C.
εἰς τῶν κολάκων ἀναστάς ἔφη. Apophth. p. 194. A. εἰς τῶν πλου-
σίων γεγονώς καὶ μακαρίων. Ael. V. H. 1. 34. τῶν βασιλικῶν δι-
καστῶν ἐποίησαν ἕνα. Julian. Caes. p. 312. A. εἰς εἶναι μοι δο-
κεῖ τῶν διαπριόντων τὸ κύμινον. Ep. 40. p. 417. A. τῶν βασιλείων
ὑπασπιστῶν εἰς. Long. p. 70. Vill. εἰς δὴ κύων τῶν προβατευτι-
κῶν. Achill. T. 2, 15. τῶν θεωρῶν εἰς γενέσθαι. 2, 16. ἐν τῶν
οἰκετῶν. 7, 1. ἕνα τῶν δεσμοτῶν. 8, 8. ὡς τῶν πολλῶν εἰς. cfr.
Bergl. ad Alciph. I. 3. 35 Homerum vide Odys. Σ. 6. Scheff.
Alia nominum mutatorum exempla invenies apud Eustath. in
Odys. A. p. 1697. et Winckelm. ad Monum. ined. nr. 43.

γὰρ τὴν ἀρχὴν προκληθεὶς, Ἴρος μετωνομάζετο³⁶, τὴν ἐπωνυμίαν ἐκ τοῦ διακονεῖν³⁷ κομισάμενος. Καὶ τί δεῖ τὸν Ἴρον εἰπεῖν; ἀλλ' Ὀδυσσεὺς ὁ τῆς Ἰθάκης κρατῶν, ἐπειδὴ τῆς αὐτοῦ γῆς ἐπιβάς, πενίαν ἐσχηματίζετο³⁸, τῶν τῆς πενίας κακῶν μετελάμβανεν, οἴκοι βαλλόμενος, κακῶν τῶν Θεραπεινίδων παροινούμενος. Οὕτω πενία καὶ μέχρι τοῦ δοκεῖν ἐστὶ χαλεπή.

Μαρτυρία παλαιῶν. Διὸ δὴ³⁹ θαυμάσαι τὸν Εὐριπίδην⁴⁰ μὲ δεῖ, κακὸν τὸ μὴ ἔχειν εἰπόντα, τὴν δ' εὐγένειαν ἀδύνατον εἶναι τὴν πενίαν μεταβαλεῖν⁴² 10

36 Ald. Junt. μετονομ. 37 Solebat quippe nuncius ultro citroque mitti a civitatibus, Homero teste. Hinc Hesychius: Ἴρος, ἀπάγγελος. Ita enim recte ibi emendarunt. Phavorinus: Ἴρος κατὰ τὸν ποιητὴν κατὰ τὸ εἶρω, τὸ ἀπαγγέλλω. Adde caetera. Scheff. Suid. ἰρῶν· μνηστὰς παρὰ Ὀμήρω. Hesych. ἰρῶ· ἐρῶ, λέγω. et sic Homerus:

Ἴρον δὲ νέοι κίλησκον ἅπαντες,

ὄνεια' ἀπαγγέλλεσκε κίων, ὅτε πού τις ἀνώγιοι.

Ad eandem etymologiam spectat Aristoph. Av. 1204. Ἴρις ταχεῖα. Πύραλος ἢ Σαλαμνία; ubi Bergl. itaque addendus hic locus iis, quae Buttmanus in Lexilogo I. 54. de voce διάκονος disputavit. 38 Mon. 2. εὐσχηματ. 39 δὴ Par. om.

40 Locum ejus respexisse puto, qui habetur in Bellerophonte, laudaturque etiam Stobaeo serm. 94. verba sunt Aphthonii.

Scheff. 41 Par. δέ. 42 Vind. μεταλαβεῖν. Pausan. II. 16. 3. παραλαβὰν δὲ αὐτὸς τὴν ἐκείνου Μυκῆνας κτίζει. Angel. παραβαλόν. II. 28, 5. Κερύνην μὲν ὡς κατελάμβανεν ἀναιρεῖ βαλόν. Angel. λαβών. III. 3, 6. παρέβαλεν αὐτὰ πρὸς τὸ ἐκ Δελφῶν μάντευμα. Riccard. παρέλαβεν. ad marg. γρ. παρέβαλεν. III, 10, 2. τὸν μὲν κατὰ τὴν πορείαν ἐπέλαβεν ἢ μοῖρα. Angel. ἐπέβαλεν. 1), 4. καταβαλεῖν δὲ καὶ αὐτὴν ἐς ἔδαφος τὴν πόλιν ἐτόλμων οἱ Φωκεῖς. Riccard. καταλαβεῖν. ad marg. καταβαλεῖν. ut VI. 18, 4. καταβαλεῖν δὲ καὶ ἐς ἔδαφος τὴν πόλιν πᾶσαν.

Ἐπίλογος. Ὡστε πῶς ἔνεστι κατ' ἀξίαν θαυμάσαι τὸν Θεόγνιν, τοιαῦτα περὶ τῆς πενίας φιλοσοφήσαντα⁴³;

Cap. V.

Ὅρος Ἀνασκευῆς.

5 Ἀνασκευή ἐστὶν ἀνατροπή προκειμένου τινὸς πράγματος. Ἀνασκευαστέον δὲ τὰ μῆτε λίαν σαφῆ, μῆτε ἀδύνατα παντελῶς, ἀλλ' ὅσα μέσῃν ἔχει τὴν¹ τάξιν. Δεῖ δὲ ἀνασκευάζοντας πρῶτον μὲν εἰπεῖν τὴν τῶν φησάντων διαβολὴν· εἶτα ἐπιθεῖναι² τὴν τοῦ πράγματος
10 ἔκθεσιν, καὶ κεφαλαίως χρήσασθαι τοῖςδε· πρῶτον μὲν ἀσαφεῖ καὶ ἀπιθάνῳ³ πρὸς τούτῳ³ καὶ ἀδυνάτῳ, καὶ ἀνακολούθῳ, καὶ ἀπρρεπῆ⁴ καὶ⁴ τελευταῖον ἐπενεγκεῖν⁵ τὸ ἀσύμφορον. Τὸ δὲ προγύμνασμα τοῦτο πᾶσαν ἐν⁶ ἑαυτῷ περιέχει τὴν τῆς τέχνης ἰσχύιν.

15 Ἀνασκευῆ, ὅτι οὐκ εἰκότα τὰ κατὰ Λάφνην.

Ἐκ⁷ τῆς τῶν φησάντων διαβολῆς. Ποιηταῖς μὲν ἀντερεῖν ἄλογον, αὐτοὶ δὲ πρὸς αὐτοὺς ἀντιλέγειν

Angel. καταλαβεῖν. 43 Ald. Junt. φιλοσοφίαντα. Doxop. in Homil. ἄνω μὲν εἶπε, μάλιστα δὲ ὧν περὶ τῆς πενίας ἐφιλοσόφησε· νῦν δὲ περὶ τῆς πενίας τοιαῦτα φιλοσοφήσαντα, ἢ κατὰ διάφορον διαλέκτων συνήθειαν, ὡς τινες εἶπον, τοῦτο ἐποίησε. Τὸ μὲν γὰρ, τοιαῦτα περὶ τῆς πενίας φιλοσοφήσαντα τῆς κοινῆς φασιν εἶναι διαλέκτων· τὸ δὲ, μάλιστα δὲ ὧν περὶ τῆς πενίας ἐφιλοσόφησε, τῆς Ἰάδος. Ἰστίον μέντοι, ὅτι ἐν τισὶ τῶν βιβλίων, μάλιστα δὲ ὧν περὶ τῆς πενίας ἐφιλοσόφησε, κεῖται.

1 τὴν Edd. Vind. om. recepi ex Monn. Par. 2 Ald. Junt. Mon. 2. ἐπιθῆναι. 3 Vind. Mon. 1. τοῖτοις, omisso sq. καί. 4 καὶ edd. Vind. Mon. 2. om. recepi ex Mon. 1. Par. 5 Mon. 2. ἐπάγειν. sq. τό Mon. 2. et Par. om. 6 ἐν Par. Mon. 2. om. 7 ἐκ τῆς τ. φ. διαβ. Mon. 1. om. Vind. ἢ τῶν

ἐπαίρουσιν, εἰς θεοὺς πρότεροι⁸ λογοποιοῦντες τοιαῦτα. Πῶς οὖν οὐκ ἄλογον, θεῶν μὲν αὐτοὺς μηδένα ποιήσασθαι λόγον, ἡμᾶς δὲ λόγον ἔχειν τῶν ποιητῶν; πάντων μὲν οὖν ἤλθουν ἐγὼ προπηλακίζομένων θεῶν, Ἀπόλλωνος δὲ μᾶλλον⁹, ὃν ἡγεμόνα τῆς οἰκείας αὐτοὶ πεποι-
5 ηνται τέχνης. Οἷα γὰρ περὶ τῆς Ἀπόλλωνος μυμυθολογῆασι¹⁰ Δάφνης.

Ἐκθεσις. Δάφνη, φασὶ¹¹, γῆς¹² προῆλθε καὶ Λάδωνος· καὶ τὴν ὄψιν τῶν πολλῶν διαφέρουσα, ἐρασιτὴν ἑαυτῆς¹³ ἐποίητο τὸν Πύθιον· ὃ δὲ ἐρῶν μὲν ἐ-
10 δῶκε¹⁴, διώκων δὲ οὐχ ἤρει, ἀλλ' ἡ γῆ τὴν παιδα δεξαμένη, ἄνθος¹⁵ ὁμώνυμον τῆς κόρης¹⁶ ἀνέδωκε· καὶ μεταβεβλημένην ἑστεφανώσατο, καὶ τὸ φυτὸν στέφανος εἰς τρίποδα¹⁷ τὸν Πύθιον διὰ πόθον τὸν ἐπὶ τῇ¹⁸ κόρη θνητῇ προτιθέμενος, καὶ τὸ βλάστημα γνώρισμα¹⁹ 15

φησ. διαβολή. 8 Par. πρότερον. 9 Credebatur enim facultatem vaticinandi eis inspirare. vide Platonem in Phaedro. Atque hinc implorant opem ejus passim, ut est obviam. Scheff. 10 Edd. Vind. μυμυθολογῆασιν. Monn. Par. v ephelk. om. 11 Edd. Par. Vind. φασί. Monn. et margo exemplaris Par. φασί. frequens permutatio: Pausan. II. 35. 2. τοῦτοις γὰρ Ἑλλήνων πρώτοις ἀφικέσθαι Τελέσιλλά φησι τὸν Πυθαία. Angel. φασί. cfr. Courier ad Luc. Asin. p. 230. Boisson. ad Marin. p. 142. et 149. 12 Mallem Γῆς, littera majuscula, propter imperitiores. Vide Palaephatum. Scheff. 13 ἑαυτῆς ex Vind. recepi. 14 Edd. Vind. Mon. 1. ἐδίωκεν. Mon. 1. Par. ἐδίωκε. 15 Vertunt florem. At fuit arbor laurus, ut ex fabula est certum. Itaque mox reddit per φυτόν, et dein per δένδρον. Quare observandum, ἄνθος etiam de arbore usurpari. Scheff. 16 Port. ad marg. γρ. τῇ κόρη. 17 Vind. Par. Mon. 1. εἰς Πύθιον τὸν τρίπ. 18 τῇ ex Par. recepi. 19 Quoniam coronabantur olim lauro. v. Vossium Artis Poët. c. X. 2. Scheff.

ποιεῖται τῆς τέχνης· καὶ ἃ μὲν μεμυθολογήκασι²⁰, τά-
δε· πάρεστι δὲ ἔλεγχον λαβαῖν ἐκ τῶν ἐφεξῆς²¹.

Ἐκ τοῦ ἄσαφους. Λάφνη Λάδωνος προῆλθε καὶ
γῆς· τίνα τοῦ γένους ἔχουσα πίστιν; ἢ μὲν γὰρ ἄνθρωπος,
5 οἱ δὲ φύσιν ἄλλην²² παρὰ ταύτην ἐκτήσαντο; πῶς δὲ ὁ
Λάδων συνάπτεται τῇ²³ γῆ, ἐπικλύζων τοῖς ὕδασι; οὐ-
κοῦν ἅπαντες οἱ ποταμοὶ, γῆς ἄνδρες ἐπονομάζονται²⁴,
πάντες γὰρ αὐτὴν ἐπικλύζουσιν· εἰ δὲ ποταμοῦ προελήλυ-
θεν ἄνθρωπος, ἄρα²⁵ καὶ ποταμὸν ἔστιν ἐξ ἀνθρώπων
10 προελθεῖν, διαδοχαὶ²⁶ γὰρ δηλοῦσι τοὺς φύσαντας· τί
δὲ²⁷ γάμον ποταμοῦ τε καὶ γῆς ὀνομάζουσι²⁸; τῶν αἰ-
σθανομένων²⁹ ὑμέναιος, ἢ δὲ γῆ τῶν αἰσθανομένων οὐ
πέφυκεν ἢ τοίνυν τὴν Λάφνην λογιστέον ἐν ῥεύμασιν, ἢ
τὸν Λάδωνα θετέον εἰς ἄνθρωπον³⁰.

15 Ἐκ τοῦ ἀδυνάτου. Ἄλλ' ἦτω³¹, συγκεχωρή-
σθω³² τοῖς ποιηταῖς γενέσθαι τὴν Λάφνην γῆς τε καὶ
Λάδωνος· ἢ παῖς τεχθεῖσα παρὰ τίσιν ἐτρέφετο; καὶν

20 Par. Mon. 1. μυθολογοῦσι. 21 Vind. ἐν τοῖς ἐφεξῆς. Par.
Mon. 2. om. 22 Cum mater Terra sit, pater vero Ladon
fluvius. Vide Palaephatum supra dicto loco. Ladonis fluvii
meminerunt Strabo, Plinius, alii. Scheff. 23 τῇ Par. om.
24 Ald. Junt. ἐπανομάζ. Port. Par. Mon. 2. ἐπωνομ. Mon. 1. ἐπονομ.
Vind. ἀπονομ. 25 Vind. ἄρα καὶ ποταμὸν ἐξ ἀνθρ. ἐλθεῖν. Mon. 2.
ἔστιν ἐλθεῖν. Mon. 1. ἔστι προελθεῖν. Ald. ἐξ ἐτῶν προελθεῖν.
26 Succedendi vices noster, Catanaeus successiones
reddidere, parum bene. Nam διαδοχαὶ hic grandius οἱ διαδό-
χοι, h. e. liberi. Sententia est evidens, et quam habes etiam
apud Pacatum nostrum c. 6. ubi vide, quae notavi. Scheff.
27 Vind. θαί. 28 Edd. Vind. Mon. 1. ὀνομάζουσιν. Par.
Mon. 2. ὀνομάζουσι. 29 Vind. αἰσθανομένων ὁ ὕμν. μοχ,
ἢ δὲ γῆ τῶν αἰσθανομένων [Ald. et Junt. ὕμναιος.]. 30 Ad
marg. exempl. Par. ἄνθρωπος. 31 Ald. Junt. ἦτω. Port.
ἔστι. Codd. ἦτω. vide de hac forma Schneid. ad Plat. de

γὰρ συγχωρήσω τὴν γένεσιν³³. ἢ τροφή προήλθεν ἀδύ-
 νατος³⁴. ποῦ γὰρ ἡ παῖς εἶχε τὴν διαίταν; νῆ Δία πα-
 ρὰ τῷ φύσαντι; καὶ τίς ἀνθρώπων ἐν ποταμῷ φέρει
 τὴν διαίταν; ἐλάνθανεν ὁ πατήρ ἀποπνίγων³⁵ τοῖς νά-
 μασιν, ἢ τρέφων τοῖς ρεύμασιν ἄλλ' ὑπὸ γῆν ἢ παῖς⁵
 διητᾶτο παρὰ τὴν φύσασαν; οὐκοῦν ἐλάνθανε³⁶, καὶ
 θεατὴν οὐκ εἶχε λανθάνουσα· ἥς δὲ τὸ κάλλος ἐκρύπτε-
 το, πόθος γένεσιν³⁷ οὐκ ἐδέχετο.

Ἐκ τοῦ ἀπρεποῦς. Εἰ³⁸ βούλει, καὶ τοῦτο συγ-
 χωροῦμεν³⁹ τοῖς ποιηταῖς· Πῶς ἦρα θεὸς, καὶ πόθῳ¹⁰
 τὴν φύσιν ἐψεύδετο; ἔρωσ τῶν ὄντων τὸ χαλεπώτατον,
 καὶ θεοῖς ἐπιμαρτυρεῖν⁴⁰ ἀσεβὲς τὰ δεινότετα· εἰ μὲν
 γὰρ πάντα νοσοῦσιν⁴¹ θεοὶ, τί θνητῶν ἔτι διοίσουσιν;
 εἰ δὲ τὸ δεινότετον⁴² ἔρωτα φέρουσι, τί τῶν πολλῶν ἡλ-
 λωτριῶνται, τὸ χαλεπώτατον⁴³ φέροντες; ἄλλ' οὔτε τὸ¹⁵
 πάθος οἶδεν ἢ φύσις⁴⁴, οὔτε ὁ Πύθιος ἐραστής κατε-
 φαίνεται⁴⁵.

Rep. p. 361. C. Exempl. Par. ad marg. ἄλλά τοι. 32 Mon.
 1. συγχωρήσθω. 33 Par. Mon. 2. γένησιν. Fluctuant in his
 formis codices. Aristid. τέχν. ῥητ. p. 486. εἰ δὲ τοῦτο γενήσε-
 ται, δέδοικα μὴ περὶ τοῦ Πειραιῶς ὁ κίνδυνος ἡμῖν γένηται. Par.
 1741. γενήσεται. Joseph. bell. Jud. VII. 3. 4. καθάπερ ἐμμαναῖς
 γεγεννημένοι. Par. 1425. γεγεννημένοι. VII. 8. 7. ἐπὶ μὲν γὰρ θά-
 νατον ἐγενήθημεν, καὶ τοὺς ἐξ αὐτῶν ἐγενήσαμεν. Par. 1425.
 ἐγενήθημεν et ἐγενήσαμεν. 34 Interpretes hic iterum non per-
 ceperunt mentem. Vult, non potuisse natum cibo necessario
 convenientique, lacte scilicet, alere. 35 Mon. 2. ἀποπνίγων.
 36 Edd. Mon. 1. ἐλάνθανεν. Vind. Par. Mon. 2. ἐλάνθανε.
 37 Par. Mon. 1. 2. οὐκ ἐδέχετο γένεσιν, [Mon. 2. γένησιν]. 38
 Vind. Mon. 2. om. 39 Vind. συγκεχωρήσθω. 40 Vind.
 μαρτυρεῖν. 41 Loquitur de morbis animi seu passionibus.
 Ideo subdit: ἄλλ' οὔτε τὸ πάθος οἶδεν. Interpretes et hoc non
 recte assecuti videntur. Scheff. 42 Hic δεινότετον, quod su-
 pra χαλεπώτατον, Phavorinus δεινός, ὁ χαλεπός. Scheff. Mox
 Edd. Monn. Vind. φέρουσιν. Par. φέρουσι. 45 Par. Vind.

Ἐκ τοῦ ἀνακολούθου. Πῶς δὲ διάκων τὴν κόρην ὁ Πύθιος θνητῆς ἐγένετο δεύτερος; ἄνδρες γυναικῶν ὑπερέχουσι⁴⁶, καὶ γυναῖκες θεῶν μείζον εἰλήφασιν; τὸ θνητοῖς ἐλαττούμενον πῶς⁴⁷ καὶ θεοὺς ὑπερέβαλε; τί δὲ⁴⁸ ἡ μήτηρ τὴν κόρην ἐδέχετο φεύγουσαν; τῶν⁴⁹ φασίλων ὁ γάμος; καὶ πῶς αὐτὴ μήτηρ ἐγένετο; ἀλλὰ τῶν ἀγαθῶν; καὶ τί τὴν παῖδα τῶν καλῶν ἀπεστέρησεν; ἢ τοῖνυν μήτηρ οὐ γέγονεν, ἢ γενομένη φάυλη νομίζεται.

Ἐκ τοῦ ἀσυμφόρου. Τί δὲ⁵⁰ τοῖς οικείοις ἔροιοις ἢ γῆ διεμάχετο; ἐλύπει τὸν Πύθιον σώζουσα, καὶ τὸν αὐτὸν πάλιν ἐψυχαγῶγει παράγουσα; ψυχαγωγεῖν οὐκ ἐχρῆν, εἰ λυπεῖν ἐβούλετο· τί δὲ⁵¹ ὁ θεὸς ἐστεφανοῦτο, τὸ δὲ⁵² δένδρον παρὰ τοὺς τρίποδας⁵³; ἡδονῆς τὸ βλάστημα γέγονε⁵⁴ σύμβολον⁵⁵, ἀρετῆς δὲ μαντεία⁵⁶ τεκμήριον δεικνύται⁵⁷. πῶς οὖν συνῆψεν ὁ Πύθιος, ἅ μὴ πέφυκε μίγνυσθαι; τί δὲ⁵⁸ θνητὴ μὲν ἢ πρόφασις, τὸ δὲ πάθος ἀθάνατον; Πέρασ ἔστω τῶν ποιητῶν, μὴ κατὰ ποιητὰς δόξω φθέγγεσθαι⁵⁹.

χαλεπώτερον. 44 Deest vocula, ut arbitror, τὸ πάθος Θεῶν οἶδεν ἢ φύσις. Scheff. 45 Vind. ἀρετῆς ἀπεφαίνεται. 46 Edd. Par. Vind. Mon. 1. ὑπερέχουσιν. Mon. 2. ὑπερέχουσι. 47 πῶς Par. om. 48 Mon. 1. δαί. 49 Vind. Par. φασίλον sine τῶν. 50 Vind. Mon. 1. δαί. 51 Vind. δαί. 52 δέ Par. Mon. 1. om. 53 Qui sine lauro non putabantur posse constitui. Consule denuo Palaephatum. Scheff. 54 Edd. Monn. γέγονεν. Par. Vind. γέγονε. 55 Ald. Junt. Monn. σύμβολον. Par. Vind. σύμβολον. Vide epist. crit. p. 29. 56 Ald. Junt. Vind. μαντεία. Port. Par. Mon. 1. μαντεία. Mon. 2. μαντείας. 57 δεικνύται Vind. om. 58 Vind. Mon. 1. δαί. 59 Mon. 2. φθέγγόμενος.

ΠΡΟΓΥΜΝΑΣΜΑΤΑ

Cap. VI.

Ὅρος¹ Κατασκευῆς.

Κατασκευῆ ἔστι, προκειμένου τινὸς βεβαίωσις πρά-
 γματος· κατασκευαστέον δὲ τὰ μήτε λίαν σαφῆ, μήτε
 ἀδύνατα παντελῶς², ἀλλ' ὅσα μέσην ἔχει τὴν τάξιν.
 Δεῖ δὲ κατασκευάζοντας, τοῖς ἐναντίοις χρῆσθαι³ τῆς 5
 ἀνασκευῆς⁴· καὶ πρῶτον μὲν εἰπεῖν εὐφημίαν τοῦ φήσαν-
 τος, εἶτα ἐν μέρει θεῖναι τὴν ἐκθεσιν, καὶ τοῖς ἐναντίοις
 χρῆσασθαι κεφαλαίοις· ἀντὶ μὲν ἀσαφοῦς τῷ σαφεῖ ἀντὶ
 δὲ⁵ ἀπιθάνου τῷ πιθανῷ· καὶ τῷ δυνατῷ ἀντὶ⁶ ἀδυ-
 νάτου καὶ⁷ ἀκολούθῳ ἀντὶ ἀνακολούθου· τῷ τε πρέποντι 10
 ἀντὶ τοῦ⁸ ἀπρεποῦς· καὶ⁹ συμφέροντι ἀντὶ τοῦ ἀσυμ-
 φόρου· ἡ γυμνασία δὲ αὕτη πᾶσαν¹⁰ περιέχει τὴν τῆς
 τέχνης ἰσχύν.

Κατασκευῆ, ὅτι εἰκότα τὰ κατὰ Δάφνην.

Ἐκ τῆς τῶν φησάντων εὐφημίας. Ὁ ποιη- 15
 ταῖς ἀντερῶν αὐταῖς ἀντερεῖν δοκεῖ μοι ταῖς Μούσαις·
 εἰ γὰρ ὅσα ποιητὰι φθέγγονται ταῦτα τῇ τῶν¹¹ Μου-
 σῶν διεξέρχονται γνώμη, πῶς οὐκ ἂν¹² ἀντιλέγοι αὐ-
 ταῖς¹³ ταῖς Μούσαις ὅ τὰ τῶν¹⁴ ποιητῶν κακίσαι ζη-

1 Vind. περί. 2 Vind. λίαν ἀδύνατα. 3 Vind. Mon. 1.
 ἀνα

Par. χρῆσασθαι. 4 Vind. κατασκευῆς. 5 Port. τοῦ ἀπιθ. et
 paullo post τῷ δυνατῷ. 6 Port. et Vind. τοῦ ἀδυνάτου et τοῦ
 ἀνακολούθου. Cum fluctuent codices in τοῦ post ἀντὶ modo
 omittendo, modo inserendo [vide indic. ad Gregor. Cor. s. v.
 ἀντὶ.] Parisiensis auctoritatem sequendam censui. 7 Port.
 τῷ ἀκολ. 8 τοῦ Vind. om. 9 Port. Vind. τῷ συμφ. 10
 Vind. Mon. 1. ἐν ἐπιτηῇ περ. 11 τῶν Vind. om. 12 ἂν
 Vind. Mon. 1. om. 13 Mon. 1. ταύταις. Jos. bell. Jud. III.
 3. 3. τό γε μὴν μαλθακὸν αὐτῆς καὶ πάμφορον. Par. 1429. ταύ-

τῶν; Πάντων μὲν οὖν ἐγὼ τὴν γνώμην ἀποδέχομαι τῶν ποιητῶν, πάντων δὲ μάλιστα τοῦ τὴν Δάφνην ἐρωμένην εἶναι¹⁵ τοῦ Πυθίου φιλοσοφήσαντος. Οἷα γὰρ εἰπόντος τινὲς ἀπιστοῦσι, Δάφνη, φησὶν, ἐκ γῆς προῆλθε καὶ
5 Λάδωνος.

Ἐχθρῆσις ἐκ τοῦ σαφοῦς. Τί τοῦτο πρὸς θεῶν ἀπιστον; οὐχ¹⁶ ἅπασι γένεσις ὕδωρ¹⁷ καὶ γῆ; οὐ σπέρμα τοῦ βίου τὰ στοιχεῖα προέρχεται; εἰ δὲ γῆς τε καὶ ὕδατος ἅπαν ὃ γίνεται πρόεσι, βεβαιοῖ Δάφνη τὴν κοι-
10 νὴν ἀπάντων γονὴν, γῆς προελθούσα καὶ Λάδωνος. Γεγονυῖα δὲ ὅθεν ἅπαντα γίνεται τὴν ὄψιν προεῖχε τῶν ἄλλων, καὶ μάλα εἰκότως· ἅ γὰρ πρῶτα γῆς ἀναδίδοται, μετὰ τοῦ τῆς φύσεως προέρχεται κάλλους· πολλαὶ μὲν γὰρ σωμάτων¹⁸ μεταβολαὶ καθεστήκασι, παρ' οἷς ὄρᾱ-
15 ται τὸ κάλλος· τὸ δὲ πρῶτον φανέν, τῶν πάντων ἐστίν

της. Menand. p. 637. ὅτι ἀκούω λόγων αὐτὴν εἶναι καὶ Μουσῶν ἐργαστήριον. Med. 2. ταύτην. Vind. αὐταῖς om. 14 τῶν Par. Vind. om. 15 εἶναι Vind. om. 16 Mon. 1. Ald. Junt. οὐκ. 17 Haec non satis assecuti sunt interpretes. Agit de primis rerum principiis, seminibus, elementis noster. Ideo mox vocat σπέρματα et στοιχεῖα τοῦ βίου. Debent enim de duabus hisce rebus omnia intelligi. Aqua et terra σπέρματα et στοιχεῖα βίου. Quare nec absurde post τὸ βίου comma poneretur, nisi quis malit repeti, οὐ σπέρματα τοῦ βίου, τοῦ βίου τὰ στοιχεῖα. Caeterum de his principiis Homerus ipse testis est, auctore Heraclito quando ait: ἄλλ' ἡμεῖς μὲν πάντες ὕδωρ καὶ γαῖα. Consule Stobaeum in Eclog. Phys. lib. I. p. 25. Scheff. 18 Summa hic interpretum varietas, unde constat locum esse difficilem et obscurum: mihi hoc videtur velle, corpus nullo statim esse pulchrum, sed evadere demum per mutationes varias, quia non nascitur statim ex ipsis primis rerum elementis, sicut Daphnis, sed ex parentibus, neque statim, rerum semine, multis vicibus immutato. Scheff. Vind. σώμα-

ἡραιότατον¹⁹. εἰκότως οὖν Δάφνη τὴν ιδίαν προήνεγκε²⁰
πρώτη τῶν ἄλλων γενομένη τῆς γῆς.

Ἐκ τοῦ πιθανοῦ. Διαφερούσης δὲ Δάφνης τὴν
ὄψιν, ἠράσθη τῆς παιδὸς ὁ Πύθιος, καὶ μάλα εἰκότως
παῖς²¹ γὰρ εἴ τι καλὸν ἐν γῆ πολιτεύεται, προῆλθε θεῶν⁵
εἰ δὲ τῶν ἐπὶ γῆς ἀγαθῶν τὸ κάλλος εὐδαιμονέστερον²²,
οἷς τὸ κάλλος δωρεὰ τῶν θεῶν, ἐραστὴν εἶχε τὸ κάλλος
θεῶν· ἅ γὰρ οἱ θεοὶ δροῦνται, στέργουσιν ἅπαντες.

Ἐκ τοῦ δυνατοῦ. Ἐρῶν δὲ ὁ θεὸς προηρεῖτο τὸ
πάθος ἰάσασθαι. Τοιαῦται²³ γὰρ αἱ ἀρεταί, πρὸς βίαν¹⁰
ἔχουσι κτώμεναι, καὶ πόνων χωρὶς ἀρετὴν οὐχ ὑπάρχει⁶
λαβεῖν ὅθεν ἐπίνει ποθῶν, καὶ ποθῶν²⁴ οὐ κατείληφε.
Πέρασ γὰρ οὐκ ἔστιν ἀρετῆς ἀτιδεῖν· ὅθεν ἐρῶν τὸν
Πύθιον λέγουσιν, οὐ τὴν²⁵ φύσιν τῶν θεῶν ἐξελέγχοντες,
ἀλλὰ τῆς ἀρετῆς τὴν φύσιν δηλοῦντες ἐπαίτιον· καὶ χα-¹⁵
ρακτηρίζει τὸ διῶκον τὸ διωκόμενον.

Ἐκ τοῦ ἀκολουθοῦ. Φευγούσης δὲ τῆς παιδὸς,
ἡ μήτηρ ἐδέχετο· τὰ γὰρ θνητὰ πάντα τοιαῦδε γέγονε
φύσεως· ἀπ' ὧν προῆλθον, ἐπὶ ταῦτα²⁶ ἐπειγόνται. διὸ
χωρεῖ Δάφνη πρὸς γῆν, τῆς γῆς προελθοῦσα. 20

τος. 19 Vind. Mon. 2. ἡραιότατον. pro πάντων Vind. ἄλλων.
προ

20 Mon. 1. διήνεγκε. 21 Port. παῖς. Codd. et Ald. Junt.
πᾶν. cfr. Bast comment. palaeogr. p. 726. tum Mon. 1. μὲν
γάρ. 22 Vide Menandrum et Melanconium apud Stobaeum

serm. 63. itemque dissertationem eruditionis profundissimae
de pulchro Socratis, viri summi, Danielis Heinsii. Scheff.
23 Parr. 1983. et 2977. et Marg. exempl. Par. τοιαῦται. Ald.

Junt. Port. et Codd. Monn. et Vind. τοιαῦτα. Hinc aestiman-
dum, quod dicit Koen. ad Gregor. Cor. p. 105. ed. Schaeff.:
„MSS. et editt. omnes magno consensu hic praebent τοιαῦται.“
locum ipsum sic explicat Bastius l. l. τοιαῦται γάρ (εἰσιν) αἱ
ἀρεταί, πρὸς βίαν (βιαιώς) κτώμεναι (passive) ἔχουσιν (ὑπὸ τῶν
ἀρετῆν ἔχόντων). 24 in Mon. 1. superscriptum est: γρ. πονῶν,
ut Koen. scripsit ad Gregor. Cor. p. 105. ed. Schaeff. 25

Ἐκ τοῦ πρόποντος. Καὶ δεξαμένη τὴν κόρη
ἢ γῆ, φυτὸν ἀνέδωκεν. ἄμφω γὰρ ἔργα καθίστηκε²⁷ γῆς,
καὶ παρὰ ταύτην²⁸ οἱ ἄνθρωποι πίπτοντες, καὶ δένδρα
παρ' ἐκείνης φρόμενα.

5 Ἐκ τοῦ συμφέροντος. Καὶ φανέν τὸ φυτὸν
Ἀπόλλωνι τιμῆς γέγονεν αἴτιον· θεοὶ γὰρ ἔξωθεν²⁹ τῆς
ἑαυτῶν προνοίας³⁰ οὐδὲ τὰ φυτὰ καταλείπουσιν ἀλλὰ
καὶ στεφανοῦνται γινόμενα· ἀπαρχαὶ γὰρ γῆς θεοῖς ἀνα-
τίθενται, καὶ μαντικῆς γέγονε σύμβολον, προσῆχον οἶ-
10 μαι καὶ τοῦτο· τὴν τε γὰρ κόρην³¹ σωφροσύνην³² ὀνο-
μάζουσιν, καὶ τὸ χρησιμῶδεῖν σωφροσύνης³³ προέρχεται.
Οἷς τοίνυν ἠγνόησεν ἢ παῖς³⁴ ἠδονὴν, ἀρεταῖς ἀνατί-
θεται, οὐ γὰρ ἦν ἰδεῖν τὸ μέλλον ἀκρασίαν νοσήσασαν³⁵.
Ἐπὶ τούτοις θαυμάζω τοὺς ποιητὰς, καὶ διὰ τοῦτο τὸ
15 μέτρον τιμῶ.

Cap. VII.

Ἔπος¹ κοινῶς τόπου.

Κοινός ἐστι τόπος λόγος ἀξητικὸς τῶν προσόντων
τινὶ² κακῶν· εἴρηται δὲ οὕτως ἀπὸ τοῦ κοινῆ πασιν
ἀρμό-

οὐ γῆν Vind. om. 26 ἐπὶ ταῦτα Vind. om. 27 Par. καθ-
ίστηκε. Edd. Monn. Vind. καθίστηκεν. 28 οἱ Par. Vind. om.
29 in Mon. 1. superscriptum: γρ. ἔξω. 30 Ald. Junt. προ-
νοίας. 31 Ald. Junt. κόρον. 32 Codd. et edd. σωφρόνην.
Port. ad marg. γρ. σωφροσύνην. Par. σωφρο νην. eraso συ.
33 Edd. σωφρόνης. Port. ad marg. γρ. σωφροσύνης, ut est in
Vind. Mon. 1. — in Par. Mon. 2. σωφροσύνη. 34 Vind. ἢ παῖς
ἠγνόησεν. 35 Par. Monn. νοσήσαντα. Vind. νοσήσασαν. Do-
χορ. in Homil. τινὰ τῶν βιβλίων νοσήσασαν ἔχει, τινὰ δὲ νοσή-
σαντα, ἀλλὰ κρείττων ἢ πρώτη γραφή. καὶ διὰ τοῦτο τὰ μέτρον τι-
μῶ· μέτρον λέγει τὰ τῶν ποιητῶν ποιήματα, ἕμμετρα γάρ εἰσιν.

1 Vind. περί. 2 τινὶ Mon. 2. om. Sequitur in edd. et

ἀρμόττειν τοῖς μετασχούσι³ τοῦ αὐτοῦ πράγματος· ὁ γὰρ κατὰ προδότου λόγος κοινῇ πᾶσιν ἤρμοσε τοῖς κοινωνοῦσι⁴ τῆς πράξεως. Δευτερολογία δὲ ἔοικε καὶ ἐπιλόγῃ, διὸ προοίμιον μὲν ὁ κοινὸς τόπος οὐκ ἔχει, προοιμίων δὲ πλαττόμεθα τύπον γυμνασίας⁵ ἕνεκα τῆς πρὸς⁵ τοὺς νέους, μεθ' ἃ θήσεις κεφάλαια⁶, πρῶτον ἐκ τοῦ ἐναντίου, εἶτα ἐποίσεις⁷ τὴν ἐκθεσιν, οὐχ ὡς διδάσκων, ἔγνωσται γὰρ, ἀλλ' ὡς παροξύνων τὸν ἀκροώμενον, μεθ' ἣν ἐποίσεις τὴν σύγκρισιν, ἐκ παραθέσεως συνάγων τῷ κατηγορουμένῳ τὸ μείζον, εἶτα γνώμην, κεφάλαιον οὕτω¹⁰ καλούμενον⁸, διαβάλλον τὴν τοῦ πράξαντος⁹ διάνοιαν, εἶτα παρέχβασιν, στοχαστικῶς κακίζων τὸν φθάσαντα βίον, ἔπειτα ἐλέου¹⁰ ἐκβολὴν, καὶ τελευταῖα τοῦ προγυμνάσματος τὰ τελικὰ κεφάλαια, νόμιμον¹¹, δίκαιον, συμφέρον, δυνατόν, ἔνδοξον, ἐκβησόμενον.

15

Par. Mon. 1. 2. καλῶν ἢ κακῶν. Vind. καλῶν ἢ om. cf. Schol. Ald. ad cap. περὶ ψύγου. "Εοικεν ὁ Ἀφθόνιος τὸν ὑπὲρ τινος κοινὸν τόπον μὴ εἰδέναι, ἐπειδήπερ ἐν μὲν τῷ ἐγκωμίῳ διαφορὰν κοινοῦ τόπου καὶ ἐγκωμίου οὐκ εἰσήνεγκεν, ἐν δὲ τῷ ψόγῳ εἰσήνεγκε' τὸ γὰρ ἐν τῷ ὄρῳ τοῦ κοινοῦ τόπου προσκειμένον „ἢ καλῶν“ οὐχὶ τοῦ Ἀφθονίου φαοῖν εἶναι, ἀλλ' ἑτέρον· καὶ γὰρ καὶ οὐδαμοῦ ἐν τῇ τοῦ κοινοῦ τόπου διδασκαλίᾳ τοῦ ὑπὲρ τινος κοινοῦ τόπου ἐμνημόνευσε, διόλου δὲ τοῦ κατὰ τινος. 3 Ald. Junt. Menn. Vind. μετασχούσι. Par. μετασχούσι. 4 Vind. μετασχούσι τοῦ πράγ-

ματος. 5 Vind. γυμνασίου. 6 Par. κεφάλαιον. 7 Mon. 1. εἶτα ἐποίσεις [supra lin. ἐπάξεις] τὴν ἀπαγγελίαν καὶ πίστιν. 8 Quod addit, ne quis putet agi hic de γνώμῃ progymnasmate, quo de supra egerat. Notandum autem, esse inter τὰ κεφάλαια, id est partes tractationis, quae vocatur γνώμη. Scheff. 9 Doxopat. ὁ μὲν ἐξηγητὴς τὴν τοῦ πράγματος διάνοιαν ἀνίγνω, καὶ φησιν, ὅτι πρᾶγμα λέγει ὁ Ἀφθόνιος αὐτὸ τὸ ὑποκείμενον, καθ' οὗ τὸν λόγον ποιούμεθα, τυραννίδα, μοιχείαν, τὸ λιπεῖν τὴν τύξιν τῶν δὲ βιβλίων τὰ πλείω τὴν τοῦ πράξαντος διάνοιαν ἔχει, καὶ ἔστιν κρείττων ἢ τοιαύτῃ γραφῇ. 10 Mon. 2. ἐλαίου. 11 Vind.

Ἐπίλογος. Ὡστε πῶς ἔνεστι κατ' ἀξίαν θανατάσαι τὸν Θεόγνιν, τοιαῦτα περὶ τῆς πενίας φιλοσοφήσαντα⁴³;

Cap. V.

Ἔπος Ἀνασκευῆς.

5 Ἀνασκευὴ ἐστὶν ἀνατροπὴ προκειμένου τινὸς πράγματος. Ἀνασκευαστέον δὲ τὰ μῆτε λίαν σαφῆ, μῆτε ἀδύνατα παντελῶς, ἀλλ' ὅσα μέσῃν ἔχει τὴν¹ τάξιν. Δεῖ δὲ ἀνασκευάζοντας πρῶτον μὲν εἰπεῖν τὴν τῶν φησάντων διαβολὴν· εἶτα ἐπιθεῖναι² τὴν τοῦ πράγματος
10 ἔκθεσιν, καὶ κεφαλαίοις χρήσασθαι τοῖςδε³ πρῶτον μὲν ἀσαφεῖ καὶ ἀπιθάνῳ πρὸς τούτῳ³ καὶ ἀδυνάτῳ, καὶ ἀνακολούθῳ, καὶ ἀπρεπεῖ· καὶ⁴ τελευταῖον ἐπενεγκεῖν⁵ τὸ ἀσύμφορον. Τὸ δὲ προγύμνασμα τοῦτο πᾶσαν ἐν⁶ ἑαυτῷ περιέχει τὴν τῆς τέχνης ἰσχύν.

15 Ἀνασκευὴ, ὅτι οὐκ εἰκότα τὰ κατὰ Λάφνην.

Ἐκ' τῆς τῶν φησάντων διαβολῆς. Ποιηταῖς μὲν ἀντερεῖν ἄλογον, αὐτοὶ δὲ πρὸς αὐτοὺς ἀντιλέγειν

Angel. καταλαβεῖν. 43 Ald. Junt. φιλοσοφήσαντα. Doxop. in Homil. ἄνω μὲν εἶπε, μάλιστα δὲ ὧν περὶ τῆς πενίας ἐφιλοσόφησε· νῦν δὲ περὶ τῆς πενίας τοιαῦτα φιλοσοφήσαντα, ἢ κατὰ διάφορον διαλέκτων συνήθειαν, ὡς τινες εἶπον, τοῦτο ἐποίησε. Τὸ μὲν γὰρ, τοιαῦτα περὶ τῆς πενίας φιλοσοφήσαντα τῆς κοινῆς φασιν εἶναι διαλέκτου· τὸ δὲ, μάλιστα δὲ ὧν περὶ τῆς πενίας ἐφιλοσόφησε, τῆς Ἰάδου. Ἰστίον μέντοι, ὅτι ἐν τισὶ τῶν βιβλίων, μάλιστα δὲ ὧν περὶ τῆς πενίας ἐφιλοσόφησε, κῆται.

1 τὴν Edd. Vind. om. recepi ex Monn. Par. 2 Ald. Junt. Mon. 2. ἐπιθῆναι. 3 Vind. Mon. 1. τούτοις, omisso sq. καί. 4 καὶ edd. Vind. Mon. 2. om. recepi ex Mon. 1. Par. 5 Mon. 2. ἐπάγειν. sq. τό Mon. 2. et Par. om. 6 ἐν Par. Mon. 2. om. 7 ἐκ τῆς τ. φ. διαβ. Mon. 1. om. Vind. ἢ τῶν

ἐπαίρουσιν, εἰς θεοὺς πρότεροι⁸ λογοποιοῦντες τοιαῦτα. Πῶς οὖν οὐκ ἄλογον, θεῶν μὲν αὐτοὺς μηδένα ποιήσασθαι λόγον, ἡμᾶς δὲ λόγον ἔχειν τῶν ποιητῶν; πάντων μὲν οὖν ἤλγουν ἐγὼ προπηλακίζομένων θεῶν, Ἀπόλλωνος δὲ μᾶλλον⁹, ὃν ἡγεμόνα τῆς οἰκείας αὐτοὶ πεποι-
νται τέχνης. Οἷα γὰρ περὶ τῆς Ἀπόλλωνος μεμυθολο-
γήκασι¹⁰ Δάφνης.

**Ἐκθεσις.* Δάφνη, φασὶ¹¹, γῆς¹² προῆλθε καὶ Λάδωνος· καὶ τὴν ὄψιν τῶν πολλῶν διαφέρουσα, ἐραστοτήν ἑαυτῆς¹³ ἐποίητο τὸν Πύθιον· ὁ δὲ ἐρῶν μὲν ἐδίωκε¹⁴, διώκων δὲ οὐχ ἤρει, ἀλλ' ἡ γῆ τὴν παῖδα δεξαμένη, ἄνθος¹⁵ ὁμώνυμον τῆς κόρης¹⁶ ἀνέδωκε καὶ μεταβεβλημένην ἑστεφανώσατο, καὶ τὸ φυτὸν στέφανος εἰς τρίποδα¹⁷ τὸν Πύθιον διὰ πάθον τὸν ἐπὶ τῇ¹⁸ κόρη θνητῇ προτιθέμενος, καὶ τὸ βλάστημα γνώρισμα¹⁹

φησ. διαβολή. 8 Par. πρότερον. 9 Credebatur enim facultatem vaticinandi eis inspirare. vide Platonem in Phaedro. Atque hinc implorant opem ejus passim, ut est obviam. Scheff. 10 Edd. Vind. μεμυθολογήκασιν. Monn. Par. v ephelk. om. 11 Edd. Par. Vind. φησί. Monn. et margo exemplaris Par. φασί. frequens permutatio: Pausan. II. 35. 2. τούτοις γὰρ Ἑλλήνων πρώτοις ἀφικέσθαι Τελέσιλλά φησι τὸν Πυθαία. Angel. φασί. cfr. Courier ad Luc. Asin. p. 230. Boisson. ad Marin. p. 142. et 149. 12 Mallem Γῆς, littera majuscula, propter imperitiores. Vide Palaephatum. Scheff. 13 ἑαυτῆς ex Vind. recepi. 14 Edd. Vind. Mon. 1. ἐδίωκεν. Mon. 1. Par. ἐδίωκε. 15 Vertunt florem. At fuit arbor laurus, ut ex fabula est certum. Itaque mox reddit per φυτόν, et dein per δένδρον. Quare observandum, ἄνθος etiam de arbore usurpari. Scheff. 16 Port. ad marg. γρ. τῇ κόρη. 17 Vind. Par. Mon. 1. εἰς Πύθιον τὸν τρίπ. 18 τῇ ex Par. recepi. 19 Quoniam coronabantur olim lauro. v. Vossium Artis Poët. c. X. 2. Scheff.

ποιείται τῆς τέχνης· καὶ ἃ μὲν μεμυθολογήκασι²⁰, τά-
δε πάρεστι δὲ ἔλεγχον λαβεῖν ἐκ τῶν ἐφεξῆς²¹.

Ἐκ τοῦ ἄσαφους. Λάφνη Λάδωνος προῆλθε καὶ
γῆς· τίνα τοῦ γένους ἔχουσα πίστιν; ἢ μὲν γὰρ ἄνθρωπος,
5 οἱ δὲ φύσιν ἄλλην²² παρὰ ταύτην ἐκτήσαντο; πῶς δὲ ὁ
Λάδων συνάπτεται τῇ²³ γῆ, ἐπικλύζων τοῖς ὕδασιν; οὐ-
κοῦν ἅπαντες οἱ ποταμοὶ, γῆς ἄνδρες ἐπονομάζονται²⁴,
πάντες γὰρ αὐτὴν ἐπικλύζουσιν· εἰ δὲ ποταμοῦ προελήλυ-
θεν ἄνθρωπος, ἄρα²⁵ καὶ ποταμόν ἐστιν ἐξ ἀνθρώπων
10 προελθεῖν, διαδοχαὶ²⁶ γὰρ δηλοῦσι τοὺς φύσαντας· τί
δὲ²⁷ γάμον ποταμοῦ τε καὶ γῆς ὀνομάζουσι²⁸; τῶν αἰ-
σθανομένων²⁹ ὑμέναιος, ἢ δὲ γῆ τῶν αἰσθανομένων οὐ
πέφυκεν ἢ τοίνυν τὴν Λάφνην λογιστέον ἐν ρεύμασιν, ἢ
τὸν Λάδωνα θετέον εἰς ἄνθρωπον³⁰.

15 Ἐκ τοῦ ἀδυνάτου. Ἄλλ' ἦτω³¹, συγκεχωρή-
σθω³² τοῖς ποιηταῖς γενέσθαι τὴν Λάφνην γῆς τε καὶ
Λάδωνος· ἢ καὶς τεχθεῖσα παρὰ τίσιν ἐτρέφετο; καὶν

20 Par. Mon. 1. μυθολογοῦσι. 21 Vind. ἐν τοῖς ἐφεξῆς. Par.
Mon. 2. om. 22 Cum mater Terra sit, pater vero Ladon
fluvius. Vide Palaephatum supra dicto loco. Ladonis fluvii
meminerunt Strabo, Plinius, alii. Scheff. 23 τῇ Par. om.
24 Ald. Junt. ἐπανομάζ. Port. Par. Mon. 2. ἐπανομ. Mon. 1. ἐπονομ.
Vind. ἀπονομ. 25 Vind. ὦρα καὶ ποταμόν ἐξ ἀνθρ. ἐλθεῖν. Mon. 2.
ἐστιν ἐλθεῖν. Mon. 1. ἔστι προελθεῖν. Ald. ἐξ ἐνῶν προελθεῖν.
26 Succedendi vices noster, Catanaeus successiones
reddidere, parum bene. Nam διαδοχαὶ hic grandius οἱ δμῖδο-
χοι, h. e. liberi. Sententia est evidens, et quam habes etiam
apud Pacatum nostrum c. 6. ubi vide, quae notavi. Scheff.
27 Vind. θμῖ. 28 Edd. Vind. Mon. 1. ὀνομάζουσι. Par.
Mon. 2. ὀνομάζουσι. 29 Vind. αἰσθανομένων ὁ ὑμν. μοχ,
ἢ δὲ γῆ τῶν αἰσθανομένων [Ald. et Junt. ὑματρεος.]. 30 Ad
marg. exempl. Par. ἀνθρώπους. 31 Ald. Junt. ἦτω. Port.
ἔστω. Godd. ἦτω. vide de hac forma Schneid. ad Plat. de

γὰρ συγχωρήσω τὴν γένεσιν³³. ἡ τροφή προῆλθεν ἀδύ-
 νατος³⁴. ποῦ γὰρ ἡ παῖς εἶχε τὴν διαίταν; νῆ Δία πα-
 ρὰ τῷ φύσαντι; καὶ τίς ἀνθρώπων ἐν ποταμῷ φέρει
 τὴν διαίταν; ἐλάνθανεν ὁ πατήρ ἀποπνίγων³⁵. τοῖς νά-
 μασι, ἢ τρέφων τοῖς ρεύμασι· ἀλλ' ὑπὸ γῆν ἡ παῖς⁵
 διητᾶτο παρὰ τὴν φύσασαν; οὐκοῦν ἐλάνθανε³⁶, καὶ
 θεατὴν οὐκ εἶχε λανθάνουσα· ἥς δὲ τὸ κάλλος ἐκρύπτε-
 το, πόθος γένεσιν³⁷ οὐκ ἐδέχετο.

Ἐκ τοῦ ἀπρεποῦς. Εἰ³⁸ βούλει, καὶ τοῦτο συγ-
 χωροῦμεν³⁹ τοῖς ποιηταῖς· Πῶς ἦρα θεὸς, καὶ πόθῳ¹⁰
 τὴν φύσιν ἐψεύδετο; ἔρωσ τῶν ὄντων τὸ χαλεπώτατον,
 καὶ θεοῖς ἐπιμαρτυρεῖν⁴⁰ ἀσεβεῖς τὰ δεινότερα· εἰ μὲν
 γὰρ πάντα νοσοῦσιν⁴¹ θεοὶ, τί θνητῶν ἔτι διοίσουσιν;
 εἰ δὲ τὸ δεινότετον⁴² ἔρωτα φέρουσι, τί τῶν πολλῶν ἡλ-
 λοτριῶνται, τὸ χαλεπώτατον⁴³ φέροντες; ἀλλ' οὔτε τὸ¹⁵
 πάθος οἶδεν ἡ φύσις⁴⁴, οὔτε ὁ Πύθιος ἔραστῆς κατε-⁵
 φαίνεται⁴⁵.

Rep. p. 361. C. Exempl. Par. ad marg. ἀλλά τοι. 32 Mon.
 1. συγχωρήσθω. 33 Par. Mon. 2. γένεσιν. Fluctuant in his
 formis codices. Aristid. τέχνη. φησι. p. 486. εἰ δὲ τοῦτο γενήσε-
 ται, δέδοικα μὴ περὶ τοῦ Πειραιῶς ὁ κίνδυνος ἡμῶν γένηται. Par.
 1741. γενήσεται. Joseph. bell. Jud. VII. 3. 4. καθάπερ ἐμμανεῖς
 γεγενημένοι. Par. 1425. γεγεννημένοι. VII. 8. 7. ἐπὶ μὲν γὰρ θά-
 νατον ἐγενήθημεν, καὶ τοὺς ἐξ αὐτῶν ἐγενήσαμεν. Par. 1425.
 ἐγενήθημεν et ἐγενήσαμεν. 34 Interpretes hic iterum non per-
 ceperunt mentem. Vult, non potuisse natum cibo necessario
 convenientique, lacte scilicet, alere. 35 Mon. 2. ἀποπνίγων.
 36 Edd. Mon. 1. ἐλάνθανεν. Vind. Par. Mon. 2. ἐλάνθανε.
 37 Par. Mon. 1. 2. οὐκ ἐδέχετο γένεσιν. [Mon. 2. γένεσιν]. 38
 Vind. Mon. 2. om. 39 Vind. συγχωρήσθω. 40 Vind.
 μαρτυρεῖν. 41 Loquitur de morbis animi seu passionibus.
 Ideo subdit: ἀλλ' οὔτε τὸ πάθος οἶδεν. Interpretes et hoc non
 recte assecuti videntur. Scheff. 42 Hic δεινότετον, quod su-
 pra χαλεπώτατον, Phavorinus δεινός, ὁ χαλεπός. Scheff. Mox
 Edd. Monn. Vind. φέρουσιν. Par. φέρουσι. 43 Par. Vind.

Ἐκ τοῦ ἀνακολούθου. Πῶς δὲ διάκων τὴν κόρην ὁ Πύθιος θνητῆς ἐγένετο δεύτερος; ἄνδρες γυναικῶν ὑπερέχουσι⁴⁶, καὶ γυναῖκες θεῶν μείζον εὐλήφασι; τὸ θνητοῖς ἐλαττούμενον πῶς⁴⁷ καὶ θεοὺς ὑπερέβαλε; τί δὲ⁴⁸ ἡ μήτηρ τὴν κόρην ἐδέχετο φεύγουσαν; τῶν⁴⁹ φραύλων ὁ γάμος; καὶ πῶς αὐτὴ μήτηρ ἐγένετο; ἀλλὰ τῶν ἀγαθῶν; καὶ τί τὴν παῖδα τῶν καλῶν ἀπεστέρησεν; ἢ τοῖσιν μήτηρ οὐ γέγονεν, ἢ γενομένη φράυλη νομίζεται.

Ἐκ τοῦ ἀσυμφόρου. Τί δὲ⁵⁰ τοῖς οἰκείοις ἔργοις ἢ γῆ διεμάχετο; ἐλύπει τὸν Πύθιον σώζουσα, καὶ τὸν αὐτὸν πάλιν ἐψυχαγωγεῖ παράγουσα; ψυχαγωγεῖν οὐκ ἔχρη, εἰ λυπεῖν ἐβούλετο· τί δὲ⁵¹ ὁ θεὸς ἐστεφανούτο, τὸ δὲ⁵² δένδρον παρὰ τοὺς τρίποδας⁵³; ἡδονῆς τὸ βλάστημα γέγονε⁵⁴ σύμβολον⁵⁵, ἀρετῆς δὲ μαντεία⁵⁶ τεκμήριον δεικνύται⁵⁷. πῶς οὖν συνῆψεν ὁ Πύθιος, ἂ μὴ πέφυκε μίγνυσθαι; τί δὲ⁵⁸ θνητὴ μὲν ἢ πρόφασις, τὸ δὲ πάθος ἀθάνατον; Πέρας ἔστω τῶν ποιητῶν, μὴ κατὰ ποιητὰς δόξω φθέγγεσθαι⁵⁹.

χαλεπώτερον. 44 Deest vocula, ut arbitror, τὸ πάθος θεῶν οἶδεν ἢ φύσις. Scheff. 45 Vind. ἀρετῆς ἀπεφαίνεται. 46 Edd. Par. Vind. Mon. 1. ὑπερέχουσιν. Mon. 2. ὑπερέχουσι. 47 πῶς Par. om. 48 Mon. 1. δαί. 49 Vind. Par. φράυλον sine τῶν. 50 Vind. Mon. 1. δαί. 51 Vind. δαί. 52 δέ Par. Mon. 1. om. 53 Qui sine lauro non putabantur posse constitui. Consule denuo Palaephatum. Scheff. 54 Edd. Monn. γέγονεν. Par. Vind. γέγονε. 55 Ald. Junt. Monn. σύμβουλον. Par. Vind. σύμβολον. Vide epist. crit. p. 29. 56 Ald. Junt. Vind. μαντεία. Port. Par. Mon. 1. μαντεία. Mon. 2. μαντείας. 57 δεικνύται Vind. om. 58 Vind. Mon. 1. δαί. 59 Mon. 2. φθεγγόμενος.

Cap. VI.

Ὅρος¹ Κατασκευῆς.

Κατασκευὴ ἐστὶ, προκειμένου τινὸς βεβαίωσις πρά-
 γματος· κατασκευαστέον δὲ τὰ μῆτε λίαν σαφῆ, μῆτε
 ἀδύνατα παντελῶς², ἀλλ' ὅσα μέσην ἔχει τὴν τάξιν.
 Λεῖ δὲ κατασκευάζοντας, τοῖς ἐναντίοις χρῆσθαι³ τῆς 5
 ἀνασκευῆς⁴· καὶ πρῶτον μὲν εἰπεῖν εὐφημίαν τοῦ φήσαν-
 τος, εἶτα ἐν μέρει θεῖναι τὴν ἔκθεσιν, καὶ τοῖς ἐναντίοις
 χρῆσασθαι κεφαλαίως· ἀντὶ μὲν ἀσαφοῦς τῷ σαφεῖ· ἀντὶ
 δὲ⁵ ἀπιθάνου τῷ πιθανῷ· καὶ τῷ δυνατῷ ἀντὶ⁶ ἀδυ-
 νάτου καὶ⁷ ἀκολούθῳ ἀντὶ ἀνακολούθου· τῷ τε πρέποντι 10
 ἀντὶ τοῦ⁸ ἀπρεποῦς· καὶ⁹ συμφέροντι ἀντὶ τοῦ ἀσυμ-
 φόρου· ἡ γυμνασία δὲ αὕτη πᾶσαν¹⁰ περιέχει τὴν τῆς
 τέχνης ἰσχύν.

Κατασκευὴ, ὅτι εἰκότα τὰ κατὰ Δάφνην.

Ἐκ τῆς τῶν φησάντων εὐφημίας. Ὁ ποιη- 15
 ταῖς ἀντερῶν αὐταῖς ἀντερεῖν δοκεῖ μοι ταῖς Μούσαις·
 εἰ γὰρ ὅσα ποιηταὶ φθιέγγονται ταῦτα τῇ τῶν¹¹ Μου-
 σῶν διεξέρχονται γνώμη, πῶς οὐκ ἂν¹² ἀντιλέγοι αὐ-
 ταῖς¹³ ταῖς Μούσαις ὁ τὰ τῶν¹⁴ ποιητῶν κακίσαι ζη-

1 Vind. περί. 2 Vind. λίαν ἀδύνατα. 3 Vind. Mon. 1.

ἀνα

Par. χρῆσασθαι. 4 Vind. κατασκευῆς. 5 Port. τοῦ ἀπιθ. et
 paullo post τῷ δυνατῷ. 6 Port. et Vind. τοῦ ἀδυνατότου et τοῦ
 ἀνακολούθου. Cum fluctuent codices in τοῦ post ἀντὶ modo
 omittendo, modo inserendo [vide indic. ad Gregor. Cor. s. v.
 ἀντὶ.] Parisiensis auctoritatem sequendam censui. 7 Port.
 τῷ ἀκολ. 8 τοῦ Vind. om. 9 Port. Vind. τῷ συμφ. 10
 Vind. Mon. 1. ἐν ἑαυτῇ περ. 11 τῶν Vind. om. 12 ἂν
 Vind. Mon. 1. om. 13 Mon. 1. ταῦταις. Jos. bell. Jud. III.
 3. 3. τό γε μὴν μαλθακὸν αὐτῆς καὶ πάμφορον. Par. 1429. ταύ-

τῶν; Πάντων μὲν οὖν ἐγὼ τὴν γνώμην ἀποδέχομαι τῶν ποιητῶν, πάντων δὲ μάλιστα τοῦ τὴν Δάφνην ἐρωμένην εἶναι¹⁵ τοῦ Πυθίου φιλοσοφήσαντος. Οἷα γὰρ εἰπόντος τινὲς ἀπιστοῦσι, Δάφνη, φησὶν, ἐκ γῆς προῆλθε καὶ
 5 Λάδωνος.

Ἐκθεσις ἐκ τοῦ σαφοῦς. Τί τοῦτο πρὸς θεῶν ἀπιστον; οὐχ¹⁶ ἅπασι γένεσις ὕδωρ¹⁷ καὶ γῆ; οὐ σπέρμα τοῦ βίου τὰ στοιχεῖα προέρχεται; εἰ δὲ γῆς τε καὶ ὕδατος ἅπαν ὃ γίνεται πρόεσι, βεβαιοῖ Δάφνη τὴν κοι-
 10 νὴν ἀπάντων γονὴν, γῆς προελθούσα καὶ Λάδωνος. Γεγονυῖα δὲ ὅθεν ἅπαντα γίνεται τὴν ὄψιν προεῖχε τῶν ἄλλων, καὶ μάλα εἰκότως ἅ γὰρ πρῶτα γῆς ἀναδίδεται, μετὰ τοῦ τῆς φύσεως προέρχεται κάλλους· πολλαὶ μὲν γὰρ σωμάτων¹⁸ μεταβολαὶ καθεστήκασι, παρ' οἷς ὄρα-
 15 ται τὸ κάλλος· τὸ δὲ πρῶτον φανέν, τῶν πάντων ἐστίν

της. Menand. p. 637. ὅτι ἀκούω λόγων αὐτὴν εἶναι καὶ Μουσῶν ἐργαστήριον. Med. 2. ταύτην. Vind. αὐταῖς om. 14 τῶν Par. Vind. om. 15 εἶναι Vind. om. 16 Mon. 1. Ald. Junt. οὐκ. 17 Haec non satis assecuti sunt interpretes. Agit de primis rerum principiis, seminibus, elementis noster. Ideo mox vocat σπέρματα et στοιχεῖα τοῦ βίου. Debent enim de duabus hisce rebus omnia intelligi. Aqua et terra σπέρματα et στοιχεῖα βίου. Quare nec absurde post τὸ βίου comma poneretur, nisi quis malit repeti, οὐ σπέρματα τοῦ βίου, τοῦ βίου τὰ στοιχεῖα. Caeterum de his principiis Homerus ipse testis est, auctore Heraclito quando ait: ἄλλ' ἡμεῖς μὲν πάντες ὕδωρ καὶ γαῖα. Consule Stobaeum in Eclog. Phys. lib. I. p. 25. Scheff. 18 Summa hic interpretum varietas, unde constat locum esse difficilem et obscurum: mihi hoc videtur velle, corpus nullum statim esse pulchrum, sed evadere demum per mutationes varias, quia non nascitur statim ex ipsis primis rerum elementis, sicut Daphnis, sed ex parentibus, neque statim, rerum semine, multis vicibus immutato. Scheff. Vind. σώμα-

ὡραιότατον¹⁹. εἰκότως οὖν Δάφνη τὴν ἰδίαν προήνεγκε²⁰
πρώτη τῶν ἄλλων γενομένη τῆς γῆς.

Ἐκ τοῦ πιθανοῦ. Διαφερούσης δὲ Δάφνης τὴν
ὄψιν, ἠράσθη τῆς παιδὸς ὁ Πύθιος, καὶ μάλα εἰκότως
παῖς²¹ γὰρ εἴ τι καλὸν ἐν γῇ πολιτεύεται, προῆλθε θεῶν⁵
εἰ δὲ τῶν ἐπὶ γῆς ἀγαθῶν τὸ κάλλος εὐδαιμονέστερον²²,
οἷς τὸ κάλλος δωρεὰ τῶν θεῶν, ἐραστὴν εἶχε τὸ κάλλος
θεῶν· ἃ γὰρ οἱ θεοὶ δροῦνται, στέργουσι ἅπαντες.

Ἐκ τοῦ δυνατοῦ. Ἐρῶν δὲ ὁ θεὸς προηρεῖτο τὸ
πάθος ἰάσασθαι. Τοιαῦται²³ γὰρ αἱ ἀρεταί, πρὸς βίαν¹⁰
ἔχουσι κτώμεναι, καὶ πόνων χωρὶς ἀρετὴν οὐχ ὑπάρχει⁶
λαβεῖν ὅθεν ἐπόνει ποδῶν, καὶ ποδῶν²⁴ οὐ κατείληφε.
Πέρας γὰρ οὐκ ἔστιν ἀρετῆς κάτιδεῖν· ὅθεν ἐρᾶν τὸν
Πύθιον λέγουσιν, οὐ τὴν²⁵ φύσιν τῶν θεῶν ἐξελέγχοντες,
ἀλλὰ τῆς ἀρετῆς τὴν φύσιν δηλοῦντες ἐπαίτιον· καὶ χα-¹⁵
ρακτηρίζει τὸ διῶκον τὸ διωκόμενον.

Ἐκ τοῦ ἀκολούθου. Φευγούσης δὲ τῆς παιδὸς,
ἡ μήτηρ ἐδέχετο· τὰ γὰρ θνητὰ πάντα τοιαῦδε γέγονε
φύσεως· ἀφ' ὧν προῆλθον, ἐπὶ ταῦτα²⁶ ἐπείγονται. διὸ
χωρεῖ Δάφνη πρὸς γῆν, τῆς γῆς προελθούσα. 20

τος. 19 Vind. Mon. 2. ὡραιότερον. pro πάντων Vind. ἄλλων.

20 Mon. 1. ^{προ}διήνεγκε. 21 Port. παῖς. Codd. et Ald. Junt.
πάν. cfr. Bast comment. palaeogr. p. 726. tum Mon. 1. μὲν
γάρ. 22 Vide Menandrum et Melanconium apud Stobaeum
serm. 63. itemque dissertationem eruditionis profundissimae
de pulchro Socratis, viri summi, Danielis Heinsii. Scheff.
23 Parr. 1983. et 2977. et Marg. exempl. Par. τοιαῦται. Ald.
Junt. Port. et Codd. Monn. et Vind. τοιαῦτα. Hinc aestiman-
dum, quod dicit Koen. ad Gregor. Cor. p. 105. ed. Schaeff.:
„MSS. et editt. omnes magno consensu hic praebent τοιαῦται.“
locum ipsum sic explicat Bastius l. l. τοιαῦται γὰρ (εἰσιν) αἱ
ἀρεταί, πρὸς βίαν (βιαιῶς) κτώμεναι (passive) ἔχουσι (ὑπὸ τῶν
ἀρετῆν ἐχόντων). 24 in Mon. 1. superscriptum est: γρ. ποδῶν
ut Koen. scripsit ad Gregor. Cor. p. 105. ed. Schaeff. 25

Ἐκ τοῦ πρέποντος. Καὶ δεξαμένη τὴν κόρην ἢ γῆν, φυτὸν ἀνέδωκεν. ἄμφω γὰρ ἔργα καθέστηκεν²⁷ γῆς, καὶ παρὰ ταύτην²⁸ οἱ ἄνθρωποι πίπτοντες, καὶ δένδρα παρ' ἐκείνης φνόμενα.

5 Ἐκ τοῦ συμφέροντος. Καὶ φανέν τὸ φυτὸν Ἀπόλλωνι τιμῆς γέγονεν αἴτιον· θεοὶ γὰρ ἔξωθεν²⁹ τῆς ἑαυτῶν προνοίας³⁰ οὐδὲ τὰ φυτὰ καταλείπουσιν ἀλλὰ καὶ στεφανοῦνται γινόμενα· ἀπαρχαὶ γὰρ γῆς θεοῖς ἀνα-
 10 μαι καὶ τοῦτο· τὴν τε γὰρ κόρην³¹ σωφροσύνην³² ὀνομάζουσιν, καὶ τὸ χρησιμώδειν σωφροσύνης³³ προέρχεται. Οἷς τοίνυν ἠγνόησεν ἢ παῖς³⁴ ἠδονὴν, ἀρεταῖς ἀνατίθεται, οὐ γὰρ ἦν ἰδεῖν τὸ μέλλον ἀκρασίαν νοσήσασαν³⁵.
 15 Ἐπὶ τούτοις θαυμάζω τοὺς ποιητὰς, καὶ διὰ τοῦτο τὸ μέτρον τιμῶ.

Cap. VII.

Ἄρορος¹ κοινοῦ τόπου.

Κοινός ἐστι τόπος λόγος ἀξιοητικός τῶν προσόντων
 τινὲ² κακῶν· εἴρηται δὲ οὕτως ἀπὸ τοῦ κοινηῖ παῖσιν
 ἀρμό-

οὐ γῆν Vind. om. 26 ἐπὶ ταῦτα Vind. om. 27 Par. καθέστηκεν. Edd. Monn. Vind. καθέστηκεν. 28 οἱ Par. Vind. om. 29 in Mon. 1. superscriptum: γρ. ἔξω. 30 Ald. Junt. προνομίας. 31 Ald. Junt. κόρον. 32 Codd. et edd. σωφρόνην. Port. ad marg. γρ. σωφροσύνην. Par. σωφρο νη. eraso συ. 33 Edd. σωφρόνης. Port. ad marg. γρ. σωφροσύνης, ut est in Vind. Mon. 1. — in Par. Mon. 2. σωφροσύνη. 34 Vind. ἢ παῖς ἠγνόησεν. 35 Par. Monn. νοσήσαντα. Vind. νοσήσασαν. Doxop. in Homil. τινὰ τῶν βιβλίων νοσήσασαν ἔχει, τινὰ δὲ νοσήσαντα, ἀλλὰ κρείττων ἢ πρώτη γραφή. καὶ διὰ τοῦτο τὰ μέτρον τιμῶν μέτρον λέγει τὰ τῶν ποιητῶν ποιήματα, ἔμμετρα γὰρ εἰσιν.

1 Vind. περί. 2 τινὲ Mon. 2. om. Sequitur in edd. et

ἀρμόττειν τοῖς μετασχοῦσι³ τοῦ αὐτοῦ πράγματος· ὁ γὰρ κατὰ προδότου λόγος κοινῇ πᾶσιν ἤρμοσε τοῖς κοινωνοῦσι⁴ τῆς πράξεως. Δευτερολογία δὲ ἔοικε καὶ ἐπιλόγῳ, διὸ προοίμιον μὲν ὁ κοινὸς τόπος οὐκ ἔχει, προοιμίῳ δὲ πλαττόμεθα τύπον γυμνασίας⁵ ἕνεκα τῆς πρὸς⁵ τοὺς νέους, μεθ' ἃ θήσεις κεφάλαια⁶, πρῶτον ἐκ τοῦ ἐναντίου, εἶτα ἐποιήσεις⁷ τὴν ἐκθεσιν, οὐχ ὡς διδάσκων, ἔγνωσται γὰρ, ἀλλ' ὡς παροξύνων τὸν ἀκροούμενον, μεθ' ἣν ἐποιήσεις τὴν σύγκρισιν, ἐκ παραθέσεως συνάγων τῷ κατηγορουμένῳ τὸ μῆζον, εἶτα γνώμην, κεφάλαιον οὕτω¹⁰ καλούμενον⁸, διαβάλλων τὴν τοῦ πράξαντος⁹ διάνοιαν, εἶτα παρέκβασιν, στοχαστικῶς κακίζων τὸν φθάσαντα βίον, ἔπειτα ἔλεον¹⁰ ἐκβολὴν, καὶ τελευταῖα τοῦ προγυμνάσματος τὰ τελικὰ κεφάλαια, νόμιμον¹¹, δίκαιον, συμφέρον, δυνατόν, ἔνδοξον, ἐκβησόμενον.

15

Par. Mon. 1. 2. καλῶν ἢ κακῶν. Vind. καλῶν ἢ om. cf. Schol. Ald. ad cap. περὶ ψόγου. Ἔοικεν ὁ Ἀφθόνιος τὸν ὑπὲρ τινος κοινὸν τόπον μὴ εἰδέναι, ἐπειδήπερ ἐν μὲν τῷ ἐγκωμίῳ διαφορὰν κοινοῦ τόπου καὶ ἐγκωμίου οὐκ εἰσήνεγκεν, ἐν δὲ τῷ ψόγῳ εἰσήνεγκε τὸ γὰρ ἐν τῷ ὄρῳ τοῦ κοινοῦ τόπου προσκειμένον „ἢ καλῶν“ οὐχὶ τοῦ Ἀφθονίου φαοὶν εἶναι, ἀλλ' ἑτέρου· καὶ γὰρ καὶ οὐδαμοῦ ἐν τῇ τοῦ κοινοῦ τόπου διδασκαλίᾳ τοῦ ὑπὲρ τινος κοινοῦ τόπου ἐμνημόνευσεν, διόλου δὲ τοῦ κατὰ τινος. 3 Ald. Junt. Menn. Vind. μετασχοῦσι. Par. μετασχοῦσι. 4 Vind. μετασχοῦσι τοῦ πράγ-

ματος. 5 Vind. γυμνασίου. 6 Par. κεφάλαιον. 7 Mon. 1. εἶτα ἐποιήσεις [supra lin. ἐπάξεις] τὴν ἀπαγγελίαν καὶ πίστιν. 8 Quod addit, ne quis putet agi hic de γνώμῃ progymnasmate, quo de supra egerat. Notandum autem, esse inter τὰ κεφάλαια, id est partes tractationis, quae vocatur γνώμη. Scheff. 9 Doxopat. ὁ μὲν ἐξηγητὴς τὴν τοῦ πράγματος διάνοιαν ἀνέγνω, καὶ φησιν, ὅτι πρᾶγμα λέγει ὁ Ἀφθόνιος αὐτὸ τὸ ὑποκείμενον, καθ' οὗ τὸν λόγον ποιούμεθα, τυραννίδα, μοιχείαν, τὸ λιπεῖν τὴν τάξιν τῶν δὲ βιβλίων τὰ πλείω τὴν τοῦ πράξαντος διάνοιαν ἔχει, καὶ ἔστιν κρείττων ἢ τοιαύτη γραφή. 10 Mon. 2. ἔλαλον. 11 Vind.

Κοινός τόπος κατὰ τυράννου.

Προοίμιον α'. Ὡς¹² ἐστήκασιν νόμοι καὶ δικαστήρια παρ' ἡμῶν πολιτεύεται, νόμοις ὑπεχέτω τὴν κόλασιν, ὁ μηκέτ' εἶναι τοὺς νόμους ποιῶν. Εἰ μὲν¹³ γὰρ
 5 ἔμελλε τὴν παροῦσαν δίκην διαφυγῶν, δημοτικώτερος¹⁴
 ἔσεσθαι, τυχὸν ἂν τις αὐτὸν ἀφῆκε τῆς δίκης· ἐπειδὴ δὲ
 τὸ παρὸν ἐκφυγῶν, βιαίτερος¹⁵ ἔσται, ποῦ δίκαιον τυραννίδος ἀρχὴν τὴν τοῦ παρόντος καταστῆναι συγγνώμην;

Προοίμιον β'. Οἱ μὲν οὖν ἄλλοι πάντες ὅσοι
 10 τὸ δικάζειν εἰλήχασιν, οὐδέν τι βλάβος¹⁶ ἐκ τῆς τῶν
 κρινομένων ἀφέσεως κέκτηνται· τυραννίδος δὲ ἄφεις
 ἐπὶ τοὺς δικάζοντας ἐποίσει τὴν βλάβην· οὐδὲ γὰρ τὸ
 δικάζειν ἔτι καταλιμπάνεται τυράννου κρατήσαντος.

Ἐκ τοῦ ἐναντίου. Δοκεῖτε δέ μοι μᾶλλον περὶ
 15 τῆς τοῦ παρόντος διανοίας σκοπεῖν ἀκριβέστερον, εἰ τὰς
 τῶν προγόνων λογιεῖσθε¹⁷ γνώμας. ἡμῖν γὰρ¹⁸ ὡσπερ
 καλῶς ποιῶντες οἱ πρόγονοι πολιτείαν εὖρον δυναστείας
 ἀπηλλαγμένην καὶ μάλα δικαίως¹⁹. ἐπειδὴ γὰρ ἄλλοτε
 20 ποιούσι τὰς²¹ τῶν ἀνθρώπων γνώμας, ἐπανορθούμενοι

νομίμῃ, δικαίῳ, συμφέροντι, δυνατῷ, ἐνδόξῳ, τῷ ἐκβησομένῳ. 12

Varie se torquent interpretes in reddenda hac periodo. Ego ita verterim: Ut permaneant leges, et judicia apud nos exercentur, secundum leges poenas subeat, quisquis hoc agit, ut ne leges existant. Scheff. ὡς = ἔως. 13 μὲν Vind. Mon.

1. om. in Mon. 1. supra lineam positum est. Scheff.: „Post ἔμελλε vellem comma scribi, ut oratio fieret evidentior.“ 14

Opponitur sequenti βιαίτερος. Itaque modestiorem reddere, quam populariorem, aut aequabiliorem, quod fit ab aliis, malle. Scheff. 15 In Mon. 1. supra lineam: τυραννικώτερος. Vind. βεβαιοτέρως. vide ep. crit. p. 53. 16 Mon.

2. βλάβης. 17 Par. Mon. 2, λογιεῖσθε. 18 γὰρ recepi ex Mon. 1. tum Par. οἱ πρόγονοι ὡσπερ καὶ ποιῶντες. 19 Mon.

1. εἰκότως. 20 Vind. εὐχαῖς. 21 Par. Vind. τῶν ἀνθρ. τὰς

τὸ τῆς τύχης ἀνώμαλον τῇ τῶν νόμων ἰσότητι, νόμους ἕξῃρον, μίαν πᾶσιν ἐξ αὐτῶν ἐργαζόμενοι²² γνώμην· καὶ τοῦτο ταῖς πόλεσι γίνεται νόμος, ἐπανόρθωμα²³ κακῶν, ὧν αἱ τύχαι ποιουῦσιν.

Ἐκθροισις. Ὡν οὗτος οὐδὲν ἐνθυμούμενος, βεβού- 5 7
λενταί τι βούλευμα κάκιστον, τὸν τῆς πολιτείας μετα-
θεῖναι θεσμόν· καὶ τοιαῦτα πρὸς ἑαυτὸν²⁴ διελέγετο, τί
ταῦτα θεοί; παρὰ²⁵ τοὺς πολλοὺς ὀφθεῖς ἴσον καθά-
παξ τοῖς ἄλλοις ἔχων²⁶ ἀνέξομαι; καὶ μάτην²⁷ ἔῷ τὴν
τύχην φιλοτιμεῖσθαι τὸν πλοῦτον, εἰ ταῦτα τοῖς πολλοῖς 10
ὑποστήσομαι; καὶ συνίοντες κρινούσι με²⁸ πένητες; καὶ
τὸ δοκοῦν τοῖς πολλοῖς νόμος προῆλθεν ἐμοί; τίς οὖν
ἔσται τούτων ἀπαλλαγὴ; καταλήψομαι τὴν ἀκρόπολιν,
καὶ τοὺς κάκιστα ἀπολουμένους ἐκποδῶν καταστήσομαι
νόμους· καὶ οὕτω²⁹ νόμος ἔσομαι τοῖς πολλοῖς, οὐχ³⁰ 15
οἱ πλείους ἐμοί· ταῦτα πρὸς ἑαυτὸν διεξήρχετο, οὐκ ἐπι-
θεῖς τὸ πέρασ· θεῶν γὰρ κατεκώλυσεν³¹ εὖνοια. μὴ οὖν
δι³² ὧν³² χάριν τοῖς θεοῖς ἐποφείλομεν, ταῦτα τουτονὶ³³
διασώσειε³⁴ τήμερον.

Σύγκρισις. Δεινὸν ὁ φονεὺς, ἀλλ' ὁ³⁵ τύραν- 20

γνώμας. 22 Ald. ἐργαζόμενοι. Vind. ποριζόμενοι, supra lineam
manus secunda ἢ ἐργαζόμενοι. 23 Ald. Junt. ἐπανόρθωμα.
24 Vind. αὐτόν. 25 Mon. 1. ὑπέρ. 26 Par. ἔχων τοῖς ἄλ-
λοις. 27 Vertunt et haec, ut ipsi sua vix intellexisse videantur.
Puto hoc velle dicere: frustra Fortunam permitto ambi-
re divitias. An, inquit, hoc concedam, ut fortuna, quae me
ambit, propter divitias meas, omniaque offert, quae donare
potest, frustra sit, nec a me exaudiatur vel admittatur? Quod
est longe elegantissimum et cum sententiae fundamento prola-
tum, tujus nihil cernitur in interpretatione vulgari. Scheff.
28 με ex Vind. recepi: abest ab edd. et ceteris codd. 29
Par. οὕτως. 30 Mon. 2. οὐχὶ πλ. 31 Port. διεκώλυσεν. 32
Vind. τὴν χάριν. 33 Par. τοῦτον καί. 34 Vind. διασώσειεν.

νος μείζον καθίσταται· ὁ μὲν γὰρ εἰς ἓνα³⁶ παρατυχόν-
τα μαιφονεῖ ὁ δὲ ὅλας μεταβάλλει τὰς τῆς πόλεως τύ-
χας. ὅσῳ τοίνυν τὸ λυπεῖν ἐν βραχεῖ τοῦ πάντας μαι-
φονεῖν ὑπάρχει καταδεικνύον, τοσοῦτῳ³⁷ ἀνδροφόνου³⁸
5 τύραννος φαυλότερον.

Γνώμη. Ἐπετα τοῖς ἄλλοις ἅπασιν³⁹ ἀνθρώποις,
κὰν τὰ⁴⁰ δεινότερα πράξωσι, τὴν γνώμην γοῦν⁴¹ ἐξε-
λέσθαι τῆς πράξεως, μόνος δὲ ὁ⁴² τύραννος ἀκούσιον⁴³
εἰπεῖν οὐκ ἔχει τὴν τόλμαν· εἰ μὲν γὰρ ἄκων ἐνεχειρεῖ
10 τῷ τυραννεῖν, τυχὸν ἂν τις αὐτὸν ἀφῆκε τῆς γνώμης·
ἐπεὶ⁴⁴ δὲ βεβουλευμένος⁴⁵ ἔδρασε, ποῦ δίκαιον αἰτίας
ὑπεξελεῖν⁴⁶ τὸν⁴⁷ πρὸ τῶν ἔργων τῇ γνώμῃ γενόμενον;

Παρέκβασις. Οἱ μὲν οὖν ἄλλοι πάντες ἀνθρω-

35 Par. ἀλλὰ τῦρ. 36 Mon. 1. τὸν παρατ. 37 Par. τοσοῦτα.
Vind. Mon. 1. τοσοῦτον. 38 Ald. Junt. Monn. Vind. ἀνδροφόνος τυ-
ράννου. Port. Par. ἀνδροφόνου τύραννος. 39 ἅπασιν Vind. om.
Saep̄ excidit Aristid. τέχ. p. 462. καὶ διεξιών ἡλικία τὴν Ἑλλάδα πῶσαν
ἀδικοῦσιν. Par. πῶσαν om. Arsin. p. 690. προκαθιστάμεθα δὲ ἐν τοῖς
ζητήμασιν ἢ ἐκ διανοίας ἐξετάσεως. Par. post ζητήμ. addit πῶσιν.
Vit. Josephi c. 4. ἀλλὰ καὶ κατ' εὐτυχίαν ἐλαττοῦνται. Par. 1423.
ἅπαντες ἐλ. c. 9. καταλυθῆναι δὲ παρ' αὐτοῖς τὴν τε βασιλικὴν
τράπεζαν καὶ τὰ ἀρχαῖα. Par. 1423. addit πάντα. 40 τὰ Vind.
om. 41 Men. 1. οὖν. 42 ὁ Par. Mon. 2. Vind. om. 43
Edd. Par. εἰπεῖν οὐκ ἔχει [Par. ἔσχε] τὴν τόλμαν ἀκούσιον. Monn.
Vind. ἀκούσιον ἐ. οὐκ ἔσχε [in Mon. 1. superscriptum ἔχει] τὴν
τόλμ. 44 Mon. 1. ἐπειδὴ δὲ. 45 Ald. Junt. Monn. Vind.
βεβουλευμένως. 46 Port. ὑπεξελθεῖν. ad marg. γρ. ὑπεξελεῖν,
ut legitur in Ald. Junt. et in codd. Scheff.: „Fr. Portus
conjiiciebat ὑπεξελεῖν. Ego nihil censeo mutandum.“ Lectio
ὑπεξελθεῖν orta ex absentia genitivi αἰτίας, quem recep̄i ex
Mon. 1. 47 Par. τὸ eraso γ. Vind. Mon. 1. τὸ — γνόμε-
νον. Scheff.: „Putat τύραννον, quod intelligendum est. In-
terpres denuo aliud egisse videtur“. 48 Par. ἡμῶν.

ποι παρ' ἡμῶν⁴⁸ οἱ κρινόμενοι τὸ παρὸν μόνον ὑπεύθυ-
 νον ἔχουσι, διὰ δὲ τὸ φθάσαν πολλάκις⁴⁹ ἀφίενται μόν-
 ος δὲ ὁ παρὼν ἐπ'⁵⁰ ἀμφοτέρῳ κρίνεται βίῳ· τὸ τε
 γὰρ φθάσαν ἐπὶ μετρίοις⁵¹ οὐκ ἤγαγε, καὶ τὸ παρὸν
 τῶν γεγεννημένων ἐστὶ χαλεπώτερον ὥστε ἀμφοτέρων ὑπε-
 χέτω τὴν δίκην, ὧν τε πρότερον, καὶ ὧν μετ' ἐκεῖνα⁵²
 λελύπηκε⁵³.

Ἐλέου ἐκβολή. Τίνες οὖν αὐτὸν ἐξαιτούμενοι
 λύσονται; νῆ Δία παῖδες; ἀλλ' ὅπότε⁵⁴ ἂν ὀδύρωνται,
 τότε παρεστάναι τοὺς νόμους νομίσατε· οἷς πολλῶ δῆ-
 10 που δικαιοτέρον⁵⁵, ἢ τοῖς τούτου παισὶ τὴν ψῆφον ἐπε-
 νεγκεῖν διὰ μὲν γὰρ⁵⁶ τοὺς τούτου παῖδας ἢ⁵⁷ τυραν-
 νίς βεβαιωθήσεται⁵⁸, διὰ δὲ τοὺς νόμους τὸ δικάζειν
 ὑμεῖς⁵⁹ παρειλήφατε· ὥστε δι' οὓς ὑμεῖς δικασταὶ κα-
 15 θεστήκατε, τούτοις ἐστὲ δικαιοτέροι τὴν ψῆφον ἐπε-
 νεγκεῖν.

Νόμιμον. Καὶ τοι⁶⁰ εἰ νόμος, τοὺς ἐλευθεροῦν-
 τας τὴν πατρίδα τιμᾶν, τοὺς καταδουλομένους⁶¹ κολ-
 λάξασθαι λείπεται.

Δίκαιον. Δίκαιον δὲ τσαύτην ἐν ἡμῶν⁶² ὑπο-
 20 στῆναι τὴν δίκην, ὁπόσῃν αὐτὸς κατειργάσατο.

Ἐμφέρον. Ἀσυιτελήσει δὲ πισῶν τύραννος· ἐστά-
 ναι γὰρ παρασκευάσει τοὺς νόμους.

Δυνατόν. Ἔραον δὲ τὴν τοῦ παρόντος ἐργάσα-
 σθαι κόλασιν· αὐτὸ γὰρ ὡσπερ αὐτῷ δορυφόρων ἐδέησεν²⁵

49 Par. om. 50 Vind. ἐπ' αὐτῷ γε ἀμφ. 51 Vind. Mon. 2.
 ἐπὶ μετρίου. 52 Vind. μετὰ ταῦτα. 53 Vind. Mon. 1. λε-
 λύπηκεν. 54 Vind. ὅπταν. Vind. et Mon. 2. ὀδύρωνται. 55
 In Mon. 1. superscriptum βοηθήσαι. 56 Vind. γε. 57
 Par. Mon. 1. Vind. ἢ τούτου τυραννίς. servato τούτου antece-
 dente. 58 Vind. βεβαιώσεται. 59 Port. ἡμεῖς. 60
 Scheff.: „καὶ εἰ ποιεῖ ὁ νόμος“. in notis: „Omnes veteres:
 καὶ τοι εἰ νόμος, atque sic scribendum“. 61 Ald. Junt. κα-
 ταδουλομένους. 62 Vind. ὑμῶν. 63 τῆς Ald. Junt. Monn.

εἰς τὴν τῆς ⁶³ τυραννίδος ἐπίθεσιν ⁶⁴, οὕτω καὶ ἡμῖν δε-
 ῆσει συμμάχων εἰς τὴν τοῦ τυράννου κατάλυσιν· ἀλλὰ
 δικαστῶν ἀρκέσει ψῆφος, ὅλην ⁶⁵ ἀνελεῖν τυραννίδος τὴν
 δύναμιν.

Cap. VIII.

5 Ὅρος¹ ἐγκωμίου.

Ἐγκώμιόν ἐστι λόγος ἐκθετικὸς τῶν προσόντων τινὶ ²
 καλῶν εἰρηται δὲ οὕτως ἐκ τοῦ ἐν κώμαις ᾄδειν ³ τὸ πα-
 λαϊὸν κώμας δὲ ἐκάλουν τοὺς στενωπούς. Διενήνοχε ⁴
 δὲ ὕμνου, καὶ ἐπαινοῦ, τῷ τὸν μὲν ὕμνον εἶναι θεῶν, τὸ
 10 δὲ ἐγκώμιον θνητῶν καὶ τῷ τὸν μὲν ἔπαινον ἐν βρα-
 χεῖ ⁵ γίνεσθαι, τὸ δὲ ἐγκώμιον κατὰ τέχνην ἐκφέρεσθαι.
 Ἐγκωμιαστῆον δὲ πρόσωπά τε καὶ πράγματα, καιρούς

om. est in Par. Vind. Port. 64 Par. Mon. 2. ἐπίθειν. 65
 Par. Vind. ὅλης.

1 Vind. περι. 2 τινὶ Par. om. 3 Conuenit Theon,
 Auctor Etymologici Magni, Phavorinus, Scaliger, Vossius, alii.
 Sunt tamen, qui derivationem reddant aliam. Scheff. 4
 Edd. et Monn. διενήνοχεν. Par. Vind. διενήνοχε. 5 Idem cen-
 set Scaliger l. III. Poët. c. 10., qui videtur hinc sumsisse.
 Verum carpit eum Vossius lib. I. Inst. Orat. c. 5., qui contra
 censet ἔπαινον esse totum, ἐγκώμιον vero partem. At profecto
 si τὸ ἔπαινος vulgariter accipiatur, etiam ἐγκώμιον est ἔπαινος,
 tali enim acceptione ἐπαινεῖ, quisquis quoquo modo facta alte-
 rius commendat. Id quod sine dubio volebat Scaliger, quan-
 do dixit, omnem ἐγκωμιάζοντα ἐπαινεῖν. Verum alia est ratio
 Rhetorum, qui τὸ ἔπαινος accipiunt sensu magis proprio pro
 brevi iudicii honore, factis alicujus habito. Atque sic et Xe-
 nophon. in Paed. V. ubi ait: ὡς δὲ τοῦτ' ἤκουσαν πάντες μὲν ἐπῆνον,
 πάντες δ' ἐνεκωμιάζον [sic]. Praemittit ἐπῆνον, tanquam minus,
 et calore subito effusum, ac subdit ἐνεκωμιάζον, tanquam ma-
 jus, et cum meditatione prolatum, quasi diceret, non laudarunt
 solum, sed et verbis amplissimis plurimum commendarunt.

τε καὶ τόπους, ἄλογα ζῶα, καὶ πρὸς τούτοις φυτὰ πρό-
 σωπα μὲν, ὡς Θουκυδίδην, ἢ Δημοσθένην· πράγματα δὲ,
 ὡς δικαιοσύνην, ἢ σωφροσύνην· καιροὺς δὲ, ὡς ἔαρ, ἢ 8
 θέρος· τόπους δὲ, ὡς λιμένας καὶ κήπους· ἄλογα ζῶα,
 ὡς ἵππον, ἢ βοῦν· φυτὰ δὲ, ὡς ἐλαιάν⁶, ἢ ἄμπελον. 5
 Ἐγκωμιαστῶν δὲ καὶ κοινῇ, καὶ καθ' ἕκαστον· κοινῇ
 μὲν, ὡς ἅπαντας Ἀθηναίους· ἰδίᾳ δὲ, ὡς Ἀθηναῖον ἕνα·
 ἢ μὲν οὖν διαιρέσεις αὐτῆ τοῦ ἐγκωμίου· ἐργάσαιο δ'
 αὐτὸ⁷ τοῖσδε τοῖς κεφαλαίοις· προοιμιάσῃ μὲν πρὸς τὴν
 οὐσαν ὑπόθεσιν· εἶτα θήσεις τὸ γένος, ὃ διαιρήσεις εἰς 10
 ἔθνος, πατρίδα, προγόνους, καὶ πατέρας· εἶτα ἀνατρο-
 φῆν, ἣν διαιρήσεις εἰς ἐπιτηδεύματα, καὶ τέχνην, καὶ νό-
 μους· εἶτα τὸ⁸ μέγιστον τῶν ἐγκωμίων κεφάλαιον, ἐποί-
 σεις τὰς πράξεις· ἃς διαιρήσεις εἰς ψυχὴν⁹, καὶ σῶμα,
 καὶ τύχην· ψυχὴν μὲν, ὡς ἀνδρείαν¹⁰, ἢ φρόνησιν· σῶμα 15
 δὲ, ὡς κάλλος, ἢ τάχος, ἢ ῥώμην· τύχην δὲ, ὡς δυ-
 ναστείαν καὶ πλοῦτον, καὶ φίλους· ἐπὶ τούτοις, τὴν σύγ-
 κρισιν ἐκ παραθέσεως συνάγων τῷ ἐγκωμιαζομένῳ τὸ
 μείζον· εἶτα ἐπίλογον εὐχῇ μᾶλλον προσήκοντα.

² Ἐγκώμιον ¹¹ Θουκυδίδου.

20

Τιμᾶν ἄξιον τοὺς εὐρόντας τὰ χρήσιμα, οἷς ἐπορί-
 σαντο κάλλιστα, καὶ τὸ παρ' ἐκείνων φανέν ἐπανατίθε-
 σθαι δικαίως τοῖς δεῖξασιν· οὐκοῦν Θουκυδίδην ἐπαινέσω
 τοῖς λόγοις αὐτὸν τοῖς αὐτοῦ τιμᾶν προελόμενος. Ἄπαν-
 τας μὲν οὖν τοὺς εὐεργέτας τιμᾶσθαι καλόν· τοσοῦτῳ 25
 δὲ μᾶλλον τὸν ¹² Θουκυδίδην τῶν ἄλλων, ὅσω τῶν ἀπάν-
 των εὔρε τὸ κάλλιστον· οὔτε γὰρ λόγων ἐν τοῖς οὐσι

Scheff. 6 Par. 1. ἄμπελον ἢ ἐλαιαν. 7 Vind. αὐτήν.

8 τό Vind. om. 9 Valde duriter dicitur, πράξεις διαιρήσεις
 εἰς ψυχὴν, nec enim ψυχὴ est πράξις. Quare suspicor deesse
 quidpiam, fortasse κατὰ, vel quid simile. Scheff. 10 Par.

ἀνδρίαν. 11 Vind. εἰς Θουκυδίδην. 12 τὸν Vind. om.

κρείττον ὑπάρχει λαβεῖν, οὔτε Θουκυδίδου περὶ τοὺς λό-
 γους σοφώτερόν ἐστιν εὐρεῖν. Προῆλθε τοίνυν Θουκυδί-
 δης ἐκ γῆς, ἢ καὶ βίον αὐτῷ παρέσχε καὶ τέχνην. Οἱ γὰρ
 5 τὰς Ἀθήνας εὐρῶν, προγόνοις μὲν βασιλευσιν ἐχρήσατο,
 καὶ τὸ τῆς τύχης αὐτῷ δυνατώτερον ἐκ τοῦ προτέρου
 προελήλυθε¹³ γένους. καὶ προσλαβὼν ἄμφω, γένους
 ἰσὺν, καὶ πολιτείαν δημοτικὴν, εἰς ἐπανόρθωσιν ἑκατέ-
 10 ἄδικως διὰ τῆς ἰσηγορίας ἐπανορθούμενος, καὶ πολιτικὴν
 ἔνδειαν τῇ παρὰ τοῦ γένους εὐδαιμονίᾳ συγκρῦπτων.
 Καὶ τοιούτων φανεῖς τρέφεται μὲν πολιτεία καὶ νόμοις,
 ἃ τῶν ἄλλων ἀμεινω πεφύκασι¹⁵. Καὶ πρὸς ὄπλα καὶ
 νόμους ἕκμα ζῆν ἐγνωκῶς, φιλοσοφεῖν ὁ αὐτὸς καὶ στρα-
 15 τηγεῖν ἐβουλεύσατο, οὔτε τοὺς λόγους ὄπλων ἀποστερῶν,
 οὔτε τὰς μάχας ἐν μέρει τιθεῖς τῆς φρονήσεως¹⁶. καὶ
 μίαν ποιεῖται μελέτην, ὣν μίαν οὐκ εἶχε τὴν τέχνην, εἰς
 ἓν συνάγων, ἃ τῇ φύσει διέστηκεν ὡς δὲ¹⁷ εἰς ἄνδρας
 ἀφίκετο, ἐξήτει καιρὸν εἰς ἐπίδειξιν, ὣν καλῶς προσησκη-
 20 σατο¹⁸ καὶ ταχὺ παρέσχεν ἢ τύχη τὸν πόλεμον, καὶ τὰ
 πεπραγμένα πᾶσι τοῖς Ἕλλησιν οἰκείαν αὐτὸς ἐποιήσατο
 τέχνην καὶ φυλακὴν γέγονεν ὣν ὁ πόλεμος ἤγαγεν. ἃ
 γὰρ ἐποιοῦν ὡς ἕκαστοι, ταῦτα συγκρῦπτειν οὐκ ἀφῆκε¹⁹
 τὸν χρόνον ἐξ ὧν ἀλισκομένη μὲν ἐγνωσται Πλάταια²⁰,

13 Mon. 2. προελήλυθε. Edd. Mon. 1. Vind. προσλήλυθεν. 14
 Vind. ἑκατέρας τὸ παρ' ἑκατέρας φέρ. 15 Mon. 1. πεφύκασι.
 superscripto πεφύκασι. 16 Contrarium profertur ab inter-
 pretibus hoc loco. Vereor ne hic quoque desit aliquid, scri-
 pseritque noster, οὔτε τὰς μάχας λόγων, ut sit sensus, putasse
 partem prudentiae, neutrum altero privare. Scheff. 17
 Vind. δ' εἰς. tum Junct. ἀφίκετο. 18 Mon. 2. προσήκατο.
 19 Edd. Mon. 1. ἀφῆκεν. Vind. Mon. 2. ἀφῆκε. 20 A The-
 banis tempore nocturno, de quo Thucydides l. II. Scheff.

θρούμενα²¹ δὲ τὰ τῆς Ἀττικῆς ἔγνωρίζετο καὶ περιπλεο-
 μένη παρὰ τῶν Ἀθηναίων ἐδηλοῦτο Πελοπόννησος²²
 ναυμαχίας²³ εἶδεν ἢ Ναύπακτος λαθεῖν οὐκ ἀφῆκε ταῦ-
 τα Θουκυδίδης συγγράφων. Λέσβος²⁴ ἰάλω, καὶ μέχρι
 τοῦδε²⁵ κηρύττεται πρὸς τοὺς Ἀμβρακιώτας καθίστατο 5
 μάχη²⁶, καὶ τὸ γεγονός οὐκ ἀφείλεν ὁ²⁷ χρόνος δίκη
 Λακεδαιμονίων²⁸ οὐκ ἀγνοεῖται παράνομος. Σφακτηρία
 καὶ Πύλος²⁹, τὸ μέγα τῶν Ἀθηναίων οὐκ ἔλαθεν ἔρ-
 γον³⁰. ὅθεν Κερκυραῖοι³¹ μὲν παρὰ τὰς Ἀθήνας ἐκκλη-
 σιάζουσι³². Κορίνθιοι δὲ πρὸς αὐτοὺς ἀντιφθέγγονται. 10
 Αἰγινήται δὲ³³ κατήγοροῦντες εἰς Λακεδαίμονα ἔρχον-
 ται. καὶ σωφρονῶν μὲν ἐπ' ἐκκλησίας Ἀρχίδαμος³⁴
 Σθενελαΐδας δὲ ἐπὶ³⁵ μάχην κινῶν καὶ πρὸς τούτοις ὁ

- 21 A Peloponnesiis ductu Archidami regis Lacedaemoniorum.
 Idem dicto libro. Scheff. 22 Classe centum navium, cui
 Corcinus, Proteas et Socrates praefuere. Idem eodem loco.
 Scheff. Ald, Junt. Mon. 2. Πελοπόννησος. Monn. ἐδηλοῦτο, [de
 qua permutatione vide epist. crit. p. 43.,] sed ἐδηλοῦτο respon-
 det h. l. antecedentibus ἔγνωσται, ἔγνωρίζετο. 23 Quas Phor-
 mio commisit cum Peloponnesiis. Idem ibidem. Scheff.
 24 Ab Atheniensibus. Videtur enim eam occupationem intel-
 ligere, quam Thucydides describit l. III. quamquam capta
 fuerit et secunda vice, de qua idem l. VIII. Scheff. 25
 Mon. 1. ad marg. γρ. τούτου. 26 Acarnensium videlicet.
 Idem l. III. Scheff. 27 Ald. Junt. Mon. 2. ὁ om. est in
 Mon. 1. Vind. Port. 28 De civibus et urbe Plataeensium.
 Idem ibid. Scheff. 29 Ubi Lacedaemonios interceperunt,
 eosque ad pacem petendam compulerunt, atque tandem per
 Cleonem et Demosthenem vicerunt. Idem l. IV. Scheff.
 30 Mon. 1. ἔργον οὐκ ἔλαθεν. 31 De hac utriusque populi
 legatione agit l. I. Scheff. 32 Edd. Mon. 1: Vind. ἐκκλη-
 σιάζουσι. Mon. 2. ἐκκλησιάζουσιν. 33 δὲ Vind. Mon. 1. om.
 Habes et haec l. I. Scheff. 34 Exitat et haec deliberatio
 l. I. cum responsione Stenelei de bello Atheniensibus infe-
 rendo. Scheff. 35 Mon. 1. πρὸς superscripto ἐπὶ.

Περικλῆς³⁶ πρεσβείαν ἀτιμάζων Λακωνικήν, καὶ χαλαπαίνειν³⁷ οὐ συγχωρῶν Ἀθηναίους νοσοῦντας ταῦτα καθάπαξ παρὰ³⁸ τῆς Θουκυδίδου συγγραφής πρὸς ἅπαντα τηρεῖται τὸν βίον. Εἶτα τις³⁹ αὐτῷ παραβαλεῖ⁴⁰ τὸν Ἡρόδοτον; ἀλλ' ἐκεῖνος μὲν διηγεῖται πρὸς ἡδονήν· ὁ δὲ πρὸς ἀλήθειαν ἅπαντα φθέγγεται· ὅσον δὴ τὸ πρὸς χάριν τοῦ πρὸς ἀλήθειαν ἔλαττον, τοσοῦτον Ἡρόδοτος τῶν Θουκυδίδου καλῶν ἀπολείπεται. Πολλὰ ἦν ἕτερα περὶ Θουκυδίδου διεξελθεῖν, εἰ μὴ τὸ πάντα ἐρεῖν, τὸ
10 τῶν ἐπαίνων παρείλετο πλήθος.

Σοφίας⁴¹ ἐγκώμιον.

Σοφίαν εὐτυχὲς μὲν λαβεῖν, ἐπαινεῖσαι δὲ πρὸς ἀξίαν ἀδύνατον, ἢ τοσοῦτον εὐδαιμονίας περίεστιν, ὡς κοινὸν κτῆμα καταστῆναι θεῶν. Ἄλλος μὲν γὰρ ἄλλό τι τῶν
15 θεῶν ἐπετήδενσεν· Ἡρα τῶν γάμων ἐπιστατεῖ, πολέμων Ἄρης μετὰ τῆς Ἀθηνᾶς πυρὶ παρεχάλκευσεν· Ἡφαιστος· Ποσειδῶν ἠγεῖται τοῖς πλείουσιν ἄλλος ἄλλό τι τῶν θεῶν ἐπισηκῆσατο· σοφίας δὲ ἅπαντες μετέχουσιν⁴². ἰδίως δὲ παρὰ πάντας ὁ Ζεὺς· ὅσῳ γὰρ τῶν θεῶν ἐστὶ δυνατώ-
20 τερος, τοσοῦτῳ πάντων κατέστη σοφώτερος· καὶ σοφία Διὶ τὴν δυναστείαν πιστοῦται, καὶ θεοὶ μὲν αὐτὴν ἐκτήσαντο σύμφυτον, τὸ δὲ κτῆμα προῆλθεν εἰς γῆν, καὶ θεῶν παῖδες εἰς τὸν βίον ἠνέγκαντο· διὸ καὶ θαυμάσαι τοὺς ποιητὰς μοι περίεστιν, οἷς Παλαμήδην, καὶ Νέστο-

36 Eam intelligit, quam Athenienses mitti ad Lacedaemonios voluere de pace, quam ostendit Atheniensibus non esse honestam. Vide Thucyd. I. II. Interpres mentem non percepit. Scheff. 37 Ald. Junt. χαλαπένειν. 38 Ald. Junt. Mon. 2. Vind. καὶ τῆς. Mon. 1. Port. καὶ om. 39 Port. εἶτά τις. tum Ald. Junt. Mon. 1. 2. παραβάλλει. Port. παραβάλλοι. Vind. παραβαλεῖ. 41 Caput hoc abest a Vind. 42 Ald. Junt, μετέχουσι. 43 Fr. Portus vult, οὐ γὰρ ἔν, quod non conve-

ρα, καὶ εἴ τις ἄλλος ἐν τοῖς πρώτοις σοφώτατος ἄδεται, θεῶν παῖδας ἐποίησαν, οὐ καταστάντας τὴν φύσιν θεῶν ἢ⁴³ γὰρ ἂν καὶ αὐτοὶ θεοὶ καθειστήμεσαν, καὶ τῇ κοινῶνιᾳ τοῦ γένους, τὸ κοινὸν ἐδήλουν⁴⁴ τῆς ἀρετῆς· ἀλλ' οἷς⁴⁵ τὴν θεῶν ἀρετὴν προσεκτίησαντο, θεῶν ἐνομιζοντο⁵ παῖδες, καὶ δοκοῦσι θεῶν, ὧν σοφία κτῆμα τοῦ γένους προῆλθεν ὑπόμνημα. Σοφία τοίνυν ἐφ' ἑκάτερα κρατεῖ τῶν καιρῶν· τὰ μὲν γὰρ ἄλλα παρὰ τὴν εἰρήνην μόνου⁴⁶ εὐδοκίμει· τὰ δὲ παρὰ τὸν πόλεμον μόνου θαυμάζεται· μόνη δὲ σοφία τῶν ὄντων ἑκατέρων κρατεῖν, ὡς ἐνὸς¹⁰ ἐξεπίσταται· πολιτεύεται μὲν γὰρ κατὰ πόλεμον, ὡς εἰρήνην παντελῶς ἀγνοήσασα· τῆς δὲ εἰρήνης οὕτως μετέσχευ, ὡς ἀγνοῦσα καθάπαξ τὰς μάχας· καὶ παρ' ἣν ἂν κρατῇ⁴⁷, μόνης εἶναι νομίζεται· νομοθετεῖ μὲν γὰρ ἐν εἰρήνης καιρῷ, καὶ παντοδαποῖς⁴⁸ ἡσυχίας εἶδει κέρρη-¹⁵ται· τοῖς δὲ πολέμοις εἰσηγεῖται τὰς νίκας· καὶ σοφία κρατεῖν ἐν τοῖς ὅπλοις παρέχουσα⁴⁹, παρὰ τὰς ἐκκλησίας ἄλλον οὐκ ἔα κατορθοῦν· ἀλλ' ἐπ' ἀμφοτέρα κρατεῖν οἶδεν ἐπίσης, πολεμοῦντας, καὶ μένοντας⁵⁰· μόνη σοφία τὰ θεῶν ὑποκρίνεται· μόνη γὰρ ὡς θεὸς τὸ μέλλον ἐπί-²⁰σταται· αὕτη γεωργοῖς ἀνῆκε τὴν γῆν, καὶ τοῖς πλέουσι νέμει τὴν θάλασσαν· οὔτε καρποὺς ὑπῆρχε λαβεῖν σοφίας χωρὶς, οὔτ' αὖ πάλιν ἐπιβαίνειν νεῶς χωρὶς τοῦ σοφῶς

nit. Scheff. 44 Mon. 2. ἐδήλου. 45 Illud οἷς sic est positum hoc loco, ut supra, οἷς Παλαμῆδην ἄδεται. Itaque sententia: sed ut quorum opera Deorum virtutem essent consecuti, ab iisdem haberentur et pro filiis Deorum. Vult, poetas tribuisse ipsis virtutem humana ampliorem, ut non sine causa videantur simul fecisse filios Deorum. Scheff. 46 Port. μόνην. 47 Mon. 2. κρατεῖ. 48 Edd. Mon. 1. παντοδαπῆς. Mon. 2. παντοδαποῖς. 49 Mon. 1., in quo hoc folium manu recentiore scriptum est; παρασχοῦσα. 50 Istuc μένειν ita usurpatum absolute, ut oppositum sit τοῦ πολεμεῖν, non meminī me alibi observare. Quare suspicor deesse quid-

κυβερνήσοντος ὥστε πᾶν εἴ τι θάλαττα φιλοτιμεῖται,
καὶ ὅσα γῆ τοῖς ἀνθρώποις παρέχει, ταῦτα σοφίας κα-
θεστήκασιν⁵¹ εὐρεῖσι· αὐτῆ λαθεῖν οὐ κατέλιπεν ἂ τῶν
ἀπορρήτων οὐρανὸς ἔχει παρ' ἑαυτῶ. καὶ γὰρ ὅσον ἡλιος
5 περιέρχεται κύκλον, καὶ ἂ τῶν ἀστέρων περιέδραμεν ἕκα-
στος⁵², μόνῃ σοφία τοῖς ἀνθρώποις ἐξεῦρεν. ἤδη καὶ
τὰ τῆς γῆς⁵³ ὁ σοφὸς οὐκ ἠγνόησεν, καὶ ἄς τελευτῶν-
τες ἐσόμεθα, μόνῃ σοφία παρέσχεν. Τροίαν εἶλεν⁵⁴ ἦν
ἔλειν ὁ πολὺς οὐ δεδύνηται χρόνος, σοφὸν παρεστήσατο
10 βούλευμα⁵⁵. καὶ Περσῶν⁵⁶ ὅλην διέλυσε⁵⁷ δύναμιν, δι'
ἐνὸς⁵⁸ κυροῦσα βουλεύματος· ὁ Κύκλωπος ὀφθαλμὸς
διεφθείρετο⁵⁹, βεβουλευκότες Ὀδυσσεῶς σοφώτερον ὥστε
πᾶν εἴ τι⁶⁰ κρατεῖ, σοφίας προῆλθεν· εἶτα τίς αὐτῇ τὴν
ἀνδρείαν παραβαλεῖ⁶¹; ἀλλ' ὁ ποιεῖν πέφυκε δύναμις, ἐκ
15 σοφίας κομίζεται⁶². κἂν τῆς ἀνδρείας ἀνέλης τὴν φρό-

riam, forte ἐπὶ ἡσυχίᾳ. Scheff. 51 Mon. 1. καθίστηεν. ita
Pausan. VII. 9. 6. γράμματά τε αὐτίκα ὑπὸ τῆς βουλῆς ἐς τὴν Ἀ-
θήνας κατεπέμπετο. Angel. κατεπέμποντο. 52 ἕκαστος Ald.
Junt. Mon. 2. om. est in Mon. 1. Port. 53 Atqui hoc
praecessit jam. Quare ista lectio mihi valde est suspecta.
Mallem τὰ τῆς ζωῆς. Scheff. Mon. 1. ἤδη δὲ καὶ κατὰ γῆν.
Sq. ὁ abest a Monn. Ald. Junt. posuit Port. 54 εἶλεν Mon.
1. om. 55 Graecorum atque Heleni equi machinam admo-
ventium, de qua re Virgilius, Dycitis Cretensis, atque alii.
Scheff. 56 Ad marg. exempl. Par. Τρώων. Schol. Ald.
ἕτεροι Τρώων ἀναγινώσκουσι. 57 Edd. Mon. 1. διέλυσεν. Mon.
2. διέλυσε. 58 Mon. 1. τοῦτο κυροῦσα. 59 Portus mallet
διεπείρετο, sed nil necesse est. Scheff. Par. et Monn. tuen-
tur ἐφθείρετο. 60 Port. ὁ τι. 61 Ald. Junt. Mon. 2. πα-
ραβαλλεῖ. Mon. 1. Port. παραβαλεῖ. Port. iterum εἶτά τις.
62 Mon. 1. 2. νομίζεται. exempl. Par. κομίζ. Vita Joseph. c.
28. τὰ ἐκ τῆς ἀσπαγῆς κομισθέντα χρήματα. Pag. 1423. νομισθέν-
τα. Dem. in Mid. p. 530. παρ' ὧν τὰ ἀνθρώποια εἰς τοὺς Ἕλλη-
νας κομίζεται. 3 codd. Bekkeri νομίζεται.

νησιν, κατηγορούμενον ἔμεινε· πολλὰ ἦν ἄλλα περὶ τῆς σοφίας διεξιθεῖν· ἀλλ' εἰς ἅπαν ἐρεῖν τοῖς διεξιούσιν ἀμήχανον.

Cap. IX.

Ὅρος ψόγου.

Ψόγος ἐστὶ λόγος ἐκθρῆκτικὸς τῶν προσόντων τινὶ ¹ 5 κακῶν. Τόπου δὲ κοινού διενήνοχε τῷ τὸν μὲν τόπον ἐπάγεσθαι κόλασιν, τὸν δὲ ψόγον μόνην ² ἔχειν διαβολὴν ³· διαιρεῖται δὲ τοῖς αὐτοῖς κεφαλαίοις, οἷσπερ καὶ τὸ ἐγκώμιον, καὶ τοσαῦτα δεῖ ψέγειν, ὅσα καὶ ἐγκωμιά- 10 ζειν· πρόσωπά τε καὶ πράγματα, καιρούς τε καὶ τόπους, ¹⁰ ἄλογα ⁴ ζῶα, καὶ πρὸς τούτοις φυτά· ψεκτέον δὲ καὶ κοινῇ, καὶ καθ' ἕκαστον· καὶ προσιμαζόμενος ⁵ ἐποίσεις τὸ γένος, ὃ ⁶ διαρῆσεις ὁμοίως τῷ ἐγκωμίῳ, καὶ τὴν ἀνατροφήν, καὶ τὰς πράξεις, καὶ τὴν σύγκρισιν, καὶ τὸν ἐπίλογον οὕτω θήσεις, ὡς καὶ ἐν τοῖς ἐγκωμίοις. 15

Ψόγος ⁷ Φιλίππου.

Οὔτε τὴν ἀρετὴν ἐπαίνων χωρὶς, οὔτε τὴν κακίαν ἔξω ψόγου προσήκει καταλιπεῖν, ὅτι καὶ ⁸ δι' ἀμφοτέρων ἐγκαταλείπεται κέρδος, ἐπαινουμένων μὲν ἀγαθῶν, κακιζομένων δὲ πονηρῶν ⁹· ἅπαντας μὲν οὖν ἀκούσαντες κακῶς 20

1 τινὶ Mon. 2. om. 2 Vind. κοινὴν μόνην. super κοινὴν scribitur: γρ. ψιλὴν. 3 Medio sensu, sic ut nudam signet incusationem, quomodo et Isocrates usurpavit, et aliam dixit esse ψευδῆ, aliam non esse. Nisi malimus accipere pro iudicio vel opinione de re, quomodo apud Hesychium est ὑπόληψις. Interpretatio vulgaris non est idonea. Scheff. 4 Ald. ἄλλογα. 5 Vind. inserit μὲν. 6 Mon. 2. καί. 7 Habes idem progymnasma elaboratum a Libanio, quocum conferre possunt, qui dant operam Graecae eloquentiae. Scheff. 8 καὶ Vind. om. 9 Vind. iterum ἀγαθῶν.

νος μείζον καθίσταται· ὁ μὲν γὰρ εἰς ἓνα³⁶ παρατυχόν-
τα μαιφρονεῖ· ὁ δὲ ὅλας μεταβάλλει τὰς τῆς πόλεως τύ-
χας. ὅσῳ τοίνυν τὸ λυπεῖν ἐν βραχεῖ τοῦ πάντας μαι-
φρονεῖν ὑπάρχει καταδειότερον, τοσοῦτω³⁷ ἀνδροφόνου³⁸
5 τύραννος φαυλότερον.

Γνώμη. Ἐπετα τοῖς ἄλλοις ἅπασιν³⁹ ἀνθρώποις,
κἄν τὰ⁴⁰ δεινότετα πράξωσι, τὴν γνώμην γοῦν⁴¹ ἐξε-
λέσθαι τῆς πράξεως, μόνος δὲ ὁ⁴² τύραννος ἀκούσιον⁴³
εἰπεῖν οὐκ ἔχει τὴν τόλμαν· εἰ μὲν γὰρ ἄκων ἐνεχειρεῖ
10 τῷ τυραννεῖν, τυχὸν ἂν τις αὐτὸν ἀφῆκε τῆς γνώμης·
ἐπεὶ⁴⁴ δὲ βεβουλευμένος⁴⁵ ἔδρασε, ποῦ δίκαιον αἰτίας
ὑπεξελεῖν⁴⁶ τὸν⁴⁷ πρὸ τῶν ἔργων τῇ γνώμῃ γενόμενον;

Παρέκβασις. Οἱ μὲν οὖν ἄλλοι πάντες ἀνθρω-

35 Par. ἄλλὰ τῦρ. 36 Mon. 1. τὸν παρατ. 37 Par. τοσοῦτα. ^{ον}
Vind. Mon. 1. τοσοῦτον. 38 Ald. Junt. Monn. Vind. ἀνδροφόνος τυ-
ράννου. Port. Par. ἀνδροφόνου τύραννος. 39 ἅπασιν Vind. om.
Saep̄ excidit Aristid. τέχνη. p. 462. καὶ διεξῶν ἡλίκα τὴν Ἑλλάδα πῦσαν
ἀδικούσῳ. Par. πᾶσαν om. Arsin. p. 690. προκαθιστάμεθα δὲ ἐν τοῖς
ζητήμασιν ἢ ἐκ διανοίας ἐξετάσεως. Par. post ζητήμ. addit πᾶσιν.
Vit. Josephi c. 4. ἀλλὰ καὶ κατ' εὐτυχίαν ἐλαττοῦνται. Par. 1423.
ἅπαντες ἕλ. c. 9. καταλυθῆναι δὲ παρ' αὐτοῖς τὴν τε βασιλικὴν
τράπεζαν καὶ τὰ ἀρχαῖα. Par. 1423. addit πάντα. 40 τὰ Vind.
om. 41 Men. 1. οὖν. 42 ὁ Par. Mon. 2. Vind. om. 43
Edd. Par. εἰπεῖν οὐκ ἔχει [Par. ἔσχε] τὴν τόλμαν ἀκούσιον. Monn.
Vind. ἀκούσιον ἔ. οὐκ ἔσχε [in Mon. 1. superscriptum ἔχει] τὴν
τόλμ. 44 Mon. 1. ἐπειδὴ δὲ. 45 Ald. Junt. Monn. Vind.
βεβουλευμένως. 46 Port. ὑπεξελθεῖν. ad marg. γρ. ὑπεξελεῖν,
ut legitur in Ald. Junt. et in codd. Scheff.: „Fr. Portus
conjiciebat ὑπεξελεῖν. Ego nihil censeo mutandum.“ Lectio
ὑπεξελθεῖν orta ex absentia genitivi αἰτίας, quem recedat ex
Mon. 1. 47 Par. τὸ eraso γ. Vind. Mon. 1. τὸ — γινόμε-
νον. Scheff.: „Putat τύραννον, quod intelligendum est. In-
terpres denuo aliud egisse videtur“. 48 Par. ὑμῖν.

ποι παρ' ἡμῶν⁴⁸ οἱ κρινόμενοι τὸ παρὸν μόνον ὑπεύθυ-
νον ἔχουσι, διὰ δὲ τὸ φθάσαν πολλάκις⁴⁹ ἀφίενται μόν-
νος δὲ ὁ παρὸν ἐπ'⁵⁰ ἀμφοτέρω κρίνεται βίω· τὸ τε
γὰρ φθάσαν ἐπὶ μετρίοις⁵¹ οὐκ ἤγαγε, καὶ τὸ παρὸν
τῶν γεγενημένων ἐστὶ χαλεπώτερον ὥστε ἀμφοτέρων ὑπε- 5
χέτω τὴν δίκην, ὧν τε πρότερον, καὶ ὧν μετ' ἐκεῖνα⁵²
λελύπηκε⁵³.

Ἐλέου ἐκβολή. Τίνες οὖν αὐτὸν ἐξαιτούμενοι
λύσονται; νῆ Δία παῖδες; ἀλλ' ὅπότε⁵⁴ ἂν ὀδύρωνται,
τότε παρεστάναι τοὺς νόμους νομίσατε· οἷς πολλῶ δῆ- 10
που δικαιοτέρον⁵⁵, ἢ τοῖς τούτου παισὶ τὴν ψῆφον ἐπε-
νεγκεῖν διὰ μὲν γὰρ⁵⁶ τοὺς τούτου παῖδας ἢ⁵⁷ τυραν-
νὴς βεβαιωθήσεται⁵⁸, διὰ δὲ τοὺς νόμους τὸ δικάζειν
ὑμεῖς⁵⁹ παρελήφατε· ὥστε δι' οὓς ὑμεῖς δικασταὶ κα-
θεστήκατε, τούτοις ἐστὲ δικαιοτέροι τὴν ψῆφον ἐπε- 15
νεγκεῖν.

Νόμιμον. Καί τοι⁶⁰ εἰ νόμος, τοὺς ἐλευθεροῦν-
τας τὴν πατρίδα τιμᾶν, τοὺς καταδουλομένους⁶¹ κο-
λάζεσθαι λείπεται.

Δίκαιον. Δίκαιον δὲ τσαύτην ἐν ἡμῶν⁶² ὑπο- 20
στῆναι τὴν δίκην, ὁπόσην αὐτὸς κατειργάσατο.

Ἐυμέρον. Αὐσιτελήσει δὲ πεισὼν τύραννος· ἐστά-
ναι γὰρ παρασκευάσει τοὺς νόμους.

Δυνατόν. Ἔραον δὲ τὴν τοῦ παρόντος ἐργάσα-
σθαι κόλασιν· αὐτὸ γὰρ ὡσπερ αὐτῶ δορυφόρων ἐδέησεν 25

49 Par. om. 50 Vind. ἐπ' αὐτῶ γε ἀμφ. 51 Vind. Mon. 2.

ἐπὶ μετρίου. 52 Vind. μετὰ ταῦτα. 53 Vind. Mon. 1. λε-
λύπηκεν. 54 Vind. ὅπότεν. Vind. et Mon. 2. ὀδύρονται. 55

In Mon. 1. superscriptum βοηθήσαι. 56 Vind. γε. 57

Par. Mon. 1. Vind. ἢ τούτου τυραννὴς. servato τούτου antece-
dente. 58 Vind. βεβαιώσεται. 59 Port. ἡμεῖς. 60

Scheff.: „καὶ εἰ ποιῆ ὁ νόμος“. in notis: „Omnes veteres:

καὶ τοι εἰ νόμος, atque sic scribendum“. 61 Ald. Junt. κα-
ταδουλομένους. 62 Vind. ἡμῶν. 63 τῆς Ald. Junt. Monn.

εἰς τὴν τῆς⁶³ τυραννίδος ἐπίθεσιν⁶⁴, οὕτω καὶ ἡμῖν δε-
 ῆσει συμμάχων εἰς τὴν τοῦ τυράννου κατάλυσιν· ἀλλὰ
 δικαστῶν ἀρκέσει ψῆφος, ὅλην⁶⁵ ἀνελεῖν τυραννίδος τὴν
 δύναμιν.

Cap. VIII.

“Ὅρος¹ ἐγκωμίου.

5

Ἐγκωμίων ἐστὶ λόγος ἐκθετικὸς τῶν προσόντων τινὶ²
 καλῶν εἶρηται δὲ οὕτως ἐκ τοῦ ἐν κώμαις ἄδειν³ τὸ πα-
 λαιὸν κώμας δὲ ἐκάλουν τοὺς στενωπούς. Διενήνοχε⁴
 δὲ ὕμνου, καὶ ἐπαινοῦ, τῷ τὸν μὲν ὕμνον εἶναι θεῶν, τὸ
 10 δὲ ἐγκωμίων θνητῶν· καὶ τῷ τὸν μὲν ἔπαινον ἐν βρα-
 χεῖ⁵ γίνεσθαι, τὸ δὲ ἐγκωμίων κατὰ τέχνην ἐκφέρεσθαι.
 Ἐγκωμιαστῆον δὲ πρόσωπά τε καὶ πράγματα, καιρούς

om. est in Par. Vind. Port. 64 Par. Mon. 2. ἐπίδειξιν. 65
 Par. Vind. ὅλης.

1 Vind. περί. 2 τινὶ Par. om. 3 Convenit Theon,
 Auctor Etymologici Magni, Phavorinus, Scaliger, Vossius, alii.
 Sunt tamen, qui derivationem reddant aliam. Scheff. 4
 Edd. et Monn. διενήνοχεν. Par. Vind. διενήνοχε. 5 Idem cen-
 set Scaliger l. III. Poët. c. 10., qui videtur hinc sumsisse.
 Verum carpit eum Vossius lib. I. Inst. Orat. c. 5., qui contra
 censet ἔπαινον esse totum, ἐγκώμιον vero partem. At profecto
 si τὸ ἔπαινος vulgariter accipiatur, etiam ἐγκώμιον est ἔπαινος,
 tali enim acceptione ἐπαινέει, quisquis quoquo modo facta alte-
 rius commendat. Id quod sine dubio volebat Scaliger, quan-
 do dixit, omnem ἐγκωμιάζοντα ἐπαινέειν. Verum alia est ratio
 Rhetorum, qui τὸ ἔπαινος accipiunt sensu magis proprio pro
 brevi iudicii honore, factis alicujus habito. Atque sic et Xe-
 nophon. in Paed. V. ubi ait: ὡς δὲ τοῦτ' ἤκουσαν πάντες μὲν ἐπῆρουν,
 πάντες δ' ἐνεκωμιάζον [sic]. Praemittit ἐπῆρουν, tanquam minus,
 et calore subito effusum, ac subdit ἐνεκωμιάζον, tanquam ma-
 jus, et cum meditatione prolatum, quasi diceret, non laudarunt
 solum, sed et verbis amplissimis plurimum commendarunt.

τε καὶ τόπους, ἄλογα ζῶα, καὶ πρὸς τούτοις φυτὰ πρό-
 σωπα μὲν, ὡς Θουκυδίδην, ἢ Δημοσθένην· πράγματα δὲ,
 ὡς δικαιοσύνην, ἢ σωφροσύνην· καιρούς δὲ, ὡς ἔαρ, ἢ 8
 θέρος· τόπους δὲ, ὡς λιμένας καὶ κήπους· ἄλογα ζῶα,
 ὡς ἵππον, ἢ βοῦν· φυτὰ δὲ, ὡς ἐλαίαν⁶, ἢ ἄμπελον. 5
 Ἐγκωμιαστέον δὲ καὶ κοινῇ, καὶ καθ' ἕκαστον· κοινῇ
 μὲν, ὡς ἅπαντας Ἀθηναίους· ἰδίᾳ δὲ, ὡς Ἀθηναῖον ἕνα·
 ἢ μὲν οὖν διαιρέσεις αὐτῆ τοῦ ἐγκωμίου· ἐργάσαιο δ'
 αὐτὸ⁷ τοῖσδε τοῖς κεφαλαίοις· προομιᾶσιν μὲν πρὸς τὴν
 οὕσαν ὑπόθεσιν· εἶτα θήσεις τὸ γένος, ὃ διαιρήσεις εἰς 10
 ἔθνος, πατρίδα, προγόνους, καὶ πατέρας· εἶτα ἀνατρο-
 φὴν, ἣν διαιρήσεις εἰς ἐπιτηδεύματα, καὶ τέχνην, καὶ νό-
 μους· εἶτα τὸ⁸ μέγιστον τῶν ἐγκωμίων κεφάλαιον, ἐποί-
 σεις τὰς πράξεις· ἃς διαιρήσεις εἰς ψυχὴν⁹, καὶ σῶμα,
 καὶ τύχην· ψυχὴν μὲν, ὡς ἀνδρείαν¹⁰, ἢ φρόνησιν· σῶ- 15
 μα δὲ, ὡς κάλλος, ἢ τάχος, ἢ ῥώμην· τύχην δὲ, ὡς δυ-
 ναστείαν καὶ πλοῦτον, καὶ φίλους· ἐπὶ τούτοις, τὴν σύγ-
 κρισιν ἐκ παραθέσεως συνάγων τῷ ἐγκωμιαζομένῳ τὸ
 μείζον· εἶτα ἐπίλογον εὐχῇ μᾶλλον προσήκοντα.

Ἐγκώμιον¹¹ Θουκυδίδου.

20

Τιμᾶν ἄξιον τοὺς εὐρόντας τὰ χρήσιμα, οἷς ἐπορί-
 σαντο κάλλιστα, καὶ τὸ παρ' ἐκείνων φανέν ἐπανατίθε-
 σθαι δικαίως τοῖς δεῖξασιν οὐκοῦν Θουκυδίδην ἐπαινέσω
 τοῖς λόγοις αὐτὸν τοῖς αὐτοῦ τιμᾶν προελλόμενος. Ἄπαν-
 τας μὲν οὖν τοὺς εὐεργέτας τιμᾶσθαι καλόν· τοσοῦτῳ 25
 δὲ μᾶλλον τὸν¹² Θουκυδίδην τῶν ἄλλων, ὅσω τῶν ἅπαν-
 των εὔρα τὸ κάλλιστον· οὔτε γὰρ λόγων ἐν τοῖς οὕσι

Scheff. 6 Par. 1. ἄμπελον ἢ ἐλαίαν. 7 Vind. αὐτήν.

8 τό Vind. om. 9 Valde duriter dicitur, πράξεις διαιρήσεις

εἰς ψυχὴν, nec enim ψυχὴ est πράξις. Quare suspicor deesse

quidpiam, fortasse κατά, vel quid simile. Scheff. 10 Par.

ἀνδρείαν. 11 Vind. εἰς Θουκυδίδην. 12 τὸν Vind. om.

κρείττον ὑπάρχει λαβεῖν, οὔτε Θουκυδίδου περὶ τοὺς λό-
 γους σοφώτερον ἔστιν εὔρειν. Προῆλθε τοίνυν Θουκυδί-
 δης ἐκ γῆς, ἣ καὶ βίον αὐτῷ παρέσχε καὶ τέχνην. Οἱ γὰρ
 ἐτέρωθεν γέγονεν, ἀλλ' ὅθεν οἱ λόγοι· καὶ μητέρα βίου
 5 τὰς Ἀθίνας εὐρῶν, προγόνους μὲν βασιλευσιν ἐχρήσατο,
 καὶ τὸ τῆς τύχης αὐτῷ δυνατώτερον ἐκ τοῦ προτέρου
 προελήλυθε¹³ γένους. καὶ προσλαβὼν ἄμφω, γένους
 ἰσχὺν, καὶ πολιτείαν δημοτικὴν, εἰς ἐπανόρθωσιν ἑκατέ-
 10 ἀδίκως διὰ τῆς ἰσηγορίας ἐπανορθούμενος, καὶ πολιτικὴν
 ἔνδειαν τῇ παρὰ τοῦ γένους εὐδαιμονία συγκρούπτων.
 Καὶ τοιούτων φανεῖς τρέφεται μὲν πολιτεία καὶ νόμοις,
 ἃ τῶν ἄλλων ἀμείνω πεφύκασι¹⁵. Καὶ πρὸς ὄπλα καὶ
 νόμους ἕμα ζῆν ἐγνωκῶς, φιλοσοφεῖν ὁ αὐτὸς καὶ στρα-
 15 τηγεῖν ἐβουλεύσατο, οὔτε τοὺς λόγους ὄπλων ἀποστερῶν,
 οὔτε τὰς μάχας ἐν μέρει τιθεῖς τῆς φρονήσεως¹⁶. καὶ
 μίαν ποιεῖται μελέτην, ὣν μίαν οὐκ εἶχε τὴν τέχνην, εἰς
 ἓν συνάγων, ἃ τῇ φύσει διέστηκεν ὡς δὲ¹⁷ εἰς ἄνδρας
 ἀφίκετο, ἐξήτει καιρὸν εἰς ἐπίδειξιν, ὧν καλῶς προησκή-
 20 σατο¹⁸. καὶ ταχὺ παρέσχεν ἡ τύχη τὸν πόλεμον, καὶ τὰ
 πεπραγμένα πᾶσι τοῖς Ἕλλησιν οἰκείαν αὐτὸς ἐποίησατο
 τέχνην καὶ φυλακὴν γέγονεν ὧν ὁ πόλεμος ἦγαγεν. ἃ
 γὰρ ἐποίουν ὡς ἕκαστοι, ταῦτα συγκρούπτειν οὐκ ἀφῆκε¹⁹
 τὸν χρόνον· ἐξ ὧν ἀλίσκομένη μὲν ἐγνωσται Πλάταια²⁰,

13 Mon. 2. προελήλυθε. Edd. Mon. 1. Vind. προελήλυθεν. 14
 Vind. ἑκατέρας τὸ παρ' ἑκατέρας φέρ. 15 Mon. 1. πεφύκασι.
 superscripto πεφύκασι. 16 Contrarium profertur ab inter-
 pretibus hoc loco. Vereor ne hic quoque desit aliquid, scri-
 pseritque noster, οὔτε τὰς μάχας λόγων, ut sit sensus, putasse
 partem prudentiae, neutrum altero privare. Scheff. 17
 Vind. δ' εἰς. tum Junct. ἀφίκετο. 18 Mon. 2. προσήκατο.
 19 Edd. Mon. 1. ἀφῆκεν. Vind. Mon. 2. ἀφῆκε. 20 A The-
 banis tempore nocturno, de quo Thucydides l. II. Scheff.

ἠνούμενα²¹ δὲ τὰ τῆς Ἀττικῆς ἔγνωρίζετο· καὶ περιπλο-
 μένη παρὰ τῶν Ἀθηναίων ἐδηλοῦτο Πελοπόννησος²².
 πανμαχίας²³ εἶδεν ἢ Ναύπακτος· λαθεῖν οὐκ ἀφῆκε ταῦ-
 τα Θουκυδίδης συγγράφων. Λίσσος²⁴ ἰάλω, καὶ μέχρι
 τοῦδε²⁵ κηρύττεται· πρὸς τοὺς Ἀμβρακιώτας καθίστατο 5
 μάχη²⁶, καὶ τὸ γεγονός οὐκ ἀφείλεν ὁ²⁷ χρόνος· δίκη
 Λακεδαιμονίων²⁸ οὐκ ἀγνοεῖται παράνομος. Σφακτηρία
 καὶ Πύλος²⁹, τὸ μέγα τῶν Ἀθηναίων οὐκ ἔλαθεν ἔρ-
 γον³⁰. ὄθεν Κερκυραῖοι³¹ μὲν παρὰ τὰς Ἀθήνας ἐκκλη-
 σιάζουσι³². Κορίνθιοι δὲ πρὸς αὐτοὺς ἀντιφθέγγονται. 10
 Αἰγινήται δὲ³³ κατήγοροῦντες εἰς Λακεδαίμονα ἔρχο-
 νται. καὶ σωφρονῶν μὲν ἐπ' ἐκκλησίας Ἀρχίδαμος³⁴.
 Σθενελαΐδας δὲ ἐπὶ³⁵ μάχην κινῶν καὶ πρὸς τούτοις ὁ

21 A Peloponnesiis ductu Archidami regis Lacedaemoniorum. Idem dicto libro. Scheff. 22 Classe centum navium, cui Corcinus, Proteas et Socrates praefuere. Idem eodem loco. Scheff. Ald. Junt. Mon. 2. Πελοπόννησος. Monn. ἔδηλοῦτο, [de qua permutatione vide epist. crit. p. 43.] sed ἔδηλοῦτο respon- det h. l. antecedentibus ἔγνωσται, ἔγνωρίζετο. 23 Quas Phormio commisit cum Peloponnesiis. Idem ibidem. Scheff. 24 Ab Atheniensibus. Videtur enim eam occupationem intel- ligere, quam Thucydides describit l. III. quamquam capta fuerit et secunda vice, de qua idem l. VIII. Scheff. 25 Mon. 1. ad marg. γρ. τούτου. 26 Acarnensium videlicet. Idem l. III. Scheff. 27 Ald. Junt. Mon. 2. ὁ om. est in Mon. 1. Vind. Port. 28 De civibus et urbe Plataeensium. Idem ibid. Scheff. 29 Ubi Lacedaemonios interceperunt, eosque ad pacem petendam compulerunt, atque tandem per Cleonem et Demosthenem vicerunt. Idem l. IV. Scheff. 30 Mon. 1. ἔργον οὐκ ἔλαθεν. 31 De hac utriusque populi legatione agit l. I. Scheff. 32 Edd. Mon. 1: Vind. ἐκκλη- σιάζουσι. Mon. 2. ἐκκλησιάζουσιν. 33 δὲ Vind. Mon. 1. om. Habes et haec l. I. Scheff. 34 Eitat et haec deliberatio l. I. cum responsione Stenelei de bello Atheniensibus infe- rendo. Scheff. 35 Mon. 1. πρὸς superscripto ἐπὶ.

Περικλῆς³⁶ πρεσβειαν ἀτιμάζων Λακωνικὴν, καὶ χαλεπαίνειν³⁷ οὐ συγχωρῶν Ἀθηναίους νοσοῦντας ταῦτα καθάπαξ παρὰ³⁸ τῆς Θουκυδίδου συγγραφῆς πρὸς ἅπαντα τηρεῖται τὸν βίον. Εἶτα τίς³⁹ αὐτῷ παραβαλεῖ⁴⁰ τὸν Ἡρόδοτον; ἄλλ' ἐκεῖνος μὲν διηγεῖται πρὸς ἡδονήν· 9 ὁ δὲ πρὸς ἀλήθειαν ἅπαντα φθέγγεται ὅσον δὴ τὸ πρὸς χάριν τοῦ πρὸς ἀλήθειαν ἔλαττον, τοσοῦτον Ἡρόδοτος τῶν Θουκυδίδου καλῶν ἀπολείπεται. Πολλὰ ἦν ἕτερα περὶ Θουκυδίδου διεξελθεῖν, εἰ μὴ τὸ πάντα ἱερεῖν, τὸ 10 τῶν ἐπαινῶν παρείλετο πλήθος.

Σοφίας⁴¹ ἐγκώμιον.

Σοφίαν εὐτυχῆς μὲν λαβεῖν, ἐπαινέσαι δὲ πρὸς ἀξίαν ἀδύνατον, ἢ τοσοῦτον εὐδαιμονίας περίεστιν, ὡς κοινὸν κτήμα καταστήναι θεῶν. Ἄλλος μὲν γὰρ ἄλλό τι τῶν 15 θεῶν ἐπετήδευσεν Ἡρα τῶν γάμων ἐπιστατεῖ, πολέμων Ἄρης μετὰ τῆς Ἀθηνᾶς πυρὶ παρεχάλκευσεν Ἡφαιστος· Ποσειδῶν ἠγεῖται τοῖς πλέουσιν ἄλλος ἄλλό τι τῶν θεῶν ἐπησχίσαστο· σοφίας δὲ ἅπαντες μετέχουσιν⁴²· ἰδίως δὲ παρὰ πάντας ὁ Ζεὺς· ὅσῳ γὰρ τῶν θεῶν ἐστὶ δυνατώ- 20 τερος, τοσοῦτῳ πάντων κατέστη σοφώτερος· καὶ σοφία Διὶ τὴν δυναστείαν πιστοῦται, καὶ θεοὶ μὲν αὐτὴν ἐκτήσαντο σύμφυτον, τὸ δὲ κτήμα προῆλθεν εἰς γῆν, καὶ θεῶν παῖδες εἰς τὸν βίον ἠνέγκαντο· διὸ καὶ θαυμάσαι τοὺς ποιητάς μοι περίεστιν, οἷς Παλαμῆδην, καὶ Νέστο-

36 Eam intelligit, quam Athenienses mitti ad Lacedaemonios voluere de pace, quam ostendit Atheniensibus non esse honestam. Vide Thucyd. l. II. Interpretes mentem non percepit. Scheff. 37 Ald. Junt. χαλαιπέειν. 38 Ald. Junt. Mon. 2. Vind. καὶ τῆς. Mon. 1. Port. καὶ om. 39 Port. εἰτά τις. tum Ald. Junt. Mon. 1, 2. παραβάλλει. Port. παραβάλλοι. Vind. παραβαλεῖ. 41 Caput hęc abest a Vind. 42 Ald. Junt. μετέχουσι. 43 Fr. Portus vult, οὐ γὰρ ἄν, quod non conve-

ρα, καὶ εἴ τις ἄλλος ἐν τοῖς πρώτοις σοφώτατος ἄδεται, θεῶν παῖδας ἐποίησαν, οὐ καταστάντας τὴν φύσιν θεῶν ἢ⁴³ γὰρ ἂν καὶ αὐτοὶ θεοὶ καθειστήκεσαν, καὶ τῇ κοινῶν τῷ γένους, τὸ κοινὸν ἐδήλουν⁴⁴ τῆς ἀρετῆς· ἀλλ' οἷς⁴⁵ τὴν θεῶν ἀρετὴν προσεκλήσαντο, θεῶν ἐνομιζόντο 5 παῖδες, καὶ δοκοῦσι θεῶν, ὧν σοφία κτῆμα τοῦ γένους προήλθεν ὑπόμνημα. Σοφία τοίνυν ἐφ' ἑκάτερα κρατεῖ τῶν καιρῶν· τὰ μὲν γὰρ ἄλλα παρὰ τὴν εἰρήνην μόνον⁴⁶ εὐδοκίμει· τὰ δὲ παρὰ τὸν πόλεμον μόνον θαυμάζεται· μόνη δὲ σοφία τῶν ὄντων ἑκατέρων κρατεῖν, ὡς ἐνὸς 10 ἐξέπιστάται· πολιτεύεται μὲν γὰρ κατὰ πόλεμον, ὡς εἰρήνην παντελῶς ἀγνοήσασα· τῆς δὲ εἰρήνης οὕτω μετέσχευ, ὡς ἀγνοῦσα καθάπαξ τὰς μάχας· καὶ παρ' ἣν ἂν κρατῇ⁴⁷, μόνης εἶναι νομίζεται· νομοθετεῖ μὲν γὰρ ἐν εἰρήνης καιρῷ, καὶ παντοδαποῖς⁴⁸ ἡσυχίας εἶδεσι κέχρη- 15 ται· τοῖς δὲ πολέμοις εἰσηγεῖται τὰς νίκας· καὶ σοφία κρατεῖν ἐν τοῖς ὅπλοις παρέχουσα⁴⁹, παρὰ τὰς ἐκκλησίας ἄλλον οὐκ ἔα κατορθοῦν· ἀλλ' ἐπ' ἀμφοτέρα κρατεῖν οἶδεν ἐπίσης, πολεμοῦντας, καὶ μένοντας⁵⁰. μόνη σοφία τὰ θεῶν ὑποκρίνεται· μόνη γὰρ ὡς θεὸς τὸ μέλλον ἐπί- 20 σταται· αὕτη γεωργοῖς ἀνῆκε τὴν γῆν, καὶ τοῖς πλείουσι νέμει τὴν θάλασσαν· οὔτε καρποὺς ὑπῆρχε λαβεῖν σοφίας χωρὶς, οὔτ' αὖ πάλιν ἐπιβαίνειν νεὼς χωρὶς τοῦ σοφῶς

nit. Scheff. 43 Mon. 2. ἐδήλου. 45 Illud οἷς sic est positum hoc loco, ut supra, οἷς Παλαμῆδην ἄδεται. Itaque sententia: sed ut quorum opera Deorum virtutem essent consecuti, ab iisdem haberentur et pro filiis Deorum. Vult, poetas tribuisse ipsis virtutem humana ampliorem, ut non sine causa videantur simul fecisse filios Deorum. Scheff. 46 Port. μόνην. 47 Mon. 2. κρατεῖ. 48 Edd. Mon. 1. παντοδαπῆς. Mon. 2. παντοδαποῖς. 49 Mon. 1., in quo hoc folium manu recentiore scriptum est; παρασχούσα. 50 Istuc μένειν ita usurpatum absolute, ut oppositum sit τοῦ πολεμεῖν, non meminisse me alibi observare. Quare suspicor deesse quid-

κυβερνήσοντος ὥστε πᾶν εἴ τι θάλαττα φιλοτιμεῖται,
καὶ ὅσα γῆ τοῖς ἀνθρώποις παρέχει, ταῦτα σοφίας κα-
θεστήκασιν ⁵¹ εὖρεσις· αὐτῇ λαθεῖν οὐ κατέλιπεν ἅ τῶν
ἀπορρήτων οὐρανὸς ἔχει παρ' ἑαυτῶ. καὶ γὰρ ὅσον ἥλιος
5 περιέρχεται κύκλον, καὶ ἅ τῶν ἀστέρων περιέδραμεν ἕκα-
στος ⁵², μόνη σοφία τοῖς ἀνθρώποις ἐξεῦρεν. ἤδη καὶ
τὰ τῆς γῆς ⁵³ ὁ σοφὸς οὐκ ἠγνόησεν, καὶ ἄς τελευτῶν-
τες ἐσόμεθα, μόνη σοφία παρέσχεν. Τροίαν εἶλεν ⁵⁴ ἢν
εἶλεν ὁ πολὺς οὐ δεδύνηται χρόνος, σοφὸν παρεστήσατο
10 βούλευμα ⁵⁵. καὶ Περσῶν ⁵⁶ ὄλην διέλυσεν ⁵⁷ δύναμιν, δι-
ένος ⁵⁸ κυροῦσα βουλεύματος· ὁ Κύκλωπος ὀφθαλμὸς
διεφθείρετο ⁵⁹, βεβουλευκότες Ὀδυσσεὺς σοφώτερον ὥστε
πᾶν εἴ τι ⁶⁰ κρατεῖ, σοφίας προῆλθεν· εἶτα τίς αὐτῇ τὴν
ἀνδρείαν παραβαλεῖ ⁶¹; ἀλλ' ὁ ποιεῖν πέφυκε δύναμις, ἐκ
15 σοφίας κομίζεται ⁶². καὶ τῆς ἀνδρείας ἀνέλης τὴν φρό-

piam, forte ἐπὶ ἡσυχίᾳ. Scheff. 51 Mon. 1. καθίστηκεν. ita
Pausan. VII. 9. 6. γράμματά τε αὐτίκα ὑπὸ τῆς βουλῆς ἔς τε Ἀ-
θήνας κατεπέμπετο. Angel. κατεπέμποντο. 52 ἕκαστος Ald.
Junt. Mon. 2. om. est in Mon. 1. Port. 53 Atqui hoc
praecessit jam. Quare ista lectio mihi valde est suspecta.
Mallet τὰ τῆς ζωῆς. Scheff. Mon. 1. ἤδη δὲ καὶ κατὰ γῆν.
Sq. ὁ abest a Monn. Ald. Junt. posuit Port. 54 εἶλεν Mon.
1. om. 55 Graecorum atque Heleni equi machinam admo-
ventium, de qua re Virgilius, Dycitis Cretensis, atque alii.
Scheff. 56 Ad marg. exempl. Par. Τρώων. Schol. Ald.
ἕτεροι Τρώων ἀναγινώσκουσι. 57 Edd. Mon. 1. διέλυσεν. Mon.
2. διέλυσε. 58 Mon. 1. τοῦτο κυροῦσα. 59 Portus mallet
διεπείρετο, sed nil necesse est. Scheff. Par. et Monn. tuen-
tur ἐφθείρετο. 60 Port. ὁ τι. 61 Ald. Junt. Mon. 2. πα-
ραβαλλεῖ. Mon. 1. Port. παραβαλεῖ. Port. iterum εἶτά τις.
62 Mon. 1. 2. νομίζεται. exempl. Par. κομίζ. Vita Joseph. c.
28. τὰ ἐκ τῆς ἀρπαγῆς κομισθέντα χρήματα. Par. 1423. νομισθέν-
τα. Dem. in Mid. p. 530. παρ' ὧν τὰ ἀνδράποδα εἰς τοὺς Ἑλλη-
νας κομίζεται. 3 codd. Bekkeri νομίζεται.

νησιν, κατηγορούμενον ἔμεινε· πολλὰ ἦν ἄλλα περὶ τῆς σοφίας διεξελθεῖν· ἀλλ' εἰς ἅπαν ἐρεῖν τοῖς διεξιούσιν ἀμήχανον.

Cap. IX.

"Ορος ψόγου.

Ψόγος ἐστὶ λόγος ἐκθεικὸς τῶν προσόντων τινὶ ¹ 5 κακῶν. Τόπου δὲ κοινοῦ διενήνοχε τῷ τὸν μὲν τόπον ἐπάγεσθαι κόλασιν, τὸν δὲ ψόγον μόνην ² ἔχειν διαβολὴν ³. διαιρεῖται δὲ τοῖς αὐτοῖς κεφαλαίοις, οἷσπερ καὶ τὸ ἐγκώμιον, καὶ τοσαῦτα δεῖ ψέγειν, ὅσα καὶ ἐγκωμιά- 10 ζειν πρόσωπά τε καὶ πράγματα, καιρούς τε καὶ τόπους, ¹⁰ ἄλογα ⁴ ζῶα, καὶ πρὸς τούτοις φυτά· ψεκτέον δὲ καὶ κοινῇ, καὶ καθ' ἕκαστον καὶ προοιμαζόμενος ⁵ ἐποίσεις τὸ γένος, ὃ ⁶ διαφρήσεις ὁμοίως τῷ ἐγκωμίῳ, καὶ τὴν ἀνατροφήν, καὶ τὰς πράξεις, καὶ τὴν σύγκρισιν, καὶ τὸν ἐπιλογον οὕτω θήσεις, ὡς καὶ ἐν τοῖς ἐγκωμίοις. 15

Ψόγος ⁷ Φιλίππου.

Οὔτε τὴν ἀρετὴν ἐπαίνων χωρὶς, οὔτε τὴν κακίαν ἔξω ψόγου προσήκει καταλιπεῖν, ὅτι καὶ ⁸ δι' ἀμφοτέρων ἐγκαταλείπεται κέρδος, ἐπαινουμένων μὲν ἀγαθῶν, κακιζομένων δὲ πονηρῶν ⁹. ἅπαντας μὲν οὖν ἀκούσα ~~κακῶς~~ 20

1 τινὶ Mon. 2. om. 2 Vind. κοινὴν μόνην. super κοινὴν scribitur: γρ. ψιλὴν. 3 Medio sensu, sic ut nudam signet in-cusationem, quomodo et Isocrates usurpavit, et aliam dixit esse ψευδῆ, aliam non esse. Nisi malimus accipere pro judi-cio vel opinione de re, quomodo apud Hesychium est ὑπόλη-ψις. Interpretatio vulgaris non est idonea. Scheff. 4 Ald. ἄλλογα. 5 Vind. inserit μὲν. 6 Mon. 2. καί. 7 Habes idem progymnasma elaboratum a Libanio, quocum conferre possunt, qui dant operam Graecae eloquentiae. Scheff. 8 καὶ Vind. om. 9 Vind. iterum ἀγαθῶν.

δίκαιον τοὺς διακειμένους κακῶς, τοσοῦτω δὲ μᾶλλον ἀ-
 πάντων τὸν Φίλιππον, ὅσω καὶ πάντας πογηροὺς ὑπερ-
 έβαλλε¹⁰. Προῆλθε μὲν γὰρ ἔθνος, ὃ τῶν βαρβάρων
 καθίσταται χείριστον, τόπον ἐκ τόπου δι' ἀνανδρίαν με-
 5 ταβάλλειν ζητούντος¹¹. Ἀργεῖοι¹² μὲν γὰρ τὸ πρῶτον
 ἐξέωσαν, εἶτα πλανώμενοι, πρὸς ἣν ἔχουσι καταπεφεύγα-
 σι ταῖν δυοῖν δυστυχίαν¹³ εἰς τὴν οἴκησιν χρώμενοι,
 τοῖς μὲν κρείττοσιν εἰκοντες, τοὺς δὲ χείρους ἐκβάλλον-
 10 τες, ἐξ ἀνανδρίας καὶ πλεονεξίας οὐκ ἔβη βεβαίως οὐ συγ-
 χωρούμενοι; καὶ γεγενημένος ἔθνος τοιούτου, φαυλοτέ-
 ρας προεῖληυθε πόλεως. Μακεδόνες γὰρ τῶν βαρβάρων
 οἱ¹⁴ χείριστοι, Πέλλη δὲ τῆς Μακεδόνων γῆς τὸ φαυλό-
 τατον¹⁵, ἐξ ἧς οὐδὲ¹⁶ δουλούμενοι χαίρουσιν ἄνθρωποι.
 Καὶ τοιαύτης γῆς γεγονὼς προγόνοις ἐχρήσατο χαλεπω-
 15 τέροις τῆς γῆς. Φίλιππος γὰρ τούτω καθίστατο πρό-
 γονος¹⁷, κρατεῖν τῆς χώρας ἐκ τοῦ γένους οὐ συγχωρού-
 μενος¹⁸· εἶτα Ἀμύντας πατὴρ εἰς βασιλείαν ἐτέρων δεό-

10 Port. ὑπερέβαλε. 11 Mon. 1. ἐπιζητούντος. 12 Habet
 ex Herodoti lib. VIII., qui Gavonem, Argeum et Perdiccam
 ex Argo profugos condidisse scribit regnum Macedoniae. Vi-
 de totum locum. Scheff. 13 Suam, qui ejecti erant, et
 aliorum, quos exules ejiciebant. Interpretatio nimis est ob-
 scura. Scheff. 14 Scheff. καὶ χείρ. in notis: „scribe οἱ
 χείριστοι. Ita enim habent omnes aliae editiones“. 15 Ante
 Philippi quidem tempora fuisse minutum, etiam Eclogae Stra-
 bonis docent. Scheff. 16 Vind. καί. Rhetor noster in-
 commode expressit Demosthenem Philipp. III. p. 119. ὀλέθρον
 Μακεδόνας, ὅθεν οὐδ' ἀνδράποδον σπουδαῖον οὐδὲν ἦν πρότερον
 πρῖασθαι. Aptius imitatus est Lucian. Parasit. c. 42. Φίλιππος
 γὰρ ὁ Μακεδόνων ἄλεθρος, ὅθεν οὐδὲ ἀνδράποδον πρῖαιτό τις ποτε.
 17 Fuit nonus a Philippo, uti clare docet Rupertus in doctis-
 simis animadversionibus ad Besoldum. Itaque hic πρόγονος
 unus ex majoribus Philippi, sicut saepe alias apud nostrum.
 Scheff. 18 Vertunt varie; ut cui ob genus, ut regnum

μονος Ἀθηναῖοι¹⁹ γὰρ ἐληλαμένον κατήγαγον²⁰. Καὶ τοιούτων ὀφθεῖς, μένων παρὰ Θηβαίους²¹ ὠμήρευε, καὶ διατρίβων ἐπὶ μέσης τῆς Ἑλλάδος, οὐ μετετίθει τῇ συνουσίᾳ τὸν τρόπον, ἀλλ' ἀκρασίαν βαρβαρικὴν ἐν Ἑλληνικοῖς ἐπιτηδεύμασιν ἔφερε· καὶ διηρημένων ἀπάντων⁵ Ἑλλῆσι καὶ βαρβάροις, ἐφ' ἑκατέρων ἦν ὁ αὐτὸς, πονηρίαν ἴσῃν ἐν οὐχ ὁμοίοις ἐργαζόμενος γένεσι. Καὶ πρῶτον κατεδουλοῦτο²² τὸ συγγενές, τὴν ἀπιστίαν οἷς προῆλθεν ἐπιδεικνύμενος· ὅθεν ἐπιὼν τοὺς προσχώρους διέφθειρε, καὶ Παιόνας²³ λαβῶν Ἰλλυριοὺς προσετίθετο,¹⁰

obtineret, permissum non est: item, quo minus ejus Terrae regnum ei obtingeret, obstitit generis indignitas. Atqui falsum hoc; fuit enim filius Argaei regis, quod Justinus lib. VII. c. 2. aliique testantur. Itaque vix dubito, quin hic aliqua exciderint. Scheff. 19 Schol. Ald. ἐν τισι τῶν βιβλίων Θηβαῖος γράφονται [l. γράφεται]. 20 De hac ejectione Amyntae regis per Illyrios facta scribit Diodorus l. XIV. Ideo et lib. XVI. Philippum ait regnum jugo Illyriorum pressum accepisse. At vero non ab Atheniensibus servatum scribit, verum Thracibus. Etiam Libanius non Amyntam ab Atheniensibus servatum scribit, sed Philippum. Non est mihi dubium, quin hic totus locus cum sequentibus corruptus sit et mutilus. Scheff. 21 Ald. Junt. Vind. Mon. 1. Ἀθηναίους. Mon. 2. Port. Scheff. Θηβαίους. Haud raro nomina haec permutata inveniuntur: vide interpr. ad Dem. Lept. p. 489. 11. Theon. Prog. c. 5. Ἐπαμεινώνδας ὁ τῶν Θηβαίων στρατηγός. Med. et ed. princ. Ἀθηναίων. Phöbamm. II. 4. ex Demosth. pro Cor. οὐδὲ ἐπρέσβευσα μὲν, οὐκ ἔπεισα δὲ Θηβαίους. Ald. Vind. Par. Monn. Ἀθηναίους. Farn. Θηβαίους. Pausan. VII. 1. 5. πολεμησάντων Ἀθηναίους Ἑλεσινίων. Angel. Riccard. Θηβαίους. Riccard. in marg. Ἀθηναίους. 22 Perdiccae, qui Philippi frater fuit, filium intelligit, cujus regnum aliquandiu tutoris nomine gubernavit. Mox vero ipse delatum sibi a populo, ut videri voluit, accepit. Vide Justinum. Nam Diodorus paulo aliter. Scheff. Mon. 1. et Vind. post πρῶτον inserunt μὲν. 23 De

καὶ Τριβαλλῶν²⁴ ἦρει τὴν γῆν ἐπιῶν, τοσαῦτα λαμβάνων ὅποσα τῶν γενῶν ἦτύχει προσκειμένα· καὶ ~~ἦ~~ μὲν σώματα τῶν βαρβάρων ἦρει μαχόμενος, τὰς δὲ γνώμας μετὰ τῶν σωμάτων οὐχ ἦρει· ἀλλ' ὠνειροπόλουν²⁵ ἀπό-
 5 στασιν οἱ τοῖς ὅπλοις δουλεύοντες· καὶ τοῖς λογισμοῖς ὑπῆρχεν αὐτόνομα, τὰ²⁶ τοῖς ἔργοις δουλεύοντα²⁷. καὶ παραστησάμενος τοὺς τῶν²⁸ βαρβάρων ὁμόρους, ὁδῶ προῖων ἐχώρει παρὰ τοὺς Ἑλληνας· καὶ πρῶτον μὲν τὰς ἐπὶ Θράκης Ἑλλήνων καταστρέφετο πόλεις, αἰρῶν²⁹ μὲν
 10 Ἀμφίπολιν, τὴν δὲ Πύδναν χειρούμενος, καὶ Ποτίδαιαν³⁰ μετ' αὐτῶν ἐπαγόμενος, οὔτε τὰς Φερὰς ἔξω τῶν Παγασῶν, οὔτε Μαγνησίαν³¹ ἔξω Φερῶν ποιούμενος, ἀλλ' ἄλλαι Θετταλῶν³² ἠλίσκοντο πόλεις, καὶ ὡσπερ σύμβολον³³ τοῦ γένους τὴν δουλείαν ἐφέροντο. Ἄξιον δὲ καὶ
 15 περὶ τῆς αὐτοῦ τελευτῆς διελθεῖν· ὡς γὰρ ἐπιῶν τὰ πολ-
 λὰ

hoc iterum Diodorus l. XVI., Justinus et Libanius, qui et de sequentibus testantur. Scheff. Mox Vind. Ἰλυριούς. 24 Mon. 1. Τριβαλλῶν ἦρει γῆν τ. λαμβ. ὅσα. 25 Ald. Junt. ὠνειροπόλουν. 26 τὰ Vind. om. 27 Ald. Junt. δουλεύοντας. 28 τῶν abest ab edd. et Monn., recepi ex Vipd. 29 Vind. ἐλῶν. 30 In Mon. 1. superscriptum est: Βερέβοιαν. Sequuntur in contextu manu diversa et litteris paene erasis: ταῦτ' ἐπιτιθεῖς, καὶ παρὰ Θετταλοὺς ἐπειγόμενος. 31 De his Thessaliae civitatibus nominatim alii nil prodidere, quod sciam. Scheff. Ald. Junt. et Codd. Μάγνησσαν. Port. Μαγνησίαν. Suid. Μαγνησία, πόλις. 32 Vind. Θετταλῶν. 33 Vertunt, velut notam, aut, generis mercedem, aut, velut ad serviendum constructae forent. Puto σύμβολον τοῦ γένους denotare signum, quo ipsorum natio internoscatur ab aliis, et hic respectum fieri ad servitutem frequentissimam gentis hujus, praesertim apud Graecos. At vero tale quidpiam de Thessalis haud legas. Itaque videndum, annon in superioribus scribendum sit Θρακῶν pro Θετταλῶν, quod et interpreti placuisse videtur.

λά καταστρέφετο, καὶ παρασπονδῶν κατεδουλοῦτο τοὺς
 σπανιζομένους αὐτῷ, ἀγανακτοῦντες ἐπὶ τοῖς παρασπον-
 διθεῖσιν οἱ θεοὶ³⁴ πρέπουσαν αὐτῷ τελευτήν ἐπηγάγον-
 το· οὐ γὰρ ἀνεῖλον μαχόμενον, οὐδὲ μάρτυρα τῆς αὐτοῦ
 τελευτῆς ἀριστεία³⁵ ἐποίησαν, ἀλλ' ἐπ' αὐταῖς ταῖς³⁶ ἡ-
 ἡδοναῖς διαφθείρουσι, καλὸν ἐντάφιον τοῖς Φιλίππου
 κακοῖς πεπονημένοι τὰς ἡδονάς· ὡς ἂν κατ' ἄμφω τῆς
 ἀκρασίας φέροιο μάρτυρας, καὶ βιοὺς, καὶ κτεινόμενος.
 Εἶτα τις αὐτῷ παραθήσει τὸν Ἐχέτου³⁷; ἀλλ' ὁ μὲν
 μικρὰ τὴν ἄκρων ἀποστερῶν, τὸ λοιπὸν εἶα³⁸ τοῦ σώ- 10
 ματος, ὁ δὲ ὅλα μεθ' ὅλων διέφθειρε σήματα· ὅσα δὲ
 χαλεπώτερον ὄλον³⁹ ἢ μέρος διαφθειρόμενον⁴⁰, τοσοῦτω
 Φίλιππος Ἐχέτου δεινότερος. Λήγειν ὁ Φίλιππος περὶ τῶν 11.
 οὐκ ἠπίστατο, λήγειν δὲ ἀνάγκη τὸν περὶ αὐτοῦ λόγον
 διεξερχόμενον. 15

Cap. X.

Ὁρος¹ συγκρίσεως.

Σύγκρισις ἐστὶ λόγος ἀντεξεταστικός, ἐκ παραθέ-
 σεως συναγῶν τῷ παραβαλλομένῳ τὸ μείζον ἢ τὸ ἴσον.
 Λεῖ δὲ συγκρίνοντας ἢ καλὰ παραθεῖναι χρηστοῖς, ἢ
 φαῦλα φαύλοις, ἢ χρηστὰ πονηροῖς, ἢ μικρὰ παραθεῖναι 20
 τοῖς μείζουσι καὶ ὅλως ἢ σύγκρισις διπλοῦν ἐγκωμίον
 ἐστίν, ἢ ψόγος ἐξ ἐγκωμίου² συγκείμενος, καὶ πᾶς μὲν

Scheff. Vind. σύμβουλον. 34 Mon. 2. inserit καί. 35
 Hoc vocabulum mihi valde suspectum est, nec enim opponitur
 ἡδοναῖς. Scribo plane ἀριστείαν. Scheff. 36 ταῖς Ald. Junt.
 et codd. om.; posuit Portus. 37 Fuit hic Epirotarum tyran-
 nus, qui hominibus aures naresque amputare solebat. Vide
 Homerum Odys. Φ. et Suidam. Scheff. 38 Mon. 2. εἶτα.
 39 Vind. ἄπαν. 40 Vind. φθειρόμενον.

1 Vind. περι. 2 Vind. et Mon. 1. addunt: καὶ ψόγον.
 Rhetor. I. 1.

τόπος συγκρίσεως δεινός καθάπαξ³ καθέστηκε, μάλιστα δὲ ὁ τὰ μικρὰ παραβάλλων τοῖς μείζουσι τρσαῦτα δὲ συγκρίνειν προσήκει, ὅσα⁴ καὶ ψέγειν καὶ ἐγκωμιάζειν πρόσωπά τε καὶ πράγματα, καιρούς τε καὶ τόπους, ἄλογα
 5 ζῶα, καὶ πρὸς τούτοις φυτά. Οὐ⁵ δεῖ δὲ συγκρίνοντας ὄλον ὄλω παραβάλλειν (ὑπτιον γὰρ τοῦτο⁶ καὶ οὐκ ἀγωνιστικόν), ἀλλὰ κεφαλαίω κεφάλαιον ἀγωνιστικόν γὰρ τοῦτό γε· ἐπεὶ τὸ διαιρεῖν⁷ ἐγκωμίου τρόπος, οὐ συγκρίσεως· σύγκρισις δὲ ἐν αὐτῷ οὐκ ἔστιν, ἐπεὶπερ ὄλον
 10 ἐστὶ τὸ προγύμνασμα σύγκρισις.

Σύγκρισις Ἀχιλλέως καὶ Ἑκτορος.

Ἀρετὴν ἀρετῇ συγκρίναι ζητῶν, ἀντεξετάζω τὸν Πηλέως πρὸς Ἑκτορα· καθ' αὐτὰς μὲν γὰρ αἱ ἀρεταὶ τίμιαί, παραβαλλόμεναι δὲ ζηλωτότεραι⁸ καθεστήκασιν.
 15 Γεγόνασι τοίνυν ἄμφω γῆς οὐ μιᾶς, ἐπαινουμένης δὲ ὁμοίως⁹ ἑκάτερος. ὁ μὲν γὰρ Φθίας, ὅθεν ὁ τῆς Ἑλλάδος¹⁰ προῆλθεν ἐπώνυμός. ὁ δὲ Τροίας, ἧς οἰκιστὰι

Eadem verba Scheffero deesse videntur. 3 Angel. ἀπαξ. ad marg. γρ. καθάπαξ. 4 Vind. Mon. 2. ὅσαπερ. sq. καὶ ψέγειν Mon. 2. om. 5 Vind. δεῖ δὲ συγκρ. μὴ ὄλον etc. 6 τοῦτο Edd. Vind. et Mon. 2. om., recepi ex Mon. 1. 7 Hoc vult, opinor, quando laudamus, solemus partes singulas consecrari, et in eis, quae laudanda sunt, proponere. At in comparatione hoc non agitur, verum illa tantum tractantur, quae inter sese possunt comparari. Mallem porro legere ἐγκωμίου τόπος, quam τρόπος. Scheff. 8 Ald. Junt. ζηλωτότεραι. 9 Edd. et Monn. ὅμως. Vind. ὁμοίως. Cfr. paullo post: τὸ γεγενησθαι χώρας ὁμοίας. Schol. Ald. in Aphthon. p. 3. τοῖς δὲ νέοις ὅμως δυσμεταχείριστον τὸ πρῶγμα ἐφαινετο. Farn. ὁμοίως. Menand. p. 634. ὅμως δὲ κέρδος μέλλοντες κερδαίνειν etc. Med. 2. ὁμοίως. Pausan. VI. 1. 1. οἱ δὲ καὶ ἐπὶ ἄλλοις ἔργοις, ὅμως οὐ τετυχήκασιν εἰκόνων. Angel. ὁμοίως. Joseph. bell. Jud. III. 5. 4. καὶ τρίτον δὲ ὁμοίως αἱ σάλπιγγες προσημαίνουσι τὴν ἔξοδον. Par.

θεῶν οἱ¹¹ πρῶτοι γεγόνασιν ὅσον¹² δὴ τὸ γεγενῆσθαι
 χώρας ὁμοίας οὐχ ἦττον¹³ εἰς ἔπαινον, τοσοῦτον Ἐκτωρ
 Ἀχιλλέως οὐκ ἀπολείπεται¹⁴. Καὶ γεγονότες γῆς ἐπαι-
 νουμένης ἀμφότεροι, ἄμφω¹⁵ τὴν ἴσην ἔσχον συγγένειαν
 ἑκάτερος γὰρ προῆλθε Διὸς· Πηλέως μὲν γὰρ Ἀχιλλεύς, 5
 Αἰακοῦ δὲ Πηλεὺς, καὶ Διὸς Αἰακός. Ἐκτωρ τε ὁμοίως
 Πριάμου καὶ Λαομέδοντος, Λαομέδων δὲ προῆλθε Λαρ-
 δάνου, Λάρδανος δὲ Διὸς ἐγγεγένητο παῖς. Καὶ προγό-
 νου γεγονότες Διὸς, πατράσι παραπλησίους ἐχρήσαντο.
 Ἀχιλλεῖ μὲν γὰρ πατέρες¹⁶ Αἰακὸς καὶ Πηλεὺς ὧν ὁ¹⁰
 μὲν ἀγγμῶν¹⁷ ἐξαιρεῖται¹⁸ τοὺς Ἕλληνας, ὁ δὲ Λαπί-
 θας ἀνελῶν¹⁹, ἄθλον τῆς²⁰ ἀρετῆς θεᾶ²¹ συνοικεῖν
 ἐκληρώσατο²². Ἐκτορι δὲ πρόγονος ὑπῆρχε Λάρδανος,
 θεοῖς τὸ πρῶτον συνδιδαιτώμενος. πατὴρ δὲ Πριάμος, κρη-
 τῶν πόλεως τετειχισμένης ὑπὸ θεῶν ὅσον δὴ παραπλή- 15
 σιον τὸ θεοῖς συνοικεῖν²³ καὶ συνδιδαιτᾶσθαι τοῖς κρείτ-
 τοσι, τοσοῦτον Ἐκτωρ Ἀχιλλεῖ παραπλήσιος. Καὶ γεγο-

1429. ὅμως. 10 Hellas enim, quae Latinis Graecia, nomen
 habet ab Hellene, Phthii filio. Stephanus de urbibus: Ἑλλὰς
 ἐκτίσθη ὑπὸ Ἑλλήνος, οὐ τοῦ Λευκαλίωνος, ἀλλὰ τοῦ Φθίου καὶ
 Κρουσάπης [sic] τῆς Ἰου. ὁ δὲ Φθίος ἦν Ἀχαιοῦ. Phthias ergo
 nomen habuit a Phthio, patre Hellinis, a quo Hellines dicti,
 qui Latinis Graeci. Scheff. 11 Scheff. καὶ πρῶτοι. in
 notis: „scribe οἱ πρ. intelligit porro Apollinem et Neptunum,
 qui eam condiderunt.“ tum Port. γεγόνασι. 12 Mon. 2.
 ὅσω — τοσοῦτω. Vind. ὅσω — τοσοῦτον. 13 Vind. Mon. 1.
 οὐ χεῖρον. 14 Ald. Junt. ἀπολείπεται. 15 ἄμφω τὴν Mon. 1.
 om., supra lineam habet τὴν. 16 μὲν γὰρ πατέρες Vind. om.
 17 Vide Plutarchum in Euagora. Scheff. 18 In Mon. 1.,
 glossa superscripta: ἀπαλλάττει. 19 Vind. ἀναιρῶν. ad marg.
 γρ. ἀνελῶν. Mon. 1. ἀνηρηκώς. supra lineam: γρ. ἀναιρῶν. 20
 Vind. articulum om. 21 Thetidi. Vide Ovidium. Scheff.
 22 Mon. 1. ἐκληρώσατο, supra lin.: γρ. ἐκληρώσαντο. 23 Ald.

νότες ἐκ τοιῶνδε προγόνων ἄμφω πρὸς ἀνδρείαν²⁴ ἐτρέφθησαν· ὁ μὲν γὰρ ὑπὸ Χείρωνι τρέφεται, τῷ δὲ Πριάμος κατέσθη τροφεὺς²⁵, φύσει τῆς ἀρετῆς εἰσφέρων διδάγματα· τὸ δὲ τραγῆναι πρὸς ἀρετὴν ἴσον ὄν ἐπ' ἀμφοτέροιον²⁶, ἴσην αὐτοῖς ἐπιφέρει τὴν εὐκλειαν. Ἐπεὶ δὲ εἰς²⁷ ἄνδρας ἄμφω προῆλθον, ἐφ' ἐνὸς πολέμου τὴν ἰσχὺν ὁμοίαν²⁸ ἐκέκτηντο· πρῶτον μὲν γὰρ Ἐκτωρ ἠγεῖτο τῶν Τρώων, καὶ περιῶν Τροίας καθίστατο πρόβολος· ἔπειτα θεοῖς συμμαχοῦμενος ἔμενε, καὶ κείσθαι πεσῶν παρέσχε τὴν Τροίαν. Ἀχιλλεὺς δὲ τῆς μὲν Ἑλλάδος ἐν τοῖς ἔπλοις ἠγεῖτο, καὶ πάντα φοβῶν κατηγονίζετο²⁹ Τρώας, καὶ συναγωνιζομένην εἶχε τὴν Ἀθηνᾶν, καὶ πεσῶν τοῦ κρατεῖν ἀνηρεῖτο τοὺς Ἀχαιοὺς· καὶ ὁ μὲν ἠττηθεὶς ἀνηρεῖτο διὰ τῆς Ἀθηνᾶς³⁰. ὁ δὲ πρὸς Ἀπόλλωνος³¹ βαλλόμενος ἐπιπτε· καὶ γεγονότες ἄμφω παρὰ θεῶν, ἐκ θεῶν ἀνηρέθησαν· ὅθεν γὰρ³² τὸ γένος, καὶ τὸ τοῦ βίου τέλος εἰλήφασιν· ὅσον³³ δὴ παραπλήσιον βίος καὶ θάνατος, τοσοῦτον Ἐκτωρ Ἀχιλλεῖ παραπλήσιος. Ἦν ἕτερα πλείονα λέγειν περὶ τῆς ἀμφοῖν ἀρετῆς, εἰ μὴ τὴν δόξαν ἄμφω παραπλησίαν εἶχον τῶν ἔργων.

συνοικεῖ. 24 Mon. 1. ἀνδρείαν. 25 videtur quid deesse inter ista duo [sc. τροφεὺς et φύσει]. Interpres velut a natura. Verum non est naturale, ut parentes hoc faciant. Puto istuc innuere, Priamum et bonam ei dedisse naturam sive indolem, quatenus fuit pater, et virtutem, quatenus fuit educator. Scripserit itaque τροφεὺς, σὺν φύσει. Scheff. recte datus: naturalem indolem virtutis praeceptis imbuens. 26 Vind. ἐπ' ἀμφοτέρα. 27 Mon. 2. ἀνδρείας εἰς ἄμφω. 28 Mon. 1. ὁμοίως. 29 Ald. Junt. κατηγονίζετο. Vind. ἠγωνίζετο. 30 Quippe quae Jovem de salute Hectoris sollicitum, et jam deliberantem avertit. Vide Homer. Iliad. X. Scheff. 31 Tela Paridis dirigentis in Achillem. Vide Virgil. VI. Ovid. Metam. Scheff. 32 γὰρ Mon. 2. om. 33 Vind. ὅση δὴ παραπλήσιος

Cap. XI.

Ὅρος¹ ἡθοποιίας.

12

Ἡθοποιία ἐστὶ μίμησις ἥθους ὑποκειμένου προσώπου. Διαφοραὶ δὲ αὐτῆς εἰσι τρεῖς, εἰδωλοποιία², προσωποποιία, ἡθοποιία· καὶ ἡθοποιία³ μὲν ἢ γνώριμον ἔχουσα πρόσωπον, πλαττομένη δὲ μόνον τὸ ἥθος, ὅθεν⁵ καὶ ἡθοποιία προσαγορεύεται· οἶον, τίνας ἂν εἴποι λόγους Ἡρακλῆς Εὐρυσθέως ἐπιτάσσοντος⁴· ἐνταῦθα ὁ μὲν Ἡρακλῆς ἔγνωσται, τὸ δὲ τοῦ λέγοντος ἥθος πλαττόμεθα⁵. Εἰδωλοποιία δὲ ἢ πρόσωπον μὲν ἔχουσα γνώριμον, τεθνεὸς⁶ δὲ, καὶ τοῦ λέγειν παυσάμενον· ὡς ἐν Λήμοις⁷ 10 Εὐπολις ἔπλασεν, καὶ Ἀριστείδης ἐν τῇ ὑπὲρ τῶν τεσσάρων⁸. ὅθεν καὶ εἰδωλοποιία προσαγορεύεται· προσωποποιία δὲ, ὅταν ἅπαντα⁹ πλαττῆται, καὶ ἥθος, καὶ πρόσωπον, ὡσπερ ἐποίησε Μένανδρος ἔλεγχον¹⁰. ὁ γὰρ ἔλεγχος πρᾶγμα μὲν, οὐ μὴν ἔτι καὶ πρόσωπον· ὅθεν καὶ¹¹ 15 προσωποποιία προσαγορεύεται. πλαττῆται γὰρ μετὰ τοῦ¹¹ ἥθους καὶ πρόσωπον· ἢ μὲν οὖν διαίρεισις αὐτῆ· τῶν δὲ ἡθοποιῶν αἰ, μὲν εἰσι παθητικαὶ, αἰ δὲ ἡθικαὶ, αἰ δὲ μικταὶ, καὶ παθητικαὶ μὲν, αἰ κατὰ¹² πάντα πάθος ση-

1 Vind. περί. 2 Ald. Junt. ἰδωλοπ. et paullo post ἡθοποιία. 3 Mon. 1. ἡθ. μὲν οὖν ἐστίν. 4 Mon. 2. προστάσσοντος. 5 Ald. Junt. πραττόμεθα. a Mon. 2. ἐνταῦθα ὁ μὲν Ἡρ. — — πλαττόμεθα absunt. 6 Edd. Mon. 2. τεθνεὸς. sq. δὲ Mon. 2. om. 7 Comoedia sic nuncupata. Scheff. 8 Quae oratio ipsius hodieque exstat. Scheff. Miltiades pag. 162. loquens inducitur: p. 228. Miltiades, Themistocles, Cimon et Pericles: 9 Vind. ἅπαν. Ald. Junt. πλαττῆται. Mon. 1. πλαττῆ. sed erasum est aliquid. 10 Vertunt, in argumento, item, in redargutione. Puto agi de Comoedia, cujus titulus fuit ἔλεγχος, et in qua Menander Elenchum, ut personam aliquam fecit loquentem. Caeterum hoc, quantum scio, ex Aphthonio solo intelligimus, nam alii non meminerunt. Scheff. 11 τοῦ Vind. om. 12 κατὰ Vind. Mon. 1. om. pro πάντα

μαίνουσαι οἶον, τινὰς ἂν εἴποι λόγους Ἐκάβῃ κειμένης
 τῆς Τροίας ἠθικαὶ δὲ αἱ μόνον ἦθος εἰσφέρουσαι οἶον,
 τινὰς ἂν εἴποι λόγους ἠπειρώτης ἀνῆρ¹³ πρῶτον θεασά-
 5 μενος θάλασσαν¹⁴ μικταὶ δὲ αἱ τὸ συναμφοτέρον ἔχου-
 5 σαι οἶον, τινὰς ἂν εἴποι λόγους Ἀχιλλεὺς ἐπὶ Πατρό-
 κλῳ κειμένῳ, βουλευόμενος πολεμεῖν¹⁵. ἦθος μὲν¹⁶ γὰρ
 ἢ βουλή, πάθος δὲ φίλος¹⁷ πεσών. Ἐργάση δὲ τὴν
 ἠθοποιῖαν χαρακτῆρι σαφεῖ, συντόμῳ, ἀνθηρῷ, ἀπολύτῳ,
 10 ἀπηλλαγμένῳ πάσης πλοκῆς τε καὶ σχήματος· καὶ διαι-
 10 ρησεῖς ἀντὶ κεφαλαίων τοῖς τρισὶ χρόνοις, ἐνεστῶτι, πα-
 ρωχηκότι, καὶ μέλλοντι.

ἠθοποιῖα Παθητικῆ¹⁸.

Τινὰς ἂν εἴποι λόγους Νιόβῃ κειμένων τῶν παιδῶν.

Οἶαν ἀνθ' οἵας ἀλλάσσομαι τύχην, ἅπαις, ἢ πρὶν
 15 εὔπαις δοκοῦσα; καὶ περιεστη τὸ πλῆθος εἰς ἔνδειαν, καὶ
 μήτηρ ἐνὸς οὐχ ὑπάρχω παιδός, ἢ πολλῶν τοῦτο¹⁹ δό-
 ξασα πρότερον. ὡς ἔδει τὴν ἀρχὴν μὴ τεκεῖν, ἢ τίττειν
 εἰς δάκρυα. τῶν οὐ τεκουσῶν²⁰ αἱ στερηθεῖσαι εἰσιν
 20 ἀτυχεστέραι· τὸ γὰρ εἰς πείραν ἦκον ἀνιαρὸν εἰς ἀφαι-
 20 ρεσιν²¹. ἀλλ' οἴμοι, παραπλησίαν ἔγω τῷ τεκόντι τὴν
 τύχην. Ταντάλου²² προῆλθον, ὃς συνδιητάτο μὲν τοῖς²³

Mon. 1. πᾶν. 13 Mon. 1. ἀνῆρ ἠπειρ. 14 Mon. 1. θάλατ-
 ταν. 15 Mon. 2. πόλεμον. 16 μὲν Vind. om. 17 Vind.
 φίλον. 18 παθητικῆ Vind. om. 19 Sc. μήτηρ ὑπάρχειν.
 Cfr. Dem. Lept. p. 499. ὅτι παντάπασι φύσεως κακίας σημεῖόν
 ἐστιν ὁ φθόνος, καὶ οὐκ ἔχει πρόφασιν, δι' ἣν ἂν τύχοι συγγνώμης
 ὁ τοῦτο πεπονθῶς. Eur. Suppl. 192. αὐτὸς ἂν τίκτη μέλη, χαίρον-
 τα τίττειν ἦν δὲ μὴ πάσχη τόδε etc. Vide Krüger, ad Dion. Hal.
 Ep. ad Pomp. 7. 20 Vind. τεκόντων οἱ στερηθέντες εἰ. ἀτυχέ-
 στεροι. 21 Apte Schol. Ald. confert Thucydidis locum II. 44.
 καὶ λύπη οὐχ ὡν ἂν τις μὴ πειρασάμενος ἀγαθῶν στεφισκηται, ἀλλ'
 οὐ ἂν ἐθύς γενόμενος ἀφαιρεθείη. 22 Sic Hyginus fab. 9. et

θεοῖς· θεῶν δὲ μετὰ τὴν²⁴ συνουσίαν ἐξέπιπτε· καὶ κα-
 τασταῖσα Ταντάλου, βεβαιῶ τὸ γένος τοῖς ἀτυχήμασι²⁵.
 συνήφθην Λητοῖ²⁶, καὶ διὰ ταύτην κακοπραγῶ, καὶ τὴν
 ὁμιλίαν²⁷ εἰς ἀφαιρέσιν εἴληφα παιδῶν, καὶ τελευτᾶ μοι
 πρὸς συμφορὰς συνουσία θεοῦ. Πρὶν εἰς πείραν ἀρκί-
 σθαι Λητοῦς, ζηλωτοτέρα μήτηρ ὑπῆρχον· κατασταῖσα δὲ
 γνώριμος ἀπορῶ γονῆς, ἣν πρὸ τῆς πείρας εἶχον εἰς πλῆ-
 θος· καὶ νῦν ἑκατέρων παιδῶν κεῖται μοι γόος, καὶ θρη-
 νεῖν ἀπορώτερον, ὃ κατέστη σεμνότερον· ποῖ τράπωμαι;
 τίνων ἀνθέξωμαι; ποῖος ἀρκέσει μοι τάφος πρὸς ὅλων¹⁰
 παιδῶν κειμένων ὄλεθρον; ἐπιλείπουσι πρὸς τὰς συμφο-
 ρὰς αἱ τιμαί· ἀλλὰ τί ταῦτα ὀδύρουμαι, παρὸν αἰτῆσαι
 θεοὺς ἑτέραν ἀλλάξασθαι φύσιν; μίαν τῶν ἀτυχημάτων
 τεθέαμαι λύσιν, μεταστῆναι πρὸς τὰ μηδὲν αἰσθανόμενα·
 ἀλλὰ μᾶλλον δέδοικα, μὴ καὶ τοῦτο φανείσα, μείνω δα-
 κρύουσα.¹⁵

Cap. XII.

Ὅρος¹ ἐκφράσεως.

¹Ἐκφρασίς ἐστι λόγος περιηγηματικὸς, ὑπ' ὅσιν ἄγων
 ἐναργῶς τὸ δηλούμενον. Ἐκφραστέον δὲ πρόσωπά τε
 καὶ πράγματα, καιροῦς τε καὶ τόπους, ἄλογα ζῶα καὶ²⁰
 πρὸς τούτοις φυτὰ· πρόσωπα μὲν, ὡσπερ² Ὅμηρος [ἐν³
 τῇ Ὀδυσσεΐᾳ περὶ τοῦ Εὐρυβάτου]

Ovid. VI, Met. Alii aliter. Scheff. 23 τοῖς Vind. Mon. 1.
 om. 24 τὴν Vind. Mon. 1. om. 25 Edd. et Monn. ἀτυ-
 χήμασιν. Vind. ἀτυχήμασι. 26 De hac familiaritate praeter
 nostrum unicus testatur Libanius in simili Progymnasmate.
 Caeteri omnes contrarium prodidere. Scheff. 27 Ald. Junt.
 ὁμιλίαν. Vind. Mon. 2. ὁμηλίαν. Mon. 1. Port. ὁμίλιαν.

1 Vind. περι. 2 Mon. 2. οἶον. ad marg. ὡσπερ. 3
 ἐν τῇ Ὀδ. περὶ τ. Εὐρ. Vind. Monn. om. sepsi tanquam glos-

Γυρός ἔην⁴ ὤμοισι, μελάγχροος, οὐλοκάρηνος.

13 πράγματα δέ, ὡς ναυμαχίας, καὶ πεζομαχίας, ὥσπερ ὁ
 συγγραφεὺς⁵ καιροὺς δέ, ὡς ἔαρ, καὶ θέρους, φράζων
 ὅποσα παρ' αὐτὰ τῶν ἀνθίων προέρχεται τόπους δέ,
 5 ὡς αὐτὸς ὁ Θουκυδίδης⁶ τὸν λιμένα τῶν Θεσπρωτῶν εἶ-
 πε Χαιμέριον, καθάπερ ἔχει σχήματος. Ἐκφράζοντας δέ
 δεῖ πρόσωπα μὲν ἀπὸ τῶν πρώτων ἐπὶ τὰ τελευταῖα ἰέ-
 ναι⁷, τουτέστιν ἀπὸ κεφαλῆς ἐπὶ πόδας· πράγματα δέ
 δὲ ἀπὸ τῶν πρὸ αὐτῶν τε, καὶ ἐν αὐτοῖς, καὶ ὅσα ἐκ
 10 τούτων ἐκβαίνειν φιλεῖ καιροὺς δέ καὶ τόπους, ἐκ τῶν
 περιχόντων⁸ καὶ⁹ ἐν αὐτοῖς ὑπαρχόντων. Τῶν δὲ ἐκ-
 φράσεων αἱ μὲν εἰσιν ἀπλαῖ, αἱ δὲ συνεξευγμέναι καὶ
 ἀπλαῖ μὲν, ὡς¹⁰ αἱ πεζομαχίας ἢ ναυμαχίας διεξεργό-
 μεναι· συνεξευγμέναι δέ, ὡς αἱ πράγματα καὶ καιροὺς
 15 ἅμα συνάπτουσαι, ὥσπερ ὁ Θουκυδίδης τὴν ἐν Σικελίᾳ¹¹
 νυκτομαχίαν ἐκφράζει· μετὰ γὰρ τῆς μάχης ὅπως ἐπράτ-
 τετο, καὶ νυκτὸς ὅπως¹² εἶχεν, ὠρίσατο. Ἐκφράζοντας
 δὲ δεῖ τὸν τε χαρακτῆρα ἀνειμένον ἐκφέρειν¹³, καὶ δια-
 φόροις ποικίλλειν τοῖς σχήμασι, καὶ ὅλως ἀπομιμῆσθαι
 20 τὰ ἐκφραζόμενα πράγματα.

Ἐκφρασις τῆς ἐν Ἀλεξανδρείᾳ¹⁴ ἀκροπόλεως.

Αἱ ἀκροπόλεις δὲ ἄρα ταῖς πόλεσιν εἰς κοινὴν¹⁵ μὲν

sam: Ald. Junt. πρὸς τὸν Εὐρυβάτην. Port. περὶ τοῦ Εὐρυβάτου.
 4 Vind. ἐν. tum idem et Mon. 1. μελανόχροος. Od. T. 246.
 5 ὁ συγγραφεὺς aut συγγραφεὺς secundum excellentiam hic po-
 nitur pro Thuoydide, quod alibi non recordor fieri, aut, quod
 magis credo, amissa vox est, ὁ Θουκυδίδης, cum praesertim se-
 quatur, ὡς αὐτὸς ὁ Θουκυδίδης, quod αὐτὸς sine respectu ad si-
 mile praecedens vix potest aptum videri. Scheff. 6 li-
 bro II. 7 ἰέναι Vind. om. 8 Doxop. τινὲς τὸ περιχόντων
 ἀντὶ τοῦ ἀπὸ τῶν περιχομένων φασὶ τεθεῖσθαι ἀτικῶς. 9 Junt.
 Port. καὶ om. Vind. καὶ ἐν ᾧ ὑπαρχόντων om. 10 Mon. 1.
 ὡς πεζομ. ἢ ναυμ. εἴ τις ἐκφράσειε. 11 libro VIII. 12 Vind.
 πῶς. 13 Mon. 1. προφέρεισθαι. 14 Ald. Monn. τῆς ἀκρο-

ἰσῆσιν ἀσφάλειαν πόλεων γὰρ ἄκραι γέγονασι· τειχι-
 ζονται δὲ οὐ¹⁶ μᾶλλον αὐταὶ τοῖς οἰκήμασιν, ἢ τὰς πό-
 λεις τειχιζουσι¹⁷. Καὶ τὴν μὲν Ἀθηναίων¹⁸ ἀκρόπολιν
 μέσος Ἀθηνῶν περιεῖληφε¹⁹ χῶρος· ἄκραν δὲ ἦν Ἀλέ-
 ξανδρος τῆς οἰκίας²⁰ τίθηται πόλεως οἷς προσηγόρευσεν⁵
 εἰργασταὶ· πρὸς ἄκρον γὰρ ἔστησε²¹ πόλεως, καὶ γνη-
 σιώτερον²² αὐτὴν ἔστι προσεπιεῖν ἀκρόπολιν, ἢ ἐφ' ἣ
 φρονεῖν Ἀθηναῖοι παρέλαβον· ἔχει γὰρ ὠδὲ πῶς²³, ἃς
 ὁ λόγος διέξεισιν· ἄκρα τις ἐξανέχει τῆς γῆς, μέχρι μὲν
 πολλοῦ προῖουσα εἰς ὕψος, καλουμένη δὲ δι' ἀμφοτέρων²⁴ 10
 ἀκρόπολις, οἷς τε εἰς ἄκρον ἐπαιρεται, καὶ οἷς ἐπ' ²⁵
 ἄκρῳ τέτακται πόλεως· ὁδοὶ δὲ ἐπὶ ταύτην οὐκ ἴσαι²⁶.
 τῇ μὲν γὰρ ὁδὸς, τῇ δὲ γέγονεν εἴσοδος· καὶ τὰς προση-
 γορίας αἱ ὁδοὶ μεταβάλλουσιν, ὡς ἔχουσι τρόπον²⁷ κα-
 λούμεναι· τῇ μὲν γὰρ ὑπάρχει²⁸ ποδὶ προσελθεῖν, καὶ 15

πόλεως τῆς Ἀλεξανδρείας. Junt. Port. alterum τῆς om. Vind.
 τῆς ἐν Ἀλ. ἀκρ. 15 Ald. Junt. κεινήν. 16 In Mon. 1. οὐ
 erasum est. pro αὐταὶ legitur αὐταί. 17 Edd. Mon. 1. τει-
 χίζουσιν. Mon. 2. Vind. Par. τειχιζουσι. 18 Ita Aristides,
 ejusdemque scholiastes. Vide Meursium in peculiari de arce
 illa libello, cujus nomen Cecropia. Scheff. 19 Par. Vind.

Mon. 2. περιεῖληφε. 20 Mon. 2. οἰκίας. 21 Vind. ἔστησε.
 22 Par. inserit ἕν. Mon. 2. γνησιωτέραν ἃ. ἔ. προσ. τὴν ἀκρόπ.
 23 πῶς Mon. 1. om. 24 Ald. Junt. Monn. ἀμφοτέρων. Vind.
 Port. ἀμφοτέρων. Ita Dem. in Mid. p. 515. ἤξιον καὶ παρεκ-
 λεύοντο ἐπεξελεῖν — — δι' ἀμφοτέρω, ὧ ἄνδρ. Ἀθην. 25 Vind.
 Mon. 1. ἐν. 26 Sunt haec aëmodum obscura. Puto autem
 agi non de viis duabus, una ab hac, alia ab alia parte, quasi
 per duas vias, duasque partes aditus patuisset, sed eandem
 viam in imo quidem fuisse commodam, tum factam abruptam,
 ut in arcem non nisi per gradus, eosque centum quis potue-
 rit eniti. Scheff. 27 Edd. Mon. 1. Vind. τρόπων. Port.
 ad marg. γρ. τόπου. Par. Mon. 2. τρόπου. 28 Ald. Junt.

κοινῇ²⁹, καὶ πρὸς ἄμαξαν τοῖς εἰσιούσιν ὁδός· τῇ δὲ, προσανεσπίασθησαν ἀναβαθμοὶ, ἔνθα διελθεῖν ἀμάξαις³⁰ ἄβατον· κλίμαξ γὰρ ἐπὶ κλίμακι δίδωσιν αἰεὶ τὸ μείζον, ὡς ἐξ ἐλάττονος ἄγουσα, καὶ ἀνάγει μετεωρότερον, πρὶν
 5 εἰς ἑκατὸν ἦκειν οὐ λήγουσα· πέρας γὰρ ἀριθμοῦ τελευτῇ πρὸς ἐντελεῖς ἐκφέρουσα μέτρον· προπύλαιον δὲ διαδέχεται κλίμακας³¹ μετρίαις κινκλίσι περικλειόμενον· καὶ τέτταρες μὲν ἀνέχουσι³² μέγιστα κίονες, ὁδοὺς παντοδαπὰς ἐπὶ μίαν εἰσοδὸν ἄγουσαι· ταῖς δὲ δὴ κίοισιν ἐπα-
 10 νέχει τις οἶκος μετρίας³³ προβαλλόμενος κίονας, αἱ χροῖαν μὲν οὐχὶ μίαν³⁴ παρέχουσι, παραβαλλόμεναι δὲ τῇ κατασκευῇ παραπεπήγασι κόσμος³⁵. Ὀροφῇ δὲ τῶ οἴκῳ προῆλθεν εἰς κύκλον· παρὰ³⁶ δὲ τῷ κύκλῳ μέγα τῶν ὄντων ὑπόμνημα πέπηγεν³⁷. εἰσίουσι³⁸ δὲ παρ' αὐτὴν
 15 τὴν ἀκρόπολιν τέτταρσι³⁹ πλευραῖς εἰς χῶρος⁴⁰ ἴσαις διήρηται, καὶ τὸ σχῆμα πλαίσιον τυγχάνει τοῦ μηχανήματος· αὐλὴ δὲ κατὰ μέσον περίστυλος· καὶ τὴν μὲν αὐλὴν στοαὶ διαδέχονται· στοαὶ δὲ ἴσαις διαιρούμεναι κίοισι⁴¹, καὶ μέτρον αὐταῖς, μεθ' ὃ, τι πλεον οὐχ ὑπάρ-
 20 χει λαβεῖν· ἐκάστη δὲ στοὰ τελευτᾷ πρὸς ἐγκαρσίαν ἐτέ-

Monn. ὑπάρχειν. Vind. Port. ὑπάρχει. 29 Vind. καὶ κοινῇ πρὸς ἄμαξ. 30 Mon. 1. ἀμάξας. 31 Ald. Junt. Vind. Mon. 2. Par. κλίμακος. Mon. 1. Port. κλίμακας. 32 Par. Mon. 2. ἀνέχουσαι. 33 Vind. addit: πολλὰς. 34 Editiones veteres χροῖαν μὲν οὐχ ὁμοίαν, ex quo Portus faciebat, οὐχὶ μίαν, quod non displicet, tali sensu, quamlibet habuisse colorem non unum simplicemque, sed multiples et varios. Scheff., ipse habet χροῖάς μὲν οὐχ ὁμοίας. recepi Porti conjecturam, quam confirmat Vind. 35 Edd. Monn. κόσμον. Port. γρ. κόσμος. ita Par. et Vind. recte, nam πέπηγα sensum passivum habet. 36 Mon. 1. Vind. περί. 37 Vind. γέγονεν. 38 Vind. εἰσεῶ δέ. Mon. 1. εἰσίουσι δέ τι. 39 Par. τέτταρσι. De forma πλευραῖς vide Lobeck. ad Aj. 1240. Monk. et Wüstem. ad Eur. Alc. 376. 40 Mon. 2. εἰς χώρους ἴσους. 41 Edd. Monn.

ραν, καὶ κίων διπλῆ πρὸς ἑκατέραν διαιρεῖται στοᾶν, τῆς μὲν αὐτῆς λήγουσα, τῆς δ' αὐτῆς πάλιν καταρχουσα. παρωκωδόμενται⁴² δὲ σηκοὶ τῶν στοᾶν ἔνδοθεν, οἱ μὲν ταμίαι⁴³ γεγενημένοι ταῖς βίβλοις, τοῖς φιλοπονοῦσιν ἀνεωγμένοι φιλοσοφεῖν, καὶ πόλιν ἄπασαν εἰς ἐξουσίαν τῆς σοφίας⁵ ἐπαίροντες· οἱ δὲ τοὺς πάλαι τιμᾶν ἰδρυνμένοι θεοῦς. ὄροφῆ⁴⁴ δὲ στοαῖς, ἣν χρυσὸς κατεσκεύασε⁴⁵, καὶ κορυφαὶ κίοσι χαλκῷ μὲν δεδημιουργημένοι, χρυσῷ δὲ συγκροπτό-¹⁴μεναι⁴⁶. Τῆς μὲν οὖν αὐτῆς οὐχ εἰς ἅπασαν ὁ κόσμος ἄλλο⁴⁷ μὲν γὰρ ἄλλως ἦν· τὸ δὲ τὰ Περσέως εἶχεν ἀθλή-¹⁰ματα καὶ μέσον ἀνέχει τις κίων, μῆκος μὲν ὑπερέχουσα, κατάδηλον δὲ ποιῶσα τὸν χώρον οὐπω τις προβὰς, ὅποι⁴⁸ πρόεσιν ἔγνωκε, μὴ⁴⁹ σημειῶ τῇ κίονι τῶν ὁδῶν χρώμενος· καὶ περιφανῆ ποιῆ τὴν ἀκρόπολιν πρὸς γῆν τε καὶ θάλατταν· ἀρχαί⁵⁰ δὲ τῶν ὄντων τῇ τῆς⁵¹ κίο-¹⁵νος κορυφῇ περιεστήκασι, καὶ πρὶν εἰς⁵² μέσῃ διελθεῖν

κίοσιν. Par. Vind. κίοσι. mox Vind. καὶ τὸ μέτρ. 42 Par. Mon. 1. προωκοί. Vind. προσπαρωκοί. 43 Port. ταμίαι. 44 Mon. 1. ὄροφαι δὲ στοαῖς. supra lin. ταῖς. 45 Vind. κατεσκεύασε. 46 Mon. 2. συγκροπτόμεναι. Mon. 1. manu recentiori συγκεχρισμένοι. 47 Port. ad marg. γρ. ἄλλω μὲν γὰρ ἄλλο. Vind. ἄλλο μὲν γὰρ ἄλλω. Edd. et Par. Mon. 2. ἄλλο μὲν γὰρ ἄλλως. Mon. 1. ἄλλος μὲν γὰρ ἄλλως: idem conjecerat Scheff.: „Veteres ἄλλο μὲν γὰρ ἄλλως, unde Portus: ἄλλω μὲν γὰρ ἄλλο. An scribendum, ἄλλος μὲν γὰρ ἄλλω?“ . 48 Edd. Mon. 2. Vind. ὅπη. Par. Mon. 1. ὅποι. 49 μὴ Vind. om. Doxop. διπλῆ ἢ γραφῆ· τὰ μὲν γὰρ τῶν βιβλίων σημειῶ τῇ κίονι ἔχει, χωρὶς τοῦ μὴ ἐπιφώηματος, τὰ δὲ μὴ σημειῶ, μετὰ τοῦ μὴ ἀποδέχεται δὲ τὴν προτιέραν γραφὴν ὁ Γεωμέτρης, περὶ μὲν τῆς δευτέρας λέγων, μὴ εἶναι θαυμαστόν, εἰ μὴ τις οἶδεν, ὅπη πρόεσι, μὴ σημειῶ τῇ κίονι τῶν ὁδῶν χρῆσάμενος. 50 Vertunt, principia rerum, primaque elementa. Verum locus mihi totus mutilus corruptusque videtur. Sane, quid hic elementa faciant, non video. Scheff. 51 τῆς Par. om. 52 εἰς Vind. Mon. 1.

τὴν αὐλὴν, ἴδρται κατασκευάσμα διηρημένον πρὸς πύ-
 λας, ὅσαι τοῖς πάλαι θεοῖς ὀνομάζονται⁵³. δύο δὲ ὄβελοὶ
 ἀνεστήκασι λίθινοι, καὶ κρήνη τῆς⁵⁴ τῶν Πεισιστρατι-
 δῶν⁵⁵ ἄμεινον ἔχουσα· καὶ τὸ θαῦμα γέγονεν ἄπιστον,
 5 τῶν κατασκευασάντων ἔχον τὸν ἀριθμὸν. ὥσπερ γὰρ ἐνὸς
 οὐκ ἀρκούντος εἰς ποιήσιν, δημιουργοὶ τῆς ὄλης ἀκροπό-
 λεως ὤφθησαν ἐπὶ δέκα δύο προσκείμενοι· κατιόντι δὲ
 τῆς ἀκροπόλεως, τῇ μὲν ὀμαλὸς διαδέχεται χῶρος σταδίων
 προσεικῶς, ὃ καὶ τῷ χῶρῳ⁵⁶ γεγένηται κλησις· τῇ δὲ
 10 ἕτερος μὲν διηρημένος πρὸς ὅμοια, οὐ πρὸς ἴσον δὲ γε-
 ρόμενος⁵⁷. τὸ μὲν δὴ κάλλος κρεῖττον, ἢ λέγειν· εἰ δέ
 τι⁵⁸ παρῖται, ἐν⁵⁹ παρενθήκη γεγένηται θαύματος. οὗτος
 γὰρ οὐκ ἦν εἰπεῖν, παραλείπεται.

Cap. XIII.

Ἔθρος¹ θέσεως

15 Θέσις ἐστὶν ἐπίσκεψις λογικὴ θεωρουμένου² τινὸς
 πράγματος. Τῶν δὲ θέσεων αἱ μὲν εἰσι πολιτικά, αἱ
 δὲ θεωρητικά· καὶ πολιτικά μὲν αἱ πρᾶξιν ἔχουσαι πό-
 λιν συνέχουσαν· οἶον, εἰ γαμητέον, εἰ πλευστέον, εἰ τει-
 χιστέον· ταῦτα γὰρ πάντα πόλιν συνέχει γινόμενα· θεω-
 20 ρητικά δὲ, αἱ μόνῳ τῷ νῷ³ θεωρούμενα· οἶον, εἰ σφαι-
 ροειδῆς ὁ οὐρανός, εἰ κόσμοι πολλοί. Ταῦτα δὲ⁴ εἰς

om. 53 Scheff. ἐπονομάζονται. in notis: „Veteres simpli-
 citer ὀνομάζονται. Portus volebat ὀνομάζοντο. 54 Par. Vind.
 τῆς om. 55 Doxor. Τινὲς δὲ παροξυτόνως ἀνέγνων, καὶ κρήνη
 τῶν Πεισιστρατιδῶν ἄμεινον ἔχουσα, ὡς εἶναι τὰς Πεισιστρατιδῶν
 κρήνας, δια τὸ τὸν Πεισίστρατον ἀνακαθᾶραι αὐτάς. 56 Vind.
 τῷ χωρίῳ γέγονε. 57 Mon. 1. Vind. addunt μέτρον. 58 Mon.
 1. τι καί, tum Vind. παραλείπεται. 59 ἐν recepi ex Par.
 Mon. 2.

1 Vind. περί. 2 Mon. 2. θεωρουμένη. 3 Vind. μόνῳ
 θεωρ. τῷ νῷ. 4 Mon. 1. γάρ.

πειραν μὲν ⁵ ἀνθρώποις οὐκ ἔρχεται, μόνῳ δὲ θιαυρεῖται τῷ νῶ· διενήνοχε δὲ θεῖσις ὑποθέσεως, τῷ τὴν μὲν ὑπόθεσιν ἔχειν περίστασιν, τὴν δὲ θεῖσιν ἀπερίστατον εἶναι. περίστασις δὲ ἐστὶ ⁶ πρόσωπον, πρᾶγμα, αἰτία, καὶ τὰ λοιπὰ. οἷον, τὸ μὲν εἰ τειχιστέον, ἐπίσκειρις ⁷ οὐκ ἔχουσα ⁵ πρόσωπον· τὸ δὲ, ἐπίοντων Περσῶν, Λακεδαιμόνιοι βουλεύονται τειχίσαι ⁸ τὴν Σπάρτην, ὑπόθεσις· πρόσωπον γὰρ ἔχει Λακεδαιμονίοις σκοποῦντας, πρᾶγμα δὲ τὸ τειχισθῆναι τὴν Σπάρτην, αἰτίαν ⁹ δὲ ἐπίοντας τοὺς Πέρσας· πρῶτον δὲ ἡ θεῖσις ἐν προγυμνάσμασι, ἀντίθεσιν ¹⁰ καὶ λύσιν κατὰ ζήτημα δέχεται· διαιρεῖται τοῖνυν ἡ θεῖσις, πρῶτον μὲν τῇ καλουμένῃ ἐφόδῳ ¹⁰, ἔν ἂντι προσιμίων ἔρεις· εἶτα χρῆση τοῖς τελικοῖς κεφαλαίοις, νομίμῳ, δικαίῳ, συμφέροντι, δυνατῷ.

Θεῖσις ¹¹ εἰ γαμητέον.

15

Ὁ τὸ πᾶν ἐν βραχεῖ τιμῆσαι ζητῶν, ἐπαινείτω τὸν γάμον, προῆλθε μὲν γὰρ οὐρανοῦ, μᾶλλον δὲ οὐρανόον πληροῖ ¹² τῶν θεῶν, καὶ κατέστη πατήρ τῶν, ὅθεν τὸ πατρός ὄνομα δίδοται ¹³. καὶ θεοὺς ἐνεγκῶν φυλάττειν αὐτοὺς ἀγῆκε τὴν φύσιν. εἶτα εἰς γῆν προελθὼν, ἅπασιν ²⁰ τοῖς λοιποῖς ἐπιφέρει τὴν γένεσιν. καὶ παρενεγκῶν ἅ μένειν οὐκ οἶδεν, τὸ μένειν αὐτὰ ταῖς διαδοχαῖς ἐσοφίσατο ¹⁴. καὶ πρῶτον μὲν ἄνδρας ¹⁵ εἰς ἀνδρείαν ¹⁶ ἐπαίρει. διῶν γὰρ παιδας καὶ γυναῖκας οἶδεν ¹⁷ ἄγειν ὁ γάμος, ὑπὲρ ὧν πράττεται πόλεμος, ἐρύῳσθαι δίδωσι ταῖς αὐ- ²⁵

5 μὲν Vind. om. 6 Edd. et Monn. ἐστίν. Vind. ἐστί. 7 Mon. 1. θεῖσις, superscripto ἐπίσκειρις. 8 Ald. Junt. Mon. 1. 2. τειχισθῆναι. Vind. Port. τειχίσαι. 9 Vind. ἔτι δὲ αἰτίαν. 10 Sic appellat Plato etiam. Scheff. 11 Eadem Thesis etiam apud Libanium tractata reperitur. 12 Ald. Junt. πληρεῖ. 13 Vind. δίδοται. 14 Vind. ἔσοφίσατο. 15 Vind. ἀνθρώπους. 16 Mon. 1. ἀνδρίαν. 17 Mon. 1. ἄγειν οἶδεν.

τοῦ δωρεαῖς. εἶτα δικαίους σὺν ἀνδρείοις¹⁸ ποιεῖ δι' ὧν
 γὰρ φιλοτιμεῖται τὰ γένη περὶ¹⁹ ὧν ἄνθρωποι δίκαια
 πράττουσι δέισαντες, ὁ γάμος δικαίους ἅμα καὶ ἀνδρεί-
 οὺς ἀποτελεῖ καὶ μὴν καὶ σοφούς, οἷς προροεῖσθαι τῶν
 5 φιλιτάτων ἐπαίρει. καὶ τὸ παράδοξον²⁰, σωφροσύνην οἶδε
 κομίζειν ὁ γάμος, καὶ ἐν²¹ τῇ φιλοτιμίᾳ τῶν ἡδονῶν
 τὸ²² σωφρονεῖν ἀναμείχεται. δι' ὧν γὰρ νόμον ταῖς ἡ-
 δοναῖς ἐπιτίθησι, νόμῳ παρέχει σωφροσύνης²³ τὰς ἡδο-
 νὰς, καὶ τὸ κατηγορηθὲν αὐτὸ καθ' αὐτὸ σὺν τῷ γάμῳ
 10 θαναμάζεται. εἰ τοίνυν ὁ γάμος ἄγει μὲν τοὺς θεοὺς, καὶ
 15 μετ' αὐτοὺς τῶν γενῶν τὸ²⁴ καθ' ἕκαστον, ἀνδρείους
 τε²⁵ ἅμα καὶ δικαίους ἀποτελεῖ, καὶ σοφούς παρασκευά-
 ζει καὶ σώφρονας, πῶς οὐκ εἰς ὅσον οἶόντε τιμητέον
 τὸν γάμον;
 15 Ἀντίθεσις. Ναί φησιν, ἀλλ' ὁ γάμος συμφορῶν
 αἴτιος.

Λύσις. Τύχης μοι δοκεῖς, οὐ τοῦ γάμου κατηγο-
 ρεῖν. ἃ μὲν γὰρ κακοπραγοῦντες πάσχουσιν ἄνθρωποι²⁶,
 τύχη παρέσχεν, οὐ γάμος. ἃ δὲ φιλοτιμεῖται τοῖς ἀνθρώ-
 20 ποῖς ὁ γάμος, οὐκέτι ταῦτα κέρδος ἐκ τύχης. ὥστε θανα-
 μάσαι μᾶλλον ἐστὶ τὸν γάμον, ὧν ἔχει καλῶν, ἢ κατη-
 γορηῆσαι²⁷ δεινῶν ὧν παρέσχεν ἡ τύχη. εἰ δὲ δὴ καὶ τὰ
 μάλιστα γάμῳ δοίημεν τὰ τῶν ἀνθρώπων φανλότατα, τί
 μᾶλλον ἐστὶν²⁸ ἀποστατέον τοῦ γάμου; οὐχ ὅσα γὰρ²⁹
 25 ἂν τοῖς πράγμασι³⁰ προσῆ δυσχερῆ, ταῦτα καὶ φυγῆν

18 Vind. ἀνδρείους. 19 Portus [ad marg.] ὑπὲρ ὧν, atque ita
 habet in superioribus. 20 Mon. 2. παράλογον. 21 καὶ ἐν

τῇ Mon. 2. om. 22 τὸ Mon. 1. om. 23 Vind. σωφροσύνης.
 24 Vind. τὰ καθ' ἕκαστα. Mon. 2. τὰ καθ' ἕκαστον. 25 Vind.
 δέ. 26 Mon. 1. ἄνθρωποι πάσχουσιν. Vind. ἄνθρωποι πρᾶτ-
 τουσι. 27 Vind. κατηγορεῖσθαι. 28 Edd. Monn. ἐστὶ ἀπ.
 Vind. ἐστίν. 29 γὰρ ex Vind. recepi. 30 Edd. Mon. 1.

τῶν πραγμάτων ἐργάζεται καὶ μοι τὰς καθ' ἕκαστον, ἐξέταξε τέχνας, αἷς πρόσσεστιν³¹ ὅ, τι δήπου κατατιτῶ. τοὺς γεωργοῦντας ἐνοχλοῦσι σκηπτοί, καὶ τῆς χαλαΐης ἐμβολαὶ διαφθείρουσιν³². οὐ μὴν οἷς γεωργοῖς³³ τὴν γῆν διαφθείρει σκηπτὸς, τὴν γῆν ἀποφείγουσιν, ἀλλὰ⁵ γεωργοῦντες ἐμμένουσιν, κἂν ἐξ οὐρανοῦ τι λυπῆ³⁴ προσίον. αὐτίς ἀτυχοῦσιν ἄνθρωποι πλέοντες, καὶ τὰς ναῦς διαφθείρουσιν ἐπιόντες³⁵ χειμῶνες· οὐ μὴν ἐνθένδε τὸ πλεῖν καταλύουσιν, οἷς ἐν μέρει πεπόνθασιν. ἀλλ' ἀνάγουσι μὲν εἰς τὴν τύχην τὸ δυσχερές, ἀναμένουσι δὲ τὸν¹⁰ ἀπὸ θαλάσσης γινόμενον πόρον. καὶ μὴν αἶ τε μάχαι καὶ πόλεμοι τὰ τῶν ἀγωνιστῶν διαφθείρουσιν σώματα, καὶ οὐχ ὅτι πεσοῦνται μαχόμενοι, τὰς μάχας ἐκλείπουσιν, ἀλλ' ὅτι πολεμοῦντες θαναμάζονται, καὶ πεσεῖν ἠγαπήκασιν, καὶ τὸ προσὸν ἀτυχές ἐκ τοῦ συνόντος ἀγαθοῦ συν-¹⁵ ἀπέκρουσαν. οὐ γὰρ διὰ τὰ φαῦλα φευκτέον ὅσα τῶν ἀγαθῶν, ἀλλ' ἔνεκα τῶν καλῶν ὑποιστέον τὰ χεῖριστα. οὐκοῦν ἄλογον γεωργοὺς μὲν, καὶ πλέοντας, καὶ πρὸς τούτοις ὅσοι στρατεύονται, φέρειν τὰ πρὸς αὐτοὺς δυσχερῆ τῶν ἐπαινουμένων χάριω τῶν σὺν αὐτοῖς³⁶, ἡμῖν²⁰ δὲ γάμον ἀτιμαστέον, διότι γάμος ἄγει τι λυποῦν.

Ἀντίθεσις. Ναί φησιν, ἀλλὰ χηρείαν μὲν γυναιξίν, ὀρφανίαν δὲ παισίν ἐπεισήνεγκε.

Λύσις. Ταῦτα θανάτου δεινὰ, καὶ τὸ πάθος οἶδεν ἢ φύσις· σὺ δὲ μοι δοκεῖς αἰτιᾶσθαι τὸν γάμον, ὅτι²⁵ μὴ καὶ θεοὺς τοὺς ἀνθρώπους ἐργάζεται καὶ τοῦ γάμου κατηγορεῖν, ὅτι μὴ θεοῖς τὰ θνητὰ συνηριδῆμσε. τί γὰρ,

πράγμασι. Vind. Mon. 2. πράγμασι. Mon. 2. addit κἂν. 31

Vind. Mon. 1. πρόσσεστι μὲν. 32 Ald. Junt. διαφθείρουσι. 33

Mon. 2. γεωργοί. Vind. γεωργοὺς, διαφθείρει σκηπτὸς τὴν γῆν.

34 Vind. λυπῆ τι. 35 Edd. Mon. 1. Vind. ἐπιόντος χειμῶνος.

Mon. 2. ἐπιόντες χειμῶνες. Doxop. διπλῆ ἢ γραφή· τὰ μὲν γὰρ τῶν βιβλίων ἐπιόντος χειμῶνος ἔχει, τὰ δὲ ἐπιόντες χειμῶνες. 36

εἰπέ μοι, γάμου κατηγορεῖς, ἃ πραγματεύεται θάνατος; τί δὲ ὑμεναίων³⁷ ἔρεις, ὅσα φύσις ἐπίσταται; συγχώρει πεσεῖν τὸν ὅπως πεσεῖται γινόμενον. εἰ δὲ πίπτουσι μὲν ὅτι γεγόνασιν ἄνθρωποι, πεσῶν δὲ χηρεύειν³⁸ μὲν σύν-
 5 οἶκον, ὄρφανὸν δὲ παρασκευάζει τὸν ἐξ αὐτοῦ, τί γάμον ἔρεις ἀπεργάζεσθαι τὰ παρὰ μόνης γεγονότα τῆς φύσεως; ἐγὼ δὲ αὐτὸνναντίον, γάμον ἐπανορθοῦσθαι καὶ³⁹ ὄρφανίαν καὶ χηρίαν⁴⁰ ἠγοῦμαι. τεθνηκέ τῷ⁴¹ πατῆρ, καὶ ταύτῃ παῖς ὄρφανός; ἀλλ' ἕτερον ἐπεισήνεγκε πατέ-
 10 ρα τοῖς ὄρφανοῖς ὁ γάμος. καὶ τὸ πάθος γάμου μὲν οὐ προέρχεται, γάμῳ δὲ συγκαλύπτεται, καὶ γίνεται γάμος ὄρφανίας ἀφανισμός, οὐχ ὑπόθεσις. εἶτα χηρίαν ἐκ τελευτήης μὲν ἢ φύσις ἦγεν⁴², ἐξ ὑμεναίων δὲ μετέθηκε γάμος. ἦν γὰρ χηρεύειν εἰργάσατο⁴³ θάνατος, ἀνδρὶ συν-
 15 οικεῖν παρέσχεν ὁ γάμος, ὡσπερ καταστάς φύλαξ τῆς αὐτοῦ χάριτος. ἃ γὰρ ἐξ ἀρχῆς εἰσηνέγκατο, παρηρημένα πάλιν ἀπέδωκεν⁴⁴. ὡς τε⁴⁵ χηρίαν ἀναιρεῖν, οὐκ ἐπάγειν οἶδεν ὁ γάμος· καὶ μὴν καὶ πατὴρ θανάτῳ μὲν ἀφαιρεῖται παῖδας· γάμῳ δὲ μετέσχεν ἑτέρων. καὶ πατῆρ
 20 γίνεται⁴⁶ δεῦτερον ὁ προσάπαξ⁴⁷ εἶναι μὴ συγχωρούμε-
 νος

τῶν οὖν αὐτοῖς Mon. 1. Vind. om. 37 Locus est corruptus. Ideo et editiones primae [Portus, neque vero Ald. nec Junt.] stellulam hic posuere. Scribo facili mutatione, τί δὲ ὑμεναίων ἀντερεῖς. Syllabam priorem similitudo litterarum sustulit in praecedentis vocis fine. Scheff. Port. ad marg. ἴσως καθ' ἕμ. malim ὑμεναίων κατερεῖς: cfr. epist. crit. p. 6. et 7. Vind. τί δαί. 38 Edd. et Monn. χηρεύει. Vind. πεσῶν δὲ τις χηρεύειν, sc. παρασκευάζει. 39 καὶ Mon. 1. om. 40 Vind. χηρίαν. 41 Ald. Junt. Mon. 1. Vind. τεθνηκέτω. Mon. 2. τῷ θνηκέτω. bene Port. τεθνηκέ τῷ. 42 Mon. 1. Vind. ἦγεν ἢ φύσις. 43 Ald. Junt. ἠργάσατο. 44 Ald. Junt. ἐπέδωκεν. Port. et Codd. ἀπέδωκεν. 45 Vind. ὡσπερ. 46 Vind. παίδων δεῦτερος. Doxop. δεῦτερος· γράφεται καὶ δεῦτερος. 47 Du-

νος. τί οὖν τὰ τοῦ⁴⁸ γάμου καλὰ πρὸς αἰτίαν μεταφέ-
 ρεις τοῦ γάμου; καὶ μοι δοκεῖς οὐκ ἐλέγξαι⁴⁹ ζητεῖν,
 ἀλλ' ἐπαινεῖν τὸν ὑμναῖον· οἷς γὰρ ἐξαριθμεῖν κατα-
 ναγκάζεις τῶν ὑμναίων τὰς χάριτας⁵⁰, τούτοις ἐπαινέ-
 τής, οὐ κατήγορος τοῦ γάμου γεγένησαι⁵¹· καὶ κατηγο- 5
 ρῶν τοῦ γάμου, θαυμάζειν ἡμᾶς ἀναγκάζεις, καὶ ποιεῖς
 εὐεργετημάτων κατάλογον, τὰ τοῦ γάμου κατηγορήματα.

Ἀντίθεσις. *Ναί, φησιν, ἀλλ' ὁ γάμος ἐπι- 16*
πόνον.

Λύσις. *Καὶ τί πόνον ἐπίσταται λύειν ὡς⁵³ γά- 10*
μος; ὅποσα πονεῖ⁵⁴, δι' ὑμναίων ἀνήρηται· καὶ ῥαστώ-
νη παντάπασιν εἰς ὀμιλίαν γυναικὶ συνελθεῖν ἤλικον εἰς
εὐνήν ἀνὴρ γυναικὶ συνιών; μεθ' ὅσης δὲ ῥαστώνης ἐλ-
πίζεται παῖς; καὶ προσδοκώμενος⁵⁵ φαίνεται; καὶ πα-
τέρα φανεῖς προσερεῖ; καὶ πρὸς μελέτην ἔρχεται τέχνης, 15
καὶ πατρὶ συνεργῶν, καὶ παρὰ⁵⁶ τὰς ἐκκλησίας δημη-
γορῶν, καὶ πατέρα γηροτροφῶν, καὶ ὅλως ἅπαν ὃ, τι
δέοι γινόμενος· οὐκ ἔστι λόγῳ διεξελεθεῖν, ἃ φέρειν οἶδεν
ὁ γάμος.

Ἐπίλογος. *Μέγα ὁ γάμος, καὶ παράγων θεοῦς, 20*

biae fidēi videtur hoc adverbium Schneidero in lex., defendi-
 tur a Schaefero ad Dem. c. Mid. p. 512. v. 29. 48 τοῦ
 Mon. 1. Vind. ὀμ. 49 Vind. ἐλέγξαι. 50 Illud χάριτας
 suspectum mihi est. Ecquid enim mirum hoc, si commemora-
 tione ista laudatur? Neque tamen temere quid muto, cum et
 supra habeat γάμη [sic] καλὰ. Scheff. 51 Vind. Mon. 1.
 inserunt: πρὸς ταῦτα. 52 Vind. ἀλλὰ ὁ. 53 Ald. Junt. et
 Monn. ἦ. Vind. ὡς, superscripto ἦ. Port. ὡς. 54 Rursum
 asteriscum adscribunt, tanquam mutilus esset locus. Ego su-
 spicor ὅποσα πόνων legendum. Scheff. Suspicionem movit
 lectio πονεῖν, quae est in Monn. Ald. et Junt., quamquam hae
 editiones asteriscum non habeant. Vind. Port. et Scheff. ipse
 πονεῖ. 55 Portus mallet προσδοκηθεῖς. Scheff. Ald. et Junt.
 προσδοκώμενος. 56 Mon. 1. περί.

καὶ παρέχων θνητοῖς θεοὺς εἶναι δοκεῖν, οἷς μένειν σοφίζεται. καὶ παιδεύει μὲν τοὺς χρωμένους τὰ δίκαια⁵⁷, πρὸς δὲ τὸ σῶφρον⁵⁸ παροξύνει σκοπεῖν. καὶ φιλοτιμείται τὰς ἡδονάς, ὅσαι μὴ φανεῖται⁵⁹ κακίζονται. διὸ τὸν γάμον περὶ πλείστου⁶⁰ ἐν πᾶσι ποιητέον καθέστηκεν.

Cap. XIV.

Ἔπος¹ νόμου εἰσφορᾶς.

Καὶ τὴν εἰσφορὰν τοῦ νόμου τινὲς εἶναι δεδώκασι γύμνασμα. ἔστι μὲν γὰρ σχεδὸν ὅλη ὑπόθεσις², οὐ μὴν ἅπαντα σώζει τὰ τῆς ὑποθέσεως. εἰσάγεται μὲν γὰρ ἐν
 10 αὐτῇ πρόσωπον, οὐ μὴν ἐφ' ἅπασιν γινώριμον. ὅθεν θέσεις μὲν ἔστι μᾶλλον, ἤτιτον δὲ ὑποθέσεως, οἷς μὲν γὰρ ὅλως σχήματος³ δέχεται πρόσωπον, ὑπερβαίνει τὴν θέσιν. δι' ὧν δὲ σαφῆ μὴ σώζει τὴν περίστασιν, ὑποθέσεως λείπεται. νόμου τοίνυν ἔστιν εἰσφορὰ, διπλῆ γυμνασία,
 15 συνηγορία, καὶ κατηγορία νόμου τεθέντος. ἔστι δὲ νόμος⁴, εὖρημα μὲν καὶ⁵ δῶρον θεῶν, δόγμα δὲ ἀνθρώπων φρονιμῶν, ἐπανόρθωσις⁶ δὲ⁷ πλημμελημάτων τῶν⁸

57 Ald. *δίκαια*. 58 Vind. *σωφρονεῖν*. 59 Ald. Junt. *φανῆσαι*.
 60 Mon. 2. *πλείους*.

1 Vind. *περὶ εἰσφορᾶς νόμου*. 2 Ergo progymnasmata, quae hactenus proposita, non sunt ὅλαι ὑποθέσεις, sed illarum tantum partes aliquae, quod bene observandum. Vulgo enim aliter de progymnasmatibus judicare consueverunt. ὅλη ὑπόθεσις autem est, quam Latini vocant caussam, id est plenam, integram, justamque materiam, circa quam oratores versantur. Scheff. 3 Mon. 2. *σχήματι*. Doxor. ἀντίπτωσις ἔστι τοῦτοδίου γὰρ εἰπεῖν, σχῆμα προσώπου, σχήματος πρόσωπον ἔστι, καὶ ἔστιν Ἀττικόν — — — ἐν τινι δὲ τῶν βιβλίων σχήματι δέχεται πρόσωπον εὖρον. 4 Dem. c. Aristogit. A. p. 774. 5 Mon. 2. καὶ om. 6 Port. Scheff. ex Demosthene receperunt: ἐπανόρθωμα δὲ τῶν ἐκουσίων καὶ ἀκουσίων ἀμαρτημάτων, πόντος δὲ κοινῆ

εἰς ἀμφοτέρω καὶ ἡ μὲν διαίρεσις⁹ αὐτῆ τῆς εἰσφορᾶς τοῦ νόμου, ἐργασία¹⁰ δὲ αὐτὴν κεφαλαίως, οἷς καὶ τὴν πραγματικὴν¹¹, νομίμῳ, δικαίῳ, συμφέροντι, δυνατῶ. προοίμια δὲ θήσαι· καὶ μετὰ τὰ προοίμια, τὸ κεκλημένον ἐναντίον. εἶτα χρῆσι τοῖς πρόειρημένοις κεφαλαίως. 5 ὅθεν καὶ ταύτῃ διήμωχε θέσειω.

Κατηγορία νόμου τοῦ κειμένουτος ἐπ' αὐτοφώρῳ τὸν μοιχὸν κτείνεσθαι.¹²

Οὔτε εἰς ἅπαν ἐπαινέσω τὸν νόμον, οὔτε ἐπὶ παντὶ τὰ γραφὴν αἰτιάσομαι. οἷς μὲν γὰρ ἀνκίρει τὰ μοιχῶν, 10 ἐπαινῶ τὸ τιθέμενον δι' ὧν δὲ δικαστῶν οὐκ ἀπέμεινε ψῆφον, αἰτιῶμαι τὴν αἴρεσιν, εἰ μὲν οὖν δωραδοχίαν τῶν δικαζόντων κατεγνωκῶς ἀνήρει τὰ δικαστήρια, φαύλην ἐλέγχεται περὶ τοὺς δικαστὰς κεκτημένος¹³ τὴν γνώμην. εἰ δὲ δίκαια κρίνειν, ὡσπερ καὶ δίκαια κρίνετε, ποῦ δὲ 15 καιον ἐπαινεῖν μὲν δικαστὰς, ἐξαιρεῖσθαι δὲ τῶν δικαζόντων¹⁴ τὸν νόμον; οἱ μὲν οὖν ἄλλοι πάντες, ὅσοι τοῖς κειμένοις διαμάχονται νόμοις, οἱ μὲν ἐναντιοῦνται ταῖςδε ταῖς πόλεσιν, οἱ δὲ ὁμολογοῦσιν ἑτέροις. μόνος δὲ ὁ παρῶν πᾶσιν ἐναντίος προελήλυθε¹⁵ νόμος. δοκεῖτε δέ μοι 20 πολὺ κάλλιον ἐξετάσαι τὸν νόμον, εἰ πάντα¹⁶ τὰ παρ' ἡμῖν πολιτευόμενα κρίνητε, τοὺς στρατηγούς, τὰς ἱερωσύνας¹⁷, τὰ ψηφίσματα πάντα. ὀλίγου δέω λέγειν, ὅσα

συνθήκη, καθ' ἣν πᾶσι προσημίει ξῆν τοῖς ἐν τῇ πόλει. Rhetor ex memoria citavit. 7 δὲ Mon. 2. am. 8 Vind. τῶν om.

9 Haec in praecedentibus proposita, quando lex laudari dicitur, vel reprehendi. Alii aliter exposuere. Scheff. 10 Vind. ἐργασία δ' αὐτῆ. 11 Scheff. ζητήσιν desiderari putat. 12 Vind. κτείνειν. 13 Vind. κεκτημένος. 14 Vind. δικαζομένων. 15 Edd. Mon. 1. προελήλυθεν. Vind. Mon. 2. προελήλυθε. Tum Vind. νόμοις· δοκεῖ δέ μοι. 16 Mon. 2. εἰ-πάντα παρ' ἡμῖν πολιτευόμενα κρίνηται. 17 Ald. Junt. ἱερωσύνας.

παρὰ τὸν πόλεμον ἄριστα πράττεται, ἅπαντα δικαστῶν οἶδεν ἐξέτασιν, καὶ στρατηγεῖ μὲν, ὃν ὁ κρίνων ἐξήτασεν¹⁸. ἱεράται δὲ, ὃν ὁ δικαστὴς ἐβεβαίωσε. καὶ ψήφισμα κύριον, τὸ παρ' ἑτέροις ἀνακρινόμενον. καὶ νίκαι¹⁹ πόλεμων γερῶν οὐ μετέχουσι²⁰, μὴ κρινόμεναι πρότερον. πῶς οὖν οὐκ ἄλογον ἅπαντας μὲν ἀναμένειν τοὺς ἐξετάζοντας²¹, μόνον δὲ τὸν παρόντα νόμον τὴν τῶν δικαζόντων ἀναδύεσθαι ψῆφον;

Ἀντίθεσις ἁ. Ναί, φησιν, ἀλλὰ μεγάλα τὰ μοιχῶν ἀδικήματα.

Λύσις. Τί δὲ τὰ τῶν ἀνδροφόνων οὐ μείζω; τοὺς δὲ προδότας ἐλάττους νομοῦμεν ἑτέρων²²; ἱερόσυλοι δὲ τῶν προδιδόντων οὐ²³ φαυλότεροι; ἀλλ' ὅμως ὁ τούτοις²⁴ ἄλους, ἀναμένει τοὺς κρίνοντας· καὶ οἷτε προδότης ὑπέσχε τὴν δίκην μὴ τοῦ δικαστοῦ ψῆφον ἐπάγοντος, οὔτε 17 ἀνδροφόνου πεσεῖν ὑπήρξε²⁵, μὴ τοῦ κατηγοροῦ τὸ πάθος ἐλέγχοντος²⁶; οὔτε τοῖς ὑφαιρουμένοις τὰ τῶν κρεί-

18 Ald. Junt. ἐξέτασεν. 19 Vind. δὲ inserit. 20 Edd. Monn. μετέχουσιν. Vind. μετέχουσι. 21 Ald. Junt. ἐξαιτάζοντας. Dochor. τινὰ τῶν βιβλίων ἅπαντας ἔχει μετὰ τοῦ σ., τινὰ δὲ ἅπαντα χωρὶς τοῦ σ. 22 Mon. 1. addit: ἀδικῶν. 23 οὐ Edd. Mon. 2. Vind. om., recepi ex Mon. 1. Saep̄ excidit. Apsin. p. 728. ὅτι οὐ τὰ ἐναντία γράφεις λογισμοὺς εἰς τοῦτο παραλαμβάνειν. Par. οὐ om. Schol. Ald. in Aphthon. p. 4. ὁ ὄφως οὗτος δοκεῖ μόνω τῶ μύθω ἀρμόζειν, ἀλλὰ καὶ πᾶσι πιθανοῖς καὶ ψευδέσι λόγοις. Mon. οὐ δοκεῖ. Pausan. I: 17. 2. ἐπεὶ οὐ δύνασθαι τὴν σφραγίδα — ἀφέντι εἰς θάλασσαν ἀνασῶσαι οἱ. Angel. Neapol. Med. 36. 11. οὐ omittunt: in Riccard. manus recentior inseruit. Cfr. ibid. II. 31. 3. et 9. Vitá Jos. c. 60. μετ' οὐ πολλὰς δὲ ἡμέρας ἀφικνοῦνται πάλιν, οἱς ἐπέμψαμεν. et c. 69. μετ' οὐ πολλὰς ἡμέρας. Par. 1423. οὐ utroque loco omittit. Cf. Schaef. Meletem. crit. p. 96. Bekker Lectt. in Apollon. de Pron. p. 161. Boisson. ad Aristaen. p. 298.; ad Eunap. 290. 24 Vind. τούτων. 25 Vind. ὑπήρξε. 26 Mon. 2. ἐλέγξαντος. 27 Sunt hic τὰ κρεί-

τόνων²⁷ ὑπῆρξε²⁸ παθεῖν, πρὶν ταῦτα μαθεῖν παρέστη τοῖς κρίνουσι²⁹. οὐκοῦν ἄτοπον, τὰ μὲν μείζω δίκην ὑπέχειν παρὰ τοῖς κρίνουσι, καὶ μὴ δοκεῖν τι τούτων ἕκαστον³⁰, ἂν μὴ δικαστῆς ἐπενέγκῃ τὴν ψῆφον, μοιχὸν δὲ μόνον πειθεῖν ἀνεξέταστον³¹, ὃν πρὸ τῶν ἄλλων⁵ ἔδει³² κρίνειν, ὅσω τῶν ἄλλων καταδεέστερον;

Ἀντίθεσις β. Καὶ τί διοίσει μοιχὸν ἀνελεῖν, ἢ παραδοῦναι τοῖς δικασταῖς, εἰ τὸν ἴσον ἐξ ἀμφοῖν ὑποστήσεται θάνατον;

Λύσις. Ὅσον τυράννου καὶ νόμου τὸ μέσον, καὶ 10 δημοκρατίας³³ πρὸς τὰς μοναρχίας ὅσον διάφορον. τυ-

τονα [quidni oī kreittones?] dii, unde supra Iεροσόλους memora-
vit. Consule, quae notavi in indie Aeliani. Scheff. Plene
apud Aesch. Prom. 910. κρείττονες θεοί. Lucian. conviv. c. 7.
ἔπεξανότατο πάντες αὐτῶ, καὶ ἐδειξιόντο ὡς τινα τῶν κρείττωνων,
καὶ ὅλως θεοῦ ἐπιδημία τὸ πρᾶγμα. Aristid. or. IX, p. 78. οἱ
Ἐτρωεὺς οἴχεται παρὰ τοὺς κρείττονας. — Ἐπερ τῶν τεττ. p. 206.
τί οὖν, εἰ τοῖς κρείττοσιν οὕτως ἔδοξεν; Panath. p. 96, ὅτι τῆς Ἑλλάδος
ἔστιν ἔρυμα ὑπὸ τῶν κρείττωνων πεποιημένον. Sopat. ζητημ. p. 303.
ἀλλὰ κἂν μάχας λέγῃ, καὶ συνοουσίας κρείττωνων etc. Plut. Mar. c. 37.
ὁ δ' ἄνθρωπος, εἴτε πάλαι γινώσκων, εἴτε πρὸς τὴν ὄψιν ὡς κρεί-
τονα θαυμάσας, ἀναπαύσασθαι μὲν ἔφη δεομένῳ τὸ σκηνίδριον ἐξ-
αρκεῖν. Sed Lucian. confut. c. 7. οἱ δὲ γε θύοντες οὐ τῆς χρείας
ἕνεκα θύουσιν, ἀντίδοσιν δὲ τινα ποιούμενοι — — ἢ τιμῶντες ἄλ-
λων τὸ βέλτιον. Et paucis interjectis: καὶ τοι εἴ τις τῶν σοφιστῶν
ἐκείνων παρῆν, ἦρξτο ἢν σε, καθ' ὃ τι βελτίους φῆς τοὺς θεοὺς.
Menand. p. 613. τῇ δὲ ἀληθείᾳ παρὰ τοῦ θεοῦ παραπέμπονται,
καὶ εἰσιν ἀπόφθοιαι ὄντος τοῦ κρείττονος. 28 Par. 2916. ὑπῆρξε
om. ad marg. γρ. ὑπῆρξε παθεῖν τι. 29 Ald. Junt. h. l. et
paulo post κρίνουσι. 30 Vind. ὡς ἕκαστον. Scheff.: „aste-
riscus adjectus docet, aliquid hic desiderari. Veteres editio-
nes tamen asteriscum habent nullum. Puto ergo magis, locum
esse depravatam, et scribendum: καὶ μὴ δοκεῖν τοιοῦτον ἕκαστον“.
31 Vind. ἀνεξέστατον. 32 ἔδει Vind. om. 33 Ald. Junt.

ράννου μὲν γὰρ ἀνελεῖν, ὃν ἂν βούλοιοτο νόμον δὲ κτεῖ-
 ναι δικαίως τὸν ἐλεγχόμενον· καὶ δῆμος μὲν ὅσα ἂν ἐκ-
 πλησιαίων σκοπῇ, πρὸς ἐξίτασιν τίθησι³⁴. μοναρχία δὲ
 κολάζει μὲν³⁵, ἃ συναμφοτέρα δῆμός τε καὶ νόμος· ἐξ
 8 ἐναντιωμάτων δὲ ἅπαντα πέπραχε³⁶ πρὸς τὸν μόνον
 ἄρχειν καὶ τυραννεῖν προελάμενον. πῶς οὖν οὐ διοίσει
 τὸν μοιχὸν ἀνελεῖν, ἢ παραδοῦναι τοῖς κρίνουσι³⁷; καὶ
 ἔτι πρὸς ταῦτοις, ὁ μὲν ἑαυτῷ τὸν μοιχὸν ἀνελών, ἑαυτὸν
 κύριον τοῦ δεδρακότος ἐργάζεται· ὁ δὲ δικαστῆ παραδούς,
 10 κύριον ποιῆ τῷ δεδρακότος τῷ δικαστήριον. κριττον δὲ
 δήπου τὸν δικάζοντα κύριον, ἢ τὸν κατήγορον γίνεσθαι.
 καὶ μὴν ὁ μὲν ἑαυτῷ διαφθείρας μοιχὸν ἄλλου χάριν
 ἀνελεῖν ὑποπτεύεται· ὁ δὲ κρίνειω³⁸ παρεσχηκῶς μόνον
 ἔδοξε τῶν δικαίων ἀντιλαμβάνεσθαι.

15 Ἀντίθεσις. Ναι, φησιν, ἀλλὰ χαλαρωτέραν ὑφέ-
 ξει τὴν³⁹ τιμωρίαν παραχρῆμα πεσών, κέρδος γὰρ⁴⁰ ἔξει
 τὸν μέχρι κρίσεως χρόνον.

Λύσις. Τὸναντίον μὲν οὖν ἔξει κρινόμενος ἀνια-
 ρώτερον⁴¹ γὰρ τὸν μετὰ ταῦτα βίον ἰποίσει· τὸ γὰρ
 20 παθεῖν προσδοκᾶν, τοῦ πεπονθέναι δεινότερον· καὶ τιμω-
 ρίας ἀναβολή, προσθήκη φανεῖται ζημίας. πεσεῖται πολ-
 λάκις ὁ πεσεῖσθαι δοκῶν, καὶ τὴν ἐλπίδα τῆς πείρας

Monn. δημοκρατίας. Vind. Port. δημοκρατίας. 34 Edd. Monn.
 τίθησιν. Vind. Port. τίθησι. 35 Sequitur in edd. et Monn.
 1. 2. οὐ συνεξιάζει δέ, ad quas Scheffer scribit: „Hoc Grae-
 culus odio Regni absurdissimo scripsit, percussus umbra et
 inani libertatis specie, qua sola Graeci semper velut pueri
 gloriabantur“. Ejeci auctoritate Vind. et Angel., quorum hic
 legit; κολάζει δὲ μοναρχία, ἃ μὲν συναμφοτέρα, ad marg. γε. μο-
 ναρχία δὲ κολάζει, ἃ μὲν συναμφοτέρα. Mon. 1. ἃ συναμφοτέρον.
 36 Mon. 2. πέπραχε. 37 Edd. Mon. 1. 2. κρίνουσιν. Vind.
 κρίνουσι. 38 Vind. ὁ δὲ κρίνει ζήτων μόνον ἔδ. 39 τὴν
 Vind. om. 40 Mon. 1. δέ. 41 Ald. Junt. Mon. 1, ἀνια-

ἔξει δειποτέραν. ὥστε παραχρημα πεσὼν ὁ μοιχὸς, πεσὼν⁴²
 οὐκ αἰσθάνεται κλέπτει τὴν αἰσθησιν τῆς τιμωρίας τὸ
 τάχος. ἀνάληγτος θάνατος, ὁ πρὶν δόξαι συμβάς⁴³. ὁ δὲ
 πολλάκις μὲν ἐλπιαθεὶς, εὐσάπαξ δὲ γεγωνῶς, ταῖς ἐλλείσι
 τὰς τιμωρίας μετρεῖ. σκόπει τοίνυν⁴⁴ παράλληλα θείας. 5
 ὁ μὲν ἑαυτῷ⁴⁵ διαφθείρας μοιχὸν, οὐδένα μάρτυρα τῆς
 τιμωρίας ποιεῖται· ὁ δὲ δικασταῖς παραδοὺς, πολλοὺς
 θεατὰς ποιεῖται τῆς δίκης· λυπηρότερος⁴⁶ δὲ τιμωρίας
 τρόπος ὑπὸ θεαταῖς πολλοῖς καθιστάμενος· καὶ ἄλλως
 συνοίσει μοιχοῦς κρύβδην πεσοῦσιν. ὑποψίαν γὰρ τοῖς 10
 πολλοῖς καταλείπουσιν, ἔχθρας ἔνεκα πίπτοντες. ἐξελεγ-
 χομένου δὲ τοῦ πάθους ἐν τοῖς δικασταῖς, ἀναμφισβή-
 τητον ὁ πεσὼν ὑφ᾽ ἑξέει τὴν δίκην ὥστε διοίσει⁴⁷ πρὸς
 αὐτοῦ⁴⁸ τὸν μοιχὸν πεσεῖν ἀδήλως, ἢ δικασταῖς παρα-
 δίδοσθαι. δειπὸν ὁ μοιχὸς, καὶ πᾶσαν παρήλθεν ἀδικη- 15
 μάτων ὑπερβολήν. ὅθεν ἐξελεγχέσθω πρότερον⁴⁹, εἴτα
 πιπτέτω· καὶ κρινέσθω μᾶλλον, ἢ δίκην ὑπεχέτω⁵⁰ πρὸ
 κρίσεως. ὡς μοιχὸς ἀναιρούμενος, σαφεστέραν δώσει τὴν
 τῶν παιδῶν γονήν. οὐ γὰρ ἀμφισβητήσει τις, ὅτου γέγονε
 παῖς, ἐκλειοιπιάτων μοιχῶν τολοιπὸν. κοινῆς⁵¹ ἀδίκημα 20

ρότερον. 42 Vind. Mon. 2. πεσὼν om., in Mon. 1. deletum
 est. 43 Mon. 2. συμβαίνων. 44 Vind. σκόπει δὲ καίτοι πυρ.

45 Mon. 2. ἑαυτὸν. 46 Mon. 2. λυπηρότερον. 47 Vind.

πρὸς αὐτοῦ διοίσει. Par. 2916. Mon. 2. διοίσει om. Par. 2916.

ad marg. ἀντὶ τοῦ προαιρεῖται ὁ μοιχὸς ἀποθανεῖν ἀδήλως καὶ ἀ-
 φανῶς, ἢ ἐν τῷ δικαστηρίῳ. 48 Par. 2916. ad marg. γρ. αὐτοῦ

τοῦ μοιχὸν τοῦ τε ὑπὸ αὐτοῦ τοῦ μοιχοῦ ἐστι, καὶ θυμῆρές ἐστιν
 αὐτῷ τῷ μοιχῷ· ἐστὶ δὲ ἡ σύνταξις Ἰατρικῆ, ὥσπερ ἐστὶ καὶ τὸ, πρὸ
 θυμοῦ μοι ὑπάρχει τότε, ἀντὶ τοῦ θυμῆρές μοι ἐστι. 49 Vind.

πρώτον. 50 Ald. Junt. ὑπεσχέτω. 51 Pertus mallet κοινόν,

atque sic accepit et Agricola, quod ex versione ipsius liquet.

Ego tamen censeo mutandum nihil. Putat enim, per adulte-

rium ipsi naturae humanae fieri injuriam, quae nobis omnibus

est communis. Scheff.

φύσεως, ὅθεν καὶ κοινὴ ψῆφος ἀναιρεῖτω⁵² γινόμενον.
ὡς ἐγὼ δέδια, μὴ λαθῶν μοιχὸς, οἷς διαφθείρεται, πολ-
λοὺς ἑτέρους καταλίπη⁵³ τοιούτους. ὃν γὰρ οὐκ ἴσασιν,
ἐφ' οἷς διαφθείρεται, ζηλώσουσιν ἕτεροι, καὶ τὸ κειολά-
σθαι οὐ πέρασ, ἀλλ' ἀρχή⁵⁴ γενήσεται πάθους⁵⁵.

52 Vind. τὸ γιν. 53 Edd. Mon. 2. καταλίποι. Vind. Μοῖ. 1.
καταλίπη. 54 Ald. Junt. Vind. Mon. 1. ἀρχήν. Mon. 2. Fort.
ἀρχή.

55 In Angel. adjicitur: Τίλος τῶν Ἀφθονίου προγυ-
μνασμάτων, ὡσπερ ἐστὶ δῆλον ἐκ τοῦ ἐπιγράμματος, ὅπερ ἐστὶ ἰωϋτόν·

Εἴ σοι φητορικῆς φίλης πόθοσ ἔμπεισ θυμῶ,

Μή σε γε γυμνασιῆ Ἀφθονίωιο λάθῃ.

ΤΟΥ ΣΟΦΛΤΑΤΟΥ ΚΑΙ ΡΗΤΟΡΙΚΩΤΑΤΟΥ

ΚΤΡΙΟΥ

ΜΑΤΘΑΙΟΥ ΤΟΥ ΚΑΜΑΡΙΩΤΟΥ¹

ΕΠΙΤΟΜΗ ΕΙΣ ΤΑ ΤΗΣ ΡΗΤΟΡΙΚΗΣ

ΠΡΟΓΥΜΝΑΣΜΑΤΑ²

Ὅρος προγυμνάσματος.

Προγύμνασμά ἐστιν ἄσκησις μετρίων πρὸς μειζόνων ἐπιρρώσειν πραγμάτων, ἢ προγύμνασμά ἐστιν εἰσαγωγικὴ τριβὴ διὰ λόγων τῶν κατὰ ῥητορικὴν μερῶν καὶ εἰδῶν χρήσιμά τινα προασκουμένη. 5

Εἰσὶ δὲ προγυμνάσματα τὸν ἀριθμὸν δεκατέσσαρα μῦθος, διήγημα, χρεία, γνώμη, ἀνασκευὴ, κατασκευὴ, κοινὸς τόπος, ἰγκώμιον, ψόγος, σύγκρισις, ἠθοποιῖα, ἔκφρασις, θέσις καὶ νόμον εἰσφορά.

Τούτων τὰ μὲν ὑπὸ τὸ συμβουλευτικὸν τῆς ῥητορικῆς ἀνάγεται εἶδος, ὡς ὁ μῦθος, ἡ χρεία, ἡ γνώμη καὶ θέσις, εἰ καὶ τῷ πανηγυρικῷ κατὰ τὴν ὕλην ἡ θέσις ἐπικοινωνεῖ, τὰ δὲ ὑπὸ τὸ δικανικὸν, ὡς ἡ ἀνασκευὴ καὶ ἡ κατασκευὴ, ὃ τε κοινὸς τόπος, καὶ πρὸς τούτοις ἵ τοῦ

1 Descripsi ex cod. Taurinensi.

2 Cod. Μακαριώτου.

νόμον εισφορά· τὰ δὲ τοῦ πανηγυρικοῦ εἰσιν εἶδους, ὡς τὸ ἐγκώμιον καὶ ὁ ψόγος, ἢ τε σύγκρισις καὶ ἡ ἠθοποιία· τὰ δὲ πᾶσιν ἐπικοιτῶνεϊ, ὡς ἡ ἔκφρασις καὶ τὸ διήγημα·

Περὶ μύθου.

8 Μῦθος ἐστὶ λόγος ψευδῆς, εἰκονίζων ἀλήθειαν τοῦτου δὲ τὸ μὲν ἐστὶ λογικόν, ἐν ᾧ τι ποιῶν ἄνθρωπος πέπλασται, τὸ δὲ ἠθικόν, τὸ τῶν ἀλόγων ἦθος ἀπαμιμαύμενον· τὰ δὲ ἐστὶν ἐξ ἀμφοτέρων μικτόν· ἐστὶ δὲ καὶ ὁ μῦθος διήγημα ἐκ τῶν περιστατικῶν καὶ αὐτός, ὡς καὶ
10 τὰ διήγημα ὑφαινόμενος. Χρήσιμον δὲ τὸ τοῦ μύθου σὺν ἀπλῶς, ἀλλὰ διὰ τὴν ἐξ αὐτοῦ γινομένην ἐξ ὁμοιωσεως παραίνεσιν.

Περὶ διηγήματος.

Διήγημά ἐστιν ἔκθεσις πράγματος γεγονότος ἢ ὡς
15 γεγονότος· τούτου δὲ τὸ μὲν ἐστὶ δραματικόν, ὡς πεπλασμένον, τὸ δὲ ἱστορικόν, τὸ παλαιὰν ἔχον ἀφήγησιν, τὸ δὲ πολιτικόν, ᾧ χρῶνται παρὰ τοὺς ἀγῶνας οἱ ῥήτορες. Πραεπέται δὲ τῷ διηγήματι τὰ καλούμενα ἐξ περιστατικὰ, ἐξ ὧν καὶ γίνεται τὸ πρᾶξιν πρόσωπον, τὸ πραχ-
20 θέν πρᾶγμα, ὁ χρόνος, καθ' ὃν ἐπράχθη, ὁ τόπος, ἐν ᾧ, ἢ τὸς τρόπος, ὡς, ἢ αἰτία, δεῖ ἦν. Ἄρεται δὲ διηγήματος σαφήνεια, συντομία, πιθανότης καὶ ὀνομάτων ἑλληνισμός.

Περὶ χρείας.

Χρεία ἐστὶν ἀπομνημόνευμα σύντομον, εὐστοχῶς ἐπὶ
25 τι πρόσωπον ἀναφέρον· ἐστὶ δὲ ἢ μὲν λογικῆ, ἢ λόγῳ μόνῳ δηλοῦσε τὴν ὠφέλειαν· οἷον ὁ Πλάτων τοὺς τῆς ἀρετῆς κλῶνας ἰδρῶσι καὶ πόνοις ἔλεγε φύεσθαι· ἢ δὲ πρακτικῆ, ἢ πρᾶξιν σημαίνουσα τίνος τῶν ἀξιοζηλωτῶν εἰς τροπὴν τε καὶ μίμησιν· ἢ δὲ μικτῆ ἐξ ἀμφοῖν. Κε-
30 φάλαια δὲ, οἷς κατασκευάζεται ἡ χρεία, ἐγκωμιαστικόν

τοῦ εἰπόντος τὴν προτροπὴν ἢ τοῦ πράξαντος, ἢν χρῆσι
 ζηλοῦν παραφραστικὸν τὸ τῆς αἰτίας, δι' ἣν τότε τι εἴ-
 ρηται ἢ πέπρακται. τὰ ἐκ τοῦ ἐναντίου, τί ἂν ἦν, εἰ μὴ
 τότε ἐλέγτο ἢ ἐπράττετο παραβολή, παράδειγμα, μαρ-
 τυρία παλαιά, ἐπίλογος βραχύς. 5

Περὶ γνώμης.

Γνώμη ἐστὶ λόγος ἐν ἀποφάσει κεφαλαιώδης, ἐπὶ τι
 προτρέπων ἢ ἀποτρέπων. ἔστι δὲ αὐτῆς τὸ μὲν προ-
 τρεπτικόν, τὸ δὲ ἀποτρεπτικόν, τὸ δὲ ἀποφαντικόν, καὶ
 εἴτι τὸ μὲν ἀπλοῦν, τὸ δὲ συννευγμένον, πιθανόν τε ἢ 10
 ἀληθές ἢ ὑπερβολικόν. *Κεφάλαια* δὲ κατασκευαστικά
 τῆς γνώμης τὰ αὐτὰ, ἅπερ καὶ τῆς χρείας ἐγκωμιαστι-
 κόν, παραφραστικόν, τὸ τῆς αἰτίας, τὸ ἐκ τοῦ ἐναντίου,
 παραβολή, παράδειγμα, μαρτυρία παλαιῶν, ἐπίλογος
 βραχύς. Ἔστι δὲ ἡ γνώμη αἰεὶ λογικὴ καὶ ἀπροσώπως 15
 ἐκφερομένη, τῆς χρείας πρακτικῆς τε οὔσης ἐνίοτε, καὶ
 αἰεὶ δεομένης προσώπου.

Περὶ ἀνασκευῆς.

Ἀνασκευὴ ἐστὶν ἀνατροπὴ προκειμένου τινὸς πράγ-
 ματος. Ἀνασκευάζεται δὲ τὰ μῆτε λίαν σαφῆ, μῆτε ἀδύ- 20
 νατα παντελῶς, ἀλλὰ τὰ μέσῃ ἔχοντα τάξιν. *Κεφά-
 λαια* δὲ ἀνασκευῆς ἡ τῶν εἰπόντων διαβολή, ἡ τοῦ εἰρη-
 μένου πράγματος ἐκθεσις, ἀσαφές, ἀπίθανον, ἀδύνατον,
 ἀνακόλουθον, ἀπρεπές, ἀσύμφορον.

Περὶ κατασκευῆς.

23

Κατασκευὴ ἐστὶ βεβαίωσις προκειμένου τινὸς πράγ-
 ματος· κεφάλαια δὲ αὐτῆς εὐφημία τοῦ εἰπόντος, τοῦ
 εὐρημένου πράγματος ἐκθεσις, σαφές, πιθανόν, δυνατόν,
 ἀκόλουθον, πρέπον, συμφέρον, ὅλως τὰ ἐναντία τῆς ἀνα-
 σκευῆς. 30

Περὶ καινοῦ τόπου.

Καινὸς τόπος ἐστὶ λόγος ἀνζητικὸς τῶν προσόντων
 τινὲ καλῶν ἢ κακῶν. Κεφάλαια δὲ αὐτοῦ μετὰ τὸ εἰσα-
 γαγεῖν αὐτὸν ἐν εἰκόνι δευτερολογίας καὶ ἐπιλόγου ἢ καὶ
 5 μετὰ τὸ προοιμιάσασθαι γυμνασίας χάριν, πρῶτον τὸ ἐκ
 τοῦ ἐναντίου, εἰ τὸδε τι ἐποίει ἀντὶ τούτου· εἶτα ἔκθεσις,
 αὐτὴ διδακτικὴ τοῦ πράγματος, ἔγνωσται γάρ, ἀλλὰ παρο-
 ξυντικὴ τοῦ ἀκροατοῦ, μεθ' ἣν ἡ κρίσις, ἐκ παραθέσεως
 συνάγουσα τῷ κατηγορουμένῳ τὸ μείζον, ἢ τῷ ἐπαινου-
 10 μένῳ, οἷον εἰ ὁ μοιχὸς κολάσεως ἄξιός, πολλῶ μᾶλλον ὁ
 προδότης, ὅσῳπερ ὁ μὲν ἕνα τινα τυχόν, ὁ δὲ κοινῇ πᾶ-
 σαν ἀδικεῖ τὴν πόλιν· μείζων δὲ ἢ εἰς πάντας ἀδικία τῆς
 εἰς¹ ἕνα τινα· εἶτα γνώμη διαβλητικὴ τῆς τοῦ πράξαντος
 15 διανοίας· παρέκβασις στοχαστικῶς κακίζουσα τὸν φθά-
 σαντα βίον ἢ θαυμάζουσα· ἐλέους ἐκβολὴ ἢ εἰςβολή, νό-
 μιμον, δίκαιον, συμφέρον, δυνατόν, ἔνδοξον, ἐκβησόμενον.

Περὶ ἐγκωμίου καὶ ψόγου.

Ἐγκωμίον ἐστὶ λόγος ἐκθετικὸς τῶν προσόντων τινὲ
 καλῶν· ψόγος δὲ ἐστὶ λόγος ἐκθετικὸς τῶν προσόντων
 20 τινὲ κακῶν· κεφάλαια δὲ αὐτῶν προοίμιον, γένος, εἰς ἔθ-
 νος διαιρούμενον καὶ πατρίδα, προγόνους τε καὶ πατέρας,
 ἀνατροφή, διαιρουμένη εἰς ἐπιτηδεύματα, τέχνην καὶ νό-
 μους, καὶ ἐπὶ πᾶσι τὸ μέγιστον καὶ συνεκτικώτατον, αἱ
 πράξεις, μεθ' ἧς αἱ συγκρίσεις καὶ οἱ ἐπιλόγοι.

Περὶ συγκρίσεως.

Σύγκρισις ἐστὶ λόγος ἀντεξεταστικὸς ἐκ παραθέσεως
 συνάγων τῷ παραβαλλομένῳ τὸ μείζον, ἢ τὸ ἴσον, ἢ τὸ
 ἔλαττον· παραβάλλεται δὲ ἢ χρηστὰ χρηστοῖς, ἢ φαῦλα
 φαύλοις, ἢ χρηστὰ πονηροῖς, ἢ μικρὰ μείζωσιν, ἢ ἴσα τοῖς

1 εἰς abest a codice.

ἴσοις· ἐκ τῶν αὐτῶν δὲ τῷ ἐγκωμίῳ καὶ ψόγῳ καὶ ἡ σύγκρισις ἔχει τὴν γένεσιν.

Περὶ ἡθοποιίας.

Ἡθοποιία ἐστὶ μίμησις ἡθους ὑποκειμένου προσώπου· ἐστὶ δὲ αὐτῆς ἡ μὲν ὁμωνύμως τῷ γένει καλουμένη ἡθο- 5 ποιία, ἡ γνωρίμου τινὸς προσώπου μόνον τὸ ἡθος πλατ- τουσα εἰς μίμησιν, ἡ δὲ εἰδωλοποιία, ἡ πρόσωπον μὲν ἔχουσα ὠρισμένον, τεθνεὸς δὲ καὶ τοῦ λέγειν παυσάμενον, παραλαμβανόμενον δὲ ἴσως, ὡς τοιαῦτα ἂν λέγον, εἴπερ ἦν ἐν ζῶσιν· ἡ δὲ ἐστὶ προσωποποιία, ἡ καὶ τὸ πρόσωπον 10 ἀναπλάττουσα καὶ τὸ πρᾶγμα· καὶ ἔτι αἱ μὲν ἡθοποιῶν εἰσι παιδητικαὶ, αἱ δὲ ἡθικαὶ, αἱ δὲ μικταί· κατασκευά- ζεται δὲ ἡ ἡθοποιία ἀντὶ κεφαλαίων τῆ τοῦ χρόνου τριάδι, τῷ ἐνεστῶτι δηλαδὴ, τῷ παρωχηκότι καὶ τῷ μέλλοντι· χαρακτήρ δὲ αὐτῆς σαφής, σύντομος, ἀνθηρὸς, ἀπόλυτος, 15 καὶ πάσης ὁμοίως ἀπηλλαγμένος πλοκῆς καὶ παντὸς σχή- ματος.

Περὶ ἐκφράσεως.

Ἐκφρασίς ἐστὶ λόγος περιγηματικὸς ὑπ' ὄψιν ἄγων ἐναργῶς τὸ δηλούμενον· ἐκφραστέον δὲ πρόσωπά τε καὶ πράξεις, καιροῦς τε καὶ τόπους, ἄλογα ζῶα καὶ φυτά. 20 Πρόσωπα μὲν οὖν ἐκφράζουσιν ἀπὸ κεφαλῆς ἀρκτέον· πράγματα δὲ ἀπὸ τῶν πρὸ αὐτῶν τε καὶ ἐν αὐτοῖς· ἐκ- φράσεως καὶ χαρακτήρ ἀνειμένος, καὶ διαφόροις ποικιλ- λόμενος σχήμασι, κατὰ μίμησιν τοῦ ἐκφραζομένου πρᾶ- γματος. 25

Περὶ θέσεως.

Θέσις ἐστὶν ἐπίσκεψις λογικῆ θεωρουμένου τινὸς πρᾶγματος. Τῶν δὲ θέσεων αἱ μὲν πολιτικαὶ, αἱ πρᾶξιν ἔχουσαι πόλιν σὺνέχουσιν, οἷον εἰ γαμητέον, εἰ πλευστέον·

αἱ δὲ θεωρητικά, αἱ μόνω τῷ νῷ θεωρούμεναι πρὸς εὐ-
 ρεσιν καὶ γνῶσιν τῆς ἀληθείας, ὡς τὸ, εἰ σφαιροειδῆς ὁ
 οὐρανός, εἰ κόσμοι πολλοὶ, εἰ ἀθάνατος ἡ ψυχὴ· ποιεῖ δὲ
 τὴν θέσιν πρῶτον ἢ καλουμένη ἔφοδος, ἥτις ἐν τάξει
 5 προοιμίον πρὸς αὐτὸ φέρει τὸ τιθέμενον πρᾶγμα, μεθ'
 ἦν τὰ τελικὰ καλούμενα κεφάλαια, δηλαδὴ τὸ νόμιμον, τὸ
 δίκαιον, τὸ συμφέρον, τὸ δυνατόν.

Περὶ νόμον εἰσφορᾶς.

Νόμον εἰσφορᾶ ἔστι συνηγορία ἢ κατηγορία νόμου
 10 τιθεμένου ἢ πάλαι κειμένου, μᾶλλον δὲ συνηγορία ἅμα
 καὶ κατηγορία τοῦ τε νῦν τιθεμένου καὶ τοῦ πάλαι κει-
 μένου, ὡς ἐπιβλαβοῦς, συνηγορούντων δὲ τῷ ἤδη τιθε-
 μένω ὡς ἐπωφελεῖ καὶ συνιστώντων αὐτὸν, τῶν δὲ τὰ
 ἀνάπαλιν τὸν πάλαι μὲν κείμενον ἀξιούντων κύριον εἶναι,
 15 περὶ δὲ τοῦ ἤδη εἰσαγομένου κρινόντων, ἐν ἀμφιβόλῳ δεῖν
 ἔχειν, εἰ ὠφέλιμος ἔσται ἢ βλαβερός, μήπω πείραν εἰλη-
 φότας αὐτοῦ, ἢ καὶ ὡς ἀσυμφόρου φανερώς οὕτως κα-
 τατρεχόντων αὐτοῦ, ἐκ τῶν ὡς εἰκὸς συμβησομένων δι'
 αὐτὸν, εἰ κυρωθεῖη. Ἐπὶ δὲ τῆς εἰσφορᾶς τοῦ νόμου
 20 προοιμιαστέον πρῶτον οἰκείως τῇ ἀξιώσει, εἶτα τὸ κεκλη-
 μένον ἐναντίον εἰσακτέον, ὡς ἐπὶ τοῦ κοινοῦ τόπου, μεθ'
 ὃ νομίμω χρηστέον, δικαίω, συμφέροντι, δυνατῷ.

Τοσαῦτα περὶ τῶν προγυμνασμάτων ὡς ἐν βραχεῖ
 κατὰ τὸν ἐπίτομον τουτονὶ λόγον.

Α Ν Ω Ν Υ Μ Ο Υ

ΠΕΡΙ ΤΩΝ

Τ Ο Υ Α Φ Θ Ο Ν Ι Ο Υ

ΠΡΟΓΥΜΝΑΣΜΑΤΩΝ¹

Τὰ τοῦ Ἀφθονίου προγυμνάσματα μικρὰ μὲν ἔστιν, ὥσπερ ῥητορικὴ, ἀτελεῖ δέ εἰσι, καθὸ τούτων μὲν οὐδὲν εἰς δικαστήριον ἢ εἰς ἐκκλησίαν εἰσάγεται, ἢ διὰ τῶν τε-
λικῶν κεφαλαίων κατασκευάζεται, λέγω δὴ προοιμίων, διηγήσεων, ἀγώνων καὶ ἐπιλόγων· ἕκαστον δὲ μᾶλλον προ-
γύμνασμα τῶν ταιούτων μερῶν τοῦ λόγου ὥσπερ εἰκόνα φέρει παρ' ἑαυτῷ καὶ σκιάν, ὡς τὸ διήγημα καταστάσιως, ἀνασκευὴ δὲ καὶ κατασκευὴ τῶν ἀγώνων, ὁ κοινὸς δὲ τόπος ἔχνος ἐπιλόγων προστίθησι, προοιμίων δὲ αἱ προ-
καταρκτικαὶ πάντων τῶν ἐπιδεχομένων προγυμνασμάτων 10 ἔννοιαι. χρὴ οὖν τὸν ταῦτα μελετῶντα οὐχ ὡς τελείοις λόγοις, ἀλλ' ὡς ἀτελέσι λόγοις μᾶλλον χρῆσθαι.

Τὰ προγυμνάσματα ταῦτά εἰσι δεκατέσσαρα, μῦθος, διήγημα, χρεία, γνώμη, ἀνασκευὴ, κατασκευὴ, κοινὸς τόπος, ἐγκώμιον, ψόγος, σύγκρισις, ἠθοποιῖα, ἔκφρασις, 15 θέσις καὶ εἰσφορὰ νόμου. — Τοίτων ὁ μὲν μῦθος καὶ ἡ χρεία καὶ ἡ γνώμη τοῦ συμβουλευτικοῦ εἶδους εἰσὶ τῆς ῥητορικῆς· ἡ δὲ ἀνασκευὴ καὶ κατασκευὴ, καὶ ὁ κοινὸς

¹ Ex codice Veneto 444.

τόπος, καὶ ἡ εἰσφορὰ τοῦ νόμου τοῦ δικανικοῦ τὸ δὲ ἐγκώμιον καὶ ὁ ψόγος, καὶ ἡ σύγκρισις καὶ ἡ ἠθοποιία τοῦ πανηγυρικοῦ ἢ δὲ ἔκφρασις καὶ τὰ διήγημα κοινά· ἡ δὲ θεΐσις ἐστὶ μὲν τοῦ συμβουλευτικοῦ, τὴν δὲ ὕλην ἐπιδέ-
 5 χεται ἐκ τοῦ πανηγυρικοῦ.

Μῦθος ἐστὶ λόγος ψευδῆς, εἰκονίζων ἀλήθειαν· ἐστὶ δὲ αὐτοῦ τὸ μὲν λογικόν, τὸ δὲ ἠθικόν, τὸ δὲ μικτόν· λογικόν μὲν, ὅτε ἄνθρωπον ἔχει πρὸς ἄνθρωπον διαλεγόμενον, ἢ τι καθ' ἑαυτὸν πράττοντα· ἠθικόν δὲ, ὅτε ἄλο-
 10 γα μόνον ζῶα, τὰ ἦθη τούτων μιμούμενος, οἷον λέοντος μὲν τὸ μεγαλόφρον, ἐλάφου δὲ τὸ ἀνόητον, τὸ πανοῦργον τῆς ἀλώπεκος, τοῦ λαγωῦ τὸ δειλόν, τὸ λίχρον τῶν μυῶν, καὶ ἐπὶ τῶν λοιπῶν ὁμοίως· μικτόν δὲ, ὅτε ἄνθρωπον ἔχει καὶ ζῶων διαλεγόμενα· τὴν δὲ τούτου παραίνεσιν
 15 προτάττων μὲν ὀνομάσεις προμύθιον, ἐπιμύθιον δὲ τελευταῖον ἐπενεγκῶν· ἡ τοιαύτη δὲ παραίνεσις τριχῶς ἐκφέρεται, παραδειγματικῶς, ἐνθυμηματικῶς καὶ προσφωνηματικῶς· παραδειγματικῶς, οὕτως ἡμᾶς ὁ μῦθος διδάσκει· ἐνθυμηματικῶς, οἷον, ὁ γὰρ μὴ τότε ποιῶν κα-
 20 τηγορίας ἄξιός· προσφωνηματικῶς, οἷον, σὺ, ὦ παῖ, τῶνδε ἢ τῶνδε ἀπέχου.

Διήγημά ἐστὶν ἐκθεσις πράγματος γεγονότος ἢ ὡς γεγονότος. Διαφέρει δὲ διηγήσεως τῷ ταύτην μὲν εἶναι καθολικωτέραν, ἐκεῖνο δὲ μερικώτερον· ἐστὶ δὲ τούτου τὸ
 25 μὲν δραματικόν ἢ πλασματικόν, τὸ δὲ πολιτικόν, ὅπερ ἐστὶ πρακτικόν καὶ δικανικόν, τὸ δὲ ἱστορικόν. Παρέπεται δὲ τῷ διηγήματι ἕξ· τὸ πράξαν πρόσωπον, τὸ πραχθέν πρᾶγμα, χρόνος καθ' ὃν, τόπος ἐν ᾧ, τρόπος ὅπως, αἰτία δι' ἣν. Ἀρεταὶ δὲ αὐτοῦ τέσσαρες, σαφήνεια, συν-
 30 τομία, πιθανότης, καὶ ὁ τῶν λέξεων ἑλληνισμός. Πενταχῶς δὲ τὸ διήγημα γίνεται, κατὰ τὸ ὀρθόν, κατὰ τὸ ἐγκεκλιμένον, κατὰ τὸ ἐλεγκτικόν, κατὰ τὸ συγκριτικόν καὶ κατὰ τὸ ἀσύνδετον· καὶ κατὰ τὸ μὲν ὀρθόν οὕτως.

Φαέθων

Φαέθων ἡλίου παῖς ἐρασθεὶς τοῦ ἄρματος τοῦ ἰδίου πα-
 τρός ἐπέβη καὶ τὰ ἐξῆς· κατὰ δὲ τὸ ἐγκεκλιμένον οὕτως.
 Φαέθοντα τὸν ἡλίον παιδὰ φασιν ἐρασθῆναι τοῦ ἄρμα-
 τος τοῦ ἰδίου πατρὸς, καὶ τὸν πατέρα πείσαντα ἐπιβῆναι
 τοῦ ἄρματος· κατὰ δὲ τὸ ἐλεγκτικὸν οὕτως· τί δέ, οὐκ 5
 ἠράσθη Φαέθων, ἡλίου παῖς, τοῦ πατρικοῦ ἄρματος, οὐκ
 ἔπεισε τὸν πατέρα, οὐκ ἐπέβη τοῦ ἄρματος· κατὰ δὲ τὸ
 συγκριτικὸν, ὅταν λέγωμεν, ἀντὶ τοῦ ὠφρονεῖν ἠράσθη
 ἀτόπως, ἀντὶ τοῦ κρατῆσαι τοῦ ἔρωτος ἐπέβη τῶν ἵππων,
 ἐδέξατο τὰς ἡνίας, οὐχ ὑπέβη λέγοντι ὧ πατρί· χρησι- 10
 μεύει δὲ ἕκαστον τούτων, τὸ μὲν κατ' ὄρθρον ἐν τοῖς ἱστο-
 ρικοῖς, καὶ ὅτε δεόμεθα σαφηνείας, τὸ δὲ κατὰ τὸ ἐγκε-
 κλιμένον καὶ τὸ ἐλεγκτικὸν ἐν τοῖς ἀγῶσι, τὸ δὲ κατὰ τὸ
 ἀσύνδετον ἐν τοῖς ἐπιλόγοις· τὸ δὲ κατὰ τὸ συγκριτικὸν,
 ὅπου ὁ καιρὸς δίδωσι· πανταχοῦ γὰρ καὶ ἐν ἅπασι τῆς 15
 ῥητορικῆς εἶδει καὶ τοῖς τοῦ πολιτικοῦ λόγου μέρεσιν
 αὐτῷ χρῶμεθα.

Χρεία ἐστὶν ἀπομνημόνευμα σύντομον εὐστόχως ἐπί-
 τι πρόσωπον ἀναφέρονσα· χρεῖωδης δὲ οὖσα προσαγο-
 ρεῦται χρεία· τῆς δὲ χρείας τὸ μὲν ἐστὶ λογικόν, τὸ δὲ 20
 μικτόν· καὶ λογικὸν μὲν τὸ τῷ λόγῳ δηλοῦν τὴν ὠφέλειαν,
 οἷον ὁ Πλάτων τοὺς τῆς ἀρετῆς κλῶνας ἰδρῶτι καὶ πό-
 νοις ἔλεγε φύεσθαι· πρακτικὸν δὲ τὸ πράξεν σημαῖνον,
 οἷον Πυθαγόρας ἐρωτηθεὶς, ὅσος ἂν εἴη ὁ τῶν ἀνθρώ-
 πων βίος, μικρόν τι φανείς ἀπεκρύψατο, μέτρον τοῦ βίου 25
 τὴν θείαν ποιούμενος· μικτόν δὲ τὸ ἐξ ἀμφοτέρων, λόγου
 καὶ πράξεως· οἷον Διογένης μειράκιον ἐωρακῶς ἀτακτοῦν
 τὸν παιδαγωγὸν ἔπαισεν εἰπὼν, τί σὺ τοιαῦτα παιδεύεις;
 Ἔργασαι δ' αὐτὴν τοῖςδε τοῖς κεφαλαίοις· ἐγκωμιστικῶ,
 παραφραστικῶ, τῷ τῆς αἰτίας ἐκ τοῦ ἐναντίου, παραβο- 30
 λῆ, παραδειγματι, μαρτυρία παλαιῶν, ἐπιλόγῳ βραχεῖ
 καὶ ἔστιν ἐγκωμιστικὸν μὲν κατὰ τὸ τὸν εἰρηκότα τὸ
 τῆς χρείας ῥητὸν ἐγκωμιάσαι δι' αὐτό· παραφραστικὸν

δὲ τὸ μὴ ἀντολεξεί ἀλλὰ παραφραστικῶς τὸ ῥητὸν εἰσα-
 ξαί· τὸ τῆς αἰτίας δὲ, τὸ καὶ τὴν ὠφέλειαν τούτου πρᾶτ-
 τομένου προσθεῖναι, ἐκ τοῦ ἐναντίου, τὸ καὶ τὴν βλάβην
 αὐτοῦ μὴ πραττομένου εἰπεῖν· παραβολὴ δὲ ἐστὶ τὸ καὶ
 5 ἐκ τῶν ἄλλοις πραττομένων τὴν ὠφέλειαν τοῦ ῥητοῦ πι-
 στῶσασθαι· ὡς ὡς περὶ τὴν γεωργίαν ποιοῦντες
 τοὺς καρποὺς ἡδέως κομίζονται, οὕτω καὶ οἱ περὶ τὴν ἀρετὴν,
 εἰς ἡδὴ τὸ τέλος αὐτοῖς κατανατᾶ· παράδειγμα τὸ καὶ τοῦ
 Κόνωνος· μνησθῆναι μετὰ θαύματος, εὐδοκίμου τοῖς
 10 ἅπασιν γεγονότος· ὅτι δὴ κατὰ τοῦτο τὸ ῥητὸν ἐπολιτεύ-
 σατο· μαρτυρία δὲ παλαιῶν, τὸ καὶ ἕτερον ἄνδρα παλαιῶν
 τῶν ὀνομαστῶν θαυμάσαι, ὡς τὰ αὐτὰ περὶ τοῦτον κά-
 κεινον ἀποφηνάμενον. Ἐπίλογος βραχὺς τὸ ἐπὶ τῷ τέλει
 διὰ βραχείων θαυμάσαι τὸν εἰρηκότα.

15 Γνώμη ἐστὶ λόγος ἐν ἀποφάνσει κεφαλαιώδης ἐπί-
 τι προτρέπων ἢ ἀποτρέπων· τῆς δὲ γνώμης τὸ μὲν ἐστὶ
 προτρεπτικόν, τὸ δὲ ἀποτρεπτικόν, τὸ δὲ ἀποφάντικόν·
 καὶ τὸ μὲν ἀπλοῦν, τὸ δὲ συνέζευγμένον· καὶ τὸ μὲν πι-
 θανόν, τὸ δὲ ἀληθές, τὸ δὲ ὑπερβολικόν· καὶ προτρεπτι-
 20 κὸν μὲν ἐστίν, ὡς τό·

Χρὴ ξεινον παρίοντα φιλεῖν, ἐθέλοντα δὲ πέμπειν·
 ἀποτρεπτικὸν δὲ, ὡς τό·

Οὐ χρὴ παννύχιον εὐδειν βουλευφόρον ἄνδρα.
 ἀποφάντικόν δὲ ὡς τό· δεῖ δὴ χρημάτων, καὶ ἄνευ τού-
 25 των οὐδὲν ἐστὶ γενέσθαι τῶν δεόντων· καὶ ἀπλοῦν μὲν,
 ὡς τό·

Εἷς οἰωνὸς ἄριστος ἀμύνεσθαι περὶ πάτρης·
 συνέζευγμένον δὲ, ὡς τό·

Οὐκ ἀγαθὸν πολυκοιρανίη, εἷς κοίρανος ἔστω.
 30 πιθανόν δὲ, ὡς τό·

Τοιοῦτός ἐστιν ἕκαστος, οἷσπερ ἡδεταὶ ξυνῶν·
 ἀληθές δὲ, ὡς τό·

Οὐκ ἔστιν εὐρεῖν βίον ἄλυπον ἐν οὐδενί.

ὑπερβολικὸν δὲ, ὡς τό·

Οὐδὲν ἀκιδνότερον γαῖα τρέφει ἀνθρώποιω.

ἐργάζεται δὲ τοῖς τῆς χρείας κεφαλαίοις· διενήνοχε δὲ τῆς χρείας τῷ τὴν μὲν χρείαν εἶναι ποτὲ μὲν πρακτικὴν, τὴν δὲ γνώμην αἰεὶ λογικὴν, καὶ τῷ τὴν μὲν χρείαν δεῖσθαι 5 προσώπου, τὴν δὲ γνώμην ἀπροσώπως ἐκφέρεσθαι.

Ἄνασκειν ἔστιν ἀνατροπὴ προκειμένου τινὸς πράγματος. ἀνασκευαστέων δὲ τὰ μῆτε λίαν σαφῆ, μῆτε ἀδύνατα παντελῶς, ἀλλ' ὅσα μέσσην ἔχει τάξιν· δεῖ δὲ ἀνασκευάζοντας πρῶτον μὲν εἰπεῖν τὴν τῶν φησάντων¹ δια- 10 βολὴν, εἶτα ἐπιθεῖναι τὴν τοῦ πράγματος ἔκθεσιν, καὶ κεφαλαίοις χρήσασθαι τοῖςδε· πρῶτον μὲν ἀσαφεὶ καὶ ἀπιθάνῳ, πρὸς τούτῳ καὶ ἀδυνάτῳ καὶ ἀνακολούθῳ καὶ ἀπρεπεῖ, καὶ τελευταῖον ἐπάγειν τὸ ἀσύμφορον. Τὸ δὲ προγύμνασμα τοῦτο πᾶσαν ἐν ἑαυτῷ περιέχει τὴν τῆς 15 τέχνης ἰσχύν. Ἰστίον δὲ, ὅτι οὐκ ἔχει ταῦτα τὰ κεφάλαια τάξιν ἐν τῇ ἀνασκευῇ καὶ κατασκευῇ, ἀλλ' ὡς ἂν ἡ τοῦ ὑποκειμένου δίδωσι φύσις χρῆσθαι τῇ τέχνῃ, οὕτω πράττειν δεῖ τὰ κεφάλαια, μικρὰ τῆς τάξεως² αὐτῶν φροντίζοντας· ἀλλ' οὐδὲ πάντα τὰ κεφάλαια δεῖ βιά- 20 ζεσθαι, ἂν μὴ χορηγῇ τὸ πρᾶγμα, ἀλλὰ τοῖς ἐμπίπτουσιν ἀρκεῖσθαι· εἰ γὰρ μὴ τοῦτο, εἰς ψυχρολογίαν περιστηναὶ τὸν λόγον ἀνάγκη.

Κατασκευὴ ἔστι προκειμένου τινὸς βεβαιώσις πράγματος· κατασκευαστέον δὲ τὰ μῆτε λίαν σαφῆ, 25 μῆτε ἀδύνατα παντελῶς, ἀλλ' ὅσα μέσσην ἔχει τὴν τάξιν. Δεῖ δὲ κατασκευάζοντας τοῖς ἐναντίοις χρήσασθαι τῆς ἀνασκευῆς, καὶ πρῶτον μὲν εἰπεῖν εὐφημίαν τοῦ φήσαντος, εἶτα ἐν μέρει θεῖναι τὴν ἔκθεσιν καὶ τοῖς ἐναντίοις χρήσασθαι κεφαλαίοις, ἥγουν τῷ σαφεῖ, τῷ πιθα- 30 νῳ, τῷ δυνατῷ, τῷ ἀκολούθῳ, τῷ πρέποντι καὶ τῷ συμφέροντι· περιέχει δὲ αὕτη ἡ γυμνασία ἐν ἑαυτῇ πᾶσαν

1 Cod. φησάντων.

2 Cod. πράξεως.

τὴν τῆς τέχνης ἰσχὺν, οἷον προοίμιον, διήγησιν, ἀντίθε-
σιν, λύσιν καὶ ἐπίλογον.

Κοινός ἐστι τόπος λόγος αὐξητικός τῶν προσόν-
των τινὲ καλῶν ἢ κακῶν εἴρηται δὲ οὕτως ἀπὸ τοῦ κοινῆ
5 πᾶσιν ἀρμόττειν τοῖς μετασχοῦσι³ τοῦ αὐτοῦ πράγματος·
ὁ γὰρ κατὰ προδότου λόγος κοινῆ πᾶσιν ἤρμοσε τοῖς
κοινωνοῦσι τῆς πράξεως· δευτερολογία δὲ ἔοικε καὶ ἐπι-
λόγῳ, διὸ προοίμιον μὲν ὁ κοινὸς τόπος οὐκ ἔχει· προοι-
μίων δὲ πλαττόμεθα τύπον γυμνασίας ἕνεκα τῆς πρὸς
10 τοὺς νέους· θήσεις δὲ κεφάλαια πρῶτων μὲν ἐκ τοῦ ἐναν-
τίου, εἶτα ἐποίσεις τὴν ἐκθεσιν, οὐχ ὡς διδάσκων, ἔγνω-
σται γὰρ, ἀλλ' ὡς παροξύνων τὸν ἀκροώμενον, μεθ' ἧν
ἐποίσεις τὴν σύγκρισιν, ἐκ παραθέσεως συνάγων τῷ κα-
τηγορομένῳ τὸ μείζον· εἶτα γνώμην, κεφάλαιον οὕτω
15 καλούμενον, διαβάλλον τὴν τοῦ πράξαντος διάνοιαν· εἶτα
παρέκβασιν, στοχαστικῶς κακίζων τὸν φθάσαντα βίον,
ἔπειτα ἐλέου ἐκβολήν, καὶ τελευταῖον τὰ τελικὰ κατὰ
νόμιμον, δίκαιον, συμφέρον, δυνατόν, ἔνδοξον καὶ τὸ ἐκ-
βησόμενον. τελικὰ δὲ καλοῦνται τὰ κατὰ ταῦτα, διὰ τὸ
20 καὶ ἕκαστον αὐτῶν τέλος ἐπιθεῖναι δύνασθαι τῷ λόγῳ·
ἐκβαλεῖς δὲ τὸν ἔλεον ἢ διὰ πάντων τούτων τῶν κεφα-
λαίων, ἢ δι' ἐνός, καὶ οὕτω τελειώσεις τὸν λόγον, οὐ γὰρ
πᾶσιν ἀναγκαῖον χρῆσθαι, ἀλλὰ τοῖς λυσιτελέσι μόνοις.

Ἐγκώμιόν ἐστι λόγος ἐκθετικός τῶν προσόντων τινὲ
25 καλῶν εἴρηται δὲ οὕτως ἀπὸ τοῦ ἐν κώμας ἄδειν τὸ
παλαιὸν κώμας δὲ ἐκάλουν τοὺς στενωπούς· διαφέρει δὲ
καὶ ὕμνου καὶ ἐπαίνου, τῷ τὸν μὲν ὕμνον εἶναι θεῶν,
τὸ δὲ ἐγκώμιον θνητῶν, καὶ τῷ τὸν μὲν ἐπαινὸν ἐν βρα-
χεῖ γίνεσθαι, τὸ δὲ ἐγκώμιον κατὰ τέχνην. Ἐγκωμια-
30 στέον δὲ πρόσωπά τε καὶ πράγματα, καιρούς τε καὶ τό-
πους, ἄλογα ζῶα, καὶ πρὸς τούτοις φητά· πρόσωπα μὲν,
ὡς Θουκυδίδην ἢ Δημοσθένην· πράγματα δὲ, ὡς δικαιο-

³ Cod. κατασχοῦσι.

σύντην ἢ σωφροσύνην καιρούς δέ, ὡς ἔαρ ἢ θέρος. τό-
πους δέ etc., ut apud Arphthouium, omissis tantum: ἡ μὲν
οὖν διαίρεσις αὕτη τοῦ ἐγκωμίου.

Ψόγος ἐστὶ λόγος ἐκθετικὸς τῶν προσόντων τινὶ
κακῶν. τόπου δέ κοινοῦ διενήνοχε, τῷ τὸν μὲν τόπον 5
ἐπάγεσθαι κόλασιν, τὸν δὲ ψόγον μόνην ἔχειν διαβο-
λήν· χρεῖση δὲ καὶ ἐν τούτῳ τοῖς αὐτοῖς τῷ ἐπαίνῳ κε-
φαλαίως, ψέγων πάντα καὶ διαβάλλον καθ' ἕκαστον.

Σύγκρισίς ἐστὶ λόγος ἀντεξεταστικὸς ἐκ παραθέ-
σεως συνάγων τῷ παραβαλλομένῳ τὸ μείζον ἢ τὸ ἴσον 10
δεῖ δὲ συγκρίνοντας ἢ καλὰ παραθεῖναι χρηστοῖς, ἢ
φάυλα φάυλοις, ἢ χρηστὰ πονηροῖς, ἢ μικρὰ παραθεῖναι
τοῖς μείζοσι· καὶ ὅλως ἢ σύγκρισις διπλοῦν ἐγκωμιόν
ἐστίν, ἢ ψόγος ἐξ ἐγκωμίου καὶ ψόγου συγκείμενος, καὶ
πᾶς μὲν τόπος συγκρίσεως δευτέρου ἀπαξ καθέστηκε, 15
μιστὰ δὲ ὁ μικρὰ παραβάλλον τοῖς μείζοσι, καὶ διὰ τοῦτο
δεῖ οὐκ ἐπιχειρημάτων καὶ ἐπενθυμημάτων· τοσαῦτα δὲ
συγκρίνειν προσήκει, ὅσα καὶ ψέγειν καὶ ἐγκωμιάζειν· δεῖ
δὲ συγκρίνοντας μὴ ὅλον ὅλῳ παραβάλλειν, ὑπτιον γὰρ
τοῦτο καὶ οὐκ ἐγωνιστικόν, ἀλλὰ κεφαλαίῳ κεφάλαιον, 20
τὸ γὰρ διαιρεῖν ἐγκωμίου τρόπος καὶ οὐ συγκρίσεως·

Περὶ ἡθιοποιίας. Διαφοραὶ δὲ αὐτῆς εἰσι τρεῖς,
εἰδωλοποιία, προσωπόποιία, ἡθοποιία· καὶ ἡθοποιία μὲν
ἢ πρόσωπον ἔχουσα γνώριμον, οἷον τινὰς ἂν εἴποι λόγους
Ἑρακλῆς· ἐνταῦθα γὰρ ὁ μὲν Ἑρακλῆς ἐγνωσται, τὸ δὲ 25
τοῦ λέγοντος ἡθος πλαττόμεθα. Εἰδωλοποιία δὲ, ἢ πρό-
σωπων μὲν ἔχουσα γνώριμον, τεθνός δὲ καὶ τοῦ λέγειν
παυσάμενον, ὅθεν καὶ εἰδωλοποιία προσαγορεύεται. προ-
σωποποιία δὲ, ὅταν ἅπαντα πλαττήται, καὶ τὸ ἡθος καὶ
τὸ πρόσωπον. Τῶν δὲ ἡθοποιῶν αἱ μὲν εἰσι παθητι- 30
καί, αἱ δὲ ἡθικαί, αἱ δὲ μικταί. Καὶ παθητικά μὲν αἱ
πάθος δηλοῦσαι οἷον τινὰς ἂν εἴποι λόγους Ἑκάβη κει-
μένης τῆς Τροίας· ἡθικαὶ δὲ αἱ μόνον ἡθος εἰσφέρουσαι·

οἷον, τίνας ἂν εἶποι λόγους ἠπειρώτης ἀνὴρ πρῶτον θεασάμενος θάλασσαν, μικταὶ δὲ αἱ τὸ συναμφότερον ἔχουσαι, καὶ ἦθος καὶ πάθος, οἷον τίνας ἂν etc., ut apud Arhthonium, nisi quod pro παρωχηκότι habet παρωχημένω.

5 Ἐκφρασίς ἐστι λόγος περιηγηματικός, ὑπ' ὅψιν ἄγων ἐναργῶς τὸ δηλούμενον ἐκφραστέον δὲ πρόσωπά τε καὶ πράγματα¹, καιρούς τε καὶ τόπους etc. ut apud Arhthonium, nisi quod καθάπερ ἔχει σχήματος omittitur, tam καὶ ὅσα ἐκβαίνειν ἐκ τούτων φιλεῖ scribitur, et καὶ
10 ἐν αὐτοῖς ὑπαρχόντων omittitur.

Θέσις ἐστὶν ἐπίσκεψις λογικὴ θεωρουμένου τινὸς πράγματος· τῶν δὲ θέσεων αἱ μὲν εἰσι πολιτικαί, αἱ δὲ θεωρητικαί· καὶ πολιτικαὶ μὲν, αἱ πρᾶξιν ἔχουσαι πόλιν συνέχουσαν, οἷον εἰ γαμητέον, εἰ πλευστέον, εἰ τει-
15 χιστέον, ταῦτα γὰρ πόλιν συνέχει γινόμενα· θεωρητικαὶ δὲ, αἱ μόνῳ τῷ νῶ θεωρούμεναι, οἷον εἰ σφαιροειδῆς ὁ οὐρανός· διενήνοχε δὲ θέσις ὑποθέσεως, τῷ τὴν μὲν ὑπόθεσιν ἔχειν περίστασιν, τὴν δὲ θέσιν ἀπερίστατον εἶναι· περίστασις δὲ ἐστὶν πρόσωπον, πρᾶγμα, αἰτία, χρόνος,
20 τόπος καὶ τρόπος. οἷον τὸ μὲν εἰ τειχιστέον, ἐπίσκεψις οὐκ ἔχουσα πρόσωπον, τὸ δὲ ἐπιόντων Περσῶν βουλευόνται Λακεδαιμόνιοι, τειχίσαι τὴν Σπάρτην ὑπόθεσις· πρόσωπον γὰρ ἔχει τοὺς Λακεδαιμονίοις σκοποῦντας, πρᾶγμα τὸ τειχισθῆναι τὴν πόλιν, αἰτίαν τοὺς ἐπιόντας
25 Πέρσας· πρώτη δὲ ἡ θέσις ἐν γυμνάσμασιν etc. ut Arhthonius. Omittitur ἐφόδῳ.

Ἡ τοῦ νόμου εἰσφορὰ σχεδὸν ὅλη ὑπόθεσις ἐστὶν, οὐ μὴν ἅπαντα σώζει τὰ τῆς ὑποθέσεως· εἰσάγεται γὰρ ἐν αὐτῇ πρόσωπον, οὐ μὴν ἐφ' ἅπασιν γνώριμον
30 ὅθεν θέσεως μὲν ἐστὶ μᾶλλον, ἥττον δὲ ὑποθέσεως· οἷς μὲν γὰρ ὅλως σχήματος δέχεται πρόσωπον ὑπερβαίνει τὴν θέσιν, δι' ὧν δὲ σαφῆ μὴ σώζει τὴν περίστασιν, ὑποθέ-

1 In codice superscriptum est πρᾶξις.

σως λείπεται ἄστι δὲ διπλῆ γυμνασία, συνηγορία καὶ κατηγορία νόμου τεθέντος· ἐργάση δ' αὐτὴν κεφαλαίως, ὡς καὶ τὴν πραγματικὴν, νομίμῳ, δικαίῳ, συμφέροντι, δευατῶ· προοίμια δὲ θήσεις, καὶ μετὰ τὰ προοίμια τὸ κεκλημένον ἐναντίον αἷτα χρῆση τοῖς προειρημένους κεφα- 5
λαίως.

In cod. Vat. 1361. sec. 16. chartac. fol. similis epitome exstat, titulum gerens: „Εἰς τὰ τοῦ Ἀφθονίου προ-
γυμνάσματα“, quam integram describere operae non fuit, id quod ex specimine adjecto elucebit.

Μῦθος ἐστὶ λόγος εἰκονίζων ἀλήθειαν· διαιρεῖται εἰς
λογικὸν, ἐν ᾧ τι ποιεῖν ἄνθρωπος πέπλασται, ἡθικὸν, τὸ
τῶν ἀλόγων ἦθος ἀπομιμούμενος, μικτὸν ἐξ ἀμφοῖν,
ἀλόγου καὶ λογικοῦ. 10

Sequitur — διήγημα. χρεία. γνώμη. κοινὸς τόπος.
ἐγκώμιον. ψόγος. σύγκρισις.

Ἡθοποιῖα ἐστὶ μίμησις ἦθους ὑποκειμένου προσώ-
πων· διαιρεῖται εἰς εἰδωλοποιῖαν, ἢ πρόσωπον μὲν ἔχουσα
γνώριμον, τεθνεὸς δὲ καὶ τοῦ λέγειν παυσάμενον, ὡς 15
Ἀριστείδης ὑπὲρ τῶν τεοσάρων¹· προσωποποιῖαν, ὅταν
ἅπαντα πλάττηται καὶ ἦθος καὶ πρόσωπον, καὶ λόγος,
ὡς ὁ Μένανδρος ἐποίησεν ἔλεγχον, καὶ Ἀριστοφάνης
πλοῦτον καὶ πενίαν, καὶ ἠθοποιῖαν, ἢ γνώριμον ἔχουσα
πρόσωπον, πλαττομένη δὲ τὸ ἦθος, οἷον τινὰς ἂν εἴποι 20
λόγους Ἡρακλῆς Εὐρουσθέως αὐτῷ προστάσσοντος. Τῶν
δὲ ἠθοποιῶν αἱ μὲν εἰσι παθητικαί, αἱ κατὰ πάντα πά-
θος σημαίνουσαι, τινὰς ἂν εἴποι λόγους Ἐκάβη Τροίας
κειμένης, ὡς αἱ τραγωδίαὶ ἠθικαί, αἱ μόνον ἦθος εἰσφέ-
ρουσι, τινὰς ἂν εἴποι λόγους ἠπειρώτης ἀνῆρ, πρῶτα θά- 25

1 p. 162. Jebb. Miltiades, p. 228. Miltiades, Themistocles,
Cimon et Pericles loquentes inducuntur.

λατταν καὶ πλοῖα θεασάμενος μικταὶ αἱ τὸ συναμφοτέρων
ἔχουσαι, τίνας ἂν εἴποι λόγους Ἀχιλλεύς ἐπὶ Πατρόκλῳ
κειμένῳ βουλευόμενος πολεμεῖν, ἦθος μὲν γὰρ καὶ βουλῆ
πάθος δὲ Φίλιππος πεσών.

Sequitur ἔκφρασις, θείσις, νόμου εἰσφορά.

III.

Θ Ε Ω Ν Ο Σ

Π Ρ Ο Γ Υ Μ Ν Α Σ Μ Α Τ Α.

I. Fabricius et Harlesius

In bibl. graec. lib. IV. c. XXXIII. nr. XIV. Vol. VI. p. 97.

Theon, Alexandrinus, sophista, Aelius cognomine, scripsit et ipse *Τέχνην περὶ προγυμνασμάτων*, (unius enim scripti hunc titulum esse apud Suidam, non duorum, mihi persuadeo), quae etiamnum exstat, atque doctrinam de praexercitamentis rhetoricae, ab Hermogene et Aphthonio traditam, (licet neutrius meminerit,) luculentius explicat atque erudite illustrat, ut hic liber tironibus eloquentiae merito debeat esse quam commendatissimus.

Alia hujus Theonis scripta, Suidae memorata, quae aetatem non tulere, sunt *ὑπόμνημα εἰς τὸν Ξενοφῶντα, εἰς τὸν Ἰσοκράτην, εἰς Δημοσθένην. Ῥητορικαὶ ὑποθέσεις, et ζητήματα περὶ συντάξεως λόγου*. Plura non nominat, etsi plura longe scripsisse eum testatur.

Dubito valde, (licet nihil ambigat Vossius lib. de Rhetoricae natura p. 64.) Theonem hunc esse eundem cum Theone, sophista, quem Damascius apud Photium p. 552. memorat. Certe a Suida distingui video, qui ab illo quo-

que τέχνην ῥητορικὴν scriptam refert: et plures fuere Theones rhetores ac sophistae, vel eodem teste Suida. Sed et hoc minime adeo exploratum est, quando vixerit noster, et num idem auctor sit scholiorum in Aratum, et qui Apollonium, Rhodium, teste schol. Aristoph. aliosque poëtas, ut Lycophronem ac Nicandrum, teste Stephano Byz. commentariis illustravit, quod grammatico potius quam sophistae convenit. [Sed Küster ad Suid. II. p. 182. illa scholia nostro adtribuenda esse censet. Num ille Theon, an alius scripserit in Theocritum scholia, haud omnino liquet. Theon quidem, Nicandri interpres atque commentator, medicus fuisse videtur. Cf. Warton ad Theocrit. tom. I. p. 135. et quos ille laudat V. D. Harl.],

II. Joannes Schefferus

ad frontem notarum suarum in Theonem,

Fuere multi Theones, ut ex Suida novimus, interque ipsos etiam Sophistae, unus Sydonius, filius Gymnasii, qui temporibus vixit Constantini, scripsitque *μελέτας* i. e. declamationes. Item alius Alexandrinus, cognomento Aelius, qui videtur Camerario is ipse, cui libellus hic debetur. Verba Camerarii in epist. dedicatoria editioni Theonis praemissa. *Quis autem hic auctor fuerit, et quo tempore floruerit, certo affirmare non possum. Illum quidem hunc accipio, qui sibi Aelii cognomentum sumsisse à Suida et Alexandrinus fuisse perhibetur.* Ac profecto Suidas ita de hoc Aelio Tuberone: *ἔγραψε τέχνην προγυμνασμάτων*, Artem de progymnasmatibus (quomodo videlicet componi debeant) conscripsit, quod in nullum alium, quam hunc nostrum, rectius videtur convenire. Quando vero vixerit, Suidas indicare omisit. Neque aliunde satis potest disci. Ideo et Camerarius superius negabat sese certo posse affirmare. Unum tamen est, quod observamus, extitisse

primum, qui progymnasmatibus singulis suas dederit definitiones ususque eorum demonstraverit, sicut ipse statim ab initio libelli hujus testatur. Inde namque colligitur, Aphthonio saltem fuisse vetustiore, quippe apud quem ista omnia leguntur. Idem et ex eo liquet, quia sunt conjuncta apud Theonem destructio et assertio, laudatio item et vituperatio, quae autore Tzetze a se mutuo primus Aphthonius divisit. Porro quando vixerit Aphthonius ex iis aliquomodo potest sciri, quae de aetate ipsius supra annotavimus.

Theonem jam antiquis temporibus minus quam Aphthonium ad usum scholarum adhibitum esse, apparet ex magna codicum raritate: nam in omnibus, quas adii, bibliothecis, non amplius tres investigare mihi licuit.

1. Mediceus Plut. 55. 10. chartaceus, octavo, sec. XV. ad marginem brevia scholia continens: sed fallitur Bandinius, omnia quae ad marginem adscripta sunt, pro scholiis in Theonem habens: primum enim Rufus *περὶ ῥητορικῆς* sine auctoris nomine, tum Tiberius rhetor, denique Andronicus *περὶ παιδῶν* margini alliti sunt, interjectis scholiis brevibus in Theonem, manu diversa scriptis, quae eadem etiam in codice Mutinensi 116, et ex parte in Paris. 2918. continentur. Centuli codicem integrum non sine fructu.
2. Mutinensis 116. chartac. sec. 15. continens Hermogenis rhetoricam cum scholiis, quae volumini sexto editionis nostrae inserentur, tum *Ρούφου τέχνην ῥητορικὴν*, Tiberium et Theonem, sed omnia inter se mixta, ita ut mox Tiberii, mox Theonis caput occurrat. Ceterum scriptura lectu facilis et satis correctae est. Conferre codicem per temporis brevitatem non licuit.

3. Parisiensis 2918. qui Hermogenis rhetoricam cum scholiis continet, seculo 14. ut videtur, bene scriptam, Fol. 118. b. *Περὶ σχημάτων, ὧν Ἐρμογένης ἐμνημόνευσεν ἐν τοῖς περὶ εὐρέσεων καὶ ἰδεῶν βιβλίοις, σύννομις.*

Fol. 119. b. *Χαρακτῆρες Θεοφράστου.*

Fol. 122. a. *Διονυσίου Ἀλικαρνασείως τοῦ περὶ συνθέσεως ὀνομάτων ἐπιτομή.*

Fol. 129. *Προβλήματα ῥητορικὰ εἰς τὰς στάσεις.* His adjecta est appendix, varia scripta rhetorica continens, manu recentiori ductibus minutissimis scripta.

Fol. 132.—136. b. *Νικολάου σοφιστοῦ προγυμνάσματα, quae continentur Fol. 141—152. et Fol. 181. b.*

Fol. 136. b. *Ἠθοποιῖαι τοῦ Βασιλάκη, partim consentientes cum Leonis Allatii excerptis rhetorum p. 188. sqq. partim ineditae.*

Fol. 140 b. *Severi Ethopöiae.*

Fol. 152. b — 169. *Λιβανίου μελέται προγυμνασμάτων, ordine ab editione Reiskiana diverso.*

Fol. 169.—174. *Μῦθοι τοῦ ῥήτορος χρυίου Νικηφόρου τοῦ Βασιλάκη, διηγήματα, eadem, quae edidit Leo Allatius, tum capita quaedam inedita, περὶ ἀνασκευῆς, περὶ κατασκευῆς, περὶ γνώμης: denique ἠθοποιῖαι ex parte ineditae.*

Fol. 174. b. *Expositio rhetorica, incipiens: Πᾶσα λόγου ἰδέα ἐκ μερῶν ὀκτὼ σύγκειται.*

Fol. 177. *περὶ τῶν τεσσάρων μερῶν τοῦ τελείου λόγου.*

Fol. 179. b. *περὶ τῶν ὀκτὼ μερῶν τοῦ ῥητορικοῦ λόγου.*

Fol. 182. *Θέωνος σοφιστοῦ προγυμνάσματα.*

Fol. 190. a. *Ρούφου τέχνη ῥητορικῆ.*

Fol. 190. b. Τιβερίου περὶ τῶν παρὰ Δημοσθένει σχημάτων.

Theonis caput primum et partem secundi cum codice hoc contuli, in quo labore cum idem mihi accideret, quod Boissonadio in conferendo Tiberio, scilicet ut parum bonae frugis invenirem, reliqua conferre supersedi.

4. Varia ad rhetores et grammaticos pertinentia excerpta continentur in codice Darmstadino, ex quo Theonis caput V. περὶ χρείας liberaliter mecum communicavit Creuzerus, V. CL. Sumta sunt ex codice bonae notae, id quod apparet ex specimine, quod hoc loco subjicio.

Ἰστέον ὅτι τὸ λογικὸν καὶ πρακτικὸν ὑποδιαίρεισιν ἐπιδέχεται· τοῦ μὲν γὰρ λογικοῦ τὸ μὲν ἐστὶν ἀποφαντικὸν, τὸ δὲ ἀποκριτικὸν· καὶ τοῦ μὲν ἀποφαντικοῦ τὸ μὲν εἰς τε τὸ καθ' ἑκούσιον ἀποφαντικὸν, ὡς Ἰσοκράτης τοὺς εὐφυεῖς τῶν μαθητῶν καὶ εἰς τὸ κατὰ περίστασιν ἀποφαντικὸν, ἐν ᾧ ἕκτινος περιστάσεως ἐπὶ τὸν λόγον κεκίνηται ὁ εἰπὼν, ὡς ὁ Διογένης ἰδὼν πλούσιον ἀπαιδευτὸν εἶπεν· οὗτός ἐστιν ἵππος περιηργυρωμένος· τοῦ δὲ ἀποκριτικοῦ τὸ μὲν εἰς τε τὸ κατ' ἐρώτησιν, ἥτις ἄρνησιν ἔχει μόνην, ἢ συγκατάθεσιν, τὸ ναὶ ἢ οὐ· πολλάκις δὲ καὶ διὰ σχήματος μόνη ἀνάνευσις ἢ κατάνευσις· ὡς Πιττακὸς Μιτυληναῖος ἐρωτηθεὶς, εἰ λανθάνει τις τοὺς θεοὺς κακὰ πράττων, ἔφη, οὐδὲ διανοούμενος· περιττὸν γὰρ ἐνταῦθα τὸ μηδὲ διανοούμενος, ἀρκούσης καὶ μόνης τῆς ἀποφάσεως· καὶ εἰς τὸ κατὰ πύσμα, ὃ μακροτέρων [sic] ἀπαιτεῖ τὴν ἀπόκρισιν· οἷον Θεανῶ ἢ Πυθαγορικῆ φιλόσοφος ἐρωτηθεῖσα, ποστὰία ἀπὸ ἀνδρὸς γυνὴ καθαρὰ τοῖς θεομοφορίοις κάτεισιν, εἶπεν, ὡς ἀπὸ μὲν ἀνδρὸς τοῦ ἰδίου παραχρῆμα, ἀπὸ δὲ τοῦ ἀλλοτρίου οὐδέποτε· καὶ εἰς τὸ κατ' ἐρώτησιν αἰτιῶδες, ὅταν

εἰς καὶ τὴν αἰτίαν ἀποδῶ οἷον Σωκράτης ἐρωτηθεὶς, εἰ εὐδαίμων αὐτῷ δοκεῖ ὁ Περσῶν βασιλεὺς, ἔφησε μὴ εἰδέναι, μὴ γὰρ εἰδέναι πῶς ἔχει παιδείας. καὶ τέταρτον τὸ ὁμωνύμως τῷ γένει καλούμενον ἀποκριτικόν, ὃ μὴτε ἐρώτησιν ἔχει, μὴτε ἀπόκρισιν. πρὸς δέ τινα λόγον ἀπλῶς ἀντίρρῳσιν, οἷον Διογένους ἀριστῶντός ποτε, καὶ Πλάτωνα παριόντα πρὸς τὸ ἄριστον προσκαλεσαμένου, ὃ Πλάτων, ὡς χαριέν ἦν ἄν σου, Διόγετες, τὸ ἄπλαστον, ἔφη, εἰ μὴ πλαστον ἦν. καὶ τὸ μὲν λογικόν οὕτω· τοῦ δὲ πρακτικοῦ τὸ μὲν ἐστὶν ἐνεργητικόν, ἐν ᾧ τι ποιῶν τις ὑπόκειται, οἷον Διογένους ἰδὼν ἀδιδυμάγον παῖδα, τὸν παιδαγωγὸν ἔπαισε· τὸ δὲ παθητικόν, ἐν ᾧ τι πάθος ὑποσημαίνεται, οἷον Διδύμων ὃ ἀυλῆτης ἀλοὺς ἐπὶ μοιχείᾳ ἐκ τοῦ ὀνόματος ἐκρεμάσθη, ἦτοι ἐκ τῶν διδύμων. Ἔτι ἡ χρεια διαιρεῖται κατ' ἐπιδιαίρεσιν εἰς τε τὰς γνωμολογικὰς, ὅσαι περὶ τινος καθολικοῦ κοινῶς ἀποφαινόνται, ὡς ὁ Βίας τὴν φιλαργυρίαν ἔφη μητρόπολιν εἶναι πάσης κακίας, καὶ εἰς τὰς ὑποδεικτικὰς, αἱ καὶ τὴν ἀπόδειξιν τοῦ λεγομένου ἐπιφέρουσιν, ὡς Ἰσοκράτης παρῖνει τῶν γονέων τοὺς διδασκάλους προτιμᾶν, οἱ μὲν γὰρ τοῦ ζῆν, οἱ δὲ τοῦ εὐ ζῆν γεγόνασιν αἰτιοί, καὶ εἰς τὰς κατὰ χαριεντισμὸν, ὡς τοῦ Ἀλεξάνδρου παῖδα τοῦ Διὸς ἑαυτὸν εἶναι λέγοντος, Ὀλυμπίας ἀκούσασα ἔφη, οὐ παύσεται τὸ μειράκιον διαβάλλον με πρὸς τὴν Ἥραν; ἢ ὡς ὁ παιδοτρίβης Δάμων χωλὸς ὢν, ὑφελομένου τινὸς αὐτὸν τὰ ὑποδήματα, εἶθε φησὶν, ἐφαρμόσειαν τοῖς τοῦ κλέπτου ποσί· καὶ εἰς τὰς συμβολικὰς, οἷον Διογένους¹ μειράκιον ἐκ μοιχοῦ βάλλον εἰς πληθὸς λίθους, οὐ παύσῃ, ἔφη, μειράκιον, μὴ ἀγνοοῦν παίσης σου τὸν πατέρα;

¹ deest ἰδῶν.

καὶ εἰς τὰς τροπικὰς, ὅσαι ταῖς λέξεσι μεταφορικῶς χρῶνται ὡσπερ ὁ Πλάτων τοὺς τῆς ἀρετῆς κλῶνας ἰδρῶσι καὶ πόνοις ἔλεγε φύεσθαι· καὶ εἰς τὰς κατὰ ἀμφιβολίαν οἷον Ἰσοκράτης τινὸς αὐτοῦ [I. αὐτῶ] συνιστῶντος τὸν παιδα, καὶ ἐρωμένου, τίνος αὐτῷ δεῖ, γραφιδίου, ἔφη, καὶ νοῦ, καὶ πινακιδίου καινοῦ εἰς τὰς κατὰ μετάληψιν, ὅταν ἄλλο μὲν τὸ ἐρωτώμενον ἦ, ἄλλο δὲ τὸ ἀποκρινόμενον οἷον Ἐπαμινώνδας ἀρφισβητούντων τιῶν περὶ πότον, πότερον μᾶλλον ἀληθῆς κρείττων Ἀντιγενίδης ἢ Σάτυρος, ἐμοὶ μὲν, ἔφη, δοκεῖ στρατηγὸς Πολυσπέρχων· καὶ εἰς τὰς συνεξευγμένας, αἵπερ οὐκ ἄλλαι παρὰ ταύτας εἰσιν, ἀλλ' ἐκ τούτων συνίστανται· ἔτι τῶν χρειῶν αἱ μὲν δηλοῦσι, ποῖά ἐστι τὰ πράγματα, ὡς Αἰσωπος ἐρωτηθεὶς, τί ἰσχυρότατον τῶν ἐν ἀνθρώποις, ὁ λόγος, εἶπεν, αἱ δὲ, ὅποια δεῖ εἶναι ὡς Ἀριστείδης δὴ εἶπεν, εἶναι τὸ μὴ ἐπιθυμεῖν τῶν ἀλλοτριῶν.

Subsequuntur brevīa excerpta ex eodem Sophista, inter quae haec exstant: ὅτι τὸν ἐνδιάθετον λόγον ἄλλοι τε κοσμοῦσι καὶ Λολλιανὸς καὶ Θεόφραστος.

Aphthonii excerpta praecedunt versiculi, ad calcem

Aphthonii adjecti: *Εἴ σοι ῥητορικῆς κ. τ. λ.*

5. Holstenius in epist. III. p. 20. ed. Boisson. Theonis Προγυμνάσματα ex MS. codice Oxoniensi variis locis a se suppleta et emendata esse dicit. Alterum codicem in bibl. Escoriali memorat Harles. ad Fabric.

Theonis progymnasmata primum edita sunt Romae per Angelum Barbatum MDXX. 4. Servatur Monachii exemplar hujus editionis ex bibliotheca Petri Victorii cum ejusdem emendationibus ad marginem adjectis, ex codice a Mediceo nostro diverso depromptis, quae multis locis depravatis egregiam medelam attulerunt. Notavi marg. Vict. Paradigmata olim Theoni, nunc Libanio adscripta,

quae suo hujus editionis exemplari contineri dicit Veesenmeyer, testis fide dignus in *Analectis bibliograph. et biograph.* Ulm. 1826. p. 43. adsentiente Fabricio, absunt ab exemplari Victoriano, bene conservato. Paginae hujus editionis margini nostrae adjectae sunt. Textum multis vitis purgatum edidit Joachimus Camerarius, Basil. 1541. 8. adjectis exemplis, quae nunc Libanio adscribuntur. *Levitae*, nomine suo indigna rem tractavit Dan. Heinsius, qui editione principe, ut videtur, ne inspecta quidem libellum edidit Lugd. a. 1626. 8. latina interpretatione Camerarii ex adverso Graecorum posita, et passim emendata. Ex multis exemplis pauca afferam. Cap. V. Codices et editiones habent: *Πιπτακοῦ τοῦ Μιτυληναίου ἐρωτηθέντος*. Heinsius τοῦ omittit. Cap. IX. in editione Romana legitur: *καὶ εἴτι πέπρακται τοῖς ἀντιδίκοις ἀμάρτημα, ἐπαύξομεν*. Camerarius *ἐπαίξομεν*, in corrigendis vero *ἐπάξομεν*, quo Heinsius non animadverso fecit: *ἐμπαιξομεν*. *ibid.* *καθὰ εἴ τις γαίη*. Heinsius *καθώς*. Plura qui desiderat, in libro ipso inveniet. Hanc editionem Schefferus in editione anni 1670. cum ipsis vitis typographicis expressit ita, ut nonnisi notae ejus recipiendae viderentur, textus vero rationem nullam haberem. Editionis vero Romanae, Camerarii et Heinsii lectio varians integra enotata est.

Lederlini, Professoris olim Argentoratensis, cujus editionem jam Fabricius annuntiavit, apparatus inspexi apud Renouardum, librarium Parisiensem celeberrimum, eundemque ampliorem etiam possidet Veesenmeyerus, Professor Ulmanus, qui copiarum harum descriptionem humaniter mecum communicavit: at nec versio latina, nec commentarii uberrimi in singulis verbis explicandis versantes editioni nostrae potuerunt inservire; si quis vero specialem hujus auctoris editionem tironum in usum velit curare, eum multa utilia in his voluminibus inventurum esse credo.

Θ Ε Ω Ν Ο Σ
Π Ρ Ο Γ Υ Μ Ν Α Σ Μ Α Τ Α.

Cap. I.

Οἱ μὲν παλαιοὶ τῶν ῥητόρων, καὶ μάλιστα οἱ εὐ-
δοκιμηκότες, οὐκ ᾔφροντο δεῖν ἐφικέσθαι τρόπον τινὰ τῆς ^{Rom.}
ῥητορικῆς, πρὶν ἄμωσγέπως ¹ ἄψασθαι φιλοσοφίας,
καὶ τῆς ἐκείθεν ἐμπλησθῆναι μεγαλονοίας· νῦν δὲ οἱ
πλείους τοσοῦτον ² δέουσι τῶν τοιούτων λόγων ³ ἐπαί-

1 Eadem habet auctor de causis Cor. Eloq. c. 31. neque multo abeunt, quae legas apud Petronium ab initio. Adde Vossium de Const. Rhet. c. 3. Scheff. 2 Ed. princ. τοσοῦτω sine ι subscr. Camer. Heins. Scheff. τοσοῦτου. Med. Par. marg. Vict. τοσοῦτον. Sine dubio editores emendaverunt, quoniam vulgo dicitur, πολλοῦ, ὀλίγου δέω, sed legitur apud Lucian. Icaromen. c. 5. οἱ δὲ τοσοῦτον ἄρα ἐδέησάν με τῆς παλαιᾶς ἐκείνης ἀγνοίας ἀπαλλάξαι, ὥστε καὶ εἰς μείζους ἀπορίας φέροντες ἐνέβαλον. Plut. Rom. c. 18. Ῥωμύλου τὴν κεφαλὴν πληγέντος λίθῳ, καὶ πεσεῖν ὀλίγου δεήσαντος. Bodl. 1. 2. ὀλίγον. Timol. c. 1. ἡ δὲ πόλις — μικρὸν ἀπέλιπεν, ἔρημος εἶναι. Cat. min. c. 56. ἦσαν δὲ μυρίων ὀλίγον ἀποδέοντες. Codd. duo Card. Rodulfi ὀλίγῳ. Pyrrh. c. 17. καὶ γὰρ ἡ διάμειψις τῶν ὅπλων — ὀλίγον ἐδέησεν ἀνατρέψαι τὰ πράγματα. c. 30. μικρὸν ἐδέησε τῷ εἶπει τὴν ἐπὶ τῆς ἡνίας χεῖρα διακόψαι τοῦ Πύρρου. Mar. c. 5. ὕστερον δ' οὐ πολλῶ στρατηγίαν μετελθὼν ὀλίγον ἐδέησεν ἐπισεῖν. c. 10. σπέρμα στάσεως, ἢ μικρὸν ἐδέησεν ἀνατρέψαι τὴν Ῥώμην. c. 3. καὶ μικρὸν ἐδέησεν συγχέαι τὴν ἡγεμονίαν. Nic. c. 17. ἀλλὰ τοῦτ' ἐξεργάσεσθαι μικρὸν ἐδέησε τοῦ παντὸς ἀνθρώπου. Crass. Rhetor. I. 1.

ειν, ὥστε οὐδὲ τῶν ἐγκυκλίων ⁴ καλουμένων μαθημάτων ὅτιοῦν μεταλαμβάνοντες ἄττουσιν ⁵ ἐπὶ τὸ λέγειν καὶ τὸ πάντων ἀγροικότετον, ὅτι οὐδὲ οἷς προσήκον ἐστιν ἐγγυμνασάμενοι, ἐπὶ τὰς δικανικὰς καὶ δημηγορικὰς ⁵ ἔνται ὑποθέσεις· τὸ δὴ λεγόμενον κατὰ τὴν παροιμίαν, ἐν πίθῳ ⁶ τὴν κεραμείαν μανθάνοντες. Περὶ μὲν οὖν τῶν ἄλλων, ἃ χρὴ μανθάνειν τὸν μέλλοντα ῥητορεύειν, ἄλλοι γραφέτωσαν, ἃ δὲ πρὸ τῆς ὑποθέσεως ἀναγκαῖόν ἐστιν εἰδέναι τε καὶ ἐπιεικῶς ἐγγυμνάζεσθαι, ¹⁰ ταῦτα νῦν πειράσομαι παραδοῦναι, οὐχ ὡς οὐχὶ καὶ ἄλλων ⁷ τινῶν συγγεγραφότων περὶ τούτων, ἀλλ' οὐ

c. 9. μικρὸν ἰδέησε συναρπάσαι. Compar. Nic. c. Crasso. c. 3. τοῦ λαβεῖν Συρακούσας ὀλίγον ἰδέησε. Sert. c. 22. ὀλίγον ἰδέησεν ὑπὸ λίπης προϊῆσαι τὸν βλον. Theodul. Magist. in Boisson. Anecd. T. II. p. 251. ἀλλὰ τοσοῦτ' ἰδέησεν ἀνδρὸς ἀγενοῦς ἐπὶ τούτοις ἔργον παθεῖν — ὡστ', εἰ παράδοξον εἰπεῖν, θάρσους ἐνταῦθεν μᾶλλον καὶ μένους πλησθῆναι. Aristid. ὑπὲρ τῶν τεσσ. p. 232. ἀλλὰ τοσοῦτον ἔδει τιμᾶν ἢ πείθεισθαι λίγοντι, ὡστ' etc. 3 λόγων recepi ex Par. et marg. Vict. 4 Quae hic philosophiae opponi annotandum est. Intelliguntur autem ea, quae Latinis Artes liberales, ut Grammatica, Rhetorica, Logica et id genus. Vide Woverium de Polym. c. 3. et Vossium de Philolog. c. 1. p. 7, et c. 3. Scheff. Clem. Alex. Strom. I. 5. ἀλλ' ὡς τὰ ἐγκύκλια μαθήματα συμβύλλεται πρὸς φιλοσοφίαν, τὴν δέσποιναν αὐτῶν, οὕτω καὶ φιλοσοφία αὐτῇ πρὸς σοφίας κτῆσιν συνεργεῖ. ubi Potter. Plut. de educ. c. 10. Δεῖ τοίνυν τὸν παῖδα τὸν ἐλεύθερον μηδενὸς μηδὲ τῶν ἄλλων τῶν καλουμένων ἐγκυκλίων παιδευμάτων μήτ' ἀνήκοον, μήτ' ἀθέατον εἶναι. ubi Wyttenb. coll. eodem ad Plut. de aud. p. 45. C. Julian. Or. VII. p. 255. D. ἀπηλαύσαμεν τῆς ὕρθης ἀγωγῆς, οὐ τὴν σύντομον, ἣν σύφης, ἀλλὰ τὴν κύκλω πορευθέντες. ib. Fragn. p. 295. D. 5 Ed. princ. ἄττουσιν. corr. Vict., Camer. Heins. Scheff. ἄττουσιν. scripsi ἄττουσιν. Etiam ab codd. i subscr. abest. De permutatione verborum ἄπτω et ἄττω diximus in epist. crit. p. 8. 6 cfr. Arsen. s. v. ἐν πίθῳ τὴν κεραμ. 7 Theon ergo

μικρόν τι καὶ αὐτὸς ἐλπίζων συλλήψεσθαι τοῖς λέγειν προαιρουμένοις. Οὐ γὰρ μόνον τοῖς ἤδη παραδεδομένοις γυμνάσμασιν ἕτερα ἅττα ἐπεξεύρομεν⁸, ἀλλὰ καὶ ἐκόστον ὄρον⁹ ἐπειράθημεν ἀποδοῦναι, ὥστε ἐρωτηθέντα, τί ἐστίν¹⁰ ἕκαστον αὐτῶν, ἔχειν εἰπεῖν οἷον, ⁵ ὅτι μῦθός ἐστι λόγος ψευδῆς, εἰκονίζων ἀλήθειαν ἔτι τε καὶ τὴν διαφορὰν αὐτῶν πρὸς ἄλληλα δεδηλώκαμεν, καὶ τὰς ἀφορμὰς¹¹ τῶν εἰς ἕκαστον λόγων¹² παραδεδώκαμεν προσυπεδείξαμεν δὲ καὶ, ὡς ἂν τις αὐτοῖς¹³ ἐπιμελέστατα χρήσαιο. Ὡς δὲ καὶ παντελῶς εἰσὶν ὠ- ¹⁰ φέλιμα τοῖς τὴν ῥητορικὴν δύναμιν ἀναλαμβάνουσιν, οὐδὲ τοῦτο ἄδηλον ὅ τε γὰρ καλῶς καὶ πολυτρόπως διήγησιν καὶ μῦθον ἀπαγγείλας, καλῶς καὶ ἱστορίαν συνθῆσει καὶ τὸ ἰδίως ἐν ταῖς ὑποθέσει καλούμενον

non fuit primus, qui progymnasmata conscripsit, verum ante ipsum scripserunt et alii, praecipue Hermogenes, quod ex Tzetze atque Prisciano constat. Immo auctor primus exercitiorum istiusmodi memoratur Mattheo Camariotae, vel quicumque tandem compendium Rhetoricae Hermogenianae concinnavit, ubi vide, quae a nobis sunt notata. Scheff. 8 ut paraphrasin, exergasiam, antirrhesisin, et id genus. Scheff. 9 Observandum, datas a Theone primum definitiones progymnasmatum singulorum. Unde sequitur, definitiones eas, quae leguntur apud Aphthonium et Priscianum, non esse Hermogenis, sed vel Theonis, vel alterius posterioris, qui eas ad exemplum Theonis ita formavit. Scheff. 10. Edd. Rom. Camer. Heins. Scheff. τί ἐστίν. 11. Scheff. in notis: ἀφορμὰς: et ἀφορμαὶ τῶν λόγων Nostro sunt loci, unde promi possunt, debentque, quae in qualibet materia sunt dicenda. Ipse noster infra c. 7. de loco communi: διόπερ τιτὲς καὶ ἀφορμὴν ἐπιχειρημάτων αὐτὸν ὤρισαντο. Nempe ἀφορμὴ Atticis repositorium, cuius hi loci speciem prae se quandam ferunt. Vide Hesychium, Phrynichum, Harpocrationem." 12 Med. Par. λόγων. 13 Heus. Scheff. αὐτοῖς.

ἴδιον¹⁴ διήγημα· οὐδὲ γὰρ ἄλλο τί ἐστὶν ἱστορία, ἢ σύστημα διηγήσεως¹⁵, ὅτ' ἂν¹⁶ ὁ ἀνασκευάσαι ταῦτα ἢ κατασκευάσαι δυνάμενος, μὴ μακρὸν ἀπολείπεται¹⁷ τῶν τὰς ὑποθέσεις λεγόντων πάντα γὰρ ὅσα ποιούμεν
 5 ἐν ταῖς δικανικαῖς ὑποθέσεσι, καὶ ἐνταῦθά ἐστι πρῶτον μὲν προοίμιον καὶ διήγημα ἔπειτα δὲ πρὸς ἕκαστον τῶν εἰρημένων ἐν τῷ διηγήματι ἢ τῷ μύθῳ περὶ μὲθ' ἀπαντῶν, καὶ ἐφ' ἑκάστῳ πορίζεσθαι ἔλεγχον ἔτι δὲ καὶ φροντίζομεν, ὅπως καλῶς τάξωμεν¹⁸ ἕκαστον
 10 τῶν ἐπιχειρημάτων, καὶ αὐξάνομεν δὲ καὶ διασύρομεν, καὶ τᾶλλα, περὶ ὧν ἐπὶ τοῦ παρόντος μακρὸν ἂν εἴη λέγειν καὶ μὴν ἢ διὰ τῆς χρείας γυμνασία οὐ μόνον τινὰ δύνάμιν λόγων ἐργάζεται, ἀλλὰ καὶ χρηστόν τι ἦθος, ἐγγυμναζομένων ἡμῶν τοῖς τῶν σοφῶν ἀποφθέ-
 15 γμασιν. Ὁ δὲ καλούμενος κοινὸς τόπος καὶ ἡ ἔκφρασις προφανῆ τὴν ὠφέλειαν ἔχουσι, πανταχοῦ τῶν παλαιῶν, τῶν μὲν ἱστορικῶν πάντων ἐπὶ πλεῖστον τῆ ἐκφράσει, τῶν δὲ ῥητορικῶν τῷ τόπῳ κεχρημένων. καὶ ἡ προσωποποιία δὲ οὐ μόνον ἱστορικὸν γύμνασμα ἐστὶν, ἀλλὰ
 20 καὶ ῥητορικὸν, καὶ διαλογικὸν¹⁹ καὶ ποιητικὸν, κὰν τῷ καθ' ἡμέραν βίῳ, κὰν ταῖς πρὸς ἀλλήλους ὀμιλίαις πολυωφελέστατον, καὶ πρὸς τὰς ἐντεύξεις τῶν συγγραμμάτων χρησιμώτατον. Διὰ τοῦτο πρῶτον μὲν Ὀμη-

14 Plud ἴδιον mihi admodum suspectum est. An enim aliquod διήγημα non ἴδιον? Quid, si ex superiori ἰδίων male hic sit repetitum. Invenias et alibi hujusmodi errores. Scheff. Placet haec conjectura. 15 Nunquam rei unius est σύστημα, sed plurium. Quare puto διηγήσεων hic scribendum. Scheff. 16 Edd. ὅ τ' ἀνασκευάσαι. Med. ὅτ' ἂν ὁ ἀ. Par. ὅταν ὁ. 17 Rom. ἀπολείπεται [sic]. Cam. Heins. ἀπολείπεται. Med. ἀπολείπεται. Par. ἀπολείπεται. 18. Rom. Camer. τάξωμεν: paullo post Heins. καὶ τ' ἄλλα. 19 Non video, quid sit γύμνασμα διαλογικόν, et quomodo cum ἱστορικῷ et ποιητικῷ

ρον ²⁰ ἐπαινοῦμεν, ὅτι οἰκείους λόγους περιέθεικεν ἐκά-
 στῶ τῶν εἰσαγομένων προσώπων, τὸν δὲ Εὐριπίδην
²¹ καταμεμψόμεθα, ὅτι παρὰ καιρὸν αὐτῷ Ἐκάβη φι-
 λοσοφεῖ. Ἀλλὰ μὴν καὶ τὸ τῆς συγκρίσεως γύμνασμα
 καὶ ἐν τοῖς δικανικοῖς λόγοις ἐστὶ χρήσιμον, συγκρι-
 5 νόντων ἡμῶν, ἥτοι τὰ ἀδικήματα τοῖς ἀδικήμασιν, ἢ
 τὰ εὐεργετήματα τοῖς εὐεργετήμασιν ὁμοίως δὲ καὶ τοῖς
 ἰγκωμίοις ἀντιπαραβαλλόντων ἡμῶν τὰς εὐπραγίας· ἐν
 δὲ ταῖς συμβουλαῖς καὶ πάνυ ἐκδηλὸς ἢ ²² ὠφέλεια.
 Περὶ γὰρ τὸ αἰρετώτερόν εἰσιν οἱ τῶν συμβουλευόντων ¹⁰
 λόγοι. Περὶ δὲ τῆς θέσεως ²³ τί ἂν τις λέγοι; οὐ-
 δὲν γὰρ ἄλλο τῆς ὑποθέσεως διαφέρει, πλὴν ὅτι προ-
 σῶπων ὠρισμένων καὶ τόπου καὶ χρόνου καὶ τρόπου καὶ
 αἰτίας ἐστὶν ἀπαρέμφατον οἷον θέσις μὲν, εἰ προσήκει

jungatur. Agit noster de peculiaribus quibusdam disciplinis,
 quibus confecit προσωποῖαν. Nulla vero διαλογικὴ est, si-
 cut est ιστορικὴ, φητορικὴ vcl ποιητικὴ. An censendum, scrip-
 sisse nostrum διαλεκτικόν? Scheff. 20 Notandum, quod in-
 ter caeteras hac etiam virtute Homerus fuerit aestimatus a
 veteribus. Scheff. 21 Etiam hoc de Euripide criticorum
 veterum observandum est iudicium. Puto autem respexisse,
 quae ab ipso afferuntur in Hecuba Tragoedia. Ibi namque
 statim ab initio disputatione longa Ulyssem satagit convincere
 ingratitude, et injustae de nece Polyxenae sententiae a
 Graecis prolatae, in qua multa sunt, quae nec simplicitati
 mulieris, nec dolori summo matris, jamjam filiam charissi-
 mam morte indignissima amissurae videri possunt convenire.
 Atque sic in caeteris nonnulla sese habent. Scheff. 22
 ἢ Med. et edd. omnes om. recepi ex Par. et marg. Vict. ut
 paullo ante: ὁ δὲ καλούμενος κοινὸς τόπος καὶ ἡ ἔκφρασις προφα-
 7 ῆ τὴν ὠφέλειαν ἔχουσι. 23 Interpres addidit, sive univer-
 sali quaestione, quod nollem, quia non est dubium, quia
 hic sermo sit de exercitio Rhetorico, Graece θέσις dicto. Ca-
 merarius rectius propositum ex Prisciano vertit. Scheff.

πολιορκουμένοις στράτευμα πέμπειν εἰς τὴν ὑπερορίαν
 ὑπόθεσις δὲ; εἰ Ἀθηναίους ²⁴ προσήκει πολιορκουμένοις
 ὑπὸ Πελοποννησίων, εἰς Σικελίαν στράτευμα πέμπειν.
 Ὅμοίως δὲ καὶ ἡ τῶν νόμων κατηγορία, καὶ ἡ ἀπολο-
 5 γία, οὐκ ἐλάχιστον μέρος τῆς ὑποθέσεως ἐστίν. Οἱ γοῦν
 κάλλιστοι τῶν δημοσίων ²⁵ λόγων εἰσίν, ἐν οἷς περὶ
 νόμον τὴν ἢ ψηφίσματος ἀμφισβητεῖται, λέγω δὲ τὸν τε
 περὶ ²⁶ στεφάνου, καὶ τὸν κατὰ Ἀνδροτίωνος, καὶ Τι-
 μοκράτους ²⁷ καὶ πρὸς Λεπτίνην καὶ κατὰ Ἀριστοκρά-
 10 τούς· ὀλίγον γὰρ διήνεγκεν, εἰ μὴ νόμον ἀλλὰ ψηφίσι-
 μα ὃ Ἀριστοκράτης ἔγραψε. Τοῦτο ²⁸ δὲ τὸ ἐγκώμιον,

24 Qua de re ab Atheniensibus est actum, cum Nicias obsi-
 deretur a Gylippo in Sicilia, quod opinor nostrum respicere.
 v. Thucyd. VIII. Scheff. 25 Hoc mihi admodum suspec-
 tum est. Malletem τῶν Δημοσθενικῶν. Sane quae sequuntur,
 sunt Demosthenis, neque has Demosthenis secundum excellen-
 tiam δημοσίους dici, alias est lectum. Scheff. 26 Edd.
 περὶ. Med. Par. marg. Vict. κατὰ. Non cogitare licet de
 orationibus κατὰ Στεφάνου ψευδομαρτυριῶν, quae neque δημό-
 σιαι, neque κάλλισται sunt, neque omnino laudari solent a
 rhetoribus nostris, qui orationem pro corona ubique in ani-
 mo et in ore habent. Quare non potui recipere lectionem
 codicum. Vide de synchysi harum praepositionum epist. crit.
 p. 71. 27 Edd. Τιμοκράτους καὶ Ἀριστοκράτους. receptam le-
 ctionem habent Med. Par. Marg. Vict. 28 Non videtur re-
 cte istud se habere, nec enim ante quidquam actum de hoc
 genere, ut eo referri possit illud τοῦτο. Puto autem cohae-
 rere hoc cum praecedenti ἔγραψε, ac respicere superius ψή-
 φισμα, et scribendum esse hoc modo: ἀλλὰ ψηφίσμα ὃ Ἀριστο-
 κράτης ἔγραψε τοῦτο. Τὸ δὲ τὸ ἐγκώμιον, etc. Scheff. Re-
 ferre debebat τοῦτο ad sqq. inseruit enim ad introducendam
 novam notionem, ἐγκώμιον. Menand. p. 337. ed. Mein. κοι-
 νον ἀγαθόν ἐστὶ τοῦτο, χρηστός εὐτυχῶν. Julian. Or. VII. p. 235.
 C. ὁρᾷς ὅτι καὶ τοῦτον τὸν κληρονόμον τοῦτο ἐπέτριψεν, ἢ πρὸς
 τοὺς φίλους ὑπιστία. Misop. p. 355. B. αἱ πλατεῖαι τῶν ὁδῶν οὐκ ἐπὶ

οὐδὲ αὐτὸς μὲν ²⁹ ἀγνοῶ, ὅτι εἰδὸς ἔστιν ὑποθέσεως τῆς γὰρ ὑποθέσεως εἶδη τρία· ἐγκωμιστικὸν, ὅπερ ἐκάλοιν ἐπιδεικτικὸν οἱ περὶ τὸν Ἀριστοτέλην, δικανι- 3 κὸν, συμβουλευτικὸν· ἀλλ' ἐπεὶ καὶ τοῖς νεωτέροις προβάλλειν πολλάκις εἰώθαμεν ἐγκώμια γράφειν, διὰ τοῦτο ⁵ ἐν ³⁰ τοῖς προγυμνάσμασιν αὐτὸ ἔταξα, καὶ ἅμα τὴν μὲν ἀκριβῆ τούτου τεχνολογίαν ὑπερεθέμην εἰς τὴν προσήκουσαν χώραν· νῦν δὲ ἀπλουστέραν πεποίημαι τὴν διδασκαλίαν· ἢ δὲ ἀνάγνωσις, ὡς τῶν πρεσβυτέρων τις ἔφη, Ἀπολλώνιος, ³¹ δοκεῖ μοι, ὁ Ῥόδιος, τροφή λέ- 10 ξεῶς ἔστι· τυπούμενοι γὰρ τὴν ψυχὴν ἀπὸ καλῶν πα-

τούτω δήποι πεποίηται, τῷ χρῆσθαι αὐταῖς τοὺς καθηλίους· ἀλλ' ἐκεῖναι μὲν αὐτὸ δὴ τοῦτο κόσμου τινὸς ἕνεκα πρόκεινται. p. 356. A. ἐκεῖνο δὲ ἀδαμοῦ σπουδαῖον — εἰργεῖν καὶ κολάζειν τῶν νίων τὸ ἀκόλαστον. Plut. de Mult. Amic. p. 94. D. ἔστι δὲ τοῦτο χαλεπὸν καὶ οὐ ἕλαδιον τὸ φυγεῖν ἢ ὑποθέσθαι δυσαρεστομένην φιλίαν. Achill. Tat. VII. 2. φάρμακον αὐτῷ τοῦτο — ἢ πρὸς ἄλλον εἰς τὸ παθεῖν κωμωδία, ubi Jacobs. 29 Med. μόνον, manu prima scriptum fuit μὲν. 30 Par. ἐν om. Deliberent eruditi, num hinc possit colligi, quod Theon primus laudationes retulerit inter progymnasmata. Supra sane dixit, se proposuisse, quae ab aliis non fuerint proposita. Quod si de laudationibus esset certum, videretur Theon etiam ante Hermogenem vixisse, cum in Hermogenianis saltem Priscianus habeat laudationem. Quanquam Priscianum presse Hermogenem secutum in omnibus non existimem, vel ob id quod supra monui, de progymnasmatum definitionibus, et Hermogenem primum progymnasmata proposuisse cur auctori veteri, seu Camariotae credere non debeamus, minime dispiciam. Scheff. 31 Quis? An Poëta, scriptor Argonauticorum? At hactenus apud ipsum non inveni. Num ergo Rhetor, praeceptor Antonini? sed hic Chalcidensis fuit. Scheff. Recte Victor. ad marg. de illo cogitat, quem Cic. Inv. 1. 56. nominat, cuique primum Romae, [Brut. 89.] deinde in insula Rhodo [ib. 91.] operam dederat.

ραδειγμάτων, κάλλιστα καὶ μιμησόμεθα· τὴν δὲ ἀκρό-
 ασιν, τίς οὐκ ἂν ἀσμενίσσει, τὰ μετὰ πόνων τοῖς ἄλ-
 λοις εἰργασμένα ἐτοιμῶς λαμβάνων; ἀλλ' ὥσπερ τοῖς
 ζωγραφεῖν βουλομένοις οὐδὲν ὄφελος κατανοεῖν τὰ τε
 5 Ἀπελλοῦ καὶ Πρωτογένους καὶ Ἀντιφίλου ἔργα, ἐὰν μὴ
 καὶ αὐτοὶ γράφειν ἐπιχειρῶσιν, οὕτω καὶ τοῖς ῥητε-
 ρεύειν μέλλουσιν οὔτε τῶν ³² πρεσβυτέρων οἱ λόγοι,
 οὔτε τῶν διανοημάτων πλήθος, οὔτε τὸ περὶ τὴν λέ-
 ξιν καθαρὸν, οὔτε σύνθεσις ἡρμοσμένη, οὔτε ἀκρίαισις
 10 ἀστεία, οὔτε ὅλως τῶν ἐν τῇ ῥητορικῇ καλῶν οὐδὲν
 ἐστι χρήσιμον, ἐὰν μὴ καὶ αὐτὸς ἕκαστος ταῦ καθ'
 ἑκάστην ἡμέραν γραφαῖς ἐγγυμνάσῃται. Ἡ δὲ παρά-
 φρασις, οὐχ ὡς τισιν εἴρηται ἢ ἔδοξεν, ἀχρηστός ἐστι·
 τὸ γὰρ καλῶς εἰπεῖν, φασιν, ³³ ἀπαξ περιγίεται, δις δὲ
 15 οὐκ ἐνδέχεται· οὗτοι δὲ σφόδρα τοῦ ὀρθοῦ διημάρτη-
 κασι. Τῆς γὰρ διανοίας ὑφ' ἐνὶ πράγματι μὴ καθ'
 ἓνα τρόπον κινουμένης, ὥστε τὴν προσεσοῦσαν αὐτῇ
 φαντασίαν ὁμοίως προσενέγκασθαι, ³⁴ ἀλλὰ κατὰ
 πλείους, καὶ ποτὲ μὲν ἀποφαινομένον ἡμῶν, ποτὲ δὲ
 20 ἐρωτῶντων, ποτὲ δὲ πυνθανομένων, ποτὲ δὲ εὐχομένων,
 ποτὲ δὲ κατ' ³⁵ ἄλλον τινὰ τρόπον τὸ νοηθὲν ἐκφερόν-
 των, οὐδὲν κωλύει κατὰ πάντας τύς τρόπους τὸ φαντα-
 σθὲν ἐπίσης καλῶς ἐξενεγκεῖν. Μαρτυρία δὲ τούτου καὶ
 παρὰ ποιηταῖς καὶ ἱστορικοῖς· καὶ ἀπλῶς πάντες οἱ πα-
 25 λαιοὶ φαίνονται τῇ παραφράσει ἄριστα κεχρημένοι· ³⁶ οὐ
 μόνον τὰ ἑαυτῶν, ἀλλὰ καὶ τὰ ἀλλήλων μεταπλάσσον-
 τες. "Ὀμηρον μεταφράζων, ³⁷ ὅτε ³⁸ φησὶ,

32 οὔτε τῶν πρεσβυτέρων οἱ λόγοι Med. et edd. om. recepi ex Par. et marg. Vict. Mox Rom. Camer. διαν. τὸ πλήθος.

33 Παρ. φράσιν. 34 Παρ. προσενέγκασθαι. 35 Med. Παρ. κα-
τά. 36 Ed. Rom. κεχρημένος. corr. Vict. 37 Hic μεταφρά-
ζων, quod supra παραφράζων, fitque etiam in eadem lingua,
cum verbis aliis una res effertur. Vulgo aliter censent. Lo-

Τοῖος γὰρ ³⁹ νόος ἐστὶν ἐπιχθόνιον ἀνθρώπων,
 Οἷον ἐπ' ἡμᾶρ ἄγῃσι πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε,
 ὁ Ἀρχιλόχος ⁴⁰,

Τοῖος ἀνθρώποισι θυμὸς Γλαῦκε Λεπτινέω παῖ,
 Γίνεται θνητοῖσ', ὁκοῖον Ζεὺς ἐφ' ἡμέρην ἄγει.

5

Καὶ πάλιν Ὀμηρος ⁴¹ ἄλωσιν πόλεως τοῦτον τὸν τρόπον
 εἶρηκεν

Ἄνδρας μὲν κτείνουσι, πόλιν δὲ τε πῦρ ἀμαδύνει,

Τέκνα δὲ τ' ἄλλοι ἄγουσι, βαθυζῶνους τε γυναῖκας.

4

Ὁ δὲ Δημοσοθένης ⁴² οὕτως· ὅτε γοῦν ἐπορευόμεθα εἰς ¹⁰
 Δελφοὺς, ἐξ ἀνάγκης ὄραῖν ἦν ταῦτα πάντα· οἰκίας κα-
 τεσκαμμένας, τείχη περιηρημένα, χῶραν ἔρημον τῶν ἐν
 ἡλικίᾳ, γύναια δὲ καὶ παιδάρια ὀλίγα, καὶ πρεσβύτας ἀν-
 θρώπους οἰκτρούς. Ὁ δὲ Αἰσχίνης ⁴³ οὕτως· ἀλλὰ ταῖς
 γε ⁴⁴ διανοοίαις ἀποβλέψατε αὐτῶν εἰς τὰς συμφορὰς, καὶ ¹⁵
 νομίσατε ὄραῖν ἀλσχομένην τὴν ⁴⁵ πόλιν, τειγῶν κατα-
 σκαφὰς, ἐμπρήσεις οἰκῶν, ἱερὰ συλῶμενα, ἀγομένας γυναῖ-
 κας καὶ παῖδας ⁴⁶ εἰς δουλείαν, πρεσβύτας ἀνθρώπους,

cus Homeri est Odys. Σ. [135.]. Scheff. ed. Rom. Ὀμηρος
 παρ. 38 Med. Par. ὅτι. Diximus de hac confusione ad Her-
 mog. Prog. c. VI. 39 γὰρ Med. Par. Rom. om. 40 Med.
 Par. Rom. ὁ δὲ Ἀρχίλ. Poëta, inventor carminis Jambici, de
 quo plerique veterum. Est autem insigne hoc exemplum πα-
 ραφράσεως, seu μεταφράσεως, ex quo liquet, quid per utrumque
 vocabulum debeat intelligi. Multum enim aliter usurpat No-
 ster, quam vulgo consueverunt. Scheff. Fragm. XI. apud
 Gaisf., cujus ex mente versus disposui. Heins. disposuit:
 Τοῖος ἀνθρ. γὰρ [Par. Med. Rom. γὰρ om.] θυμὸς γ. λ. παῖ γί-
 νεται, θνητοῖσ' ὁκοῖον etc. Camer. Τοῖος ἀνθρ. γὰρ θυμὸς γ. λ.
 παῖ γίνεται θνητοῖσ' ὁκ. etc. Rom. legit θνητοῖσι ὁκ. ζ. ε. ἡμέ-
 ραν ἄ. Laudantur hi versus, praeter locos a Gaisfordio lau-
 dados, a Plut. περὶ εὐγενείας c. 21. 41 Il. I, 593. 42 Pro
 Cor. p. 361. 43 In oratione in Ctesiphontem. p. 157. 44
 Med. Par. τε. De confusione harum particularum vide epist.
 crit. p. 23. 45 Par. τὴν om. 46 καὶ παῖδας — — πρεσ-

πρεσβυτιδας γυναϊκας, ὄψε μεταμανθάνοντας τὴν ἐλευθερίαν. Ἐτι δὲ ὁ μὲν Θουκυδίδης⁴⁷ φησί· φθόνος γὰρ τοῖς ζῶσι πρὸς τὸ ἀντίπαλον, τὸ δὲ μὴ ἐμποδῶν, ἀνανταγωνίστω εἰννοία τετίμηται. ὁ δὲ Θεόπομπος⁴⁸ ἐπίσταμαι γὰρ, ὅτι τοὺς μὲν ζῶντας πολλοὶ μετὰ δυσμενείας ἐξετάζουσι, τοῖς δὲ τετελευτηκόσι διὰ τὸ πλῆθος τῶν ἐτῶν ἐπαναῖσι τοὺς φθόνους. Ὁ δὲ Δημοσθένης⁴⁹ οὕτω τις γὰρ οὐκ οἶδε τῶν πάντων, ὅτι τοῖς μὲν ζῶσιν ἅπασιν ὑπεσί τις ἢ⁵⁰ πλείων ἢ ἐλάττων φθόνος; τοὺς τεθνεώ-
 10 τας⁵¹ δὲ οὐδὲ τῶν ἐχθρῶν οὐδεὶς ἔτι μισεῖ. Καὶ μὲν τοί γε ὁ Φίλιστος⁵² τὸν Ἀττικὸν ὄλον πόλεμον ἐν τοῖς Σικελικοῖς⁵³ ἐκ τῶν Θουκυδίδου μετενήνοχε, καὶ Δημο-

βύτ. γυναϊκας Med. Par. oculi lapsu om. 47 Lib. II. [45.] in oratione Periclis, qua laudat eos, qui occubuerunt in pugna Marathonica. In qua tamen nota, quod legatur πρὸς τὸν ἀντίπαλον, item ἀνανταγωνίστω, non ut apud nostrum, quod an interpretis factum cura sit, ignoro, cum textus editionis Camerarianae cum Thucydide conveniat. Scheff. Nempe Med. ἀνανταγωνίστων. Rom. Camer. ἀναναγωνίστων [sic]. Heins. ἀνανταγωνίστω. 48 Nobilissimus historicus, qui Philippica historiam suam inscripsit, ex qua cum paucis aliis, hoc fragmentum quoque superstes nos habere notandum. Scheff. 49 Pro cor. p. 330. 50 ἢ Med. Par. Rom. om., posuit Camer., quem sequitur Heins. 51 Med. Par. τοῖς τεθνεώσι δὲ οὐδὲ τ. ἐχ. τις μισεῖ. 52 Quae hic notat de Philisto, quod Thucydidem immutatis tantum verbis exscripserit paene totum, observationem meretur, cum ut sciamus, quid in ipso amiserimus, et quomodo jactura illa resarciri debeat, tum ut intelligamus, quid voluerit Tullius, quando eum in II. ad Quint. Fratrem ep. 12. pusillum Thucydidem appellavit; nec enim alia verior videtur caussa, et viri doctissimi, qui de ipso scripserunt, Theonis istoc iudicium annotare omiserunt. Scheff. 53 Quae complexus est libris XI. Suida teste. Vide Vossium in de Hist. Graec. c. 16. Scheff.

σθένης εἰς τὸν κατὰ Μειδίου, τὰ τε Λυσίου⁵⁴ καὶ Λυκούργου⁵⁵ ἐκ τῶν τῆς ὕβρεως λόγων, καὶ τὰ Ἰσαιοῦ ἐκ τῶν κατὰ Διοκλέως⁵⁶ ὕβρεως. Εὐροῖς δ' ἂν καὶ παρὰ Ἰσοκράτει ἐν τῷ πανηγυρικῷ τὰ ἐν τῷ Λυσίου ἐπιταφίῳ, καὶ τῷ Ὀλυμπικῷ⁵⁷. Ἀλλὰ μὲν καὶ αὐτὸς ὁ Δημοσθένης πολλάκις ἑαυτὸν παραφράζει⁵⁸, οὐ μόνον τὰ ἐν ἄλλοις λόγοις αὐτῷ⁵⁹ εἰρημένα ἀλλαχόσε μεταφέρων, ἀλλὰ καὶ ἐν ἐνὶ λόγῳ πολλάκις φαίνεται ταῦτα⁶⁰ μυριάκις

54 Quem hinc discimus scripsisse orationem τῆς ὕβρεως, seu injuriae. Quanquam cum mox in citatione orationis Isaei, quae simile habet argumentum; addatur ἐκ τῶν κατὰ Διοκλέως ὕβρεως, aliquid hujus generis mihi videatur excidisse, cum talis sit solennis istiusmodi orationum inscriptio, quod et ex aliis Lysiae ipsius videmus. Scheff. 55 Etiam hunc argumenti ejusdem scripsisse orationem videmus, quae inter alias illius hodie non comparet. Scheff. 56 Etiam haec nobis periit oratio. Scheff. Tum Par. Med. ὕβρεων. Camer. Διοκλέους. 57 Prior exstat, posterior amissa est. Scheff. 58 Hoc non est se ipsum interpretatur, quod vult nostri versio et Camerarii, sed sua ipsius verba reddit verbis aliis. vide p. 8. et quae ibi notavimus. Meminit hujus exercitii, quod variationem vulgo nominant, et inferius p. 13., ubi propterea cum lectione atque auscultatione conjungit. Scheff. 59 Med. Rom. Camer. αὐτῷ. Par. Heins. Scheff. αὐτῷ. 60 Med. Par. Rom. Camer. ταῦτα. Heins. Scheff. ταῦτά. Ita Alex. de fig. I. β. ταῦτα οἱ μὲν ἄπλούστερον — λέγοντες, οἱ δὲ ἐναργέστερον. lege ταῦτα cum Norrmanno. Ald. et codd. ταῦτα. Plat. Symp. p. 173. C. εἰ οὖν δεῖ καὶ ὑμῖν διηγῆσασθαι, ταῦτα χρή ποιεῖν. vetus lectio ταῦτά. Josephi Vita c. 35. καὶ αὐτοῖς δὲ ταῦτα συνεβούλευον ποιεῖν. Par. 1423. αὐτοῖς δὲ ταῦτα. Pausan. I. 20. 7. ἀλλὰ γὰρ οὐ ταῦτα δὴ αἰτίαν γενέσθαι οἱ δοκῶ τῆς συμφορᾶς. Neapol. τὰ αὐτά. IV. 10. 5. ἦσαν δὲ καὶ τῶν μάντιων αἰ γινῶμαι κατὰ ταῦτα ἀμφοτέρων. Angel. ταῦτα. VIII. 42. 1. κατὰ ταῦτά σφισιν οἱ Φιγαλεῖς νομίζουσι. Angel. ταῦτα. IX. 13. 6. τῶν δὲ βιοιωταρχούντων οὐ κατὰ ταῦτα ἐγίνοντο αἰ γινῶμαι. Angel.

εἰρηκώς τῆ δὲ τῆς ἐρμηνείας ποικιλία, λανθάνει τοὺς
 ἀκούοντας. Ἐκ μὲν γε τῷ κατὰ Μειδίου⁶² φησὶ τίς
 γὰρ ἡμῶν οὐκ οἶδε τοῦ μὲν πολλὰ τοιαῦτα⁶² γενέσθαι
 τὸ⁶³ μὴ κολάζεσθαι τοὺς ἐξαμαρτάνοντας αἰτίων ὄν,
 5 τοῦ δὲ μηδένα ὑβρίζειν τὸ λοιπὸν τὸ⁶⁴ δίκην τῶν αἰ-
 ληφθέντων, ἣν προσήκει, διδόναι, μόνον αἴτιον γεγόμενον;
 ἐν δὲ τῷ⁶⁵ κατὰ Ἀριστοκράτους· τὸ δὲ αὐτὸ καὶ κατὰ
 Ἀνδροτίωνος⁶⁶. οὐ γὰρ εἴ τι⁶⁷ πώποτε μὴ κατὰ τοὺς
 νόμους ἐπράχθη, σὺ δὲ τοῦτο ἐμμήσω, διὰ τοῦτο ἀπα-
 10 φύγοις ἂν δικαίως, ἀλλὰ τοῦναντίον, πολὺ μᾶλλον ἀλίσ-
 κω⁶⁸ διὰ ταῦτα· ὥσπερ γὰρ εἴ τις ἐκείνων ἐάλω, σὺ
 τὰδ' οὐκ ἂν ἔγραπας, οὕτως ἂν σὺ δίκην δῶς, ἄλλος οὐ
 5 γράψει. Ἐν δὲ τοῖς Φιλιππικοῖς τὰ αὐτὰ πράγματα ἄνω
 καὶ κάτω λέγων διατετέλεκε· καὶ ἐν τῷ πρὸς Λεπτίνην,
 15 ὅτι μὴ δεῖ⁶⁹ τοὺς εὖ ποιήσαντας ἀφελέσθαι τὰ δοθέντα,
 οὐδ' ὀλιγάκις εἴρηκεν· ἐν δὲ τῷ ὑπὲρ τοῦ στεφάνου, ὅτι
 οὐκ ἐπὶ τῷ τέλει τῶν πεπραγμένων κατηγορεῖν δίκαιον
 ἦν, ἀλλὰ καθ' ἕκαστον τῶν πολιτευμάτων ἐλέγχειν, παρ'
 ὅλον τὸν λόγον παρέσπαρται· τὰ δὲ περὶ τῆς λύσεως τῶν
 20 αἰχμαλώτων, τίς οὐκ οἶδεν ἐν τῷ περὶ τῆς παραπροσβείας
 διατεθρυλημένῳ⁷⁰; καὶ μὴν καὶ τὸ τῆς ἐξεργασίας⁷²

ταῦτα. Post tot exempla licebit etiam apud Thuc. I. 124. εἰ-
 περ βεβαιότατον τὸ ταῦτα ξυμφέροντα καὶ πόλεσι καὶ ἰδιώταις εἶ-
 ναι, scribere ταῦτά. Cfr. Bast ad Gregor. Cor. p. 57. Bois-
 son. ad Tiber. Rhet. κς. Schaeff. ad Dionys. Halic. de Comp.
 IX. 66. 61 p. 526. 62 Par. γενέσθαι τοιαῦτα. 63 Med.
 Par. τοῦ. edd. τό. 64 Par. Med. Rom. τῆν. Camer. et sqq.
 τό. Paulo post Rom. ἧ προσήκει. 65 Heins. Scheff. καὶ ἐν
 τῷ. Med. Par. Rom. Camer. ἐν δὲ τῷ. 66 p. 595. 67 Par.
 ἐν τι. ante ἐν manu recentiori inserto εἰ. 68 Codd. et fdd.
 ἀλίσκωσθαι. reposui ἀλίσκωιο ex Demosth. 69 Par. Med.
 μηδέ. ita Rhet. Gr. Vol. VII. comment. εἰς στάσ. c. XV. με.
 ὅτι εἰδὲ ἐπὶ τοῖς τεχοῦσι πράγμασι κατηγορεῖσθαι εἰκός. Par. 1.
 οὐ δεῖ. 70 Par. διατεθρυλημένῳ. Med. Rom. διατεθρυλλημένῳ.

εἶδος, πολλαχοῦ τε ἄλλοθεν ὠφέλιμον, μάλιστα δὲ ἐν ταῖς δευτερολογίαις⁷². ἢ δὲ ἀντίρρησις⁷³ ἐν ταῖς ἀντιγραφαῖς. Τὴν δὲ τάξιν τῶν γυμνασμάτων αὐτῶν οὕτω ποιησόμεθα· πρῶτον μὲν, ἀπὸ τῆς χρείας, βραχύ τε γὰρ τοῦτο, καὶ εὐμνημόνευτον· ἔπειτα δὲ τοῦ μύθου καὶ τῆς 5 διηγήσεως, πλὴν τῆς τούτων ἀνασκευῆς τε καὶ κατασκευῆς, ταῦτα γὰρ τῶν ἄλλων ὕστερα εἰσὶ πῶς εἶναι· ὠμολόγηται γὰρ παρὰ πᾶσιν, ὅτι τοῦ ῥήτορος ἔργον ἐστὶ, τό τε ἀποδειξαι τὰ ἀμφισβητούμενα, καὶ τὸ αὐξῆσαι τὰ ἀποδειγμένα· προτερεῖ μὲν οὖν τῇ φύσει καὶ τῇ χρήσει ὁ 10 ἀποδεικτικὸς λόγος, ἔπεται δὲ ὁ αὐξητικὸς· πρῶτον⁷⁴ γὰρ δεῖ τινα ὡς προδότην ἐλέγξει, εἶτα ὡς⁷⁵ ἐπὶ μεγάλῳ ἀδικήματι τῇ προδοσίᾳ τοὺς ἀκούοντας παροξύνει. οὐ μὴν ὡςπερ τῇ φύσει προτερεῖν τὴν ἀπόδειξιν ἔφαμεν τῆς αὐξήσεως, οὕτω καὶ τὴν γυμνασίαν ἔχειν συμβέβηκεν, ἀλ- 15 λά καὶ πᾶν τοῦναντίον· πρότερα γὰρ τὰ ῥᾶστα τῶν δυσχερεστέρων· ῥᾶον δὲ αὐξῆσαι τὸ φανερόν, ἢ τὸ ἀφανές ἀποδειξαι, διόπερ αὐτοὶ ἀρχόμενοι ἐξ ἰδίας δυνάμεως ἐγ-

Camer. et Heins. διατεθρῦλλημένα. 71 Quod peculiare fuit exercitium, et a παραφράσει tanquam difficilius, distinguit etiam in sequentibus, quod notandum. Scheff. 72 Sic et Hermogenes appellat actiones, quae post primam de re eadem instituuntur ab aliis pluribus. Scheff. 73 Phavorinus: Ἀντίρρησις ἐστὶ λόγος τὸ πιθανὸν ἵταίρου [1. ἐτέρου] λόγον διαβάλλων. Facit autem noster ipsam quoque peculiare quoddam exercitium, difficilius παραφράσει et postremo loco instituentium capitis hujus fine. Veteres Latini Rescriptionem vocasse videntur, de qua vide, quae pridem disseruimus in opusculo de stylo. Scheff. 74 Med. Par. marg. Vict. πρότερον. edd. omnes πρῶτον. 75 ὡς Par. om. In eadem conjunctione omittitur Sop. ζητήμ. p. 300. ἀλλ' ἀνελών καὶ τὸν δεύτερον ὡς ἐπὶ ἱερμαίου, καὶ τὸν τρίτον παρήρχετο. Ald. et Vind. ὡς om. recepi ex Par. Aphthon. c. III. οἰκτεῖα δὲ τὰ κατορθώματα κρύπτουσιν. Vind. ὡς οἰκ. Rhet. Gr. Vol. II. p. 90. Ald. ἐν δὲ τῇ πραγ-

χειρῖν, καὶ ἀνασχετάζειν, ἢ κατασχετάζειν, ἀρξόμεθα ἀπὸ τοῦ τόπου, εἶτα τῆς ἐκφράσεως, ἔξῃς δὲ τῆς προσωποποιίας, εἶτα ἐν τοῖς ἐγκωμίοις γυμνασόμεθα, εἶτα ἐν ταῖς συγκρίσεισι ταῦτα γάρ ἐστι τὰ ὁμολογούμενα, καὶ 5 μηδεμίαν ἀντιλογίαν ἔχοντα μετὰ δὲ ταῦτα καὶ πρὸς τοῖς ἀμφοτερομετέτοις γυμνάσμασι τῆν ἄσκησιν ποιησόμεθα. Ἔστι δὲ πρῶτον αὐτῶν ἡ τῶν χειρῶν ἀνασχετῆ, εἶτα τῶν Αἰσωπειῶν λόγων καὶ τῶν ἱστορικῶν καὶ μυθικῶν διηγήσεων, εἶτα ἡ⁷⁶ τῶν θέσεων, καὶ ἔξῃς ἡ τῶν νόμων τῇ 10 δὲ ἀναγνώσει καὶ τῇ ἀκροάσει καὶ τῇ παραφράσει χρησόμεθα ἀπ' ἀρχῆς, τῇ δὲ ἐξεργασία, καὶ πολλῶ μᾶλλον τῇ ἀντιρῶσει⁷⁷, ὅταν ἔξιν τινὰ περιποιησόμεθα.

Cap. II.

6

Περὶ τῆς τῶν νέων ἀγωγῆς,

ἐν ᾧ καὶ περὶ τῆς παρὰ τοῖς παλαιοῖς χρήσεως τῶν προγυμνασμάτων.

15

Πρῶτον μὲν ἀπάντων χρητῶν τὸν διδάσκαλον ἐκάστου γυμνάσματος εὖ ἔχοντα παραδείγματα ἐκ τῶν παλαιῶν συγγραμμάτων ἀναλεγόμενον προστάττειν τοῖς νέοις ἐκμανθάνειν, οἷον χρειᾶς μὲν, ὅποια ἐστὶν ἡ παρὰ Πλά- 20 τῶνι ἐν τῷ πρώτῳ τῆς πολιτείας Σοφοκλεῖ¹ ποτε τῷ ποιητῇ προσελθῶν τις, πῶς, ἔφη, Σοφόκλεις, ἔχεις πρὸς

ματικῇ ὁμολόγηται μὲν τὸ πραχθὲν ὑπὸ τοῦ ἀριστέως κατὰ το ἀπὸ τοῦ νόμου διωρισμένον ἐστίν. inserendum videtur ὡς ante κατά. Alia exempla vide ad Sop. p. 315. 76 ἡ edd. omnes om. recepi ex Med. Par. marg. Vict. 77 Par. ἀντιρῶσει.

1 Videtur ista noster ex memoria scripsisse, quia quaedam aliter se habent apud Platonem. Ut pro γυναιξὶ est γυναικί, pro αὐτῷ, αὐτὸ, ut respiciat subsequens δεσπότην, pro ἀποδράς, ἀποφυγῶν. Sed et ab initio additur, ᾧ Σοφόκλῆς [sic], more Graecorum, item τ' ἀφροδίσια, τ' εἰ γυναικί, quomodo

τὰ ἀφροδίσια; ἔτι οἷός τε εἶ γυναιξὶ συγγίνεσθαι; καὶ
 ὅς, εὐφήμει², ἔφη, ὦ ἄνθρωπε ἄσμενέστατα μὲν τοι
 αὐτὰ ἀπέφυγον, ὡσπερ λυτῶντά τινα καὶ ἄγριον³ δε-
 σπύτην ἀποδράς⁴. Μύθου δὲ, ὁποῖός ἐστι παρὰ Ἡρο-
 δότῳ⁵ τοῦ αὐλητοῦ, καὶ παρὰ Φιλίστῳ τοῦ ἵππου, καὶ 5
 παρὰ Ἐκαταίῳ⁶ ἐν τῇ πρώτῃ καὶ ἐν τῇ δευτέρῃ, καὶ ἐν
 τῇ εἰκοστῇ Θεοπόμπου τῶν Φιλιππικῶν ὁ τοῦ πολέμου
 καὶ τῆς ὕβρεως, ὃν ὁ Φίλιππος διεξέρχεται πρὸς τοὺς αὐ-
 τοκράτορας τῶν Χαλκιδέων, καὶ Ξενοφῶντος ἐν τῷ δευ-
 τέρῳ τῶν ἀπομνήμονευμάτων ὁ τοῦ κυνὸς καὶ τῶν προ- 10
 βάτων. Διηγῆσεως δὲ παραδείγματα ἂν εἶη κάλλιστα,
 τῶν μὲν μυθικῶν ἢ Πλάτωνος ἐν τῷ δευτέρῳ τῆς πολι-
 τείας περὶ τοῦ δακτυλίου τοῦ Γύγου⁷ καὶ ἐν τῷ συμπο-
 σίῳ, περὶ τῆς γενέσεως τοῦ ἔρωτος περὶ δὲ τῶν ἐν Ἄι-
 δου, ἐν τῷ Φαίδωνι, καὶ τῷ δεκάτῳ τῆς πολιτείας⁸ καὶ 15
 παρὰ Θεοπόμπῳ ἐν τῇ ὀγδόῃ τῶν Φιλιππικῶν ἢ τοῦ σε-

fortassis et apud nostrum est scribendum. Scheff. 2 Med.
 ed. Rom. Par. εὐθίμει. Vict. ad marg. „apud Plat. [p. 329. c.]
 εὐφήμει“. in Par. mutata est scriptura in εὐθίμει, ut Camer.
 et reliqui post eum. 3 Harpocrat. ἄγριος Αἰσχίνης ἐν τῷ
 κατὰ Τιμάρχου τοὺς σφόδρα ἐπισημένους περὶ τὰ παιδικὰ καὶ χα-
 λεποὺς παιδευαστάς φησι· καὶ ἄγριον κυβευτὴν Μένανδρος λέγει τὸν
 σφόδρα κυβεῦν ἐσπουδακότα. 4 Vict. ad marg.: „apud Plat.
 ἀποφυγόν“. 5 L. L., ubi fabulam eam narrat Cyrus, cum
 Jones et Aeoles peterent, ut iisdem, quibus Lydi, conditioni-
 bus in deditionem reciperentur. Scheff. 6 Med. Par. ed.
 Rom. καὶ τῶν ἐν ἑκατέρῳ. Camer. legendum censuit τῷ Ἐκα-
 ταίῳ quae annotatio cum in textum incultata esset, orta est
 lectio καὶ παρὰ Ἐκαταίῳ τῶν ἐν ἑκατέρῳ, quam post Camer. edi-
 tiones servarunt. Scheff.: „non est dubium, quin sit depravatus locus, nec sanabilis, citra manuscripti opem. Nam παρὰ
 Ἐκαταίῳ τῶν ἀλεκτίρων longius utique recedit“. recepi emen-
 dationem Camer. sed deest utique exemplum fabulae, ab
 Hecataeo tractatae. 7 De quo et Cicero debet legi. Scheff.

λίνου πῶν δὲ πραγματικῶν⁸ ἢ περὶ Κύλωνος παρ' Ἡ-
 ροδότῳ καὶ Θουκυδίδῃ⁹; καὶ περὶ Ἀμφιλόχου τοῦ Ἀμ-
 φιάρεω ἐν τῇ τρίτῃ Θουκυδίδου, καὶ τὰ περὶ Κλεόβιν καὶ
 Βίτωνα ἐκ τῆς πρώτης Ἡροδότου ἔχουσι δὲ καὶ περὶ
 5 Δαιδάλου¹⁰ τῆς ἀφίξεως, πρὸς Κωκαλὸν¹¹ τὸν Σικανῶν
 βασιλέα, Ἐφορος μὲν ἐν τῇ ἐβδόμῃ, Φίλιστος δὲ ἐν τῇ
 πρώτῃ. Εὐροις δ' ἂν καὶ ἐν τῷ περὶ τῆς παραπρεσβείας
 Δημοσθένους ἰσχνὸν καὶ γλαφυρὸν διήγημα, περὶ τῶν
 ἀγομένων Ὀλυμπίων ὑπὸ Φιλίππου μετὰ τὴν¹² Ὀλύν-
 10 θου¹³ ἄλωσιν ἔχομεν δὲ καὶ ἀνασκευὰς καὶ κατασκευὰς
 παρὰ τοῖς παλαιοῖς, χρεῖων, καὶ γνωμῶν, καὶ ἀποφά-
 σεων¹⁴, καὶ τοιούτων. καὶ δεῖ ἀρμόττειν ἂν εἰς¹⁵ τοῦτο
 τὸ εἶδος, ὅσα λέγεται ὑπὸ τοῦ Ἐφόρου¹⁶ ἐν τῇ ἐνδεκά-
 τη

[Offic. III. 9.]. 8 Observa, διηγήσεις πραγματικὰς ὀρπονι
 μυθικαῖς. Atque ita fit et paulo post p. 17. Forte hoc re-
 spectu et πραγματικὴν vocarunt ἱστορίαν, in qua nihil ficti fa-
 bulosique. Scheff. 9 Apud illum quidem L. V. hunc ve-
 ro Lib. I. Scheff. 10 Pro Ephoro et Philisto, qui perie-
 re, legi poterit Diodorus l. IV., Palaephatus, Hyginus, atque
 alii. Scheff. 11 Par. Med. Rom. Κωκαλόν. in Par. supra
 lineam Κωκαλόν, quod habent Camer. et sqq. 12 τὴν recepi
 ex Med. 13 Ed. Rom. μετὰ Φιλίππου ἄλωσιν. Viet. ad marg.
 Ὀλύνθου. 14 Hic ἀνασκευὰς et κατασκευὰς ἀποφάσεων puto
 confirmationes vel destructiones esse opinionum vulgarium,
 qualium ponitur exemplum proxime sequens de opinione cir-
 ca ortum Nili, ab Ephoro repudiata. Ut ἀποφάσεις sint sen-
 tentiae communiter receptae, vel quod idem innuit, communi-
 ter prolatae. Scheff. 15 Ed. princ. ἀρμ. ἂν τοῦτο. Ca-
 mer. ἀρμ. ἐπὶ τοῦτο, quem sequuntur editi. marg. Viet. Med.
 Par. ἂν εἰς τοῦτο. 16 Quia libri hujus sunt amissi, divinare
 vix licet, quas hic censeat opiniones veterum de Nilo, cum et
 de origine ipsius, et de incrementis, et de aliis similibus di-
 sputarint, nec partis hujus ex Ephoro praeter nostrum alius,

τη ¹⁷ τῶν ἱστοριῶν πρὸς τὰς ὑπὸ τῶν παλαιωτέρων περὶ τοῦ Νείλου καταβεβλημένας ἀποφάσεις· διηγημάτων μὲν ¹⁸ μυθικῶν, ἐν τῇ δευτέρᾳ Ἡροδότου, τούτων περὶ ¹⁹, ὧν Ἕλληνες μυθεύουσιν, ὡς Αἰγύπτιοι μὲν Ἡρακλέα ἐπιδημήσαντα θύειν ἐπεχείρουν τῷ Διὶ, ὁ δὲ πολλὰς μυριάδας ⁶ αὐτῶν κατεφόνευσεν· καὶ παρὰ Ἐφόρῳ ἐν τῇ πρώτῃ τὸ περὶ τῶν παντήκοντα Θεσίου ¹⁹ θυγατέρων, αἷς ἀπάσαις παρθένοις οὔσαις φασὶν ἅμα μυγῆναι τὴν Ἡρακλέα· καὶ περὶ τοῦ Ἀριστοδήμου ²⁰, ὡς ἐτελεύτησε κεραυνόβλητος γενόμενος· τῶν δὲ πραγματικῶν διηγήσεων ἔστι μὲν τινα ¹⁰ καὶ παρὰ ²¹ Ἡροδότου λαβεῖν, ὡς τὰ ἐκ τῆς τετάρτης περὶ ²² τοῦ διαιρεῖσθαι τὴν ὅλην γῆν εἰς τρία μέρη, καὶ καλεῖσθαι τὸ μὲν Ἐνρώπην, τὸ δὲ Λιβύην, τὸ δὲ Ἀσίαν· καὶ παρὰ Θουκυδίδου ἐκ τῆς πρώτης τὰ περὶ τῆς ἀναίρεσιως Ἰππάρχου ὑπὸ τῶν περὶ Ἀρμόδιον καὶ Ἀριστο- ¹⁵ γείτονα· πλείω δὲ ἔχομεν καὶ παρ' ἄλλων ἱστορικῶν λαβεῖν· παρὰ μὲν Ἐφόρου, ἐκ τῆς πρώτης τὰ περὶ τὴν διαιρέσιν τῆς Πελοποννήσου ²³ κατὰ τὴν τῶν ²⁴ Ἡρα-

quod sciam, fecerit mentionem. Scheff. 17 marg. Vict. πέμπτη. 18 Heins. Scheff. τούτων περὶ, Med. ed. Rom. Cam. τούτων, περὶ. 19 Haec, amisso Ephoro, leguntur hodie apud Pausaniam in nono [27, 6.], ubi pariter Θεσίου θυγατέρες nuncupatur, [Consentit Angel. et Par. Bekkeri.] Verum puto, utrobique Θεσίου scribendum. Θεσιεία profecto non Θεσιεία regio est Straboni, Plinio et aliis. Porro eam Diodorus dicit nominatam a quinquaginta illarum puellarum patre. Unde sequitur, nomen ejus fuisse Θεσις, non Θεσις, quidquid contra etiam apud Aphthonium, Clementem, Arnobium, Suidam atque alios legitur. Hyginus c. 162. Et duodecim Thespiades, quos ex Thespii Regis filiabus procreavit. Scheff. Med. Rom. Θεσιέων, Camer. posuit Θεσίου. 20 Apud Pausaniam in Lacon. II. (III. 1, 6. Bekk.) dicitur confixus sagittis Apollinis periisse. At cum nostro fecit et Apollodorus lib. II., qui hic noluit nugari. Scheff. 21 Med. παρ' Ἡρ. 22 περὶ Camer. om. 23 Meminit Pausanias in Corinth. II. [18, 7. sqq.] Diodorus Siculus lib. IV., Vellejus l. I. c. 2. Scheff. 24 τῶν recepi ex marg. Vict.

κλειδῶν κάθοδον, παρὰ δὲ Θεοπόμπου ἐκ τῆς πέμπτης
καὶ εἰκοστῆς τῶν Φιλιππικῶν, ὅτι Ἑλληνικὸς ὄρκος κα-
ταφεύδεται, ὃν Ἀθηναῖοί φασιν ὁμοῖαι τοὺς Ἕλληνας²⁵
πρὸ τῆς μάχης τῆς ἐν Πλαταιαῖς πρὸς τοὺς βαρβάρους,
⁶ καὶ αἱ πρὸς βασιλέα Δαρείον²⁶ Ἀθηναίων καὶ²⁷ πρὸς
Ἕλληνας συνθῆκαι· ἔτι δὲ καὶ τὴν ἐν Μαραθῶνι μάχην,
οὐχ²⁸ ἅμα πάντες ὑμνοῦσι γεγενημένην, καὶ ὅσα ἄλλα,
φησὶν, ἣ Ἀθηναίων πόλις ἀλαζονεύεται καὶ παρακρού-
ται τοὺς Ἕλληνας. Ὁμοίως τὸν καλούμενον τόπον παρὰ
¹⁰ τοῖς παλαιοῖς ἔστιν εὐρεῖν, καθάπερ τὸ Δημοσθενικὸν ἐν
τῷ ὑπὲρ τοῦ²⁹ στεφάνου· παρὰ γὰρ τοῖς Ἕλλησι, οὐ τι-
σὶν, ἀλλὰ πᾶσιν ὁμοίως, φορὰν προδοσιῶν καὶ δωροδοκίαν
καὶ θεοὺς ἐχθρῶν ἀνθρώπων συνέβη γενέσθαι τσσαύτην³⁰,
καὶ τὰ ἐξῆς· ἔτι δὲ καὶ Λυκούργου κατὰ μοιχοῦ³¹, ἐν
¹⁵ τῷ κατὰ Λυκόφρονος· καὶ Ὑπερίδου κατὰ τῶν ἑταιρῶν³²,

abest ab edd. et codd. 25 De hoc juramento apud eos qui-
dem, qui nunc sunt superstites, invenire hactenus nil potui.
Videntur fuisse olim, qui retrocessionem Graecorum, de qua
scribit Herodotus lib. IX. factam dicerent ex compacto con-
ventioneque cum barbaris. Scheff. 26 Etiam de hoc foe-
dere nihil lego apud alios. Scheff. 27 καὶ Med. om. 28
Med. οὐχί. 29 τοῦ recepi ex Med. et marg. Vict. Locus est
p. 245. 30 Med. τσσαῦτα συνέβη, sine γενέσθαι. 31 Codd.
et edd. μόσχου. Scheff. „mihi valde illud μόσχου est suspa-
ctam. Nempe vult, exemplum ibi esse loci communis, noster.
At quis possit esse locus communis κατὰ μόσχου, si Moschus no-
men est proprium? Quid si legamus ἀμόσχου“? Scribendum po-
tius μοιχοῦ, quod thema solenne fuit apud rhetores. Luc. prae-
rhet. c. 18. κἂν περὶ ὑβριστοῦ τιος ἢ μοιχοῦ λέγῃς Ἀθήνησι, τὰ
ἐν Ἰσδοῖς καὶ τὰ ἐν Ἐμβατάνοις λέγέσθω. Hanc conjecturam, in
ep. crit. p. 52. propositam, jam a Valesio ad Harpocr. p. 448.
ed. Lips. praereptam esse indicavit mihi C. E. Finkhius. 32
Ed. princ. Camer. Med. κατὰ τὴν ἑταιρῶν. Camer. ad marg.
κατὰ τῶν ἑταίρων, quod Heins. et Scheff. receperunt. Scheff.
in notis: „Haud dubie haec vitiosum est, nam et hic argumen-
tum loci communis, qui ab Hyperide tractabatur, memoratum

ἐν τῷ κατὰ Ἀρισταγόρας³³ ὁμοίως καὶ τοὺς ἄλλους ἐν τῷ περὶ τόπων ἐκδησόμεθα. Πολλὰ δὲ καὶ ἐκπέφραστοι παρὰ τοῖς παλαιοῖς, ὥσπερ καὶ παρὰ Θουκυδίδη ἐν τῇ δευτέρᾳ ὁ λοιμὸς, καὶ ἐν τῇ τρίτῃ ὁ περιτειχισμὸς τῶν Πλαταιῶν, καὶ ἄλλαδι ναυμαχία καὶ ἰσπομαχία· καὶ παρὰ Πλάτωνι ἐν τῷ Τιμαίῳ³⁴ τὰ περὶ τὴν Σαῖν· καὶ παρὰ³⁵ Ἡροδότῳ ἐν τῇ δευτέρᾳ³⁶ τὰ ἱστὰ τεῖχη τὰ ἐν Ἐκβατάνοις· ἔχομεν δὲ καὶ ἐν τῇ ἐννάτῃ τῶν³⁷ Φιλιππικῶν Θεοπόμπου τὰ ἐν Θετταλίᾳ³⁸ Τέμπη³⁸, ἃ ἴσθι μὲν μεταξὺ δύο ὄρων μεγάλων, τῆς τε 10 Ὀσσης καὶ τοῦ Ὀλύμπου, ῥεῖ δὲ δι' αὐτῶν μέσος ὁ Πη-

fuit. Camerarius edidit, κατὰ τὴν ἰταλῶν. Forte scribendum, κατὰ τὴν τῶν ἰταλῶν. Firmat, quod ex Athenaeo constat, Hyperidem in oratione ista egisse de meretricibus. Vide lib. XIII, c. 6. [l. 58.] In epist. crit. p. 54. scripsi κατὰ τῶν ἰταλῶν, ut jam ante me Meurs. Attic. lect. III. 33 Codd. et Edd. Ἀρισταγόρου. Non dubito, quin scribendum sit Ἀρισταγόρας. Aristagora enim Hyperidis concubina fuit. [Athen. XIII. 58. p. 590. e. Plut. Vit. X. erat. Vol. XII. p. 272. Hutt.] contra quam bis oravit. Maussac. ad Harpocr. Vol. II. p. 149. ed. Lips. — Med. Camer. ad marg. Heins. καὶ ἐν τῷ κατὰ Ἀρισταγόρου. [Rom. ἐν τῇ, quod corrigit margo Victor.] Omisi καὶ cum Rom. 34 Codd. et Edd. Τιμαίῳ, ὡς τὰ: omisi ὡς jubente Scheff. „Quid vult illud ὡς isto loco? Ego non dubito, quin formatum sit ex proxime praecedentia vocis littera ultima, et ideo delendum. Σαῖς urbs est Aegypti, caput inde dictae Saiticae regionis.“ 35 Med. παρὰ Ἡ. 36 Camer. in corrigendis notat, locum extare Κλειῶ, i. e. libro primo: huc etiam referenda nota Schefferi, quam ad p. 161. l. 3. ἐν τῇ δευτέρᾳ Ἡροδότου adscripsit: „num fuit alia librorum Herodoti divisio apud veteres, quam quae nobis est recepta? vix opinor, sed erratum in littera numerali“. 37 τῶν ex Med. Rom. Camer. restitui, om. Heins. Tum Rom. Camer. ἐνάτῃ. Fluctuant in hac scriptura codd. Joseph. bell. Jud. VII. 9. 1. ἐξήκοντα πρὸς τοῖς ἐννακισίοις. Par. 1423. 1426. ἐνακισίους. ib. ἵνα ὁ λαγὼν τοὺς ἐννέα. Par. 1426. ἐνία. 38 Hoc amissum explet Aelianus noster lib. III. var. Hist. c. I., quem operae pretium fuerit consuluisse.

νειός, εἰς ὃν ἅπαντες οἱ κατὰ τὴν Θετταλίαν ποταμοὶ
 συρρέουσι· καὶ παρὰ Φιλίστῳ ἐν μὲν τῇ ὄγδῳ τὰ περὶ
 τὴν παρασκευὴν τὴν ³⁹ ἐπὶ Καρχηδονίους Διονυσίου τοῦ
 τυράννου, καὶ τῶν ὄπλων, καὶ τῶν νεῶν, καὶ τῶν ὀργά-
 5 νων τὴν ποιήσιν· ἐν δὲ τῇ ιά, τὰ περὶ τὴν ἐκφορὰν ⁴⁰
 αὐτοῦ, καὶ τῆς πυρᾶς τὴν ποικιλίαν. Προσωποποιίας δὲ
 τί εἴη παράδειγμα κάλλιον τῆς Ὀμήρου ποιήσεως, καὶ
 τῶν Πλάτωνος, καὶ τῶν ἄλλων τῶν Σωκρατικῶν διαλό-
 γων, καὶ τῶν Μενάνδρου δραμάτων; ἔχομεν δὲ καὶ Ἴσο-
 10 κράτους μὲν τὰ ἐγκώμια ⁴¹, Πλάτωνος ⁴² δὲ καὶ Θουκυ-
 δίδου ⁴³ καὶ Ὑπερίδου ⁴⁴ καὶ Λυσίου ⁴⁵ τοὺς ἐπιτάφίους,
 καὶ Θεοπόμπου τοῦ Φιλίππου ἐγκώμιον καὶ Ἀλεξάνδρου,
 καὶ Ξενοφῶντος τὸν Ἀγησίλαον ⁴⁶. Εἰσὶ δὲ καὶ συγκρι-
 σεις παρὰ τοῖς παλαιοῖς, παρὰ τε Δημοσθένει ἐν τῷ πρὸς
 15 Λεπτίνην, ὅποτε βούλεται προκρίνειν Κόνωνα Θεμιστο-
 κλέους· εὖροις δ' ἂν καὶ παρὰ Ξενοφῶντι ἐν τῷ συμπο-

Scheff. 39 Med. Camer. τῶν. Memorat compendio haec
 eadem Diod. l. XIV. Scheff. 40 Hujus quidem verbo

mentionem facit idem Diodorus lib. XV., ubi de Dionysio ju-
 niore: τὸν πατέρα μεγαλοπρεπῶς θάψας κατὰ τὴν ἀκρόπολιν πρὸς
 ταῖς βασιλῆαι καλουμέναις πύλαις, ἠσφαλλασατο κατὰ τὴν ἀρχήν.

Scheff. 41 Ut Helenae, cujus mentionem noster facit infra
 c. 7. et id genus. Scheff. 42 Qui liber alias Menexenus

appellatur. Scheff. 43 libro II. arbitror, ubi Pericles
 laudat caesos in pugna Marathonica. Scheff. 44 Hanc

Hyperidis orationem, quam inscripsit ἐπιτάφιον, laudatam ali-
 bi non observo, ut fortassis memoria ipsius nostro soli debeat-
 tur. Scheff. Vide Plut. vit. X. orat. p. 273. Vol. XII. Hutt,

Harpocr. s. v. πύλαι. et egregium epitaphii fragmentum apud Stob.
 Tit. 124, 36. Gaisf. 45 Extat hodieque, titulo ὁ ἐπιτάφιός τοῖς
 Κορινθίων βοηθοῖς. Sed praeter ipsam scripsit et alias, quod
 ex eo constat, quia Suidas laudat in plurali ἐπιτάφίους ipsius,

Ut non illam solam noster intellexerit. Scheff. 46 Hoc
 non videtur rectum, sed scribendum τοῦ Ἀγησίλαου, quo re-
 ferri possit ad praecedens ἐγκώμιον, nisi malis τὸν εἰς Ἀγησί-

λαον, ut intelligatur λόγον. Nam titulus libri est: Ξενοφῶντος

σίῳ Σωκράτη Καλλίᾳ⁴⁷ μαρτυροῦντα, ὡς πολὺ κρείττων ἔστιν ὁ τῆς ψυχῆς ἢ τοῦ σώματος ἔρως· παραδείγματα δὲ τῆς τῶν θέσεων γυμνασίας λοβεῖν ἔστι παρὰ τὸν Ἀριστοτέλους καὶ Θεοφράστου· πολλὰ γάρ ἔστιν αὐτῶν βιβλία θέσεων ἐπιγραφόμενα· ἤδη δὲ τινα καὶ παρὰ ῥήτορσιν εἴρηται θετικὰ κεφάλαια⁴⁸· καὶ δὴ καὶ ὅλοι λόγοι νομίζονται ἂν σχεδὸν εἶναι θέσεως, ὡς ὁ τε περὶ τῶν ἀνακαλυπτηρίων ἐπιγραφόμενος Λυσίου⁴⁹, καὶ ὁ περὶ τῆς ἀμβλώσεως· ἐν μὲν γὰρ θατέρῳ ζητεῖται, εἰ τὰ δοθέντα ἀνακαλυπτήρια γυναικὶ γαμουμένη βεβαίως⁵⁰,¹⁰ ἔχειν αὐτὴν δεῖ· ἐν θατέρῳ δὲ, εἰ τὸ ἔτι ἐγκνούμενον⁵¹

λόγος εἰς Ἀγθαλαον. Scheff. 47 Ed. Rom. Σωκράτι Καλλίᾳ. corr. marg. Vict. Etiam Med. καλλίῳ. Victor. ad marg.: „Ξενοφ. ἐν συμποσίῳ. 191. ὅπως δὲ καὶ ἔτι μῦλλον εὐφραίνηται, βούλομαι αὐτῷ μαρτυρηῆσαι, ὡς καὶ πολὺ κρείττων ὁ τῆς ψυχῆς ἢ ὁ τοῦ σώματος ἔρως“. 48 Sic vocantur haec a Rhetoribus. Est autem θετικὸν κεφάλαιον, quando thesis una per suas rationes probatur, vel improbatur, ut, sitne foetus in utero conclusus appellandus homo, quod exemplum mox subjicitur. Interpret non videtur mentem Graecorum satis expressisse. Scheff. 49 Vide Lysiae Fragm. VIII. IX. ed. Reisk. Locis a Reiskio laudatis, Apostol. Cent. 2. 89. et Harpocrat. s. v. ὑπόλογον. adde eundem Lexicographum s. v. θεμιστεύειν, ἀντὶ τοῦ χρησμοδεῖν. Λυσίας ἐν τῷ περὶ τῆς ἀμβλώσεως, εἰ γνήσιος. 50 Med. et edd. βεβαίως. Hinc Scheff.: „Haec obscura mihi quidem videntur. Nec juvari possumus ab oratione ipsa, quippe quae non extet, nec ab alio, quod sciam, nominetur. Certe si βεβαίως, quomodo data fuerint ἀνακαλυπτήρια, non video, cum darentur sponsae ab amicis, die nuptiarum. An loquitur de nuptiis cum rapta in loco peregrino habitis, ubi nempe raptor voluit“. marg. Vict. βεβαίως, quod placet: jungendum enim cum ἔχειν. Vide ep. crit. p. 52. 53. 51 De quo nimirum dubitatum fuit, quod vel ex hoc uno loco intelligimus, aliis negantibus, aliis asserentibus, si esset vivus non, priusquam

ἄνθρωπος ἐστὶ καὶ εἰ ἀνένδυνα τὰ τῶν ἀμβλώσιων ταῖς
 γυναιξί. Λυσίου⁵² μὲν οὐ φασιν εἶναι τούτους τοὺς λό-
 γους, ὅμως δὲ οὐκ ἀχάριστον τοῖς νέοις γυμνασίας ἕνεκα
 καὶ τούτοις ἐντυγχάνειν. Ἔστι δὲ καὶ ἐν ἐκάστῳ λόγῳ
 5 εὐρεῖν θετικὸν κεφάλαιον· οἷον ἐν τῷ Δημοσθένους κατὰ
 Ὀνήτορος ἐξούλης⁵³, εἰ ἀληθεῖς⁵⁴ αἱ βάσανοι, καὶ ἐν τῷ
 παρὰ Αἰσχίνῃ κατὰ Τιμάρχου, εἰ ἀληθεῖς αἱ γῆμαι, καὶ
 ἄλλα ἄλλοθεν· εὐπορήσομεν δὲ καὶ νόμων ἀνασκευῆς πολ-
 λαχοῦ μὲν παρὰ πλείστοις τῶν ῥητόρων ἐντελέστατα δὲ
 10 παρὰ Δημοσθένει, ἐν τε τῷ κατὰ Τιμοκράτους καὶ Ἀρι-
 στοκράτους, καὶ πρὸς Λεπτίνην· κατασκευῶν δὲ παρὰ τε
 ἄλλοις, καὶ παρὰ Λυσίᾳ ἐν τῷ πρὸς Διοκλέα⁵⁵ ὑπὲρ τοῦ
 κατὰ τῶν ῥητόρων νόμου. Καὶ γὰρ εἰ μὴ πάσαις κέ-
 9 χρηται οἱ παλαιοὶ ταῖς ὑφ' ἡμῶν παραδεδομέναις⁵⁶
 15 ἀφορμαῖς, τῷ μὴ πρὸς γυμνασίαν ἀλλὰ πρὸς ἀγῶνας
 τοὺς λόγους πεποιῆσθαι, ἀλλ' ὅμως τὴν γε ὕλην διάθε-
 σιν ἐμφαίνουσι τῶν τοιούτων λόγων ὅτι δὲ οὐδὲ τῆς
 παραφράσεως ἱμελουν οἱ παλαιοὶ, δῆλον ἐκ τῶν μικρῶν
 ἐμπροσθεν εἰρημένων. Πολλὰ δὲ ἐστὶ καὶ ἐξεργασμένα
 20 μᾶλλον παρὰ⁵⁷ ἑτέροις αὐτῶν τὸ γοῦν Κυλώνειον ἄ-
 γος⁵⁸, μᾶλλον τοῦ⁵⁹ Ἡροδότου καὶ Εὐφρονος⁶⁰ ἐξείρ-

inciperet se movere, de quo ipse Aristoteles in Politicis lib.
 VII. c. 16. Schöff. 52 Hoc notandum, nam et Suidas do-
 cet, multas ei tributas orationes, quae essent aliorum. Schöff.
 53 Titulus hic est caussae. Caeterum ἐξούλην sic exponit au-
 ctor vetus Argumenti, quod orationi ipsi praefixum est: τὸ
 τῆς ἐξούλης ὄνομα Ἀτικόν· ἐξέλλειν γὰρ ἔλεγον τὸ ἐξοθεῖν καὶ ἐκ-
 βύλλειν βία. Consule et quae habet Harpocration hac voce.
 Schöff. 54 In fine orationis prioris haec habentur. Schöff.
 55 Periit et haec, cum aliis ipsius. Schöff. 56 Med. πα-
 ραδιδόμεναις. 57 Rom. Camer. παρὰ τοῖς ἰ. Med. Heins.
 τοῖς om. 58 Quo Minerva fuit laesa, occupata per Cylonem
 arce temploque Minervae, ac post ad aram ejus interfectis
 quibusdam Cylonis complicibus, unde ἄγος τῆς Θεοῦ Thucydi-

γασται Θουκυδίδη· καὶ Δημοσθένης δὲ μᾶλλον Ὑπερίδου τὴν γεγενημένην Ἀθηναίους ταραχὴν· ὅτι ἦκεν ἰσπέρας ἀγγέλλων⁶¹· τις ὡς τοὺς πρυτάνεις, ὡς ἡ Ἐλάτεια κατελήπται· ἔστι δὲ καὶ ἱστορίας καὶ ὅλους λόγους ἀλλήλοις ἀντιπαραβάλλειν, σκοποῦντα τὸ ἄμεινον ἔχειρασμένον⁵ οἶον Δημοσθένους μὲν πρὸς⁶² τοὺς Ὑπερίδου, Θεοπόμπου δὲ τὰς Ἑλληνικὰς ἱστορίας πρὸς τὰς Ξενοφώντος· τὴν δὲ ἀντιρῶσιν ἔστιν εὐρεῖν μάλιστα ἐν τοῖς λόγοις, ἐν οἷς ὁ μὲν κατηγορεῖ, ὁ δὲ ἀπολογεῖται περὶ τῶν κατηγορουμένων, οἶον ἐν τῷ Αἰσχίνου κατὰ Κτησιφώντος,¹⁰ καὶ Δημοσθένους ὑπὲρ τοῦ στεφάνου, καὶ ἔτι ἐν τῷ ἑκατέρου, περὶ τῆς παραβρεσβείας, εὐροῖς δ' ἂν καὶ ἐν ἱστορίαις· παρὰ μὲν Θουκυδίδη ἐν μὲν τῇ πρώτῃ Κορινθίων ἔστιν ἀντιλογία πρὸς Κερκυραίους, ἐν δὲ τῇ τρίτῃ Διοδότου καὶ Κλέωνος· παρὰ δὲ Πλάτωνι καὶ τὴν ἔξεργα-¹⁵ σίαν καὶ τὴν ἀντιρῶσιν ἐπὶ τῶν πραγμάτων ἔστιν ἰδεῖν· ἐν μὲν γὰρ τῷ Φαίδρω εἰς⁶³ τὴν αὐτὴν ὑπόθεσιν τῷ Λυσία εἰπὼν ἐξῆς ἀμφοτέροις τοῖς λόγοις ἀντιλέγει, τῷ τε αὐτοῦ καὶ τῷ Λυσίου, ἐν δὲ τῇ πολιτεία καταρχὰς διὰ τῶν περὶ τὸν Γλαύκωνα καὶ Ἀδείμαντον συναγορεύ-²⁰ σας τῷ Θρασυμάχῳ περὶ τῆς δικαιοσύνης, μετὰ ταῦτα εὐθὺς ἀπολογεῖται πρὸς πᾶσαν τὴν κατηγορίαν. Ταῦτα μὲν οὖν παρεδέμην, οὐ νομίζων μὲν, ἅπαντα εἶναι πᾶσιν ἀρχομένοις ἐπιτήδεια, ἀλλ' ἵνα ἡμεῖς εἰδῶμεν, ὅτι πάντων

dit I. I., quem locum noster habuit in animo. Scheff. marg. Vict. laudat Cicer. de legg. [II. 11.]. 59 Med. δὲ pro τοῦ. 60 Quis hic Εὐφρων? Nam Euphronem alibi, qui quidem scripserit historias, non lego. Suidae memoratur Εὐφρων, sed poeta comicus. Itaque opinor hic scribendum vel Εὐφορος, vel Ἐφορος, cum praesertim Ephori testimonio et alibi utatur. Scheff. 61 Med. Rom. Camer. ἀγγέλλων. et quamvis correxerit Camer. in corrigendis, tamen Heins. et Scheff. mendam propagaverunt. Pro Cor. p. 284. 62 Med. Rom. Camer. μὲν τῶν κατὰ Ἐπ. Heins. μὲν πρὸς τοὺς. 63 Med. ed.

ἔστιν ἀναγκαῖον ἢ τῶν γυμνασμάτων ἄσκησις, οὐ μόνον τοῖς μέλλουσι ῥητορεύειν, ἀλλὰ καὶ εἴ τις ἢ ποιητῶν⁶⁴, ἢ λογοποιῶν, ἢ ἄλλων τινῶν λόγων δύναμιν ἐθέλει μεταχειρίζεσθαι. Ἔστι γὰρ ταῦτα οἷονεὶ θεμέλια πάσης
 5 τῆς τῶν λόγων ἰδέας. καὶ ὡς ἂν αὐτὰ τις ὑπάγηται⁶⁵
 τῇ τῶν νέων ψυχῇ, ἀνάγκη τὸν⁶⁶ αὐτὸν τρόπον καὶ τὰ
 μετὰ ταῦτα συμβαίνειν διόπερ χρὴ πρὸς τοῖς εἰρημένοις
 καὶ αὐτὸν τὸν διδάσκαλον ἀνασκευάς τινας καὶ κατα-
 10 σκευὰς μάλιστα κάλλιστα ποιησάμενον, προστάξαι τοῖς
 10 νέοις ἀπαγγεῖλαι, ὅπως τυπωθέντες κατὰ τὴν ἐκείνων
 ἀγωγὴν μιμήσασθαι δυνηθῶσιν· ἐπειδὴν δὲ καὶ αὐτοὶ
 γράφειν⁶⁷ ἱκανοὶ γίνωνται, ὑπαγορευτέον μὲν αὐτοῖς τὴν
 τάξιν τῶν κεφαλαίων καὶ τῶν ἐπιχειρημάτων, σημαντέον
 δὲ καὶ τὸν καιρὸν τῆς παρεκβάσεως καὶ τῆς ἀυξήσεως
 15 καὶ τῶν ἄλλων ἀπάντων· δῆλον δὲ ποιητέον καὶ τὸ ἦθος
 τοῦ προβλήματος⁶⁸. ἐπιμελητέον δὲ καὶ τῆς συνθέσεως
 τῶν ὀνομάτων, πάντα διδάσκοντα ἐξ ὧν διαφεύξονται
 τὸ κακῶς συντιθέναι, καὶ μάλιστα δὲ τὴν ἔμμετρον⁶⁹

Rom. εἰ. marg. Vict. γρ. εἰς. ita Camer. 64 Vict. ad marg. ποιητός. 65 Ed. Rom. ὑπάγεται. marg. Vict. ὑπάγηται. ita Med. et Camer. Sed Heins. ὑπάγεται. 66 Ed. Rom. τῶν. marg. Vict. τόν. 67 Med. γράφειν καὶ αὐτοί. 68 Utrum nempe concitationem postulet, an moderationem; utrum cum fiducia, num cautione; utrum graviter, an humiliter omnia proponenda, atque sic deinceps. Hoc enim puto esse ἦθος προβλήματος, eique respondere ἦθος λόγου, quod alias character appellatur. Scheff. Philostr. Jun. Im. I. καὶ τί τὸ ἦθος τῆς γραφῆς. II. διδοῦσά τι τῷ θυμῷ ἦθος. VII. ὄμμα τε αἰτῷ χαρπὸν μὲν ὑπέκειται τῷ τῆς ὑφρῦος ἦθει, ubi vide annot. Jacob. sii. 69 Ἐμμετρος λόγος plane proprius poëtarum. μέτρον enim, quod poëtae custodiunt. Aliud est ρυθμός. Aristot. III. Rhet. c. 8. ῥυθμὸν δεῖ ἔχειν τὸν λόγον, μέτρον δὲ μὴ, ποίημα γὰρ ἔσται. Rithmum oportet habere orationem, non metrum, alioquin poëma erit. Noster tamen in oratione repræhendit etiam

καὶ εὐρυθμον λέξιν, ὡς τὰ πολλὰ τῶν Ἠγησίου⁷⁰ τοῦ ῥήτορος, καὶ τῶν Ἀσιανῶν⁷² καλουμένων ῥητόρων, καὶ τινὰ τῶν Ἐπικούρου, οἷά που καὶ πρὸς Ἰδομενέα⁷² γράφει· ὃ πάντα τὰμὰ κινήματα τερπνὰ νομίσας ἐκ νέου· καὶ τῶν περιφερομένων δ' ὡς ἐκείνου· ἡμεῖς δ' οὐδέπω⁵ καὶ νῦν αὐτὰ εὐρίσκομεν ἐν τοῖς συγγράμμασιν αὐτοῦ· λέγε δὴ μοι Πολύαινε* συναπέριμεν⁷³ μεγάλη χαρὰ γενη-

τὸ εὐρυθμον. Nempe aliud ἔχειν ῥυθμόν, et aliud esse εὐρυθμον. Εὐρυθμον enim non minus atque ἔμμετρον ποῦτικόν. Fabius l. IX. c. 4. Cicero testatur frequenter, se quod numerosum sit quaerere, ut magis non ἀριθμόν [sic], quod esse inscitum atque agreste, quam εὐρυθμόν, quod ποῦτικόν est, esse compositionem velit. Ἐμμετρον quoque non oportere orationem esse, licet proxime ut accedat, necesse sit, testatur Hermogenes l. II. de Ideis capite περὶ γλυκύτητος. Scheff. 70 Qui fuit et Orator et Historicus, primus auctor styli Asiatici, ut ex Strabone docet Vossius in de Hist. Graec. Et haec caussa, cur subjungat Ἀσιανούς ῥήτορας. Observandum vero, quod inter alia styli hujus vitia recenseat τὸ ἔμμετρον καὶ εὐρυθμον; nam alii monere omiserunt. Scheff. De Hegesia cfr. loco omnium Ruhnken. ad Rutil. Lup. p. 25. sqq. 71 Cic. Brut. c. 13. Nam ut semel e Piraeo eloquentia evecta est, omnes peragravit insulas, atque ita peregrinata tota Asia est, ut de externis oblineret moribus, omnemque illam salubritatem Atticae dictionis, et quasi sanitatem perderet, ac loqui paene dediceret. Hinc Asiatici oratores non contemnendi quidem nec celeritate nec copia, sed parum pressi et nimis redundantes. Orat. c. 8. Itaque Caria et Phrygia et Mysia, quod minime politae, minimeque elegantes sunt, adsciverunt aptum suis auribus opimum quoddam et tanquam adipale dictionis genus. Quint. Inst. or. XII. 10. Asiana gens tumidior alioqui et jactantior vaniore etiam dicendi gloria inflata est. 72 Lampsacenum, unum ex praecipuis Epicuri discipulis, ad quem epistolas scripsit plures. Vide Laërtium in vita Epicuri. Scheff. 73 Nihil usquam inveni, quo expellere pos-

ται. τὰ οὖν τοιαῦτα καὶ τελέως ἐστὶν ἐπίμεμπα⁷⁴, καὶ
 πρόδηλον ἔχει τὴν κακίαν τῆς συνθέσεως· συγγνώμης δ'
 ἄξιον, ὅταν εἰς ἐκαῖνά τις ἐμπέσῃ ποτὲ τὰ μέτρα, ἅπερ
 ἔχει ἁμαιότητα πρὸς τὸ πεζὸν οἷόν ἐστι τὸ ἰαμβικόν· διὸ
 5 καὶ πάντες οἱ συγγραφεῖς ἄκοντες ἐμπίπτουσιν εἰς τὸ γέ-
 νος τοῦτο. Ὁ γοῦν Ἐφορος ἐν τῷ περὶ λέξεως⁷⁵, δι'
 αὐτοῦ τοῦ ἀπαγορευόντος λόγου, μὴ τῇ εὐρύθμῳ χρῆσθαι
 διαλέκτῳ, εὐθύς ἐν ἀρχῇ στίχον εἴρηκεν, εἰπὼν· πάλιν δὲ
 περὶ τῆς εὐρύθμου διέξειμι. Περιέχσθαι δεῖ οὐδὲν ἤτ-
 10 τον καὶ τῆς ἀνπρεπειας, ὥστε μὴ ἐκ τοῦ εὐθέως γυμνῶ-
 σαι τὰ αἰσχρὰ, περισταλμένως δὲ ἀπαγγέλλειν, ὡς Αἰ-
 σχίνης εἰς ἀρρήτοποιῶν τὸν Δημοσθένην διαβάλλων⁷⁶,
 φησὶν αὐτὸν μὴ καθαρῦναι τὸ στόμα, μῆδ' ὄθεν τὴν
 φωνὴν προῖεται· πρὸς δὲ τούτοις χρῆ τὴν ἐρμηνείαν καὶ
 15 σαφῆ καὶ ἑναργῆ εἶναι· οὐ γὰρ ἀπαγγεῖλαι⁷⁷ μόνον δεῖ,
 ἀλλὰ καὶ τὸν λόγον ἐνοικεῖωσαι τῇ διανοίᾳ τῶν ἀκούον-
 των, ὡς τε γενέσθαι τὸ ὑπὸ Ὀμήρου⁷⁸ λεγόμενον,

sem hoc monstrum, nisi forte scribendum: σὺν ᾧ περ ἂν ἡμῖν,
 Scheff. suspicatur, scripsisse nostrum: „λέγε δὴ μοι Πολύαινε,
 πῶς ἂν ἡ περὶ ἡμῖν μεγάλη χαρὰ γένηται. Polyaeus, quem hic
 compellat, et ipse illius fuit discipulus, Athenodori filius,
 Lamsacenus [sic]. Vide Laërtium supra dicto loco“. 74
 Ed. Rom. ἐπίμεμπα. corr. marg. Vict. 75 Hoc ejus scri-
 ptum puto nostrum unicum laudare. Quod notandum, quia
 qui caetera ejus scripta commemorant, hoc omiserunt. Scheff.
 76 Heins. Scheff. οὐ φησιν. a Med. Rom. Camer. οὐ abest.
 Idem ἀλλὰ, quod Heins. et Scheff. ante μῆδ' ὄθεν habent, om.
 Scheff. in notis: „Quia hoc nimis apertè indicasset flagi-
 tium, cujus insimulabant Demosthenem. Sed in Camerarii e-
 ditione aliter se ista habent, atque hunc in modum: φησὶν ἂ.
 μ. καθαρῦναι, μῆδ' ὄθεν τ. φ. προῖεται. Quod videtur esse
 melius et ad objectionem mollitiei propius spectare. Sed de-
 liberent eruditiores“. 77 Heins. παγγεῖλαι. Fideliter repe-
 tiit Scheff. 78 Od. A. Verum ibi vulgo aliter est scri-

ῥηθιδίον τι ἔπος ἐρέω, καὶ ἐνὶ φρεσὶ θήσω·

ἡ δὲ διορθωσις ἐστὶν οὐκ ἀπ' ἀρχῆς πάντα τὰ ἀμαρ-
τήματα περιαιρούσα, ἀλλ' ὀλίγα, καὶ μάλιστα τὰ πρό-
δηλα, ὅπως μὴ ἀθύμως ὁ νέος διατεθεὶς δυσέλπιστος εἰς
τὰ μετὰ ταῦτα γένηται· ἅμα δὲ ὁ διορθῶν ὑποδεικνύτω, 5
παρὰ τί γέγονε τὸ ἀμάρτημα, καὶ πῶς ἐνδέχεται βέλτιον
ποιῆσαι· πολὺ δ' ὠφελιμώτερον καὶ τὸ προστάττειν τοῖς 11
νέοις γράφειν εἰς⁷⁹ τινὰ προβλήματα τῶν ἤδη τοῖς πα-
λαιοῖς ἐξεργασμένων, οἷον τόπον, ἢ διήγησιν, ἢ ἔκφρασιν,
ἢ ἐγκώμιον, ἢ θέσιν, ἢ τι ἄλλο τῶν τοιούτων· μετὰ δὲ 10
ταῦτα ποιῆσαι τοῖς ἐκείνων αὐτοὺς ἐντυγχάνειν, ἵν' εἰ μὲν
ὁμοίως εἶν γεγραφότες, πεισθῶσιν· εἰ δὲ μὴ, ἀλλὰ διορ-
θωτὰς ἔχουσι αὐτοὺς τοὺς παλαιούς· ἐπεὶ δὲ οὐ πάντες
πρὸς πάντα πεφύκαμεν, ἀλλ' οἱ μὲν τῶν παθῶν⁸⁰ ἀπο-
λείπονται, περὶ δὲ τὰ ἤθη μᾶλλον κατορθοῦσιν, οἱ δ' ⁸¹ 15
ἀνάπαλιν, οἱ δ' ἀμφοῖν ὑστεροῦσι, τὰ δὲ ἐνθυμήματα
ἄμεινον ἐργάζονται, πειρατέον τὰ μὲν φυσικὰ πλεονεκτή-
ματα αὖξιν, τὰ δὲ ἐλλείποντα ταῖς αὖξήσεσιν ἀναπλη-
ροῦν, ἵνα δυναθῶμεν μὴ μόνον τὰ μεγάλα προβλήματα
καλῶς λέγειν, ὡς Δισχίνης⁸², μηδὲ τὰ μικρὰ, ὡς Λυσίας, 20

Ptus iste versus, sc. ῥηθιδίον τοι ἔπος ἐρέω καὶ ἐπὶ φρεσὶ θείω.
Scheff. Paulo post Med. Rom. Camer. ἐστίν. Heins. ἔστω.
79 Nescio, quid hic velit comma [edd. post γράφειν comma
habent], et illud sic, nisi forte aliquid hic desit. Scheff.
mox Rom. τοῖς παλαιοῖς et ἔφρασιν. 80 Versio hujus loci
[aliquae in affectibus gravioribus nihil, in levioribus pluri-
mum] non videtur exhibere mentem Theonis. Dicuntur ἀπο-
λείπειν παθῶν, qui affectus nequeunt ciere, contra bene mora-
ta utuntur oratione, quod est κατορθοῦν περὶ τὰ ἤθη. ἐργάζε-
σθαι vero ἐνθυμήματα, multum pollere argumentatione atque
rationibus, ut haec sit sententia, cum in omni oratione sint
affectus, mores, et rationes, alium alio genere praestantiorum
plerumque esse. Scheff. 81 Med. Rom. Camer. δέ, et
paullo post Med. οἱ δὲ ἀμφοῖν: 82 Quem notandum venit

ἀλλὰ καὶ πρὸς ἀμφότερα παρασκευὴν ἔχωμεν, ὡς Δημοσθένης ἐπὶ πᾶσι δὲ καὶ τὴν προσήκουσαν ὑπάρκωσιν ἐκάστη τῶν λόγων ἰδέα πειρατέον ἐκμανθάνειν.

Cap. III.

Περὶ Μύθου.

5 Μῦθος ἐστὶ λόγος ψευδῆς, εἰκονίζων ἀλήθειαν εἰδέναι δὲ² χρῆ, ὅτι μὴ περὶ παντὸς μύθου τανῦν ἢ σκέψις ἐστίν, ἀλλ' οἷς μετὰ τὴν ἔκθεσιν ἐπιλέγομεν τὸν λόγον, ὅτου εἰκῶν ἐστίν· ἔσθ' ὅτι μὲν τοι τὸν λόγον εἰπόντες, ἐπισηφίρομεν τοὺς μύθους· καλοῦνται δὲ Αἰσώπειοι, καὶ
 10 Λιβυστικοὶ³, ἢ Συβαριτικοὶ τε καὶ Φρύγιοι, καὶ Κιλίκιοι, καὶ Καρικοὶ³, Αἰγύπτιοι, καὶ Κύπριοι· τούτων δὲ πάντων μία ἐστὶ πρὸς ἀλλήλους διαφορὰ, τὰ προσκειμενον αὐτῷ ἕκαστον ἴδιον γένος· οἷον, Αἰσωπος εἶπεν, ἢ Λίβυς ἀνὴρ, ἢ Συβαριτής, ἢ Κυπρία γυνή, καὶ τὸν αὐτὸν τρόπον ἐπὶ

ex his verbis eminuisse in hoc genere, sicut Lysiam in contrario. Adde de utroque Dionys. Halicarnass. Scheff.

1 δὲ Med. Rom. Camer om., posuit Heins. 2 Apud Hesychium videntur esse Λυβικὸὶ λόγοι. Ita Theo Smyrnaeus c. 18. καὶ ὁ Λυβικὸς λόγος λέγεται. et Aristot. II. Rhet. c. 20. λόγοι, οἷον οἱ Αἰσώπειοι καὶ Λυβικὸί. Scheff. nihil mutandum: Aesch. Eum. 280. ἀλλ' εἴτε χώρας ἐν τόποις Λιβυτικοῖς. Apud Tetz. ad Lycophr. 519. eundem versum citantem Cod. Vit. 1. et Cis. Λυβικοῖς. 3 Hasce fabulas alibi laudatas non recorder, quemadmodum nec fabulas Aegyptiacas. Scheff. Notatu dignum est schol. in Cod. Angel. F. 6. 17., quod integrum ad scholia Aldina in Aphthon. adjeci c. I. Καρικὸς δὲ αἶνος λέγεται, ὃν ἀναφέρουσιν εἰς γένει Κᾶρα ἄνδρα· τοῦτον γὰρ ἀλίεα τυγχάνοντα χεიმῶνος θεασάμενον πολύποδα εἰπεῖν· εἰ μὲν ἀποδὺς κολυμβήσαιμι ἐπ' αὐτὸν, ῥιγώσω, εἰ δὲ μὴ λάβω τὸν πολύποδα, τῷ λιμῷ τὸ παιδί' ἀπολώ. Κίχρηται δὲ τῷ λόγῳ τούτῳ καὶ Τιμοκρέων ἐν μέλει, καὶ Σιμωνίδης αὐτοῦ μνημονεύει ἐν τῷ εἰς Ὀρίλλαν [sic]

τῶν ἄλλων ἔαν δὲ μηδεμία ὑπάρχη προσθήκη σημαίνουσα τὸ γένος, κοινοτέρως τὸν τοιοῦτον Αἰσώπειον καλοῦμεν οἱ δὲ λέγοντες τοὺς μὲν ἐπὶ τοῖς ἀλόγοις ζώοις⁴ συγκειμένους, τοιούσδε εἶναι, τοὺς δὲ ἐπ' ἀνθρώποις τοιούσδε, τοὺς μὲν ἀδυνάτους τοιούσδε, τοὺς δὲ δυνατῶς⁵ ἔχομένους τοιούσδε, εὐήθως μοι ὑπολαμβάνειν δοκοῦσιν ἐν πᾶσι γὰρ τοῖς προειρημένοις εἶδιν ἅπασαι αἱ ἰδέαι. Αἰσώπειοι δὲ ὀνομάζονται ὡς ἐπίπαν, οὐχ ὅτι Αἰσωπος⁶ πρῶτος εὐρετῆς τῶν μύθων ἐγένετο, (Ὅμηρος γὰρ καὶ Ἡσίοδος⁶ καὶ Ἀρχιλόχος καὶ ἄλλοι τινὲς πρᾶσβύτεροι¹⁰ γεγονότες αὐτοῦ φαίνονται ἐπιστάμενοι, καὶ δὴ καὶ Κόννης ὁ⁷ Κίλιξ, καὶ Θουῖρος⁸ ὁ Συβαρίτης, καὶ Κυβισσὸς⁹ ἐκ Λιβύης, μνημονεύονται ὑπὸ τινῶν ὡς μυθοποιοὶ) ἀλλ' ¹²

ἐπιεικίῳ. 4 Vide Vossium l. II. Inst. Or. p. 313. 3 Philostr. l. I. Imag. φοιτῶσιν οἱ μῆθοι παρὰ τὸν Αἰσωπον, ἀγαπῶντες αὐτὸν, ὅτι αὐτῶν ἐπιμελεῖται· ἐμέλησεν μὲν γὰρ καὶ Ὅμηρῳ μύθου καὶ Ἡσιόδῳ, ἔτι δὲ καὶ Ἀρχιλόχῳ πρὸς Λυκίμβην. Ad Lesopum Fabulae proficiscuntur, quod ipsarum sit studiosus, eum diligentes. Nam et Homero quidem curae fuit fabula et Hesiodo, nec non in Lycamben Archilocho. Scheff. Wyttenbach. ad Plut. Symp. p. 158. B. laudato nostra et Philostrati loco subjecit: „In Theonis quidem, ut eruditissimi diligentissimique scriptoris, loco haud scio an Homeri mentio aliunde invecta sit; quippe quem hoc genus fabularum, αἴνων, attigisse a nemine Veterum proditum novimus. Quamquam dubitari nequit, quin diu ante Homerum in vulgari hominum consuetudine frequens fuerit“. 6 Med. Αἰόλος. 7 Med. et edd. καὶ Κόννης, καὶ Κίλιξ. Scheff.: „Vix dubito, quin noster scripserit, Κόννης ὁ Κίλιξ. Caeterum hic Connis aliis praeter nostrum, memoratus non videtur“. Eandem, pro se quisque, emendationem faciunt Colomes. Opusc. pag. 224. Voss. Instit. Rhet. IV. c. 11. P. 3. p. 199. Koen. ad Gregor. Cor. p. 291. ed. Schaef. 8 Etiam hunc alibi necdum invenire potui. Scheff. 9 Ne hic quidem aliis est nominatus,

ὅτι *Αἰσωπος* αὐτοῖς μᾶλλον κατακόρως καὶ δεξιῶς ἐχρή-
 σατο ὡσπερ Ἀριστοφάνειόν τι μέτρον, καὶ Σαπφικόν,
 καὶ Ἀλκαϊκόν¹⁰, καὶ ἄλλο ἀπ' ἄλλου λέγεται οὐχ ὡς
 τούτων ποιητῶν μόνων, ἢ πρώτων¹¹ ἐξευρημάτων¹² τὰ
 5 μέτρα, ἀλλ' ὅτι αὐτοῖς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐχρήσαντο. *Προσα-*
γορεῦσιν δὲ αὐτοὺς, τῶν μὲν παλαιῶν οἱ ποιηταὶ μᾶλ-
 λον αἶνους¹³, οἱ δὲ μύθους¹⁴ πλεονάζουσι δὲ μάλιστα
 οἱ καταλογάδην συγγεγραφότες, τὸ λόγους ἀλλὰ μὴ μύ-
 θους καλεῖν ὅθεν λέγουσι καὶ τὸν Αἰσωπον λογοποιόν.
 10 *Πλάτων* δὲ ἐν διαλόγῳ τῷ περὶ ψυχῆς, πῆ μὲν μῦθον,
 πῆ δὲ λόγον ὀνομάζει· εἴρηται δὲ μῦθος, οἷον λόγος τις
 ὢν¹⁵· ἐπεὶ καὶ μυθεῖσθαι τὸ λέγειν¹⁶ ἐκάλουν οἱ πα-

quantum scio. Scheff. 10 Ed. Rom. Ἀλκαϊκόν. corr. marg.
 Vict. 11 Marg. Vict. πρώτων. 12 Observa, non idcirco
 dicta esse haec metra, quasi ejusdem secum nominis habue-
 rint auctores, sicut vulgo credunt. De Alcaico vide Voss. In-
 stit. Poët. l. III. p. 62. et in de Prosodia, ubi agit et de Sap-
 phico. De Aristophaneo Frischlinum in vita Aristophanis.
 Auctor Graecus vitae hujus tantum ita habet: Ὀνομάσθη δὲ
 ἀπ' αὐτοῦ, ἐπειδὴ ἔνδοξον τὸ μέτρον τὸ Ἀριστοφάνειον. unde id
 non sequitur, quod Frischlinus volebat. Scheff. Vide Herm.
 Elem. doctr. metr. L. II. c. 33. 1. p. 398. 13 Phavorinus:
 αἶνος παρὰ τοῖς παλαιοῖς λόγος συμβολικὸς ἐκ μύθου ἢ ἱστορίας
 περιπέτειαν ἔχων παιδιαιτικῆν. Scheff. 14 Sunt tamen, qui
 haec duo distinguant. Theo Smyrnaeus c. 18. καὶ ὁ Λυβικός,
 καὶ ὁ μέθος [sic Scheff.], καὶ ὁ αἶνος, λόγος λέγεται. Doctissi-
 mus interpres ibi μῦθος fabulam, αἶνος apologum vertit. Pha-
 vorinus et Eusthatius aliter. μῦθος αἶνον διαφέρει τῷ τὸν αἶνον
 μὴ πρὸς παῖδας, ἀλλὰ πρὸς ἄνδρας πεποιῆσθαι, καὶ μὴ πρὸς ψυ-
 χαγωγίαν μόνον, ἀλλὰ καὶ παραινέσιν ἔχειν τινα, βούλεται γὰρ ἐπι-
 κριπτόμενος παραινέειν τι καὶ διδάσκειν, ὅπερ καὶ Ἡσίοδος φαίνεται
 πεποικώς. Scheff. 15 Phavorinus: Μῦθος ἀντὶ τοῦ λόγου
 λέγουσιν Ἰωνες· αἰεὶ ὁ ποιητὴς μῦθον ἀπλῶς τὸν λόγον φησὶ· τὸ δὲ
 ἐπὶ ψευδοῦς λόγου τεθεῖναι αὐτὸν, τὸν [l. τῶν] ὑστερόν ἐστι. Scheff.

λαιοί· αἶνος δέ, ὅτι καὶ παραινέσιν τινα¹⁷ περιέχει, ἀνα-
 φέρεται γὰρ ὅλον τὸ πρᾶγμα εἰς χρησίμην ὑποθήκην
 νῦν μὲν τοι καὶ τὰ αἰνίγματα¹⁸ αἶνους τινές καλοῦσι¹⁹,
 καὶ τοῦτο τὸ γύμνασμα· καὶ γὰρ ἀπαγγέλλομεν²⁰ τὸν
 μῦθον, καὶ κλίνομεν, καὶ συμπλέκομεν αὐτὸν διηγήματι, 5
 καὶ ἐπεκτείνομεν, καὶ συστέλλομεν. Ἔστι δὲ καὶ ἐπιλέ-
 γειν αὐτῷ τινὰ λόγον, καὶ αὐτὸν λόγου τινος προτεθέντος,
 μῦθον ἰοικότα αὐτῷ συμπλάσασθαι· ἔτι δὲ πρὸς τούτοις
 ἀνασκευάζομεν, καὶ κατασκευάζομεν τὴν μὲν ἀπαγγελίαν
 ἣτις ἐστὶ, καὶ ἐν τῷ περὶ τῆς χρείας δεδηλώκαμεν· ἐν δὲ 10
 τοῖς μύθοις ἀπλουστεράν τὴν ἰερμηνείαν εἶναι δεῖ καὶ
 προσφυνῆ, καὶ ὡς δυνατόν, ἀκατάσκευόν τε καὶ σαφῆ· διὸ
 καὶ προεχμανθάνειν δεῖ, ὕσους καὶ παρὰ τοῖς παλαιοῖς
 ἐστὶν εὐρεῖν οὕτως ἀπηγγελμένους· χρησίμον δὲ καὶ τὸ,
 ὀλοκλήρου τινὸς εἰρημένου μύθου, ἐθισθῆναι τὸν μαν- 15
 θάνοντα χαριέντως ἐκ τῶν μύθων ἄρξασθαι, ὡσερ
 Ἡσίοδος²¹.

16 Hesych. μυθεῖσθαι, λέγειν, μυθήσασθαι, εἰπεῖν· μυθήσομαι εἴ-
 πωμαι ἢ εἴποιμι. Scheff. 17 Hoc, praeter nostrum, non
 puto quenquam alium ex veteribus habere, quod notandum.
 Scheff. 18 Eustathius II. ψ. veteribus hoc tribuit, quod
 debet observari. Σημειῶσαι δέ, ὅτι αἶνον οἱ παλαιοὶ τὸν ἀπόκρυ-
 φον λόγον καὶ ἐσχηματισμένον λέγοντες, καὶ ὡς οἶον εἰπεῖν αἶνον
 διὰ τὸ βάθος, ὅθεν καὶ τὸ αἰνέσθαι ἐπὶ αἰνίγματος. Hesych. αἰ-
 πιτιότηεις, δι' αἰνιγματίων ἢ παραβολῶν λαλῶν. Scheff. 19
 Heins. et Scheff. distinguunt: τὰ αἰνίγματα, αἶνους τινές καλοῦ-
 σι, καὶ τοῦτο τὸ γύμνασμα. Inde Scheff. in notis: „Distinctio
 est prava. Scribe καλοῦσι, καὶ τοῦτο, et verte totam locum:
 nunc vero et aenigmata quidam vocant αἶνους, et hoc progym-
 nasma“. 20 Exercitium innuit singulare, quod inferius
 ἀπαγγελίαν nominas, non uno loco, et a διηγῆσει, seu narra-
 tione distinguit, estque prorsus illud ipsum, quod expositio-
 nem, sive explicationem nominant Latini, cum maxima mini-
 maque in re quapiam representantur. Vide infra in chria

Ὡδ' ἰρηῆ προσέειπεν ἀηδὸνα ποικιλόδουρον ²²
 ἐκ μὲν γὰρ τῶν ἐπενεχθέντων,
 Ἄφρων δ' ὅς κ' ἐθέλη πρὸς κρείσσονας ἀντιφερίζει,
 δηλοῦται, ὅτι ἄρα ἤριζεν ἀηδῶν πρὸς ἰέρακα κᾶπειτα.
 5 ἀγανακτήσας ὁ ἰέραξ καὶ συναρπάσας αὐτὴν οὕτω τάδε ²³
 εἶπε κλιτέον δὲ τοὺς μύθους καὶ τὴν χρεῖαν εἰς γε τοὺς
 ἀριθμοὺς καὶ τὰς πλαγίας ²⁴ πτώσεις· μάλιστα δὲ ἐμμε-
 λετητέον ταῖς αἰτιατικαῖς, ὅτι καὶ οἱ παλαιοὶ τοὺς πλεί-
 στους τῶν μύθων οὕτως ἀπήγγειλαν, καὶ μάλα ²⁵ ὀρθῶς,
 10 ὡς φησιν Ἀριστοτέλης ²⁶· οὐ γὰρ ἐκ τοῦ αὐτοῦ προσώπου
 λέγουσιν, ἀλλ' ἐπὶ τὸ ἀρχαῖον ἀναφέρουσιν, ἵνα παρα-
 μυθῆσονται ²⁷ τὸ δοκεῖν ἀδύνατα λέγειν οὐκ αἰεὶ δὲ χρῆ
 13 καθάπερ ἠναγκασμένῳ τινὶ ἐπεσθαι νόμῳ τῇ τῆς προ-
 κειμένης πτώσεως ἀκολουθία, ἀλλ' ἔνια προσακτέον, καὶ
 15 μικτῷ τρόπῳ ²⁸ χρῆσθαι, ὡς προκεῖσθαι μὲν ἄλλην τινὰ
 πτώ-

pag. 75., ubi pariter interpretes non commode reddiderunt.
 Scheff. 21 Ἔργ. 200—209. Nescio, quid Scheffero acci-
 derit, scribenti: „Hoc inter fragmenta Hesiodi referendum
 una cum versu sequenti, qui sine dubio cum praecedenti co-
 haeret. Videtur autem Hesiodus non integram narrasse fabu-
 lam, sed ad eam tantum alluisse, prolatis binis istis versibus,
 nam aliter non excogito, cur noster dicat ἐκ [l. ἐξ] ἐπενεχθέν-
 των δηλοῦται, ὅτι ἤριζεν. Nec enim hoc colligendum fuit, si
 Hesiodus aperte enarravit. Quare quoque suspicor, in supe-
 rioribus excidisse negationem, et scribendum esse: καὶ τὸ μὴ
 ὀλοκλήρου“. 22 Ed. Rom. ποικιλότερον. corr. Vict. ad marg.
 23 Med. τάδ'. 24 Marg. Vict. πλαγίους. 25 Edd. μάλιστα.
 Med. marg. Vict. μάλα. 26 Ubi Aristoteles hoc tradat, in
 iis quidem, quae supersunt hodie, non invenio. libro certe II.
 Rhet. c. 20., ubi agit de fabula, nihil habet istiusmodi. Scheff.
 27 Edd. Rom. et Camer. παραμυθῆσονται. corr. marg. Vict.
 Med. Heins. 28 Post τρόπῳ Heins. et Scheff. posuerunt δεῖ,
 quod abest a Med. Rom. Camer. Non animadverterunt illi.

πτῶσιν, μεταβεβηκίναί δὲ ἐν τοῖς ἐξῆς εἰς ἑτέραν ἐπι-
 τερπέστερον γὰρ τούτου τὸ ²⁹ καὶ ποικίλον ὁποῖός ἐστι
 καὶ παρὰ τῷ Σωκρατικῷ Φαίδωνι μῦθος ἐν τῷ Ζωπύ-
 ρῳ ³⁰ τὴν μὲν γὰρ ἀρχὴν ἀπὸ τῆς αἰτιατικῆς ἔχει φασὶ
 τοίνυν, ὃ Σώκρατες, τὸν νεώτατον βασιλέως υἱὸν χαρί- 5
 σασθαί τινι ³¹ λέωντος σχύμνον· μικρὸν δὲ ὑποβάς μετέ-
 βαλὼν εἰς τὴν εὐθείαν οὕτω· καὶ μοι δοκεῖ ὁ λέων, σύν-
 τροφος ὢν τῷ παιδί νεανίσκῳ ἤδη ὄντι, ἀκολουθεῖν ὅπου
 βαδίξοι, ὥστε οἱ γε Πέρσαι ἐργᾶν ἔφασαν τοῦ παιδὸς ἀν-
 τόν, καὶ τὰ ἐξῆς· συμπλέκομεν δὲ ὧδε ἐκθήμενοι τὸν μῦ- 10
 θον ἐπιπέρομεν διήγημα, ὡς ἔοικεν, ἢ ἀνάπαλιν τὸ μὲν
 διήγημα πρότερον, ὕστερον δὲ τὸν μῦθον, οἷον πεπλασμέ-
 νον, ὅτι ³² κάμηλος ἐπιθυμήσασα κεράτων καὶ τῶν ὠτων
 ἕστερήθη· ταῦτο προσιπόντες ἐποίησομεν ³³ τὸ διήγημα
 τοῦτον τὸν τρόπον παραπλήσιόν μοι δοκεῖ τι παθεῖν τῇ 15
 καμήλῳ ταύτῃ καὶ Κροῖσος ὁ Λυδὸς, καὶ ὅλον ἐφεξῆς τὸ
 διήγημα τὸ περὶ αὐτόν. Ἐπεκτείνουμεν δὲ τὰς ἐν τῷ μῦθῳ
 προσωποποιίας μὲν κύνωντες, καὶ ποταμόν ἢ τι τῶν τοιοῦ-
 των ἐκφράζοντες· τὸ ἐναντίον δὲ ποιοῦντες συστήλλομεν
 ἐπιλέγειν δὲ ὧδε ὅταν μῦθου ῥηθέντος εἰκότα τινα 20
 μὲν αὐτῷ λόγον ἐπιχειρῶμεν κομίζειν, οἷον· κύων ³⁴ πα-
 ρὰ ποταμόν τινα φέρων κρέας, καὶ κατὰ τοῦ ὕδατος τὴν

orationem ad institutum ordinem ἀεὶ δὲ χρῆ — ἐπεσθαί redire.

29 Restitui lectionem Med. et edd. Rom. Camer., quam Heins. mutavit in: ἐπιτερπέστερον γὰρ τοῦτο, καὶ ποικίλον. Non enim dicere vult: jucundius hoc est et varium, sed: varietas, quae hoc modo efficitur, est jucundior. 30 Dialogo sic dicto, cujus meminit Laërtius in vita Phaedonis. Scheff. 31 Camer. τινά. 32 Edd. οἷον. Med. marg. Vict. ὅτι. Fabulam hanc legas inter Aesopicas numero 200., et inter fabulas Aphythonii n. 15., item Gabriae n. 34., Avieni n. 8. Meminit et Libanius declam. 10. Scheff. 33 Camer. ἐποίησομεν. 34

Etiam haec fabula plerisque antiquiorum narrata. Scheff.

αὐτοῦ σκιάν θεασάμενος, ὀήθεις ἕτερον εἶναι κύνα μείζον
 κρέας ἔχοντα, ὃ μὲν εἶχεν, ἀπέβαλλεν³⁵· ἄλλομενος δὲ εἰς
 τὸν ποταμὸν ὡς ἀρπάσων, ὑποβρύχιος ἐγένετο. Τὸν λό-
 γον δὲ οὕτως ἐποίησεν ὅτι ἄρα πολλάκις³⁶ οἱ τῶν μεί-
 ζόνων ὀρεγόμενοι καὶ ἑαυτούς πρὸς αὐτοῖς τοῖς³⁷ ὑπάρ-
 χουσιν ἀπολλύουσιν· γένοιτο δ' ἂν καὶ ἐνὸς μύθου κλειό-
 νες ἐπίλογοι, ἐξ ἑκάστου τῶν ἐν τῷ μύθῳ πραγμάτων τὰς
 ἀφορμὰς ἡμῶν λαμβανόντων· καὶ ἀνάπαλιν, ἐνὸς ἐπιλό-
 γου πάμπολλοι μῦθοι, ἀπεικασμένοι αὐτῷ. Τὴν γὰρ τοῦ
 10 ἐπιλόγου δύναμιν ἀπλήρως προτεινάντες προστάξομεν τοῖς
 νέοις μῦθόν τινα πλάσαι τῷ προτεθέντι πράγματι οἰκείων
 προχείρως δὲ τοῦτο ποιεῖν δυνήσονται, πολλῶν ἐμπλησθέν-
 τες μύθων, τοὺς μὲν ἐκ τῶν παλαιῶν συγγραμμάτων ἀνει-
 ληφότες, τοὺς δὲ καὶ αὐτοὶ μόνον ἀκούσαντες, τοὺς δὲ καὶ
 14 15 παρ' ἑαυτῶν³⁸ ἀναπλάσαντες· ἀνασχευάσομεν δὲ καὶ κα-
 τασκευάσομεν τοῦτον τὸν τρόπον· ἐπεὶ γὰρ καὶ αὐτὸς ὁ

35 Rom. Camer. ἀπέβαλεν, et ἀλόμενος. marg. Vict. ἄλλομ.
 36 Edd. οἱ τῶν μείζονων πολλάκις ὀρεγ. Secutus sum ordinem
 codicis Med. 37 τοῖς edd. Rom. Camer. om., restituit marg.
 Vict. Heins. Med., absorptum est terminatione antecedentis αἰ-
 τοῖς. 38 Edd. αὐτῶν. Med. ἑαυτῶν. Ita Menand. διαίρ. ἐπιδ.
 p. 637. συνεύξη δὲ αὐτῷ καὶ πλοῦν ἀγαθὸν καὶ ἐπάνοδον χρηστὸν.
 Med. 2. ἑαυτῷ et χρηστὴν. Joseph. bell. Jud. III. 6. 1. οἰόμε-
 νος ἐξ ἐφόδου μὲν αἰρήσειν ῥαδίως, μέγα δὲ κλέος ἑαυτῷ παρὰ τοῖς
 ἡγεμόσι. Par. 1429. αὐτῷ. III. 7. 18. περισβέννησθαι δὲ αἰτοῖς
 τὰς ὀρμῆς. Par. 1429. ἑαυτοῖς. VII. 5. 5. ἐνεργεσιτάτην ὄψιν
 ἑαυτοῦ παρεῖχεν. Par. 1425. αὐτοῦ. VII. 7. 1. οἰόμενος καθαρὸν
 Ῥωμαίοις ἑαυτὸν ἀποδείξει. Par. 1425. αὐτόν. VII. 8. 7. ἀλλ'
 ἑαυτὸν ἐπεγείρας. Par. 1425. αὐτόν. VII. 10. 1. Ῥωμαίους μὲν
 μηδὲν κρείττους ἑαυτῶν ὑπολαμβάνειν. Par. 1425. αὐτῶν. VII.
 11. 4. καὶ κατέχειν ἑαυτὸν οὐ δυνάμενος. Par. 1425. αἰτίον. De-
 mosth. apud Aristid. τέχνη. A. p. 451. τῶν μὲν λοιδοριῶν καὶ τῶν
 κατηγοριῶν ἀκούειν ἡδέως, τοῖς ἐπαινοῦσι δ' αὐτοὺς ἄχθεσθαι.

μυθοποιός ὁμολογεῖ καὶ³⁹ ψευδῆ καὶ ἀδύνατα συγγρά-
 φειν, πιθανὰ δὲ⁴⁰ καὶ ὠφέλιμα, ἀνασκευαστέον μὲν, δει-
 κνύντας, ὅτι ἀπίθανα καὶ ἀσύμφορα λέγει κατασκευα-
 στέον δὲ ἐκ τῶν ἐναντίων· ταῦτα γὰρ ἔστι τὰ ἀνώτατα
 κεφάλαια, εἰς ἃ τὰ κατὰ μέρος ἐπιπίπτει· τὸ μὲν οὖν προ-
 οίμιον πρόσφορον εἶναι δεῖ τῷ μύθῳ· μετὰ δὲ τὸ προοί-
 μιον ἐκδέσθαι δεῖ τὸν μῦθον, ἐνίοτε δὲ καὶ παρατίθε-
 σθαι⁴¹, ὅπερ ἐν ὑποθέσει οὐκ ἀναγκαῖον ἀεὶ διηγεῖσθαι·
 ἔπειτα δὲ μεταβαίνειν ἐπὶ τὴν ἐπιχειρήσιν, καὶ ἀνασκευά-
 ζειν τῶν εἰρημένων ἕκαστον ἐν μέρει, ἀπὸ τῶν πρώτων ἀρ-
 10 ξαμένους, καὶ πρὸς ἕκαστον μέρος τοῦ μύθου, ἐφ' ἕκαστον
 τόπου λόγων εὐπορεῖν· πειρωμένους· ληπτέον δὲ τὰ ἐπιχειρή-
 ματα ἐκ τόπων τῶνδε· ἐκ τοῦ ἀσαφοῦς, ἐκ τοῦ ἀπιθανοῦ, ἐκ
 τοῦ ἀπρεποῦς, ἐκ τοῦ ἔλλιποῦς, ἐκ τοῦ πλεονάζοντος, ἐκ τοῦ
 ἀσυνήθους, ἐκ τοῦ μαχομένου, ἐκ τῆς τάξεως, ἐκ τοῦ 15
 ἀσυμφόρου, ἐκ τοῦ ἀνομοίου, ἐκ τοῦ ψευδοῦς· ἀσάφεια
 μὲν οὖν γίνεται ἢτοι δι' ἐν ὄνομα, ἢ καὶ πλείονα· δι' ἐν
 μὲν, ἅταν τις ἀνόμασι χρήσηται, ἢ παρὰ τὰ εἰωθότα, ἢ
 ὁμωνύμως· διὰ πλείω δὲ, ὅταν δυνατόν ἢ, μηδενὸς μήτε
 προστιθεμένου, μήτε ἀφαιρουῶντος, πολλαχῶς ἐκδέχεσθαι 20
 τὸ εἰρημένον· οἷον, ἐγὼ σ' ἔθηκα⁴² δοῦλον ὄντ' ἐλεύθε-
 ρον. οὐ γὰρ σαφές, πότερον ἐλεύθερον ἔθηκεν ἀντὶ δού-

Par. Ιαντούς. 39 καὶ edd. om., recepi ex Med. 40 δι
 Med. Rom. om., posuit Camer. 41 Sententia haec est, non
 semper necessum esse, ut fabula proferatur tota, sufficere, si
 fiat quaedam allusio, cum ne quidem iustis in orationibus
 semper necessaria sit narratio. ὑπόθεσις est oratio justa, sive
 caussa integra, quod non satis explicavit interpres. Caeterum
 suspicor pro παρατίθεσθαι cum negatione μὴ παρατίθεσθαι le-
 gendum. Scheff. ἐκδέσθαι exponere. παρατίθεσθαι seponere.
 42 Veteris comici est versus, fortasse Menandri, respondet
 certe versus Terentii, qui secutus est in Andria Menandrum:
 Feci ex servo, ut esset libertus mihi [I. 1. 10.]. Scheff.

λου, ἢ δοῦλον ἀντ' ἐλευθέρου· ἀκριβέστερον δὲ μικρὸν ὑ-
 στερρον περὶ τῆς σαφηνείας ἐν τῷ περὶ διηγύματος ῥηθῆ-
 σεται· τὸ δὲ ἀπίθανόν ἐστι, τὸ δυνατὸν μὲν γενέσθαι, ἢ
 λελέχθαι⁴³, ἀπιστούμενον δὲ, εἰ γέγονεν, ἢ εἴρηται ἦτοι
 5 διὰ πρόσωπον, ἐφ' ᾧ ἢ πράξις ἢ ὁ λόγος ἀναφέρεται
 ἢ διὰ τὸν τόπον, ἐν ᾧ λέγεται γενέσθαι τι ἢ εἴρησθαι ἢ
 διὰ τὸν χρόνον, καθ' ὃν λέγεται τι γενέσθαι, ἢ λελέχθαι
 ἢ διὰ τὸν τρόπον τῆς πράξεως, ἢ τοῦ λόγου ἢ διὰ τὴν
 αἰτίαν τῶν αὐτῶν τούτων, λεγόντων ἡμῶν, ὅτι οὐκ εἰκός
 10 ἐστι τὸν τοιοῦτον⁴⁴ τόδε τι πράξαι, ἢ τόδε τι εἰπεῖν, ἐν
 τούτῳ τῷ τόπῳ, ἢ κατὰ τοῦτον τὸν τόπον, ἢ χρόνον, ἢ
 τοῦτον τὸν τρόπον, ἢ διὰ ταύτην τὴν αἰτίαν ὁ αὐτὸς δὲ
 λόγος ἐστὶ καὶ περὶ τοῦ ἀπρεποῦς⁴⁵. Τὸ ἑλλίπεις, ἢ τὸ
 πλεονάζον ἐστίν, ὅταν τι τῶν ῥηθῆσεσθαι δυναμένων
 15 παραλίπη, ἢ εἴπη⁴⁶ τι μὴδὲν ὄν, οἷον ἢ πρόσωπον, ἢ
 πρᾶγμα, ἢ χρόνον, ἢ τρόπον, ἢ τόπον, ἢ αἰτίαν, ἢ τῶν
 τῶν τοιούτων· τὸ δὲ ἀσυνηθές ἐστι, τὸ παρὰ τὴν πεπι-
 στευμένην ἱστορίαν, ἢ⁴⁷ τὸ παρὰ τὰς κοινὰς ὑπολήψεις
 λεγόμενον· οἷον, εἴ τις τοὺς ἀνθρώπους μὴ πεπλάσθαι
 20 εἴποι ὑπὸ τοῦ Προμηθέως⁴⁸, ἀλλ' ὑπ' ἄλλου τινὸς τῶν
 θεῶν, ἢ τὸν ὄνον φρόνιμον εἴποι, ἢ ἀνόητον τὴν ἀλώ-
 πεκα· ὁ δὲ⁴⁹ ἐκ τοῦ μαχομένου τόπος τοιοῦτός ἐστιν,
 ὅταν δείξωμεν αὐτὸν ἑαυτῷ μαχόμενον τὸν μυθογράφον
 τούτῳ δὲ χρηστέον, οὐκ ἐν ἀρχῇ, ἀλλ' ὅταν τι τῶν μέ-
 25 σων ἢ τελευταίων ἀνασκευάζωμεν, ἔπειτα καὶ ἐναντίον
 αὐτὸ δείκνύωμεν⁵⁰ τοῖς προειρημένοις. ἵπό γε μὴν τῆς

Med. Camer. ὄντα. 43 Camer. ἐλελέχθαι. 44 Med. Rom.
 Camer. τῷ τοιοῦτῳ. Heins. τὸν τοιοῦτον. 45 Camer. ἀπρεποῦς
 τὸ ἑλλίπεις. 46 Med. εἴποι. 47 Med. Rom. Camer. ἦ. Heins.
 καί. 48 Nota, haec referri inter ea, quae fide digna tradita
 sint historiis, et communem mereantur approbationem. Liqueet
 enim, etiam paganis non omnino omnia de formatione primi
 hominis a Deo fuisse incognita. Scheff. 49 δὲ Heins. om.

τάξεως ἐπιχειρήσομεν, ἐλέγχοντες, ἃ μὲν ἔδει πρῶτον ἐν τῷ μύθῳ ῥηθῆναι, οὐκ ἐν πρώτοις ἀπηγγεμένα· ἃ δὲ ἐπὶ τελευτῆς, ἀλλαχοῦ προκείμενα· καὶ ὅπως ἕκαστον ὡς ἂν δυναίμεθα, οὐ κατὰ τὴν προσήκουσαν τάξιν εἰρημένον· καὶ μὴν καὶ ὁ ἐκ τοῦ ἀσυμφόρου τόπος σαφῆς ἐστίν, 5 ὧ καὶ μᾶλλον χρησόμεθα εἰς ἀνασκευὴν ταῦ ἐπιλόγον· οἱ δὲ ἐκ τοῦ ἀνομοίου, καὶ τοῦ ψευδοῦς μόνον εἰσὶ τοῦ ἐπιλόγου ἀνασκευαστικοί· ἐκ μὲν οὖν τοῦ ἀνομοίου, ἐπειδὴν τὰ ἐν τῷ μύθῳ κατὰ μηδέν, ἢ μὴ παντὶ τῷ ἐπιλόγῳ προσεοικότα ὑπάρχει· ἐκ δὲ τοῦ ψευδοῦς, ὅταν μὴ 10 κατὰ πᾶν συμβαίῃ· ὡς φησὶν ὁ μυθογράφος, ὅτι οἱ τῶν πλειόνων ὀρεγόμενοι καὶ τῶν ὄντων στερισκονται· οὐ γὰρ αἰὲ τοῦτο ἀληθές ἐστίν· ἐκ δὲ τῶν ἐναντίων τόπων κατασκευάσομεν ἀνακεφαλαιουῦσθαι δὲ χρή· ὅταν πολλὰ καὶ ἰσχυραὶ ὡσιν ἀνασκευαὶ καὶ κατασκευαί· ἐπεὶ ὅταν 15 ὀλίγαι καὶ ἀσθενεῖς, οὐ παραληπτέον⁵¹ τὴν ἀνακεφαλαιώσιν· χρησόμεθα δὲ ἐνταῦθα καὶ τῷ⁵² διασύρειν⁵³, καὶ ἀυξήσειςιν, καὶ μειώσειςιν, καὶ παρεκβάσει, καὶ ἔθεισι⁵⁴, καὶ ἀπλῶς πάσαις ταῖς ἰδέαις τῶν λόγων⁵⁵· καθάπερ γὰρ εἶπομεν, σμικρὸν διαλλάττει τὸ γύμνασμα 20 τοῦτο δικανικῆς ὑποθέσεως· οἱ δ' αὐτοὶ τόποι χρησιμαὶ καὶ πρὸς τὴν τῶν διηγημάτων ἀνασκευὴν τε καὶ κατασκευὴν.

est in Med. Rom. Camer. 50 Med. et edd. δείκνυμεν. marg. Vict. δείκνύομεν. 51 Negatio hic irrepsit contra sensum mentemque scriptoris; nisi forte et hic putamus scripsisse: ἀσθενεῖς ὡσιν. Scheff. Ludit vir bonus in negatione seu ejicienda seu addenda; nihil sanius hoc loco. 52 Edd. Rom. Cam. τό. marg. Vict. τῷ. 53 Med. Camer. αἰξίς. [sine praecedente καὶ] ἢ μειώσ. 54 Rom. Camer. ἤθεισι. Scheff.: „Memorat hic ἰδέας λόγων, ut mox ipse testatur. at τὰ ἔθη nunquam in hoc censu. Scribe καὶ ἔθεισι“. [credo ἐκθίσει]. 55 Med. ταῖς τῶν λόγων ἰδέαις.

Cap. IV.

16

Περὶ διηγήματος.

Διήγημά ἐστι λόγος ἐκδητικὸς¹ πραγμάτων γεγόνω-
των, ἢ ὡς γεγόνωτων· στοιχεῖα δὲ τῆς διηγήσεως εἰσιν
ἕξ· τὸ τε πρόσωπον, εἴ τε ἐν εἴῃ, εἴ τε πλείω· καὶ τὸ
5 πρᾶγμα τὸ πραχθέν ὑπὸ τοῦ προσώπου, καὶ ὁ τόπος, ἐν
ὧ ἢ πρᾶξις, καὶ ὁ χρόνος, καθ' ὃν ἢ πρᾶξις, καὶ ὁ τρό-
πος τῆς πράξεως, καὶ ἔχτον, ἢ τούτων αἰτία· τούτων δὲ
ὄντων τῶν ἀνωτάτω στοιχείων, ἕξ ὧν συμπληροῦται ἡ
τελεία διήγησις, ἕξ ἀπάντων αὐτῶν καὶ τῶν συνεδρευόν-
10 των² αὐτοῖς συνέστηκεν. Ἐλλιπὴς δὲ ἐστὶν ἢ τινος τού-
των ἐπιδέουσα· παρακολουθεῖ δὲ τῶ μὲν προσώπῳ, γέ-
νος, φύσις, ἀγωγή, διάθεσις, ἡλικία, τύχη, προαίρεσις,
πρᾶξις, λόγος, θάνατος, τὰ μετὰ θάνατον τῶ δὲ πρά-
γματι, μέγα ἢ μικρὸν, κινδυνῶδες ἢ ἀκίνδυνον, δυνατόν
13 ἢ ἀδύνατον, ῥάδιον ἢ δυσχερές, ἀναγκαῖον ἢ οὐκ ἀναγκ-
καῖον, συμφέρον ἢ ἀσύμφορον, δίκαιον ἢ ἀδίκον, ἐνδο-
ξον ἢ ἄδοξον τῶ δὲ χρόνῳ παρέπεται, τὸ παρεληλυθός,
τὸ ἐνεστὸς³, τὸ μέλλον, τί πρῶτον, ἢ δεύτερον, καὶ τὰ⁴
ἕξῃς ἢ τί τῶ καθ' ἡμᾶς βίῳ πρέπει, τί τῶ παλαιῷ. ἐπὶ
20 πᾶσιν αἱ προθεσμῖαι, ἃς κατὰ κοινὸν ἢ κατ' ἰδίαν ἄν-
θρωποι συντίθενται· ἔπειτα χειμῶνος ὄντος, ἢ ἔαρος,
θέρους, ἢ μετωπύρου, νυκτὸς οὔσης, ἢ μεθ' ἡμέραν· ἐκ-
κλησίας οὔσης ἐγένετο τὸ πρᾶγμα, ἢ πομπῆς, ἢ ἑορτῆς·
καὶ πότερον γάμων ὄντων, ἢ φίλων ὑποδοχῆς, ἢ πένθους,
25 ἢ τοιαύτης βιωτικῆς περιστάσεως. τῶ δὲ τόπῳ παρακο-
λουθεῖ μέγεθος, διάστημα, γειτνιῶσα πόλις, ἢ χώρα εἰ⁵

1 Schol. ἦτοι ἀπαγγελτικὸς. 2 Sunt hic συνεδρευόντα, quae
mox παρακόλουθα. Scheff. 3 Med. ἐνεστώς. 4 Med.
Rom. Camer. τά. Heins. τό. 5 εἰ Med. Rom. Camer. om-
posuit Heins. Excidit etiam Sopat. ζητήμ. p. 357. ἔπειτα εἰ
ἐφοβοῦ, ἄλλως ἴδει διαλύσαι τὸν φόβον. Ald. et Vind. εἰ om.

ἑρὸς ἦν ὁ τόπος, ἢ βέβηλος ἴδιος, ἢ ἀλλότριος ἔρημος, ἢ οἰκούμενος ὄχυρός⁶, ἢ⁷ ἐπιθφαλῆς, πεδινός⁸, ἢ ὄρει-
 νός⁹ ἀνδρος, ἢ κάθυγρος ψιλός, ἢ δεινῶδης· καὶ πάν-
 τα τὰ παραπλήσια τῷ δὲ τρόπῳ, ἑκαυσίως⁹ ἢ ἀκουσίως·
 ἑκάτερον δὲ εἰς τρία διακρεῖται· τὸ μὲν ἀκούσιον εἰς ἄ-⁵
 γνοικαν, καὶ τύχην, καὶ ἀνάγκην· τὸ δὲ ἐκούσιον, πότερον
 βία γέγονεν, ἢ λάθρα, ἢ ἀπάτη· τῇ δὲ αἰτία τῶν πρά-
 ξων παρέπεται, πότερον ἔνεκεν ἀγαθῶν κτήσεως γέγονεν,
 ἢ χάριν κακοῦ ἀπαλλαγῆς· ἢ διὰ φιλίαν, ἢ διὰ γυναῖκα,
 ἢ τέκνων χάριν, ἢ διὰ τὰ πάθη, θυμὸν, ἔρωτα, μῖσος,¹⁰
 φθόνον, ἔλσον, μέθην, καὶ τὰ τούτοις ὅμοια· ἀρεταὶ δὲ
 διηγήσεως τρεῖς, ἀσφήνεια, συντομία, πιθανότης. Διὸ
 κάλλιστον¹⁰ μὲν, εἰ δυνατόν ἐστίν, ἀπάσας τὰς ἀρετάς¹⁷
 ἔχειν¹¹ τὴν διήγησιν· ἐὰν δὲ τοῦτο ἀμήχανον εἴη, τὸ μὴ
 ἐναντίαν εἶναι πῶς τὴν συντομίαν τῇ τε σαφηνείᾳ καὶ τῇ¹⁵
 πιθανότητι· ταῦ δὲ¹² κατελείγοντος μᾶλλον στοχαστέον
 οἶον, εἰ μὲν ἢ τὸ πρῶγμα φύσει περισχελές, ἐπὶ τὴν σα-
 φηνείαν ἰτέον καὶ πιθανότητα· εἰ δὲ ἀπλοῦν, καὶ μὴ πο-
 λύπλοκον, ἐπὶ τὴν συντομίαν, καὶ τὴν πιθανότητα, δεῖ
 γὰρ ἔχσθαι αἰετὸ τοῦ πιθανοῦ ἐν τῇ διηγήσει· ταῦτο γὰρ²⁰
 αὐτῆς μάλιστα ἴδιον ὑπάρχει· καὶ τούτου μὴ προσόντος
 αὐτῇ, ὅσῳ¹³ ἂν σαφὴς καὶ συντομὸς ἦ, τοσούτῳ μᾶλλον

6 Med. ἔχυρός. Confunduntur hae formae: Menand. διαίρ.
 ἐπιδαικτ. p. 616, ὄχυρότερον τοῖς βασιλέως ὄπλοις τετειχίμεθα.
 Par. ἔχυρώτερον. Joseph. bell. Jud. VII. 1. 7. τίνα τρόπον ὄ-
 χυράς οὕτως. Par. 1428, ἔχυράς. VII. 6. 7. ἅπασί τε τὴν ἐλπίδα
 νίκης ἔχυράς παρασχεῖν δυνάμεων οὐχ ὑπῆρξ. Par. 1423. ἅπασι
 τοῖς ἐλπίδα κ. ὄχυράς παρμαχεῖν δυναμένοις. 7 ἢ Camer. om.
 8 Med. Rom. Cam. πεδινός. Heins. πεδινής. 9 Med. ἀκου-
 σίως ἢ ἐκουσίως. 10) Marg. Vict. κάλλιστα. 11 Med. Rom.
 Camer. ἔχειν δεῖ. Heins. δεῖ eiecit, recte opinor. 12 τε Med.
 Rom. Camer. om. posuit Heins. 13 Rom. Camer. ὅσον.
 Med. marg. Vict. Heins. ὅσῳ. Ita Vita Josephi c. 43. ὅσονπερ
 ἐγένεσκε ἀπεύδοντά με. Par. 1423. ὅσῳπερ. vide de hac confu-

ἀπιστοτέρα τοῖς ἀκούουσι καταφαίνεται. ἂν δὲ τὸ πρᾶγμα
 φύσει πιθανὸν ἢ, χρηστίον πῆ μὲν τῇ συντομίᾳ, τὸ¹⁴ δὲ
 πλεῖστον τοῖς κατασκευάζουσι καὶ εἰς πιθανότητα ἄγουσι τὸ
 προκείμενον· ἔτι δὲ τὰ μὲν λυπήθοντα τοὺς ἀκουσομένους
 5 συντομώτατα διηγητίον, ὡς Ὅμηρος, κεῖται Πάτροκλος.
 Τοῖς δὲ εὐφραίνουσιν ἐν διατριπτίον, ὡσπερ ὁ αὐτὸς ποιητῆς
 τοῖς Φαίαξιν¹⁵ οὖσιν φιλομύθοις πεποίηκε τὸν Ὀδυσσεά
 μετὰ πολλῆς ἀκριβείας καὶ σχολῆς τὰ καθ' ἑαυτὸν διηγούμε-
 νον. Σαφῆς δὲ ἡ διήγησις γίνεται διχόθεν ἐξ αὐτῶν
 10 τῶν ἀπαγγελλομένων πραγμάτων, καὶ ἐκ τῆς λέξεως τῆς
 ἀπαγγελίας, ἧς τὰ πράγματα· ἐκ μὲν οὖν τῶν πραγμά-
 των, ὅταν λεγόμενα τὰ πράγματα μὴ τὴν κοινὴν ἐκφεύγη
 διάνοιαν, οἷα τὰ ἐν τῇ διαλεκτικῇ, καὶ τὰ ἐν γεωμετρικῇ.
 ἢ ὅταν μὴ πολλὰ ὁμοῦ διηγῆται¹⁶ τις, ἀλλὰ καθ' ἕκα-
 15 στον εἰς τέλος προάγη, ὅπερ ἐγκαλοῦσι τινες τῷ Θουκυ-
 δίδῃ¹⁷. διελὼν γὰρ ἱστορίας κατὰ¹⁸ τὰ θέρη καὶ χειμῶ-
 νας, πολλάκις ἀναγκάζεται, πρὶν τελεσθῆ τὸ ὅλον πρᾶ-
 γμα, μεταβαίνειν ἐφ' ἕτερόν τι γεγονός ὑπὸ τὸν αὐτὸν

sione Jacobs. ad Achill. Tat. 650. 14 Edd. πῆ δέ. Med.
 marg. Vict. τό. 15 Ab Odyssea H. usque ad N. Scheff.

16 Edd. et Med. διηγῆται, scripsi διηγῆται. 17 Miror dili-
 gentissimum Vossium hoc inter narvos Thucydidis non con-
 numerasse. Facit tamen pluribus Dionysius Halicarnassensis
 in peculiari libello de Thucydide, qui hic consulendus.

Scheff. 18 Med. Rom. καί. marg. Vict. γρ. κατά. sic
 Camer. et Heins. frequens confusio, de qua vide epist. crit.
 p. 69. Adde, si lubet, Sopat. ζητήμ. p. 291. ὡς κατὰ τῆς πο-
 λιτείας τὴν ἱεροσυλίαν τολμήσαντα. Par. καί. p. 413. ἀλλ' ἵνα
 μείνη τις ἡμῶν κατορωφυγμένος ἐν σκότῳ, κατὰ μηδεμίαν εὐφρῆ τῶν
 κατεχόντων ἀπαλλαγὴν. scr. καί. Joseph. bell. Jud. IV. 7. 2.
 ἐκινεῖτο δὲ κατὰ τὰ ἄλλα τῆς Ἰουδαίας κλίματα τότε τῶς ἡρεμοῦν
 τὸ ληστρικόν. Par. 1425. καὶ τὰ ἀ. V. 7. 3. καὶ συνδιωχθέντες
 ἐπὶ τοῦ τείχους, καὶ μὲν τὰς συμπλοκάς ἠτιῶντο, τῆς Ῥωμαίων ἐπι-
 στήμης ὄντες ἄπειροι. Par. 1425. ἀπὸ τοῦ τείχους κατὰ μὲν τ. σ.

καιρόν· εἶτα τὸ ὑπόλοιπον τοῦ πράγματος, ἐφ' ἑτέρου
 χειμῶνος ἢ θέρους πραχθὲν διηγᾶται ἐνίαιτε δὲ καὶ τρί-
 του καὶ τετάρτου καιροῦ ἐδείθη, μέχρις ἂν εἰς τέλος
 προέλθῃ τοῦ πράγματος, οὐπερ ἐξαρχῆς διηγᾶτο, ἀεὶ τὰ
 καθ' ἕκαστον καιρὸν γινόμενα συναλαμβάνων¹⁹ τῆ⁵
 πρώτη διηγῆσει ὥστε ἅμα μὲν ἀσαφῆ, ἅμα δὲ δυσμνη-
 μόνευτα γενέσθαι τὰ πράγματα. Φυλακτέον δὲ καὶ τὸ
 μὴ συγχεῖν τοὺς χρόνους, καὶ τὴν τάξιν τῶν πραγμάτων
 ἕτι τε καὶ τὸ δις τὰ αὐτὰ λέγειν, οὐδὲν γὰρ ἦττον τῶν
 ἄλλων καὶ τοῦτο συγχεῖ τὴν διάνοιαν. παραιτητέον δὲ¹⁰
 καὶ τὸ παρεκβάσις ἐπεμβάλλεσθαι μεταξὺ διηγῆσεως μα-
 κρός. οὐ γὰρ ἀπλῶς χρῆ πᾶσαν παρατεῖσθαι, καθάπερ¹⁸
 ὁ Φίλιστος²⁰· ἀναπαύει γὰρ τὴν διάνοιαν τῶν ἀκροα-
 τῶν. ἀλλὰ τὴν τηλικαύτην τὸ μῆκος, ἢ τις ἀπαλλοτριοῖ
 τὴν διάνοιαν τῶν ἀκρωμένων, ὥστε δεῖσθαι πάλιν ὑπο-¹⁵
 μνήσεως τῶν προειρημένων ὡς Θεόπομπος²¹ ἐν ταῖς Φι-
 λιππικαῖς. δύο γὰρ πον, καὶ τρεῖς, καὶ πλείους ἱστορίας
 ὅλας κατὰ παρέκβασιν εὐρίσκομεν²², ἐν αἷς οὐχ ὅπως
 Φιλίππου, ἀλλ' οὔτε Μακεδόνοσ τινὸς ὄνομά ἐστιν. ἀσα-
 φῆς δὲ γίνεται διήγησις, παρὰ τὴν ἔλλειψιν ὧν ἐχορῆν²⁰
 ἀναγκαιῶς μνήμην ποιήσασθαι, καὶ παρὰ τὴν τῶν ἀπο-
 κερυμένων ἱστοριῶν ἀλληγορίαν. κατὰ δὲ τὴν λέξιν φυ-
 λακτέον τῷ σαφηνίζοντι, τὰ ποιητικὰ ὀνόματα λέγειν, καὶ
 πεποιημένα²³, καὶ τροπικὰ καὶ ἀρχαῖα, καὶ ξένα, καὶ
 ὀμώνυμα. ποιητικὰ μὲν οὖν ἐστίν, ὅσα τινὸς ἐξηγήσεως²⁵
 δεῖται. οἶον, κρήγυον²⁴, ἀντιφερίζειν²⁵, μάρασθαι²⁶,

19 Edd. συλλαμβάνων. Med. marg. Vict. συναλαμφ. 20
 Vide Vossii iudicium de hac re in de Hist, Gr. et Arte Hist.
 Scheff. 21 Hoc de digressionibus Theopompi iudicium
 noui opinor alias reperiri apud veteres. Scheff. 22 Cam.
 εὐρίσκομεν. Heins. εὐρήσομεν. Rom. Med. εὐρίσκομεν. 23 πε-
 ποιημένα, proprie quae quis pro se ipse format de novo. Con-
 sule Vossium in Inst. Or. l. IV. c. 1. p. 17. Scheff. 24 Quod

καὶ τὰ τοιαῦτα. πεποιημένα δὲ, οἷον κέλαδος²⁷, κόναβος²⁸, κελαρύζειν, καὶ τὰ τοιαῦτα. τροπικὰ δὲ οἷον, Τεῖχος²⁹ τριτογενεῖ ξύλιναν διδοῖ εὐρύοπα Ζεὺς. διὰ γὰρ τῆς τροπῆς ταύτης ἐσήμανεν ὁ Πύθιος τοῖς Ἀθηναίοις, ἐκλιπόντας τὴν πόλιν, εἰς τὰς ναῦς ἐμβῆναι, καὶ ταύταις οἷον τείχει χρῆσασθαι. ἀρχαῖα δὲ τὰ παλαι μὲν συνήθη, νῦν δὲ ἐκλελοιπότε· ὡς λέγει Δημοσθένης, ἐν τῷ κατὰ Ἀριστοκράτους περὶ τοῦ Δράκοντος νόμου τόδε μὴδ' ἀποιναῶν³⁰, μὴδὲ χρήματα πράττεσθαι, τὰ γὰρ χρήματα³¹ ἀποινα ἄνομαζον οἱ παλαιοί, ξένα δὲ τὰ ἑτέροις μὲν ἐπιχώρια, τοῖς δὲ ἄλλοις οὐ συνήθη· ὡς εἴ τις ἀγορὰν ὀνομάζει τὸν λιμένα, καθάπερ Θετταλοὶ³², ἢ κείναν³³, ἀντὶ τοῦ ἐρωμέναν³⁴, ὡς Κρήτες. ὁμώνυμα δὲ

habet Homerus Iliad. A. et Porphyrius exponit ἀγαθόν, ut est auctor Eustathius, Adde Hesychium, ubi male scribitur κρήμον, quod jam viri docti annotarunt. Interpretatio apud nostrum parum bona est. Scheff, 25 Meminit Hesychius, Eustathius, Suidas etc. Scheff, Med. Rom. ἀλλερίζειν. Camer, Heins. ἀντιφερίζειν. 26 Eustathius ad Iliad. O. μύρασθαι τὸ διὰ χειρὸς μάχεσθαι. Scheff. ed. Rom. μάρασθαι, corr. Vict. idem ad marg. „Haec verba sunt accommodata generi demonstrativo. Cicero in Partit. 352.“ 27 Quod usurpat Homerus Iliad. I. a se ipso formatum, ut opinor, sicut caetera. Interpretis adjectamentum nil huic facit. Scheff. 28 κόναβος, κελαρύζειν. utrumque Homeri est, alterum ex Od. K., alterum ex Od. Σ. Scheff. Med. Rom. κελαρύζει. Camer, κελαρύζει. Heins. κελαρύζειν, 29 Est versus Apollinis Delphici apud Herodotum lib. VII., ubi vide integrā historiam. Scheff. — Med. Rom. Τριτογενεῖη. 30 Med. Rom. τόδε, μὴδ' ἀποινα μὴ χρήματα. marg. Vict. γρ. τὸ δὲ μὴδ' ἀποιναῶν. Camer. μὴδ' ἀποιναῶν, μὴ χρήματα. 31 Notandum hoc, nam plerique aliter. Phavorinus: ἀποινα τὰ δῶρα, ἔστι δὲ ἀντὶ τινὸς κτήματα, ubi nescio, annon legi debeat κτήματα, si non χρήματα. Scheff. 32 Hesychius: Θετταλοὶ καὶ τὸν λιμένα ἀγορὰν καλοῦσιν. Scheff. 33 Hoc tali sensu alibi legisse non re-

ἔστιν, ὃν φωνή μὲν καὶ ὄνομα τὸ αὐτὸ, ἕτερον δὲ τὸ ση-
 μαινόμενον ὑπὸ τῆς φωνῆς, οἷον παῖς· σημαίνει γὰρ καὶ
 τὸν υἱὸν, καὶ τὸν καθ' ἡλικίαν παιδα, καὶ τὸν δούλον.
 Ἄσαφῆ δὲ τὴν ἑρμηνείαν ποιῶ καὶ ἡ λεγομένη ἀμφιβολία
 πρὸς τῶν διαλεκτικῶν, παρὰ τὴν κοινὴν τοῦ ἀδαιφίτου τε
 καὶ διηρημένου, ὡς ἐν τῷ· ἀνλητρίς πεισοῦσα δημοσία
 ἔστω· ἐν μὲν γὰρ τί ἐστι τὸ ὑφ' ἐν καὶ ἀδαιφίτου, ἀν-
 λητρίς ἔστω πεισοῦσα δημοσία, ἕτερον δὲ τὸ διηρημένον,
 ἀνλητρίς παῖς οὔσα ἔστω δημοσία· ἐτι δὲ καὶ ὅταν τι μὲ-
 ριον ἄθλον ἦ, μετὰ τίνος³⁵ συντίτακται, οἷον· οὐκ ἐν ταύ- 10
 ροις ὁ Ἡρακλῆς μάχεται. σημαίνει γὰρ δύο· οὐχὶ κενταύ-
 ροις ὁ Ἡρακλῆς μάχεται, καὶ οὐχὶ ἐν³⁶ ταύροις ὁ Ἡρα- 19
 κλῆς μάχεται· ὁμοίως δὲ ἄσαφῆς γίνεται φράσις, καὶ ὅταν
 τι σημαῖνον μέριον ἄθλον ἦ, μετὰ τίνος συντίτακται· οἷον,

Οἱ δὲ³⁷ καὶ ἀχνύμενοι περ' ἐπ' αὐτῷ ἕδῃ γέλασαν. 15

ἀμφίβολον γὰρ, πότερον ἐπὶ τῷ Θερασίτῃ ἀχνύμενοι, ὅπερ
 ἔστι ψεῦδος, ἢ ἐπὶ τῇ καθολικῇ³⁸ τῶν νεῶν· καὶ πάλιν,

Ἄθμον Ἐρεχθίδος μεγαλήτορος, ὃν ποτ' Ἀθήνη

ἔρεψε Διὸς θυγάτηρ, τίς³⁹ δὲ ζείδωρος ἄρουρα.

πότερον τὸν δῆμον, ἢ τὸν Ἐρεχθίδα φησὶν ὑπὸ τῆς Ἀθη- 20
 νᾶς τραφῆναι, καὶ ταχεῖν τὴν γῆν. Παρὰ ταύτην δὲ τὴν
 ἀμφιβολίαν τὰ Ἡρακλείτου⁴⁰ τοῦ φιλοσόφου βιβλία
 σκοτεινὰ γέγονε κατακόρως αὐτῇ χρησαμένου, ἥτοι ἐξ-

corder. SchEFF. Legendum potius κλεινόν, teste Hesychio s. v. φιλήτωρ, Ephoro apud Strab. X. p. 483, e. Doxopater, qui haec exempla omnia in commentariis suis ad Aphth. transtulit, hoc unum omittit, substituto alio: ὡσπερ ἄγορᾶν λέγουσι μὲν Θερτα-
 λοὶ τὸν λιμένα, ἄλλων δὲ τὸν ἐράμιον. 34 Rom., ἐράμιον, marg. Vict, Med., ἐράμιον, Cam, Heins, ἐράμιον. 35 Cam. h. l. et paullo post Rom, et Cam, μετὰ τίνος, 36 ἐν Med. Cam. Heins, om., recepi ex Rom. 37 II, β, 270, 38 Ed. Rom. καθολικῇ, ut Doxopatri eod. Vind., corr. marg. Vict, 39 τίς δὲ ζείδ. ἤ, absunt a Med, Rom, Cam, [II, β, 548.] 40 Notandum, quod obscuritatem istam dicat ex orationis vitio, eo praesertim, quod amphiboliam vocant, provenisse. SchEFF.

καὶ τὰ τοιαῦτα. πεποιημένα δέ, οἷον κέλαδος²⁷, κόνα-
 βος²⁸, κελαρύζειν, καὶ τὰ τοιαῦτα. τροπικὰ δέ, οἷον, Τει-
 χος²⁹ τριτογενεῖ ξύλιναν διδοῖ εὐρύοπα Ζεὺς. διὰ γὰρ
 τῆς τροπῆς ταύτης ἐσήμανεν ὁ Πύθιος τοῖς Ἀθηναίοις,
 ἔκλιπόντας τὴν πόλιν, εἰς τὰς ναῦς ἐμβῆναι, καὶ ταύταις
 οἷαν τείχει χρήσασθαι. ἀρχαῖα δὲ τὰ πάλαι μὲν συνήθη,
 νῦν δὲ ἐκλελοιπότε· ὡς λέγει Δημοσθένης, ἐν τῷ κατὰ
 Ἀριστοκράτους περὶ τοῦ Ἀράκοντος νόμου τόδε· μηδ'
 ἀποιᾶν³⁰, μηδὲ χρήματα πράττεσθαι, τὰ γὰρ χρήμα-
 10 τα³¹ ἄποινα ὠνόμαζον οἱ παλαιοί, ξένα δὲ τὰ ἑτέροις
 μὲν ἐπιχώρια, τοῖς δὲ ἄλλοις οὐ συνήθη· ὡς εἴ τις ἀγο-
 ρὰν ὀνομάζει τὸν λιμένα, καθάπερ Θετταλοὶ³², ἢ κεί-
 ναν³³, ἀντὶ τοῦ ἐρωμένου³⁴, ὡς Κρήτες. ὁμώνυμα δέ

habet Homerus Iliad. A. et Porphyrius exponit ἀγαθόν, ut est auctor Eustathius, Adde Hesychium, ubi male scribitur κρή-
 γιον, quod jam viri docti annotarunt. Interpretatio apud no-
 strum parum bona est. Scheff, 25 Meminit Hesychius, Eustathius, Suidas etc. Scheff, Med. Rom. ἀλλερίζειν. Camer. Heins. ἀντιφερίζειν. 26 Eustathius ad Iliad. O. μύρασθαι τὸ διὰ χειρὸς μάχεσθαι. Scheff. ed. Rom. μάρασθαι, corr. Vict. idem ad marg. „Haec verba sunt accommodata generi demonstrativo. Cicero in Partit. 352.“ 27 Quod usurpat Homerus Iliad. I. a se ipso formatum, ut opinor, sicut caele-
 ra. Interpretis adjectamentum nil huic facit. Scheff. 28 κόναβος, κελαρύζειν. utrumque Homeri est, alterum ex Od. K., alterum ex Od. Σ. Scheff. Med. Rom. κελλαρύζειν. Camer. κελαρύζειν. Heins. κελαρύζειν, 29 Est versus Apollinis Delphici apud Herodotum lib. VII., ubi vide integrum. Scheff. — Med. Rom. Τριτογενεῖη. 30 Med. Rom. ἀποιᾶν, marg. Vict. γρ. τὸ δὲ ἀποιᾶν. Camer. μηδ' ἀποιᾶν. 31 Notandum est, quod nonnulli scriptores plerique aliter. Phavorinus ἀποινα τὰ δῶρα κτίσματα, ubi nescio, quid sibi velit. Scheff. 32 H. e. Θετταλοὶ καλοῦσιν. Scheff.

ἔστιν, ὃν φωνὴ μὲν καὶ ὄνομα τὸ αὐτὸ, ἕτερον δὲ τὸ ση-
 ματιζόμενον ὑπὸ τῆς φωνῆς, ὡς οὐκ αἰετὸς σημαίνει γὰρ καὶ
 τὸν υἱόν, καὶ τὸν καθ' ἡλικίαν παῖδα, καὶ τὴν δοῦλον.
 Ἄσαφῆ δὲ τὴν ἑμπνησίαν ποιεῖ καὶ ἡ λεγομένη ἀμφιβολία
 πρὸς τῶν διαλεκτικῶν, παρὰ τὴν ποσὴν τοῦ ἀδιακρίτου αὐ-
 τοῦ καὶ δεηρημένου, ὡς ἐν τῇ αὐλητρὶς ποσοῦσα δημοσί-
 ας εἶναι· ἐν μὲν γὰρ τὴν ἐστὶ τὸ ἄφ' ἐν καὶ ἀδιακρίτου, αὐ-
 λητρὶς εἶναι ποσοῦσα δημοσία, ἕτερον δὲ τὸ δεηρημένου,
 αὐλητρὶς καὶ οὐσα εἶναι δημοσία· οἱ δὲ καὶ ἴσον πρὸς
 αὐτὸν ἀδηλον ἔστι, μετὰ τινος ἢ συστίκται, ὡς ἐν τῇ καὶ τῇ
 ροίς ὁ Ἡρακλῆς μάχεται. σημαίνει γὰρ ἄφ' αὐτῆς ποσὴς
 ροίς ὁ Ἡρακλῆς μάχεται, καὶ οἴχι ἐν τῇ ταύτης ἢ Ἡρακ-
 κλῆς μάχεται ὁμοίως δὲ ἀσαφῆς γίνεται φωνή, καὶ ἴσον
 τὴν σημαίνει μόνον ἀδηλον ἢ κατὰ τὴν συστίκται ἴσον.
 Οἱ δὲ 37 καὶ ἐπισημαίνει καὶ ἐν τῇ αὐτῇ αὐτῇ γινώσκω. 36
 ἀμφιβολοῦ γὰρ, ποσὴν ἐκ τῆς φωνῆς ἐπισημαίνει ἴσον
 ἔστι φωνή, ἢ ἐν τῇ ποσὴς 38 τὴν ποσὴν αὐτῆς αὐτῆς,
 ἴσον ἴσον ἀσαφῆς, καὶ 39 ἢ ἀσαφῆς ἀσαφῆς
 ποσὴν τὴν ποσὴν, ἢ καὶ ἴσον ἀσαφῆς ποσὴν αὐτῆς αὐτῆς
 νῆς τραπέζης, καὶ ποσὴν τῆς γῆς, ἀσαφῆς αὐτῆς αὐτῆς
 ἀμφιβολοῦ τὴν Ἡρακλῆς αὐτῆς αὐτῆς αὐτῆς
 αὐτῆς αὐτῆς αὐτῆς αὐτῆς αὐτῆς αὐτῆς αὐτῆς αὐτῆς αὐτῆς αὐτῆς

cordor. Se
 φιλίτης, Ep
 exempla an
 marg. Viet. M
 A. L. et pralle
 Cit. Heine, e
 Rom. sub
 19 eine de
 Notandum,
 so yrac
 nt,
 yon

λου, ἢ δοῦλον ἀντ' ἐλευθέρου· ἀκριβέστερον δὲ μικρὸν ὑ-
 στερον περὶ τῆς σαφηνείας ἐν τῷ περὶ διηγμάτος ῥηθῆ-
 σεται· τὸ δὲ ἀπίθανόν ἐστι, τὸ δυνατόν μὲν γενέσθαι, ἢ
 λελέχθαι⁴³, ἀπιστούμενον δὲ, εἰ γέγονεν, ἢ εἴρηται· ἦτοι
 5 διὰ πρόσωπον, ἐφ' ᾧ ἢ πράξις ἢ ὁ λόγος ἀναφέρεται
 ἢ διὰ τὸν τόπον, ἐν ᾧ λέγεται γενέσθαι τι ἢ εἴρησθαι ἢ
 διὰ τὸν χρόνον, καθ' ὃν λέγεται τι γενέσθαι, ἢ λελέχθαι·
 ἢ διὰ τὸν τρόπον τῆς πράξεως, ἢ τοῦ λόγου· ἢ διὰ τὴν
 αἰτίαν τῶν αὐτῶν τούτων, λεγόντων ἡμῶν, ὅτι οὐκ εἰκός
 10 ἐστι τὸν τοιοῦτον⁴⁴ τόδε τι πράξαι, ἢ τόδε τι εἰπεῖν, ἐν
 τούτῳ τῷ τόπῳ, ἢ κατὰ τοῦτον τὸν τόπον, ἢ χρόνον, ἢ
 τοῦτον τὸν τρόπον, ἢ διὰ ταύτην τὴν αἰτίαν· ὁ αὐτὸς δὲ
 λόγος ἐστὶ καὶ περὶ τοῦ ἀπρεπούς⁴⁵. Τὸ ἄλλπες, ἢ τὸ
 πλεονάζον ἐστίν, ὅταν τι τῶν ῥηθῆσεν δυνάμενων
 15 παραλίπη, ἢ εἴπη⁴⁶ τι μηδὲν ὄν, οἷον ἢ πρόσωπον, ἢ
 πρᾶγμα, ἢ χρόνον, ἢ τρόπον, ἢ τόπον, ἢ αἰτίαν, ἢ τι
 τῶν τοιούτων· τὸ δὲ ἀσυνηθές ἐστι, τὸ παρὰ τὴν πεπι-
 στευμένην ἱστορίαν, ἢ⁴⁷ τὸ παρὰ τὰς κοινὰς ὑπολήψεις
 λεγόμενον οἶόν, εἴ τις τοὺς ἀνθρώπους μὴ πεπλάσθαι
 20 εἴποι ὑπὸ τοῦ Προμηθεύς⁴⁸, ἀλλ' ὑπ' ἄλλου τινὸς τῶν
 θεῶν, ἢ τὸν ὕιον φρόνιμον εἴποι, ἢ ἀνόητον τὴν ἀλώ-
 πεκα· ὁ δὲ⁴⁹ ἐκ τοῦ μαχομένου τόπος τοιοῦτός ἐστιν,
 ὅταν δείξωμεν αὐτὸν ἑαυτῷ μαχομένον τὸν μυθογράφον·
 τούτῳ δὲ χρηστέον, οὐκ ἐν ἀρχῇ, ἀλλ' ὅταν τι τῶν μέ-
 25 σων ἢ τελευταίων ἀνασκευάζωμεν, ἔπειτα καὶ ἐναντίον
 αὐτὸ δείκνύωμεν⁵⁰ τοῖς προειρημένοις. ἀπό γε μὴν τῆς

Med. Camer. ὄντα. 43 Camer. ἐλελέχθαι. 44 Med. Rom.
 Camer. τῷ τοιοῦτῳ. Heins. τὸν τοιοῦτον. 45 Camer. ἀπρεπούς
 τὸ ἄλλπες. 46 Med. εἴποι. 47 Med. Rom. Camer. ἦ. Heins.
 καί. 48 Nota, haec referri inter ea, quae fide dignis tradita
 sint historiis, et communem mereantur approbationem. Liqueet
 enim, etiam paganis non omnino omnia de formatione primi
 hominis a Deo fuisse incognita. Scheff. 49 δὲ Heins. om.

τάξεως ἐπιχειρήσομεν, ἐλέγχοντες, ἅ μὲν ἔδει πρῶτον ἐν τῷ μύθῳ ῥηθῆναι, οὐκ ἐν πρώτοις ἀπηγγεμένα· ἅ δὲ ἐπὶ τελευτῆς, ἀλλαγῶς προκειμένα· καὶ ὅλως ἕκαστον ὡς ἂν δυναίμεθα, οὐ κατὰ τὴν προσήκουσαν τάξιν εἰρημένον· καὶ μὴν καὶ ὁ ἐκ τοῦ ἀσυμφόρου τόπος σαφής ἐστιν, ⁵ ὧ καὶ μᾶλλον χρησόμεθα εἰς ἀνασκευὴν ταῦ ἐπιλόγου· οἱ δὲ ἐκ τοῦ ἀνομοίου, καὶ τοῦ ψευδοῦς μόνον εἰσὶ τοῦ ἐπιλόγου ἀνασκευαστικοί· ἐκ μὲν οὖν τοῦ ἀνομοίου, ἐπειδὴν τὰ ἐν τῷ μύθῳ κατὰ μηδέν, ἢ μὴ παντὶ τῷ ἐπιλόγῳ προσεικότα ὑπάρχει· ἐκ δὲ τοῦ ψευδοῦς, ὅταν μὴ ¹⁰ κατὰ πᾶν συμβαίῃ· ὡς φησὶν ὁ μυθογράφος, ὅτι οἱ τῶν πλειόνων ὀρεγόμενοι καὶ τῶν ὄντων στεριάσκονται· οὐ γὰρ αἰεὶ τοῦτο ἀληθές ἐστιν· ἐκ δὲ τῶν ἐναντίων τόπων κατασκευάσομεν ἀνακεφαλαιοῦσθαι δὲ χρή· ὅταν πολλαὶ καὶ ἰσχυραὶ ὦσιν ἀνασκευαὶ καὶ κατασκευαί· ἐπεὶ ὅταν ¹⁵ ὀλίγαι καὶ ἀσθενεῖς, οὐ παραληπτέον ⁵¹ τὴν ἀνακεφαλαίωσιν χρησόμεθα δὲ ἐνταῦθα καὶ τῷ ⁵² διασύρειν ⁵³, καὶ αὐξήσεις, καὶ μειώσεις, καὶ παρεκβάσει, καὶ ἔθεισι ⁵⁴, καὶ ἀπλῶς πάσαις ταῖς ἰδέαις τῶν λόγων ⁵⁵· καθάπερ γὰρ εἶπομεν, σμικρὸν διαλλάττει τὸ γύμνασμα ²⁰ τοῦτο δικανικῆς ὑποθέσεως· οἱ δ' αὐτοὶ τόποι χρήσιμοι καὶ πρὸς τὴν τῶν διηγημάτων ἀνασκευὴν τε καὶ κατασκευὴν.

est in Med. Rom. Camer. 50 Med. et edd. δεικνυμεν. marg. Vict. δεικνύωμεν. 51 Negatio hic irrepsit contra sensum mentemque scriptoris; nisi forte et hic putamus scripsisse: ἀσθενεῖς ὦσιν. Scheff. Ludit vir bonus in negatione seu ejicienda seu addenda; nihil sanius hoc loco. 52 Edd. Rom. Cam. τό. marg. Vict. τῷ. 53 Med. Camer. αὐξίς. [sine praecedente καὶ] ἢ μειώσις. 54 Rom. Camer. ἤθεισι. Scheff.: „Memorat hic ἰδίας λόγων, ut mox ipse testatur. at τὰ ἔθει nunquam in hoc censu. Scribe καὶ ἔθεισι“. [credo ἐκθέσει]. 55 Med. ταῖς τῶν λόγων ἰδέαις.

Cap. IV.

16

Περὶ διηγήματος.

Διήγημά ἐστι λόγος ἐκθετικὸς¹ πραγμάτων γεγονότων, ἢ ὡς γεγονότων· στοιχεῖα δὲ τῆς διηγήσεως εἰσιν ἕξ· τὸ τε πρόσωπον, εἴ τε ἐν εἴῃ, εἴ τε πλείω· καὶ τὸ
 5 πρᾶγμα τὸ πραχθέν ὑπὸ τοῦ προσώπου, καὶ ὁ τόπος, ἐν ᾧ ἢ πρᾶξις, καὶ ὁ χρόνος, καθ' ὃν ἢ πρᾶξις, καὶ ὁ τρόπος τῆς πράξεως, καὶ ἔκτον, ἢ τούτων αἰτία· τούτων δὲ ὄντων τῶν ἀνωτάτω στοιχείων, ἕξ ὧν συμπληροῦνται ἡ
 10 τελεία διήγησις, ἕξ ἀπάντων αὐτῶν καὶ τῶν συνεδρευόντων² αὐτοῖς συνέστηκεν. Ἐλλιπὴς δὲ ἐστὶν ἢ τινος τούτων ἐπιδιόουσα· παρακολουθεῖ δὲ τῷ μὲν προσώπῳ, γένος, φύσις, ἀγωγή, διάθεσις, ἡλικία, τύχη, προαίρεσις, πρᾶξις, λόγος, θάνατος, τὰ μετὰ θάνατον τῷ δὲ πράγματι, μέγα ἢ μικρὸν, κινδυνῶδες ἢ ἀκίνδυνον, δυνατόν
 13 ἢ ἀδύνατον, ῥᾶδιον ἢ δυσχερὲς, ἀναγκαῖον ἢ οὐκ ἀναγκαῖον, συμφέρον ἢ ἀσύμφερον, δίκαιον ἢ ἀδίκον, ἐνδοξον ἢ ἄδοξον τῷ δὲ χρόνῳ παρέπεται, τὸ παρεληλυθὸς, τὸ ἐνεστὸς³, τὸ μέλλον, τὶ πρῶτον, ἢ δευτέρον, καὶ τὰ⁴ ἕξῃς ἢ τὶ τῷ καθ' ἡμᾶς βίῳ πρέπει, τὶ τῷ παλαιῷ. ἐπὶ
 20 πᾶσιν αἱ προθεσμῖαι, ἃς κατὰ κοινὸν ἢ κατ' ἰδίαν ἄνθρωποι συντίθενται· ἔπειτα χειμῶνος ὄντος, ἢ ἔαρος, θέρους, ἢ μετωπῶρον, νυκτὸς οὔσης, ἢ μετ' ἡμέραν ἐκκλησίας οὔσης ἐγένετο τὸ πρᾶγμα, ἢ πομπῆς, ἢ ἑορτῆς· καὶ πότερον γάμων ὄντων, ἢ φίλων ὑποδοχῆς, ἢ πένθους,
 25 ἢ τοιαύτης βιωτικῆς περιστάσεως. τῷ δὲ τόπῳ παρακολουθεῖ μέγεθος, διάστημα, γειτνιώσα πόλις, ἢ χώρα εἰ⁵

1 Schol. ἦτοι ἀπαγγελτικὸς. 2 Sunt hic συνεδρευόντα, quae mox παρακόλουθα. Scheff. 3 Med. ἐνεστώεις. 4 Med. Rom. Camer. τά. Heins. τό. 5 εἰ Med. Rom. Camer. om. posuit Heins. Excidit etiam Sopat. ζητήμ. p. 357. ἔπειτα εἰ ἐφοβοῦ, ἄλλως ἴδει διαλύσαι τὸν φόβον. Ald. et Vind. εἰ om.

ιερός ἦν ὁ τόπος, ἢ βέβηλος ἴδιος, ἢ ἀλλότριος ἔρημος, ἢ οἰκούμενος ὄχυρός⁶, ἢ⁷ ἐπισηφαλής, πεδινός⁸, ἢ ὄρεινός· ἀνδρος, ἢ κάθυγρος· ψιλός, ἢ δενδρώδης· καὶ πάντα τὰ παραπλήσια τῷ δὲ τρόπῳ, ἰκανσιώς⁹ ἢ ἀκουσιώς· ἐκάτερον δὲ εἰς τρία διασπείρειται· τὸ μὲν ἀκούσιον εἰς ἄ-⁵ γνοιαν, καὶ τήν, καὶ ἀνάγκην· τὸ δὲ ἰκούσιον, πότερον βία γέγονεν, ἢ λάθρα, ἢ ἀπάτη· τῇ δὲ αἰτία τῶν πράξεων παρέπεται, πότερον ἐνεκεν ἀγαθῶν κτήσεως γέγονεν, ἢ χάριν κακοῦ ἀπαλλαγῆς· ἢ διὰ φιλίαν, ἢ διὰ γυναῖκα, ἢ τέκνων χάριν, ἢ διὰ τὰ πάθη, θυμὸν, ἔρωτα, μῖσος,¹⁰ φθόρον, ἔλσον, μέθην, καὶ τὰ τούτοις ὅμοια· ἀρεταὶ δὲ διηγήσεως τρεῖς, σαφήνεια, συντομία, πιθανότης. Διὸ κάλλιστον¹¹ μὲν, εἰ δυνατόν ἐστίν, ἀπάσας τὰς ἀρετὰς¹⁷ ἔχειν¹¹ τὴν διήγησιν· ἐὰν δὲ τοῦτο ἀμήχανον εἴη, τὸ μὴ ἐναντίαν εἶναι πως τὴν συντομίαν τῇ τε σαφηνείᾳ καὶ τῇ¹⁵ πιθανότητι· ταῦ δὲ¹² κατεπείγοντος μᾶλλον στοχαστέον· οἷον, εἰ μὲν ἢ τὸ πρῶγμα φύσει περισσεύει, ἐπὶ τὴν σαφήνειαν ἰτέον καὶ πιθανότητα· εἰ δὲ ἀπλοῦν, καὶ μὴ πολὺπλοκον, ἐπὶ τὴν συντομίαν, καὶ τὴν πιθανότητα, δεῖ γὰρ ἔχουσαι αἰεὶ τοῦ πιθανοῦ ἐν τῇ διηγήσει· ταῦτο γὰρ²⁰ αὐτῆς μάλιστα ἴδιον ὑπάρχει· καὶ τούτου μὴ προσόντος αὐτῇ, ὅσῳ¹³ ἂν σαφὴς καὶ συντομος ἦ, τοσούτῳ μᾶλλον

6 Med. ἰχυρός. Confunduntur hae formae: Menand. διαίρ. ἐπιδεικτ. p. 616, ὄχυρότερον τοῖς βασιλείωσ ὄπλοισ τετεχλιμεθα. Par. ἐχυρώτερον. Joseph. bell. Jud. VII. 1. 7. τίνα τρόπον ὄχυράσ οὕτως. Par. 1428, ἰχυράσ. VII. 8. 7. ἅπασί τε τὴν ἐλπίδα νίκης ἰχυράσ παρασεῖν δυνάμεων οὐχ ὑπῆρξε. Par. 1423. ἅπασι τοῖς ἐλπίδα κ, ὄχυράσ παρασεῖν δυναμένοις. 7 ἢ Camer. om. 8 Med. Rom. Cam. πεδινός. Heins. πεδινήσ. 9 Med. ἀκουσιώς ἢ ἰκουσιώς. 10 Marg. Vict. κάλλιστα. 11 Med. Rom. Camer. ἔχειν δεῖ. Heins. δεῖ eiecit, recte opinor. 12 τe Med. Rom. Camer. om. posuit Heins. 13 Rom. Camer. ὅσον. Med. marg. Vict. Heins. ὅσῳ. Ita Vita Josephi c. 43. ὅσονπερ ἰγνώσασε σπιδουτά με. Par. 1423. ὅσῳπερ. vide de hac confu-

ἀπιστοτέρα τοῖς ἀκούουσι καταφαίνεται. ἂν δὲ τὸ πρᾶγμα
 φύσει πιθανὸν ἢ, χρηστίον πῆ μὲν τῇ συντομίᾳ, τὸ ¹⁴ δὲ
 πλεῖστον τοῖς κατασκευάζουσι καὶ εἰς πιθανότητα ἄγουσι τὸ
 προκείμενον· ἐτι δὲ τὰ μὲν λυπήσοντα τοὺς ἀκουσομένους
 5 συντομώτατα διηγητίον, ὡς Ὅμηρος, κεῖται Πάτροκλος.
 Τοῖς δὲ εὐφραίνουσιν ἐν διατριπτίον, ὡσπερ ὁ αὐτὸς ποιητῆς
 τοῖς Φαίαξιν ¹⁵ οὖσιν φιλομύθοις πεποιθεὶς τὸν Ὀδυσσεῖα
 μετὰ πολλῆς ἀκριβείας καὶ σχολῆς τὰ καθ' ἑαυτὸν διηγούμε-
 νον. Σαφῆς δὲ ἡ διήγησις γίνεται διχόθεν ἐξ αὐτῶν
 10 τῶν ἀπαγγελλομένων πραγμάτων, καὶ ἐκ τῆς λέξεως τῆς
 ἀπαγγελίας, ἧς τὰ πράγματα· ἐκ μὲν οὖν τῶν πραγμά-
 των, ὅταν λεγόμενα τὰ πράγματα μὴ τὴν κοινὴν ἐκφεύγη
 διάνοιαν, οἷα τὰ ἐν τῇ διαλεκτικῇ, καὶ τὰ ἐν γεωμετρίᾳ.
 ἢ ὅταν μὴ πολλὰ ὁμοῦ διηγῆται ¹⁶ τις, ἀλλὰ καθ' ἕκα-
 15 στον εἰς τέλος προάγη, ὅπερ ἐγκαλοῦσί τινες τῷ Θουκυ-
 δίδῃ ¹⁷· διελὼν γὰρ ἱστορίας κατὰ ¹⁸ τὰ θέρη καὶ χειμῶ-
 νας, πολλάκις ἀναγκάζεται, πρὶν τελεσθῆ τὸ ὅλον πρᾶ-
 γμα, μεταβαίνειν ἐφ' ἕτερόν τι γεγονός ὑπὸ τὸν αὐτὸν

sione Jacobs. ad Achill. Tat. 650. 14 Edd. πῆ δέ. Med.

marg. Vict. τό. 15 Ab Odyssea H. usque ad N. Scheff.

16 Edd. et Med. διηγῆται, scripsi διηγῆται. 17 Miror dili-

gentissimum Vossium hoc inter narvos Thucydidis non con-

numerasse. Facit tamen pluribus Dionysius Halicarnassensis

in peculiari libello de Thucydide, qui hic consulendus.

Scheff. 18 Med. Rom. καί. marg. Vict. γρ. κατά. sic

Camer. et Heins. frequens confusio, de qua vide epist. crit.

p. 69. Adde, si lubet, Sopat. ζητήμ. p. 291. ὡς κατὰ τῆς πο-

λιτείας τὴν ἱεροσυλίαν τολμήσαντα. Par. καί. p. 413. ἀλλ' ἵνα

μείνη τις ἡμῶν κατορωφνημένος ἐν σκότῳ, κατὰ μηδεμίαν εὐρη τῶν

κατεχόντων ἀπαλλαγῆν. scr. καί. Joseph. bell. Jud. IV. 7. 2.

ἐκινεῖτο δὲ κατὰ τὰ ἄλλα τῆς Ἰουδαίας κλίματα τότε τίως ἡρεμοῦν

τὸ ληστρικόν. Par. 1425. καὶ τὰ α. V. 7. 3. καὶ συνδεωχθέντες

ἐπὶ τοῦ τείχους, καὶ μὲν τὰς συμπλοκάς ἤτιῶντο, τῆς Ῥωμαίων ἐπι-

στήμης ὄντες ἄπειροι. Par. 1425. ἀπὸ τοῦ τείχους κατὰ μὲν τ. σ.

καιρὸν· εἶτα τὸ ὑπόλοιπον τοῦ πράγματος, ἐφ' ἑτέρου
 χειμῶνος ἢ θέρους πραχθὲν διηγᾶται· ἐνίοτε δὲ καὶ τρί-
 του καὶ τετάρτου καιροῦ ἐδεήθη, μέχρις ἂν εἰς τέλος
 προέλθῃ τοῦ πράγματος, οὐπερ ἐξαρχῆς διηγᾶτο, ἀεὶ τὰ
 καθ' ἕκαστον καιρὸν γινόμενα συναναλαμβάνων¹⁹ τῇ 5
 πρώτῃ διηγῆσει· ὥστε ἅμα μὲν ἀσαφῆ, ἅμα δὲ δυσμνη-
 μόνευτα γενέσθαι τὰ πράγματα. Φυλακτίον δὲ καὶ τὸ
 μὴ συγγεῖν τοῖς χρόνοις, καὶ τὴν τάξιν τῶν πραγμάτων·
 ἔτι τε καὶ τὸ δις τὰ αὐτὰ λέγειν, οὐδὲν γὰρ ἦττον τῶν
 ἄλλων καὶ τοῦτο συγγεῖ τὴν διάνοιαν. παραιτητέον δὲ 10
 καὶ τὸ παρεκβάσεις ἐπεμβάλλεσθαι μεταξύ διηγήσεως μα-
 κρός. οὐ γὰρ ἀπλῶς χρὴ πᾶσαν παραιτεῖσθαι, καθάπερ 18
 ὁ Φίλιστος²⁰. ἀναπαύει γὰρ τὴν διάνοιαν τῶν ἀκροα-
 τῶν. ἀλλὰ τὴν τηλικαύτην τὸ μῆκος, ἢ τις ἀπαλλοτριῶ
 τὴν διάνοιαν τῶν ἀκροωμένων, ὥστε δεῖσθαι πάλιν ὑπο- 15
 μνήσεως τῶν προειρημένων ὡς Θεόπομπος²¹ ἐν ταῖς Φι-
 λιππικαῖς. δύο γάρ ποιν, καὶ τρεῖς, καὶ πλείους ἱστορίας
 ὅλας κατὰ παρέκβασιν εὐρίσκομεν²², ἐν αἷς οὐχ ὅπως
 Φιλίππου, ἀλλ' οὔτε Μακεδόνοσ τινὸς ὄνομά ἐστιν. ἀσα-
 φῆς δὲ γίνεται διήγησις, παρὰ τὴν ἔλλειψιν ὧν ἐχρήν 20
 ἀναγκαίως μνήμην ποιήσασθαι, καὶ παρὰ τὴν τῶν ἀπο-
 κερυμένων ἱστοριῶν ἀλληγορίαν. κατὰ δὲ τὴν λέξιν φυ-
 λακτίον τῶ σαφηνίζοντι, τὰ ποιητικὰ ὀνόματα λέγειν, καὶ
 πεποιημένα²³, καὶ τροπικὰ καὶ ἀρχαῖα, καὶ ξένα, καὶ
 ὁμώνυμα. ποιητικὰ μὲν οὖν ἐστίν, ὅσα τινὸς ἐξηγήσεως 25
 δεῖται. οἷον, κρήγυον²⁴, ἀντιφερίζειν²⁵, μάρνασθαι²⁶,

19 Edd. συλλαμβάνων. Med. marg. Vict. συναναλαμβ. 20

Vide Vossii iudicium de hac re in de Hist. Gr. et Arte Hist.

Scheff. 21 Hoc de digressionibus Theopompi iudicium

non opinor alias reperiri apud veteres. Scheff. 22 Cam.

εὐρίσκομεν. Heins. εὐρήσκομεν. Rom. Med. εὐρίσκομεν. 23 πε-

ποιημένα, proprie quae quis pro se ipse format de novo. Con-

sule Vossium in Inst. Or. l. IV. c. 1. p. 17. Scheff. 24 Quod

Ἦδ' ἰσθὲ προσέειπεν ἀηδόνα ποιικιλόδευρον ²²
 ἐκ μὲν γὰρ τῶν ἐπενεχθέντων,
 Ἄφρων δ' ὅς κ' ἐθέλη πρὸς κρείσσονας ἀντιφερίζειν,
 δηλοῦται, ὅτι ἄρα ἤριζεν ἀηδῶν πρὸς ἱέρακα· κᾶπειτα.
 5 ἀγανακτήσας ὁ ἱέραξ καὶ συναρπάσας αὐτὴν οὕτω τάδε ²³
 εἶπε· κλιτέον δὲ τοὺς μύθους καὶ τὴν χρείαν εἰς γε τοὺς
 ἀριθμοὺς καὶ τὰς πλαγίας ²⁴ πτώσεις· μάλιστα δὲ ἐμμε-
 λετητέον ταῖς αἰτιατικαῖς, ὅτι καὶ οἱ παλαιοὶ τοὺς πλεί-
 στους τῶν μύθων οὕτως ἀπήγγειλαν, καὶ μάλα ²⁵ ὀρθῶς,
 10 ὡς φησιν Ἀριστοτέλης ²⁶. οὐ γὰρ ἐκ τοῦ αὐτοῦ προσώπου
 λέγουσιν, ἀλλ' ἐπὶ τὸ ἀρχαῖον ἀναφέρουσιν, ἵνα παρα-
 μυθῆσονται ²⁷ τὸ δοκεῖν ἀδύνατα λέγειν οὐκ ἀεὶ δὲ χρῆ
 13 καθάπερ ἠναγκασμένῳ τινὶ ἔπεισθαι νόμῳ τῇ τῆς προ-
 κειμένης πτώσεως ἀκολουθίᾳ, ἀλλ' ἔνια προσακτέον, καὶ
 15 μιχτῶ τρόπῳ ²⁸ χρῆσθαι, ὡς προκειῖσθαι μὲν ἄλλην τινὰ
 πτώ-

pag. 75., ubi pariter interpretes non commode reddiderunt.
 Scheff. 21 *Erg.* 200—209. Nescio, quid Scheffero acci-
 derit, scribenti: „Hoc inter fragmenta Hesiodi referendum
 una cum versu sequenti, qui sine dubio cum praecedenti co-
 haeret. Videtur autem Hesiodus non integram narrasse fabu-
 lam, sed ad eam tantum alluisse, prolatis binis istis versibus,
 nam aliter non excogito, cur noster dicat ἐκ [1. ἐξ] ἐπενεχθέν-
 των δηλοῦται, ὅτι ἤριζεν. Nec enim hoc colligendum fuit, si
 Hesiodus aperte enarravit. Quare quoque suspicor, in supe-
 rioribus excidisse negationem, et scribendum esse: καὶ τὸ μὴ
 ὀλοκλήρου“. 22 Ed. Rom. ποιικιλότερον. corr. Vict. ad marg.
 23 Med. τάδ'. 24 Marg. Vict. πλαγίους. 25 Edd. μάλιστα.
 Med. marg. Vict. μάλα. 26 Ubi Aristoteles hoc tradat, in
 iis quidem, quae supersunt hodie, non invenio. libro certe II.
 Rhet. c. 20., ubi agit de fabula, nihil habet istiusmodi. Scheff.
 27 Edd. Rom. et Camer. παραμυθίσονται. corr. marg. Vict.
 Med. Heins. 28 Post τρόπῳ Heins. et Scheff. posuerunt δεῖ,
 quod abest a Med. Rom. Camer. Non animadverterunt illi.

πτῶσιν, μεταβεβηκίναί δὲ ἐν τοῖς ἐξῆς εἰς ἑτέραν ἐπι-
 τερπέστερον γὰρ τοῦτου τὸ ²⁹ καὶ ποικίλον· ὁποῖός ἐστι
 καὶ παρὰ τῷ Σωκρατικῷ Φαίδωνι μῦθος ἐν τῷ Ζωπύ-
 ρῳ ³⁰· τὴν μὲν γὰρ ἀρχὴν ἀπὸ τῆς αἰτιατικῆς ἔχει φασὶ
 τοίνυν, ὃ Σώκρατες, τὸν νεώτατον βασιλείως υἱὸν χαρί- 5
 σασθαί τινι ³¹ λέοντος σκύμνον· μικρὸν δὲ ὑποβάς μετέ-
 βαλεν εἰς τὴν εὐθείαν οὕτω· καὶ μοι δοκεῖ ὁ λέων, σύν-
 τροφος ὢν τῷ παιδί νεανίσκῳ ἤδη ὄντι, ἀκολουθεῖν ὅπου
 βαδίζοι, ὥστε οἱ γε Πέρσαι ἐρᾶν ἔφασαν τοῦ παιδὸς ἀν-
 τόν, καὶ τὰ ἐξῆς συμπλέκομεν δὲ ὧδε· ἐκθήμενοι τὸν μῦ- 10
 θον ἐπιφέρομεν διήγημα, ὡς ἔοικεν, ἢ ἀνάπαλιν τὸ μὲν
 διήγημα πρότερον, ὕστερον δὲ τὸν μῦθον, οἷον πεπλασμέ-
 νον, ὅτι ³² κάμηλος ἐπιθυμήσασα κεράτων καὶ τῶν ὠτων
 ἄστερήθη· ταῦτο προειπόντες ἐποίησομεν ³³ τὸ διήγημα
 τοῦτον τὸν τρόπον· παραπλήσιόν μοι δοκεῖ τι παθεῖν τῇ 15
 καμήλῳ ταύτῃ καὶ Κροῖσος ὁ Λυδὸς, καὶ ὅλον ἐφεξῆς τὸ
 διήγημα τὸ περὶ αὐτόν· Ἐπεκτείνουμεν δὲ τὰς ἐν τῷ μύθῳ
 προσωποποιίας μνησκόντες, καὶ ποταμὸν ἢ τι τῶν τοιού-
 των ἐκφράζοντες· τὸ ἐναντίον δὲ ποιοῦντες συστέλλομεν
 ἐπιλέγειν δὲ ὧδε· ὅταν μύθου ῥηθέντος ἔοικότα τιὰ γνω- 20
 μικὸν αὐτῷ λόγον ἐπιχειρῶμεν κομίζεω, οἷον· κύων ³⁴ πα-
 ρὰ ποταμὸν τινα φέρων κρέας, καὶ κατὰ τοῦ ὕδατος τὴν

orationem ad institutum ordinem ἀεὶ δὲ χρῆ — ἔπεσθαι redire.

29 Restitui lectionem Med. et edd. Rom. Camer., quam Heins. mutavit in: ἐπιτερπέστερον γὰρ τοῦτο, καὶ ποικίλον. Non enim dicere vult: jucundius hoc est et varium, sed: varietas, quae hoc modo efficitur, est jucundior. 30 Dialogo sic dicto, cujus meminit Laërtius in vita Phaedonis. Scheff. 31 Camer. τινά. 32 Edd. οἷον. Med. marg. Vict. ὅτι. Fabulam hanc legas inter Aesopicas numero 200., et inter fabulas Apthonii n. 15., item Gabriae n. 34., Avieni n. 8. Meminit et Libanius declam. 10. Scheff. 33 Camer. ἐποίησομεν. 34 Etiam haec fabula plerisque antiquiorum narrata. Scheff.

αὐτοῦ σκίαν θεασάμενος, ὀηθεὶς ἕτερον εἶναι κύνα μείζον
 κρέας ἔχοντα, ὃ μὲν εἶχεν, ἀπέβαλλεν³⁵. ἀλλόμενος δὲ εἰς
 τὸν ποταμὸν ὡς ἀρπάζων, ὑποβρύχιος ἐγένετο. Τὸν λό-
 γον δὲ οὕτως ἐποίσομεν ὅτι ἄρα πολλάκις³⁶ οἱ τῶν μεί-
 5 ζόνων ὀρεγόμενοι καὶ ἑαυτοὺς πρὸς αὐτοῖς τοῖς³⁷ ὑπάρ-
 χουσιν ἀπολλύουσιν· γένοιτο δ' ἂν καὶ ἐνὸς μύθου πλειό-
 νες ἐπίλογοι, ἐξ ἑκάστου τῶν ἐν τῷ μύθῳ πραγμάτων τὰς
 ἀφορμὰς ἡμῶν λαμβανόντων· καὶ ἀνάπαλιν, ἐνὸς ἐπιλό-
 10 ἐπιλόγου δύναμιν ἀπλήρῃ προτείναντες προστάξομεν τοῖς
 νέοις μῦθόν τινα πλάσαι τῷ προτεθέντι πράγματι οἰκείον·
 προχείρως δὲ τοῦτο ποιεῖν δυνήσονται, πολλῶν ἐμπλησθέν-
 τες μύθων, τοὺς μὲν ἐκ τῶν παλαιῶν συγγραμμάτων ἀνελ-
 ληφότες, τοὺς δὲ καὶ αὐτοὶ μόνον ἀκούσαντες, τοὺς δὲ καὶ
 14 15 παρ' ἑαυτῶν³⁸ ἀναπλάσαντες· ἀνασχευάσομεν δὲ καὶ κα-
 τασχευάσομεν τοῦτον τὸν τρόπον· ἐπεὶ γὰρ καὶ αὐτὸς ὁ

35 Rom. Camer. ἀπέβαλεν, et ἀλόμενος. marg. Vict. ἀλλομ.
 36 Edd. οἱ τῶν μείζονων πολλάκις ὀρεγ. Secutus sum ordinem
 codicis Med. 37 τοῖς edd. Rom. Camer. om., restituit marg.
 Vict. Heins. Med., absorptum est terminatione antecedentis αἰ-
 τοῖς. 38 Edd. αὐτῶν. Med. ἑαυτῶν. Ita Menand. διαίρ. ἐπιδ.
 p. 637. συνεύξη δὲ αὐτῇ καὶ πλοῦν ἀγαθὸν καὶ ἐπάνοδον χρησιῶν.
 Med. 2. ἑαυτῷ et χρησιῶν. Joseph. bell. Jud. III. 6. 1. οἰόμε-
 νος ἐξ ἐφόδου μὲν αἰρήσειν φάδιος, μέγα δὲ κλέος ἑαυτῷ παρὰ τοῖς
 ἡγεμόσι. Par. 1429. αὐτῷ. III. 7. 18. περισβένυσθαι δὲ αὐτοῖς
 τὰς ὀρμὰς. Par. 1429. ἑαυτοῖς. VII. 5. 5. ἐνεργεσιάτην ὄψιν
 ἑαυτοῦ παρεῖχεν. Par. 1425. αὐτοῦ. VII. 7. 1. οἰόμενος καθαρὸν
 Ῥωμαίους ἑαυτὸν ἀποδείξει. Par. 1425. αὐτόν. VII. 8. 7. ἀλλ'
 ἑαυτὸν ἐπεγείρας. Par. 1425. αὐτόν. VII. 10. 1. Ῥωμαίους μὲν
 μηδὲν κρείττους ἑαυτῶν ὑπολαμβάνειν. Par. 1425. αὐτῶν. VII.
 11. 4. καὶ κατέχειν ἑαυτὸν οὐ δυνάμενος. Par. 1425. αὐτόν. De-
 mosth. apud Aristid. τέχνη. A. p. 451. τῶν μὲν λοιδοριῶν καὶ τῶν
 κατηγοριῶν ἀκούειν ἠδέως, τοῖς ἐπαινοῦσι δ' αὐτοὺς ἄχθεσθαι.

μυθοποιός ὁμολογεῖ καὶ³⁹ ψευδῆ καὶ ἀδύνατα συγγρά-
 φειν, πιθανὰ δὲ⁴⁰ καὶ ὠφέλιμα, ἀνασκευαστέον μὲν, δει-
 κνῦντας, ὅτι ἀπίθανα καὶ ἀσύμφορα λέγει κατασκευα-
 στέον δὲ ἐκ τῶν ἐναντίων· ταῦτα γὰρ ἐστὶ τὰ ἀνώτατα
 κεφάλαια, εἰς ἃ τὰ κατὰ μέρος ἐμπίπτει· τὸ μὲν οὖν προ- 5
 οῖμιον πρόσφορον εἶναι δεῖ τῷ μύθῳ· μετὰ δὲ τὸ προοί-
 μιον ἐκδέσθαι δεῖ τὸν μῦθον, ἐνίοτε δὲ καὶ παρατίθε-
 σθαι⁴¹, ὅπερ ἐν ὑποθέσει οὐκ ἀναγκαῖον ἀλλ' διηγείσθαι·
 ἔπειτα δὲ μεταβαίνειν ἐπὶ τὴν ἐπιχείρησιν, καὶ ἀνασκευά-
 ζειν τῶν εἰρημένων ἕκαστον ἐν μέρει, ἀπὸ τῶν πρώτων ἀρ- 10
 ξαμένους, καὶ πρὸς ἕκαστον μέρος τοῦ μύθου, ἐφ' ἑκάστου
 τόπου λόγων εὐπορεῖν πειρωμένους· ληπτέον δὲ τὰ ἐπιχειρή-
 ματα ἐκ τόπων τῶνδε· ἐκ τοῦ ἀσαφοῦς, ἐκ τοῦ ἀπιθήνου, ἐκ
 τοῦ ἀπρεποῦς, ἐκ τοῦ ἔλλιπούς, ἐκ τοῦ πλεονάζοντος, ἐκ τοῦ
 ἀσυνήθους, ἐκ τοῦ μαχομένου, ἐκ τῆς τάξεως, ἐκ τοῦ 15
 ἀσυμφόρου, ἐκ τοῦ ἀνομοίου, ἐκ τοῦ ψευδοῦς· ἀσάφεια
 μὲν οὖν γίνεται ἤτοι δι' ἐν ὄνομα, ἢ καὶ πλείονα· δι' ἐν
 μὲν, ἄταν τις ἀνόμασι χρήσεται, ἢ παρὰ τὰ εἰωθότα, ἢ
 ὁμωνύμως· διὰ πλείω δὲ, ὅταν δυνατὸν ἦ, μηδενὸς μήτε
 προστιθεμένου, μήτε ἀφαιρουῦτος, πολλαχῶς ἐκδέχεσθαι 20
 τὸ εἰρημένον· οἶον, ἐγὼ σ' εἶθηκα⁴² δοῦλον ὄντ' ἐλεύθε-
 ρον. οὐ γὰρ σαφές, πότερον ἐλεύθερον εἶθηκεν ἀντὶ δού-

Par. ἰαυτούς. 39 καὶ edd. om., recepi ex Med. 40 δι
 Med. Rom. om., posuit Camer. 41 Sententia haec est, non
 semper necessum esse, ut fabula proferatur tota, sufficere, si
 fiat quaedam allusio, cum ne quidem justis in orationibus
 semper necessaria sit narratio. ὑπόθεσις est oratio justa, sive
 causa integra, quod non satis explicavit interpres. Caeterum
 suspicor pro παρατίθεσθαι cum negatione μὴ παρατίθεσθαι le-
 gendum. Scheff. ἐκδέσθαι exponere. παρατίθεσθαι seponere.
 42 Veteris comici est versus, fortasse Menandri, respondet
 certe versus Terentii, qui secutus est in Andria Menandrum:
 Feci ex servo, ut esset libertus mihi [I. 1. 10.]. Scheff.

λου, ἢ δοῦλον ἀντ' ἐλευθέρου ἀκριβέστερον δὲ μικρὸν ὑ-
 στερον περὶ τῆς σαφηνείας ἐν τῷ περὶ διηγίματος ῥηθή-
 σεται· τὸ δὲ ἀπίθανόν ἐστι, τὸ δυνατόν μὲν γενέσθαι, ἢ
 λελέχθαι⁴³, ἀπιστούμενον δὲ, εἰ γέγονεν, ἢ εἴρηται· ἦτοι
 5 διὰ πρόσωπον, ἐφ' ᾧ ἢ πράξις ἢ ὁ λόγος ἀναφίρεται
 ἢ διὰ τὸν τόπον, ἐν ᾧ λέγεται γενέσθαι τι ἢ εἴρησθαι ἢ
 διὰ τὸν χρόνον, καθ' ὃν λέγεται τι γενέσθαι, ἢ λελέχθαι
 ἢ διὰ τὸν τρόπον τῆς πράξεως, ἢ τοῦ λόγου· ἢ διὰ τὴν
 αἰτίαν τῶν αὐτῶν τούτων, λεγόντων ἡμῶν, ὅτι οὐκ εἰκός
 10 ἐστι τὸν τοιοῦτον⁴⁴ τόδε τι πράξαι, ἢ τόδε τι εἰπεῖν, ἐν
 τούτῳ τῷ τόπῳ, ἢ κατὰ τοῦτον τὸν τόπον, ἢ χρόνον, ἢ
 τοῦτον τὸν τρόπον, ἢ διὰ ταύτην τὴν αἰτίαν· ὁ αὐτὸς δὲ
 λόγος ἐστὶ καὶ περὶ τοῦ ἀπρεποῦς⁴⁵. Τὸ ἔλλειπες, ἢ τὸ
 πλεονάζον ἐστὶν, ὅταν τι τῶν ῥηθήσεσθαι δυναμένων
 15 παραλίπη, ἢ εἴπη⁴⁶ τι μηδὲν ὄν, οἷον ἢ πρόσωπον, ἢ
 πράγμα, ἢ χρόνον, ἢ τρόπον, ἢ τόπον, ἢ αἰτίαν, ἢ τῶν
 τῶν τοιούτων· τὸ δὲ ἀσυνηθές ἐστι, τὸ παρὰ τὴν πεπι-
 στευμένην ἱστορίαν, ἢ⁴⁷ τὸ παρὰ τὰς κοινὰς ὑπολήψεις
 λεγόμενον οἷον, εἴ τις τοὺς ἀνθρώπους μὴ πεπλάσθαι
 20 εἴποι ὑπὸ τοῦ Προμηθεύς⁴⁸, ἀλλ' ὑπ' ἄλλου τινὸς τῶν
 θεῶν, ἢ τὸν ὄνον φρόνιμον εἴποι, ἢ ἀνόητον τὴν ἀλώ-
 πεκα· ὁ δὲ⁴⁹ ἐκ τοῦ μαχομένου τόπος τοιοῦτός ἐστιν,
 ὅταν δείξωμεν αὐτὸν ἑαυτῷ μαχομένον τὸν μυθογράφον·
 τούτῳ δὲ χρηστέον, οὐκ ἐν ἀρχῇ, ἀλλ' ὅταν τι τῶν μέ-
 25 σων ἢ τελευταίων ἀνασκευάζωμεν, ἔπειτα καὶ ἐναντίον
 αὐτὸ δείκνύωμεν⁵⁰ τοῖς προειρημένοις. ἀπό γε μὴν τῆς

Med. Camer. ὄντα. 43 Camer. λελέχθαι. 44 Med. Rom.
 Camer. τῷ τοιούτῳ. Heins. τὸν τοιοῦτον. 45 Camer. ἀπρεποῦς
 τὸ ἔλλειπες. 46 Med. εἴποι. 47 Med. Rom. Camer. ἦ. Heins.
 καί. 48 Nota, haec referri inter ea, quae fide dignis tradita
 sint historiis, et communem mereantur approbationem. Liquet
 enim, etiam paganis non omnino omnia de formatione primi
 hominis a Deo fuisse incognita. Scheff. 49 δὲ Heins. om.

τάξεως ἐπιχειρήσομεν, ἐλέγχοντες, ἃ μὲν ἔδει πρῶτον ἐν τῷ μύθῳ ρηθῆναι, οὐκ ἐν πρώτοις ἀπηγγελμένα· ἃ δὲ ἐπὶ τελευτῆς, ἀλλαγῶς προκείμενα· καὶ ὅλως ἕκαστον ὡς ἂν δυναίμεθα, οὐ κατὰ τὴν προσήκουσαν τάξιν εἰρημένον· καὶ μὴν καὶ ὁ ἐκ τοῦ ἀσυμφόρου τόπος σαφῆς ἐστίν, ⁵ ὧ καὶ μᾶλλον χρησόμεθα εἰς ἀνασκευὴν τοῦ ἐπιλόγου· οἱ δὲ ἐκ τοῦ ἀνομοίου, καὶ τοῦ ψευδοῦς μόνον εἰσὶ τοῦ ἐπιλόγου ἀνασκευαστικοί· ἐκ μὲν οὖν τοῦ ἀνομοίου, ἐπειδὴν τὰ ἐν τῷ μύθῳ κατὰ μηδέν, ἢ μὴ παντὶ τῷ ἐπιλόγῳ προσεικότα ὑπάρχη· ἐκ δὲ τοῦ ψευδοῦς, ὅταν μὴ ¹⁰ κατὰ πᾶν συμβαίῃ· ὡς φησὶν ὁ μυθογράφος, ὅτι οἱ τῶν πλειόνων ὀρεγόμενοι καὶ τῶν ὄντων στεριάσκονται· οὐ γὰρ αἰεὶ τοῦτο ἀληθές ἐστίν· ἐκ δὲ τῶν ἐναντίων τόπων κατασκευάσομεν· ἀνακεφαλαιοῦσθαι δὲ χρῆ· ὅταν πολλαὶ καὶ ἰσχυραὶ ὡσιν ἀνασκευαὶ καὶ κατασκευαὶ· ἐπεὶ ὅταν ¹⁵ ὀλίγαι καὶ ἀσθενεῖς, οὐ παραληπτέον ⁵¹ τὴν ἀνακεφαλαιώσιν· χρησόμεθα δὲ ἐνταῦθα καὶ τῷ ⁵² διασύρειν ⁵³, καὶ αὐξήσεσιν, καὶ μειώσεσιν, καὶ παρεχβάσει, καὶ ἔθει ⁵⁴, καὶ ἀπλῶς πάσαις ταῖς ἰδέαις τῶν λόγων ⁵⁵· καθάπερ γὰρ εἶπομεν, σμικρὸν διαλλάττει τὸ γύμνασμα ²⁰ τοῦτο, δικανικῆς ὑποθέσεως· οἱ δ' αὐτοὶ τόποι χρήσιμοι καὶ πρὸς τὴν τῶν διηγημάτων ἀνασκευὴν τε καὶ κατασκευὴν.

est in Med. Rom. Camer. 50 Med. et edd. δεικνυμεν. marg. Vict. δεικνύομεν. 51 Negatio hic irrepsit contra sensum mentisque scriptoris; nisi forte et hic putamus scripsisse: ἀσθενεῖς ὡσιν. Scheff. Ludit vir bonus in negatione seu ejicienda seu addenda; nihil sanius hoc loco. 52 Edd. Rom. Cam. τό. marg. Vict. τῷ. 53 Med. Camer. αὐξίσα. [sine praecedente καὶ] ἢ μειώσ. 54 Rom. Camer. ἤθεισι. Scheff.: „Memorat hic ἰδέας λόγων, ut mox ipse testatur. at τὰ ἔθη nunquam in hoc censu. Scribe καὶ ἔθεισι“. [credo ἐκθείσει]. 55 Med. ταῖς τῶν λόγων ἰδέαις.

Cap. IV.

16

Περὶ διηγήματος.

Διήγημά ἐστι λόγος ἐκθετικὸς¹ πραγμάτων γεγονότων, ἢ ὡς γεγονότων· στοιχεῖα δὲ τῆς διηγήσεως εἰσι
 5 ἕξ· τό τε πρόσωπον, εἴ τε ἐν εἴῃ, εἴ τε πλείω· καὶ τὸ
 πρᾶγμα τὸ πραχθῆν ὑπὸ τοῦ προσώπου, καὶ ὁ τόπος, ἐν
 ᾧ ἢ πρᾶξις, καὶ ὁ χρόνος, καθ' ὃν ἢ πρᾶξις, καὶ ὁ τρό-
 πος τῆς πράξεως, καὶ ἕκτον, ἢ τούτων αἰτία· τούτων δὲ
 ὄντων τῶν ἀνωτάτω στοιχείων, ἕξ ὧν συμπληροῦται ἡ
 τελεία διήγησις, ἕξ ἀπάντων αὐτῶν καὶ τῶν συνεδρευόν-
 10 των² αὐτοῖς συνέστηκεν. Ἐλλιπὴς δὲ ἐστὶν ἡ τινὸς τού-
 των ἐπιδίδουσα· παρακολουθεῖ δὲ τῷ μὲν προσώπῳ, γέ-
 νος, φύσις, ἀγωγή, διάθεσις, ἡλικία, τύχη, προαίρεσις,
 πρᾶξις, λόγος, θάνατος, τὰ μετὰ θάνατον τῷ δὲ πρά-
 γματι, μέγα ἢ μικρὸν, κινδυνῶδες ἢ ἀκίνδυνον, δυνατόν
 13 ἢ ἀδύνατον, ῥᾶδιον ἢ δυσχερὲς, ἀναγκαῖον ἢ οὐκ ἀναγ-
 καῖον, συμφέρον ἢ ἀσύμφορον, δίκαιον ἢ ἀδίκον, ἐνδο-
 ξον ἢ ἄδοξον τῷ δὲ χρόνῳ παρέπεται, τὸ παρεληλυθὸς,
 τὸ ἐνεστὸς³, τὸ μέλλον, τὸ πρῶτον, ἢ δεύτερον, καὶ τὰ⁴
 ἐξῆς ἢ τί τῷ καθ' ἡμᾶς βίῳ πρόπει, τί τῷ παλαιῷ. ἐπὶ
 20 πᾶσιν αἱ προθεσμῖαι, ἅς κατὰ κοινὸν ἢ κατ' ἰδίαν ἀν-
 θρωποὶ συντίθενται· ἐπεὶτα χειμῶνος ὄντος, ἢ ἔαρος,
 θέρους, ἢ μετοπώρου, νυκτὸς οὔσης, ἢ μεθ' ἡμέραν ἐκ-
 κλησίας οὔσης ἐγένετο τὸ πρᾶγμα, ἢ πομπῆς, ἢ ἑορτῆς·
 καὶ πότερον γάμων ὄντων, ἢ φίλων ὑποδοχῆς, ἢ πένθους,
 25 ἢ τοιαύτης βιωτικῆς περιστάσεως. τῷ δὲ τόπῳ παρακο-
 λουθεῖ μέγεθος, διάστημα, γειτνιωσα πόλις, ἢ χώρα εἰ⁵

1 Schol. ἦτοι ἀπαγγελτικὸς. 2 Sunt hic συνεδρεύοντα, quae
 mox παρακόλουθα. Scheff. 3 Med. ἐνεστὸς. 4 Med.
 Rom. Camer. τά. Heins. τό. 5 εἰ Med. Rom. Camer. om.
 posuit Heins. Excidit etiam Sopat. ζητήμ. p. 357. ἔπειτα εἰ
 ἐφοβοῦ, ἄλλως ἔδει διαλύσαι τὸν φόβον. Ald. et Vind. εἰ om.

ιερός ἦν ὁ τόπος, ἢ βέβηλος ἴδιος, ἢ ἀλλότριος ἔρημος, ἢ οἰκούμενος ὄχυρός⁶, ἢ⁷ ἐπιθαλής πεδινός⁸, ἢ ὄρεινός ἀνδρος, ἢ κάθυρος ψιλός, ἢ δενδρώδης· καὶ πάντα τὰ παραπλήσια τῷ δὲ τρόπῳ, ἑκανσίως⁹ ἢ ἀκουσίως· ἑκάτερον δὲ εἰς τρία διακρεῖται· τὸ μὲν ἀκούσιον εἰς ἄ-⁵ γνοιαν, καὶ τύχην, καὶ ἀνάγκην· τὸ δὲ ἑκούσιον, πότερον βία γέγονεν, ἢ λάθρα, ἢ ἀπάτη· τῇ δὲ αἰτία τῶν πράξεων παρέπεται, πότερον ἔνεκεν αγαθῶν κτήσεως γέγονεν, ἢ χάριν κακοῦ ἀπαλλαγῆς· ἢ διὰ φιλιάν, ἢ διὰ γυναικα, ἢ τέκνων χάριν, ἢ διὰ τὰ πάθη, θυμὸν, ἔρωτα, μῖσος,¹⁰ φθόνον, ἔλεον, μέθην, καὶ τὰ τούτοις ὅμοια· ἀρεταὶ δὲ διηγήσεως τρεῖς, σαφήνεια, συντομία, πιθανότης. Διὸ κάλλιστον¹¹ μὲν, εἰ δυνατόν ἐστιν, ἀπάσας τὰς ἀρετάς¹⁷ ἔχειν¹² τὴν διήγησιν· ἐὰν δὲ τοῦτο ἀμήχανον εἴη, τὸ μὴ ἐναντίαν εἶναι πῶς τὴν συντομίαν τῇ τε σαφήνεια καὶ τῇ¹⁵ πιθανότητι· ταῦ δὲ¹³ κατεπείγοντος μᾶλλον στοχαστέον· οἶον, εἰ μὲν ἢ τὸ πρῶγμα φύσει περισχελές, ἐπὶ τὴν σαφήνειαν ἰτέον καὶ πιθανότητα· εἰ δὲ ἀπλοῦν, καὶ μὴ πολὺπλοκον, ἐπὶ τὴν συντομίαν, καὶ τὴν πιθανότητα. δεῖ γὰρ ἐχθῆσαι αἰεὶ τοῦ πιθανοῦ ἐν τῇ διηγήσει· ταῦτο γὰρ²⁰ αὐτῆς μάλιστα ἴδιον ὑπάρχει· καὶ τούτου μὴ προσόντος αὐτῇ, ὅσῳ²³ ἂν σαφῆς καὶ σύντομος ἢ, τοσοῦτῳ μᾶλλον

6 Med. ἐχυρός. Confunduntur hae formae: Menand. διαίρ. ἐπιδακτ. p. 616, ὄχυρότερον τοῖς βασιλείωσ ὄπλοισ τετεχλωμεθα. Par. ἐχυρώτερον. Joseph. bell. Jud. VII. 1. 7. τίνα τρόπον ὄχυράς οὕτως. Par. 1428, ἐχυράς. VII. 6. 7. ἅπασί τε τὴν ἐλπίδα νίκης ἐχυράς παρασχεῖν δυνάμεων οὐχ ὑπῆρξεν. Par. 1423. ἅπασι τοῖς ἐλπίδα κ, ὄχυράς παρασχεῖν δυναμένοις. 7 ἢ Camer. om. 8 Med. Rom. Cam. πεδινός. Heins. πεδινής. 9 Med. ἀκουσίως ἢ ἑκουσίως. 1) Marg. Vict. κάλλιστα. 11 Med. Rom. Camer. ἔχειν δεῖ. Heins. δεῖ eiecit, recte opinor. 12 τὸ Med. Rom. Camer. om. posuit Heins. 13 Rom. Camer. ὅσον. Med. marg. Vict. Heins. ὅσῳ. Ita Vita Josephi c. 43. ὅσονπερ ἰγνώσκωσ ἀπειδοντά με. Par. 1423. ὅσῳπερ. vide de hac confu-

ἀπιστοτέρα τοῖς ἀκούουσι καταφαίνεται. ἐὰν δὲ τὸ πρᾶγμα
 φύσει πιθανὸν ἢ, χρηστέον πῆ μὲν τῇ συντομίᾳ, τὸ¹⁴ δὲ
 πλεῖστον τοῖς κατασκευάζουσι καὶ εἰς πιθανότητα ἄγουσι τὸ
 προκείμενον· ἐτι δὲ τὰ μὲν λυπήσοντα τοὺς ἀκουσομένους
 5 συντομώτατα διηγητιόν, ὡς Ὀμηρος, κεῖται Πάτροκλος.
 Τοῖς δὲ εὐφραίνουσιν ἐν διατριπτέον, ὥσπερ ὁ αὐτὸς ποιητῆς
 τοῖς Φαίαξιν¹⁵ οὖσιν φιλομύθοις πεποιθεὶς τὸν Ὀδυσσεῖα
 μετὰ πολλῆς ἀκριβείας καὶ σχολῆς τὰ καθ' ἑαυτὸν διηγούμε-
 νον. Σαφῆς δὲ ἡ διήγησις γίνεται διχόθεν ἐξ αὐτῶν
 10 τῶν ἀπαγγελλομένων πραγμάτων, καὶ ἐκ τῆς λέξεως τῆς
 ἀπαγγελίας, ἧς τὰ πράγματα· ἐκ μὲν οὖν τῶν πραγμά-
 των, ὅταν λεγόμενα τὰ πράγματα μὴ τὴν κοινὴν ἐκφεύγη
 διάνοιαν, οἷα τὰ ἐν τῇ διαλεκτικῇ, καὶ τὰ ἐν γεωμετρικῇ.
 ἢ ὅταν μὴ πολλὰ ὁμοῦ διηγῆται¹⁶ τις, ἀλλὰ καθ' ἕκα-
 15 στον εἰς τέλος προάγη, ὅπερ ἐγκαλοῦσί τινες τῷ Θουκυ-
 δίδῃ¹⁷· διελὼν γὰρ ἱστορίας κατὰ¹⁸ τὰ θύρη καὶ χειμῶ-
 νας, πολλάκις ἀναγκάζεται, πρὶν τελεσθῆ τὸ ὅλον πρᾶ-
 γμα, μεταβαίνειν ἐφ' ἕτερόν τι γεγονός ὑπὸ τὸν αὐτὸν

sione Jacobs. ad Achill. Tat. 650. 14 Edd. πῆ δέ. Med.
 marg. Vict. τό. 15 Ab Odyssea H. usque ad N. Scheff.
 16 Edd. et Med. διηγῆται, scripsi διηγῆται. 17 Miror dili-
 gentissimum Vossium hoc inter naevos Thucydidis non con-
 numerasse. Facit tamen pluribus Dionysius Halicarnassensis
 in peculiari libello de Thucydide, qui hic consulendus.
 Scheff. 18 Med. Rom. καί. marg. Vict. γρ. κατά. sic
 Camer. et Heins. frequens confusio, de qua vide epist. crit.
 p. 69. Adde, si lubet, Sopat. ζητήμ. p. 291. ὡς κατὰ τῆς πο-
 λιτείας τὴν ἱεροσυλίαν τολμήσαντα. Par. καί. p. 413. ἀλλ' ἵνα
 μείνη τις ἡμῶν κατορωφυγμένος ἐν σκότῳ, κατὰ μηδεμίαν εὐρη τῶν
 κατεχόντων ἀπαλλαγὴν. scr. καί. Joseph. hell. Jud. IV. 7. 2.
 ἐκινεῖτο δὲ κατὰ τὰ ἄλλα τῆς Ἰουδαίας κλίματα τότε τίως ἡρεμοῖν
 τὸ ληστρικόν. Par. 1425. καὶ τὰ ἄ. V. 7. 3. καὶ συνδιωχθέντες
 ἐπὶ τοῦ τείχους, καὶ μὲν τὰς συμπλοκάς ἠγιῶντο, τῆς Ῥωμαίων ἐπι-
 στήμης ὄντες ἄπειροι. Par. 1425. ἀπὸ τοῦ τείχους κατὰ μὲν τ. σ.

καιρὸν εἶτα τὸ ὑπόλοιπον τοῦ πράγματος, ἐφ' ἑτέρου χειμῶνος ἢ θέρους πραχθὲν διηγᾶται ἐνίοτε δὲ καὶ τρίτου καὶ τετάρτου καιροῦ ἐδεήθη, μέχρις ἂν εἰς τέλος προέλθῃ τοῦ πράγματος, οὐπερ ἐξαρχῆς διηγᾶτο, ἀεὶ τὰ καθ' ἕκαστον καιρὸν γινόμενα συναναλαμβάνων¹⁹ τῆ 5
 πρώτη διηγήσει· ὥστε ἅμα μὲν ἀσαφῆ, ἅμα δὲ δυσμνημόνευτα γενέσθαι τὰ πράγματα. Φυλακτέον δὲ καὶ τὸ μὴ συγγεῖν τοῖς χρόνοις, καὶ τὴν τάξιν τῶν πραγμάτων· ἔτι τε καὶ τὸ δις τὰ αὐτὰ λέγειν, οὐδὲν γὰρ ἦττον τῶν ἄλλων καὶ τοῦτο συγγεῖ τὴν διάνοιαν. παραιτητέον δὲ 10
 καὶ τὸ παρεκβάσις ἐπεμβάλλεσθαι μεταξύ διηγήσεως μακρός. οὐ γὰρ ἀπλῶς χρὴ πᾶσαν παραιτεῖσθαι, καθάπερ 18
 ὁ Φίλιστος²⁰. ἀναπαύει γὰρ τὴν διάνοιαν τῶν ἀκροατῶν. ἀλλὰ τὴν τηλικαύτην τὸ μῆκος, ἢ τις ἀπαλλοτριῶ τὴν διάνοιαν τῶν ἀκρωμένων, ὥστε δεῖσθαι πάλιν ὑπο- 15
 μνήσεως τῶν προειρημένων ὡς Θεόπομπος²¹ ἐν ταῖς Φιλίππικαῖς. δύο γὰρ πον, καὶ τρεῖς, καὶ πλείους ἱστορίας ὅλας κατὰ παρέκβασιν εὐρίσκομεν²², ἐν αἷς οὐχ ὅπως Φιλίππου, ἀλλ' οὔτε Μακεδόνοσ τινὸς ὄνομά ἐστιν. ἀσαφῆς δὲ γίνεται διήγησις, παρὰ τὴν ἔλλειψιν ὧν ἐχρήσθαι 20
 ἀναγκαίως μνήμην ποιήσασθαι, καὶ παρὰ τὴν τῶν ἀποκεκρυμένων ἱστοριῶν ἀλληγορίαν. κατὰ δὲ τὴν λέξιν φυλακτέον τῶ σαφηνίζοντι, τὰ ποιητικὰ ὀνόματα λέγειν, καὶ πεποιημένα²³, καὶ τροπικὰ καὶ ἀρχαῖα, καὶ ξένα, καὶ ὀμώνυμα. ποιητικὰ μὲν οὖν ἐστίν, ὅσα τινὸς ἐξηγήσεως 25
 δεῖται. οἷον, κρήγυον²⁴, ἀντιφερίζειν²⁵, μάρνασθαι²⁶,

19 Edd. συλλάμβάνων. Med. marg. Vict. συναλαμφ. 20

Vide Vossii iudicium de hac re in de Hist. Gr. et Arte Hist.

Scheff. 21 Hoc de digressionibus Theopompi iudicium

non opinor alias reperiri apud veteres. Scheff. 22 Cam.

εὐρίσομεν. Heins. εὐρήσομεν. Rom. Med. εὐρίσκομεν. 23 πε-

ποιημένα, proprie quae quis pro se ipse format de novo. Con-

sule Vossium in Inst. Or. l. IV. c. 1. p. 17. Scheff. 24 Quod

καὶ τὰ τοιαῦτα. πεποιημένα δὲ, οἶον κέλαδος²⁷, κῶνα-
 βος²⁸, κελαρύζειν, καὶ τὰ τοιαῦτα. τροπικὰ δὲ, οἶον, Τει-
 χος²⁹ τριτογενεῖ ξύλιναν διδοῖ εὐρύοπα Ζεὺς. διὰ γὰρ
 τῆς τροπῆς ταύτης ἐσήμανεν ὁ Πύθιος τοῖς Ἀθηναίοις,
 ἐκλιπόντας τὴν πόλιν, εἰς τὰς ναῦς ἐμβῆναι, καὶ ταύταις
 οἶον τείχει χρήσασθαι. ἀρχαῖα δὲ τὰ πάλαι μὲν συνήθη,
 νῦν δὲ ἐκλελοιπότε· ὡς λέγει Δημοσθένης, ἐν τῷ κατὰ
 Ἀριστοκράτους περὶ τοῦ Δράκοντος νόμου τόδε· μηδ'
 ἄποινα³⁰, μηδὲ χρήματα πράττεσθαι, τὰ γὰρ χρήμα-
 10 τα³¹ ἄποινα ὀνόμαζον οἱ παλαιοί, ξένα δὲ τὰ ἑτέροις
 μὲν ἐπιχώρια, τοῖς δὲ ἄλλοις οὐ συνήθη· ὡς εἴ τις ἀγο-
 ρὰν ὀνομάζει τὸν λιμένα, καθάπερ Θετταλοὶ³², ἢ κεί-
 νων³³, ἀντὶ τοῦ ἐρωμένου³⁴, ὡς Κρήτες. ὀμώνυμα δὲ

habet Homerus Iliad. A. et Porphyrius exponit ἀγαθόν, ut est
 auctor Eustathius, Adde Hesychium, ubi male scribitur κρή-
 γον, quod jam viri docti annotarunt. Interpretatio apud no-
 strum parum bona est. Scheff, 25 Meminit Hesychius,
 Eustathius, Suidas etc. Scheff, Med. Rom. ἀλλερίζειν. Cam-
 Heins. ἀντιφερίζειν. 26 Eustathius ad Iliad. O. μύρασθαι τὸ
 διὰ χειρὸς μάχεσθαι. Scheff. ed. Rom. μάρμασθαι, corr.
 Vict. idem ad marg. „Haec verba sunt accommodata generi
 demonstrativo. Cicero in Partit. 352.“ 27 Quod usurpat
 Homerus Iliad. I. a se ipso formatum, ut opinor, sicut cacte-
 ra. Interpretis adjectamentum nil huic facit. Scheff. 28
 κῶναβος, κελαρύζειν. utrumque Homeri est, alterum ex Od. K.,
 alterum ex Od. Σ. Scheff. Med. Rom. κελλαρύζει. Camer,
 κελαρύζει. Heins. κελαρύζειν, 29 Est versus Apollinis Del-
 phiici apud Herodotum lib. VII., ubi vide integram historiam.
 Scheff. — Med. Rom. Τριτογενεῖη. 30 Med. Rom. τόδε,
 μῆδ' ἄποινα μὴ χρήματα. marg. Vict. γρ. τὸ δὲ μῆδ' ἄποινα.
 Camer. μῆδ' ἄποινα, μὴ χρήματα. 31 Notandum hoc, nam
 plerique aliter. Phavorinus: ἄποινα τὰ δῶρα, ἔστι δὲ ἀντὶ τινὸς
 κτίσματα, ubi nescio, annon legi debeat κτήματα, si non χρήμα-
 τα. Scheff. 32 Hesychius: Θετταλοὶ καὶ τὸν λιμένα ἀγορὰν
 καλοῦσιν. Scheff. 33 Hoc tali sensu alibi legisse non re-

ἔστιν, ὃν φωνὴ μὲν καὶ ὄνομα τὸ αὐτὸ, ἕτερον δὲ τὸ ση-
 μαινόμενον ὑπὸ τῆς φωνῆς, οἷον παῖς· σημαίνει γὰρ καὶ
 τὸν υἱὸν, καὶ τὸν καθ' ἡλικίαν παιδα, καὶ τὸν δοῦλον.
 Ἄσαφῃ δὲ τὴν ἑρμηνείαν ποιῶ καὶ ἡ λεγομένη ἀμφιβολία
 πρὸς τῶν διαλεκτικῶν, παρὰ τὴν κοινὴν τοῦ ἀδιαίρετου τε 5
 καὶ διηρημένου, ὡς ἐν τῷ· αὐλητρὶς πεσοῦσα δημοσία
 ἔστι· ἐν μὲν γὰρ τί ἐστι τὸ ὑφ' ἐν καὶ ἀδιαίρετον, αὐ-
 λητρὶς ἔστι πεσοῦσα δημοσία, ἕτερον δὲ τὸ διηρημένον,
 αὐλητρὶς παῖς οὐσα ἔστι δημοσία· ἔτι δὲ καὶ ὅταν τι μὲ-
 ριον ἄθλον ἦ, μετὰ τίνος³⁵ συντέτακται, οἷον· οὐκ ἐν ταύ- 10
 ροις ὁ Ἡρακλῆς μάχεται. σημαίνει γὰρ δύο· οὐκ ἐν ταύ-
 ροις ὁ Ἡρακλῆς μάχεται, καὶ οὐχὶ ἐν³⁶ ταύροις ὁ Ἡρα- 19
 κλῆς μάχεται· ὁμοίως δὲ ἄσαφῆς γίνεται φράσις, καὶ ὅταν
 τι σημαῖνον μόνον ἄθλον ἦ, μετὰ τίνος συντέτακται· οἷον,
 Οἱ δὲ³⁷ καὶ ἀχνύμενοι περ' ἐπ' αὐτῷ ἕδν γέλασαν. 15

ἀμφίβολον γὰρ, πότερον ἐπὶ τῷ Θερισίῃ ἀχνύμενοι, ὅπερ
 ἔστι ψεῦδος, ἢ ἐπὶ τῇ καθολικῇ³⁸ τῶν νεῶν· καὶ πάλιν,

Ἰμῶν Ἐρεχθίδος μεγαλήτορος, ὃν ποί' Ἀθήνη

Θρέψε Διὸς θυγάτηρ, τίκε³⁹ δὲ Ζεῦδος ἄρουρα.

πότερον τὸν δῆμον, ἢ τὸν Ἐρεχθίδα φησὶν ὑπὸ τῆς Ἀθη- 20
 νᾶς τραφῆναι, καὶ τεκεῖν τὴν γῆν. Παρὰ ταύτην δὲ τὴν
 ἀμφιβολίαν τὰ Ἡρακλείτου⁴⁰ τοῦ φιλοσόφου βιβλία
 σκοτεινὰ γέγονε κατακόρως αὐτῇ χρησαμένου, ἥτοι ἐξ-

cador. Sch. eff. Legendum potius κλειῶν, teste Hesychio s. v.
 φιλήτωρ, Ephoro apud Strab. X. p. 483, c. Doxopater, qui haec
 exempla omnia in commentarios suos ad Aphth, transtulit, hoc
 unum omittit, substituto alio: ὡσπερ ἀγορᾶν λέγουσι μὲν Θερισ-
 τοὶ τὸν λιμένα, ἄττιαν δὲ τὸν ἐρωμένον. 34 Rom., ἐρωμένον,
 marg. Vict. Med., ἐρωμένον. Cam. Heins., ἐρωμένον. 35 Cam.
 h. l. et paullo post Rom. et Cam. μετὰ τίνος. 36 ἐν Med.
 Cam. Heins., om., recepi ex Rom. 37 Il., β., 270. 38 Ed.
 Rom. καθολικῇ, ut Doxopatri sod. Vind., corr. marg. Vict.
 39 τίκε δὲ Ζεῦδ. ἄ, absunt a Med. Rom. Cam. (Il., β., 548.) 40
 Notandum, quod obscuritatem istam dicat ex orationis vitio,
 eo praesertim, quod amphiboliam vocant, provenisse. Sch. eff.

πίτηδες, ἢ ⁴² καὶ δι' ἄγνοιαν· Παρατηρητέον δὲ καὶ τὸ μὴ ⁴³ ὑπερβατοῖς χρῆσθαι, οἷά ἐστι τὰ πολλὰ τῶν Θουκυδίδου· ⁴³ οὐ γὰρ καθόλου τὸ τῶν ὑπερβατῶν γένος ἀποδοκιμάζομεν, ποικίλη γὰρ διὰ τούτον καὶ οὐκ ἰδιωτικῆ γίνεται ἡ φράσις· μὴδὲ μεταξυλογίας ⁴⁴, καὶ ταύταις διὰ μακροῦ· τὰ γὰρ ἔγγυς λαμβάνοντα τὴν ἀπόδοσιν ⁴⁵ οὐ λυπαῖ τοὺς ἀκροατάς· καὶ μέντοι καὶ τὸ ἔλλειπαιν τινὰ ὀνόματα πρὸς τὴν σαφήνειαν ἐναντίον ἐστί· Παραφυλακτέον δὲ καὶ τὸ παραλλήλους ⁴⁶ τιθέναι τὰς πτώσεις ἐπὶ διαφόρων προσώπων· ἀμφίβολον γὰρ γίνεται τὸ ἐπὶ τινα φέρεσθαι· ὅλον ἐπὶ μὲν τῆς αἰτιατικῆς, ἐφ' ἧσπερ καὶ μόνης ⁴⁷ τῶν πτώσεων πολλοὶ γίνεσθαι τὴν ἀμφίβολίαν νομίζουσιν, ὡς παρὰ Δημοσθένει κατὰ Μυδίου· ἴσασιν Εὐαίωνα πολλοὶ τὸν Λευδάμαντος ἀδελ-

41 ἢ Med. Rom. om. posuit Cam. 42 Ed. Rom. με, corr. marg. Vict. 43 De hyperbathis Thucydidis notabilis hic locus est, omissus aliis plerisque, praeter Dionysium Hal., qui similiter observavit. Scheff. 44 Ita et scholiastes Thuc.

I. II. vocat, quod nos vulgo parenthesin appellamus. Vossius tamen generalius quid putat hic intelligi, quod alias παρεμβολή vel ὑποστροφή, vel etiam καταπλοκή dicatur. Quanquam rectius opinione mea dicat alibi, μεταξυλογίαν sub se comprehendere παρεμβολήν et παρίνθεσιν. Nam ὑποστροφή et καταπλοκή vix huc possunt pertinere. Vide ipsum inst. Orat. IV. et V. Scheff. 45 Sic existimo vocare id, quod respondet illis, quae ante μεταξυλογίαν erant proposita. Ut in illo Virgillii, et istum oro, est πρόβασις, sequitur μεταξυλογία, si quis adhuc precibus locus, tum excipit ἀπόδοσις, respondens superiori, exue mentem. Simile quid in eo notavit etiam Dionys. Halic. Scheff. 46 Edd. Med. παραλλήλοις, scripsi παραλλήλους. — I. 11. malim legere: ἐπὶ τινα φέρονται, pro ἀναφέρονται. coll. p. 187. l. 10. et 14. 47 Observandum, quod existimarint veteres, accusativum reddere praecipue ambiguam orationem, ut in eo adhibendo simus circumspicere, nec in vitium hoc prolabamur. Scheff. 48 Κολχοὶ εἰσιν — Αἰγύπτιοι. Edd. om., recepi ex Med., Doxop. habet: πόταρον οἱ Αἰγύπτιοι Κολχοὶ, ἢ οἱ Κολχοὶ Αἰγύπτιοι.

φὸν ἀποκτείναντα Βοιωτὸν ἐν δειπνῷ ἄδηλον γὰρ, πό-
 τερον Εὐαίων ἀπέκτεινε Βοιωτὸν, ἢ Βοιωτὸς Εὐαίωνα,
 ὅπερ ἐστὶ ψεῦδος· ἀλλὰ καὶ ὁ Λεωδάμαντος ἀδελφός,
 πότερον Εὐαίων ἐστίν, ἢ Βοιωτός. ἐπὶ δὲ τῆς εὐθείας,
 ὡς παρ' Ἡροδότῳ, ἐν τῇ πρώτῃ· εἰσὶ δὲ καὶ Αἰγύπτιοι 5
 Κολχοί· ἄδηλον γὰρ, πότερον οἱ Αἰγύπτιοι Κολχοί⁴⁸ εἰ-
 σὶν, ἢ τοῖναντίον οἱ Κολχοὶ Αἰγύπτιοι· καὶ τόδ' αὐτὸ
 καὶ ἐπὶ τῆς γενικῆς καὶ δοτικῆς. Κολχῶν δὲ ὄντων Αἰ-
 γυπτίων καὶ Κολχοῖς δὲ οὖσιν Αἰγυπτίοις· ἐπὶ μὲν οὖν
 τῆς αἰτιατικῆς, ἀναμφισβήτητόν ἐστιν· ἐπὶ δὲ τῶν ἄλ- 10
 λων πτώσεων φανερόν, ὅτι προσθέσει ἄρθρων οὐκ ἔτι
 ἀμφίβολος γίνεται ἡ λέξις· εἰσὶ δὲ Αἰγύπτιοι οἱ Κολχοί·
 δῆλον γὰρ γέγονεν, ὅτι περὶ Κολχῶν λέγει, ὡς εἰσιν Αἰ-
 γύπτιοι. Ὁμοίως δὲ ἔσται καὶ σύντομος ἡ διήγησις ἐκ
 τῶν πραγμάτων καὶ τῆς λέξεως. ἔστι γὰρ ἡ συντομία, 15
 λόγος τὰ καιριώτατα τῶν πραγμάτων σημαίνων, μῆτε
 προστιθεὶς τὸ μὴ ἀναγκαῖον, μῆτε ἀφαιρῶν τὸ ἀναγκαῖον,
 κατὰ τὰ πράγματα καὶ τὴν λέξιν. ἐκ μὲν οὖν τῶν πρα-
 γμάτων, ὅταν μῆτε συλλαμβάνωμεν ἅμα τὰ πολλὰ πρά-
 γματα, μῆδ' ἐτέροις ἐπεμβάλλωμεν, παραλείπωμεν τε, 20
 ὅσα συνυπακούεσθαι δοκεῖ· μῆτε πόρρωθεν ἀρχώμεθα,
 μῆτε εἰς τὰ παρὲλκοντα τὸν λόγον καταναλίσκωμεν, ὡς
 οἱ μετὰ τὰ πράγματα⁴⁹ εἰωθότες διηγείσθαι. ταῦτα
 γὰρ ἂν ἴσως ἱστορία πρέποι, τὸ τε μηκύνειν, καὶ τὸ

49 Non est dubium, quin hic vitium sit scripturae. Quid enim est διηγείσθαι μετὰ τὰ πράγματα? lege plane, οἱ μὲν τὰ πράγματα, et per πράγματα intellige res gestas. Nam ut μετὰ de tempore accipiamus, otiosum fuerit, cum utique narratio vel historia scribatur nulla prius, quam res gestae fuerint, quae conscribi debent. Scheff. Nihil mutandum, οἱ μετὰ τὰ πράγματα διηγούμενοι opponuntur iis, qui rebus gestis sunt coaevi: ii enim, qui a temporibus, quorum historiam scribunt, remoti sunt, πόρρωθεν ἀρχεσθαι καὶ εἰς τὰ παρὲλκοντα τὸν λόγον

πόρρωθεν ἄρχεσθαι, καὶ ἐπιξεργάζεσθαι τινα τῶν πα-
 ρέργων εἶναι δοκούντων. διήγησιν δὲ λέγων τις πρὸς
 τὸ κεφάλαιον τοῦ ὅλου πράγματος, ὃ προὔθετο, ἀποβλέ-
 πειν ὀφείλει, τὰ εἰς τοῦτο συντελοῦντα μόνον ἐν τῇ διη-
 5 γήσει παραλαμβάνων οἶον, ἐπὶ τοῦ Κυλωνος, εἰ μὲν τις
 ἱστορίαν περὶ αὐτοῦ συγγράφει, προσήκει καὶ τίνων προ-
 γόνων ἦν, καὶ τίνος πατρός τε καὶ μητρός, καὶ ἄλλα
 πάμπολλα λέγειν τὸ τε ἀγώνισμα, ὃ ἠγωνίζετο ἐν Ὀλυμ-
 10 μάξειν ἐφ' ὧν ἐνίκα διήγημα δὲ τις περὶ αὐτοῦ λέγων,
 οὐδὲν τῶν τοιούτων ἀκριβολογεῖσθαι δίκαιόν ἐστι, καθά-
 παρ ἐποίησεν Ἡρόδοτος⁵⁰ τε καὶ Θουκυδίδης, ἐκάτερος τὸ
 Κυλώνειον ἄγος εἰπεῖν προδόμενος. Ἐν δὲ τοῖς κατὰ τὴν
 λέξιν παρατηρητέον καὶ τὸ μήτε συνωνύμοις χρῆσθαι τὰ
 15 γὰρ τὴν αὐτὴν ἔχοντα δύνανται ὀνόματα μακρότερον ποιεῖ-
 τὸν λόγον⁵¹, οὐδὲν δέον, ὡς κατὰ Δημοσθένει ἐν τῶν
 Ὀλυμπιακῶν δευτέρῳ δαμονία τιμὴ καὶ θεία παντάπα-
 σιν ἔοικεν εὐεργεσία· μήτε λόγον ἀντὶ ὀνόματος ποιεῖν,
 οἶον, ἀντὶ τοῦ ἀπέθανεν, ἐξέλιπε τὸν βίον, καὶ ὅσα τού-
 20 τοῖς ὄμβια. Ἔτι δὲ καὶ τὰ συνκαπούμενα πάντως συμ-
 περιαιρετέον τῷ συντόμως ἀπαγγέλλειν βουλομένῳ χρη-
 στέον δὲ καὶ τοῖς ἀπλοῖς ὀνόμασι μᾶλλον, ἢ τοῖς συνθέ-
 τοις, καὶ τοῖς βραχυτέροις μᾶλλον, ἢ τοῖς μακροτέροις,
 ὅταν τὸ αὐτὸ σημαίνωσιν· εὐλαβητέον δὲ ὅμως, μὴ λάθῃ
 25 τις ἐπιθυμία συντομίας εἰς ἰδιωτισμὸν ἢ ἀσάφειαν ἐκπε-
 σῶν. Ὑπὲρ γε μὴν τοῦ πιθανὴν εἶναι τὴν διήγησιν
 παραληπτέον λέξεις μὲν προσφευγῆς τοῖς τε προσώποις, καὶ

καταναλίσκειν solent. 50 l. V. cujus una cum Thucydidis
 [sic] narrationem, tanquam nihil factam contra leges historiae,
 a nostro excusari observandum. Scheff. 51 Ita vocat,
 quod vulgo phrasin dicimus. Caeterum hoc de non temere
 pro verbo simplici substituenda phrasi pertinet ad narratio-
 nem solam, idque propter brevitatem, quod notandum.

τοῖς πράγμασι, καὶ τοῖς τόποις, καὶ τοῖς καιροῖς· πρά-
 γματα δὲ ὅσα εἰκότα ἐστὶ, καὶ ἀλλήλοις ἀκόλουθα· δεῖ δὲ
 καὶ τὰς αἰτίας βραχέως προστιθέναι τῇ διηγήσει, καὶ τὸ 21
 ἀπιστούμενον πιστῶς λέγειν, καὶ ἀπλῶς στοχάζεσθαι
 προσήκει τοῦ πρέποντος, τῷ τε προσώπῳ καὶ τοῖς ἄλλοις 5
 στοιχείοις τῆς διηγήσεως⁵², κατὰ τε τὰ πράγματα καὶ
 κατὰ τὴν λέξιν. Παράδειγμα δὲ ἡμῖν ἐστὶ τὸ ἐν ἀρχῇ
 τῆς δευτέρας τοῦ Θουκυδίδου περὶ Πλαταιέων καὶ Θηβαί-
 ων διήγημα· εἰκὸς γάρ ἦν τοὺς Θηβαίους αἰεὶ διαφοροὺς
 ὄντας τοῖς Πλαταιεῦσι, μαθόντας, ὅτι ἔσοιτο πόλεμος, 10
 ἐθελῆσαι προκαταλαβεῖν τὴν Πλάταιαν ἔτι ἐν εἰρήνῃ·
 ταῦτα δὲ βουλευσαμένοις, ἐκ μὲν τοῦ φανεροῦ μὴ ἐπι-
 χειρεῖν, νυκτὶ δὲ ἀσέλῃ⁵³ ἐπιχειρῆσαι, καὶ πρὸς τού-
 τοις ἔχειν τινὰς Πλαταιέων, οἳ καὶ ἀνοίξουσιν αὐτοῖς
 τὰς πύλας, μηδεμιᾶς φυλακῆς προκαθεστηκυίας διὰ 15
 σπονδὰς, τοὺς τε προδιδόντας ἰδίου⁵⁴ ἕνεκεν ἐχθροῦ
 πρὸς τινὰς τῶν πολιτῶν, οὓς ᾤοντο διαφθεῖραι τούτων
 γινομένων· ἀλλὰ μὴ τὸ τοῖς Θηβαίοις⁵⁵ προδεδωκέναι.
 πιθανὸν δὲ, τὸ μὴ αἰσθανομένους τοὺς Πλαταιέας προ-
 κατειλημμένην τὴν πόλιν ἐξαπιναιῶς ὑπὸ τῶν πολεμίων, 20
 νομίσαι τε διὰ τὴν νύκτα πολλῶ πλείους εἰσεληλυθῆναι,
 πρὸς ξύμβασιν τε χωρῆσαι· ὕστερον δὲ κατανοήσαντας
 οὐ πολλοὺς ὄντας, ἐπιθίσθαι αὐτοῖς, καὶ θόρυβος δὲ πά-
 νυ πιθανώτατος· τῶν μὲν Πλαταιέων προσβαλλόντων
 τοῖς Θηβαίοις, καὶ τῶν γυναικῶν, καὶ τῶν οἰκετῶν ἅμα 25
 ἀπὸ τῶν οἰκιῶν, κραυγῇ δὲ καὶ ὀλολυγῇ χρωμένων, λί-
 θοις τε καὶ κεράμοις βαλλόντων τοὺς Θηβαίους, καὶ ὑε-

Scheff. 52 Sic ab initio, ubi recenset numero sex, per-
 sonam, negocium, locum, tempus, modum etc. Vulgo circum-
 stantias vocamus. Scheff. 53 Interpres reddere omisit.
 Latini dicunt: nocte illuni. Scheff. 54 Med. Rom. ἰδοῦ
 ἕνεκα. Vict. γρ. ἰδιον ἕνεκα ἐχθροῦ: i. e. propter privatas ini-
 micitias. 55 Med. Rom. τοὺς Θηβαίους [Rom. προδεδωκέναι].

τοῦ πολλοῦ ἐπιγενομένου νυκτός, πολλοὺς τῶν Θηβαίων
 διὰ τε πηλοῦ καὶ σκότους διωκομένων, ἀπειρία δὲ τῶν
 ὁδῶν οὐ δυναμένων ἐκφυγεῖν⁵⁶. πιθανὸν δὲ τὸ καὶ κλει-
 σαί τινα τὰς πύλας, στυρακίῳ⁵⁷ ἀκοντίου ἀντὶ βελά-
 5 νου⁵⁸ χρησάμενον εἰς τὸν μοχλόν· πολὺ δὲ πιθανώτερον
 τὸ τῆς δούσης γυναικὸς πέλεκυν εἰκὸς γὰρ ἦν, γυναῖκα
 πρὸς ἐρήμοις πύλαις οἰκοῦσαν, θεασαμένην τοὺς πολε-
 μίους ἀποκεκλεισμένους, φοβηθῆναι, μὴ ἀπελπίσαντας
 τὴν σωτηρίαν, καὶ εἰς ἀπόνοιαν περιστάντας, τραπέσθαι
 10 ἐπὶ τὸ κακῶς ποιεῖν, μάλιστα μὲν οὖν οὓς ἐὰν δύνωνται,
 πολὺ δὲ πρότερον τὰς πλησίον οἰκίας· ἐγὼ γὰρ ὅτι κατὰ
 γυναῖκα ἦν, ἐλεῆσαι καὶ πολεμίους νενικημένους ὁμοίως
 δὲ καὶ τὰ ἄλλα πάντα, ἵνα μὴ μακρολογῶμεν. Οὐ μο-
 νοειδῆς δὲ τοῦ διηγήματος ἡ γυμνασία, ἀλλὰ καθάπερ
 22 15 ὁ μῦθος, καὶ ἀπαγγέλλεται, καὶ κλίνεται, καὶ συμπλέκε-
 ται μῦθῳ, συστήλλεται τε καὶ ἐπεκτείνεται· ἔτι δὲ κατὰ
 τὴν ἀπαγγελίαν⁵⁹ ἐναλλάττομεν τῶν κεφαλαίων τὴν τά-
 ξιν. καὶ πρὸς τούτοις ἐστὶ⁶⁰ καὶ τὴν αὐτὴν τάξιν φυ-
 λάττουσι κατὰ πολλοὺς καὶ ποικίλους τρόπους ποιεῖσθαι
 20 τὴν φράσιν· ἔτι δὲ καὶ⁶¹ ἐπιφωνεῖν διηγούμενον, καὶ
 συμπλέ-

56 Rom. ἐκφυγεῖν. corr. Vict. 57 Cuspide. Scholia Thu-
 cydidis: στυρακίον ἐστὶν ὁ καλούμενος σαυρωτῆρ τῶν δοράτων.
 Hesych. σαυρωτῆρες, τοῖς στύραξιν τῶν ὀπίσω τῶν δοράτων, ἧτοι
 σιδήρου τοῦ δόρατος. Ita habent omnes, etiam novissima Lu-
 gduno-Batava. Sed scribendum σαυρωτῆρσι, quod nos Suidas
 docet, qui hunc locum Hesychii, ut plerosque alios, exscribit.
 Scheff. Vide Boisson. ad Philostr. Her. p. 601. Schweigh.
 Lex. Herod. s. v. σαυρωτῆρ. 58 Interpres Thucydidis: βέ-
 λανος τὸ βαλλόμενον εἰς τὸν μοχλόν σιδήριον, ὃ καλοῦμεν μάγγανον.
 Scheff. 59 Notanter distinguit a διηγῆσι [sic]. Scheff.
 60 ἐστὶ Med. Rom. Camer. om. Posuit ad marg. Camer. re-
 cepit Heins. Idem post τάξιν posuit καὶ, quod delevis. 61
 καὶ Med. om.

συμπλέκειν ἀλλήλοις δύο ἢ καὶ τρεῖς διηγήσεις, κατὰ
 τὴν ἀπαγγελίαν ἐφ' ἅπασιν δὲ τό τε ἀνασκευάζειν καὶ
 κατασκευάζειν. Περὶ μὲν οὖν ἀπαγγελίας, καὶ κλίσεως,
 καὶ συμπλοκῆς, ἔτι δὲ⁶² συστολῆς τε καὶ ἐπεκτάσεως, ἐν
 τῷ περὶ μύθων εἴρηται τὴν δὲ ἀναστροφὴν τῆς τάξεως, 5
 πολλαχῶς ποιησόμεθα καὶ γὰρ ἀπὸ τῶν μέσων ἐστὶν
 ἀρξάμενον ἐπὶ τὴν ἀρχὴν ἀναδραμεῖν, εἶτα ἐπὶ τὰ τε-
 λευταῖα καταστῆσαι, ὅπερ ἐν Ὀδυσσεΐα Ὀμηρος πεποιή-
 κεν ἤρξατο μὲν⁶³ γὰρ ἀπὸ τῶν χρόνων, καθ' οὓς Ὀ-
 δυσσεὺς ἦν παρὰ Καλυψοῖ, εἶτα ἀνέδραμεν ἐπὶ τὴν ἀρ- 10
 χὴν μετὰ τινος οἰκονομίας γλαφυρᾶς, ἐποίησε γὰρ τὸν
 Ὀδυσσεῖα τοῖς Φαίαξι τὰ καθ' ἑαυτὸν διηγούμενον, εἶτα
 συνάψας τὴν λοιπὴν διήγησιν ἔληξεν εἰς τὰ τελευταῖα,
 μέχρι τοὺς μνηστῆρας ἀπέκτεινεν Ὀδυσσεὺς, καὶ πρὸς
 τοὺς γονεάς αὐτῶν φιλίαν ἐποίησατο καὶ⁶⁴ Θουκυδίδης 15
 δὲ ἀπὸ τῶν περὶ Ἐπίδαμνον ἀρξάμενος, ἀνέδραμεν ἐπὶ
 τὴν πεντηκονταετίαν, ἔπειτα κατῆλθεν ἐπὶ τὸν Πέλοπον-
 νησιακὸν πόλεμον. ἔξεστι δὲ καὶ ἀπὸ τῶν τελευταίων ἀρ-
 ξάμενον ἐλθεῖν ἐπὶ τὰ μέσα, καὶ οὕτως ἐπὶ τὴν ἀρχὴν
 καταστῆσαι, ὅπερ Ἡρόδοτος διὰ τῆς τρίτης ἡμᾶς διδά- 20
 σκει, λέγων οὕτω πέμψας Καμβύσης εἰς Αἴγυπτον κή-
 ρυκα, αἵτε Ἀμασιν θυγατέρα· αἵτε δὲ ἐκ συμβουλῆς
 ἀνδρὸς Αἰγυπτίου, ὃς μεμφόμενος Ἀμασιν, ἔπραξε⁶⁵ ταῦ-
 τα, ὅτι μιν ἀποσπάσας γυναικὸς τε καὶ τέκνων, ἔκδοτον
 ἐποίησεν εἰς Πέρσας· εἶτα καὶ τὰ αἴτια διηγῆται, ὅτι ὁ 25
 τῶν Περσῶν βασιλεὺς ἤτῃκει παρὰ τοῦ Αἰγυπτίων βασι-
 λέως ἰατρὸν ὀφθαλμῶν, ὃς εἶη ἄριστος· ἡ γὰρ κατὰ
 φύσιν ἦν τάξις τῆς διηγήσεως, πρῶτον μὲν τὴν ὀφθαλ-
 μίαν εἰπεῖν τοῦ Περσῶν βασιλέως, καὶ ὡς πέμψας εἰς
 Αἴγυπτον ἤτησε παρὰ βασιλεύοντος ἐκεῖ ἰατρὸν ὀφθαλ- 30

62 δι' Heins. om. est in Med. Rom. Camer. 63 μὲν Rom.
 Camer. Heins. om. recepi ex Med. marg. Vict. 64 marg.
 Vict. καὶ ὁ. 65 Edd. ἔπραξε. Med. ἔπραξε.

μῶν, ὁ δὲ τοῦτον ἀναπέμπει, ἔπειτα ὅτι χαλεπῶς φέρονται
 ὁ ἰατρὸς, γυναικὸς τε καὶ παίδων ἀπολειφθεῖς, ἤμύνετο
 23 τὰν ἐκθόντα, συμβουλευσας τῷ Περσῶν βασιλεῖ, αἰτῆσαι
 θυγατέρα παρὰ τοῦ Αἰγυπτίων βασιλέως, ἵνα ἢ δοῦς ἀ-
 5 νῆτο, ἢ μὴ δοῦς ἀπέχθαιτο· ἔτι δὲ καὶ ἀπὸ τῶν μέσων ἀρ-
 ξάμενον, ἐπὶ τὴν τελευταίην ἐλθεῖν, εἴτα ἐν τούτοις λῆξαι
 καὶ πάλιν ἀπὸ τῶν τελευταίων ἀρξάμενον ἀναδραμεῖν ἐπὶ
 τὴν ἀρχὴν, καὶ λῆξαι εἰς τὰ μέσα, καὶ ἔτι ἀπὸ τῶν πρῶ-
 των ἀρξάμενον μεταβαίνειν⁶⁶ ἐπὶ τὰ τελευταῖα, καὶ ἐν
 10 τοῖς μέσοις καύσασθαι. Κατὰ μὲν οὖν τὴν ἀναστροφὴν
 τῆς τάξεως οὕτως· ἐπεὶ δὲ εἰώθαμεν ἐκφέρειν τὰ πράγμα-
 τα, ἐνίοτε μὲν ὡς ἀποφαινόμενοι, ἐνίοτε δὲ ὡς πλείον τε
 τοῦ ἀποφαινεσθαι ποιοῦντες, καὶ ἐνίοτε μὲν ὡς ἐρωτῶν-
 τες, ἄλλοτε δὲ ὡς πυνθανόμενοι, ἔσθ' ὅτε δὲ ὡς ἐπαπο-
 15 ροῦντες, καὶ ἄλλοτε μὲν ὡς προστάττοντες, ἄλλοτε δὲ ὡς
 εὐχόμενοι, καὶ ποτε μὲν ὡς ὀμνύοντες, ποτε δὲ ὡς ἀπα-
 γορεύοντες, ἄλλοτε δὲ προστιθέμενοι, ποτε δὲ προσδια-
 λεγόμενοι· ἐνδέχεται γὰρ κατὰ πάντας τούτους τοὺς τρό-
 πους εἰσφέρειν, ποικίλλοντας τὰς διηγήσεις. Θουκυδίδης
 20 μὲν οὖν ἐν ἀρχῇ τῆς δευτέρας τῶν ἱστοριῶν κατὰ τὸν
 τοῦ ἀποφαινομένου τρόπον ἐξήνεγκεν τὴν διήγησιν ταύτην
 τῆν Ἰθαίων ἀνδρῶν, ὀλίγων πλείους τριακοσίων, εἰσηλ-
 θον περὶ πρῶτον ἕκρον σὺν⁶⁷ ἄπλοισι εἰς⁶⁸ Πλάταιαν
 τῆς Βοιωτίας, οὕσαν Ἀθηναίων συμμαχίδα· ἀνοῖξαι⁶⁹

66 Med. μεταβῆναι. Rom. μεταθῆναι. marg. Vict. μεταβῆναι.

67 In Thucydide est ἐν, quod ex lingua veteri Attica usitatum Thucydidi fuisse, docet in vita ejus Marcellinus. Itaque et hic tali modo scribendum, et in sequentibus συμμαχίδα, quod rursum ita legitur apud ipsum Thucydidem. Scheff.

68 Thucydides ipse habet ἐς. Scheff. 69 Totum hunc locum usque ad οὕσαν Ἀθηναίων συμμαχίδα, ἀνοῖξαι αὐτοῖς τὰς πύλας. Edd. omnes et Par. om. exstat in Med. et exemplari Victoriano insertus est.

δ' αὐτοῖς τὰς πύλας Ναυκλείδην τε⁷⁰ καὶ τοὺς μετ' αὐ-
 τοῦ, μηδεμίᾳς φυλακῆς προκαθεστηκυίας διὰ τὰς σπονδίας.
 καὶ οὕτω τὰ μετὰ ταῦτα· εἰ δὲ διαλογικῶς ἐπαγγέλλειν /
 βουλοίμεθα, ὑποδησόμεθα τὲ τινας ἀλλήλοις διαλεγόμε-
 νους περὶ τῶν πεπραγμένων, καὶ τὸν μὲν διδάσκοντα, τὸν 5
 δὲ μανθάνοντα τὰ γεγενημένα, οἷον, πολλάκις μὲν σε καὶ
 πρότερον ἐπῆλθεν ἔρῃσθαι μοι περὶ τῶν ἐν Πλαταιαῖς
 συμβεβηκότων Θηβαίους τε καὶ Πλαταιεῦσιν, ἀτὰρ καὶ
 νῦν ἡδέως ἂν ἀκούσασαι, εἴ σοι ἐν καιρῷ ἔστι διηγῆσα-
 σθαι· ἀλλὰ νῆ Δία καιρὸς ἔστι, καὶ δὴ καὶ ἤδη σοι λέ- 10
 γω, εἶπερ, ὡς φης, ἐπιθυμίᾳν ἔχεις ἀκούσαι περὶ τούτων·
 Θηβαῖοι γάρ, ἀεὶ διάφοροι ὄντες τοῖς Πλαταιεῦσιν, ἐβού-
 λοντο τὴν Πλάταιαν ἐν εἰρήνῃ προκαταλαβεῖν. ἄνδρες
 οὖν ἐξ αὐτῶν ὀλίγω πλείους τριακοσίων, εἰσῆλθον περὶ
 πρῶτον ὕπνον σὺν ὅπλοις εἰς τὴν πόλιν, οὖσαν Ἀθηναί- 15
 ων συμμαχίδα. πῶς οὖν νυκτὸς οὖσης καὶ τῶν πυλῶν
 κεκλεισμένων, ἔτι δὲ καὶ φυλακῆς προκαθεστηκυίας ῥαδίως ἔ-
 λαθον εἰσελθόντες; ~~ἔπειτα~~ μὲν ἔφθης· ἐπεὶ καὶ αὐτὸς
 ἔμελλον εἰπεῖν, ὅτι τὰς πύλας ἀνέωξαν αὐτοῖς ἄνδρες,
 Ναυκλείδης τε καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ, φυλακῆς οὐδεμιᾳς 20
 προκαθεστηκυίας διὰ τὴν εἰρήνην, καὶ τὰ ἐξῆς. Τὸν
 αὐτὸν τρόπον διεξιλευσόμεθα ἰρωτῶντές τε καὶ ἀποκρι-
 νόμενοι κατὰ τὸν διαλεκτικὸν νόμον· ἔτι δὲ ἀπαφαινό-
 μενοι τὰ πράγματα, ποτὲ μὲν καταφάσκωμεν, οἷον, Θέων
 διαλέγεται· ἔστι δὲ μὴ μόνον καταφάσκοντας, ἀλλὰ καὶ 25
 ἀποφάσκοντας ἐκφέρειν τὰς διηγήσεις, καταφάσκοντας
 μὲν, ὡς ἔφαμεν τὸν Θουκυδίδην τὴν διήγησιν ἐξηγηνοχέ-
 ναί· ἀποφάσκοντας δὲ, οἷον οὔτε Θηβαίων ἄνδρες ὀλίγω
 πλείους τριακοσίων εἰσῆλθον περὶ πρῶτον ὕπνον σὺν ὅ-
 πλοις εἰς Πλάταιαν τῆς Βοιωτίας, οὖσαν Ἀθηναίων ξυμ- 30
 μαχίδα, οὔτε τὰς πύλας ἀνέωξαν Ναυκλείδης τε καὶ οἱ
 μετ' αὐτοῦ, καὶ οὕτω μέχρι τέλους· ἔστι δὲ καὶ ἄλλος

70 Med. Vict. δι. scripsi τε, ut est paullo inferius.

τρόπος ἀσύνδετος καλούμενος, ὅτι ἂν τοὺς συνδέοντας
 τὴν φράσιν συνδέσμον παραλείπωμεν⁷¹, οἷον, Θηβαίων
 ἄνδρες, ὀλίγω πλείους τριακοσίων, εἰσῆλθον περὶ πρῶτον
 ὕπνον σὺν ὅπλοις εἰς Πλάταιαν τῆς Βοιωτίας, οὕσαν
 5 Ἀθηναίων συμμαχίδα ἀνέωξαν αὐτοῖς τὰς πύλας, καὶ
 τὰ ἐξῆς. ἡμεῖς δὲ εἰ βουλοίμεθα πλέον τι τοῦ ἀποφαίνε-
 σθαι ποιεῖν, οὕτως ἐροῦμεν μεγάλων ὡς ἔοικε πραγμά-
 των αἰτία γέγονεν Ἀθηναίους καὶ Λακεδαιμονίους καὶ
 τοῖς ἐξ ἐκάστων συμμαχοῖς, Θηβαίων εἰς Πλάταιαν ἄ-
 10 φιξίς· Θηβαίων γὰρ ἄνδρες, ὀλίγω πλείους τριακοσίων,
 εἰσῆλθον περὶ πρῶτον ὕπνον σὺν ὅπλοις εἰς Πλάταιαν
 τῆς Βοιωτίας καὶ οὕτω τὰ λοιπὰ τῆς διηγήσεως συνά-
 ψομεν εἰ δὲ ἐρωτᾶν βουλοίμεθα, οὕτως ἐροῦμεν ἄρα γε
 ἀληθές ἐστιν, ὅτι Θηβαίων ἄνδρες, ὀλίγω πλείους τρια-
 15 κοσίων, εἰσῆλθον περὶ πρῶτον ὕπνον σὺν ὅπλοις εἰς
 Πλάταιαν τῆς Βοιωτίας· καὶ οὕτως ἐρωτηματικῶς τὰ
 μετὰ ταῦτα διελευσόμεθα· οὕτω⁷² δ' ἂν πυνθοίμεθα,
 τίνες ἦσαν οἱ Θηβαίων ἄνδρες, οἱ ὀλίγω πλείους ἦσαν
 τριακοσίων, εἰσῆλθόν τε⁷³ περὶ πρῶτον ὕπνον σὺν ὅπλοις
 20 εἰς Πλάταιαν τῆς Βοιωτίας; καὶ τὰ λοιπὰ πυνθανόμε-
 νοι ἐποίσομεν· τὸ δὲ ἐπαπορεῖν καὶ τὸ ἐρωτᾶν, κατὰ μὲν
 τὴν προφορὰν, οὐδὲν ἀλλήλων διήνεγκε, διόπερ τῷ ἑτέρῳ
 24 αὐτῶν ἀρκεσθησόμεθα· ἐάν τε γὰρ ἐρωτῶμεν, ἐάν τε
 ἐπαπορῶμεν, οὕτως ἐξοίσομεν·
 25 Ἄρ' ἐστὶ⁷⁴ πάντων ἀγρυπνία λαλίστατον⁷⁵;
 διαφέρειν δὲ δοκεῖ, ὅτι ὁ μὲν ἐρωτῶν ἀπόκρισιν ἐπιζητεῖ,

71 Vict. παραλείπομεν. Med. παραλείπωμεν. 72 Edd. Rom. Camer. οὔτοι. Heins. corr. οὕτως. Med. marg. Vict. οὕτω.

73 Edd. Rom. Camer. εἰσῆλθόν τε. Med. τε om. Heins. εἰσῆλθόν τε, ex quo Scheff. fecit εἰσελθόντες. 74 Est Menandri, ex fabula, cujus fuit titulus Epiclerus, quod ex sequentibus apparet, ubi denuo repetitur. Scheff. 75 Med. Rom.

λαλίστατον. Camer. Heins. λαλίστατον.

ὁ δὲ ἐπαπαρῶν οὐ πάντως, ἀλλὰ μόνον πρὸς ἑαυτὸν ἀπορεῖ· εἰ δὲ προστάττειν βουλοίμεθα, οὕτω ποιήσομεν ὑποθησόμεθα γὰρ ἐν τοῖς τελευταίοις τῆς διηγήσεως, μετὰ τὴν τῶν εἰσελθόντων εἰς Πλάταιας ἀναίρεσιν, ἕνα τινὰ παραινοῦντα ἢ τοῖς Θηβαίοις, ἢ τοῖς Πλαταιεῦσιν, 5 οὕτως· ἄγετε, ὦ Πλαταιεῖς, ὅπως ἄξιοι τῆς πόλεως ἔσισθε, καὶ τῶν προγόνων πρὸς Πέρσας τε καὶ Μαρδόκιον ἡγωνισμένων, καὶ τῶν ἐν τῇ χώρᾳ τῇ ἡμετέρᾳ κειμένων, δεῖξατε τοῖς Θηβαίοις, ὅτι μὴ δίκαια ποιούσιν, ἀξιοῦντες μὲν ὑμᾶς σφίσις ὑπακούειν καὶ δουλεύειν οὐκ ἐθέλοντας 10 δὲ, πολέμῳ βιαζόμενοι παρὰ τοὺς ὄρκους καὶ τὰς συνθήκας, ὀλίγῳ πλείους τριακοσίων· εἶτα εἰσῆλθον περὶ πρῶτον ὕπνον σὺν ὅπλοις εἰς τὴν πόλιν τὴν ἡμετέραν, οὕσαν Ἀθηναίων συμμαχίδα· καὶ ὡσαύτως τὰ ἐξῆς, ὡς πρὸς Πλαταιεῖς διηγησόμεθα. εἰ δὲ ὑποθώμεθα τὴν πα- 15 ρακέλευσιν γίνεσθαι πρὸς τοὺς Θηβαίους, οὕτως ἐροῦμεν ἄγετε, ὦ Θηβαῖοι, ὅπως φανήσεσθε αὐτῶν τε καὶ τῶν πατέρων ἄξιοι⁷⁶, καὶ τῆς ἀρχῆς, ἣν ἔχετε⁷⁷, συμπάσης τῆς Βοιωτίας, καὶ δεῖξατε τοῖς Πλαταιεῦσιν, ὅτι δοῦλοι ὄντες ἡμέτεροι, οὐ μόνον ἀποδεδράκασι πρὸς Ἀθηναίους, 20 ἀλλὰ καὶ ἄνδρας ἡμετέρους ὀλίγῳ πλείους τριακοσίων, ἐλθόντας περὶ πρῶτον ὕπνον σὺν ὅπλοις εἰς τὴν Πλάταιαν τὴν ἑαυτῶν, διέφθειραν. καὶ τοῦτον τὸν τρόπον καὶ τὰ λοιπὰ διηγησόμεθα. ἔστι δὲ καὶ οὕτω πρόσταξιν ποιήσασθαι, εἰ ὑποθώμεθά τινα τοῖς Θηβαίοις, πρὶν 25 γενέσθαι τὴν εἰς Πλάταιαν εἴσοδον, προστάττοντα, ἃ δὴ καὶ ἔπραξαν· ἄγετε, ὦ Θηβαῖοι, ὅπως ἄνδρες ἐξ ὑμῶν ὀλίγῳ πλείους τριακοσίων εἰσέλθωσι περὶ πρῶτον ὕπνον σὺν ὅπλοις εἰς Πλάταιαν τὴν ἡμετέραν, νῦν δ' οὕσαν Ἀθηναίων συμμαχίδα· καὶ τὰ ἐξῆς, ὡς ἂν ἐνδέχεται, κα- 30 τὰ τοῦτον τὸν⁷⁸ τρόπον διεξελευσόμεθα· εἰ δὲ εὐχόμεθα,

76 Ed. Rom. ἄσιοι. corr. Vict.

77 Med. Rom. Camer.

ἔξετε. Heins. ἔχπε.

78 τὸν Edd. om. recepi ex Med.

οὕτως ἐροῦμεν· εἶθε ⁷⁹ μηδέποτε Θηβαίων ἄνδρες, ὀλίγω
 πλείους τριακοσίων, εἰσῆλθον περὶ πρῶτον ὕπνον σὺν
 ὄπλοις εἰς Πλάταιαν τῆς Βοιωτίας, οὖσαν Ἀθηναίων
 25 ἑσπέρην καὶ μέχρι τέλους κατὰ τὸν τοῦ εὐχόμενου
 τρόπον διηγησόμεθα. Οὐκ ἄδηλος δὲ ὁ τρόπος, πῶς
 κατὰ τὴν ὀνομαστικὴν προφορὰν ἢ διήγησις ἐξενεχθή-
 σεται· τὴν δὲ προσαγορευτικὴν παραιτούμεθα, ὅτι καὶ
 πρότερον, ἐπὶ τῶν κατὰ τὰς πτώσεις ἐγκλίσεων, ἤδη πα-
 ραδεδώκαμεν ἐπὶ τῆς κλητικῆς ὑποτιθέμενοι δὲ οὕτως
 10 ἐροῦμεν· ὑποθώμεθα γάρ, Θηβαίων ἄνδρας, ὀλίγω πλεί-
 ούς τριακοσίων, εἰσελθεῖν περὶ πρῶτον ὕπνον σὺν ὄπλοις
 εἰς Πλάταιαν τῆς Βοιωτίας, οὖσαν Ἀθηναίων ἑσπέρην
 15 καὶ ἀνοῖξαι ⁸⁰ δ' αὐτοῖς τὰς πύλας Ναυκλείδην τε καὶ
 τοὺς μετ' αὐτοῦ· καὶ ἔθεντο εἰς τὴν ἀγορὰν τὰ ὄπλα.
 ὁμοίως δὲ καὶ τὰ ἐξῆς· καὶ παρὰ Δημοσθένει ⁸¹ Ἀμφί-
 πολιν, Πύδναν, Ποτιδαίαν, Ἀλόνησον, οὐδενὸς τούτων
 μέμνηται· εἶτι ⁸² καὶ πάλιν ἄλλ' ἐφ' Ἑλλήσποντον οἴχε-
 ται, πρότερον ⁸³ ἦκεν ἐπ' Ἀμβρακίαν, Ἴλιον ⁸⁴ ἔχει, τη-
 λικαύτην πόλιν ἐν Πελοποννήσῳ· Μεγάρους ἐπεβούλευσε
 20 πρῶτον· ἔστι δὲ καὶ τούτους ἀλλήλοισι ἐπιπέλειεν τοὺς
 τρόπους, καὶ μίκτον ἐκ θυοῖν ἢ πλειόνων ποιεῖν, ὡς τοῦ
 διηγήματος τὰ μὲν ἀπαγγεῖλαι κατὰ τὸν τοῦ ἀποφαινο-
 μένου τρόπον, τὰ δὲ συνδέτως ⁸⁵, τὰ δὲ ὅπως ἂν τις βού-

79 Rom. εἶθε. 80 Edd. ἀνέψαν αὐτοῖς τ. κ. Ναυκλείδης τε καὶ
 οἱ μετ' αὐτοῦ. recepi lectionem Med. in quo post αὐτοῦ lacu-
 na est. marg. Vict. καὶ ἀνέψαν. Heins. ἀνέψαν δέ. 81 In
 oratione de corona, et Philipp. III. Scheff. 82 Med. ὅτι.
 ut Pausan. II. 31. 4. εἴη δ' ἂν εἶτι καὶ ἄλλο οὐ γνωσκόμενον ἐπὶ
 ἐμοῦ. Angel. ὅτι. 83 Ed. Rom. πρότερον. marg. Vict. πρότερον.
 Contra apud Sopatr. ζητ. p. 375. πρὸ πάντων ἔμαθον ἂν παρ'
 ἡμῶν, πρότερον παρ' Ἀλεξάνδρῳ ἢ παρ' Ἀθηναίοις τυχεῖναι τὸ δι-
 κηστήριον. legendum πρότερον, ut Par. 84 Med. edd. Ἴλιον.
 85 Med. συνδέτως. Rom. Camer. ἀσυνδέτως. Heins. συνδέτως.

λοῖτα παικίλλων τὴν φράσιν⁸⁶. ἐπιφωνεῖ δὲ διηγήσει
 ἔστι, τὰ καθ' ἕκαστον μέρους τῆς διηγήσεως γνώμην ἐπι-
 λέγειν· τὸ δὲ τοιοῦτον οὐδ' ἱστορία πρέπον ἔστιν, οὔτε
 πολιτικῶ λόγῳ θεάτρῳ δὲ καὶ σκηνῇ μᾶλλον ἐπιτήδειον.
 διὸ καὶ παρὰ ταῖς τριούτοις ποιηταῖς, ἐπιπλεϊστὸν ἔστιν,⁸
 ὡς παρὰ Μενάνδρῳ πολλαχοῦ μὲν ἀλλαχόθι, καὶ ἐν ἀρ-
 χῇ δὲ τοῦ τε Δαρδάνου⁸⁷ καὶ τοῦ ξενολόγου⁸⁸.

Ἄνδρὸς πένθητος υἱὸς, ἐκταθραμμένος

Ὅν ἐξ ὑπαρχόντων, ὄρων ἤχοιεντο

Τὸν πατέρα μικρ⁸⁹ ἔχοντα· παιδευθεὶς γὰρ εὖ

10

Τὸν καρπὸν εὐθύς ἀπεδίδου χάριτος⁹⁰ καλόν.

ὁ γὰρ τελευταῖος στίχος ἐκ περιττοῦ πρόκειται, θηρό-
 μενος μόνον τὸν παρὰ τῶν θεατῶν ἔπαινον· ὅταν μὲν
 τοι συνεχῶς ἐγκαταμυγνῆ τις, καὶ λανθόνῃ ταῦτα τὰ⁹¹
 γνωμικὰ, ἐπιχαρὶς πως ἢ διήγησις γίνεται, ὡς παρὰ Ἡ-
 ροδότῳ ἐν τῇ πρώτῃ λέγων γὰρ περὶ τοῦ ἀνθρωπίου
 βίου, ὡς οὐκ ἔστι σταθερὸς, ἀλλὰ πολλὰς ἐν⁹² ἑαυτῷ
 ἔχει τὰς μεταβολὰς, ἔπειτα ἐξαριθμησάμενος ὅσων ἡμε-
 ρῶν ἔστιν ἀνθρωπίνη ζωὴ, ὡς ἑβδομήκοντα ἔτη, ἐπιφέ-
 ρει τούτων τῶν ἀπασέων ἡμερέων, ἢ ἑτέρῃ αὐτέων τῇ⁹³
 ἑτέρῃ ἡμέρῃ τὸ παράπαν οὐδὲν ὅμοιον εἰσάγει πρῆγμα⁹³,
 εἶτα ἐπιφωνεῖ τοῦτον τὸν τρόπον· οὕτως, ὦ Κροῖσε, πᾶς⁹⁴

86 Heins, φάσιν. 87 Comoedia sic dicta, quam aliis lauda-
 tam necdum observare potui. Scheff. 88 Ne hanc quidem
 Comoediam ejus alibi memoratam arbitror. Scheff. 89
 Med. μικρά. 90 χάριτος Med. om. 91 τὰ Med. Heins. om.
 recepi ex Rom. Camier. 92 ἐν Rom. Camier. om. 93 In
 Herodoto ipso est προσάγει, ut mox pro οὕτως, οὕτω, item pro
 τίνα λόγον ἔχεις οὐκ ὑγία, τίνα λέγεις λόγον οὐκ ὑγία, quod He-
 rodoto convenientius. Denique pro κελύων δέσποιαν, Hero-
 dotus una voce auctius, κελύων με δέσποιαν, ut et pro χιτῶν,
 κιθῶν, quod est rursus Herodoto magis congruum. Phavori-
 nus: Κιθῶν, ἰωνικῶς ἀπὸ τοῦ χιτῶν. Scheff. 94 Marg.

26 ἴστιν ἄνθρωπος συμφορή⁹⁵· ὡς καὶ⁹⁶ ὁ Γύγης πρὸς τὸν
 Κανθαύλην⁹⁷ λέγει· δέσποτα, τίνα λόγον ἔχεις⁹⁸ οὐχ
 ὑγία, κελύων δέσποιναν τὴν ἐμὴν θεήσασθαι γυμνήν,
 ἅμα δὲ χιτῶνι ἐκδυομένῳ συνεκδύεται καὶ τὴν αἰδῶ⁹⁹
 5 γυνή. Καὶ μὴν καὶ παρὰ τοῖς ῥήτορσιν εὐροῖμεν ἄν,
 οὐχ' ἥκιστα καὶ παρὰ τῷ πολιτικωτάτῳ Δημοσθένει, καὶ
 ἐν τοῖς πολιτικωτάτοις αὐτοῦ λόγοις· ἐν γὰρ τῷ δευτέρῳ
 τῶν Ὀλυμπιακῶν διηγούμενος περὶ τοῦ Φιλίππου, ὅτε
 περὶ αὐτὸν ἔχει μίμους γελοίων, καὶ ποιητὰς αἰσχυρῶν
 10 ἄσματων, καὶ οὐς γε ἢ πόλις Ἀθηναίων ἐξέβαλεν ὡς
 ἀσελγεστάτους ὄντας, καὶ ὅτι τοιοῦτος¹⁰⁰ ὢν Φίλιππος
 εἰκότως λανθάνει πάντας ἀνθρώπους, τῷ κατορθοῦν
 ἐν τοῖς πολέμοις, μετὰ ταῦτα ἐπιφωνεῖ· αἱ γὰρ εὐπρα-
 ξίαί δειναὶ συγκρῖναι καὶ συσκιᾶσαι¹⁰¹ τὰ τοιαῦτα
 15 ὄνειδη. ἔστι δὲ καὶ ἀνάπαλιν προθέντα¹⁰² γνωμικὸν λό-
 γον διηγῆσασθαι, καθάπερ καὶ¹⁰³ ἐπὶ τοῦ μύθου παρε-
 σημειωσάμεθα· οἷον καὶ παρὰ Μενάνδρῳ ἐν¹⁰⁴ τῇ χρη-
 στή¹⁰⁵ ἐπικλήρῳ,

Ἄρ' ἴσθι¹⁰⁶ πάντων ἄγρυπνία λαλλοτάτων;

20 εἶτα ἐξῆς τὸ διήγημα.

Vict. πάν. Edd. et Med. πᾶς. 95 Camer. συμφορῆ. 96
 Med. Rom. Camer. οἷος. Camer. ad marg. καὶ ὡς. Heins.
 ὡς καὶ. 97 Camer. Κανθαύλιν. 98 Marg. Vict. ap. He-
 rod. λέγεις. 99 Ed. Rom. αἰδῶν. marg. Vict. αἰδῶ. 100
 Med. Camer. τοιοῦτος. 101 Camer. συσκιᾶσαι. In ed. Heins.
 συκιάσαι, linea enim post συ finita σ excidit: nihilominus red-
 didit etiam Scheffer συκιάσαι. 102 Med. Rom. προσθέντα.
 103 Med. καὶ om. 104 Med. καὶ. 105 Suspicio illud
 χρῆσθι corruptum esse, ac fortasse numerum latitare hujus
 comoediae in ipso. Nam Athenaeus citat ἐπικληρον πρώτην, un-
 de satis constat scripsisse plures nominis ejusdem. Epitheton
 profecto parum commodum hoc loco videtur. Scheff. Ed.
 Rom. χρῆσθι. Hemsterh. ad Luc. I. p. 466. χρῆσθι, quod pro-
 bat Meineke ad Menandr. p. 63. 106 Med. Rom. ἴσθιν ἄγρυπν.

Ἐμὲ γοῶν ἀναστήσασα δευρὶ προύγεται

Λαλιῶν ¹⁰⁷ ἀπ' ἀρχῆς πάντα τὸν ἱμαντοῦ βίον.

Διήγησιν δὲ διηγήσει συμπλέκειν ἔστιν, ὅταν δύο διηγήσεις, ἢ καὶ πλείους ἅμα διηγείσθαι ἐπιχειρῶμεν τοῦτο δὲ μάλα ἐπετήδευσαν ¹⁰⁸ οἱ ἀπὸ Ἴσοκράτους, καὶ αὐτὸς ¹⁰⁹ ὁ Ἰσοκράτης ἐν τῷ πανηγυρικῷ οὕτως ἤλθον οἱ δ' Ἡρακλέους παῖδες, καὶ μικροῦ πρὸ τούτων Ἄδραστος ὁ Ταλάδου, βασιλεὺς ἂν Ἄργους· οὗτος μὲν ἐκ τῆς στρατείας τῆς ἐπὶ Θήβας δεδυστυχηκώς, καὶ τὰ ἐξῆς καὶ πάλιν ἔτι γὰρ ταπεινῆς οὔσης τῆς Ἑλλάδος, ἤλθον εἰς τὴν ¹⁰ χώραν ἡμῶν Θραῖκες μὲν μετὰ Εὐμόλπου τοῦ Ποσειδῶνος, Σκύθαι δὲ μετὰ Ἀμαζόνων, τῶν Ἄρεως θυγατέρων, οὐ κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον καὶ τὰ ἐξῆς. Καὶ περὶ μὲν τῶν ¹¹⁰ τρόπων τῆς γυμνασίας τοσαῦτα· καὶ ὅτι κατ' αὐτοὺς δυνατόν ἐστι γυμνάσασθαι καὶ τοῖς μύθοις. 15

Cap. V. .

Περὶ χρείας.

27

Χρεία ἐστὶ σύντομος ἀπάφασις, ἢ πράξις, μετ' εὐστοχίας ¹ ἀναφερομένη εἰς τι ὠρισμένον πρόσωπον, ἢ ἀναλογοῦν πρόσωπῳ· παράκειται δὲ αὐτῇ γνώμη ² καὶ ἀπομνημονεύματα ³· πᾶσα γὰρ γνώμη σύντομος εἰς πρόσω-

omisso πάντων. 107 Med. et edd. λαβεῖν. Vict. ad marg. et Var. Lect. XXVII. 12. γφ. λαλιῶν, quod recepi. 108 Camer. Heins. ἐπιτήδευσαν. 109 Med. Rom. Camer. ὁ αὐτός. Heins. αὐτὸς δ. 110 Med. et edd. τὸν τρόπον. marg. Vict. τῶν τρόπων.

1 Edd. ἀναφέρομ. μετ' εὐστοχίας. Med. Par. Vict. μετ' εὐστοχ. ἀναφ. 2 γνώμη Heins. om. 3 Mallem ἀπομνημόνευμα in singulari. Caeterum hac notione primus usus videtur Xenophon, de quo Laërtius: πρῶτος ὑποσημειωσάμενος τὰ λεγόμενα, εἰς ἀνθρώπους ἤγαγεν, ἀπομνημονεύματα ἐπιγράψας. Primus omnium, quae dicebantur (a Socrate) notis excepta dedit in

πον ἀναφερομένην χρείαν ποιᾷ. καὶ τὸ ἀπομνημόνευμα δὲ πρᾶξις ἐστίν, ἢ λόγος βιωφελής. διαφέρει δὲ ἡ μὲν γνώμη τῆς χρείας τέτρασι τοῖσδε τῷ τὴν μὲν χρείαν πάντως ἀναφέρεσθαι εἰς πρόσωπον, τὴν δὲ γνώμην οὐ πάντως· καὶ τῷ, ποτὲ μὲν τὸ καθόλου, ποτὲ δὲ τὸ ἐπὶ μέρους ἀποφαίνεσθαι ⁴ τὴν χρείαν, τὴν ⁵ δὲ γνώμην καθόλου μόνον· ἔτι δὲ τῷ χαριεντίζεσθαι τὴν χρείαν ἐνίοτε μηδὲν ἔχουσαν βιωφελές. τὴν δὲ γνώμην αἰεὶ περὶ τῶν ἐν τῷ βίῳ χρησίμων εἶναι· τέταρτον, ὅτι ἡ μὲν χρεία πρᾶξις, ἢ λόγος ὑπάρχει, ἢ δὲ γνώμη λόγος ἐστὶ μόνον. Τὸ δὲ ἀπομνημόνευμα δυοῖ ⁶ τοῖσδε κεχώριστα τῆς χρείας, ἡ μὲν γὰρ σύντομος, τὸ δὲ γὰρ ἀπομνημόνευμα ἔσθ' ὅτε ἐπεκτείνεται, καὶ ἡ μὲν ἀναφέρεται εἰς τινα πρόσωπα, τὸ δὲ ἀπομνημόνευμα καὶ καθ' ἑαυτὸ μνημονεύεται. Εἴρηται δὲ χρεία κατ' ἐξοχὴν, ὅτι μᾶλλον τῶν ἄλλων πρὸς πολλὰ χρειώδης ἐστὶ τῷ βίῳ, καθάπερ καὶ "Ὀμηρον, πολλῶν ὄντων ποιητῶν, κατ' ἐξοχὴν τοῦτον μόνον καλεῖν εἰώθαμεν ποιητὴν. Τῆς δὲ χρείας τὰ ἀνωτάτω γένη τρία· αἱ μὲν γὰρ εἰσι λογικαὶ, αἱ δὲ πρακτικαὶ, αἱ δὲ μικταὶ· λογικαὶ μὲν εἰσιν αἱ χωρὶς πράξεως διὰ λόγων ἔχουσαι τὸ κύρος· οἷον, Διογένης ὁ φιλόσο-

publicum, et Apomnemoneumata inscripsit. Vulgo reddunt, dicta et facta Socratis memorabilia. Noster Chrias esse ostendit. Scheff. 4 Edd. ὑποφαίν. Med. Par. ἀποφαίν. Diximus de hac confusione in epist. crit. p. 61. 5 τὴν δὲ γνώμην — — χαριεντίζ. τὴν χρείαν recepi ex marg. Vict. absunt a Par. Med. et edd. 6 δυοῖ τοῖσδε — — τὸ δὲ ἀπομνημόνευμα absunt ab edd. recepi ex Med. Par. marg. Vict. id quod non fugit Schefferum dicentem: „Non dubito, quin hic exciderint aliqua, quae ostendebant, quomodo Chria differret ab apomnemoneumate; sequitur enim de chria καὶ ἡ μὲν, cum tamen nihil de ipsa praecesserit. Puto autem hanc fecisse differentiam, quod chria semper sit verborum paucorum, apomnemoneuma verò saepe prolixam continet orationem.“ 7 h. e.

φος ἐρωτηθεὶς ὑπὸ τίνος, πῶς ἂν ἔνδοξος γένοιτο, ἀποκρίνατο, ὅτι ἤκιστα δόξης φροντίζων· ⁷ τῶν δὲ λογικῶν, εἶδη δύο· ἀποφαντικὸν καὶ ἀποκριτικὸν τοῦ δὲ ἀποφαντικοῦ αἰ μὲν εἶσι κατ' ἐκούσιον ἀπόφασιν εἶον Ἴσοκράτης· ὁ σοφιστὴς τοὺς εὐφυνεῖς τῶν μαθητῶν θεῶν παιδας ⁸ ἔλεγεν εἶναι· αἰ δὲ κατὰ περίστασιν οἶον, Διογένης· ⁹ ὁ Κυνικὸς φιλόσοφος ἰδὼν μαιράκιον πλούσιον ἀπαιδευτον, εἶπεν, οὗτός ἐστι ῥύπος· ⁹ περιηργουμένος· οὐ γὰρ ὁ Διογένης ἀπλῶς ἀπεφάνητο, ἀλλ' ἐξ ἂν εἶδεν. Ἔτι καὶ τοῦ ἀποκριτικοῦ εἶσιν εἶδη τέσσαρα, τό τε κατ' ἐρώτη- ¹⁰τησιν, καὶ τὸ κατὰ πύσμα, καὶ τὸ κατ' ἐρώτησιν αἰτιώ-
δες, καὶ τὸ ὁμιωνύμως τῷ γένει λεγόμενον ἀποκριτικόν. Διαφέρει δὲ τοῦ πύσματος ἡ ἐρώτησις, ὅτι πρὸς μὲν τὴν ἐρώτησιν συγκαταθέσθαι δεῖ μόνον, ἢ ἀρνήσασθαι, οἶον ἀνανεῦσαι, ἢ κατανεῦσαι, ἢ διὰ γε τοῦ ναὶ ἢ τοῦ ¹⁰ ¹⁵ οὐ ἀποκρίνασθαι, τὸ δὲ πύσμα μακροτέραν ἀπαιτεῖ τὴν ἀπόκρισιν· κατ' ἐρώτησιν μὲν οὖν ἐστίν, οἶον, Πιττα- ²⁸ ²⁸ κὸς ὁ Μιτύληναῖος ¹¹ ἐρωτηθεὶς, εἰ λανθάνει τις τοὺς θεοὺς φραῦλόν τι ποιῶν, ¹² εἶπεν οὐ, οὐδὲ διανοούμενος.

si minime sectaretur gloriam. Respexit id, quod habet Seneca V. de Benef. Gloria fugientes magis magisque sequitur. Item in Epistolis: Gloria umbra virtutis est, etiam invitos comitatur. Interpres non attendit. Caeterum hoc esse inter dicta Diogenis, alibi non legi. Scheff. 8 Etiam hoc dictum nescio an reperias alibi. Nam alii vocasse dicunt πρόβατον χρυσόμαλον. Vide Laërtium in vita ejus. Scheff. 9 Darmstadt. et. ed. Rom. ἵππος, marg. Vict. ῥύπος, ut est in Med. et reliquis edd. 10 Med. τοῦ om. 11 Habes et inferius p. 77. Scheff. 12 Heins. Med. εἶπεν οὐδὲ διαγ. Rom. Camer. εἶπεν οὐ, οὐδὲ, quod revocavi. Scheff. „Nescio utrum non scripserit noster, τί ποιῶν, οὐκ εἶπεν, οὐδὲ etc. quia sequitur μετὰ τὴν ἀπόφασιν, cum si legamus sicut nunc se habent, nulla sit ἀπόφασις, quae quidem directe respondeat quaesito. Quamquam isto modo habeat et inferius, ut forte nil mutan-

μετὰ γὰρ τὴν ἀπόφασιν τὸ προστιθέμενον περισσόν ἐστιν¹³,
 ἐπεὶ καὶ ἀφαιρεθέντος αὐτοῦ ἐπήρκει ἡ ἀπόφασις. ἡ δὲ
 πνευματικὴ τοιαύτη ἐστίν οἷον Θεανῶ¹⁴ ἢ Πυθαγορικὴ
 φιλόσοφος ἐρωτηθεῖσα ὑπὸ τινος, ποστὰια¹⁵ γυνὴ ἀπ'
 5 ἀνδρὸς καθαρὰ εἰς τὸ θεισμοφορεῖον κάτεισιν, εἶπεν,
 ἀπὸ μὲν τοῦ ἰδίου παραχρῆμα, ἀπὸ δὲ τοῦ ἀλλοτρίου
 οὐδέποτε· αἱ δὲ κατ' ἐρώτησιν αἰτιώδεις¹⁶ εἰσὶν, ὅσαι
 χωρὶς τῆς πρὸς τὴν ἐρώτησιν ἀποκρίσεως, καὶ ἀτίαν
 τινὰ ἔχουσιν, ἢ συμβουλήν, ἢ τι τοιοῦτον, οἷον, Σω-
 10 κράτης ἐρωτηθεῖς, εἰ εὐδαίμων αὐτῷ δοκεῖ ὁ Περσῶν
 βασιλεὺς; οὐκ ἔχω λέγειν, εἶπε, μηδὲ γὰρ εἰδέναι,¹⁷ πῶς

dum sit." Ad Thaletem refert Clem. Alex. Strom. V. p. 704.
 Patt. πνυθόμενου δὲ ἑτέρου, εἰ λανθάνει τὸ θεῖον πράσσειν τι ἄν-
 θρωπος; καὶ πῶς, εἶπεν, ὅς γε οὐδὲ διανοούμενος; ubi Potter
 nostri loci non oblitus est. 13 Camer. Heins. Scheff. ἐστί.
 14 De hac agemus in nostro de Claris Pythagoricis, si nobis
 vitam valetudinemque Deus dederit, Scheff. 15 Med. et
 edd. ποδα. Videtur hoc corruptum, nam quod in responsione
 sequitur παραχρῆμα, item οὐδέποτε, ostendit, quaesitum fuisse
 de tempore, non vero de modo. Et certe quaerebatur olim,
 quamdiu a coitu immunda esset femina. Itaque praefero,
 quod habet Stobaeus serm. 72. in eadem historia: ποστὰια γυ-
 νή. Scheff. Exstat haec lectio in excerptis codicis Darmsta-
 dini, quorum specimen in prolegomenis ad Theonem dedimus,
 et apud Clem. Al. Strom. IV. 19. p. 619. 4. et alios, quos
 laudat Potter ad l. Paulo post Med. et edd. ὑπ' ἀνδρὸς, scri-
 psi ἀπ', ut est in iisdem excerptis Darmst. 16 Ed. Rom.
 αἰτιώσεις. marg. Vict. δεις. 17 Hoc εἰδέναι non respondet
 praecedenti εἶπε. Itaque vel deest aliquid, vel scripsit οὐδὲ γὰρ
 εἶδον. Scheff. Transit ab oratione recta ad obliquam. Plut.
 de educ. c. 8. σύμφωνος δὲ καὶ ἀνωδὸς καὶ ἡ Σωκράτους ἀπό-
 κρισις ταύτη φαίνεται· καὶ γὰρ οὗτος, ἐρωτήσαντος αὐτὸν (μοι δο-
 κεῖ) Γοργίου, ἦν ἔχει περὶ τοῦ μεγάλου βασιλέως ὑπόληψιν, καὶ εἰ
 νομίζοι τοῦτον εὐδαίμονα εἶναι, οὐκ οἶδα (ἔφησε) πῶς ἀρετῆς καὶ

ἔχει παιδείας ἀποκριτικαὶ δὲ εἰσιν, αἱ μῆτε κατ' ἐρώ-
τησιν, μῆτε κατὰ πύσμα λόγον δὲ τινα ἔχουσαι, πρὸς
ὃν ἔστιν ἡ ἀπόκρισις· οἷον, Πλάτων ποτὲ Διογένους ἀρι-
στῶντος ἐν ἀγορᾷ καὶ καλοῦντος αὐτὸν ἐπὶ τὸ ¹⁸ ἀρι-
στον, ὃ Διόγετες, εἶπεν, ὡς χαρίεν ἂν ἦν σου τὸ ἄπλα- 5
στον, εἰ μὴ πλαστὸν ἦν· οὔτε γὰρ Διογένης περὶ τινος
ἠρώτα τὸν Πλάτωνα, οὔτε ὁ Πλάτων πυνθάνεται αὐ-
τοῦ, ἀλλ' ἀπλῶς πρὸς τὸ ἀριστον καλεῖ αὐτὸν, ὅπερ
ἔστι τῶν οὐδετέρων· ἔστι δὲ παρὰ ταῦτα καὶ ἄλλο εἶ-
δος, ἐμπίπτον εἰς τὰς λογικὰς, καλούμενον διπλοῦν δι- 10
πλῆ δὲ ἔστι χρεία ἡ δύο προσώπων ἀποφάσεις ἔχουσα,
ὧν καὶ ἡ ἑτέρα μεθ' ἑνὸς προσώπου χρείαν ποιεῖ· οἷον,
Ἀλέξανδρος ὁ τῶν Μακεδόνων βασιλεὺς, ἐπιστὰς Διο-
γένει κοιμωμένῳ, εἶπεν,

Οὐ χρὴ ¹⁹ παννύχιον εὔθειν βουλευφόρον ἄνδρα.

15

καὶ ὁ Διογένης ἀπεκρίνατο,

Ἦι λαοὶ τ' ἐπιτεράφαται καὶ τόσσα ²⁰ μέμηλεν.

ἦν γὰρ καὶ οὕτω χρεία μὴ προστιθεμένης τῆς ἀποκρί-
σεως. Πρακτικαὶ δὲ εἰσιν αἱ χωρὶς λόγου ἐμφαίνουσαι
τινα νοῦν τῶν δὲ πρακτικῶν αἱ μὲν εἰσιν ἐνεργητικαὶ, ²⁰
αἱ δὲ παθητικαὶ ἐνεργητικαὶ μὲν, ὅσαι δηλοῦσι τινα
ἐνέργειαν· οἷον, Διογένης ὁ Κυνικὸς φιλόσοφος, ἰδὼν
ὄψοφάγον ²¹ παῖδα, τὸν παιδαγωγὸν τῇ βακτηρίᾳ ἔπαι-
σε· παθητικαὶ δὲ, αἱ πάθος τι σημαίνουσαι· οἷον, Λι-
δυμος ²² ὁ αὐλητῆς ἀλοῦς ἐπὶ μοιχείᾳ, ἐκ τοῦ ὀνόματος ²⁵

παιδείας ἔχει, ὡς τῆς εὐδαιμονίας ἐν τούτοις, οὐκ ἐν τοῖς τυχεροῖς
ἀγαθοῖς κειμένης. ubi Wyttenb. veterum locos collegit. 18

Med. marg. Vict. τόν. 19 Uterque versus est Homeri ex

Iliad. B. ubi somnus sic affatur Agamemnonem. Scheff. 20

Med. Rom. τόσα. corr. marg. Vict. 21 Habet tractationem

chriæ hujus Libanius, sed adduntur apud ipsum verba quae-

dām Diogenis, et puer non ὄψοφάγος, verum ἄτακτος vocatur.

Scheff. 22 Habes simile quid apud Laërtium in vita Dioge-

ἐκρεμάσθη· μικτὰ δὲ εἶσιν, ὅσαι τοῦ μὲν λογικαῦ καὶ
 τοῦ πρακτικοῦ κοινωνοῦσιν, ἐν δὲ τῷ πρακτικῷ τὰ κῆ-
 29 ρος ἔχουσιν οἷον, Πυθαγόρας ²³ ὁ φιλόσοφος, ἐρωτη-
 θείς, πόσος ἐστὶν ὁ τῶν ἀνθρώπων βίος; ἀναβάς ἐπὶ
 τὸ δωμάτιον, παρέκλυψεν ὀλίγον, δηλῶν διὰ τοῦτο τὴν
 βραχύτητα. καὶ ἔτι Λάκων, ²⁴ ἐραμένου τινὸς αὐτὸν,
 ποῦ τοὺς ὄρους τῆς γῆς ἔχουσι ²⁵ Λακεδαιμόνιοι; ἔδειξε
 τὸ δόρυ. Τὰ μὲν οὖν εἶδη τῶν χρειῶν ταῦτά ἐστι· προ-
 φέρονται δὲ αἱ μὲν γνωμολογικῶς, αἱ δὲ ἀποδεικτικῶς,
 10 αἱ δὲ κατὰ χαριεντισμὸν, αἱ δὲ κατὰ συλλογισμὸν, αἱ
 δὲ κατὰ ἐνθύμημα, αἱ δὲ κατὰ παράδειγμα, αἱ δὲ κατ'
 εὐχὴν, αἱ δὲ συμβολικῶς, αἱ δὲ τροπικῶς, αἱ δὲ κατὰ
 ἀμφιβολίαν, αἱ δὲ κατὰ ἀντίληψιν, αἱ δὲ Ἰουκκεζευμέ-
 νως, ἐξ οἷων δῆποτε τῶν προσηρημένων τρόπων συγγεί-
 15 μεναί· γνωμολογικῶς ²⁶ μὲν, οἷον, Βίων ²⁷ ὁ σοφιστής, τὴν

nis. Sed ibi Diogenes tantum optat, ut ex nomine suo suspendatur, non et factum commemorat. Didymus inquam, sic enim est vocandus, et in Graeco pro διδύμων scribendum δίδυμος, quod interpretes non attendit [Diog. Laërt. VI. 68. Διδύμων]. Didymus hic fuit tibicen, de quo nescio, an alii praeterea prodiderint. Scheff.

²³ Hoc quoque soli nostro arbitratur deberi. Scheff. Aphth. sub eodem capite: Πυθαγόρας ἐρωτηθείς πόσος ἂν εἴη τῶν ἀνθρώπων ὁ βίος βραχύ τι φανεῖς ἀπεκρύψατο, μέτρον τοῦ βίου τὴν θείαν ποιούμενος.

²⁴ Inter apophthegmata Agesilai memorat Plutarchus, qui videri debet. Nam addit is, simul dixisse, quatenus haec pervenit. Scheff. ²⁵ Med. ἔχουσι et paullo post ταῦτά ἐστι, edd. ἔχουσιν et ἐστίν.

²⁶ Med. γνωμολογικῶς. μὲν per corr. in μο mutato.

²⁷ Habes eadem apud Stobaeum serm. 10. σοφιστής hic, qui docet alios sapientiam. Sic enim tum vocabantur tales. Vide Laërtium in Bione, si modo ille fuit, ad quem sententia haec pertinet. Ego namque rectius vetustiori, qui fuit aequalis Pherecydi, puto assignari. Scheff. Diogeni tribuit Diog. Laërt. segm. 50. De voce σοφιστής cfr. Plut. de amic. mult. p. 96. A. τοῦ σοφιστοῦ Χεί-

φιλαργυρίαν μετρόπολιν ἔλεγε πάσης κακίας ἄνακ' ἀπο-
 δεικτικῶς ²⁸ δέ, οἶον, Ἰσοκράτης ὁ ῥήτωρ παρήνει τοῖς
 γνωρίμοις, προτιμᾶν τῶν γονέων τοὺς διδασκάλους, ὅτι
 οἱ μὲν τοῦ ζῆν μόνον, οἱ δὲ διδάσκαλοι καὶ τοῦ καλῶς
 ζῆν αἰτίοι γέγονασιν τὴν γὰρ ²⁹ ἀπόφασιν αὐτοῦ Ἰσο-
 κράτης μετὰ ἀποδείξεως ἐξενήνοχε. κατὰ χαριεντισμὸν δέ,
 οἶον, Ὀλυμπιάς πνυθομένη τὸν υἱὸν ³⁰ Ἀλέξανδρον Διὸς
 αὐτὸν ³¹ ἀποφαινέειν, οὐ παύσεται οὗτος, ³² ἔφη, δια-

λιωτος, ubi Wyttenb. ex uno codice posuit σοφοῦ. Clem. Strom.
 I. 3. p. 329. ὄθεν Ἕλληρες καὶ αὐτοὶ τοὺς περὶ οἰοῦν πολυπράγ-
 μονας σοφοὺς ἕμα καὶ σοφιστὰς παρωνύμως κεκλήκασιν. ubi Potter
 Aristid. ὑπὲρ τῶν τεττ. p. 311. ἀρχὴν δὲ οἷδ' εἰδέναι μοι δεκοῦσιν
 οὐδ' αὐτὸ τοῦνομα τῆς φιλοσοφίας ὅπως εἶχε τοῖς Ἕλλησι, καὶ ὅτι ἠδύ-
 νατο οὐδ' ὅλως τῶν περὶ ταῦτ' οὐδέν. οὐχ Ἡρόδοτος Σόλωνα σοφιστὴν
 κέκληκεν, οὐ Πυθαγόραν πάλιν, οὐκ Ἀνδροτίων τοὺς ἐπιτὰ σοφιστὰς
 προσείρηκε, λέγων δὴ τοὺς σοφοὺς, καὶ πάλιν αὐ Σωκράτη σοφι-
 στὴν τοῦτον τὸν πᾶν; αὐθις δ' Ἰσοκράτης σοφιστὰς μὲν τοὺς περὶ
 τὴν ἔριν, καὶ τοὺς ὡς ἂν αὐτοὶ φαῖεν διαλεκτικούς — — οὐ Λυ-
 σίας Πλάτωνα σοφιστὴν καλεῖ καὶ πάλιν Δισχύνην; — — ἔτι δ' εἰ
 καὶ Πλάτωνος ἔξῃν κατηγοροῦντα σοφιστὴν προσειπεῖν, τί τούτους
 γ' ἂν εἶποι τις; ἀλλ' οἶμαι καὶ σοφιστὴς ἐπεικῶς κοινὸν ἦν οὐνο-
 μα καὶ ἡ φιλοσοφία τοῦτ' ἠδύνατο, φιλοκαλία τις εἶναι καὶ διατριβὴ
 περὶ λόγους. 28 Liquet ex hoc exemplo, tum chriam sic compo-
 sitam putandam, cum adjectam habet probationem, sive caus-
 sam, quae ἀπόδειξις, vulgari sensu, ut fortassis clarius Inter-
 pres probativum reddidisset. Scheff. Idem de Alexandro
 refert Arsen. in Apophth. ὁ αὐτὸς ἐρωτηθεὶς, τίνα μᾶλλον ποθεῖ,
 τὸν πατέρα Φίλιππον ἢ Ἀριστοτέλην τὸν διδάσκαλον, τὸν διδάσκα-
 λον ἔφη ὁ μὲν γὰρ τοῦ γενέσθαι, ὁ δὲ τοῦ καλῶς γενέσθαι αἷσιος.
 29 γὰρ Heins. om. est in Med. Rom. Camer. Laërtius hoc tribuit
 Ἀριστοτέλι. Aliter noster etiam in sequentibus, ubi semper Iso-
 cratem autorem facit. Scheff. 30 υἱὸν Edd. om. recepi ex Med.
 31 Camer. αὐτόν. 32 Sunt ipsa verba Plutarchi in vita Alexandri.
 Gellius in litteris ad filium hoc scripsisse ait lib. XII. cap. 4.

βάλλον με πρὸς τὴν Ἥραν; συλλογιστικῶς δὲ, οἶον, Διογένης ὁ φιλόσοφος, ἰδὼν μειράκιον ³³ περισσῶς κλωπιζόμενον, εἶπεν· εἰ μὲν πρὸς ἄνδρας, ἀτυχεῖς, εἰ δὲ πρὸς γυναῖκας, ἀδικεῖς. ἐνθυμηματικῶς δὲ, οἶον, Σωκράτης ὁ φιλόσοφος, Ἀπολλοδώρου ³⁴ τινὸς γνωρίμου λέγοντος αὐτῷ, ἀδικῶς σου θάνατον κατέγνωσαν Ἀθηναῖοι, γελάσας ἔφη, σὺ δὲ ἐβούλου δικαίως; προσενθυμείσθαι ³⁵ γὰρ ὑμᾶς δεῖ, ὅτι ἄρα βέλτιον ἀδικῶς ἢ δικαίως κατεγνώσθαι, ὅπερ ἐν τῇ χρεῖα δοκεῖ παραλελειφθαι δυνάμει ³⁶ δηλούμενον. κατὰ παράδειγμα δὲ, οἶον, Ἀλέξανδρος ³⁷ ὁ τῶν Μακεδόνων βασιλεὺς, παρακαλούμενος ὑπὸ τῶν φίλων συναγαγεῖν χρήματα, εἶπεν, ἀλλὰ ταῦτα οὐκ ᾤνησεν οὐδὲ Κροῖσον· ἐντικτικῶς δὲ, οἶον, Δάμων ³⁸ ὁ παιδοτρίβης χωλοὺς ἔχων τοὺς πόδας κλαπέντων αὐτοῦ τῶν ὑποδημάτων, ἔφη, εἴθε ἐναρμόσειε τῷ κλέπτῃ συμβολικῶς δὲ, οἶον, Ἀλέξανδρος ³⁹ ὁ τῶν Μακεδόνων βασιλεὺς, ἐρωτηθεὶς ὑπὸ τινος, ποῦ ἔχει τοὺς θησαυροὺς; ἐν τούτοις, ἔφη, δείξας τοὺς φίλους. τροπικῶς δὲ, οἶον Πλάτων ὁ φιλόσοφος, ⁴⁰ τοὺς τῆς ἀρετῆς κλῶνας ἔφη ἰδρῶτι καὶ πόνοις φύεσθαι κατὰ ἀμφιβολίαν

Scheff. 33 Habes eadem apud Laërtium. Scheff. 34 Laërtius hoc ab uxore ejus scribit dictum. Scheff. 35 Med. Camer. Heins. προσενθυμείται, ὅτι etc. ed. Rom. προσενθυμείσθαι. Vict. ad marg. addit: γὰρ ἡμᾶς δεῖ. 36 δυνάμει edd. om. recepi ex Med. et marg. Vict. 37 De pecuniarum contemptu Alexandri habent alii multi, sed hoc dictum necdum observavi annotatum. Scheff. Ne hoc quidem facile reperies alibi. Scheff. vide Plutarchum de aud. poët. p. 18. D. αἱ Ἀθημονίδου τοῦ χωλοῦ κρηπίδες, ἃς ἀπολέσας εὗχeto τοῖς τοῦ κλίφαντος ἐναρμόσαι ποσίν. Dorioni tribuit Aristodemus Athenaei VIII. p. 538. A. 39 Chriam hanc tractavit Libanius, in quem vide, quae notavit Morellus. Scheff. 40 Hoc Platonis dictum puto a solo nostro conservatum. Scheff.

λίαν δὲ, οἷον, Ἰσοκράτης ὁ ῥήτωρ, συνισταμένου αὐτῷ παιδίου, καὶ ἐρωτῶντος τοῦ συνιστάντος, τίνας αὐτῷ δεῖ, εἶπε, πινακίδιον καὶ νοῦ, καὶ γραφιδίου.⁴¹ καὶ νοῦ ἀμφιβαλλόμενον γὰρ, πότερον νοῦ καὶ πινακίδιον λέγει, ἢ πινακίδος καινῆς, καὶ καινοῦ γραφιδίου· κατὰ μεταλήψιν δὲ ἐστίν, ὅταν τὸ λεγόμενον, καὶ τὸ ἐρωτώμενον, ἐπ' ἄλλο τις ἀποκρινόμενος μεταλαμβάνῃ, οἷον Πύρρος ὁ τῶν Ἡπειρωτῶν⁴² βασιλεὺς, ζητούντων τινῶν παρὰ πότον, πότερος κρείττων ἀθλητῆς Ἀντιγεννίδας,⁴³ ἢ Σάτυρος, ἐμοὶ μὲν, εἶπε, στρατηγὸς Πολυσπέρχων. ὁ δὲ¹⁰ συνεξευγμένος τρόπος οὐκ ἄδηλός ἐστιν, ὅτι πολλαχῶς γίνεται ἢ γὰρ γνωμικῶ χαριεντισμῶ συμπλακῆσεται, ἢ παραδείγματι συμβολικῶ, ἢ ἀμφιβολία καὶ μεταλήψει ἢ ἀπλῶς καθ' ὅσους καὶ ἄλλους τρόπους δύναται συγγενέσθαι συζυγία, ἤτοι δυοῖν, ἢ καὶ πλειόνων τρόπων¹⁵ εἰς μίαν χρεῖαν παραλαμβανομένων· οἷον, Διογένης ὁ Κυνικός φιλόσοφος, ἰδὼν μειράκιον ἐκ μοιχοῦ⁴⁴ λίθους

41 Hoc Antistheni a Laërtio tribuitur Scheff. Med. γραφιδίου bis. 42 Ed. Rom. *πειρωτῶν* corr. marg. Vict. 43 Edd. Ἀντιγεννίδας. Darmstad. Ἀντιγεννίδης. Med. Ἀντιγεννίδας. Plutarchus, qui hoc ipsum memorat in libello Apophthegmatum, [et in vita Pyrrhi c. 8.] tibicines nominat alios, nempe Πύρρον et Καφείσιον. Antigenidam tamen, tanquam optimum tibicinem, laudat ipse alibi in illo libello, ut et in vita Alexandri, imo certum genus modorum ab ipso scribit excogitatum, quod Antigenidum sit dictum, in libello de Musica. Satoryrum vero tibicinem memorat Aelianus noster l. III. Var. Hist. c. 33. ubi Aristoni philosopho facit aequalem. Scheff. vide Wyttenb. ad Plut. Apophth. p. 184. C. 44 Edd. τοῖχου. „Habet Laërtius, ubi *νῖον ἰταλρας* ait fuisse, quodque noster scribit, *εἰς ἀγοράν*, ipse reddit *εἰς ὄχλον*. Videndum autem an *ἐκ τοῖχου* rectum sit apud nostrum: quid enim hic *τοῖχος*? an legendum *ἐκ στέγου*“? Scheff. bene Med. Darmst. et marg. Vict. *μοιχοῦ*, offendit scribas seu editores constructio
Rhetor. I. 1.

βάλλον εἰς ἀγορὰν, παῦσαι, ἔφη, παιδίον, μὴ ἀγνοοῦν
 παίσης, τὸν πατέρα. ἔχει γὰρ ἅμα καὶ συμβολικῶς καὶ
 χαριέντως ἢ ἀπόφασιν. Γυμνάζονται δὲ κατὰ τὰς χρει-
 5 ας, τῇ ἀπαγγελίᾳ, τῇ κλίσει, τῇ ἐπιφωνήσει, τῇ ἀντι-
 λογίᾳ. ἐπεκτεινομέν τε, καὶ συστέλλομεν τὴν χρειαν
 πρὸς δὲ τούτοις ἀνασκευάζομεν, καὶ κατασκευάζομεν.
 καὶ ἡ μὲν ἀπαγγελία φανερά ἐστι. ῥηθεῖσαν γὰρ χρει-
 αν πειρώμεθα κατὰ τὸ δυνατόν αὐτοῖς ὀνόμασιν, ἢ
 καὶ ἑτέροις σαφέστατα ἐρμηνεύσαι. ἡ δὲ κλίσις ἐστὶ
 10 ποικίλη· τὰ γὰρ ἐν τῇ χρείᾳ πρόσωπα, εἰς τοὺς τρεῖς
 ἀριθμοὺς ἐναλλάττομεν· καὶ τοῦτο οὐχ' ἀπλῶς, ἀλλ' οἶ-
 ον ἑνὸς πρὸς ἕνα, καὶ δύο πρὸς δύο, καὶ πλείους πρὸς
 πλείους. καὶ πάλιν, δυοῖν πρὸς ἕνα, καὶ πρὸς δύο, καὶ
 πρὸς πλείους, ἔτι δὲ ⁴⁵ πλείον πρὸς ἕνα, καὶ πρὸς δύο,
 15 καὶ πρὸς πλείους; Προκειμένης γὰρ χρείας, ὅτι Ἰσοκρά-
 τῆς ὁ ῥήτωρ τοὺς εὐφυνίας ⁴⁶ τῶν θεῶν παῖδας ἔλεγεν
 εἶναι, οὕτω κλινόμεν ἑνὸς μὲν πρὸς ἕνα· οἶον, Ἰσοκρά-
 τῆς ὁ ῥήτωρ τὸν ⁴⁷ εὐφυνία τῶν μαθητῶν θεοῦ παῖ-
 20 τορε τῶ εὐφυνίᾳ τῶν μαθητῶν θεῶν παῖδε ἡλεγέτην
 εἶναι· πλείονων δὲ πρὸς πλείους· Ἰσοκράτεισ οἱ ῥήτορες,
 τοὺς εὐφυνεῖς τῶν μαθητῶν, θεῶν παῖδας ἔλεγον εἶναι.
 Φανερόν δὲ ἐκ τούτων, πῶς καὶ τοὺς ἄλλους τρόπους
 κλινοῦμεν· μεταλαμβάνονται γὰρ καὶ εἰς τὰς πέντε πτώ-
 25 σεις ⁴⁸. ἀλλ' ἐπεὶ τῶν χρειῶν αἱ μὲν εἰσιν λογικαί, αἱ
 δὲ πρακτικαί, αἱ δὲ ἐξ ἀμφοῖν τούτων μίχται, καὶ τού-

μειράκιον ἐκ μοιχοῦ, sc. γεγόμενον 45 ἔτι δὲ πλείον — πρὸς
 πλείους edd. et Med. om., recepi ex marg. Vict. 46 Med.
 εὐφυνεῖς. Camer. τοὺς εὐφυνίας τῶν μαθητῶν θεῶν. 47 marg.
 Vict. τοὺς εὐφυνεῖς. 48 Quot scilicet habet declinatio Grae-
 corum, ut est notum; observandum tamen, vel ad authorita-
 tem. quia alii in alia sunt sententia. Vide Voss. I. de Anal.
 c. 45. Vult autem has inflexiones fieri per casus omnes. S c h e f f.

των αὐτῶν ἕτερα ἔστιν εἶδη, καθ' ἕκαστον αὐτῶν πειρασό-
 μεθα διδάσκειν τὴν κλίσιν ἐπὶ παραδείγματος· ἡ μὲν οὖν
 ὀρθὴ οὐδεμίαν ἔχει δυσκολίαν· κατὰ γὰρ τὴν ⁴⁹ αὐτὴν
 ἑκάστη ⁵⁰ τῶν χρειῶν εἴωθε προφέρεισθαι. τὴν δὲ γενι-
 κὴν πτῶσιν, οὕτω κλινοῦμεν ἂν μὲν λογικὴ ἦ, ἡ ⁵¹ ⁵
 χρεία, προσθήσομεν αὐτῇ, τὸ ῥηθὲν μνήμης ἔτυχεν, ἡ
 λόγος ἀπομνημονεύεται εἰπόντος. τὸ μὲν οὖν πρότερον
 μετὰ τὴν ἀπαγγελίαν ὅλης τῆς χρείας εὐπρεπὲς ἐστὶν
 ἐπενεγκεῖν οἶον, Ἰσοκράτους τοῦ ῥήτορος, τοὺς εὐφρεῖς
 τῶν μαθητῶν θεῶν παῖδας λέγοντος εἶναι, τὸ ῥηθὲν ¹⁰
 μνήμης ἔτυχε· τὸ δὲ δεύτερον, μεσοῦσης αὐτῆς, καὶ τῆς
 ἀποφάσεως ἀρχομένης οἶον, Πιττακοῦ τοῦ ⁵² Μιτυλη-
 ναίου ἐρωτηθέντος εἰ λανθάνει τις τοὺς θεοὺς φαῦλόν
 τι ποιῶν, λόγος ἀπομνημονεύεται, εἰπόντος, οὐδὲ διανο-
 ούμενος. ἀρμόττει δὲ μᾶλλον, τὸ μὲν, λόγος ἀπομνημο- ¹⁵
 νέεται, πάσαις ταῖς λογικαῖς χρείαις, πλὴν τῆς καθ'
 ἑκούσιον ἀπόφασιν· ταύτῃ γὰρ τὸ ῥηθὲν μνήμης ἔτυχεν
 ἂν δὲ πρακτικὴ ἦ χρεία, εἰ μὲν παιθητικὴ εἴη, προσ-
 θετέον, τὸ συμβὰν μνήμης ἔτυχεν. εἰ δὲ ἐνεργητικὴ, τὸ
 πραχθὲν μνήμης ἔτυχεν· ὁμοίως δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ μικτοῦ. ²⁰
 ἐπὶ τέλει μὲντοι τῶν χρειῶν καὶ τούτων ἕκαστον προσ-
 θετέον οἶον, Διδύμου τοῦ ἀλητοῦ ἀλόντος ἐπὶ μοιχείᾳ,
 καὶ ἐκ τοῦ ὀνόματος ⁵³ κρεμασθέντος, τὸ συμβὰν μνή-
 μης ἔτυχε καὶ Διογένους τοῦ Κυνικοῦ φιλοσόφου ἰδόντος
 ὀψοφάγον παῖδα, καὶ τὸν παιδαγωγὸν τῇ βακτηρίᾳ παί- ²⁵
 σαντος, τὸ πραχθὲν μνήμης ἔτυχε, τῇ δὲ δοτικῇ, ἐπὶ
 πάσης χρείας πλὴν τῆς παιθητικῆς προσθήσομεν τὸ ἔδο-
 ξεν, ἡ τὸ ἐφάνη, ἡ τὸ ἐπῆλθεν, ἡ καὶ τὸ ⁵⁴ παρίστη,
 ἡ τι τῶν τοιούτων οἶον, Διογένει τῷ Κυνικῷ φιλοσόφῳ
 ἰδόντι μαιράκιον πλούσιον ἀπαιδευτον, ἔδοξεν εἰπεῖν, ³⁰

49 τὴν Med. om. 50 Ed. Rom. ἑκάστην corr. marg. Vict.

51 ἡ Med. om. 52 τοῦ Heins. om. est in Med. Rom. Camer.

53 Darmstad. addit: ἦτοι ἐκ τῶν διδύμων. 54 τὸ edd. om.

οὗτός ἐστι ῥύπος περιηργυρωμένος. ἐπὶ μὲν τῆς παθητικῆς προσθήσομεν τὸ, συνέβη οἷον Διδύμῳ τῷ αὐλητῇ, ἀλόντι ἐπὶ μοιχείᾳ, συνέβη ἐκ τοῦ ὀνόματος κρεμασθῆναι. ἐπὶ δὲ τῆς αἰτιατικῆς προσθήσομεν καθύλου ἐπὶ
 5 πάσης χρείας τὸ φασί, τὸ λέγεται οἷον, Διογένην τὸν Κυνικὸν φιλόσοφον, ἰδόντα μειράκιον πλούσιον ἀπαιδευτον, φασὶν εἰπεῖν, ἢ λέγεται, οὗτός ἐστι ῥύπος περιηργυρωμένος. ἢ δὲ κλητικὴ σαφής ἐστι· ποιησόμεθα γὰρ τὸν λόγον πρὸς παρὸν ἡμῖν πρόσωπον, ἐφ' ὃ ἡ χρεία
 32 10 ἀναφέρεται. οἷον, Διόγενες Κυνικὲ φιλόσοφε, ἰδὼν μειράκιον πλούσιον ἀπαιδευτον, εἶπας, οὗτός ἐστι ῥύπος περιηργυρωμένος. ἐπιφωνεῖν δὲ ἐστὶν ἀποδεχομένους, οἰκείως⁵⁵ καὶ συντόμως τὸ εἰρημένον, διὰ τῆς χρείας, ἢ ὡς ἀληθές ἐστιν, ἢ ὡς καλόν, ἢ ὡς συμφέρον, ἢ ὡς
 15 καὶ ἄλλοις τὸ αὐτὸ τοῦτο ἔδοξεν ἀνδράσι δεδοκιμασμένοις· οἷον, Εὐριπίδης⁵⁶ ὁ ποιητὴς τὸν νοῦν ἡμῶν ἐκάστου ἔφησεν εἶναι θεόν· ἐπιφωνήσομεν δὲ ἐκ μὲν τοῦ ἀληθοῦς οὕτως· θεὸς γὰρ ὄντως ἐκάστῳ ὁ νοῦς, ἐφ' ᾧ μὲν συμφέρει προτρέπων ἡμᾶς, ἀπειργων δὲ τῶν ζη-
 20 μούντων. ἐκ τοῦ καλοῦ, οὕτω· καλὸν γὰρ ἐκάστων, μὴ ἐν χρυσῷ καὶ ἀργύρῳ νομίζειν εἶναι τὸν θεόν, ἀλλ' ἐν ἑαυτῷ· ἐκ δὲ τοῦ συμφέροντος, οὕτως· ἵνα μὴ⁵⁷ διὰ μακροῦ κείσθαι τὸ τιμωροῦν οἰόμενοι, πολλὴν τοῦ ἀδικεῖν ἔχοιμεν εὐχέριαν. ἐκ δὲ τῆς τῶν εὐδοκίμων μαρτυ-
 25 ρίας, ὅταν ἢ σοφόν, ἢ νομοδότην, ἢ ποιητὴν, ἢ ἄλλον τινα τῶν διωνομασμένων, λέγωμεν ὁμογνωμονεῖν τῷ ῥηθέντι οἷον, ἐπὶ τῆς προκειμένης χρείας φήσομεν·

recepti ex Med. 55 Heins. ὡς οἰκείως κ. σ. εἰρημένον τὸν διὰ τῆς χρ. revocavi lectionem Med. Rom. Camer. 56 Ubi habeat, adhuc requiro. Tamen postea et alii hoc modo, Stoici praecipue. Senec. ep. 31. de animo; quid aliud voces hunc, quam Deum, in humano corpore hospitantem. Scheff. 57 Vix mihi persuaderi patior, non praecessisse quaedam hoc in loco, ut, συμφέρον γὰρ νομίζειν εἶναι τὸν θεὸν ἐν ἡμῶν [sic] ἵνα

Τοῖος γὰρ νόος ἴσταν ἐπιχθονίων ἀνθρώπων,

Ὡς ἐπ' ἡμᾶρ ἄγῃαι πατρὸς ἀνδρῶν τε θυῶν τε.

ἀντιλέγομεν δὲ ταῖς χρεῖαις ἐκ τῶν ἐναντίων, ὡς πρὸς
 τὸν Ἰσοκράτην εἰπόντα, ὅτι τοῖς⁵⁸ διδασκάλους προτιμη-
 τέον τῶν πατέρων· οἱ μὲν γὰρ τὰ ζῆν ἡμῖν, οἱ δὲ διδά- 5
 σκαλοι τὸ καλῶς ζῆν παρέσχοντο, φαιμὲν γὰρ ἀντιλέγον-
 τες, ὅτι οὐκ ἐνῆν καλῶς ζῆν, εἰ μὴ τὸ ζῆν οἱ πατέρες
 παρέσχοντο. Εἰδέναι δὲ δεῖ, ὅτε οὐ δυνατόν ἀντιλέγειν
 πάσῃ χρεῖα, πολλᾶν καλῶς καὶ ἀμέμπτως εἰρημένων ὡσ-
 περ οὐδὲ πάσῃς ἐστὶν ἐπαινεῖν, διὰ τὸ τιμῶν εὐθύς 10
 προσπίπτειν τὴν ἀτοπίαν. ἐπεκτείνομεν δὲ τὴν χρεῖαν,
 ἐπιθεῖαν τὰς ἐν αὐτῇ ἐρωτήσεις τε καὶ ἀποκρίσεις, καὶ εἰ
 πρᾶξις τις ἢ πάθος ἐνυπάρχη, μηκύνομεν, συστέλλομεν
 δὲ τὸ ἐναντίον ποιῶντες· οἷον, σύντομος μὲν χρεῖα Ἐ-
 παμεινώνδας⁵⁹, ἄτεκνος ἀποθνήσκων, ἔλεγε τοῖς φίλοις, 15
 δύο θυγατέρας ἀπέλιπον, τὴν τε περὶ Λεύκτραν νικήτην καὶ
 τὴν περὶ Μαντινείαν ἐκτείνομεν δὲ οὕτως· Ἐπαμεινώνδας,
 ὁ τῶν Θηβαίων⁶⁰ στρατηγός, ἦν μὲν ἄρα καὶ παρὰ τὴν
 εἰρήνην ἀνὴρ ἀγαθός, συστάντος δὲ τῇ πατρίδι πολέμου
 πρὸς Λακεδαιμονίους, πολλὰ καὶ λαμπρὰ ἔργα τῆς μεγα- 20
 λουψυχίας ἐπεδείξατο· βοιωταρχῶν μὲν περὶ Λεῦκτρα⁶¹
 ἐνίκα τοὺς πολεμίους, στρατευόμενος δὲ ὑπὲρ τῆς πατρί-
 δος καὶ ἀγωνιζόμενος ἀπέθανεν ἐν Μαντινείᾳ. ἐπεὶ δὲ 33
 τρῶθεις ἐταλεύτα τὸν βίον, ὀλοθυρομένων τῶν φίλων τὰ
 τε ἄλλα, καὶ διότι ἄτεκνος ἀποθνήσκου, μειδιάσας, παύ- 25
 σασθε, ἔφη⁶², ὦ φίλοι, κλαίοντες, ἐγὼ γὰρ ὑμῖν ἀθανά-

μή. Scheff. 58 Habet et hoc in superioribus noster. Simi-
 lis sententia fuit Alexandri, ut ex Plutarcho scimus. Scheff.
 59 Med. constanter: Ἐπαμεινώνδας. 60 Med. ed Rom. Ἀθη-
 ναίων. Cam. marg. Vict. Heins. Θηβαίων. „Habes apud Cor-
 nel. Nepot. c. 10. vitae ejus, sed ille quidem unius Leuctri-
 cae facit mentionem. At Diodorus utriusque, sicut noster.
 vide librum ejus XV.“ Scheff. 61 Med. Λεῦκτραν. 62

τους δύο καταλείπει θυγατέρας, δύο νίκας τῆς πατρίδος
 κατὰ Λακεδαιμονίων, τὴν μὲν ἐν Λεύκτροις, τὴν πρεσβυ-
 τέραν, νεωτέραν δὲ τὴν ἄρτι μοι γενομένην ἐν Μαντι-
 νείᾳ. ἀνασκευαστέον δὲ ἔτι τὰς χρείας, ἐκ τοῦ ἀσαφοῦς,
 5 ἐκ τοῦ πλεονάζοντος, ἐκ τοῦ ἐλλείποντος, ἐκ τοῦ ἀδυνά-
 του, ἐκ τοῦ ἀπιθάνου, ἐκ τοῦ ψευδοῦς, ἐκ τοῦ ἀσυμφόρου,
 ἐκ τοῦ ἀχρήστου, ἐκ τοῦ αἰσχροῦ. ἐκ μὲν τοῦ ἀσαφοῦς,
 ὡς εἰ λέγομεν⁶³ τὸν Ἰσοκράτην μὴ σαφῶς διωρικέναι,
 ὧν δεῖται πρὸς ῥητορείαν τὸ συνιστάμενον αὐτῷ παιδίον
 10 ὁμοίως δὲ ἔχει καὶ ἡ Διδύμων τοῦ αὐλητοῦ· οὐ γὰρ ἅπα-
 σι⁶⁴ σαφές ἐστι τὸ ἐκ τοῦ ὀνόματος ἐκρεμάσθη· ἐκ δὲ
 τοῦ πλεονάζοντος, ἐπειδὴν λέγεται τι, οὐ ἀφαιρεθέντος
 οὐδὲν ἦττον διαμένει ἡ χρεία· οἷον, Σωκράτης· ὁ φιλόσο-
 φος ἐρωτηθεὶς, εἰ εὐδαιμών αὐτῷ δοκεῖ ὁ Περσῶν βασι-
 15 λεύς, οὐκ ἔχω λέγειν, ἔφη, μὴ γὰρ εἰδέναι πῶς ἔχει παι-
 δείας· ἐπλέονασε⁶⁵ γὰρ, οὐ μόνον πρὸς τὴν ἐρώτησιν ἀ-
 ποκρινόμενος, ἀλλὰ καὶ τῆς ἀποκρίσεως αἰτίαν εἰπὼν·
 οὐκ ἀναμείνας, εἶπερ ἄρα ἐπανέρωτήσῃ, ὅπερ οὐκ ἦν κα-
 τὰ Σωκράτην, ἀνδρᾶ διαλεκτικὸν⁶⁶ ὄντα· ἐκ δὲ τοῦ ἐλλεί-
 20 ποντος, ὅταν δείκνυμεν μὴ καλῶς φάμενόν τόν Δημοσθέν-
 νην, ὑπόκρισιν⁶⁷ εἶναι τὴν ῥητορικὴν· πολλῶν γὰρ καὶ

ἔφη Med. et edd. om. inserit marg. Vict. 63 Med. Rom.
 ὡς ἐλέγομεν. Respicit chriam supra allatam, ubi dixit opus esse
 πινακίου καὶ νοῦ. Idem facit in sequentibus. Scheff. 64
 Med. ἅπασι. edd. ἅπασιν. 65 Ed. Rom. πλεόνασε. marg.
 Vict. ἐπλ. 66 Hic ἀνὴρ διαλεκτικός, qui utitur dialogis, quo-
 rum corpus constat ex interrogatione ac responsione, eaque
 succincta (quod hinc discimus) nec quid continente amplius,
 quam quod in interrogatione habebatur; quemadmodum plane
 liquet ex dialogis Socratis apud Platonem. Scheff. 67
 Hoc alibi non legitur, quod sciam, et fortassis noster ex con-
 sequenti sic proposuit, nam ipse quidem hypocrisin ajebat
 vindicare sibi partem primam, secundam; tertiam, et ultimam
 rhetorices. Vide Ciceronem l. III. de Orat. aliosque, quos

ἄλλων εἰς αὐτὴν δεόμεθα. ἐκ δὲ τοῦ ἀδυνατοῦ, ὡς ἂν φώ-
 μεν πρὸς τὸν Ἰσοκράτην, μὴ δυνατόν ἐκ θεῶν⁶⁸ ἀνθρώ-
 πους γενέσθαι, μὴδ' ἂν εὐφρανεῖς ὧσιν ἐκ δὲ τοῦ ἀπιθά-
 νου, ὅτι μὴ εἰκὸς ἐστίν, Ἀντισθένην Ἀττικόν γὰρ ὄντα,
 παραγεγόμενον⁶⁹ Ἀθήνηθεν εἰς Λακεδαιμόνα, ἐκ τῆς⁵
 γυναικωνίτιδος⁷⁰ λέγειν εἰς τὴν ἀνδρωνίτιν ἐπιέναι· ἐκ δὲ
 τοῦ ψευδοῦς, ὅτι μὴ ἀληθῶς ὁ Βίων⁷¹ ἔλεγε, τὴν φιλαρ-
 γυρίαν μητρόπολιν εἶναι τῆς κακίας, μᾶλλον γὰρ ἀφροσύ-
 νη ἐστίν· ἐκ δὲ τοῦ ἀσυμφόρου, ὅτι βλαβερώς παραινεῖ
 Σιμωνίδης⁷² παίζειν ἐν τῷ βίῳ, καὶ περὶ μηδὲν ἀπλῶς¹⁰
 σπουδαίνει· ἐκ δὲ τοῦ ἀχρήστου, οἶον⁷³, εἰ φαίνοιτο πρὸς
 οὐδὲν ὠφέλιμον τὸ ἠθὲν ἐν τῷ βίῳ· ἐκ δὲ τοῦ αἰσχροῦ, ὅ-
 πότεν αἰσχρὰν καὶ ἐπονείδιστον ἀποφραίνωμεν τὴν χρεῖ-
 ἀν· οἶον, ἀνὴρ Συβαρίτης ἰδὼν Λακεδαιμονίους ἐπιπό-
 νως⁷⁴ ζῶντας οὐ θαναμάζειν ἔφησεν, ὅτι ἐν τοῖς πολέ-¹⁵
 μοις οὐκ ὀκνοῦσιν⁷⁵ ἀποθνήσκειν, ἄμεινον γὰρ εἶναι³⁴
 τὸν θάνατον τοῦ τοιοῦτου βίου πάνυ γὰρ μαλακῶς, καὶ

citavit Vossius lib. VI. Institut. Orat. cap. 8. Scheff. Idem
 latius refert Arsen. in Violeto pag. 181. 68 Respicit,

quod dictum supra est, eum appellare solitum ingeniosos dis-
 cipulos Deorum filios. Interpretatio [Et si fieri non potuisset
 dicamus, ut aliqui, quod affirmat Isocrates, quamvis ingeniosi
 fuerint, ex diis facti sint homines] est obscura, meliorque Ca-
 merarii, quae sic habet; fieri non posse dicemus filios esse
 aliquos deorum, quod affirmavit Isocrates, quamvis ingeniosi
 fuerint. Scheff.

69 Inter παραγεγόμενον et Ἀθήνηθεν lacu-
 na est in Med. [Rom. εἰς Λακεδαίμ.]. 70 Haec alii de Anti-
 sthenē non habent. De Diogene quid legimus apud Laërtium
 non absimile, sed inverse, cum redisset Athenas, dixisse ait se
 venire ἐκ τῆς ἀνδρωνίτιδος εἰς τὴν γυναικωνίτην [sic]. Scheff. 71
 Habes idem apud Stobaeum sermone 10., ubi Bion hic vocatur
 σοφιστής. Vide supra p. 29. Scheff. 72 Hoc alibi vix in-
 venias. Scheff. 73 Med. ὅσον. 74 Athenaeus de phiditi-
 is Laconum coenis hoc ait protulisse. Vide ipsum l. IV. c. 6.

οὐκ ἀνδρείου τρόπου τὴν ἀπόφασιν ἐποίησατο. Ἐκ μὲν οὖν τούτων ἀνασκευαστέον πρὸς ἕκαστον δὲ μέρος τῆς χρείας ἀρξάμενον ⁷⁶ ἀπὸ τῶν πρώτων ἐπιχειρεῖν δεῖ, ἐξ ὧν τόπων ⁷⁷ εἰν δυνατόν ἢ μὴ λανθανέτω γὰρ ἡμᾶς ὅτι οὐχ' οἷον τέ ἐστὶν ἐν πάσαις ἐκ πάντων ἐπιχειρεῖν.

Τὴν μέντοι τάξιν τῶν ἐπιχειρημάτων ποιησόμεθα, καθὰ καὶ τῶν τόπων ἐπιτιθέμεθα· οἱ αὐτοὶ δ' ἂν εἶεν καὶ πρὸς τὴν τῶν γνησιῶν ἀνασκευὴν τε καὶ κατασκευὴν· τοῖς δὲ ἤδη τελειότεροις προσήκει τὰς ἀφορμὰς λαμβάνειν καὶ ¹⁰ ἐκ τῶν πρὸς τὰς θέσεις ἡμῖν παραθησομένων χρῆ δὲ τὸ προοίμιον μὴ τοιοῦτον ⁷⁸ εἶναι, ὥστε ἐφαρμόττειν ἑτέραις χρείαις, ἀλλ' ἴδιον τῆς ὑποκειμένης. Τοῦτο δ' ἂν καλῶς γένοιτο, ἐπὶ τε χρείας καὶ μύθου, καὶ τῶν ἄλλων ἀπάντων, ὅταν ἐξ ἑνὸς ἢ δύο τῶν ἀνωτάτω με- ¹⁵ ρῶν τὰς ἀφορμὰς τῶν προοιμίων λαμβάνωμεν. Μετὰ δὲ τὸ ⁷⁹ προοίμιον αὐτὴν τε τὴν χρείαν ἐκθετεῖον· εἶτα ἐξῆς τὰς ἐπιχειρήσεις· χρηστέον δὲ ⁸⁰ ἐνταῦθα καὶ εὐξήσεις, καὶ παρεμβάσεις, καὶ ἤθσεις, οἷς δυνατόν ἐστίν.

Cap. VI.

Περὶ ἀνασκευῆς, καὶ κατασκευῆς.

²⁰ Περὶ δὲ ἀνασκευῆς καὶ κατασκευῆς εἶπομεν ὅτι οἱ αὐτοὶ τόποι χρήσιμοι, οἵπερ καὶ πρὸς τοὺς μύθους· ἐν δὲ τοῖς διηγήμασι καὶ οἱ ἀπὸ τοῦ ψευδοῦς

Scheff. 75 Edd. Rom. Camer. Med. ἀνοῦσιν. Heins. ἀνω-
σιν. 76 Heins. ἀξάμενον. 77 Edd. τρόπων. Med. marg.
Vict. τόπων. Attigimus hanc confusionem ad Hermog. Prog.
c. VIII. 78 Interpres contrarium protulit: causam non in-
telligo: prooemii profecto cujuslibet eo melior est ratio, quo
minus est commune. Scheff. 79 τὸ Heins. om., revocavi
ex Med. Rom. Camer. 80 δὲ Edd. om. recepi ex Med.
marg. Vict.

καὶ ἀδυνάτου τόποι ἀρμόττουσιν, ὅπερ ποιῆ Θουκυδίδης² μὲν, ἀνασκευάζων, τὸ μὴ τύραννον ὄντα Ἰππαρχον, ὑπὸ τῶν περὶ τὸν Ἀρμόδιον καὶ Ἀριστογείτονα ἀναιρεθῆναι Ἡρόδοτος δὲ ἐναντιούμενος τοῖς ἀπαφαινομένοις, Αἰγύπτιον εἶναι μητρόθεν τὸν Καμφύσην². Οὐκ αἰὲ μὲν οὖν οἶόν τε, ἐκ πάντων τῶν τόπων³ ἐν τοῖς διηγήμασιν ἐπιχειρεῖν, εἰ δὲ ποτε ἐγγένηται, ταύτῃ τῇ τάξει χρησόμεθα· πρῶτον μὲν ἀπὸ τοῦ ἀσαφοῦς, καὶ ὅσους τρόπους περὶ σαφηνείας εἶπομεν· δεύτερον δὲ ἀπὸ τοῦ⁴ ἀδυνάτου ἐπιχειρήσομεν, δεικνύντες ὅτι ἀδύνατον τὸ πρᾶγμα οὕτω¹⁰ γενέσθαι. ὡς φησιν ὁ συγγραφεὺς, ἤτοι διὰ τὸ μηδὲως πεφυκέναι γίνεσθαι, ἢ διὰ τὸ μὴ κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον εἶναι τὰ ἱστορούμενα. οἶον, πρὸς τοὺς λέγοντας, ὅτι Ἡρακλῆς ἀπέκτεινε Βούσιριν⁵· κατὰ γὰρ Ἡσιόδον πρεσβύτερος Ἡρακλῆους ἐστὶν⁶ ἢ Βούσιρις ἔνδεκα γενεαῖς.¹⁵ καὶ ὅλως πρὸς τὰ πολλὰ τῶν τοιούτων ἀφορμὰς ἔξομεν³⁵ λόγων ἐκ τῶν Ἀρίωνος⁷ ἐλέγχων· ἔπειτα δὲ, εἰ⁸ καὶ δυνατὸν ὑποδοίμεθα τὸ πρᾶγμα, λεκτίον ὅτι ἀπίθανόν ἐστὶν· εἰ δὲ⁹ καὶ πιθανόν ἐστι, σκεψόμεθα, εἰ ψευδές

1 Libro VI. 2 Habet haec omnia Herodotus l. III. Scheff. 3 Med. Rom. Camer. τρόπων. Heins. τόπων. 4 τοῦ Heins. om. recepi ex Med. et Camer. 5 Inter parerga Herculis numerat Hyginus c. 31. Scheff. 6 ἐστὶν edd. om. recepi ex Med. marg. Viet. Ubi hoc tradiderit Hesiodus, ignoro. Apud Isocratem tamen in laude Busiridis similiter legas Herculem Busiride longe juniorem. Scheff. 7 Quis hic fuerit Arion, mihi quidem est ignotum, nec laudatum aliis hactenus observare potui. Ac fortasse nostro soli servata ejus est memoria. Videtur autem Philosophus fuisse, qui quae vulgo in historiis, vetustioribus praesertim, ambigua vel fabulosa videbantur, refutavit opere peculiari, quod inscripsit ἐλέγχους. Scheff. 8 Heins. καὶ εἰ. 9 εἰ δὲ καὶ πιθανόν — — ψευδές ἐστὶν edd. om. recepi ex Med. et marg. Viet.

ἔστιν· εἰ δὲ ἀληθὲς φανείη, ἐξῆς ζητήσομεν, εἰ ἄλλοί τι, ἢ πλεονάζει· ἔπειτα δὲ ὅτι μάχεται κατὰ τὴν διήγησιν αὐτὸς ἑαυτῶ ὁ συγγραφεὺς· πρὸς δὲ τούτοις μεμφοίμεθα καὶ τὴν τάξιν τῶν κεφαλαίων, εἰ μὴ προσηκόντως εἴη
 5 γεγενημένη· εἰ δὲ ταῦτα πάντα κατὰ τρόπον εἴη διατεθειμένα, ἀλλ' ὡς ἀρρεπὲς τε καὶ ἀσύμφορον δεικτέον· ἔστι γὰρ τῶν πραγμάτων, ἃ πραχθῆναι μὲν οὐκ ἐχρήν, φθάσαντα δὲ πραχθῆναι σιωπᾶσθαι συμφέροι· οἷον, εἴ τις τὸν Λοκρὸν Αἴαντα¹⁰ τοιαῦτα εἰπὼν εἰς τὴν Ἀθηναίων
 10 ἀσεβῆσαι, οἷα λέγεται, ἔπειτα ὑπόθοιτο, μήτε ἐν τῇ θαλάττῃ¹¹, μήτε οἴκοι, κακὸν τι αὐτὸν πεπονθότα, ἐν γῆρα μετ' εὐδαιμονίας τετελευτηκέναι· ῥαδίων δὲ καὶ πλείων ἐνπορήσομεν ἐπιχειρημάτων, ἂν καθ' ἕκαστον τῶν παραδεδομένων τόπων ἐπιχειροῦντες, χρώμεθα καὶ τοῖς κα-
 15 λουμένοις στοιχείοις¹², ἐξ ὧν ἅπαντα πρᾶξις ὑφίσταται· ἔστι δὲ ταῦτα, ἐξ ὧν προείπομεν, πρόσωπον, πρᾶγμα, τρόπος, χρόνος, τόπος, αἰτία. Παραδείγματος δὲ ἕνεκα ὁ λόγος ἡμῖν ἔστω ἐφ' ἑνὸς τόπου τοῦ ἀπίθανου. ἂν τοίνυν ἀνασκευάζωμεν τὴν διήγησιν ἐκ τοῦ ἀπίθανου,
 20 οὕτως ἐπεξελευσόμεθα, δεικνύντες ὅτι καὶ τὸ πρόσωπον ἀπίθανόν ἐστι, καὶ τὸ πραχθῆναι, καὶ ὁ τόπος, ἐν ᾧ ἢ πρᾶξις· ὁμοίως δὲ καὶ ὁ χρόνος, καὶ ὁ τρόπος, καὶ ἡ αἰτία τῆς πράξεως· οἷον ἐπὶ τῆς Μηδείας· ἐκ μὲν τοῦ προσώπου, ὅτι ἀπίθανόν ἐστι μητέρα κακῶς ποιῆσαι τέκνα·
 25 ἐκ δὲ τῆς πράξεως, ὅτι οὐκ εἰκὸς ἐστὶν ἀποσφάξαι· ἐκ δὲ τοῦ τόπου, ὅτι οὐκ ἂν ἀπέκτινεν ἐν Κορίνθῳ, ὅπου διέ-

10 Ajacem Oilei filium, regem Lacedaemoniorum puto intelligere, qui Cassandram in templo Minervae capto Ilio constupravit, ut loquitur Servius ad Virg. l. I. Aen. v. 46. Scheff.

11 Hoc solus noster nescio ex qua veterum commemorat. Nam contra Virgilius supra dicto loco, Seneca Medea v. 660. Philostratus lib. II. Icon. tit. Αἴας ὁ Λοκρός. Scheff. 12

Quid nostro sint στοιχεῖα, supra jam ostendi. Scheff.

τριβεν Ἰάσων ὁ τῶν παιδῶν πατήρ· ἐκ δὲ τοῦ χρόνου, ὅτι ἀπίθανόν ἐστιν ἐν τούτῳ τῷ χρόνῳ, ἐν ᾧ αὐτὴ μὲν ἐταπεινώτο¹³, τοῦ ἀνδρὸς ἐκπεσοῦσα ξένη γυνή, ὁ δὲ Ἰάσων μείζω δύναιμι προσειλήφει, γήμας Γλαύκην τὴν Κρέοντος τοῦ βασιλέως τῶν τόπων θυγατέρα· ἐκ δὲ τοῦ τρόπου, ὅτι ἐπειράθη ἂν λαθεῖν, καὶ οὐκ ἂν ξίφει διεχρήσατο, ἀλλὰ φαρμάκῳ, ἄλλως τε καὶ φαρμακίς οὔσα· ἐκ δὲ τῆς αἰτίας, ὅτι ἀπίθανόν ἐστι δι' ὄργην τὴν πρὸς τὸν ἄνδρα ἀπεκτονέαι τὰ τέκνα, οὐ γὰρ ἴδιον τοῦ Ἰάσονος, ἀλλὰ καὶ αὐτῆς κοινὸν ἐγένετο τὸ ἀτύχημα, καὶ μᾶλλον 10 αὐτῆς, ὅσῳ μαλακώτεραί πως αἱ γυναῖκες πρὸς τὰ πάθη. 36 ὁροίως δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων τόπων ἐφοδεύσομεν, κατὰ τὰ ἐξῆς στοιχεῖα ἐπιχειροῦντες, ἐξ ὧν ἂν δυνατὸν ἦ· ἐκ δὲ τῶν ἐναντίων τόπων κατασκευάσομεν. Οἱ δ' αὐτοὶ οὔτοι ἀρμόττουσι καὶ πρὸς τὰς μυθικὰς διηγήσεις, τὰς 15 τε ὑπὸ τῶν ποιητῶν, καὶ τὰς ὑπὸ τῶν ἱστορικῶν λεγόμενας· περὶ τε θεῶν καὶ ἡρώων· ἔτι τε, καὶ τῶν ἐξηλλαγμένων κατὰ φύσιν, οἷά τινες ἱστοροῦσι περὶ Πηγάσου, καὶ Ἐριχθονίου, καὶ Χιμαίρας, καὶ Ἴπποκενταύρων, καὶ τῶν παραπλησίων. τὸ δὲ μὴ μόνον ἀνασκευάζειν τὰς 20 αὐτὰς μυθολογίας, ἀλλὰ καὶ ὅθεν παρερῆυηκεν ὁ τοιοῦτος λόγος ἀποφαίνειν, τελειώτερας¹⁴ ἐστὶν ἔξω, ἢ κατὰ τοὺς πολλούς¹⁵· ὅπερ πεποίηκεν Ἡρόδοτος μὲν, ἐν τῇ δευτέρᾳ

13 Edd. ἐταπεινώτο. Med. marg. Vict. ἐταπα. 14 Med. τελειώτερας. edd. τελιωτέρας. cfr. ad Hermog. Prog. c. III fine.

15 Non hoc ait, parum reperiri hanc facultatem, quod volunt interpretes, sed non posse hoc exercitationis genus vulgo et a quolibet eorum, qui exercent sese in progymnasmatibus, commode atque ut oportet tractari, quoniam ad id requiruntur vires majores. Alias tractarunt ex veteribus Melissus, Lamiscus, Dorotheus, Euanthes, Euphorion, Damascius, Heraclides, Silenus, Phornutus Graece, ac Fulgentius latine, ex recentioribus Natalis Comes, Gyraldus, Vossius et nonnulli alii. S c h c f f.

τῶν περὶ παλαιῶν¹⁶ διηγούμενος, ὡς ἐξέστησαν ἐξ¹⁷
 Αἰγύπτου· καὶ ἡ μὲν εἰς Δωδώνην, ἡ δὲ εἰς Ἄμμωνος ἀ-
 φρίκετο. ἐξηγούμενός τε τὸ μυθολόγημά φησιν, ὅτι παρ-
 θένιοι τινὲς ἐκ Θηβῶν τῶν Αἰγυπτίων ἦσαν ἱέρειαι, ὧν
 5 ἡ μὲν εἰς Δωδώνην ἐπράθη¹⁸, ἡ δὲ εἰς Ἄμμωνος. καὶ
 ἐπειδὴ βαρβαριστὶ ἐφθέγγοντο, καὶ ἀξυνέτως τοῖς ἐπιχω-
 ρίοις λόγος κατέσχευ, ὡς ὄρνιθες ἦσαν. Πλάτων δὲ ἐν
 τῷ Φαιδρῷ τὸ περὶ τῆς Ὠρειθυίας καὶ τοῦ Βορέου διήγη-
 μα οὐκ ἀποδεχόμενος, φησὶ τὴν Ὠρειθυίαν¹⁹, πνεῦμα
 10 βορέου κατὰ τῶν πλησίον²⁰ πετρῶν, οὗ ἡ²¹ φαρμακεία,
 παιζουσαν²² ὄσαι, καὶ οὕτω δὴ λεχθῆναι ὑπὸ τοῦ βο-
 ρέου ἀνάρπαστον γεγνηέναι· καὶ μὲν τοι καὶ Ἐφορος ἐν
 τῇ τετάρτῃ χρῆται τούτῳ τῷ τρόπῳ· ὅτι ἄρα Τιτυὸς²³

16 Quas fingunt primas praecepisse condere oraculum utrum-
 que, Jovis Hammonia, et Dodonaei. Consule Herodotum di-
 cto loco. Scheff. 17 ἔ Edd. om. recepi ex Med. et marg.
 Vict. 18 Ed. Rom. ἐπράθη. marg. Vict. ἐπράθη. Ita Achill.
 Tat. VIII. 5. πέπραται, δεδούλευκε, γῆν ἔσκαψε. Vat. Thuan.
 πέπρακται. Plut. Cim. p. 161. Ald. [c. 13.] πραχθέντων δὲ τῶν
 αἰχμαλώτων λαφύρων. Muret. ex tribus codd. Card. Rodulfi
 correxit πραθέντων. 19 De Oritheia, Erechthei, Athenarum
 regis filia, quam Boreas amaverit, videndus est Pausanias in
 Atticis, Dionysius de situ orbis [125.], Ovidius l. VI. Metam.
 Meminit et Apollodorus lib. III. et Hyginus c. 14. Scheff.
 20 Edd. πλησίον. Med. πλησίον. 21 Med. οὗ ἡ Φαρμακεία.
 editiones Theonis et codd. Platonis σὺν Φαρμακεία. Lectio
 Med. notatu digna; Heynius enim Apollod. Tom. II. p. 355.
 legendum censuit ἐπὶ Φαρμ. fontem intelligens, ut Timaeus
 Lex. Plat. p. 190. — σὺν Φαρμ. Nympham fontis significare
 docet Heind. ad Platonis locum p. 229. C. 22 Ed. Rom.
 πέζουσαν. corr. marg. Vict. 23 Med. Τίτυς. Quem amasse
 Latonam, atque ideo ab Apolline telis confixum, apudque in-
 feros expositum esse ferunt vulturi, cor ejus excedenti. Serv.
 ad VI. Virg. Aen. v. 595. Adde Apollon. Rhodium, Tibul-

μὲν ἦν Πανοπείως δυνάστης, ἀνὴρ παρὰ νόμος καὶ βίαιος, Πύθων²⁴ δὲ θηριώδης τὴν φύσιν, δράκων ἐπικαλούμενος· οἱ δὲ περὶ τὴν Πάλαι μὲν Φλέγραν²⁵, νῦν δὲ Παλλήνην ὀνομαζομένην, κατοικοῦντες ἦσαν ἄνθρωποι ἄμοι, καὶ ἱερόσυλοι, καὶ ἀνθρωποφάγοι, οἱ καλούμενοι Γίγαντες, οὓς Ἡρακλῆς λέγεται χειρώσασθαι τὴν Τροίαν ἐλών. καὶ διὰ τὸ κρατῆσαι τοὺς περὶ τὸν Ἡρακλέα ὀλίγους ὄντας, τῶν Γιγάντων πολλῶν ὄντων, καὶ ἀσεβῶν, θεῶν ἔργον ἅπασιν ἐδόκει γειγῶναι τὸ περὶ τὴν μάχην. καὶ ὅσα ἄλλα τοιαῦτα ἐπιλύεται, περὶ τοῦ Λυκούργου, καὶ¹⁰ Μίνως, καὶ Ῥαδαμάνθυος, καὶ Διὸς, καὶ κουρήτων, καὶ τῶν ἄλλων τῶν ἐν τῇ Κρήτῃ μυθολογουμένων· καὶ Παλαιφάτῳ²⁶ τῷ Περιπατητικῷ ἔστιν ὅλον βιβλίον²⁷ περὶ

luna et Hyginum c. 55. Porro est notabilis haec Ephori explicatio, neque alibi occurrit, capitque plane lucem. ex hoc loco, quod adfertur a Strabone lib. IX. aequae ipso sine causa suggillatur, ex hoc ipso Ephoro, quod doctissimus commentator observare intermisit. Scheff. 24 Consule Strabonem dicto loco. Fabulam prolixè memorat Ovidius in Metamorph. Scheff. 25 Reddunt et haec lucem Strabonì, cujus in Eclogis lib. VII. leguntur ista, non aliunde, quam ex Ephoro, ut arbitror, desumpta: *Ἡ Παλλήνη Χερσόνησος, ἧς ἐν τῷ Ἰσθμῷ κεῖται, ἣ πρὶν μὲν Ποτιδαία, νῦν δὲ Κασσάνδρεια, Φλέγρα τὸ πρὶν ἐκαλεῖτο· ὅκον δ' αὐτὴν οἱ μυθεύομενοι Γίγαντες, ἔθνος ἀσεβὲς καὶ ἄνομον, οὓς Ἡρακλῆς διαφθειρεν.* Plane locus hic Ephori notabilis est, atque observandus. Scheff. 26 Ita Tzetzes Chil. I. hist. 20. Alii faciunt Stoicum. Vide Vossium in de Histor. Graec. Scheff. 27 Ergo auctore Theone nostro non fuit hic, nisi liber unicus. Non potest itaque hic Palae-phatus is esse, qui Suidae Parius, vel Prienaeus, ipse namque scripsit ἀπίστων βιβλία. s. Plane suspicor, Atheniensem fuisse, neque alium, quam cujus hodieque fragmentum habemus, quoniam occurrunt omnes apud ipsum fabulae isto plane modo explicatae, sicut apud nostrum Theonem. Quod notandum,

τῶν ἀπίστων ἐπιγραφόμενον, ἐν ᾧ τὰ τοιαῦτα ἐπιλύεται
 37 οἶον, ὅτι Κένταυροι μὲν ὑπελήφθησαν οἱ πρῶτοι ἐπὶ ἵπ-
 ποῖς ὀχούμενοι ὀφθέντες. Διομήδης δὲ Θραξ, ἐς ἵππο-
 δρομίαν²⁸ ἐξαναλωθεὶς, ἐλέχθη ὑπὸ τῶν αὐτοῦ ἵππων
 5 ἀπολωλέναι· κατὰ δὲ τὸν αὐτὸν λόγον καὶ Ἀχταίων ὑπὸ
 τῶν κυνῶν. ἡ δὲ Μήδεια βάπτουσα τὰς ἐπὶ τῆς κεφαλῆς
 τῶν ἀνθρώπων πολιὰς, καὶ μελαίνας ποιοῦσα, ἐφημίσθη,
 τοὺς γέροντας εἰς λέβητα κατακόπτουσα, νέους ποιεῖν,
 καὶ τὰ παραπλήσια τούτοις.

Cap. VII.

10

Περὶ τόπου.

Τόπος ἐστὶ λόγος αἰζητικὸς ὁμολογουμένου πράγμα-
 τος, ἥτοι ἀμαρτήματος, ἢ ἀνδραγαθήματος. ἔστι γὰρ
 διττὸς ὁ τόπος· ὁ μὲν τις, κατὰ τῶν πεπονηρευμένων,
 οἶον κατὰ τυράννου, προδότου¹, ἀνδροφόνου, ἀσώτου· ο
 15 δὲ τις ὑπὲρ² τῶν χρηστῶν³ τι διαπεπραγμένων· οἶον,
 ὑπὲρ τυραννοκτόνου, ἀριστέως, νομοθέτου. Τῶν δὲ τό-
 πων οἱ μὲν εἰσιν ἀπλοῖ, οἱ δὲ οὐχ ἀπλοῖ· ἀπλοῖ μὲν οἱ
 προειρημένοι· οὐχ ἀπλοῖ δὲ οἱ κατὰ στρατηγῶν προδό-
 του, κατὰ ἱερέως ἱεροσύλου, κατὰ τοῦ ὑβρισαντος ἐν
 20 ἰορτῇ, ἢ ἱερῶ, ἢ ὑπὲρ γυναικὸς τυραννοκτόνου. Τόπος
 δὲ εἴρηται, ὅτι ἀπ' αὐτοῦ ὀρμώμενδι, οἶον ἐκ τόπου, ῥα-
 δίως ἐπιχειροῦμεν κατὰ τῶν ὁμολογούντων ἀδικεῖν. διώ-
 περ τινὲς καὶ ἀφορμῆν⁴ ἐπιχειρημάτων αὐτὸν ὠρίσαντο.
 ἡ μὲν γὰρ τοῦ ὑβριστοῦ κατηγορία⁵ κοινὴ καὶ ἀναμ-

ne putemus cum quibusdam, Palaeophatum, quem nos habe-
 mus, esse quendam [sic] veteris verique epitomen solummo-
 do. Scheff. 28 Edd. εἰς ἵπποδρομίαν. Med. ἐς ἵπποδρομίαν.

1 Edd. κατὰ προδότου. Med. κατὰ om. 2 Ed. Rom.
 ὑπό. marg. Vict. ὑπὲρ. 3 Heins. χρηστῶν διαπ. 4 Haec
 locorum definitio alibi non legitur, quod sciam. Scheff. 5

φρισβήτητος καὶ τόπος καλεῖται. ἐξ αὐτῆς δὲ ὀρμώμενοι, οἷον ἐκ τόπου, ῥαδίως καὶ κατὰ Κόνωνος, καὶ κατὰ Μειδίου⁶ λόγων εὐποροῦμεν. Διαφέρει δὲ τῶν ἐγκωμίων καὶ τῶν ψόγων, ὅτι ἐκεῖνα μὲν περὶ ὠρισμένων προσώπων, καὶ μετὰ ἀποδείξεως λέγεται· οἷον Ἰσοκράτους, τὸ 5 Ἐλένης ἐγκώμιον, καὶ εἰ πού τις Εὐρυβάτου⁷ ψόγος· οἱ δὲ τόποι περὶ μόνων ἀπλῶν εἰσι τῶν πραγμάτων, καὶ χωρὶς ἀποδείξεως. καὶ ὅτι ἐν μὲν τοῖς ἐγκωμίοις καὶ ψόγοις φροντιστίον καὶ προσιμίων⁸· ἐπὶ δὲ τοῦ τόπου ἐπινοια τοιαύτη τις εἶναι βούλεται⁹, ὥστε ἀποκοπὴν εἶναι 10 δοκεῖν, καὶ μέρος λόγου ἑτέρου προειρημένου, καὶ οἷον ἐπίλογόν τινα μετ' ὄγκου τῶν ἤδη προαποδεδειγμένων· διόπερ καὶ οὕτως ἀρχτεῖον αὐτοῦ, καθάπερ ἤδη προειρη-

Edd. κατηγορία, χοιή. Scheff.: „Puto delendam distinctio-
nem. Hoc enim vult, quicquid communiter et citra ullam
ambiguitatem dici potest in quemlibet injuriosum, id dici lo-
cum, quoniam ex ipso orator potest prodire ad dicendum
contra hunc illumve injuriosum, ut Cononem exempli gratia,
vel Midiam“⁶. 6 Quae utraque oratio tractata est a Demo-
sthene. Scheff. Med. Κύθωνος. 7 Helenae encomium ha-
bemus, at vituperium Euribatae non item. Neque debet hoc
ad Isocratem referri, sed alium, cujus forte nomen scribenti
non occurrebat, et idcirco difficulter indicari potest a nobis.
Meminit alias Euribatis Hesych. in Εὐρυβάτου πρᾶγμα; ubi di-
citur, δεινός τις ἦ, ἀνδρῶπος ὁ Εὐρυβάτος. Adde Erasmus in
Chiliad. voce Eurybatizare. Scheff. Plat. Protag. p. 327. C.
ἐν τοῖς τοιοῦτοις ἀνδράποισ γενόμενος, ἀγαπήσαις ἂν, εἰ ἐντύχοις
Εὐρυβάτῳ καὶ Φρονώνδῃ. ubi Heind. et Ast. 8 Sequentia do-
cere videntur, legendum negative, μὴ φρονιστίον, quod et In-
terpres secutus est in versione. Certo quod pars orationis
praecedentis esse debet, non potest suum habere exordium.
Itaque mox repraehendit, qui aliquo utuntur. Scheff. Nihil
mutandum: prooemia dicit esse in encomio et vituperatione,
nec vero in loco communi. 9 Ed. Rom. βούληται. marg.

μένων ἑτέρων, ὡς παρ' Αἰσχίνῃ μὴ γὰρ οἴεσθε, ὧ ἄν-
δρες Ἀθηναῖοι, τὰς τῶν ἀτυχημάτων ἀρχὰς ἀπὸ θεῶν,
ἀλλὰ ἀπ' ¹⁰ ἀνθρώπων ἀσελγείας γίνεσθαι καὶ παρὰ
38 Δημοσθένει ¹¹· ἄνθρωποι μισροὶ, καὶ κόλακες, καὶ ἀλά-
5 στορες, ¹² ἠκρωτηριασμένοι τὰς ἑαυτῶν ἕκαστοι ¹³ πατρι-
δας, τὴν ἐλευθερίαν προπεποικότες, πρότερον μὲν Φιλίπ-
πῳ, νῦν δὲ Ἀλεξάνδρῳ, τῇ γαστρὶ μετροῦντες καὶ τοῖς
αἰσχίστοις τὴν εὐδαιμονίαν καὶ ἔτι νόσημα γὰρ, ὧ ἄν-
δρες Ἀθηναῖοι, δεινὸν ἐμπέπτωκεν εἰς τὴν Ἑλλάδα, καὶ
10 χαλεπὸν, καὶ πολλῆς εὐτυχίας τινός, καὶ τῆς παρ' ὑμῶν
ἐπιμελείας δεόμενον. Ἦδη δὲ καὶ προοιμίῳ πολλοὶ
φροντίζουσι, καὶ αὐτὸ τὸ πρᾶγμα ἐκτίθενται, ὡσανεὶ
διηγούμενοι, ἐπὶ πᾶσι δὲ τὰς αὐξήσεις ἐπιφέρουσιν· οἱ
δὲ τοιοῦτοι, τάχα ἂν καὶ οὕτως ὠφελοῦντο· διαφθείρουσι
15 μὲν τοὶ τὴν ἰδιότητα τοῦ γυμνάσματος ἐπιχειρεῖν δὲ δεῖ
ἐκ τῆς προαιρέσεως τῶν δεδρακότων, καὶ τοῦ μεγέθους
τῶν ἔργων ὧν διαπράττονται· ἐκ τε ὧν ἕτεροι πάσχουσι
δι' αὐτούς· καὶ ἔτι ἐξ ὧν αὐτοὶ μεταλαμβάνουσιν· ἔαν
δὲ ὡσπερ ἐν δίκῃ ἐθέλωμεν καὶ προοιμίῳ καὶ διηγήματι
20 χρῆσθαι, μετὰ τὸ προοίμιον καὶ τὴν τοῦ ἀδίκηματος
ἀπαγγελίαν ληψόμεθα τὰς ἐπιχειρήσεις· πρῶτον μὲν,
ἀπὸ τῆς διανοίας τοῦ δεδρακότος, ὅτι πονηρά· δεύτερον
δὲ ἀπὸ τοῦ πράγματος, περὶ οὗ τὸ ἀδίκημα· ὅτι τῶν
ἀναγκαιοτάτων ἐστὶν οἶον, ὅτι κλέπτης περὶ τὰ χρήμα-
25 τα ἐπιβουλεύει, ἅπερ εἰσὶν ἀναγκαιοτάτα πᾶσι καὶ τού-
των ἕνεκα καὶ γεωργοῦμεν, καὶ πλέομεν, καὶ πάνθ' ἄ-
πλῶς κατὰ τὸν βίον πράττομεν, ἵν' ἔχωμεν χρήματα, ἐξ
ὧν ζῆν δυνησόμεθα. μετὰ δὲ ταῦτα ἀπὸ τῆς περιοχῆς,
ὅτι τῷ μὲν ὀνόματι ἐν τὸ ἀδίκημά ἐστι, τῇ δὲ ἀληθείᾳ
30 πολλὰ περιέχει ἐν αὐτῷ ἀδίκηματα· οἶον, ἡ μοιχεία καὶ
βίαν,

Vict. βούλειται. 10 Med. ἀλλὰ καὶ ἀνθ.

11 de coron. p.

324.

12 Med. marg. Vict. ἠκρωτηρ.

13 Edd. ἕκαστος.

βίαν, καὶ κλοπὴν, καὶ νοθείαν¹⁴, καὶ μυρία ἄλλα περιέχει· ἔπειτα δὲ ἀπὸ τῆς συγκρίσεως· αὕτη δὲ τριπλῆ. τὸ γὰρ κατηγορούμενον ὑφ' ἡμῶν ἢ μείζονι ἑαυτοῦ συγκρίνομεν, ἢ ἐλάττονι, ἢ ἴσῳ· ὅταν μὲν οὖν μείζονι συγκρίνωμεν, αὖξοντες τὸ ἐλάττον, ἴσον ἐκείνῳ ἀποφανοῦμεν· οἷον, 5 ὅτι κλέπτῃς τῷ ἱεροσύλῳ τὰ ἴσα ἀδικεῖ· μᾶ γὰρ ἀμφοτέρω χρόνῳ τῇ περὶ τὸ κλέπτειν ἐπιθυμία, καὶ οὐδ' ὁ κλέπτῃς εἰ καιροῦ λάβοιτο; ὀκνήσειεν ἱεροσυλεῖν, οὐδ' ὁ ἱερόσυλος κλέπτειν· ὅταν δὲ ἐλάττονι συγκρίνωμεν, οὕτως ἐροῦμεν· εἰ ὁ κλέπτῃς ἀνθρώπων χρήματα ἀφαιρούμενος¹⁰ κολάζεται, πόσω μᾶλλον οὗτος κολασθήσεται, ὁ τὰ τῶν θεῶν συλῶν; ὅταν δὲ ἴσον ἴσῳ παραβάλλωμεν, φήσομεν, ὅτι εἰ τὸν τὰ ἴσα ἡμαρτηκότα ἀθῶον οὐκ ἔωμεν, οὐδὲ τοῦτον ἄξιον περιορᾶν· εἶτα ἀπὸ τῶν ἐναντιῶν· εἰ γὰρ³⁹ ἀριστεὺς τιμῶν ἄξιος, κολάσεως ὁ προδότης· ἐξῆς δὲ ἀπὸ¹⁵ τῶν πρὸ τοῦ πράγματος· οἷον, τὸ κατὰ τοῦ ἱεροσύλου, ὅτι πρὸ τῶν εἰς τοὺς θεοὺς ἀσεβημάτων εἰκὸς ἐστὶ τὸν ἱερόσυλον πολλὰ εἰς τοὺς ἀνθρώπους τετολμηκέναι, πολλὰ δὲ εἰς τοὺς κατοικομένους ἐκλελοιπέναι τε τὰ πολλὰ τῶν νενομισμένων ἐπὶ τιμῇ θεῶν, οἷον ἰορτὰς, θυσίας, εὐχὰς,²⁰ ἔτι τε ἐπιορχηκέναι πολλάκις, καὶ τὰ παραπλήσια· εἶτα ἀπὸ τῆς ἐκβάσεως, καὶ τῶν μετὰ τὸ πρᾶγμα· οἷον, ἱεροσυλίας γενομένης, τὰ μὲν ἱερὰ ἀκόσμητα διαμένει, ὁ δὲ ἱερόσυλος εἰς τὰς ἡδονὰς καταναλίσκει τὰ συληθέντα· καὶ ὅτι διὰ τὰς τοιαύτας ἀμαρτίας ἐπιγίνεται ταῖς πόλεσι καὶ²⁵ θεῶν μηνίματα, λοιμοὶ¹⁵ καὶ λιμοὶ, στρατοπέδων ὀλεθροὶ, καὶ πάντα τὰ τοιαῦτα· ἐξῆς δὲ ἀπὸ τοῦ ἀνηκέστου· οἷον, ἀνεπανόρθωτόν ἐστι τὸ τραχθέν. εἶτα ἐκ τῆς συγκρίσεως¹⁶ ἤτοι νομοθετῶν, ἢ ποιητῶν, σοφῶν ἀνδρῶν γνώμας λέγοντες· οἷον, ὅτι καὶ τούτοις πονηρὸν εἶναι δοκεῖ τὸ τραχθέν, καὶ κολάσεως ἄξιον· ἐφ' ἅπασιν δὲ τὴν

Med. marg. Vict. ἕκαστοι. 14 Camer. Heins. νοθείαν. Med.

Rom. νοθείαν. 15 Med. λιμοὶ καὶ λοιμοί. 16 Edd. κρίσεως.

Rhetor. I. 1.

διατύπωσιν ¹⁷ ποιησόμεθα, ὅταν ἐνεργούμενον τὸ ἀδίκημα ἀπαγγέλλωμεν, καὶ τὸ πάθος τοῦ ἡδικομένου· οἷον κατὰ ἀνδροφόνου· διαγράψαμεν γὰρ, οἷος μὲν ἦν ὁ ἐργαζόμενος τὸν φόνον, ὡς ὡμῶς καὶ ἀνηλεῶς αὐτόχειρ γενόμενος ἀνθρώπου ἀνθρώπος ὢν καὶ τὸ ξίφος σπώμενος ¹⁸, καὶ τὴν πληγὴν καταφέρων, καὶ μὴ καιρίας, εἰ τύχοι, τῆς πληγῆς γενομένης, ἄλλας ἐπ' ἄλλαις ποιούμενος, καὶ μιαινόμενος αἵματι τοῦ φονευομένου. οἷας δὲ κάκεινος φωνὰς ἠφίει, τοῦτο μὲν τοῦ φονέως δεόμενος, τοῦτο δὲ βοηθοῦς ¹⁰ ἐπικαλούμενος, νῦν μὲν ἀνθρώπους, νῦν δὲ τοὺς θεοὺς, καὶ ὅσα ἄλλα τοιαῦτα· ἐν δὲ ταῖς οὐχ ἀπλοῖς τόποις, ἔστι μὲν καὶ ἀπὸ τῶν προειρημένων ἐπιχειρεῖν. πλείονων δὲ λόγων εὐπορήσομεν διὰ τὸ προσκείμενον ¹⁹ τοῖς ἀπλοῖς. ὁ γὰρ προδότης, καὶ καθ' αὐτὸν μὲν ὀργῆς ἄξιος, πολὺ δὲ ²⁵ πλέον, ὅταν στρατηγὸς ἢ τὸ δὲ παρ' ἐλπίδα πραχθῆν, πολλὰς ἀφορμὰς λόγων παραδίδωσιν. Ἡ μὲν τῶν ἀμαρτημάτων αὐξήσις ἐκ τούτων ἂν γένοιτο, τῶν δὲ ἐπαινετῶν ἐκ τῶν ἐναντίων.

Cap. VIII.

40

Περὶ ἐγκωμίου καὶ ψόγου ¹.

20

Ἐγκώμιον ἔστι λόγος ἐμφανίζων μέγεθος τῶν κατ' ἀρετὴν πράξεων, καὶ τῶν ἄλλων ἀγαθῶν, περὶ τι ὠρισμένον πρόσωπον· τοῦτο δὲ, τὸ μὲν εἰς τοὺς ζῶντας, ἰδίως νῦν ἐγκώμιον ² καλεῖται· τὸ δὲ εἰς τοὺς τεθνεῶτας ³ ἐπι-

Med. συγκρίσεως. 17 Docet quid in elocutione observandum, postquam inventionis praecepta proposuit, et quae ibi regnare debeant figurae, diatyposis videlicet ac energiea. Interpretamentem ipsius non aperuit. Scheff. 18 Edd. σπασάμενος. marg. Vict. Med. σπώμενος. 19 Med. Rom. προκείμενον. Camer. Heins. προσκ.

1 καὶ ψόγου Edd. om. adjeci ex Med. et marg. Vict.

2 Ergo aliter factum olim, nec de vivis solum usurpatum,

τάφιός λέγεται τὸ δὲ εἰς τοὺς θεοὺς ὕμνος· ἀλλ' εἴτε ζῶντας, εἴτε τελευτήσαντας, ἢ καὶ ἥρωας καὶ θεοὺς τις ἐγκωμιάζοι, μία καὶ ἡ αὐτὴ ἐστὶ τῶν λογῶν ἔφοδος· ἐγκώμιον⁴ δὲ λέγεται τῷ τοὺς παλαιοὺς ἐν κώμῳ τινὶ καὶ παιδιᾷ τὰς εἰς θεοὺς εὐλογίας⁵ ποιεῖν. Ἐπεὶ δὲ τὰ ἀγαθὰ μάλιστα ἐπαινεῖται, τῶν δὲ ἀγαθῶν τὰ μὲν περὶ ψυχὴν τε καὶ ἦθος, τὰ δὲ περὶ σῶμα, τὰ δὲ ἔξωθεν ἡμῶν ὑπάρχει, δηλονότι τὰ τρία ἂν εἴη ταῦτα, ἐξ ὧν εὐπορήσομεν ἐγκωμιάζειν. Ἔστι δὲ τῶν ἔξωθεν πρῶτον μὲν εὐγένεια ἀγαθόν· διττὴ δέ, ἢ μὲν πόλεως καὶ ἔθνους καὶ 10 πολιτείας ἀγαθῆς, ἢ δὲ γονέων καὶ τῶν ἄλλων οἰκείων. ἔπειτα δὲ, παιδεία, φιλία, δόξα, ἀρχὴ, πλοῦτος, εὐτεκνία, εὐθανασία. τοῦ δὲ⁶ σώματός ἐστιν, ὑγεία, ἰσχύς, κάλλος, εὐαισθησία· ψυχικὰ δὲ ἀγαθὰ, τὰ σπονδαῖα ἠθικὰ, καὶ τούτοις ἀκολουθοῦσαι πράξεις· οἷον, ὅτι φρόνιμος, ὅτι 15 σῶφρων, ὅτι ἀνδρείος, ὅτι δίκαιος, ὅτι ὀσιος, ὅτι ἐλεύθερος⁷, καὶ ὅτι μεγαλόφρων, καὶ ὅσα τοιαῦτα· καλαὶ δὲ

sed non vivis etiam, imo heroibus. Quomodo est Caucali rhetoris Ἡρακλείους ἐγκώμιον, itemque Matris apud Athenaeum. Scheff. 3 Non qualiscunque laudatio defuncti debet intelligi, sed quae fiebat Graeco more ad sepulcrum. Vide Scalig. l. III. de Poët. c. 122. Itaque interpretatio hic est obscura, sicut passim alibi. Scheff. 4 Adde Aphthonium p. 29. et quae nos ibi. Scheff. 5 Hoc vero alii non prodidere: itaque notandum est. Discimus autem, encomia proprie fuisse olim solorum Deorum, eaque sic dicta, quod celebrarentur ἐν κώμῳ τινὶ καὶ παιδιᾷ, hoc est, inter commensationes et ludos, non ut habet Aphthonius, et cum ipso tradunt alii, ἐν κώμῳ. Meminerunt porro vetustissimae illius consuetudinis celebrandi Deos heroesque in conviviis cum alii, tum et Athenaeus l. XIV. c. 6., ubi vide. Quin imò apud Homerum ipsum aliqua vestigia reperiuntur. Consule Odys. θ. Scheff. 6 δὲ Med. et edd. om. addit marg. Vict. 7 Marg. Vict. γρ. ἐλευθέριος. cfr. Niceph. Basil. Ethop. 18. καὶ

εἰσι πράξεις καὶ αἱ μετὰ θάνατον ἐπαινούμεναι, τοῖς γὰρ
 ζῶντας εἰώθασι κολακεύειν· καὶ ἀνάπαλιν, αἱ ζῶντων ἐτι-
 ῖμῶν ἐγκωμιαζόμεναι, καὶ τὸν τῶν πολλῶν φθόνον ὑπερ-
 βαλλόμεναι· φθόνος γὰρ τοῖς ζῶσι κατὰ Θουκυδίδην *
 5 πρὸς τὸ ἀντίπαλον καὶ ἄς ἄλλων ἕνεκα, καὶ μὴ ἑαυτῶν
 πράττομεν· καὶ τοῦ καλοῦ χάριν, ἀλλὰ μὴ διὰ τὸ συμφέρον,
 ἢ τὸ ἡδὺ καὶ ἐφ' ὧν ὁ μὲν πόνος ἴδιος, ἢ δὲ ὠφέλεια κοινή· καὶ δι' ἃς οἱ πολλοὶ καὶ μεγάλα πάσχου-
 σιν εὐκαιρίας⁹ χάριν εὐεργετῶν, καὶ μᾶλλον τετελευτηκό-
 10 των· διὼπερ ἐπαινοῦνται καὶ αἱ πρὸς τῶν φίλων τιμωρίαί,
 καὶ κίνδυνοι· ἐπαινεταὶ δὲ εἰσιν αἱ πράξεις, καὶ αἱ διὰ
 τὸν καιρὸν, καὶ εἰ μόνος ἔπραξέ τις, ἢ πρῶτος. ἢ ὅτε¹⁰
 οὐδεὶς, ἢ μᾶλλον τῶν ἄλλων· ἢ μετ' ὀλίγων, ἢ ὑπὲρ τὴν
 ἡλικίαν, ἢ παρὰ τὴν ἐλπίδα, ἢ μετὰ πόνων, ἢ ὅσα ῥᾶστα
 15 ἢ τάχιστα ἐπράχθησαν· δεῖ δὲ λαμβάνειν καὶ τὰς κρι-
 σεις τῶν ἐνδόξων· καθάπερ οἱ ἐπαινοῦντες Ἑλένην, ὅτι
 41 Θησεὺς προέκρινε¹¹· χρήσιμον δὲ καὶ τὸ εἰκάζειν ἐκ τῶν
 παρεληλυθότων τὰ μέλλοντα· ὥστε εἴ τις λέγοι¹² περὶ
 Ἀλεξάνδρου τοῦ Μακεδόνα, τί δ' ἂν ἔπραξε, τηλικαῦτα
 20 καὶ τοσαῦτα ἔθνη καταστρεψάμενος, εἰ μικρὸν ἐτι ἐπε-

ρὴν φῶς. ἐλευθέρου, καὶ κακῶν ἀπαλλαγῆ. Par. ἐλευθέρου. ibid.
 καὶ νῦν ὅτε μὴδ' ἐλπίς ἐλευθέρου τροφῆς ὑπελείπετο, τὴν φίλην ἐ-
 λευθερίαν αὐθις ἀπέλαβον. Par. ἐλευθέρου τροφ. 8 lib. II.
 adde ejusdem lib. VI. in Orat. Alcib. et alia loca. Scheff.
 9 Camer. Heins. εὐ καὶ τὰς χάριν. Med. Rom. εὐκαιρίας χάριν.
 Scheff.: „illud τὰς est depravatum. Malleμ καὶ τὰ, ut re-
 feratur ad praecedens μέγιστα, sententiaque sit, laudari, quae
 fiunt incommodum magnum multorum, et eorum, qui bene de
 nobis sunt meriti, vitaque excesserunt“. 10 ὅτε Med. ἢ
 Heins. a Rom. et Camer. abest. 11 Edd. προέκρινεν. Med.
 προέκρινε. Cepit enim admodum adolescentulum adhuc, et in
 conjugem sumere voluit. Vide Liban. declam. II., quae in-
 scribitur Ulysses, et Plutarchum vita Thesei. Scheff. 12
 Edd. λέγει. Med. λέγοι.

βίῳ χρόνον; καὶ ὡς Θεόπομπος ἐν τῷ Φιλίππου ἐγκω-
 μίῳ¹³. ὅτι εἰ βουλευθεὶς Φίλιππος τοῖς αὐτοῖς ἐπιτηδεύ-
 μασιν ἐμμεῖναι, καὶ τῆς Εὐρώπης πάσης βασιλεύσει. οὐκ
 ἄχρηστον δὲ καὶ τὸ μνημονεύειν τῶν ἤδη δεδοξασμένων,
 ἀντιπαρεβάλλοντα ἐκείνων¹⁴ τὰ ἔργα πρὸς τὰ τῶν ἐγ-
 κωμιαζομένων. χαρίεν δὲ ἐστὶν ἐνίοτε, ἀπὸ τῶν ὀνομά-
 των, καὶ τῆς ὁμωνυμίας, ἢ τῶν ἐπωνυμιῶν ἐγκωμιάζειν,
 εἰ μὴ πάνυ φόρτικόν καὶ καταγέλαστον ἦ¹⁵. καὶ ἀπὸ
 μὲν τῶν ὀνομάτων¹⁶. οἷον, Δημοσθένους ὅτι ἦν τὸ τοῦ
 δήμου σθένος: ἀπὸ δὲ τῆς ὁμωνυμίας, ὅταν τις τύχη τὸ
 αὐτὸ ὄνομα ἔχων ἀνδρὶ, δεδοξασμένῳ· ἐκ δὲ τῶν ἐπωνυ-
 μιῶν, οἷον Περικλῆς Ὀλύμπιος¹⁷ ἀπὸ τῆς ἐν τοῖς κα-
 τορθώμασι μεγαλειότητος ἐπικεκλημένος. οἱ μὲν οὖν τό-
 ποι, ἐξ ὧν ἐπιχειρήσομεν, οἷδε εἰσὶ· χρῆσόμεθα δὲ αὐτοῖς
 τοῦτον τὸν τρόπον· μετὰ τὸ προοίμιον εὐθύς περὶ εὐγε-
 νείας ἔροῦμεν, καὶ τῶν ἄλλων, τῶν τε ἐκτὸς καὶ περὶ σῶ-
 μα ἀγαθῶν οὐχ' ἀπλῶς, οὐδ' ὡς ἔτυχε, τὸν λόγον δια-
 τιθέμενοι, ἀλλ' ἐφ' ἐκάστου¹⁸ δεικνύντες, ὅτι μὴ ἀνοή-
 τως, ἀλλὰ φρονίμως καὶ ὡς ἔδει αὐτοῖς ἐχρήσατο. ἦκι-
 στα γὰρ ἐπαινοῦσι μὴ κατὰ προαίρεσιν, ἀλλ' ἐκ τύχης¹⁹
 ἂ ἔχουσιν ἀγαθὰ· οἷον, ὅτι εὐτυχῶν ἦν μέτριος καὶ φρ-

13 Hanc Theopompi orationem alibi non video laudari; nec memoravit Vossius, ubi alia ejus opera recenset. Fuit tamen sine dubio inter caeteras orationes ejus, quas scripsit pluri-
 mas. Scheff. 14 Med. edd. Rom. Camer. δ' ἐκείν. Heins. δ' om. 15 Edd. ἦν. Med. marg. Vict. ἦ. 16 Med. ὀνο-
 μάτων, Δημοσθένους ὅτι ἦν οἷον ὅτι ἦν τὸ τοῦ Δημοσθένους. Rom. Camer. ὀνομάτων, Δημοσθένους ὅτι ἦν· οἷον, ὅτι ἦν τὸ τοῦ δήμου σθένος. servavi emendationem Heinsii. 17 Deest hic exem-
 plum, quale tamen adfert cum in praecedentibus, tum in sub-
 sequentibus. Quare suspicor, id excidisse, ac esse hic lacu-
 nam. Scheff. 18 Alii alias tradidere causas. Vide Plut. in vita ejus. Scheff. 19 Edd. ἐκάστοι. Med. ἐκάστοι.

λάνθρωπος, καὶ πρὸς τοὺς φίλους ὁ αὐτὸς, καὶ δίκαιος,
 καὶ τοῖς τοῦ²⁰ σώματος πλεονεκτήμασι σωφρόνως προσ-
 ηνέχθη· εἰ δὲ μηδὲν τῶν προειρημένων ἀγαθῶν ἔχοι,
 λεκτίον, ὅτι ἀτυχῶν ταπεινὸς οὐκ ἦν, οὐδὲ πενόμενος ἄ-
 5 δικος, οὐδὲ δεόμενος ἀνδραποδώδης, καὶ ὅτι ἐκ πόλεως
 ὧν μικρᾶς, λαμπρὸς ἐγένετο, καθάπερ Ὀδυσσεύς²¹ τε
 καὶ Δημόκριτος, καὶ ἐν πολιτείᾳ φαύλη τεθραμμένος οὐ
 δμοστράφη; ἀλλὰ τῶν καθ' αὐτὸν ἄριστος ἐγένετο, ὡς-
 περ Πλάτων ἐν ὀλιγαρχίᾳ²², ἐπαινέτός τε, καὶ εἴ τις ἐκ
 10 ταπεινῆς οἰκίας ὦν, μέγας ἐγένετο ὡπερ Σωκράτης ὁ
 Φαιναρέτου τῆς μαίας υἱὸς καὶ Σωφρονίσκου τοῦ ἔρμο-
 γλύφου²³. Ἄξιον δὲ ἀγασθαι καὶ τὸν ἐκ βαναύσου τέχ-
 νης, ἧ πονηρᾶς τύχης, ἀγαθὸν δυνηθέντα τι ἐργάσα-
 σθαι· ὅποιον λέγουσιν Ἡρώνα²⁴ μὲν τὸν σκυτοτόμον,
 15 Λεόντιον²⁵ δὲ τὴν ἑταίραν φιλοσοφῆσαι· μάλιστα γὰρ

20 τοῦ edd. om. recepi ex Med. marg. Viet. 21 Quorum
 ille Ithacensis, hic Abderites fuit, ex minuto Thraciae oppido
 oriundus. Scheff. 22 Triginta tyrannorum. Vide Plato-
 nem ipsum ep. 7. Scheff. 23 Laërtio est λιθουργός. Nemp-
 pe hermae lapides fuere quadrati, quibus caput deinde viri
 alicujus clari lapide expressum solebat imponi. Suidas vocat
 λιθοξόον. Scheff. 24 Quod sequitur φιλοσοφῆσαι, non ad
 solum Leontium, quod putavit interpres, sed et Heronem re-
 ferendum. Constat nempe hinc, agi de Herone Alexandrino,
 philosopho et mathematico celeberrimo, quem autorem primo
 fuisse, nescio an alii tradiderint. Videat, qui volet, vitam
 Herois, a Bernardino Baldo conscriptam, subditamque Belo-
 pœicis ipsius, quae a Vossio laudatur. Nobis enim hactenus
 necdum visa est. Scheff. Meineke ad Menand. p. 113. legere jubet
 Δίμωνα. 25 Cujus meminit Athenaeus l. XIII. c. 7. atque
 Harmasianactis [sic] Colophonii fuisse ait meretriculam. Sed
 de hac philosophia ejus habet nihil, neque alibi ejus factam
 mentionem credo. Scheff. Med. Λεοντίαν. Cogitandum de Le-
 ontio, muliercula Epicurea, quae contra Theophrastum scripsit.

ἐν τοῖς ἀτυχήμασιν ἐκλάμπει ἡ ἀρετὴ²⁶. μετὰ δὲ ταῦτα, ⁴²
 τὰς πράξεις, καὶ τὰ κατορθώματα παραληφόμεθα, οὐκ
 ἐφεξῆς διηγούμενοι λέγοντες γὰρ²⁷ ἄλλα προστίθεμεν
 κατὰ μίαν ἐκάστην ἀρετὴν· ἔπειτα τὰ ἔργα διεξιόντες
 οἷον, ὅτι ἦν σὺ φρων, προλέγειν καὶ ἐπιφέρειν εὐθύς, τί ⁵
 αὐτῷ σωφρονητικὸν ἔργον πέπρακται· ὁμοίως ἐπὶ τῶν
 ἄλλων ἀρετῶν. τὰς δὲ²⁸ διαβολὰς ἢ οὐ δεῖ λέγειν· ἀνά-
 μνησις γὰρ γίνεται τῶν ἁμαρτημάτων· ἢ ὡς οἷόν τε λά-
 θρα καὶ ἀποκεκρυμμένως, μὴ λάθωμεν ἀπολογιᾶν ἀντ'
 ἐγκωμίου²⁹ ποιήσαντες· ἀπολογεῖσθαι μὲν³⁰ γὰρ προσή- ¹⁰
 κει περὶ τῶν ἀδικεῖν αἰτίαν ἔχόντων, ἐπαινεῖν δὲ τοὺς
 ἐπὶ ἀγαθῷ τινι διαφέροντας. τὰ δὲ τῶν ἀψύχων ἐγκώ-
 μια, οἷον μέλιτος, ὑγείας, ἀρετῆς, καὶ τῶν παραπλησιῶν,
 ἀναλόγως ποιησόμεθα, ἀπὸ τῶν προειρημένων τόπων
 ἐπιχειροῦντες, ἐξ ὧν ἂν δυνατόν ἦ. Ἐκ μὲν τούτων ἐπαί- ¹⁵
 κωσόμεθα· ψέξομεν δὲ ἐκ τῶν ἐναντίων.

Cap. IX.

Περὶ συγκρίσεως.

Σύγκρισις ἐστὶ λόγος, τὸ βέλτιον ἢ τὸ χεῖρον παρι-
 στάς. Γίνονται δὲ συγκρίσεις προσώπων τε καὶ πραγμά-
 των· καὶ προσώπων μὲν, οἷον Αἴαντος, Ὀδυσσεῶς· πρα- ²⁰
 γμάτων δὲ, οἷον σοφίας τε καὶ ἀνδρείας· ἀλλ' ἐπειδὴ
 καὶ τῶν προσώπων θάτερον προκρίνομεν, εἰς τὰς πρά-
 ξεις ἀποβλέποντες, καὶ εἴ τι ἄλλο περὶ αὐτῶν ἐστὶν ἀγα-
 θόν, μία μέθοδος ἂν εἴη περὶ ἀμφῶν· πρῶτον δὲ διω-

Cic. N. D. I. 33. ²⁶ Med. τῇ ἀρετῇ. ²⁷ γὰρ Med. Heins.
 om. Scheff. in notis: „In editione Camerarii interseritur,
 λέγοντες γὰρ ἄλλα [i. ἄλλα]. Forte scripsit διηγούμενοι, λέγοντες
 αὐτὰς, ut referatur ad praecedens πράξεις. Certe punctum post
 διηγούμενοι non potest stare“. ²⁸ δὲ abest in editione Ca-
 merarii. Scheff. etiam in Rom. ²⁹ Med. ἐγκωμίου. ³⁰
 Rom. καὶ γὰρ. Camer. et Heins. καὶ omiserunt. Med: μὲν γὰρ.

ρισθῶ, ὅτι αἱ συγκρίσεις γίνονται, οὐ τῶν μεγάλην πρὸς
 ἄλληλα διαφορὰν ἔχόντων (γελοῖος γὰρ ὁ ἄπορων, πό-
 τερον ¹ ἀνδρειότερος Ἀχιλλεύς ἢ Θερασίτης) ἀλλ' ὑπὲρ
 τῶν ὁμοίων καὶ περὶ ὧν ἀμφισβητοῦμεν, πότερον δεῖ
 5 προθέσθαι, διὰ τὸ μηδεμίαν ὄραν τοῦ ἑτέρου πρὸς τὸ
 ἕτερον ὑπεροχὴν ὅταν μὲν οὖν πρόσωπα συγκρίνωμεν,
 πρῶτον μὲν ἀντιπαραβαλοῦμεν τὴν εὐγένειαν, καὶ τὴν
 παιδείαν, καὶ τὴν εὐτεκνίαν, καὶ τὰς ἀρχάς, καὶ τὴν δό-
 ξαν, καὶ τὴν τοῦ σώματος διάθεσιν, καὶ εἴ τι ἄλλο περὶ
 10 τε τὸ σῶμα καὶ ἔξωθεν ἀγαθόν, ἐν τοῖς περὶ ἐγκωμίων
 προείπομεν. Μετὰ δὲ ² ταῦτα τὰς πράξεις συγκρινοῦ-
 μεν, προκρίνοντες τὰς καλλίους, καὶ τὰς ἀγαθῶν πλειό-
 νων καὶ μειζόνων αἰτίας, καὶ βεβαιότερας, καὶ τὰς πο-
 λυχρονιωτέρας, καὶ τὰς ἐν καιρῷ μᾶλλον πεπραγμένας,
 43 15 καὶ ὧν μὴ πραχθεισῶν μεγάλη βλάβη συμβαίνει ³. καὶ
 τὸς ἐκ προαιρέσεως μᾶλλον τῶν δι' ἀνάγκην ἢ τύχην,
 καὶ ἃς ὀλίγοι ἔπραξαν μᾶλλον, ἢ ἃς οὐδεὶς τὰ γὰρ κοι-
 νὰ καὶ δημῶδη οὐ πάνυ ἐπαινετὰ καὶ ἃς μετὰ πόνου ⁴
 ἐπράξαμεν μᾶλλον, ἢ ῥαδίως καὶ ἃς εἰργασάμεθα μετὰ
 20 τὴν ἡλικίαν καὶ τὴν δύναμιν μᾶλλον, ἢ τὰς ὅτε δυνατόν
 ἐστι. τὰς δὲ διαβολὰς, ὡς ἔφαμεν ἐν τῷ περὶ ἐγκωμίων,
 ἢ οὐ δεῖ λέγειν, ἢ ὡς οἶόν τε τάχιστα τὰς δὲ τοῦ ἐναν-
 τίου προσώπου διασύρειν μᾶλλον καὶ χλευάζειν ⁵. προσή-
 κει τούτῳ γὰρ διοίσει σύγκρισις τῆς ὑποθέσεως. ἐν μὲν
 25 γὰρ τῇ ὑποθέσει, πρὸς τῷ τὰ οἰκεῖα λέγειν κατορθώμα-
 τα, καὶ εἴ τι πέπρακται τοῖς ἀντιδίκους ἀμάρτημα, ἐπαύ-

1 Edd. πότερος Ἀχιλλεύς. marg. Vict. et Med. πότερον ἀν-
 δρειότερος. 2 δὲ Edd. om. recepi ex Med. et marg. Vict.
 3 Rom. συμβαίνει. 4 Med. marg. Vict. πόνου. 5 Videtur
 interpres intellexisse illum, a quo calumniae factae. Sed lo-
 quitur de eo, quocum instituitur comparatio. Scheff. 6
 Puto quid abesse. Certe statim ista non comparationi ait con-
 venire, sed caussae vel hypothesisi. Quid, si scribatur προσήκει

ξομεν⁷. ἡ δὲ σύγκρισις μόνην ἀπλῶς τῶν κατορθωμά-
των τὴν ὑπεροχὴν ζητεῖν ἐπαγγέλλεται· ὅταν δὲ πράγμα-
τα συγκρίνωμεν, γελοῖον μὲν ἕως ἐνταῦθα δόξει, συγγέ-
νειαν ἢ τι τοιοῦτον ζητεῖν. οὐδὲν δὲ κωλύει κατὰ ἀναλο-
γίαν τοῖς τοιοῦτοις ἐπισκοπεῖν οἶον, ἢ τοὺς εὐρετὰς αὐ- 5
τῶν, ἢ τὴν φύσιν, ἢ τὴν χώραν, ἐν αἷς πέφυκεν εἶναι
καθὰ⁸ εἴ τις φαιή τὴν ὑγίαν⁹. Ἀπόλλωνος εἶναι θυγα-
τέρα; ἐπειδὴ ἰατρὸς ὁ θεός, ἢ τὸ μέλι ἐξ οὐρανοῦ¹⁰, διότι
δοκεῖ τοῖς πολλοῖς ἐκ δρόσου¹¹ τὴν ὑπόστασιν ἔχειν. ἢ
ναὶ μὰ Δί' ἀλλ' ἐκ τῆς ἀρίστης πόλεως, ἐπειδὴ πέφυκε 10
τὸ κάλλιστον μέλι ἐν τῇ Ἀττικῇ γίνεσθαι, καὶ ὅσα τοι-
αῦτα. ἐξῆς δὲ λεκτέον καὶ τὰς δι' ἐκατέρων¹² τῶν προ-
βαλλομένων συμβαινούσας ὠφελείας· τὰς μὲν σὺν τῶν
βελτιόνων συγκρίσεις ἐκ ταύτης ποιησόμεθα. ἐκ δὲ τῶν
ἐναντίων, ἐπειδὴν ζητῶμεν δυοῖν ὄντων φευκτῶν τὸ χει- 15
ρον ἀνευρεῖν οἶον, ἀφροσύνης καὶ ἀλγηδόνοσ· αἱ μὲν
σὺν ἐνὸς πρὸς ἐν τι συγκρίσεις οὕτως ἂν μεθοδεύοντο·
τὰς δὲ πλειόνων τιμῶν πρὸς πλείω κατὰ δύο τρόπους
εἰώθαμεν συγκρίνειν. εἷς μὲν γὰρ ἔστι τρόπος, ὅταν τῶν
συγκρινομένων λαβόντες τὰ ἀκρότατα, πρὸς ἄλληλα πα- 20
ραβάλλωμεν, κατὰ δὲ τὴν τούτων σύγκρισιν, καὶ τὸ σύμ-
παν γένος πρὸς πᾶν γένος ἀξιοῖμεν ἔχειν οἶον, εἰ βου-
λοίμεθα τὸ τῶν ἀρρένων γένος πρὸς τὸ τῶν θηλειῶν
συγκρίναι, ὁπότερον αὐτῶν ἔστιν ἀνδριότερον, ἀξιοῖμεν
τὸν ἀνδριότατον ἄνδρα, πρὸς τὴν¹³ ἀνδριότατην γυ- 25

τῇ ὑποθήσει? Scheff. 7 Med. Rom. ἐπαύξομεν. Cam. ἐπαύξομεν
[in corrigendis ἐπάξομεν], unde Heins. formavit ἐμπαύξομεν. 8
Med. Rom. Camer. καθά. Heins. καθώς. 9 Med. ὑγίαν.
10 Plinius lib. XI. c. 12. de melle: sive ille est sudor, sive
quaedam syderum saliva, sive purgantis se aëris fumus. Virg.
l. IV. Georg. mellis coelestia dona. Scheff. 11 Ita et Ga-
lenus l. III. de fac. Alim. c. 38. Virgilius, sudabunt roscida
mella. Scheff. 12 Edd. κτέρων. Med. marg. Vict. ἐκατέρων.

ναῖκα συγκρίνοντες, ὁπότερον ἂν εὐρίσκωμεν κρείττονα, οὕτω καὶ τὸ ὅλον αὐταῦ γένος τοῦ ἑτέρου κρείττον ἀπο-
 44 φαίνειν. εἰ μὲν δὴ βουλοίμεθα ¹⁴ προκρίνειν τὸ τῶν ἀρ-
 ῥένων γένος τοῦ θήλους ¹⁵, οὕτω ποιήσομεν ὑποθησόμε-
 8 θα γὰρ, Θεμιστοκλία κρείττονα εἶναι τοῦ τῶν ἀρρένων
 γένους κατὰ ἀνδρείαν, Ἀρτεμισίαν ¹⁶ δὲ τοῦ θήλους. οὐ-
 κοῦν εἰ ἀνδρειότερος ὁ ¹⁷ Θεμιστοκλῆς Ἀρτεμισίας ¹⁸, καὶ
 τὸ τῶν ἀρρένων γένος τοῦ τῶν θηλειῶν ἀνδρειότερον εἰ
 δὲ τὸ θήλυ γένος τοῦ ἀρρένου προκρίνειν ἐθέλομεν, ὑ-
 10 ποθησόμεθα, Τόμυριν ¹⁹ μὲν εἶναι ἀνδρειοτάτην γυναι-
 κῶν, Κῦρον δὲ τῶν ἀνδρῶν οὐκοῦν εἰ Τόμυρις ἀνδρειο-
 τέρα Κύρου, καὶ τὸ τῶν θηλειῶν γένος ἀνδρειότερον τοῦ
 τῶν ἀρρένων· δεύτερος δὲ τρόπος ἐστίν, ὅταν μὴ μίαν,
 ἢ δύο τῶν ἐξοχωτάτων τοῖς ἐξοχωτάτοις παραβάλλωμεν ²⁰,
 15 ἀλλ' ἐκεῖνο τὸ γένος προκρίνωμεν ²¹, ἐν ᾧ πλείους εἰσὶν
 οἱ εὐδόκιμοι οἶον, εἰ πλείους εἰσὶν ἀρρῆνες ἀνδρεῖοι, ἢ περ
 αἱ γυναῖκες· καὶ τὸ γένος τῶν ἀρρένων, τοῦ τῶν γυναι-
 κῶν ἀνδρειότερον. οὐ γὰρ εἰ Τόμυρις ἢ Μασσαγέτις, ἢ
 Σπαρέδρα ἢ Ἀμώγον ²² τοῦ Σακῶν βασιλέως γυνή κρείτ-

13 Heins. τὸν, quod Scheff. fideliter repetivit. 14 Med. Rom. βουλοίμεθα. Camer. Heins. βουλόμεθα. 15 Camer. Heins. θήλεως. Med. Rom. θήλος. 16 Cur hanc comparat cum Themistocle? quia eodem in p̄aelio fortissime pugnavit a parte Persarum, quo Themistocles a parte Graecorum. Vide Herodotum. Eadem est sequentis comparationis causa. Scheff. 17 Med. ὁ om. 18 Edd. h. l. Ἀρτεμισίας. Med. Ἀρτεμισ. 19 Sic scribitur et Herodoto l. I. Alii aliter formant ejus nomen, quos videsis in nota Berneggeriana l. I. c. 8. Justin. Scheff. 20 Edd. παραβαλλόμενοι [Rom. παραβαλλόμενοι scribens verae lectionis vestigium servat]. Med. παραβάλλωμεν. 21 Edd. προκρίνομεν. Med. προκρίνωμεν. 22 Scribe Σπαρέδρα ἢ Ἀμώγον. Ctesias in Persicis, de Cyro loquens: καὶ ὅτι πρὸς Σίικας ἐπολέμησι Κύρος, καὶ συνέλαβεν Ἀμώγον τῶν Σακῶν μὲν βασιλία, ἄνδρα δὲ Σπαρίδης. Adde reliqua,

των ἔστι Κύρου, ἢ καὶ ναὶ μὰ Δία Σεμίραμις Ζοροάστρου τοῦ Βακτριῶν, ἥδη συγχωρητίον, καὶ τὸ θῆλυ τοῦ ἄρρένου εἶναι ἀνδρείοτερον, μιᾶς μὲν ἢ δύο γυναικῶν ἀνδρειοτάτων οὐσῶν, ἄρρένων δὲ παμπόλλων. ἔστι δὲ ὁ τρόπος ²³ τῶν λόγων διττός. ἢ γὰρ ὑπὲρ ἐκάστου τῶν ⁵ συγκρινομένων ἰδίᾳ τινὰ λόγον διεξελευσόμεθα, ἢ ἔνα παρ' ἀμφοῖν θατίρου ²⁴ προκρίοντες, καθάπερ καὶ Ξενοφῶν ἐν τῷ συμποσίῳ τὸν τῆς ψυχῆς ἔρωτα τῷ τοῦ σώματος ἀντιπαραβάλλων προκρίνει.

Cap. X.

Περὶ προσωποποιίας.

10

Προσωποποιία ἔστι προσώπου παρεισαγωγή, διατιθεμένου λόγους οἰκείους ἑαυτῷ τε καὶ τοῖς ὑποκειμένοις πράγμασιν ἀναμφισβητήτως ὅσον, τίνας ἂν εἴποι λόγους ἀνὴρ πρὸς τὴν γυναῖκα, μέλλων ἀποδημεῖν ἢ στρατηγὸς τοῖς στρατιώταις, ἐπὶ τοὺς κινδύνους. καὶ ἐπὶ ¹⁵ ὠρισμένων δὲ προσώπων ὅσον, τίνας ἂν εἴποι λόγους Κύρος ἐλαύνων ἐπὶ Μασσαγέτας, ² ἢ τίνας Δάτις ² μετὰ τὴν ἐν Μαραθῶνι μάχην ³ ἐντυγχάνων τῷ βασιλεῖ ὑπὸ δὲ τοῦτο τὸ γένος τῆς γυμνασίας πίπτει καὶ τὸ τῶν πανηγυρικῶν ⁴ λόγων εἶδος, καὶ τὸ τῶν προτρεπτικῶν, ²⁰ 45

ubi hanc Sparethram liberasse maritum captivum, praelio cum Cyro commisso, Cyrumque ipsum coepisse scribit. Scheff. 23 Camer. Heins. τόπος. Med. Rom. τρόπος. Scheff. emendare jubet τέπος. 24 Med. Rom. θατίρου. Camer. Heins. θύτερον.

1 Rom. Μασσαγέτης. corr. Vict. 2 Medus, cui submoto Mardonio Xerxes imperium dederat exercitus, praeceperatque, ut Athenas deleret. Vide Herod. l. VI. Scheff. 3 Med. μάχη. 4 Qui sint proprie panegyrici, dixit Vossius in Inst. Orat. l. I. c. 5. Puto autem, nostrum non illas intelligere orationes, quas quis habere debeat in concione, sed

καὶ τὸ τῶν ἐπιστολικῶν πρῶτον μὲν τοίνυν ἀπάντων ἐνθυμηθῆναι δεῖ, τό τε τοῦ λέγοντος πρόσωπον ὅποιόν ἐστι, καὶ τὸ πρὸς ὃν ὁ λόγος, τὴν τε παροῦσαν ἡλικίαν, καὶ τὸν καιρὸν, καὶ τὸν τόπον, καὶ τὴν τύχην, καὶ τὴν ὑποκειμένην ὑλήν, περὶ ἧς οἱ μέλλοντες λόγοι ῥηθήσονται· ἔπειτα δὲ ἤδη πειρᾶσθαι λόγους ἀρμόττοντας εἰπεῖν· πρέπει γὰρ δι' ἡλικίαν ἄλλοι ἄλλοις, ἑπρεσβυτέρῳ καὶ νεωτέρῳ οὐχ' οἱ αὐτοὶ, ἀλλ' ὁ μὲν τοῦ νεωτέρου λόγος ἡμῖν ἀπλότῃ καὶ σωφροσύνῃ⁶ μεμιγμένος¹⁰ ἔσται, ὁ δὲ τοῦ πρεσβυτέρου συνέσει⁷ καὶ ἐμπειρίᾳ· καὶ διὰ φύσιν γυναικί καὶ ἀνδρὶ ἕτεροι λόγοι ἀρμόττοιεν ἄν, καὶ διὰ τύχην δούλῳ καὶ ἐλευθέρῳ, καὶ δι' ἐπιτήδευμα στρατιώτῃ καὶ γεωργῷ. κατὰ διάθεσιν, ἐρῶντι καὶ σωφρονοῦντι, καὶ διὰ γένος,⁸ ἕτεροι μὲν λόγοι τοῦ Λάκωνος, παῦροι⁹ καὶ λιγέες, ἕτεροι δὲ τοῦ Ἀττικοῦ ἀνδρὸς, στωμύλου.¹⁰ καὶ βαρβαρικῶς φάμεν¹¹ εἰπεῖν πολλάκις τὸν Ἡρόδοτον καίπερ ἑλληνιστὶ γράφοντα, ὅτι τῶν ἐκεί-

quas habitas exprimere quadam imitatione in scripto, sicut fit ab Historicis, qui multas efferunt orationes, habitas e. g. a rege, a duce, aliove magno viro, hoc aut illo, in concione, vel exercitu, sicut vel ex unico Thucydide videmus. Atque ita judico et de sequentibus generibus. Scheff. marg. Vict. παρηγορικῶν. 5 Heins. posuit: οἷον πρεσβ. a Med. Rom. Camer. οἷον abest. 6 Quia haec maxime aetatem istam commendant. Scheff. 7 Quid sit σύνεσις, tradit Phavorinus hoc modo: σύνεσις ἐστὶν εὐαπακολούθησις [sic] ψυχῆς εἰς ἓν ὀξέως συναγοῦσα τὰς τῶν πραγμάτων ἐννοίας, εὐπαρακολουθήτως ἐκάστω πράγματι τὸ οἰκεῖον καὶ πρέπειον ἐξευρίσκουσα. Scheff. 8 Prave sic distinguunt omnes [σωφρονοῦντι, καὶ διὰ γένος, ἕτεροι]. Ante καὶ ponendum punctum, et post γένος comma collocandum. Scheff. 9 Respexit Homericum illud de Menelao Lacedaemonio: παῦρα μὲν, ἀλλὰ μάλα λιγέως. Iliad. γ. Scheff. 10 bono sensu. Vide Phavorinum. Scheff. Cfr. Coray ad Heliod. III. 1. p. 112. 11 Si vera est haec scriptura, vi-

νων λόγους μεμίρηται· πρέπεισι δὲ λόγοι καὶ τόποις, καὶ καιροῖς. οὐ γὰρ ἐπὶ τοῦ στρατοπέδου οἱ αὐτοὶ καὶ ἐν ἐκκλησίᾳ, οὐδὲ ἐν εἰρήνῃ καὶ πολέμῳ, οὐδὲ νικῶσι καὶ ἡττημένοις ¹², καὶ ὅσα ἄλλα παρακολουθεῖ τοῖς προσώποις, καὶ μὲν καὶ αὐτὰ τὰ πράγματα ἕκαστα ἔχει 5
πρέπεισαν ἐρμηνείαν. Ταύτης δ' ἂν ἐγκρατεῖς γενοίμεθα, ἐὰν μήτε περὶ μεγάλων πραγμάτων ταπεινῶς λέγωμεν, μήτε περὶ μικρῶν ὑψηλῶς, μήτε περὶ εὐτελῶν σεμνῶς, μήτε περὶ δεινῶν ἐκλελυμένως, μήτε περὶ αἰσχρῶν θρασείως, μήτε περὶ ἔλειπνῶν περιττῶς, ἀλλὰ τὸ πρέπειον 10
ἕκαστῳ τῶν πραγμάτων ἀποδιδῶμεν, ¹³ στοχαζόμενοι ἅμα τοῦ ἀρμόττοντος τῷ τε προσώπῳ, καὶ τῷ τρόπῳ, καὶ τῷ χρόνῳ, καὶ τῇ τύχῃ, ¹⁴ καὶ ἕκαστῳ τῶν προειρημένων· ἐπεὶ οὖν ποικίλη ἐστὶν ἡ τῶν προσώπων διαφορὰ καὶ τῶν πραγμάτων, ἢ γὰρ αἰτούμεθά τι, ἢ προτρέπο- 15
μεν, ἢ παρηγοροῦμεν, ἢ συγγνώμην αἰτοῦμεν ἐφ' οἷς ἐπράξαμεν, ἢ ἄλλο τι τῶν τοιούτων, ἀναγκαῖόν ἐστι, καὶ καθ' ἕκαστον τούτων ἀφορμὰς οἰκείας εἰπεῖν. προτρέποντες τοίνυν ἐροῦμεν, ὅτι ἐφ' ὃ προτρέπομεν, καὶ δυνατόν γενέσθαι, καὶ ῥάδιον, καὶ καλόν, καὶ πρέπειον 20
ἐστίν· ὅτι συμφέρον, ὅτι δίκαιον, ὅτι ὅσιον. διττὸν δὲ καὶ τοῦτο, ἢ πρὸς θεοὺς, ἢ πρὸς τετελευτηκότας· ὅτι 46
ἡδὺ, ὅτι μὴ μόνοι πράττομεν, μηδὲ πρῶτοι, ὅτι εἰ καὶ πρῶτοι, πολὺν κρεῖττον ἄρξασθαι καλῶν ἔργων, καὶ ¹⁵
ὅτι μὴ μετάνοιαν φέρει πραχθέν· ὑπομνηστίον δὲ, καὶ 25
εἴτι προὔπηρκεται ἀπὸ τοῦ προτρέποντος εἰς τὸν προτρέπομενον, καὶ εἰ ἄλλοτε ¹⁶ πεισθεὶς ὠφελείθῃ. ὁ δὲ αὐτὸς

detur ponere pro εἶδομεν, quod nescio, an alibi occurrat. Ego malletm legere ὁρῶμεν. Scheff. 12 Distingue, ἡττημένοις. καὶ ὅσα etc. et mox punctum post προσώποις dele, locoque ejus scribe comma. Scheff. 13 Edd. ἀποδιδῶμεν. Med. ἀποδίδομεν. Scripsi ἀποδιδῶμεν. 14 Rom. χύχη. 15 καὶ Med. Rom. Camer. om. posuit Heins. 16 Rom. Camer. ἄλ-

τρόπος ἔσται τῆς ἐπιχειρήσειως, καὶ αἰτῶμεθ' αὐτὸ ἀπο-
 τρέποντες δὲ ἀπὸ τῶν ἐναντίων ἐπιχειρήσομεν. παρηγο-
 ροῦντες ¹⁷ δὲ ἀπὸ τῆς τύχης ἐπιχειρήσομεν οὕτω χρη-
 σόμεθα δὲ τοῖς λόγοις ὅτι ἀναγκαῖον, καὶ πάντων κοι-
 νὸν τὸ γεγενημένον, καὶ ¹⁸ ἀκούσιον. ἤμιστα γὰρ οἱ νοῦν
¹⁹ ἔχοντες ἐπὶ τοῖς ἀκουσίοις λυποῦνται· εἰ δὲ ἐκούσιον
 ἦ, ῥητέον, ὅτι αὐτὸς αὐτῷ αἴτιος. ὑπὸ γὰρ τῆς φιλαυ-
 τίας ἤττον λυποῦνται δι' ἑαυτοὺς δυστυχήσαντες· λεκ-
 τέον δὲ, ὅτι καὶ τούτου μείζον κακὸν ὑπάρχει, ὃ παθόν-
¹⁰ τες ἕτεροι πάνυ ²⁰ ἤνεγκαν εὐκόλως· πρὸς δὲ τούτοις,
 ὅτι εἰ κατὰ βραχὺ ἀνιαρὸν ἐστίν, ἀλλ' οὖν καὶ καλόν,
 καὶ ἔνδοξόν ἐστίν· ἔπειθ' ὅτι ὠφέλιμον, καὶ ὅτι μηδὲ ²¹
 ὄφελος τῆς ἐπὶ τοῖς ἤδη γεγενημένοις λύπης· καὶ ὁ οἰκ-
 τος δὲ μεγάλην ἰσχὺν ἔχει πρὸς παραμυθίαν, μάλιστα
¹⁵ ὅταν τις ἐπὶ κηδεῖα τοὺς λόγους ποιήσαιο· οἱ γὰρ ἀν-
 ὤμενοι πρὸς μὲν τούτους τοὺς οἰομένους μηδὲν τι δει-
 νὸν αὐτοὺς πεπονθέναι πεφύκασιν ἀντιτείνειν· καὶ πρὸς
 τῇ λύπῃ οἷον ὀργίζεσθ' αὐτοῖς παραμυθουμένοις. παρὰ ²²
²⁰ ὡς παρ' οἰκείων, τὰς παρηγορίας· διόπερ μετὰ τοὺς θρή-
 νους ἐποιστέον τῶν λόγων τοὺς νοουθετικούς· ὅταν δὲ
 συγγνώμην αἰτῶμεν, τὰς ἀφορμὰς ἐντεῦθεν ἔξομεν· πρῶ-
 τον μὲν, ὅτι ἀκούσιον τὸ πραχθέν· τοῦτο δὲ, δι' ἄγνοι-
²⁵ ας, ἢ τύχην, ἢ ἀνάγκην· εἰ δὲ ἐκούσιον ἦ, λεκτέον, ὅτι
 ὅσιον, ὅτι σύνηθες, ὅτι ὠφέλιμον· ἐπιχειρεῖν δὲ δεῖ, ἐξ

λο τε. Heins. ἄλλο τι. Med. ἄλλοτε. 17 παρηγοροῦντες —
 ἐπιχειρήσομεν absunt a Med. et edd. Scheffer παρηγοροῦντες δὲ
 deesse dicit. Restitui παρηγορ. δὲ ἀπὸ τῆς τύχης ἐπιχειρήσομεν.
 Sic enim intelligitur, quomodo per ὁμοιοτέλετον, cujus exem-
 pla congesi in ep. crit. p. 47., haec verba excidere potuerint,
 et δὲ, quod est post χρῆσόμεθα loco suo manet. 18 καὶ
 Med. om. 19 Med. νῦν. 20 Rom. Camer. πολύ. marg.
 Vict. πολλοί. Heins. Med. πάνυ. 21 Marg. Vict. μηδέν. 22

ὧν ἐνδέχεται τόπων. οὐ γὰρ πάντες ἀρμόττουσι πρὸς πά-
 σας τὰς ὑπὰ τὸ αὐτὸ εἶδος οὔσας προσωποποιίας· τοῦτο
 δὲ τὸ γύμνασμα μάλιστα ἡθῶν καὶ παιθῶν ἐπιδεκτικόν
 23 ἐστίν· ἀπλῶς μὲν οὖν ὡς ἐκ εἰσαγωγῆς ἀπόχρη, καὶ
 ἐκ τοσούτων τόπων τὰ μεράκια γυμνάζεται. ταῖς δὲ 5
 ἀκριβέστερον καὶ τελειότερον 24 βουλευμένοις τὰς προ-
 σωποποιίας μεταχειρίζεσθαι, πάρεστι 25 καὶ ταῖς μικρὸν
 ὕστερον ῥηθησομέναις ἡμῖν ἀφορμαῖς τῶν ἐπιχειρημά-
 των πρὸς τὰς θέσεις χρῆσθαι.

Cap. XI.

Περὶ ἐκφράσεως.

10 47

Ἐκφρασις ἐστὶ λόγος περιηγηματικὸς, ἐναργῶς ὑπ'
 ὄψιν ἄγων τὸ δηλούμενον. Γίνεται δὲ ἐκφρασις προσώ-
 πων τε καὶ πραγμάτων, καὶ τόπων, καὶ χρόνων. προσώ-
 πων μὲν οὖν, οἷον τὸ Ὀμηρικόν· 1

Γυρὸς ἐν ὤμοισι, μελανόχρους, οὐλοκάρηνος.

15

καὶ τὰ περὶ τοῦ Θερασίτου· 2

Φολκὸς ἔην, χαλὸς δ' ἔμερον πόδα, τὰ δὲ οἱ ὤμοι

Κυρτῶ ἐπὶ στήθος·

καὶ τὰ ἐξῆς· καὶ παρ' Ἡροδότῳ 3 τὸ εἶδος τῆς ἰβίδος,
 καὶ τῶν ἵππων τῶν ποταμίων, καὶ τῶν κροκοδείλων τῶν 20

Med. περί. 23 Edd. Med. ἐπιδεκτικόν. marg. Vict. ἴσως ἐπι-
 δεκτικόν. Confunduntur hae formae Paus. I. 25. 5. ἔργα λαμ-
 πρότερα ἐπιδειξάμενος. Neapol. ἐπιδειξάμενος, VI. 1. 1. ἀλλὰ καὶ
 ἀποδειξάμενοι λαμπρὰ ἐς τὸν ἀγῶνα. Angel. ἀποδειξάμενοι. 24
 Camer. Heins. τελειώτερον. Med. Rom. τελειωτ. 25 Med. et
 marg. Vict. πάρεστι χρῆσθαι.

1 Odys. T. [246] ubi describit Euribatem foecium. Scheff.
 Rom. γυρὸς μὲν ἔην ὤμοισι. ad marg. γυρὸς ἐν ὤμ. tum Cam.
 Scheff. μελανόχρους. Rom. Med. μελανόχρους. 2 Il. B. Med.
 φολκὸς ἔην κεφαλὴν χαλὸς etc. 3 lib. II. ubi harum rerum
 omnium descriptionem legas. Scheff.

Αἰγυπτίων. πραγμάτων δὲ οἶον, φράσις ⁴ *πολέμου, εἰ-
 ρήνης, χειμῶνος, λιμοῦ, λοιμοῦ, σεισμοῦ. τόπων δὲ, οἶ-
 ον* ⁵ *λειμῶνος, αἰγιαλῶν, πόλεων, νήσων, ἐρημίας, καὶ
 τῶν ὁμοίων. χρόνων δὲ οἶον ἔαρος, θέρους, ἐορτῆς, καὶ
 τῶν τοιούτων. αἱ δὲ κατὰ* ⁶ *τρόπον εἰσὶν ἐκφράσεις, ὁποι-
 αι τῶν σκευῶν, καὶ τῶν ὄπλων, καὶ τῶν μηχανημάτων,
 ὃν τρόπον ἕκαστον παρεσκευάσθη. ὡς παρὰ μὲν Ὀμη-
 ρῷ ἢ ὀπλοποιῖα* ⁷ *, παρὰ Θουκυδίδῃ* ⁸ *δὲ ὁ περιτειχισμὸς
 τῶν Πλαταιέων, καὶ ἢ τοῦ μηχανήματος κατασκευῆς κε-
 10 ραίαν μεγάλην δίχα πρὶσαντες ἐκοίλαναν* ⁹ *ἄπασαν. ἐν
 δὲ τῇ ἐνάτῃ Κτησίας. οἶον, τὰ εἰδῶλα τῶν Περσῶν,* ¹⁰ *ἐπὶ τοῖς μακροῖς ξύλοις ὄρωντες ὑπὸ τὸν ὄρθρον πρὸς
 τὰς ἀκροπόλεις πόρρωθεν οἱ Λυδοὶ, εἰς φυγὴν ἐτρέπον-
 το, νομίσαντες τὴν ἀκρόπολιν πλήρη εἶναι Περσῶν, κα
 15 ἤδη ἑαλωκέναι γένοιτο δ' ἂν τις καὶ μικτὴ ἔκφρασις,
 ὡς παρὰ Θουκυδίδῃ* ¹¹ *καὶ Φιλίστῳ νυκτομαχία. νυκτο-
 μαχία* ¹² *μὲν γὰρ καὶ νῦξ καιρὸς ἑστίν, ἢ δὲ μάχη πρῶ-
 ξις.*

4 Med. Rom. φράσις. Camer. Heins. ἐκφράσις. 5 Med. οἶον.
 6 Vict. ad marg. τὸν τρόπον. 7 Sic vocatam puto apud ve-
 teres eam partem, quae agit de armis a Vulcano fabrefactis.
 Iliade Σ. Consule plane Aelianum nostrum l. VIII. c. 4. huc
 enim spectat. Scheff. 8 l. II. qui et sequens habet ex-
 emplum; l. IV. 100. ubi machina Bœotiorum describitur, qua
 expugnarunt munimenta Atheniensium ad templum Apollinis
 Delii. Scheff. 9 Med. Rom. ἐκύλιον ἀνὰ πᾶσαν. Camer.
 et Heins. Thucydidis lectionem restituerunt. 10 Habes paene
 iisdem verbis ista, totamque historiam commemoratam apud
 Polyænum l. VII. unde cognoscimus, Cyri fuisse hoc strata-
 gema. Caeterum auctorem historiae hujus esse Ctesiam, haec-
 que tendere l. IX. Persicorum, id ex nostro solo nunc ad-
 discimus. Scheff. Rom. Camerar. κτήσις ad marg. Vict. et
 Camer. κτησίας. 11 l. II. Philisti locum non adscribimus,
 quia periiit. Scheff. 12 Med. Rom. νυκτομαχία. Camer.

ξίς. συγγένειαν δὲ ἔχει τὸ γύμνασμα τοῦτο τῶν προειρημένων¹³ καὶ μὲν γὰρ περὶ οὐδενὸς ὠρισμένου ἐστὶν ἄμφότερα, ἀλλὰ κοινὰ, καὶ καθόλου ταύτῃ ὅμοια. διαφέρει δὲ ἀλλήλων, πρῶτον μὲν, ὅτι ὁ μὲν¹⁴ τόπος περὶ τῶν ἐκ προαιρέσεως ἐστὶν ἢ δὲ ἔκφρασις τὰ πολλὰ περὶ 5 τῶν ἀψύχων καὶ ἀπροαιρέτων¹⁵ γίνεται. δεύτερον,¹⁶ ὅτι ἐν μὲν τῷ τόπῳ τὰ πράγματα ἀπαγγέλλοντες προστίθεμεν καὶ τὴν ἡμετέραν γνώμην, ἢ χρηστὰ, ἢ φαῦλα λέγοντες εἶναι· ἐν δὲ τῇ ἐκφράσει ψιλὴ τῶν πραγμάτων ἐστὶν ἢ ἀπαγγελία, ἐπιχειρήσομεν δὲ, τὰ μὲν πρά- 10 γματα¹⁷ ἐκφράζοντες, ἔκ τε τῶν προγιγνομένων,¹⁸ καὶ ἐκ τῶν συμβαινόντων τούτοις· οἷον ἐπὶ πολέμου διεξιλευσόμεθα, πρῶτον μὲν τὰ πρὸ τοῦ πολέμου, τὰς στρατολογίας, τὰ ἀναλώματα, τοὺς φόβους, τὴν χώραν δημομένην, τὰς πολιορκίας, ἔπειτα δὲ¹⁹ τὰ τραύματα, 15 48 καὶ²⁰ τοὺς θανάτους, καὶ τὰ πένθη· ἐφ' ἅπασιν δὲ, τῶν μὲν τὴν ἄλωσιν καὶ τὴν δουλείαν, τῶν δὲ τὴν νίκην, καὶ τὰ τρόπαια. ἐὰν δὲ τόπους, ἢ χρόνους, ἢ τρόπους, ἢ πρόσωπα ἐκφράζωμεν, μετὰ τῆς παρ' ἑαυτῶν διηγήσεως ἀφορμὰς ἔξομεν λόγων, καὶ ἐκ τοῦ καλοῦ, καὶ ἐκ 20

Heins. ἐν νυκτομαχίᾳ. 13 Camer. ad marg. adjecerat: πρὸς τὸν τόπον. quod Heins. in textum inexit. 14 Edd. μὲν ὁ. Med. ὁ μὲν. 15 Hic ἀπροαιρέτα non sunt, quae fiunt inconsulto, uti vertunt interpretes. Quis enim dubitat, quin ad ea, quae supra ut exempla seu argumenta rerum describendarum attulit, multum sit adhibitum consilii? Sed ea, quae fiunt sine nostra voluntate, qualia nimirum fiunt sine nobis a natura ipsa, ut prata, littora, solitudines, et similia, quae pariter supra nominavit, quod notandum. Scheff. 16 Marg. Vict. δεύτερον δέ. 17 Rom. πράγματος. marg. Vict. πράγματα. 18 Med. Camer. προγιγνομένων. Heins. προγενομένων. Rom. προσγιγνομένων. marg. Vict. προγ. 19 ἔπειτα δὲ in versione hac omissum est, quod recte servavit Camerarius in sua. Scheff. 20 καὶ edd. om., recepi ex Med. et marg.

τοῦ χρησίμου, καὶ ἐκ τοῦ ἡδέος²¹ οἷον Ὅμηρος ἐπὶ τῶν
 Ἀχιλλέως ὕπλων ἐποίησεν, εἰπὼν, ὅτι καὶ καλὰ ἦν, καὶ
 ἰσχυρὰ, καὶ ἰδεῖν τοῖς μὲν συμμάχοις ἐκπληκτικὰ, τοῖς
 δὲ πολεμίοις φοβερὰ ἀρεταὶ δὲ ἐκφράσεως αἶδε· σαφή-
 5 νεια μὲν μάλιστα, καὶ ἐνάργεια τοῦ σχεδὸν ὁραῖσθαι τὰ
 ἀπαγγελλόμενα. ἔπειτα τὸ μὴ τελέως ἀπομηκύνειν περὶ
 τὰ ἄχρηστα. τὸ δὲ ὅλον συνεξομοιοῦσθαι χρὴ τοῖς ὑπο-
 κειμένοις τὴν ἀπαγγελίαν· ὥστε εἰ μὲν εὐανθὲς τι εἶη
 τὸ δηλούμενον, εὐανθῆ καὶ τὴν φράσιν εἶναι· εἰ δὲ ἀνχ-
 10 μηρὸν, ἢ φοβερὸν, ἢ ὁποῖον δὴ ποτε, μηδὲ τὰ τῆς ἐρ-
 μιγείας ἀπάθειν τῆς φύσεως αὐτῶν· ἐνιοὶ μέντοι γε ἀ-
 ξιοῦσι γυμνάζεσθαι καὶ τὴν ἐκφράσιν, ἀνασκευάζοντες
 καὶ κατασκευάζοντες τὰς ὑπὸ τινων εἰρημίνας ἐκφράσεις·
 οἷον, ὅτι Ἡρόδοτος διέψευσται περὶ τοῦ εἶδους τῆς Ἰ-
 15 βειας, λέγων ὅτι λευκότεραι²² εἰσι, πλην κεφαλῆς τε καὶ
 ἀνθίνος, καὶ τοῦ πυγαιῖου ἄκρου· τὸ γὰρ πυγαιῖον ὅλον
 λευκὸν ἐστίν. Ἡμῖν δὲ οὐδὲν καινὸν²³ δοκοῦσι λέγειν
 περὶ τὰ προειρημένα, διὰ τὸ τοιοῦτον εἶδος ὑποπίπτειν
 νομίζειν ἐν ταῖς τῶν διηγημάτων ἀνασκευαῖς τε καὶ κα-
 20 τασκευαῖς.

Cap. XII.

Περὶ Θέσεως.

Θέσις ἐστὶν ἐπίσκεψις λογικῆ, ἀμφισβήτησιν ἐπιδε-
 χομένη, ἄνευ προσώπων ὄρισμένων καὶ πάσης περιστά-
 σεως. οἷον, εἰ γαμητέον, εἰ παιδοποιητέον, εἰ θεοὶ εἰσι.
 Διαφέρει δὲ τοῦ τόπου, ὅτι ὁ μὲν ἐστὶν ὁμολογουμένου
 πράγματος αὐξήσις, ἢ δὲ θέσις ἀμφισβητουμένου· διὸ

Vict. 21 Edd. ἡδέως. Med. marg. Vict. ἡδέος. 22 Med.
 λευκότεροι. 23 Rom. κενόν, marg. Vict. καινόν. diximus de
 hac confusione ad Basilac. Ethop. 16.

καὶ Ἐρμαγόρας¹ μὲν αὐτὸν κρινόμενον προσηγόρευκε,²
 Θεόδωρος³ δὲ ὁ Γαδαρεύς κεφάλαιον ἐν ὑποθέσει. Δια-
 γέρει δὲ καὶ τῇ ἐκβάσει, ὅτι ἐν μὲν τῇ θέσει τέλος ἐστὶ
 τὸ πῦσαι, ἐν δὲ τῷ τόπῳ τὸ τιμωρίαν λαβεῖν· καὶ ὅτι λέ-
 γεται⁴ ὁ μὲν τόπος ἐν δικαστηρίῳ, ἡ δὲ ἐν ἐκκλησίᾳ καὶ
 ἀκροάσει⁵. ἔτι τοῦ μὲν τόπου ἀκροῶνται δικασταί, τῆς δὲ
 θέσεως ἀπλῶς πολῖται· καὶ κατὰ ἄλλα πολλά· τῆς δὲ⁴⁰
 προσωποποιίας, ὅτι ἡ μὲν θέσις πρόσωπον οὐκ ἐκφαίνει,
 ἡ δὲ προσωποποιᾶ, ὅτι πλεῖστον ἀναφέρεται ἐν τῇ τῶν
 οἰκείων λόγων εὐρέσει τοῖς εἰσαγομένοις προσώποις· οὐ¹⁰
 γὰρ τῷ αὐτῷ τρόπῳ τις τοὺς λόγους διαδήσεται, ἀπλῶς
 σκοπῶν, εἰ παιδοποιητέον, καὶ παρεισάγων πατέρα συμ-
 βουλευόντα τῷ νῖῳ παιδοποιήσασθαι. Ληφόμεθα δὲ τὰ
 προοίμια τῶν θέσεων, ἧτοι ἀπὸ γνώμης κατασκευαζού-
 σης τὴν θέσιν, ἢ ἀπὸ παροιμίας, ἢ χρείας, ἢ ἀποφθέ-¹⁵
 γματος χρησίμου, ἢ ἱστορίας, ἢ ἀπὸ ἐγκωμίου, ἢ ψόγον
 τοῦ πράγματος, ὑπὲρ οὗ τὸ ζήτημα. διήγησιν δὲ οὐκ
 ἔχομεν ἐν ταῖς θέσεσιν· ὑπόκειται γὰρ τὸ πρᾶγμα ἀπε-
 ρίστατον⁶· ἀλλὰ μετὰ τὸ προοίμιον τάξομεν τὰ κερά-

1 Rhetor, Posidonii philosophi aequalis, quocum disputa-
 vit praesente Pompejo de honestate, ut Plutarchus docet in
 vita Pompeji. Romae scholam habuit tempore Augusti, Suida
 teste. Locus hic haud dubie legebatur in libris rhetoricorum,
 quos scripsisse idem tradit Suidas. Scheff. 2 Med. προση-
 γόρευκε. edd. προσηγόρευκεν. 3 Magister Tiberii, ut constat
 ex Suetonii Tib. cap. 57. Adde Suidam. Scheff. 4 Puta
 cum in causa et oratione justa usurpatur. Nam progymnas-
 matum quidem alias in foro vel concione locus fuit nullus,
 sed in schola, vel auditorio. Scheff. 5 Reddunt scholam.
 Puto nostrum non tam scholam intelligere, quam locum quem-
 cumque, ubi audiendi gratia cives conveniunt, si quid publice
 significandum. Certe civium mox facit mentionem, omissis et
 exceptis cunctis aliis, atque ideo et discipulis, quorum locus
 et conventus proprius est schola. Scheff. 6 Rom. nudam

λαια⁶ ἐπεὶ δὲ τῶν θέσεων, αἱ μὲν εἰσι θεωρητικαί, ὅσα
 θεωρίας ἕνεκα καὶ γνώσεως μόνον ζητοῦνται· οἷον εἰ θεοὶ
 προνοοῦνται τοῦ κόσμου· αἱ δὲ πρακτικαὶ εἰς τινα πράξιν
 τὴν ἀναφορὰν ἔχουσαι⁷, οἷον, εἰ γαμητίον, φανερόν, ὅτι
 5 αἱ μὲν πρακτικαὶ καὶ πολιτικώτεραι εἰσι, καὶ κατὰ τὸν
 ῥητορικὸν χαρακτῆρα· αἱ δὲ θεωρητικαὶ μᾶλλον τοῖς
 φιλοσόφοις ἀρμόττουσιν, αἷς οὐδὲν ἥττον ἔγχειρεῖν καὶ
 τοῖς ῥητορικοῖς δυνατόν ἐστίν, ἀπὸ τῶν πρὸς τὰς πρακ-
 τικὰς θέσεις τόπων ὀρρωμένοις⁸. Οὐδὲν μέντοι διαφέ-
 10 ρει, ἐάν τε οὕτω λέγῃ τις· εἰ γαμητίον, ἢ οὐ. καὶ πάλιν,
 εἰ αἰρετέος ὁ γάμος, ἢ φευκτέος· ἐν γὰρ καὶ ταῦτό ἐστι
 διὰ πάντων τοῦτο τὸ δηλούμενον· τῶν μὲν οὖν πρακτικῶν
 θέσεων τὰ ἀνωτάτω κεφάλαια καταλαμβάνεται· κατα-
 σκευάζοντι μὲν ἐκ τοῦ ἀναγκαίου καὶ τοῦ καλοῦ, καὶ
 15 τοῦ συμφέροντος, καὶ τοῦ ἡδέος· ἀνασκευάζοντι δὲ ἐκ
 τῶν ἐναντίων· εἰς ἐκάστην δὲ ἐπιχειρήσομεν, ἐξ ὧν τόπων
 δυνατόν ἐστίν. Ὡς γὰρ ἐπισημαινώμεθα, οὐχ οἷον τέ
 ἐστίν ἐκ πάσης ἀφορμῆς πρὸς πᾶν πρόβλημα ἐπιχειρεῖν·
 εἰσι δὲ καὶ οἱ τόποι οἷδε· πρῶτον μὲν, ὅτι δυνατόν γε-
 20 νέσθαι τὸ ἀξιούμενον διὰ τῆς θέσεως· δεύτερον δὲ ὅτι
 κατὰ φύσιν, καὶ κατὰ⁹ τὰ κοινὰ πάντων ἀνθρώπων ἔθι-
 τε καὶ νόμιμα. οὐ γὰρ ἀπόχρη πρὸς τὸ¹⁰ πράξαι τι¹¹,
 τὸ δυνατόν αὐτὸ εἶναι, ἐάν μὴ κατὰ φύσιν καὶ κατὰ νό-
 μον ὑπάρχη· τρίτον, ὅτι ῥάδιον γενέσθαι· εἰ δὲ μὴ ῥά-
 25 διον εἴη, δυνατόν δὲπραχθῆναι, ὅτι πολὺ πλέον οὕτως

vertunt. Admodum obscure, sicut ego judico. Nempe hoc
 vult, in thesi nullas addi circumstantias personae, temporis et
 similitum, ut an Alexandro Macedoni, tantorum regnorum do-
 mino, sit ducenda uxor. Scheff. 7 Med. ἔχουσαι. 8 Med.
 ὀρρωμένοις. Rom. ὀρρωμένας. Camer. Heins. ὀρρωμένους. 9
 τὰ Edd. om. absorptum a praecedente κατά. recepi ex Med.
 10 Med. πρὸς τό. Edd. πρὸς τῷ. Diximus de hac confusione
 ad Alex. de fig. c. 1. 11 τι Edd. om. .recepti ex Med.

ἐπαινετόν ἐστιν, εἰ¹² μὴ ῥᾶδιον ἦν· ἔπειθ' ὅτι μὴ μόνοι πράττομεν, ἀλλὰ καὶ ἕτεροι πολλοί· ἐξῆς, ὅτι μὴ πρῶτοι, ἀλλὰ καὶ ἄλλοι πρὸ ἡμῶν, εἰ δὲ καὶ μόνοι, ἢ πρῶτοι, ἀλλ' ὅτι ποτὲ κρείττον ἄρξασθαι ἔργων καλῶν ἐπαινετώτερον¹³ δὲ καὶ τὸ μόνον, ἀλλὰ μὴ μεθ' ἑτέρων, εἰδ' ὅτι ἀρμόττει, εἰδ' ὅτι ὄσιον. διττὸν δὲ τοῦτο· ἢ γὰρ θεοῖς κεχαρισμένον, ἢ τετελευτηκόσιν¹⁴. ἐφεξῆς δὲ, ὅτι⁵⁰ ἀναγκαῖον. εἰδ' ὅτι ἔνδοξον, καὶ ὅτι λυσιτελές, καὶ ὅτι πρὸς ἀσφάλειαν ἐπιτήδειον, καὶ ὅτι προκαταρτικόν ἐστι κρειττόνων πραγμάτων· ὅτι ἡδύ, καὶ ὅτι εἰ μὴ πραχθῆ, 10 μετάνοιαν φέρει, καὶ δυσεπανόρθωτόν ἐστιν. ἐκ δὲ τοῦ ἐναντίου· εἰ γὰρ τὸ ἐναντίον οὐ πρακτέον, τοῦτο πρακτέον· καὶ εἰ τὸ ἐναντίον αἰσχρὸν, τοῦτο καλόν· καὶ εἰ ἐκεῖνο ἀσύμφορον, τοῦτο συμφέρον· καὶ εἰ τὸ ἐναντίον ἀηδές, τοῦτο ἡδύ. τὸν αὐτὰν δὲ¹⁵ τρόπον, καὶ ἐκ τοῦ 15

12 Med. Rom. εἰ μὴ. Cam. Heins. ἢ εἰ. 13 Ἐπαινετώτερον δὲ — ἀρμόττει absunt ab edd. recepi ex Med. et marg. Vict.
14 Edd. τετελευτηκόσιν. 15 Med. marg. Vict. δῆ. frequens confusio: Phöbamm. II. 2. ἐν μόνῳ εἶδει αὐτῆς συνέπεσε. λέγω δὲ τῇ ἑλλείψει. Par. δῆ. Menand. p. 637. ὀρῶμεν δὲ καὶ τὴν φύσιν τοῦ παντὸς πειθομένην ταῖς τῆς φύσεως ἀνάγκαις. Med. 2. δῆ. pag. 638. διαιρήσεις δὲ τὴν μονωδίαν εἰς χρόνους. Par. δῆ Vita Josephi c. 15. πάντων δὲ τῶν διδομένων ὡς μὴ χηρῶν καταφρόνησα. Par. 1423. δῆ. , c. 22. ὑπισχνουμένου δῆ πάντα ποιῆσαι ἐκείνου. Par. 1423. δέ. cap. 44. βουλευσασθαι δῆ σύν σοι θύλοντες. Par. 1423. δέ. bell. Jud. II. 3. 4. Ἰουδαίους δῆ ἢ τῶν ἔργων etc. Par. 1429. δέ. II. 17. 8. καταλιπόντες δῆ τὸ στρατόπεδον. Par. 1429. δέ. VII. 6. 5. ἀθροοί δῆ; καὶ μετὰ βοῆς ἄξαντες. Par. 1426. δέ. Pausan. I. 17. 6. Κίμωνος τοῦ Μικτιάδου Σκυρίους ποιήσαντος ἀναστάτους, δίκην δῆ τοῦ Θησεῦς θανάτου. Neapol. Riccard. δέ. III. 20. 7. ἐκ τούτου δῆ τοῦ Ἐλους ἔσανον Κόρης — ἀνάγουσιν εἰς τὸ Ἐλευσίσιον. Angel. δέ. VII. 2. 6. πολλῶ δὲ πρεσβύτερα ἔτι ἢ κατὰ Ἰωάνας τὰ εἰς τὴν Ἀρτεμιν τὴν Ἐφεσίαν ἐστίν. Codices Bekkeri δῆ. Buttmannus δέ,

ὁμοίου· εἰ γὰρ τὸ ὁμοιον αἰρετόν, καὶ τοῦτο αἰρετόν
ὁμοίως δὲ καὶ ἐκ τοῦ ἐλάττονος καὶ ἐκ τοῦ μείζονος, καὶ
ἐκ τοῦ μέρους, καὶ ἐκ τοῦ τέλους, οὐ χάριν καὶ τὸ πρᾶ-
γμα αἰρούμεθα· εἰ γὰρ τὸ τέλος αἰρετόν, καὶ τὸ ποιητι-
6 κὸν τοῦ τέλους αἰρετόν. μετὰ δὲ ταῦτα, ἐκ τῆς περιο-
χῆς· ὅτι πολλὰ ἐν αὐτῷ περιέχει πράγματα καλά, ἢ συμ-
φέροντα, ἢ ἡδέα. εἴτα ἐκ τῶν πρὸ τοῦ πράγματος ἐπι-
χειρήσομεν, καὶ ἐκ τῶν περὶ αὐτὸ τὸ πρᾶγμα· καὶ τρί-
τον, ἐκ τῶν μετὰ τὸ πρᾶγμα· εἰ μὲν γὰρ τοῖς τις καὶ τῶν
10 τελεωτέρων εἴη, ληπτέον καθ' ἕκαστον τῶν προειρημέ-
νων τόπων, καὶ τὰς τῶν ἐπισήμων ἀνδρῶν, ποιητῶν τε,
καὶ πολιτικῶν, καὶ φιλοσόφων μαρτυρίας· ἔτι δὲ καὶ εἴ-
που τινὲς ἱστορίαι συνάδουσι τοῖς λεγομένοις· καὶ τού-
των μνημονευτέον, μὴ χυδην, μῆδ' ὡς ἔτυθεν, ἀλλὰ κα-
15 τὰ αὐξήσιν ποιουμένους τὰ παραδείγματα· πρῶτον, ἀπὸ
τῶν ἐνὶ ἀνδρὶ καὶ ἰδιώτῃ πεπραγμένων, ἔπειτα ἀπὸ τῶν
ἄρχοντι, ἢ βασιλεῦ· ἐξῆς δὲ, ἀπὸ τῶν πόλει. καὶ ἐπὶ ¹⁶
πᾶσιν ἀπὸ τῶν χώραις τισὶν ἢ ἔθνεσι γεγενημένων· μὴ
μὲν τοι ὥστε ἀνάπλεων ἱστοριῶν καὶ ποιημάτων τὸν
20 λόγον γενέσθαι· ἐκ δὲ τῶν ἐναντίων ἀνασκευαστέον. τὴν
δὲ τάξιν ποιησόμεθα τῶν ἐπιχειρημάτων, καθὰ καὶ τὴν
τῶν τόπων ἐποησάμεθα, ἀνωθεν ἀπὸ τῶν πρώτων ἄρ-
χόμενοι, καὶ προϊόντες μέχρι τῶν τελευταίων. παραδεί-
γματος δὲ ἕνεκα, ἔστω τις θέσις πρώτη ἀπὸ τῶν πρα-
25 κτικῶν· οἷον, εἰ πολιτεύεται σοφός ¹⁷. τῷ μὲν οὖν κατα-
σκευάζοντι, ὡς χρὴ πολιτεύεσθαι, λεκτέον πρῶτον μὲν,
ὅτι δυνατόν ἐστι τῷ σοφῷ πολιτεύεσθαι· δεύτερον δὲ, ὡς
κατὰ φύσιν ἐστίν· οἷον ὅτι καὶ ἐν θηρίοις ὑπάρχει πο-
λιτεία, καὶ ἐκάστης ἀγέλης ἐστὶ τις ἡγεμῶν, καὶ ὅτι πα-
30 ρὰ βαρβάρους καὶ παρ' Ἑλλησι, καὶ παρ' αὐτοῖς (ὡς λό-
γος) τοῖς θεοῖς, αἰεὶ ἄρχουσιν οἱ σπουδαιότατοι. ἐξῆς δὲ,

quod confirmat Angel.

16 ἐπὶ Heins. om. 17 De quo ni-
mirum fuit controversia inter Stoicos et Epicureos. Sch. e f f.

ὅτι καὶ ῥάδιον τῷ σοφῷ πολιτεύεσθαι. ἐγγεγυμνασμένοις
 γὰρ ταῖς περὶ ἡθῶν ἀνθρωπίνων πραγματείαις οὐκ ἀρ-
 ῥύθμως ἀνθρώπων προστήσεται. ἔπειτα, ὅτι εἰ καὶ μὴ
 ῥάδιον ἦν, ἀλλὰ προὔργαιτέρον¹⁸ γε χρὴ τίθεσθαι τῶν 51
 πόνων τὴν τῆς πόλεως εὐδαιμονίαν. ἐξῆς δὲ ὅτι καὶ συν- 5
 αγενιστάς ἔχει πολλοὺς τοὺς¹⁹ συμπολιτευομένους.
 καὶ ὅτι μὴ πρῶτος, ἀλλὰ πολλοὶ ἐπολιτεύσαντο σοφοί·
 Πιττακός, Σόλων, Λυκοῦργος, Ζάλευκος, ἄλλοι μὲν οἱ
 ἔπειθ', ὅτι καὶ εἰ²⁰ μηδεὶς ἦν πολιτευόμενος²¹ καὶ πά-
 λαι, καὶ νῦν, ἀλλ' ἐπαινετώτερός γε ἀρχόμενος καλῶν 10
 ἔργων μετὰ δὲ ταῦτα, ὅτι ἀρμόττει τῷ σοφῷ πολιτεύε-
 σθαι. τίς γὰρ ἄμεινον αὐτοῦ κρινεῖ τὰ δίκαια, καὶ συμ-
 βουλεύσεται τὸ συμφέρον, καὶ νόμους, καὶ ψηφίσματα
 εἰσηγήσεται, καὶ ἀδωροδόκητα ταῦτα διαπράξεται; ἐν
 τίνι δὲ ἔργῳ μᾶλλον ἐπιδείξεται τὴν ἀρετὴν, καὶ τὴν πρὸς 15
 τὸν θεὸν ὁμοιότητα; πρὸς δὲ τούτοις, ὅτι δίκαιον, ἀπο-
 δοῦναι τῇ πατρίδι, καὶ τοῖς πολίταις, καὶ τοῖς πατράσι
 θεοῖς τὰς ἀμοιβὰς τῆς παρ' αὐτοῖς τροφῆς καὶ παιδεί-
 ας. ἔπειθ' ὅτι ὅσιον, καὶ κεχαρισμένον ἐστὶ τοῖς θεοῖς,
 τοὺς ἀνθρώπους καλῶς πολιτεύεσθαι· ἐξῆς δὲ ὅτι καὶ 20
 τοῖς κατοικομένοις ἡδὺ ἐστὶ ζῶσεσθαι τοὺς συγγενεῖς.
 εἶθ' ὅτι ἀναγκαῖον ἐστὶ τῇ πόλει ἔχειν τινὰ τὸν προ-
 νουόμενον²² αὐτῆς, καὶ μάλιστα σπονδαῖον· ἄνευ γὰρ
 τούτου πόλις οὐκ ἂν δύναίτο συστῆναι· μετὰ δὲ ταῦτα,
 ὅτι καὶ αὐτὸς ἑαυτοῦ τις ἐνδοξότερος γίνεται πολιτευό- 25
 μενος, κἂν τέως ἀφανὴς ἦν· ἔπειθ' ὅτι λυσiteléstata
 ἂν τὸν καθ' ἡμέραν βίον διάγοι εἰς χρημάτων λόγον²³,

18 Rom. Camer. προὔργαιστερον, quod quamvis correxerit Ca-
 mer. in corrigendis, tamen a Heins. et Scheff. repetitum est.

19 Med. τοὺς συμπολιτευομένους. Edd. τῶν συμπόλιτευομένων.

20 Camer. ὅτι καὶ μηδ. Rom. Heins. ὅτι εἰ καὶ μ. Med. ὅτι
 καὶ εἰ μ. 21 Med. marg. Vict. πεπολιτευόμενος. 22 Edd.

τῶν προνοουμένων. Med. τὸν προνοούμενον. 23 Suspicor hic

καὶ ὅτι ἀσφαλέστατα τοῦ παρὰ τῶν συκοφαντούντων
καὶ ἐπιβουλεύοντων φθόνου ἀπηλλαγμένος· ἐξῆς δὲ ὅτι
ἄρχει, καὶ προηγείται τὸ πολιτεύεσθαι τὸν σοφὸν μεί-
ζόνων τε καὶ καλλίωνων πραγμάτων, οὐ μόνον ἰδίᾳ, ἀλ-
5 λὰ καὶ κοινῇ, καὶ ὅτι καὶ ἥδιστος ὁ βίος τῶν πολιτευομέ-
νων· τοῦτο δὲ σχεδὸν παρακολουθεῖν πέφυκε καὶ τοῖς
πλείστοις τῶν προειρημένων τόπων· ἔτι δὲ πρὸς τούτοις,
ὅτι ἀμεληθεῖσα πολιτεία, καὶ μεταβολὴν ἐπὶ τὸ κακὸν
λαβοῦσα, δυσεπανόρθωτός ἐστι, καὶ τῷ πρὶν γενέσθαι
10 πονηρὸν ἡμεληκότι μετάνοια γίνεται, ὅτε μηδὲν ὄφελος·
ἐξῆς δὲ ἐκ τῶν ἐναντίων· εἰ γὰρ τὸ ἀντιπράττειν τῇ πα-
τριδι αἰσχρὸν, τὸ πολιτεύεσθαι καλόν· εἰ ἐκεῖνο ἀσύμφο-
ρον, τοῦτο συμφέρον· καὶ εἰ ἐκεῖνο ἀηδὲς, τοῦτο ἡδύ. καὶ
εἰ τὸ ὅμοιον τῷ πολιτεύεσθαι, ἔστω δὲ τὸ ἐπιμελεῖσθαι
15 τῶν νέων, εἰ καλόν ἐστι καὶ συμφέρον, καὶ ἡδύ, καὶ αὐτὸ
τὸ πολιτεύεσθαι καλόν ἐστι, καὶ συμφέρον, καὶ ἡδύ. ἐκ δὲ
τοῦ ἐλάττονος ἐπιχειρήσομεν οὕτως· εἰ μίᾳς οἰκίας τῷ σπου-
52 δαίῳ φροντιστέον, καὶ πόλεως μίᾳς ἐπιμελητέον. ἐκ δὲ
τοῦ μέρους, ὅτι εἰ ἓνα νόμον συμφέροντα, ἐπεὶ καὶ μίαν
20 συμβουλήν εἰσηγητέον τῷ σπουδαίῳ, καὶ ὅλην τὴν πολι-
τείαν ἀνάπαλιν δὲ ἐκ τοῦ ὅλου, εἰ καθολικὴν²⁴ πολι-
τείαν εἰσηγεῖται τοῖς ἀνθρώποις ὁ σοφός, ὡσπερ καὶ
Πλάτων ἐν τῇ πολιτείᾳ, δίκαιός ἐστι καὶ ἐν τῇ ἑαυτοῦ
πατριδι πολιτεύεσθαι· μετὰ δὲ ταῦτα διελευσόμεθα τὴν
25 εὐδαιμονίαν τῆς πόλεως ἐν εἰρήνῃ τε καὶ παρὰ τὸν πό-
λεμον, καὶ ἀπλῶς παρ' ὄντιναοῦν²⁵ χρόνον, ἅπερ τελευτῇ
τοῦ καλῶς πολιτεύεσθαι ἐστιν. εἶτα ἐκ τῆς περιοχῆς·
ὅτι λόγῳ μὲν καὶ τῷ δοκεῖν ἔν τι μέλλει τῇ πόλει χαρί-

aliqua excidisse, atque post διάγω asteriscum pono. Certe quid pecunia hic faciat ad praecedentia, non despicio. Sch eff. nimis argutari videtur. 24 Sic appellat artem, qua in universum quaelibet resp. recte possit gubernari. Valde obscura est interpretatio. Sch eff. 25 Coniunctim. Alias dividunt,

ζεσθαι τὸ πολιτεύεσθαι, ἔργῳ δὲ πολλὰ ἔστι. κατὰ
 γὰρ τοὺς περὶ τὸν Ἀριστοτέλην ²⁶ ἀνάγκη τὸν πολιτευό-
 μενον περὶ πόλεμον καὶ εἰρήνης συμβουλευῆσαι, καὶ περὶ ²⁷
 χρημάτων, καὶ περὶ φυλακῆς τῆς φώρας, καὶ περὶ τῶν
 αἰσαγωγίμων, καὶ ἐξαγωγίμων, καὶ περὶ νομοθεσίας τε ⁵
 καὶ τῶν ἄλλων τοιούτων. τῶν δὲ πρὸ τοῦ πράγματος τό-
 πων, καὶ τῶν παρ' αὐτὸ τὸ πρᾶγμα, καὶ μετὰ τὸ πρᾶγμα,
 δυνατόν μὲν καὶ ἐπὶ τῆς προκειμένης θέσεως παραδεί-
 γματα ἐκθέσθαι· σαφέστερα δὲ ἔσται, ἐφ' ἑτέρας, οἷον,
 εἰ παιδοποιητέον. λαβόντες γὰρ τὸν γάμον, καὶ πάντα ¹⁰
 ἀπλῶς, ὅσα ἀνάγκη τῆς παιδοποιίας προϋπάρξαι, ἐπαινε-
 σόμεθα, δεικνύντες καλὰ, καὶ συμφέροντα, καὶ ἡδέα, καὶ
 εἰδ' ἕξις παρομαρτοῦντα τῇ παιδοποιᾷ· μετὰ δὲ ταῦτα
 τὰ ἐπιγιγνώμενα· οἷον, τὰς γηροκομίας καὶ γηροβοσκίας,
 καὶ τὰς τῶν τέκνων εὐπραγίας, καὶ ἡδονὰς, καὶ τὰ πα- ¹⁵
 ραπλήσια· ἐκ δὲ τῶν ἐναντίων εὐπορήσομεν εἰς ἀνασκευ-
 ῆν· περὶ μὲν οὖν τῆς πρακτικῆς θέσεως τοσαῦτα. φέρει
 δὲ πειραθῶμεν καὶ τῶν θεωρητικῶν τινα διελεῖν ²⁸, ἐκ
 τῶν αὐτῶν τόπων ὀρμώμενοι· οὐ μέντοι τὴν αὐτὴν τά-
 ξιν κἀνταῦθα φυλάξομεν, ἢνπερ ἐπὶ τῶν πρακτικῶν ²⁰
 ἀλλ' ὡς ἂν φανῆται τῷ προτεθέντι προβλήματι ἀρμότ-
 τειν, οὕτω καὶ ποιησόμεθα· ἴσως δ' ἄμεινον τὸ αὐτὸ
 ποιεῖν, καὶ ἐπὶ τῶν πρακτικῶν. ἀρμόττουσα δὲ τάξις
 ἐκάστῳ προβλήματι ἔστιν, ὅταν τὸ καταρχὰς τὰ ἀπλού-
 στερα ²⁹ καὶ κουφότερα τῶν ἐπιχειρημάτων λέγοντες ἢ ³⁰ ²⁵
 καὶ μᾶλλον προϊόντες, τὰ πληκτικώτερα καὶ βαρύτερα
 λαμβάνωμεν καὶ ὅταν τὰ κατασκευαστικά τινων πρὸ ἐ-
 κείνων τάττωμεν ³¹, ὧν ἔστι κατασκευαστικά· καὶ ὅταν

ὅν τινα οὖν, quod notandum. Scheff. 26 I. I. Rhetorico-
 rum c. 4. Scheff. 27 Med. πόρου. 28 Jac. Leopardus con-
 jecit διελεῖν. vide epist. crit. p. 41. 29 Med. τὰ κουφότε-
 ρα καὶ ἀπλούστερα. etiam Victor. editionum ordinem transpo-
 nit. 30 ἢ Edd. om. est in Med. 31 Med. Rom. ταυτί-

τὰ ἀσθενῆ μεταξὺ τῶν ἰσχυροτέρων παρεμβάλλωμεν, καὶ ὅσα ἄλλα λέγεται ἐν τοῖς περὶ τάξεως³². ἔστω δ' οὖν ἡμᾶς ζητεῖν, εἰ προνοοῦσι θεοὶ τοῦ κόσμου οὐκοῦν πάν-
 53 λιν ἐροῦμεν, ὅτι δυνατὸν ἐστὶ τοῖς θεοῖς προνοεῖν ἡμῶν,
 5 καὶ μηδὲν αὐτοῖς³³ ἑλαττοῦσθαι ἐκ τῆς περὶ τὸν κόσ-
 μον φροντίδος· ἐπειδ' ὅτι ῥαδίον ἐστὶ τῷ θεῷ, καὶ ἔνευ
 πάσης πραγματείας³⁴ ἐξῆς, ὅτι καὶ³⁴ δαίμονας, καὶ ἥρω-
 ας³⁵, καὶ ἄλλους θεοὺς συναγωνιστὰς ἔχει ταύτης τῆς
 φροντίδος· εἶθ' ὅτι πάντες ἀνθρώποι, Ἕλληνές τε καὶ

μενὰ ἐστὶ κατ. 32 Hic oī perī τάξεως mea sententia sunt li-
 bri, qui agunt de instruendis aciebus. Ita namque inscripse-
 runt veteres hos libros, quos recentiores nominarunt τακτικά.
 Sic Aeliani libri hujus argumenti sunt inscripti περὶ στρατηγι-
 κῶν τάξεων Ἑλληνικῶν, ut habent codices vetustiores, quem pro-
 inde titulum eorum, inductus autoritate hujus loci; puto esse
 verum. Certe talem adversariorum argumentorum destruend-
 orum rationem aciei comparari, est notissimum et receptissi-
 mum. Vide Fabium I, XII. c. 12., qui propterea ibi aciem
 Homericam adducit. Interpretes non sunt assecuti. Sch e ff.
 33 Edd. αὐτό. Med. αὐτούς. Per omnes hujus pronominiis

formas percurrit confusio, nata, opinor, ex scriptione αὐ, un-
 de scribarum licentiae locus datus. Sopat. ζητ. p. 289. Ald.
 et Vind. ἐὰν δὲ ᾧσι μάρτυρες, διαβάλλειν αὐτά. Par. αὐτά.
 Med. αὐτούς. Vita Josephi c. 11. πέμψας αὐτὸν διάδοχον. Par.
 1423. αὐτῷ. c. 24. φρουρεῖν αὐτοῖς ἀσφαλῶς τὰς ὁδοὺς προστά-
 ξας. Par. 1423. αὐτόν. c. 33. ὁμολόγουν δ' εἰς τὸ λοιπὸν αὐ-
 τοῖς συγγνώσεσθαι. Cod. αὐτός. c. 35. καὶ αὐτοῖς δὲ ταῦτα συ-
 νεβούλευον ποιεῖν. Cod. αὐτούς. c. 39. μηδ' εἰς πολλοὺς ἐκφέρειν
 τοὺς λόγους αὐτῶν. Cod. αὐτῷ. c. 42. τῷ περὶ αὐτῶν δέει. Cod.
 αὐτόν. c. 44. ἐπέμφθημεν ἐπιπλήζοντες αὐτῷ. Par. αὐτόν. bell.
 Jud. VII. 10. 1. οὐκ ἔτ' ἀσφαλές αὐτοῖς ἐνόμιζον περιορᾶν. Par.
 1423. 1426. 1428. αὐτούς. 34 καὶ Edd. om. recepi ex Med.
 35 Ita veteres pagani. Vide Onatum apud Stobaeum in Ecl.
 Phys. initio, et Sallustium de Diis et Mundo c. 6. et alibi.

βάρβαροι, ἔννοιαν περὶ τῶν θεῶν ἔχουσιν ὡς προνοοῦσιν ἡμῶν. σημεῖον δὲ οὐ γὰρ ἂν βωμοὶ, καὶ ναοὶ, καὶ χρηστήρια θεοῖς ἀντίθετο, ἐφ' οἷς ἕκαστοι³⁶ εὐπεπόνθασιν, ἐν λιμῶ, ἢ λοιμῶ, ἢ πολέμῳ, ἢ τινι τῶν τοιούτων, ὡς ἀπαλλαγέντες· οὐδ' ἂν πάντῃ³⁷ προσήκοντο νοῦν, καὶ μάλιστα ὅποτε περὶ 5 τῶν μεγίστων κινδυνεύουεν· ἐξῆς δὲ ὅτι καὶ τοῖς σοφοῖς δοκεῖ οἶον, Πλάτωνι, Ἀριστοτέλει, Ζήνωνι· εἶδ' ὅτι τοῖς νομοθέταις· οὐ γὰρ ἂν ἀσεβείας³⁸ ἦσαν γραφαί· εἶδ' ὅτι ἔνδοξοὶ εἰσι μάλιστα, οἱ ἡγούμενοι προνοεῖν ἡμῶν τοὺς θεοὺς· εἶδ' ὅτι ἀσφαλέστατα³⁹ ἂν οὔτοι καὶ 10 προσεχόντως τὸν βίον διάγοιεν, νομίζοντες ἔχειν ἐπισκόπους· ἀεὶ πασῶν τῶν κατὰ τὸν βίον πράξεων, καὶ ὅτι μάλιστα ἠδέως ζῶσιν οἱ ἡγούμενοι ἐπιμελητὰς ἔχειν τοὺς θεοὺς· μετὰ δὲ ταῦτα, ὅτι δίκαιος ὢν ὁ θεὸς, οὐκ ἂν ἄπρονοήτους περιεώρα τοὺς σεβομένους αὐτόν. ἔπειθ' 15 ὅτι ἡ φύσις τῶν ὕλων μαρτυρεῖ κατὰ πρόνοιαν πάντα γεγενῆσθαι τῆς σωτηρίας ἕνεκα τῶν ἐν κόσμῳ. αἱ τε γὰρ τοῦ ἔτους ὥραι κατὰ καιρὸν τὰς μεταβολὰς λαμβάνουσαι, οἱ τε ὕμβροι καὶ καρποὶ καθ' ὥραν γινόμενοι, καὶ τὰ μέρη δὲ τῶν ὠρῶν ὡς εὖ δεδημιούργηται ὑπὸ τῆς 20 φύσεως, πρὸς διαμοιρῆν καὶ σωτηρίαν αὐτῶν· καθάπερ

Scheff. 36 Med. ἕκαστος. 37 Edd. et Med. οὐδ' ἂν παντὶ [Med. h. l. repetit ἂν] προσήκοντο νοῦν. Camer. vertit: neque consilium ubique adhiberent, ceterum asterisco posito hesitationem suam significat. Heins.: „Neque illius rei rationem, in maximis praesertim periculis, haberent.“ Equidem scripsi: οὐδ' ἂν πάντῃ προσήκοντο νοῦν, neque omnino sensum admitterent s. haberent. De confusione formae παντὶ et πάντῃ vide Jacobs ad Achill. T. p. 539. προσήκοντο stare nullo modo potest. 38 Rom. εὐσεβείας. corr. Victor. 39 Vertunt tutissime. Atque tales saepe maximis expositi periculis. Itaque mallet reddere per constantissime, firmissime. Vult enim, hos non fluctuare, ac jam honestatem, jam vitia sequi, sed eodem semper tenore virtutis incedere. Scheff.

καὶ Ξενοφῶν ἐν τοῖς ἀπομνημονεύμασι δηλοῦ εἶδ' ὅτι
 ταῦτα πάντων μάλιστα ἀρμόττει τῷ θεῷ, τὸ προνοεῖν
 τοῦ κόσμου. οὐ γὰρ δὴ ὅσιον, ἀργὸν καὶ ἄπρακτον τὸν
 θεὸν εἰπεῖν, ἢ νῆ Δία τοιαύτας ἔχειν ἀσχολίας, οἷας ἡ-
 5 μῆς τῷ θνητοῖ εἶναι καὶ ἀσθενεῖς ἀναγκαιῶς ἀσχολού-
 μεθα⁴⁰. εἶδ' ὅτι ἀναγκαῖόν ἐστι τὸ πρόνοιαν εἶναι· εἰ
 γὰρ τις τὸ προνοεῖν περιέλοι τοῦ θεοῦ, ἀνήρηκε⁴¹ καὶ
 ἦν ἔχομεν περὶ αὐτὸν ἔννοιαν, δι' ἣν καὶ⁴² εἶναι αὐτὸν
 ὑπολαμβάνομεν. ἐκ γὰρ τῆς περὶ ἡμᾶς αὐτοῦ φροντίδος
 10 τοῦ θεοῦ, καὶ ὅτι ὑπάρχει πεπιστεύκαμεν. ἐπειδ' ὅτι οὐ-
 δὲ τὴν ἀρχὴν συνέστη ὁ κόσμος, εἰ μὴ τις ἦν πρόνοια.
 ὡσπερ γὰρ οὐδὲ οἰκία ἄνευ τοῦ οἰκοδόμου δύναται γε-
 κέσθαι, ἐξ αὐτομάτου συνδραμόντων τῶν πλίνθων, οὐδὲ
 πλοῖον ἄνευ τοῦ ναυπηγοῦ, οὐδὲ ὅλως τι τῶν εὐτελεστά-
 15 των, ἢ τιμιωτάτων, ἄνευ τοῦ περὶ ἕκαστον δημιουργοῦ,
 οὕτω γελοῖον ἐστι φάναι, τὸ καλλίστον καὶ τιμιώτατον
 54 ἀπάντων τῶν ὄντων, τὸν κόσμον μὴ ὑπὸ καλλίστου τι-
 νος καὶ θειοτάτου δημιουργοῦ γεγονέναι, ἀλλ' ἐκ ταυ-
 τομάτου. μετὰ δὲ ταῦτα, ἐκ τοῦ ἐναντίου ὅτι εὐηθές
 20 ἐστι, τὴν τοιαύτην ἐνταξίαν τῶν κατὰ τὸν οὐρανὸν φε-
 ρομένων, μὴ ὑπὸ τινος προνοίας γεμέσθαι νομίζειν, ἀλλ'
 εἰκῆ, καὶ ὡς ἔτυχεν. ἔπειτα ἐκ τοῦ ὁμοίου ὅτι εἰ μὴ δύ-
 ναται καλῶς συστήναι, μήτε οἰκία ἄνευ οἰκονόμου, μήτε
 ναῦς ἄνευ κυβερνήτου, μήτε στρατόπεδον ἄνευ στρατη-
 25 γοῦ, μήτε πόλις ἄνευ πολιτευτοῦ, οὐδ' ἂν ὁ κόσμος δύ-
 ναται συστήναι ἄνευ τοῦ⁴³ προνοοῦντος θεοῦ. πρὸς δὲ
 τούτοις, ἐκ τοῦ μέρους ὅτι εἰ ὁμολογουμένως φαίνονται
 ἡμῶν κατὰ πόλεις προνοοῦντες⁴⁴ ἡρώες τε καὶ δαίμονες

40 Camer. Heins. ἀσχολοῖμεθα. Med. Rom. ἀσχολούμεθα. Le-
 ctio Camerarii inde orta videtur, quod v in Romana non sa-
 tis expressum est, sed v non e positum esse spatium docet.

41 Med. ἀνήρηκε. Edd. ἀνήρηκω.

42 Med. τὸ εἶναι. 43

τοῦ Edd. om. recepi ex Med. et marg. Vict. 44 Loquitur

καὶ θεοὶ, ἀκόλουθόν ἐστιν ὅλου τοῦ κόσμου προνοεῖν θεοὺς· εἶτα ἐκ τῆς περιοχῆς· ὅτι λόγῳ μὲν ἀναιρεῖται δόγμα⁴⁵, τὸ δ' ἀληθές, πολλὰ· εἰ γὰρ οὐκ ἔστι θεῶν πρόνοια, οὐδὲ δικαιοσύνη δύναται συνίστασθαι, οὔτε εὐσέβεια, οὔτε εὐορκία, οὔτε ἀνδρεία, οὔτε σωφροσύνη, οὐ-
 5 τε φιλία, οὔτε χάρις, οὐθ' ἀπλῶς τῶν κατ' ἀρετὴν οὐδὲν, ἀπερ οὐκ ἔστι κατ' ἄνδρα νοῦν ἔχοντας ἀναιρεῖν· ἐκ δὲ τῶν ἐναντίων τόπων εἰς τὸ ἕτερον μέρος ἐπιχειρήσομεν· ἐπεὶ δὲ τῶν θέσεων αἱ μὲν εἰσὶν ἀπλαῖ, αἱ δὲ συνεξευγμέναι· ἀπλαῖ μὲν, εἰ γαμητέον, συνεξευγμέναι δὲ,
 10 εἰ βασιλεῖ γαμητέον, διαιρετέον τὰς συνεξευγμένας εἰς ἐκάστην τῶν συνεξευγμένων, ἵνα τοὺς οἰκείους λόγους ἐκάστῳ τῶν μερῶν ἀποδώμεν, καὶ αὐξήσεις καὶ παρεκβάσεις, καθ' ἃ ἐνδέχεται μέρη τῆς θέσεως, ποιησόμεθα ὁμοίως δὲ καὶ πάθεσι, καὶ ἡθεσι, καὶ προτροπαῖς χρη-
 15 σόμεθα, καὶ σχεδὸν πάσαις τῶν λόγων ἰδέαις, πῶλλας γὰρ⁴⁶ εἰσάξομεν βίων περιστάσεις, καὶ περὶ ἐκάστης τοὺς ἀρμόζοντας λόγους ἱροῦμεν· οἶον, φέρε ζητεῖν, εἰ γαμητέον. μετὰ τὸ κοινούς καὶ καθολικούς περὶ πάντων ἀνθρώπων λόγους ὑποθέσθαι, ἐξ ὧν ἢ συστήσομεν τὸ
 20 γαμεῖν, ἢ ἀνασκευάσομεν, καὶ καθ' ἕκαστον βίον ὑπερεξελευσόμεθα· οἶον, γεωργοῦ, ἐμπόρου, στρατιώτου, πλουσίου, πένητος, βασιλέως· καὶ οὕτω πολλὴν περιουσίαν λόγων ἐξομεν, ὡς τὴν μίαν θέσιν πάμπολλα ποιῆσαι. ταῖς δ' αὐταῖς ἀφορμαῖς τῶν ἐπιχειρημάτων χρησόμεθα, καὶ πρὸς
 25 τὴν τῶν γνώμων ἀνασκευήν, καθάπερ εἶπον καὶ πρότερον.

de diis tutelaribus. Vide Macrob. l. III. Sat. c. 9. 45 Deest aliquid, nam πολλά, quod sequitur, non habet, cui respondeat. Quare lego: λόγῳ μὲν ἐν ἀναιρεῖται. Particula haec excidit ob similitudinem litterarum proxime praecedentium. Sch e f f.
 46 γὰρ Edd. om. recepi ex Med. et marg. Vict.

Cap. XIII.

Περὶ Νόμου.

Νόμος ἐστὶ δόγμα πλήθους, ἢ ἀνδρὸς ἐνδόξου πολιτικοῦ, καθ' ὃ πᾶσι προσήκει ζῆν τοῖς ἐν τῇ πόλει, οὐκ¹
 55 εἰς τινα χρόνον ἀφωρισμένον. Τῶν δὲ νόμων ἐξίτασις,
 5 διγῶς. ἢ γὰρ εἰσφερομένων αὐτῶν καὶ τιθεμένων, ἢ κει-
 μένων ἤδη. τιθεμένων οὖν γίνεται δοκιμασία, εἰ χρὴ κυ-
 ροῦν, ἢ μή. περὶ δὲ τῶν ἤδη κειμένων, αἱ ἀμφισβητή-
 σεις γίνονται τοῖς δικαζομένοις· οὐ παντελῶς ἀναιροῦσαι
 τοὺς νόμους, ἀλλ' ἑκάτερον πρὸς τὸ λυσιτελέστερον ἐξ-
 10 ἠγούμεναι, καὶ αὖξονται μὲν, ὅσα ὑπὲρ αὐτοῦ γεγράψ-
 θαι δοκεῖ, συγκρούονται δὲ τὰ ἐναντία. ἐπεὶ δὲ νῦν
 ἡμῖν ὁ λόγος περὶ ἀνασκευῆς καὶ κατασκευῆς νόμου,
 ταῦτα δὲ μάλιστα ἐν ταῖς εἰσηγήσεσι, λεκτέον περὶ τού-
 του. εἰσφερομένων τοίνυν τῶν νόμων, ἢ κατηγοροῦμεν
 15 καὶ ἀνασκευάζομεν, ἢ συνηγοροῦμεν καὶ κατασκευάζο-
 μεν. μετὰ δὲ τὸ προοίμιον ἀνασκευάζομεν ἐκ τόπων
 τῶνδε· ἐκ τοῦ ἀσαφοῦς, ἐκ τοῦ ἀδυνάτου, ἐκ τοῦ οὐκ
 ἀναγκαίου, ἐκ τοῦ ὑπεναντίου, ἐκ τοῦ ἀδίκου, ἐκ τῆς
 ἀξίας, ἐκ τοῦ ἀσυμφόρου, ἐκ τοῦ αἰσχροῦ. γίνεται δὲ
 20 ἀσάφεια, ἢ μὲν περὶ τὴν προφορὰν, ἣν τινες περιττὴν
 προσῳδίαν καλοῦσιν,² ἢ περὶ τὸ ὄνομα· ἢ δὲ περὶ τὴν
 ὁμωνυμίαν, ἢ δὲ περὶ τὴν πολυωνυμίαν, ἣν συνωνυμίαν
 ἕτεροι προσαγορεύουσιν· ἢ δὲ περὶ τὴν σύνταξιν, ἢ δὲ

1 Camer. Heins. πόλει οὔσιν. Med. Rom. πόλει, οὐκ. 2
 Loquitur de peculiari vitio sermonis, quod veteres appella-
 bant προφορὰν, fiebatque, cum pro accentu unico quis efferret
 et alterum eā ambiguitate, ut non posset audiri, qua in syl-
 laba verus esset locus, atque sic ambigua oratio efficeretur.
 Interpretatio hujus loci est obscura. Scheff. Non προφορὰ
 vocabatur vitium, sed περὶ τὴν προφορὰν, in pronuntiatione,

περὶ σύνθεσιν, καὶ διαίρεσιν ἢ δὲ περὶ πλεονασμὸν, ἢ δὲ περὶ ἔλλειψιν, ἢ δὲ περὶ τὴν μάχην. περὶ μὲν οὖν τὴν προφορὰν ἔστιν, ὅταν ἐν τῇ αὐτῇ τάξει κειμένων τινῶν λέξεων ὁμοίων, δυνατόν ἢ προφέρεσθαι διττῶς τὸ γεγραμμένον οἶον, θεράπαινα χρυσία μὴ φορεῖτω· εἰ δὲ 5 μὴ, δημοσία ἔστω. ἀμφισβητοῦμεν γὰρ, πότερον ἢ θεράπαινα δημοσία ἔστω, ἢ τὰ χρυσία· δύναται γὰρ συστέλλεσθαι καὶ ἐκτείνεσθαι τὸ α^3 . περὶ δὲ τὸ ὄνομα, ὅταν καινὸν, ἢ σφόδρα παλαιὸν ἢ ξένον ἢ τὸ γεγραμμένον. οἶον, ἢ ποδακάκη, 4 καὶ ἡ ἡμεδαπὴ· καὶ εἴ τις λέ- 10 γοι τὸν κέραμον ἀντὶ δεσμωτηρίου, καθάπερ Κύπριοι 5· διὸ καὶ τὸ παρ' Ὀμήρῳ τινὲς οὕτως ἐξηγοῦνται.

Χαλκίῳ δ' ἐν κεράμῳ δίδετο τρισκαίδεκα μῆνας.

περὶ δὲ τὴν ὁμωνυμίαν, ὅταν ἐν ὄνομα δύο, ἢ τρία ση-
μαίνει 6 ἢ καὶ πλείω οἶον, εἴ τις γράφει, ἐκ παιδὸς μὴ 15 εἶναι μαρτυρίαν. ζητήσομεν 7 γὰρ ἐνταῦθα, πότερον ἀνηβὸν λέγει μὴ μαρτυρεῖν, ἢ υἱὸν ὑπὲρ πατρὸς, ἢ δοῦλον ὑπὲρ δεσπότου. οὗτοι γὰρ ἐνὶ ὀνόματι προσαγορεύονται παῖδες. περὶ δὲ τὴν πολωνυμίαν ἀνάπαλιν ὅταν τὸ σημαίνόμενον ἐν, τὰ δὲ ὀνόματα πολλά. οἶον, ἄορ, 8 20 ἕμιρος, φάσγανον, μάχαιρα. ἀσάφεια γὰρ καὶ οὕτω γίνεταί. ὅταν οἴηται 9 τις ἴσα τοῖς ὀνόμασιν εἶναι τὰ σημαίνόμενα, περὶ δὲ τὴν σύνταξιν. οἶον, ἐπειδὴν φησι 56

committi dicit. 3 Dubitat Scheff. „utrum non scripserit τὸ $\bar{\alpha}$ “ nihil mutandum, τὸ $\bar{\alpha}$ breve est in neutro pluralis, longum in feminino singularis. 4 Vide Hesychium. Puto autem ex his verbis apparere vocem hanc fuisse novam Theonis nostri temporibus. Scheff. Med. ποδακάκη. Utriusque formae mentionem facit Hesychius. 5 Hoc notandum. Nam Hesychius quidem observare omisit. Adde tamen Eustathium ad Iliad. E. qui notavit Scheff. 6 Med. σημαίνει. 7 Ed. Rom. ζητήσομεν. marg. Vict. ζητ. 8 Hesychius videri debet. Scheff. 9 Edd. οἴηται. Med. marg. Vict. οἴηται.

Πιπτακός ¹⁰ νέμεσθαι πατέρα καὶ μητέρα τὴν ἴσην. ἀμ-
 φιβάλλει γὰρ καὶ ἥδε ἡ λέξις. ἄρα γὰρ τοὺς παῖδας λέγει νέμε-
 σθαι τὰ τῶν γονέων, ἢ τοὺς γονεῖς τὰ τῶν παιδῶν. καὶ ἔτι
 ὅταν ἐν μέσῳ τι κείμενον ὄνομα δύναται συνταττόμενον ἢ
 5 τοῖς πρὸ αὐτοῦ, ἢ τοῖς μετ' αὐτὸ διάφορον διάνοιαν
 ἀποτελεῖν οἷον ὁ νικήσας ἐν πολέμῳ στρατηγὸς ἀνατι-
 θέτω τοῦ Ἄρεος ἄγαλμα χρυσοῦν ἔχον δόρυ. ἔστι γὰρ
 τὸ λεγόμενον, ἦτοι ἄγαλμα χρυσοῦν, ἢ δόρυ. περὶ δὲ
 τὴν σύνθεσιν, καὶ διαίρεσιν, ἦν τινες περὶ τὴν κοινὴν
 10 τοῦ διηρημένου καὶ τοῦ ἀδιαιρέτου φασίν, οἷον, ἐπὶ τὸν
 κληρὸν ἔρχεσθαι νόμου κελεύοντος, ἀδελφούς, παῖδας.
 ἔστι μὲν γὰρ διαφοροῦντας φάναι, πρῶτον μὲν καλεῖ-
 σθαι τὸν ἀδελφὸν, εἰ δὲ μὴ οὗτος εἴη, τότε τοῖς παι-
 δας παρῆναι. ἔστι δὲ καὶ συντιθέναι, λέγοντας ἅμα κα-
 15 λῆσθαι αὐτούς. καὶ πάλιν, ὁ ψευδομαρτυρῶν ἄλους τρεῖς
 χιλίας διδότη. ἦτοι γὰρ λέγει, ὁ τρεῖς ¹² ἄλους ψευδο-
 μαρτυρῶν, χιλίας διδότη ἢ τρεῖς χιλίας διδότη ἅπαξ ἄ-
 λους. περὶ πλεονασμῶν δὲ γίνεται ἀσάφεια, ὅταν δυνα-
 τὸν ἢ πλεόν τι τοῦ γεγραμμένου συλλογιζέσθαι, ὡς καὶ
 20 αὐτὸ δυνάμει δηλούμενον οἷον, εἴ τις νομοθετήσῃ κλη-
 ρονομεῖν καὶ τοὺς πρὸς μητρός· ἀμφισβητήσῃ γὰρ ἂν
 καὶ ἡ μήτηρ, ὡς εἰ ¹³ τοὺς πρὸς μητρός νόμος ¹⁴ κληρονο-
 μεῖν καλεῖ, πολὺ πρότερον αὐτὴν τὴν μητέρα καλοῖη. ἢ
 δὲ

10 In legibus. Puto paucis observatum hoc fragmentum
 Scheff. 11 Med. ἔστω. 12 Ed. Rom. ὁ τρεῖς ἄλους. Marg.
 Vict. τρεῖς. Pausan. VII. 27. 5. ἀνελόμενος παγκρατίου νίκας, τὴν
 μὲν Ὀλυμπίαισι, τρεῖς δ' Ἰσθμίων, καὶ Νέμεα δύο. Angel τρεῖς.
 notavit hanc confusionem Jacobs ad Achill. T. p. 664. Boisson.
 ad Mar. p. 73. In inscriptione Clarkiana, τρεῖς δεκάτας ἐτίων τερ-
 ματίας ἔθανες bene emendatur τρεῖς δεκάδας. Vide Boisson.
 Comment. epigraph. ad calcem Holstenii epist. p. 431. 13
 Med. εἰς. 14 Med. et edd. νόμος. marg. Vict. νόμος.

δὲ παρ' ἄλλωθεν ἀσάφεια γίνεται πολλαχῶς οἶον, ὁ πα-
 τροτύπτης χειροκοπέσθω. ἔλλείπει γὰρ, πότερον καὶ τὸν
 δι' ἄνοιαν, ἢ καὶ τὸν ἐπ' εὐνοίᾳ, καὶ πάντας ἀπαξα-
 πλῶς. ἢ δὲ κατὰ πρόσωπον ἔλλειψις πολυειδῆς ἐστὶ
 διαφέρει γὰρ δῆπου τὰ πρόσωπα, καὶ φύσει, καὶ ἡλι-
 κία, καὶ ταῖς ἐγγυτέρω συγγενείαις, καὶ τύχῃ οἶον, τῷ
 προδότη συνανακρεῖσθαι τοὺς παῖδας, οὐ γὰρ διώρισεν,
 εἰ καὶ τὸν θετὸν, καὶ τὴν θήλειαν. ¹⁵

S C H O L I A

IN

THEONIS PROGYMNASMATA.

Ad Cap. II. fine. τὴν προσήκουσαν ὑπόκρι-
 σιν.] Ὅρος ὑποκριτοῦ. Ὑπόκρισις ἐστὶν ἡ τῶν ὑπο-
 κειμένων προσώπων καὶ πραγμάτων μίμησις ἄλλως φω-
 νῆς καὶ σχήματος πιθανὴ διάθεσις, πρέπουσα τῷ ὑπο-
 κειμένῳ προσώπῳ καὶ πράγματι.

Ad cap. III. inīt. Μῦθος ἐστὶ λόγος ψευδῆς.]
 Μῦθος μὲν εἴρηται οἶον λόγος τις ὢν, ἐπεὶ καὶ μυθεῖ-
 σθαι τὸ λέγειν ἐκάλουν οἱ παλαιοὶ οὐχ ὅτι δὲ λόγος
 ἀπλῶς, ὡς τισιν ἔδοξεν, εἴρηται μῦθος, ἀλλ' ὅτι τις

15 Desunt pluscula. Nihil enim hic de eo, quod supra voca-
 vit τὴν ἀσάφειαν περὶ τὴν μάχην, partemque fecit ἀσαφείας. Nil
 de locis caeteris, excepto loco obscuritatis, ut impossibilitatis,
 necessitatis, contrarii, indigni, inutilis, et turpis, quorum o-
 mnium desideratur ratio, ut omittam, quae monere quolibet
 in capite de dispositione atque elocutione consuevit. Scheff.
 Camer. ad calcem adjecit: λίπτι.

φύσει ψευδής· τοῦτο γὰρ τοῦ μύθου τὸ ἴδιον, οὐ μὴ παρόντος ¹ οὐδὲ μῦθος κληθήσεται. Τοῦ δὲ μύθου ὡς γένος μὲν ἐστὶν ὁ λόγος, τὰ δὲ εἶδη τὰ διάφορα χωρίζουσιν αὐτὸν ἀπὸ τῶν ἀληθῶν. Τὸ μὲν οὖν ψευδὴς 5 προτίεταται, ἐπειδὴ ὁμολογουμένως ἐκ ψευδῶν συγκοιταί, εἰκονίζων δὲ ἀλήθειαν εἴρηται, ἀντὶ τοῦ εἰκόνα ἀληθείας ἔχων. Εἰκόνα δὲ ἀληθείας ἔχει ὁ μῦθος, ἐπειδὴ οὐκ ἂν ἐργάσατο τὸ ἑαυτοῦ μὴ ἔχων τινὰ πρὸς τὸ ἀληθές ὁμοιότητα. Γένοιτο δ' ἂν πρὸς τὸ ἀληθές ὁμοιωσ 10 μως ἐκ τοῦ πιθανοῦ τοῦ κατὰ τὴν πλάσιν. Ψευδὴς οὖν ἐστὶ κατὰ φύσιν, πιθανὸς δὲ κατὰ τὴν σπλάσιν. Πόθεν δ' ἂν γένοιτο τὸ πιθανὸν σκοπητέον ἐκ τόπων, περι οὓς διατρίβειν εἴωθε τὰ ὑποκείμενα ζῶα, ἐκ λόγων τῶν τῇ φύσει ἐκάστου ἀρμοζόντων, ἐκ πραγμάτων, ἃ 15 μὴ ὑπερβαίνει τὴν ἐκάστου ποιότητα· οἷον ἵνα μὴ λέγωμεν, ὁ μῦς περὶ τὴν βασιλείαν τῶν ζῴων ἐβουλεύσατο, ἢ ὅτι λέων ἐζωγρήθη ὑπὸ τῆς τοῦ τυροῦ κνίσσης· καὶ λόγους τινὰς δεήσει περιθεῖναι, ἵνα ἢ μὲν ἀλώπηξ ποικίλα φθέγγηται, ² τὰ δὲ πρόβατα εὐήθη καὶ 20 μετὰ ἀνοίας, καὶ ἵνα ὁ μὲν αἰτὸς ἀρπακτικὸς καὶ νεβρῶν καὶ ἀρνῶν εἰσάγηται, ὁ δὲ κολοῖδς μηδὲν τοιοῦτον μηδὲ ἐννοῶν· ἢ τὸ εἰκονίζων ἀλήθειαν εἶπε, καθότι ἐκ τῶν τῇ ἀληθείᾳ συμβαινόντων πραγμάτων ἔχει τὴν σύνθεσιν· καὶ γὰρ πρὸς τὰ συμβαινόντα τοῖς ἀνθρώποις 25 ἀποβλέποντες, οὕτω πρὸς εἰκόνα τὸν μῦθον συντιθέμεθα· οἷον ἰδόντες πολλοὺς διὰ κέρδος τι πράττοντας καὶ τὸ προσὸν ἀπολέσαντας, καὶ δι' ἡδονὴν ἄλλως τὴν οἰκίαν προδόντας ἀσφάλειαν, οὕτω τὸν τοῦ κυνὸς καὶ τοῦ ἀκρατοῦς ³ τοῦ ἐρῶντος τῆς κόρης τὸν μῦθον

¹ παρόντος — ἀπὸ τῶν ἀληθῶν in codice ita sunt exesa, ut, an litterarum vestigia conjectura assecutus sim, nolim praestare. ² Cod. φθέγγεται. ³ Haereo in hac voce, cum in codice scriptum videatur ἀκντος. Etiam sqq. παρα-

ἂν ἐπλάσαμεν, παραδείξαντες τὴν συμβουλήν, ἢ τινα
 τῶν πραγμάτων πράττοντες ἢ μὴ πράττοντες κατορδοί-
 μεν, καὶ παριστώμεν, οἷον τοῖς ἀνθρώποις ἀποβήσε
 ται πράγματα, οἷον ἐκ τῶν ὑποκριτῶν τὸ φοβερόν καὶ
 τὸ ἀρχικόν, ὡς ἐπὶ τοῦ ὄνου τοῦ περιθέντος ἐαυτῷ τὴν 5
 λεοντῆν. Σώπατρος δὲ οὕτω τὸν μῦθον ὠρίσατο· μῦ-
 θός ἐστι πλάσμα πιθανῶς πρὸς εἰκόνα τῶν τῇ ἀληθείᾳ
 συμβαινόντων πραγμάτων συγχείμενον, ⁴ συμβουλήν τι-
 να τοῖς ἀνθρώποις ἢ ὑπογραφὴν τινα τῶν πραγμάτων
 ποιούμενον· πλάσμα μὲν, διότι πρὸς τὸ δοκοῦν ἡμῖν 10
 πρᾶγμα πλάττεται· γίνεται δὲ πιθανός, ὅτι κατὰ τὴν
 φύσιν, ἢ τὴν ἀξίαν ἐνὸς ἐκάστου ζώου τοὺς λόγους ἢ
 τὰ πράγματα πλάττομεν. τοῦ μὲν γὰρ λέοντος ὄντος βα-
 σιλικοῦ, βασιλικὸν ἐπινοοῦμεν τὸ φρόνημα· τῆς δὲ ἀλώ-
 πεκος οὔσης κακοῦργου, κακοῦργον ἀναπλάττομεν τὴν 15
 διάνοιαν· δειλοῦ δὲ καὶ ἀναισθητοῦ ἐλάφου, κατὰ τὸν
 αὐτὸν λόγον, ὡς, εἴ τι τούτου παραλλάξομεν, ἀπίθανος ὁ
 λόγος γένηται· ἐκ δὲ τῶν τῇ ἀληθείᾳ συμβαινόντων ἔχει
 τὴν σύνθεσιν· ἐτι πρὸς τὰ συμβαινόντα τοῖς ἀνθρώ-
 ποις, ὡς εἴρηται, ἀποβλέποντες, οὕτω τὸν μῦθον πρὸς 20
 εἰκόνα συντίθεμεν.

Αἰνός ἐστι λόγος μυθικῶς ἐκφερόμενος ἀπὸ ἀλόγων
 ζώων ἢ φυτῶν πρὸς ἄλλων παραινέσειν.

Med. p.178. Τὸν λόγον δὲ οὕτως ἐποίησόμεν.]

Λόγον ἐνταῦθα τὸ ἐπιμύθιον λέγει, καὶ γὰρ ἐπιμύθιον 25
 ἐστι λόγος ὁ πρὸς τὸν μῦθον εἰσφερόμενος, καὶ δηλῶν
 τὸ ἐν αὐτῷ χρήσιμον. Τοῦτο δὲ τριχῶς ἐκφέρουσιν, ἢ
 παραδειγματικῶς, ἢ ἐνθυμηματικῶς, ἢ προσφωνηματικῶς·
 οἷον παραδειγματικῶς μὲν, οὕτω νεότης πονεῖν οὐκ ἐθέ-
 λουσα παρὰ τὸ γῆρας κακοπραγεῖ· ἐνθυμηματικῶς δὲ, 30

δείξαντες — κατορδοῖμεν paene exesa sunt. 4 συγχείμενον —
 ὑπογραφὴν τινα τῶν in codice prorsus exesa restitui ex Doro-
 patri Homil. in Aphthon.

ὅτ' ἂν λέγωμεν ὁ γὰρ μὴ τόδε τι ποιῶν κατηγορίας ἄ-
 ξιος· προσωνηματικῶς δὲ, καὶ σὺ, ὦ παῖ, τῶνδε ἢ
 τῶνδε ἀπέχου. Ἐπιλόγου δὲ τάξιν τὸ ἐπιμύθιον ἔχει.

Ad cap. IV. Εἰδέναι χρῆ, ὅτι πραγμάτων γεγνό-
 5 των εἶπε διὰ τὰ ἱστορικὰ καὶ ἀτελῆ, ἢ ὡς γεγνότων
 πάλιν εἶπε διὰ τὰ πλασματικὰ καὶ ψευδῆ. Καὶ γὰρ τὸ
 διήγημα ἀφήγησις ἐστὶ πραγμάτων ἀληθῶς γενομένων
 ἢ γεγενῆσθαι δοκούντων τῶν γὰρ πραγμάτων τὰ μὲν ἐστὶ
 φύσει ἀληθῆ, τὸ γὰρ ἀληθές ὁ ῥήτωρ οὐ μόνον κρίνει
 10 πρὸς τὴν φύσιν τῶν πραγμάτων ὁρῶν, ἀλλὰ καὶ πρὸς
 τὸ τῶν εἰπόντων ἔνδοξον πρόσωπον· τὸ γὰρ ὁμολογού-
 μενον ἀληθές ἐν δυοῖ θεωρεῖται τούτοις, ἢ ὅταν δοκῇ
 πᾶσι τοῦθ' οὕτως ἔχειν, ἢ ὅταν οὕτως ἀρέσκη τοῖς ἐν-
 δόξοις τῶν παλαιῶν φιλοσόφων ἢ ποιητῶν οὕτω γοῦν
 15 τὰ μυθικὰ διηγήματα, εἰ καὶ ψευδῆ φύσει τυγχάνει, ἀλ-
 λά διὰ τοὺς σοφοὺς ἄνδρας, τοὺς μνησθέντας αὐτῶν ὡς
 ἀληθῶν καὶ ἡμεῖς τὰ τοιαῦτα ὡς ἀληθῆ λαμβάνομεν,
 ἐκ τῶν μνησθέντων κρίσιν τῆς ἀληθείας δεχόμενοι· διὸ
 καὶ παρὰ τοῖς ῥήτορσιν εὐρεθήσεται σφόδρα πολλὰ, φύ-
 20 σιν μὲν ἀληθείας οὐκ ἔχοντα, διὰ δὲ τῶν μνημονευ-
 σάντων ἐνδόξων προσώπων ὡς ἀληθῆ τιμώμενα.

Ἔθος σαφήνειας. ¹ Σαφήνεια ἐστὶν ἡ ἐναργῆς τῶν
 πραγμάτων διδασκαλία μηδὲν ἐξ ἑρμηνείας ἀμφίβολον
 ἔχουσα.

25 Med. Σαφῆς δὲ ἡ διήγησις γίνεται.] Εἰδέναι
 δεῖ, ὅτι οὐκ αἰεὶ φροντιοῦμεν τῆς σαφήνειας, ἀλλὰ σα-
 φῶς μὲν ἐροῦμεν ὑπὲρ ἡμῶν, ἀσαφῶς δὲ τὰ καθ' ἡμῶν,
 ὡσπερ καὶ Δημοσθένης ἐν τῷ περὶ τοῦ στεφάνου οὐκ
 ἔχων λῦσαι τοὺς καθ' ἑαυτοῦ νόμους, οἷς Αἰσχίνης ἐχρή-
 30 σατο κατ' αὐτοῦ, κατέφυγεν ἐπὶ τὸ ἀσαφές, οὕτωςι λέ-
 γων τῶν μὲν οὖν νόμων, ² οὓς οὕτως ἄνω καὶ κάτω κυ-

¹ Hoc et sq. schol. est etiam in Par.

² Dem. pro Cor.

κῶν ἔλεγε περὶ τῶν παραγεγραμμένων, ³ οὔτε ὑμᾶς, μὰ
τοὺς θεοὺς, οἶμαι ⁴ μανθάνειν, οὔτε ἰδυνάμην συνεῖναι
τὰ πολλά.

Φυλακτέον δὲ καὶ τὰ μὴ συγχεῖν.] Τὸ τοι-
οῦτον, εἰ καὶ οἰκονομίας πολλάκις ἐπέχει χρεῖαν, ἀλλ' ⁵
ὅμως δυσπαρακολούθητον καὶ ἀσαφῆ τὸν λόγον ποιῶ.

Καὶ τὸ δις τὰ αὐτά.] Τὸ τοιοῦτον μακρὸν καὶ
ὀηληρόν ἐστιν, εἰ μὴ ἄρα ταῖς ἐργασίαις αὐτὸ μεταχει-
ρισόμεθα, καὶ νῦν μὲν ὡς ἐπιδεικνύοντες λέγομεν, νῦν
δὲ ὡς ἀνακεφαλαιούμενοι, ἐν ἐνὶ πάντα ἀναλαμβάνουσες. ¹⁰

Περὶ συντομίας. Ἀναγκαῖον εἰδέναι καὶ τοῦτο,
ὅτι τὴν συντομίαν πρὸς τὴν ἀξίαν τῆς χρεῖας δοκιμά-
ζεσθαι δεῖ, οὐ γὰρ φλυαρεῖν τὸν Δημοσθένην ἐροῦμεν
ἐν τῷ περὶ τοῦ στεφάνου τοσαῦτα τιθέντα, οὐδὲ τῆς
κατὰ τὴν συντομίαν ἀρετῆς ἐκπεσεῖν· μακρὸν γὰρ οὐχ ¹⁵
ἀπλῶς τὸ μακρὸν, ἀλλ' ὅσον ἔξω τῆς χρεῖας· καὶ σύν-
τομον, οὐχ ὅπερ τῇ βραχύτητι τῶν στοιχείων ἀδικήσει
τὰ πράγματα, ἀλλ' ὅπερ τῶν ὑποκειμένων πραγμάτων
τῇ χρεῖα τὸ μέτρον ἐκτείνει. δεῖ δὲ προσθεῖναι καὶ τὸ
κυρίας κεχρῆσθαι ταῖς λέξεσιν. Ἄμεινον δὲ, ἀντὶ τῆς ²⁰
συντομίας τὴν συμμετρίαν εἰπεῖν καὶ γὰρ πολλὰ καὶ
ἐλάχιστα ἐροῦμεν ἀκολουθοῦντες τῇ ὕλῃ, ἀλλ' οὐδὲ ταῖς
λέξεσι πανταχοῦ χρησόμεθα κυρίαις, ὅπερ ⁵ ἐστὶ τοῦ ἑλλη-
νισμοῦ, ἀλλ' ἐστὶν ὅτε καὶ τροπικαῖς, ὡς ὁ Δημοσθένης.

Περὶ πιθανότητος. Πιθανότης ἐστὶν ἔμφασις ²⁵
ἀληθείας. πιθανὴ γοῦν διήγησις γίνεται, εἰ πάντα ὅσα λέ-
γει τις, ἕξομοιαῦν περῶτο τοῖς ἀληθεῖσι· τοῦτο δὲ γένοιτ'
ἂν, ἐὰν μὴ ψιλὰ τὰ πράγματα τιθῶμεν, ἀλλὰ καὶ τὰ μό-
ρια αὐτῶν προσλαμβάνωμεν, ἐξ ὧν ἡ διήγησις πληροῦ-
ται. μόρια δὲ διηγήσεώς ἐστι τὰ ἐξ περιστατικά· ποιεῖ ³⁰
δὲ πιθανότητα, καὶ τὸ περὶ ἑαυτοῦ μὲν κακὸν τι εἰπεῖν

p. 263. λόγων. ³ Dem. addit νόμων. ⁴ οἶμαι — τὰ πολλά in Med.
exesa restitui ex Par. · ⁵ Cod. ὁ περὶ τοῦ. scripsi ὅπερ ἐστὶ τοῦ.

μικρόν, περι δὲ τοῦ ἀντιδίκου ἀγαθὸν ὁμολογούμενον
 συνεργεῖ δὲ πρὸς πειθῶ καὶ λέξις ἀνεπιτήδευτος καὶ τὸ
 αὐτοσχέδιον ἐμφαινουσα. Ποιήσεις δὲ πιθανότητα, καὶ
 ἐὰν μὴ πάντα βεβαιῶν λέγῃς, ἀλλὰ πρασιτιθῆς τὸ οἶμαι
 5 καὶ τάχα καὶ ἴσως, καὶ τὰ τοιαῦτα. Ἐπεὶ γὰρ πιθανόν
 ἔστι τὸ ἐπαγωγόν τι ἔχον καὶ ἐπισπαστικὸν πρὸς συν-
 κατάθεσιν, δῆλον ὅτι στοχάζεται ὁ ῥήτωρ τοῦ πιθανοῦ.
 εἰ μὲν γὰρ πρὸς ἀστείους ἢ ἑγγυτάτω τῷ ⁶ ἄστει ἀεὶ
 ἐγίνοντο αὐτῷ οἱ λόγοι, πάντοτε ἂν κατὰ τὸ ἀληθές
 10 πιθανὸν ἐποιεῖτο τὸν λόγον· ἐπεὶ δὲ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον
 πρὸς ἰδιώτας, οἷς οἰκείον διὰ πολλῶν τὸ ἀληθές ἐμφα-
 νίσαι, δῆλον, ὡς οὐχὶ τοῖς ὑγίεσι μόνον χρήσεται, ἀλλὰ
 καὶ τοῖς ψευδέσιν, ὡσανεὶ καὶ πρὸς παῖδας ἐποιεῖτο
 τοὺς λόγους· κωλύσει δὲ οὐδὲν καὶ τῷ ψεύδει χρήσασθαι,
 15 ὡς δελιάτι τοῦ ἀληθοῦς μηνύοντας, ἱατροῦ δίκην καὶ
 στρατηγοῦ· προηγούμενον γὰρ αὐτῷ ἔσται τὸ χωρὶς ἀπά-
 τῃς, εἰ δύναίτο πείσαι· δεύτερος δὲ, ὡς φασὶ πλοῦς τῆς
 τοῦ πείσαι χρείας τὸ κἂν δι' ἀπάτῃς καὶ κακοτεχνίας,
 καὶ συνελόντι εἰπεῖν, ὑπὲρ τοῦ πιθανῆν εἶναι πῶν δτήγη-
 20 σιν, πάντα ἢ τινα τῶν εἰρημένων παραληπτέον.

IV.

ΝΙΚΟΛΑΟΥ

ΣΟΦΙΣΤΟΥ

ΠΡΟΓΥΜΝΑΣΜΑΤΑ.

I. Fabricius et Harlesius

In bibl. graec. lib. IV. c. XXXV. Vol. VI. p. 134.

Nicolaus e Myris Lyciae, Lacharis discipulus et Procli, vide Marin. vita Procli cap. 10. Suidam in *Νικόλ.* et *Λαχάρης*. Fabr. Scripsit artem rhetoricam et declamationes, v. Suidam ibique Küster. T. II. p. 624. et Eudociam p. 309. Sed apud Suidam et Eudociam ab illo discernitur Nicolaus, rhetor, qui floruit sub Leone seniore, imperatore, usque ad Zenonem et Anastasium, atque scripsit progymnasmata, declamationes rhetoricas et alia quaedam. Inter codd. bibl. Bodlejanae (catal. codd. Angl. et Hibern. I. p. 128 sq.) sunt in cod. MMCCCCLXXXIII. Nicolai, sophistae, progymnasmata, et (ejusdemne, necne?) de rhetorica. In cod. Barocc. CXXXI. (cat. p. 16.) progymnasmata, et *ἀποσπασμάτιον*, verisimilia esse, quae de Niobe feruntur. — Inter adversaria Ger. Langbaeni (cat. p. 270.), Nicolai progymnasmata. Inter codd. Thom. Gale (cat. II. p. 189.) e Nicolai, sophistae, libro progymnasm. fabulae decem. Quae

tamen in codice Barocc. leguntur sub nomine Nicolai, sophistae, ea sub Libanii nomine a Morello ad calcem tomi II. opp. Libanii esse vulgata, Fabr. infr., lib. V. c. V. p. 385. vol. VII. animadvertit. — Paris. in biblioth. publ. cod. MMDCXX. nro. 30. Nicolai soph. narrationes¹ variae. cod. MMDCCCXVIII. nr. 8. ejusdem progymnasmata. Nicolai Cabasilae orationes et encomia in cod. Coisl. in Montf. bibl. coisl. p. 426. sqq. Harl.

II. Joannes Doxopater

in homilliis in Aphthonium cap. *περὶ διηγήματος*

“Ἐτεροι δὲ διήγησιν τὴν τῶν ἀληθῶν πραγμάτων ἐκάλεσαν ἔκθεσιν διήγημα τὴν τῶν ὡς γεγονότων, ὡς καὶ Νικόλαος ἐν τῇ περὶ τῶν προγυμνασμάτων αὐτοῦ πραγματείᾳ.

ibid. cap. *περὶ θέσεως*.

‘Ο δὲ σοφιστὴς Νικόλαος ἐν τῷ τῶν προγυμνασμάτων βιβλίῳ αὐτοῦ οὕτω τὴν θέσιν ὀρίζεται θέσις ἐστὶν πρᾶγμα λογικὴν ἐπίσκεψιν ἐπιδεχόμενον, ἄνευ προσώπων ὠρισμένων κ. τ. λ. Idem habent schol. Ald.

Ex his Doxopatri locis elucet, a Nicolao etiam theoriam progymnasmatum conscriptam esse, quae an in codicibus Angliis, ab Harlesio enumeratis, lateat, si quando illas bibliothecas pervestigare licuerit, inquiremus. Jam paradigmata, in Paris. 2918. inventa, edimus.

Eadem extant in codice Barberino 392. bombyc. sec.

¹ Quinque sunt διηγήματα: τὸ κατὰ τὴν Πλάτανον, τὸ κατὰ τὸν Ἀχιλλεῖα, τὸ κατὰ τὸν Νάρκισσον, τὸ κατὰ τὸν Δαίδαλον, τὸ κατὰ τὴν Πασιφάην, quae sub Nicephori Basilacae nomine edidit Allatius. Cfr. etiam Bastium in epimetro primo ad ep. crit. p. XXXI. in edit. Lips. Pluti Hemsterhusiani. Walz.

14. fol. cujus descriptionem ab Jac. Leopardo, comite Reccanatensi, factam, amice mecum communicavit Sinnerus meus. Codex ab initio et in fine mutilus incipit a *συγκρίσει Αισχίνου καὶ Δημοσθένους*, et reliqua continet, ut Paris. 2918.

Minus luculenter Schöll in histor. litterat. Gr. T. III. p. 139. vers. Germ. in codice quodam partem progymnasmatum, sub Libanii nomine editorum, Nicolao Sophistae tribui pronuntiat: id quidem recte, nam *ἐκφράσεις, θεῖσις et κατηγορία* eadem sunt, quae apud Libanium leguntur, sed addere debebat, praecedentia progymnasmata undecim prorsus dissentire, et subinde idem thema novo modo tractare, quibus cum Nicolai nomen praefigatur, cur adjudicare ei dubitemus? Sed illa quoque, quae sub Libanii nomine feruntur, non omisi, quum certe eodem jure, quo Libanio adjudicantur, etiam Nicolao tribui possint, praesertim quum mirum esset, si Nicolaus undecim progymnasmata, solito ordine disposita scripsisset, tria autem ultima omisisset, aut a Libanio mutuatus esset, id quod minus offendit apud Libanium, cujus progymnasmata a solito ordine in editionibus prorsus aberrant, eoque ipso se undique conflata et sub Libanii nomen conjecta esse testantur. Accedit codicis Par. 2918. auctoritas, qui has *ἐκφράσεις, θεῖσις et κατηγορίαν* Nicolao tribuit, et ex Libanii progymnasmatis quae deinceps continet, omittit. Quamquam id semper tenendum, inter hos homines possessionem ita incertam, furtaque ita solennia esse, ut mihi quidem suum cuique restituendi spes nulla supersit.

Ν Ι Κ Ο Λ Α Ο Υ
Σ Ο Φ Ι Σ Τ Ο Υ
Π Ρ Ο Γ Υ Μ Ν Α Σ Μ Α Τ Α .²

Cap. I.

Μ Ὡ Θ • Ϛ .

1. Γῆρας ἐλύπει τὸν λέοντα, καὶ θηρᾶν γηρῶν οὐκ ἐδύνατο. Βουλόμενος δὲ πορίσαι τροφήν νοσεῖν ὑπεκρίνετο, καὶ σχήματι νόσου τὴν εὐπορίαν τῆς τροφῆς ἀπειργάζετο· τὰ γὰρ πλεῖστα τῶν ζῴων προσιόντα φιλοφρονούμενος τροφήν πρόχειρον ἔχων κατέσθιεν. Ἐαλωκότων δὲ τῶν πολλῶν ἀλώπηξ συνείσα τῆς τέχνης, ἐν προθύροις μὲν φιλοφρονεῖται τὸν λέοντα, τὰ δὲ τῶν ἐαλωκότων ἔχνη τῆς λύμης ἔλεγχον ἔφερον. Οὕτω σοφία πανουργίας ἐπικρατεῖ.

Ἔτερος.

2. Ὄνος ἐπεθύμει λέων εἶναι δοκεῖν, καὶ μεταθεῖναι τὴν φύσιν οὐκ ἔχων ἐπὶ ταῦ σχήματος ἀνεπλήρον τὸν πόθον, καὶ λεοντῆν περικείμενος οἷα λέων τοῖς τῶν γεωργῶν ἐλυμαίνετο πόνους· καὶ βιαιότερος ἄνεμος πνεύσας γυμνοῖ μὲν αὐτὸν τοῦ προκαλύμματος, φανέντα δὲ ὄνον ῥοπάλοις ἀνήρουν οἱ ἄν τούς πόνους κατέσθιεν. οὕτω κόσμος ἐπίσακτος τοῖς χρωμένοις γίνεται κίνδυνος.

3. Ἴππον ἐλύπει τὸ γῆρας, καὶ μύλωνα ἀντὶ μάχης ἐλάμβανεν. ὥς δὲ ἀλήθειαν ἀπὸ τοῦ πολεμεῖν ἠναγκάζετο, τὴν παροῦσαν ἐδάκρυε τύχην, τῆς δὲ πρώτης ἐμέμνητο, ἐμοὶ, λέγων, ὦ μυλωρῆ, στρατεύεσθαι μὲν ὑπῆρχε τὸ

πρότερον, κόσμος δὲ παντὶ περιέχειτο σώματι, καὶ θε-
ραπεύων παρήκολούθει τις ἄνθρωπος· νῦν δὲ οὐκ οἶδα,
ὅ τι παθῶν ἀντιλαμβάνω τὸν μύλωνα τῆς μάχης· καὶ
ὁ μυλωρὸς πρὸς αὐτὸν, ἐπίσχει, εἶφη, τὰ πάλαι θρυλῶν,
τύχη γὰρ θνητοῖς τὴν εἰς ἕτερα φέρειν οἶδε μεταβολίν. 5

4. Ἐλαφὸν ἡ μήτηρ ἐνουθέτει, τί ταῦτα, λέγουσα, κέρας
μὲν, ὦ παῖ, παρὰ τῆς φύσεως εἴληφας, μεγέθει δὲ διε-
νήροχας σώματος, καὶ οὐκ οἶδα, ὅ τι παθῶν ἀποδιδράσ-
κεις ἰπιόντας τοὺς κύνας; ταῦτα ἦν, καὶ κυνῶν δρόμος
ἤκούετο πόρρωθεν. ἡ δὲ μένειν τῷ παιδί παρανέσασα 10
αὐτῇ τῆς φυγῆς προκατήρχετο. Οὕτω παραινεῖν ἔτοι-
μον ἂ ποιεῖν ἀπρωότερον.

5. Οἱ λύκοι πρὸς τὰ πρόβατα· τί δὲ ἡμῖν ἄσπονδος
ἄει καὶ ἀκήρυκτος πόλεμος· αἴτιοι δὲ οἱ κάκιστ' ἀπο-
λούμενοι κύνες, οἱ πρῶσιόντας μὲν ἡμᾶς² ὑλακταῦσιν, οὐ- 15
δὲν δὲ ἡδίκηότας συγκροοῦσιν· ἀλλ' εἰ τούτους ἐκπο-
δὸν καταστήσετε, σπονδαὶ ἐνθένδε καὶ διαλλαγαὶ κατα-
στήσονται· εἶπον εἰς ἀπάτην, τὰ δὲ ῥαδίως ὑπήγετο, καὶ
οἱ μὲν κύνες ἐλίλαντο, αὐτὰ δὲ ἔρημα φυλακῆς διεφθεί-
ρετο. Ἐχθροῖς πειθαρχῶν ὑποστήσῃ τὸν κίνδυνον. 20

6. Ἐλαία κατεγέλα συκῆς, ὡς αὐτῇ μὲν ἀνθοῦσα
πρὸς ἅπασαν ὥραν, συκῆς δὲ σύμμεταβαλοῦσης τὸ ἄν-
θος ταῖς ὥραις ταῦτ' ἔν, καὶ καταρῶσεισα³ χιῶν τὴν
μὲν ἐλαίαν κομῶσαν εὐροῦσα τοῖς θάλλοις ἐνιζάνουσα
σὺν τῷ κάλλει ταύτην καθάπαξ διέφθειρε, τὴν δὲ φύλ- 25
λων εὐροῦσα γυμνὴν οὐδὲν ἡδίκει πρὸς τὴν συκῆν ὑπορ-
ρέουσα. Κάλλος μὴ σωφρονοῦν τοῖς κεκτημένοις ὀλέ-
θριον.

7. Ὁ βάρβαρος τῆς τῶν ἰατρῶν κατηλαζονεύετο τέ-
χνης· πάντα μὲν εἰδέναι φάρμακα γῆς ὑπισχνούμενος, 30
πᾶσι δὲ μόνος εἰς ὑγίαν ἀρχέσειν καὶ παρσιτώσα τοῖς

2 Cod. ἡμᾶς. 3 Cod. καταρῶσεισα.

λόγοις ἀλώπηξ τὸ ψεῦδος ἀπὸ τοῦ χρώματος ἤλεγχε, τί δῆτα, λέγουσα, νόσον μὲν αὐτὸς τοὺς ἄλλους ἐλευθεροῖς, νόσον δὲ φέρεις ἐπὶ τῆς ⁴ ὄψεως· σύμβολα. Ἀλαζονεία τὸν ἔλεγχον αἰκοῦεν εὔρατο.

- 5 8. Τῷ κόρακι τὸ θήραμα τυρὸς ἦν, καὶ ἐν μετεώρῳ φέρων καθῆστο. ἰδοῦσα δὲ ἀλώπηξ ἀπάτη περιενόστει τὸν κόρακα, τί ταῦτα; λέγουσα, μετριότητι μὲν, ὧ κόραξ, διενήνοχας σώματος, χροιάν δὲ φέρεις τῇ τῶν ὀρνίθων ἡγεμονία προσήκουσαν, εἰ δὲ καὶ φωνὴ παρῆν,
- 10 ἅπασαν εἶχες τὴν τῶν ὀρνίθων ἀρχήν· εἶπεν εἰς ἀπάτην, ὁ δὲ ὑπαχθεὶς τὸν τυρὸν ἐκβαλὼν ἀνέκραγε μέγιστον, φωνῆς ἐπίδειξιν τὴν ἀφαίρεσιν ποιῶν τοῦ θηράματος· ἡ δὲ λαβοῦσα, φωνὴ μὲν, ὧ κόραξ, εἶπε, προσῆν, ὁ δὲ νοῦς ἐπιλέλοιπεν. Ἐχθροῖς πειθαρχῶν ὑποστήσῃ τὴν
- 15 βλάβην.

9. Ἐξ ἀγροῦ τις ἦγε σὺν, αἶγα καὶ πρόβατον, ὄνος δὲ πάντα ἦγεν εἰς ἄστν, καὶ τὰ μὲν ἄλλα καθῆστο σιγῇ, μόνῃ δὲ ἡ ὕς μεγάλη φωνῇ παρηνώχλει τὸν ἄγοντα· καὶ ὁ ὄνος πρὸς αὐτήν· τί δῆτα, ἔφη, κομιδὴν· ἦσυχον ἅμα τοῖς λοιποῖς οὐ ποιῆ; ὅτι γάλακτος μὲν ἔνεκεν αἶξ, ἐρίων δὲ χάριν ἄγεται πρόβατον, ἐγὼ δὲ σφαγῆς. — Οἶδεν ὁ στένων τὴν πρόφασιν.

10. Θάνατον ἑαυτῶν κατεψηφίζοντα λαγωοὶ, καὶ τελευτῶν μὲν ἐδόκει, τὸ δ' ὅποι ζῆτεῖν ὑπελείπετο· λίμνην δὲ τῷ θανάτῳ προσήκοντα χῶρον ὀρίσαντες ἔθεον ἅπαντες, ὡς περὶ ταύτην ἀποθανούμενοι. Προσιόντων δὲ τὸν κτύπον οὐκ ἠνεγκαν οἱ περὶ τὰς ὄχθας διατρίβοντες βάτραχοι, τοὺς δὲ τῆς λίμνης μυχὰς ἅπαντες κατελάμβανον· ἃ δὲ πρεσβύτης ἑωρακῶς λαγῶδος, λελύσθω, ⁶ ἔφη, θανάτου ψῆφος, πεφίνασι γὰρ ἡμῶν ἀνανδρότεροι. —

30

4 Cod. τοῖς.

5 Cod. κομιδῆ.

6 Cod. λαλεισθω.

Ψυχαγωγῶσι ⁷ τοὺς ἀτυχοῦντας οἱ μᾶλλον κακοπραγί-
σαντες.

Cap. II.

Διηγῆματα.

1. Τροίας ἀλούσης αἱ μὲν ἄλλαι Πριάμου κόραι τὸ
συμβᾶν ἔστεργον, Λαοδίκη δὲ δυσχεραίνουσα φθῆναι ⁵
θανάτῳ τὴν δουλείαν ἤρεϊτο· καὶ διαστᾶσα μὲν αὐτὴν
δέχεται γῆ ² βουλομένων θειῶν. τελευτᾷ δὲ ἡ παῖς ἤλιον
ἔχουσα τῆς δουλείας ἀμάφτυρον.

⁷Ετερον.

2. Τὸ δὲ Τιταρησίου ² θαῦμα σιωπῇ παρελθεῖν ἄ- ¹⁰
λογον· Θετταλία γὰρ οὗτος ὁ ποταμὸς παραρρέει, Πη-
νειῶ δὲ οὐ ³ συμφύρεται, τὸ δὲ αἷτιον, ὅτι τῆς στυγρῆς
ἔστιν ἀπορρώξ, ⁴ ἔφη τὸ ἔπος.

⁷Ετερον.

3. Ἐλαία παῖς ὑπῆρχεν Ἀττικῇ, τὰς μὲν κόρας ὄρα ¹⁵
σώματος, ῥώμῃ δὲ παριούσα τοὺς ἄνδρας· ἀνακειμένη
δὲ Ἀθηνᾶ τῇ θειῶ παλαιστρας προσῆει καὶ στάδια· νι-
κώμενοι δὲ παρ' αὐτῆς, οἷς συνεγυμνάζετο, κτείνουσι μὲν
ἐκεῖνοι τὴν κόρην ζηλοτυπήσαντες· τιμῶσα δὲ ἡ γῆ τὴν

7 Cod. ψυχαγοῦσθ Syllabarum aequalium vel similitum al-
tera saepe excidit: ita Cod. noster p. 273. 8. παιδαγῶν. 273. 26.
παιδαγόν. Sopat, ζητημ. p. 389. πάντας ὑμᾶς ψηφοφοροῦντας ὄρα.
Ald. Vind. ψηφοροῦντας. p. 392. συγκαταθίσθαι τῷ τολμήματι. Ald.
Vind. Par. συγκαθίσθαι. p. 402. τὰ δὲ παραδειγματικῶς, τὰ δὲ ἐν-
δυηματικῶς. Vind. ἐνδυματικῶς. p. 415. δημαγωγῶν εἶδεν — ἀγέ-
μενον. Ald. δημαγόν. p. 352. μελιτηκιάτερος ὄλος γενήσεται. Vind.
μελιτηκιάτερος. Hermog. Prog. c. IX. προσωποποιία. δέ. Par. C.
προσωποποιία.

1 Cod. γῆν. Inductus est scriba praecedente αὐτὴν, cuius
erroris exempla conguessi in ep. crit. p. 15. 2 Cod. Τιταρι-
σίου. cfr. Pausan. Arcad. 18. 2. Bekk. 3 οὐ in codice omissum
manus recentior supra lineam scripsit. 4 Cod. ἀπορώξ. Il. β. 755.

Φιδὸν φυτὸν ἀντ' ἐκείνης ἀνῆκε, καὶ μεταβαλοῦσα τὸν βίον μένει τὰ γυμνάσια στείργουσα, καὶ τοὺς μὲν ἀγωνιζομένους ὑπασκεῖ τῷ καρπῷ, τοὺς δὲ νικῶντας στεφανοῖ τῷ θαλῷ.⁵

Ἔτιρον.

4. Λίβανος Ἀσσύριον⁶ ὄνομα καὶ ἐν ὄρει καὶ ἐν φυτῷ· μαιράκιον δὲ τὸ πρὶν ἐγγένητο τοῖς θεοῖς ἀνακειμένον. Ζηλοτυποῦντες δὲ αὐτὸ δυσσαβεῖς⁷ ἄνθρωποι κτείνουσι, καὶ γῆ τιμῶσα θεοὺς ἀνῆκε φυτὸν ὁμοίως θε-
10 οῖς ἀνακειμένον· διὸ μᾶλλον εὐφραίνει τοὺς θεοὺς ὁ λίβανου ἢπερ χρυσὸν ἐπιθεῖς·

5. Κισσὸς τὸ ἄνθος Διονύσου τὸ πρὶν χορευτῆς ἐγγένητο, καὶ περὶ τὸν ναὸν ἐξορχούμενος διαφθείρεται μὲν εἰς γῆν πεσὼν, γῆ δὲ τιμῶσα Διόνυσον ἄνθος ἀνῆκε
15 χορεῦον καὶ μετὰ θάνατον τῷ θεῷ, ὅθεν ὁ κισσὸς περιέχει τὴν ἄμπελον τὸ⁸ Διονύσου φυτὸν, ὡς ὅτι νέος ὑπάρχων ἐχόρευεν.

6. Κηφεὺς Αἰθιοπῶν κρατῶν Κασσιέπιαν⁹ ἐλέχθητο σύνοικον· ἢ τοσοῦτον ἐπήμι διὰ κάλλος φρονεῖν, ὡς
20 αὐτὰς οἶσθαι Νηρηίδας¹⁰ ὑπερβάλλειν· ἀγανακτήσας δὲ ἐπὶ τούτοις ὁ Ποσειδῶν κῆτος ἀνῆκε τὴν Αἰθιοπῶν γῆν λυμαινόμενον· ἀπορῶν δὲ Κηφεὺς λύσειν τοῦ δυστυχήματος ἤκουεν, εἰ τὴν Ἀνδρομέδαν παραθήσει τῷ κῆτι, καὶ παρατυχὼν ὁ Περσεὺς ἀπολιθοῖ μὲν τῇ Γοργόνη τὸ κῆτος, σωτηρίας δὲ γέρας τὸν τῆς σωθείσης ἐχομίσατο γάμον.

5 Schneider. Lex. s. v. in dubium vocat hanc formam: redit eadem infra sub nr. 8. et VIII. 1. et 4. 6 Cod. Ἀσσύριον.

7 Cod. δυσσαβεῖς. — 1. 12. vv. διὸ μᾶλλον εὐφραίνει τοὺς θεοὺς ex margine interiore in contextum inveni. Fortasse respexit ad Antisthenis apophthegma [Arist. Rhet. III. 4.] Ἀντισθένης Κηφισόδοτον τὸν λεπτὸν λίβανωτῶ εἵκασεν, ὅτι ἀπολλύμενος εὐφραίνει. 8 Cod. τῷ, 9 Cod. Κασσιέπιαν. 10 Cod. Νηρηίδας.

7. Ἀρίων ὁ Μηθυμναῖος¹¹ πρὸς κιθάρας ἀσκεῖτο τὴν τέχνην. Περιάνδρῳ δὲ τῷ τυράννῳ συνῶν εἰς ἐργασίαν ἀπέπλει χρημάτων, καὶ Κορινθίας νεὼς ἐπιβάς εἰς Ἰταλίαν ἀπῆρεν· ἐπαγίων δὲ αὐθις ἐξ Ἰταλίας ἐπὶ τὴν Κόρινθον ἐκ τῶν πλεόντων ἐπιβουλεύεται, καὶ τὴν 5 ἐπιβουλήν θρωγῶν ἔδειτο τῶν ναυτῶν ἀναβάλλεσθαι θανάτου προοίμιον· καὶ οἱ μὲν εἶασαν, ὁ δὲ ἦδ' ἐδελφίς δέ τις ἀκούων περιεσχίρτα τὴν ναῦν· καὶ παρὰ¹² τῶν πλεόντων ἐκβαλλόμενον τὸν Ἀρίωνα φέρων ἐπὶ νώτου ἐπὶ τὸ Ταίναρον ἔσωσε, καὶ νῦν ἐκεῖσε χαλκοῦς Ἀρίων κα- 10 θέστηκεν ἐπὶ χαλκοῦ δελφίνος ὀχούμενος, σῶζων εἰκόνι τὸ γεγονός.

8. Ἐρα τῆς πίτυος ὁ Πᾶν· ἀντήρα καὶ βορέας αὐτῆς· ἑκατέρου δὲ προσαγομένον τὴν κόρην πρὸς τὸν Πᾶνα μεθίσταται, καὶ ζηλότυπῃ μὲν ἐπὶ τούτοις βορέας· πνεύ- 15 σας δὲ ἐπ' αὐτῇ βιαίωτερος τὴν μὲν κόρην ὠθεῖ, παραλαβοῦσαι δὲ πέτραι τῷ θανάτῳ παρέδωσαν, γῆ δὲ ἐλεούσα τὸ πάθος, ἀνῆκε δένδρον ὁμοίως πρὸς τοῖς ἐραστὰς διακείμενον· τὸν μὲν γὰρ Πᾶνα στεφανοῖ τῷ θαλῶ, θρηνεῖ δὲ τοῦ βορέου προσπνεύσαντος. 20

9. Θιαβη καὶ Πύραμος τὸν ἴσον πρὸς ἀλλήλους ἐκέκτηντο πόθον. ἔρωντες δὲ ἐκκλησίαζον· κύνουσα δὲ ἡ παῖς καὶ τὸ γεγονός πειρωμένη λαθεῖν ἀναιρεῖ μὲν ἑαυτήν, μαθὼν δὲ ὁ νέος παραπλησίαν ὑφίσταται τύχην, καὶ θεοὶ τὸ συμβᾶν ἐλεήσαντες εἰς ὕδωρ ἄμφω μετέστησαν, 25 καὶ ποταμὸς μὲν γεγονώς¹³ ὁ Πύραμος διαρρέει τοὺς Κίλικας, πηγὴ δὲ ἡ Θιαβη, καὶ παρὰ τοῦτον ποιεῖται τὰς ἐκβολάς.

11 Cod. Μυθημναῖος. De orthographia hujus nominis vide Boisson. ad Herodiar. p. 81. 12 Cod. περί. 13 Cod. γεγονός.

10. Ἀταλάντην τὴν Οἰνέως¹⁴ ἔχειν μὲν ἐπόθουν πολλοί, Ἴππομένης δὲ παρ' ἐτέροισ ἀπειληφῶς μνωμένων γὰρ τὴν κόρην πολλῶν, ἄθλον ἑαυτὴν ἢ παῖς παρετίθει τοῖς νικᾶσιν εἰς δρόμον. Καὶ πάντων ἀπολειπομένων τὸ τάχος, Ἀφροδίτην Ἴππομένης εὐρατο σύμμαχον, καὶ μῆλα χρυσᾶ παρ' ἐκείνης λαβὼν ἠφίει παρὰ τὸ στάδιον, καὶ ἡ μὲν τὰ μῆλα συνέλεγεν¹⁵, ὁ δὲ παρήει συλλέγουσαν, καὶ τέχνη μᾶλλον ἢ ῥώμη τὸν Ἀταλάντης ἐκτήσατο γάμον.

11. Μηκνόμενος τῆς Τροίας ὁ πόλεμος εἰς χρεῖαν¹⁰ τοὺς Τρῶας καὶ τῆς τῶν γυναικῶν συμμαχίας κατέστησε, καὶ παραγίνεται μὲν ἐπικουροῦσα Τρωσὶ Πενθεσίλεια πεσοῦσα δὲ δι' Ἀχιλλέως ἐν ὄπλοις εἶλεν ἐξ ἔρωτος, ὃν εἰσὶν οὐκ ἔσχε μαχόμενον.

12. Τριτταὶ χάριτες ἐν ἄνθεσι καὶ θεαῖς καὶ κόραις¹⁵ γεγόνασιν. Ἐθιοκλείους γὰρ παῖδες ἦσαν, αἱ ταῖς Χάρισι θεαῖς ἐξορχούμεναι καταφέρονται μὲν εἰς φρέαρ οὐ προορώμεναι γῆ δὲ ἔλεοῦσα τὸ πάθος ἄνθος ἀνῆκε ταῖς κόραις ὁμώνυμον καὶ τοῖς βλαστήμασιν ὅμοιον διαίρεται γὰρ τὸ ἄνθος εἰς τρεῖς κορυφὰς ἀποσῶζον τὴν ὄρχησιν.

Cap. III.

20 Περὶ χρεῖας μικτῆς.

Χρεῖα αὕτη μικτή. Διογένης¹ μειράκιον ἑωρακῶς ἀτακτοῦν τὸν παιδαγωγὸν ἐτύπτησεν, ἐπεικῶν, τί γὰρ τοιαῦτα παιδεύεις.

Φιλοσοφίαν ἅπασαν ἐπαινέσαι καλὸν, μάλιστα δὲ ἦν²⁵ Διογένης ἠσχίσατο· τὸ μὲν γὰρ ζητεῖν τὰς τῶν ἄστρον ὁδοὺς

14 Manus recentior correxit: σχοινέως. 15 Cod. τῶν μῆλων συνέλεγεν; manus senior correxit: συνέλεγεν.

1 Cfr. Libanii Progymn. p. 862. ed. Reiske.

ὁδοὺς καὶ περισκοπεῖν τὴν ἡλίου περιόδον ἐτέροις παρή-
 κεν²· αὐτὸς δὲ τὴν ἐπιστήμην εἰς ἐπανόρθωσιν ἐποιεῖτο
 τῶν τρόπων ὅθεν κατ' ἀγορὰν ἐμβαλὼν καὶ περιτυχῶν
 μὴ σωφρονοῦντ, παιδί, παρεστηκότος παιδαγωγῶ, τὸν
 μὲν παῖδα παρήκην, ἐπὶ δὲ τὸν παιδαγωγὸν μετελθὼν³
 ἀντὶ τοῦ παιδὸς σωφρονίζει τὸν φύλακα, καὶ τὴν αἰτίαν
 τῆς πληγῆς οὐκ ἀπέκρυψε· τσαῦτα γὰρ, ἔφη, πᾶς οὐ
 καλῶς παιδαγωγῶν ὑποστήσεται, καὶ ἂ μὲν εἴργασται,³
 ταῦτε πάρεστι δὲ ἐκ τῶν ἐφεξῆς κατιδεῖν ὡς καλῶς κα-
 τιδῶν γὰρ ὁ Διογένης, ὡς μὲν νεότης χρῆμα τῶν ὄντων⁰¹
 ἀλόγιστον, πολιαὶ δὲ, εἰ καὶ μηδὲν ἕτερον, τὴν ἀπὸ τοῦ
 χρόνου κέκτηνται πείραν, καὶ τοὺς πατέρας εἰδῶς, ὡς
 χρημάτων πολλῶν πρεσβύτας ὠνοῦνται, καὶ παρακαθι-
 στήσιν τοῖς νέοις, ἐπανορθούμενοι τὸ τῆς νεότητος ἄβου-
 λον τῆ τῶν πρεσβυτέρων βουλῇ, ταῦτα εἰδῶς ἄφεις τὸν 15
 νέον ἐπὶ τὸν παιδαγωγοῦντα μετέρχεται, ἔ τὸν παῖδα
 παρεκατέθεντο σωφρονίζειν, τοῦτον ἀντὶ τοῦ παιδὸς προ-
 ελόμενος· εἰ γὰρ μὴ τῷ παιδαγωγῷ τὴν πληγὴν, ἀλλὰ
 τῷ παιδί προσετρίψατο, τίς οὐκ ἂν ἤτιᾶτο τὸν Διογέ-
 νους σωφρονισμόν, μηδὲν μὲν ἐπισταμένης νεότητος, οἷς 20
 δὲ μὴ κρίνει θαυμαζούσης αἰεὶ τὸ γενόμενον ὥσπερ δὲ
 τὰ ναυτῶν ἀμαρτήματα κυβερνήταις ἐπανατίθεται, καὶ
 χορὸς πλημμελῶν⁴ ἐν αἰτίαις ποιεῖ τὸν διδάσκαλον, καὶ
 στρατὸς ἀκοσμῶν αἰτιάσθαι παρασκευάζει τὸν στρατη-
 γόν, οὕτω παῖς ἀμαρτῶν κατηγορεῖσθαι ποιεῖ τὸν παι- 25
 δαγωγόν. Τὴν Ἀθηναίων σκόπει μοι πόλιν, ἢ πεπτωκό-
 των ἐν Ἑλλησπόντῳ στρατιωτῶν, τοὺς στρατηγοὺς μάλ-
 λον ἢ τὸν Ἑλλησποντον ἔκρινεν, ἐφ' οἷς τοὺς πεπτωκό-
 τας τῶν στρατιωτῶν οὐκ ἀνειλοντο, καὶ γεγονὸς ἐξ ἐτέ-
 ρων ἐπὶ τὴν τῶν στρατηγῶν ἀνήγετο μέμψιν, καὶ Θεμι- 30
 στοκλέα τῆς ἐν Σαλαμῖνι νίκης ἠτιῶντο, καὶ ταῦτα ναυ-
 μαχοῦντος δήμου καὶ πόλεως· οὕτω τοῖς ἡγουμένοις ἐφ'

2 Cod. παρήκε.
Rhetor. I. 1.

3 Cod. εἴργασθαι.

4 Cod. πλημμελῶν.

ἐκάτερα τὰς αἰτίας ἀνατιθέασι καὶ κατορθοῦσι καὶ πταίουσιν, ἐφ' οἷς τὸν Σοφοκλῆα θαυμάζεσθαι δεῖ, πό-
 λην ἅπασαν τῶν ἡγουμένων εἰπόντα, τοὺς δ' ἀκοσμοῦν-
 τας ἀνθρώπους διδασκάλων τρόποις πονηροὺς γίνεσθαι·
 5 πρὸς ἃ πάντα δεῖ βλέποντας ὡς σωφρονιστὴν ἄριστον
 Διογένην θαυμάζειν.

Περὶ ἀμίκτου¹ χρείας.

Θεανὼ ἡ Πυθαγορικὴ φιλόσοφος ἐρωτηθεῖσα, πό-
 σον ἔσται ἀπ' ἀνδρὸς γυνὴ προσελθοῦσα τοῖς θεσμο-
 10 φορίοις, εἰ μὲν ἐξ οἰκείου, παραχρῆμα, ἔφη, εἰ δὲ ἀπ'
 ἄλλοτρίου, μηδέποτε.

Τὴν φιλοσοφίαν ἐπαινουμένην ἐπὶ παντὶ θαυμάζε-
 σθαι μᾶλλον Πυθαγόρας παρέσχετο· διηρημένων γὰρ
 τῶν γενῶν καὶ πρὸς τὰς φύσεις ποιουμένων τὰς πράξεις
 15 Πυθαγόρας φιλοσοφῶν συνῆψε τὰ γένη πρὸς ἀρετὴν
 οὕτω· γυναῖκας φιλοσοφίαν ἀναπειθῶν τιμᾶν, ὡς ἄνδρες
 περὶ χάσι, καὶ πολλὰ μὲν τῆς Πυθαγόρου σοφίας ἀπώ-
 ναντο· μάλιστα δὲ Θεανὼ, περὶ ἧς τί δεῖ τᾶλλα διεξελ-
 θεῖν, ἀλλ' οἷα περὶ σωφροσύνης ἐνομοθέτησεν. Μυστή-
 20 ρια ἦν, καὶ περὶ ταῦτα γυνὴ προσῆει τοῖς ἱεροῖς· δεδοι-
 κνῖα δὲ, μὴ προσιοῦσα θεοῖς ἀδικοῖη θεοῦς, Θεανοῦς
 ἐπίθεται, πόσον ἂν χρόνον ἀνδρὸς διεστῶσα γυνὴ προ-
 σίοι τοῖς ἱεροῖς· ἡ δὲ τὴν μὲν κατὰ νόμους ἀνδρὶ συνοι-
 κήσασαν² μετὰ τὴν ἄμιλλαν προσάγει τοῖς ἱεροῖς, τὴν δὲ
 25 νόθον ἡδονὴν προτιμήσασαν ἄλλοτριοῖ καθάπαξ τῶν ἱε-
 ρῶν· καὶ ἃ μὲν ἐφιλοσόφησε τάδε· τὸ δὲ θαῦμα τοῖς
 ἐξῆς δηλωθήσεται. Γάμος μὲν γὰρ ἅπας εὖρημα καὶ
 δῶρον θεῶν, φυλακὴ δὲ τῆς φύσεως, καὶ κοινῇ παντὸς
 συνθήκη τοῦ γένους. οὗτος οὐρανὸν μὲν θεῶν ἀναπίμ-
 30 πλησι, τὴν δὲ γῆν τῶν μετ' ἐκείνους γενῶν, καὶ τοῖς μὲν

1 Cod. περὶ ἃ χρείας. scripsi ἀμίκτου. 2 Cod. συνοικίσασαν.

θεοῖς φύλακα καταλείπει τὴν φύσιν, τοῖς δὲ λοιποῖς τῶν γενῶν ἑαυτὸν ποιεῖ τῆς γονῆς φυλακτῆριον ἃ γὰρ ἡ φύσις ἀπορεῖ τελευτῶσα, ταῦτα γάμος ταῖς διαδοχαῖς ἀναπληροῖ τῶν γενῶν καὶ δοκεῖ τὸ γένος ἀθάνατον οἷς ἐπιγίνεται· νόθον δὲ ἡδονὴν ἀγνοοῦσι μὲν οἱ θεοὶ, κολάζουσι δὲ νόμοι, καὶ σωφροσύντες ἄνθρωποι φεύγουσιν ὥσπερ δὲ ὅσοι τοῖς κρείττουσι θύουσι, τὰ νεοσηκότα τῶν θυσιῶν ἀποκρίνουσι, οὕτως οἱ νοσοῦντες τὰς ἡδονὰς ἔξω τῆς³ τῶν θεῶν τελετῆς καθεστήκασιν. Ὅρα τὴν Νίνον, τὴν Ἀθηναίων ἱέρειαν, ἣ τὰς ἡδονὰς ἀναμίξασα θύμασι¹⁰ δέδωκε δίκην οὐ σμικρὰν παροινήσασα. διὸ καὶ περὶ ταῦτα Σοφοκλέα θαυμάσαι με δεῖ, φιλοσοφούντα τοὺς θεοὺς προσκειμένους τοῖς σώφροσιν, ἀπεχθανομένους δὲ τοῖς⁴ τὰς ἡδονὰς προτιμήσασιν. Ὁ τοίνυν θαυμάζων τὴν Θεανῶ τὴν Πυθαγόρου θαυμάζετω σοφίαν. 15

Περὶ χρείας λογικῆς.

Διογένης ἐκ Λακεδαιμονος εἰς Ἀθήνας ἰὼν, πόθεν ποῖ βαδίξεις ἐρομένου τινός, ἐκ τῆς ἀνδρωνίτιδος¹ ἐπὶ τὴν γυναικωνίτιν εἶπεν.

Ὅσον Ἡρακλῆς εὖ ποιεῖ καὶ ζηλούμενος, Διογένης²⁰ δηλοῖ πρὸς ἐκεῖνον ὁρῶν. Ἡρακλέους γὰρ ζηλωτῆς καταστάς, οὐ μόνον εὖ ποιεῖν ἐπειρᾶτο τοὺς ἐντυγχάνοντας, ἀλλὰ καὶ πόλεις ὅλας ἐπὶ βραχέος ἔσωφρόνισε ῥήματος· τὴν γὰρ Σπάρτην ἀφείλκε καὶ περὶ τὰς Ἀθήνας ἰὼν, ἐπειδὴ τις αὐτοῦ τὴν πορείαν ἐπυνθάνετο, τὴν ἀν-²⁵δρῶν, εἶπεν, ἐστὶαν ἀφείλκε ἐπὶ τὴν γυναικῶν κατελήλυθα, ἔργοις τὰς φύσεις δηλῶν οὐκ ὀνόμασι· καὶ ἃ μὲν ἐφιλο-

² Cod. τοῖς. ³ τοῖς inserui: cod. om.

¹ Cod. ἀνδρωνίτιδος. Diog. Laërt. VI. 2. 59. πρὸς τὸν πυνθόμενον, ποῖ καὶ πόθεν, ἐκ τῆς ἀνδρωνίτιδος, εἶπεν, εἰς τὴν γυναικωνίτιν.

σόφησε τάδε· σαφέστερα δὲ τῶν λεχθέντων τὸν νόον
 ἑκατέρα δείκνυσι πόλις· Λακεδαιμόνιοι γὰρ πολιτεύοντα
 τὴν ὀλίγων ἀρχὴν, καὶ πόλιν οἰκεῖν ἀτειχιστον εἶλοντο
 τὴν γῆν τοῖς οἰκοῦσι τειχίζοντες. εἶτα τελούμενοι νεώ-
 5 τεροι τελετὰς Ἀρτέμιδος τὴν εὐψυχίαν ἤσκουν μελετῶν-
 τες αἰεὶ καὶ τελούμενοι· μητέρες δὲ περὶ τὰ σπάργανα
 πρὸς ἀνδρίαν παιδαγωγοῦσι τοὺς παῖδας, τεῖχος εἶναι
 τῇ γῇ τοῖς παραγομένοις ἐπιβουόμεναι. Ταῦτα τὴν Διο-
 γένους παρεσκεύασε² κρίσιν, ἀνδρῶν μητέρα καλεῖν τὴν
 10 Σπάρτην. Ἀθηναίων δὲ τὸ μὲν οἷα δημοκρατεῖν, καὶ
 τὸ μηδὲν ἕτερον ἕτερον πλέον ἔχειν παρ' ἐκείνοις εὐδο-
 κιμεῖ· ἔπειτα κῶμοι καὶ θέατρα, καὶ τὰς δεξιὰς ἀδικούν-
 τες τῶν φύσεων· ἐπὶ τούτοις σκηνὴ δι' ἐναντίων ποιου-
 μένη τὴν τέχνην, γέλωτα τιμῶσα καὶ δάκρυα, καὶ προ-
 15 σιώντα σπουδαίοντα τοῖς πονηροῖς καὶ τερπνοῖς ἐπιφέ-
 ρεσθαι· δι' ἃ δὴ πάντα Διογένης γυναικῶν ἑστίαν τὰς
 Ἀθήνας προσεῖπεν· ὥσπερ γὰρ οἱ φυτῶν ἐπιμέλειαν ἄγον-
 τες τὰς τῶν δένδρων φύσεις τοῖς οἰκειοῖς μεταβάλλουσι
 πόνοις, οὕτως ἄνθρωποι τὰς αὐτῶν πράξεις πρὸς τὰς οἰ-
 20 κείας ἐκφέρειν ἐγνώκασι φύσεις. Ἐκατέραν ὅρα μοι
 πόλιν δεῖγμα τοῦ λόγου σαφέστατον· αἶ τε γὰρ Ἀθηναί-
 παραλαβοῦσαι τῆς Ἑλλάδος κρατεῖν ἠδοναῖς τὴν ἀρχὴν
 ἐκβεβλήκασιν· οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι προκινδυνεύειν ἐθέ-
 λοντες τὴν τῶν Ἀθηναίων ἀρχὴν εἰς αὐτοὺς μετεστήσαν-
 25 το. καὶ ταῖς κωμωδίαις Ἀριστοφάνης τῆς τῶν Ἀθηναί-
 ων ῥαθυμίας κατήγορος, μηδὲν ἄλλο δρᾶν πλὴν δικάζε-
 σθαι φήσας· ὁ δ' αὖ Εὐριπίδης φιλοσοφῶν τὰς Λακε-
 δαιμονίων κόρας συγγυμνάζεσθαι τοῖς νέοις φησὶν, οὐκ
 ἀκρασίαν κατηγορῶν, ἀλλὰ τὴν ῥώμην ἑκατέροις ἐξ ἴσου
 30 διδούς ἀνδράσι τε ἅμα καὶ μετ' ἐκείνους ταῖς γυναῖξιν.
 Πῶς οὖν ἦν ἐπαληθεῦσαι Διογένη φιλοσοφήσαντι μὴ
 τοῦτον ἀμφοῖν προτεθέντα τὸν ὄρον.

² Cod. παρεσκεύασαι.

Περὶ χρείας πρακτικῆς.

Λάκων¹ ἐρωτηθεὶς, τίνας ἂν εἶεν τῆς Σπάρτης οἱ ὄροι, τὸ δόρυ ἔδειξεν.

Τὴν αὐτῶν ἀρετὴν ἐπὶ τῶν ἔργων Λακεδαιμόνιοι φέρουσιν Ἡρακλείους γὰρ ὄντες ἀπόγονοι τοῖς πεπρα- 5 γμένοις δηλοῦσι τὸν πρόγονον, καὶ Λακεδαιμονίους μὲν ὑπῆρξεν ἐφ' ἅπασιν ἄγασθαι², μάλιστα δὲ ὧν περὶ τῆς τῶν πόλεως ἐπράξαντο κρίσεως. Οἰηθεὶς γὰρ τις τὴν Λακεδαίμονα τοσοῦτον χώρας περιβαλέσθαι μέτρον, ὅσον τροπαίων ἐπράξατο πλήθος, προσίων ἐπνυθάνετο· ποῖ δὲ 10 οἱ τῆς Σπάρτης καθεστήκασιν ὄροι· ὁ δὲ τὴν γῆν ὑπερβὰς ἐπὶ τοῦ δόρατος κατεμέτρει τὴν Σπάρτην, καὶ ἂ μὲν εἴργασται τάδε, τὸ δὲ θαῦμα παρὰ τῶν ἐφεξῆς ὑπάρχει καταμαθεῖν. Ἄπαντες ἄνθρωποι τὰς αὐτῶν χώρας τοῖς οἰκείοις περιβάλλουσιν ἔργοις, καὶ νικῶντες μὲν 15 ἐπὶ πλείστον ἐκφέρουσιν, ἀφαιροῦνται δὲ νικηθέντες τὴν γῆν, καὶ τὴν τῶν ἔργων μένουσι νίκην τοῖς καταρθαιμένοις ὀρίζοντες ἢ τῷ χωρίῳ, ὥστε εἰ μὴ τὸ δόρυ, δι' οὗ πράττεται πόλεμος, ἀλλὰ τὴν γῆν ὑπῆρχεν ὁ Λάκων ἐπιδειξάμενος, ἐδόκει ψευδῆς μεταβολὴ τύχης ἕτερον Σπάρ- 20 τῆς φερούσης ὄρον. Ὡσπερ δὲ οἱ πονεῖν τὰ³ τῆς γῆς προελόμενοι τὰ κητεύματα ταῖς ἐργασίαις ἐκτείνουσιν, οὕτω καὶ αὐτοὶ τοῖς ἔργοις αὐτήν. Θέα μοι τῶν Λακεδαιμονίων τὴν πόλιν, ἣ προῆλθε μὲν τὸ πρῶτον ἐκ Δωριέων ἔπειτα Πελοπόννησον⁴ ἐπεισήνεγκεν ἅπασαν, καὶ 25 τῆς ὅλης Ἑλλάδος ἠγεῖτο κρατήσασα· πρὸς ἃ δὴ βλέπων

1 Theon. Prog. c. 5. Λάκων ἐρομένου τινὸς αὐτὸν, ποῦ τοὺς ὄρους τῆς γῆς ἔχουσι Λακεδαιμόνιοι, ἔδειξε τὸ δόρυ. Agesilao tribut Plut. Apophth. Lacon. p. 179. Hutt. 2 Cod. ἄγασθαι. Idem vitium infra: καὶ πολλῶν μὲν πάρεστι τοὺς ποιητὰς ἄγασθαι. in Catascue nr. 2. 3 τὰ Cod. om., manu seriori supra lineam scriptum, τοῖς, praetuli τὰ. 4 Cod. Πελοπόννησον.

Ἄλκαϊος ὁ ποιητής, οὐ ξύλα καὶ λίθους, ἀλλ' ἄνδρας ἐφιλοσόφησε πόλεως σύστασιν ἐπαινετὰ τοίνυν ἔστιν ἡ Λακεδαιμόνων καὶ φιλοσοφοῦσα καὶ πράττουσα.

Cap. IV.

Περὶ γνώμης ἀποφαντικῆς.

5 1 Σοφὸν ἐν βούλευμα ὑπὲρ χειρας πολλάς. 2

Ἦν ἄρα Εὐριπίδης παλαιᾶς ἄδων ἐπὶ σκηπῆς συμφορὰς οὐκ ὀνειδίζων τοῖς πεπονθόσι τὰς τύχας, ἀλλὰ φυλάττεσθαι προβιβάζων τοὺς θεατὰς οἷς γὰρ δακρύει τοὺς πάσχοντας, λαθεῖν τοὺς λοιποὺς οὐ κατέλιπε καὶ
10 πολλῶν μὲν ἂν τις τὸν Εὐριπίδην θαυμάσαιτο, μάλιστα δὲ ὧν περὶ τῆς σοφίας² ἐφιλοσόφησεν³. ὄρων γὰρ τοὺς πολλοὺς σοφίας προτιμῶντας τὴν δύναμιν φθιγγεται τὸ περὶ αὐτῆς, ἀντεξετάζων ἑκατέρας τὴν φύσιν· καὶ τί φησιν; ὁ σοφῶς βουλευσάμενος τῶν πολλὰ πράττειν ἐγνω-
15 κότων ἀμείνων· καὶ ἃ μὲν ἐφθιγγετο τάδε, πάρεστι δὲ ἰδεῖν, ὡς καλῶς· πρῶτον μὲν γὰρ περίβολοι πόλεων χερ-

3 Alc. Fragm. IX. ed. Gaisf.: ἄνδρες πόλης πύργοι ἀρήϊοι. Aristid. ὑπὲρ τῶν τεττ. p. 207. μόνος δέ μοι δοκεῖ πάντων ἀνθρώπων ἢ κομιδῆ γε ἐν ὀλλοῖσι δεῖξαι Θεμιστοκλῆς ἀληθῆ τὸν λόγον ὄντα, ὃν πάλαι μὲν Ἄλκαϊος ὁ ποιητής εἶπεν, ὕστερον δὲ οἱ πολλοὶ παραλαβόντες ἐχρήσαντο, ὡς ἄρα οὐ λίθοι οὐδὲ ξύλα οὐδὲ τέχνη τεκτόνων αἱ πόλεις εἶεν, ἀλλ' ὅπου ποτ' ἂν ὦσιν ἄνδρες αἰτούς σώζειν εἰδότες, ἐνταῦθα καὶ τείχη καὶ πόλεις. Aeschyl. Pers. 355. ἀνδρῶν γὰρ ὄντων ἕρκος ἔστιν ἀσφαλές, ubi similes locos congescit Blomf., quibus adde Plut. Lycurg. c. 19. οὐκ ἂν εἴη ἀτείχιτος πόλις, ἂν τις ἀνδρείοις καὶ οὐ πλινθοῖς ἐστεφάνωται.

1 Est etiam apud Doxopatrum in Homiliis. Vide Eurip. Antiope: σοφὸν γὰρ ἐν βούλευμα τὰς πολλὰς χείρας νικᾷ σὺν ὄχλῳ δ' ἁμαθία πλείστον κακόν. Valk. Diatr. in Eurip. c. VIII. p. 78. a. 2 Fuit in codice φιλοσοφίας: sed philo erasum est. 3 Cod. ἐφιλοσόφησεν.

ὄν ἀνεστήκασι πλείοσι, σοφωτέρᾳ δὲ τελεῶνται βουλῇ
εἶτα αἱ κατὰ θάλατταν ἐργασίαι ναῦς ἐρέττεται μὲν
ἐρέταις πολλοῖς, ἰδύνηται δὲ κυβερνήτου βουλευμασι· καὶ
κατὰ μάχας στρατεύματα πολλοῖς μὲν ὀπλίταις ἀνταγω-
νίζεται, κατορθοῖ δὲ νικῆν στρατηγὸς τοῖς βουλευμασιν· 5
εἰ δὲ τις σοφίαν ἐξέλοι τῶν ὄντων, οὐκ ἀσφάλεια πόλε-
σιν, οὐ σωτηρία τοῖς πλέουσιν, οὐ στρατενομένοις ἴσταν-
ται τρόπαια· ὥσπερ δὲ ὁ νοῦς παντὸς ἡγεῖται τοῦ σώ-
ματος, οὕτω καὶ τὸ βούλευμα τῶν χειρῶν ὑπῆρξεν ὠφε-
λιμώτερον. Θεμιστοκλέα σκόπει τὸν στρατηγόν, ὃς ἐπὶ 10
τῶν Περσῶν καὶ συγκρουσάντων πεζῶν μὲν πλήθει τὴν
γῆν, τριήρεσι δὲ τὴν θάλατταν, μόνος σοφωτέραν ἀντι-
τάξας βουλὴν πᾶσαν ἐξήλεγε τὴν τῶν βαρβάρων παρα-
σκευήν. διὸ θαυμάσαι τὸν Ὀμηρον⁴ δεῖ βουλῇ φιλοσο-
φοῦντα κρατεῖν ἡνίοχον, καὶ κυβερνήτην ἀμείονα⁵ τὸν 15
βουλευμασι χρώμενον, καὶ δρυτόμον ἐκτεμεῖν ἐτοιμότερον
τὸν μᾶλλον χειρῶν τοῖς βουλευμασι χρώμενον. πρὸς ᾧ
δεῖ βλέποντας ἐπαινεῖν Εὐριπίδην, σοφίαν μᾶλλον χειρῶν
ἐπαινέσαντα.

2. Δεῖ δὲ ἢ¹ χρημάτων καὶ ἄνευ τούτων οὐδὲν ἔστι 20
γενέσθαι τῶν δεόντων.

Μέγα φανεῖσα τῶν ῥητόρων ἡ τέχνη μείζον τι λα-
βεῖν ἐκ τῆς Δημοσθένους ἔσχε δυνάμειος· ὥσπερ γὰρ ἡ
τέχνη τὰς ἄλλας ἐργάζεται τέχνας, τοῦτο παρ' αὐτὴν ὁ
ῥήτωρ τοὺς ἄλλους ἀπέδειξε ῥήτορας· καὶ πολλῶν μὲν 25

4 Π. Φ. 315. sqq. 5 Cod. ἀμείονα.

1 Dem. Olynth. I. p. 15. in codice ἔστι τι τῶν δεόντων.
supra lineam scriptum est γενέσθαι. Idem thema suo modo
tractant Georgius Pachymeres, Anonymus in Cod. Ven. 444.
et Liban. p. 1125. ed. Reiske. Locus ipse saepissime laudatur,
ab Aphthon. Prog. IV., alios nominat Ruediger ad Demosth.

ἂν τις Δημοσθένην θαυμάσει, μάλιστα δὲ ὧν περὶ τῶν
 πόρων λέγει² ὁρῶν γὰρ τοὺς πολλοὺς τὸ δέον ἐτέρως
 κρίνοντας, φθέγγεται τι περὶ αὐτοῦ, καὶ δηλῶν τᾶλη-
 θές καὶ τὸν τῶν ἀνθρώπων βεβαιούμενος τρόπον καὶ
 5 τί φησιν, ὁ χρημάτων χωρὶς ἐγχειρῶν κατορθοῦν, οὐκ
 οἶδεν ὅθεν ἅπαντα πράττεται· καὶ ὁ μὲν ἐφιλοσόφησε
 τάδε· πάριστι δὲ ἐκ τῶν ἐφεξῆς κατιδεῖν εἰρῆναι καὶ
 μάχαι τὸν τῶν ἀνθρώπων διελήφασι βίον τούτων ἑκά-
 τερον τὴν ἀπὸ τῶν χρημάτων ἀναμένει δαπάνη· οὔτε
 10 γὰρ σοφίαν ἐν εἰρήνῃ λαβεῖν, οὔτε τὴν νίκην ἐν πολέμῳ
 περιεῖναι· εἰ μὴ τὰ χρήματα παρεῖχεν ἑκατέροις τὸ πέ-
 ρας. καὶ τί δεῖ πόλεμον ἢ τὴν ἴσυχίαν διεξελθεῖν; ἀλλ'
 αὐταὶ τῶν θεῶν αἱ τιμαὶ τὴν ἀρχὴν οὐκ ἐτύγχανον μὴ
 τὰς θυσίας ἐπιφέρουσαι χρήμασι· καὶ γηροτροφεῖν παῖ-
 15 δες πατέρας οὐκ εἶχον, μὴ ταῖς εὐπορίαις τελούντες τὸν
 νόμον, ἀλλ' οὐδὲ πατέρες ἐδύναντο τρέφειν παῖδας, μὴ
 τοῖς χρήμασι τιμῶντες τὴν φύσιν, καὶ οὐπω γεωργεῖν ἢ
 πλεῖν δίδωμι, ἃ συναμφοτέρα τῇ τῶν χρημάτων περαι-
 οῦνται δαπάνη. Εἰ δέ τις ἐξέλοι τῶν ὄντων τὰ χρήματα,
 20 πᾶσαν ἀναιρεῖ τοῦ βίου τὴν ὄνησιν, οὔτε γὰρ πόλεμος
 εἶχε παρασκευὴν, οὔτε περιβόλους αἱ πόλεις, οὔτε στρα-
 τεύματα δύναμιν, οὔτε ἄλλο τῶν ὄντων οὐδὲν διεπράτ-
 τετο μὴ κατορθούμενα χρήμασιν· ὥσπερ δὲ ναῦς παραι-
 τεῖται τὸ πλεῖν διαμαρτοῦσα τοῦ κυβερνήτου, οὕτως ὁ
 25 βίος ἀπορεῖ τι ποιεῖν χρημάτων διαμαρτῶν. Τὴν Ἀθη-
 ναίων ὄρα μοι πόλιν, ἢ κατορθοῖ μὲν ἐν Ἑλλησι πλειό-
 νων χρημάτων εὐπορήσασα, δαπανήσασα δὲ τὸν περιόντα
 πλοῦτον τῇ πόλει συναφήρηται μετὰ τῶν χρημάτων τὴν
 νίκην. διὸ θαυμάσαι τὸν Πίνδαρον δεῖ εὐρυσθενῆ³ τὸν
 30 πλοῦτον φιλοσοφῆσαντα· ἃ δεῖ σκοποῦντα Δημοσθένη
 θαυμάσαι κάλλιστα περὶ τῶν χρημάτων γνωμολογήσαντα.

2 λέγει abest a codice.

3 Pyth. V. 1.

5. Ἄφρων δ' ὅς κ' ἐθέλει πρὸς κρείσσονα ἀντι-
φερίζειν.

Μουσῶν ἀληθῶς ὁ φιλοσοφῶν Ἡσίοδος ἔφρασε, γνωμολογεῖ γὰρ τὰ θεῶν, καὶ παράγει θεοὺς ἐκ θεῶν, καὶ λαθεῖν οὐκ ἔα, τίς τε ἐκάστου προῆλθε καὶ τίνος, καὶ πολλῶν μὲν ἔστιν ἐπαινεῖν τὸν Ἡσίοδον, μάλιστα δὲ, ὧν τὸν βίον εἶπεν οἰκονομῶν· κουθετῶν γὰρ ἦττους ὑπεκτείν τοῖς κρείττοσιν ἄφρονας ὥρισε τοὺς ἀντεροῦν-
τας τοῖς ὑπερέχουσι· καὶ ἃ μὲν ἔφη τοιαύδε· τοῖς δὲ ἐφε-
ξῆς θαυμασθήσεται· λογισάμενος γὰρ, ὡς εἰς ἅπαν οἱ 10
χείρους τῶν ἀμεινόνων ἀπολιμπάνονται, συμμάχων, ὄ-
πλων, περιουσίας νεῶν, καὶ ὅσοι ταῖς παρασκευαῖς ἐλατ-
τούμενοι πολεμοῦντες ἠττηθήσονται·² καὶ κατηγοροῦνται
τῶν ἠττωμένων πρὸ τῆς ψυχῆς αἰ γνῶμαι, καὶ ὡς ἀβου-
λότεροι τῷ πεσεῖν ἐνομιάσθησαν· ταῦτα σκοπῶν εἰκότως 15
ἀνουτάτους λέγει τοὺς ἀντεροῦντας τοῖς κρείττοσιν· εἰ
δὲ τοῦτο, πῶς ὁ ποιητὴς οὐκ ἔλεγχον τῶν ἠττόνων τὴν
τῶν πραγμάτων ἐκέκτητο φύσιν· εἰ μὲν γὰρ τῶν ἀνδρειο-
τέρων³ ἦν τὸ κρατεῖν, ἢ νίκη δόξαν ἤγε φρονήσεως,
εἰ δὲ τῶν δευτέρων τὸ πίπτειν, τὸ χεῖρον ἄβουλον, οἷς 20
πεσεῖν ἀναγκάζεται καὶ δι' ἀμφοτέρων ὁ ποιητὴς ἐπαι-
νεῖται γνωμολογῶν, οἷς τε σοφὸν τὸ κρατοῦν, καὶ οἷς
φαινεται τὸ νενικημένον ἀλόγιστον· ὡσπερ δὲ οἱ νῦν κυ-
βερῶν κληρωσάμενοι σφοδροτέροις ἀνέμοις μαχόμενοι
πίπτουσιν, οὕτω τις ἀντιλέγων τοῖς κρείττοσι τὴν ἴσιν 25
ὑποστήσεται βλάβην. "Ορα Θεοσίτην, ἃς ἀπάντων Ἑλλή-
νων ὑπάρχων καταδείστερος, ἔριν ποιεῖται πρὸς Ἀγαμέ-
μνονα, καὶ διαλοιδορεῖται τῷ κρατοῦντι τῶν Ἀχαιῶν
ἀνθ' ὧν ὑπέσχε τὴν δίκην ἐξ Ὀδυσσεῶς πλεῖστα παθῶν,
καὶ περὶ τὴν Τροίαν ἀκηκῶς ἀκριτόμυθος, ἐκ τῆς ἀνοί- 30

1 Hesiod. ἔργ. 208.

2 Cod. ἠττήσονται.

3 Cod. ἀν-
δριτέρων.

ας φιλονεικῶν τοῖς ἀμείνοσι διὰ θαυμάσαι Σοφοκλῆα με δεῖ, τοὺς καταδεεῖς φιλοσοφοῦντα παρὰ ⁴ τῶν δυνατωτέρων κατειργάσθαι, καὶ πεσεῖν μαχόμενον, ἂν μὴ παρῆ παραπλήσιον· οὐ γὰρ ἔστιν, οὐκ ἔστιν ἐπὶ τῆς χειρὸς γνώμης ἴσην ἐξενέγκασθαι τύχην, ⁵ ἀλλὰ τούτων ⁶ ἀνάγκη μετὰ τῆς ἰσχύος ἐκλείπειν τὴν διάνοιαν· πῶς οὖν οὐκ ἂν τις μᾶλλον ἐτέρων ἐπαινέσῃ ποιητῶν τὸν Ἡσίοδον, ὃς ἄφρονας ἔφη τοὺς τοῖς κρείττοσιν ἀντιπράττοντας.

10 4. Γνώμη, σοφὸς ὁ πολλὰ φυῆ εἰδῶς, ¹ ἀποφαντικῆ.

Πίνδαρον ἐπαινεῖν τὰ παρ' ἐκείνου παρασκευάζει ποιήματα· φθέγγεται μὲν γὰρ ὅσα φίσις ἐπίσταται, θαυμάζει δὲ περὶ τῶν ἄλλων τὴν φύσιν, καὶ τὸ θαυμάζειν παρέχων τὸν Πίνδαρον αὐτὸν ἐπαινῶν καταφαίνεται·
 15 γεγονὼς γὰρ ὄθεν καὶ θεοὶ προῆλθον νεώτεροι, θεοὺς εὐρατο τῶν ποιημάτων ὑπόθεσιν, καὶ κινουῦσι μὲν εἰς τὸ λέγειν αἱ Μοῦσαι, φιλοσοφεῖ δὲ τὰ δοκοῦντα θεοῖς, ὄθεν καὶ τὰς Μούσας καλεῖ καὶ γνωμολογεῖ παρ' ὄλην τὴν ποίησιν, καὶ παρέχει δοκεῖν εἶναι Μουσῶν, ἃ φιλο-
 20 σοφῶν ἀνεκρούστο· καὶ τὸ μείζον τὰ ποιήματα συνέμιξε κρούμασιν, ἠδονῆ λύρας βεβαιῶν τὴν ὠφέλειαν, καὶ πολλῶν μὲν ἂν τις ἐπαινέσῃ τὸν Πίνδαρον, μάλιστα δὲ ὦν περὶ πάσης ἐφιλοσόφησε φύσεως. Σαφὸς ὁ λέγων ἃ πέφυκε, καὶ ἃ μὲν ἐγνωμολόγησε τάδε· τοῖς δὲ ἐξῆς θαυ-
 25 μασόμεθα. λογισάμενος γὰρ ὁ Πίνδαρος, ὡς σοφία παρὰ θεοῖς, καὶ σοφοὶ θεοὶ καθεστήκασιν οὐ μαθόντες ἐτέρωθεν, ἀλλ' αὐτοὶ παρ' αὐτῶν ἃ γινώσκουσιν ἴσασι, καὶ τὰς τέχνας αὐτοὶ παρασχόντες ἀνθρώποις μαθεῖν δεδώκασιν, οἷχ' ἐτέρων μανθάνουσι· ταῦτα θεωρήσας ὁ

4 Cod. περι. 5 τύχην iu codice manu posteriori scriptum est supra lineam. 6 Cod. τοῦτον.

1 Pind. Ol. II. 154.

ποιητής, σοφὸν προσερεῖ τὸν φύσει τὰ πλείω δυνάμενον ὁ γὰρ ἑτέρου μαθῶν σοφὸν ἕτερον οὐχ ἑαυτὸν ἐπιδεικνυται, καὶ γίνεται μάθησις σοφίας ἀλλοτρίας ἐπίδειξις. Καὶ ἄλλως ὁ μαθεῖν δεηθεὶς ἀνέμεινεν ἕτερον ἀτελῆς δὲ ὁ μένων ἄλλον εἰς εἶδησιν· εἰ τοίνυν ἀτελῆς ὁ μαθεῖν 5 δεηθεὶς, σοφία δὲ χρῆμα παντὶ ἐντελέστερον, ὁ τὴν τέχνην παραδραμῶν εἰκότως σοφὸς ὀνομάζεται. εἰ δὲ τὴν τέχνην ὁ Πίνδαρος, ἀλλὰ μὴ τὴν φύσιν ἔφη σοφὸν, ἐλάνθανε τὰ μὲν ἀτελῆ φθγγόμενος τέλεια, τῶν δὲ ἐντελῶν ἀγνοῶν τὴν ἀλήθειαν, καὶ θνητοὺς μὲν θεῶν δυνατωτέ- 10 ρους ἀποδεικνῆς, εἰ πάντα μαθάνειν ἐγνώκασιν· ἀμαθεστέρους δὲ τῶν ἀνθρώπων θεοὺς, οἱ πάντα μαθεῖν ἄλλους ἐδίδαξαν, καὶ ὅλως τὸ μαθεῖν τοῦ μὴ δεῖσθαι μαθεῖν ἐδόκει σοφώτερον, καὶ πόνος ἀρετὴν παρηλθεν αὐτόματον ὥσπερ γὰρ ὅσα γῆ φέρειν οἴκοθεν ἐγνώκεν, 15 ἀμείνω δίδωσι τῶν ὅσα τέχνη περιποιεῖ, οὕτως ὁ πεφυκῶς 2 τοῦ μαθόντος ἔφυ σοφώτερος· Θεμιστοκλέα σκόπει τῶν Ἀθηναίων δημαγωγὸν, ὃς ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα Ξέρξου στρατεύσαντος, σοφία μὲν αὐτὸν τῆς Ἑλλάδος ἐξήλασεν, οὐδὲν δὲ παρ' ἑτέρου μαθῶν μόνοις βουλευμάσι 20 πρὸς ὄλην ἐξήρκεσε νίκην, καίτοι παρῆν αὐτῷ περὶ τὴν μάχην Ἀριστείδης μαθῶν, ἀλλ' οὐδὲν ἐκεῖνος ἐκ μαθήσεως ὤνησεν, ἀλλὰ Θεμιστοκλῆς πεφυκῶς εἶχε διάκονον τὸν πολλὰ μελετήσαντα· οὕτως ἡγεμόνος τάξιν ἢ φύσιν, ὑπηρέτου δὲ ἢ τέχνη κομίζεται. διὸ θαυμάσαι Θουκυ- 25 δίδην με δεῖ, παντὸς τὴν φύσιν δυνατώτερον φήσαντα, καὶ μήτε προμαθεῖν δεῖσθαι τὸν φύσει χρώμενον, μήτε μετ' ἐκείνην ἐπιμαθεῖν. πρὸς ἃ δεῖ βλέποντας ἐπαινέσαι τὸν Πίνδαρον, μόνῃ τῇ φύσει τὴν σοφίαν μετρήσαντα.

2 Cod. πεφυκός.

Cap. V.

Ἀνασκευὴ τῶν κατὰ Ἄλκηστιν.

1. Ἔως ἔρωτας οἱ ποιηταὶ θεῶν κατεψεύδοντο, με-
 τριώτερον ἄμην τὸ βλασφημεῖν, εἶγε μέτριον ἀδικοῦμεν
 θεούς. ἐπεὶ δὲ προλόντες ὁδῶ καὶ δουλείαν κατεψηφίσαν-
 5 τα, πῶς ἀνεκτὸν ἔτι θεοὺς ἀκούειν τὴν τύχην ἀναβάλ-
 λοντας; οἶα γὰρ εἰς Ἄδμητον λέγουσιν, ὃν δεσπόζειν
 ἐροῦσιν Ἀπόλλωνος· Ἄδμητός φησι βασιλεύσας Φερῶν
 τὴν Πύθειον ἔσχε δουλεύοντα· κατεγνωσμένον δὲ τελευ-
 τῶν ἐκ μοιρῶν, ἐξ Ἀπόλλωνος μετετίθει τὰς μοίρας, καὶ
 10 δόξαν ἀντ' ἐκείνου πείσεσθαι πατὴρ μὲν ὤκνει καὶ μή-
 τηρ· Ἄλκηστις δὲ ἢ συνοῦσα προαπελθεῖν Ἀδμήτου δέ-
 χεται, καὶ περὶ τὴν συμφορὰν ἱκῶν Ἡρακλῆς ξενίζεται
 μὲν παρὰ τὸν Ἄδμητον, ξενιζόμενος δὲ τὴν συμφορὰν
 ἐπυνθάνετο, καὶ μαθὼν ἀνάγειν ὑπέσχετο· καὶ εἰς μά-
 15 χην ἔλθων τοῖς κάτω θεοῖς ἀποσώζει τὴν ἄνθρωπον.
 Καὶ ἂ μὲν λογοποιοῦσι τοιαῦτα. Πάρεστι δὲ ἐλέγχειν ἐν-
 θένδε. Ἄδμητος κρατεῖ Φερῶν· μέχρι τούτου πεισθήσο-
 μαι· τὸ δ' ἐφεξῆς ἐξελέγχεται· δι' ὃν γὰρ Ἀπόλλωνα δου-
 λεύειν Ἀδμήτῳ δεδώκασιν, καὶ τὴν ἀρχὴν καταλείπουσιν¹
 20 ἄπιστον· τί γὰρ πλημμελῶν² Ἀπόλλων ἐδούλευε; πότε-
 ρον εἰς Δία παροινήσας εἶπέ τι; καὶ πῶς ἔτι θεός; ἔξω
 γὰρ εἰς τὸν παροινεῖν οἱ θεοί· ἀλλ' οὐδὲν ἁμαρτῶν,
 οὐκοῦν ὁ Ζεὺς³ μηδὲν ἁμαρτόντος μετετίθει τὴν τύχην·
 τί δὲ ὁ Ἀπόλλων νόμον ἐκίνει μοιρῶν; πότερα χάριν τῆς
 25 δουλείας εἰδὼς, καὶ τίς πῶποτε δουλεύειν καταγνωσθεῖς
 φυλάττειν τὴν τύχην ἣν κατεψηφίσται βούλεται; μί-
 α τοῖς δουλεύουσιν αἴρεσις ἢ τῶν δεσποτῶν ὑπῆρξεν ἀναι-
 ρεσις, μόνος δὲ τῶν ἄντων δουλεύων ὁ Πύθειος ἠγάπα
 τηρῶν, ἂ παθῶν ἐδυσχέρανε. πῶς δὲ τὰς μοίρας ἐκίνει;

1 Cod. καταλλέπουσιν. 2 Cod. πλημμελῶν. 3 εἰ, quod
 in codice est post Ζεὺς, delevi.

τελευτῶν γὰρ οἱ κρείττους οὐκ ἴσασι, νόμοι δὲ ὅμως τοῖς
 τελευτῶσιν, ὅθεν τὸ βέβαιον, καὶ φυλάττειν⁴ ἐθέλουσιν,
 ἃ παθεῖν οὐκ ἐγνώκασιν. Πῶς δὲ ἡ μήτηρ κατώκει τὴν
 τελευτὴν, ἢ πῶς ὁ πατὴρ ἀνεδύετο θάνατον; τὸν κοινὸν
 τῶν πατέρων ἐψεύσαντο νόμον, παῖδα πρὸ αὐτῶν ἀπει-
 θεῖν προαιρούμενοι, καὶ γεγηρακότες τοῦ γηροτροφούν-
 τος προηρῶντο ἀμαρτεῖν, καὶ τῆς ἡλικίας, ἧς νεοσήκα-
 σι⁵, τὴν παραψυχὴν ἀνηρέκασιν· εἴτα τελευτησάσης⁶
 τῆς γυναικὸς Ἡρακλῆς κατήγετο περὶ τὸν Ἄιδην, ἐξεν-
 ζετο δὲ καταγόμενος· καίτοι τίς εἶδε⁷ πάποτε τοὺς ἀτυ- 10
 χούοντας ξενίας ἄλλοις παραθεῖναι σπουδαίοντας; τοῦ-
 νατίον ὁ νόμος τοῖς ἀτυχήσασιν, τοὺς κακοπραγούντας
 ψυχαγωγῶσιν οἱ μηδὲν ἀτυχήσαντες, Ἡρακλῆς δὲ παρῶν
 ἐξενίετο μὲν, ὡς οὐδὲν ἀτυχῶν, οὕτω δὲ συμφορᾶς ὑπῆρ-
 χεν ἄλλοτριος, ὡς αὐτῷ προσήκειν ξενίσει τὸν Ἄδμητον. 15
 Πῶς δὲ εἰς μάχην ἀνικεῖτο τοῖς κάτω θεοῖς; τί δὲ ἀνθ-
 βίω; συγγενῆς ἦν τοῖς κάτω, ἢ τί τῶν κάτω θεῶν δυνα-
 τώτερον; ἅπαντα δεύτερα τῆς ἐκείνων ἀρχῆς· καὶ μένει
 παρ' αὐτοῖς τὸ πρῶτον ἰδῶν. Εἰ δὲ δὴ τὰ μάλιστα τὸν
 Ἡρακλῆα κρατεῖν συγχωρήσομεν τῶν κάτωθεν, οὐκ ἔχω 20
 κατιδεῖν, ὅπως ἐπανῆκεν ἡ γυνὴ τελευτήσασα. Πολὺ θά-
 νατου καὶ βίου τὸ μέσον, καὶ τὸ θατέρου μεταλαβεῖν
 θατέρου διώστησι· νῦν δὲ οἴχεται μὲν Ἀλκίσις ὡς μη-
 κέτι βιώσασα, βιοὶ δὲ καὶ αὐθις, ὡς τὴν ἀρχὴν μὴ τε-
 λευτήσασα. Ταῦτα καὶ τὰ τοιαῦτα λέγειν μὲν οὐκ ἔδει 25
 τοὺς ποιητὰς, καὶ εἰποῦσιν ἀπισχυρίζεσθαι δίκαιον.

2. Περὶ ἀνασκευῆς τῶν κατὰ Κανταύρου.

Οὐκ οἶδα, ὅ τι παθόντες οἱ ποιηταὶ μυθολογεῖν ἐφ'
 ἐνὸς οὐκ ἐγνώκασιν· ἢ γὰρ τοὺς θεῶν ἔρωτας πλάττου-

4 Cod. φυλάττει. 5 Cod. νεοσήκασιν, scriptura non val-
 de nitida, quod pro solita τοῦ αι et ε permutatione legendum
 νεοσήκασιν. 6 Cod. τελευτήσας. 7 εἶδε inserui sensu postu-
 lante? abest a codice.

αιν, ἢ γένη θεῶν παραλογώτερα φράζουσι· καὶ τὸ μὲν
 ἔρωτας διεξιέναι θεῶν, εἰ καὶ μὴ θεῶν, ἀλλὰ γε τῆ φύ-
 σει γέγονε γνώριμον· τὸ δὲ γένη θεῶν τερατεύεσθαι,
 καὶ φράζειν παράλογα, καὶ γενέσθαι παραλογώτερα,
 τοῦτο τὴν αἰτίαν μείζονα ποιηταῖς ἐπιφαίνει. Οἷα γὰρ
 φράζουσι; νεφέλη, φασὶ, συνήπτετο Κρόνῳ, καὶ τὴν ὀμι-
 λίαν λαθεῖν οὐκ ἀφῆκε τὸ παρ' ἐκείνων γενόμενον· Κέν-
 ταυρος γὰρ προῆλθεν ἀμφοῖν προῖων, ὅθεν οὐκ ἔληγε,
 λήγων δὲ ὅθεν οὐκ ἤρχετο· συνέκειτο γοῦν ἵππος πρὸς
 10 ἄνδρα, καὶ πρὸς ὕβριν ἀρθεῖς τὰς τῶν Λαπίθων ἐλυ-
 μαίνεται πόλεις· οἱ δὲ συστάντες στρατηγοῦνται μὲν τῷ
 Θησεῖ, τὸ δὲ γένος προαναρπάσαντες ἄπιστον τοῖς ἔπιτα
 καταλελοιπασιν, εἴποτε γέγονε· καὶ ἅ μὲν μυθολογοῦσι
 τοιάδε, πάρεστι δὲ ἔλεγχον λαβεῖν ἐκ τῶν ἐφεξῆς. Νε-
 15 φέλη συνήπτετο Κρόνῳ· τί ποτε εἶναι τὴν νεφέλην ὀρί-
 ζουσι, πότερόν τε θνητὴν ἢ θεῶν προελθεῖν; εἰ μὲν γὰρ
 ἀνθρώπων γεγένηται μία, τίς ποτε τούτων νεφέλη παρ-
 εικασται; πῶς οὖν συνήπτετο Κρόνος, ἦν φύσει μιγνυ-
 μένην οὐκ ἔσχεν; ἀλλ' ἔστω, συγκεχωρήσθω νεφέλην συν-
 20 ἔναι τῷ Κρόνῳ· πῶς οὐ παρήγαγεν, ἃ θεοὶ παράγειν
 ἐγνώκασιν; ἃ δὲ γέγονε Κένταυρος, οὐδέτερον οἶδε τὴν
 φύσιν θεῶν· πῶς οὖν ὁ Κρόνος ἔτι πατήρ, εἰ μηδὲν
 ἔχει τοῖς ἐκείνου τὸ γένος; Βούλει καὶ τὰτα συγχωρῶ-
 μεν τοῖς ποιηταῖς· πῶς ἵππος ἀνθρώπῳ συνήπτετο; τὰ
 25 διστάῳτα τῆ φύσει συνελθεῖν οὐκ οἶδε τοῖς σώμασι· πῶς
 δὲ γεγονῶς ἐξ ἀμφοτέρων ὁ Κένταυρος πολλὴν διαβεβί-
 ωκε χρόνον, ἢ ποῖος αὐτῷ διαίτης ἐπορίζετο τρόπος; βε-
 βηιοῦσι γὰρ αἱ τροφαὶ τὰς γονὰς, καὶ τὸ τιχτόμενον,
 ᾧ τρέφεται, σῶζεται. Τίς τοίνυν διαίτα γέγονε τῷ Κεν-
 30 ταύρῳ¹; εἰ μὲν γὰρ ἅ τρέφειν γέγονεν ἄνθρωπον, ὁ ἵπ-

1 Cod. τί τοίνυν διήμα γεγονέναι τὸν Κένταυρον, quae emen-
 danda censui, ducē lin. 27. ποῖος αὐτῷ διαίτης ἐπορίζετο τρόπος.

πων διαφθείρετο βίος, εἰ δ' αὖ δίαιταν ἐποιεῖτο πρὸς ἵππον, ὁ λοιπὸς ἄνθρωπος τοῖς αὐτοῖς οὐ τετήρηται· πῶς δὲ γενόμενος εἰς ὄλον¹ Κενταύρων παρήγαγε γένος, ἢ ποῖαν κτησάμενος φύσιν Λαπίθαις ἤρατο πόλεμον; ἄνθρωπος γὰρ ὄλος οὐκ ἦν. ὡς βουλευέσθαι πόλεμον, ἵππος δὲ οὐκ ἐτύγχανεν ἅπας, ὡς ἀρκέσαι πρὸς μάχην· οἷς οὖν ἐκάτερον ὑπῆρχεν ἡμιτελές, τὸ λιπούμενον ἔμενεν ἄπαρχτον· πῶς δὲ γαγονότες πρὸς τὸν λοιπὸν οὐ μεμενήκασι χρόνον· οὐπω τις πέφηνε πόλεμος, ὃς πολεμίων ὄλον ἀνείλε γένος· ταῦτα καὶ τὰ τοιαῦτα οὔτε¹⁰ λέγειν ἔδει τοὺς ποιητὰς, καὶ εἰποῦσιν ἀπιστεῖν καταλείπεται.

3. Περὶ ἀνασκευῆς τῶν κατὰ Κανδαύλην.

²Ανασκευή, ὅτι οὐκ εἰκότα τὰ κατὰ Κανδαύλην.

Πρότερον μὲν ἔγωγε πολὺ τὸ σεμνὸν ἠγούμην συγγραφίων καὶ ποιητῶν, νῦν δὲ μοι δοκεῖ οὐδὲν ποιητῶν διενηνοχέαι Ἡρόδοτον· τὸ μὲν γὰρ συγγράφειν ἔστι πρὸς ἀλήθειαν, ποιεῖν δὲ πρὸς μύθους· ὁ δ' ἐκατέρας τέχνης τοὺς ὅρους συγχέων, οὔτε τοῦ μέτρου φυλάττει τὴν χάριν, οὔτε τῆς συγγραφῆς τάληθές συνετήρησε, καὶ²⁰ πολλῶν μὲν ἄν τις αὐτὸν αἰτιάσαιτο, μάλιστα δὲ ὧν περὶ Κανδαύλην μεμυθολόγηκεν· οἷα γὰρ διεξέρχεται· Κανδαύλης, φησὶν, Ἡρακλείους προῆλθε, καὶ γεγωνὶς ἐραστικῆς τῆς αὐτοῦ γυναικὸς, θεατὴν ἐποιεῖτο τὸν Γύγην, καὶ παραλαβὼν οἶκαδε, κατοπιν μὲν αὐτὸν τῆς θύρας²⁵ κατέστησε, θεατὴν δὲ ἐκεῖθεν παρασκευάζει τῆς συνοίκου· ἢ δὲ συνειῶσα τῆς θεᾶς, ἀγανακτεῖ μὲν, τὴν δὲ ἔω προσμείνασα μετακαλεῖται τὸν Γύγην, καὶ δυοῖν αὐτῷ προὔθηκεν αἴρεσιν, ἢ κτεῖναι Κανδαύλην, ἢ κατοκνοῦντα τοῦτο παθεῖν. ἐλομένου δὲ περιεῖναι τοῦ Γύγου πίπτει τε³⁰ Κανδαύλης, καὶ φόνου μισθὸς ὁ τῆς γυναικὸς δίδεται

¹ Cod. ὄλων.

γάμος καὶ ἃ μὲν φθέγγεται τὰδε πάρεστι δὲ ἐκ τῶν
 ἐφεξῆς ἐξελέγξαι. Κανδαύλης Ἡρακλέους προῆλθε ποῖα
 τοῦ γένους ἐπαγόμενος σύμβολα; Ἡρακλεῖ μὲν γὰρ πρὸς
 ἀρετὴν ἢ σπουδῇ, καὶ τὰ πεπραγμένα τὴν Ἑλλάδα διέ-
 8 σωξε, Κανδαύλης δὲ πρὸς μόνας ἑώρα τὰς ἡδονάς. πῶς
 οὖν ἀπόγονος αὐτῷ γεγονώς τὸ γένος ἐψεύδετο; πῶς δὲ
 Κανδαύλης ἤρα τῆς ἑαυτοῦ γυναικός; ἢ γὰρ οὐ σύνοι-
 κος, ἢ συνῶν οὐκ ἐπόθησεν· ὁμιλῖαι γὰρ διαλύουσιν ἔρω-
 τας, καὶ πόθου πείρα διακόπτεται γάμῳ· πῶς δὲ τὸν
 10 Γύγην οἶκοι παρέλαβε; μετὰ μὲν γὰρ φυλακῆς τὰ βα-
 σίλεια, πλήρη δὲ τῶν φρουρούντων ἀπανταχοῦ, ὥστε πρὶν
 ἄγειν, ὑπῆρχεν ἔλκεσθαι, καὶ τὸ σόφισμα πρὶν ἰδεῖν
 διελύετο· ποῖ δὲ τῶν οἰκῶν ἰδεῖν παρεστήσατο; νῆ Δία
 τῆς θύρας κατόπιν· οὐκοῦν ἐλάνθανε μὲν, οὐ τεθείαται
 15 δὲ· τὸ γὰρ ἑτέροις ἀποκρυπτόμενον αὐτὸ πρῶτον διέλαθε·
 πῶς δὲ τὴν γυναῖκα γυμνουμένην τεθείαται; γυμνοῦσθαι
 Λυδοῖς οὐκ ἐτύγγανε νόμος, οὐδὲ τοὺς ἄνδρας ἔξω προ-
 καλύμματος γίνεσθαι, μήτοιγε δὴ καὶ γυναῖκας· τί δὲ
 ἔγυμνοῦτο καθάπαξ εἰς ὕπνον ἐπειγομένη γυνή; γυναι-
 20 κες μὲν γὰρ, αἷς πόρος ἐκ τῆς εὐνῆς, καὶ ἀπογυμνωθεῖεν
 πρὸς ἄνδρας, εἰς ἔρωτα τοὺς θεατὰς βιαζόμενας· αἷς δὲ
 ὁμιλῖαι μετὰ τοῦ σωφρονεῖν, ἀπογυμνοῦσθαι τοῖς συν-
 οῦσιν οὐ κρίνουσι. Πῶς οὖν ἐθεάσατο παρῶν τὴν μηδὲ
 τὴν ἀρχὴν προαιρουμένην γυμνοῦσθαι; τί δὲ ἡ γυνὴ με-
 25 τεπέμπετο Γύγην, καὶ γάμου προῦθηκεν αἴρεσιν, οὐ τὴν
 θέαν οὐκ ἤνεγκε, καὶ τιμᾶ σύνοικον, ὃν θεατὴν ἔχειν
 ἀπώκνησε; πῶς δὲ βασιλείαν τὴν Λυδῶν ἐπηγγέλλετο;
 βασιλείας αἰροῦνται δῆμοι καὶ πόλεις· νῦν δὲ οὐκ οἶδα,
 πῶς Ἡροδότῳ δοκοῦν αἰρεῖται βασιλέα γυνή, καὶ φιλο-
 30 τιμεῖται τύχην, ἣν ὄλον οὐκ ἐποίει στρατόπεδον. Ταῦτα
 καὶ τὰ τοιαῦτα λέγειν μὲν οὐ προσῆκεν Ἡροδότῳ· φή-
 σαντι δὲ ἀπιστεῖν καταλείπεται.

4. Ἀνασκευὴ ὅτι οὐκ εἰκότα τὰ κατὰ
Πενθεσίλειαν.

Ἔρως καὶ πόλεμος κατηγορεῖν με παρασκευάζει τῶν ποιητῶν οἷς γὰρ μῖξαι σπουδάζουσιν, ἃ μὴ μίγνυσθαι πέφυκε, τούτοις τὴν ποιήσιν ἐναντίαν δεικνύουσιν. ἕκα- 5
τέρῳ μὲν οὖν ὑπάρχει κατηγορουμένῳ καὶ πόθος καὶ πό-
λεμος, εἰ δὲ θατέρῳ μόνῳ λογοποιούντες ἐφαινότο,
ὑπῆρχε τὴν κατηγορίαν ἐν μέρει ποιήσασθαι, νῦν δὲ ἄμ-
φω τὰς αἰτίας συνάπτοντες ἐπ' ἄμφοτέρῳ καὶ τὴν κρί-
σιν ὑφέξουσιν. Οἷα γὰρ εἰς Ἀχιλλεῖα τὸν τῶν ἡρώων κρά- 10
τιστον ἔφρασαν· Ἀμαζόννας εἶχε συμμάχους ἢ Τροία· καὶ
γυναῖκες ἀπειπόντων ἀνδρῶν ἠγωνίζοντο· τῆς δὲ φύσεως
ἐξελεγχομένης τοῖς ἔργοις, τὸ στρατεύμα μετὰ τῆς οὐ-
σης στρατηγοῦ διεφθείρετο, καὶ πρώτη τὴν φύσιν ἐξη-
λεγξεν ἢ τὴν φύσιν ἐπαιρούσα, καὶ κτείνει μὲν Ἀχιλλ- 15
λεὺς στρατηγοῦσαν οὐ μὴν ἀνεχώρει μὴ νικηθεῖς· ἰάλω
γὰρ τῆς ὥρας ὁ τὴν ῥώμην ἰλῶν, καὶ κειμένην ἐπόθη-
σεν ὁ κείσθαι πεποικῶς, καὶ μόνος Ἀχιλλεὺς ἀριστεύων
ἐν Ἑλλησιν, ἦν ἀνήρηκεν, ἔστεργε καὶ τὴν οἰκίαν κα-
τεμέμφετο νίκην· καὶ μετ' αὐγῶν ἐζήτηε λαβεῖν, ἦν ἀγῶ- 20
νος ἀπέπαυσε. Ταῦτα μῦθος ὁ ποιητῶν, τὰ δ' ἐφε-
ξῆς¹ περιθήσει τὸν ἔλεγχον. Ἀμαζόννας ἐπὶ Τροίαν ἐστρά-
τευσαν· τίς Ἀμαζόννας ἐκόμισε χρόνος; ἢ πόθεν αὐταῖς
ἐπιφέρει τὴν πίστιν ἢ ποιήσις; ἢ τίνος οὔσαι τοῦτο γε-
γόνασι; νῆ Δία προεληλύθασιν Ἄρεος, καὶ πῶς οὐ θεαὶ 25
θεοῦ προερχόμεναι; τὴν γὰρ συγγένειαν ἢ κοινωρία τῆς
φύσεως σημαίνει, οὐ γὰρ οἷς πολεμεῖν ἐδεδύνητο γεγό-
νασιν Ἄρεος, ἀλλ' εἰ προῆλθον ἐξ Ἄρεος, θεαὶ κατε-
στήκασιν· ἠδέως ἂν οὖν πνυθοίμην τῶν ποιητῶν, πότε-
ρον Ἄρης τῶν Ἀμαζόνων πατήρ, ἢ τίς προελήλυθεν ἔτε- 30

1 Pro τὰ δ' ἐφεξῆς, quae ex meis posui, in codice repe-
titur: ταῦτα μῦθος.

ρος· εἰ μὲν γὰρ ἕτερον φήσουσι, πόθεν ἔξουσι τῆς ἀρ-
 στείας τὴν πίστιν· εἰ δὲ ἐξ Ἄρεος δώσουσι, πῶς συνε-
 χῶρει περὶ τὴν μάχην πεσεῖν ὁ πατήρ, παρ' ἣν ἐκράτει
 παραταττόμενος· εἰ μὲν γὰρ ἐξ ἐτέρας ἠλίσκοντο τέ-
 5 χνης μέμψις οὐκ Ἄρεος, εἰ δὲ τῆς Ἄρεος ἠλίσκοντο, πῶς
 μαχομένας Ἄρης οὐκ ἔσωζε· δυοῖν οὖν θάτερον, ἢ πόλε-
 μος ἔργον οὐ γέγονεν Ἄρεος, ἢ τῶν Ἀμαζόνων οὐκ Ἄρης
 πατήρ· ὥσπερ ἢ τὴν φύσιν ἐψεύδετο σώζειν ἀδυνατῶν,
 ἢ τὴν ἐπιστήμην ἐξελέσθαι μὴ βουλευθεῖς· οὔτε γὰρ πα-
 10 τρὸς ἦν συγχωρηῆσαι παθεῖν, οὔτε θεοῦ τινος ἀπορεῖν
 διασώσασθαι· εἰ δὲ δὴ καὶ τὰ μάλιστα προελθεῖν Ἀμα-
 ζόνας αὐτοῦ συγχωρησάμεν, οὐκ ἔχω κατιδεῖν λογιζό-
 μενος, ὅπως γυναῖκες εἰς τὴν ἀνδρῶν εὐψυχίαν προῆλ-
 θον. Ὅροι φύσεως, ὡς ἐγένοντο, μένουσι, καὶ κινεῖν τοὺς
 15 ὅρους οὐκ οἶδεν ὁ χρόνος, ἀλλ' οἷον ἕκαστον προελήλυ-
 θεν, ἔμεινε κατηγόρημα φύσεως, εἰ μένειν οὐκ οἶδεν,
 ὅπως ἄρα τὰ πρῶτα παρήγαγε· γυναῖκας γὰρ ἰδρῦσθαι
 μὲν ἐν τοῖς οἴκοις νόμος, ἀνδρας δὲ πρὸς μάχας ἄγειν
 ὁ βίος ἐπίσταται, νῦν δὲ οὐκ οἶδ', ὅ τι παθῶν ὁ τὰς
 20 Ἀμαζόνας ποιῶν πολέμῳ δίδωσιν, ἅς οἴκοι ἔδει συγκρού-
 πτεσθαι, καὶ πρὸς ἀγῶνας ὅπλων ἀνέστησεν, ἅς ἠλλω-
 τρίωσέ τῶν κινδύνων ἢ φύσις, καὶ τὸ σχῆμα δοκεῖ πρὸς
 τὰς πράξεις ἀρκεῖν, καὶ παρασκευάσαι ἀνδράσιν εοικέναι,
 ὡς ἀνδρας κρατεῖν ὑπελάμβανε καὶ τῇ δοκῆσει μετρεῖν
 25 τὴν παράταξιν· ἀλλὰ τὸ μέτρον ὁ τῶν ὅπλων ἀγῶν ἐξ-
 ἐλέγχει ψευδόμενον· ἀνδρας μὲν γὰρ ἔσχεν ὅσον ὀπλῖσαι,
 ἐξελέγχει δὲ γυναῖκας γενομένας ὅσον ἐργάσασθαι, καὶ
 τὸ δοκεῖν τῷ πεσεῖν διεφθείρετο· καὶ τὸ δὴ τῆς σκευῆς
 ἀπιστότερον εἰς συμμαχίας ἄγει τῆς Τροίας, ἣν σώζειν
 30 οὐκ ἔσχεν Ἐκτωρ, οὐ Σαρπηδῶν, ἀνδρῶν ἐλπίδες ἐπέλι-
 πον, καὶ θρασύτης γυναικῶν καταλάμβανε, καὶ οἱ Διὸς
 μὲν πεπτώκασιν, Ἄρεος δὲ θυγατέρες ἐν ἐλπίδι περιέσε-
 σθαι, καὶ δι' ἀμφοτέρα γυναικῶν ἀνδρες ἀπελιμπάνον-

το, καὶ τεκόντων θεῶν καὶ γενομένων ἀνδρῶν εἰ μὲν οὖν ἐπὶ μάχης καὶ μέτρον ἔσται καὶ τελευτῆς, οὐχ οὕτως ὁ μῦθος ὑπαιτίος, καίπερ αἰτίας τυχῶν ἐπ' ἀμφοτέροις· νῦν δὲ πᾶσαν ἐλέγχει τερατευομένην τὴν ποιήσιν ἔρωσι ἐν ὅπλοις καὶ θάνατος φανείσ. τί γὰρ δήποτε μαχομένην δ μὲν ἀνήρει, ἔπειτα δὲ κειμένην ἐξήτει; τί δὲ τὸ ποιῶν ἔρωτι γένεσιν; ἀγῶνες ἔρωτας φύειν οὐκ ἴσασιν, ἀρετῆ² δὲ ἰδίας ἡδονὰς πολιτεύεται· εἰ μὲν οὖν τὰς μάχας πό- νου χωρὶς καὶ κινδύνου κατ' ἐξουσίαν ἔφερον ἄνθρωποι, καὶ τέρπειν ἦδει τῶν ὅπλων τὰ δειμάτα, συγχωροῦμεν ἔρω- 10 τας καὶ κινδύνους καθίστασθαι· εἰ δὲ παρ' οἷς φόβος, οὐ προῆλθεν ὁ πόθος, πῶς ποθεῖν Ἀχιλλεὺς ἠναγκάζετο, πρὸς ὅπλα τὸν νοῦν ἀποβλέπων οὐχ ἡδονᾶς; ποῖ δὲ φανείσαν οἶδε τὴν Πενθεσίλειαν; ὅπλα μαχομένην ἀ- πέκρηψε, καὶ κειμένην κάλλος ἀπέλιπεν. Ἐκατέρα τῶν πό- 15 θων αἰτία κατέλιπεν, ἡ θεὰ καὶ κάλλος· τί δὲ τὴν Ἀχιλ- λέως εὐψυχίαν ἐλέγχουσιν, εἰ σμικρὸς οὗτος ἦν πρὸς τοὺς ἔρω- τας, ὅς πρὸς ἀγῶνας ἦν εὐψυχότατος; τίς δὲ ὁ τοῦ πόθου καθειστήκει καιρὸς; ἀφείς τὰ ὅπλα πρὸς τὴν κειμένην ἀπέβλεπε, ἠλίσκετο γοῦν τῆς μάχης ἡμεληκῶς, πῶς δὲ 20 οὐκ ἐγκαλύπτεσθαι παρῆν Ἀχιλλεῖ, τοὺς μὲν ἄλλους ὁρῶν- τι πρὸς ἀγῶνας μάχης πονοῦντας, αὐτὸν δὲ βλέπειν πρὸς ἡδονὰς καὶ ταῦτα κειμένην; τίς δὲ ἦν ὄνησις πεπτωκυίας ἐραῖν; ἔρωσι ὅπου τυχεῖν ἐλπίζει καὶ γίνεσθαι, τὸ δὲ μηδὲ πέρασ ἐν τελευτῇ προσδοκᾶν, τοῦτο τὴν ἀρχὴν οὐκ εἶα 25 ποθεῖν, ὥστ' εἰ δραῖν οὐκ ἐδόκει τυχεῖν, οὐκ ἐσκόπει πο- θεῖν, ἀλλ' ἐπέλιπε μετὰ τῆς ἐλπίδος ὁ πόθος. Οὐδέτερα μὲν ποιητὰς ἠξιοῦν μυθολογεῖν, μάλιστα δὲ ταῦτα, δι- ὦν ἐροῦντες οὐδὲν ὄντας ἐλέγχονται.

² Cod. ἀρετῆ δι ἰδ. ἡδονῆς.

Cap. VI.

1. Κατασκευή, ὅτι εἰκότα¹ τὰ κατὰ τὴν κρίσιν τῶν Ἀχιλλέως ὀπλων.

Εἰ μὲν ἐφ' ἐνὶ ποιηταὶ τὸν τῶν ἀνθρώπων εὖ πεποιή-
 κασι βίον, ἀπαξ συνερούοντας² αὐτοῖς ἐχρῆν ἀπαλλάττεσθαι,
 5 νῦν δὲ πανταχοῦ τῆς ποιήσεως εὖ ποιούντων καὶ ἡμᾶς
 πανταχοῦ συνερούοντας προσήκον ὀφθῆναι. οἷα γὰρ περὶ
 τῆς Ἀχιλλέωςσκευῆς φιλοσοφοῦσιν, ἀντεροῦσί τινες³ ἐπει-
 δῆ, φησιν, εἰς Τροίαν ἀφικόμενος Ἀχιλλεὺς πέπτωκε, τί
 τοῦτο πρὸς θεῶν ἄλογον; οὐχ ἅπαντες, οἱ θεῶν συνε-
 10 στρατεύσαντο παῖδες, καὶ περὶ τὴν Τροίαν ἐλθόντες πεπτώ-
 κασιν; οὐ Σαρπηδῶν ὁ Διός; οὐκ Ἀσκάλαφος Ἄρεος;
 οὐ Ποσειδῶνος γενόμενος Κύννος; εἰ δὲ θεῶν πλείστοι
 γεγόνασι παῖδες, καὶ παρελθόντες πεπτώκασι, τὴν αὐτὴν
 ὑπέστη τελευτήν Ἀχιλλεύς. ὧν γὰρ εἶχε τὸ γένος, ὑπέστη
 15 τὴν τελευτήν· πεπτωκότες δὲ Ἀχιλλέως περὶ τὴν Τροίαν,
 τί ποτε ἔδει τοὺς Ἀχαιοὺς διαπράξασθαι; νῆ Δία πε-
 ριορᾶν, ἀλλ' ἄλογον, αὐτοὺς μὲν ἐξ αὐτοῦ περιόντος³
 σωθῆναι, πεπτωκότες δὲ μὴ τὴν ἴσην ἐξενέγκασθαι χά-
 ριν, οὐκοῦν ἐχρῆν ἀνασώσασθαι κείμενον⁴ καὶ δεήσαν
 20 Ἑλλήσιν Αἴας τε καὶ Ὀδυσσεὺς τὴν τοῦ κείμενου κοιμι-
 δὴν ἐποίησαντο, καὶ μάλα εἰκότως, οἱ γὰρ Ἀχιλλεὶ κατὰ
 γένος καὶ κατὰ φιλίαν προσήκοντες, οὗτοι διέσωζον κεί-
 μενον. Ἐκκλησιάζων δεινὸς ἦν Ἀχιλλεύς· ὁ μετ' ἐκείνον
 ἦν Ὀδυσσεὺς, μαχόμενος ἦν Ἀχιλλεὺς ὑπὲρ ἅπαντας, καὶ

4 Idem thema tractavit Libanius p. 884. ed. Reisk. 2 Cod. συναιροῦντας, sed ai erasum, scripsi συνερούοντας. etiam paullo post cod. συναιροῦντας eraso ai. Dem. Lept. p. 503. τοὺς δὲ συνερούοντας νόμῳ — αὐτοῖς τοῖς ὑπάρχουσι νόμοις δεῖ πειθομένους φαίνεσθαι. Cod. Σ. Bekk. συναιροῦντας. Pausan. VII. 13. 2. τὴν δὲ ἐκ Ῥώμης παρουσίαν τῶν ἀνδρῶν προερούοντας μένειν. Angel. προαιροῦντας. cfr. epist. crit. p. 14. 3 Cod. περιόντας et πεπτωκότες.

τάγε δεύτερα φιλοτιμία τῷ Αἴαντι. οἱ τοίνυν Ἀχιλλέως
 τὰς ἀρετὰς διελόμενοι ἄμφω κείμενον ἀνεσώζοντο. οὐ
 γὰρ ἦν ἐν ἐνὶ κατιδεῖν, ὅσα μόνος Ἀχιλλεύς ἐκέκτητο
 πρότερον. διὸ δυοῖν ἐδέησεν ἀριστείων, Ἀχιλλέα διασώ-
 ζεσθαι κείμενον· σεσωκότων δ' ἀμφοτέρων τὸν Ἀχιλ- 5
 λέα, τί πατε ἔδει τὴν μητέρα ποιεῖν; νῆ Δία τῶν σεσωκό-
 των ὑπεριδεῖν; ἀλλ' ἄτοπον τοὺς μὲν ὀλίγον ἐκείνῳ προσ-
 ῆκοντας μὴ περιιδεῖν ἀνηρημένον καὶ κείμενον. μητέρα
 δὲ τὴν καθάπαξ προσήκουσαν ἐν τοῖς ἀντιπάλοις ἔασα
 τὸν παρ' αὐτῆς· οὐκοῦν ἔδει χάριν ἀποδοῦναι τοῖς σώσα- 10
 σιν· τοῦτο τοίνυν ἡ Θέτις εἰργάσατο, καὶ τοῖς κεκομικό-
 σι τὴν τοῦ σωθέντος παρετίθει σκευήν. εἰς ἔριν οἱ
 λαχόντες κατέστησαν· καὶ μάλα δικαίως, τὰ γὰρ μεγάλα
 πρὸς κτῆσιν εἰς ἔριν ἀμφισβητήσιμα. διὸ περὶ τῆς σκευῆς
 ἐρίζοντες ἄμφω δικαστὰς τοὺς Ἀτρεΐδας πεποιήνται. ὧν 15
 γὰρ τὴν ἡγεμονίαν ἐποιούντο μαχόμενοι, τούτων τὴν κρι-
 σιν ἐρίζοντες ἐπελέγοντο· ὅθεν κρίνειν μὲν αὐτοὺς τοὺς
 Ἀτρεΐδας αἰτοῦσι, νικᾷ δὲ Ὀδυσσεὺς κρινόμενος Αἴαντα
 προσηκόντως, καὶ τῇ τέχνῃ διαπραττόμενος πρὸς φορα-
 ῶσπερ γὰρ, εἰ δὲ ὄπλων ἦν ἀγὼν, Αἴας ἐκράτει παρατατ- 20
 τόμενος, οὕτως ἐπειδὴ λόγων ὑπῆρχε σπουδῆ, τὸ κρατεῖν
 Ὀδυσσεῖ κατελείπετο. περὶ ἃ γὰρ τις ἀσχεῖ, περὶ ταῦτα
 καὶ κατορθοῖ· νικῶντος δὲ Ὀδυσσεὺς, Αἴας πρὸς τὴν
 ἦτταν χαλεπαίνειν ἠνάγκασται, οὐ γὰρ ὄπλων ἀφαίρεσιν,
 ἀλλὰ γένους ἐνόμιζε, καὶ τὴν Ἀχιλλέως ἀφελίσθαι συγ- 25
 γένειαν ᾗτετα περιηρημένον τὴν ἐκείνου σκευήν. διὸ δυσχε-
 ραίνων ἀναίρειν ἐπιχειρεῖ τοὺς Ἀτρεΐδας. εἶτα ἐγχειρῶν
 ἴμαρτεν· Ἀθηναῖς οἶμαι τὸ σπούδασμα, καὶ γὰρ ἦν ἄλο-
 γον, κινδυνεύοντα μὲν ἐν μάχῃ παρελέσθαι τῶν Τρώων,
 ἀνγχωρῆσαι δὲ δι' ἐνὸς τῶν Ἑλλήνων πεσεῖν. ὧν γὰρ 30
 εἶργεν ἐν πολέμῳ τὸν φόνον, τούτων ἐφρούρει στασιαζόν-
 των τὸν βίον. ὅθεν Ἀθηναῖ σφάλλει τῶν κρατούντων τὸν
 Αἴαντα· διαμαρτῶν δὲ Αἴας τῆς ἐγχειρίσεως ἑαυτὸν δια-

χειρίαστο. τί γάρ, εἰπέ μοι, ἀράττειν ἔχρη; αἰτομολεῖν
 εἰς τοὺς Τρῶας; ἀλλ' ἰδεδίαι τῶν ἀνηρημένων τὰ γένη·
 μένουν παρ' Ἑλλήσιν; ἀλλ' ἔγελᾶτο μένων ἐν τοῖς ἑαυτοῦ.
 παρὰ τὸν Τελαμῶνα χωρεῖν; ποῖον ἀρεστείας ἐπιφερόμενος
 5 σύμβολον; οὐκοῦν ἔδει τεθνᾶναι, καὶ πρὸς τὴν ἀνείρεσιν
 Αἴαντος τὸ παρ' Ἐκτορος ὑπηρέτησε ξίφος, καὶ μάλα εἰκό-
 τως, ὅπως ὡς ἂν ἐν πολέμῳ πεπτωκὸς τῆς ⁴ ἐκ τῆς μάχης
 ἀλίσκοιτο· ταῦτα καὶ λέγειν ἔδει τοὺς ποιητὰς καὶ εἰποῦσι
 προστίθεσθαι.

10 2. Κατασκευὴ ὅτι εἰκότα τὰ κατὰ Νάρκισσον.

Φθέγγονται μὲν οἱ ποιηταὶ τὰ Μουσῶν, καὶ παρ'
 ἐκείνων ὅτι ἂν διεξέλθωσι φέρουσι· καὶ δεῖ βουλὰς οἰ-
 κίας νομίσαι Μουσῶν, ἃ ποιηταὶ κατεμέτρησαν, ὥστε
 τοῖς ἀπιστοῦσι καταλείπεται κίνδυνος. οὐ γὰρ ποιηταῖς
 15 ἀνταρεῖν, ἀλλ' αὐταῖς ἀναγκάζονται Μούσαις· καὶ πολλῶν
 μὲν πάρεστι τοὺς ποιητὰς ἄγασθαι, ² μάλιστα δὲ ὧν
 φιλοσοφοῦσιν εἰς Νάρκισσον. οἷα γὰρ εἰπόντων ἀντε-
 ρεῖν τινες τετολήμασσι Νάρκισσός, φασί, μειράκιον γέ-
 γονε. τί τούτου πρὸς θεῶν ἀπιστον; οὐ πρεσβυτάτη τῶν
 20 ἀνθρώπων γένεσις, ἢ τὰ ἀνθῶν προῆλθε βλαστήματα,
 πρὸς ἀνθρώπων τῆ γὰρ τὰ δι' ἀνθρώπους γενόμενα. δι'
 ὧν τοίνυν ἢ γῆ πάντα βλαστήματα πρὸς τὴν ἀνθρώπων
 προενήνοχεν ὄνησιν, μειράκιόν τι νερόμισται Νάρκισσος,
 ἐξ οὗ προῆλθεν ἄνθος ὁμώνυμον, καὶ τὸ παρασχὸν τὴν
 25 γονὴν καταβάλλει τὴν ὄνησιν· γεγονὼς τοίνυν ὁ νέος
 διαπρεπῆς τὴν ὕψιν, εἰς τὸν οἰκαῖον προελήλυθε πόθον.
 ᾧ γὰρ ἀνθρωποὶ ποθεῖν ἑτέρους ἐπαίρονται, τούτῳ Νάρ-
 κισσος ποθεῖν ἑαυτὸν ἠναγκάζετο, καὶ κάλλος οἰκαῖον
 ἦγαγεν ἔρωτα, ὡς ἑτέρους κεκίνηκε, καὶ τοιοῦτο μᾶλλον

⁴ τῆς sc. ἀναιρέσεως, ἐτ ἀλίσκοιτο i. q. ἔρωτο.

¹ Cod. ἄγασθαι.

οἰκείας ὄψεως ἔραῖν πιθανώτερον, ὅσον τὰ μὲν ἑαυτῶν ἀκριβέστερον ἔγνωμεν, ἃ δὲ μὴ πρόσεστι μόνον εἰκάζομεν ὥστε εἰ τὸ μᾶλλον εἰδέναι πλέον παρασκευάζει ποθεῖν, οἰκείας ὄψεως ἐτοιμότερον ἔρωσ ἐγγίνεται, καὶ μᾶλλον παραλόγον ἐραστῆς ἑτέρου φανείς, ἢ μορφῆς⁵ οἰκείας ἐαλωκώς, ὥστε ἢ τὴν ὥραν ἀναιρητέον τοῦ νέου, ἢ τιθεμένου συγχωρητέον τῷ πόθῳ· ἔρων δὲ ἑαυτοῦ καὶ τὴν οἰκείαν ὥραν πόθου δεξάμενος εὖρεσιν, ὅθεν ἐπόθει, παρὰ τοῦτον ἠπείγετο· τῆς γοῦν ἐν ὕδασιν ἰδέας ἀλούς, ἐπὶ τῶν ὑδάτων τὸ φαινόμενον ἔστεργεν. Οἶδα τοίνυν,¹⁰ ὅτι τινὲς ἀντεροῦσιν, ὡς οὐχ οἶόν τε εἶναι, σκιᾶς ἐρασθῆναι τὸν νέον, ἐγὼ δὲ, ὅσον ἔραῖν τις αὐτὸν συγχωρήσειε, τοσοῦτον ἂν φαίην ἀμαρτάνειν εἰς κρίσιν. ἔρωσ γὰρ, περὶ ὃ ποθεῖ, κρίνειν οὐκ ἔγνωκεν· αἱ γὰρ ὀπωσοῦν ἐπιθυμῖαι τὸ κρίνειν τοῖς ἐπιθυμοῦσιν οὐ καταλείπουσιν.¹⁵ τοσοῦτῳ δὲ μᾶλλον ἀφαιρεῖται τὴν κρίσιν, ὅση καὶ μείζον παντὸς γέγονεν ἔρωτος· ἴδη δὲ καὶ πολλοὶ σωματικῶν αἰσθητῶν ἐρασταὶ καθεστήκασι· κάλλους μὲν ἔρωσ προέρχεται, ὃ δὲ μὴ καλὸν εἶδέ τις, τοῦτο δι' ἔρωτος ἔκρινεν ἄριστον. ὅθεν οὐδὲν ἀπεικός, οὐδὲ Νάρκισσον²⁰ ἐμπεσόντα εἰς ἔρωτα τὴν σκιάν τιμᾶν ὡς ἐρώμενον· αἰεὶ γὰρ τι μείζον ὁ πόθος οἷς ποθεῖ περιτιθήσιν· οὐκοῦν οὐδὲν ἀπεικός, οὐδὲ Νάρκισσον ποθεῖν τὸ τῆς οἰκείας ὄψεως εἰδῶλον· σφαλῆς δὲ τὰ πρῶτα τὴν δόξαν, εἰκότως ἀμαρτάνει τὰ δεύτερα, καὶ τοῖς ὕδασιν ἐπαφῆκεν αὐτὸν,²⁵ ὥσπερ τι ληψόμενον πεσόντα δὲ διαδέχεται θάνατος· οὐ γὰρ ἔστιν, οὐκ ἔστιν παραλόγου πόθου πέρασ ἐξω κινδύνων εὐρεῖν πεσόντος δὲ τοῦ νέου παρὰ τὰ νάματα προῆλθεν ἄνθος, ὃ τὴν ἐκ τοῦ νέου δέχεται κλήσιν· καὶ ταῦτα ποιητῶν ἄγαμαι μάλιστα, προσηγορίας εἶναι τῶν ἀνθρώπων φιλοσοφούντων τοῖς ἀνθεσιν; ὧν γὰρ αἱ κλήσεις, τούτων αἱ γενέσεις νομίζονται· ταῦτα καὶ τὰ τοιαῦτα καὶ λέγειν ἴδει τοὺς ποιητὰς καὶ εἰποῦσι προετίθεσθαι.

3. Κατασκευῆ, ὅτι εἰκότα τὰ κατὰ Δανάην.

Ἐπὶ πολλῶν ἂν τις ἐπαινέσαι τοὺς ποιητὰς μηδὲν συγχωροῦντας τοῖς ἐπαινουμένοις λαθεῖν, μάλιστα δὲ ὧν περὶ Δανάην ἐφιλοσόφησαν· τὰ γὰρ τοιαῦτα περὶ τῶν ἡμιθέων ἔρεῖν, ὧν ἡ γένεσις πιστοῦται τὸν βίον, ἐκ τῆς ὁμιλίας σημαίνουσιν· οἷα γὰρ περὶ Δανάης ἐροῦσιν· ὁ Ζεὺς, φασί, τῇ Δανάῃ συνῆλθε, τί τοῦτο γέγονεν ἄπιστον; οὐχ ἅπαντες οἱ θεοὶ γυναιξὶν ἐπλησίαζον; Τυροὶ Ποσειδῶν, Κρόνος Νεφέλη· δι' ὧν οὖν ἕτεραι τοῖς θεοῖς ἐπλησίαζον, καὶ τὸ Δανάης κατεφάνη πιστὸν, εἰς ἱμιλίαν συνιούσης Διὶ· καίτοι ἔγωγε ἠδέως ἂν ἔροιμην τοὺς ἀντεροῦντας τοῖς ποιηταῖς, ὅθεν ἀνθρώπων ἀρετὴ προελήλυθεν, ἢ δηλονότι παρὰ θεῶν· οἷς τοίνυν ἀρετὰς ἀνθρώποις οἱ κρείττους δεδώκασιν, οἱ θεῶν γάμοι, τὴν διὰ τῶν ἀρετῶν φέρουσι πίστιν· οὐδὲ γὰρ ἀνθρώποι τῆς ἀρετῆς μετελαμβάνον μὴ παρ' ἑτέρων αὐτοῖς γεγονότων θεῶν, καὶ οἷς τὴν συγγένειαν αἱ κοινωναὶ τῶν ἀρετῶν ἐπιφέρουσι, παῖδες εἰκότως δοκοῦσι θεῶν οἱ τὰ θεῶν κομιζόμενοι, καὶ πλησιάζων ὁ Ζεὺς γυναικὶ ἕτερος ἐδόκει, παρ' ὃ προσελήλυθεν. οὐ γὰρ οἷόν τε θεοὺς ἀνθρώποις ὃ γεγόνασι φαίνεσθαι· διόπερ εἰς ἄλλην πλησιάζοντες μεταπίπτουσιν ὄψιν, καὶ μεταβαλὼν τὴν θέαν ὁ Ζεὺς ἐπὶ τῆς Δανάης ἐδόκει χρυσὸς, καὶ μάλα δικαίως· οὔτε γὰρ χρυσοῦ πρὸς βίον σεμνότερον, οὔτε τοῦ Διὸς ἐν θεοῖς δυνατώτερον, ὅθεν εἰς σεμνὸν μετεβάλλετο ποθῶν, αὐτὸς τῶν θεῶν γεγεννημένος σεμνότερος, καὶ τὴν αὐτοῦ φύσιν ἐκ τῆς τοῦ χρυσοῦ κατεμήνυσε θεάς· χρυσὸς δὲ ὁ Ζεὺς εἶναι δοκῶν τῇ κόρῃ τὴν ὁμιλίαν εἰργάσατο, ῥᾶστα γὰρ οὕτως καὶ τὴν κόρην προσήγετο, καὶ τὴν ἡδονὴν ἐξεπλήρου· ἢ δὲ προχείρως ἑαυτὴν εἰς ὑποδοχὴν τοῦ χρυσοῦ σχηματίζουσα τὴν ὁμιλίαν ἐπλήρου Διὸς. Συγγεγονότος δὲ τῇ Δανάῃ Διὸς Περσεὺς ἐξ ἁμφοῖν προελήλυθεν, οὐδὲν γὰρ τῶν

θεῶν ἄγονον, οὐδ' ἔξω γονῆς ἃ συνάπτεται. κρείττωσιν,
 ὅθεν χρυσὸς κατεφαίνεται καὶ φανεῖς ἐπλησίαζε, καὶ πλη-
 σιάζων κατεφάνη πατήρ· τεκούσης δὲ τῆς παιδὸς παρα-
 λόγως, Ἀκρίσιος ὁ πατήρ ἐχαλέπαινε· φέρουσι γὰρ ταῖς
 κόραις αἱ πατέρων ὁμιλίας χωρὶς τῶν τεκόντων ἀγα- 5
 νάκτησιν, διὸ τὴν ὁμιλίαν ἔξω τῆς αὐτοῦ γεγονυῖαν βου-
 λῆς ὁ πατήρ ἐδυσχέραινε, καὶ τὸ πρᾶγμα φθορὰν Ἀκρί-
 σιος ἔκρινεν, ἄγνοῶν τὰ Διὸς, καὶ ὡς ἐκ Διὸς κατεφαί-
 νετο πρόγονος, ἄγνοια δ' ἐτίθει τῷ πατρὶ τὴν κόρη
 συγγνώμονα· διόπερ Ἀκρίσιος ἄγνοῶν, καὶ παραλόγως 10
 διεφθάρθαι τὴν κόρην οἰόμενος παραλογωτέρα κολάζειν
 προήρητο δίκη. οἶαι γὰρ αἱ τῶν ἡδικημένων ὄργαι, τοι-
 αῦται τοῖς ἀγανακτοῦσιν ἐπινοοῦνται τιμωρίαι, διόπερ
 Ἀκρίσιος ἐπὶ παραλόγῳ τῷ γάμῳ παραλογωτέραν ἐφεῦρε
 τὴν δίκην· ἐπλησίαζε χρυσὸς τῇ παιδί· τὸ γεγεννημένον 15
 παράλογον· παῖς ἐκ πατρὸς ἐπὶ κιβωτοῦ κατὰ θάλατταν
 ἐτίθετο· τοῦτο τῆς δίκης παραλογώτερον· ἐπὶ παραλόγῳ
 πάθει παραλογωτέραν ἐπήγε τὴν κόλασιν, οἷς γὰρ ἡ παῖς
 οὐ διετήρει τὸ σῶφρον, ὁ πατήρ οὐκ ἐτήρει τὸν πάθον,
 καὶ παράλογος ἡδονὴ δόξασα πατέρα κολάζειν ἐπήγαγεν 20
 ἕκτοπα· ὅθεν οὔτε παῖς διέμεινε σῶφρων οἷς ἐνόμιζεν,
 οὔτε πατήρ ἐδόκει τέκνον, οἷς ἐχαλέπαινε. ἀλλ' ἡ μὲν
 ἐπὶ τῆς ἡδονῆς ἀνήρει τὸ σῶφρον. ὁ δὲ ἐπὶ τῆς δίκης
 ἡδίκηε τὴν φύσιν, καὶ δι' ἀλλήλων ἄμφω τὸ δέον ἐψεύ-
 δοντο, καὶ παῖς καὶ πατήρ· ἐψεύδετο γὰρ εἶναι παρ- 25
 θένος ἡ παῖς, ἐψεύδετο δὲ καὶ τὸ δοκεῖν εὐνοῦς εἶναι
 πατήρ· οὕτως ὁ τεκῶν ἀνεῖλε τὴν εὐνοίαν, ὡς ἡ κόρη τὸ
 σῶφρον· ἡ δὲ παῖς ἐπὶ κιβωτοῦ φερομένη κατὰ θάλατ-
 ταν σώζεται. Τεθαύμακα Λία, καθίσταται γὰρ πατήρ
 τῆς παιδὸς ὁ τοῦ ταῦτα παθεῖν τὴν αἰτίαν καταβαλὼν, 30
 καὶ δὴ ἐξέρχεται μὲν ἀβλαβῆς, παράγεται δὲ ὁ Περσεὺς
 ἔλεγχος τῆς αὐτοῦ γονῆς καταστάς· οἷς γὰρ μεῖζόν τι
 τῶν ἄλλων ὁ Ζεὺς, τούτοις ὁ Περσεὺς παντὸς εἰς ῥώμην

προσῆλθεν ἐπικρατέστερος, καὶ τὸν ἀγῶνα πρὸς Γοργόνας ἀνῆρηται, πάντα τῆς τύχης κομιζούσης παράλογα, καὶ γάμον πατρὸς καὶ σωτηρίαν μητρὸς καὶ παιδὸς ἀγῶνα τοῖς πολλοῖς ἀποκρύπτοντα πρὸς ταῦτα μή μοι κατη-
 5 γόροι τῶν ποιητῶν, οὐ γὰρ ἄξιον αἰτιῶσθαι τέχνην, ἢ ταῖς παραλόγοις τῶν θεῶν ἰσχυρὴν ἐπιστέσατο.

4. Κατασκευὴ ὅτι εἰκότα τὰ κατὰ Πασιφάην.

Ἐπὶ πολλοῖς ἑτέροις ἐπαιέσας τοὺς ποιητὰς ἐπὶ τοῖς παροῦσιν ἐθαύμασα, τὸ γὰρ ἐπὶ παντὸς οὕτω φιλοσο-
 10 φεῖν, ὡς μηδαμοῦ τὴν αὐτῶν ποιήσιν ἔξω καταλείπεσθαι θαύματος, πῶς οὐ βεβαιοῖ τῶν ποιητῶν τὸν ἔπαινον ὁ περὶ τὰ δευτέρα καταβαλλόμενος¹ λόγος, οἷς γὰρ τὸ φθάσαν ὁμολογεῖ τοῖς ἑξῆς, βεβαιοῖ τὴν ἐφ' ἑκάτερα πίστιν, καὶ πολλὰ μὲν τις αὐτῶν αἰρεῖται θαυμάσαι,
 15 μάλιστα δ' ἅ περὶ τῆς Πασιφάης ἐφιλοσόφησαν. Πασιφάην φασὶν ἠλίου γενέσθαι, τί τοῦτο ἄπιστον, πρὸς θεῶν, οὐχ ἠλίος κοινὸς ἀπάντων κατέστη πατήρ; οὐ πᾶν εἴ τι γέγονεν ἠλίου προσῆλθεν; εἰ δὴ κοινὴν τοῖς οὐ-
 20 σιν ἠλίος κατεβάλετο γένεσιν, πῶς οὐ φανεῖται Πασι-
 φάης πατήρ; οἷς γὰρ τὸν κοινὸν ἐκτήσατο βίον, τὴν κοινὴν εἴληφε γένεσιν, καὶ μιᾶς κατέστη πατήρ ὁ πᾶσι τοῦτο γενόμενος. Οἶδα τοίνυν, ὅτι πρὸς μὲν ταῦτα οὐδεὶς ἀντρεῖ πρὸς ἐκεῖνα δὲ βλέποντες μέμφονται, τί δὴ ποτέ, φασι, περιεῖδε νοσοῦσαν τὴν ἐξ αὐτῶν, καὶ τοῦτο διύσχυ-
 25 ρίζονται, ὧν τὴν ἀνοιαν ἐκ τῶν ἐφεξῆς ὑπάρχει κατα-
 μαθεῖν, οὐ γὰρ ἅπαντα τῶν ἀνθρώπων μεταβάλλειν οἱ κρείττους ἐγνώκασιν, ἀλλ' ὅσα φύσις οἶδε μεταβάλλειν, συγ-
 χωροῦσι μεδίστασθαι. διὸ τὴν νόσον παιδὸς καταλείλοιπεν ἠλίος, εἰς γνώρισμα τοῦ γένους κατελεήσας τὸ πάθος, καὶ
 30 περιώπται νοσοῦσα τὸ πρῶτον, ὅτι γέγονεν ἄνθρωπος ἧς γὰρ παράγει τὴν φύσιν, ἀφῆκε τὴν νόσον καὶ γενομένη

¹ 1 Cod. καταβαλύμενος.

βασίλισσα γυνή πάθος ὑπέστη παραλογάτατον, καὶ κα-
 τεναντιωμένην ἔχουσα τῷ πάθει τὴν τύχην, τοῦναντίον
 δὲ βεβαιούσα τὴν ἀξίαν τῷ δυστυχήματι· ὅπως γὰρ
 γυναικῶν περιουσίαν κτῶνται βραχεῖαν, εἰς ἡδονὰς οὐ
 ῥαδίως ἐπαίρονται, ἀπορίας ἀναιρούσης τὴν ἀκρασίαν, ὅ-
 αἱ δὲ εὐποροῦσαι τῶν γυναικῶν, ὅπως πλουτοῦσι, τρυ-
 φασι, καὶ τῆς μὲν τρυφῆς ὁ πλοῦτος, τῶν δὲ ἡδονῶν
 ἢ τρυφή πρόφασις γίνεται· ὥστε ὅσω βασιλέως ὑπῆρχε
 γυνή, τόσω μᾶλλον ἐτρώφα· καὶ πρὸς ἡδονὰς ἀπέβλεπε
 παντὸς ἐτοιμότερον, πίπτουσι δὲ εἰς παράλογα πάθη τὰ
 10 ταῖς ἡδοναῖς ἐτοιμότερα διὸ Πασιφάη πρὸς ταῦραν
 ἀπέκλινεν, ὥσπερ ζηταύσης ἄλλο τι τῆς ἐτοιμότητος καὶ
 τῆς εὐκολίας, τῆς πρὸς τὰ σώματα φερούσης ἐπὶ τι καινό-
 τερον· εἰκότως ὁ ταῦρος πρὸ τῶν ἄλλων ἐφάνη. δοκεῖ
 γὰρ τῶν λοιπῶν εὐπρεπέστατος, κέρασ ἀνέχει μικροῦ, ἃ³ 15
 παρεκατέρωθεν κυκλούμενον ἐργάζεται στέφανον· ἔπειτα
 πρόσωπον οὐκ ἀπηλλαγμένον τῆς ὥρας· οἱ γοῦν ὀ-
 φθαλμοὶ πρὸς κάλλος ἐκλάμπουσι καὶ θεοῖς παραβάλ-
 λεσθαι πρέποντες, εἶτα λευκαίνεται καὶ τὸ χρῶμα προσῆ-
 κον εἰς ἡδονὰς· ἔπειτα μέγεθος σώματος εἰς ἀξίαν ἐπαί- 20
 ρον² τοὺς ἐντυγχάνοντας· ἐφ' ἅπασι δὲ βάδισμα μέ-
 τριον καὶ τρόπος εὐάγωγος· ἄγεται γὰρ ἔνθα ἂν θέλῃς
 ὁ βοῦς, τίχτει δὲ πόθον τὰ τῶν ἡθῶν ἐτοιμότερα, πρὸς
 ἃ δὴ πάντα πεφυκῶς ὁ ταῦρος εἰκότως ἐπῆρεν εἰς ἐπι-
 θυμίαν τὴν ἀνθρώπων· ἐρῶσα δὲ μίαν ἠγάγετο λύσιν τοῦ 25
 πόθου, τὴν πρὸς αὐτὸν ὀμιλίαν· ψυχαγωγοῦσι γὰρ τὰς
 ἐπιθυμίας αἱ πείραι, διὸ ἦρα μὲν παράλογον, ἐδεῖτο δὲ
 πλησιάζειν σύνηθες, καὶ τὸ συναλθεῖν οὐκ ἄπαρον, εἰ
 καὶ τὸ παιθεῖν ἀπορώτερον. ὠρμημένη δὲ πρὸς ὀμιλίαν
 θεᾶται τὸν Δαίδαλον, καὶ τὴν ἐκείνου τέχνην ἐκάλεσε 30
 σύμμαχον, φιλοῦσι γὰρ αἱ τέχναι νοσοῦσαις ἀμύνειν
 ταῖς φύσει· ὅσω τοίνυν τὸ πάθος ὑπῆρχε παράλογον,

2 Cod. ἐπαίρων.

3 Cod. τό.

τὴν τέχνην θαυμασιώτερος Δαίδαλος δίοπερ καλεῖ, καὶ
 καλοῦσα τετύχηκε, καὶ κληθεὶς Δαίδαλος ἐξήρκει πρὸς
 ἴασιν, καὶ φανεῖσα τέχνη παραλογωτέρα τοῦ πάθους,
 παράλογα γὰρ παραλόγοις εἴωθε λίσσθαι. Νοσησάσῃ
 5 δὲ τῇ φύσει σοφῆς συλλαμβανούσης βουλῆς, πίστις τῇ
 Δαϊδάλου τέχνῃ τὰ παρ' αὐτῆς ὑπῆρξε γενόμενον· καὶ
 συνελθόντος τοῦ ταύρου τῇ γυναικὶ παράγεται ὁ παῖς
 οὐχ ἑνός, ἀλλ' ἐξ ἄσων ἐγένετο, καὶ τοῦτο εὖ οἶδα ὅτι
 τινὲς αἰτιάσονται. Σῶμα συγκείμενον ἐκ διπλῆς φύσεως,
 10 ἐγὼ δὲ τόσῳ μᾶλλον πιστοτέραν οἶμαι τὴν γένεσιν, ὅσῳ
 τοὺς φύσαντας κατὰ μέρος παρήγαγεν. εἰ μὲν γὰρ πα-
 ράλογόν τι τικτόμενος βοῦς, ἢ παράλογον γενόμενος ἄν-
 θρωπος, εἰκότως καινὸν ἐδόκει τὸ παρ' ἀμφοτέρων συγ-
 κείμενον. εἰ δὲ τίκτει μὲν ἄνδρας ἢ φύσις, παράγει δὲ
 15 βοῦς, οὐχ ἕτερα τὶς δύναμις, καλῶς ἢ φύσις, ἢ κατὰ μέ-
 ρος ἀνθρώπου καὶ βοῦς ἐδημιούργησε, ταῦτα συνθεῖναι
 παρὰ τὸν Μινώταυρον ἴσχυσε, καὶ καινὸν οὐδὲν συνθεῖσα
 πεποίηκεν· παλὺ γὰρ πον θαυμαστότερον ἢ μὴ γεγενη-
 μένον δεῖξαι τὸν ἄνθρωπον, καὶ μὴ φανεῖντα δημιουρ-
 20 γῆσαι τὸν βοῦν, ἢ τὰ γεγενημένα συνθεῖναι· τὸ γὰρ ἤδη
 λαβὸν ἀφορμὴν ἐτοιμότεραν γίνεται, καὶ συνάπτεται ῥᾶον,
 ἢ κατὰ μέρος ἤδη γεγένηται. Καί μοι σκάπει τὰς τέ-
 χνας, αἱ γεγόνασι δευτέραι φύσει, αὐταὶ γὰρ δήπου χρυ-
 σὸν ἀργύρῳ κράσασαι φύρουσι, καὶ τὸ μέσον ἀμφαῖν οὐκ
 25 ἀνεῖλε τὴν μίξιν. εἰ δὲ λειπόμεναι τέχναι τῆς φύσεως τὰ
 διστωῖα συνάπτειν δεδύνηται, τί τοῦτο ἄλογον, εἴ τις
 φύσις ἐστὶ δυνατωτέρα τῆς τέχνης, σῶμα δημιουργῆσαι
 συγκείμενον ἐξ ἀνθρώπου καὶ βοῦς, καὶ τὸ παράλογον
 τεχθὲν παραλογώτερον ἔμεινεν, οἷς ἅπασιν ἐνομίσθη·
 30 οὐκοῦν ἢ τὰ πρῶτα συνάψασα καὶ τεχθῆναι παρέσχε,
 καὶ τεκοῦσα συνεχώρησε τρέφεσθαι καὶ πιστότερον ποι-
 εῖται. Θαῦμα τὸ γεγενημένων τοῖς φθάσασι καὶ πιστοῦ-
 ται τὴν μίξιν τόκος, τὸν δὲ τόκον ἢ μετ' ἐκείνον τρο-

φή οἷς μὲν γὰρ συνήθη, προῆλθεν, οἷς δὲ προῆλθεν, ἔμεινε, οἷς δὲ διέμεινε, τέθραπται, καὶ τὸ γένος παρα-
 γθὲν ὁ πολὺς ῥεῖον οὐκ ἀπέκρυψε χρόνος. ἴσασι γὰρ τὰ
 παράλογα καὶ χρόνου δυνατώτερα φαίνεσθαι. διὸ Μινώ-
 ταυρος ἔμεινε, καὶ πρὸς λήθην συναγωνιζόμενον οὐκ ἔσχε ἔ
 τὸν χρόνον· ταῦτα καὶ τὰ τοιαῦτα καὶ λέγειν ἔδει τοὺς
 ποιητὰς, καὶ εἰποῦσι τὴν ψῆφον προστίθεσθαι.

5. Κατασκευὴ ὅτι οὐκ εἰκότα τὰ κατὰ Μῆδειαν.

Ἐπὶ παντὶ ποιητὰς ἐπαινέσαι ζητῶν ἐν τοῖς Μηδεῖας 10
 τεθαύμακα μάλιστα, τὸ γὰρ τοιαῦτα περὶ Μηδεῖας φι-
 λοσοφεῖν, ἐξ ὧν ἡ κοινὴ τῶν ποιητῶν δείκνυται φύσις,
 πῶς οὐ θαυμάσαι παρέχει ποιήσιν, ἢ διὰ μιᾶς τὸ κοινὸν
 ἀνθρώπων δείκνυσι γένος· εἶα γὰρ περὶ Μηδεῖας φιλο-
 σοφούντων αὐτῶν ἀντεροῦσί τινες. Αἰήτης φασὶ προῆλ- 15
 θεν ἡλίου, Αἰήτου δὲ γέγονε Μῆδεια, καλῶς ἐπ' ἀμφοῖν
 τοὺς λόγους ποιούμενοι· τό τε γὰρ Αἰήτην πρῶτον ἡλίου
 φιλοσοφῆσαι γενόμενον, καὶ τὴν Μῆδειαν Αἰήτου φανῆ-
 ναι, καλῶς ἔχον ἔστι πρὸς ἀμφοτέρα, κοινὸς γὰρ ἅπασι
 τοῖς τικτομένοις ἡλῖος ὑπάρχει πατήρ, καὶ τὸ πρὸς βίον 20
 ἔλθον ἡλίῳ τὴν γένεσιν ἐπιγράφεται· οὐκοῦν Αἰήτης ἡλίου
 προῆλθε· γεγονὼς δὲ ἡλίου Μῆδειαν παρήγαγε πρότερον,
 τὴν γὰρ πρώτην ἀνθρώποις γενεάν παραγαγὼν τῶν
 θεῶν, ἐντεῦθεν ἀνθρωποὶ δι' ἀνθρώπων προέρχονται.
 Διὸ καὶ τὸν Αἰήτην ἡλίου φιλοσοφοῦσιν εἰκότως οἱ ποιη- 25
 ται, καὶ τοῦ Αἰήτου γεγενῆσθαι τὴν Μῆδειαν, καὶ γενο-
 μένη, φασὶν, Αἰήτου Μῆδεια θεῶν ἔτιμα μᾶλλον τὴν Ἄρ-
 τεμιν· τὰ γὰρ τῶν βαρβάρων ἐπ' ἀμφω διαιρεῖται θεῶν,
 Ἀπόλλωνος καὶ Ἀρτέμιδος, καὶ μόνη θεῶν ἐν βαρβάροις
 τετίμηται μετ' Ἀπόλλωνος Ἄρτεμις, ὅθεν Ἀπόλλωνι προς- 30
 ἐτίθετο Μῆδεια, καὶ τιμώσης Μηδεῖας τὴν Ἄρτεμιν Ἑλ-
 ληνικὸς στόλος ἐπὶ Κόλχους ἀνήγετο· φύσει γὰρ τὰ γένη

πρὸς ἄλληλα τὰς ἐπιβουλάς ἀντεπιδεικνύντας κόρας οὖν ἀρ-
 πάξειν ἐξ ἀλλήλων ἐσπούδαζον, οὐκοῦν Ἕλληνες οὐδὲν ἔξω
 τοῦ παρὰ σφίσι πεπράχασι, ὁμοῦ καὶ πρὸς τοὺς βαρβά-
 ρους ἀναχθῆναι σπουδαίζοντες, καὶ τὰ παρ' αὐτῶν μετάγειν
 5 εἰς Ἕλληνας. Ἀφικομένων δὲ περὶ τοὺς Κόλχους Ἑλλήνων
 Ἰάσων μὲν ἠγεῖτο τοῦ στόλου, τὰ γὰρ τῆς Ἑλλάδος τοι-
 ᾶδε δι' ἡγεμονίας, ἅπαντα δὲ τῶν ἠρώων εἰς Σκύθας.
 Αἰήτης μὲν ἠγανάκτει, καὶ μηχανὴν ἐξήτει παρακρουσο-
 μένην τοὺς ἠκοντας, καὶ ζιτῶν ἐπορίσατο ζεύγος ἔξω μὲν
 10 δοκοῦν τῆς κοινῆς φύσεως, ὅπ' ἔξω δὲ τῶν ὅσα πράτ-
 τειν ἅπαντα πέφυκεν χαλκοῦς γὰρ αὐτῶν ἐροῦσι τοὺς
 πόδας, οὐχ ὅτι χαλκὸς συνεκράθη τοῖς σώμασι, ἀλλ'
 ὅτι τοιοῦτοι τῶν ταύρων οἱ πόδες, ὡς χαλκοῦ μμήσα-
 σθαι φύσιν καὶ πῦρ τῶν στομάτων ἠφίεσαν, οὐχ ὅτι τὸ
 15 πῦρ τοῖς σώμασι σύντροφον, ἀλλ' ὅτι τοιαύτη προῆει
 θέρη τῶν πόρων, ὡς μιμῶσθαι πυρὸς τὴν ἰσχὺν καὶ
 καθεστῶτος τοαύτου τοῦ ζεύγους ἠπέρει μὲν Ἰάσων,
 συλλαμβάνουσαν δὲ εὔρα τὴν Μήδειαν καὶ μάλα εἰκότως
 ποριστικώτεραι γὰρ γυναῖκες ἀνδρῶν ἐπὶ τὰς μηχανάς
 20 καὶ ἄλλως. Μήδεια μὲν ἦν ἐγγενης, καὶ τοῦ προστάτ-
 τοντος γεγένηται παῖς, καὶ διὰ τοῦ συγγενοῦς τῶν αὐτῶ
 τακτομένων πόνων ἐγνώκει φύσιν ὅθεν ὡς ἰδυῖα τὴν
 φίσιν ἐπορίζετο λύσιν, μηχανησαμένη τοῖς ἄθλοις τὸν
 πόρον, ἐφ' οὗς προσελήλυθεν Ἰάσων ἔπειτα τοῦ πατρὸς
 25 ἀντεπιτάττοντος μείζονα γῆ μὲν ἐσπείρετο παραλογωτέρῳ
 τινὶ σπέρματι, γῆς δὲ ἄνδρες ἀνήεσαν, καὶ ταῦτα θαυ-
 μάσαι τὴν κοίησιν, οὐκ αἰτιασθαι παρέχεται εἰ μὲν γὰρ
 ἕτερον ἐκόμισεν ὄφιν, ἕτερον δὲ παρήγαγεν ἀνθρωπον,
 εἰκὸς ἦν ἀπιστεῖν εἰ δρακόντων ὁδοὺς ἀνθρώποις γέγονε
 30 γένεσις, οἱ δὲ παῖδες ἀμφοτέρου καὶ ἄνδρες καὶ δρᾶκον-
 τες, οἷς ἄμφω προῆλθε τῆς γῆς, δι' ἀλλήλων ἄμφω γε-
 γόνασιν ἐφ' οἷς Αἰήτης μὲν κατεπλήττετο, δράκων δὲ
 μετεμάνθανεν ὕπνον, καὶ τούτῳ συνεργὸν ἔσχε τὴν φύ-

σιν ἡ Μήδεια, οἷς γὰρ ἅπαντα κατακλεῖν ἔγνωκεν ὕπνος,
 τούτοις καὶ δράκων τῆς ὕπνου δυνάμεως ἤττηται· καὶ
 γέγονε φύσις αὐτῇ τέχνης ἐπίκουρος· λαβοῦσα δὲ τὸ δέ-
 ρας ἡ Μήδεια συναξέπλει τῷ ξένῳ· τούτο γὰρ ἐδίδασκα
 πόθος, ὧν γὰρ αἱ γυναῖκες συναπτόμεναι γέκωνται, 5
 τούτους¹ ἤγουνται καὶ πολίτας καὶ πόλιν οὐκοῦν οὐ πό-
 λιν κατέλιπε Μήδεια, πατρίδα δὲ μείζω τὴν τοῦ συνοι-
 κοῦντος ἐλάμβανε· μεθ' ὧν γὰρ ὁ βίος, μετὰ τούτων ἡ
 πόλις. καὶ πατρὶς γυναῖξιν ἡ φιλοτιμηθεμένη τὸν γάμον
 ἀποπλέουσαν δὲ διώκει μὲν Αἰήτης· Ἄψυρτον δὲ ἐλεῖν 10
 συναπέστειλεν, ἣ δὲ τὰδελφῶ μηχανᾶται τὸν γόνον
 οὐκ ἔξω τῆς ἔρωτος βίας ἡ μηχανή, ἃ γὰρ ἔρωτες ποι-
 εῖν ἀναπειθουσιν, ἐτοιμότερον πράττουσιν· ἀφικόμενος
 δὲ ἐπὶ τῆς Ἑλλάδος Ἰάσων ἑτέραν γνώμην ἐλάμβανε,
 οὐδὲν γὰρ ἔχουσι βέβαιον οἱ πρὸς ἔρωτα γινόμενοι γά- 15
 μοι· πρὸς Ἑλληνικὸν οὖν ἀπέβλεπε γάμον, καὶ μάλα δι-
 καιῶς· ἄλογον εἰς παίδων γονὴν βάρβαρος ἄνθρωπος
 συνεργούσης μὲν γὰρ πρὸς κίνδυνον εἶχετο, παιδοποιεῖν
 δὲ ἐκ Μηδείας ἄδοξον ᾤετο· διὸ τοῖς μὲν κινδύνοις τὸν
 Μηδείας ἔσταργε γάμον, τοῖς δὲ τῶν Ἑλλήνων νόμοις 20
 τὸν τῆς Γλαύκης ἠγάγετο· καὶ ἄλλα ὁ τῆς Γλαύκης πα-
 τὴρ ἐκράτει παρὰ τὴν Κόρινθον, καὶ δυνάμεως Ἰάσων
 προσεδεῖτο μείζονος, ὥστε καὶ ἐξ αὐτῆς παιδας ἐθέλειν
 φύσει Ἑλληνικούς. Ἀσπιτελέστερος οὖν ὁ Γλαύκης κα-
 τεφαίνετο γάμος, ἃ θεωμένη χαλεπῶς ἔφερε Μήδεια, 25
 καὶ μάλα δικαίως, γυνὴ γὰρ ἀδικουμένη πρὸς σὺνῆν χα-
 λεπώτατον, καὶ τᾶλλα μὲν φέρειν ἐπίσταται, παραιτου-
 μένη δὲ γάμον οὐ καρτερεῖ· διὸ Μηδεία πάντα θυμὸν
 ἤγειρε μείζονα ἢ φύσις, ὅτι γυνὴ τὸ γένος, ὅτι δὴ βάρ-
 βαρος Ἰάσων μετὰ τὴν χάριν ἀγνωμονῶν, καὶ δυσχε- 30
 ραίνουσα κτείνειν ἅπαντας προσήκοντας ἐσπούδαζεν, ἐξ

1 Cod. τούτοις.

ὣν ἠδίκηίτο, τούτους ἀνταδικῆσαι φιλονεικοῦσα, καὶ πρὸς
 τιμωρίαν συνεργὸν ἔσχε τὴν τέχνην ἧ γὰρ ἦν ἄλογον
 Ἰάσωνι μὲν ἐπικουρεῖν μαγγανεύουσαν, ἑαυτῇ δὲ μὴ συμ-
 μαχεῖν ὁμοια πράττουσαν· ὅθεν τὴν ἴσην ἐκάλεσε τέ-
 5 χνην ἐπ' ἔργοις οὐκ ἴσοις, καὶ πάντα κοινῶ δαπανᾶται
 πυρὶ, Κρείων κηδεύων, Γλαύκη παραιρουμένη τὸν γά-
 μον, οἶκος παρ' ὃν ἄλογος ἐγένετο γάμος, καὶ πάντας
 κτείνασα καταλέλοιπεν ἀθῶον Ἰάσωνα, καὶ τοῦτο δι-
 καίως ἂν τις ἀγανακτήσειε, τί δήποτε ἐλύπει μὲν Ἰά-
 10 σων, ἕτεροι δὲ τὴν δίκην ὑπέχον· ὅτι μάλιστα τιμω-
 ρίαν ὑπέειχεν, ἀναιρουμένους ὄρων, οὓς Μηδείας προετί-
 μησε. καὶ θεατὴς γεγωνὸς ἐκολάζετο πλέον. θάνατος
 μὲν γὰρ ἀναιρεῖ τῶν λυπούντων τὴν αἰσθησιν, βίος δὲ
 λυπηροτέραν τῶν ἀτυχημάτων ἐργάζεται κρίσιν· ὅθεν πε-
 15 ρεῖναι συγχωρεῖ τὸν Ἰάσωνα. Τάχα ἂν τις ἐπιτιμήσειε
 τοῖς ποιηταῖς, παιδῶν ἀναιρέσιν ἐκ Μηδείας ἀκηκῶς,
 ἀλλὰ ταῦτα μᾶλλον ἐπαινέσθαι παρέχει τὴν Μήδειαν·
 εἰ μὲν γὰρ ἐτέρων ὑπῆρχον οἱ παῖδες, εἰκότως ἠδίκηι παι-
 δας ἀναιροῦσα τοὺς μηδὲν ἀδικήσαντας, νῦν δ' ὡς ὑπό-
 20 μνημα τῆς πάλαι μένειν οὐ προηρεῖτο τύχης, ὅθεν ἀνή-
 ρει τοὺς παρ' αὐτῆς, καὶ φθειράσα πάλιν εἰς θεοὺς ἀνε-
 λήλυθεν ὣν γὰρ τικτομένη προῆλθε, καὶ τελευτῶσα πάλ-
 λιν ἀνῆλθε. Ταῦτα καὶ τὰ τοιαῦτα καὶ λέγειν ἔδει τοὺς
 ποιητὰς καὶ εἰποῦσι συντίθεσθαι.

25 6. Κατασκευὴ ὅτι εἰκότα τὰ κατὰ Νιόβην.

Ποιητῶν εἰς ἅπαν ἄγαμαι, καὶ τὸ μέτρον φιλοσο-
 φῶν οὐκ ἐπὶ μετρίου φέρω τοῦ θανάτου, μάλιστα δὲ
 ἂ περὶ Νιόβης ἐφιλοσόφησαν φράσαντες, θαυμάσαι τῶν
 ἄλλων μᾶλλον κατέλιπον. Οἷα γὰρ περὶ Νιόβης ἐροῦσιν
 30 ἀπιστεῖν τινες ἐπέχειρσαν. Νιόβη, φασὶ, προῆλθε Ταν-
 τάλου· τίνα τοῦτον ἄπιστον καταλελοίπασιν λόγον, εἰ μὲν
 γὰρ Τάνταλον φίλον θεοῖς καθάπαξ εἰρήκασιν, εἰκότως
 ἄπιστον

ἀπιστον ἦν Ταντάλου παῖδα γενέσθαι Νιόβην, ὅς παρα-
 πλησίως τοῖς ἄλλοις θεοῖς ἀπηχθάνετο. τὸ γὰρ συγγε-
 νές τῇ κοινωνίᾳ βεβαιοῦσι τοῦ μίσους, οἷς γὰρ ἀμφότε-
 ροι τοῖς θεοῖς ἀπεχθάνονται, καὶ Νιόβη Ταντάλου καὶ
 Νιόβης Τάνταλος πατὴρ ἐνομίζετο· τὰς γὰρ συγγενείας 5
 αἱ κοινωνίαι πιστοῦνται τῶν τρόπων ἐκολάζετο Τάντα-
 λος, δίκην ὑπαίχε μετ' ἐκείνου καὶ παῖς πρὸς θεοὺς ἀπ-
 ηχθάνετο, καὶ πρὸς τὴν Αἰητῶ γέγονεν ἡ παῖς δυσμε-
 νής· ὃ κοινῇ πᾶσι γεγένηται Τάνταλος, τοῦτο πρὸς μίαν
 θεὸν καθειστώκει Νιόβη· καὶ τὸ γεγονὸς ἐν τῷ μέρει περὶ 10
 τοῦ συμβάντος κοινῶς ὑπῆρχε πιστότερον· φιλεῖ γὰρ τὰ
 καθέκαστον ἐκ τῶν κοινοτέρων παραδειγμάτων φαίνε-
 σθαι· διὸ πρὸς πάσας ἐνυβρίσας ὁ Τάνταλος Αἰητοῖ πα-
 θεῖν παραπλησίως δέδωκεν, καὶ τὸν τρόπον ἡ παῖς ἐκ
 τοῦ τεκόντος ἐμάνθανε· καίτοι πρὸς ταῦτά τινες ἀντε- 15
 ροῦντες ἀναιροῦσι τῆς Αἰητοῦς τὴν φιλίαν, τὴν μὲν ἐν
 οὐρανῷ διαιτᾶσθαι διδόντες, τὴν δὲ διατρίβειν ἐν γῆ·
 καὶ τὰ θεῶν μετροῦσι τοῖς τόποις· τίς γὰρ οὐκ οἶδε πλὴν
 τούτων, ὡς ἅπαντα θεοὶ περιθίουσι, ¹ καὶ δοκοῦντες μέ-
 νειν ἐν οὐρανῷ τῆς γῆς καθάπαξ ἐντὸς οὐ γέγονασιν, 20
 ἀλλὰ τὸ πᾶν τῆς αὐτῶν ἐξήρηται χάριτος· εἰ δὲ παντα-
 χοῦ φοιτῶσι θεοὶ, καὶ Αἰητοῖ Νιόβη συνήπτετο, καὶ τῆς
 συνουσίας παρεῖχε τὴν ἀφορμὴν πανταχοῦ περιθίουσα,
 συγγενομένη δὲ τὴν μὲν εὐδαιμονίαν ἐκ τῆς συνουσίας
 ἐλάμβανεν· ἐκ δὲ τῆς εὐδαιμονίας μεταμανθάνει τὴν 25
 ὑβριν· πέφυκε γὰρ καὶ ἄλλως ἄνθρωπος εὐδαιμονήσας

1 Plat. Cratyl. p. 397. d. φαίνονται μοι οἱ πρῶτοι τῶν ἀν-
 θρώπων — — ἀπὸ ταύτης τῆς φύσεως τῆς τοῦ θεῖν θεοῦς αὐ-
 τοὺς ἐπονομάσαι. Arridet haec etymologia sophistae nostro,
 qui eandem VII. 2. repetit: οἷς γὰρ περιθίουσιν ἅπαντα καὶ
 θεοὶ προσεβήθησαν. et X. 4. οἷς γὰρ περιθίουσιν ἅπαντα θεοὶ
 προσεβήθησαν, καὶ οἷς ἐκ τοῦ θεῖν προσηγορεύθησαν, πάθος
 ἀργίας παντελῶς ἠγνοήκασιν.

ἐκτρέπεσθαι· διόπερ Νιόβη, δι' ὧν μὲν συνήμι Λητοῖ,
 διὰ τῆς συνουσίας ἠτύχει, καὶ μέγα φρονεῖν ἠναγκά-
 ζετο. οἷς δὲ ἐφρόνει μέγα, πρὸς ὕβριν ἐχώρει· οὐκοῦν
 οὐδὲν ἄπιστον, εἰ συνιαῦσα Νιόβη θεῶ κατὰ τὸν τρόπον
 5 μετέβαλεν· οὐ γὰρ καθάπαξ θεοὶ τὰς τῶν ἀνθρώπων
 ἀμείβουσι φύσεις, ἀλλὰ νοσεῖν αὐτοὺς καταλείπουσι,
 καὶν νοσεῖν οὐκ ἐθέλωσι. Μεταβληθείσης δὲ τῆς γυναι-
 κὸς ἢ θεὸς εἰσепράττετο δίκην· καὶ μάλα δικαίως· ὡς
 γὰρ ἐτίμα τὴν ἀρχὴν μετριάζουσαν, οὕτω μεταβεβλημέ-
 10 νην ἐκόλαζε, καὶ τὴν μεταβολὴν οὐχὶ θεὸς τῆς γνώμης,
 ἀλλ' ἢ γυνὴ παρείχε τῆς φύσεως· ἔμεινε γὰρ ἢ θεὸς ἢ
 αὐτὴ καὶ τιμωρομένη καὶ στέργουσα. τὴν γὰρ αὐτὴν
 κέκτηται δύναμιν χρηστὸς τιμηθεὶς καὶ πονηρὸς κολα-
 ζόμενος. Οἶδα τοίνυν, ὅτι πρὸς μὲν ταῦτα οὐδεὶς ἀν-
 15 τερεῖ· τοῦτο δὲ τῆς ποιήσεως μέμνονται, τί δήποτε, λέ-
 γοντες, πλημμελεῖ μὲν Νιόβη, δίκην δὲ οἱ παῖδες ὑπέ-
 χον, καὶ παροινεῖται μὲν ἢ Λητῶ, δίκην δὲ οἱ ταύτης
 κομίζονται παῖδες, ὥσπερ οὐκ εἰδότες, ὅτι κατὰ συγγέ-
 νειαν ὁ τῆς κολάσεως προέρχεται τρόπος, καὶ τῶν δυσ-
 20 σεβούντων ἢ κρίσις μέχρι τοῦ γένους προέρχεται· ἀνευ
 δὲ τούτων καὶ λόγον τινὰ δοκεῖ μοι μείζω κεκτῆσθαι,
 τὸ διὰ τῶν παιδῶν ἑκατέραν τὴν δίκην εἰσπράττεσθαι·
 τὴν τε γὰρ ἀλαζονεῖαν Νιόβη διὰ τοὺς οἰκείους ἐκτήσατο
 παῖδας· τὴν τε ὕβριν Λητὰ διὰ τὸ γένος ὑφίσταται· πρὸς
 25 ἃ τοίνυν ἑκατέρα πεπαρώνηκεν, ἐπὶ τοῦ γένους τὸ προσ-
 ἦκον ἐξέτισε· καὶ κολάζονται μὲν παῖδες, ὧν ἢ μήτηρ
 ἐνύβρισε, καὶ δι' οὗς τὸ πάθος, ἐπὶ τούτους ἢ δίκην
 καὶ τὸ δὴ κάλλιστον ἀμφοτέροισι ὥπλιζεν ἢ θεός· εἰς
 οὗς ἀμφοτέροισι ἐποιεῖτο τὴν ὕβριν· ὥστε τὸ μέτρον τῆς
 30 παροινίας τιμωρίας ἐγένετο τρόπος, καὶ κατὰ γένος
 ὠπλίσθησαν οἱ περιοφθέντες κατὰ συγγένειαν· πεπτω-
 κότων δὲ τῶν παιδῶν θάπτειν οὐκ εἶων ἀνηρημένους οἱ
 θεοὶ, καὶ μάλα δικαίως· τὴν γὰρ δίκην ἐχρῆν ὑπερόριον

γενέσθαι, καὶ κολάζουσιν ἀθανάτως τοὺς εἰς ἀθανά-
 τούς ὑβρίσαντας· εἰ δὲ μεγάλα τῆς τεκούσης τὰ δάκρυα,
 μέγα τῶν τεχθέντων τὸ πάθος· καὶ κακοπραγοῦσα συν-
 εμέτρει τῇ τύχῃ τοὺς θρήνους, καὶ προῆλθεν εἰς λίθον
 καινὴν ὑποστάσα μεταβολὴν· ἀλλ' ὅθεν προῆλθομεν ἄν- 5
 θρωποι, παρὰ τοῦτο μεθίσταται· τὴν γὰρ ἴσην ἄνθρω-
 ποι δέχονται γένεσιν τε καὶ τελευτῇ, καὶ δι' ὧν προέρ-
 χονται φθείρονται. Ταῦτα καὶ τὰ τοιαῦτα καὶ λέγων
 ἔδει τοὺς ποιητὰς καὶ εἰποῦσι προστίθεσθαι.

7. Ἀνασκευὴ¹ ὅτι εἰκότα τὰ κατὰ 10
 Πασιφάην.

Ποιητὰς ὄμην τὴν βλασφημίαν εἰς ἑτέρους ποιεῖν,
 νῦν δέ μοι δοκοῦσιν αὐτοὶ τῆς αἰτῶν ψευδολογίας αἰ-
 σθάνεσθαι, καὶ εἰς τὸν οἰκεῖον τερατεύεσθαι κίνδυνον·
 τὸ γὰρ εἰς θεοὺς τοιαῦτα λογοποιεῖν καὶ παροινεῖν εἰς 15
 τὸν θεὸν ἀπάντων τυγχάνοντα κάλλιστον, πῶς οὐκ αὐτοὶ
 καθ' ἑαυτῶν λογοποιοῦντες τυγχάνουσιν; οἷα γὰρ περὶ
 τῆς ἡλίου παιδὸς ἀποφαίνονται; Πασιφάη, φασί, προ-
 ῆλθεν ἡλίου, καὶ γενομένη τοῦ καλλίστου θεῶν πάθος
 ὑπέστη παραλογώτατον· ταύρου μὲν γὰρ ἔάλω, καὶ τὸ 20
 πάθος ἀποροῦσα διενεγκεῖν πρὸς τὸν Δαίδαλον ἤνεγκεν·
 ὁ δὲ ξυλίνην μηχανησάμενος βοῦν, καὶ περιβαλὼν τὸ
 μηχανήμα δορᾶ βοῶς, ἣ παρὰ τὴν ἀγέλην ὁ ταῦρος συν-
 ἤπτετο, τὴν μὲν ἄνθρωπον ἔνδον κατέκλεισε· σοφίζεται
 δὲ μίξιν ἐκ τέχνης, ἣ μὴ πέφυκε γίνεσθαι, καὶ τὸ πρα- 25
 χθὲν τῆς μίξεως κατέστη μαρτύριον· παῖς γὰρ προῆλθε
 ταύρου μὲν ἀρχόμενος, τελευτῶν δὲ μετ' ἐκείνον εἰς ἄν-
 θρωπον, φύσεις ἐφ' ἑνὸς διπλᾶς κομιζόμενος σώματος.
 οὐδέτερον μὲν ἐντελές, ἑκάτερον δὲ δι' ἑτέρου πληρού-
 μενον· καὶ ἃ μὲν μυθολογοῦσι τοιάδε. πάρεστι δὲ ἐκ τῶν 30
 ἐφεξῆς ἀπελέγξει. Πασιφάη προῆλθεν ἡλίου· τίνα τοῦ

1 Praecedens caput finit Fol. 136. b. haec et sqq. sunt Fol.
 181. b. adjecta nota: Νικολάου καὶ ταῦτα τοῦ ὁμοιοῦτος·

γένους ἔχουσα πίστιν; ὁ μὲν γὰρ θεῶν ἐγεγένητο ² κάλ-
 λιστος, ἡ δὲ γυναικῶν δυστυχεστάτη πασῶν· οἷς τοῖνυν
 ἠρνεῖτο τὴν τύχην, ἠπιστεῖτο τὸ γένος· ἀλλ' ἔστω, συγ-
 κηρωρήσθω τοῖς ποιηταῖς, Πασιφάην ἡλίου γενέσθαι,
⁵ τί κακόπραγούση παιδί πατήρ οὐκ ἐπήμυνε; ³ θεοὶ μὲν
 γὰρ ἅπασι τοῖς νοσοῦσι, μόνος δὲ τῶν θεῶν ἡλῖος, ὁ
 κοινῇ πᾶσιν ἀνθρώποις παρεῖχεν, ἐπὶ τῆς αὐτοῦ κόρης
 ἀπώκνησεν· ἡδέως δ' ἂν πυθοίμην τῶν ποιητῶν, πότε-
¹⁰ ρον συμμαχεῖν οὐ προηρεῖτο δυστυχούση παιδί, ἢ προη-
 ρημένος οὐκ ἴσχυσεν· εἰ μὲν γὰρ οὐκ ἐδύνατο, πῶς ἔτι
 θεός, εἰ δὲ οὐ προηρεῖτο, πῶς ἐνθένδε πατήρ· λείπεται
 τοῖνυν κατὰ γε ποιητὰς δυοῖν θάτερον ἀμαρτεῖν τὸν ἡλίον,
 ἢ μὴ γενέσθαι θεόν, ἢ πατέρα δοκεῖν· ἀλλ' ἔστω συγκε-
 κηρωρήσθω, Πασιφάην γενέσθαι ἡλίου πατρὸς, πῶς ἦρα
¹⁵ βοὸς ἀνθρωπος οὖσα; γυναῖξί μὲν γὰρ ἔρωτες φύονται,
 ἀλλ' ἐκ τοῦ συγγενοῦς ἔχοντες πρόφασιν· πόθος μὲν γὰρ
 τῆς τοῦ σώματος ὥρας προέρχεται, κοινωνία δὲ γένους
 παρέχει τὴν γένεσιν, νῦν δὲ τὸ πολὺ διεστὸς ⁴ ἐν μέσῳ
 τῶν φύσεων κώλυμα ποιεῖται οὐ γέγονεν ἔρωτος· εἰ μὲν
²⁰ γὰρ ἵππος ἦρα βοὸς, ἢ βοῦς ἵππων ἰάλω ποτέ, τυχὸν
 ἂν τις αὐτὴν ἐρασθῆναι βοὸς συνεχώρησε, καὶ μικρὸν
 ἐπ' ἀμφοῖν τὸ διάφορον· εἰ δὲ οἷς ὀλίγον ἢ φύσις διήλ-
 λαξεν, οὐδὲ πώποτε πόθον εἰργάσατο, πῶς ἀνθρωπος
 ἰάλω βοὸς, οἷς πολὺ τὸ μέσον ἐκ τοῦ γένους προῆλθεν·
²⁵ ἀναιρεῖ τὸ πάθος ἢ φύσις, καὶ τῶν γενῶν ἔρως οὐ πρόσ-
 εισιν. Εἰ δὲ δὴ καὶ τὰ μάλιστα βοὸς ἀνθρωπον ἐρῶντα
 παράσχοι τις, οὐκ ἔχω συνιδεῖν, ὅπως ἰάλω Πασιφάη
 τοῦ ταύρου· εἰ μὲν γὰρ βουκόλου τις ὑπῆρχε γυνὴ καὶ
 συνεχῶς ἐσκόπει τὸν ταῦρον, ἐκ τῆς συνεχείας ὁ πόθος
³⁰ ἐλάμβανε πρόφασιν· εἰ δὲ βασιλέως γεγένηται σύννοικος,
 καὶ παρὰ τὸν βασιλέα διάγουσα πέφηνε, πῶς εἶχε τὸν

² Cod. ἐγεγένητο.

³ Cod. ἐπήμυνε.

⁴ Cod. διεστώς.

πόθον, οὐ μὴ τὴν θείαν ὑφίστατο. Συνεχῆς μὲν γὰρ ὄψις ἐπάξεται πόθον προσλαβοῦσα τὴν ὥραν τοῦ σώματος· τὸ δ' ἀπαξ ἰδεῖν οὐ προῆλθεν εἰς ἔρωτα. Βούλει καὶ ταῦτα συγχωρῶμεν ποιηταῖς, ἐν τοῖς ἐφεξῆς ἔτι μᾶλλον ἀλίσκονται· τί γὰρ δήποτε γυναῖξιν ἀφείσα λέγειν τὸ 5 τῆς γνώμης ἀπόρρητον πρὸς ἄνδρα πονηρὸν ἠγγελε· καί τοι Λαίδαλος συνεξητάζετο Μίνω, καὶ χάριν ἤδει τῷ συνοικοῦντι τῇ γυναικὶ τῆς παρ' αὐτὸν φυγῆς ὧν διεσώσατο· πῶς οὖν πρὸς ἐκεῖνον ἐξῆγγελε; τί δὲ ὁ Λαίδαλος τὴν γνώμην παθῶν ὑπισχνεῖτο τὴν ἴασιν; δεινὸς 4 μὲν γὰρ 10 οὗτος ὑπῆρχε τεκτῆνασθαι, καὶ τέχνην εἶχε σοφωτέραν τῶν ἄλλων, οὐ μὲν τι φύσει βιαιοτέραν φαίνεσθαι, οὐ γὰρ αἱ τέχναι τὰς φύσεις, ἀλλ' αὐταὶ τὰς τέχνας εὐρήκασι· τί δὲ τὸ μηχανήμα δορᾶ βοῶς περιέβαλεν; οὐκ εἶχε συνιδεῖν, ὡς ἅμα τις βοῦς ἀφαιρεῖται τοῦ προκαλύμμα- 15 τος, καὶ συναφαιρεῖται τούτῳ τὸ κάλλος· ἢ πᾶς εἰκασθείσης τῆς μηχανῆς συνελθεῖν ὁ ταῦρος ἐπέιθετο; πολλὰ μὲν γὰρ κατὰ τὴν ἀγορὰν ἀνστίκασι βόες, ἃς λίθος ἢ χαλκὸς εἵκασε, καὶ οὐδεὶς πω ταῦρος ἐκ τῆς τέχνης συνελθεῖν ὑπέχθη· πῶς δὲ γυνὴ πρὸς τὴν μίξιν ἐσχη- 20 ματίζετο; πότερα ὡς βοῦς, ἀλλὰ τὸ τῶν ἀνθρώπων διαφθείρετο πρόσχημα, ἀλλ' ὡς γυνή, καὶ τὸ βοῶν πῶς ἦν διασώζεσθαι; πῶς δὲ προσιόντος βοῶς γυνὴ τὴν ὀρμὴν εἰς μίξιν ὑπήνεγκεν; ἄνθρωποι μὲν γὰρ ἀνθρώποις ὀμιλοῦσι πραότητι, ταῦροι δὲ πρὸς ὀρμὴν καὶ θυμὸν, 25 ὥστε ἐλάνθανεν ἂν διαφθείρας τὴν ἀνθρωπον ἢ πρὸς μίξιν ἐλθῶν· τίς δὲ ὁ χῶρος ὃς ἀμφοτέρους συνῆψε τοῦ σκότους, ἀνδρῶν μὲν γὰρ ἔτερος, βοῶν δὲ προῆλθεν οὐκ εἰς ὧν ὁ τόκος· ἢ πῶς τὸ πραχθέν οὐκ ἀνήρει τὴν ἀνθρωπον, τίς δὲ ἢ γνώμη τῆς γυναικὸς τρέφειν τὸ παρα- 30 λόγως φανέν; εἰ μὲν γὰρ εἰς κοινὸν ἐνεγκεῖν προηρεῖτο

τὸν πόθον καὶ τεκοῦσα διέτρεφεν· εἰ δὲ συνῆμι λάθρα
καὶ κρύπτειν ὤφειλε τίχτουςα, νῦν δὲ παραλόγου βοῶς
ὀμιλίας γνώρισμα τὸν παῖδα τρέφειν ἠβούλατο· ἢ πῶς
προηρημένης τρέφειν τῆς γυναικὸς τὸ πραχθὲν διστρέ-
8 φετο, τροφαὶ μὲν γὰρ ἕτεραι βοῶς, ἀνθρώπων δὲ καθε-
στήκασιν ἕτεραι, καὶ διπλῆ φύσις τροφῆν οὐκ ἐδέχετο
μίαν. Ταῦτα καὶ τὰ τοιαῦτα ποιητὰς μὲν οὐκ ἔδει λέ-
γειν, λέγουσι δὲ ἀπιστεῖν καταλείπεται· φέρει γὰρ ἔπαι-
νον τοῖς φυγοῦσι μαθεῖν, ἃ μὴ καλῶς αἰ φράζοντες
10 ἔδειξαν.

8. Ἀνασκευὴ ὅτι οὐκ εἰκότα τὰ κατὰ
Νιόβην.

Ἔως οἱ λοιποὶ κατηγοροῦνται θεοὶ, καρτερεῖν ὄμνη
δεῖν κατηγορουμένων ἑτέρων θεῶν ἐπὶ δὲ κατὰ βραχί-
15 προΐοντες ἐπὶ τὸν Δία τελευτῶντες ἀφίκοντο, πῶς ἔδει
φέρειν, ὅπου τοῖς λοιποῖς ὁ θεῶν κάλλιστος συμπεπαρ-
ώνηται· οἶα γὰρ περὶ τῆς ἐκείνου μυθολογοῦσι γονῆς·
ὁ Ζεὺς, φασί, παρήγαγε Τάνταλον, ὁ δὲ Νιόβην, καὶ
γεγονυῖα τοῦ κάλλιστου θεῶν ἔκγονος Ἀητοῖ τῇ θεῷ
20 προσιοῦσα συνήπτετο. καὶ συνοῦσα καταλαζονεύετο τῆς
θεοῦ τὴν δ' ἀλαζονείαν παρείχε τῶν τεχθέντων τὸ πλῆ-
θος· κρεῖττον γὰρ ὤφετο τετοκέναι Ἀητοῦς τεκοῦσα πολ-
λούς· τὴν δ' αὖ θεὸν καταδεστέραν ἐνόμιζε τεκοῦσαν
εἰςάπαξ, καὶ πολλάκις ἐκείνη προήγαγεν, ἢ δὲ θεὸς ἐπὶ
25 τούτοις ἀγανακτήσασα ὀπλίξει τοὺς ὀλίγους κατὰ τῶν
πλειόνων, καὶ δι' Ἀρτεμίδος μὲν αἰ κόραι πεπτῶκασιν,
οἱ δὲ λοιποὶ δι' Ἀπόλλωνος· δακρύνουσα δὲ τὸ πάθος
ἢ μήτηρ λίθου φύσιν ἠλλάξατο, καὶ μεταθεῖσα τὴν φύ-
σιν οὐκ ἀμείβει τὴν τύχην, ἔστηκε γὰρ ἐν λίθῳ δακρύ-
30 ούσα, καὶ ἃ μὲν μυθολογοῦσι τοιάδε· πάρεστι δὲ ἔλεγ-
χον λαβεῖν τῶν προκειμένων· Νιόβη Ταντάλου προῆλθε
τίνα τοῦ προελθεῖν ἔχουσα χρόνον, θεοῖς μὲν γὰρ πρῶ-

τον συναξητάζετο Τάνταλος, ἐξέπιπτε δὲ τελευτήσας θεῶν,
 καὶ πεσὼν ἐκολάζετο· πῶς οὖν εἰς ὀμιλίαν ἔλθων κατε-
 φάνη πατὴρ· αὐτε γὰρ θεοῖς συνδιαιτώμενος προσεῖχε
 ταῖς ἡδοναῖς, οὔτε δίκην διδούς ἐπὶ γάμον ἀπέβλεπεν,
 ἀλλ' ἐκατέρας ἡδονῆς ὑπῆρχεν ἀναίρεισι· ἀλλ' ἔστω, συγ- 5
 κευωρήσθω, Τάνταλον ἐπὶ γάμον ἔλθειν, καὶ τὴν παῖδα
 παρνευγεῖν. πῶς ἢ ταύτου Νιόβη Ἀητοῖ τῇ θεῷ πρὸς
 φιλίαν συνήπτετο· θεοῖς μὲν γὰρ ἦν ἀπεχθῆς Τάνταλος,
 Ἀητῶ δὲ καλλίστη θεῶν. πῶς οὖν οὐ τὴν αὐτὴν τοῖς
 θεοῖς εἶχε προαίρεσιν, ἀλλ' ὄν πάντες κοινῶς ἀπεστρέ- 10
 φοντο, ταύτου τὴν κόρην Ἀητῶ μόνη προσίετο, καὶ τῇ
 πρὸς αὐτὴν φιλίᾳ ἐχθραν πρὸς θεοὺς ἀνελάμβανε· πῆ
 δὲ ἢ θεὸς συνδιῆγε τῇ γυναικὶ; πότερον ἐπὶ γῆς; ἀλλ'
 οὐ θέμις διατρίβειν ἐν γῆ· ἀλλ' εἰς οὐρανὸν ἀνῆγε τὴν
 ἄνθρωπον; οὐδὲ ἀνθρώποις θέμις διαιτᾶσθαι περὶ τὸν 15
 οὐρανόν· ἐκάτερα ἐξήρει τῶν χωρῶν ἢ φύσις, οὔτε γὰρ
 γυνὴ διητᾶτο παρὰ θεοῖς, οὔτ' αὖ θεὸν ἐν ἀνθρώποις
 ἦν πολιτεύεσθαι· βούλει καὶ ταῦτα συγχωρῶμεν τοῖς ποι-
 ηταῖς, πῶς ἢ γυνὴ τὴν συνουσίαν τὴν τῆς Ἀητοῦς εἰς
 κακίαν ἐξέφερε; συναπτόμενοι γὰρ ἀγαθοῖς ἀγαθοὶ κα- 20
 θεστήκασιν ἄνθρωποι, καὶ συνουσίαι τοὺς τρόπους ἀμεί-
 βουσιν. οὐκοῦν αἱ χρηστὲρ τοὺς τρόπους θεοὶ, δι' ὧν ἢ
 Ἀητῶ θεὸς καθεστήκει, τὰν τρόπον ἐπαινούμενον ἐκ τῆς
 φύσεως ἔλαχε· συναφθεῖσα δὲ Νιόβη θεῷ πρὸς τὸν ἐκεί-
 νης μετετίθετο τρόπον· οὐκοῦν τελευτῶσαν ἐκφέρουσι, 25
 καὶ συναπτόμενός τις θεῷ κατηγορούμενον ἔσχε τὸν τρό-
 πον ἀνηρημένων δὲ τῶν παιδῶν θάπτειν οἱ θεοὶ τοὺς
 προκειμένους αὐκ εἶων, καίτοι θεοὶ μὲν τελευτᾶν οὐκ
 ἐγνώκασιν τιμῶσι δὲ ὅμως τῶν ἀνθρώπων τὴν τελευτὴν
 τῇ τῆς ταφῆς προσθήκη· πῶς οὖν ἀνεῖλον ἢ πράττειν 30
 ἐπέταξαν, πῶς δὲ ἢ μήτηρ ἑτέραν ἐκ δακρῶν ἐκτίησάτο
 φύσιν· καὶ συμφοραὶ φέρουσι θάνατον, οὐχ ἑτέραν φύ-
 σιν ἐργάζονται· ἢ δὲ μεταπίπτει μὲν εἰς λίθους, ὡς μη-

δὲν ἐπαισθάνεσθαι, δακρύει δὲ ἐν λίθῳ τὴν τύχην ὡς μὴ μεταθεῖσα τὴν φύσιν. καὶ τὸν τῶν γενῶν συγγέουσι τρόπον τὰ μηδὲν εἰδὸτα τοῖς ἐγνωκόσι συνάπτοντες· δάκρυα καὶ λίθος ἄλλο παρ' ἄλλο γεγονότα γνωρίζεται. Ταῦτα καὶ τὰ τοιαῦτα λέγειν μὲν οὐκ ἔδει τοὺς ποιητάς, εἰποῦσι δὲ ἀντερεῖν καταλείπεται.

θ. Ἀνασκευὴ ὅτι οὐκ εἰκότα τὰ κατὰ
Μήδειαν.

Οὐκ ἐφ' ἐνὶ οἱ ποιηταὶ τὰς βλασφημίας ποιοῦνται
10 κατὰ θεῶν, οὐδὲ λέγειν ἐθέλουσι μυθολογοῦντες κατὰ
θεῶν, ἀλλὰ νῦν μὲν ἔρωτας, ἄρτι δὲ δουλείαν τῶν θεῶν
κατεγνώκασι· τελευταῖα δὲ μείζον ἢ πρὶν τερατεύονται·
θεάσασθε γὰρ οἷα περὶ τῶν ἡλίου προελθόντων ἐροῦσιν·
Αἰήτης, φασίν, ἡλίου φανείς προήγαγε Μήδειαν· ἡ δὲ γε-
15 γονυῖα ταῦ καλλίστου θεῶν ἀνέκειτο μὲν τὸ πρῶτον Ἀρ-
τέμιδι· θεραπεύουσα δὲ τὴν θεὸν ὁμοῦ θεᾶται ξένον Ἰά-
σωνα, καὶ τὸν ἐκείνου πόθον ὑφίσταται· καὶ παράλο-
γον ἄθλον τοῦ πατρὸς ἐπιτάττοντος βουῆς μὲν εἰς ἄρο-
τρον ἤγοντο πῦρ ἀφιέντες τοῦ στόματος· καὶ ποσὶ βαί-
20 νοντες συγχειμένοις χαλκῷ, καὶ τὸ τοῦ ζεύγους παρα-
λογώτατον ὀδόντες δράκοντος σπόρος τῇ γῆ κατεβάλ-
λοντο. ὃ δὲ τοῦ σπέρματος ἦν ἀπιστότερον, ἄνδρες τῆς
γῆς ἀνεδίδοντο, πρὶν ὕλοι γενέσθαι μαχόμενοι, καὶ δα-
πανήσας τούτους συνεργούσης Μηδείας ἄθλον τῆς νί-
25 κης χρυσοῦν διεδέχετο δέρας, ὃ δράκων μὲν ἐφρούρει
μηδέποτε πρὸς ὕπνον ἰδῶν· κατακλίναςα δὲ τοῦτον ἡ
Μήδεια πάντα τῷ ξένῳ καθίστατο καὶ νίκη καὶ δέρας.
συνεπάραςα δὲ κτείνει τὸν ἀδελφὸν μετερχόμενον, εἰς
Ἑλληνας δὲ ἀφικομένη παρὰ τὴν Κόρινθον ὑπερώφθη
30 παρὰ Ἰάσωνος· καὶ ἡ μὲν μυθολογοῦσι τάδε· πύρεστι
δὲ ἐκ τῶν ἐφεξῆς ἐξελέγξαι τὸ ψεῦδος. Αἰήτου φανείσα
Μήδεια πρὸς τὴν Ἄρτεμιν ἔβλεπε· καὶ ποῦ θεραπεύειν

θεοὺς ἴσασι βάρβαροι· τοῦτο γοῦν Ἕλλησι πρὸς τοὺς
 βαρβάρους τὰ μέσον ὀλιγωρεῖν τῶν θεῶν, οὓς θεραπεύ-
 ειεν ἴσασι Ἕλληνας· ἀλλ' ἔστω, συγκεχωρησθῶ τοῖς ποιη-
 ταῖς, Μήδειαν βάρβαρον οὖσαν θεραπεύειν τὴν Ἄρτεμιν·
 πῶς δὲ θεραπεύουσα παρθένον θεῶν πρὸς ἡδονὰς ἐξε-
 φέρετο· δυοῖν γὰρ θάτερον λείπεται· ἢ γὰρ τιμῶσα τὴν
 Ἄρτεμιν σωφρονεῖν ἐξηπίστατο, ἢ σωφρονεῖν οὐκ εἰδυῖα
 τὴν θεὸν αὐτὴ τιμήκεν· ἀλλ' ἔστω καὶ τιμᾶν τὴν θεὸν
 καὶ πρὸς ἡδονὰς παρανόμους ἐκφέρεισθαι, τί συμμα-
 χουσαν οὐκ ἔσχε νοσοῦσα τὴν τιμωμένην θεόν· ὁ γὰρ 10
 σωφρονεῖν ἔγνωκώς πρὸς ἡδονὴν μὲν τὴν ἀρχὴν οὐκ
 ἐκφέρεται, συμμαχεῖται δὲ παρὰ πάντας ἐξνεχθεῖς· πῶς
 οὖν Ἄρτεμις περιεῖδε νοσοῦσαν, ἢν σωφρονεῖν τὸ πρῶ-
 τον ἐδίδασκεν· εἰ δὲ δὴ καὶ τὰ μάλιστα περιεῖδε νοσή-
 σασαν Ἄρτεμις, Διήτης πατὴρ γεγονώς καὶ Σκυθῶν 15
 κρατεῖν κληρωσάμενος, παρανομοῦσαν οὐκ εἶα τὴν ἐξ
 αὐτοῦ ἀγριαίνουσι· γὰρ οἷα θῆρες οἱ βάρβαροι, καὶ τὰ
 παράνομα τιμωροῦνται πικρότερον· ποία δὲ τῇ Μήδειᾳ
 κακίστατο δύναμις χαλκοῦ καὶ πυρὸς ἐξελεῖν τὸν Ἰά-
 σωνα· εἰ μὲν γὰρ αὐτὴ μαγγανεύειν ἠπίστατο, τί τὸν 20
 οἰκτεῖον αὐτὴ μετέθηκε τρόπον· εἰ δὲ τὸν οἰκτεῖον πόθον με-
 ταβαλεῖν ἀδύνατος ἦν, πῶς ἑτέρῳ συμμαχεῖν ἐδεδύνητο·
 τὸ γὰρ οἰκοῦσθαι ἄπορον ἐφ' ἑτέρων ἐστὶν ἀπορώτερον·
 πῶς δὲ γῆς ἀνίσταν ἀνθρώποι πρὶν βιωῖν μαχόμενοι·
 βίος καὶ πόλεμος ἐνὶ προελθεῖν οὐκ ἴσασι χρόνῳ, ¹ ἀλλ' 25
 ἐφ' ἑτέρῳ θάτερον γέγονε βίῳ προστιθέμενος πόλεμος·
 ταύτων δὲ τὸ πρότερον οὐκ ἔσχε τὸ πέρας· τὸ γὰρ μεθ'
 ἕτερον πρὸς ἀρχὴν οὐ προέρχεται· πῶς δὲ καὶ δράκοντα
 κατεκλήλει πρὸς ὕπνον; ἢ πῶς ὁ δράκων αὐχ' ὑπῆκουεν
 ὕπνῳ; τὸ λεχθὲν ἄλογον ἀλογωτέρῳ λόγῳ λύειν ἐπει- 30
 γονται· πῶς δὲ ἀνεξήμῃ τῷ ξένῳ φυλακῆς ἄτης ἐν βαρ-

1 Cod. χρόνον.

βάρους ἐνούσης; ἢ πῶς ἰάσων ὑπερέωρα Μηδείας, δι' ἣν τὴν Ἑλλάδα καταιδε; βαρβάρων ἢ ἀποπώτερος, περὶ τὴν Ἑλλάδα τὰ βαρβάρων μιμούμενος; ἢ πῶς ἡ Μήδεια πανοικὶ διέφθειρε Κρέοντα; τί δὲ τῶν οἰκείων παιδῶν ἀνθήπτετο; ἢ πῶς οἱ θεοὶ τὴν τοιαῦτα δρωσαν ἐλάμβανον; πᾶν εἴ τι δεινὸν ἐροῦσιν οἱ ποιηταί, τὰ φθάσαντα τοῖς ἐξῆς ὑπερβάλλοντες.

10. Κατασκευῆ¹ ὅτι εἰκότω τὰ κατὰ Ἀλκηστιν.

- 10 Ἐπὶ πολλοῖς ἐπαινέσας τοὺς ποιητάς, ἐφ' οἷς εὐσέβειαν φιλοσοφοῦσι τοῖς ἀγαθοῖς, ἐπαινέσων προῆλθον τῷ γὰρ Ἀδμήτῳ τσαύτην εὐνοίαν ἐκ θεῶν μαρτυρεῖν, ὥστε μεταθεῖναι δυνηθῆναι τὰς μοίρας, πῶς οὐχ ἅπαντας εἰς εὐσέβειαν αἴρουν, εἰ θεοῖς προσκείμενος μετα-
 15 θῆσει τὰς μοίρας· οἷάπερ ἀπιστιῶν φιλοσοφούντων πρὸς Ἀλκηστιν τινες τετολήμασιν. Ἀδμητός, φασιν, ἐκράτει Φερῶν· τί τοῦτα πρὸς θεῶν ἄπιστον; οὐ κρατοῦσιν ἀνθρώπων ἀνθρωποὶ; καὶ τὸ συγγενὲς ἐκ τῆς αὐτῆς καὶ μιᾶς ἄγεται τύχης, εἰ δὲ τῷ γένει γένος ὑπακούειν ἐπί-
 20 σταται, καλῶς Ἀδμήτῳ τὰ Φεραίων ὑπήκουε πράγματα· κρατοῦντι δὲ Ἀδμήτῳ Φερῶν Ἀπόλλων συνῆν, καὶ τοῦτο τοῖς ποιηταῖς φιλοσοφίας περὶ θεῶν, μὴ πόρρωθεν εἶναι θεοὺς εὐσεβοῦντος ἀνθρώπου. ὥσπερ γὰρ δυσσεβούντων οἱ κρείττους πόρρω γέγονασιν, αὕτως τοῖς εὐ-
 25 σεβεῖν ἡρημένοις πλησιάζειν πάντες ἐγνώκασιν. καὶ τὴν συνουσίαν δουλείαν ἐπονομάζουσιν, οὐχ ὅτι θεοῖς μετετίθει τὴν τύχην, ἀλλ' ὅτι προχείρως εὐσεβοῦντος κατήκοναν. τῶν γὰρ ἀκούειν ἐγνωκότων ἀνθρώπων ἀνθυπακούειν οἱ κρείττους ἐγνώκασιν, ὅθεν Ἀπόλλων προχειρό-
 30 τερον ἤκουσεν, ἢ χάριν αἰτεῖν ἤθειλεν Ἀδμητός· συνών-

1 Haec et seqq. quatuor foliis interjectis ab antecedentibus sejuncta sunt.

τος δὲ τοῦ θεοῦ τελευτᾶν Ἄδμητος ἔμαλλεν, ὡς ἂν ὁ
 θεῶν ἐνθὲνδε μᾶλλον καταφαινοίτο πόθος· τὸ μὲν γὰρ
 Ἀπόλλωνα² παρέχειν Ἀδμήτῳ βοσκημάτων πλήθος παν-
 τοδαπὸν ἢ περιουσίας εὐπόρους ἢ τι τῶν ὅσα φέρουσιν
 ἄνθρωποι, τυχὸν ἂν τις πρὸς ἀλλήλους ἔφησε κέρδος. 5
 τὸ δὲ μεταβάλλειν ἐθέλειν τὰς μοίρας, ὃ μὴδενὶ τῶν ἄλ-
 λων προσγέγονε, μείζω τὸν Ἀδμήτου πόθον ἰδείκνυεν,
 ὅσῳ γὰρ μείζων Ἄδμητος τὴν εὐσέβειαν, τοσοῦτῳ μᾶλ-
 λον ἢ παρ' Ἀπόλλωνος εἰσφέρειτο χάρις. διὸ τελευτᾶν
 μὲν μοῖραι κατέγνωσαν· Ἀπόλλων δὲ μετετίθει τὴν κρί- 10
 σιν· οἶδα τοίνυν, ὅτι πρὸς μὲν ταῦτα οὐδὲν ἀντεροῦσιν
 ποιηταῖς, ἐλεῖν δὲ τὴν ποίησιν ἐνθὲνδε βουλόμενοι τὸ
 τῆς πεπρωμένης θρυλοῦσιν ἀκίνητον, ὡς οἶαι τὰ πρῶ-
 τα γεγονάσι μοῖραι, τοιαῦτα φέρουσι μένουσαι· ἐγὼ δὲ,
 εἰ μὲν θνητὸς ἦν ὁ τὰς μοίρας κινῶν, ἀκίνητον, οἶμαι, 15
 συνωμολόγουν³ τὸν νόμον· εἰ δὲ ἐκίνη ταύτας θεὸς ὁ
 μοίρας κύριος, καὶ τὸν τούτων ἐκίνησε νόμον ὥστε πῶς
 ἀδυνατῶν ὑπῆρχεν ὁ Πύθιος, πεπρωμένον ἀπελθεῖν Ἄ-
 δμητον, τῆς τελευτῆς ἐξελέσθαι· ἐγὼ δὲ οὐ παράλογόν τι
 πεφιλοσοφημένον ὀρῶ περὶ τῆς ποιήσεως· εἰ μὲν γὰρ ἅπαξ 20
 Ἄδμητον, ἐξείλε τῆς τελευτῆς, ἕτερον δὲ μὴ παρεσκεύασε
 τελευτᾶν, ἐδόκει τε καινὸν εἰκότως καθ' ἅπαξ ἀναιρούμε-
 νος θάνατος· εἰ δὲ τελευτᾶν ὄντινοῖν συγκεχώρηκεν, ὁ
 μοιρῶν ἐσώζετο νόμος τεθνεώτος ἐνός· κὰν ἐφ' ἕτερου
 παρέβη τὸν νόμον, χρόνος τελευτῆς ἄχαρις ἀναβαλλόμε- 25
 νος, καὶ μοῖραι τὸν οἰκεῖον πεπράχασιν νόμον τελευτῆν
 κομισάμεναι· τί δὲ ἄλογον ἶν πατέρα, πρεσβύτην καὶ
 γεγηρακυῖαν μητέρα κατοκνῆσαι τὸν θάνατον· μᾶλλον
 τῶν νέων οἱ πρεσβύται⁴ φιλόψυχοι, καὶ τελευτῆν ὀκναῦσι
 πλησιαζούσαν, καὶ πλέον ὅσον ἐλπίζουσι στέρεσθαι, 30

2 Cod. Ἀπόλλωνος.

3 Cod. συνωμολόγουν.

4 τῶν νέων

post πρεσβύται repetit cod.

τοσοῦτο τοῦ βίου μᾶλλον ἀντιλαμβάνονται, τὸ γὰρ ἐν ἐλπίδι στερήσεώς ἐστι ποθεινότερον. εἰ δὲ τελευτᾶν ἄλκηστις ἤθελε, γυναικὸς οἶμαι σωφρονεῖν ἐπισταμένης ἢ γνώμη· χηρεία γὰρ γυναικὶ σώφρονι τελευτῆς λυπηροτέρα, ὅθεν ἠγάπα τελευτᾶν ἄλκηστις, ἢ τοῦ συνόντος διώσασθαι· περιούσα μὲν γὰρ τελευτῶντος ἀνδρὸς συναφηρεῖτο μετὰ τοῦ συνοικουῦντος τὴν τύχην, καὶ μία τῶν πολλῶν ἔμενεν Ἀδμήτου πεσόντος, καὶ τὴν αὐτὴν γάμον καὶ δυναστείας ὑπέμενε στέρησιν, ὅθεν προτιμῶται βίου θάνατον, τὸ μηδὲν τῶν δεινῶν ἐπαισθάνεσθαι τοῦ δυσχεραίνειν ἐπὶ πάντα προκρίνασα.

II. Κατασκευὴ ὅτι εἰκότα τὰ κατὰ Ἀμαζόνας.

Ἔρως καὶ πόλεμος ἐπαινεῖν με παρασκευάζει τοὺς ποιητὰς, ὃ τε γὰρ ἔρως τῆς τῶν ἀνθρώπων προέρχεται φύσεως, ὃ τε πόλεμος τῶν ἀνθρωπίνων πραγμάτων ἐπιστατεῖ, δι' ὧν νῦν ποιηταὶ τὴν κοινὴν ἀνθρώπων ἐφιλοσόφησαν φύσιν, ἔρωτας ἀνθρώποις φιλοσοφοῦντες καὶ πόλεμον, καὶ τὰ σύντροφα πάθη τῆς φύσεως τὴν κοινὴν φαίνονται φιλοσόφησαντες φύσιν. καὶ πολλὰ μὲν ἂν τις θαυμάσῃ τῶν ποιητῶν, μάλιστα δὲ ἂν φιλοσοφοῦσιν εἰς Πενθεσίλειαν. Ἀμαζόνες, φασίν, ἐπὶ Τροίαν ἐστράτευσαν· τί τοῦτο πρὸς θεῶν ἄλογον; οὐ πάντα γένη παρὰ Τροίαν ἐτάχθησαν, οὐ Μαιόνες, ¹ οὐ Κᾶρες, οὐ Φρύγες; οὐχ ὅσα τὴν Ἀσίαν κατώκισε καὶ Τροίαν; εἰ δ' ἐχομένη ἦν τῆς Ἀσίας Ἀμαζόνων ἡ γένεσις, ἐξ ὧν ἅπαντες τὴν τῆς Ἀσίας ὠκίασιν ² γῆν, κοινὴν ἅπαντες τὴν ὑπὲρ Ἀσίας ἐποιήσαντο μάχην. καὶ γεγονυῖαι τῆς Ἀθηναῖς Ἀμαζόνες Ἄρῃος παῖδες ἐδόχουν, καὶ μάλα δικαίως ὥσπερ γὰρ Ἄρης τῶν πολέμων ἐπιστατεῖ, οὕτως αἱ κόραι τὴν τοῦ τεκόντος μεμελετήκασιν τέχνην, καὶ τὸ συγγενὲς τῇ κοι-

1 Cod. μήνες.

2 Cod. οἰκίσασιν.

νωνία τῶν ἔργων ὑπέδειξαν· ἦσαν Ἄρεος, ὅτι τὴν τέ-
 χνην ἐπήσκησαν Ἄρεος· αἱ πράξεις τοῦ γένους ἦσαν βε-
 βαιώσεις, ἰδεικνυον ὅθεν γέγονασιν, ἀφ' ὧν κατειργά-
 ζοντο, ὥστε εἰ μὴδεις ὑπῆρχε τῶν ποιητῶν Ἄρεος Ἀμα-
 ζόνας εἶναι φιλοσοφῶν, πρὸς γε τὴν τόλμην ἀποβλέψας
 ἕκ τῶν πραχθέντων καὶ τὸ γένος ᾠρίζετο· καὶ γεγονυῖαι
 τοῦ Ἄρεος Τρωσὶν ἐπεκούρησαν, ὧν γὰρ ὁ πατήρ ἐτύγ-
 χανε σύμμαχος, τούτων αἱ κόραι σύμμαχοι καθεστήκασι·
 καὶ ἐνθα πολέμων ὑπῆρξεν ἅπαξ ἄγων, παροῦσαι τὴν
 γνώμην ἰδεικνυον, ἀφικόμεναι δὲ παρὰ τὴν Τροίαν ὡς
 Ἄρεος, ὡς μαχόμεναι περὶ τὴν Τροίαν πεπτώκασιν· ὥσπερ
 γὰρ ἡ φύσις ἐποιοεῖ τὰς πράξεις, αἱ πράξεις τελευτῆν
 ὑφειστήκασιν· εἰ μὲν γὰρ ὅσαι θεῶν ὑπῆρχον θεοὶ, και-
 νὸν Ἀμαζόνες πάθος πεπόνθασιν, Ἄρεος οὐσαι καὶ πα-
 ρὰ τὸν πόλεμον πίπτουσαι. εἰ δὲ πάντες ὅσοι θεῶν ἐπὶ
 Τροίαν ἐστράτευσαν τελευτῆν ὑφειστήκασι, τὸ κοινῆ γε-
 γονὸς συμβάν ἐπὶ τῶν Ἀμαζόνων οὐκ ἄλογον· τὸ γὰρ ἐν
 πολλοῖς γεγονὸς ἐν ὀλίγοις πιστότερον· οὐ γὰρ ὅτι προ-
 ἦλθον Ἄρεος, ἄπιστον αὐτὰς ἐν μάχῃ πεσεῖν, ἀλλ' ὅτι
 Ζεὺς Ἄρεος ἦν δυνατώτερος, οὐχὶ Διὸς ἀπολλύμεναι, τοῦ-
 το πιστότερας ποιοῦσι τὰς φανείσας ἐξ Ἄρεος. ἦλθε
 Σαρπηδῶν ὁ υἱὸς Διὸς. Ἀσκάλαφος Ἄρεος πέπτωκεν,
 ὁ Ποσειδῶνος ἀνήρηται Κύκνος· Ἀχιλλεὺς καὶ Διὸς καὶ
 Θέτιδος· εἰ πάντες οἱ θεῶν ἐπὶ Τροίαν ἀνήρηται, πῶς
 οὐκ εἰκὸς Ἀμαζόνες πεσεῖν, καὶ βεβαιῶσαι τὸ γένος καὶ
 θανάτῳ καὶ πράξεσι· κειμένης δὲ Πενθεσιλείας τελευτῆ μὲν
 ἰδηλοῦτο τὸ θνητὸν τῆς φύσεως, ἔρωτι δὲ τῆς γυναικείας
 γονῆς τὰ γνωρίσματα· ἐπειδὴ γὰρ τὴν φύσιν ἀγωνιζο-
 μένη παρήλλαξε, ποθομένη ταύτην ἐδήλωσεν· ἦν τοῖς
 ὄπλοις ἀνήρηκε τῷ πόθῳ τετέλεκεν· ἀνὴρ ὀπλιζομένη νο-
 μίζεται, γυνὴ διὰ πόθον ἐλέγχεται, τὸ μὲν γὰρ πεσεῖν
 οὐκ ἰδηλοῦ γυναικῆ· τῷ δὲ παθεῖν ἐπεδεικνυτο, καὶ δι-
 πλῆν ἐβεβαίου φύσιν Πενθεσίλεια πίπτουσα, θνητὴν μὲν

οἷς ἀνηλίσκετο, γυναικίαν δὲ, οἷς ἔρα̃ν παρεσκεύασεν· εἰ δὲ κειμένων οὐ γίνεται πόθος, οὐδὲ καθοπλιζομένων φαίνεται κάλλος, ὧν δὲ τὸ κάλλος συγκρούπτεται, πόθος ἀνήρηται· καὶ σκυλενομένην ἰδὼν Ἀχιλλεὺς εἰς ἀνάμνησιν
 8 ἦλθε καὶ πόθου καὶ φύσιως· ἑκατέρῳ γένει τὸ προσήκον ἐτήρησεν, ἀνδρὶ δοκοῦντι τὴν μάχην, γυναικὶ φαινομένῃ τὸν πόθον· ἦρα γυναικὸς, ἦν ὡς ἄνδρα μαχόμενον ἔκτεινεν· ἀνθ' ὧν σύνεστι φιλοσοφοῦσι πειθεσθαι ποιηταῖς, καὶ θαυμάσαι τὸ μέτρον, οἷς ἐφ' ἑκάστῳ τὴν
 10 προσήκουσαν τετήρηκε φύσιν.

12. Κατασκευὴ ὅτι εἰκότα τὰ κατὰ Ὀρέστην.

Ἐπὶ παντὶ ποιηταὶ θαυμαζόμενοι, θαυμάσαι μᾶλλον ἐπ' Ὀρέστην δεδράκασι· τὸ γὰρ ἀνδροφόνους μητέρας ἐκ παιδῶν ἀγαθῶν διαφθείρεσθαι πῶς οὐ τοῦ θαυ-
 15 μάζεσθαι παρ' ὄλον βίον παρέχει τὴν πίστιν; οἷα γάρ τινες φιλοσοφησάντων ἠπίστησαν, ἐπειδὴ Τροίας Ἀγαμέμνων ἐπανελθὼν πέπτωκε, τί τοῦτο πρὸς θεῶν ἄπιστον; οὐχ οἱ πλείστοι μετὰ Τροίαν ἠτύχησαν; οὐδ' Ὀδυσσεὺς ὄλην πεπλάνηται γῆν; οὐ Διομήδης ἐν Ἄργει
 20 πρὸς τῆς συνοικουσίης ἐπανελθὼν δεδυστύχηκεν; οὐκ Αἴας ἀνήρηται παρὰ τὴν θάλατταν; εἰ δὴ τῶν Ἑλλήνων πολλοὶ μετὰ Τροίαν δεδυστυχήκασι, τῆς ἴσης Ἀγαμέμνων μετελάμβανε τύχης, εἰ δὲ πρὸς τῆς οἰκείας γυναικὸς διεφθείρετο, καὶ τοῦτο Λακωνικόν· ὡς γὰρ Ἑλένη¹ Μενέ-
 25 λαον ἔλιπεν, ἀναιρεῖ Κλυτημναίστρα τὸν Ἀγαμέμνονα· καὶ πεσόντος ἐπὶ Μυκηνῶν Ἀγαμέμνονος, ὁ παῖς ἀνανεῖλε τὴν κτείνασαν· τοιοῦτοι γὰρ, ὅσοι τῶν παιδῶν ἀρετὴν ἐπησχίκασι, ἀναιρουμένοις πατράσιν ἀμύνουσι· ἀναιρῶν δὲ ὁ παῖς ἐκ τῶν Ἐρινύων ἠλαίνετο· καὶ μάλ-
 30 δικαίως· ὡσπερ γὰρ ὁ πατήρ ἀναιρούμενος δίκην ἐπέχειν

1 Cod. Ἑλένη.

ἀναγκάζει τὴν κτείναςαν, οὕτως ὁ μητέρα διαφθαρκῶς λόγον ὧν ἔκτεινε δέδωκε· καὶ φύσις ὑπ' ἀμφοτέρων ἡδικηται· διὸ τὸ πάθος ἐπ' ἀμφοτέρων κολάζεται, καὶ μανείς μετὰ φόνον ὁ παῖς ἐν ταῖς Ἀθήναις τῶν μανιῶν ἀπαλλάττεται· πρέπον γὰρ ἦν τῷ θεῷ χρησιμοδοτοῦντι 5 πειθόμενον ἐκ θεῶν ἐλαυνόμενον σώζεσθαι· ταῦτα καὶ τὰ τοιαῦτα καὶ λέγειν ἔδει τοὺς ποιητὰς καὶ εἰποῦσι κόσμον προστίθεσθαι.

Cap. VII.

1. Κοινὸς τόπος κατὰ προδότου¹.

Τοῦτον ἕφ' ἡμῖν γενέσθαι τήμερον, ἀλλὰ μὴ ὑπὸ 10 τοῖς πολεμίοις ἡμῶν ἢ θεῶν εὐνοια δέδωκε· δεῖ δὲ ἀμφοτέροις τὸ προσῆκον ἐκτίσαι· θεοῖς μὲν εἰδέναι τοῦ σωθῆναι χάριν, τοῦτον² δὲ ὧν ἡμαρτεν εἰσπράξασθαι δίκην· εἰ μὲν οὖν ἔμελλε τὸ παρὸν διαφυγῶν φιλόπολις 15 ἔσεσθαι, τυχὸν ἂν τις ἐκ τῶν δευτέρων ἀφῆκε τὸ φθάσαν· εἰ δὲ τὸ παρὸν ἀποδράς, οἷον ὑμεῖς ἴστε, γινώσκετε, ποῦ δίκαιον προδοσίας ἀρχὴν τὴν τοῦ παρόντος καταστήναι συγγνώμην· οἱ μὲν οὖν ἄλλοι πάντες, ὅσοι δικάζειν εἰλήφασιν, κἂν τὴν παροῦσαν ἀναβάλωνται κόλασιν, ἐστῶσαν ἔτι τὴν πόλιν εὐρήσουσιν· προδότης δὲ ἀφε- 20 θεὺς, οὐκέτ' εἶναι παρασκευάσας τὴν πόλιν, ὥστε λύσετε³ μετὰ τὴν πόλιν καὶ τὰ δικαστήρια, καὶ τὰ λοιπὰ τῆς πολιτείας, εἰ τοῦτον ἀφήσετε· δοκεῖτε δέ μοι κάλλιον πο-

1 Idem thema tractavit Libanius: et ita quidem primi versus in utroque consentiunt, ut Nicolao nostro Libanii declamatio ante oculos fuisse videatur, quae ita incipit: Τὸ τοῦτον ἕφ' ἡμῖν εἶναι τήμερον, ἀλλὰ μὴ τοὺς πολεμίους δεσπότας, παρὰ τὴν τῶν θεῶν εὐνοίαν ὑπῆρξε· δεῖ δὲ ὑμᾶς, εἴπερ εὐφρονεῖτε, τοῖς μὲν ὧν ἐκόλυσαν εἰδέναι χάριν, τὸν δὲ ὧν ἐπεχείρησεν ἀπαιτῆσαι δίκην. 2 Cod. τούτων. 3 Cod. λύσεται.

λὺν περὶ τῆς τοῦ παρόντος προδοσίας σκοπεῖν, εἰ τὰς
 ἀπάντων ἀνθρώπων λογίσεσθε γνώμας· ἅπαντες ἀνθρω-
 ποι περὶ πλείστου τὰς ἑαυτῶν ποιοῦνται πατρίδας, καὶ
 μάλα εἰκότως· ἐστῶσης γὰρ πόλεως θεραπεύονται μὲν
 5 παρὰ τὰ τεμένη θεοὶ, ἐργάζονται δὲ γῆν οἱ ταύτης λα-
 χόντες, καὶ νεὼς ἐπιβαίνουσιν οἱ περὶ ταύτας ἀπεργαζό-
 μενοι· καὶ πολιτεία γαί νόμοι καὶ ὧν ἄνευ ζῆν τοῖς ἀν-
 θρώποις οὐκ ἄξιον ἐσθηκίας πατρίδος περιέσται, ὧν ὀλι-
 γωρήσας ὁ καλὸς κάγαθὸς οὗτος βεβούλευται βούλευμα
 10 χερίστον, ὅλην προέσθαι τοῖς πολεμίοις τὴν πόλιν, καὶ
 τοιάσδε πρὸς αὐτοὺς ἤφιει φωνάς· τί δὲ ὑμῖν ἀνθρωποὶ
 πολέμου δεήσει καὶ μάχης, δώσει πολιτῶν εἰς εὐνοῶν, ὅ
 μὴ πολὺς εἰργάσατο χρόνος ὑμῖν, καὶ ταῦτα πρὸς ἐκεί-
 νους εἰπὼν οὐδὲν τῶν παρ' ἡμῖν συνεχώρει ἀπορρήτων
 15 λαθεῖν, καὶ προήγγελε μὲν, οὐ διεφθείρε δέ. θεῶν γὰρ
 κατεκάλυψεν εὐνοία· μὴ δὴ τοῦτο σώση τουτοῦ τὴν τή-
 μερον, εἰ μηδὲν ὧν ἤρεῖτο ποιεῖν, ἀφίχται τελεῖν, ἀλλὰ
 τοῖς θεοῖς χάριν ὀφείλειν, εἰ τὰ τούτου πάντα καταστή-
 σαιμεν ἄπρακτα· δεινὰν ἱερόσυλος, ἀλλὰ προδότην κατα-
 20 δειότερον· ἱερόσυλος μὲν γὰρ μόνους ἀδικεῖν οἶδε θεοῦς·
 προδότης δὲ κοινὰ διαφθείρει τὰ γένη καὶ θνητῶν καὶ
 θεῶν· ὅσῳ δὴ τὸ πάντας ποιεῖν τοῦ λυπεῖν ἐν βραχεῖ
 καθέστηκε μεῖζον, τοσοῦτον προδότης ἱεροσύλου δεινότε-
 ρον· καὶ τοὶ μόνοις τοῖς προδιδούσῳ ἀκούσιον οὐκ ἔστι
 25 τὴν προδοσίαν προστήσασθαι· τὸ μὲν γὰρ ἀνελεῖν τυχὸν
 ἂν τὴν τοῦ πράξαντος διαφεύξεται γνώμην· τὸ δὲ προ-
 διδόναι βουλευσάμενον ἔχει πρῶτον τὸν ἀδικήσαντα· δεῖ
 τοίνυν πρὸ τῶν ἔργων καὶ γνώμης δίκην ὑποσχεῖν ἐν
 ὑμῖν· εἰ μὲν γὰρ κωλυόμενος τῆς προδοσίας ἕτερον μηδὲν
 30 ἐπεπράχει, δεινὸν ⁴ μέτριόν τι τὸ προδοῦναι παρ' ἡμῖν
 ἐνομί-

4 δεινὸν μέτριον calamitas modica. Neutrum adiectivi pro
 substantivo positum praedicatum adsciscit Eurip. Iph. A. 333.

ἐνομίζετο· νῦν δὲ τοσοῦτον τῆς προδοσίας προεξιργά-
 σατο πρότερον, ὡς μικρὰν ἐν αὐτοῖς τὴν προδοσίαν εἶναι
 δοκεῖν· τίς οὖν ἐτι τοῦτον προεξαιτήσῃ κρινόμενος; νῆ
 Δία πατὴρ καὶ πρὸς τούτοις ἢ μήτηρ· ἀλλ' ὅταν οὗτος
 γονέας παραστησάμενος κλαύσῃται, τοὺς ἡμετέρους ὑμεῖς 5
 πατέρας λογίσεσθε προδιδομένης τῆς πόλεως, οἷα παρ'
 ἡμῖν ἐμελλον ποιῆσθαι, καὶ γενέσθω γονέων ὑβριζομέ-
 νων ἀνάμνησις ἢ τοῦ προδότου παραγωγή· καὶ τοι εἰ
 νόμος τοὺς εὐνοοῦντας τῇ πατρίδι τιμᾶν, τοὺς προδιδόν-
 τας κολάζεσθαι· λείπεται· δίκαιον δὲ τοσαύτην αὐτὸν 10
 ὑποστῆναι τὴν βλάβην, ὅποσιν ἠδίκησε· λυσιτελήσει δὲ
 προδότης πεσών· πολλοὺς γὰρ εὐνοεῖν παρασκευάσει⁶ πο-
 λίτας, ῥᾶον δὲ τὸ δίκην ὑπέχειν· ἂν γὰρ ἐξενέγκητε μό-
 νην τὴν ψῆφον, ἔχω προδότου δίκην.

2. Κοινὸς τόπος κατὰ ἀργοῦ.

15

Ἄχθεται μὲν ὁ μιαρὸς καὶ ὡσπερ ἀπολλύναι τι νο-
 μίζων ἔσθηκεν, οὐχ οἷς εὐλαβεῖται τὴν δίκην, ἀλλ' οἷς
 πονεῖν ἀναγκάζεται καὶ λόγον ἀφιέναι περὶ αὐτῆς· δεῖ
 δὲ ὡσπερ ἄγος τι τὸν παρόντα νομισαντας ἐξελάσαι τῆς
 πόλεως, ὡς ἔστι δέον, μὴ κοινὴν ἀπραξίαν ἢ τοῦ παρόν- 20
 τος ἀργία προστρίψῃται¹. Εἰ μὲν οὖν νοσῶν τι τοῦ
 σώματος, ἢ τὴν χεῖρα καταγῶς ἢ πεπηρωμένος τὸ σκέ-
 λος ἐπὶ τοῦτο, ὃ νοσεῖ, προελήλυθε, τυχὸν ἂν τις αὐτὸν
 ἀφῆκε τῆς κρίσεως· ἐπεὶ δὲ τὰ ἄλλα λαβῶν ἐκ τῆς φύ-
 σεως οὐδενὶ τούτων εἰς δέον ἐχρήσατο, εἰ μηδὲν ἄλλο, δί- 25

πονηρὸν γλώσσ' ἐπιφθονον σοφῆ. 560. ὁ δ' ὀρθὸς ἐσθλὸν σαφῆς
 αἰεὶ. Pind. Ol. I. 99. Diss. τὸ δ' αἰεὶ παράμερον ἐσθλὸν ἔπατον
 ἔρχεται παντὶ βροτῷ. XII. 12. ἐσθλὸν βαθύ. Bion Borysten ap.
 Diog. Laërt. IV. 51. τὴν δυσγένειαν πονηρὸν ἔλεγεν εἶναι σύνοικον
 τῇ παφῆσίῃ. Aristot. Rhet. init. τὸ ἴδιον ἠδὲ ἢ λυπηρὸν. 5
 Cod. κολάζεται. 6 Cod. παρασκευάσατ.

1 Cod. προστρίψεται.

Rhetor. I. 1.

κην ὑπέσχετο κριθεῖς, ὧν τὴν φύσιν προήκατο· δοκεῖτε
 δέ μοι πολὺ κάλλιον περὶ τῆς τοῦ παρόντος τιμωρίας
 σκοπεῖν, εἰ τὸν ἀπάντων ἀνθρώπων ἐξετάσετε βίον· ἅπας
 ὁ τῶν ἀνθρώπων βίος, ἔν γέ τι ποιοῦντες κατὰ τὴν ἀγο-
 5 ρὰν περιέρχονται, ὁ μὲν ἐργάζεται γῆν, ὁ δὲ ἐπιβαίνει
 νεώς· ἐκκλησιαζουσιν ἕτεροι, νόμους εἰσφέρουσι πλείονες,
 καὶ ὅλως οὐκ ἔστιν, ᾧ τὸ πονεῖν οὐ βίου γίνεται σύνθη-
 μα· καὶ τί δεῖ² τοὺς ἀνθρώπους ἐρεῖν· ἀλλ' οἱ θεοὶ πῶς
 περὶ ταῦτα διάκεινται; πονεῖν ἐφ' ἅπαντα παιδεύουσιν,
 10 καὶ τοσοῦτον αὐτοῖς τοῦ πόνου περίεστιν, ὡς ὄνομα αὐ-
 τοῖς καταστῆναι τὸν πόνον· οἷς γὰρ περιθρόουσιν ἅπαν-
 τα καὶ θεοὶ προσεῤῥήθησαν, καὶ κοινῇ μὲν θεοὶ τιμῶσι
 τοὺς πόνους, ἰδίᾳ δὲ ἀπάντων κάλλιστος ἥλιος, ὅσον
 πονεῖ μὲν περινοστήσας τὴν γῆν, πόνου δὲ φανεῖς τοῖς
 15 ἀνθρώποις γίνεται σύνθημα, ὧν ὁ παρῶν οὐδὲν ἐνδυ-
 μούμενος περὶ πάντας κάκιστον ἐβουλεύσατο βούλευμα,
 εἰς κοινὴν ἀπραξίαν καταστῆσαι τὴν πόλιν· δημηγορεῖν
 μὲν ἐπ' ἐκκλησίας μὴ βουλευθεῖς, ὅπλα δὲ περὶ πατρίδος
 μὴ θέμενος· εἶτα τίς αὐτὸν κλέπτη παραβάλλει; ἀλλ' ὁ
 20 μὲν σὺν πόνῳ λυπεῖ, κἂν ἐφ' ἕτερα μεταβάλλης τοῦ κλέ-
 πτου τὸν πόνον, ἐπαινέσῃ τὸν τρόπον· ἀργὸς δὲ καθά-
 παξ προῆλθεν ἀνόνητος· ὅσῳ οὖν τὸ μηδὲν ἐθελῆσαι

2 Cod. δῆ. Permutatur in codicibus δεῖ et δῆ. Menand. p. 636. infr. καὶ ὅτι πολλῶν ἂν χρημάτων προτιμήσειας πινθάτε-
 σθαι δεῖ περὶ αὐτῶν τὰ βέλτιστα. Med. 2. δῆ. Jos. bell. Jud. I. 27. 2. εἰ δὲ δῆ καὶ λόγου μεταλάβοιεν, φράδιως Ἀλέξανδρον ἀπο-
 λύσεισθαι τὰς αἰτίας. Par. 1425. εἰ δὲ δεῖ. Synes. de provid. p. 89. ταύτην δῆ τὴν αὐτὴν ὁδὸν αὐθις ἀναφρίηται. Par. 138. et 139. Coislin. 249. δεῖ. Sopat. ζητήμ. p. 443. οὐ γὰρ δεῖ κατε-
 φρονήσαμεν τῶν πατρῶων. lege: δῆ κατεφρόνησα μὲν. Doxopat. Homil. in Aphth. c. I. οὐ γὰρ δῆ καὶ κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον —
 — τὰ τοιαῦτα δεσπόζεσθαι δυνατόν. Vind. δεῖ. Aristid. τέχνη. A. pag. 448. Jebb. οὐ γὰρ δεῖ ἐκπιεῖν με αὐτὸ Καλλικλῆς ἀξιώσει. Par. δῆ per rasuram.

πονείν τοῦ σὺν πόνῳ λυπεῖν κατέστη δεινότερον, τοσοῦτον ἄργος χαλεπώτερος ἔσται τοῦ κλέπτοντος· εἰ μὲν οὖν ἄκων ἐς τόδε προήλθε, τυχὸν ἂν τὸ πάθος ἐπὶ τὴν ἀνάγκην ἀνήγετο· εἰ δὲ ἐκὼν καὶ βουλόμενος ἄπρακτος ἦν, τὴν γνώμην παρείχε πρὸ τοῦ πάθους εὐθύνειν· ἐβου- 5
λεύσατο γὰρ, ὃ πεποίηκε, καίτοι τοῖς ἄλλοις ἅπασιν ἀνθρώποις τὸ παρὸν εὐθύνεται μόνον. τὸ δὲ φθάσαν³ ἀφείται τῆς δίκης· μόνος δὲ ὁ παρὼν ἐφ' ἑκάτερα κρίνεται βίου, καὶ παρ' ἑκάτερα προήλθεν ὑπεύθυνος· τίνες οὖν αὐτὸν ἐξαιτήσονται; ναὶ Δία, παῖδες, τίνες; οὓς 10
ὄκνῳ οὐκ ἐφύτευσεν· οὐδὲ γὰρ οἷς ἅπαντες ἀνθρώποι κατακηλοῦνται, ταῖς ἡδοναῖς, οὐδὲ πρὸς ταῦτα οὕτως ἐπῆρται⁴, καίτοι εἰ νόμος τοὺς πονοῦντας τιμᾶν, τοὺς ἀπράκτους κολάζεσθαι λείπεται. Δίκαιον δὲ μὴ τὴν αὐτοῦ πρὸς αὐτὸν τιμῆσασθαι γνώμην, μηδὲ καταστῆναι 15
πρὸς τὴν κρίσιν ἄργους, ὡς τὸν τρόπον αὐτός· λυσιτελήσει δὲ ἄργος ἀναιρούμενος· πολλοὺς γὰρ ἐν ἡμῖν ἐνεργοὺς ἀπεργάσεται· ῥᾶον δὲ τὴν τοῦ παρόντος ἐργάσασθαι δίκην· ψηφίσασθαι μόνον προσήκει καὶ κοινήν ἀπραξίαν συναλελεῖν. 20

3. Κοινὸς τόπος κατὰ μοιχοῦ.

Ἄνδρες, οἱ¹ πατέρες μᾶλλον ἢ δικασταὶ προσαγορευέσθαι σπεύδοντες, τὸ πατρὸς ὄνομα τοῖς λοιποῖς πολίταις βεβαιώτερον κρίνατε· τὸ γὰρ τὸν παρόντα δίκην εἰσπράξασθαι, ὃς ἀμφισβητησίμους τοὺς κοινούς ἀπάντων εἰρ- 25
γάσατο παῖδας, πῶς οὐ βεβαίως ἡμᾶς πατέρας ἐργάζεται· εἰ μὲν οὖν ἐφ' ἑτέροις ὁ παρὼν ἐπλημμέλει, τὸ τολμώμενον ἂν ἦν μετριώτερον· ἐπεὶ δὲ τὸ παρὰ τούτου γινόμενον εἰς τὰ τῆς φύσεως ἀναγκαῖα κατείργασται, ποῦ προσήκει περιιδεῖν, ἐφ' οἷς τὰ γένη δι' αὐτῶν ἀμφιβάλλεται· δοκεῖτε δέ μοι μᾶλλον ἀγανακτήσειν, εἰ τὰς ἀ-

3 Cod. φθάσας.

4 Cod. ἐπῆρθαι.

1 Cod. ἦ.

πάντων ἀνθρώπων λογίσεσθε γνώμας. Ἄπαντες ἄν-
 θρωποι περὶ πλείστου ποιοῦνται τὰς συνοίκους τὰς ἑαυ-
 τῶν, γυναικὸς γὰρ ἀκεραίου συνούσης τίκτεται παῖς οὐχ
 ὑπάρχων ἀμφισβητήσιμος, καὶ καλεῖται πατὴρ κοινῶν
 5 οὐκ ἔχων τῆς κλήσεως ἕτερον· καὶ γυνὴ συνοικεῖ πρὸς ἓνα
 τὸν νοῦν ἀποβλέπουσα, καὶ προκινδυνεύειν ἐθέλουσιν ἄν-
 θρωποι, παιδᾶς καὶ γυναικᾶς αὐτῶν εἶναι νομίσαντες,
 καὶ τὰ καλῶς τῇ φύσει κείμενα διασπᾶν ἀλλήλων ὁ πα-
 ρὼν ἐβουλεύσατο· καὶ τὴν ἐκάστου σύνοικον ὑποδὺς ἡδο-
 10 νῆ παρανόμῳ τῆς τοῦ συνοικοῦντος εἰνοίας μετέστησε,
 καὶ πάντα κατέστησεν ἄδηλα πονηρία μία, πατέρα παιδὶ
 καὶ παιδᾶ τῷ φύσαντι, καὶ τῷ λαχόντι κατὰ νόμον τὴν
 σύνοικον· ἀφαιρείσθω τοίνυν τὸν βίον οὗτος, ὡς αὐτὸς
 τὰ γένη καθ' ἕκαστον· δεινὸν ἀνδροφόνος, ἀλλὰ τοὺς παι-
 15 δας καταλείπει δόξαν τοῦ πίπτοντος, καὶ τελευτᾷ πατὴρ
 βιαιότερον, παισὶ βεβαίοις παραμυθούμενος θάνατον·
 μοιχὸς δὲ λυπεῖ συναμφοτέρων καὶ πατέρα καὶ παιδᾶ,
 τοὺς μὲν οὐκ εἶναι τῶν τεκόντων ἐῶν, τὴν εἰνοίαν δὲ
 μεταφέρων ἐφ' ἕτερα· ὅσῳ δὲ χαλεπώτερον ἄμφω λυπεῖν,
 20 ἢ πρὸς ἓνα ἀδικεῖν, τοσοῦτο μοιχὸς ἀνδροφόνου δεινότε-
 ρος. Εἰ μὲν οἶν ἀνάγκη τὰς παρανόμους ἐτόλμα τῶν
 ἡδονῶν, ἤττον ἐδόκει τὸ παρανόμημα, νῦν δὲ βουλευσά-
 μενος ὅσα λελύπηκε, τὴν παρανομίαν διπλασίαν πεποίηκε·
 καὶ μὴ εἰ μόνον ἐγεγόνει μοιχὸς, ἕτερον δὲ μηδὲν προη-
 25 δίκει, τυχὸν ἂν τις αὐτὸν ἐνὸς ἀδικήματος ὀφείλειν ἔφη
 τὴν κρίσιν· νῦν δὲ τί δεῖ μόνης μοιχείας εἰσπράξασθαι
 δίκας τὸν ἕτερα πολλὰ παρ' αὐτὴν ἐργασάμενον; τὴν
 γὰρ πόλιν ἀποστερήσας τῶν παρ' αὐτῆς οὐδὲν ἐδόκει
 30 ἀφέλοιο· καὶ κατηγοροῦσιν ὡς ἕαστοι μᾶλλον γυναικὸς
 ἢ χρημάτων στερούμενοι. Θαυμάζω τοίνυν, εἰ παιδᾶς
 οὗτος τολμήσει παράγειν, ὁ παιδᾶς εἶναι πατράσιν οὐ

συγχωρῶν. οὐ γὰρ ὧ λέγει, τίς ἐστὶν ἄδικος, τούτῳ σω-
θήσεται, οὐδὲ οἷς ἐκὼν ἀδικεῖ, ταῦτα δικῆν ἀφεθήσεται·
βεβαιοὶ τὰ μοιχοῦ παῖς τῷ τοιούτῳ συνηγορῶν, καίτοι
εἰ νόμος τοὺς σωφρονοῦντας τιμᾶν, τοῖς ἀκολάστοις ἐξ-
ελαίνεσθαι λείπεται, δίκην δὲ μὴ μετρίαν ἐκτίνειν τῷ 5
ἀδικεῖν οὐχ ἰλομένῳ μέτρια· λυσιτελήσει δὲ μοιχὸς ἀναι-
ρούμενος, ἀκέραιοι γὰρ ἐνθύνουσι μένουσιν οἱ ὑμέναιοι.

4. Κοινὸς τόπος κατὰ πατραλοίου.

Ἄνδρες, οἱ πατέρες μᾶλλον ἢ δικασταὶ συνελέγητε,
πεπαρωνημένην ¹ τὴν κοινὴν διατηρήσατε φύσιν· εἰ γὰρ 10
πατέρων μὲν προεληλύθαμεν ἅπαντες, πατέρες δὲ γενέ-
σθαι σπουδάζομεν, ὁ νῦν ἀγὼν κοινὸς, οὐχ ἑνός· δεῖ δὲ
καὶ τὴν ψῆφον ἡγεῖσθαι παντός, καὶ συναγωνιστὰς πάν-
τας ἀνθρώπους τοῖς ἐμοῖς παρίστασθαι ῥήμασιν, ὡς
οὐκ ἔστι τοῖς λοιποῖς πολιτεῦσθαι νόμοις, μὴ τοῦ πα- 15
τραλοίου ² πρῶτον τὰ δίκαια φέροντος. δοκεῖτε δὲ μοι
περὶ τοῦ παρόντος πολὺ μᾶλλον ἀγανακτεῖν, εἰ τοὺς ἀ-
πάντων ἀνθρώπων λογίσεσθε τρόπους, κἂν γὰρ εἰς Ἑλ-
ληνες κἂν γενόμενοι ³ τύχῳσι βάρβαροι, πρὸς ἓνα κοι-
νὸν συνάπτονται νόμον, τὸ πατέρας τιμᾶν, καὶ διεστη- 20
χότες οἷς πολιτεῦνται, συνάπτονται δι' ὧν πατέρων πα-
ράγονται, καὶ προέρχεται μὲν τὸ πρᾶγμα θεῶν, ἀνθρώ-
πων δὲ καθίσταται κοινὸν, καὶ πᾶν εἴ τι γέγονε, πρὸς ὁμοί-
αν ἐκφέρεται τύχην, κἂν μὴ τὴν ἴσην κέκτηται φύσιν, καὶ
πατέρες πάντες, κἂν μὴ πάντα προσόμοια· ὧν ὁ παρῶν 25
μηδὲν ἐνθυμούμενος πάντα τὰ γένη παραδραμῶν ἐπὶ τὴν
φύσιν νεανιεύεται, πρὸς οὐδὲν γένος τῶν ὄντων ὄρων, ἀλλ'
ὡσπερ ἢ τὴν ἀρχὴν οὐ γενόμενος, ἢ ποιεῖν ἑτέρους οὐ
προαιρούμενος, πρὸς μὲν τὴν φύσιν ἀγανακτεῖ τὴν πα-
τέρας κομίσασαν, πρὸς δὲ τὸν νόμον παρανομεῖ τὸν πα- 30

¹ Cod. πεπαρωνημ.

² Cod. πατέρων.

³ Cod. γενώμενοι.

τέρας τιμήσαντα, καὶ συνέστηκεν ἀποβλέπειν τολμῶν εἰς
 τοὺς κρίνοντας, ἐπιλελησμένος ἑκατέρας γονῆς, ἧς τε παρ-
 ῆνται καὶ ἧς παράγειν ἑτέρους δυνήσεται, καὶ τὸ δόξαι πα-
 τῆρ ἀναιρεῖ, δι' ὧν τὸ γενόμενον ὕβρισε. δεινὸν ὁ φονεὺς,
 5 ἄλλ' εἰς ἑτέρους μαιφρονεῖ, πατραλοίας δὲ πρὸς τὸ συγγενὲς
 πειρᾶται νειανιεύεσθαι· ὅσῳ τοίνυν τὸ συγγενὲς ἀδικεῖν ἢ
 τοῦ μὴ προσῆκον λυπεῖν χαλεπώτερον, καὶ πληγὴ φόνου
 δεινότερα, ἂν εἰς προσῆκόν τι γένοιτο, τοσοῦτω πατρα-
 λοίας ἀνδροφόνου δεινότερος, καίτοι τὸ βούλευμα τῆς
 10 τολμῆς ἐστὶν ἀδικιώτερον· βουλευσάμενος γὰρ πάντα συγ-
 χεῖν τὰ τῆς φύσεως ἐπληξε, καὶ πληγῇ μιᾷ συγχεῖν ἅπα-
 σαν πειρᾶται τὴν φύσιν, καίτοι τοῖς ἄλλοις οὐκ ὁ βί-
 ος ἐφ' ἅπασιν κρίνεται, πρὸς ἓν δὲ μόνον τὸ παρὸν ἐξ-
 ετάζεται· πατραλοίας δὲ μόνος ἅπαντα συλλαβὴν παρ-
 15 ἦλθε τὰ δυστυχήματα, τί γὰρ τῶν καταδεστέρων οὐ πέ-
 πραχεν, ὅπου τὸ μείζον ἐτόλμησε· πατὴρ αἰκίζόμενος παν-
 τὸς ὑπῆρξεν ἀδικήματος ἔλεγχος· οὐκ εἰς θεοὺς ἱεροσυ-
 λίας χωρὶς, οὐκ εἰς πολίτας ἔξω μιάσματος ἔμεινεν ὁ πατρί⁴
 τολμῶν θράσος ἐπανατείνασθαι· παντὶ τρίνυν ὑπέσχετο
 20 τὴν κόλασιν ὁ πάντα δι' ἐνὸς παρελθῶν ἀδικήματος.
 ἀλλὰ νῆ Δία παῖδες παραστάντες αὐτὸν ἐξαιτήσονται,
 τίνες; οὓς πατέρα τύπτειν ἐδίδαξε; παῖδες δικάζοντες πεί-
 θουσι, κἂν μὴ πατέρων ὡς κατήγοροι· τὸ παιδὸς ὄνομα
 τίμιον, ὅτι πατέρα φέρει συνεχφωνούμενον· πῶς ἐξαιτή-
 25 σεται ὁ τὴν πατέρων διαφθεύρων αἰδῶ. τὸν ἐπὶ τῶν πα-
 τέρων ἄλεον⁵ οὐ χομίζεται· καίτοι εἰ νόμος τοὺς αἰσχυ-
 νομένους γονέας τιμᾶν, τοὺς παροινούντας ἀνελεῖν κατα-

4 Cod. πρίν. Vide de hac confusione ep. crit. p. 33. 5 Cod.
 ἔλαιον. idem vitium Hermog. Prog. VI. εἶτα ἐμβαλεῖς τὸν ἔλεον.
 Par. B. ἔλαιον. Arsenii Apophthegm. s. v. Phocion: Φωκίων
 ἔφη, οὔτε ἐξ ἱεροῦ βωμόν, οὔτε ἐκ τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως ἀφαι-
 ρετιὸν τὸν ἔλεον. Violeti codices Moscov. et Laurent. ἔλαιον.
 Aphthon. Prog. c. VII. ἔπειτα ἔλεον ἐμβολήν. Mon. 2 ἔλαιον.

λείπεται· δίκαιον δὲ παθεῖν αὐτὸν, ἃ πατέρασ δρασάσ
 ὕβριάσασ· σσννοίσει δὲ πατραλοίασ ἀσναιρεθείσ, ἐσσήξασασ
 γάρ τῶν πατέρων ἢ φύσισ· ῥᾶσ δὲ δίκησ ἐπαγαγεῖν,
 μόνῃ δὲ φύσισ εἰσ τὸ πάτριον ἀνοίσει τοὺσ φύσαντασ.

5. Ὑπὲρ ῥήτοροσ πρεσβευτοῦ.

5

Αὐτὸν μὲν, ὃ ἄνδρεσ πολῖται, τῆσ αὐτῆσ δωρεᾶσ ἐδό-
 κει κατασσήναι σσνήγορον, καὶ περὶ τῆσ αὐτῆσ τέχνησ
 τῆν οἰκίασ εἰσενέγκασθαι χάριν· ἐπει δὲ καὶ τοῦτο τῶν
 εὐεργετημάτων παρέχεταὶ σύμβολον, τὸ δοκεῖν μῃδὲν ἐπο-
 φεῖλεσθαι, τῆν δὲ πόλιν αὐτῆν δωρεᾶν οἰεσθαι φέρε- 10
 σθαι, παρῆλθε τῆν αὐτοῦ πρὸσ ἡμᾶσ ὑπακρινόμενοσ
 τέχνησ· καὶ γάρ ἄλογοσ αὐτὸν μὲν ὑπὲρ ὅλησ πρὸσ πο-
 λεμίουσ φθέγγεσθαι πόλεωσ, ὑμᾶσ δὲ βραχὺ τι τῆσ αὐ-
 τοῦ μῃ ζηλώσαι δυνάμεωσ· ἅπαντασ μὲν οὖν εἶδει πολί-
 ताσ μιμητάσ τῆσ ἐμῆσ κατασσήναι φωνῆσ καὶ δημηγο- 15
 ρεῖν ἅπαντασ, ὡσ ἅπαντασ κινδύνων ὑπεξῆρέθησαν· ἐπει
 δὲ τῆν ἐμὴν διάνοιασ ἅπαντασ καὶ τῆν ἐνόσ φωνῆσ ὅλησ
 νομίζετε πόλεωσ, τῆν μὲν φιλοτιμίασ ἡμετέρασ ἡγοῦμαι τῆσ
 χάριτοσ, τὸ δὲ λέγειν ὑπὲρ ἁπάντων ἐμόσ· δοκεῖτε δὲ
 μοι κάλλιον περὶ τῆσ τοῦ παρόντοσ δωρεᾶσ ἐννοεῖν, εἰ 20
 τοὺσ πονηροὺσ τῶν ῥητόρων λογιόσασθε· πονηροὶ ῥήτορεσ
 ἀπτόμενοὶ βῆματοσ, ὅλησ ἐξαπατᾶν εἰώθασι πόλιν, καὶ
 μεταπαιοῦσι τῶν νόμων τῆν οὐσίασ, ἐφ' ὅσον δεινότη-
 τοσ ἔχουσι, καὶ τῆν τῶν νόμων μετατιθέντεσ διάνοιασ,
 κᾶν δημηγορῶσι τὰ φασυλότατα, τὸν δῆμον πείθασσι, κᾶν 25
 σσνηγορῶσι ἐν δικαίοισ, ἀντὶ τῶν δικαίων ἄδικα φθέγγ-
 γονται; κᾶν οἶα τῷ νῦν ἐγκατασκέφοὶ τισ πόλεμοσ, πρὸσ
 ἀργύριον πρεσβεύοντεσ φθέγγονται, καὶ παντὶ πονηρῷ
 ῥήτορι τὰ τῆσ τέχνησ εἰσ κέρδοσ. ὦν ὁ παρῶν μῃδὲν
 λογιόσάμενοσ, ἐφ' οἷσ ῥητόρων δεινότησ θαυμάζεται, πρὸσ 30
 τὸν παρόντα δέδειχε πόλεμον· εἰταίτισ αὐτῷ παραβάλ-
 λει στρατηγὸν ἀριστεύσαντα; ἀλλ' ὁ μὲν στρατηγὸσ βιά-

ζεται μᾶλλον ἢ πέπεικε· τὸ δὲ βιασθὲν αὐθις ἀνταγω-
 νίζεται καιροῦ προστυγχάνοντος· ὅσω δὲ τὸ πείσαι βε-
 βαίως τοῦ βιάσασθαι σφαλερῶς ἄμεινον, τοσοῦτω στρα-
 τηγοῦ τινος ἀριστεύσαντος ῥήτωρ πρεσβεύσας ἄμεινων
 5 καθίσταται· καίτοι τοῖς νικῶσι τῶν στρατηγῶν τύχαι
 τὰς νίκας ἐργάζονται· τοῖς δὲ πεπεικόσι τῶν πρεσβευτῶν
 αἱ γνῶμαι μᾶλλον ἀντὶ τῆς τύχης φιλοτιμοῦνται τὰς τύ-
 χας· καὶ μοι δοκεῖ μὴ νῦν μόνον ὁ παρὼν πρεσβεύσα-
 σθαι κάλλιστος, πολλάκις δὲ καὶ τὸν πρὸ τοῦ χρόνον
 10 πεποηκέναι τὰ παραπλήσια, νόμους τιθεῖς, δημηγορῶν
 ἐν κοινῷ, πονηροὺς ἐξελέγγων, φιλοτιμούμενος τοῖς ἀρι-
 στεῦσι τὸν στέφανον, καὶ μετὰ δῆμον καὶ γένη καὶ πό-
 λιν ἐν πολεμίοις εὐδοκίμει πρεσβευόμενος· τὸν οὖν ἐπ'
 ἀμφοῖν θαναταζόμενον καὶ πολεμίοις καὶ πολίταις, τοῦ-
 15 τον δίκαιον ἀμφοτέρας κομίζεσθαι χάριτας· δοκεῖτε δὲ
 μοι πλέον ἐπαρθῆναι πρὸς δωρεάς, εἰ τὰ τῶν παρεστη-
 κότων πολιτῶν λογίσεσθε γένη· παῖδες ἰστᾶσιν ἀνται-
 τοῦντες τὰς χάριτας· ἀντὶ δουλείας ἐλευθερίαν ἱκετεύ-
 ουσαν ἔχοντες· γυναῖκες ὁμοῦ συνεπαίρουσι ζηρείαν δι'
 20 αὐτῶν οὐ δακρύνουσαι, πολιά συμπαρέστηκε γῆρας οὐκ
 ἔχουσα δι' αὐτὸν δακρύνουμενον· καίτοι εἰ νόμιος τοὺς
 προδιδόντας τῶν ῥητόρων κολάζεσθαι, τοὺς σεσωκίτας
 τιμᾶν περιλείπεται· δίκαιον δὲ τοσαύτης αὐτὸν τυχεῖν
 ἀμοιβῆς, ὅποσιν ἐργάσατο· λυσιτελήσει δὲ ῥήτωρ πρεσ-
 25 βευτῆς τιμηθεὶς, πολλοὺς γὰρ εὖ ποιεῖν παρασκευάσει¹
 τὴν πόλιν, ῥᾶον δὲ τᾶ παρόντι τὴν ἀμοιβὴν εἰσενέγκασθαι
 οὐ γὰρ ὡσπερ αὐτῷ πόνων ἰδέησεν, ὥστε πείσαι πολέ-
 μιον, οὕτω καὶ ἡμῖν τοῖς κρίνουσι πόνων δεήσει, τιμᾶν
 τὸν πρεσβεύοντα, μόνον γὰρ ἐρεῖτε, καὶ πρεσβευτῆς τι-
 30 μηθήσεται.

1 Cod. παρασκευάσαι.

Cap. VIII.

I. Ἐγκώμιον μηλέας καὶ φοίνικος.

Ἐπαινέσαι φντὰ προαιρούμενος, ἃ προῆλθε θεῶν, οὐκ οἶδα μᾶλλον ὅ τι θαυμάσομαι, μηλέαν ἢ φοίνικα· προῆλθον μὲν γὰρ ἄμφω θεῶν, θεῶν δὲ τῶν ἴσων· ὅτε γὰρ φοίνιξ προῆλθεν Ἀπόλλωνος, τό τε αὖ μῆλον ⁵ εἰς αὐτὸν ἀνενήνοχεν, ὥστε μίαν ἀμφοῖν λαβοῦσι τοῦ βίου τὴν γένεσιν ἴσος ἔπαινος ἐξ ἡμῶν ἐποφείλεται, καὶ γεγενημένα τοῦ καλλίστου ¹ θεοῦ καλλίστοις χώροις ἐπίστανται φύεσθαι· τὰ μὲν γὰρ ἄλλα τῶν δένδρων ἢ φύειν οἶδε τοῖς ὄρεσιν ἢ προσοικεῖν τὴν θάλασσαν· μό- ¹⁰ να δὲ τῶν ὄντων μηλέα καὶ φοίνιξ παρὰ τοῖς ἡμερωτέροις τῶν χωρίων εἴωθε φύεσθαι· καὶ τὸ ἡμερον τὴν τῶν χωρίων σημαίνει πρᾶότητα· καὶ τὸ δὴ κάλλιστον φύσιν οὐκ οἶδε μὴ πονούσης τῆς τέχνης, ὥσπερ οὐκ ἀνεχόμενα φύεσθαι μὴ λαβόντα φύσιν καὶ τέχνην, καὶ τιμῶντα ¹⁵ φύσιν καὶ πόνον διαιρεῖται ταῖς ὥραις εἰς βλάστην. ἢ μὲν γὰρ οἶδε προῖέναι τοῦ θέρους καὶ παρὰ τοῦ καλλίστου τῶν θεῶν προελήλυθεν ἔρωτος, καὶ δυεῖν ὥρῶν τῶν ἐπαινουμένων φανεῖσα τὰς μετ' ἐκείνας ἡγγόησε· χειμῶνα μὲν γὰρ ἀγνοεῖ καὶ μετόπωρον, ἃ τῶν ἀνθρώ- ²⁰ πων ἀνεῖλε τὰς πράξεις, καὶ τῆς μηλέας συνανεῖλε τὸ κάλλος· φοίνιξ δὲ τελευτῶν λήγειν οὐκ οἶδε τῆς βλάστης, πρὸς δὲ οὐ μίαν ἤνθησεν ὥραν, ἄλλ' ἔστι καὶ ταῖς ὥραις μονιμώτερος, καὶ μεταβαλλούσης τῆς ὥρας ἢ τύχη τὴν τοῦ φοίνικος οὐ μετέθηκε βλάστην· μηλέα τοίνυν ²⁵ καὶ φοίνιξ τιμῶσαν ἔσχε τὴν φύσιν ἑκατέραν· ὅτε γὰρ φοίνιξ ὑψεῖ πρόσεισι καὶ γῆς ἀνέχει τὰ μάλιστα, καὶ παρ' αὐτὸν, ὡς εἶπεῖν, ἰέναι σπεύδει τὸν οὐρανὸν, ὥσπερ οὐκ ἀνεχόμενος μένειν ἐν γῆ, καὶ τῆς γῆς γεγρονῶς τόν

¹ Cod. καλλίστου et καλλίστοις.

γε οὐκ ἔστι χρώμα παρακλήσεως ἐπὶ τῷ μεγέθει τοῦ
 σώματος. ὅσοις ἴσται οὐδαί, ὡς ὄντων αὐτῶν ἀνωροί-
 ρωνος γίνονται, αἰὲν οὐδὲ μόνον τῶν φρακίων μακροβί-
 ουν, κομῶδῃ δὲ αἰτία προέλαθον αἰ, κελύς, καὶ διακρεῖ
 5 τῆδε κελύσει τοῦ βλάστημα καὶ ὃ τῶν δένδρων ἐκαστεῖ-
 τειν, ὡς τῶν αἰν αἰλίως προέλαθον πενταχῆ τὰ βλαστή-
 ματα σώματος ἴσται οὐ δάδων ἴσται. μόνος δὲ φοίνιξ
 καὶ αὐτὸ κελύσει ἐπὶ τῆς κεφαλῆς διακρεῖται τῆν βλα-
 στήν, δοκὶ τῶν ἐκαστεῖταις κελύς ποικιλία, ἐπὶ
 14 μῆνις ἴσται, ὡς ἀτίμω κελύμενος, καὶ πρὸς τοῦτον ἀ-
 θουστῆν, ὡς με κελύς τε τῆς γῆς ἐκαστεῖται· ἢ δ' αὖ
 μιλίω βραχέ τι προέλαθον καὶ μόνον τοῖς ἐκαστεῖταις ἔγγος,
 καὶ γενοῦντα ἔκαστος βλάστημα τοῖς ἐκαστεῖταις χαρίζεται
 καὶ τῶν θιατῶν οὐκ ἐκαστεῖται τῆν ὄψιν καὶ κατέχει
 16 τὸ δένδρον ἢ γίνωσις ἐκ' ἱατῆς, ὡς κελύ δάδων, μὴ τις
 ἱμπεσίω ἀνεμος διακρεῖται, 2 καὶ τὸ βλάστημα παντα-
 γῆθεν ἀνίστην, ὡς κελύ γὰρ τοῖς ἐκαστεῖταις ψυχαγωγοῦσι 3
 διὰ παντός· ἀλλὰ μὴν αἰ καρφαὶ παρ' ἐκαστεῖταις οἶοι,
 γοίνωσι μὲν γὰρ τὸ χρώμα παντοδαποῖ, καὶ πρῶτον
 24 εἰσι τῶν τεκόντων ἐκαστεῖταις, προϊόντες γὰρ ἐκαστεῖταις
 καὶ παρ' αὐτῶν γοίνωσις τοῖς τὰ μὲν τῷ παντὶ
 βλαστήματι μένουσι, τὰ δὲ πρὸς ἡλεκτρον φέρονται, καὶ
 πάντα χρώματα τῷ κάλλει δάδων· γοίνωσις μὲν
 γὰρ ὡς εἰς ἄλλο τι μεταπίπτοντες· λευκαίνονται δὲ, ὡς
 26 ἱερώων μὴ προσγενόμενοι· καὶ συμεταβάλλει ταῖς ὄψιν
 ἢ πρῶτον· ὡς κελύ μὲν γὰρ ἔκαστος εἰλησεν, εἴτα θέρωνος
 γοίνωσις καὶ πρὸς ἀπόλαυσιν οὐκ ἀπέοικε μέλιτος,
 μιλίω δὲ τὸν καρπὸν διετήρησεν, ὅσον ἔκαστος ἐπόθησεν·
 ἀρα καὶ μόνον περὶ τούτων τῶν δένδρων ταῦτα ἔγω
 30 διεβλήθειν, πολλὰ μὲν τοιαῦτα λέγων ἀποστερῶ τὰ λοιπὰ
 μὴ πρῶτον· γοίνωσις μὲν γὰρ παντός ἀγῶνος γίνεται

3 Cod. διακρεῖται.

3 Cod. ψυχαγωγοῦσαι.

στέφανος, καὶ τὸν θαλὸν ἔχει νίκης ὑπόμνημα, μηλέα δ' αὐθις στεφανοῖ ἀγῶνα τὸν Πύθιον, καὶ ἔτι πρὸς τούτοις ἐκάτερον τοῖς νοσοῦσιν ἐπικουρεῖ· τὰ τε γὰρ φοίνικος εἰς ἀπαλλαγὴν προῆλθε νοσήματος, ἃ τε μῆλον ἐργάζεται, λύσις καθίσταται πάντους· εἴτα τίς μηλέα ὅ παραδῆσει τὸν φοίνικα; ἀλλ' ὁ μὲν ἐπὶ κόμης ἐβλάστησεν μόνης, ἡ δὲ διὰ παντὸς ἐξανθεῖ τοῦ βλαστήματος· ταῦτα μὲν μηλέα φέρει τὸ πλεόν, ὁ φοίνιξ δὲ πῶς εἰς τὴν τῆς μηλέας ἄνεισι τάξιν· ὁ μὲν εἰς ἀπασαν ἐκόμησεν ὥραν, ἡ δὲ εἰς ἓνα καιρὸν μόνον ἐβλάστησεν· ἦν πολ-¹⁰ λὰ ἕτερα περὶ αὐτῶν διαξελθεῖν, ἀλλ' ἀφαιρεῖται τὸ πλῆθος ἐκάτερον. ἃ γὰρ περὶ ἐκάτερον λέγωμιν καθέστηκεν ἄπορον, ἀμφοτέρων ἐστὶν ἀπορώτερον.

2. Ἐγκώμιον ἔαρος.

Ἦρας ἐπαινέσαι ζητῶν οὐδὲν ἔαρος ἔμπροσθεν θῆ-¹⁵ σομαι· πάσας γὰρ παρῆλθε τὰς ὥρας καὶ τῷ χρόνῳ φανέν καὶ τῷ λόγῳ τιμώμενον. προῆλθε τοίνυν ἐκ χρόνου ἔαρ, καὶ χρόνος ὁ πάντα τεκῶν ἐπίσης ἔαρι κατεφάνη πατήρ· πάντα γὰρ προελήλυθεν ἔαρος, καὶ δι' ὧν ἅπαντα δι' αὐτοῦ φαίνεται τὸν χρόνον εἶναι πάντων²⁰ πατέρα παρέσχεν· ἔμοιγε δοκεῖ τὰς μὲν ἄλλας ὥρας ἀγνοεῖν τοὺς θεοὺς, ἔαρ δὲ παρ' αὐτοῖς πολιτεύεσθαι μόνον. ὥστε εἴ τις ὥρα θεοῖς ἔαρ νομίζεται, καὶ τῶν ἐν θεοῖς δι' ἔαρος μετελήφωμεν ἅπαντες· εἴτα χρόνῳ φανέν ἡμερωτέρας τὰς πάντων ἐργάζεται φύσεις· ἀγριαί-²⁵ νει μὲν γὰρ πάντα πρὸ ἔαρος, ἐν ἔαρι δὲ πάντα καθάπαξ καθίσταται, ἔαρ τοίνυν ἐρώμενα πάντα φανέν ἀπεργάζεται· κομᾶ μὲν γὰρ ἡ γῆ πᾶσι τοῖς ἄνθεσι, καὶ ποικίλη πᾶσι καταφαίνεται χρώμασιν· ἔπειτα θάλασσα σύνθημα τῆς ἐργασίας ἔχει τῆς παρ' αὐτήν, καὶ τὸ πλεῖν³⁰ ἐντεῦθεν ἀκίνδυνον· οὐρανὸς δὲ ὅλος τοῖς ἄστροις ἅπασι φαίνεται, ὥσπερ οὐκ ἀνεχομένης τῆς ὥρας οὐδὲν ἄ-

¹ Cod. ἐκόμησεν.

μάρτυρον εἶναι τῶν ἐκείνου καλῶν, οὐ γῆν, οὐ θάλατ-
 ταν, οὐκ αὐτὸν οὐρανὸν, ἔπειτα πόλεμος καὶ τὰ τῶν
 ἔργων ἐπιφανέστατα παρὰ μόνην οἶδε τὴν ἔαρος ὥραν
 ἐνδείκνυσθαι· καὶ μὴν αἱ γοναὶ καὶ τῶν ζώων αἱ δια-
 5 δοχαὶ τὴν ἀρχὴν ἔαρος προϋούσαν ἐκτίσαντο, καὶ πᾶν
 δι' ἔαρος γεγεννημένον προέρχεται, καὶ γὰρ φαίνει τὸ
 πραχθὲν, καὶ παράγει τὸ μὴ φαινόμενον· τέχνηαι δὲ
 πᾶσαι καὶ σοφία καὶ λόγοι πρὸς ἔαρ εἰσὶν ἐτοιμότεροι·
 διὸ θαναμάζω τῶν ὥραν ἑτέραν τολμώντων ἀντιπαρα-
 10 θεῖναι ἔαρι· θέρους ἀνιαῖται ταῖς ἡλίον βολαῖς, νοσεῖν
 παρέσχα μετόπωρον, χειμῶνος ἄπρακτοι μένουσιν ἄν-
 θρωποι· μόνον δὲ τὸ ἔαρ περὶ πάντα χειμῶνος μὲν
 ἐναργέστερον, μετοπώρου δὲ προῆλθεν ὑγιεινότερον,¹
 καὶ θέρους αἰθίς ῥωμενέστερον. Βραχέα ἄττα πρὸς
 15 ἔπαινον ἔαρος ἤνεγκα· ὀνήσει γὰρ μᾶλλον ἤπερ θανα-
 μάζεται.

3. Ἐγκώμιον βοῖς.

Πῶς δὲ τοῖς σοφωτάτοις τῶν ποιητῶν ὁ περὶ βοῦς
 παραλείπεται λόγος· οἶκον εἶπεν Ἡσίοδος², καὶ γυναῖκα
 20 προσέδηκα, καὶ τούτων ἔσχατον ἐπιφέρει τὸν βοῦν, οὐκ
 ἀτιμάσας ἐκ τάξεως, ἀλλ' ἐπαύξων τὴν φύσιν, ὡς οὐδὲν
 ἐκείνων ὄφελος ὦν μὴ προσόντος βοός· προῆλθε τοίνυν
 ὁ βοῦς Δήμητρος, καὶ πραοτάτης θεοῦ γεγονυῖα μιμει-
 ται τῆς φηνάσης τὸν τρόπον· οὔτε γὰρ Δήμητρος ἐν
 25 θεοῖς ἡμερώτερον, οὔτ' αὐτοῦ βοῦς ἐν θνητοῖς, καὶ γενόμε-
 νος Δήμητρος κοινὸς τοῖς ἄλλοις κατέστη θεοῖς· Ἥρα μὲν

¹ Cod. ὑγιεινότερον. Paullo post notanda est forma ῥωμε-
 νέστερον, i. e. magis corroborans, ut in ψόγῃ θέρους de hieme
 dicitur: ἀλλ' ὁ μὲν ἐῤῥωμένα παρασκευάζει τὰ σώματα.

² Ἔργ. 403. ed. Gaisf. Οἶκον μὲν πρώτιστα, γυναῖκά τε,
 βοῦν τ' ἀροτῆρα.

γαρ αὐτὸν ἀπεικάζει τοῖς ὄμμασιν, ὁ Ζεὺς δὲ τοῖς ἔρωσι,
 καὶ φανῆναι ζητῶν τοῖς παιδικοῖς εὐπρεπέστερος εἰς βοῦν
 μεταλλάττεται· θύμα δὲ Ποσειδῶν οὐκ ἐτέρωθεν εἴλη-
 φεν, ἢ μόνον ἀπὸ βοῶν, καὶ τῶν ἄστρον ὅσα κύκλον
 ἐργάζεται προφέρει τὸν ταῦρον· καὶ γεγωνῶς ἐκ θεοῦ⁵
 ἡμερωτάτης³ ἐνδιδαιτᾶται χάροις· ἄλσει γοῦν ἐνδιδαιτᾶ-
 ται καὶ νάμασι, καὶ σώζει τῷ σώματι τῶν ἀνθέων τα
 χρώματα· λευκαίνεται γοῦν καὶ προσέτι πορφύρεται, καὶ
 γίνεται λειμώνων εἰκὼν παρ' οἷς διητήσατο· βοῦν τοῖ-
 νυν εἰς πᾶν ἢ φύσις ἐτίμησε· πρῶτον μὲν γὰρ ὀπλίζει⁴ 10
 τοῖς κέρασι, καὶ τὸ μὴ παθεῖν ἐγγυᾶται τοῖς παρ' αὐ-
 τοῦ· ἔπειτα μεγέθει διαφέρειν παρέσχε τοῦ σώματος, καὶ
 τὸν ἐναντίον ἐγκατέβαλε τρόπον· εὐάγωγον μὲν γὰρ πα-
 ρασκευάζει τοῖς τρέφουσιν, ἀνάλωτον δὲ τοῖς ἐπιβουλεύειν
 ἐθέλουσι, καὶ τὸ πρᾶον τῆς φύσεως ἐπανορθοῖ τοῦ κέρως 15
 ἢ δύναμις· ἔπειτα χρήσιμος εἰς ἅπασαν καθέστηκεν ὥ-
 ραν· ἀροῖ μὲν γὰρ ἀρχομένου χειμῶνος· τελευτῶντος δὲ
 θέρους τοὺς καρποὺς συγκομίζεται, καὶ τιμᾶ τὸν βοῦν
 ἢ γῆ τοῖς αὐτοῖς ἐπιδιπλασιάζουσα τὰ παρ' ἐκείνου κα-
 ταβαλλόμενα· πρὸς τούτοις ἐφ' ἐκάτερον εὐδοκιμεῖ τὸν 20
 καιρὸν εἰρήνης καὶ μάχης· ἐφ' ἡσυχίας μὲν γὰρ ἐργά-
 ζεται γῆν, περὶ δὲ τὰς μάχας ὀπλίζει τὸ στράτευμα, καὶ
 τοξότας μὲν ἐργάζεται κέρασιν, ὀπλίτας δὲ τῷ προκα-
 λύμματι· πᾶν εἴ τι μέρος ἐργάζεται φύσις, εἰς πολέμων
 χρεῖαν ἐξεῦρεν· ἔπειτα θεοὶ τοῖς βοῶν θύμασι χαίρουσιν. 25
 Ἄξιον δὲ περὶ τῆς τελευτῆς τοῦ βοῦς διελθεῖν· βοῦς γὰρ
 ἀναιρούμενος μελίσσαις γίνεται γένεσις, ὥσπερ οὐκ ἀνε-
 χομένης φύσεως οὐδὲ τελευτῶντος βοῦς συντελευτῆσαι τὸ
 κέρδος· εἶτα τίς αὐτῷ προσθήσει τὸν ἵππον; ἀλλ' ἵπ-
 πος μὲν ἐν ταῖς μάχαις εὐδοκιμεῖ, βοῦς δὲ πρὸς εἰρήνην 30
 καὶ πόλεμον· Ἦν ἕτερα περὶ βοῦς διελθεῖν, εἰ μὴ βρα-
 χὺς ἅπας κατεφαίνετο λόγος.

3 Inserendum videtur ἡμερωτάτοις.

4 Cod. ὀπλίζει.

4. Ἐγκώμιον ἐλαίας.

Ἐπαινεῖσθαι τὴν γῆν ἐλαία ποιῆ γεγονυῖα τῆς γῆς ὡσπερ γὰρ ἵνα πᾶσι δείξῃ τὰ παρ' αὐτῆς τὸ τῆς ἐλαίας ἐκόμισε βλάστημα, καὶ σημαίνει τὸν ἔπαινον γενομένης τῆς Ἀθηνᾶς· σοφῆς οὖν θεοῦ γεγονυῖα σοφώτερον ἐλαία παρασκευάσει τὸν χρώμενον, καὶ γεγονυῖα τῆς καλλίστου θεοῦ φύειν ἐλαία παρὰ πᾶσαν ἐπίσταται γῆν· καὶ μόνη τῶν ὄντων παρὰ τὰ πεδία κομᾶ, καὶ τοῖς ὄρεσι φύεται, καὶ προσοικεῖν ἔλαχε θάλατταν, ὡσπερ ἀδικεῖν ἡγουμένης τῆς φύσεως, εἰ μὴ πᾶσιν αὐτὴν ἐπιδείξειε, καὶ παρ' ὅλην φύσασα γῆν φύειν παρὰ πᾶσαν ὥραν ἐπίσταται· καιροῖς βλαστήματα κρίνεται, καὶ περὶ τὸ θέρος φανέντα δι' ἕαρος τὰς λοιπὰς ἐφεξῆς ἡγνόησεν ὥρας, μόνη δὲ τῶν ὄντων ἐλαία ἕαρος ὤφθη, καὶ παρὰ τὸ θέρος ἀνθεῖ
 15 καὶ μετοπώρου καθίσταται, καὶ χεμμῶνος λήγειν οὐκ ἔγνωκεν, ὡσπερ ἐκάστης ὥρας σεμνυνομένης τοῖς¹ τῆς ἐλαίας καλοῖς. Ἐλαία τοίνυν ἄνωσι μὲν ἀπὸ γῆς, πρόεισι δὲ ἐπὶ μέγεθος μέτριον, καὶ μέσον ἔσχε τοῦ βλαστήματος μέγεθος, οὔτε μένουσα πρὸς γῆν καὶ οὐ γινομένη
 20 τοῖς ὑβρίζουσιν ἔτοιμος, οὔτε εἰς ὕψος ἀνιούσα παμμέγεθες· καὶ παραιροῦσα τοὺς ὀρῶντας τῆς θείας, ὅσω δίδωσι τὸ κάλλος ἰδεῖν, τὴν ὕβριν ἀπέκλεισε, καὶ γίνεται πᾶς τοῦ καλοῦ θεατῆς οὐ λαβὼν τὸν ὑβρίζοντα, καὶ γεγονυῖα τοιάδε πρὸς πάντα καιρὸν προσῆλθεν ὠφέλιμος·
 25 πρῶτον μὲν γὰρ ἐν εἰρήνης καιρῷ τοὺς ἀγῶνας κοσμεῖ, καὶ δι' ἐλαίας ἀθλα καὶ τιμᾶται καὶ τίθεται, καρπῷ μὲν γὰρ τὴν ἰσχὺν ἀπεργάζεται, κοσμεῖ δὲ θαλῶ τοὺς νικήσαντας, καὶ τὴν μὲν οὐκ οὔσαν ἐργάζεται ῥώμην, τὴν δὲ κατορθοῦσαν ἐτίμησεν, ὥστε τὴν ἰσχὺν ἐλαία καὶ
 30 ποιεῖ καὶ τιμᾶ· καὶ πάντες μὲν ἀγῶνες τῷ τῆς ἐλαίας

1 In Cod. τῆς quod mutatum est in τοῖς; scribendum τοῖς τῆς.

ἐνασκοῦσι καρπῷ· τιμᾶται δὲ ὁ Διὸς τῷ βλαστήματι, καὶ τὴν μὲν ἀνδρείαν οὕτως ἐλαία παρέχεται, σοφίαν δὲ πῶς; ὅσα μεθ' ἡμέραν οὐ πεπονήκασιν, πνεύμασι νυκτὸς ἐπειςφέρουσιν· καὶ φῶς ἕτερον τοῖς ἀσκοῦσιν ἐλαία σοφίζεται, καὶ τῶν ἡλίου βολῶν οὐ προσδεῖ, παρ' οἷς ὁ ὅς καρπὸς τῆς ἐλαίας περίεστι. καὶ δι' ἐλαίας ἀνθρώποι λήγουσι καὶ νοσοῦντες ἢ δυστυχοῦντες, καὶ τὰς κακοπραγίας ἐλαία τοῖς ἀνθρώποις μεθίστησιν· εἴτα τίς αὐτῇ παραστήσει τὴν ἄμπελον; ἀλλ' ἄμπελος μὲν φρενῶν ἐρημοῖ, ἐλαία δὲ φρένας ἐπεῖρῳσεν· ὅσῳ δὴ τὸ νοσεῖν τοῖ 10 μεταθεῖναι νόσον ἐπέλαττον, τοσοῦτον ἄμπελος ἐλαίας καταδεέστερον· λίαν ἀνόητος ὁ τὴν ἐλαίαν οὐκ ἐπαινῶν.

5. Ἐγκώμιον χειμῶνος.

Οὐκ οἶδα ὅ τι παθόντες ἀνθρώποι τὸν χειμῶνα κακίζουσι· λανθάνοντες δὲ τὴν αὐτῶν γνώμην ἐλέγχουσιν, 15 οἷς κρίνειν οὐκ ἔχουσιν· οἷς γὰρ τὰ καλὰ κρίνειν οὐκ ἴσασιν, ἑαυτοὺς ἐξελέγχουσιν, οὐ κακίζουσιν ἕτερον· χειμῶν τοίνυν γεγένηται χρόνου, καὶ χρόνου φανεῖς πιστοῦται τὸν φύσαντα· χρόνος τε γὰρ πάντα παράγειν ἐπισταται, καὶ χειμῶν πάντα παράγεισθαι δίδωσιν· οἷς τοῖ- 20 νυν ὅμοια πέπραχε, τὸ συγγενὲς βεβαιοῖ, καὶ δείκνυται χρόνου τὰ χρόνου ποιεῖν ἐπιστάμενος· εἴτα χρόνος φανεῖς ἡμερώτατα τίθησιν ἅπαντα καὶ τὸ ἀγριαῖον συστέλλει τῶν τρόπων, καὶ καταστάς ὁ χειμῶν πραότητος γίνεται πρόφασις, χειμῶν τοίνυν τὴν προσηγορίαν περιου- 25 σίας ἐκτήσατο γνώρισμα, καὶ μόνος κληθεῖς σημαίνει τὸν πλοῦτον· ἔπειτα πάντα πρὸς εὐεργεσίαν ἀνθρώπων ἐπιφέρει φανεῖς, καὶ πρῶτα μὲν οὐρανὸς τὴν οἰκίαν χάριν φιλοτιμεῖται τῇ γῆ, καὶ βεβαιοῖ τῆς προσηγορίας τὴν πρόσρῳσιν, χέων ἐπὶ γῆς ἅ συνοίσει διδόμενα, ἔπειτα τὴν 30 γῆν ποταμῶν ἐργάζεται πλήρη, καὶ ῥέουσιν ἅπαντες τὴν προσηγορίαν ἐκ χειμῶνος φερόμενοι, παρ' οὗ τὴν κλησιν

καὶ τὴν γένεσιν ἔχουσιν· ἔπειτα πάντα βλαστήματα πα-
 λαιὰν βλάστην ῥίπτει πρὸς γῆν, καὶ γῆρας δι' αὐτὸν
 ἀποδύεται· καὶ πάντα νέα καθίσταται, συνακμάζοντα
 τοῖς χειμῶνος καλοῖς, γῆ δὲ λαβοῦσα τὸν ὄμβρον κίε
 5 καρπὸν, καὶ τὰς ἐλπίδας φυλάττει τοῖς μέλλουσιν, εἴτα
 ἄπλους ἢ θάλασσα, τὰ παρ' αὐτῇ δυσχερῆ χειμῶνος
 οὐκ ἐπιφέρουσα· ἔπειτα θάνατοι βραχεῖς μὲν χειμῶνος,
 καὶ τοσοῦτοι, ὅσους οἶδεν ἡ φύσις· ἔρρῶνται δὲ πάντα
 τῶν γενομένων τὰ σώματα, καὶ γοναὶ χειμῶνός εἰσιν
 10 ἱτοιμόταται· εἴτα τίς ἀὐτῷ τὸ θέρους παραβάλλοι; ἀλλὰ
 θέρους μὲν ἅπαντα τέμνει καὶ δαπανᾷ, χειμῶν δὲ πάντα
 φύειν ἐπίσταται· ὅσῳ δὲ τοῦ τέμνειν τὸ τίχτειν κατί-
 στηκεν ἄμεινον, τοσοῦτο χειμῶν παρῆλθε τὸ θέρους·
 ἄμοιρος οὖν εἶη τῶν χειμῶνος καλῶν ὁ μὴ χειμῶνα τε-
 15 τιμηκώς.

6. Ἐγκώμιον εὐαρχίας.

“Ὅσα τοὺς ἄνδρας ἐπαινέσθαι ποιεῖ, ταῦτα πρὸς
 ἀνδρῶν ἐπαινεῖν δικαιοτέρον· εἰ γὰρ ἂ καταβάλλεται γέ-
 νεσιν, ταῦτα τὴν αἰτίαν τῆς ἀρετῆς ἀπεργάζεται, πᾶς
 20 οὐκ εὐλογον, πρὸ τῶν ἀνθρώπων θαυμάζειν τὰ δι' ὧν
 ἀνθρωποι θαυμαζόμενοι φαίνονται, μάλιστα δὲ ὁ τοῖς
 ἄρχουσιν τὴν ἡγεμονίαν εὐ διατίθησι· προῆκε τοίνυν τὸ
 προσηκόντως κρατεῖν οὐρανοῦ, καὶ παρὰ θεοῖς γέγονε
 τὴν ἀρχὴν κρατεῖν τὸν Δία, καὶ μετὰ κόσμου παρέχε-
 25 ται, καὶ τούτῳ Ζεὺς τῶν κρείττωνων ἡγούμενος θεσμός
 ἀρχῆς ἐπαινούμενος· τὸ γὰρ ἐκ Διὸς γεγονὸς ἐν θεοῖς
 τὴν τοῦ πράγματος δείκνυσι φύσιν, καὶ κρατεῖ μὲν ὁ
 Ζεὺς τῶν λοιπῶν, κρατεῖ δὲ ἕκαστον ἑτέρου, ὁ Ποσει-
 δῶν τῆς θαλάττης,¹ Δημήτηρ τῆς γῆς, ὅποσον κρατεῖ
 Διὸς

1 τῆς θαλάττης inserui sensu postulante: abest a codice.

Διὸς δεδωκότος ἐπιστατεῖ, καὶ τὸ προελθὼν ἐκ τοῦ μείζονος τοῖς μετ' ἐκείνον ἔδωκεν ὄνομα· καὶ γερονὸς τὸ χρῆμα παρὰ θεοῖς προῆλθεν εἰς γῆν τοῖς ἐκείνων παισὶ καὶ μοι ποιητῶν ἄγασθαι πάρεστιν, ἐφ' οἷς διάκονον καὶ Μίνω καὶ τὸν Ῥαδάμανθυν Διὸς εἶναι παῖδας ἔλο- 5 γοποίησαν· οὐχ ὅτι Διὸς, ἦσαν γὰρ θεοὶ γεγονότες Διὸς, ἀλλ' ὅτι τὴν ἀρχὴν, ὡσπερ ὁ Ζεὺς, εὖ διεκλήκασιν, καὶ τὴν κοινωνίαν τοῦ πράγματος συγγενείας εἰλήφασιν δόκῃσιν· τὴν γὰρ ἀρχὴν εὖ διαθήμενοι Διὸς ἐνομίσθησαν, καίτοι αὐτοῖς συνοῦσα τὸ πρῶτον πάντα τῶν ἀνθρώ- 10 πων συνέχει τὸν βίον· εἰρήνης γὰρ οὔσης καὶ μάχης ἐκατέραν ἀρχὴν θαυμαζομένην καθίστησι· τὴν τε γὰρ εἰρήνην καλῶς κρατεῖν ἔγνωκότες, οὐκ οὔσαν μὲν ἐπορίσαντο, φανεῖσαν δὲ τετηρήκασιν· ἔπειτα πόλεμον τύχαι μὲν, ὡς θέλουσιν, ἄγουσι· κατορθοῦσι δὲ μόνον οἱ κα- 15 λῶς ἠγησάμενοι· ἀρχῆς ἐπαινουμένης αἱ νίκαι, καὶ θαυμαζομένης ἡγεμονίας· τὰ τρόπαια κατορθοῦσιν, ὡς ἂν ἄγῳσιν ἄνθρωποι· δῆμος πειθόμενος ἐν ἐπαίνῳ ποιεῖ τὸν ἠγούμενον, καὶ τὸ πείσαν πλέον τοῦ πειθομένου θαυμάζεται· οὐκ ἂν ἐπὶ Σαλαμῖνος ὑπῆρχε τὸ τρό- 20 παιον, μὴ Θεμιστοκλέους ἄρχοντος ἄριστα. Μαραθῶν οἶδεν οἷα μῆπω τολμήματα, Μιλτιάδην ἔχων ἠγούμενον· τὰς διπλᾶς ὁ Κίμων εἰργάσατο νίκας πεζομαχεῖν πειθομένου στρατεύματος· Περικλῆς εἶλε τὴν Εὐβοίαν, ² Πύθων ὅσα κατώρθωσε, ³ τοῦ Παιανιέως ⁴ ὅσα δεινό- 25 τερον ἔφρασεν, ἐπαινουμένης ὑπῆρχεν ἀρχῆς· τὴν Ἴλιον εὐαγωγοτέραν εἶλεν Ἀγαμέμνων, καὶ πολλῆς ἀρχῆς ὑπάρχων ἄρα δι' ὧν ἦρχεν ἐνίκησεν· οὕτως ἀρχῆς ἐπαινος καὶ παρὰ τοὺς κινδύνους ἐργάζεται νίκας. Ξέρξης ἀπέκρουσε γῆν τε καὶ θάλατταν, καὶ τὰς ἐσχατίας συνηγε τῆς γῆς 30 εἰς τὸν πόλεμον, οἷς ἦρχεν ἐν θαύματι, καὶ τί δεῖ διελθεῖν τὰ ἀνθρώπινα, καὶ περὶ τὰς ὥρας ἐπαινουμένης

² Cod. εὐβοίαν. ³ Cod. κατώρθωσε. ⁴ Cod. παιανιαίως.

ζεται μᾶλλον ἢ πέπεικε· τὸ δὲ βιασθῆν ἀντις ἀνταγω-
 νίζεται καιροῦ προστυγχάνοντος· ὅσω δὲ τὸ πείσαι βε-
 βαίως τοῦ βιάσασθαι σφαλερῶς ἄμεινον, τοσοῦτω στρα-
 τηγοῦ τινος ἀριστεύσαντος ῥήτωρ πρεσβεύσας ἀμείνων
 5 καθίσταται· καίτοι τοῖς νικῶσι τῶν στρατηγῶν τύχαι
 τὰς νίκας ἐργάζονται· τοῖς δὲ πεπεικόσι τῶν πρεσβευτῶν
 αἱ γνῶμαι μᾶλλον ἀντὶ τῆς τύχης φιλοτιμοῦνται τὰς τύ-
 χας· καὶ μοι δοκεῖ μὴ νῦν μόνον ὁ παρὼν πρεσβεύσα-
 σθαι κάλλιστος, πολλάκις δὲ καὶ τὸν πρὸ τοῦ χρόνον
 10 πεποικημένοι τὰ παραπλήσια, νόμους τιθεῖς, δημηγορῶν
 ἐν κοινῷ, πονηροὺς ἐξελέγχων, φιλοτιμούμενος τοῖς ἀρι-
 στεῦσι τὸν στέφανον, καὶ μετὰ δῆμον καὶ γένη καὶ πό-
 λιν ἐν πολεμίοις εὐδοκίμει πρεσβευόμενος· τὸν οὖν ἐπ’
 ἀμφοῖν θαυμαζόμενον καὶ πολεμίοις καὶ πολίταις, τοῦ-
 15 τον δίκαιον ἀμφοτέρως κομίζεσθαι χάριτας· δοκεῖτε δὲ
 μοι πλέον ἐπαρθῆναι πρὸς δωρεάς, εἰ τὰ τῶν παρεστη-
 κόντων πολιτῶν λογίσεσθε γένη· παῖδες ἰστιάσιν ἀνται-
 τοῦντες τὰς χάριτας· ἀντὶ δουλείας ἐλευθερίαν ἱκετεύ-
 ουσαν ἔχοντες· γυναῖκες ὁμοῦ συνεπαίρουσι χηρείαν δι’
 20 αὐτῶν οὐ δακρύνουσαι, πολὺ συμπαρέστηκε γῆρας οὐκ
 ἔχουσα δι’ αὐτὸν δακρύνουσαν· καίτοι εἰ νόμος τοὺς
 προδιδόντας τῶν ῥητόρων κολάζεσθαι, τοὺς σεσωκότας
 τιμᾶν περιλείπεται· δίκαιον δὲ τοσαύτης αὐτὸν τυχεῖν
 ἀμοιβῆς, ὅποσιν εἰργάσατο· λυσιτελήσει δὲ ῥήτωρ πρεσ-
 25 βευτῆς τιμηθεῖς, πολλοὺς γὰρ εὖ ποιεῖν παρασκευάσει¹
 τὴν πόλιν, ῥᾶον δὲ τᾶ παρόντι τὴν ἀμοιβὴν εἰσενέγκασθαι·
 οὐ γὰρ ὡσπερ αὐτῷ πόνων ἐδέησεν, ὥστε πείσαι πολέ-
 μιον, οὕτω καὶ ἡμῖν τοῖς κρίνουσι πόνων δεήσει, τιμᾶν
 τὸν πρεσβεύοντα, μόνον γὰρ ἐρεῖτε, καὶ πρεσβευτῆς τι-
 30 μηθήσεται.

1 Cod. παρασκευάσαι.

Cap. VIII.

I. Ἐγκώμιον μηλέας καὶ φοίνικος.

Ἐπαινέσαι φυτὰ προαιρούμενος, ἃ προῆλθε θεῶν, οὐκ οἶδα μᾶλλον ὅ τι θαυμάσομαι, μηλέαν ἢ φοίνικα· προῆλθον μὲν γὰρ ἄμφω θεῶν, θεῶν δὲ τῶν ἴσων· ὃ τε γὰρ φοίνιξ προῆλθεν Ἀπόλλωνος, τό τε αὖ μῆλον ⁵ εἰς αὐτὸν ἀνεπήραγεν, ὥστε μίαν ἀμφοῖν λαβοῦσι τοῦ βίου τὴν γένεσιν ἴσος ἔπαινος ἐξ ἡμῶν ἐποφείλεται, καὶ γεγενημένα τοῦ καλλίστου ¹ θεοῦ καλλίστοις χώροις ἐπίστανται φύεσθαι· τὰ μὲν γὰρ ἄλλα τῶν δένδρων ἢ φύειν οἶδε τοῖς ὄρεσιν ἢ προσοικεῖν τὴν θάλασσαν· μό- ¹⁰ να δὲ τῶν ὄντων μηλέα καὶ φοίνιξ παρὰ τοῖς ἡμερωτέροις τῶν χωρίων εἴωθε φύεσθαι· καὶ τὸ ἡμερον τὴν τῶν χωρίων σημαίνει πραότητα· καὶ τὸ δὴ κάλλισταν φύσιν οὐκ οἶδε μὴ πονούσης τῆς τέχνης, ὥσπερ οὐκ ἀνεχόμενα φύεσθαι μὴ λαβόντα φύσιν καὶ τέχνην, καὶ τιμῶντα ¹⁵ φύσιν καὶ πόνον διαιρεῖται ταῖς ὥραις εἰς βλάστην. ἢ μὲν γὰρ οἶδε προϊέναι τοῦ θέρους καὶ παρὰ τοῦ καλλίστου τῶν θεῶν προελήλυθεν ἔρωτος, καὶ δυσὶν ὥρῶν τῶν ἐπαινουμένων φανεῖσα τὰς μετ' ἐκείνας ἠγγόησε· χειμῶνα μὲν γὰρ ἀγνοεῖ καὶ μετόπωρον, ἃ τῶν ἀνθρώ- ²⁰ πων ἀνεῖλε τὰς πράξεις, καὶ τῆς μηλέας συνανεῖλε τὸ κάλλος· φοίνιξ δὲ τελευτῶν λήγειν οὐκ οἶδε τῆς βλάστης, πρὸς δὲ οὐ μίαν ἠνθῆσεν ὥραν, ἃλλ' ἔστι καὶ ταῖς ὥραις μανιμώτερος, καὶ μεταβαλλούσης τῆς ὥρας ἢ τύχη τὴν τοῦ φοίνικος οὐ μετέθηκε βλάστην· μηλέα ταινν ²⁵ καὶ φοίνιξ τιμῶσαν ἔσχε τὴν φύσιν ἑκατέραν· ὅ τε γὰρ φοίνιξ ὑπεὶ πρόσρῃσι καὶ γῆς ἀνέχει τὰ μάλιστα, καὶ παρ' αὐτὸν, ὡς εἰπεῖν, ἰέναι σπεύδει τὸν οὐρανόν, ὥσπερ οὐκ ἀνεχόμενος μένειν ἐν γῆ, καὶ τῆς γῆς γεγονῶς τόν

1 Cod. καλλίστου et καλλίστοις.

γε τῷ βίου χρόνον παραπλήσιον ἔχει τῷ μεγέθει τοῦ
 σώματος. οὐκ οὐκ ἔστιν οὐδεὶς, ὅς θάπτον οἶδεν ἀναιρού-
 μενον φοίνικα, ἀλλ' οἶδε μόνον τῶν φρομένων μακροβιώ-
 τερον, κομιδῇ δὲ αὐτὸς προήλθεν εἰς κάλλος, καὶ διαιρεῖ
 5 τῆδε κακείσει τὸ βλάστημα· καὶ ὃ τῶν δένδρων ἐπαινετώ-
 τερον, ὅτι τοῖς μὲν ἄλλοις προϊόντα πανταχῇ τὰ βλαστή-
 ματα σώματος εἶδος οὐ δίδωσιν ἴσον. μόνος δὲ φοίνιξ
 κατ' εὐθὺν προϊὼν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς διασώζει τὴν βλά-
 στην, δυσὲ τοῖς ἐναντιωτάτοις καλοῖς κοσμηθεὶς, ἐπὶ
 10 μῆκος ἰὼν, ὡς ἀνέμῳ κλονόμενος, καὶ πρὸς τοῦτον ἀν-
 θιστικῶς ὡς μὲν πολὺ τι τῆς γῆς ἐπαρθεὶς· ἢ δ' αὖ
 μηλέα βραχὺ τι προελήλυθε καὶ μένει τοῖς ἐρῶσιν ἐγγύς,
 καὶ γεγυῖα ἐρωτος βλάστημα τοῖς ἐρῶσι χαρίζεται·
 καὶ τοὺς θεατὰς οὐκ ἀφαιρεῖται τὴν ὄψιν· καὶ κατέχει
 15 τὸ δένδρον ἢ φύσις ἐφ' ἑαυτῆς, ὥσπερ δεῖσασα, μὴ τις
 ἐμπεισῶν ἄνεμος διαφθεῖρη·² καὶ τὸ βλάστημα παντα-
 χάσθιν ἀνίησιν, ὥσπερ γὰρ τοὺς ἐραστὰς ψυχαγωγῶσι³
 διὰ παντός· ἀλλὰ μὴν αἱ καρπαὶ παρ' ἑκατέροις αἰοί;
 φοίνικι μὲν γὰρ τὸ χρῶμα παντοδαποί, καὶ πρῶτόν
 20 εἰσι τοῦ τεκόντος ἐπώνυμοι, προϊόντες γὰρ ἐρυθραίνον-
 ται, καὶ παρ' αὐτῶν φοινισσόμενοι τὰ μὲν τῷ παντὶ
 βλαστήματι μένουσι, τὰ δὲ πρὸς ἤλεκτρον φέρονται, καὶ
 πάντα χρώματα τῷ κάλλει διέσωσαν· φοινίσσονται μὲν
 γὰρ ὡς εἰς ἄλλο τι μεταπίπτοντες· λευκαίνονται δὲ, ὡς
 25 ἐτέρας μὴ προσγενόμενοι· καὶ συμμεταβάλλει ταῖς ὥραις
 ἢ πρόσσοψις· ὥρᾳ μὲν γὰρ ἔαρὸς εἴληφεν, εἴτα θέρουσ
 φοινίσσεται καὶ πρὸς ἀπόλαυσιν οὐκ ἀπέοικε μέλιτος,
 μηλέας δὲ τὸν καρπὸν διατήρησεν, ὅσον ἐρῶς ἐπόθησεν·
 ἄρα· καὶ μόνον περὶ τούτων τῶν δένδρων ταῦτα ἔχω
 30 διεξελθεῖν, πολλὰ μὲν τοιαῦτα λέγων ἀποστερῶ τὰ λοιπὰ
 μὴ προσθεῖς· φοίνιξ μὲν γὰρ παντὸς ἀγῶνος γίνεται

² Cod. διαφθεῖρη.

³ Cod. ψυχαγωγῶσαι.

στεφανος, και τον θαλον εχει νικης υπομνημα, μηλια δ' αυθις στεφανοι αγωνα τον Πυθιον, και ετι προς τουτοις εκατερον τοις νοσοῦσιν επικουρει· τα τε γαρ φοινικος εις απαλλαγην προηλθε νοσηματος, α τε μηλον εργαζεται, λυσις καθισταται παθους· ειτα τις μηλια παραδησει τον φοινικα; αλλ' ο μεν επι κομης εβλαστησε μονης, η δε δια παντος εξανθει του βλαστηματος· ταυτα μεν μηλια φερει το πλεον, ο φοινιξ δε πως εις την της μηλιας ανεισι ταξιν· ο μεν εις απασαν εκομησεν ωραν, η δε εις ενα καιρον μονον εβλαστησεν· ην πολ-¹⁰ λα ετερα περι αυτων διαξελθειν, αλλ' αφαιρειται το πληθος εκατερον. α γαρ περι εκατερον λεγειν καθεστηκεν απορον, αμφοτερων εστιν απορωτερον.

2. Έγκώμιον έαρος.

"Ωρας επαινεσαι ζητων ουδεν έαρως εμπροσθεν θή-¹⁵σομαι· πασας γαρ παρηλθε τας ωρας και τῷ χρόνω φανέν και τῷ λόγῳ τιμώμενον. προηλθε τοίνυν εκ χρόνου έαρ, και χρόνος ο πάντα τεκῶν επίσης έαρ καταφάνη πατήρ· πάντα γαρ προελήλυθεν έαρως, και δι' ὧν απαντα δι' αυτου φαίνεται τον χρονον ειναι παντων²⁰ πατερα παρεσχεν· εμοιγε δοκει τας μεν αλλας ωρας αγνοειν τους θεους, έαρ δε παρ' αυτοις πολιτευσθαι μονον. ωστε ει τις ωρα θεοις έαρ νομιζεται, και των εν θεοις δι' έαρος μετεληφαμεν απαντες· ειτα χρόνω φανέν ημερωτερας τας παντων εργαζεται φύσεις· αγριαί-²⁵νει μεν γαρ πάντα προ έαρος, εν έαρι δε πάντα καθάπαξ καθισταται, έαρ τοίνυν ερώμενα πάντα φανέν απεργάζεται· κομᾶ μεν γαρ η γῆ πασι τοις ανθεισι, και ποικιλη πασι καταφαινεται χρωμασιν· επειτα θάλασσα συνδημα της εργασιας εχει της παρ' αυτην, και το πλειν³⁰ εντευθεν ακινδυνον· ουρανός δε όλος τοις αστροις απασι φαίνεται, ωπερ ουκ ανεχομένης της ωρας ουδέν α-

4 Cod. εκόσμησεν.

μάρτυρον εἶναι τῶν ἐκείνου καλῶν, οὐ γῆν, οὐ θάλατταν, οὐκ αὐτὸν οὐρανὸν, ἔπειτα πόλεμος καὶ τὰ τῶν ἔργων ἐπιφανέστατα παρὰ μόνην οἶδε τὴν ἔαρος ὥραν ἐνδείκνυσθαι· καὶ μὴν αἱ γοναὶ καὶ τῶν ζώων αἱ διαδοχαὶ τὴν ἀρχὴν ἔαρος προϋούσαν ἐκτήσαντο, καὶ πᾶν δι' ἔαρος γεγεννημένον προέρχεται, καὶ γὰρ φαίνει τὸ πραχθὲν, καὶ παράγει τὸ μὴ φαινόμενον· τέχνηαι δὲ πᾶσαι καὶ σοφία καὶ λόγοι πρὸς ἔαρ εἰσὶν ἐτοιμότεροι· διὸ θαναμάζω τῶν ὥραν ἑτέραν τολμώντων ἀντιπαρα-
 10 θεῖναι ἔαρι· θέρος ἀνιάται ταῖς ἡλίον βολαῖς, νοσεῖν παρέσχε μετόπωρον, χειμῶνος ἄπρακτοι μένουσιν ἄνθρωποι· μόνον δὲ τὸ ἔαρ περὶ πάντα χειμᾶνος μὲν ἐναργέστερον, μετοπώρου δὲ προῆλθεν ὑγιεινότερον,¹ καὶ θέρους αἰθῆρι ῥωμενέστερον. Βραχέα ἄττα πρὸς
 15 ἔπαινον ἔαρος ἤνεγκα· ὀνήσει γὰρ μᾶλλον ἤπερ θαναμάζεται.

3. Ἐγκώμιον βοῖς.

Πῶς δὲ τοῖς σοφωτάτοις τῶν ποιητῶν ὁ περὶ βοῶς παραλέλειπται λόγος· οἶκον εἶπεν Ἡσίοδος², καὶ γυναῖκα
 20 προσέειπε, καὶ τούτων ἔσχατον ἐπιφέρει τὸν βοῦν, οὐκ ἀτιμάσας ἐκ τάξεως, ἀλλ' ἐπαύξων τὴν φύσιν, ὡς οὐδὲν ἐκείνων ὄφελος ὦν μὴ προσόντος βοῶς· προῆλθε τοίνυν ὁ βοῦς Δῆμητρος, καὶ πρασιότατος θεοῦ γεγονυῖα μιμεῖται τῆς φηνάσης τὸν τρόπον· οὔτε γὰρ Δῆμητρος ἐν
 25 θεοῖς ἡμερώτερον, οὔτ' αὐτοῦ βοῶς ἐν θνητοῖς, καὶ γενόμενος Δῆμητρος κοινὸς τοῖς ἄλλοις κατέστη θεοῖς· Ἥρα μὲν

¹ Cod. ὑγιεινότερον. Paullo post notanda est forma ῥωμενέστερον, i. e. magis corroborans, ut in ψόγῳ θέρους de hieme dicitur: ἀλλ' ὁ μὲν ἐρῶμενα παρασκευάζει τὰ σώματα.

² Ἐργ. 403. ed. Gaisf. Οἶκον μὲν πρώτιστα, γυναῖκά τε, βοῦν τ' ἀροτήρα.

γαρ αὐτὸν ἀπεικάζει τοῖς ὄμμασιν, ὁ Ζεὺς δὲ τοῖς ἔρωσι,
 καὶ φανῆναι ζητῶν τοῖς παιδικοῖς εὐπρεπέστερος εἰς βοῦν
 μεταλλάττεται· θύμα δὲ Ποσειδῶν οὐκ ἐτέρωθεν εἴλη-
 φεν, ἢ μόνον ἀπὸ βοῶν, καὶ τῶν ἄστρον ὅσα κύκλον
 ἐργάζεται προσφέρει τὸν ταῦρον· καὶ γεγονῶς ἐκ θεοῦ⁵
 ἡμερωτάτης³ ἐνδαιιτᾶται χάροις· ἄλσει γοῦν ἐνδαιιτᾶ-
 ται καὶ νόμασι, καὶ σώζει τῷ σώματι τῶν ἀνθρώπων τα
 χρώματα· λευκαίνεται γοῦν καὶ προσέτι πορφύρεται, καὶ
 γίνεται λειμώνων εἰκὼν παρ' οἷς διητήσατο· βοῦν τοί-
 νυν εἰς πᾶν ἢ φύσις ἐτίμησε· πρῶτον μὲν γὰρ ὀπλίζει⁴ 10
 τοῖς κέρασι, καὶ τὸ μὴ παθεῖν ἐγγυᾶται τοῖς παρ' αὐ-
 τοῦ· ἔπειτα μεγέθει διαφέρειν παρέσχε τοῦ σώματος, καὶ
 τὸν ἐναντίον ἐγκατέβαλε τρόπον· εὐάγωγον μὲν γὰρ πα-
 ρασκευάζει τοῖς τρέφουσιν, ἀνάλωτον δὲ τοῖς ἐπιβουλεύειν
 ἐθέλουσι, καὶ τὸ πρᾶον τῆς φύσεως ἐπανορθοῖ τοῦ κέρως 15
 ἢ δύναμις· ἔπειτα χρήσιμος εἰς ἅπασαν καθέστηκεν ὤ-
 ραν· ἀροῖ μὲν γὰρ ἀρχομένου χειμῶνος· τελευτῶντος δὲ
 θέρους τοὺς καρποὺς συγκομίζεται, καὶ τιμᾶ τὸν βοῦν
 ἢ γῆ τοῖς αὐτοῖς ἐπιδιπλασιάζουσα τὰ παρ' ἐκείνου κα-
 ταβαλλόμενα· πρὸς τούτοις ἐφ' ἑκάτερον εὐδοκιμεῖ τὸν 20
 καιρὸν εἰρήνης καὶ μάχης· ἐφ' ἡσυχίας μὲν γὰρ ἐργά-
 ζεται γῆν, περὶ δὲ τὰς μάχας ὀπλίζει τὸ στράτευμα, καὶ
 τοξότας μὲν ἐργάζεται κέρασιν, ὀπλίτας δὲ τῷ προκα-
 λύμματι· πᾶν εἴ τι μέρος ἐργάζεται φύσις, εἰς πολέμον
 χρεῖαν ἐξεῖρεν· ἔπειτα θεοὶ τοῖς βοῶν θύμασι χαίρουσιν. 25
 Ἄξιον δὲ περὶ τῆς τελευτῆς τοῦ βοῦς διελθεῖν· βοῦς γὰρ
 ἀναιρούμενος μελίσσαις γίνεται γένεσις, ὥσπερ οὐκ ἀνε-
 χομένης φύσεως οὐδὲ τελευτῶντος βοῦς συντελευτῆσαι τὸ
 κέρδος· εἶτα τίς αὐτῷ προσθήσει τὸν ἵππον; ἀλλ' ἵπ-
 πος μὲν ἐν ταῖς μάχαις εὐδοκιμεῖ, βοῦς δὲ πρὸς εἰρήνην 30
 καὶ πόλεμον. Ἦν ἕτερα περὶ βοῦς διελθεῖν, εἰ μὴ βρα-
 χύς ἅπας κατεφαίνετο λόγος.

3 Inserendum videtur ἡμερωτάτοις.

4 Cod. ὀπλίζει.

4. Ἐγχώμιον ἐλαίας.

Ἐπαινῆσθαι τὴν γῆν ἐλαία ποιεῖ γεγονυῖα τῆς γῆς ὥσπερ γὰρ ἵνα πᾶσι δείξῃ τὰ παρ' αὐτῆς τὸ τῆς ἐλαίας ἐκόμισε βλάστημα, καὶ σημαίνει τὸν ἔπαινον γενομένην 5 τῆς Ἀθηνᾶς· σοφῆς οὖν θεοῦ γεγονυῖα σοφώτερον ἐλαία παρασκευάσει τὸν χρώμενον, καὶ γεγονυῖα τῆς καλλίστου θεοῦ φύνει ἐλαία παρὰ πᾶσαν ἐπίσταται γῆν· καὶ μόνη τῶν ὄντων παρὰ τὰ πεδία κομᾶ, καὶ τοῖς ὄρεσι φύεται, καὶ προσοικεῖν ἔλαχε θάλατταν, ὥσπερ ἀδικεῖν ἡγουμέ-
 10 νης τῆς φύσεως, εἰ μὴ πᾶσιν αὐτὴν ἐπιδείξειε, καὶ παρ' ὅλην φύσασα γῆν φύνει παρὰ πᾶσαν ὥραν ἐπίσταται· καιροῖς βλαστήματα κρίνεται, καὶ περὶ τὸ θέρος φανέντα δι' ἕαρος τὰς λοιπὰς ἐφεξῆς ἡγγόνησεν ὥρας, μόνη δὲ τῶν ὄντων ἐλαία ἕαρος ὤφθη, καὶ παρὰ τὸ θέρος ἀνθεῖ
 15 καὶ μετοπώρου καθίσταται, καὶ χεμῶνος λήγειν οὐκ ἔγνωκεν, ὥσπερ ἐκάστης ὥρας σεμννομένης τοῖς¹ τῆς ἐλαίας καλοῖς. Ἐλαία τοίνυν ἄνωσι μὲν ἀπὸ γῆς, πρόωσι δὲ ἐπὶ μέγεθος μέτριον, καὶ μέσον ἔσχε τοῦ βλαστήματος μέγεθος, οὔτε μένουσα πρὸς γῆν καὶ οὐ γινομένη
 20 τοῖς ὑβρίζουσιν ἔτοιμος, οὔτε εἰς ὕψος ἀνιούσα παμμέγεθες· καὶ παραιροῦσα τοὺς ὄρῶντας τῆς θείας, ὅσω δίδωσι τὸ κάλλος ἰδεῖν, τὴν ὕβριν ἀπέκλεισε, καὶ γίνεται πᾶς τοῦ καλοῦ θεατῆς οὐ λαβῶν τὸν ὑβρίζοντα, καὶ γεγονυῖα τοιάδε πρὸς πάντα καιρὸν προσῆλθεν ὠφέλιμος·
 25 πρῶτον μὲν γὰρ ἐν εἰρήνης καιρῷ τοὺς ἀγῶνας κοσμεῖ, καὶ δι' ἐλαίας ἄθλα καὶ τιμᾶται καὶ τίθεται, καρπῷ μὲν γὰρ τὴν ἰσχὺν ἀπεργάζεται, κοσμεῖ δὲ θालῷ τοὺς νικήσαντας, καὶ τὴν μὲν οὐκ οὔσαν ἐργάζεται ῥώμην, τὴν δὲ κατορθοῦσαν ἐτίμησεν, ὥστε τὴν ἰσχὺν ἐλαία καὶ
 30 ποιεῖ καὶ τιμᾶ· καὶ πάντες μὲν ἀγῶνες τῷ τῆς ἐλαίας

1 In Cod. τῆς quod mutatum est in τοῖς: scribendum τοῖς τῆς.

ἐνασκοῦσι καρπῷ· τιμᾶται δὲ ὁ Διὸς τῷ βλαστήματι, καὶ τὴν μὲν ἀνδρείαν οὕτως ἐλαία παρέχεται, σοφίαν δὲ πῶς; ὅσα μεθ' ἡμέραν οὐ πιπονήκασιν, πνεύμασι νυκτὸς ἐπεισφέρουσιν· καὶ φῶς ἕτερον τοῖς ἀσκοῦσιν ἐλαία σφίζεται, καὶ τῶν ἡλίου βολῶν οὐ προσδεῖ, παρ' οἷς ὁ ὅς καρπὸς τῆς ἐλαίας περισσι. καὶ δι' ἐλαίας ἄνθρωποι λήγουσι καὶ νοσοῦντες ἢ δυστυχοῦντες, καὶ τὰς κακοπραγίας ἐλαία τοῖς ἀνθρώποις μεθίστησιν· εἶτα τίς αὐτῇ παραστήσει τὴν ἄμπελον; ἀλλ' ἄμπελος μὲν φρενῶν ἐρημοῖ, ἐλαία δὲ φρένας ἐπέρρωσεν· ὅσῳ δὴ τὸ νοσεῖν τοῖ 10 μεταθεῖναι νόσον ἐπέλαττον, τοσοῦτον ἄμπελος ἐλαίας καταδέεστερον· λίαν ἀνόητος ὁ τὴν ἐλαίαν οὐκ ἐπαινῶν.

5. Ἐγκώμιον χειμῶνος.

Οὐκ οἶδα ὅ τι παθόντες ἄνθρωποι τὸν χειμῶνα κακίζουσι· λανθάνοντες δὲ τὴν αὐτῶν γνώμην ἐλέγχουσιν, 15 οἷς κρίνειν οὐκ ἔχουσιν· οἷς γὰρ τὰ καλὰ κρίνειν οὐκ ἴσασιν, ἑαυτοὺς ἐξελέγχουσιν, οὐ κακίζουσιν ἕτερον· χειμῶν τοίνυν γεγένηται χρόνου, καὶ χρόνου φανεῖς πιστοῦνται τὸν φύσαντα· χρόνος τε γὰρ πάντα παράγειν ἐπίσταται, καὶ χειμῶν πάντα παράγεσθαι δίδωσιν· οἷς τοί- 20 νυν ὅμοια πέπραχε, τὸ συγγενὲς βεβαιοῖ, καὶ δείκνυται χρόνου τὰ χρόνου ποιεῖν ἐπιστάμενος· εἶτα χρόνος φανεῖς ἡμερώτατα τίθησιν ἅπαντα καὶ τὸ ἀγριαῖον συστέλλει τῶν τρόπων, καὶ καταστάς ὁ χειμῶν πραότητος γίνεται πρόφασις, χειμῶν τοίνυν τὴν προσηγορίαν περιου- 25 σίας ἐκτήσατο γνῶρισμα, καὶ μόνος κληθεὶς σημαίνει τὸν πλοῦτον· ἔπειτα πάντα πρὸς εὐεργεσίαν ἀνθρώπων ἐπιφέρει φανεῖς, καὶ πρῶτα μὲν οὐρανὸς τὴν οἰκίαν χάριν φιλοτιμιᾶται τῇ γῇ, καὶ βεβαιοῖ τῆς προσηγορίας τὴν πρόσρησιν, χέων ἐπὶ γῆς ἅ συνοίσει διδόμενα, ἔπειτα τὴν 30 γῆν ποταμῶν ἐργάζεται πλήρη, καὶ ῥέουσιν ἅπαντες τὴν προσηγορίαν ἐκ χειμῶνος φερόμενοι, παρ' οὗ τὴν κλῆσιν

καὶ τὴν γένεσιν ἔχουσιν· ἔπειτα πάντα βλαστήματα πα-
 λαιὰν βλάστην ῥίπτει πρὸς γῆν, καὶ γῆρας δι' αὐτὸν
 ἀποδύεται· καὶ πάντα νέα καθίσταται, συνακμάζοντα
 τοῖς χειμῶνος καλοῖς, γῆ δὲ λαβοῦσα τὸν ὄμβρον κύει
 5 καρπὸν, καὶ τὰς ἐλπίδας φυλάττει τοῖς μέλλουσιν, εἴτα
 ἄπλους ἢ θάλασσα, τὰ παρ' αὐτῇ δυσχερῆ χειμῶνος
 οὐκ ἐπιφέρει· ἔπειτα θάνατοι βραχεῖς μὲν χειμῶνος,
 καὶ τοσοῦτοι, ὅσους οἶδεν ἢ φύσις· ἐρῶνται δὲ πάντα
 τῶν γενομένων τὰ σώματα, καὶ γοναὶ χειμῶνός εἰσιν
 10 ἑτοιμόταται· εἴτα τίς αὐτῷ τὸ θέρους παραβάλλοι; ἀλλὰ
 θέρους μὲν ἅπαντα τέμνει καὶ δαπανᾷ, χειμῶν δὲ πάντα
 φύειν ἐπίσταται· ὅσῳ δὴ τοῦ τέμνειν τὸ τίχτειν κατέ-
 στηκεν ἄμεινον, τοσοῦτο χειμῶν παρηλάθε τὸ θέρους·
 ἄμοιρος οὖν εἶη τῶν χειμῶνος καλῶν ὁ μὴ χειμῶνα τε-
 15 τιμηκῶς.

6. Ἐγκώμιον εὐαρχίας.

Ἔσα τοὺς ἄνδρας ἐπαινῆσθαι ποιῆ, ταῦτα πρὸς
 ἀνδρῶν ἐπαινεῖν δικαιότερον· εἰ γὰρ ἂ καταβάλλεται γέ-
 νεσιν, ταῦτα τὴν αἰτίαν τῆς ἀρετῆς ἀπεργάζεται, πᾶς
 20 οὐκ εὐλογον, πρὸ τῶν ἀνθρώπων θαυμάζειν τὰ δι' ὧν
 ἀνθρωποὶ θαυμαζόμενοι φαίνονται, μάλιστα δὲ ὃ τοῖς
 ἄρχουσιν τὴν ἡγεμονίαν εὐ διατίθησι· προῆκε τοίνυν τὸ
 προσηκόντως κρατεῖν οὐρανοῦ, καὶ παρὰ θεοῖς γέγονε
 τὴν ἀρχὴν κρατεῖν τὸν Δία, καὶ μετὰ κόσμου παρέχε-
 25 ται, καὶ τούτῳ Ζεὺς τῶν κρείττωνων ἡγούμενος θεσιμὸς
 ἀρχῆς ἐπαινούμενος· τὸ γὰρ ἐκ Διὸς γεγονὸς ἐν θεοῖς
 τὴν τοῦ πράγματος δείκνυσι φύσιν, καὶ κρατεῖ μὲν ὁ
 Ζεὺς τῶν λοιπῶν, κρατεῖ δὲ ἕκαστον ἑτέρου, ὁ Ποσει-
 δῶν τῆς θαλάττης, ¹ Δημήτηρ τῆς γῆς, ὅπόσον κρατεῖ
 Διὸς

¹ τῆς θαλάττης inserui sensu postulante: abest a codice.

Διὸς δαδωκότος ἐπιστατεῖ, καὶ τὸ προελθὼν ἐκ τοῦ μεί-
 ζονος τοῖς μετ' ἐκείνον ἔδωκεν ὄνομα· καὶ γεγνὸς τὸ
 χρῆμα παρὰ θεοῖς προῆλθεν εἰς γῆν τοῖς ἐκείνων παισὶ
 καὶ μοι ποιητῶν ἄγασθαι πάρεστιν, ἐφ' οἷς διάκονον
 καὶ Μίνω καὶ τὸν Ῥαδάμανθυν Διὸς εἶναι παῖδας ἔλο- 5
 γοποίησαν· οὐχ ὅτι Διὸς, ἦσαν γὰρ θεοὶ γεγνότες Διὸς,
 ἀλλ' ὅτι τὴν ἀρχὴν, ὡσπερ ὁ Ζεὺς, εὖ διοικήκασι, καὶ
 τὴν κοινωνίαν τοῦ πράγματος συγγενείας εἰλήφασι δό-
 κησιν· τὴν γὰρ ἀρχὴν εὖ διαθέμενοι Διὸς ἐνομισθήσαν,
 καίτοι αὐτοῖς συνοῦσα τὸ πρῶτον πάντα τῶν ἀνθρώ- 10
 πων συνέχει τὸν βίον· εἰρήνης γὰρ οὔσης καὶ μάχης ἑκα-
 τέραν ἀρχὴν θαυμαζομένην καθίστησι· τὴν τε γὰρ εἰ-
 ρηνὴν καλῶς κρατεῖν ἐγνωκότες, οὐκ οὔσαν μὲν ἐπορί-
 σαντο, φανεῖσαν δὲ τετηρήκασιν· ἔπειτα πόλεμον τύχαι
 μὲν, ὡς θέλουσιν, ἄγουσι· κατορθοῦσι δὲ μόνον οἱ κα- 15
 λῶς ἠγησάμενοι· ἀρχῆς ἐπαινουμένης αἱ νίκαι, καὶ θαυ-
 μαζομένης ἡγεμονίαςι τὰ τρόπαια κατορθοῦσιν, ὡς ἂν
 ἄγωσιν ἄνθρωποι· δῆμος πειθόμενος ἐν ἐπαίνῳ ποιεῖ
 τὸν ἠγούμενον, καὶ τὸ πείσαν πλέον τοῦ πειθομένου
 θαυμάζεται· οὐκ ἂν ἐπὶ Σαλαμῖνος ὑπῆρχε τὸ τρό- 20
 παιον, μὴ Θεμιστοκλέους ἄρχοντος ἄριστα. Μαραθῶν
 οἶδεν οἷα μήπω τολμήματα, Μιλτιάδην ἔχων ἠγούμενον·
 τὰς διπλᾶς ὁ Κίμων ἐργάσατο νίκας πεζομαχεῖν πει-
 θομένου στρατεύματος· Περικλῆς εἴλε τὴν Εὐβοίαν, ²
 Πύθων ὅσα κατώρθωσε, ³ τοῦ Παιανιέως ⁴ ὅσα δεινό- 25
 τερον ἔφρασεν, ἐπαινουμένης ὑπῆρχεν ἀρχῆς· τὴν Ἴλιον
 εὐαγωγοτέραν εἴλεν Ἀγαμέμνων, καὶ πολλῆς ἀρχῆς ὑπάρ-
 χων ἄρα δι' ὧν ἦρχεν ἐνίκησεν· οὕτως ἀρχῆς ἔπαινος καὶ
 παρὰ τοὺς κινδύνους ἐργάζεται νίκας. Ξέρξης ἀπέκρουσε
 γῆν τε καὶ θάλατταν, καὶ τὰς ἐσχατίας συνῆγε τῆς γῆς 30
 εἰς τὸν πόλεμον, οἷς ἦρχεν ἐν θαύματι, καὶ τί δεῖ διελ-
 θεῖν τὰ ἀνθρώπινα, καὶ περὶ τὰς ὥρας ἐπαινουμένης

2 Cod. εὔβοιαν. 3 Cod. κατώρθωσε. 4 Cod. παιανιέως.

ἀρχῆς ὁ θεσμός πολιτεύεται· ἀλλήλαις ἤκουσι καὶ δι-
 ὦν ἤκουσιν ἄρχουσιν· ὑπ' ἀλλήλων ἄρχονται κάλλιστα,
 καὶ τὴν ἀρμονίαν οἱ καιροὶ τῷ θεσμῷ τῆς ἀρχῆς τετη-
 ρήκασιν· εἶτα τίς αὐτῇ τὴν ἐννομίαν παραβάλλοι; ἀλλὰ
 3 νόμος οὐ μὴν ἐπαινούμενος μὴ πειθούσης ἀρχῆς πολι-
 τεύεσθαι νόμους· ὥστε εἴτι νόμος θαυμάζεται, παρὰ ὃ
 τοῦ κρίνειν εἰδότης κηρύττεται· ὅσα δὴ τὸ ἄγειν τοῦ ἄγε-
 σθαι κάλλιον, τοσοῦτῳ ἀρχὴ θαυμαζομένη νόμων αἰρου-
 μένων ἐστὶν αἰρετώτερον. Εἰ πάντα θελήσαιμεν ἐπαι-
 40 νεῖν τὰ τοῦ κτήματος, ἐπιλείψομεν λέγοντες ἢ τὸ πρᾶ-
 γμα τιμῶντες.

7. Ἐγκώμιον Θεμιστοκλέους.

Ἐφθασε μὲν Θεμιστοκλία θαυμάσας ὁ συγγραφεὺς,
 οἷος ἦν τὴν φύσιν διεξελθῶν· οὐδὲν δὲ κωλύει καὶ ἡμᾶς
 15 βραχέα περὶ αὐτοῦ διελθεῖν· εἶη γὰρ καὶ τοῦτο τῆς Θε-
 μιστοκλέους ἀρετῆς, ἐν παντὶ μεγάλα μὲν ἐκ βραχείων
 κομίζεσθαι, καταλιπεῖν δὲ καὶ τοῖς ἔπειτα λέγουσιν· εἰ
 μὲν οὖν Θεμιστοκλῆς μόνα κατορθοῦν τὰ πολέμου δει-
 νός, λόγῳ δὲ μὴ καθεστήκει δεινότερος, οὐδὲν ἂν προῦρ-
 20 γου ἦν τὰ Θεμιστοκλέους διεξελθεῖν· νῦν δὲ τὰ ἐν καιρῷ
 κομιεῖται τὸν ἐπαινον, ἐπίσης ὅπλα μελετήσας καὶ λό-
 γους· προῆλθε μὲν οὖν Ἀθηναίων, ὧν ἐρασταὶ καὶ θεοὶ
 καθεστήκασιν, καὶ τὴν γένεσιν ὁμολογοῦσαν ἔσχεν οἷς
 ἐπίστησεν· οἳ τε γὰρ θεοὶ γεγονότες συνέπραττον, καὶ
 25 πολεμοῦντες συνεργοὶ καθίσταντο, καὶ γεγωνῶς Ἀθηναίων
 χρῆται προγόνοις οὐκ ἀπολειπομένοις τῆς γῆς· ἀλλ' ὅ
 τε Θεμιστοκλῆς τῆς Ἀθηναίων ἀρετῆς οὐ καθίστατο δεύ-
 τερος· οἳ τε Νεοκλία κομίσαντες, οἷς ἐκόμισαν, τῆς
 ἦσαν ἐδείκνυον· καὶ γεγεννημένος, ὧν ἔφην, τρέφεται μὲν
 30 ἐν πολιτείᾳ καὶ νόμοις, οἳ² πᾶσιν ἴσα παρέχουσιν· οὐ μὴν
 Θεμιστοκλῆς ἴσην τοῖς πολλοῖς ἀρετὴν ἀπεδείξατο· πολι-

5 Cod. περὶ τ. κρ. ἐ. κηρύττετε.

1 Cod. ἦ. cfr. p. 323.

τείας δὲ τιμῶν τὴν ἰσότητα ταύτην τοῖς ἔργοις ἀριστεύ-
 σας παρέδραμεν· ἐκ δὲ τοιούτων Θεμιστοκλῆς καταστάς,
 ἐκκλησιάζοντα μὲν ἐνουθέτει τὸν δῆμον, πολεμοῦντα
 δὲ κρατεῖν παρεσκευάζε, καὶ πρῶτον μὲν Αἰγινητῶν ἀδι-
 κεῖν ἐγνωκότων τὸν δῆμον καὶ πλημμελούντων εἰς τοὺς 5
 θεοὺς καὶ τὰ παρ' ἑκατέροις ἀγάλματα μετατιθεμένων
 παρ' ἑαυτοῖς, πόλεμον πρὸς αὐτοὺς ἐξέφερε ναυτικόν,
 καὶ θεοῖς συμμαχῶν καὶ τῇ πατρίδι τὸ προσῆκον ἀποδι-
 δούς· εἶτα Ἀθηναίων οὕτω γνωσκόντων τὰ ναυτικά,
 πρῶτον εἰσηγεῖτο τὴν τέχνην, καὶ μελετᾶν πρὸς θάλασσαν 10
 ἔπεισε, καὶ νεμομένων Ἀθηναίων εἰκῆ τὰ τῆς πόλεως
 πράγματα ἢ χρήματα, δαπάνην ὄλογον εἰς τὴν τῶν νεῶν
 μετέθηκε χρεῖαν, καὶ τρία κάλλιστα διὰ μίαν εἰσηγγήσατο
 τέχνην· ἐξ ὧν Ἀθηναῖοι κρατοῦσι τῶν νήσων καὶ τῶν
 Αἰγινητῶν· τοὺς λοιποὺς κατεστρέφετο, καὶ τὴν ἀρχὴν 15
 τῆς θαλάττης συγκατεσκευάζον, καὶ ναυτικὸν ἐποιεῖτο
 πρὸς Ἑλληνικὸν καὶ βαρβαρικὸν πόλεμον, ἑκάτερον γέ-
 νος τέχνη μᾶ τῶν νεῶν παριστάμενον. Εἰ μὲν οὖν
 ἐπὶ τούτοις μόνοις ἐλυσιτέλει Θεμιστοκλῆς, τὸν μέχρι
 τούτων ἔδει ποιήσασθαι λόγον, ἐπεὶ δὲ προῖων μείζω 20
 τῶν παρόντων κατέπραξεν, οὐδὲν οἶον ἐν τοῖς ἐφεξῆς ἐρ-
 γασάμενος, οὐδὲν οἶον ἐν τοῖς πρὶν θαυμασθήσεται·
 ὧν γὰρ παρῆλθε τὰς πράξεις, παρατρέχει τὴν δόξαν·
 ὥσπερ γὰρ αὐτὸς πρὸς αὐτὸν τὴν ἔριν ἐπανελόμενος, εἰρ-
 γάζετο μὲν ὧν κατείργαστο μείζονα· τοῖς δὲ δευτέροις 25
 ἢ ἀπιστότερος, οἷς ἐλείπτο τῶν δευτέρων τὰ φθάσαν-
 τα· ὡς δὲ τὸ ναυτικὸν Ἀθηναίους κατεσκευάσατο, καὶ
 τὴν κατὰ θάλατταν ἀσκεῖν Ἀθηναίους ἔπεισε τέχνην,
 πόλεμος Μηδικὸς ἐθ γῆ κατασκήπτει, τοῖς Ἑλλήσιν ὡς
 εἰς ἐπίδειξιν τῆς Θεμιστοκλείους ἀρετῆς συγκροτούμενος· 30
 ἐπειδὴ γὰρ εἶδε τοὺς προαφειγμένους κειμένους ὁ Μα-
 ραθῶν, καὶ Δαρεῖος ὄλλυτο τὴν Μαραθῶνος ἤτταν οὐκ
 ἐνεγκάν, ὁ μὲν παῖς τὴν ἀρχὴν διεδέχετο, καὶ κληρονό-

μος οὐ μόνον τῆς τύχης, ἀλλὰ καὶ τῆς τῶν Ἀθηναίων
 καθίστατο μάχης· καὶ πάντας ἀνθρώπους ὑπερβαλέ-
 σθαι ζητῶν, τὰς στρατίας ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα συνήγαγε
 τῆς γῆς, καὶ ἰστράτευον δὲ ἅπαντες ἄνθρωποι, μίαν
 5 ἐξελεῖν² προαιρούμενοι πόλιν, καὶ τὰ γῆς ἅπαντα πρὸς
 μέρος Ἑλλάδος ἀντηγωνίζετο, καὶ συνῆει μὲν ἅπασα τὸν
 πόλεμον ἠπειρος, ἰστρατήγει δὲ τῶν ἐπιόντων ὁ βασι-
 λεὺς, μικρὰ τὰ θεῶν ταῖς οἰκείαις ἀποφαίνων παρα-
 σκευαῖς· γῆν μὲν γὰρ ἄλλα ἐπιῶν κατειργάζετο, παρ'
 10 ἦν ὁ Ζεὺς κατεσκεύασε, θάλατταν δὲ νεωτέραν ἐποίησε,
 παρ' ἣν οἶδεν ὁ Ποσειδῶν, καὶ διὰ στοιχείων ἰστρά-
 τευεν, ὧν αὐτὸς κατεφάνη δημιουργός· οὐδὲν δὲ τῶν ὄν-
 των εἶχε μένειν ὡς γέγονεν, ἀλλ' οἱ τε καιροὶ παρ' αὐ-
 τῷ πρὸς ἀλλήλους ἀντικατήλλαττον· αἱ τε τῶν βαρβά-
 15 ρων βολαὶ τὰς ἡλίου συνέκοπτον· οὕτω τὴν ἀμίλλαν πρὸς
 αὐτοὺς τοὺς θεοὺς ἐποιήσατο Ξέρξης. Πρὸς δὲ τὸν οὕτω
 παρεσκευασμένον εἰς Ἑλληνας ἀντηγωνίζετο μόνος Ἑλ-
 λήνων Θεμιστοκλῆς, καὶ τὰ Ξέρξου παράλογα τοῖς οἰ-
 κείοις ἀπέκρουσε θαύμασι, καὶ θαυμαστότερος ἦν βε-
 20 βουλευμένος Θεμιστοκλῆς, ἢ Ξέρξης πάντα μεταποιῶν·
 πόλιν ἤγεν ἐπὶ νεῶν, καὶ τὰς Ἀθήνας ἐπὶ τῆς θαλάτ-
 τῃς ἀγωνιζομένης ἐδείκνυε. καὶ γῆν κατορθῶν ἀνελάμ-
 βανεν, ἦν ἀγωνιζόμενος ἔλιπε, καὶ πρῶτον μὲν Εὐβοίαν
 ναυτικῶν τροπαίων ἐνέπλησε, καὶ τὴν Ἀρτεμιν μάρτυρα
 25 τῆς οἰκείας ἐποιήσατο νίκης· εἶτα τοὺς Ἑλληνας ἐν Σα-
 λαμῖνι κατέχων, ἀγωνιστὴν ἐποιεῖτο τὸν Ξέρξην ἐξ ἐπι-
 τάγματος, καὶ ἂ μετὰ τὸν ἀγῶνα φυγὰς ἦν βασιλεὺς,
 Θεμιστοκλέους ὑπῆρχε βουλευμάτα· πρὸς ταῦτα Μιλτιά-
 δην παραβαλέτω τις, τὸν μόνου ὑπάρχου βασιλέως νι-
 30 κήσαντα, καὶ πρὸς αὐτὸν κρινέτω τὸν Κίμωνα, τὸν ἐκ
 Θεμιστοκλέους μαθόντα διώκειν τοὺς Πέρσας. Ἦν πάν-

2 Cod. ξελθίν. Vide ep. crit. p. 41.

τα ἡμῖν τὰ Θεμιστοκλέους διεξιλεῖν, εἰ λόγων ἰσχύς
κατὰ Θεμιστοκλία παρῆν.

Cap. IX.

1. Ψόγος Θέρους.

Οὐχ ὅτι θέρους ἐπαινεταὶ πολλοὶ καθεστήκασιν,
ἐπαινέσων ἀφίξομαι, τούναντίον δὲ σύμβολον ἔξω κατη- 5
γορίας τὸ πλῆθος· μεθ' ὧν γὰρ δι' πολλοὶ, μετὰ τού-
των ἢ μέμψης· προῆλθε μὲν γὰρ χρόνου τὸ θέρους, καὶ
χρόνου γενόμενον ἐναντίαν φέρει τῷ φύσαντι δύναμιν·
χρόνος μὲν γὰρ παράγειν φιλεῖ, θέρους δὲ ἐξάγειν τῶν
ὄντων· οἷς οὖν τῷ φύσαντι μάχεται, τὴν βλάβην οἴκο- 10
θεν ἔδειξε, καὶ γεγονὸς ἐνθένδε τρέφειν ἅπαντας παρα-
τὸ δέον ἐπίσταται· τὰ τε γὰρ σώματα τῆς οὔσης ἡλλο-
τρίωσε ῥώμης, καὶ προθυμίαν ἅπασαν συνανεῖλε τῆς γνώ-
μης· ὡς οὖν τοιαύδε τρέφειν περὶ κὸς κακίζεσθαι μᾶλ-
λον ἢ θαναμάζεσθαι πάρεστι, καὶ δυοῖν τοῖν καιροῖν, εἰ 15
ρήνης καὶ μάχης, αἱ μὲν τῶν ἔργων παρὰ τὰς μάχας φα-
νοῦνται λαμπρότητες, πολέμου δὲ πόνους ἐπενεγκεῖν τὸ
θέρους οὐ συγχωρεῖ. Οἷς οὖν δόξαν τὸ θέρους ἀποστρεῖ,
δι' ὧν πονεῖν οὐκ ἔα, παραιτεῖται καὶ τὸ κηρύνεσθαι·
ἔπειτα πλεῖν ἀνίησι θάλατταν, ὥσπερ τοσαῦτα ποιεῖν 20
συγχωροῦν, ὅσα φθείρει τὸν χρώμενον· καὶ ναυτιλίαι μὲν
παρὰ τὸ θέρους σπουδάζονται, καρποὶ δὲ φύονται μὲν
ἔαρος, θέρους δὲ λήγουσι, καὶ τὸ δοκοῦν γεωργίας ἐπαι-
νετὸν παρ' αὐτὸ ἐτελεύτησεν· ἔπειτα τὰ γῆν λυμαινό-
μενα τὸ θέρους ὀφθέν παρασκευάζει κινεῖσθαι· καὶ θέ- 25
ρος προσελθὼν ἰσχυροῖς εὐρηται γενέσεις· χαλεπὸν τὸ νο-
σεῖν τοῦτο γέγονε θέρους, ὅσω μετόπωρον γέγονε πρόσ-
οικον, ὃ γὰρ ἄνθρωποι τέμνουσιν ἐξ αὐτῶν προσηγό-
ρευσαν· καὶ μόνον ταῖς ὥραις γέγονεν ὄνομα· εἴτα τίς
αὐτῷ τὸν χειμῶνα παραβάλλοι; ἀλλ' ὁ μὲν ἐρῶμενα 30

παρασκευάζει τὰ σώματα, τὸ δὲ τοῦ παρόντος ἀφείλεται ὅσω δὴ τὸ μὴ δεδυνῆσθαι τοῦ πονεῖν ἔχει καταδεέστερον, τοσοῦτω χειμῶν θέρους ἐστὶν ἀλνπότερος· μικρὰ ἐκ πολλῶν θέρους ἀκήκοα, οὐ γὰρ εἰς ἅπαντα λέγειν
 5 κατέλιπεν.

2. Ψόγος μετοπώρου.

Ἀγανακτῆσαι μοι ¹ πάρεστιν, ὅτι ταῖς ὥραις συναριθμεῖται μετόπωρον· ὡσπερ γὰρ κακίσαι τὰς λοιπὰς τῶν ὥρῶν προαιρούμενον, οὕτω μετόπωρον ταῖς ὥραις
 10 συνεξετάζεται· προελθὼν μὲν γὰρ καὶ τοῦτο τοῦ χρόνου τὴν ἐναντίαν τῷ χρόνῳ φέρεται φύσιν, χρόνος μὲν γὰρ πάντα φύειν ἐπίσταται, μετόπωρον δὲ πάντα φθείρειν προέρχεται· ὅσω δὴ τὸ φθείρειν τοῦ φύειν ἐναντιώτατον, τοσοῦτω μετόπωρον τῷ τεκόντι πολεμιώτατον· καὶ
 15 γενόμενον χρόνος μετόπωρον ἐν φάυλοις ἀνθρώποις διήγαγεν ἀνθεῖσιν, εἶτα μετοπώρου πάντη κρατοῦντος καρποὶ μὲν τῆς γῆς ἀποτέμνονται, πάντα δὲ νοσοῦντα φθίρεται σώματα· κέκλεισται δὲ πρὸς εὐπορίαν ἢ θάλαττα, καὶ τῶν πολλῶν ἄστρων ὁ οὐρανὸς ἀπεστέρηται,
 20 καὶ μακρὸς μὲν παρ' αὐτῷ συντέμνεται βίος, τελευτὴ δὲ ταχεῖα προσγίνεται, καὶ λήγειν ἅπαντα ἐν μετοπώρῳ καταναγκάζεται, ὡσπερ τῆς τύχης μαρτυρεῖν οὐκ ἐώσης οὐδενὶ τῶν ἀγαθῶν τὸ μετόπωρον· εἶτα τίς ἕαρ μετοπώρῳ παραβάλλοι; ἀλλ' ἕαρος μὲν ἅπαντα σώζε-
 25 ται, μετοπώρου δὲ πάντα διέφθαρται· ὅσω δὴ τὸ σώζειν τοῦ φθείρειν ἐστὶν αἰρετώτερον, τοσοῦτω μετοπώρου ἕαρ κρεῖττον καθέστηκε. Πολλὰ ἦν ἔτι πλείω κακὰ διελθεῖν, εἰ μὴ τὸ πλῆθος παρήρει τὸ πέρας.

1 Cod. μι.

3. Ψόγος ἀμπέλου.¹

Εἰ καὶ πολλοὶ τῆς ἀμπέλου καθεστήκασιν ἐρασταὶ, καὶ τὸ φυτὸν τοῖς πλείστοις ἠδονή, ἀλλ' οὖν ἐγὼ κατηγορῶν ἀφῆγμαί τῆς βλάστης, οὐδένα τῶν πολλῶν ποιούμενος λόγον· ἄλογον γάρ, εἰ κακοὶ μὲν οἱ πλείστοι νο- 5 μίζονται, τὴν δ' ἀμπελον χρηστόν τι νομίζομεν, ὅτι πλείους· ἔτι καὶ τὸ τῆς πονηρίας ὑπόμνημα τοῦ δοκεῖν ἀγαθὸν ποιησόμεθα σύμβολον· ἀμπελος τοίνυν Διονύσου προῆλθεν, ὅπῃ γεγονότος θεοῦ, μᾶλλον δὲ ἦν ὅτε μηδὲ ὄντος θεοῦ. ὧ τοσοῦτον κακίας περίεστιν, ὡς μό- 10 νων θεῶν καὶ θνητῶν θανάτῳ μητρὸς φθίνειν τὸν βίον· ὡσπερ οὐκ ἐθειλούσης μητρὸς κατιδεῖν ὄν τῷ βίῳ παρήγαγε· καὶ Σεμέλης ἀτελῶς προελθὼν μηρῷ τοῦ Διὸς ἐναπορῥάπτεται, οὐδετέρῳ τῶν πατέρων ἐντελεῖς οὐδὲν κομισάμενος, οὐδὲ τὸ πέρασ ὑπὸ μητρὸς, οὔτε Διὸς τὸ 15 προοίμιον· καὶ γεγονῶς οὕτω Διόνυσος περιήει μὲν ἅπασαν γῆν, ἐθέλων διδόναι τοῖς ἀνθρώποις τὴν ἀμπελον, ἅπασαν δὲ γῆν παρεχομένην ἔφευγε· καὶ Θραῦκας ἀμαθεῖς κατιδὼν πρώτους ἀνθρώπους ἀναπέθει λαβεῖν, βαρβαρικὴν ἀμουσίαν τοῦ λαβεῖν ἀφορμὴν ποιη- 20 σάμενος, καὶ πείθει λαβεῖν καθάπαξ τοὺς ἅπαντας, ἀλλὰ πρῶτος Θραῦκῶν κομισάμενος Ἴκαρος ὑπέσχε δίκην, ὧν ἐπέισθη λαβεῖν· ὡς γὰρ λαβὼν μετεδίδου τοῦ πόματος, ἔπινον Θραῦκες, καὶ πίνοντες ἐπὶ γῆς κατεκλίνοντο, καὶ τοὺς μὲν εἶχεν ἤδη κειμένους ἢ γῆ, τοὺς δὲ μέλ- 25 λοντας ἠλπιζετο φέρεσθαι, καὶ φάρμακον Θραῦκῶν τὸ δοθὲν ὑποπτεύσαντες² ἀναιροῦσι τὸν Ἴκαρον, ἀμοιβὴν χάριτος ἀντιδιδόντες τὸν θάνατον· οὕτως ἀμπελος ἐκ προοιμίων φέρει τοῖς χρωμένοις τὸν κίνδυνον, καὶ

1 Idem thema tractat Liban. p. 989. ed. Reisk. 2 Cod. ὑποπτεύσαντες.

προελθοῦσα τοιούτων φύειν μὲν παρ' ὄλην οὐκ ἐπίστα-
 ται γῆν, ἔνθα δὲ φύεται γεωργῶν ἀναμένει τοὺς πόνοους,
 ὥσπερ οὐκ ἔν προελθεῖν, εἰ μὴ πόνος ἠγήσαιο. Ἄμ-
 πελον τοίνυν ἢ φύσις παρήγαγεν, οὐδὲν ἐπαινούμενον
 5 ἔχουσαν· πρῶτον μὲν γὰρ αὐτὴν οὐκ ἀνέχει τῆς γῆς,
 ἀλλ' ἐὰ καίσθαι τοῖς ὑβρίζουσι πρόχειρον, καὶ μετεω-
 ρίσης βραχὺ τι τῆς γῆς προσδεῖ καὶ δεσμῶν, καὶ παρε-
 νοχλεῖ τοῖς ὄθεν καὶ ἐξήρηται, καὶ γενομένη πρὸς βίαν
 μετέωρος τῆδε κάκεισε πρὸς τὰ πνεύματα φέρεται μι-
 10 μουμένη τοὺς πίνοντας καὶ τούτων οἱ³ κα-
 θεστῶτα τοῖς πνεύμασι, καὶ γεγονυῖα τοιάδε πρὸς μίαν
 ἀνθεῖν ἔγνωκεν ὥραν· βραχὺ γάρ τι προιοῦσα τοῦ ἔα-
 ρος πρὸς ὄλον θέρος οὐκ ἠνθησεν· ἀλλ' ὁμοῦ τοῖς καρ-
 ποῖς καὶ τὴν βλάστην ἀφήρηται· ἔπειτα καιροῦ καρπᾶ
 15 παντὶ διαμάχεται· ἔν τε γὰρ πολέμῳ τοὺς χρωμένους
 ἠδίκησε, καὶ παρὰ τὴν εἰρήνην τοὺς φιλοσοφούντας λυ-
 μαίνεται· ὄθεν οὐδεὶς ἀγὼν ἐξ αὐτῶν φέρεται στέφανον,
 ὧν γὰρ οὐκ οἶδε τοὺς πόνοους, οὐκ ἐπάγει τὸ γένος. Μέ-
 γα τι δημιουργούμενος Κένταυρος· τοῦτον οἶνος διέφ-
 20 θειρα· παράλογόν τι Κύκλωψ ὄφθεις, οὗτος ἐξ οἴνου τὸ
 παράλογον ἀπολώλεκεν· ὧ γὰρ θαυμάζεται, καὶ δι' οἴ-
 νου κολάζεται, καὶ Τροίαν μόνος ἔδαπάνησεν οἶνος· ἦν
 γὰρ ὁ πολὺς οὐκ ἀνάλωσε πόλεμος, ὁ πρὸς χρῆσιν ἐλ-
 θὼν οἶνος διέφθαρκε· Δημοσθένης ὄσην εὐκλειαν ἐκτῆ-
 25 σατο ἀγνοήσας τὸν οἶνον, ἦδη δι' οἴνου ἀπαράλογος κα-
 τεφάνη γονή· παῖδες γὰρ δι' οἴνου προῆλθον ἀδελφοὶ
 τῷ κομίσαντι· εἴτα τίς αὐτῇ τὴν ἐλαιαν παραβάλλοι;
 ἀλλ' ἢ μὲν εἰς ἅπασαν ὥραν κομᾶ, βραχὺ δὲ μόνον ἐβλά-
 στησεν ἄμπελος· ὅσω δὴ τὸ βλαστάνειν τοῦ φύειν εἰς
 30 ἅπαν ἐν βραχεῖ καθίστηκεν ἄμεινον, τοσοῦτω τῆς ἄμ-
 πέλου κρεῖττον ἐλαία καθίστηκεν. Οὐκ ἦν ἅπαντα ἀκού-
 εις ἄμπελον, ἀ παροῦσα λυμαίνεται.

3 Lacuna est in codice.

4. Ψόγος μέθης.

Καὶ παρ' αὐτοῖς οἶμαι τοῖς μεθύειν ἐθέλουσιν κατηγορεῖσθαι τὴν μέθην· οἷς γὰρ ἀγνοεῖν ὁμολογοῦσιν, ἂν πεπόνθασι, τὸ μεθύειν κακίζουσι· καὶ οὕτω τὸ πάθος τῶν ἀτυχῶν, ὅτι καὶ μόνη γῆ γνωσάκει τὴν νόσον· θεοὶ 5 γὰρ μέθης καθάπαξ ἀλλότριοι, καὶ τοσοῦτον αὐτοῖς τῆς τοῦ μεθύειν ἀγνοίας περίεστιν, ὡς καὶ αὐτοὺς τοὺς θεοὺς ἀγνοῆσαι τὸν οἶνον· οὐ γὰρ τὴν χρῆσιν οὐκ ἴσασι, τὸν κόρον οὐκ ἔχουσι, καὶ γεγонуῖα μέθη μόνον ἐν γῆ πάντα τοῖς χρωμένοις φαυλότατα τίθησιν· οὐχ ἓνα καιρὸν 10 οἶδε τὸ πάθος, οὐ τόπον, ἀλλὰ παντὶ μὲν καιρῷ τοὺς χρωμένους λυμáινεται, πρὸς ἅπαντα δὲ συμβαίνουσα τόπον ἀδικεῖ.¹ μέθη τοίνυν ἐφ' ἑκάτερον κατηγορεῖται καιροῦ, πρὸς εἰρήνην, πρὸς μάχην· ἐν τε γὰρ εἰρήνῃ τολμᾶν ἀναπειθουσα πολέμου καθίσταται μήτηρ, ἐν τε 15 πολέμοις ἀναιροῦσα τὴν δύναμιν ἐπιφέρει ἦτταν, καὶ κατορθοῦν οὐκ ἐπίσταται πόλεμον, ὃν τολμῶσα κεκίνηκεν· ἔπειτα θεοὺς πείθει τῶν ἀναθημάτων ἀποστερεῖν, καὶ πρὸς ἡδονὰς ἄγει παρανόμους τὸν χρώμενον, εἶτα ὁμοῦ ψυχὴν καὶ σῶμα λυμáινεται· τό τε γὰρ σῶμα τῆδε 20 κάκιστε μεθίστησι, τὴν τε ψυχὴν οὐκ ἔῃ καθεστάναι, ἀλλὰ προχειρότερον σφάλλεται σώματος κρατούσης τῆς μέθης· οὐκ ἂν ἐάλω Τροία, μὴ πεσοῦσα πρὸς οἶνον, οὐδὲ Κύκλωψ ἐξεκόπη τὸν ὀφθαλμὸν, μὴ τῆς μέθης ἀλούς· οἷον Οἰδίπου ὁμοῦ καὶ παῖδα καὶ ξύνοικον εἴργασται. 25 Εἶτα τίς αὐτῷ παραθήσει κλοπὴν; ἀλλὰ κλοπὴ μὲν ἠδίκηκεν ἕτερον, οὐ μὴν ἔτι τὸν χρώμενον, μέθη δὲ καὶ τοῖς ἐντυχοῦσι καὶ τοῖς πεπτωκόσι πολεμιώτατον. Ὅσῳ δὴ τὸ κατ' ἄμφω λυπεῖν τοῦ πρὸς ἓνα χαλεπώτερον, τοσοῦτῳ κλοπῆς δεινότερα καθίσταται μέθη. Πέρας οὐκ 30 ἔχει τῆς μέθης ὁ λόγος, εἰ καὶ πέρασ νῦν.

¹ Cod. ἠδίκη.

5. Ψόγος λέοντος.

Εἰ τούτων προσήκει κατηγορεῖν, ἃ πολλοῖς ἀπεχθάνεται, λέοντος δεῖ με κατηγορεῖν, ὅς ἐπιφέρει πρὶν ἀκοῦσαι τὸν φόβον· οἷς μὲν γὰρ φοβεῖ, παρασκευάζει μισεῖν, δι' ὧν δὲ φόβον ἔχει καὶ μῖσος, ἐγείρει κατηγορον. Προῆλθε τοίνυν οὐκ οἶδ' ὅτου θεῶν· Διὸς δὲ γεγονῶς, ὡς νομίζεται, κατηγορεῖται μᾶλλον οἷς οὐ φυλάττει τοῦ τεκόντος τὴν φύσιν· κρατεῖν μὲν γὰρ ἐθέλει παντὸς, ὡς Διὸς γεγονῶς, ἀπεχθάνεται δὲ πᾶσιν, ὡς
 10 ἑτέρου φανείς, καὶ διαβάλλεσθαι παρασκευάζει τὴν φύσιν τὴν γένεσιν, ἑτέρου μὲν ὧν, δοκῶν δὲ Διὸς· καὶ γενέσθαι δοκῶν, ὅθεν οὐ γέγονεν, ὄρεσιν ἐνδιαιτᾶται καὶ νάπαις, τὸ ἀγριαῖνον σημαίνων¹ τοῖς χώροις, ἐξ ὧν γὰρ οἰκεῖ καὶ ἃ πέφυκε δεικνυσι. καὶ τοσοῦτον αὐτῷ
 15 κακίας περίεστιν, ὡς ἄθλον Ἡρακλεῖ καθίστασθαι πρῶτος, ὥσπερ οὐκ ἄλλο τι Ἡρακλέους πρῶτον πορίζοντος, ἢ γῆν ἅπασαν ἐκκαθᾶραι λέοντος· ὧν γὰρ αὐτὸς ἑαυτῷ προοίμιον ποιεῖται τῶν ἄθλων, πᾶσι νομοθετεῖ διαφθεῖραι τοὺς λέοντας, καὶ τὸ μείζον εἰς μέμψιν ἀνελῶν Ἡρακλῆος
 20 λαθεῖν οὐ προεἴλετο· κομίζει δὲ πανταχῇ τὴν δορὰν καὶ περικείται δεῖξαι προαιρούμενος ἅπασιν, οἷα δρᾶσαι προσήκει τοὺς λέοντας· καὶ τὸ γεγονὸς ἐξ ἑνὸς τοῖς ἔπειτα καθίσταται νόμος, ὅθεν Ἡρα μὲν ἀνίησι λέοντα, κτείνει δὲ προσπεσῶν Ἡρακλῆος, καὶ διαφθεύρας τοῦτο
 25 κοινῇ πᾶσι νομοθετεῖ· λέων τοίνυν ὡς ἐπὶ κατηγορίᾳ τῆς κομιζούσης γέγονε φύσεως· προῆλθε μὲν γὰρ ἐπὶ βλάβῃ κοινῇ, καὶ τὸ σῶμα φέρει τοῦ μηδὲν ἔχειν ἐπαινούμενον γνώρισμα· τοῖς μὲν γὰρ ἄλλοις τῶν ζώων ἢ φύσις ἔν γέ τι δίδωσιν ἐπαινούμενον γνώρισμα, ἢ βιοῦ-
 30 σιν ἢ τελευτήσασιν, ἐλάφῳ τὸ κέρασ εἰς τόξον ἀναιρουμένῳ, τὴν βύρσαν βοῦ περιῆψεν ὠφελούσαν ἐν μάχαις·

1 Cod. σημαίνον.

προβάτοις τὰ προκαλύμματα· ἤδη τις καὶ σὺς ἀναιρου-
 μένη ὤνησε· πεσὼν γὰρ εἰργάσατο τράπεζαν, καὶ τι μὲν
 ὑπάρχει πολέμιος, ἄνησε δὲ δαπανώμενος· ἕτερα² τρα-
 πέζης ἢ φύσις ἀπηλλοτριώσεν, ἀλλὰ χρήματα φέρειν
 περιόντα ποιεῖ, καὶ πονοῦντα τὸν βίον ὀνίνησιν, ὧν ἀναι- 5
 ρουμένων τρέφειν οὐκ ἔγνωκε, καὶ ὅλως τῶν ἀλόγων ὁ
 βίος ἐφ' ἑκάτερον φέρει τὸ κέρδος περιῶν ἢ δαπανώμε-
 νος· μόνος δὲ τῶν ὄντων ὁ λέων οὐδὲν προῆλθε τοῖς
 ἀνθρώποις ὠφέλιμος· οὐ κέρας οἶδεν ἄγειν ἄς ἔλαφος,
 οὐκ ἀσπίδα ποιεῖ ὡς βοῦς, οὐκ ἀνεῖται θεοῖς, ὡς κά- 10
 προς ἀναιρεθεῖς, οὐκ ἔποχον ἀνθρώπου ὡς ἵππος ἐκό-
 μισεν· οὐ φόρτον διήγαγεν ὡς ἡμίονος, ἀλλ' ἀχρηστόν τι
 καθάπαξ φανέν ὤνησε μὲν οὐδεπώποτε, λυμαινεται δὲ
 τοὺς προστυχόντας, καὶ ταῦτὸν ἔδαξε λέοντί τε ἐντυχεῖν
 καὶ κατηγορεῖσθαι τὴν τύχην· καὶ τί δεῖ τὰ πολλὰ διελ- 15
 θεῖν, ἀλλ' ὡσπερ εἰς κοινὸν ἀνθρώπων φόνον καθεστη-
 κὼς εἰς ἀναίρεσιν θηρᾶται τῶν πονηρῶν, καὶ πυρὶ μὲν
 ὄρα παραπλήσιον, κομᾶ δὲ πρὸς φόβον, κἂν ἀναιρεῖν
 κατοκνήσεια τὴν οὐρανὸν διεγείρει πρὸς θάνατον· καὶ πολ-
 λά βλάπτειν εἰδὼς ἐν γέ τι κέρδος τῷ βίῳ παρέχεται, τὸ 20
 προσάπαξ τεκεῖν· εἶτα τίς αὐτῷ παραθήσει τὸν σὺν; ἀλλ'
 ὁ μὲν εὐωχίαν πληροῖ, διαφθείρει δὲ λέων τὸν βίον· ὅσῳ
 δὴ τὸ³ ζῆν τοῦ μὴ τοῦτο ποιεῖν ἄμεινον, τοσοῦτῳ λέον-
 τος ἀμείνων φανήσεται σὺς. Εἰ μὴ παρηρεῖτο τὸ πλη-
 θος ὁ φόβος, προῆλθεν ἂν εἰς μῆκος ὁ λόγος. οὕτω 25
 λέων καὶ πρὸς μόνην μνήμην ἐλθὼν φοβήσας ἠδίκησεν.

6. Ψόγος ναυτελίας.¹

Δεῖγμα τῆς αὐτῶν πονηρίας ἐκφέρουσιν οἱ τὸ πλεῖν
 προσιέμενοι· οἷς γὰρ τιμῶσι τὰ πονηρότατα πονηροὶ
 καταφαίνονται· πολλῶν γὰρ πονηρῶν γεγονότων, οὐκ 30

2 Cod. ἑτέρα. 3 Cod. τοῦζην. 1 Cod. ναυτηλιας. constanter.

οἶδα εἴ τι ναυτιλίας φανεῖται δεινότερον· ὄθεν ἔλεγχον
τὸν εὐρόντα θεὸν ἐποίησατο· προῆλθε γὰρ φαυλοτάτης
θεοῦ καὶ Ποσειδῶνος ὀφθεῖσα τὴν τοῦ δείξαντος ἐμμή-
σατο φύσιν· ὃ τε γὰρ Ποσειδῶν ἐπαχθέστατος, ἢ τε
5 ναυτιλία τοιοῦτον δοκεῖν αὐτὸν παρεσκεύασεν, ὄθεν ἴσος
γεγονῶς τῷ Διὶ τῆς ἴσης αὐτοῦ παρῴρησίας οὐ κεκοινώ-
νηκεν, ἀλλ' εἰς ἔριν αὐτῷ καταστάς, τὴν ναυτιλίαν ἀντ'
ἄλλης τινὸς κακοπραγίας ἐκτήσατο, καὶ νικῶμενος κα-
τοικεῖ τὴν θάλασσαν, ὡς ὄνειδος ὃν τῷ θεῷ, θάλατταν
10 οὐρανοῦ καταλλάξασθαι, καὶ γενομένη φαύλου θεοῦ χω-
ρον ἔσχεν εἰς τέχνην ἀσταθμητότατον· τῶν μὲν γὰρ ὄν-
των ἕκαστον ἑαυτοῦ γίνεται κύριον, θάλαττα δὲ ταῖς
βιαζομένοις ὑπόκειται πνεύμασι, καὶ τῇ τῶν ἀνέμων ἐμ-
βολῇ μετατιθίται· καὶ ναυτιλία γενομένη περὶ τὴν θά-
15 λατταν φαύλους τοὺς χρωμένους ἀποτελεῖ, πρὸς ἄλλην
ἄλλοτε πόλιν μετάγουσα· ναυτιλία τοίνυν μένειν μὲν ἐφ'
ἐνὸς οὐκ ἐπίσταται, μεταμειβεῖν δὲ ἐξ ἑτέρου χώρου χω-
ρον εἰς ἕτερον, καὶ τὴν πονηρίαν τῇ μεταβολῇ τῶν χω-
ρίων παιδεύεται· πᾶν εἴ τι φαῦλον ἐξ ἑκάστου μανθά-
20 νουσα, καὶ δύο περιπίπτει τοῖς ἐσχάτοις ὄνειδεσι, θράσει
καὶ δέει· δι' ὧν μὲν γὰρ ἄρτι παθεῖν προσδοκᾷ, τὸ δέος
ὑφίσταται, οἷς δὲ φέρει τὸν κίνδυνον, καὶ τὸ θράσος
ἐνδείκνυται, ἔπειτα καλοῦσι θεοὺς ὑπερορῶντες θεῶν·
καλεῖ μὲν παρὰ τὴν θάλατταν, ὑπερορῶν δὲ παρὰ τὴν
25 ἡπειρον τῇ μεταβολῇ τοὺς θεοὺς ἀτιμάζουσα· καὶ περιο-
ρῶσα μετὰ τὸν πλοῦν, ἅπερ ἐπικέκληκε πλείουσα, κατε-
πιорκεῖ μὲν τῶν θεῶν ἐρῶσα τοῦ κέρδους, αἰτεῖ δὲ
θεοὺς σωθῆναι σπουδάζουσα, καὶ τοσοῦτον αὐτῇ τῆς
αἰσχροκερδίας περίεστιν, ὡς ὄνομα αὐτῇ καταστήναι τὸν
30 πόρον· ἔπειτα βίου καὶ τελευτῆς ἐν μέσῳ χωρεῖ, καὶ
παρὰ τὸν βίον θάνατον ἔχει τὸν ἐλπιζόμενον, κἂν
τεθνήσκει συμβῆ, τάφον ἀνεῖλεν, ἐξ ἧς μόνος οἶδε συγ-
κρύπτειν τὸν θάνατον, καὶ τὸν μὲν βίον μένειν οὐ συγ-

χωρεῖ, στερίσκει δὲ τάφου τὸν θάνατον, καὶ τὸ δὴ χαλεπώτατον, διπλῆ τελευτῇ τοῖς ἐν θαλάττῃ γίνεται πίπτουσι· ψυχῆς γὰρ πέρασ ὑπάρχει καὶ σώματος· εἴτα τίς αὐτῇ γεωργίαν παραβάλλοι; ἀλλὰ γεωργία μὲν βίον ἀκίνδυνον, καὶ θάνατον εἴληχεν ἔντιμον, ναυτιλία δὲ ⁵ κατ' ἄμφω λυπεῖ, καὶ βιοῦντας καὶ πίπτοντας· ὅσῳ δὲ κρείττον ἐπ' ἄμφοῖν εὖ ποιεῖν, ἢ κατ' ἄμφω λυπεῖν, τοσοῦτῳ γεωργία ναυτιλίας ἀμείνων. Οὐχ ὅσα λυπεῖ τὸν βίον ἢ ναυτιλία διεξελέλυθα.

7. Ψόγος δρυός.

10

Κατηγορεῖσθαι παρέχει τὴν γῆν βιαζομένη δρυς ἀπὸ γῆς προελθεῖν, ὡσπερ γὰρ τὴν γῆν μητέρα δεῖξαι τῶν κακῶν ἐθειλήσασα συναριθμεῖται τοῖς ἀπὸ ταύτης ἢ δρυς· προῆλθε τοίνυν Διὸς μὲν τῷ δοκεῖν. οὐ μὴν ὡς ὅσα τῆς γῆς ἐπαινεῖται βλαστήματα, καὶ θεοῖς ἀνα- ¹⁵ τίθεται· προῆλθε τοίνυν φοῖνιξ Ἀπόλλωνος, Διόνυσος παρήγαγεν ἄμπελον, ἔλαια κατέστη τῆς Ἀθηνᾶς, ὅσα τῶν βλαστημάτων θαυμάζεται καὶ τιμᾶται θεοῖς· καὶ φυτὸν μὲν ἄλλο παρ' ἄλλου προῆλθε, δρυς δὲ καθάπερ ἐπ' αἰτία τῆς γῆς βλαστάνουσα μὲν ἐν τοῖς ὄρεσι, ²⁰ μῶσα δὲ παρ' αὐτοῖς προελθεῖν οὐ δεδίνηται, ὡσπερ μάρτυρας εὐλαβουμένη λαβεῖν κατηγορουμένης γενέσεως· δρυς τοίνυν καρπὸν μὲν οὐκ ἔσχε φέρειν ἐκ φύσεως, ἀ δὲ κομίζει τοῖς ἀτιμοτάτοις ἐπιφέρει τροφήν· ἔπειτα πρόεισιν οὐδένα τιμᾶν τῶν ἀγώνων ²⁵ παρέχουσα· πίτυς ἐτίμησεν Ἰσθμῖον, δάφνη Πυθίοις γέγονε στέφανος, σέλινον τὰ Νέμεα, καὶ δι' ἔλαιας τοῖς Ὀλυμπίοις ὁ στέφανος. δρυς δὲ τῶν ἀγώνων παρήρηται· οὐ τιμᾶ τοὺς πόνους, οὐ παρ' ἐτέραν πρεσβεῖται γεγονυῖα πρὸς ναυπηγίας κατασκευὴν. ὡσπερ εἰς κίνδυνον τοῖς χρωμένοις ³⁰

1 Cod. ἀγώνων.

προέρχεται, καὶ πρὸς τοιαύτην ἡ δρυὶς ἐλυσιτέλησε τέχνην·
 ἢ μελετᾶν οἶδε πρὶν συμβῆναι τὸν θάνατον, ἔπειτα
 κάλλους ² οὐδὲν ἔκομίσατο· τὰ μὲν γὰρ ἄλλα τῶν
 δένδρων ἢ φαινόμενα φέρει τὸ κάλλος, ἢ τοῖς χρωμέ-
 5 νοῖς γέγονεν ὄνησις· ἡ δὲ μετὰ τοῦ κέρδους τὴν ὥραν
 ἀγνοεῖ τῆς ὄψεως· εἴτα τίς αὐτῇ τὴν ἐλάτην παραβάλλοι;
 ἀλλ' ἡ μὲν σχεδὸν οὐρανοῦ ψαύει βλαστάνουσα· τὴν δὲ
 οὐκ ἔστι πλὴν μικροῦ προελθεῖν· ὅσω τᾶννυ τὸ πολὺ
 προελθεῖν τοῦ βραχέος ἄμεινον κέκριται, τοσοῦτον ἐλά-
 10 τη δρυὸς ἀμείνων καθέστηκεν. Ἦν ἔτι περὶ δρυὸς διελ-
 θεῖν, εἰ μὴ πέρασ οὐκ ἦν τῶν ταύτης δεινῶν κατιδεῖν.

8. Ψόγος ἐλάφου.

Ὁ κατηγορῆσαι δειλίας ζητῶν λογιζέσθω τὴν ἔλα-
 φον, ταῦτόν γὰρ δειλίαν εἶπειν καὶ σημῆναι τὴν ἔλαφον·
 15 ὡπερ γὰρ ἡ φύσις τύπον ζητοῦσα τοῦ δέους παρενεγ-
 κεῖν παρήγαγεν ἔλαφον, καὶ τὸ φανέν προῆλθεν ἀναν-
 δρίας εἰκῶν, καὶ τῆς ἀτολμίας γεγόμενον σύμβολον δοκεῖ
 μὲν Ἀρτέμιδος, ἀνεῖται δὲ μόνον εἰς τὸ θηρᾶν τῇ θεῷ,
 τὴν οἰκειότητα τῷ κτείνεσθαι φέρουσα· καὶ γενομένη
 20 τοιαῦδε θεοῦ διαιτᾶται μὲν ἐν τοῖς ὄρεσιν, οὐ τὰ σεμνό-
 τατα τῶν χωρίων τιμήσασα, δι' ἀνανδρίαν δὲ τὰ τῆς
 μάχης ἄμικτα στέρουσα· καὶ διαιτωμένη τοῖς ἀμικτοῖς
 τῶν τόπων τιμᾶται μὲν πλείστοις ἐκ φύσεως· οἷς δὲ
 τετίμηται κρίνεται· πρῶτον μὲν γὰρ κέρας παρέσχεν ἡ
 25 φύσις τοὺς ἐναντίους ἀμίνεσθαι· ἡ δὲ ἀποδιδράσκει
 τὰς μάχας, ὡς ἀποροῦσα, δι' ὅτου σωθήσεται· καὶ τοῖς
 μὲν ἄνδρας ὀπλίξει τοῖς κέρασιν, αὐτῇ δὲ τούτοις ἀλίσ-
 κεται· οἷς πάρεστι σώζεσθαι φθίρεται. Ἐπειτα μέγεθος
 30 ἀλλ' ἵνα τρέφῃ τοὺς θηράσοντας τὰ μέγιστα. καὶ πό-

² Cod. κάλους.

¹ Cod. φοβεῖ.

δας ἢ φύσις παρέσχεν ὄξει, φυγῆς ἀφορμὴν διδοῦσα τὸ τάχος· οἱ πόδες ἀρκοῦσιν ἀντὶ μάχης, εἰς ἀναχώρησιν· οὐκ ἂν ἔσχεν Ἀχιλλεὺς ὕβριν Ἀγαμέμνονος πρίπουσαν, εἰ παρῆλθε τὴν ἔλαφον, ἀλλ' οὐδὲ ταύτην Ἡρακλῆς ἠξίου θηρᾶν, εἰ μὴ χρυσὸς ἐπήνθει τοῖς κέρασιν· ὅθεν 5 οὐρανὸς ἄρκτον μὲν ἔσχε καὶ λέοντα, καθιδρῦσασθαι δὲ οὐκ ἠξίωσεν ἔλαφον. Εἶτα τίς αὐτῇ παραθήσει τὸν κάπρον; ἀλλ' ὁ μὲν οὐκ ἔχων ὄψω σωθήσεται μάχεται, ἢ δὲ λαβοῦσα δι' οὗ παρατάσσεται, φθειρίζεται· ὅσω δὴ τὸ θαρρῆν τοῦ φυγεῖν αἰρετώτερον, τοσοῦτον ἀμείνων 10 ἐλάφου προελήλυθε κάπρος. Ἐλάφοις ὅμοιος ὁ τιμῶν εἴη τὴν ἔλαφον.

9. Ψόγος δειλίας.

Ἐν τι τῶν αἰσχίστων τὴν δειλίαν δοκῶν προῆλθον ταύτης κατήγορος, δεδιὼς μὴ δόξω νοσεῖν ὃ κατοκνῶ 15 καταμέμφεσθαι. Προῆλθε τοίνυν οὐδενὸς τῶν θεῶν, οὐπω γάρ τις θεῶν κατεφάνη περιδεῆς, ἀλλὰ τὸ πάθος ἔξω τῆς θεῶν καθίσταται φύσεως. εἰ γὰρ πάντα ποιῶσι θεοὶ, καὶ δύνανται πράττειν ὅποσα προήρηνται, οἷς θαρρῶσι ποιεῖν, ἔξω δέους παντελῶς καθεστήκασιν· 20 ἄλλος μὲν γὰρ ἄλλην αἰτίαν ἔσχε θεῶν· Ἄρης ὑπῆρξε θρασύτερος, Ἀφροδίτη ἀποβλέπει πρὸς ἡδονάς, ὁ Ζεὺς τοὺς τεκόντας ἀπήλασεν· κατηγορεῖται μὲν ἐφ' ἑτέροις τῶν κρειττόνων ὡς ἕκαστός· οὐπω δὲ δειλίας οὐδεὶς κατεγνώσθη θεῶν. ὡς ὅμοιον ὃν δειλίας κατηγορεῖν καὶ 25 θεοὺς ἀλλοτριῶσαι τῶν κρειττόνων τῆς φύσεως. καὶ γεγονυῖα θεῶν ἔξω δειλία τῆς ἐκ τῶν θεῶν οὐ πέφυκε γίνεσθαι· δέος Ἡρακλῆς ἀγνοεῖ, Ἀχιλλεὺς οὐκ ἐπίσταται φόβον, τὸ δεδιέναι Σαρπηδόνοσ ἀλλότριον, ὅποσοι θεῶν, τοσοῦτοι δέους ἐκτὸς καθεστήκασιν· δειλία τοίνυν 30 ἐφ' ἑκάτερον κακίζεται τρόπον καὶ βίου καὶ τελευτῆς·

ἀναιρεῖ μὲν γὰρ τὸν ἐπινοούμενον βίον, πραγματεύεται
 γὰρ κατηγορούμενον θάνατον, ὅσα θανάτου θαναμάζε-
 ται, ταῦτα δειλίαν ἠγνόησε· τὸ σὺν δόξῃ πεσεῖν οὐκ οἶ-
 δεν ὁ φόβος· εἶτα τὸ γεωργεῖν καὶ περαιουῖσθαι τὴν θά-
 5 λατταν τὸ τῆς δειλίας οὐκ ἐπίσταται πάθος· ὅταν γὰρ
 δειλὸς, οὐκ ἐπιλαύνει νεῶς, καὶ τὸ γεωργεῖν ὡς δεινὸν
 ἀποστρέφεται· δειλία γὰρ καὶ τὰ μὴ δεινὰ δοκεῖ φοβε-
 ρώτατα· λαμπρότατοί εἰσι τοῖς τιμῶσιν οἱ πόλεμοι, δέος
 πολέμου παντελῶς ἠλλοτριῶται, καὶ δεδιέναι παθεῖν εἰ
 10 περιῆν, τὸ πολεμεῖν οὐδενὶ κατελείπετο· δέος μὲν γὰρ
 μάχης ἀναιρέσεις, πολέμου δὲ φόβος ἀλλότριος· καὶ δε-
 διέναι τοὺς μαχομένους οὐ κατέλιπε πόλεμος, κἄν ὁ πό-
 λεμος δεδιέναι ποιῆ παθεῖν, οὐκ ἔα τὸν μαχόμενον·
 15 πενία κακὸν ἐκ τοῦ δέους προέρχεται, μέγα τι πλοῦτος
 ὁ τοῦ δέους ἀλλότριος· καὶ τοσαύτην δειλίας πονηροτά-
 τοις ἐργάζεται γενέσειν, ὅσην ἀγαθῶν ἐπιφέρει φυγῆ·
 ἤδη καὶ βῆμα διὰ δειλίας τοῦ λέγοντος ἔρημον, ρήτωρ
 δεδιῶς οὐκ ἔσχεν εἰπεῖν ὅσα βεβούλευται· κἄν φιλοτι-
 μεῖται τὴν εὐπορίαν ἢ φύσις, ἀφείλε τὴν παρρησίαν ὁ
 20 φόβος. Δουλεία κακὸν ἐκ δειλίας εἰσέρχεται· τὴν ἐλευ-
 θερίαν θαναμάζομεν, ὅτι θάρσος παρέχεται, ὅποσα τῷ
 δέει πολεμεῖ καὶ τετίμηται· εἶτα τίς αὐτὴν μοιχεία παρα-
 βάλλοι; ἀλλὰ τὸ φαῦλον τολμᾶται πρῶτον, εἶτα κακι-
 ζεται, καὶ παραμυθεῖται ῥώμῃ τὴν ἐπιχείρησιν· ὅσῳ δὲ
 25 τὸ θαρρῆν τοῦ προσάπαξ κρατεῖν ἄμεινον, τοσοῦτω δει-
 λία μοιχείας δεινότερον. Λήγειν οὐκ ἐθέλω τῆς περὶ
 δειλίας διαβολῆς, μὴ δόξω τὸ πάθος ὑφίστασθαι.

10. Ψόγος πολέμου.

Εἰ περὶ πλείονος τοῖς ἀνθρώποις ὁ βίος καὶ περιεῖ-
 30 ναι μᾶλλον ἢ πεσεῖν ἢ σπουδῇ, κατηγορητέον πολέμου
 τοῦ μένειν ἡμῖν οὐκ ἐῶντος τὸν βίον. Προῆλθε μὲν γὰρ

ο πόλεμος Ἄρεος, φαυλοτάτου θεοῦ, κατήγορον ἔχων πρὸ τῶν ἄλλων τὸν φύσαντα, καὶ γενόμενος πόλεμος Ἄρεος τρέφεται μὲν τοῖς κατὰ Ἄρην·¹ δυστυχήματα πολέμου τροφή τε καὶ γένεσις. Διαιτώμενος δὲ τὰ φαυλότατα, ὧν προσάφεται διαφθεῖρει παντάπασιν, ὥσπερ δ οὐκ ἐνὸν πολέμου φανέντος ἀκαιρίαν διαφυγεῖν· ἅπαν τοῖνον, ὃ γεγενημένον κακίζεται, πολέμῳ προέρχεται, καὶ πρῶτον μὲν, ὅθεν ἀνθρώποις ὁ βίος, ἀναιρεῖ· καταστᾶσα γὰρ περιεῖναι δίδωσι γῆ, ἔπειτα τέμνων ὅθεν ὁ βίος, ἐπ' αὐτὸν χωρεῖ τὸν βίον ὁ πόλεμος, καὶ πρὸ τῶν σωμάτων 10 ἀναιρεῖ τοὺς καρπούς· ἔπειτα τοῖς καρποῖς συνδιαφθεῖρει τὰ σώματα, κοινήν ἅπασιν ἐπιφέρων ἀναίρεσιν καρποῖς, καὶ μετὰ τούτους τοῖς σώμασιν· εἶτα σύμμαχον τὸ λυμαῖνον ἅπαν ἐκτήσατο, καὶ σιδήρῳ μὲν τέμνει, πυρὶ δὲ δαπανᾷ τὰ προσπίπτοντα· ἃ παρήκεν ὁ σίδη- 15 ρος, τὸ πῦρ ἐδαπάνησεν· εἶτα βωμοὶ καὶ νεὼ τῶν θεῶν ἀνεστήκασιν μὲν ἐν ταῖς πόλεσι, πίπτουσι δὲ παρ' οἷς ἂν ἐπιγένηται πόλεμος· ὥσπερ Ἄρεος οὐδὲν νεανικὸν ἐπιφέροντος, εἰ μὴ θεοὺς σὺν ἀνθρώποις λυμήνηται, καὶ τὰ θεῶν ἀναιρῶν πόλεμος τοῖς τῶν προγόνων τάφοις 20 ἐνύβρισε, καὶ κοινήν ἅπασιν ἐπιφέρει τὴν βλάβην τοῖς πάσχειν οὐκ εἰδούσι θεοῖς. ἔπειτα συμφορὰς κατὰ γένος ἐργάζεται, τάφον μὲν ἐπάγων ἀνδράσι, γυναιξὶ δὲ χηρείαν,² ὀρφανίαν δὲ τοῖς λειπομένοις τῶν παιδῶν· οὕτω δ' ἂν εἴ τι δεινὸν πόλεμος ἐπιφέρει τοῖς στέργουσι, καὶ 25 τὸ τελευτᾶν δεινὸν γεγονὸς ἐπὶ τοῦ πολέμου δεινότερον φαίνεται· εἶτα τίς αὐτῷ παραβάλλοι τὴν εἰρήνην; ἀλλ' εἰρήνη μὲν φυλάττει τὸν βίον· ἀναλίσκει δὲ διαφθεῖρων ὁ πόλεμος· ὅσῳ δὴ κρεῖττον περιεῖναι τοῦ πεσεῖν, τοσούτῳ εἰρήνη πολέμου ἀμείνων. Οὐκ ἦν ἅπαντα τὰ τοῦ 30 πολέμου κακὰ διελθεῖν, ὅθεν ἐπιφέρω τὸ πέρας.

¹ Ἄρην abest a codice. adjecti sensu simile quid postulante. ² Cod. χειρίαν.

11. Ψόγος χειμῶνος·

Ἐνεργεῖς ἡμᾶς παρασκευάζει χειμῶν καὶ ταῦτα κώ-
 λυμα γεγεννημένος τῶν ἔργων· κατηγορούμενος γὰρ ἐρ-
 γάζεται πόνους, οὓς τιμᾶν οὐ κατέλιπεν. Προῆλθε τοί-
 5 νυν χειμῶν τοῦ χρόνου, καὶ τοῦ χρόνου φανεῖς ἐναντία
 τῷ πατρὶ πραγματεύεται, χρόνος μὲν γὰρ ἅπαντα ἀφύ-
 ειν ἐπίσταται, χειμῶν δὲ πάντα λήγειν ἠνάγκασεν· οἷς
 οὖν ἐναντία τῷ τακόντι χειμῶν ἀπεργάζεται, τὸν χρόνον
 10 ἔχει κατήγορον, καὶ δι' οὗ φύεται κρίνεται· καὶ χρόνον
 γηγενῶς ὁ χειμῶν παρὰ τὰ φαυλότατα διαιτᾶται τῆς
 γῆς· Θραῦκας οὖν αἰρεῖται καὶ Σκύθας, καὶ τρόπον ἐπ'
 αὐτοῖς ἀποφαίνει φαυλότατον· οἷς γὰρ ὁ χειμῶν αἰεὶ
 παρ' αὐτοῖς, βαρβάρων ἀπάντων εἰσὶν ἀγριώτατοι, καὶ
 15 θηρίων οὐδὲν ἐξαλλάττουσι τῷ χειμῶνι συζῶντες, ὥσπερ
 ἐκλειπούσης τῆς κοινῆς φύσεως τοῦ χειμῶνος τιμήσαντος·
 χειμῶν τοίνυν ἄπρακτον ποιεῖ τῶν στοιχείων ἕκαστον,
 πρῶτον μὲν γὰρ ἄπλους τοῖς ἀνθρώποις ἢ θάλαττα,
 καὶ δι' ὧν ὁ πολὺς καθίσταται πόρος, ἐκ χειμῶνος ἀνή-
 20 ρηται γεωργοῦσι καὶ πλέουσιν· ἀνόνητον γὰρ καταλείπει¹
 τὴν γῆν, τὴν ἐργασίαν αὐτῆς² ἀναιρῶν· οὐρανὸν ἐπὶ
 τούτοις ὁ χειμῶν τὰ θαυμαζόμενα παραιρεῖται τῶν ἄ-
 στρων, ὥσπερ οὐδενὸς ἀνεχομένου μὴ τοῖς χειμῶνος μαρ-
 τυρηῆσαι κακοῖς, οὐ θαλάττης, οὐ γῆς, οὐ πρὸς αὐταῖς
 οὐρανοῦ· καὶ μὴν αὐτὸ τοῦ χειμῶνος τὸ κάλλιστον ἐκ
 25 χειμῶνος διέφθαρται· οὐ μὲν γὰρ πρόσοψις χιόσι συγ-
 κρύπτεται, θαλάττης δὲ κάλλος ἀχλὺν ὑποδέδυκε, θεα-
 τὰ δὲ τῶν οὐρανοῦ θεαμάτων οὐ καθιστάμεθα· καὶ οὐ
 μόνον ταῦτα κατηγορίαν παρέχει χειμῶνος, ἀλλ' ἔτι πρὸς
 30 πρὶν τοῦ χειμῶνα³ λήγειν οὐκ ἐπίστανται φαίνεσθαι.
 λήγουσι μὲν γὰρ ἀρχομένου χειμῶνος, ἀρχονται δ' αὐθις

1 Cod. καταλίπει.

2 Cod. αὐτοῖς.

3 Cod. χειμῶνος.

ἐκείνου λήγοντος, ὥσπερ ἐναντίαν αὐτοὶ πρὸς τὸν χειμῶνα φερόμενοι φύσιν· ἔπειτα τέχνας ἀφαιρεῖται κρυμὸς, καὶ πρὸς μόνην ἄγει τὴν τρυφήν ὁ χειμὼν, καὶ τὸ πάντων ἐναντιώτατον δαπάνην μὲν πλείστων ποιεῖται χειμῶν, ὡς πρᾶξι διδούς, δι' ὧν εὐπορήσουσιν, ἀπραξίας δὲ ποιητῆς καταφαίνεται, ὡς ἀγνοήσας τὸ δαπανᾶν· ἀλλὰ μὴν καὶ θανάτους πάντως ἐργάζεται, ἧ γὰρ τελευτῶσι βιοῦντες, ἧ προαιροῦνται τοὺς πόνους οὐ τελευτήσαντες· καὶ τὸν βίον οὐκ ἀφαιρούμενοι τῶν κειμένων οὐδὲν διαλλάττουσιν, οἷς πονεῖν οὐ δεδύνηται, καὶ θανάτου βίος ἐκ χειμῶνος οὐδὲν διενήνοχεν· οὕτως πάντα θανάτῳ τὰ τοῦ χειμῶνος προσέοικεν· αἷτα τίς αὐτῷ παραθήσει τὸ θῆρος; ἀλλὰ θῆρος μὲν πάσας εἰς πόνους ἄγει τὰς τέχνας, χειμῶν δὲ πάσης τέχνης ἀλλότριος· ὅσῳ δὴ τὸ πονεῖν κρεῖττον τοῦ μηδὲν ἐξαργάζεσθαι, τοσούτῳ τῆς ἀπραξίας χειμῶνος καὶ τοῦ θῆρους διενηνόχασι πράξεις. *Ἀήγειν δέδοικα λέγων τῶν χειμῶνος κακῶν, μὴ δόξω παθεῖν ἅ χειμῶν ἀπεργάζεται.*

Cap. X.

1. Σύγκρισις Ὀδυσσείως καὶ Νέστορος.

Ἀμφοτέρους μὲν ἐπαινομένους ἢ Τροία κατεῖδεν, Ὀδυσσεύς καὶ Νέστορα· τίθεμαι δὲ ὅμως τῷ Νέστορι, καὶ Ὀδυσσεὺς κρατῆ¹ πρὸς ἀμφοτέρα, πολεμῶν ἅμα καὶ βουλευόμενος. Γεγόνατον τοίνυν ἄμφω θεῶν· ὃ τε γὰρ Ὀδυσσεὺς ὑπῆρχε Διὸς, ὃ τε Νέστορι Ποσειδῶνος ἐτύχχανεν· ἀδελφοὶ δὲ γεγονότες ἀδελφὰς ἔσχον ἐν τῇ Τροίᾳ τὰς ἀρετὰς, καὶ γεγονότες θεῶν παραπλησίως ἐτράφησαν, ὃ τε γὰρ Ὀδυσσεὺς ὑπὸ Λαέρτη σεμνότατα τρέφεται, τροφῆς ἐτέρας παρὰ τὴν γονὴν οὐ δεόμενος· ἀλλ'

¹ Cod. κρατῆ.

ὁ μὲν προῆλιθε καὶ τραφεὶς ἐθουμάζετο, καὶ τὴν αὐτὴν ἔσχε βίου καὶ τροφῆς ἐπίσης ἀρχὴν· ὃ τε δὴ Νέστωρ ὑπὸ Νηλεΐ τῷ τεκόντι τραφεὶς τὴν τοῦ τεκόντος τροφὴν ὑπερέβαλεν· οὐ γὰρ ὅτι Νηλέως κατεφάνη χρηστός, ἀλλ' 5 ὅτι Νέστωρ ὁ Νηλεὺς ἐκηρύττετο, καὶ τραφέντες ἐπίσης ἀμφοτέροι παρὰ τοὺς ἄνδρας ἐπέδειξαν, ἅ παιδὲς ὄντες ἤσκησαν. Τῷ τε γὰρ Ὀδυσσεὶ μελέτη παιδὸς τὰ σοφὰ δαιτήματα· τῷ Νέστορι παρὰ τὰς ἐκκλησίας εὐδοκίμειν ἐκ παιδὸς κατεβάλλετο, καὶ παῖς ἑκάτερος οἶος ἀνὴρ ὢν 10 ἐθουμάζετο, προκηρύττων μὲν τῇ παιδείᾳ τὸ μέλλον, βεβαιῶν δὲ τὴν παιδείαν τοῖς ἔργοις· ἄμφω δὲ προσελθόντες εἰς ἄνδρας τὴν ἀρετὴν κρίνειν ἐπὶ πλέον δεδώκασιν· ὅσω γὰρ καθάπαξ ἐπὶ πλέον εἰργάσαντο, καὶ τὴν ἡλικίαν ἔργων ἔσχον ἐξέτασιν· εἶτα Ἡρακλῆς Μεσσηνὴν 15 ἔλὼν Νηλεΐ παραδίδωσιν, ὃ δὲ εἰς ἀρχὴν καταλείπει τῷ Νέστορι· καὶ τί δεῖ τὰ πολλὰ διελθεῖν; ἀλλ' ἐπὶ Τροίαν καθίσταται πόλεμος, ὥσπερ εἰς ἔλεγχον τῆς ἀρετῆς ἑκατέρου γενόμενος· καὶ πρότερον μὲν Ὀδυσσεὺς ζεύξας τοὺς μὴ προσήκοντας μανίας ἐσχηματίζετο πάθος ποι- 20 ούμενος κώλυμα· Νέστωρ δ' ἐμποδῶν εὐρῶν εἰς παράταξιν τὸν χρόνον τῆς ἀρετῆς ἐμποδῶν οὐ πεποιηται, προθυμότερος μὲν τῆς ἡλικίας ὄφθεις, ἐρῶμενέστερος δὲ τοῦ χρόνου γενόμενος, καὶ καινὸν τῇ Τροίᾳ καθίστατο, Νέστωρ μετὰ πολιᾶς εἰς ἀγῶνα χωρῶν, καὶ μᾶλλον 25 ἐξέπληττε Τρῶας Νέστωρ ἀγωνιζόμενος, ἢ μετὰ τῆς ἀλκῆς Ἀχιλλεὺς πολεμῶν· ὅθεν Ἀγαμέμνων εἰς εὐχὴν καταστάς ἐν Τρωσὶ δέκα μᾶλλον γενέσθαι Νέστορος προβαλεῖν δεῖται θεῶν, ἢ κατ' Ἀχιλλεῖα γενέσθαι τοσούτους, καὶ μετὰ μὲν τῆς Νέστορος βουλῆς Ἀγαμέμνων 30 εἶλε τὴν Τροίαν· μετὰ δὲ τῆς ἀκμῆς τῆς Ὀδυσσεῶς οὐ παρεστήσατο. Καὶ τί δεῖ τὰ πρὸ τῆς Τροίας εἰπεῖν; ἐπειδὴ παρῆσαν ἐπὶ τῆς πολεμίας ἅπαντες Ἕλληνες, ἐνόσει μὲν ἅπαν τὸ Ἑλληνικόν, ἔλυε δὲ τὴν ἀπορίαν ὁ

Κάλχας εἰς μέσον ἰλθὼν, καὶ χαλεπήνας ἐπ' αὐτοῖς ὁ
 κρατῶν, ἀφηρεῖτο μὲν τὸν Ἀχιλλεῖα τὴν δωρεάν, στάσις
 δὲ ἦν τὸ λοιπόν· καὶ στασιαζόντων τῶν ἄκρων ἐν Ἑλ-
 λησιν, Ὀδυσσεὺς μὲν καθῆστο σιγῇ, Νέστωρ δὲ τὴν
 στάσιν ἀνέκοπτε, φωνὴν ἀφίεις τοῦ μέλιτος ἤδιον· εἶτα 5
 Νέστωρ μὲν ἐν τῇ Τροίᾳ παρῶν συναγωνιζόμενον ἔσχεν
 Ἀντίλοχον, τῷ δὲ Τηλέμαχος μὲν ἐπὶ Τροίας οὐκ ἦν,
 ἀλλ' ἐπὶ τῆς Ἰθάκης ὑπὸ τῶν μνηστήρων ἐπεβουλευέτο·
 κατὰ θορύβου πρὸς ἐκκλησίαν γεγονότος Ἑλληνικῆν, το-
 σοῦτον Ὀδυσσεὺς ἐκκλησιάζοντας ὤνησεν, ὅσον Θεραΐτην 10
 ἀνακόψαι ληρήσαντα· καὶ τὰ τῆς Ὀδυσσεὺς ἐκκλησίας
 καλὰ Θεραΐτης σιγῶν, ἢ παρὰ τὴν μάχην ὁ Σῶκος πε-
 σῶν, καὶ πεσεῖν οὐκ ἔσχεν ὁ Σῶκος πρὶν Ὀδυσσεῖα πα-
 θεῖν· οὕτω τῆς πληγῆς ἀντεδίδοτο θάνατος, καὶ τῆς
 πληγῆς οὐ τῆς ἀρετῆς ὑπῆρχεν ἡ τελευταία. Νέστωρ δὲ 15
 πρὸς ἀγῶνα χωρῶν ἠπορεῖτο μὲν ἰπικῇ χρώμενος· Ἀλε-
 ξάνδρου δὲ προσβάλλοντος τὸν ἵππον ὁ μὲν πληγὰς ἀνε-
 χαίτισε, τὸν δὲ ἐγκέφαλον ὑπέδου τὸ τόξωμα, διαπορη-
 θέντος δὲ τοῦ ζεύγους ἀπελύετο μὲν τὸ συνέχον ὁ Νέ-
 στωρ, προσιώντας δὲ διαφεύγει τοὺς Τρῶας. οὕτως οὐ- 20
 τε τῶν ἀγωνιζομένων ἀπελιμπάνετο, καὶ βουλῇ τὸ λυ-
 ποῦν ἀπεδίδρασκε, καὶ Παλαμῆδους Ὀδυσσεὺς κατέστη
 κατήγορος, βασκανίαν τὴν συκοφαντίαν ποιούμενος·
 Νέστωρ δὲ τὰ Διομήδους ἀντεπλήρου βουλευμάτων, καὶ
 ὁ μὲν τοῖς στρατηγοῦσιν ἐπετίθει τὸ πέρασ, ὁ δὲ στρα- 25
 τηγεῖν τοὺς σοφοὺς ἐγκατέλιπεν· ἐπειδὴ δὲ εἰς ἀγῶνα κα-
 τέστη ἅπαν τὸ τῶν Ἑλλήνων ἐν τοῖς ἀγῶσιν εὐδοχιμοῦν
 ἐπὶ κειμένῳ Πατρόκλῳ, κλοπῇ μὲν Ὀδυσσεὺς ἐνίκα τὸν
 Αἴαντα, Νέστωρ δὲ γήρως μετείληφεν οὐδὲν ἀγῶνος
 μετεληγώς· οὕτω τιμᾶται παρὰ τοῦ ἀγῶνος ἡ πολιὰ 30
 διὰ Νέστορος, καὶ τελευτῶν αἰρεῖ μὲν τὴν Τροίαν ὁ Νέ-
 στωρ, καὶ ταύτην ἰλὼν τρίτατος εἰς Πύλον ἀφίκετο,
 τῶν συμπλεόντων οὐδένα κατὰ πλοῦν ἐκβαλὼν· Ὀδυσσεὺς

δὲ Τροίαν ἰλόντων ἄλλων ἐφ' ἑτέροις κινδύνοις τοὺς ἑταίρους ἐλύπει, καὶ τοῦ θαλασσίου² θεοῦ πλέων ἐπεβουλεύετο, ὅψε δὲ τὴν Ἰθάκην τεθείαται, ἀντὶ πολίτου φανείς πένης καὶ τὴν οἰκίαν ἀπαλλάττει τῶν δυσχερῶν ἐν⁵ ἑτέρῳ προσχήματι. Πολλὰ ἦν ἕτερα περὶ ἑκατέρων εἰπεῖν, εἰ μὴ τὸ πλεόν τ' ποιήσεις εἴληφεν.

Β. Σύγκρισις Αἰσχίνου καὶ Δημοσθένους.²

Δημοσθένης εἰκὼν ἀρετῆς, ὡσπερ Αἰσχίνης κακίας παράδειγμα· καὶ τὴν κακίαν κατηγορουμένην² μᾶλλον εὐ-
 10 ρήσομεν, ὅσω πρὸς Δημοσθένην ταύτην ἀντεξετάσομεν· κακία μὲν γὰρ ἀξία κατηγορεῖσθαι· ἀρετὴ δὲ δικαία θαυμάζεσθαι· πρὸς ἀλλήλας δὲ ἄμφω καθάπαξ παραβαλλόμενα βεβαιότερον ὁμοῦ ἔπαινον ποιοῦσι καὶ ψόγον· οὐτ' οὖν Αἰσχίνης περὶ τοὺς πονηροὺς φανήσεται
 15 κάκιον, οὔτε Δημοσθένης ἐν τοῖς ῥήτορσιν ἄμειον· γεγόνασι τοίνυν ἄμφω γῆς τῆς αὐτῆς, ὡσπερ ἐξελέγξαι τῆς τύχης τὴν Αἰσχίνου προηρημένης κακίαν· εἰ μὲν γὰρ ἑτέρας Δημοσθένης ἐγεγένητο γῆς, καὶ τὴν ἀρετὴν, ἧς προῆλθεν, ἔχειν ἐδόκει, νῦν δὲ τῆς αὐτῆς γεγόμενον πό-
 20 λεως πᾶσαν ἀνείλε τὴν Αἰσχίνου παραίτησιν· ὅσω τοίνυν τὸ μίᾳς ἄμφω καθίστασθαι γῆς μίαν δὲ παρ' αὐτὴν ἀρετὴν μὴ φανείσαν ἐᾷ, τοσοῦτω Δημοσθένης τῶν Αἰσχίνου κακῶν προῆλθεν ἀλλότριος· καὶ γεγονότες ἄμφω γῆς τῆς αὐτῆς προγόνοις οὐχ ὁμοίοις ἐχρήσαντο· τῷ μὲν
 25 γὰρ στρατηγὸς ἐγεγένητο πρόγονος, τῷ δὲ πάππος ὅστις ἦν οὐκ ἂν ἔχοις εἰπεῖν, πῶς γὰρ τῷ μηδὲ ἐλευθέρῳ; ἔπειτα πατὴρ Δημοσθένει μὲν πρὸς ἐπιείκειαν γνώριμος· Αἰσχίνη δὲ τὴν πονηρίαν περιφανέστατος, χοίνικα περιεκείμενος, καὶ ξύλω παχεῖ προανακόπτων φυγὴν καὶ ἅμα

² Cod, θαλασσίον. 1 Idem thema tractavit Liban. p. 1000.
 ed, Reisk, 2 Cod. κατηγορούμενα,

τούτῳ τὴν πορείαν ποιούμενος, οὐδὲ τὴν προσηγορίαν
 ἐλευθέραν λαβὼν ἀτυχήματος, ἐπὶ τοῦ τρέμω Ἀτρόμη-
 τος ³ προσρηθείς, καὶ μήτηρ πατὸς οὐ καταδεστέρα
 πρὸς τὴν φαυλότητα, πρὸς ἄλλας ἄλλοτε μετιοῦσα τὰς
 ἡδονὰς, καὶ κατήγορον ἐξ αὐτῶν ἐπεισφέρουσα· τελεῖν ⁵
 μὲν ὑποκρινομένη θεοῖς, τὰς δὲ τῶν τελουμένων οὐσίας
 καὶ θαιροῦσα· ὅσῳ δὲ τὸ διστάσαι τοῖς γένεσι δηλοῖ τῶν
 παιδῶν τὸ προσόμοιον, τοσοῦτῳ Δισχίνης Δημοσθένους
 καταδεέστερος, καὶ γεγυότες, ὡς ἔφην, οὐκ ἐφ' ὁμοίους
 τοῖς φύσασιν οὐ παραπλησίως ἐτραφησαν· ὁ μὲν γὰρ ¹⁰
 εὐθύς περὶ αἰρεῖται πατὸς ἐκ παιδός, καὶ τὴν ὀρφανίαν
 ὠφέλιμον ἔσχεν ἀτύχημα· τῶν γὰρ ἐπιτροπεύειν λαχόν-
 των μεταστησάντων εἰς ἐπιβουλήν τὴν ἐπιμέλειαν αὐτὸς
 ἑαυτῷ κατεφάνη πατὴρ, τῆς μὲν ἡλικίας ζητούσης τὸν
 ἡγησάμενον, αὐτὸς δὲ τοῦ χρόνου καταστάς δυνατώτε- ¹⁵
 ρος· ὁ δὲ γονεῦσι μὲν συνεξετάζετο τρέφουσι, καὶ τὴν
 τῶν τεκόντων εἰσῆγησιν πονηρίας ἐλάμβανε δίδαγμα,
 δουλείαν μὲν γὰρ ἐκ πατρός, ἡδονὰς δὲ παρὰ τῆς τε-
 κούσης ἐλάμβανε, καὶ τὴν διαίταν ἀντηλλαγμένην εἰργά-
 ζετο· παῖς μὲν γὰρ ὡν συνδιητᾶτο τῷ φύσαντι, τῇ μη- ²⁰
 τέρι δὲ ἀνὴρ ἤδη γενόμενος, καὶ σκευωρούση τελειάς ⁴

³ Cod. ἄνος, quod solenne compendium est pro ἀνθρωπος.
 Scripsi Ἀτρόμητος. ⁴ Cod. τελειάς. Ita Sopat. ζητήμ. p. 333.
 ὄναρ τις θεασάμενος τὴν τελετήν, ἤρετό τινα τῶν μεμνημένων, εἰ
 ταῦτα εἶη, ἅπερ ἔωρακεν. Ald. et Vind. τελυτήν. Pausan. I. 37. 4.
 ὅστις δὲ ἤδη τελευτήν Ἐλευσίην εἶδεν, ἢ τὰ καλούμενα Ὀρφικά, ἐπε-
 λέξατο, οἶδεν ὃ λέγω. Riccard. τελυτήν. eraso v. ib. 38. 3. ὡς
 Ἐλευσινίους ἐς τὰ ἄλλα Ἀθηναίων κατηκόους ὄντας, ἰδίᾳ τελεῖν
 τὴν τελετήν. Par. Bekkeri. τελυτήν. II. 14. 1. ἱεροφάντης δὲ οὐκ
 ἐς τὸν βίον πάντα ἀποδέδεικται, κατὰ δὲ ἐκίωσιν τελετήν etc.
 Angel. τελυτήν. VII. 21. 2. ἐγίνοντο ἔκφρονες, καὶ ἡ τελευτή σφῶς
 παραπλήγας ἐπελάμβανε. Par. et Angel. τελετή. Aeschin. in Ctes.
 130. οὐκ ἰκανὸν ἦν τὸ τοῖς μυστηρίοις φανέν σημεῖον φυλάσασθαι, ἢ

τῇ μητέρι συνεπεβούλευε, καὶ περὶ τὰ θεῖα παρενόμει·
 οὕτως οὐδὲν ἀγαθὸν ἐκ πατέρων ἤδη λαβὼν, ἀλλ' ὁ
 γεγωνὸς ἀνὴρ ἔλυμαινετο, παῖς ὢν ἐκ πατέρων ἐμάν-
 θανεν· ὅσῳ δὴ κρεῖττον οἰκοθεν ἔχειν, ἂ κακῶς ἐπετή-
 5 δευε, τοῦ μαθεῖν ἐκ πατέρων τὰ χεῖριστα, τοσοῦτῳ κρεῖτ-
 των Διοσχίνου Δημοσθένους ἦν καὶ τρεφόμενος· ὡς δὲ
 ἄνδρες ἐγένοντο, ταῖς μετὰ ταῦτα πραχθεῖσι τῶν πρό-
 τερον οὐ κατήσχυσαν βίον· ὁ μὲν γὰρ ἦν εὐθύς γραμ-
 ματεὺς καὶ τὰ κοινὰ τῆς πόλεως ἔλυμαινετο πράγματα,
 10 καὶ τριταγωνιστῆς ἐντεῦθεν ἐμάνθανεν, σκηνὴν καὶ
 δόλον πονηρίας ἔχων προοίμια, καὶ γραμματεῶν μὲν
 ἠδίκει ⁴ τὴν καθόλου, τὴν δὲ σκηνὴν ὑποκρινόμενος
 κάκιον· ὁπὲρ δὲ βήματος ἐπιβὰς, μᾶλλον δὲ χθῆς καὶ
 15 πρῶτῳ ῥήτῳ γενόμενος ὥσπερ εἰς ἀναίρεσιν πόλεως τὴν
 τοῦ δημηγορεῖν ἐπεδείκνυτο δύναμιν· καὶ πρεσβευτῆς μὲν
 αἰρεθεὶς Φωκίας ἀπέδοτο, συνήγορος δὲ Δήλου γεγενημέ-
 νος ἐξέπιπτε, καὶ γραφὴν παρανόμων ἀπενεγκῶν Ῥόδον
 ἀντ' Ἀθηναίων οἰκᾶν ἵναγκάζετο. καὶ φυγάδα τύχη κα-
 τέστησε πόλεως, ἧς προδότῃν ἰώρα γινόμενον· οὐ μὴν
 20 Δημοσθένους τοιοῦτος· ἀλλὰ μίαν ἐκ παιδῶς ἀσκησάμε-
 νος τέχνην τὴν αὐτὴν ἀσκῶν μέχρι παντός διαγέγονεν.
 καὶ κατηγορεῖ μὲν ἐπιτρόπων εὐθύς ἐκ παιδῶς, ἀνὴρ δὲ
 γεγωνὸς τοὺς τῆς πόλεως πολεμίους ἐγράφετο καὶ δημα-
 γωγὸς καταστάς ἄθλον τῆς τέχνης παρτίθει τοῖς Ἑλ-
 25 λησι τὴν αὐτὴν εὐνοίαν αὐτῷ καὶ πόλει καὶ παντὶ τῷ
 γένει τῶν Ἑλλήνων διατηρῶν, καὶ πόλεμον μὲν ἀντ' εἰ-
 ρήνης ἐδέχετο, λυμαινομένην τὴν εἰρήνην ὀρῶν, ἡσυχίαν
 δὲ προετίμα πολέμων, ὅτε τὴν πόλιν ἠδίκουν οἱ πο-
 λέμιοι, τοῦτο ὅπερ ἔδοξε κἄν τῇ πατρίδι φανεῖς, καὶ

τῶν μυστῶν τελευτή, Bekkeri dghl. τελετή. In similitudine u-
 triusque vocis ludit Plut. Fr. de An. VI. 2. 726. καὶ τὸ ῥῆμα
 τῷ ῥήματι καὶ τὸ ἔργον τῷ ἔργῳ τοῦ τελευτᾶν καὶ τελεῖσθαι προ-
 σέεικε, 4 Cod. ἠδίκη.

δουλεύειν μὲν οὐκ εἶα πολίτας, ἐκ περιουσίας τοὺς ἀλόν-
 τας ὑπεξαίρων· δουλεύειν δὲ τοὺς λοιποὺς οὐ κατέλιπεν
 Ἑλληνας, ἐκ δημηγορίας ἐλευθερίαν διατηρῶν, ἐξ ὧν
 στέφανοι μὲν αὐτῷ Βυζαντίων ἐγένοντο, τιμαὶ δὲ ἐκ
 πολλῶν ὑπερόριοι· καὶ στεφανοῦσθαι τῇ πατρίδι διδοὺς 5
 ἐστεφανοῦτο παρὰ ταύτης αὐτός. οὕτως ἀπολαύειν, ὧν με-
 εἶχεν, ἐποίησεν, καὶ κοινὴν παρετίθει τὴν ὄνησιν, ὧν τοὺς
 πόρους μόνους ὑφίστατο, καὶ βιοῖ μὲν ἐν τῷ τῶν Ἑλλή-
 νων καλῷ, τελευτᾷ δὲ κάλλιον ἢ βεβίωκεν. Ὅσῳ δὲ κάλ-
 λιον ἐν εἰρήνῃ καὶ μάχῃ τὸ λυσιτελεῖν καὶ λυπεῖν πρὸς 10
 ἀμφοτέρω, τοσοῦτῳ Δημοσθένος ἀμείνων ἢ κατὰ τὸν Αἰ-
 σχίνου γεγένηται βίον. Βραχέα τῶν ὄντων ἑκάτερος
 εἴληφεν, οὔτε Δημοσθένος ἐπαινεθεῖς, οὔτε πρὸς ἀξίαν
 Αἰσχύνῃς ὀκνηκώς.

3. Σύγκρισις Ἡρακλέους καὶ Σαρπη- 15 πηδόνο.

Ἄρετὴν ἀρετῇ παραθεῖναι ζητῶν, ἀντιξέτασα τὰ Σαρ-
 πηδόνο τοῖς Ἡρακλέους, οὐ παθῶν τοῖς πολλοῖς πα-
 ραπλήσια,¹ οὐδὲ Σαρπηδόνα τοῦ Ἡρακλέους διδοὺς εἶναι
 καταδεικνύον· ἀλλ' ἄμφω μὲν τιμᾶν ἐγνωκώς, θαῦμα 20
 δὲ διδοὺς ἀμφοτέροις οὐκ ἴσον. Προῆλθον τοίνυν ἄμφω
 γῆς οὐ μιᾶς· Ἡρακλῆς μὲν γὰρ κατεφάνη Θηβῶν, Σαρ-
 πηδῶν δὲ ἄθεν Λύκος ἔν ὃ Πανδίωνος· εἰ δὲ Πανδίων
 Ἀθήνηθεν, Θῆβαι δὲ τῶν Ἀθηνῶν² ἀπολείπονται, τοσοῦ-
 τον Σαρπηδῶν Ἡρακλέους διήνεγκεν, ὅσον Ἀθηνῶν 25
 πρὸς τὰς Θήβας τὸ μέσον, καὶ γεγονότες γῆς οὐ μιᾶς
 Διὸς μὲν ἄμφω προῆλθον· οὐ μὴν ἐπίσης ἀμφοτέροι·
 προσῆλθε μὲν γὰρ τοῦ Διὸς Ἡρακλῆς Ἀμφιτρυῶνα ἀδι-
 κήσαντος· ὅσῳ δὲ κρείττον ἐῖς βίαν ἐλθεῖν παραναμοῦν-
 τος οὐδὲν τοῦ πατρὸς, τοσοῦτῳ κρείττων Ἡρακλέους 30
 Σαρπηδῶν καταφαινεται, καὶ ἔτι πρὸς τούτοις Ἡρα-

¹ Cod. παραπλεῖν. ² Cod. Θηβῶν, de hac confusione
 vide ad Arphthon. p. 95.

κλέους μὲν ὁ Ζεὺς τεκῶν ἤττατο τῆς Ἥρας, καὶ προά-
 γειν τὴν τοκὴν ὄρων κατεψεύσατο, καὶ προοίμιον τῆς
 Ἡρακλέους γονῆς πατὴρ ὑπῆρχε συκοφαντῶν,³ Σαρπη-
 δῶν δὲ κατηγορεῖσθαι τὸν τρόπον οὐκ ἀφῆκε τὰν φύ-
 5 σαντα· καὶ γεγονότες ἄμφω Διὸς οὐ παραπλησίας ἐτρά-
 φησαν, τὸν μὲν γὰρ ἀδελφοὶ τρέφοντες ἤγαγον οἱ ζῆν
 ἐγνωκάτες εἰς νόμους, ὁ δὲ παρὰ τὰ σπάργανα λυμαι-
 νομένην εἶχε τὴν Ἥραν, αὐδὲ τοῦ βίου προοίμιον ἔχειν
 συγχωρούμενος ἀκίνδυνον· Ἡρακλέους σπάργανα δρα-
 10 κόντων ἐπιβουλή καὶ πολεμοῦντες θεοὶ πρὸς ἄρτι φα-
 νέντα τὸν βίον. ὅσῳ δὴ κρεῖττον τὸ τραφῆναι πρὸς νό-
 μους τοῦ πρὸς ἐπιβουλήν τοῦ βίου κατάρχεσθαι, το-
 σοῦτῳ κρεῖττων⁴ Σαρπηδῶν Ἡρακλέους φανίσεται· καὶ
 γεγονότες ὁμοίως καὶ τραφέντες, ὡς ἔφην, ἄμφω μὲν τῶ
 15 γένει προσήκοντα πράττειν εἴλοντο, οὐ μὲν ἴσα πεπρά-
 χασιν, ἀλλ' ὁ μὲν ὑπὲρ τῆς Διὸς θυγατρὸς ἠγωνίζετο,
 καὶ Τροίαν κατεΐδε προκινδυνεύουσαν τῆς Ἀσίας ἀπά-
 σης, καὶ τοὺς κινδύνους αὐθαιρέτους ἐτίθετο γνώμη τὴν
 ἰσχὴν οὐκ ἀρχῆς ἀνάγκη τιθέμενος· ὁ δὲ ἐσχατίας
 20 περιῆει τῆς γῆς, καὶ μῆλα νυμφῶν Ἑσπερίδων ἐκόμιζε,
 καὶ διέφθειρεν ὄρνις Ἀρκαδικὰς,⁵ καὶ ἀγώνων ἀρχὴν
 ἀναιρούμενος ἐθέλοντα⁶ λέοντα, καὶ τοὺς κάτω θεοὺς
 ἀφυλάκτους κατέλιπεν, ἀναγαγὼν τὸν Κέρβερον, καὶ
 25 ἀνείλετο πόνους, ἐξ ὧν αὐτὸς μὲν ὑφίστατο κίνδυνον,
 ἢ δὲ χάρις ἄλλοις οὐκ ἐχώρει εἰς κέρδος· καὶ ὁ μὲν λα-
 βῶν διέφθειρεν Εὐρυτον, ὁ δὲ ἐμψανῶς δουλείαν ἀναι-
 ρῶν ἐξηρεῖτο τοὺς Τρῶας, καὶ ὁ μὲν ἄλλη μετ' ἄλλην
 συνώκει γυναικί, καὶ Δηϊάνειραν ὁ τῆς Ἰόλης ἐγάτε-
 30 λάμβανε γάμος, ὁ δὲ μόνην ἠγάπα λαβεῖν, ἦν κατὰ νό-
 μους παρέσχεν ὁ γάμος· καὶ τῶ μὲν θάνατος εὐκλεῆς

3 Cod. συκοφαντῶν. 4 Cod. κρεῖττον. 5 Cod. ἀρκαϊκὰς.

6 Forsan: ἀναιρούμενον εἶδε τὸν λ.

πρὸς Τροίαν πεισῖν, τῷ δὲ πέρας οὐκ ἐπαινετὸν πῦρ καὶ χιτῶν καὶ παρανομία γάμων παρανόμων ἀντιφέρουσα θάνατον. Ὅσω δὴ κρείττων συμμαχοῦμενος ἢ δουλείας κατεγνωκῶς, τοσοῦτῳ δὴ μᾶλλον Σαρπηθῶν Ἡρακλέους φανήσεται κρείττων, ἐφ' οἷς οὐδὲ Διὸς εἶναι παρὰ πᾶσιν ἐνομιζέτο.

4. Σύγκρισις δειλίας καὶ ἀργίας.

Πονηρὰ πονηροῖς παρακείμενα τῇ παραθέσει δηλοῖ τὸ φαυλότατον· ἀργίαν τοίνυν κατηγορεῖσαι ζητῶν πρὸς δαιλίαν ἰδὼν παρὰ ταύτης ἀνθέλκομαι, καὶ κατηναγ- 10
 κασμένος ἀμφοτέρων κατηγορεῖν μᾶλλον τῶν ἀργῶν τοὺς δειλοὺς αἰτιάσομαι· καὶ τοῖς ἀνάδροις τὸ πλεόν προσ-
 θεῖς αἰτίας οὐκ ἀφήσω τὸ δεύτερον. Γεγόνατον οὖν ἀμ-
 φρω κακίας, καὶ παρ' ἐκατέραις πονηρία γίνεται μήτηρ,
 ὃ τοσοῦτον ἡλλοτριῶται θεῶν, ὡς ἐν οὐρανῷ μηδὲ ἔτε- 15
 ρον φαίνεσθαι· θεοὶ μὲν γὰρ ἅπαντα δύνανται, καὶ πᾶ-
 σιν ἐγχειροῦσι ῥαδίως, οἷς πάντα ποιοῦσι πρόχειρα· εἰ
 δὲ θεοῖς ἀνδρεία γίνεται σύμβολον, τὸ μὴ τοιοῦτον φα-
 νέν τῆς θεῶν ἡλλοτριῶται φύσεως· καὶ δειλίαν θεῶν
 οὐκ οἶδε γένος· εἰς πάντα τολμᾶν θεοῖς οἶδεν ἢ φύσις, 20
 καὶ γεγυυίας δειλίας ἔξω θεῶν, συνῆλλοτριώθη τῶν θε-
 ῶν ἀπραξία, τὸ γὰρ μηδέν τι ποιεῖν μόνοι τῶν ὄντων
 οἱ κρείττους οὐκ ἴσασι, καὶ τοσοῦτον αὐτοῖς τοῦ πά-
 θους οὐκ ἔνεστιν, ὡς τοῦναντίον ὄνομα θεοῖσι κατα-
 στήναι τὸν πόνον· οἷς γὰρ περιθέουσιν ἅπαντα θεοῖς 25
 προσεῤῥήθησαν, καὶ οἷς ἐκ τοῦ θείου προσηγωρεύθη-
 σαν, πάθος ἀργίας παντελῶς ἠγνοήκασιν, καὶ γεγονότες
 ἀμφοῖν οἱ κρείττους ἀλλότριον, μᾶλλον ἀργίας τὴν δει-
 λίαν ἠτίμασαν· τὸ γὰρ μὴ τολμᾶν τοῦ μὴ ποιεῖν αἰσχύ-
 νη μείζων ταῖς κρείττοις. τοσοῦτον οὖν ἡσυχίας θεοῖς 30
 ἀτολμία δεινότερον, ὅσον τῆς ἀνανδρίας ἀργία ἦττον
 ἔσται δεινόν· καὶ θεῶν οὐδένα τοῦ γενέσθαι φέρουσι

πρόφασιν, οἷς ὢν ὄσιν ἐν γῆ πάντα λυμαίνονται· καὶ
 τοὺς χρωμένους εἰς ἀναίρεσιν τῶν συνοικούντων ἔσχον
 αἱ πόλεις, οὐκοῦν ἔστιν οὐδεὶς, ὃς δειλία συζῶν πατρι-
 δος καταφάνη σωτήρ. ἀλλ' οὐδὲ ἀργεῖν προελόμενος ἐλ-
 5 πισθέντων δεινῶν προαναρπάξει πατρίδα, καὶ κατηγο-
 ρουμένων ἀμφοτέρων ταῖς πόλεσι, μᾶλλον ἠδίκησαν οἱ
 δέμ συζήσαντες· ἀργία τοίνυν ἑκατέρῳ καιρῷ τοὺς χρω-
 μένους παρασκευάζει κακοπραγεῖν, ἐφ' ἡσυχίας μὲν γὰρ
 αὐκ ἐργάζεται τέχνας, ἐν πολέμῳ δὲ κατοικνεῖ τὴν πρᾶ-
 10 ξιν· δειλία δ' αὐτὸ ἀποδιδράσκειν μὲν καταναγκάζεται τεχ-
 νας ἐν πολέμῳ, τῶν δὲ λοιπῶν οὐδὲ καταπειράται τε-
 χνῶν, οἷς γὰρ οὐ θαρσύνει τὴν ἑκατέρου καιροῦ πείραν
 ἀρνεῖται· καὶ τὸ μὲν ἀργὸν τυχὸν ἂν καὶ πονεῖν μετατί-
 θεται, τὸ δὲ ἀνάνδρον ἐγχειρεῖν καθάπαξ ἀδυνατεῖ, καὶ
 15 μοι σκόπει τὰς πόλεις, αἱ τὴν ἑκατέρου πάθους νενοσή-
 κασι πείραν. Μεγαρεῖς τὴν ἀρχὴν οὐκ ἐθάρσθησαν, καὶ
 τὸ τῆς Ἑλλάδος κρατεῖν ἐκ τῆς κατὰ φύσιν ἀφαιροῦνται
 δειλίας· Λακεδαιμόνιοι δὲ τὴν ἀργίαν νοσήσαντες ἐν μέ-
 ρει μὲν γεγόνασιν ἄπρακτοι, μεταβάλλοντες δὲ τὴν ἀρ-
 20 γίαν εἰς πόνους ὅλης Ἑλλάδος ἡγεμόνες κατέστησαν· ὅσῳ
 δὴ Μεγαρεῖς Λακεδαιμονίων ἀπελιμπάνοντο, τοσοῦτῳ
 δειλία τῆς ἀργίας δεινότερον. καὶ τὴν ἀργίαν οὐκ ἔστιν
 ὅστις καθάπαξ διέφυγεν, ἀλλ' ἐν μέρει κρατεῖ· καὶ παρὰ
 τοῖς πονοῦσι πάθος, δειλίαν δὲ μόνοι οἱ δυστυχῆσαντες
 25 ἴσασιν· ὅσῳ τοίνυν τὸ μετὰ πονηρῶν προσεῖναι τοῖς ἀγα-
 θοῖς τοῦ μόνοις τοῖς πονηροῖς προσεῖναι καθίστηκεν
 ἔλατταν, τοσοῦτῳ ἀργία τῆς δειλίας καταδειότερον· ἐρ-
 γαν ἀναίρεσις ἀργίας γέγονεν ὄνομα, δέους δὲ κατηγο-
 ρημα δειλίας παρέσχετο κλησιν· ὅσῳ δὴ τὸ δεδιέναι τοῦ
 30 μῆ τι ποιεῖν ὑπάρχει δεινότερον, τοσοῦτῳ δειλία τῆς ἀρ-
 γίας ἐστὶ χαλεπωτέρα· ἀργίαν ἀθλῶν ποτε ὑπέστη καὶ
 Ἡρακλῆς· ἔδεισε δὲ οὐδέποτε, καὶ τὸ μὲν πονεῖν ἐπέτα-
 ξεν ὁ Ζεὺς τῷ παιδί, τὸ δὲ μῆ θαρσύνειν ἵ Διὸς οὐκ ἐπί-

σταται γένεσις. ἀλλ' ἐν ἀργίας Ἡρακλῆς ἐπιτάγμασι τὸν τῆς ἀτυχίας διέσωξε τρόπον· οὕτω δειλία μὲν ἄλλοτρια θεῶν, ἀργία δὲ τυχὸν ἂν καὶ παισὶ κατεφάνη θεῶν· ὅσῳ δὴ τὸ παντάπασι χωρὶς εἶναι θεῶν χαλεπώτερον φαίνεται, τοσούτῳ ἀργίας δειλία δεινότερον. Ἡιρούμην ἀρ- 5 γίας μηδέποτε λῆξαι κατηγορῶν, νῦν δὲ δειλίαν δίδοικα, μὴ παραθεῖναι μείζω ζητῶν δόξῳ διατρίβειν τοῖς πονηροῖς.

5. Σύγκρισις ναυτιλίας¹ καὶ γεωργίας.

Τὴν ναυτιλίαν πονηρὰν εὐρῶν τῇ παραθέσει τῆς γεωργίας πονηροτέραν ἐργάσομαι· προῆλθον μὲν γὰρ ¹⁰ ἄμω θεῶν, θεῶν δὲ οὐκ ἴσων, ἀλλ' ἡ μὲν Ποσειδῶνος ἀτιμοτάτου θεοῦ, καὶ τὴν θάλατταν ἀντ' ἄλλης τι- νὸς ἀτιμίας παρεχομένου πρὸς οἴκησιν· ἡ δὲ Δημήτηρ ἡμερωτάτη παρὰ τοὺς ἄλλους θεοὺς, καὶ πόρους ἀν- θρώποις ἐξευροῦσα τοῦ βίου· καὶ τῇ μὲν ἡ γῆ τῆς ἐργα- ¹⁵ σίας καθίσταται χῶρος, μένουσά τε αἰεὶ καὶ τὸ βέβαιον τοῖς ἐργαζομένοις εἰσφέρουσα· τῷ δὲ θάλαττα πρὸς τὴν τέχνην ἀνεῖται κτῆμα τῶν ὄντων ἀσταθμητότατον· καὶ πρὸς τὸ πνέον βιαζομένη καὶ μεταπίπτουσα· ὅσῳ δὲ θα- ²⁰ λάττης διέστηκε γῆ, καὶ βίον εὐρεῖν ἢ βίον ἀνελεῖν κα- θεστήτηκεν ἄμεινον, τοσούτῳ γεωργία ναυτιλίας κρείττων καθίστηκε· καὶ γεωργία μὲν ποιεῖ τοὺς χρωμένους δι- καιοὺς, ναυτιλία δὲ πονηροὺς δι' ἐπιμιξίας ἐργάζεται· θεοῖς μὲν γὰρ τὰ γῆς οἱ γεωργοῦντες ἀπάρχονται, κα- ²⁵ τεπιорχεῖν δὲ θεῶν ἐκ τῆς θαλάττης μανθάνουσιν ἄν- θρωποι, καὶ καλοῦσι μὲν θεοὺς κινδυνεύοντες, ὑπερο- ρῶσι δὲ τῶν κρείττωνων σωζόμενοι· γεωργοῦντες δὲ τι- μῶσι θεοὺς ἐξ ὧν πεποιήκασι, καὶ τετιμηκότες ἐπισπῶν- ³⁰ ται τὴν εὐνοίαν. ὅσῳ δὴ τὸ σέβειν θεοὺς τοῦ περιορᾶν

¹ Cod. constanter ναυηλίας. Idem thema tractavit Liban. p. 992. ed. Reisk.

θανμαστότερον, τοσούτω τὸ γεωργεῖν τοῦ πλεῖν ἔστιν αἰρετώτερον, καὶ θάνατος μὲν γεωργοῖς ἔντιμος, τελευτῶντας γὰρ διαδέχεται τάφος, τοῖς δὲ πλείουσιν ἐπ' ἀμφοτέρα κίνδυνος καταλείπεται, καὶ ζῆν σφαλερῶς καὶ τελευτῶν ἀτιμότερον· ἀποστερεῖ γὰρ καὶ τῶν νομιζομένων, καὶ τοῖς μὲν γεωργοῦσιν ἀπλοῦς ἐπιγίνεται θάνατος, τοῖς πλείουσι δὲ διπλῆ τελευτὴ περιγίνεται· ψυχὴ γὰρ συναναιρεῖται τῷ σώματι· καὶ τοῖς μὲν πλείουσι βίος οὐ σωφρονῶν, γυναιξὶ γὰρ ἄλλαις ἐξ ἄλλων πλησιάζειν μαν-
 10 θάνουσι, σωφρονουσί δὲ γεωργοὶ ταῖς αὐτῶν γυναιξὶ συζῶντες ἐπίπαν. Ὅσῳ δὴ χαλεπώτερον τὸ τεθνάναι τοῦ ζῆν καὶ ταφῆς ἀπορεῖν ἢ τῶν νομιζομένων μεταλαβεῖν, καὶ θεοὺς προσορᾶν, ἢ τῶν κριτιτῶν ὑπερορᾶν, τοσούτω γεωργία ναυτιλία ἀμείνων· τὸ μέσον εὐρεῖν ἑκα-
 15 τέρων οὐ γέγονε· καὶ γὰρ τὰ διάφορα φύσις καθάπαξ ἐπίσταται.

6. Σύγκρισις θέρους καὶ χειμῶνος.

Κατηγορεῖται μᾶλλον τῶν ἄλλων τὸ θέρος, ὃ τοῦ χειμῶνος κατεσκεύασε ¹ φύσις· τὰ γὰρ πονηρὰ πρὸς τὰ
 20 κριτῶν κρινόμενα πονηρότερα φαίνεται· προῆλθον τοίνυν ἄμφω τοῦ χρόνου, καὶ γεγονότα τοῦ χρόνου τὴν αὐτὴν οὐ διέσωσε φύσιν· πάντα μὲν γὰρ ὁ χρόνος παράγει μεμάθηκε, πάντα δὲ ὁμοίως παράγει χειμῶν, οἷς τοὺς ὄμβρους ἐργάζεται· θέρος δὲ τὰ τῆς γῆς παρέχον
 25 τεμεῖν ἐναντίαν ἔχει τῷ τεκότι τὴν φύσιν, καὶ κατηγορεῖται χρόνος· τῷ ταμεῖν τὸ ² θέρος γνωρίζεται, καὶ

1 Cod. κατεσκέβατε. scripsi κατεσκεύασε. sc. hiemis natura efficitur, ut aestas magis quam alia vituperetur: nam mala cum melioribus collata pejora videntur. Litterae υ et β cum eodem sono efferrentur. saepe a scribis permutatae sunt; vide epist. crit. p. 21. sq. 2 Cod. τῷ.

γεγονότα χρόνου τὴν γῆν οὐχ ὁμοίως ἀμφότερα τίθησι. Θέρος μὲν γὰρ αὐχμοὶ ἀνιάσι καὶ πάντα λυποῦσιν αἱ ἡλίου βολαὶ παρὰ μέτρον³ γινόμεναι, χειμῶνος δὲ πάντα μὲν ἑρρῶται, καὶ γῆ τοῖς ἐκείνου γεωργεῖται καλοῖς· ἔπειτα θάλαττα πλεῖν μὲν ἀνεῖται τοῦ θέρους, χειμῶ- 5 νος δὲ ἀποκέκλεισται, δηλούσης κἀνταῦθα τῆς πείρας, ὅσων χειμῶν διενήνοχε θέρους· τὸ μὲν γὰρ ἀνίησι θάλατταν, παρ' ἣν ὑπάρχει τοὺς περαιουμένους παθεῖν, ὃ δὲ ἀνακόπτει τὸ πλεῖν, ἐξ οὗ τοῖς ἀνθρώποις γίνεται κίνδυνος· ἔπειτα ῥώμη τοῖς σώμασιν ἐκ χειμῶνος 10 καθίσταται, καὶ τὰ τοῦ θέρους ὑπολυόμενα σώματα ἐκ χειμῶνος ἐπερρῶται, καὶ μοι δοκεῖ τὸ θέρος ὡσπερ εἰς τομὴν τοῖς ἀνθρώποις ἔλθεῖν, ὧν φιλοτιμεῖται χειμῶν, ὥστε ἂ μὴ τὸ θέρος παρέχει καλὰ, χειμῶνος προέρχεται, ἂ δὲ χειμῶν ἐπιδίδωσι, θέρος οὐκ ἐπορίσατο· 15 σοφία χειμῶνος ἀνθεῖ, καὶ περὶ τὴν ὥραν ἀκμάζουσι λόγοι, καὶ τὰ σοφίας καλὰ μεμελέτηται, θέρους δὲ πονοῦντες μὲν ἐπιλείπουσι λόγοι, λήγουσι δὲ Μοῦσαι φιλοτιμούμεναι· ἂ γὰρ ἐν χειμῶνι Μοῦσαι δεδώκασι, τὸ θέρος ἔχειν οὐ συγχωρεῖ, καὶ λήθην οὗτος ὁ καιρὸς ἀπερ- 20 γάζεται, ὧν χειμῶνος ἀνθρώποι φέρουσιν, ἔπειτα θάνατοι θέρους μὲν καθεστήκασι πλείονες· χειμῶνος δὲ τὸ πολλὸν ἐπιλείπουσι, καὶ ποταμοὶ χειμῶνος ἑρρῶθησαν· ἐκλείπουσι τῆς γῆς ἐπὶ τοῦ θέρους τὰ νάματα· χειμῶν ἄστροις ἀνάπαυλαν ἔδωκε, θέρος δὲ τούτοις ἐπορίσατο 25 πόνον· νοσεῖν οὐκ ἐνῆν, εἰ μόνος ἀνθρώποις ὑπῆρξε χειμῶν· πολεμεῖν οὐκ ἐνῆν, εἰ μόνον ἀνθρώποις ἐπολιτεύετο θέρος. Μικρὸν ἐκ πολλῶν διεξῆλθον περὶ ἀμφοῖν, οὐ γὰρ ἦν ἐν βραχεῖ ἅπαντα διεξελθεῖν.

³ Cod. μέτρον.

7. Σύγκρισις ἐλαίας καὶ φοίνικος.

"Ὅσα τοῖς θεοῖς φέρειν οἶδεν ἡ γῆ, ταῦτα καὶ τοῖς πολλοῖς ἐπαινούμενα φαίνεται· προῆλθον τοίνυν ἐπαινέτης ἀμφοῖν, ἐλαίας καὶ φοίνικος, ὅτι καὶ θεῶν προῆλθον ἀμφοτέρα· τῆς μὲν γὰρ Ἀθηναῖς ἐλαία προῆλθεν, ὁ δὲ φοῖνιξ Ἀπόλλωνος· ἀμφω δὴ σοφῶ τῷ θεῷ, καὶ τοῦ μεγίστου γεγονότες Διὸς, καὶ δηλοῦνται τοῖς παρ' αὐτῶν, ὅτι διη σοφῶ καθεστήκατον· ἡ μὲν γὰρ φύνει πρὸς ὕλην ἐπίσταται γῆν, καὶ χῶρον οὐδένα τὸ τῆς ἐλαίας
 10 ἠτίμωσε βλάστημα, καὶ παραπλησίως φοῖνιξ ἐλαία παντὸς χώρου προέρχεται, καὶ προσανθεῖν οἶδεν ἅπασαν ὥραν, ὡσπερ ἀδικεῖν ἠγουμένης τῆς τύχης, εἰ μὲν πάντα θεῖη πανταχοῦ τὰ βλαστήματα, καὶ γεγονότα πρὸς ἅπασαν γῆν οὐχ ὁμοίως τιμήται· ἐλαία μὲν γὰρ βραχὺ
 15 προέρχεται γῆς, οὔτε τοὺς ἐραστὰς ἀφαιροῦσα τὴν ὄψιν, οὔτε τοῖς ὑβρισταῖς τυγχάνουσα πρόχειρος, ἀλλ' ὅσον ἐθελῆσαι λαβεῖν ἐξανέχει τῆς γῆς· φοῖνιξ δὲ Ἀπόλλωνος γεγωνὸς ὡσπερ ἀμιλλᾶσθαι δοκεῖ πρὸς τὸν ἥλιον, καὶ πρὸς τὸν ἐκείνου δρόμον ἀνέστη, καὶ διῆρται πρὸς τὰς
 20 ἐκείνου ἀκτίνων βολὰς· ἐλαία τοίνυν κομᾶ μὲν εἰς ἅπασας ὥρας, ὡσπερ ὁ φοῖνιξ, οὐ μὲν εἰς ἅπασαν παράγει καρπὸν, ὡσπερ ὁ φοῖνιξ· καὶ πρὸς τούτοις ἐλαία καρπὸν εἰς πόνους ἀνίησιν· ἐλαία γὰρ ἄνθρωποι πρὸς πόνον φαίνονται χρώμενοι, φοῖνιξ δὲ τὸν καρπὸν φιλοτιμεῖται
 25 τοῖς ἄθλοις, καὶ πέρασ πόνων ὁ φοῖνιξ προστίθησι, καὶ τοσοῦτον αὐτῷ νίκης περίεστιν, ὡς νίκης ὄνομα γίνεσθαι· καὶ μὲν ἐλαία πρὸς μίαν ὄψιν τὸν καρπὸν ἀναδίδωσι, φοῖνιξ δὲ πᾶσαν χρωμάτων ἐπιδείκνυσιν ὥραν· ὅ τε γὰρ καρπὸς ἤλεκτρω προσόμοιος, καὶ τὰ πλεῖστα
 30 φοῖνίσσεται, καὶ κάλλος αὐτῷ δι' ἑκατέρου πρόσεστι χρώματος

ματος· καὶ πολλὰ μὲν ἐλαίας βλαστήματα διὰ παντὸς
φύομενα σώματος, φοῖνιξ δὲ μόνον πρὸς τὰς κορυφάς,
ὡσπερ τῆς φύσεως ἅπαντα κόσμον εἰσφερούσης τῷ φοί-
νικι, καὶ κόσμον ἄλλοθεν οὐκ ἀνεχομένης ἔχειν, ἢ ὅθεν
ἤχομεν· πολλὰ ἦν περὶ ἐκατέρων εἰπεῖν, ἀλλ' ἡ αἰεὶρα 5
τὸ λειπὸν ἀναπληροῖ.

8. Σύγκρισις Χιμαίρας καὶ Κένταυρου.

Ἄμφω μὲν ἡ φύσις ἀνάλογα οἶδεν, Χιμαιρὰν τε καὶ
Κένταυρον. Κένταυρον δὲ ὅμως ἤκω θησόμενος· προ-
ἤλθον μὲν γὰρ ἄμφω θεῶν, θεῶν δὲ οὐκ ἴσων· ἡ μὲν 10
γὰρ ἄδηλον ὅτου προἤλθεν, ὁ δ' ὅτου γνώριμον φαυλο-
τέρου θεοῦ· Κένταυρος δὲ γεγένηται Κρόνου πρεσβυτά-
του θεῶν, ὅθεν οἱ λοιποὶ τῶν θεῶν προγεγόνασιν· ὅσω
δὴ κρεῖττον πρεσβεῖεν τοὺς φύσαντας τοῦ τῶν λοιπῶν
ἀπολείπεσθαι, τοσοῦτον Κένταυρος Χιμαίρας διενήνοχε. 15
καὶ γεγονότες ἄμφω θεῶν οὐ παραπλησίως ἐτράφησαν,
Χιμαίρα μὲν γὰρ ἐπὶ Κιλικίας ἐτράφη βαρβάρου γῆς,
καταδεστέρας δὲ ὅμως πρὸς μάχην καὶ πόλεμον, Κέν-
ταυρος δὲ Θετταλῶν ¹ προελήλυθεν, ἐξ ὧν Ἀχιλλεὺς καὶ
καὶ τὰ τῶν Ἑλλήνων πρῶτα καθίσταται, καὶ παρὰ τοι- 20
οῖσδε ² διαιτώμενοι (γὰρ) ἐκ τῶν φύσεων τὴν παρενεγκού-
σαν σημαίνουσι γην· Χιμαίρα γὰρ ἐξ ἀλόγων ἅπαντα
σύγκειται· Κένταυρος δὲ προέρχεται μὲν ἐξ ἀνθρώπου
τὸ πρῶτον, εἶτα μετὰ τὸν ἀνθρώπον σώζειν οἶδε χρώ-
μενον ἀνθρώπον. Ὅσω δὴ κρεῖττον ἐξ ἀμενόνων κατα- 25
στήναι γενῶν, ἢ πάντα συντεθῆναι φαυλότερον, τοσοῦτω
Κένταυρος ἀμείνων κατεφάνη Χιμαίρας. Χιμαίρα τοί-
νην σύγκειται μὲν ἐξ ὧν ἡ φύσις κρίνεται φέρουσα,
τί γὰρ ἢ ³ χαλεπώτερον λέοντος, ἢ δράκοντος κατεφάνη
θηριωδέστερον, ἢ Χιμαίρας μετὰ πυρὸς ἀτοπώτερον. ἂ 30

1 Cod. Θεταλῶν. 2 Cod. τοῖσδε. εἴ. γὰρ unciis inclusi. 3 Cod. ἦ.
Rhetor. I. 1.

καθ' αὐτὰ παρέρχεται, πρὸς μίαν ἄτοπον συνελήλυθε φύ-
 σιν· ἃ γὰρ ἡ φύσις κατὰ μέρος παρήγαγεν ἀποροῦσα
 παρενεγκεῖν, ἀπορωτέραν τὴν συνθήκην εὔρεν ἀπὸ γε-
 5 νέσεως, καὶ συνάγουσα ποιεῖ χαλεπώτερα, ὧν παρενεγ-
 καὶ οὐκ ἔσχε δεινότερον, καὶ τὸ μέγιστον εἰς αἰτίαν,
 αὐτὴ, ὅσα μὲν οὐκ ἐφόβει, παρέλιπον, ἃ δὲ φοβερὰ κα-
 τιδεῖν, παρεστήσατο· φοβερὸς ὁ λέων ἐν τοῖς πρώτοις
 ἰδεῖν, τοῦτο δέχεται Χιμαῖρα· χαλεπὸν ὁ δράκων ἐκ κε-
 φαλῆς, τοῦτο τῇ Χιμαίρᾳ καθίσταται πέρας· Χιμαῖραν
 10 οὐκ ἦν κακίξειν καθ' ἑαυτὴν, καὶ κατηγορεῖσθαι τὸ πῦρ
 παρεσκεύασεν, ὅθεν προελθοῦσα θεῶν ἀναιρεῖται παρὰ
 θεῶν, καὶ παράλογος φανεῖσα τὴν φύσιν παραλογωτέρῳ
 φθειρεται γάμψ· τί τέρατος γὰρ αὐτὴν διέφθειρεν ἵπ-
 15 πος, ὥσπερ οὐκ ἔνον ἀπλῶς διαφθείρειν τὸ μὴ τὴν ἄρ-
 χὴν ἀπλῶς προσγεγόμενον. Κένταυρος δὲ τοῖς ἀρίστοις
 σύγκριται γένεσιν, οὔτε γὰρ ἀνθρώπου κατ' αὐτὸν ἐν-
 τιμότερον, οὔτ' ἐν ἀλόγοις ἵππου σεμνότερον· τὸ ζῶον
 ἢ φύσις μετὰ τοῦ σωζομένου συνήγαγε, καὶ τὸ κατὰ μά-
 χην ὀχοῦμενον μετὰ τοῦ φέροντος ἔστησεν, ὅθεν ἄν-
 20 θρωποι τὴν τῶν ἵππων φύσιν μανθάνουσιν ἀφορῶντες
 εἰς Κένταυρον, ἃ γὰρ ἐπ' ἐκείνων ἢ φύσις μετὰ σωζο-
 μένου συνήγαγε, καὶ τὸ κατὰ μάχην ὀχοῦμενον ἐπὶ τῶν
 μιμουμένων ἢ τέχνη, καὶ γίνεται Κένταυρος τῶν ἵππων
 εἰκὼν, ὅθεν ἠρώων ἀπάντων Κένταυρος ἄφθη διδάσ-
 25 καλος· οὐκ ἂν Ἀχιλλεὺς εἰς τοσοῦτον προελήλυθε τέ-
 χνης, μὴ Κενταύρου μαθὼν, οὐκ ἂν νοσοῦντες ἐσώθη-
 σαν Ἕλληνες, μὴ τὸν Ἀχιλλεῖα Κενταύρου διδάσκοντος
 Χιμαίρας ὡφθη παραλογώτερος ὁ τῇ Χιμαίρᾳ τὰ πρῶ-
 τα διδοῦς.

30 9. Σύγκρισις ἐλαίας καὶ ἀμπέλου.

Ἀμφότερα τῇ γῇ ἐναντία παρέχει καὶ θανάματα, προ-
 ελθοῦσα τῆς γῆς ἐναντία μὲν ἄμπελος, ἐλαία δὲ μετὰ

θαύματος· προήλθον μὲν γὰρ ἄμφω θεῶν, θεῶν δὲ οὐκ ἴσων· ἔλαια μὲν γὰρ τῆς Ἀθηνᾶς, ἣν Ζεὺς ἀνήκε τῆς κεφαλῆς, Διονύσου δὲ ἄμπελος, ὃν εἶναι θεὸν οἱ πρῶτοι θεῶν οὐκ ἐγνώκασιν· ὅσον οὖν Ἀθηνᾶς ἀπελείφθη Διώνυσος, τοσοῦτον ἔλαιας ὑστέρησεν ἄμπελος, καὶ 5 γεγονότα προέρχεται· γῆς μὲν γὰρ ἄμπελον ἀγνοεῖ προελθεῖν γεωργοῦ πρὸς γῆν μὴ πονήσαντος, ἔλαια δὲ τέχνης οὐ δεῖται πρὸς γένεσιν, ἀλλ' αὐτόματον ἀνίησιν ἡ γῆ, καὶ δημιουργεῖ πρὸ τῆς τέχνης ἡ φύσις, καὶ γενομένην οὐκ οἶδεν ὁ πόνος· ὅσῳ δὴ κρεῖττον προελθεῖν 10 φύσει μᾶλλον ἢ πόνῳ καὶ τέχνῃ, τοσοῦτον ἔλαια παρελήλυθεν ἄμπελον· ἔλαια τοίνυν κομᾶ μὲν εἰς ἅπασαν ὥραν, καὶ ἅπαντα καιρὸν τῆς βλάστης εὖρατο μάρτυρα, εἶτα ἄνεισι γῆς, οὔτε τοὺς ἔραστὰς ἀποστεροῦσα τῆς θέας, οὔτε τοῖς ὑβρίζουσιν ἔτοιμος, ἀλλὰ τὸ μῆκος ὅσον τὴν 15 ὑβριν φυγεῖν καὶ ψυχαγωγῆσαι τὸν πόθον, ἔπειτα ἀγῶνας κοσμεῖ πρὸς ἀμφοτέρα, καρποῖς μὲν ἀσκοῦσα τοῖς ἀγωνιζομένοις τὴν δύναμιν, στεφανοῦσα δὲ θαλλῶ τοὺς νικήσαντας· καὶ τιμᾶ τὴν νίκην οἷς παρέχει τὴν ῥώμην ἔλαια, καὶ νόσων εὖρατο λύσιν· καρποὺς μὲν γὰρ ἰᾶται 20 τοὺς κάμνοντας, καὶ τὰς συμφορὰς ἐπικουφεῖ βλαστήματι, θαλλὸν γὰρ διδοῦσα τοῖς ἰκετεύουσι μετατιθήσιν δι' ἔλαιας τὰς τύχας, ὅθεν οἶκτος δι' αὐτὴν ὄνομα δέχεται· ἄμπελος δὲ προελθεῖν μὲν οὐκ οἶδε τῆς γῆς, ἀλλὰ τοῖς ὑβρίζουσιν ἔτοιμος ἔστηκεν, εἶτα τὸ κάλλος συνεισ- 25 βάλλει τῷ θέρει, καὶ τοσοῦτον ἀπέσχεν ἀγῶνος, ὡς τοὺς ἀγωνιστὰς ἀδικεῖν, εἴ τις τῷ καρπῷ χρώμενος φαινοίτο, καὶ τὰς μὲν γνώμας μεταβάλλειν ἔγνωκεν ἄμπελος, ἔλαια δὲ σωφρονεῖν τοὺς μανέντας μετέστησεν· ὅσῳ δὴ κρεῖττον ἀρετὴν ἢ κακίαν πονεῖν, καὶ σωφρο- 30 νεῖν παρασκευάζειν ἢ μαίνεσθαι, τοσοῦτον ἄμπελου κρεῖττον ἔλαια προήλθεν· οὔτε τὴν ἄμπελον καθάπαξ διαβάλλειν, οὔτε τὴν ἔλαιαν ὑπῆρξε θαυμάζειν.

10. Σύγκρισις λιβάνου καὶ δάφνης.

Ἡ θεῶν προελήλυθε θαυμάσαι μετὰ θεῶν κατα-
 λείπεται· τοῖς γὰρ φανείσι μέγιστος ἔπαινος, ἂν τοῖς
 φήνασι παραπλήσια γένηται· δάφνη τοίνυν καὶ λίβανος
 5 ἄμφω θεῶν γεγονότα μετὰ θεῶν θαυμασθήσεται· προ-
 ἦλθον γὰρ ἄμφω θεῶν, θεῶν δὲ τῶν ἰσῶν· γῆς γὰρ καὶ
 ποταμοῦ δάφνη φανείσα τῶν αὐτῶν ἔσχε γεγόμενον λί-
 βανον, καὶ γεγονότα ποταμοῦ τε καὶ γῆς θεοὺς ἔσχον
 ἀμφοτέρω ἐραστάς· τὴν μὲν γὰρ δάφνην Ἀπόλλων ἐπό-
 10 θησεν, ἅπας δὲ λίβανον· καὶ ἡ μὲν τὸν ἐρώμενον ἔφυ-
 γεν, ὁ δὲ θεοῖς ἀνακείμενος τοὺς δυσμενεῖς ἀπεδίδρα-
 κεν· ¹ ὅσω δὲ παραπλήσιον τὸ γεγονέναι τῶν ἰσῶν καὶ
 φέρειν ἄμφω τοὺς προδιώκοντας, τοσοῦτω δάφνη λίβα-
 νος γέγονεν ὁμοίος, γενόμενοι γὰρ ἄνθρωποι πρότερον
 15 ἡ μὲν ὑμναίους ἀπεδοκίμαζεν, ὁ δὲ τοῖς δυσμενεῖσι τῶν
 ἀνθρώπων ἀπήχθετο, καὶ παραπλήσιον ἦν ἀκρασίαν καὶ
 δυσμένειαν διαδραῖναι, ὁμοίως γὰρ ἐχθρὰ τοῖς θεοῖς ἀτι-
 μία θεῶν καὶ νόμου ἡδονὴ μὴ γινώκουσα· δάφνη τρέ-
 φεται μὲν ἐν τοῖς ἄλσισι, καὶ φύειν ἅπας ἔγνωκε τόπος,
 20 ὃ τε λίβανος ὄρος μὲν ἔσχεν ὁμώνυμον· φύειν δὲ παρ'
 ὄρος οὐκ ἔγνωκεν, καὶ φύειν ἔγνωκότα τοῖς ἄλσισι πα-
 ραπλησίως τὸν βίον ὀνίνησι· πρῶτον μὲν γὰρ δάφνη
 τῆς γῆς ἐπὶ μέγιστον αἶρεται, καὶ μιμεῖται τὴν ὥραν,
 τὸ βλάστημα τοὺς θεατὰς ἔλκει πρὸς ἔρωτα, ὡς ἐκείνη
 25 πάλαι τὸν Πύθειον, ὃ τε λίβανος οὐ πολὺ μὲν ἀνέχει
 τῆς γῆς, οὐδὲ ἐπὶ μέγα βλάστημα πρόεισιν, ὡσπερ δε-
 διῶς τοὺς πάλαι διώκοντας· ἀμφοτέρω μὲν καρπὸν οἶκ
 ἔσχεν ἐδώδιμον, οὐδὲ τρέφειν ἀνθρώπους γεγονότα θεῶν,
 ἀμφοτέρω δὲ τοῖς θεοῖς ἐπιφέρεται, τὰ τεμῆνη πληροῦσα
 30 τοῖς στέμμασι, τοῦ δὲ ὁ καρπὸς θεοῖς ἐναγίξεται, καὶ

1 Cod. ἀπεδίδρασκε. Eodem modo p. 370. l. 11. παρσικί-
 νου, ὅθεν. p. 371. l. 25. ὑβρίζουσι ἔτοιμος.

μένει τοῖς θεοῖς προσφιλῆ καὶ βιοῦντα καὶ κατὰ βίον
βλαστάνοντα, καὶ τὴν εὐσέβειαν ὥσπερ τινὰ καρπὸν φέ-
ρειν ἕκαστον ἔγνωκεν. "Ὅσω δὴ τὸ στέφειν νεὼς καὶ κα-
θαγιζεσθαι θύμασι παραπλήσια, τοσοῦτον δάφνη λιβά-
νω προῆλθεν ὁμοία· τί δεῖ μικρύνειν, ἃ θεοὶ τιμη- 5
κασι.

II. Σύγκρισις Περικλέους καὶ Θεμιστοκλέους.

Ἦνευκαν μὲν Ἀθηναὶ δημοαγωγὸς ἐπαινουμένους
πρὸς εἰρήνην καὶ μάχην, οὐ μὲν οἷος Περικλῆς καὶ πρό- 10
γονος τούτου Θεμιστοκλῆς· καὶ τὴν μὲν ἀρετὴν οἶοι γε-
γύνασιν ἐκ τῆς συγγραφῆς ἀπεδείχθησαν· δεῖ δὲ καμὲ βρα-
χέα περὶ αὐτῶν διελθεῖν· δεῖγμα γὰρ ἦν τῆς αὐτῆς ἀρετῆς
τὸ μέγαλα μὲν μέγਾਲως ¹ ἐνέγκασθαι, δοῦναι δὲ βραχέα
καὶ τοῖς μετ' αὐτοὺς ἐπειπεῖν· προῆλθον τοίνυν ἄμφω 15
τῶν Ἀθηνῶν, καὶ τὴν ἴσην αὐτοῖς εἰς φιλοτιμίαν ἢ τύχην
πόλιν παρέσχετο· καὶ γεγονότες ἄμφω γῆς τῆς αὐτῆς,
πατράσιν ἴσοις εἰς τὴν δόξαν ἐχρήσαντο· Ξανθίππῳ μὲν
γὰρ Περικλῆς, Νεοκλεῖ δὲ προῆλθε Θεμιστοκλῆς ²· μέχρι
μὲν τούτου τὰ παραπλήσια φέροντες, τὸ δὲ ἐνθὲνδε διήλ- 20
λαξαν. Περικλεῖ μὲν γὰρ Ἀναξαγόρας κατέστη τροφεύς,
καὶ λέγειν ἐκ τῆς Ἀσπασίας ἐμάνθανε τέχνην, ὥσπερ εἰ
μὴ διδασκάλου τύχην δυοῖν, οὐδὲ ἐξόν λέγειν Ἀθηναί-
οις εἰς μέσον· ὁ δὲ τροφεύς οὐκ εἰδότης διδάσκειν, ἀλλ'
ὁ Περικλεῖ φιλοσοφῶν ἀνὴρ καὶ ἡ ἐκείνου σοφωτέρα γυ- 25
νῆ, τοῦτο Θεμιστοκλεῖ γεγένηται γύσις· ὅσω τοίνυν τὸ
παρ' ἐτέρου δεῖσθαι λαβεῖν τοῦ μὴ δεῖσθαι λαβεῖν εἰς
εὐκλειαν ἔλαττον, τοσοῦτω Θεμιστοκλῆς Περικλέους σε-
μνότερος, καὶ προελθόντες εἰς ἄνδρας ἐκάτεροι τὸν προ-
ελθόντα μετεχειρίζοντο ³ πύλεμον· Περικλῆς μὲν πρὸς 30

1 Cod. μέγαν. 2 Cod. Νεοκλῆς δὲ πρ. Θεμιστοκλεῖ. cfr.
Plut. Them. c. 1. 3 μετεχειρίζετο πόλεμον in cod. manu re-

Λακεδαιμονίους, Θεμιστοκλῆς δὲ πρὸς Πέρσας· ὅσῳ δὴ
 Πέρσαι Λακεδαιμονίων εἰσὶ φοβερώτεροι, τοσοῦτῳ Θε-
 μιστοκλῆς Περικλέους ἐρῶμενέστερος, καὶ ὁ μὲν ἔξω
 τοῦ τείχους οὐκ εἶα χωρεῖν, ὁ δὲ τοῖς βαρβάροις πρὸ τῆς
 Ἀττικῆς ὑπήντα μαχόμενος· καὶ ὁ μὲν πρὶν ἤξειν τὸν
 πόλεμον ἔφραζε,⁴ καὶ τὸ μέλλον ἐξηγεῖτο τοῖς Ἀθηναίοις
 ὡς μάντις, ὁ δὲ ὡς παροῦσι πολεμίοις ἠπίσται, καὶ τὸ
 φανὲν ἀνεβάλλετο· καὶ ὁ μὲν ἐκκλησιάζων πολλάκις οὐκ
 ἐπειθεν, ὁ δὲ εἰσάπαξ εἰπὼν ἤγε τοὺς ἄνδρας ἔνθα προ-
 10 ἤρητο. καὶ ὁ μὲν οἴκοι λέγων οὐκ ἐπειθεν, ὁ δὲ Σαλα-
 μῖνα τοῖς Ἀθηναίοις ἐκκλησίας ποιῶν ὅποιποτε ἐδημη-
 γόρει προσήγετο· τὴν ἀπειθειαν οὐ χωρῶ μετρῶν, οὐδὲ
 συνεργοῦσαν ἔχων τὴν γῆν εἰς τὸ τίθεσθαι, δημηγόρος
 δὲ παντοδαπὸς Ἀθηναίων καταστάς ἐκκλησίας ἐποίησε το-
 15 σαύτας, ὅσας ἀπῆει κρατῶν. καὶ Περικλεῖ μὲν συνεργοὶ
 τοῦ πολέμου καθεστήκασιν, Θεμιστοκλεῖ δὲ μόνος εἰς ἐπὶ
 πάντων ἀγῶνων ἐξήρκει· καὶ τῷ μὲν μάντις συνεργοὶ
 κατεστήκασαν, ὁ δὲ καὶ τισιν ἐναντιούμενος ἔφραζε· καὶ
 Περικλῆς μὲν ἠγήσατο μάχης Ἀθήνας ἐλοῦσης Θεμιστο-
 20 κλέους πολέμῳ ἐκώσαντος· καὶ ὁ μὲν τελευτῶν παρ'
 ἦν εἰργάζετο νόσον ἐφθείρετο, ὁ δὲ παρ' ἦν ἐκράτει μά-
 χην ἐσώζετο, καὶ ὁ μὲν τελευτᾷ θάνατον ὑπομείνας ἐκού-
 σιον, ὁ δὲ δακρύων ἀνηρεῖτο οἷς ὅπλοις οὐκ ἐπιπτε,
 καὶ ὁ μὲν τελευτῆν εὐνοίας ἐκτίσατο μάρτυρα, ὁ δὲ θά-
 25 νατον ἔσχεν ἐκ τῶν οἰκείων κατηγορούμενον. Ὅσῳ δὴ
 κρεῖττον τεθνάναι καὶ ζῆν ἐμφανῶς τοῦ μετ' αἰτία, καὶ
 βιώσαι καὶ πίπτειν, τοσοῦτῳ ἀμείνων Περικλέους Θεμι-
 στοκλῆς. Ἦν ἕτερα περὶ ἐκάστου διεξιθεῖν, εἰ μὴ τὴν
 ἑκατέρου καὶ γνώμην καὶ τύχην τῶν Ἀθηναίων ἐσήμαιεν.

centiori insertum est: sqq. Περ. μὲν πρὸς Λακεδαιμ. sensu postu-
 lante adjecti, quamvis absint a codice. † Cod. ἔφραζε, h. l.
 et lin. 18.

12. Σύγκρισις Αἰνείου καὶ Ἑκτορος.

Οὐδὲ τὴν Τροίαν ἐπαίνων χωρὶς ἢ ¹ τῶν ἐνοικούντων κατέστησε γνώμη, κεκόμισται γὰρ ἐπαινουμένους πολλοὺς, οὐ μὴν Αἰνείαν παραβαλλόμενον Ἑκτορι. Ἦνεγκε γὰρ καθ' αὐτὸν ἐπαινούμενον, ἐπαινοῦ ² δὲ μᾶλλον γε- ⁵ νόμενον ἄξιον, ὅτε Ἑκτορι κρίνοιτο. Γῆ τοίνυν ἀμφοῖν καθίσταται μία, οὐ μὴν ἀρετὴ προελήλυθεν, ἴση γὰρ κατέστη αὐτοῖς ἢ πατρὶς ἀντ' ἄλλου τινὸς εὐψυχίας γνωρίσματος, ἧς οἰκιστὰι μὲν οἱ πρῶτοι τῶν θεῶν καθεστήκασι, πολῖται δὲ οἱ περὶ θεῶν διαιωόμενοι· καὶ ¹⁰ θεοὶ πάντες τῇ Τροίᾳ γεγόνασι, καὶ γενομένην τειχίζοντες καὶ τοῖς κρατοῦσι συζῆν προαιρούμενοι, καὶ τοὺς παρ' αὐτὴν εὐωχομένους στέργοντες· καὶ μόνη Τροία περιήγαγεν ³ υπηρέτην ἀνθρώπων τοῦ νέκταρος, καὶ θεῶν ἐλάνθανε τράπεζα τοὺς ἐκ Τροίας οὐκ ἔχουσα· καὶ γε- ¹⁵ γονότες ἐκ πόλεως ἴσης προγόνων οὐχ ὁμοίων προῆλθον· ἄμφω μὲν γὰρ προῆλθον Διός· οὐ μὴν Ἑκτωρ ἔτυχε τεκούσης θεᾶς, ἀλλ' οὐδὲ πατράσιν ὁμοίοις ἐχρήσαντο· Πριάμον μὲν γὰρ προελήλυθεν Ἑκτωρ, τεκεῖν μόνον σπεύδοντος πλείονας· Αἰνείας δὲ προῆλθεν Ἀγχίσου, ²⁰ πολλῶν ἀντάξιον ἕνα προσάγοντος, καὶ Πριάμος μὲν οὐκ ἔσχε κειμένης μεῖναι τῆς Τροίας, Ἀγχίσης δὲ καὶ πεπτωκυίας λείπεται γῆς καὶ περιῆει ζῶν εὐσεβέστερον, καὶ τὸν Ἀφροδίτης ὑμέναιον ἐπὶ τῆς οἰκείας σωτηρίας ἐδείκνυε. Καὶ γεγονότες τοιῶνδε τρέφονται μὲν παραπλή- ²⁵ σια, οὐ μὴν ἔτι πεπράχασιν, ἀλλ' ἐργάζεται μὲν Αἰνείας ἀμείνονα, τρέφεται δ' Ἑκτωρ Αἰνεῖα προσόμοια, καὶ τῷ τραφῆναι τῷ Αἰνεῖα πρὸς ἴσον φιλοτιμία γέγονεν Ἑκτορος· τοῖς μὲν οὖν πρώτοις εὐθύς διηλλάχασιν, ἃ δὲ πεπράχασιν, πλέον ἐπεισφέρει τὸ μέσον· ἔστρα- ³⁰

1 Cod. οἱ.

2 Cod. iterum ἐπαινούμενον. scripsi ἐπαινοῦ.

3 Cod. περιήγαγον.

τήγει μὲν γὰρ Ἐκτωρ θρασύτερον καὶ προκινδυνεύειν
 ἀσφαλῶς ἤρειτο τῆς Τροίας, ἀλλ' ἐκάλει μὲν εἰς ἀγῶ-
 νας, καὶ καθίσταται μόνος πρὸς μόνον, καλῶν δὲ ἅ-
 παντας Ἕλληνας οὐχ οἷος ἐκάλει μαχόμενος πέφηνεν,
 5 ἀλλὰ πάντα ἐποίει τοὺς Τρῶας, εἶτα Αἴαντος ἐκπέφυγε
 χεῖρας· ὁ δὲ ἐφόβει μὲν προελθεῖν, καὶ τὸ τάχος εἶχε
 φθάνων πρὸς ἀναίρεσιν· ἐδόκει πρὶν συμμίξει λαβεῖν,
 καὶ ταῖς ἐλπῖσιν ἤρει τοὺς φθύγοντας, εἶτα τραπέισθαι
 τῆς γῆς ἔνδον μὲν ἄγειν παρῆναι τοῦ τείχους, καὶ νυ-
 10 κτὸς οὐκ εἶα μαχομένους αὐλίζεσθαι, καὶ μόνος ἐξήρκει
 βουλόμενος ἐκσῶσαι τὴν Τροίαν ἐπ' ἀμφοτέρα πρὸς τὸ
 δεινὸν ὄφθεις, μαχόμενος μὲν ὡς ἐτέρου βουλευόντος,
 βουλευόμενος δὲ ὡς ἐτέρου τοῦ πράττοντος· ἐπεὶ δὲ
 Ἀχιλλεὺς εἰς ἀγῶνα προῆλθεν, ἔστηκε μὲν Ἐκτωρ θρα-
 15 σύτερον μᾶλλον ἢ ἀσφαλέστερον· καὶ περὶ τὴν οὐρανὴν
 ἀγωνισάμενος δύναμιν πίπτει μὲν, αἴτιος δὲ τῇ γῆ κα-
 τέστη τῶν ἴσων, καὶ δι' Ἐκτορα πεσοῦσης τῆς Τροίας
 Αἰνείας μὲν ἀποδιδράσκει τὴν ἄλωσιν, καὶ γίνεται γῆς
 οἰκιστῆς, ἧς ὄλων ἀνθρώπων ὑπήκουσε γένος. Ὅσῳ δὲ
 20 κρείττον προνοία μᾶλλον ἢ θρασύτητι μάχεσθαι καὶ πε-
 ριεῖναι πλέον ἢ πίπτειν, καὶ τηρῆσαι τὸ γένος ἢ διαφ-
 θεῖραι τὸ συγγενές, τοσοῦτῳ Αἰνείας Ἐκτορος προελή-
 λυθε κρείττων· ἦν ἅπαντα τὰ περὶ ἐκάτερον διεξελθεῖν,
 εἰ μὴ τὸ μέτρον ὡς ἐκάτερος ἔσχεν ἐπέδειξεν.

25 13. Σύγκρισις Διομήδους καὶ Αἴαντος.

Παραβαλεῖν ἦρω πρὸς ἦρω πειρώμενος Διομήδης
 παραθήσω τὸν Αἴαντα, πάντα δεύτερα τῆς ἀμφοῖν ἀρε-
 τῆς ἠγησάμενος· εἰ μὲν οὖν μὴ πρότερος Ὁμηρος, ὅπως
 ἐκάτερος ἔσχε διεξελήλυθε, τυχὸν ἂν τις ἠπόρει παρα-
 30 βαλεῖν, νῦν δὲ τοῖς ἐκείνου παραθεῖς χρήσομαι. Προῆλ-
 θον τοίνυν ἄμφω γῆς τῆς αὐτῆς, οὐ μὴν ἔτι καὶ πό-
 λως. Ἑλλάδος μὲν γὰρ Αἰτωλοὶ τε καὶ Σαλαμίηνες· οὐ

μὴν ἔτι ταῦτόν Αἰτωλία καὶ Σαλαμίς. Αἰτωλία μὲν γὰρ γῆ τε πολλή καὶ πλείστους ἀγαθοὺς ἐν τοῖς Ἑλλησι φέρουσα, χωρίαν δὲ βραχὶ Σαλαμίς καὶ νῆσος μικρά, Τελαμῶνα μόνον φιλοτιμίαν ἐν τοῖς ἄροισιν ἄγουσα· ὅσω δὴ μείζων Αἰτωλία νήσου μικρᾶς, τοσοῦτω Αἴαν-⁵τος Διομήδης σεμνότερος, καὶ γεγονότες ἄμφω πατρίδος οὐκ ἴσης, παραπλησίους προγόνους ἐχρήσαντο· Διὸς γὰρ ἄμφω Διομήδης καὶ Αἴας, καὶ λαχόντες προγόνων τοιῶνδε πατέρας ἔσχον οὐκ ἴσους· Διομήδους μὲν γὰρ πατὴρ ὁ Τυδεὺς, Θήβας ὅλας ἐπὶ τῆς πρεσβείας ἐκπλήξας, Αἴ-¹⁰αντι δὲ πατὴρ Τελαμῶν, εἰς Τροίας ἄλωσιν Ἡρακλέους δεόμενος. Ὅσω δὴ τὸ πάντα κρατεῖν καθ' αὐτὸν τοῦ δεῖσθαι πρὸς νίκην ἑτέρου σεμνότερον, τοσοῦτω Αἴαντος Διομήδης ἐπρέσβευε, καὶ κεχρημένοι πατράσι τοιούτοις παραπλησίως ἐτράφησαν· οὐ μὴν ἴσοι καὶ παρὶ τὴν¹⁵ μάχην παρεφάνησαν· προελθόντες γὰρ εἰς ἄνδρας ἄμφότεροι ῥώμης ἔσχον ἐξέτασιν, καὶ πρῶτον μὲν Διομήδης κοινῆς περὶ τάξεως ὤφθη προοίμιον, καὶ τῆς ἀριστείας ἐπὶ τῆς κεφαλῆς ἔφερε σύμβολον, πῦρ ὑποκαίων τῷ κράνει καὶ φλόγα ἀνιείς τῷ προκαλύμματι παράλο-²⁰λογον σκευῆς ἐπιδείκνυτο τρόπον· ἔπειτα Τρώων χιμάρῳ² δίκην ἀνήρει τὰς φάλαγγας, καὶ τῆς Ἀθηνᾶς ἰκέτην παρεσκύαζεν Ἐκτορα. Πρὸς γὰρ τὴν μάχην ἀπειρηκῶς ἰδεῖτο θεοῖς ἀντιπαρατάττεσθαι, καὶ πέπλον Ἀθηνᾶς παρετίθετο, τῆς σωτηρίας τῶν Τρώων ἀντίρροπον·²⁵ ἐς τοσοῦτον δέος ὁ Διομήδης κατέστησεν Ἐκτορα, ὡς γυναιξὶ θαρσύνειν ἀντὶ τῶν ἀνδρῶν εἰς τὸ σώζεσθαι. καὶ πρὸς μὲν τὴν Διομήδους παράταξιν ἰκέτης Ἐκτωρ οὐκ ἀνταγωνιστής· πρὸς δὲ τὸν Αἴαντα ὡς ἴσος πρὸς ἴσον ἐφέρετο, καὶ μόνος πρὸς μόνον ἀνηρείτο τὴν μάχην·³⁰ οὕτως ὁ Ἐκτωρ πρὸς Αἴαντα μὲν ἠγωνίζετο, τὸν Διο-

² Cod. χιμάρου.

μήδην δὲ οὐ βλέπειν ἐθάρρῃσε, καὶ χαλεπαινόντος Ἀχιλλέως μόνος Διομήδης ἐξήρκεδ' πρὸς τὴν ἀπάντων ἀμιλλώμενος τύχην· Διομήδους δὲ βραχὺ τι τῆς μάχης υπεῖξαντος Αἴας τοῖς λοιπαῖς συναπεδίδρασκεν Ἕλλησιν· καὶ τὰ
 5 μὲν ἄλλα τί δεῖ διελθεῖν; ἀλλ' ὅσον ἀμφοτέρων τὸ μέσον, ὁ τοῦ Πατρόκλου δέδειχε τάφος· ὡς γὰρ ὑπῆρχεν ὁ ὀπλιτικός, ² ἔδει δὲ ἑκατέρους ἐν τοῖς ὀπλοῖς ἀνταγωνίζεσθαι, φόβον ἐποίησε τοῖς Ἕλλησιν Αἴας νικώμενος, καὶ ὁ μὲν Τροίαν ἀναιρεῖ καὶ μετὰ Τροίαν ἀφίκται πρὸς
 10 τὴν οἰκίαν ἀκέραιος, ὁ δὲ πρὸς Τροίαν μὲν διεφθείρετο· ἔπιπτε δὲ οὐ νόμῳ τῆς πράξεως, οὐδ' ἑτέρου πεσεῖν ἀναγκάζοντος, ἀλλ' οἰκοθεν τὸν θάνατον ἔχων πρόφασιν τῆς τελευτῆς τὴν Ὀδυσσεύς κρῖσιν εἰς νίκην. Ἦν ἔτι πλείω τούτων διεξελθεῖν, εἰ μὴ τὸ μέσον ἢ παρ'
 15 Ὀμήρῳ ποιήσας ἔδειξεν.

14. Σύγκρισις Περικλέους καὶ Δημοσθένους.

Οὐκ ἀρετὴν κακία παραθεῖναι ζητῶν τὸ μέσον Περικλέους καὶ Δημοσθένους θῶ, ἀλλ' ἀρετὴν ἐθέλων παραθεῖναι πρὸς ἀρετὴν· αὐφω μὲν παρ' Ἀθηνῶν ὤρμητο, καὶ τὴν ἴσην ἑκάτερος ἐπεγράφετο πόλιν, καλῶς, οἶμαι, προνοουμένης τῆς τύχης, ὡς ἂν μηδεὶς Περικλεῖ

² Cod. πολιτικός. scripsi ὀπλιτικός. Saepe enim confunduntur πολίτης et ὀπλίτης, cfr. Krüger ad Dionys. Hal. p. 255. Koen, ad Gregor. Cor. p. 141. ubi Schaefer ὀπλικῶν et πολιτικῶν confusa affert ex Xenoph. de Rep. Laced. XI. 4. Eadem medela adhibenda videtur Athenaeo V. p. 194. e. τούτων κατόπιν ἦσαν ἱππεῖς Νισαῖοι μὲν χίλιοι, πολιτικοὶ δὲ τρισχίλιοι. non intelligo, quid sint πολιτικοὶ h. l., quare malim scribere
 π τ
 ὀπλιτικοὶ, vel ὀπλίται, cum in scriptura ο λ: utrumque latere possit.

καταλείπεται λόγος, ὡς Δημοσθένης ἐξ ἑτέρας ὧν γῆς ἀπελείπετο· καὶ γεγονότες ἄμφω τῶν Ἀθηνῶν οὐκ ἴσους ἐχρῶντο προγόνοις· Περικλεῖ μὲν γὰρ Ἀλκμαιωνίδαί καὶ πατρικὸν τὸ γένος ἐν τύχαις Ἀθήναις, Δημοσθένει δὲ Κύλωνα μὲν ἔστιν ἐπιγράφεσθαι πρόγονον ἄνδρα, καὶ 5 αὐτὸν στρατηγοῦντα τῶν Ἀθηνῶν· οὐ μὴν ἐνθὺνδε ὁ πᾶς ὀρμήσεται λόγος, ἀλλ' ἐκεῖνο πρὸς πίστιν ἡρώων ἔσχε Δημοσθένη καλῶν, οἷς γὰρ ἂν αὐτὸν σφόδρα κακίζοντες χρῆσονται, θαυμάζων ἂν ἔγωγε συγχωροίην, ὡς μαχαιροποιῷ παῖς ἐγεγένητο, καὶ φαύλου τὴν τέχνην 10 ὑπῆρχε πατρός· ὅσω δὴ μηδὲν ἔχειν ἐκ πατέρων παράδειγμα τοὺς προγόνους εἰς ἀρετὴν λόγων κατέστηκε κάλλιον, τοσοῦτω Περικλέους Δημοσθένης ἀμείνων, οὐδὲν μὲν ἔχων εἰς ὃ βλέπειε, τῶν δὲ πάντας φερόντων ὧν ζηλωτότερος· καὶ γεγονότες προγόνων οὐκ ἴσων τρέφονται μὲν οὐ πρὸς ὅμοια· εὐνοοῦσι δὲ πρὸς τὴν πόλιν ἐπίσης. Δημοσθένει μὲν γὰρ εὐθύς ἐκ παιδὸς πατὴρ ἀφανίζεται, καὶ γίνεται τύχης ἐπαινουμένης ἐπίδειξις ὀρφανία παιδός· ὁ δὲ Ξανθίππῳ συνῶν πατρὶ τῷ πάντα ζηλουμένῳ παρὰ τὴν Ἀττικὴν οὐδὲν ὅμοιος κατέστη τὴν τέχνην· 20 ὅσω δὴ τὸ προςβιβᾶσθαι παρὰ τοῦ φύσαντος τοῦ μηδενὶ χρῆσθαι διδασκάλῳ πρὸς ἀρετὴν ἔλαττον φαίνεται, τοσοῦτω Δημοσθένους Περικλῆς ἀπολείπεται. Προϊόντων δὲ ἀμφοτέρων εἰς ἄνδρας τῷ μὲν ἐπιβουλεύοντες ἦσαν ἐπίτροποι, καὶ παντὸς εἰργοντες τοῦ πρὸς εὐκλείαν 25 ἄγοντος, τῷ δὲ πολλοὶ τε κάγαθοι συγγενεῖς, οὐχ οὕτως ἀνείργοντες, ἀλλ' εἰ μὴ μᾶλλον ἔχει ἢ τῶν τεκόντων κατατιώμεγοι· καὶ καταστάντες ἄμφω δημαγωγοὶ τὸν καιρὸν ἔσχον τὴν ἑκατέρου δηλώσαντα γνώμην, ὁ μὲν γὰρ αὐτῶν ἐν καιρῷ τοιῷδε καθεισθήκει δημαγωγός, ἐν 30 ᾧ τὸν δῆμον ἔργον ἦν ἐπισχεῖν, ὁ δὲ περὶ τοσοῦτον εἰσηγεῖτο καιρὸν, ἐν ᾧ χαλεπώτερον ἦν Ἀθηναίους ἐξάγειν εἰς μάχην, ἢ Μακεδόνας τῆς Ἑλλάδος ἀπειργεῖν· ὅσω

τοίνυν τὰ πρὸς ἄμφω πανεῖν, πολίτας καὶ δυσμενεῖς,
 ταῦ¹ πρὸς μόνους πολεμίους ἀνταγωνίζεσθαι καθίσταται
 μείζον, τοσοῦτω μᾶλλον Δημοσθένης Περικλέους ἐπαινε-
 θήσεται· τὸ δὲ δὴ μείζον τῆς ἐκατέρων διαφορᾶς, ὅτε
 5 Περικλεῖ μὲν πρὸς Ἕλληνας ἦν ὁ ἀγὼν, ὅπλοις καὶ νο-
 μίμοις χρωμένους στρατεύμασι, Δημοσθένει δὲ καὶ πρὸς
 Μακεδόνας, ἄνδρας ὀξεῖς ὁμοῦ τοῖς ὅπλοις καὶ κηρυκίᾳ
 χρωμένους, καὶ προχειρότερον ὄρημένους παρασπονδεῖν
 ἢ καθισταμένους εἰς πόλεμον, καὶ μηδεμίαν ὥραν ἐξαι-
 10 ρεταν ποιουμένους τῆς μάχης, ὧν ἀπορώτερον ἦν τὴν
 ἀπίατην ἢ τὴν ῥώμην εἰλεῖν· ἄσφ δὴ βαρβάρων ἢ Ἑλλήνων
 κρατεῖν σφαλερώτερον, τοσοῦτω Περικλέους Δημοσθένης
 εἰς μεγαλοψυχίαν ἀμείνων· ἀλλὰ μὴν ἄγε τοὺς ἀνθεστη-
 κότας τῶν δημαγωγῶν ἐκάτερος ἔγραψεν· Περικλέους μὲν
 15 γὰρ ἐγράφετο Κλέων καὶ μικροῦ γραφόμενος εἶλεν· Αἰ-
 σχίνης δὲ Δημοσθένην ἐδίωκε, καὶ διώκων ἠλίσκετο καὶ
 Ῥόδον Ἀθηνῶν ἀντηλλάττετο, καὶ μετὰ τὴν Περικλέους
 γραφὴν ὁ Κλέων Ἀθήνησιν ἦν, μετὰ δὲ τὴν Δημοσθέ-
 νους δίωξιν οὐκ ἦν Αἰσχίνης παρὰ τὰς Ἀθήνας δημα-
 20 γωγῶν. Ὅσῳ δὴ τοῦ περιεῖναι τῶν δημαγωγούντων ἐν-
 τὸς τοῖς ἀνθεστηκόσιν ὑπέικειν εὐδαιμονέστερον, τοσοῦτω
 Περικλέους Δημοσθένης ἦν ζηλωτότερος. Ἄξιον τοίνυν
 καὶ περὶ τῆς ἐκατέρων ἀρετῆς διεξελθεῖν· Περικλέα μὲν
 γὰρ εἶλεν ἡ νόσος, καὶ κατὰ τοὺς πολλοὺς νενοσηκῶς
 25 διεφθείρετο, Δημοσθένης δὲ καὶ τὴν τῶν Μακεδόνων
 ὑπερεβάλλετο τύχην· οἱ μὲν γὰρ αὐτὸν ἐξητοῦντο, ὁ δὲ
 ἐξὸν αὐτῷ παρὰ Μακεδόσιν εὐδοκιμεῖν, θάνατον ἤρειτο
 παρὰ βαρβάρους Ἑλληνικὸν τελευτῆ πιστούμεγον. Ὅπό-
 σον τιμᾶται τὰς Ἀθήνησι πράξεις, οὕτω καὶ θάνατος
 30 ἐκατέρου σημαίνει τὸ μέσον. Ταῦτα οὐ Περικλέα κα-
 λῶς ἐθέλων εἰπεῖν ἐς μέσον ἐκόμισα, ἀλλὰ Δημοσθένην

¹ Cod. τό.

θαυμάζειν, ὅσον δημαγωγῶ παντὸς ὑπερέσχε. Τίς γὰρ ἂν πρὸς ἕτερον δόξειεν ὁ τὸ μείζον ἔχειν Παιρικλέους ἀποδειχθεῖς;

Cap. XI.

Ὅρος ἡθοποιίας.

Ἡθοποιία ἐστὶ μίμησις ἥθους ὑποκειμένου προσώπου· διαφοραὶ δὲ ἡθοποιῶν καθεστήκασιν τρεῖς· τὸ μὲν γὰρ εἰδωλοποιία, τὸ δὲ προσωποποιία, τὸ δὲ αὐτὸ ἡθοποιία· καὶ ἡθοποιία μὲν ἢ γνώριμον ἔχουσα πρόσωπον, πλαττομένη δὲ τὸ ἦθος μόνον· ὅθεν ἡθοποιία προσαγορεύεται; οἷον τινὰς ἂν εἶπη λόγους Ἡρακλῆς Εὐρυσθέως προστάττοντος· ὁ μὲν Ἡρακλῆς ἔγνωσται, τὸ δὲ τοῦ λέγοντος ἦθος πλαττόμεθα· εἰδωλοποιία δὲ ἢ πρόσωπον μὲν ἔχουσα γνώριμον, τεθνεὸς δὲ καὶ τοῦ λέγειν παυσάμενον, ὡς ἐν δήμοις Εὐπολις ἔπλασε, καὶ Ἀριστείδης ἐν τῷ ὑπὲρ τῶν τεσσαύρων· ὅθεν καὶ εἰδωλοποιία 15 προσαγορεύεται· προσωποποιία δὲ, ὅταν ἅπαντα πλαττηται καὶ ἦθος καὶ πρόσωπον, ὥσπερ ἐποίησε Μένανδρος ἔλεγχον· ὁ γὰρ ἔλεγχος πρᾶγμα μὲν, οὐ μὴν ἔτι καὶ πρόσωπον. ὅθεν καὶ προσωποποιία προσαγορεύεται· πλαττεται γὰρ μετὰ ἥθους τὸ πρόσωπον· ἢ μὲν οὖν 20 διαίρεσις αὕτη· τῶν δὲ ἡθοποιῶν αἱ μὲν εἰσι παθητικαὶ, αἱ δὲ ἡθικαὶ, αἱ δὲ μικταί· καὶ παθητικαὶ μὲν αἱ πάντα τὰ πάθη σημαίνουσαι, οἷον τινὰς ἂν εἶπη λόγους Ἐκάβη κειμένης τῆς Τροίας· ἡθικαὶ δὲ αἱ μόνον ἦθος εἰσφέρουσαι· οἷον τινὰς ἂν εἶπη λόγους ἠπειρώτης ἀνῆρ, 25 πρῶτον θεασάμενος θάλασσαν, μικταὶ δὲ αἱ τὸ συναμφοτέρον ἔχουσαι ἦθος καὶ πάθος· οἷον τινὰς ἂν εἶπη λόγους Ἀχιλλεύς ἐπὶ Πατρόκλῳ κειμένῳ βουλευόμενος

1 Definitio haec paucis verbis Immutatis sumta est ex Aphthonio.

πόλεμον· ἦθος μὲν γὰρ ἡ βουλή, πάθος δὲ φίλος πα-
σῶν. Ἐργάσῃ δὲ τὰς ἠθοποιῖας χαρακτηῖρι² σαφεῖ, σιν-
τόμῳ, ἀνθηρῷ, ἀπολύτῳ, ἀπηλλαγμένῳ πάσης πλοκῆς;
τε καὶ σχήματος, καὶ διαιρήσεις ἀντὶ κεφαλαίων τοῖς
5 τρισὶ χρόνοις, ἐνεστῶτι, παρωχηκότι, καὶ μέλλοντι.

1. Ἡθοποιῖα παθητικῆ, τίνας ἂν εἶπῃ λόγους Νειόβη
κειμένων τῶν παιδῶν. Οἷαν ἂνθ' οἷας ἀλλάττομαι
τύχην, κ. τ. λ. 3

2. Ἐτίρα παθητικῆ, τίνας ἂν εἶποι λόγους Μενοικεύς;
10 ὑπὲρ τῆς πατρίδος ἑαυτὸν ἀναιρῶν.

Καὶ τίς γένωμαι; πρὸς τίνα τράπωμαι γνώμην; ὅτι
πατὴρ τελευτᾶν οὐκ ἔα, καλεῖ πρὸς τελευτὴν ἡ πατρίς
μετὰ τοῦ μάντεως, ἐν μέσῳ βίου καὶ τελευτῆς περιέστι-
κα καὶ διήρημαι πρὸς φύσιν καὶ τέχνην· πατρί μὲν ἀν-
15 τερεῖν οὐ βούλομαι, παριέναι δὲ τὴν πατρίδα μὴ βουλη-
θεις ἀμφισβητήσιμον ποιῆ μοι τὴν κρίσιν καὶ πατὴρ καὶ
πατρίς· τί γὰρ εἶπέ μοι τῶν λαμπρῶν οὐ προσγέγονεν;
ἐγενόμην Θηβῶν, ὅθεν καὶ θεοὶ προῆλθον νεήλυδες,
καθέστην Ἡρακλῆους πολίτης ἐγὼ, καὶ τὴν αὐτὴν ἐπι-
20 στρέφομαι Διονύσῳ πατρίδα, καὶ πόλις μοι δίδωσι γέ-
νεσιν, ἡ καὶ Κόδμον ἐκόμισεν, Ἄρης ἐν Θήβαις Ἄρμο-
νίαν ἐνύμφευσε, καὶ δράκων φύλαξ τῆς Ἄρμονίας ἐγένε-
νετο γάμων· καὶ περιῶν μὲν Ἄρμονίαν ἐφύλαξε, τελευ-
τῶν δὲ γένος Θηβαίους ἀῆκε παράλογον. ἄνδρες γοῦν
25 ὀδόντων ἀνεδίδοντο δράκοντος, οὐπω μὲν ὅλοι, πρὸς δὲ
πόλεμον ἔτοιμοι, καὶ μάχην βίου πρεσβυτέραν παρεῖχον,

2 Cod. χαρακτηρ εἰς σαφῆς. 3 Est eadem, quae est
apud Aphthonium, unde nolui transscribere. Duobus modis
diversis idem thema tractatum legitur apud Liban. p. 1015.
ed. Reiske.

τούτων ἐγὼ λοιπὸν περιλείπομαι, καὶ γεγωνὸς περὶ ταύτην ἐπείγομαι· βιβαιῶσαι ζῆτῶ θανάτῳ τὴν γένεσιν. οὕτω φανεῖται τι σεμνὸν, κείσομαι μὲν ἐγὼ, Θῆβαι δὲ δι' ἐμὲ περιέσονται, καὶ τὸν ἐμὸν θάνατον Ἀργεῖοι δακρύουσιν· οὕτω καὶ πόλις ἐν πολίτου φόνῳ σωθήσεται,⁵ καὶ πολεμῶν ἀντ' ἐμαυτοῦ τῷ τεκόντι καταλείψω τὰς Θῆβας.

3. Τίνας ἂν εἴποι λόγους Κασάνδρα,⁴ δρῶσα τὸν δεύρειον ἵππον εἰς τὴν Τροίαν ἀγόμενον.

Καινὸς εὔρηται τῆς πολιορκίας ὁ τρόπος, ἀναθή-¹⁰μασι μάχονται καὶ πολεμοῦσι τῇ τέχνῃ, ἢ ξένης παρατάξεως εἴσω τευχῶν ἀγομένης, ἢ χαίρομεν ἀλισκόμενοι, πολεμεῖται τις ἠττώμενος,⁵ χαίρει τις ὄνειροπολῶν τῷ ἐναντίῳ δουλείαν, ὃ δῶρον τοῖς εἰσδεξαμένοις ἀπώλειαν μηχανώμενον, μικρὸν Ἕλληνες πολεμῶν ἡγοῦνται τοῖς¹⁵ ὅπλοις, βουλευμάσι χειροῦνται, εἶτα δέχονται χαίροντες μαντεύμασιν ἀντιπράττοντες· ὁ τρόπος ὁ Δελφικὸς παρὰ Τρωσὶν ἀπιστούμενος, Ἀπόλλων οἱ σωζόμενοι τὸ⁶ σὸν καθυβρίζουσι λόγιον, καὶ τῶν τῆς συμφορᾶς ἀναθημάτων ἀντέχονται, καὶ τὴν ὑπόθεσιν τῶν ἀτυχημά-²⁰των ἀσπάζονται· τίνι τῶν κρειττόνων ἀναθησόμενοι; τέχνῃ μάλιστα πράττεται, Ἀπόλλων τοῦτο μεμίσηκεν, Ἀθηνᾶ δώσομεν, πόλεμον ὀρῶ κρυπτόμενον· ἐνδοθέν ἴσθι τέχνημα μυρίας ἔχον τὰς φάλαγγας· εἴσω τούτου κρύπτεται τῶν ἀριστέων κατάλογος· οἶμαι τάχα λόγων²⁵ ἐμῶν καὶ Διομήδης αἰσθάνεται, ἢ πολὺμητις φθέγγασθαι διὰ τὴν τέχνην αἰσθάνεται· εἴσω θάττον βουλευόνται λόγοις Νέστορος πειθόμενοι· οἶμι τῶν ἀτυχημάτων, πρότερον ἐκκλησιάζουσι, καὶ κατασκάψειν ἐλπίζοντες οὐχ

⁴ Cod. Κασάνδρα. ⁵ Cod. ἡ πτώμενός, legendum videtur ἠττώμενος, sed acumen sententiae non satis liquet. ⁶ Cod. τόν.

ὄρωσι τοὺς ἡδικημένους, οὐκοῦν ἤδη καὶ θύσομεν πο-
λεμίοις τὰ νικητήρια, στεφανούμενοι πίπτομεν εὐχὰς
Ἑλλήνων πληρώσαντες.

4. Τίνας ἂν εἴποι λόγους ὁ Ζεὺς Ἄρεα δεσμώτην ἐξ
8 Ἡφαίστου θεώμενος.

Ἄεσμά καὶ θεοὶ καὶ τὸ κράτιστον ἐξ ἀνάνδρου κατέ-
χεται, καὶ μηχανῆ βιαιοτέρα τῆς παθεῖν οὐκ ἐπισταμέ-
νης γέγονε φύσεως· καὶ γέλως Ἄρεος ἐξ Ἡφαίστου πα-
ρὰ θεοῖς, ὁ γεγονὼς ἐκ Διὸς τῷ τῆς ὥρας ἀλίσκεται,
10 καὶ τικτόμενοι μὲν οἱ Διὸς ὑπερέχουσιν, εἰς δὲ τέχνην
ἀλίσκονται· τί πολέμων Ἄρες ἐπιστατεῖς, εἰ κρατεῖν
ἄγνοεῖς; ποῦ δὲ μάχαι καὶ ὄπλα πρὸς μίαν ταύτην μη-
χανὴν καθιστήκασιν, ὅθεν ἔτοιμος τοῦ βραδέος ἀλίσκε-
ται.⁷ Ἡφαίστῳ πόδες οὐκ εἰσὶ καὶ περισσιν, Ἄρης
15 ἐξαορᾶ καὶ παθῶν οὐκ αἰσθάνεται· δεσμώτης ὁ παῖς, καὶ
δεσμώτης κατ' οὐρανὸν, ὧ θεοὶ, καὶ θεῶν σύλλογος ἐπὶ
γέλῳτι σίνεισι, καὶ τὰ τῶν ἡδονῶν ἀπόρρητα φαίνεται,
καὶ δι' ἀμφοτέρων κακοπραγῶ, καὶ τεκῶν Ἄρεα καὶ τὴν
Ἀφροδίτην παρενεγκῶν· ὧ λανθάνοντες κόρης ὑμέναιοι
20 πρὸς ἀδοξίαν τῷ τεκόντι γεγόμενοι, τί κατέστην πατήρ,
εἰ τεκῶν ἀδαξῶ; τί δὲ θεοὺς ὑπερέβαλλον, εἰ τῆς ὥρας
ἦττον⁸ νομίζομαι; πῶς ἔτι κρατῶ κρατούμενον τεκῶν; τί
γὰρ ἐπ' ἐμοὶ τῶν δεινῶν οὐ προσγέγονε; Κρόνου προῆλ-
θον, ὅς εἶναι πατήρ οὐκ ἠνείχετο, τίκτων ἀνήλσκων, ἃ
25 παρῆγε τεκῶν, καὶ πατήρ ὁ αὐτὸς τῶν παραγενομένων
ὑπῆρχε καὶ στέρησις· εἶτα τοιούτου φανεῖς τοῖς ἐκ τῆς
Ῥέας ἰσωζόμεν σοφίσμασι, καὶ λίθος ἀντ' ἐμοῦ δεδα-
πάνηται, καὶ σωθεῖς τῇ μητρὶ κρατῶ μὲν θεῶν, ἐπανι-
στα-

7 Hom. Od. 8, 329. οὐκ ἀρετῆ κακὰ ἔργα· κηῖναι τοι βρα-
δὺς ὤκν. Theogn. 457. ed. Welck. καὶ βραδὺς εὐβουλος εἶλεν
ταχὺν ἄνδρα διώκων. Cfr. Arsen. Violet. p. 320. 8 malim
ἦτιων. — l. 26. Cod. φανείς τῆς.

σταμένους Τιτάνας ἐξεῖλον, καὶ νῦν παῖδα τεκῶν οἷς παρὰ γὰρ κακίζομαι, καὶ κατ' ἄμφω κακοπραγῶ, καὶ παῖς καὶ πατήρ καθιστάμενος· ἀλλὰ τί ταῦτα διατρίβω παῖδας ἐν αἰσχύνῃ καταλιπών; ἴθι μοι^{9a} Πόσειδον καὶ πεῖθε τὸν Ἡφαιστον δεσμῶν ἀφεῖναι τὸν Ἄρεα, καὶ κατεγγύα⁵ τὰ μέλλοντα, ὡς τοῦ λοιποῦ σωφρονήσωσιν.

5. Τίνας ἂν εἴποι λόγους Ἄδραστος τοὺς στρατηγοῦντας ἐν Θήβαις ἀποβαλόν.

Οὐκ ἦν ἄρα μόνον τῶν ἐν ταῖς Θήβαις ἀτυχημάτων μεταλαβεῖν, οὐδὲ στρατηγὸν ἀτυχεῖν οἷς ἐνι καταμαχό- 10 μενος, ἀλλ' ὅσοι Θήβας ἐλεῖν ἐπεχείρησαν παρ' ἐκείνας πεπτώκασιν· ἀριθμὸς στρατηγῶν δηλοῦται τοῖς ἀτυχήμασι, καὶ τὸ μέτρον αὐτῶν ἐλέγχει τὴν τύχην. Καίτοι τί Θήβαις ἀτυχῆς οὐ προσγέγονεν; ὑμέναιοι παρὰ τὰς Θήβας παράνομοι, καὶ παῖδα τῇ μητρὶ παρῆγε Λαίιος σύν- 15 οίκον, καὶ τῆς Ἰοκάστης προῆλθεν Οἰδίπους, τὴν αὐτὴν ἔχων καὶ μητέρα καὶ σύνοικον· ἔπειτα Σφιγξ καὶ ταύτης ἀνίγματα, καὶ λύων Οἰδίπους σοφίσματα, παῖδας ἀδελφούς τοὺς αὐτοὺς ἐνεγκὼν ταύτης τῆς παρανόμου γονῆς ἔνεκα, κηδεστὴν ἐποιούμην ἐγὼ, καὶ στρα- 20 τείαν παρὰ τὰς Θήβας συναγαγών, οὓς ἤγαγον στρατηγούς ἀπολώλεκα· καὶ τί ταῦτα δακρύνω; κείνται μὲν γὰρ ἄταφοι στρατηγοὶ, Θηβαῖοι δὲ παρὰ τὰ νομιζόμενα^{9b} ὑβρίζουσι, καὶ τάφος παρὰ Θηβαίων ἀνήρηται· ἢ κοινὴ τῶν κειμένων αἰδῶς τῶν παρανομημάτων ἔσται τις δίκη, 25 καὶ τῶν κειμένων οἱ παῖδες· οὕτω γὰρ Θήβας κείσθαι ποιήσουσιν, ὡς περὶ ταύτας οἱ πατέρες πεπτώκασιν.

6. Τίνας ἂν εἴποι λόγους Ἀγαμέμνων ἐκ Κλυταιμνήστρας οἴκοι πεσών.

Ὡς ἐπὶ δυστυχίᾳ τῶν Ἀτρειδῶν κατέστη πατήρ ὁ 30 Τύνδαρος, ἐκατέραις γοναῖς ταῖς Ἀτρείως ἐπὶ συμφοραῖς·

^{9a} Cod. μῖ.
Rhetor. I. I.

^{9b} Cod. παρὰ τῶν νομιζόμενων.

καὶ πλεῖ μὲν δι' Ἑλένην Μενέλαος, ἐγὼ δὲ διὰ Κλυται-
 μνήστραν ἀνήρημαι· Μενέλαος μὲν Ἑλένην τῆς Ἑλλά-
 δος ἄλλοτροιοῖ, Κλυταιμνήστρα δὲ τῶν βίων ἐμὲ, καὶ
 κακοπραγοῦμεν δι' ἀμφοτέρας ἑκάτεροι, διὰ δὲ Κλυται-
 5 μνήστραν μᾶλλον ἐγὼ, καὶ πρὸς ἀμίλλαν ἀτυχημάτων
 καθίστανται, τίς μᾶλλον ἀδικήσει τὸν σύνοικον· καὶ πα-
 ρεῖδε μὲν Ἑλένη Μενέλαον, ἐμὲ δὲ ἡ λοιπὴ πρὸς τὸν
 Αἴγιστον· οὐκ ἦν παρὰ ¹⁰ Τροίαν οὐδὲ παρὰ τὰς Μυ-
 κήνας ἐπιλείπειν, οὐδὲ κινδυνεύων τελευτῶν μετὰ πόλι-
 10 μων, οἷα μάχης κακοπραγῶ ἀρχὴν, καὶ πέρας ὤφθη
 τῆς ἀρχῆς σφαλερώτερον, οἶκος καὶ φόνος, ἰστία καὶ τε-
 λευτῆ· κεῖται Τροία καὶ μετ' ἐκείνην ἐγὼ, καὶ πολεμίοις
 διαφθείρομαι πίπτουσι, καὶ Τροίας οὐδὲν αἱ Μυκῆναι ¹¹
 διοίσουσι, μᾶλλον δὲ Τροίας ἢ Ἑλλάς δυσμενέστερον,
 15 ἀνεῖλεν οἶκος ὃν ὁ πόλεμος ἔσωσεν· ὡς ἔδει Τροίαν
 ἰστηκέναι μέχρι παντός· οὕτω γὰρ ἂν ἐβίων μετ' ἐκεί-
 νης ἐγὼ, νῦν δὲ πρὸς τοῦναντίον πάντα χωρεῖ, καὶ βε-
 βιώκαμεν ἔνθα πίπτειν ἐχρῆν· ἀνήρημαι δὲ ἢ βιώναι
 παρῆν· οἶκος καὶ Τροία τὰς παρ' ἀλλήλων ἠλλάξαντο
 20 τύχας, καὶ γέγονε μὲν οἶκος Τροίας πολεμιώτερος· Τροία
 δὲ τῆς ἰστίας εὐδαιμονέστερον, ἀλλ', ὧ φίλη γῆ, τὸν
 Ὀρέστην ἀντ' Ἀγαμέμνονος ὄπλιζε, καὶ ποιεῖ Κλυται-
 μνήστρα τὰς Μυκῆνας εἰς Τροίαν.

7. Τίνας ἂν εἴποι λόγους Μιλτιάδης ἐν Μαραθῶνι
 25 πρῶτον θεασάμενος Πᾶνα τὸν θεόν.

Ὡς ἐπὶ νίκης Ἑλληνικῆς θεὸς κατεφάνη νεωτέρων
 ἔξω τί πλέον· ὡς τὸν ἀριθμὸν οἱ θεοὶ πάντων ἀνθρώ-
 πων ἰσόμεθα κρείττονες, ὥστε πῶς ὁ θεὸς ἐπιφέρει τῷ
 σώματι· κέρασ ἀνέχει τῆς κεφαλῆς, οὐρανοῦ κύκλον ση-
 30 μαίνων τῷ σχήματι καὶ συμμαχοῦντας ἀποφαίνει θεοὺς,
 οἷς τὰ θεῶν ἐπιδείκνυται, καὶ τὸ στέρνον ὑποδασύνεται,

10 Cod. ἕφα.

11 Cod. μῆκίνας.

δηλοῦν μὲν ἂ γῆ φέρειν ἐπίσταται, νίκην δὲ ὄμως προ-
 φητεῦον ἐν γῆ· καὶ πεζομαχῶ κατ' ὄρθον εἰς τὸν Πᾶνα
 σκοπῶν· ὑπόκειται γῆ πρὸς μὲν στέρον Πανί, πρὸς δὲ
 νίκην Πανί, πρὸς δὲ νίκην ἐμοὶ καὶ βοσκήματα φέρει
 τοῖς σκέλεσιν. ὅσον ἐγκρατῆς ἔσομαι δεικνυσι· πάντα 5
 τὰ Περσῶν εἰς ἐμὲ μεταστήσεται, πάντα τοῦ Πανὸς ἐπὶ
 σώματος ἄγοντος· καίτοι τίς νέος ἐν θεοῖς καταστάς
 οὐ νέοις ἡμῖν δωρεὰς εἰσηνέγκατο; καρπὸς Ἀθηναίοις
 ἀνήκε Διόνυσος, ὅθεν θεὸς ἐνομιζέτο· νικᾶν ἐν ὅπλοις
 Ἡρακλῆς ἐδωρήσατο θεὸς ἐξ Ἀθηνῶν κηρυττόμενος, καὶ 10
 νῦν Περσικὸν ἐργάζομαι τρόπαιον, ὅτε μοι καὶ Πᾶν κα-
 τεφάνη θεός· αἱ παρὲνθῆκαι ὄντως αὐταί· τῶν Ἀθη-
 ναίων αἱ δωρεαί· καὶ τί δεῖ μέλλειν εἰς μάχην, Καλλί-
 μαχε, σῆθι κτεινόμενος· ¹² νεὸς βαρβαρικῆς ἐπιλαμ-
 βάνου Κυναίγειρε, ¹³ καὶ ναυμάχει χεῖρα πορῶν. (sic) 15

12 Locis ad Hermog. Prog. c. 7. allatis adde Arsenii Vio-
 let. p. 215. Ἐκ τῶν Πλουτάρχου ἱστοριῶν.

Καλλίμαχος δὲ πολλοῖς περιπεπαρμένος δόρασι καὶ νεκρὸς ἐστάθη·
 Κυναίγειρος δὲ Περσικὴν ἀγομένην νῦν κατέχων χειροκοπήθη·
 ὅθεν καὶ εἰς αὐτοὺς ὑπὸ Παντελίου τοιαῦτα γεγράφθαι λέγεται.

Ἦλεανού καμάτιο, καὶ ἀπρήκτου πολέμοιο,

Ἡμτέρω βασιλῆϊ τί λέξομεν ἀντιάσαντας;

Ἦ βασιλεῦ, τί μ' ἐπιμπες ἐπ' ἀθανάτους πολεμιστάς;

Βάλλομεν, οὐ πίπτουσι· τιτρώσκομεν, οὐ φοβέονται.

Μοῦνος ἀνὴρ σύλησεν ὅλον στρατόν· ἐν δ' ἄρα μέσσω

Διματόεις ἔστηκε σιδηραῖς ὑπὸ ῥίζαις,

Κοῦκ ἐθίλει πεσεῖν· etc.

13 Cod. Κυναίγρ — Adjicio locum ex Herodoto VI, 114.
 Καὶ τοῦτο μὲν ἐν τούτῳ τῷ πόνῳ ὁ πολέμαρχος Καλλίμαχος δια-
 φθείρεται, ἀνὴρ γενόμενος ἀγαθός· — — τοῦτο δὲ, Κυναίγειρος
 ὁ Εὐφορίανος ἐνθαῦτα, ἐπιλαβόμενος τῶν ἀφλάστων νηὸς, τὴν χεῖρα
 ἀποκοπεῖς πελίκῃ πίπτει. Liban. T. IV. p. 431. νῦν μὲν γὰρ ὁ
 Κυναίγειρος καὶ ὁ Καλλίμαχος, καὶ ὁ Λεῶς, καὶ ὁ ἄν ἐμμενήμη ἄρτι,

8. Τίνας ἂν εἶπε λόγους Θεμιστοκλῆς γῆν καὶ θάλατταν μεταποιουμένην ἀκηχοῦς.

Ἐν ἔτι τοῖς Ξέρξου λείπεται θαύμασι, καὶ τὴν οὐκίαν τύχην μεταβαλεῖν· ἐπὶ γῆς ἄνθρωποι πλείουσι καὶ ποδὶ διέρχονται πέρατος, καὶ φυγάδα θεάσομαι τὸν μηδὲν εἰδέναι καταλείψαντα βέβαιον· ἀπίτω τῆς γῆς ὁ τὴν γῆν οὐκ ἔων, καὶ δραπετευέτω τὴν θάλατταν ὁ μεταθῆς εἰς τὴν ἠπειρον, μαρτυρεῖτω τὴν ἦτταν τὰ παρ' ἐκείνου γεγόμενα, δι' ὧν ἐδημιούργει φευγέτω, γεγόνα-
 10 μεν Ἀθηναίων θεῶν, καὶ θεῶν ὄνομα κατοικοῦντες ἐλάβομεν καὶ τὸ πρὸς τοὺς θεοὺς συγγενές· δῆλη κλησίς καὶ γένεσις· ἔπειτα τῆς γῆς ἑρῶσι θεοὶ καὶ δικασταὶ τοῖς ἑρῶσιν οἱ κρείττονες, καὶ τὸ ποθοῦν τοῖς κρίνουσιν ὅμοιον, καὶ πάντες γεγονότες ἀπὸ θεῶν οὐ δεῖσομεν
 15 ἄνθρωπον προσκαυούμενον¹⁴ μὲν οἶα θεὸν, ἀγῶνα δὲ πρὸς θεοὺς ἀνελόμενον· γῆν ἀφείλετο Δῆμητρος, Δημήτηρ ἡμῖν εἰς ἀγῶνα συλλήφεται, Ποσειδῶν ἀφηρέθη τὴν θάλατταν, συνναυμαχήσει μετὰ τῶν Ἀθηναίων ὁ Ποσειδῶν, ἥλιος ἀφηρέθη τὰς βολὰς τοῖς τοξεύμασι, φυγὰς
 20 ὁ Ξέρξης ὑφ' ἡλίῳ γίνεται μάρτυρι, βαλλομένην τὴν Ἑλλάδα μὴ θεωρῶν Μαρδόνιον ὄψεται κείμενον· ὁπόσοι τοὺς θεοὺς ἀφηρέθησαν τοῖς Ἀθηναίοις συμπράξουσι,

κοσμοῦσιν ἐν τοῖς λόγοις τὴν πόλιν. Longiorem de Cynae giro et Callimacho Monachi Theoduli exercitationem edidit Boisson. Anecd. Vol. II. p. 229. Lucian. Iup. trag. c. 32. ξυναπολέσει ἐνὶ ποτηρῷ τοσοῦτους, καὶ προσέειπε τὴν στοᾶν, αὐτῷ Μαραθῶνι καὶ Μιλτιάδῃ καὶ Κυναίγειρῳ, καὶ πῶς ἂν τούτων συμπεσόντων οἱ ἑξήτορες ἔτι φηγορεύοιεν, τὴν μεγίστην εἰς τοὺς λόγους ὑπόθεσιν ὑφρημέναι. Praec. rhet. c. 18. ἐπὶ πᾶσι δὲ ὁ Μαραθῶν, καὶ ὁ Κυναίγειρος, ὧν οὐκ ἂν τι ἄνευ γένοιτο· καὶ αἰεὶ ὁ Ἄθως πλείσθω, καὶ ὁ Ἑλλήσποντος περὶ πλείσθω, καὶ ὁ ἥλιος ὑπὸ τῶν Περσικῶν βελῶν σκεπέσθω, κ. τ. λ. 14 Cod. προσκαυούμενον.

καὶ συμμαχοῦντας σώσει θεοὺς ἃ μηδὲ θεὸς ἐν Ἑλλάδι
δοκῶν· καὶ δείξει Πέρσαις ἀναχωρῶν, ὡς Ἀθηναῖοι τῶν
βαρβάρων τὰς τύχας ἀντὶ θαλάττης καὶ γῆς μεταβίβ-
λουσιν.

9. Τίνας ἄν εἴποι λόγους ἠπειρώτης ¹⁵ πρῶτα θεασά-
μενος θάλατταν.

Ὡς πάντα ἐλπίσας ἢ γῆν τελευτῶσαν ἰδεῖν προῖων
ἔληγον, καὶ πέρας ἐθεώμην τῆς γῆς, καὶ τὴν ἠπειρον
ἕτερόν τι φανέν διαδέχεται θαῦμα καὶ πέφηνέ τι παρὰ
ταύτην παράλογον, καὶ τὸ θαυμάσιον κρίνειν ἠπόρηκα. ¹⁰
Τί γὰρ δὴ τοῦτο τὸ πεφηνὸς προσεπειῖν ἄερος φύσιν οὐ
διασέσωκεν, οὐ γὰρ ὑπὲρ κεφαλῆς φερόμενον αἴρεται·
μένειν οὐκ οἶδεν ὥσπερ ἢ γῆ, χρῆσιν οὐ παρέσχε τῶν
ῥευμάτων ἢ φύσις, ἀλλὰ καὶ τρόπον ἔχει παραλογώτε-
ραν· ἐνδοθεὶν μὲν γὰρ ὡς μαχόμενον φέρεται, προσιὼν ¹⁵
δὲ τῇ γῆ φυγῆς παρ' αὐτῆς δέχεται σύνθημα, καὶ προ-
έρχεται μὲν ὡς πολέμιον, ἀπαλλάττει δὲ ὡς ταύτης γενό-
μενον φίλτατον· ἦν ἄρα τοῦτο ὃ πάλαι θρυλοῦντες
ἄνθρωποι λέγουσι θάλατταν, ἐπὶ ταύτης οἱ κάκιστ' ἀπο-
λούμενοι πλέουσιν ἄνθρωποι, καὶ ταύτη τὸν οἰκείαν βίον ²⁰
πιστεύουσιν· ἀλλ', ὧ Πόσειδον, σὲ μὲν σεβοίμην ἐν γῆ
διαιτώμενος, σὺ δὲ, ὧ Δῆμητερ, ἄμφω τὰς σὰς φιλοτίμη-
σαι χάριτας, βίον ἀκίνδυνον καὶ θάνατον ἔντιμον νέ-
μεσθαι.

10. Τίνας ἄν εἴποι λόγους Ἀχιλλεὺς ἐπὶ τῆς σκηνῆς ²⁵
θεασάμενος Πρίαμον.

Οὐκ ἦν ἄρα Τροίαν ἰλλοτριῶσθαι θεῶν, οὐδὲ δίχα
Διὸς εἶναι τοὺς Λαομέδοντος, πάντα τοῖς Τρωσίν εἰσιν
οἱ θεοὶ καὶ μαχουμένοις καὶ πίπτουσιν. Ἐγσκηνοῖ Πρία-
μος, ὧ θεοὶ, παρὰ τὴν Ἀχιλλέως σκηνὴν καὶ διῆκθε ³⁰

15 Cod. ἠπειρώτας.

λας μηδενὸς ὑπανοίξαντος, καὶ πολεμίοις συνανα-
 ται, μηδὲν δεδοικῶς ὁ τὸν παῖδα θρηγῶν, καὶ πε-
 οὐ λογίζεται πεπτωκότα ζητῶν, οὐκ ἦν ἄρα συμ-
 οραῖς μεγάλης ἀλγεινότερον· τίσιν ὄμμασι Πρίαμος ἐπι-
 5 τίσι λογισμοῖς Ἀχιλλεῖα σκοπεῖ; πολιᾶ θάρρῃ προχειρό-
 τερον ἀριστεῶς τολμήσαντος. ταύτην τὴν Ἔκτορος εἰρ-
 γάσατο ῥώμην· καρτεροῦντος πατρὸς παῖς ὑπῆρχε θρα-
 σύτερος· ὡς ἔγωγε πείθομαι καὶ Τροίαν τετειχίσθαι θεοῖς·
 Τροίαν Ποσειδῶν περιέβαλλε, καὶ μετὰ Ποσειδῶνος Ἀπόλ-
 10 λων, καὶ θεοὶ τοὺς Τρώων συνδιαιωμένους ἐκτήσαντο
 παιδας, καὶ μαχομένους μὲν αὐτοὺς ἐξαιροῦνται πολλά-
 κισ· σεμνύνουσι δὲ συγχωροῦντες πεσεῖν· κἄν γὰρ πολέ-
 μου νόμος εἰς ὕβριν ἐκδῶ, συμπρεσβεύων θεὸς ἐξαιρεῖται
 τῆς ὕβρεως· ἀλλὰ τί ταῦτα φέρω πρὸς ἐκπληξιν; λυ-
 15 θήσεται μὲν Ἔκτωρ διὰ θεοῦς, σὺ δὲ Τρωσὶν ἅπασι
 κήρυσσε, ὡς Ἀχιλλεὺς οἶδε δαπανᾶν μὲν ἀνθεστηκότας,
 ἔλαιῖν δὲ πεσόντας.

21. Τίνας ἂν εἶποι λόγους Κίμων Μιλτιάδου τοῦ πα-
 τρός ἐν δεσμοῖς τελευτήσαντος.

20 Οἷαν ἀνδρῶν οἶων Ἀθηναῖοι παρέχουσι τύχην, Μιλ-
 τιάδης ἐν δεσμοῖς, ὃ θεοὶ, τελευτᾶ· μετὰ Μαραθῶνα
 δεσμός, μετὰ τρόπαια θάνατος ἄτιμος, καὶ γίνεται γέ-
 ρας ἔργων λαμπρῶν ἀτιμότερον οἴκημα, κακὴν τοῖς ἀρί-
 στοις ἐν τῷ δεσμοπηρίῳ φέρει τὴν τελευτήν, καὶ κιν-
 25 δύνων εἰςὶ δωρεὰν συμφορῶν αἱ δευότεραι· τί γὰρ ἐπὶ
 αὐτῷ τῶν περιφανῶν οὐ προσγέγονεν; οὐκ ἐπὶ τὴν Ἑλ-
 λάδα Πέρσαι προσήεσαν, ὡς Ἀθήνας αὐτὰς ἀναρπιά-
 σοντες, οὐ τὸν Αἰγαῖον οἰχίσαντες ἐπλεον; οὐ φυγῆς
 ἐνεπίπλων τὴν θάλατταν; οὐκ ἀπεστέρουσαν τῆς αὐτῶν
 30 θέας τοὺς ἐντυγχάνοντας; οὐ συνῆγον οἰκεῖν; ἅπαντες
 ἔφευγον, οὐκ Ἐρετρίαν ἐμπεσόντες σεσαγηνεύκασιν; οὐ
 πανοικία τὸ τῶν Ἐρετριῶν ἀνήρπαστο γένος.

12. Τίνας ἄν εἴποι λόγους Ἡρακλῆς ἐπιβαίνων πυρᾶς.

Εἷς ἄθλος ἔτι μοι λείπεται, λῦσαι τοῦ σώματος ἔμαντάν, ταῦτό με πρὸς θεῶν ἀνύσει τὸ πῦρ, οὗτος ἀπαλλάξει με γῆς ὁ χιτών· ἄθλοις ἅπασαν ἐκάθηρα γῆν, καὶ τῆς ἐμῆς ἀρετῆς οὐδὲν ἠπειροῦ μέρος ἀμάρτυρον· ἀλλ' ἔτι τῆς γῆς σχῆμα τῶν ἐμῶν γεγένηται πόνων, ὑπόλοιπον οὖν μοι τὰ τῆς γῆς οὐρανὸν εἰσενέγκασθαι· τί γὰρ ἐπ' ἐμοὶ τῆς Διὸς συγγενείας οὐ προγεγένηται; οὐ περὶ τὰ σπάργανα τοὺς προσπεσόντας διέφθειρα δράκοντας; οὐχ ἄλλου βίου προοίμιον γέγονε τῶν ἀγώνων ἀρχή; παρὰ τὴν Ἑλλάδα μέσσην ἐγκατασκήψαντα διέφθειρα λέαντα, καὶ σκευῇ χρῶμαι τῷ προκαλύμματι, καὶ μετ' ἐκεῖνον ὕδρα διέφθαρται πλείους ἀνιῆσα τῶν τεμνομένων τὰς κεφαλὰς· ἦλθον εἰς μάχην τοῖς κάτω θεοῖς, καὶ τὸν τῶν κατοικομένων ἀνήγαγον φύλακα· ἴσθρις διέφθειρα τοὺς ἐπτερωμένους τοῖς βέλεσιν· ἐπ' ἔσχατα προελήλυθα γῆς, καὶ φῖσιν βοῶν ἀναγαγὼν ἐπὶ τῆς Ἑλλάδος κεκόμικα· καὶ κέρασ ἐλάφου χρυσοῦν νομιζόμενον, οὐδ' εἰ γέγονεν ἔγνωκα· τίς δῆτα λοιπὸς ἔσχατος τῶν ἄθλων; θεοὶ, καὶ μετὰ τῆς Ἥβης ἐνθένδε συνέσομαι, τελευτῶν καὶ οὐ κτεινόμενος.

13. Τίνας εἴποι λόγους Μενέλαος ἀκηκοὼς Ἀγαμέμνονα παρὰ τῆς Κλυταιμνήστρας οἴκοι τεθνήαι.

Εἰς οἶον ἀδελφῆ τῆς Τροίας ὁ πόνος προῆλθέ σοι πέρας, ἄμεινον ἴν σοι παρὰ τὴν Τροίαν πεσεῖν ἀριστεύοντι, παρεμυθεῖτο τὸν θάνατον ἢ περὶ τὴν Τροίαν συμβαίνουσα δόξα, καὶ τὰ δυσχερῆς οὐκ εἶα σκοπεῖν βαλὼν ἀριστεύς· κοῦφόν τι θάνατος ἐν πολέμῳ συμβάς· ἀρετὴ πρᾶττει τὸ πάθος, αὐτὴ γὰρ νῦν δὲ τὸν ἐν Τροίᾳ διεληθὼν κίνδυνον ἔνδοξον τὸν ἐπ' οἴκου πέπονθας ἄδοξον. καὶ κτείνει σε παρὰ τὴν ἑστίαν γυνὴ καὶ ὁ ταύτην

κατακλινώμενος Αἰγίσθος· οἴμοι σφαγεὺς Ἀγαμέμνονος,
καὶ διηκονεῖτο πρὸς τὴν προᾶξιν ἢ σύνοικος· καὶ παρὰ
τὸ δεῖπνον τεθέαμαι κείμενον, ὃν ἀριστεία κατεῖδεν ἢ
Τροία· καὶ διεφθάρη τρυφῶν ὁ περὶ τοὺς κινδύνους
5 ἀποφυγῶν, καὶ χοᾶς τελευτῶν οὐ διήνεγκεν· ὡ πόσας
Τρώων ὑπερέβη βολὰς, ὅσων δὲ τραυμάτων γέγονε κύ-
ριος, ἐστρατήγει ποτὲ τῶν Ἑλλήνων πληγεῖς, καὶ τὴν
ἡγεμονίαν οὐκ ἀπέριγε τὰ τραύματα, καὶ βεβλημένος
εἶργεν εἰς μάχην ἐρῶμενος· ἔνοπλος ὑπῆρχε κρεῖττον
10 Ἀπόλλωνος βᾶλλον, καὶ διήρκεσε πρὸς ὅλην τὴν μάχην,
πρὸς οὐδένα καταπλαγείς· εἶδεν ἀνηρημένον τὸν Θέτιδος,
καὶ μένων ἐμάχετο· διεφθάρη περὶ τὸν ναύσταθμον
Αἴας καὶ πάλιν ἀντεῖχεν εἰς κίνδυνον· οὐδὲν ἐλύπει τὴν
Ἀγαμέμνονος μάχην Ἀντίλοχος κείμενος· ὅσοι τῶν Ἑλ-
15 λήνων ἀνηροῦντο μαχόμενοι, τοσοῦτοι νίκης αὐτῶ κατελεί-
ποντο τρόποι, καὶ διελήλυθε καὶ Τροίαν καὶ τύχην· οἴ-
κοι δὲ Τρωσὶν ἐξέτισε δίκην ὁ Τρῶας ἀνηρηκῶς, καὶ
μιᾶς ἐλείπετο γυναικὸς ὁ Τρώων ὄλων διαφθειρας στρα-
τόπεδον· ἀλλὰ τίς ἂν μοι τὸν Ὀρέστην ἐκώσσειεν; οὗτος
20 Αἰγίσθου λήψεται δίκην, οὗτος μητέρα διεφθαρκῶς οὐκ
ἀδίκησει τὴν φύσιν, ἀλλ' ἀμυνεῖται τὸ γένος.

14. Τίνας εἶποι λόγους Λαοδάμεια μαθοῦσα τοὺς Ἑλ-
ληνας ἐπανήκοντας.

Προθεωρία· Ἀνεῖται μὲν εἰς ἦθος ὁ λόγος, οὐ
25 μὴν ἀφηρέθη τὸ πάθος· οὐ γὰρ ὅτι προῆλθεν εἰς ἦ-
θος, ἐπιλείπει τὸ πάθος, ἀλλ' ὅτι προεἴληφεν ἦθος,
καὶ τὸ πάθος συγκέκραται, ἐν γὰρ ταῖς συγκεκλιμέναις
τῶν ἰδεῶν ἢ τῶν προσώπων καὶ μεμιγμένη διαμένει
ποιότης.

30 Εὖγε νίκης Ἑλληνικῆς, εὖγε σωτηρίας ἐπιγραφόμε-
νης τὸν Πρωτεσίλαον· οἴμοι τῆς ἀνδρὸς τελευτῆς, οἴμοι
Τρωϊκῆς συμφορᾶς, ἧς κοινωνεῖ Λαοδάμεια· πρὸς ὑπό-

μνησιν ἄγει τῶν ἀτυχημάτων ἢ νίκη, καὶ ἀφαιρεῖται τὴν νίκην ὁ τοῦ δυστυχήματος τρόπος, ἐπ' ἀμφοτέρας διαιρούμενος τὰς τύχας· ἄρα δακρῶν τὸν Πρωτεσίλαον, ἢ νενικηκόσι τοῖς οἰκίαισι συνήδομαι, καὶ πρὸς ἡδονὴν ἅμα διαιροῦμαι καὶ θρῆνον, ἡδονῆς ἢ Ἑλλὰς ἀναπίμπλησιν, 5 ἔλκει πρὸς ὄδυρμους Πρωτεσίλαος· ἐπὶ μιᾷς οὐ δύναμαι μένειν τύχης, τίνας ἀφήσω φωνάς, οἰκτρὸν ὀλοφύρομαι, δόξω Τρωϊκῇ γεγονέναι γυνή, παιανίσω λαμπρὰ, ταύτην ἀναιρεῖ τὴν φωνὴν Πρωτεσίλαος· ποίοις σπείσω θεοῖς; ἄσω γαμήλιον, μία τὸν γάμον ἐδίδαξε νύξ· σω- 10 τῆρας ὀνομάσω θεοὺς; τίνα τῶν οἴκοι θεωμένη σωθέντα, καὶ τί ταῦτα διατρίβω τηράλλως, 16 ἕξον ἀριθμῶν τοὺς ἐν Τροίᾳ κείμενους· δακρῶν Πηλεὺς τὸν Ἀχιλλέα οὐ θεώμενος τάφον. Τελαμῶν ἀποδύεται πάλιν οὐ θεώμενος Αἴαντα· Λοκροὺς ἀνιᾶ κείμενος Πάτροκλος, Πυ- 15 λίους Ἀντίλοχος, τῶν ἀριστέων ὅσοι περιπεπτώκασι, Πρωτεσιλάου μιμηταὶ καθεστήκασι, καὶ μετὰ τῶν πατέρων ἀνωμένη δι' ἀνδρὸς μετὰ τῶν γυναικῶν ἀμαρτίαν ὀδύρουμαι, μετὰ Δηϊδαμείας ἐν Σκύρῳ, μετ' Αἰγιαλίας ἐν Ἀργεῖ, πρώτη δακρῶν χηρείαν οὐ μόνη· καὶ 20 τί μοι θρηνεῖν ἀνδρὸς τελευτήν; ἀλλ' ὥρα σπεῖσαι Πρωτεσιλάῳ, ποῖ τέθαπται γῆς; τίς ἔκρυψε χῶρος; τίνος τῶν ὀρέων ἀπάρξομαι; τίς μεγάλα δακρῶν παραμυθήσεται τάφος; ἐπ' ἀμφοτέρας τῆς ἡπείρου κακοπραγῶ, παρὰ μὲν τὴν Τροίαν ἀφηρημένη τοῦ συνόντος τὸν 25 βίον· ἀλλ' εὖρον ἐνθα τραπήσομαι, παρὰ τὸν θάλαμον στήσω τὸν τάφον, παρ' ὃν οὐκ ἔσχον ἄδειν ὑμέναιον, ἐπιθήσω τὸν θρῆνον καὶ συναφθήσομαι δάκρυσιν, ὅτι συνιλθεῖν ἀφηρέθη τοῖς σώμασι. καὶ χοᾶς ἐπιφέρειν παραιτουμένη λέξω τοῖς κάτω θεοῖς· θεοὶ ὅσοι τὰ γῆς 30 ἐκληρώθητε, Πρωτεσίλαον ἄφετε συγγενέσθαι πρὸς μίαν

αὐθις ἡμέραν. ἀναβιοὺς ἐρεῖ, ποίῳ καὶ κάτω τέτακται τάξει, ἢ δηλονότι ἐτι τῇ πρώτῃ, ὥσπερ εἰς Τροίαν ἡρίστευσε πρῶτος.

Εἰς τὴν αὐτὴν προθεωρία· ἐν ταῖς γυμνασίοις τὰς ἐξαλλαγὰς ἢ τῶν προσώπων ἐπιφέρει ποιότης, ὅθεν παρέχει ταῖς ἡθοποιῖαις ἢ τέχνῃ καὶ φράσαι περιπαθῶς καὶ πρὸς ἡθος εἰπεῖν καὶ μίξει τὸ συναμφοτέρον.

Οὐκ ἦν ἄρα Τροίαν ἀδακρυτὴ κατασχεῖν, οὐδὲ νίκην βαρβαρικὴν ἔξω τοῖς Ἕλλησι καταστήναι τῶν ὀδυρμῶν· εἰς ἴσον ἐπαίρουσι θρηῖνον καὶ νενικηκότας οἱ Τρῶες· τίς γένωμαι; ποῖ τραπήσομαι γῆς; στόλος ἐπανῆκεν Ἕλληνικὸς· στόλος, ὃ θεοὶ, Πρωτεσιλάου χωρὶς, καὶ τέτακται; τίνος ἀποβαίνει νεὺς πρῶτος; Ἕλληνικῆς ἐπιβήσεται γῆς· ὡς βαρβαρικῆς ἐπιβέβηκε πρῶτος, ἀποροῦν κατιδεῖν· ἐπιλείψω μᾶλλον ἀριθμήσας τοὺς ἦκοντας, ἢ θεωμένη τὸν σύναικον· οἴμοι τῆς Τροίας, ὡς ἀγνώμων ἢ πόλις, τὸν πρῶτον ἐπιβάντα τῆς γῆς οὐκ ἀντέδωκεν, ἢ τάχα καὶ αὐτὴ φανέντος ἡράσθη ¹⁷ — — —

Cap. XII.

1. Ἐκφρασις Πολυξένης ²

20 σφαττομένης ὑπὸ τοῦ Νεοπτολέμου.

Τὸ δὲ Πολυξένης πάθος τεθέαται μὲν γεγεννημένον ἢ Τροία· παρέσχε δὲ ἢ σκηνὴ μετὰ τὴν Τροίαν ἰδεῖν. καὶ λαθεῖν δ' ἐπὶ τούτοις οὐκ ἐῷσιν οἱ πλάττοντες, χαλκῶ τὸ πραχθὲν ἀπεικάζοντες. Ἐν περιφανεῖ τοίνυν χω-

17 Finem hujus capituli et initium sequentis absorpsit jactura folii, quod post fol. 149. excidit.

1 Partem priorem hujus descriptionis usque ad verba: προσερῖδει τῇ κόρῃ, καὶ δοκεῖ πιεῖν ex editione Reiskiana p. 1088. supplevi. Ejusdem folii jactura complures alias ἐκφρασις absorptas esse, nemo erit, qui valde doleat.

ρίῳ τοῦ ² ἄστιος ἀνάκειται ἡ Πολυξένης εἰκὼν, παρ' αὐτὸν οὖσα τὸν Νεοπτόλεμον· ὁ μὲν γὰρ ἔστηκε παρὰ ταύτην γυμνός, κράνος μόνον λαβὼν περικείμενον· καὶ κράνος σὺχ' ὄλον, ἀλλ' οἷον ἄνεμος ἄκραις ἐπιψαύσασαιτο ταῖς κόμαις· ὥσπερ οὐκ ἀνεχομένου τοῦ ταῦτα δημιουρ- 5 γήσαντος Νεοπτολέμῳ περιθεῖναι σκευήν, ἐπειγομένῳ πρὸς γυναιίου σφαγῆν· εἶτα τὸ πρόσωπον, ἐγκάρσιόν τε ἅπαν ἐστὶ, καὶ πρὸς αὐτὴν ἀπομένευκε θυμοῦ μετέχον, ὡς δια- χρώμενος ἔτυγεν· ἡ δὲ οἱ δειρὴ τῷ παντὶ συναποκλίνει προσώπῳ· ταῖν δὲ δ' χεροῖν ἡ μὲν δεξιὰ τῆς κόρης ἐπι- 10 ληπται, καὶ κόμης τὴν ἄκραν, ἄνω πού πρὸς αὐτὴν ἀνα- τείνουσα· ἡ δὲ δὴ λαιὰ πρὸς ξίφος ὠπλισται, καὶ τὸ πᾶν ἔργον ὑπισχνεῖται ποιῆσαι· ὥσπερ ἀγανακτοῦντος τάνδρὸς εἰ πρὸς γυναῖκα δεήσῃ δεξιᾶς, καὶ κόρην χειρὶ διαφθερεῖ, ἐν ἧ πρὸς ἄνδρας ἠρίστευσεν· εἶτα τὸ στέρ- 15 νον ἅπαν ἐξώγκωται, καὶ πρὸς τὸν ἔνδον θυμὸν ἐξοι- δεῖ. τοῖν δὲ δὴ μηροῖν ὁ μὲν δεξιὸς προσερείδει τῇ κόρῃ, καὶ δοκεῖ πιέζειν, ὡς μὴ καθάπαξ κινεῖτο, ὁ δὲ αὖ λαιὸς ὑποτέτακται, ³ καὶ πρὸς αὐτὸ τὸ βᾶθρον ἐξ ἄκρας ἀνέ- στηκε, τοσοῦτον ἀνέχων, ὅσον ἡ χρεῖα τῆς σφαγῆς ἐβιά- 20 ζετο· παρ' αὐτὸν δὲ ἡ παῖς οὔτε πρὸς ἅπαν ἀνίστηκεν, οὔτε ἐπὶ τοῦ βᾶθρου πᾶσα καθῆσται· ⁴ ἀλλὰ πρὸς τὴν τοῦ θανάτου συνεσχημάτισται ⁵ χρεῖαν· τὸ μὲν γὰρ πρόσωπον ἅπαν ὡς ⁶ συντέτακται, καὶ δειρὴν ἔχει ⁷ πρὸς ἀναιρέσειν ἔτοιμον· ταῖν δὲ ⁸ χεροῖν τῇ δεξιᾷ μὲν ἐπι- 25 ψαύει τοῦ βᾶθρου, τὴν δὲ εὐώνυμον ⁹ πρὸς τὴν τοῦ πέπλου συνέστειλε χρεῖαν· τοῦ δ' αὖ στέρνου προ- νέχει μὲν ὁ δεξιὸς τῶν μαζῶν καὶ γυμνὸς ἀνεῖται τοῖς βουλομένοις ἰδεῖν, ὥσπερ ἐνδείξασθαι προηρημένου τοῦ

² Reisk. ἦν ἄστιος. recepi lectionem codicis bavar. ³ Reisk. ὑποτίταται. ⁴ Reisk. καθῆσται. ⁵ Reisk. ἐσχημάτι- σται. ⁶ ὡς Reisk. om. ⁷ Reisk. ἀνέχει. ⁸ Reisk. ταῖν δὲ δὴ χεροῖν ἡ μὲν ἐπιψ., ⁹ Reisk. addit κόμη.

καὶ πλεῖ μὲν δι' Ἑλένην Μενέλαος, ἐγὼ δὲ διὰ Κλυται-
 μνήστραν ἀνήρημαι· Μενέλαος μὲν Ἑλένην τῆς Ἑλλά-
 δος ἄλλοτριοῖ, Κλυταιμνήστρα δὲ τῶν βίων ἐμὲ, καὶ
 5 κακοπραγοῦμεν δι' ἀμφοτέρας ἑκάτεροι, διὰ δὲ Κλυται-
 μνήστραν μᾶλλον ἐγὼ, καὶ πρὸς ἀμίλλαν ἀτυχημάτων
 καθίστανται, τίς μᾶλλον ἀδικήσει τὸν σύννοικον· καὶ πα-
 ρεῖδε μὲν Ἑλένη Μενέλαον, ἐμὲ δὲ ἡ λοιπὴ πρὸς τὸν
 Αἴγιστον· οὐκ ἦν παρὰ ²⁰ Τροίαν οὐδὲ παρὰ τὰς Μυ-
 κήνας ἐπιλείπειν, οὐδὲ κινδυνεύων τελευτᾶν μετὰ πόλε-
 10 μον, οἷα μάχης κακοπραγῶ ἀρχὴν, καὶ πέρασ ὄφθη
 τῆς ἀρχῆς σφαλερώτερον, οἶκος καὶ φόνος, ἑστία καὶ τε-
 λευτή· κεῖται Τροία καὶ μετ' ἐκείνην ἐγὼ, καὶ πολεμίοις
 διαφθείρομαι πίπτουσι, καὶ Τροίας οὐδὲν αἱ Μυκῆναι ²¹
 διοίσουσι, μᾶλλον δὲ Τροίας ἢ Ἑλλάς δυσμενέστερον,
 15 ἀνεῖλαν οἶκος ὃν ὁ πόλεμος ἔσωσεν· ὡς ἔδει Τροίαν
 ἑστηκέναι μέχρι παντός· οὕτω γὰρ ἂν ἐβίων μετ' ἐκεί-
 νης ἐγὼ, νῦν δὲ πρὸς τοῦναντίον πάντα χωρεῖ, καὶ βε-
 βιώκαμεν ἔνθα πίπτειν ἐχρῆν· ἀνήρημαι δὲ ἡ βιῶναι
 παρῆν· οἶκος καὶ Τροία τὰς παρ' ἀλλήλων ἠλλάξαντο
 20 τύχας, καὶ γέγονε μὲν οἶκος Τροίας πολεμιώτερος· Τροία
 δὲ τῆς ἑστίας εὐδαιμονέστερον, ἀλλ', ὃ φίλη γῆ, τὸν
 Ὀρέστην ἀντ' Ἀγαμέμνονος ὄπλιζε, καὶ ποιεῖ Κλυται-
 μνήστρα τὰς Μυκῆνας εἰς Τροίαν.

7. Τίνας ἂν εἴποι λόγους Μιλτιάδης ἐν Μαραθῶνι
 25 πρῶτον θρασάμενος Πᾶνα τὸν θεόν.

Ὡς ἐπὶ νίκης Ἑλληνικῆς θεὸς καταφάνη νεωτέρων
 ἔξω τί πλέον· ὡς τὸν ἀριθμὸν οἱ θεοὶ πάντων ἀνθρώ-
 πων ἰσόμεθα κρείττονες, ὥστε πῶς ὁ θεὸς ἐπιφέρει τῷ
 σώματι· κέρασ ἀνέχει τῆς κεφαλῆς, οὐρανοῦ κύκλον ση-
 30 μαίνων τῷ σχήματι καὶ συμμαχοῦντας ἀποφαινει θεοὺς,
 οἷς τὰ θεῶν ἐπιδείκνυται, καὶ τὸ στέρνον ὑποδασύνεται,

10 Cod. ἄρα.

11 Cod. μῆναι.

δηλοῦν μὲν ἂ γῆ φέρειν ἐπίσταται, νίκην δὲ ὄμως προ-
 φητεῦον ἐν γῆ· καὶ πεζομαχῶ κατ' ὄρθον εἰς τὸν Πᾶνα
 σκοπῶν· ὑπόκειται γῆ πρὸς μὲν στέρον Πανί, πρὸς δὲ
 νίκην Πανί, πρὸς δὲ νίκην ἐμοὶ καὶ βοσκήματα φέρει
 τοῖς σκέλεσιν. ὅσον ἐγκρατῆς ἔσομαι δείκνυσι· πάντα 5
 τὰ Περσῶν εἰς ἐμὲ μεταστήσεται, πάντα τοῦ Πανὸς ἐπὶ
 σώματος ἄγοντος· καίτοι τις νέος ἐν θεοῖς καταστάς
 οὐ νέοις ἡμῖν δωρεὰς εἰσηνέγκατο; καρπὸς Ἀθηναίοις
 ἀνήκε Διόνυσος, ὅθεν θεὸς ἐνομιζέτο· νικᾶν ἐν ὅπλοις
 Ἡρακλῆς ἐδωρήσατο θεὸς ἐξ Ἀθηνῶν κηρυττόμενος, καὶ 10
 νῦν Περσικὸν ἐργάζομαι τρόπαιον, ὅτε μοι καὶ Πᾶν κα-
 τεφάνη θεός· αἱ παρὲνθῆκαι ὄντως αὐταί· τῶν Ἀθη-
 ναίων αἱ δωρεαί· καὶ τί δεῖ μέλλειν εἰς μάχην, Καλλί-
 μαχε, στήθι κτεινόμενος· ²² νεὸς βαρβαρικῆς ἐπιλαμ-
 βάνου Κυναίγειρε, ²³ καὶ ναυμάχει χεῖρα πορῶν. (sic) 15

12 Locis ad Hermog. Prog. c. 7. allatis adde Arsenii Vio-
 let. p. 215. Ἐκ τῶν Πλουτάρχου ἱστοριῶν.

Καλλίμαχος δὲ πολλοῖς περιπεπαρμένος δόρασι καὶ νεκρὸς ἐστάθη·
 Κυναίγειρος δὲ Περσικὴν ἀγομένην ναῦν κατέχων ἐχειροκοπήθη·
 ὅθεν καὶ εἰς αὐτοὺς ὑπὸ Παντελίου τοιαῦτα γεγράφθαι λέγεται.

Ἵκκασι καμάτιο, καὶ ἀπρήκτου πολέμοιο,

Ἡμτέφ βασιλῆϊ τί λέξομεν ἀντιάσατας;

Ἵ βασιλεῦ, τί μ' ἐπεμπες ἐπ' ἀθανάτους πολεμιστάς;

Βάλλομεν, οὐ πίπτουσι· τιτρώσκομεν, οὐ φοβέονται.

Μοῦνος ἀνὴρ σύλησεν ὅλον στρατόν· ἐν δ' ἄρα μέσση

Αἱματόεις ἔστηκε σιδηραῖαις ὑπὸ ῥίξαις,

Κοῦκ ἐθίλει πεσίειν· etc.

13 Cod. Κυναίγρ — Adjicio locum ex Herodoto VI, 114.

Καὶ τοῦτο μὲν ἐν τούτῳ τῷ πόρῳ ὁ πολέμαρχος Καλλίμαχος δια-
 φθίρεται, ἀνὴρ γενόμενος ἀγαθός· — — τοῦτο δὲ, Κυναίγειρος
 ὁ Εὐφορίωνος ἐνθαῦτα, ἐπιλαβόμενος τῶν ἀφλάστων νηὸς, τὴν χεῖρα
 ἀποκοπεῖς πελίκῃ πίπτει. Liban. T. IV. p. 431. νῦν μὲν γὰρ ὁ
 Κυναίγειρος καὶ ὁ Καλλίμαχος, καὶ ὁ Λεῶς, καὶ ὁ ἄν ἐμμενήμην ἄρτι,

8. Τίνας ἄν εἶπε λόγους Θεμιστοκλῆς γῆν καὶ θάλατταν μεταποιοῦμένην ἀκηχώς.

Ἐν ἔτι τοῖς Ξέρξου λείπεται θαύμασι, καὶ τὴν οὐκείαν τύχην μεταβαλεῖν· ἐπὶ γῆς ἄνθρωποι πλείουσι καὶ
 5 ποδὶ διέρχονται πέλαγος, καὶ φυγάδα θεάσομαι τὸν μηδὲν εἰδέναι καταλείψαντα βέβαιον· ἀπίτω τῆς γῆς ὁ τὴν γῆν οὐκ ἔων, καὶ δραπετευέτω τὴν θάλατταν ὃ μεταθείς εἰς τὴν ἠπειρον, μαρτυρεῖτω τὴν ἦτταν τὰ παρ' ἐκείνου γενόμενα, δι' ὧν ἐδημιούργει φευγέτω, γεγόνα-
 10 μεν Ἀθηναίων θεῶν, καὶ θεῶν ὄνομα κατοικοῦντες ἐλάβομεν καὶ τὸ πρὸς τοὺς θεοὺς συγγενές· δῆλη κλησὶς καὶ γέσεις· ἔπειτα τῆς γῆς ἱρῶσι θεοὶ καὶ δικασταὶ τοῖς ἱρῶσιν οἱ κρείττονες, καὶ τὸ ποθοῦν τοῖς κρίνουσιν ὅμοιον, καὶ πάντες γεγονότες ἀπὸ θεῶν οὐ δεῖσομεν
 15 ἄνθρωπον προσκαυχούμενον¹⁴ μὲν οἶα θεὸν, ἀγῶνα δὲ πρὸς θεοὺς ἀνελόμενον· γῆν ἀφείλετο Δῆμητρος, Δημήτηρ ἡμῖν εἰς ἀγῶνα συλλήφεται, Ποσειδῶν ἀφηρέθη τὴν θάλατταν, συνναυμαχήσει μετὰ τῶν Ἀθηναίων ὁ Ποσειδῶν, ἥλιος ἀφηρέθη τὰς βολὰς τοῖς τοξεύμασι, φυγὰς
 20 ὁ Ξέρξης ὑφ' ἡλίῳ γίνεται μάρτυρι, βαλλομένην τὴν Ἑλλάδα μὴ θεωρῶν Μαρδόνιον ὄψεται κείμενον· ὁπόσοι τοὺς θεοὺς ἀφηρέθησαν τοῖς Ἀθηναίοις συμπράξουσι,

ποσμοῦσιν ἐν τοῖς λόγοις τὴν πόλιν. Longiorem de Cynaegiro et Callimacho Monachi Theoduli exercitationem edidit Boisson. Anecd. Vol. II. p. 229. Lucian. Iup. trag. c. 32. ξυναπολέσαι ἐνὶ ποτηρῷ τοσοῦτους, καὶ προσέτι τὴν στοὰν, αὐτῶν Μαραθῶν καὶ Μιλτιάδῃ καὶ Κυναιγεῖρω, καὶ πῶς ἂν τούτων συμπεσόντων οἱ φήτορες ἔτι φηγορεύοιεν, τὴν μεγίστην εἰς τοὺς λόγους ὑπόθεσιν ἀφηρημένα. Praec. rhet. c. 18. ἐπὶ πᾶσι δὲ ὁ Μαραθῶν, καὶ ὁ Κυναιγεῖρος, ὧν οὐκ ἂν τι ἄνευ γένοιτο· καὶ αἶε ὁ Ἄθως πλείσθω, καὶ ὁ Ἑλλήσποντος περσεύσθω, καὶ ὁ ἥλιος ὑπὸ τῶν Περσικῶν βελῶν σκεπέσθω, κ. τ. λ. 14 Cod. προσκαυόμενον.

καὶ συμμαχοῦντας σώσει θεοὺς ὃ μὴδὲ θεὸς ἐν Ἑλλάδι
δοκῶν· καὶ δείξει Πέρσαις ἀναχωρῶν, ὡς Ἀθηναῖοι τῶν
βαρβάρων τὰς τύχας ἀντὶ θαλάττης καὶ γῆς μεταβάλ-
λουσιν.

9. Τίνας ἂν εἴποι λόγους ἡπειρώτης ¹⁵ πρῶτα θεασά-
μενος θάλατταν.

Ὡς πάντα ἐλπίσας ἢ γῆν τελευτῶσαν ἰδεῖν προΐων
ἔληγον, καὶ πέρας ἐθειώμην τῆς γῆς, καὶ τὴν ἡπειρον
ἕτερόν τι φανέν διαδέχεται θαῦμα καὶ πέφηνέ τι παρὰ
ταύτην παράλογον, καὶ τὸ θαυμάσιον κρίνειν ἠπόρηκα. ¹⁰
Τὶ γὰρ δὴ τοῦτο τὸ πεφηνὸς προσεπιεῖν ἄερος φύσιν οὐ
διασέσωκεν, οὐ γὰρ ὑπὲρ κεφαλῆς φερόμενον αἶρεται·
μένειν οὐκ οἶδεν ὥσπερ ἡ γῆ, χρῆσιν οὐ παρέσχα τῶν
ῥευμάτων ἢ φύσις, ἀλλὰ καὶ τρόπον ἔχει παραλογώτε-
ρον· ἐνδοθεν μὲν γὰρ ὡς μαχόμενον φέρεται, προσιὸν ¹⁵
δὲ τῇ γῆ φυγῆς παρ' αὐτῆς δέχεται σύνθημα, καὶ προ-
έρχεται μὲν ὡς πολέμιον, ἀπαλλάττει δὲ ὡς ταύτης γενό-
μενον φίλτατον· ἦν ἄρα τοῦτο ὃ πάλοι θρυλλοῦντες
ἄνθρωποι λέγουσι θάλατταν, ἐπὶ ταύτης οἱ κάκιστ' ἀπο-
λούμενοι πλέουσιν ἄνθρωποι, καὶ ταύτη τὸν οἰκεῖον βίον ²⁰
πιστεύουσιν· ἀλλ', ὧ Πόσειδον, σὲ μὲν σεβοίμην ἐν γῆ
δαιτώμενος, σὺ δὲ, ὧ Δῆμητερ, ἄμφω τὰς σὰς φιλοτίμη-
σαι χάριτας, βίον ἀκίνδυνον καὶ θάνατον ἐντιμον νέ-
μισθαι.

10. Τίνας ἂν εἴποι λόγους Ἀχιλλεύς ἐπὶ τῆς σκηπῆς ²⁵
θεασάμενος Πρίαμον.

Οὐκ ἦν ἄρα Τροίαν ἰλλοτριῶσθαι θεῶν, οὐδὲ δίχα
Διὸς εἶναι τοὺς Λαιομέδοντος, πάντα τοῖς Τρωσίν εἰσιν
οἱ θεοὶ καὶ μαχομένοις καὶ πίπτουσιν. Ἐγασκηνοῖ Πρία-
μος, ὧ θεοὶ, παρὰ τὴν Ἀχιλλέως σκηπῆν καὶ διῆλθε ³⁰

15 Cod. ἡπειρώτας.

τὰς πύλας μηδενὸς ὑπανοίξαντος, καὶ πολεμίοις συνανα-
 μίγνυται, μηδὲν δεδοικῶς ὁ τὸν παῖδα θρηνῶν, καὶ πε-
 σεῖν οὐ λογιζεται πεπτωκότα ζητῶν, οὐκ ἦν ἄρα συμ-
 φορᾶς μεγάλης ἀλγεινότερον· τίσιν ὄμμασι Πρίαμος ἐπὶ
 5 τίσι λογισμοῖς Ἀχιλλεῖα σκοπεῖ; πολὺν θάρσει προχειρό-
 τερον ἀριστέως τολμήσαντος. ταύτην τὴν Ἔκτορος εἰρ-
 γάσατο ῥώμην· καρτεροῦντος πατρὸς παῖς ὑπῆρχε θρα-
 σύτερος· ὡς ἔγωγε πείθομαι καὶ Τροίαν τετειχίσθαι θεοῖς·
 Τροίαν Ποσειδῶν περιέβαλλε, καὶ μετὰ Ποσειδῶνος Ἀπόλ-
 10 λων, καὶ θεοὶ τοὺς Τρώων συνδαιτυμένους ἐκτῆσαντο
 παῖδας, καὶ μαχομένους μὲν αὐτοὺς ἐξαιροῦνται πολλά-
 κισ· σεμνύνουσι δὲ συγχωροῦντες πεσεῖν· κἄν γὰρ πολέ-
 μου νόμος εἰς ὕβριν ἐκδῶ, συμπρεσβέων θεὸς ἐξαιρεῖται
 τῆς ὕβρεως· ἀλλὰ τί ταῦτα φέρω πρὸς ἐκπληξιν; λυ-
 15 θήσεται μὲν Ἔκτωρ διὰ θεοὺς, σὺ δὲ Τρωσὶν ἅπασι
 κήρυσσε, ὡς Ἀχιλλεὺς οἶδε δαπανᾶν μὲν ἀνθεστηκότας,
 ἔλειψεν δὲ πεσόντας.

21. Τίνας ἂν εἶποι λόγους Κίμων Μιλτιάδου τοῦ πα-
 τρὸς ἐν δεσμοῖς τελευτήσαντος.

20 Οἷαν ἀνδ' οἷων Ἀθηναῖοι παρέχουσι τύχην, Μιλ-
 τιάδης ἐν δεσμοῖς, ὃ θεοὶ, τελευτᾶ· μετὰ Μαραθῶνα
 δεσμός, μετὰ τρόπαια θάνατος ἄτιμος, καὶ γίνεται γέ-
 ρας ἔργων λαμπρῶν ἀτιμότερον οἴκημα, κακὴν τοῖς ἀρί-
 στοῖς ἐν τῷ δεσμοτηρίῳ φέρει τὴν τελευτήν, καὶ κιν-
 25 δύνων εἰσὶ δωρεὰ συμφορῶν αἱ δευότεραι· τί γὰρ ἐπ'
 αὐτῷ τῶν περιφανῶν οὐ προσγέγονεν; οὐκ ἐπὶ τὴν Ἑλ-
 λάδα Πέρσαι προσήεσαν, ὡς Ἀθήνας αὐτὰς ἀναρπά-
 στοντες, οὐ τὸν Αἰγαῖον οἰχίσαντες ἔπλεον; οἱ φηγῆς
 ἐνεπίμπλων τὴν θάλατταν; οὐκ ἀπεστέρον τῆς αὐτῶν
 30 θείας τοὺς ἐντυγχάνοντας; οὐ συνῆγον οἰκεῖν; ἅπαντες
 ἔφευγον, οὐκ Ἐρετρίαν ἐμπεσόντες σεσαγηνεύκασιν; οὐ
 πανοικία τὸ τῶν Ἐρετριῶν ἀνῆρπαστο γένος.

12. Τίνας ἄν εἴποι λόγους Ἡρακλῆς ἐπιβαίνων πυρᾶς.

Εἷς ἄθλος ἔτι μοι λείπεται, λῦσαι τοῦ σώματος ἔμαυτὸν, τοῦτό με πρὸς θεῶν ἀνύσει τὸ πῦρ, οὗτος ἀπαλλάξει με γῆς ὁ χιτῶν· ἄθλοις ἅπασαν ἐκάθηρα γῆν, καὶ τῆς ἐμῆς ἀρετῆς οὐδὲν ἠπειροῦ μέρος ἀμάρτυρον· ἀλλ' ἔτι τῆς γῆς σχῆμα τῶν ἐμῶν γεγένηται πόνων, ὑπόλοιπον οὖν μοι τὰ τῆς γῆς οὐρανὸν εἰσενέγκασθαι· τί γὰρ ἐπ' ἐμοὶ τῆς Διὸς συγγενείας οὐ προγεγένηται; οὐ περὶ τὰ σπάργανα τοὺς προσπεσόντας διέφθειρα δράκοντας; αὐχ' ὅλον βίου προοίμιον γέγονε τῶν ἀγώνων ἀρχή; παρὰ τὴν Ἑλλάδα μέσσην ἐγκατασκήψαντα διέφθειρα λέαντα, καὶ σκευῇ χρῶμαι τῷ προκαλύμματι, καὶ μετ' ἐκεῖνον ὕδρα διέφθαρται πλείους ἀνιῆσα τῶν τεμνομένων τὰς κεφαλὰς· ἦλθον εἰς μάχην τοῖς κάτω θεοῖς, καὶ τὸν τῶν κατοικομένων ἀνήγαγον φύλακα· ὄρνις διέφθειρα τοὺς ἐπτερωμένους τοῖς βέλεσιν· ἐπ' ἔσχατα προελήλυθα γῆς, καὶ φίσιν βοῶν ἀναγαγὼν ἐπὶ τῆς Ἑλλάδος κεχόμικα· καὶ κέρας ἐλάφου χρυσοῦν νομιζόμενον, οὐδ' εἰ γέγονεν ἔγνωκα· τίς δῆτα λοιπὸς ἔσχατος τῶν ἄθλων; θεοί, καὶ μετὰ τῆς Ἥβης ἐνθένδε συνέσομαι, τελευτῶν καὶ οὐ κτεινόμενος.

13. Τίνας εἴποι λόγους Μενέλαος ἀκηκοὺς Ἀγαμέμνονα παρὰ τῆς Κλυταιμνήστρας οἴκοι τεθνήσκει.

Εἷς οἶον ἀδελφῆ τῆς Τροίας ὁ πόνος προῆλθέ σοι πέρας, ἄμεινον ἴν σοι παρὰ τὴν Τροίαν πσεῖν ἀριστεύοντι, παρεμυθεῖτο τὸν θάνατον ἢ περὶ τὴν Τροίαν συμβαίνουσα δόξα, καὶ τὸ δυσχερὲς οὐκ εἶα σκοπεῖν βαλὼν ἀριστεύς· κοῦφόν τι θάνατος ἐν πολέμῳ συμβάς· ἀρετὴ πρᾶττει τὸ πάθος, οὐ τύχη· νῦν δὲ τὸν ἐν Τροίᾳ διελθὼν κίνδυνον ἐνδοξον τὸν ἐπ' οἴκου πέπονθας ἄδοξον. καὶ κτείπει σε παρὰ τὴν ἰστίαν γυνή καὶ ὁ ταύτην

κατακλινώμενος Αἰγισθος· οἶμοι σφαγεὺς Ἀγαμέμνονος,
καὶ διηκονεῖτο πρὸς τὴν πράξιν ἢ σύνοικος· καὶ παρὰ
τὸ δεῖπνον τεθέαμαι κείμενον, ὃν ἀριστεὰ κατεῖδεν ἡ
Τροία· καὶ διαφθάρη τρυφῶν ὁ περὶ τοὺς κινδύνους
5 ἀποφυγῶν, καὶ χόας τελευτῶν οὐ διήνεγκεν· ὦ πόσας
Τρώων ὑπερέβη βολὰς, ὅσων δὲ τραυμάτων γέγονε κύ-
ριος, ἐστρατήγει ποτὲ τῶν Ἑλλήνων πληγείς, καὶ τὴν
ἡγεμονίαν οὐκ ἀπέργε τὰ τραύματα, καὶ βεβλημένος
εἶργεν εἰς μάχην ἐρῶμένος· ἔνοπλος ὑπῆρχε κρεῖττον
10 Ἀπόλλωνος βάλλον, καὶ διήρκεσε πρὸς ὅλην τὴν μάχην,
πρὸς οὐδένα καταπλαγείς· εἶδεν ἀνηρημένον τὸν Θέτιδος,
καὶ μένων ἐμάχετο· διαφθάρη περὶ τὸν ναύσταθμον
Αἴας καὶ πάλιν ἀντείχεν εἰς κίνδυνον· οὐδὲν ἐλύπει τὴν
Ἀγαμέμνονος μάχην Ἀντίλοχος κείμενος· ὅσοι τῶν Ἑλ-
15 λήνων ἀνηροῦντο μαχόμενοι, τοσοῦτοι νίκης αὐτῷ κατελεί-
ποντο τρόποι, καὶ διελήλυθε καὶ Τροίαν καὶ τύχην· οἴ-
κοι δὲ Τρωσὶν ἐξέτισε δίκην ὁ Τρῶας ἀνηρηκῶς, καὶ
μιας ἐλείπετο γυναικὸς ὁ Τρώων ὅλων διαφθειράς στρα-
τόπεδον· ἀλλὰ τίς ἄν μοι τὸν Ὀρέστην ἐκώσσειεν; οὗτος
20 Αἰγισθοῦ λήψεται δίκην, οὗτος μητέρα διαφθαρκῶς οὐκ
ἀδικήσει τὴν φύσιν, ἀλλ' ἀμυνεῖται τὸ γένος.

14. Τίνας εἶποι λόγους Λαοδάμεια μαθοῦσα τοὺς Ἑλ-
ληνας ἐπανήκοντας.

Προθεωρία· Ἀνεῖται μὲν εἰς ἦθος ὁ λόγος, οὐ
25 μὴν ἀφηρέθη τὸ πάθος· οὐ γὰρ ὅτι προῆλθεν εἰς ἦ-
θος, ἐπιλείπει τὸ πάθος, ἀλλ' ὅτι προεἴληφεν ἦθος,
καὶ τὸ πάθος συγκέκραται, ἐν γὰρ ταῖς συγκειμέναις
τῶν ἰδεῶν ἢ τῶν προσώπων καὶ μεμιγμένη διαμένει
ποιότης.

30 Εὔγε νίκης Ἑλληνικῆς, εὔγε σωτηρίας ἐπιγραφουέ-
νης τὸν Πρωτεσίλαον· οἶμοι τῆς ἀνδρὸς τελευτῆς, οἶμοι
Τρωικῆς συμφορᾶς, ἧς κοινωνεῖ Λαοδάμεια· πρὸς ὑπό-

μνησιν ἄγει τῶν ἀτυχημάτων ἢ νίκη, καὶ ἀφαιρεῖται τὴν νίκην ὁ τοῦ δυστυχήματος τρόπος, ἐπ' ἀμφοτέρας διαιρούμενος τὰς τύχας· ἄρα δακρύνω τὸν Πρωτεσίλαον, ἢ νενικηκόσι τοῖς οἰκίοις συνήδομαι, καὶ πρὸς ἡδονὴν ἅμα διαιροῦμαι καὶ θρῆνον, ἡδονῆς ἢ Ἑλλάς ἀναπίμπλησιν, 5 ἔλκει πρὸς ὄδυρμους Πρωτεσίλαος· ἐπὶ μιᾶς οὐ δύναμαι μένειν τύχης, τίνας ἀφήσω φωνάς, οἰκτρὸν ὀλοφύρομαι, δόξω Τρωικὴ γεγονέναι γυνή, παιανίσω λαμπρὰ, ταύτην ἀναιρεῖ τὴν φωνὴν Πρωτεσίλαος· ποίους σπείσω θεοῖς; ἄσω γαμήλιον, μία τὸν γάμον ἐδίδαξε νύξ· σω- 10 τῆρας ὀνομάσω θεοὺς; τίνα τῶν οἴκοι θεωμένη σωθέντα, καὶ τί ταῦτα διατρίβω τηνάλλως, 16 ἔξὸν ἀριθμῶν τοὺς ἐν Τροίᾳ κείμενους· δακρύνει Πηλεὺς τὸν Ἀχιλλέα οὐ θεώμενος τάφον. Τελαμῶν ἀποδύεται πάλιν οὐ θεώμενος Λίαντα· Λοκροὺς ἀνιᾶ κείμενος Πάτροκλος, Πυ- 15 λίους Ἀντίλοχος, τῶν ἀριστέων ὅσοι περιπεπτώκασι, Πρωτεσίλαου μιμηταὶ καθεστήκασι, καὶ μετὰ τῶν πατέρων ἀνωμένη δι' ἀνδρὸς μετὰ τῶν γυναικῶν ἀμαρτίαν ὀδύρομαι, μετὰ Δηϊδαμείας ἐν Σκύρω, μετ' Αἰγιαλείας ἐν Ἄργει, πρώτη δακρύνω χηρείαν οὐ μόνη· καὶ 20 τί μοι θρηνεῖν ἀνδρὸς τελευτήν; ἀλλ' ὥρα σπείσαι Πρωτεσίλαῶ, ποῖ τέθραπται γῆς; τίς ἔκρουσε χῶρος; τίνος τῶν ὀρέων ἀπάρξομαι; τίς μεγάλα δακρύνουσαν παραμυθήσεται τάφος; ἐπ' ἀμφοτέρας τῆς ἡπείρου κακοπραγῶ, παρὰ μὲν τὴν Τροίαν ἀφηρημένη τοῦ συνόντος τὸν 25 βίον· ἀλλ' εὔρον ἔνθα τραπήσομαι, παρὰ τὸν θάλαμον στήσω τὸν τάφον, παρ' ὃν οὐκ ἔσχον ἄδειν ὑμέναιον, ἐπιθήσω τὸν θρῆνον καὶ συναφθήσομαι δάκρυσιν, ὅτι συνελθεῖν ἀφηρέθην τοῖς σώμασι. καὶ χοᾶς ἐπιφέρειν παραιτουμένη λέξω τοῖς κάτω θεοῖς· θεοὶ ὅσοι τὰ γῆς 30 ἐκληρώθητε, Πρωτεσίλαον ἄφετε συγγενέσθαι πρὸς μίαν

αὐθις ἡμέραν. ἀναβιὸς ἐρεῖ, ποία καὶ κάτω τέτακται τάξει, ἣ δηλονότι ἐτι τῇ πρώτῃ, ὡσπερ εἰς Τροίαν ἡρίσσεισι πρῶτος.

Εἰς τὴν αὐτὴν προθεωρία· ἐν ταῖς γυμναστικαῖς τὰς ἐξαλλαγὰς ἢ τῶν προσώπων ἐπιφέρει ποιότητος, ὅθεν παρέχει ταῖς ἡθοποιῖας ἢ τέχνη καὶ φράσαι περιπαθῶς καὶ πρὸς ἡθος εἰπεῖν καὶ μίξαι τὸ συναμφότερον.

Οὐκ ἦν ἄρα Τροίαν ἀδακρυτὴ κατασχεῖν, οὐδὲ νίκην βαρβαρικὴν ἔξω τοῖς Ἕλλησι καταστήναι τῶν ὀδυρμῶν·
 10 εἰς ἴσον ἐπαιρῶσι θρηῖνον καὶ νενικηκότας οἱ Τρῶες· τίς γένωμαι; ποῖ τραπήσομαι γῆς; στόλος ἐπανῆκεν Ἕλληνικὸς· στόλος, ὃ θεοὶ, Πρωτεσιλάου χωρὶς, ποῖ τέτακται; τίνος ἀποβαίνει νεὴς πρῶτος; Ἕλληνικῆς ἐπιβήσεται γῆς· ὡς βαρβαρικῆς ἐπιβέβηκε πρῶτος, ἀπορῶ
 15 κατιδεῖν· ἐπιλείψω μᾶλλον ἀριθμήσας τοὺς ἦκοντας, ἣ θεωμένη τὸν σύναικον· οἴμοι τῆς Τροίας, ὡς ἀγνώμων ἢ πόλις, τὸν πρῶτον ἐπιβάντα τῆς γῆς οὐκ ἀντέδωκεν, ἣ τάχα καὶ αὐτὴ φανέντος ἡράσθη 17 — — —

Cap. XII.

1. Ἐκφρασις Πολυξένης 2

20

σφαττομένης ὑπὸ τοῦ Νεοπτολέμου.

Τὸ δὲ Πολυξένης πάθος τεθείαται μὲν γεγεννημένον ἢ Τροία· παρέσχε δὲ ἢ σκηνὴ μετὰ τὴν Τροίαν ἰδεῖν. καὶ λαθεῖν δ' ἐπὶ τούτοις οὐκ ἐῷσιν οἱ πλάττοντες, χαλκῶ τὸ πραχθὲν ἀπεικάζοντες. Ἐν περιφανεῖ τοίνυν χω-

17 Finem hujus capituli et initium sequentis absorpsit jactura folii, quod post fol. 149. excidit.

1 Partem priorem hujus descriptionis usque ad verba: προσερεῖδει τῇ κόρῃ, καὶ δοκεῖ πιεῖν ex editione Reiakiana p. 1088. supplevi. Eiusdem folii jactura complures alias ἐκφρασεις absorptas esse, nemo erit, qui valde doleat.

ρίω τοῦ ² ἄστιος ἀνάκειται ἡ Πολυξένης εἰκὼν, παρ' αὐτὸν οὔσα τὸν Νεοπτόλεμον· ὁ μὲν γὰρ ἔστηκε παρὰ ταύτην γυμνός, κράνος μόνον λαβὼν περικείμενον· καὶ κράνος οὐχ ὄλον, ἀλλ' οἶον ἄνεμος ἄκραις ἐπιψαύσαιτο ταῖς κόμαις· ὥσπερ οὐκ ἀνεχομένου τοῦ ταῦτα δημιουρ- 5
 γήσαντος Νεοπτολέμῳ περιθεῖναι σκευήν, ἐπειγομένῳ πρὸς γυναικίου σφαγῆν· εἶτα τὸ πρόσωπον, ἐγκάρσιόν τε ἅπαν ἐστὶ, καὶ πρὸς αὐτὴν ἀπονένευκε θυμοῦ μετέχον, ὡς δια-
 χρώμενος ἔτυγεν· ἡ δὲ οἱ δειρῇ τῷ παντὶ συναποκλίνει προσώπῳ· ταῖν δὲ δὴ χεροῖν ἡ μὲν δεξιὰ τῆς κόρης ἐπι- 10
 ληπται, καὶ κόμης τὴν ἄκραν, ἄνω που πρὸς αὐτὴν ἀνα-
 τείνουσα· ἡ δὲ δὴ λαιὰ πρὸς ξίφος ὠπλισται, καὶ τὸ πᾶν ἔργον ὑπισχνεῖται ποιῆσαι· ὥσπερ ἀγανακτοῦντος τάνδρὸς εἰ πρὸς γυναῖκα δεῖσθαι δεξιᾶς, καὶ κόρην χειρὶ
 διαφθερεῖ, ἐν ἣ πρὸς ἄνδρας ἠρίστευσεν· εἶτα τὸ στέρ- 15
 νον ἅπαν ἐξώγκωται, καὶ πρὸς τὸν ἔνδον θυμὸν ἐξοι-
 δεῖ. τοῖν δὲ δὴ μηροῖν ὁ μὲν δεξιὸς προσερείδει τῇ κόρῃ, καὶ δοκεῖ πιέζειν, ὡς μὴ καθάπαξ κινοῖτο, ὁ δὲ αὖ λαιὸς ὑποτέτακται, ³ καὶ πρὸς αὐτὸ τὸ βᾶθρον ἐξ ἄκρας ἀνέ-
 στηκε, τοσοῦτον ἀνέχων, ὅσον ἡ χρεῖα τῆς σφαγῆς ἐβιά- 20
 ζετο· παρ' αὐτὸν δὲ ἡ παῖς οὔτε πρὸς ἅπαν ἀνέστηκεν, οὔτε ἐπὶ τοῦ βᾶθρου πᾶσα καθῆσται· ⁴ ἀλλὰ πρὸς τὴν τοῦ θανάτου συνεσχμάτισται ⁵ χρεῖαν· τὸ μὲν γὰρ πρόσωπον ἅπαν ὡς ⁶ συντέτακται, καὶ δειρὴν ἔχει ⁷ πρὸς ἀναίρεσιν ἔτοιμον· ταῖν δὲ ⁸ χεροῖν τῇ δεξιᾷ μὲν ἐπι- 25
 ψαύει τοῦ βᾶθρου, τὴν δὲ εὐώνυμον ⁹ πρὸς τὴν τοῦ στέπλου συνέστειλε χρεῖαν· τοῦ δ' αὖ στέρνου προ-
 νέχει μὲν ὁ δεξιὸς τῶν μαζῶν καὶ γυμνὸς ἀνεῖται τοῖς βουλομένοις ἰδεῖν, ὥσπερ ἐνδείξασθαι προηρημένου τοῦ

² Reisk. ἦν ἄστιος. recepi lectionem codicis bavar. ³ Reisk. ὑποτίεται. ⁴ Reisk. καθῆσται. ⁵ Reisk. ἐσχμάτισται. ⁶ ὡς Reisk. om. ⁷ Reisk. ἀνέχει. ⁸ Reisk. ταῖν δὴ χεροῖν ἡ μὲν ἐπιψ. ⁹ Reisk. addit κόμη.

πλάσαντος, ὧν ¹⁰ ἄλλους Ἀχιλλεύς διαφθείρεται· ὁ δὲ ¹¹ λαιὸς τῶν μαζῶν ὑπὸ πέπλον ¹² συγκέκρυπται· εὖ δέ μοι καὶ τότε τοῦ δημιουργήσαντος ¹³ ἔδοξεν αἰδοῦ καὶ πόθῳ τοὺς μαζοὺς διελεῖν, ¹⁴ καὶ τὸν μὲν συγκρῦσαι τῇ κόρῃ
 5 πρὸς τὴν αἰδῶ, τὸν δὲ καταλιπεῖν πρὸς ἔλεγχον ἔρωτος· καὶ μήτε τὸν ¹⁵ χιτῶνα διαρῆξαι πρὸς ἅπαν, μήτε χιτῶνος χωρὶς καταλεῖψαι τὴν κόρην· ¹⁶ τὸ μὲν γὰρ στέρνον ὁ χιτῶν περιρῆεῖ καὶ διαχειῖται πρὸς τὸ μέσον ἑμ-
 10 τρηγῆς· ¹⁷ τὰ δὲ μετὰ ¹⁸ μαζῶν συνέχει ζωστήρ, οὐκ ἔων τὸ πλεον ὑπορῆῦσαι ¹⁹ παντάπασιν, καὶ παρασχεῖν ἀνδρῶν ὀφθαλμοῖς, ἃ μηδὲ γυναικῶν θέμις ἰδεῖν· τοὺς ²⁰ δὲ δὴ μηροὺς συλλαβοῦσα μὲν ἑκατέρους ἔχει, καὶ συμπλέκει τασοῦτον, ὅσον ἢ βία τοῦ πιέζοντος ἔταξε· τοῖν δὲ ποδοῖν ὁ μὲν δεξιὸς ἅπας συγκέκρυπται, ²¹ βᾶθρον ²²
 15 δὲ ἄμφω ἀνακειμένους ἔχει, περιφανὲς ²³ πάθημα δεινὸν λαθεῖν καθάπαξ οὐκ ἐώσης τῆς τέχνης.

2. Προμηθεύς ἔκφρασις.²

Οὐκ ἦν ἄρα τὸν φθόνον οὐδὲ τῶν θεῶν ἔξω καθίστασθαι φύσεως, οὐδὲ τὰς χάριτας θεῶν χωρὶς εἰς ἀν-
 20 θρώπους ἔλθειν, καὶ μοι δοκεῖ τις δημιουργὸς εἰς εὐσέβειαν τοὺς ἀνθρώπους παιδοτριβῶν Προμηθεῖα πλάσαι τῷ χαλκῷ κολαζόμενον· ἀνάκειται γοῦν τις εἰκασθεὶς ²

10 Reisk. ὡς ἄλλους. 11 Reisk. δι δὴ. 12 Cod. πλεον. Reisk. πέπλῳ. 13 Reisk. δημιουργοῦ. 14 Cod. διελεῖν. Reisk. διελεῖν. 15 Reisk. τοῦ. 16 Reisk. τῇ κόρῃ. 17 Reisk. αἰμαφάγης. 18 Reisk. μετὰ τόν. 19 Reisk. ὑπορῆῦσαι. 20 Reisk. τοῖν δὲ δὴ μηροῖν. 21 Sequitur in ed. Reisk. ὁ δὲ λαιὸς βραχὺ τι τοῦ πέπλου προφαίνεται. 22 Cod. βᾶραθρον. Reisk. βᾶθρον ἄμφω ἀνακειμένοις ἔχει. 23 Cod. παραφανές, Reisk. περιφ.

1 Cfr. Liban. p. 1116. ed. Reisk.

2 Reisk. εἰκασθεὶς.

Προμηθεὺς, οὐχ οἷον ἄνθρωποι κολαζόμενον ἴσασιν, ἀλλ' οἷον θεοὶ κεκλοφότεα κολάζουσι· πῦρ γοῦν οὐ παράκειται Προμηθεΐ, ἀλλὰ τὴν χάριν ἢ τέχνη συνέκρυψεν, ἀετὸς δὲ Προμηθεΐ συνέστηκεν, οὐδὲ πεπλασμένον ἔξω τιμωρίας ἔων, ὡς γὰρ ἀνθρώπους ἐπιστρέφων εἰς τιμὴν τῶν θεῶν, οὕτω³ τὴν δίκην σαφειτέραν ἀνέπλασε. καὶ μοι καιρὸς διαλθεῖν, ἃ καθέκαστον ὁ πλάσας ἀνέθηκε· κολάζεται γοῦν Προμηθεὺς, καὶ τὴν κόμην ὁ πλάσας οὐκ εἰς κάλλος συνέθηκεν, ἀλλ' εἰς ἐπίδειξιν κολάσεως μείζονος· οὐ γὰρ ἀνεῖται πρὸς κόσμον ἢ κόμη, οὐδὲ σύγ- 10
 κεται τοῖς θεωμένοις εἰς ὥραν, ἀλλὰ τὸ μὲν αὐτῆς συνέστηκε, τὸ δὲ ἐγκάρσιον φέρεται, καὶ μοι τῶν κολαζομένων ὑποσημαίνει τὸν τρόπον, ὡς αὐχμῶσί τε καὶ κεκονιαμένοι⁴ πεφύκασι, καὶ κόσμου τινὸς ἢ κόμης οὐκ ἐπιμέλονται· ἀλλ' ἢ μὲν φύσις τὴν κόμην, τὴν δ' ἀκο- 15
 σμίαν ἢ τιμωρία πεποίηκεν· ἔπειτα τὴν κόμην διαδέχεται προσωπον, ὀδυνώμενόν τε παντάπασιν καὶ τῆς ἀνίας οὐ καθάπαξ ἀλλότριον, ἀλλ' ἐπῆρται μὲν μετὰ κόμην τὸ μέτωπον καὶ ἀνωμένῳ προσέοικεν· ἔπειτα τὰς ὀφρῦς προσ-
 διέστειλε καὶ⁵ τῶν ὀφθαλμῶν ἐκάτερον μύσας συνέκλεισε. 20
 καὶ τὴν ὀδύνην ἐν μέρει τὸ πρόσωπον ἔστησεν, ἔπειτα ῥίς τὸ⁶ στόμα καὶ παρεῖας διαδέχεται, τὸ μὲν μεμυκὸς καὶ πρὸς τῆς ἀνίας αὐτῆς πιεζόμενον, αἱ δὲ συστελλόμεναι καὶ τὴν τιμωρίαν αἰτοῦσαι μετριωτέραν καθίστασθαι· τὸ δὲ τοῦ προσώπου πρόσχημα ἅπαν ἐγκάρσιον, 25
 κατ' εὐθὺ μὲν βλέπειν οὐκ ἀνεχόμενον, ὥσπερ οὐκ ἀνεχομένης τῆς δίκης ἐν κέρδει λιπεῖν τῆς ἀνοίας⁷ τοὺς θεούς· ἀλλ' ἐπ' ἄμφω κολάζεται, ὀρῶν ἅμα καὶ τιμωρούμενος, γένειον δὲ πρὸς τούτοις ἡμελημένον καθεῖται, καὶ τὴν κόμην ἐδήλωσε. συναυχηεῖ γοῦν αὕτη καὶ πέρα 30

Cod. εἰκαστής. 3 Reisk. οὔπω. 4 Reisk. κεκονιωμένοι. 5 Reisk. καὶ τὴν τῶν. 6 τὸ Reisk. om. 7 Reisk. τῆς ἀγνοίας

τοῦ μετρίου κομᾶ. διερῆ δὲ καὶ στέρονον πάντα εἰς ὅ
 μίαν ἀποβλέπει τὴν δίκην· ἢ μὲν γὰρ τῷ προσώπῳ συνένε
 νευκε καὶ κάτω συγκέκρυπται ὃ βλέποντι, τὸ δὲ ἐξώγκω
 5 βεῖν οὐκ ἔᾶ τὸ λοιπὸν, ὡς ἱῖ προσπεσῶν ἔλκει πρὸς αὐ
 τὸν ἀετὸς, τὸ δὲ μετὰ τὸ στέρονον ἅπαν συνήγαγεν, ὡσ
 περ τοῦ δημιουργοῦ πᾶσι σημαίνοντος, ὡς ἅπας, ἱῖ ἐπεὶ
 μὲν ἐκείνῳ δοκεῖ, προσανάλωται· καίτοι θαυμάσαι τοὺς
 τε ποιητὰς, ὧν βουλευόνται, καὶ τὸν δημιουργὸν ἐπῆλθε
 10 τῆς τέχνης, τοὺς μὲν, ὅτι Προμηθεῖα κολαζόμενον λέ
 γουσι ἱῖ θεοὺς λιπεῖν βουλευσάμενον· καὶ τὴν ἐπιθυμίαν
 τῆς χάριτος, ἐξ ἧς ἀνθρώπους εὖ ποιεῖν ἐβουλεύετο Προ
 μηθεύς, ταύτην οἱ μὲν κρείττους κολάζουσιν, οἱ δὲ ποιη
 τὰι φράσαι προήρηται· λαθεῖν δὲ ὁ ἱῖ ταῦτα δημιουρ
 15 γήσας οὐκ ἔλιπε· τοῖν δὲ δὴ ποδοῖν ὁ μὲν εἰς γόνυ κέ
 καμπται ἱῖ καὶ ἐξανέχει τὸν ἀετὸν, βᾶθρον καθιστάμε
 νος ὄρνιθι, ἱῖ καὶ τῷ τρέφοντι προσηγάγετο σώματι,
 ὡσπερ τὸν αὐτὸν δεικνὺς κολαζόμενον, καὶ τῷ κολάζοντι
 παρέχοντα βάσιν. τοῦ γὰρ ὄρνιθος οὐκ ἔχοντος, ὅποι ἱῖ
 20 στήσεται, ἀνέχει τὸν πόδα καὶ συμμαχεῖ τῷ κολάζοντι,
 ὁ δὲ ἱῖ λοιπὸς ἔσθηκε, καὶ τὸ λοιπὸν ἰστάναι ἱῖ παρα
 σκευάζει τοῦ σώματος, καὶ γίνεται βᾶθρον τῷ σώματι·
 ταῖν ἱῖ δὲ χερσῶν ἢ δεξιᾶ μὲν πρὸς γόνυ κέκαμπται ἱῖ,

τὴν θείαν. 8 Reisk. πρὸς. 9 Cod. συγκέκρυπται βλέποντα.
 recepi lectionem Reiskianam. 10 Cod. τόν. Reisk. τό. 11
 Reisk. ὁ πρ. ε. πρὸς ἑαυτόν. 12 Reisk. ὡς ἅπαν, ὁ μετ' ἐκείνο
 δοκεῖ, τῷ αὐτῷ προσανάλ. καὶ μοι θαυμάσαι πάντας ποιητὰς ὡς
 βουλευόνται. 13 Reisk. λέγουσιν, ὃ θεοὺς λιπεῖν ἐβουλεύετο.
 14 Reisk. ταῦτα ὁ. 15 Cod. κέκαμπται. 16 Cod. καθιστά
 μενον ὄρνιθον. adscivi lectionem Reiskianam. 17 Reisk. ὁ πη
 δὴ. 18. Reisk. ὁ δὲ δὴ λ. 19 Reisk. ἰστάναι. Cod. ἰστά
 ναι. 20 Cod. τοῖν δὲ χερσῶν. Reisk. ταῖν δὲ δὴ χ. 21
 Cod. κέκαμπται.

καὶ κατόπιν ἀνέχει τῆς κεφαλῆς, ²² καὶ τοὺς δακτύλους ἐναλλάξ συστέλλει ²³. ὁ μὲν γὰρ αὐτῶν καμπύλος, τῶν δὲ λοιπῶν ἕκαστος ἐν παντὶ συγκείμενος ἑσταλται· καὶ πρόσσχημα ²⁴ μὲν ἕκαστος ἄλλο τι ἢ ἐπέδειξε, μίαν δὲ πάντες ὀδύνην ἐμφαίνουσι, ²⁵ καὶ ὀδύνης ὑπόμνημα ⁵ καθίσταται· χεὶρ δὲ οὔτε ἀμύνειν ἔξαρκῆ τῷ Προμηθεΐ, οὔτε τὴν ὀδύνην ἔῃ λαθεῖν, καὶ ἡ μὲν ἀνία δηλοῦται τῇ δεξιᾷ, ἐπικουρεῖν τε οὐκ ἔχει τῷ πάσχοντι, ὡσπερ τῆς φύσεως εἰς ἐπίδειξιν τοῦ δυστυχήματος ἀνείσης τὰς χεῖρας, ἀλλ' οὐκ εἰς συμμαχίαν τῷ δυστυχήσαντι, ἀποσεί- ¹⁰ σασθαι γὰρ τὸν ὄρνιν οὐ δύναται, σημαίνει δὲ μόνον ὡς παρῶν ἀνία, ἣ δὲ λαιὰ παραπλησίως μὲν ἐκείνη συνέσταλται, ²⁶ τὸν μὲν τῶν δακτύλων συγκάμπτουσα, τοὺς δὲ λοιποὺς εἰσάπαξ ²⁷ συνέλκουσα, καὶ τῶν μὲν ποδῶν ὁ λαιὸς τῷ παντὶ σώματι γίνεται βάθρον, τοῦ δὲ παν- ¹⁵ τὸς ἕτερός τις ὑπέχει ἀντέχων, ὡσπερ οὐκ ἀνεχομένου τοῦ ταῦτα δημιουργήσαντος Προμηθεΐα ²⁸ λιπεῖν ἐπὶ γῆς, ἦν διὰ τοῦ πυρὸς εὖ πεποίηκεν· ὁ δὲ δὴ αἰτὸς ἀνέχεται μὲν πρὸς τοῦ γόνατος, εἰς αὐτὸ δὲ τὸ ἦπαρ χωρεῖ, καὶ παρ' αὐτὴν τετάσθαι δοκεῖ τὴν τομῆν, ἦν ἐξειργάσατο, ²⁰ καὶ τοὺς μὲν πόδας ἄμφω μερίσας ἀνέχων συνέχει, ἐκατέρω ²⁹ δὲ τοῖν πτεροῖν οὔτε καθάπαξ συνέσταλται, οὔτε παντάπασι ἀποτέταται, ἀλλ' ὡσπερ ἔτοιμος ὢν εἰς ὄρμην, βραχὺ μὲν τι ³⁰ τῶν πτερῶν προσανέτεινεν, ἐν δὲ τοῦτο παραδηλοῖ, ὡς ἦν ἀποκάμη ³¹ φέρον τὸ ²⁵ γόνυ πρὸς τιμωρίαν ἀνέχουσι ³² πτέρυγες.

22 Reisk. τὴν κεφαλὴν. 23 Cod. et Reisk. συστέλλας. 24 Cod. πρὸς σχῆμα. 25 Reisk. πάντες ὀδύνην ὑπόμνημα καθίσταται χεῖρ' ἅτε οὔτε ἀμύνειν ἔξαρκῶσα. 26 Cod. συνίσταται. Reisk. συνέσταλται. 27 Reisk. εἰσάπαξ. 28 Reisk. τὸν Προμ. 29 Reisk. ἐκάτερον. 30 Reisk. τοι. 31 Cod. ἀποτάμη φέρον. recepi lectionem Reisk. 32 Reisk. ἀρκίσουσι.

3. Μηδείας ἔκφρασις.²

Τὰ δὲ Μηδείας δεινὰ τεθέαται μὲν τῆς Ἑλλάδος ἢ Κόρινθος, ἅπανσα δὲ δι' ἀγαμάτων ἔγνωκε γῆ, καὶ τὸ πρᾶχθὲν ἐν ἐνὶ τεθέαται πάντες, πάντας εἰς ὄψιν πα-
 5 ραγούσης² τῆς τέχνης· ἐν περιφανεί τοίνυν χώρῳ τοῦ ἄστειος ἀνάκειται Μῆδειά, οὐχ οἶαν ἐν Κόλχοις ἀνιερωμένην ἔλαχεν Ἄρτεμις, οὐδὲ οἶαν Ἰάσων συναγωνιζομένην ἔσχεν ἐν³ ἄθλοις, ἀλλ' οἶαν⁴ Κόρινθος ἀδικουμένην εἶδε καὶ κτείνουσαν· καὶ παρελθοῦσα τὸν πόδον ἢ τέ-
 10 χνη πλάττει πρὸς τὰς συμφορὰς ἀπεικάζουσα. Ἀνέστηκε⁵ τοίνυν, οἶαν ὁ λίθος ἀναστῆναι ποιεῖ, πρόσωπον μὲν οὐκ ἔξω φέρουσα λύσσης, ἀλλὰ τὸ πάθος, ὅθεν τὸ σῶμα ἅπαν ἀπάρχεται⁶, καὶ πρὸς τὸ λαιὸν⁷ ἀπονεύει πρὸς γῆν, ὡσπερ οὐκ ἀνεχομένη⁸ κειμένους ἰδεῖν οἷς μανείσα διέφθειρε, καὶ
 15 τιμᾶ τὴν φύσιν τοῖς ὄμμασιν, ἣν τῷ θράσει λελύπηκεν· ἔπειτα φάρος περιβάλλει τὴν κεφαλὴν,⁹ καὶ καθεῖται πρὸς ὤμους, καὶ τοῦ δεξιοῦ πρὸς τὸ λαιὸν ἀναβέβληται,¹⁰ τοῦ δημιουργοῦ γυναῖκα δεῖξαι σπουδάζοντος, ἣν γυναῖκα δοκεῖν οὐκ ἀφῆκεν ἢ τόλμα, ταῖν δὲ¹¹ χειροῖν ἢ δεξιᾶ
 20 ξίφει καθῶπλισται, καὶ δοκεῖ τὸν φόνον εἰς τοὺς παῖδας ἐπανατείνασθαι, καὶ ποιεῖν ἀεὶ δοκεῖ τὸ πρὸς ἅπαξ γινόμενον·¹² ἢ δὲ λαιὰ εἰς ἀγῶνα συγκέκαμπται,¹³ καὶ ἐπανάχει τὸ φάρος· περιτέταται δὲ τὸ στέρνον ζωστήρ χιτῶνα συνέχων διπλοῦν, τὸν¹⁴ μὲν γὰρ αὐτὸν κρύ-

1 Cfr. Liban. p. 1090. ed. Reisk. 2 Cod. παραδόσης. Reisk. παραγούσης. 3 ἐν Reisk. om. 4 Reisk. ἢ Κορ. 5 Cod. ἀφίστηκε. scripsi ἀνίστηκε. Reisk. ἔστηκε τοίνυν, οἶαν ἢ λίθος. 6 Reisk. ἐπάρχεται. 7 Cod. παλαιόν. Reisk. λαιόν. 8 Reisk. ἀνεχομένην. 9 Reisk. τὴν Μῆδειαν. 10 Reisk. ἀναβέβληκε. 11 Reisk. δὲ δὴ χειροῖν ἢ δεξιᾶ μὲν. 12 Reisk. μενόμενον· ἢ δὲ δὴ λαιά. 13 Cod. συγκέκαμπται. 14 Reisk. ὁ μὲν γὰρ αὐτὸν κρύψας, ἃ μὴ θέμις ἰδεῖν, αἰωρούμενος ἔλθειν.

κρύψασα ὡς μὴ ὄρατὸν εἶναι· ὁ δὲ καθήκει μέχρι πο-
δῶν, ὅσον θεάσασθαι καταλείψας τοὺς πόδας· τοῖν δὲ
ποδοῖν ὁ μὲν δεξιὸς εἰς γόνυ κέκαμπται, καὶ δοκεῖ πιέ-
ζειν ἀναιρουμένους τοὺς παιδας,¹⁵ ὡσπερ ὅτι¹⁶ ἔτυχε
σφάττουσα· καὶ χειρὸς¹⁷ ὡσαύτως καὶ γόνατος ἔχουσα,⁵
ὁ δὲ¹⁸ λοιπὸς τῷ βάρῳ προσήρεισται, καὶ μετέωρος
ἦρται τῆς γῆς, ὡσπερ οὐκ ἀνεχομένης τῆς τέχνης τὸ
ἄγαν¹⁹ περιφανῆς ἐν ἀφανεῖ μέρει κατακρύψαι τῆς γῆς.

4. Χίμαιρας ἔκφρασις.

Φύσεις δὲ ἄρα παράλογοι προῆλθον μὲν ἐκ τύχης¹⁰
τὸ πρῶτον, γενόμεναι δὲ μένειν οὐκ ἔλαχον, ὁ λόγος δὲ
ὁμῶς ἐτήρησεν, ἅς ὁ χρόνος συνέκρυσεν· καὶ πολλὰ μὲν
παράλογοι γέγονασιν φύσεις, μάλιστα δὲ τῶν ἄλλων ἡ
Χίμαιρα, περὶ ἧς ἤδη μὲν² ἐξῆλθεν, ὡς ἔχει τὸ μέ-
τρον, ζηλώσει δὲ ὁμῶς καὶ τὸ μέτρον ὁ λόγος· συν-¹⁵
θήκη τριπλῆ γέγονε φύσις, ³ ἐφ' ἐνὸς πάντα πλάτ-
τουσα σώματος· κατήρχετο μὲν,⁴ ὅθεν οὐκ ἔληγεν,
ἐτελεύτα δὲ, ὅθεν οὐκ ἦρχετο· καὶ τὸ μέσον αὐτῆς
τῶν ἄκρων ἀπήλλακτο, καὶ συνθεῖσα τὰς φύσεις ἡ τύ-
χη συνθεῖναι τὰς κλήσεις οὐκ ἔσχεν, ἀλλ' ἐξ ἐνὸς⁵ ²⁰
προσηγορίας τὰ πολλῶν ἀποφήνασα, καὶ τοῦνομα προ-
ῆλθε τῆς γονῆς ἐνδεέστερον· λέων τις ἦν ὅσον⁶ πρῶ-
τον ἰδεῖν, καὶ δράκων τοῦ παντὸς ἔληγε σώματος με-
σοσύσης⁷ αἰγὸς, καὶ πῦρ ἐποίει τὸ⁸ φανὲν φοβερώτε-
ρον, ὡσπερ οὐκ ἀρκοῦντος φοβῆσαι τοῦ πλάσματος,²⁵

15 Cod. πόδας. Reisk. παῖδας. 16 Cod. ἦτε. Reisk. ὅτε.
17 Reisk. χεῖρας ὡσαύτως καὶ γόνατα. 18 Reisk. ὁ δὲ δὴ δη-
λοῖ πῶς τῷ βάρῳ προσήρεισται. 19 τὸ ἄγαν Reisk. om. tum
pro ἐν habet ὡς.

1 Cfr. Liban: p. 1095. ed. Reisk. 2 Reisk. ἤδη μὲν καὶ
ὡς ἔχει διεξῆλθε τὸ μέτρον. 3 Reisk. φύσεως. 4 Reisk. μὲν
γάρ. 5 Reisk. ἐξ ἐνὸς ἐξηγόρευσεν ἐκ πολλῶν ἀποφῆναι. 6
Reisk. ὅσα. 7 Reisk. μεσοσύσης δέ. 8 τὸ Reisk. om.

καὶ θάματα μὲν ἄλλο πρὸς ἄλλο προήρχετο· μία δὲ πάντων ἐτύγχανε γένεσις, ὠρμάτο μὲν γὰρ οἷα λέων φοβῶν, κατέπληττε δὲ οἷα δράκων ἐξελιττόμενος, καὶ φοβεῖν ἢ αἰξ ἀποροῦσα ⁹ τῇ φύσει, προσθήκη πυρὸς τῶν
 5 λοιπῶν ἦν φοβερώτερον. οὐκ ἦν ὅ τι ἂν τις μᾶλλον καταδείσει, ἀποβλέπων εἰς ἕκαστον, τὸ μήπω φανέν τοῦ φοβοῦντος ἤδη δεινότερον· ἢ μὲν γὰρ ἔφλεγεν, ὁ δὲ ὑπεσύριττεν, ὁ δὲ χαλεπώτερος ἦν ὠρούμενος ¹⁰. ἠγωνίζετο δὲ πρὸς ταύτην ἀνὴρ παραλογώτερον ¹¹ ἐποχού-
 10 μενος ἵππον, καὶ πρὸς τοῖς ἀπὸ γῆς μετ' αἴρος ἐμάχετο. καὶ πτερὰ φυγῆν τῶν κινδύνων εἰργάζετο, καὶ προῖκει μὲν τὸ πῦρ ὡς μαχόμενον, ἤρετο δὲ ὁ Βελλεροφόντης μετέωρος, ἀμφότερα ἐπὶ μιᾷ ὀρμῆς ¹² ἐργαζόμενος, καὶ κτείνων τὴν Χίμαιραν, καὶ παθεῖν αὐτὸς ἔξαρονού-
 15 μενος, καὶ γεγενῆσθαι δοκοῦσα ¹³ θεῶ τῶ συμμαχουμένῳ παρὰ θεῶν ἀναλίσκεται, ¹⁴ καὶ οὕτως Βελλεροφόντης κτείνων τὴν Χίμαιραν, θεοὶ τῶν θεῶν εἰσι καθικνούμενοι, ταῦτα θεάσασθαι μὲν ὑπῆρχε, διεξελθεῖν δὲ ἠδονὴ μᾶλλον, ἢ δέος.

20

5. Ἐκφρασις ¹ Παλλάδος.

Θεοὶ δὲ ² ἄρα γεγονότες δημιουργοὶ δημιουργεῖσθαι παρὰ τῆς πλαττούσης ἐπίστανται τέχνης, καὶ συγχωροῦσι γενέσθαι ³ τῇ τέχνῃ, ὅπερ φύσει γεγόνασι, καὶ πολλοὶ

9 Reisk. ἀποροῦσα, τῇ φύσει προσθήκη πυρὸς, τῶν λοιπῶν ἦν φοβερωτέρα. 10 Reisk. ὠρούμενος. Cod. ὠρούμενος. 11 Reisk. παραλογώτερος ἐχόμενος, ἵππου πρὸς τὰς ἀπὸ γῆς ἐξ αἴρος ἐμάχετο· καὶ πτερὰ πρὸς φυγ. 12 Reisk. ὀρμῆς. m. Mor. ἰσ. ὀρμῆς. 13 Reisk. δοκοῦσαν θεόν. 14 Reisk. ἀηλίσκετο· καὶ τοῦτο δὲ ἐδήλου Βελλεροφόντης. κτ. τὴν Χίμ. ὡς θεός, τῶν θεῶν ἀφικνούμενος.

1 Eadem legitur apud Libanium p. 1114. ed. Reisk. 2

δὲ Reisk. om. 3 Cod. συγχωροῦσι. 4 per correcturam ex γ

μὲν θεοὶ κατ' ἀγορὰν ἀνίστηκασιν, Ἀθηναῖα δὲ μᾶλλον
 πρὸ παντὸς ἔστηκε θαύματος, ἐγὼ δὲ, ὃ τεθέαμαι, καὶ
 διηγήσομαι. Μουσῶν τέμενος ἦν, καὶ πρὸς λόγους ὁ
 χώρος ἀνεῖσθαι βουλόμενος, καὶ δύο ταῦτα δημιουργεῖν
 σύμβολα τῆς οὔσης ἐπιδείξασθαι τέχνης Ἀθηναῖαν προ- 5
 ἀνέστησε, καὶ πρὶν ἐμβαλεῖν εἰς Μουσῶν τέμενος ἢ θεὸς
 καταφαίνεται, τὴν ἔνδον οὔσαν σημαίνουσα τέχνην· καί
 μοι δοκεῖ ὁ δημιουργὸς ἐπ' ἀμφοῖν τοῖν καιροῖν Ἀθη-
 ναῖαν ⁴ ἀναστήσασθαι· δι' ὧν μὲν γὰρ αὐτὴν ἐν Μου-
 σῶν τεμένει καθίδρυσεν, εἰρήνης ἔδειξε πρῦτανιν, οἷς δὲ 10
 ἅπασαν ὥπλισε, καὶ πολέμου κυρίαν καταλιπεῖν ⁵ δοκεῖ
 κράνος τοίνυν αὐτῆς περιβάλλει τὴν κεφαλὴν, καὶ προ-
 ἀνέχει μὲν λόφος τοῦ κράνου, κορυφῆς δὲ τὸ κράνος,
 καὶ περιβαλὼν τὴν κεφαλὴν τῇ κυρτῇ τὴν ὄψιν οὐκ ἔκρυ-
 ψεν, ἀλλ' αὐτόνομον ἀφῆκε τὸ πρόσωπον· ὥσπερ ἀδι- 15
 κεῖν τὸν τεχνίτην δοκεῖν, εἰ δὲ οὗ λόγοι προέρχονται,
 ταῦτα συγκρῖψιμι τοῦ πολέμου τὸ γνῶρισμα, καὶ ἅμα
 μοι δοκεῖ ὑποφῆναι ζητεῖν ὡς οὐδὲν λόγων γίνεται κώ-
 λυμα· το δὲ πρόσωπον γυμνὸν γεγονὸς ἐγκάρσιόν τε ἔστι, ⁶
 καὶ πρὸς ἕτερα νένευκε, καὶ φοβεῖ τῶν ὀμμάτων ἐκάτε- 20
 ρον ὥσπερ ἄρκοῦν μόνον ἰδεῖν καὶ φοβῆσαι τὸν ἀνθιστα-
 μενον· τὸ δὲ στόμα δηρημένον εἰς λόγους ἀνεῖται, καὶ
 ἢ δειρὴ τῷ προσώπῳ συναποκέκλιται, τὸ δὲ δὴ στέρονον
 θώραξ τε περιβάλλει ποικίλος, καὶ κατὰ μέσον ἀνέχει,
 πάντα τῆς θεοῦ συγκειμένης εἰς ἔκπληξιν, ταῖν δὲ χει- 25
 ροῖν ἢ δεξιὰ μὲν ἀνεῖται γυμνῇ, καὶ τὸ συνέχον οὐδὲν
 ἔστω ⁷ τῆς πράξεως ἔτοιμον, ψέλιον δὲ ⁸ πρὸ τῆς ἄκρας
 περιβάλλει χειρὸς βραχὺ τῇ θεῶ, τὴν γυναικείαν περιθέ-
 μενος φύσιν, ἢ δὲ λαιὰ πᾶσα μὲν τέταται, καὶ πρὸς

natum esse videtur. Habuit igitur scriba lectionem, συγχω-
 ροῦσι γενέσθαι. 4 Cod. Ἀθηναῖα. Reisk. Ἀθηναῖαν. 5 Cod.
 καταλίπειν. Reisk. καταλείπειν. 6 τί ἔστι deest apud Reisk.
 7 Reisk. ἔστω. 8 ψέλιον δὲ abest ab ed. Reisk.

θέναρ συγκέκαμπται, καὶ τῆς ἀσπίδος ἄκρας ἐπιλαμβάνεται, καὶ πῶσαν προστεριδεὶ τῇ γῆ, τὸναντίον τὴν πᾶσαν ὀπλίτην ποιήσασα· τῶν μὲν γὰρ αἱ χεῖρες τῶν ὀχάνων ἀντιλαμβάνονται, καὶ κατὰ μέσας τὰς ἀσπίδας ἀνέχουσιν ὀμφαλοῦ τὸ κατέχον συγκρούποντες, οἱ δὲ τὴν ἴτην τῶν ὀργάνων μεταχειρίζονται, καὶ τὴν τῆς ἀσπίδος κατελήφασιν ἄκραν, ὡσπερ ἐξαρκούντες ἄκρας ἐφάπασθαι, καὶ πᾶσαν μεταχειρίζεσθαι· τὴν δὲ λαιὰν ὁ μετὰ τὸ θέναρ προσέρχεται ἐπελιττόμενος ὄφισ, ταῦτα τῆς

10 θεοῦ περιχευμένης εἰς κόσμον, ἃ φοβεῖν τοὺς ἄλλους ἐπιστάται· τὸ δὲ λοιπὸν τῆς θεοῦ πέπλος περιβάλλει ποδιῆρης, καὶ κατὰ μέσον συνέχει ζωστήρ, τὸν προκειμενον περιστέλλον χιτῶνα· καὶ μοι ἡ τέχνη δοκεῖ διπλοῦν τῇ θεῷ καταστήσασθαι πέπλον, ὡσπερ τοὺς θεατὰς ⁹ εἰς

15 ἀνάμνησιν ἄγουσα τῶν ἐπῶν, ἐν οἷς Ἀθηνᾶ περιβάλλεται· βραχὺ δὲ ¹⁰ οἱ πόδες τοῦ χιτῶνος ἐξέχουσιν, ἅμα μὲν δεικνύντες ἐφ' ὧν ἀνεστήκασιν, ἅμα δὲ αἰδῶ γυναικείαν ἐμφαίνοντες οὐκ εἰς ἅπαν ἐθέλουσι φαίνεσθαι, βραχὺ δὲ τῶν ποδῶν ὁ λαιὸς εἰς γόνυ συγκέκαμπται, ¹¹

20 καθάπαξ ἄπρακτον οὐκ ἀνεχομένης τῆς τέχνης τὴν θεὸν καταστήσασθαι· καὶ γοῦν τὸ γόνυ δοκεῖ καὶ χωρεῖν ἐπὶ βᾶδισμα· ἡ δ' ἀσπίς ἐκ τῆς εἰς ἄκρον ἀνίστηκε χειρός· καταθείσης μὲν τῆς θεοῦ τὴν σκευὴν, παρεχομένης ¹²

25 δὲ τοῖς θεωμένοις ὄραν, ὡς παρασκευῆς μὲν δέοι πρὸς πόλεμον, μὴ εἶναι δὲ πρὸς παράταξιν πρόχειρον· οἷς μὲν γὰρ ἡ γῆ κατέχει τελευταῖος πόλεμος· δι' ὧν δὲ ἡ χεὶρ ἄκρα προσέψαυσε, τὴν παρασκευὴν σημαίνει τῆς μάχης· ἡ δ' ἀσπίς τι δοκεῖ τοῦ Διὸς, ἐν ἣ ἄνθρωποι ἠώρηται καὶ κατὰ μέσην ἐκπλήττει Γοργῶν, ¹³ πάντα τὸν φόβον

30 δηλοῦσα τῆς μάχης, καὶ τὴν πρὸς τὸν Δία βεβαιοῦσα συγγένειαν. Νίκαι δὲ διπλαῖ πρὸς ἑκατέρας ¹⁴ ἄκρας

9 Reisk. θητούς. 10 δὲ Reisk. om. 11 Cod. συγκέκαμπται. 12 Reisk. παρεχούσης. 13 Reisk. γοργόν. 14

τῆς ἀσπίδος εἰσὶν, ἐπεὶ καὶ διπλῶν ¹⁵ κρατεῖν Ἀθηναῖα
πέφυκε πρὸς ὄπλα καὶ λόγους, καὶ οὔτε ἡ θεὰ τῆς ἡδο-
νῆς ἠλλοτριώται, αὐδὲ τὴν ἡδονὴν λαθεῖν ἀφῆκεν ¹⁶ ὁ
λόγος· ἀλλ' ἔστι ῥαστώνη κοινὴ θεωμένοις καὶ λέγουσι.

6. Αἴαντος ἔκφρασις.

5

Παθήματα μὲν παρὰ τὴν Τροίαν ἡρώϊα πολλὰ μὲν
ὁ Τρώων εἰργάσατο πόλεμος, Αἴας δὲ πάντα μανεῖς ἀπε-
κρίφατο· Αἴαντα τοίνυν οὐ σωφρονήσαντα οἶδε μὲν πρῶ-
τον ἡ Τροία, ἀπειλήφε δὲ μετὰ τὴν Τροίαν σκηνὴ καὶ
μετὰ τὴν σκηνὴν ὁ χαλκὸς ὑποκρίνεται· ἐν περιφανεῖ τοί- ¹⁰
νυν χώρῳ τοῦ ἄστεος ἐν χαλκῷ τις ἄρας ἀνέστηκε, μηδ'
ἐν αὐτῷ σωφρονεῖν ἐπιστάμενος· ἀνάκειται τοίνυν οὐχ
οἶον Ἐκτωρ εἶδε μαχόμενον, ἀλλ' οἶον εἶρε μετ' αὐτὸν
ἡ σκηνὴ· πρῶτον μὲν γὰρ ἅπας γυμνὸς προκαλύμματος
ἔστηκε, καὶ τὴν μανίαν δηλοῖ τῷ μὴ δεῖσθαι τοῦ κρύ- ¹⁵
πτουτος, ἔστηκε γὰρ αἰδοῦς ἀμελῶν, οὐκ εἰδὼς ὅπως
ἔστηκε σχήματος, καὶ γυμνὸς ἐσθῆτος ἅπας ἀνθεστη-
κὼς καὶ τὴν μανίαν ταύτην δηλῶν ἐκ τοῦ μέρους οὐχ
ἦττον ὑπομένει τὸ πάθος· οὔτε γὰρ ἐστὶ μανίας ὅλος
ἐλεύθερος, οὔτε κατὰ μέρος ἐστὶ τοῦ πάθους ἀλλότριος, ²⁰
καὶ πρῶτον μὲν κράνος τῇ κεφαλῇ περιβέβληται, ὥσπερ
ἐνδείξασθαι τοῦ δημιουργοῦ βουλευομένου τὸ πάθος, ²
καὶ τοῦτο τῆς μάχης ποιουμένον τεκμήριον, τοῖς ὅσοι
θεαταὶ αἰροῦνται εἶναι τοῦ σώματος· ἀφέστηκεν Αἴαν-
τος κράνος τῆς κεφαλῆς, ὅτι μηδὲ τοῦτο ἦν παριδεῖν· ²⁵
εἶτα τὸ πρόσωπον αὐτῷ φανερὸν ἐμπεποιήται, δεῖγμα
ἧς ³ κατὰ γνώμην νοσοῦσιν ἀνθρωποὶ λύσσης. ὀφθαλ-
μοὶ δὲ μᾶλλον τοῦ μὴ φρονεῖν καθεστήκασιν ἔλεγχος,
πῦρ γὰρ ἐν αὐτοῖς ὑποφαίνεται, καὶ πρὸς ἄλλον καὶ ἄλ-

Reisk. ἱκατέρην ἄκραν. 15 Reisk, διπλᾶ. 16 Cod. ἀφῆκε.

1 Cod. τοῦ πάθους, et paullo post ποιουμένης. 2 Cod. οἷς.

λον τρέπεται χώρον, καὶ οὕτως ἢ τοῦ πάθους εἰκὼν κα-
 ταφαίνεται· παρειὰ δὲ οἰδοῦσι τῷ κάτωθεν πνεύματι,
 τὸ δὲ στόμα διήρηται εἰς ἄνοδον πνεύματος, καὶ τὰ κά-
 τωθεν ὄρμην ὑποσημαίνει τῷ σχήματι, καὶ δειρὴ συμ-
 8 μεταβάλλεται τῷ προσώπῳ συχνῶς· τὴν δὲ λύσσαν δηλοῖ
 ἢ πλοκὴ τῶν χειρῶν, καὶ γὰρ ἢ δεξιὰ καθεῖται κατὰ
 μηροῦ, ἢ δὲ λαία πρὸς αὐτὸν ἐπανάκειται· καὶ μικροῦ
 πρὸς ἀλλήλας συμπλέκονται, ὡσπερ τοῦ πάθους οὐδὲν
 αὐτόνομον ἔχοντος, τὸ δὲ προκάλυμμα ἅπαν τῷ λαιῷ
 10 τῶν βραχιόνων συνέσταλται, ὡσπερ ἐνδείξασθαι τὸ μὴ
 καθεσθηκὸς τῶν φρενῶν προηρημένης τῆς τέχνης, καὶ
 οὔτε τοῦτον ἐσθῆτος ἀφῆκε χωρὶς, οὔτε ταύτην περικει-
 μένην ἔδειξε· τὸ δὲ στέρνον ἅπαν ἐξώγκωται καὶ πρὸς
 τὴν ἔνδον λύσσαν ἐπαίρεται· καὶ ὄση μανία περιέχεται
 15 ἢ γνώμη τοῦ πάθους, ἐστὶ κατιδεῖν ἐκ τοῦ σχήματος,
 γαστήρ δὲ ὑπεδίδοτο καὶ συνεστέλλετο, καὶ τοσοῦτον
 ἀφῆρειτο τοῦ μετρίου, ὅσον τὸ στέρνον ἐξώγκωται, τοῖν³
 δὲ ποδοῖν ὁ μὲν εὐώνυμος ἔστηκεν ἅπας, καὶ πρὸς ἑαυ-
 τὸν τὸ πᾶν ἐρείδει τοῦ σώματος, ὁ δὲ δὴ δεξιὸς εἰς γό-
 20 νυ κέκαμπται, καὶ προσανέχει τῷ λίθῳ καὶ μικροῦ
 πρὸς ὄδον ἐξορμαῖ, καὶ δῆλον τῆς γνώμης τὸ μεμνηνὸς⁴
 ἐπὶ τοῦ σχήματος· οὕτως ὅλον τε αὐτὸν ἢ λύσσα δηλοῖ,
 καὶ κατὰ μέρος ὑποφαίνει τὸ πάθος· ταῦτα θαῦμα μὲν
 κατιδεῖν, ἀδίκημα δὲ σιωπῇ παρελθεῖν.

25 7. Ταῦνος ἔκφρασις.²

Μιμεῖται τὰς τέχνας ἢ φύσις, καὶ ζωγράφων ἐργα-
 σίας² μετασκευάζει τοῖς χρώμασιν ἀδίδακτον ποικιλίαν
 ὡσπερ δεικνύειν³ ἐθέλουσα. Ἦν τι τέμενος³ ἱερὸν κα-

³ Cod. τήν. ⁴ Cod. μνημόν.

1 Eadem est apud Liban. p. 1075. ed. Reisk. 2 Reisk. ἐργασίαν. 3 Reisk. δεικνύει.

τεστεμμένον τοῖς ἀνθεσιν· ἐδόκει γάρ πως ὁ δῆμος ἐπαί-
 γεσθαι πρὸς πανήγυριν· ἄρτι δὲ τὰ προτύλαια τοῦ τε-
 μένου, ἐωρακῶς, κατεῖδόν τι τοιοῦτον. ὄρνις ἦν ἔνδον
 Περσικὸς, τοῦτο γὰρ αὐτὸ καλούντων τῶν ἱερέων ἀκή-
 κοα, μεγέθει μὲν που ⁴ κύκνων οὐ λίαν ἀπολειπόμενος, ⁵
 χειρὶ δὲ ζωγράφων τὸ σῶμα, μυρίοις ⁵ κατακοσμούμε-
 νον χρώμασιν· Ὀμηρος μὲν γάρ που κατὰ τὴν ποίησιν
 πολλάκις τὴν μὲν βασιλίδα τῶν θεῶν βοῶπιν προσονο-
 μάζει, ὀφθαλμῶν τὸ κάλλος οὕτω τιμᾶν βουλευσάμενος,
 καὶ ⁶ γλαυκώπιδα κούρην ἀνακηρύττει τοῖς ἔπεσιν· ἀλλ' ¹⁰
 ὁ μὲν ⁷ μέρος τοῦ σώματος εἰς εὐμορφίαν χαρίζεται τοῖς
 θεοῖς, ὁ δ' ἐν ὅλῳ τῷ σώματι καὶ πτέρυγας φορῶν ὄρα-
 ται τῶν ὀρνίθων τὰς κρείττονας· ἐκ μὲν γὰρ κεφαλῆς
 καὶ βασιλείας εἶχε γνωρίσματα ἐπὶ ⁸ τοῖς ἀνεστηκόσι
 πτεροῖς καὶ πέρῳθεν καταλάμπουσι· τὸ δὲ τῆς δειρῆς ¹⁵
 χρυσαυγῆς κυανῆς συμμίσει· ⁹ καὶ θείας ὄντως χάρι-
 τος ¹⁰ ζωγράφοις γράψαι καὶ τυπῶσαι συγχωρησομέν·
 τὰ δὲ λοιπὰ τῶν πτερόγων εἰς ἄκρον ἐξησχημένα τοῖς ὀ-
 φθαλμοῖς καὶ ἀστράπτοντα τοῦ Παιανιέως ἐπιζητεῖ τὴν
 δεινότητα· ἐπειδὴ δὲ τοῦ ¹¹ ὀρνίθος ἐθεασάμην καὶ κί- ²⁰
νησιν, ἐπείγει με λόγος ἐξαιρεῖν ¹² καὶ τὰ τῆς ὀρμῆς
παράδοξα θαύματα, ἄρτι γὰρ ἐκατέρωθεν τὰς πτέρυ-
 γας ὡσπερ εἰς πτήσιν δονήσας καὶ ¹³ κυρτῶσαι που
 ὑπὲρ κεφαλῆς βιασάμενος ἀγάλματος μὲν κάλλιστον ἐπε-

4 Reisk. πως. 5 Reisk. καθάπερ μυρίοις κατακοσμούμενος
 ἄσμασιν. 6 Reisk. γλαυκώπιδα δὲ. 7 Reisk. ἀλλ' ὅπερ μέ-
 ρος τοῦ σώματος εἰς εὐμορφίαν χαρίζεται, τῶν ποιητῶν ἢ δεινότης,
 τοῦ ὅλου σώματος καὶ πάσης πτέρυγος φορῶν ἑοράτο σαφῶς τῶν
 ὀρνίθων ὁ κάλλιστος. 8 Reisk. ἐπανεστηκόσι πτεροῖς, καὶ τὰ
 πόρῳθεν. 9 Cod. συμμέγει. Reisk. κυανῆς συμμίσει. 10
 Reisk. τῆς χάριτος, εἰ ζωγράφοις. 11 τοῦ Reisk. om. 12 Reisk.
 ἐπείγοι με λόγος εἰπεῖν καὶ τὰ τῆς ὀρμῆς παράδοξα θ. 13 Reisk.
 καὶ λοιπὸν κυρτῶσας πως.

δείκνυτο τύπον, ναοῦ τε λαμπροῦ, καὶ προσκυνῆσαι τὸν
 θεατὴν προτρεπόμενος, ¹⁴ ὡς ἀγάλματος λαμπροῦ δε-
 δουλωμένον τῷ θαύματι· Ἀπελλῆ, ¹⁵ ζωγράφων κάλ-
 λιστε, τότε σου ¹⁶ τῆς τέχνης ἐγὼ κατεφρόνησα, ἐπ'
 ἅ Ἀττικῆς τέχνης τιμωμένον, Ὀρίου δὲ γραφᾶς παρ' οὐ-
 δὲν ἐποιησάμην, ὄρνιθος Περσικοῦ νενικημένου ¹⁷ τοῖς
 χρώμασιν. ἀλλ' ἰδοῦ ¹⁸ ζωγράφων ἐλέγξας τὴν τέχνην
 ὄρνις Ἀττικὸς ἀμείνων ταύτης δεδήλωται, ὡς καὶ τῶν
 θεῶν ἐπαινεῖν ἐπιθιλιόντων τὸ τῆς θεᾶς ἔχειν ἀκροάσεως
 10 βέλτιον.

8. Ἐκφρασις τοῦ τυχαίου.²

Τύχαι δὲ ἄρα πάντα μὲν τὰ ἀνθρώπινα ὅπη βού-
 λονται φέρουσιν· ἐγκαθίδρυνται δὲ δικαίως ταῖς πόλε-
 σιν, ἐξ ὧν ἅπαντα δικαίως κατορθοῦσι τιμώμεναι, καὶ
 15 τὰς μὲν ἐν ἑκάστη ³ τῶν πόλεων ἰδρυμένας οἱ παρ' ἑκά-
 στην θεώμενοι φράζουσιν· ἐγὼ δὲ ἦν τεθέαμαι καὶ διεξ-
 ἔρχομαι. Τίμμενος ἐν μέσῳ τῆς πόλεως ἰδρύται, συγ-
 κείμενον μὲν ἐκ πλείονων θεῶν, τύχης δὲ ἅπαν ὠνό-
 μασται, καὶ μοι δοκοῦσιν οἱ ³ τὴν κλῆσιν τῷ χώρῳ προς-
 20 θίντες εἰς τὸ δέον ποιεῖν, οἷς γὰρ ἅπαντα τύχῃ συγ-
κρύπτεται, τούτοις ἢ θεῶν ἀπὸ τῆς τύχης συνεκέρυπτο
κλῆσις· κατεσκευάσται δὲ ὁ χώρος ὧδέ πως· ἤσκητο ⁴
μὲν ἅπας ἐξ ἐδάφους εἰς ὄροφῆν, διήρηται δὲ ἢ

14 Cod. προστρεπόμενος. Reisk. προτρεπ. omisso sq. ὡς
 15 Ἀπελλῆ Reisk. om. 16 Reisk. σου πρῶτον τῆς τέχνης ἐγὼ
 κατεφρόνησα ὡς ἀτελή. ὄφρα γ' ἐπ' Ἀττικῆς τέχνη τιμώμενος·
 ὠραιοῦς δὲ γραφᾶς π. οὐ ἔ. 17 Cod. νενικημένου. Reisk. νε-
 νικημένος. 18 Reisk. ἰδοῦ γὰρ ζωγράφων ἐλέγξας τῆς τέχνης
 γραφῆς ἀμείνονος Ἀττικοῦ τῷ λόγῳ δεδήλωται· ὡς καὶ τοὺς ἐπαινεῖν
 ἐπιθιλιήσαντας τὸ τῆς θεᾶς ἔχειν τῆς ἀκροάσεως ἕμεινον.

1 Cfr. Liban. p. 1113. ed. Reisk. 2 Reisk. καθ' ἑκά-
 στην. 3 Reisk. ἢ. 4 Reisk. ἤσκητο.

κατασκευὴ κατὰ κύκλους ἡμίσεας, ἐφ' ἐκάστῳ δὲ παντοδαπαὶ προβέβληνται κίονες· οἱ δ' αὖ κύκλοι εἰσὶ πρὸς ἀγαλμάτων ὑποδοχὰς ἀνιστάμενοι, καὶ μετρεῖν ἔξεισι τοὺς κύκλους μὲν τοῖς ἀγάλμασιν, ἐκ δὲ τῶν ἀγαλμάτων παρεστήκασιν κίονες· θεοὶ δὲ εἰσὶν ἀνεστηκότες οἱ ⁵ πάντες, ἄλλ' ὅσοι δύο κατὰ δέκατον ἀριθμὸν, καὶ κορυφὴν μὲν ἔχει τὸν οἰκιστὴν ἐξ ἐτέρων ἄκρων καὶ μέσων, ἀνέστηκε δὲ φέρων μὲν αὐτὸς τοῦ σωτήρος ὑπόμνημα, φερόμενος δὲ δι' ὧν ἡ πόλις εἰώθειν τρέφεσθαι, καὶ σημαίνει τῆς γῆς τὴν φρίσιν ⁵ ἢ χάρις, κυκλοῖ δὲ ¹⁰ κατὰ μέσον ἡμισυς, ὅσον ἀριθμὸς θεῶν ὀνομάζεται· καὶ μέσον ἐκ μέσου τύχης ἔστηκεν ἀγαλμα, στεφάνῳ δηλοῦν Ἀλεξάνδρου τὰς νίκας, καὶ στέφεται μὲν ὑπὸ τύχης ἢ γῆ, στέφει δὲ αὐτὴ τὸν νικήσαντα· νῖκαι δὲ τῆς τύχης ἐκατέρωθεν ἀνεστήκασιν, καλὴν ⁶ τοῦ δημιουργοῦ ¹⁵ τῆς τύχης δηλοῦντος ⁷ τὴν δύναμιν, ὡς πάντα νικᾶν οἶδεν ἡ τύχη· τελευτᾷ δὲ ἡ τοῦ χώρου κατασκευὴ πρὸς ἡτοιμασμένον ἐξ ἀγάλματος ἐλάφειον στέφανον, καὶ φιλοσοφεῖ εἰς ἐπὶ καθέδρας ἄκρου· γυμνὸς δὲ ἕτερος πρὸς τὸ λοιπὸν ἄκρον ⁸ ἀνέστηκεν, οὐρανοῦ μὲν ἐπὶ τῆς λαιᾶς ²⁰ φερόμενος πρόσχημα, τὴν δ' αὖ δεξιὰν εἰς ἅπαντα πρόχειρον· γυμνὸς προκαλύμματος ἴσταται, καὶ στήλαι χαλκαῖ κατὰ μέσον ἐστήκασιν ἔδαφος, ἐγκεκολαμμένοι ⁹ τὰ τῆς πόλεως νόμιμα, καὶ κατὰ μέσον αἱ πύλαι παρὰ τῶν Μουσῶν ἄγουσαι τέμενος· χαλκοῖ δὲ βασιλεῖς κατὰ ²⁵ μέσον ἐστήκασιν, οὐχ ὅσους ἐκόμισε χρόνος, ἀλλ' ὅσοι τῶν κομισθέντων ἦσαν σεμνότεροι· ταῦτα θαῦμα μὲν ὑπῆρχεν ἰδεῖν, κέρδος δὲ μαθεῖν, ἀδίκημα δὲ αἰωπῆ κατακρύπτεσθαι.

5 Reisk. δύοσιν ἢ χάρις, κύκλοι δὲ κατὰ μέσον ἡμισυ. 6 Reisk. καλῶς. 7 Cod. δηλοῦντα. 8 ἄκρον Reisk. om. 9 Cod. ἐγκεκολαμμένοι.

Ἡρακλῆος, βασιτάζοντος²
 τὸν Ἐρμάνθιον κάπρον.

Ἡρακλῆς³ δὲ ἄρα γενομένης διὰς οὐρανόθεν μὲν ἐμαρ-
 τήρια τὴν γῆν. ἐπέλασεν δὲ ἡ γῆ καθαιρομένη τοῖς α-
 ἰεῖσι. Νύκτα δὲ ἐν τῇ αὐτῇ τῶν ἀγώνων ἀρχή· καὶ
 ἔπειτα πάντα Ἐρμάνθου,⁴ κάπρον ἐνεγκὼν ἀγώνισμα
 λειψάνων· περικλυμένον⁵ ὅτι εἶχε τὸν κάπρον Ἐρμάν-
 θου. καὶ δὲ μετ' αὐτοῦ ἐπὶ χαλκῆς αὐτὸν εὐκίνοτος φε-
 ρόμενον. καὶ ὅπως εἶχε πετιδὼν διηγήθηται. Χῶρος ἦν
 11 ἐν ὁσίοις περιφραστῆ. καὶ μετ' αὐτὸν Ἡρακλῆς ἐν παντο-
 δεικῆς ἀνοστήσας ἐγνώσθησαν, καὶ τοῖς μὲν ἄλλοις ἐπι-
 κρινεῖς,⁶ ἔξκαλεῖται. τὸν δὲ δὴ κάπρον⁷ λαβὼν καὶ ὡς-
 περ ἐπισημαίνουσα, πόνου ἐπισημαίνεται· γυνὸς ὄντι ὡς περ
 ὁμοῦτε ἀπαιτεῖται. τὸ δὲ οἱ πρόσωπον ἄλλαν βλέπει⁸ εἰς
 12 τὴν ὡσπερ δὲ ἀκλίχης ἢ λειοντῆ. καὶ βάθρον ἰστὶν
 ἐπισημαίνουσα. αὐτῆς φανεῖσα πρώτη⁹ ἀγώνων· ταῦν δὲ
 δὴ χαλκῆς ἢ¹⁰ δεξιὰ μὲν ἀνηρακίονον εἶχε τὸν κάπρον,¹¹
 ἢ δ' αὖ λατὴς ὡς πρὸς ἀθλὸν ἠτοίμασται· καὶ τὸ στέρ-
 νον ἀπεστήκεν ἄλλαν. ὡς περ τῶν προσόντων οὐδὲν αἰ-
 10 σὺν πρῶτον· ὁ δὲ¹² δεξιὸς ποῦς εἰς γόνυ κέκαμπται,
 καὶ ὁ λατὴς ἄρθρῳ ἰσθηκῶς προσηρῖδει τὸ βάθρον, δη-
 λῶν ἔξ ἐπισημαίνουσα τὸν τεχνησάμενον, ἐπὶ δὲ τῶν

1 Cfr. Liban. p. 1063. ed. Reisk. 2 Cod. βασιτάζοντα.
 3 Reisk. Ἡρακλῆς δὲ ἄρα γενομένης. 4 Reisk. Ἐρμάνθιον.
 5 Reisk. καὶ περικλυμένον μὲν εἶλε τὸν κάπρον Ἐρμάνθου· ἐγὼ
 δὲ μετ' αὐτὸν ἐπὶ χαλκῆς εἰς φερόμ. 6 Reisk. πανῶν. 7
 Reisk. ἡδὴ παραλαβὼν. 8 βλέπει Reisk. om. 9 Reisk. τὸ
 πρῶτον. 10 ἢ Reisk. om. 11 Sequitur in ed. Reisk.
 καὶ τοῦ ὀπισθεν εἶχε τὸν ἔξ, ὡς περ οὐδ' ὄν Ἡρακλεῖ πρὸς
 τοῖς ἄλλοις εὐώνυμον. τὸ δὲ δὴ στέφανον. 12 Reisk. τῶν δὲ

ἄμων ὁ κάπρος ἀνηρημένος μὲν τέταται· διήρηται ²³ οὐχ ὡς ἔπεσεν, ἀλλ' ὡσπερ δεσμοῖς ταῖς Ἡραλέους χερσὶ προκατεῖληπται· καὶ φέρουσι κείμενον αἰ μαχόμενον ἔκτειναν· ταῦτα εἰ μὴ θεώμενος ἔφραζον ἠδίκουν τὸ κατασκευάσμα. 6

10. Ἐκφρασις Ἀλεξάνδρου τοῦ κτίστου ².

Κτίσται δὲ ἄρα περιφανεῖς πλείστοι μὲν καθεστή-
 κασι ² τῶν πόλεων, μάλιστα δὲ πάντων Ἀλέξανδρος, ὅς
 πόλιν ἀνέστησεν οἷαν οὐχ ἕτερος· δηλοῖ δὲ αὐτὸς παρὰ
 ταύτην ἀνεστηκώς ὡς ἐπὶ γῆς ἐμφανούς οἰκιστῆς ἐμφα- 10
 νέστατος· τὴν γὰρ πόλιν θαλάσση πρόσοικον ἤγειρεν,
 αὐτὸς δὲ παρ' αὐτὴν ³ ἀνέστηκε θάλατταν· καὶ τὴν φύ-
 σιν αὐτῆς ἢ ἐπὶ τῆς εἰκόνης δείκνυσι στάσις· πρῶτον
 μὲν γὰρ αὐτὸν ἐποχοῦμενον ἵππος ἀνέσχεν, ἵππος δὲ,
 οὐχ οἶον ἂν τις ῥαδίως ⁴ μεταχειρίσειεν· ἀλλ' οἶος πρὸς 15
 τοὺς ἐκείνου κινδύνους ⁵ ἀρκέσει, καὶ τὸ τάχος τῷ ἔργῳ
 ἢ τοῦ φέροντος ἐπιδείκνυται ῥώμη· ἔπειτα αὐτὸς κράνος
 μὲν οὐδὲν ἤγεν ἐπὶ ⁶ τῆς κεφαλῆς, οὐ γὰρ ἐδεῖτο τοῦ
 προκαλύμματος ὁ γῆν ἅπασαν ἐννοῶν παραστήσασθαι
 καὶ περισκοπεῖν· ⁷ δοκεῖ δὲ μοι πάντα τοῖς ὄμμασιν 20
 εἶναι, αἱ προῖων κατεστρέψατο, σχῆμα πρὸς ὄλην ἀπο-
 βλέπον ⁸ τὴν γῆν, καὶ τὸ πᾶν ὡς εἰπεῖν συλλήβδην,
 φαίνει τὸ πρόσωπον. κόμη ⁹ δὲ ἀνεμμένη πρὸς αὔραν
 καὶ πρὸς ὄρμην τοῦ φέροντος κλίνουσα, καὶ μοι δοκοῦ-
 σιν οἶον ἀκτίνες εἶναι πρὸς ἥλιον αἱ τρίχες αὐτῆς· ἔπει- 25

ποδῶν ὁ δεξιὸς εἰς γόνυ κάμπτεται· ὁ δὲ αὐτὸς λαῖος ὀρθὸς ἵστηκε
 καὶ προσεφείδει τὸ βᾶθρον, δηλῶν ἐξ ἐπιγραμματος τετηρησάμενον.
 13 Reisk. διήρ. δέ.

1 Cfr. Liban. p. 1120. ed. Reisk. 2 Reisk. καθεστάσαν
 πόλεων. 3 Cod. αὐτήν. 4 ῥαδίως Reisk. om. 5 Reisk.
 ἀγῶνας. 6 Reisk. ἤγε ἐπάνω τῆς κ. 7 Reisk. περιποίησε-
 σθαι. 8 Reisk. ἀποβλέπει, 9 Cod. μόνη. Reisk. κόμη.

τα δειρῆ τῷ προσώπῳ συναπονένευκε, καὶ ἡ χεὶρ δεξιὰ
 μετώρος αἴρεται, καὶ λαβεῖν αἰεὶ τι δοκεῖ καὶ τὸ πρόσω
 ζητεῖ τὸ παρὸν καταστρέψασα· ἡ δὲ λαϊὰ συνεσταλμένην
 ἔχει χλαμίδα, καὶ ταῖς αὔραις αὐτὴν οὐ κατέλιπε φέ-
 5 ρεσθαι, καὶ δεσμός κατέστη τοῖς πνεύμασι, στήρνον δὲ
 ἅπαν ἐξωδημένον φαίνεται θώρακι, καὶ χλαμίδα συγκέ-
 κρυπται· καὶ διπλᾶ φέρει τῶν καιρῶν ὑπομνήματα, θώ-
 ρακα μὲν τοῦ πολέμου τὸ σύμβολον, χλαμίδα ¹⁰ δὲ τῆς
 εἰρήνης τὸ γνώρισμα, καὶ μοι δοκεῖ τὴν διάνοιον ὁ δι-
 10 μιουργὸς παραστήσασθαι, τὴν χλαμίδα προσθεῖς ἐπάνω
 τοῦ θώρακος· οἷοις γὰρ εἰρήνης πόλεμον ἐτίθετο δεύ-
 τερον, τοῦτοις ὁ θώραξ τῇ χλαμίδι συγκέκρυπται, καὶ
 τὸ λανθάνον παρέσχε δοκεῖν ἑταιμότερον· ἔπειτα μηρῶ
 διηρημένῳ πρὸς ἵππον, καὶ πόδες ἄμφω μετώροι, καὶ
 15 δεξιὸς μὲν ἀντὶ κέντρον προσάπτεται, ὁ λοιπὸς δὲ αὐ-
 τόνομος φέρεται· Μακεδονικὰ δὲ φέρεται ²¹ πέδιλα, καὶ
 κνήμην περιστέλλει οὐχ ὄλην, ἀλλὰ τὸ μὲν τῆς κνήμης
 ἐστὶν ἰδεῖν, τὸ δὲ πρὸς εἰρήνην ὀπλίζεται· καὶ τὰ μὲν
 ἀμφοτέρα πρὸς εἰρήνην διαιρεῖται καὶ πόλεμον, καὶ τὰ μὲν
 20 πρῶτα βλέπει πρὸς πόλεμον, τὰ δὲ λοιπὰ πρὸς σπονδὰς
 ἀπονένευκε, κινδύνους ²² γὰρ σπονδαὶ διαδέχονται, καὶ
 ὥδε μὲν ἔσχεν Ἀλέξανδρος, ἐποχεῖται δὲ καὶ μάλα ῥα-
 δίως ἐφ' ἵππον· ²³ καὶ τὸν ἔποχον ὁ κομίζων ἐνδείκνυ-
 ται. μᾶλλον δὲ δι' ἐκατέρου κατιδεῖν ἐκάτερον πάρεστιν·
 25 Ἀλεξάνδρου μὲν τὸν ἵππον οἷον δεικνύντος, τοῦ δ' ἵπ-
 που ἀηλοῦντος τὸν ἐποχούμενον, κεφαλὴ μὲν γὰρ ὡς
 οἷαν ²⁴ νομισθῆναι βοῦς, καὶ τὴν προσηγορίαν εἴληφεν
 ἐξ ὧν ἐνομιζέτο, φύσιν ἑτέραν τὰ πρῶτα παρεδήλου
 τοῦ ²⁵ σώματος, μόνον οὐ κέρας ἀνεῖχε τὸ πρόσωπον·
 30 χαλινὰ κατέχειν οὐκ εἶα, οὐ γὰρ οἷον ²⁶ εὐθύνεσθαι,

10 Reisk. χλαμίδα, et paullo inferius: τῇ χλαμίδι. 11

Reisk. φέρει τὰ. 12 Reisk. κίνδυνον. 13 Reisk. ἐφ' ἵππον.

14 Reisk. οἷα. 15 Cod. τὰ. 16 Reisk. οἷος.

μαλλον δὲ χαλινοῦ τέχνην ἔδειξεν ἄπρακτον, καὶ τοῖς μὲν ἄλλοις οἷος μὴ κατασχέσθαι, ¹⁷ Ἀλεξάνδρῳ δὲ χαλινοῦν εἰπειθέστερος, ὄμμα δὲ φοβερόν καὶ μονονοῦ φοβοῦν πρὸ τοῦ βάλλοντος· ῥῖνες δὲ οἱ διεγείρονται πνεύμασι, καὶ τὴν μὲν ὄργην ὁ θυμὸς κατεμήνυεν, ἐδήλου δὲ τὸν θυμὸν τὸ προκαλύμμα· δειρή τε ἐπὶ πλείστον οὐχ ἤκουσα, συνέστελλε ¹⁸ γὰρ ἡ φύσις πρὸς τὴν ὀρμήν· καὶ οἱ πόδες οἱ πρόσθεν ἡρμένοι καὶ πρὸς ἀέρα μετέωροι καὶ χωρεῖν πρὸς τὸ πρόσθεν ἐπιίγονται, καὶ γῆς οὐκ ἐθέλουσιν ἀπτεσθαι, τοῦ δημιουργοῦ καλῶς ἐκ ¹⁰ τῆς γῆς ἀπαρτήσαντος· πεφύκασι γὰρ ἰθαῖς ἐτοιμότατοι· καὶ γῆς ἐπιβαίνειν καὶ δοκεῖν τῆς γῆς μὴ ¹⁹ προσάπτεσθαι· οἱ δὲ τελευταῖοι πρὸς τὸ βάθρον ἐρείδονται, καὶ δοκοῦσιν ἰσχὴν διδόναι τοῖς ἔμπροσθεν, καὶ ὁ πρὸς ὀργὴν ²⁰ ὑπομένουσι παθεῖν τοὺς λοιποὺς οὐ παρέχουσιν· οὐρὰ δὲ οὔτε ὄλη καθαίται, οὔτε ἀφηρέθη τοῦ μέτρου, ἀλλ' ἔσχε μὲν, ὅσον κοσμηθῆναι, τὴν φύσιν· παρείλατο δὲ, ²¹ ὅσον ἐμποδῶν μὴ γένηται ταῖς μάχαις, ἀνέχει δὲ αὐτὸν ὑπὸ γῆς βάθρον, τέτρασιν ἐπικείμενον κίοσι, καὶ τὸ μὲν βάθρον ἐπικείμενον σημαίνει τὴν γῆν, αἱ δὲ ²⁰ κίονες τῶν τμημάτων ἐκάστη ²² φέρουσιν, ἐφ' ὅσα προῆλθεν Ἀλέξανδρος· πρὸς γὰρ ἀνίσχοντα φέρουσιν ἥλιον, καὶ ἐν ἄρκτῳ δηλοῦται τεταμένη πρὸς νότον, ὅποσα τῆς γῆς Ἀλέξανδρον ἔχει, καὶ λῆξαι τοῦ λέγειν περισσιν, εἰ μὴ τις καὶ πλέον θαυμάσειεν. 25

II. Ἐκφρασις ¹ Ἐπειοκλέους καὶ Πολυνεΐκους.

Τὰ δὲ Θηβῶν ἀτυχήματα ² τεθέαται μὲν κατὰ μέσον Ἑλλάδος, ὅλη δὲ παρὰ τὰς Ἀθήνας ἐπὶ τῆς σκηπῆς

17 Reisk. κατέχεσθαι. 18 Reisk. συνέστελλε. 19 μὴ abest a codice, recepi ex ed. Reisk. 20 Reisk. γῆν. 21 δὲ abest a codice, recepi ex ed. Reisk. 22 Reisk. ἐκάστη.

1 Cfr. Liban. p. 1119. ed. Reisk. 2 Reisk. εὐτυχήματα.

ἐθεάσατο γῆ³ καὶ κατὰ μέρος αἱ πόλεις εἰλήφασι, χαλκῶ³ τὸ πάθος μιμούμεναι· ἐγὼ δὲ τεθέσθαι ὡς ἐν περιφανεῖ χώρῳ τοῦ ἄστεος· ἀνέστηκε μετὰ Πολυνεΐκου· Ἐτεοκλῆς ἐπὶ ταῖς Θήβαις, τοιοῦτον πρὸς ἀγῶνα τιμώ-
 5 μενος, ὃν ἔξω Θηβῶν ἀγωνίζεται· καὶ πρῶτον μὲν ἐκατέρων αἱ κεφαλαὶ περιβέβληνται κράνεσιν· εἶτα ἀλλήλους πολεμοῦντες ἐκτρέπονται⁴, καὶ τὰ πρόσωπα βλέπειν ἀλλήλοις οὐκ ἀνεχόμενοι δηλοῦσι τὴν φύσιν ἀδικουμένην παραλόγῳ τολμήματι· δευρὰ δὲ τοῖς προσώποις συνα-
 10 πονεῖν οὖσι, καὶ τὸ ξίφος ὁ μὲν ἐπανεχεῖ τῇ δεξιᾷ, καὶ ὁ δὲ ἠλοῖ τῇ πληγῇ, ὅτι πάσῃ⁵ ἀλλότριον τῇ φύσει συνάπτεται· ὁ δὲ μαιφονῶν καὶ βραδύτερος ἐστηκῶς καθέλκει τὸ ξίφος, ἄσπερ ἔτι σκοπῶν, εἰ νόμος ταῦτα παθεῖν τὴν συγγένειαν, κἀθηνται δὲ ἀμφοτέρων εὐώνυμοι, ἐξήρ-
 15 τηται δὲ καὶ θατέρου τὸ ξίφος ἔτι μένον, παρὰ τὸν κουλεῶν, ἐξηρημένου⁶ τελαμῶνος ἐξ ὤμου· τὰ δὲ στέρνα πρὸς ὄγκον ἔσχεν ἑκάτερος· ἐξοιδούται γὰρ καὶ ἀναπνεῖ πρὸς θυμὸν, τῶν δὲ μηρῶν ὁ μὲν ἔσχε⁷ τὸν δεξιὸν εἰς γόνυ καμπτόμενον, καὶ πρὸς τὸν ἀνταγωνιστὴν ἐπι-
 20 κλίνοντα, ὁ δὲ τὸν λαιὸν ὁμοίως ἐκάλυψεν ἐφ' ὁμοίου τοῦ σχήματος· οἱ δὲ λοιποὶ τῶν ποδῶν τὸ βᾶθρον ἐρείδουσι, καὶ συνάπτει τὸ βᾶθρον, οὓς πρὸς ἀγῶνα καθέλκει⁸ δυσμένεια· διττοὶ δὲ⁹ τὸ βᾶθρον ἀνέχουσι κίονες, ἑκάτερος¹⁰ δηλοῦντες τῶν ἀγωνιζομένων τὸ μέτρον
 25 ταῦτα θαῦμα μὲν ὑπῆρχεν¹¹ ἰδεῖν, ἀδίκημα δὲ σιωπῇ κατακρύπτεσθαι.

3 Reisk. τῆ χαλκῶ. 4 Reisk. ἐκτρέπονται. 5 Reisk. πάθος. 6 Reisk. ἐξηρηται δὲ καὶ τελαμῶνος. 7 Reisk. ἔσχε τὸν δεξιὸν εἰς γόνυ καὶ ἀπτόμενον. 8 καθέλκει δυσμένεια Reisk. om. 9 δὲ Reisk. om. 10 Reisk. ἑκάτεροι. 11 Reisk. ὑπάρχει.

Cap. XIII.

Θ έ σ ι ς.

1. Εἰ τειχιστίον τὰς πόλεις. 1

Ὁ τὴν φυλακὴν τοῦ βίου ζητῶν αἰρείσθω τὰ τεῖχη, πᾶν γὰρ, ὃ ταῖς πόλεσι σώζεται, φρουρεῖται τοῖς τείχεσι· τειχίζει μὲν γὰρ οὐρανὸς τοὺς θεοὺς, τὰ δὲ θνητῶν 5 διατηροῦσι περίβολοι, καὶ ὁ τοῖς θεοῖς οὐρανὸς, τὰ τεῖχη θνητοῖς, καὶ ἔγωγε ποιητὰς ἄγαμαι τειχιστὰς τοὺς θεοὺς πεποιηκότας τῆς Τροίας, οὕτως καὶ ὅσοι θεῶν οὐ δεδύνηνται τεῖχος κατεσκευάσαντο, καὶ τιμᾶται καὶ παρ' αὐτοῖς οὐκ ἐν χρεῖᾳ καθεστηκόσιν ἢ τέχνῃ· σοφώ- 10 τεροι μὲν γὰρ ἐκ τευχῶν ἄνθρωποι γίνονται, καὶ κατ' ἐξουσίαν ἐκκλησιάζειν τεῖχη δεδώκασιν· ἔπειτα πρὸς μάχης ἐπαίρει κατασκευῆν, καὶ κατασκευὰς τῶν ὄπλων ἐστηκότες περίβολοι νέμουσι· καὶ μὴν τὰ τεῖχη σωφροσύνην διατηρεῖ, παθεῖν γὰρ οὐκ ἐῷσι γυναῖκας, ὅσα γυναῖξιν 2 15 πολέμιοι φέρουσι, καὶ δικαστηρίων σωζομένων ἐκ τείχους ἐντεῦθεν ἄνθρωποι καθεστήκασιν δίκαιοι· εἰ δὲ διὰ τάχους ἐρῶμενοι γεγόναμεν καὶ περὶ τῶν δεόντων ἐβουλεύομεθα καὶ τὰ δίκαια σώζεται τείχεσι, καὶ 3 μετὰ τούτων τὸ σωφρονεῖν, πῶς οὐκ εἰς ὅσον οἷόν τε ποιητέον 20 τὰ τεῖχη; ναὶ φησιν· ἀλλὰ δειλίας τὰ τεῖχη γίνεται πρόφρασις· δεινὸν ὀνομάζεις τὴν πρόνοιαν, καὶ τὰ κάλλιστα τῶν ἔργων αἰσχίστοις περιβάλλεις ὀνόμασι, καὶ δι' ὧν ἐρεῖς, οὐκ ἔῃς περιβάλλεσθαι, ἀλλὰ καθίστασαι τῆς ἀσφαλείας κατήγορος, ὅκνην ὀνομάζων τὴν φυλακὴν· 25 τούναντίον 4 θαρρῆν τὸ τεῖχος, οὐ δεδιέναι παρέχεται,

1 Cfr. Liban. p. 1134. ed. Reisk. In codice, qui titulum, εἰ τειχιστίον τὰς πόλεις, omittit, legitur tituli loco: εἰ ὁ τὴν φυλ. τοῦ βίου ζητῶν, αἰρείσθω τὰ τεῖχη. 2 Reisk. οἱ πολ. 3 Melius Reisk. καὶ εἰ διὰ τούτων. 4 Reisk. τούναντίον ἄνθρωποι.

λον τρέπεται χῶρον, καὶ οὕτως ἢ τοῦ πάθους εἰκὼν κα-
 ταφαίνεται· παρειαὶ δὲ οἰδοῦσι τῷ κάτωθεν πνεύματι,
 τὸ δὲ στόμα διήρηται εἰς ἄνοδον πνεύματος, καὶ τὰ κά-
 τωθεν ὀρμὴν ὑποσημαίνει τῷ σχήματι, καὶ δευρὴ συμ-
 5 μεταβάλλεται τῷ προσάπῳ συγχῶς· τὴν δὲ λύσσαν δηλοῖ
 ἢ πλοκὴ τῶν χειρῶν, καὶ γὰρ ἢ δεξιὰ καθεῖται κατὰ
 μηροῦ, ἢ δὲ λαία πρὸς αὐτὸν ἐπανάκειται· καὶ μικροῦ
 πρὸς ἀλλήλας συμπλέκονται, ὥσπερ τοῦ πάθους οὐδὲν
 αὐτόνομον ἔχοντος, τὸ δὲ προκάλυμμα ἅπαν τῷ λαιῷ
 10 τῶν βραχιόνων συνέσταλται, ὥσπερ ἐνδείξασθαι τὸ μὴ
 καθεσθηκὸς τῶν φρενῶν προηρημένης τῆς τέχνης, καὶ
 οὔτε τοῦτον ἐσθῆτος ἀφῆκε χωρὶς, οὔτε ταύτην περιχει-
 μένην ἔδειξε· τὸ δὲ στέρονον ἅπαν ἐξώγκωται καὶ πρὸς
 τὴν ἔνδον λύσσαν ἐπαιρεται· καὶ ὅση μανία περιέχεται
 15 ἢ γνώμη τοῦ πάθους, ἐστὶ κατιδεῖν ἐκ τοῦ σχήματος,
 γαστήρ δὲ ὑπεδίδοτο καὶ συνεστέλλετο, καὶ τοσοῦτον
 ἀφῆρετο τοῦ μετρίου, ὅσον τὸ στέρονον ἐξώγκωται, τοῖν³
 δὲ ποδοῖν ὁ μὲν εὐώνυμος ἔστηκεν ἅπας, καὶ πρὸς ἑαυ-
 τὸν τὸ πᾶν ἐρείδει τοῦ σώματος, ὁ δὲ δὴ δεξιὸς εἰς γό-
 20 νυ κέκαμπται, καὶ προσανέχει τῷ λίθῳ καὶ μικροῦ
 πρὸς ὄδον ἐξορμᾷ, καὶ δῆλον τῆς γνώμης τὸ μεμηνός⁴
 ἐπὶ τοῦ σχήματος· οὕτως ὅλον τε αὐτὸν ἢ λύσσα δηλοῖ,
 καὶ κατὰ μέρος ὑποφαίνει τὸ πάθος· ταῦτα θαῦμα μὲν
 κατιδεῖν, ἀδίκημα δὲ σιωπῇ παρελθεῖν.

25 7. Ταῶνος ἔκφρασις.²

Μιμεῖται τὰς τέχνας ἢ φύσεις, καὶ ζωγράφων ἐργα-
 σίας² μετασκευάζει τοῖς χρώμασι² ἀδίδακτον ποικιλίαν
 ὥσπερ δεικνύειν³ ἐθέλουσα. Ἦν τι τέμενος² ἱερὸν κα-

3 Cod. τὴν. 4 Cod. μεμημένον.

1 Eadem est apud Liban. p. 1073. ed. Reisk. 2 Reisk.

ἐργασίαν. 3 Reisk. δεικνύει.

τεστεμμένον τοῖς ἄνθεσιν· ἐδόκει γάρ πως ὁ δῆμος ἐπι-
 γεσθαι πρὸς πανήγυριν· ἄρτι δὲ τὰ προπύλαια τοῦ τε-
 μένου ἐωρακῶς, κατειδόν τι τοιοῦτον. ὄρνις ἦν ἔνδον
 Περσικὸς, τοῦτο γὰρ αὐτὸ καλούντων τῶν ἱερέων ἀή-
 κοα, μεγέθει μὲν που ⁴ κύκνων οὐ λίαν ἀπολειπόμενος, ⁵
 χερσὶ δὲ ζωγράφων τὸ σῶμα μυρίοις ⁵ κατακοσμούμε-
 νον χρώμασιν· Ὅμηρος μὲν γὰρ που κατὰ τὴν ποίησιν
 πολλάκις τὴν μὲν βασιλίδα τῶν θεῶν βοῶπιν προσονο-
 μάξει, ὀφθαλμῶν τὸ κάλλος οὕτω τιμᾶν βουλευσάμενος,
 καὶ ⁶ γλαυκώπιδα κούρην ἀνακηρύττει τοῖς ἔπεσιν· ἀλλ' ¹⁰
 ὁ μὲν ⁷ μέρος τοῦ σώματος εἰς εὐμορφίαν χαρίζεται τοῖς
 θεοῖς, ὁ δ' ἐν ὅλῳ τῷ σώματι καὶ πτέρυγας φορῶν ὄρα-
 ται τῶν ὀρνίθων τὰς κρείττονας· ἐκ μὲν γὰρ κεφαλῆς
 καὶ βασιλείας εἶχε γνωρίσματα ἐπὶ ⁸ τοῖς ἀνεστηκόσι
 πτεροῖς καὶ πῖρρῶθεν καταλάμπουσι· τὸ δὲ τῆς δειρῆς ¹⁵
 χρυσαυγὲς κυανέῳ συμμίσγει· ⁹ καὶ θείας ὄντως χάρι-
 τος ¹⁰ ζωγράφοις γράψαι καὶ τυπῶσαι συγχωρησομεν·
 τὰ δὲ λοιπὰ τῶν πτερυγῶν εἰς ἄκρον ἐξησχημένα τοῖς ὀ-
 φθαλμοῖς καὶ ἀστράπτοντα τοῦ Παιανιέως ἐπιζητεῖ τὴν
 δεινότητα· ἐπειδὴ δὲ τοῦ ¹¹ ὀρνίθου ἐθεασάμην καὶ κί- ²⁰
πταιν, ἐπίγει με λόγος ἐξεπεῖν ¹² καὶ τὰ τῆς ὀρμῆς
παράδοξα θαύματα· ἄρτι γὰρ ἐκατέρωθεν τὰς πτέρυ-
 γας ὡσπερ εἰς πτήσιν δονήσας καὶ ¹³ κυρτῶσαι που
 ὑπὲρ κεφαλῆς βιασάμενος ἀγάλματος μὲν κάλλιστον ἐπε-

⁴ Reisk. πως. ⁵ Reisk. καθάπερ μυρίοις κατακοσμούμενος
 ἄσμασιν. ⁶ Reisk. γλαυκώπιδα δὲ. ⁷ Reisk. ἀλλ' ὅπερ μέ-
 ρος τοῦ σώματος εἰς εὐμορφίαν χαρίζεται, τῶν ποιητῶν ἢ δεινότης,
 τοῦ ὅλου σώματος καὶ πάσης πτέρυγος φορῶν ἰωρατο σαφῶς τῶν
 ὀρνίθων δὲ κάλλιστος. ⁸ Reisk. ἐπανεστηκόσι πτεροῖς, καὶ τὰ
 πόρρῶθεν. ⁹ Cod. συμμέγει. Reisk. κυανῶ συμμίσγει. ¹⁰
 Reisk. τῆς χάριτος, εἰ ζωγράφοις. ¹¹ τοῦ Reisk. om. ¹² Reisk.
 ἐπίγει με λόγος εἰπεῖν καὶ τὰ τῆς ὀρμῆς παράλογα θ. ¹³ Reisk.
 καὶ λοιπὸν κυρτῶσας πως.

δείκνυτο τύπον, ναοῦ τε λαμπροῦ, καὶ προσκυνῆσαι τὸν
 θεατὴν προτρεπόμενος, ¹⁴ ὡς ἀγάλματος λαμπροῦ δε-
 δουλωμένον τῷ θαύματι· Ἀπελλῆ, ¹⁵ ζωγράφων κάλ-
 λιστε, τότε σου ¹⁶ τῆς τέχνης ἐγὼ κατεφρόνησα, ἐπ'
 ἂ Ἀττικῆς τέχνης τιμωμένον, Ὀρίου δὲ γραφᾶς παρ' οὐ-
 δὲν ἐποιησάμην, ὄρνιθος Περσικοῦ νενικημένου ¹⁷ τοῖς
 χρώμασιν. ἀλλ' ἰδοῦ ¹⁸ ζωγράφων ἐλέγξας τὴν τέχνην
 ὄρνις Ἀττικὸς ἀμείνων ταύτης δεδήλωται, ὡς καὶ τῶν
 θεῶν ἐπαινεῖν ἐθελόντων τὸ τῆς θείας ἔχειν ἀκροάσεως
 10 βέλτιον.

8. Ἐκφρασις τοῦ τυχαίου.²

Τύχαι δὲ ἄρα πάντα μὲν τὰ ἀνθρώπινα ὅπη βού-
 λονται φέρουσι· ἐγκαθίδρυνται δὲ δικαίως ταῖς πόλε-
 σιν, ἐξ ὧν ἅπαντα δικαίως κατορθοῦσι τιμώμεναι, καὶ
 15 τὰς μὲν ἐν ἑκάστη ³ τῶν πόλεων ἰδρυμένας οἱ παρ' ἑκά-
 στην θεώμενοι φράζουσιν· ἐγὼ δὲ ἦν τεθέαμαι καὶ διεξ-
 ἔρχομαι. Τίμνος ἐν μέσῳ τῆς πόλεως ἰδρύται, συγ-
 κείμενον μὲν ἐκ πλείονων θεῶν, τύχης δὲ ἅπαν ὠνό-
 μασται, καὶ μοι δοκοῦσιν οἱ ³ τὴν κλῆσιν τῷ χώρῳ προς-
 20 θέντες εἰς τὸ δέον ποιεῖν, οἷς γὰρ ἅπαντα τύχη συγ-
 κρύπτεται, τούτοις ἢ θεῶν ἀπὸ τῆς τύχης συνεχέκρυστο
 κλῆσις· κατεσκευάσται δὲ ὁ χώρος ὧδέ πως· ἤσκητο ⁴
 μὲν ἅπας ἐξ ἐδάφους εἰς ὄροφην, διήρηται δὲ ἡ

14 Cod. προτρεπόμενος. Reisk. προτρεπ. omisso eq. ὡς
 15 Ἀπελλῆ Reisk. om. 16 Reisk. σου πρῶτον τῆς τέχνης ἐγὼ
 κατεφρόνησα ὡς ἀτελῆ. ὅφρα γ' ἐπ' Ἀττικῆς τέχνη τιμώμενος·
 ὠραιοῦς δὲ γραφᾶς π. οὐ ἔ. 17 Cod. νενικωμένου. Reisk. νε-
 νικημένος. 18 Reisk. ἰδοῦ γὰρ ζωγράφων ἐλέγξας τῆς τέχνης
 γραφῆς ἀμείνονος Ἀττικοῦ τῷ λόγῳ δεδήλωται· ὡς καὶ τοὺς ἐπαινεῖν
 ἐθελήσαντας τὸ τῆς θείας ἔχειν τῆς ἀκροάσεως ἀμείνον.

1 Cfr. Liban. p. 1113. ed. Reisk. 2 Reisk, καθ' ἑκά-
 στην. 3 Reisk. ἡ. 4 Reisk. ἤσκητο.

κατασκευὴ κατὰ κύκλους ἡμίσεας, ἐφ' ἐκάστῳ δὲ παντοδαπαὶ προβέβληνται κίονες· οἱ δ' αὖ κύκλοι εἰσὶ πρὸς ἀγαλμάτων ὑποδοχὰς ἀνιστάμενοι, καὶ μετρεῖν ἔξεστι τοὺς κύκλους μὲν τοῖς ἀγάλμασιν, ἐκ δὲ τῶν ἀγαλμάτων παρεστήκασιν κίονες· θεοὶ δὲ εἰσὶν ἀνεστηκότες οἱ ⁵ πάντες, ἀλλ' ὅσοι δύο κατὰ δέκατον ἀριθμὸν, καὶ κορυφὴν μὲν ἔχει τὸν οἰκιστὴν ἐξ ἐτέρων ἄκρων καὶ μέσων, ἀνέστηκε δὲ φέρων μὲν αὐτὸς τοῦ σωτήρος ὑπόμνημα, φερόμενος δὲ δι' ὧν ἢ πόλις εἴωθεν τρέφεσθαι, καὶ σημαίνει τῆς γῆς τὴν φύσιν ⁵ ἢ χάρις, κυκλοῖ δὲ ¹⁰ κατὰ μέσον ἡμισυς, ὅσον ἀριθμὸς θεῶν ὀνομάζεται· καὶ μέσον ἐκ μέσου τύχης ἔστηκεν ἀγαλμα, στεφάνῳ δηλοῦν Ἀλεξάνδρου τὰς νίκας, καὶ στέφεται μὲν ὑπὸ τύχης ἢ γῆ, στέφει δὲ αὐτὴ τὸν νικήσαντα· νῖκαι δὲ τῆς τύχης ἐκατέρωθεν ἀνεστήκασιν, καλὴν ⁶ τοῦ δημιουργοῦ ¹⁵ τῆς τύχης δηλοῦντος ⁷ τὴν δύναμιν, ὡς πάντα νικᾶν οἶδεν ἢ τύχη· τελευτᾷ δὲ ἢ τοῦ χώρου κατασκευὴ πρὸς ἠτοιμασμένον ἐξ ἀγάλματος ἐλάφειον στέφανον, καὶ φιλοσοφεῖ εἰς ἐπὶ καθέδρας ἄκρου· γυμνὸς δὲ ἕτερος πρὸς τὸ λοιπὸν ἄκρον ⁸ ἀνέστηκεν, οὐρανοῦ μὲν ἐπὶ τῆς λαιᾶς ²⁰ φερόμενος πρόσχημα, τὴν δ' αὖ δεξιὰν εἰς ἅπαντα πρόχειρον· γυμνὸς προκαλύμματος ἴσταται, καὶ στήλαι χαλκαὶ κατὰ μέσον ἐστήκασιν ἔδαφος, ἐγκεκολαμμένοι ⁹ τὰ τῆς πόλεως νόμιμα, καὶ κατὰ μέσον αἱ πύλαι παρὰ τῶν Μουσῶν ἄγουσαι τέμενος· χαλκοὶ δὲ βασιλεῖς κατὰ ²⁵ μέσον ἐστήκασιν, οὐχ ὅσους ἐκόμισε χρόνος, ἀλλ' ὅσοι τῶν κομισθέντων ἦσαν σεμνότεροι· ταῦτα θαῦμα μὲν ὑπῆρχεν ἰδεῖν, κέρδος δὲ μαθεῖν, ἀδίκημα δὲ σιωπῇ κατακρύπτεσθαι.

5 Reisk. δύοσιν ἢ χάρις, κύκλοι δὲ κατὰ μέσον ἡμισυ. 6 Reisk. καλῶς. 7 Cod. δηλοῦντα. 8 ἄκρον Reisk. om. 9 Cod. ἐγκεκολαμμένοι.

9. Ἐκφρασις ¹ Ἡρακλέους βασιτάζοντος ²
τὸν Ἐρυμάνθιον κάπρον.

Ἡρακλεῖ ³ δὲ ἄρα γενομένῳ Διὸς οὐρανὸς μὲν ἐμαρ-
τύρει τὴν γένεσιν, ἐδήλου δὲ ἡ γῆ καθαιρομένη τοῖς α-
5 θλοῖς. Νεμεία μὲν γὰρ αὐτῷ τῶν ἀγώνων ἀρχή· καὶ
μετὰ ταῦτα Ἐρύμανθος ⁴ κάπρον ἐνεγκῶν ἀγώνισμα
δεύτερον· κατοικούμενον ⁵ οὖν εἶχε τὸν κάπρον Ἐρύμαν-
θος, ὁρῶ δὲ μετ' αὐτοῦ ἐπὶ χαλκῆς αὐτὸν εἰκόνας φε-
ρόμενον, καὶ ὅπως εἶχε κατιδὼν διηγῆσομαι. Χῶρος ἦν
10 ἐν ἄστει περιφανεῖ, καὶ παρ' αὐτὸν Ἡρακλῆς ἐν παντο-
δαποῖς ἀνεστηκῶς ἀγωνίσμασι, καὶ τοῖς μὲν ἄλλοις ἔτι
πόνοις ⁶ ἐξεικάζεται, τὸν δὲ δὴ κάπρον ⁷ λαβὼν καὶ ὡσ-
περ ἀγανακτήσας πόνῳ ἐπικάμπεται· γυμνὸς οὖν ὡσπερ
εἰῶθει ἴσταται, τὸ δὲ οἱ πρόσωπον ἅπαν βλέπει ⁸ εἰς
15 γῆν, ὦμους δὲ ἀμπέχει ἡ λεοντῆ. καὶ βάθρον ἔστιν
ἀγωνίσματος, αὐτὴ φανεῖσα πρώτη ⁹ ἀγώνων· ταῖν δὲ
δὴ χεροῖν ἡ ¹⁰ δεξιὰ μὲν ἀνηρημένον ἔχει τὸν κάπρον, ¹¹
ἡ δ' αἰ λαιὰ ὡς πρὸς ἄθλον ἠτοιμάσται· καὶ τὸ στέρ-
νον ἀνέστηκεν ἅπαν, ὡσπερ τῶν προσόντων οὐδὲν αἰ-
20 σθανόμενον· ὁ δὲ ¹² δεξιὸς ποῦς εἰς γόνυ κέκαμπται,
καὶ ὁ λαιὸς ὀρθὸς ἰσθηκῶς προσερείδει τὸ βάθρον, δη-
λῶν ἐξ ἐπιγραμμάτων τὸν τεχνησάμενον, ἐπὶ δὲ τῶν

1 Cfr. Liban. p. 1068. ed. Reisk. 2 Cod. βασιτάζοντα.
3 Reisk. Ἡρακλῆς δὲ ἄρα γενομένος. 4 Reisk. Ἐρυμάνθιον.
5 Reisk. καὶ κρατούμενον μὲν εἶλε τὸν κάπρον Ἐρύμανθος· ἐγὼ
δὲ μετ' αὐτὸν ἐπὶ χαλκῆς εἰκ. φερόμ. 6 Reisk. πανῶν. 7
Reisk. ἡδη παραλαβὼν. 8 βλέπει Reisk. om. 9 Reisk. τὸ
πρῶτον. 10 ἡ Reisk. om. 11 Sequitur in ed. Reisk.
καὶ τοῦ ὀπιόθεν ἔχει τὸν ἐξῆς, ὡσπερ οὐδ' ὄν Ἡρακλεῖ πρὸς
τούς ἄλλους εὐώνυμον. τὸ δὲ δὴ στέργον. 12 Reisk. τῶν δι

ἄμων ὁ κάπρος ἀνηρημένος μὲν τέταται· διήρηται ²³ οὐχ ὡς ἔπαιον, ἀλλ' ὡσπερ δεσμοῖς ταῖς Ἡραλέους χερσὶ προκατείληπται· καὶ φέρουσι κείμενον αἰ μαχόμενον ἔκτειναν· ταῦτα εἰ μὴ θεώμενος ἔφραζον ἠδίκουν τὸ κατασκύασμα. 6

10. Ἐκφρασις Ἀλεξάνδρου τοῦ κτίστου ².

Κτίσται δὲ ἄρα περιφανεῖς πλείστοι μὲν καθεστή-
 κασι ² τῶν πόλεων, μάλιστα δὲ πάντων Ἀλέξανδρος, ὅς
 πόλιν ἀνέστησεν οἷαν οὐχ ἕτερος· δηλοῖ δὲ αὐτὸς παρὰ
 ταύτην ἀνεστηκώς ὡς ἐπὶ γῆς ἐμφανοῦς οἰκιστῆς ἐμφα- ¹⁰
 νέστατος· τὴν γὰρ πόλιν θαλάσση πρόσσοικον ἤγειρεν,
 αὐτὸς δὲ παρ' αὐτὴν ³ ἀνέστηκε θάλατταν· καὶ τὴν φύ-
 σιν αὐτῆς ἢ ἐπὶ τῆς εἰκόνης δείκνυσι στάσις· πρῶτον
 μὲν γὰρ αὐτὸν ἐποχοῦμενον ἵππος ἀνέσχευ, ἵππος δὲ,
 οὐχ οἷον ἂν τις ῥαδίως ⁴ μεταχειρίσειεν· ἀλλ' οἷος πρὸς ¹⁵
 τοὺς ἐκείνου κινδύνους ⁵ ἀρκέσει, καὶ τὸ τάχος τῷ ἔργῳ
 ἢ τοῦ φέροντος ἐπιδείκνυται ῥώμη· ἔπειτα αὐτὸς κράνος
 μὲν οὐδὲν ἤγειν ἐπὶ ⁶ τῆς κεφαλῆς, οὐ γὰρ ἐδεῖτο τοῦ
 προκαλύμματος ὁ γῆν ἅπασαν ἐννοῶν παραστήσασθαι
 καὶ περισκοπεῖν· ⁷ δοκεῖ δὲ μοι πάντα τοῖς ὄμμασιν ²⁰
 εἶναι, ἃ προῖων κατεστρέψατο, σχῆμα πρὸς ὄλην ἀπο-
 βλέπον ⁸ τὴν γῆν, καὶ τὸ πᾶν ὡς εἰπεῖν συλλήβδην,
 φαίνει τὸ πρόσωπον. κόμη ⁹ δὲ ἀνειμένη πρὸς αὔραν
 καὶ πρὸς ὄρμην τοῦ φέροντος κλίνουσα, καὶ μοι δοκοῦ-
 σιν οἷον ἀκτίνες εἶναι πρὸς ἥλιον αἱ τρίχες αὐτῆς· ἔπει- ²⁵

ποδῶν ὁ δεξιὸς εἰς γόνυ κάμπτεται· ὁ δὲ αὐτὸς λαῖος ὄρθος ἔστηκε
 καὶ προσεφείδει τὸ βάθρον, δηλῶν ἐξ ἐπιγράμματος τεχνησάμενον.
 13 Reisk. διήρ. δέ.

1 Cfr. Liban. p. 1120. ed. Reisk. 2 Reisk. καθέστασαν
 πόλεων. 3 Cod. αὐτήν. 4 ῥαδίως Reisk. om. 5 Reisk.
 ἄγωνας. 6 Reisk. ἤγε ἐπάνω τῆς κ. 7 Reisk. περιποιήσε-
 σθαι. 8 Reisk. ἀποβλέπει, 9 Cod. μόνη. Reisk. κόμη.

τα δειρῆ τῷ προσώπῳ συναπονένευκε, καὶ ἡ χεὶρ δεξιὰ
 μετώρος αἴρεται, καὶ λαβεῖν αἰεὶ τι δοκεῖ καὶ τὸ πρόσω
 ζητεῖ τὸ παρὸν καταστρέψασα· ἡ δὲ λαϊὰ συνεσταλμένην
 ἔχει χλαμίδα, καὶ ταῖς αὔραις αὐτὴν οὐ κατέλιπε φέ-
 5 ρεσθαι, καὶ δεσμός κατέστη τοῖς πνεύμασι, στέρονον δὲ
 ἅπαν ἐξωδημένον φαίνεται θώρακι, καὶ χλαμίδα συγké-
 κρυπται· καὶ διπλᾶ φέρει τῶν καιρῶν ὑπομνήματα, θώ-
 ρακα μὲν τοῦ πολέμου τὸ σύμβολον, χλανίδα ¹⁰ δὲ τῆς
 εἰρήνης τὸ γνῶρισμα, καὶ μοι δοκεῖ τὴν διάνοιον ὁ δη-
 10 μιουργὸς παραστήσασθαι, τὴν χλαμίδα προσθεῖς ἐπάνω
 τοῦ θώρακος· οἷοις γὰρ εἰρήνης πόλεμον ἐτίθετο δεύ-
 τερον, τούτοις ὁ θώραξ τῇ χλανίδι συγκέκρυπται, καὶ
 τὸ λανθάνον παρέσχε δοκεῖν ἑταιμότερον· ἔπειτα μὲν
 διηρημένῳ πρὸς ἵππον, καὶ πόδες ἄμφω μετώροι, καὶ
 15 δεξιὸς μὲν ἀντὶ κέντρον προσάπτεται, ὁ λοιπὸς δὲ αὐ-
 τόνομος φέρεται· Μακεδονικὰ δὲ φέρεται ¹¹ πέδιλα, καὶ
 κνήμην περιστέλλει οὐχ ὄλην, ἀλλὰ τὸ μὲν τῆς κνήμης
 ἐστὶν ἰδεῖν, τὸ δὲ πρὸς εἰρήνην ὀπλιζέται· καὶ τὰ μὲν
 ἄμφότερα πρὸς εἰρήνην διαιρεῖται καὶ πόλεμον, καὶ τὰ μὲν
 20 πρῶτα βλέπει πρὸς πόλεμον, τὰ δὲ λοιπὰ πρὸς σπονδαῖς
 ἀπονένευκε, κινδύνους ¹² γὰρ σπονδαὶ διαδέχονται, καὶ
 ὧδε μὲν ἔσχεν Ἀλέξανδρος, ἐποχεῖται δὲ καὶ μάλα ῥα-
 δίως ἐφ' ἵππου· ¹³ καὶ τὸν ἔποχον ὁ κομιζων ἐνδείκνυ-
 ται· μᾶλλον δὲ δι' ἑκατέρου κατιδεῖν ἑκάτερον πάρεστιν·
 25 Ἀλεξάνδρου μὲν τὸν ἵππον οἷον δεικνύντος, τοῦ δ' ἵπ-
 που δηλοῦντος τὸν ἐποχούμενον, κεφαλὴ μὲν γὰρ ὡς
 οἶαν ¹⁴ νομισθῆναι βοῦς, καὶ τὴν προσηγορίαν εἴληφεν
 ἐξ ὧν ἐνομιζέτο, φύσιν ἑτέραν τὰ πρῶτα παρεδήλου
 τοῦ ¹⁵ σώματος, μόνον οὐ κέρας ἀνεῖχε τὸ πρόσωπον·
 30 χαλινὰ κατέχειν οὐκ εἶα, οὐ γὰρ οἷον ¹⁶ εὐθύνεσθαι,

10 Reisk. χλαμίδα, et paullo inferius: τῇ χλανίδι. 11
 Reisk. φέρει τὰ. 12 Reisk. κινδύνον. 13 Reisk. ἐφ' ἵππου.
 14 Reisk. οἶα. 15 Cod. τὰ. 16 Reisk. οἶος.

• μᾶλλον δὲ χαλινοῦ τέχνην ἔδειξεν ἄπρακτον, καὶ τοῖς
 μὲν ἄλλοις οἷος μὴ κατασχέσθαι, ¹⁷ Ἀλεξάνδρῳ δὲ χα-
 λινῶν εὐπειθέστερος, ὄμμα δὲ φοβερόν καὶ μονονοῦ φο-
 βοῦν πρὸ τοῦ βάλλοντος· ῥῖνες δὲ οἱ διεγείρονται πνεύ-
 μασι, καὶ τὴν μὲν ὄργην ὁ θυμὸς κατεμήνυεν, ἐδήλου 5
 δὲ τὸν θυμὸν τὸ προκαλύμμα· δειρὴ τε ἐπὶ πλείστον
 οὐχ ἤκουσα, συνέστελλε ¹⁸ γὰρ ἡ φύσις πρὸς τὴν ὄρ-
 μὴν· καὶ οἱ πόδες οἱ πρόσθεν ἠρμένοι καὶ πρὸς ἀέρα
 μετέωροι καὶ χωρεῖν πρὸς τὸ πρόσθεν ἐπιέγονται, καὶ
 γῆς οὐκ ἐθέλουσιν ἄπτεσθαι, τοῦ δημιουργοῦ καλῶς ἐκ 10
 τῆς γῆς ἀπαρτήσαντος· πεφύκασι γὰρ ἰθεὺς ἐτοιμότετοι·
 καὶ γῆς ἐπιβαίνειν καὶ δοκεῖν τῆς γῆς μὴ ¹⁹ προσάπτε-
 σθαι· οἱ δὲ τελευταῖοι πρὸς τὸ βᾶθρον ἐρείδονται, καὶ
 δοκοῦσιν ἰσχὴν δίδοναι τοῖς ἔμπροσθεν, καὶ ὁ πρὸς ὄρ-
 γην ²⁰ ὑπομένουσι παθεῖν τοὺς λοιποὺς οὐ παρέχουσιν· 15
 οὐρὰ δὲ οὔτε ὅλη καθεῖται, οὔτε ἀφηρέθη τοῦ μέτρου,
 ἀλλ' ἔσχε μὲν, ὅσον κοσμηθῆναι, τὴν φύσιν· παρείλατο
 δὲ, ²¹ ὅσον ἐμποδῶν μὴ γένηται ταῖς μάχαις, ἀνέχει δὲ
 αὐτὸν ὑπὸ γῆς βᾶθρον, τέτρασιν ἐπικείμενον κίοσι, καὶ
 τὸ μὲν βᾶθρον ἐπικείμενον σημαίνει τὴν γῆν, αἱ δὲ 20
 κίονες τῶν τμημάτων ἐκάστη ²² φέρουσιν, ἐφ' ὅσα προ-
 ῆλθεν Ἀλέξανδρος· πρὸς γὰρ ἀνίσχοντα φέρουσιν ἥλιον,
 καὶ ἐν ἄρκτῳ δηλοῦται τεταμένη πρὸς νότον, ὅποσα τῆς
 γῆς Ἀλέξανδρον ἔχει, καὶ λῆξαι τοῦ λέγειν περίστω,
 εἰ μὴ τις καὶ πλέον θαναμάσειεν. 25

II. Ἐκφρασις ¹ Ἐτιοκλείους καὶ Πολυνείκους.

Τὰ δὲ Θηβῶν ἀτυχήματα ² τεθέαται μὲν κατὰ μέ-
 σον Ἑλλάδος, ὅλη δὲ παρὰ τὰς Ἀθήνας ἐπὶ τῆς σκηρῆς

17 Reisk. κατέχεσθαι. 18 Reisk. συνέστελλε. 19 μὴ ab-
 est a codice, recepi ex ed. Reisk. 20 Reisk. γῆν. 21 δὲ
 abest a codice, recepi ex ed. Reisk. 22 Reisk. ἐκάστη.

1 Cfr. Liban. p. 1119. ed. Reisk. 2 Reisk. εὐτυχήματα.

ἐθεάσατο γῆ³ καὶ κατὰ μέρος αἱ πόλεις εἰλήφασιν, χαλκῶ³ τὸ πάθος μιμούμεναι· ἐγὼ δὲ τεθέσθαι ὡς ἐν περιφανεῖ χώρῳ τοῦ ἄστυος· ἀνέστηκε μετὰ Πολυνείκους Ἐτεοκλῆς ἐπὶ ταῖς Θήβαις, τοιοῦτον πρὸς ἀγῶνα τιμώ-
 5 μενος, ὃν ἔξω Θηβῶν ἀγωνίζεται· καὶ πρῶτον μὲν ἐκατέρων αἱ κεφαλαὶ περιβέβληνται κράνεσιν· εἶτα ἀλλήλους πολεμοῦντες ἐκτρέπονται⁴, καὶ τὰ πρόσωπα βλέπειν ἀλλήλοις οὐκ ἀνεχόμενοι δηλοῦσι τὴν φύσιν ἀδικουμένην παραλόγῳ τολμήματι· δευρὰ δὲ τοῖς προσώποις συνα-
 10 πονεῦν οὐσι, καὶ τὸ ξίφος ὁ μὲν ἐπανέχει τῇ δεξιᾷ, καὶ ὁ δὲ μαιφονῶν καὶ βραδύτερος ἐστηκῶς καθέλκει τὸ ξίφος, ὡς περ ἔτι σκοπῶν, εἰ νόμος ταῦτα παθεῖν τὴν συγγένειαν, κἀθίηται δὲ ἀμφοτέρων εὐώνυμοι, ἐξήρ-
 15 τηται δὲ καὶ θατέρου τὸ ξίφος ἔτι μένον, παρὰ τὸν κουλεῶν, ἐξηρημένου⁶ τελαμῶνος ἐξ ὤμου· τὰ δὲ στέρνα πρὸς ὄγκον ἔσχεν ἑκάτερος· ἐξοιδούται γὰρ καὶ ἀναπνεῖ πρὸς θυμὸν, τῶν δὲ μηρῶν ὁ μὲν ἔσχε⁷ τὸν δεξιὸν εἰς γόνυ καμπτόμενον, καὶ πρὸς τὸν ἀνταγωνιστὴν ἐπι-
 20 κλίνοντα, ὁ δὲ τὸν λαιὸν ὁμοίως ἐκάλυψε ἐφ' ὁμοίου τοῦ σχήματος· οἱ δὲ λοιποὶ τῶν ποδῶν τὸ βάθρον ἐρείδουσι, καὶ συνάπτει τὸ βάθρον, οὗς πρὸς ἀγῶνα καθέλκει⁸ δυσμένεια· διττοὶ δὲ⁹ τὸ βάθρον ἀνέχουσι κίονες, ἑκάτερος¹⁰ δηλοῦντες τῶν ἀγωνιζομένων τὸ μέτρον·
 25 ταῦτα θαῦμα μὲν ὑπῆρχεν¹¹ ἰδεῖν, ἀδίκημα δὲ σιωπῆ κατακρύπτεισθαι.

3 Reisk. τῷ χαλκῷ. 4 Reisk. ἐντρέπονται. 5 Reisk. πάθος. 6 Reisk. ἐξηρηται δὲ καὶ τελαμῶνος. 7 Reisk. ἔσχει τὸν δεξιὸν εἰς γόνυ καὶ ἀπτόμενον. 8 καθέλκει δυσμένεια Reisk. om. 9 δὲ Reisk. om. 10 Reisk. ἑκάτεροι. 11 Reisk. ὑπάρχει.

Cap. XIII.

Θ έ σ ι ς.

1. Εἰ τειχιστίον τὰς πόλεις. 1

Ὁ τὴν φυλακὴν τοῦ βίου ζητῶν αἰρείσθω τὰ τεῖχη, πᾶν γὰρ, ὃ ταῖς πόλεσι σώζεται, φρουρεῖται τοῖς τειχεσι· τειχίζει μὲν γὰρ οὐρανὸς τοὺς θεοὺς, τὰ δὲ θνητῶν 5 διατηροῦσι περίβολοι, καὶ ὃ τοῖς θεοῖς οὐρανὸς, τὰ τεῖχη θνητοῖς, καὶ ἔγωγε ποιητὰς ἄγαμαι τειχιστὰς τοὺς θεοὺς πεποιηκότας τῆς Τροίας, οὕτως καὶ ὅσοι θεῶν οὐ δεδύνηνται τεῖχος κατεσκευάσαντο, καὶ τιμᾶται καὶ παρ' αὐτοῖς οὐκ ἐν χρεῖα καθεστηκόσιν ἡ τέχνη· σοφώ- 10 τεροι μὲν γὰρ ἐκ τειχῶν ἄνθρωποι γίνονται, καὶ κατ' ἐξουσίαν ἐκκλησιάζειν τεῖχη δεδώκασιν· ἔπειτα πρὸς μάχης ἐπαίρει κατασκευὴν, καὶ κατασκευὰς τῶν ὄπλων ἐστηκότες περίβολοι νέμουσι· καὶ μὴν τὰ τεῖχη σωφροσύνην διατηρεῖ, παθεῖν γὰρ οὐκ ἐῷσι γυναῖκας, ὅσα γυναῖξιν 2 15 πολέμοι φέρουσι, καὶ δικαστηρίων σωζομένων ἐκ τείχους ἐντεῦθεν ἄνθρωποι καθεστήκασιν δίκαιοι· εἰ δὲ διὰ τάχους ἐρῶμένοι γεγόναμεν καὶ περὶ τῶν δεόντων ἐβουλεύομεθα καὶ τὰ δίκαια σώζεται τειχεσι, καὶ 3 μετὰ τούτων τὸ σωφρονεῖν, πῶς οὐκ εἰς ὅσον οἷόν τε ποιητέον 20 τὰ τεῖχη; ναί φησιν· ἀλλὰ δειλίας τὰ τεῖχη γίνεται πρόφρασις· δεινὸν ὀνομάζεις τὴν πρόνοιαν, καὶ τὰ κάλλιστα τῶν ἔργων αἰσχίστοις περιβάλλεις ὀνόμασι, καὶ δι' ὧν ἐρεῖς, οὐκ ἔῃς περιβάλλεσθαι, ἀλλὰ καθίστασαι τῆς ἀσφαλείας κατήγορος, ὄκνον ὀνομάζων τὴν φυλακὴν· 25 τούναντίον 4 θαρρῆν τὸ τεῖχος, οὐ δεδιέναι παρέχεται,

1 Cfr. Liban. p. 1134. ed. Reisk. In codice, qui titulum, εἰ τειχιστίον τὰς πόλεις, omittit, legitur tituli loco: εἰ δὲ τὴν φυλ. τοῦ βίου ζητῶν, αἰρείσθω τὰ τεῖχη. 2 Reisk. οἱ πολ. 3 Melius Reisk. καὶ εἰ διὰ τούτων. 4 Reisk. τούναντίον ἄνθρωπε.

καὶ γὰρ ὄπλων ἀποσοβῆσαι παρασκευὴν καὶ ξίφος ἀπα-
 μῦναι ἐχθρῶν καὶ κατ' ἐξουσίαν πορίσασθαι νίκην τοῖς
 μαχομένοις μόνη τῶν τειχῶν παρέσχεν ἢ τέχνη· πῶς οὖν
 ἔτι δειλίαν ἐρεῖς τὰ μόνον δειλίαν ἀνηρηκότα καθάπαξ·
 5 τοῦναντίον γὰρ ἔγωγε ἔγνωκα τοῖς πολεμίοις ἐκ τῶν πε-
 ριβόλων ἐγγίνεσθαι τὸ δέος· καὶ γὰρ ὅτι τί πάθωσιν οἱ
 ἄνωθεν πολεμοῦντες; μὴ δεδοικασιν; ὥστε εἰ μὲν τὸ
 δέος τῶν πολεμιῶν ἐρεῖς, ὁμολογεῖς καὶ τὸ τεῖχος, εἰ δὲ
 τῶν πολιτῶν, ἀπὸ τῶν ἔργων θήσω τὴν τόλμαν· ἄφες
 10 οὖν ταύτης τῆς αἰτίας τὸ τεῖχος· ναὶ φησιν, ἀλλὰ δαπα-
 νηρὰ τοῖς κτωμένοις τὰ τεῖχη· τεῖχη τὸν ὄντα πόρον
 ἀνάλωσε, καὶ πόθεν ὁ τῶν ἀνθρώπων τετήρηται πλοῦ-
 τος; τὴν περιουσίαν φρουροῦσι περιβόλοι, καὶ μετὰ τῶν
 χρωμένων ἑ τηροῦσι τὰ χρήματα, καὶ κοινὴ φυλακὴ πε-
 15 ριουσίας εἰσὶ καὶ τῶν πολιτῶν, ὥστε τὰ τεῖχη⁷ τοῖς κατοι-
 κήσασιν οὐ δαπάνην ἐπήγαγεν, ἀλλὰ τὸν ὄντα τετήρηκε
 πλοῦτον. καὶ διχόθεν εἰσὶν αἱ περιουσίαι⁸ δι' αὐτῶν
 τῶν τειχῶν, τὸν μὲν γὰρ οὐκ ὄντα πλοῦτον συλλέγειν
 ἱστηκότες περιβόλοι νέμουσι, τὸν δὲ γεγενημένον ἐκ τῆς
 20 τῶν τειχῶν φυλακῆς ὑπάρχοντα διατηρεῖν· ὥστε οὐ τὸ τεῖ-
 χος δαπανηρὸν, ἀλλὰ τὴν οὐσαν ἐπέσχε⁹ δαπάνην. φέρε
 γὰρ πρὸς θεῶν, εἰ πολέμοι τοῖς οἰκοῦσι προσβάλλοιεν,¹⁰
 καὶ πάντα ἀφελῆ κατεργάσαιτο¹¹ πόλεμος, τὴν τε τῆς πό-
 λεως περιουσίαν ὑφαρπάσαι πειρώμενοι καὶ μηδένα λοιπὸν
 25 τοῖς κατοικοῦσι πόνον καταλιπεῖν· εἰ ταῦτα πράττειν οἱ
 πολέμοι σπεύδοιεν, τί τοῦ μὴ παθεῖν καταστήσεται κώ-
 λυμα; ἢ δηλονότι τοῦ μὴ παραρῥεῖσθαι τὸν ἔνδοθεν
 πλοῦτον φιλοτιμεῖται τῶν περιβόλων ἢ τέχνη· πῶς οὖν
 οὐκ ἄλογον πολεμίους μὲν πάντα καταλαβεῖν ἀπὸ τῶν
 περι-

5 Reisk. μὴν. 6 Reisk. χρημάτων. 7 Reisk. τεῖχη τῶν
 χρημάτων. 8 Reisk. εἰσὶ φυλακαί. 9 Reisk. ἀφαιρεῖται.
 10 Reisk. προσβάλλοιεν. 11 Reisk. κατεργάσται.

περιβόλων κωλύεσθαι, κατηγορεῖν δὲ τειχῶν, ὡς δαπάνης αἰτίων. Μετὰ τὰ τείχη καὶ περίβολοι τοῖς χρωμένοις σωτήριον, καὶ ἡ τύχη τοῖς κτωμένοις ἀσφάλειαν τὴν περὶ τὰ τείχη πεποιήται τέχνην, ὅτιπερ ¹² οὐκ ἔστιν εἶναι τοὺς ἀγνοοῦντας τειχίζεσθαι, καὶ τοίνυν εἰ νόμοι ¹³ μὲν κρατοῦσιν ὑπὸ τειχῶν, διὰ δὲ περιβόλων ¹⁴ πολιτεύονται δίκαια, καὶ συνοίσουσιν οἷς ἂν εἶεν ¹⁵ ταῦτα γινόμενα καὶ τειχίσαι, πᾶσι τιμητέον τὰ τείχη, τιμᾶν εἰδότα καὶ πολιτείαν καὶ βίον.

2. Θεοῖς ἢ εἰ πλευστίον.

10

Οὐκ οἶδα, εἴ τι ἐμπορίαν ἠτίμασεν ὁ θεῶν εἰδῶς γεγονότα τὸν πλοῦν· προῆλθε μὲν γὰρ τὸ χρῆμα τῆς Ἀθηνᾶς, καὶ σοφῆς θεοῦ γεγονὸς πάντως που τῷ βίῳ καταφανὲς πρὸς ὄνησιν. τὸ γὰρ ἐξ ἀγαθῶν, καὶ ταῦτα θεῶν, τοῖς λαβοῦσιν ὠφέλιμον· ὁρῶσα γὰρ ἡ θεὸς ² ¹⁵ ἀνόνητα τὰ ³ τῆς γῆς τοῖς ἀνθρώποις τυγχάνοντα, μὴ προσόντος τοῦ πλεῖν, οὕτως ἐργάζεσθαι δίδωκε θάλατταν, ὡς παρέσχε πονεῖν ἢ φύσις τὴν ἡπειρον, καὶ τὸ μὴ ῥᾶον ὀπωσοῦν διελθεῖν ἐτοιμότερον παρέσχε πορίζεσθαι. καὶ πρῶτον ἀνθρώπους σοφωτέρους εἶναι πα- ²⁰ ρέσχεν ὁ πλοῦς, οἷς ἄλλην ἐξ ἄλλης καταλαμβάνουσι γῆν. εἶτα ἀνδρείους ἀποτελεῖ, τολμῶντας ῥᾶον τὰ πρὸς τὴν θάλατταν, καὶ τοῖς πνεύμασιν ἀνταγωνίζεσθαι σπεύδοντας, εἶτα δικαίους ἐπιβάντας νεῶς. οἷς γὰρ δέονται πρὸς τὸ μὴ τι παθεῖν τῶν θεῶν, καὶ παντός ἐι- ²⁵ σι δικαιοτέροι. καὶ μὴν τὸ σωφρονεῖν ἢ τῆς γῆς ἀλλοτριώσεις δίδωσιν. οἷς γὰρ οὐχ ὁρῶσι, πλησιάζουσι, καὶ

12 Reisk. ὅτιπερ οὐκ θαφρόντας τειχίζ. 13 εἰ νόμοι μὲν κρατοῦσιν Reisk. om. 14 Reisk. περιβόλου πολιτεύεται. 15 Reisk. οἷς ἂν * μενα. p. 189. 2. v. u. αὐτοῦ εὑρεῖν c.

1 Cfr. Liban. p. 1135. ed. Reisk. 2 Reisk. θεά. 3 τὰ inserui, quamvis absit a cod. et ab ed. Reisk. — Sqf. ur- Rhetor. I. 1.

σωφροσύνην ἐπιτηδεύουσιν. εἰ δὴ οὖν προῆλθε θεῶν,
καὶ πᾶσαν ἀρετὴν παρέσχευ ἀσχεῖν, εἰς ὅσον οἶόν τε
τιμητέον τὸν πλοῦν. ναὶ φησιν, ἀλλ' ἐπὶ κακία τῶν ἀν-
θρώπων παρεσκευάσται πλοῦς. καὶ τί ἂν ἕτερον φυ-
5 λάξῃ τὸ δίκαιον, εἰ τὸν πλοῦν ἀφαιρήσεται; ἄλλην ἐξ ἄλ-
λης καταλαμβάνουσι γῆν, καὶ τὰ παρὰ πᾶσιν ἐκμαν-
θάνοντες νόμιμα, τηροῦσι τὰ δίκαια, καὶ τοσοῦτον αὐ-
τοῖς τοῦ δικαίου περίεστιν, ὥστε παρενθήκην αὐτοὺς⁴
εὐρεῖν τοῖς ὄθεν ἀπαίρουσιν. ἂ γὰρ ἐτέρωθεν ἔμαθον,
10 τοῖς θεαίοις εἰσηγάγον, καὶ γίνεται νομοθέτης δικαίων
ἐξ ἐτέρων νομοθετούμενος. καὶ μὴν δεδοικότες μὴ τε
πάθωσι πλείοντες, δικαιοτέροι γίνονται· καὶ καθιστᾶ
τῶν δικαίων φύλαξ ὁ φόβος, εἰ δεδοικότες μένουσι δι-
καιοί, καὶ καλοῦντες¹ θεοὺς εἰσὶν ὁσιώτεροι, καὶ τὰ πα-
15 ρὰ πᾶσιν ἐκμανθάνοντες δίκαια δικαιοσύνην ἐπιτηδεύου-
σιν. Πῶς ἂν τις αἰτιῶτο τὸν πλοῦν ἐπεισφέροντα τοῖς
πλεούσιν ἄδικα; ναὶ φησιν, ἀλλὰ τὸ πλεῖν ἐστὶ σφαλερώ-
τατον· οὐκοῦν μέγιστον, εἰ παρ' αὐτὸ κινδυνεύουσιν ἀν-
θρώποι. μεγάλα δὲ μεγάλοις καθορθοῦται τοῖς πόνοις·
20 ἂ δὲ πονεῖν οὐκ ἔα τοὺς χρωμένους, οὐκ ὤκησαν. ὄρας
τὰς μάχας εἰς οἶον πόνον τοῖς χρωμένοις ἐκβαίνουσιν·
ἀλλ' εἰ καὶ τὸ πολεμεῖν ἐπικίνδυνον, καὶ καθορθοῦν ἐν-
δοξότερον, καὶ οὐ τὰς μάχας ἀποδιδράσκουσιν ἄνθρωποι
τοὺς κινδύνους σκοποῦντες, ἀλλ' αὐτοὺς ἐκουσίως ὑφί-
25 στανται, τὸ νικᾶν λογιζόμενοι. καὶ ἀφαιροῦνται τῶν
κινδύνων τὴν αἴσθησιν αἰ τῆς νίκης λαμπρότητες· ὄθεν
μετὰ τὸ πλεῖν καὶ τὸ κτῆμα θεῶν πορισθὲν ὅλοις ὄνη-
σις γίνεται πλείουσι· τετίμηνται μὲν γὰρ οἱ πορίσαντες,
ἠσπάσαντο δὲ οἱ καθάπαξ ἀσκήσαντες, καὶ τὴν εἰς ἀν-
30 θρώπους κομιεὴν πᾶσιν ὄνησιν, θεοῖς μὲν τὴν τιμὴν,
ἀνθρώποις δὲ πόρον οὐ μέτριον.

gente tempore ex Libanio descripsi.

4 Tort. εὐτοῖ.

Cap. XIV.

Κατηγορία

νόμου τοῦ κειμένουτος, τὰς τῶν ἀδελφῶν γαμετάς
γαμεῖν.

Ἐφθασε μὲν ἡ φύσις τὸν νόμον, καὶ τοὺς ἅμα γε-
γονότας εἰς ὑμέναιον οὐκ ἐᾷ συνελθεῖν. βεβαιοὶ δὲ ὅμως 5
τὴν φύσιν. ὁ νόμος καὶ δι' ἐκατέρων ἄμφω προῆλθε.
φύσις μὲν νόμῳ καταβάλλουσα γένεσιν, νόμος δὲ βε-
βαιῶν, ἃ τῇ φύσει δοκεῖ. δεῖ δ' ἐπὶ τῷ νόμῳ βραχεία
φιλοσοφῆσαι. τῶν ὄντων ὄντως ἅπαντα γένη φύσει μὲν
ὁμοίως ἀπὸ γάμου προῆλθε, γάμῳ δὲ ὅμως οὐχ ὁμοίω 10
συνάπτεται· ὁ μὲν γὰρ θηριώδης καὶ ἀλόγιστος βίος,
ἀφηρημένος φύσει τὸ κρίνειν, πάντα μὲν γάμοις συγγέει,
πάντα δὲ ἀλλήλοις πλησιάζειν ἐᾷ, οἷς καὶ συνάπτεται
μὲν παῖς, ἧς προελήλυθε, γίνεται δὲ πατήρ, ᾧ συνῆλθε
μιγνύμενος, καὶ μαθεῖν οὐκ ἐᾷ παρὰ τῆς ὁμιλίας, ὃ γέ- 15
γονεν ἕκαστον. ἄδηλον δὲ παρ' αὐτοῖς, καὶ παῖς, καὶ
πατήρ ὅσοις γάμος δοκεῖ, οὐ μὴν τοῦ λόγου μετεληφό-
τες, τοῖς δὲ γάμοις παραπλήσιοι, ἀλλ' ὠρίσται παῖς,
καὶ διέστη πατήρ, καὶ κατακέκριται μήτηρ, καὶ τὸ πα-
ραχθὲν οὐκ οἶδε τῷ κεκομικῶτι συνάπτεσθαι, καὶ τὴν 20
συγγένειαν, ἧς διέστη, τετίμηκεν. καὶ τὰ μὲν ἄλλα
συγγένεια ποιεῖ συναπτόμενα, τὰ δὲ συγγενῆ συγγένειαν
βεβαιοὶ διίστάμενα, ἃ καλῶς εἰδὼς ὁ τὸν παρόντα νόμον
εἰσενεγκῶν, ἀδελφοὺς οὐκ ἐᾷ ταῖς τῶν ἀδελφῶν συναφθῆ-
ναι συνοίκοις. ναί φησιν, ἀλλ' ἐπικουρίας δεῖ χηρευούσαις 25
ταῖς γυναιξίν. ἀδικεῖς ἄνθρωπε τὴν συμμαχίαν ἡδοναῖς
ὀριζόμενος. ὥσπερ οὐκ ἐνὸν συμμαχεῖν, εἰ μὴ γάμος
παρῆν, ἐξ ὑμεναίων ἐπιφέρεις τὴν χάριν ἀμείνω. ἔσο τὴν
συγγένειαν εὐνοία μᾶλλον, ἢ τῷ γάμῳ τιμῶν, τὸ μὲν γὰρ
εὐνοὺν πρὸς χάριν δοκεῖς πεπραχέναι τοῦ γένους, τὸ δὲ 30
γάμῳ συμμαχεῖν συναπτόμενος, αὐτῆς εἶναι παρασκευά-
ζει τῆς ἡδονῆς. τί δὲ χηρείαν ἐρεῖς γυναικὸς, ἔνθα τοῦ

συνόντος ἀδελφός καταλείπεται; μενέτω πατήρ τοῖς παρ'
 ἐκείνου γεγονόσι παισὶ, καὶ μὴ συγχωρεῖτω τῆς χηρείας
 αἰσθάνεσθαι· τῶν παρ' αὐτοῦ συμμάχων ἄδηλον ποιεῖτω
 τὴν τύχην ἢ χάρις, καὶ τὴν συμφορὰν ἐπικουρίζετω, τῇ
 5 χηρεία ἐπικουρῶν, καὶ μὴ ποιεῖτω γυναῖκα μὲν δοκεῖν
 ἀποβλέπειν εἰς ἡδονάς, αὐτὸν δὲ γάμου συγγενείας ἀλλό-
 τριον, ἐπειδὴ συνάπτεται διὰ τὸ γένος. ναί φησιν, ἀλλὰ
 γυναῖξιν ἡδοναὶ πρόχειροι· κρείττους δὲ τῶν οὐ προσήκόν-
 των οἱ συγγενεῖς, ἀμείνους εἰς παράπαν οἱ συγγενεῖς, καὶ
 10 τὸ κατ' αὐτῶν κομιζόμενον ἐκ τοῦ προσήκοντος γίνεται
 δέος. οὐπω τεθέαμαι τὸ μᾶλλον παρανομεῖν ἐπαινούμε-
 νον. τί δὲ τῶν γυναικῶν κατηγορεῖς ἡδονάς, καὶ ταῦτα
 βεβαιοῖς συναπτόμενος; αἱ γυναῖκες νοσήσασαι πράττου-
 σιν, οἱ προσήκοντες εἴργουσι, καὶ κωλυταὶ γίνονται τῆς
 15 ἐκείνων ἀκρασίας, οὐ σύμμαχοι. καὶ ἔμοιγε δοκεῖ οὐδὲν
 ἐπαισθάνεσθαι τῶν ἐν τῇ χηρείᾳ κακῶν. τί γὰρ δεῖ τότε
 χηρείαν μὲν ἐλεῖν προσποιῆσαι, καὶ παιδῶν ὄρφανίαν οἰ-
 κτεῖρειν; εἴτα τὰς συμφορὰς ἐπὶ τῷ πλησιάζειν αὐταῖς
 συναπτόμενος; ὁ χηρείαν εἰσάπαξ μὴ συγχωρῶν, δεύτερον
 20 ἐργάζεται, καὶ παῖδας ὄρφανούς ὀδυρόμενος, ἑτέρους ὄρ-
 φανούς πραγματεύεται. ὅσω γὰρ γάμον ἐργάζεται δεύτε-
 ρον, δευτέρας συμφορὰς ἀπεργάζεται. καὶ ποιεῖ γάμον
 οὐ δυστυχήματος κώλυμα, τὸν ὄντα δυστυχημάτων μᾶλλον
 ἐπίδοσιν. μέγα τοῖς ἀνθρώποις τὸ γένος, καὶ συγγένεια
 25 συνάπτειν οἶδε τὰ διϊστάμενα. πατέρες μὲν γὰρ ἐκ τοῦ
 γάμου καθίστανται, προσέρχονται δὲ δι' ὕμεναιῶν ἀδελ-
 φοί, πρὸς ἀλλήλους προσήκοντες, καὶ συζυγία μᾶ ὁ πο-
 λὺς προέρχεται τῶν σωμάτων κατάλογός. καὶ συμμαχεῖν
 μὲν ἀλλήλοις, ἦν που δέη, προήρηνται, προανακόπτουσι
 30 δὲ τὰς τῶν ἐπιόντων ἐπιβουλάς, καὶ συγγένεια γίνεται πλει-
 στη ἢ τῆς ἐπικουρίας συντέλεια καλῆ, ὀριζόμενοι βεβαιοῖς
 τὰ παρὰ νόμον τῆς φύσεως οὐ παραβαίοντα νόμιμα. —

V.

N I K H Φ O P O Y
ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΑΚΗ
Π Ρ Ο Γ Υ Μ Ν Α Σ Μ Α Τ Α.

Fabricius et Harlesius

in biblioth. graec. lib. IV. c. XXXII, Tom. VI. p. 52.

Nicephorus Basilaca ¹, scriptor Christianus, qui sub Alexio Comneno, A. C. 1180. defuncto, rhetorices profes-

¹ In bibl. Augustana est, secundum Reiseri catal. p. 36. in cod. Nicephori Basilici progymnasmatum principium. — Florent. in cod. XXIII. medic. Laurent. pl. 32. est nr. 7. hic titulus: *Προγυμνάσματα Κυρίου Νικηφόρου τοῦ βασιλικῶ Νοταρίου* (imperialis notarii) ex hisque *διήγημα τὸ κατὰ Ὀδυσσεῖα*, narratio de Ulysse; atque Bandin. opinatur tom. II. col. 184. sq. hunc esse fortassis Nicephorum, cujus narrationes Allatius edidit, et Fabric. h. l. memorat. Praeterea in eodem cod. sunt quaedam alia, quae latuerunt Fabricium, nempe nr. 8. sententiae; nr. 9. altera sententia; nr. 10. confutatio eorum, quae circa Atalantam feruntur. — Montfaucon in bibl. Coislin. p. 103. sqq. graec. publicavit decretum circa unionem synodi cum Leone,

sorem gessit CPoli, et Pauli epistolas interpretatus est. F a b r. Sequitur catalogus fabularum, narrationum et ethopoeiarum, quas edidit Leo Allatius. Harles. addit: Fabulae V. narrationes VIII. et Ethopoeiae VI. sunt in Patusae encyclopaed. philolog. Vol. I. p. 382. sqq.

In Leonis Allatii Excerptis variis Graec. Sophistarum et Rhetorum, Romae 1641. p. 125—220. continentur *μῦθοι*, *διηγήματα* et *ἠθοποιίαι*, quae ex Cod. Par. 2918. ² et ex margine exemplaris D. Petr. Dan. Huetii, episc. Abrinc., in Biblioth. regia Paris. nr. X. 1759. a. notati passim emendavi: ex eodem codice *χρείας*, *ἀνασκευήν*, *κατασκευήν*, *γνώμας* et *ἠθοποιίας* nr. 1—16. hucusque ineditas adjeci, quae sunt etiam in codice Barberino 392., cujus descriptionem dedit Jacobus Leopardus, et Mediceo, quem Harles. in nota subjecta memorat.

Chalcedonensi, etc. ab Alexio Comnenó editum, in quo p. 405. praeter alios, qui subscripsere, memoratur Nicephorus, notarius patriarchalis. In cod. Paris. bibl. MMDCCLXXXVIII. Basilacae ethopoeiae, quae ab confectore catalogi t. II. p. 570. dicuntur ineditae; initium *τίνας ἂν εἶπε λόγους ὁ Δαβίδ.* — Inter codd. Langbaeni (in catal. MSS. Angl. et Hibern. I. p. 270.) ethopoeiae sacrae. Harl.

2 Vide Prolegomena ad Theonem p. 140.

Ν Ι Κ Η Φ Ο Ρ Ο Υ
ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΑΚΗ
Π Ρ Ο Γ Υ Μ Ν Α Σ Μ Α Τ Α.

Cap. I.

Μ ὺ θ ο ι.

1. Δίοντος καὶ ταύρου.

Δίον ποτὲ ταῦρον ὄρα, καὶ τροφῆς μὲν ἐρα, τὰς ^{Allat.} ¹²⁵
δὲ τῶν κεράτων δεδιίττεται προβολάς. ¹ καὶ τὸ φάρμα-
κον εὐρών, οὐ θεραπεύει τὸ πάθος· νικᾷ μὲν αὐτὸν ὁ 5
λιμὸς, καὶ τῷ ταύρῳ κελύει συμπλέκεσθαι, ἀλλ' ἐκφο-
βεῖ τῶν κεράτων τὸ μέγεθος. τέλος πείθεται τῷ λιμῷ,
καὶ φιλίαν πλασάμενος, εἰς ἀπάτην τὸν ταῦρον ὑπέρχε-
ται· ὅπου γε τὸ κακὸν πρόχειρον, ² καὶ τὸ ἀνδρείον πε- ¹²⁶
φόβηται, κἂν ἴδοι τὸ βία κρατεῖν οὐκ ἀκίνδυνον, τὸ 10
λάθρα σοφίζεται. ἐγὼ γοῦν ³, φησὶν, ἐπαινώ σου τὸ καρ-
τερόν, ὑπεράγαμαι τὸ κάλλος, ὁποῖος μὲν εἶ τὴν κεφα-
λίην, ὁποῖος δὲ τὴν μορφὴν· ὅσος ⁴ δὲ τοὺς πόδας, ὅσος
δὲ τὰς ὀπλάς· ἀλλ' ὅσον ἐπὶ τῆς ⁵ κεφαλῆς φέρεις τὸ
ἄχθος. περιελε γοῦν οὕτω ματαίαν ἐπιπλοκὴν, καὶ σοὶ καὶ 15
κόσμος ἔσται τῆς κεφαλῆς, καὶ βάρους ἀπαλλαγὴ, καὶ
πρὸς τὸ κρεῖττον μεταβολή. τί δὲ καὶ δεῖ σοὶ κεράτων,

1 Par. προβολάς, Allat. προσβολάς. 2 Par. πρόδηλον.

3 Par. ἐγωγ' εἶν. 4 Par. ὅσους. 5 Par. τῆς οπι.

εἰρήνης οὔσης πρὸς λέοντα· πείθεται τούτοις ὁ ταῦρος,
καὶ τὴν ἐκ τῶν ὄπλων ἰσχὺν ἀποβαλὼν, τῷ λέοντι λοι-
127 πὸν εὐχείρωτος ἦν, καὶ δειπνον ἀκίνδυνον. — Οὕτω τὸ
πείθεσθαι τοῖς ἐχθροῖς μετὰ τῆς ἀπάτης φέρει καὶ κιν-
5 δυνον.

2. Ἴππου καὶ ἐλάφου.

Ἦν ὅτε καὶ ὁ ⁶ ἵππος ἀχείρωτος ἦν, καὶ πρῶτῃ τοῖς
ἀνθρώποις εἰς χειρὰς ἐλθεῖν, κατὰ λειμῶνα ἐκρόαινε,
καὶ τροφήν ἐποιεῖτο τὸ ἐλευθέριον. καλὸν μὲν ἦν αὐτῷ⁷
10 καὶ τὸ ἄνετον, οὐ σμικρὸν εἰς εὐμοιρίαν, ⁸ καὶ τὸ χαλι-
νοῦ διάγειν ἔξω, καὶ μύωπος. ἀλλ' ἦν ἄρα καὶ τοῦτο
128 τῆς τέχης οὐδὲν ἦττον τὸ φιλοτιμημα. ἄλλος ἀνθηρὸν
ἐπὶ πεδιάδος ἐφηπλωμένον. καὶ χλόη τις εἰς τε ποδῶν
ἀγωνίαν, καὶ τάχους φιλοτιμίαν οὐκ ἄχαρις, καὶ πρὸς
15 τροφήν οὐκ ἀνέραστος. κατέρρει τὸ ἄλλος καὶ πηγὴ τις,
ὡς μὲν ὀφθῆναι καλῆ, ὡς δὲ ἡδεῖα πιεῖν. ἡ δὲ καὶ τὸ
χλοάζον ἐχορήγει τοῖς ἀνθεσι· καὶ τῷ ἵππῳ τὴν κόμην⁹
ἐκάθαιρεν. ἐπὶ τούτοις ἂν τοῖς καλοῖς ὁ ἵππος ἔχαιρεν,
οὐδὲν ¹⁰ γὰρ ἐνέδει τῶν, ὅποσα καὶ τρυφᾶν ἵπποι νομί-
20 ζονται. ἀλλ' εἶδε ταῦτα ἔλαφος, καὶ τοῖς τοῦ ἵππου κα-
λοῖς ὀφθαλμὸν ἐπέβαλε βάσκανον, καὶ ξένοις ἀγαθοῖς

6 Par. ὁ om. 7 Par. αὐτό. 8 Huet. f. εὐμορφίαν.
9 Par. κόνιν. 10 Par. οὐδὲν, Allat. οὐδέ. Joseph. bell. Jud.
VII. 7. 1. τῶν περὶ Ἀντίοχον οὐδὲ προσδοκῶντων. Par. 1423.
et 1425. οὐδὲν. VII. 10. 4. ὡς μηδ' ἴχνος ἔτι τῆς εἰς θεὸν θερα-
πείας ἐν τῷ τόπῳ καταλιπεῖν Par. 1423. μηδὲν f. Vit. Jos. c. 47.
οὐδενὶ ταῦτα φράσας. Par. 1423. οὐδέ. Minutian. p. 733. ὡς μη-
δὲ δεῖσθαι τῆς ἐν Πειραιεῖ ναυπηγίας. Norrm. μηδὲν. Pausan. VII.
17. 9. Ἄτις δὲ ὅστις ἦν, οὐδὲν οἶός τε ἦν ἀπόρρητον εἰς αὐτὸν
ξευρεῖν. Angel. οὐδέ. Plut. Pomp. c. 76. οὐδὲ γὰρ ἡμίρτημα
Πομπηίου μείζον, οὐδὲ δεινότερον στρατήγημα Καίσαρος. Patav. et
cod. Card. Rodulfi οὐδὲν γάρ.

ἐφουβρίζειν οὐκ ἐκησχύνετο. τί μὲν τῆς λόγχης ¹¹ τοῖς
 κέρασιν οὐκ ἀνώρτυτε; τί δὲ τῶν ἀνθέων τοῖς ποσὶν
 οὐ κατέκλα; τί δὲ μὴ ξυνεθόλου τῆς πηγῆς, ὡς ἐφ' ὕβρει, ¹²⁹
 καὶ φθόνῳ τῶν ἵππου καλῶν ἀφειδῶς ¹² ἐπιτρέχουσα.
 ἐντεῦθεν ἀλγεῖ μὲν ὁ ἵππος καὶ περισκοπεῖται τὴν ἄμυ- ⁵
 ναν. ἀλλ' οὐκ εἶχεν ὅ, τι καὶ χρῆσαιτο, ὡς οὖν ἐπίγνω
 κρεῖττον τῆς αὐτοῦ σοφίας τὸ κακὸν, ὄρα τινα παρι-
 ὄντα τὸ ἄλλος. διηγεῖται τῆς ἐλάφου τὸ βάσκανον, καὶ
 ὅπως ἀμυνεῖται, πυνθάνεται. ὁ δὲ, ἄνθρωπος γὰρ ἦν,
 ἀπάτη καὶ δόλῳ τὸν ἵππον μέτεισι, καὶ τὸν χαλινὸν ¹⁰
 ἐπιδείξας, εἶγε, φησὶν, ὦ ἵππε, τοῦτον μὲν ἐπὶ στό-
 ματος, ἐμὲ δὲ ἐπὶ νώτου φέρειν ἀνέξῃ μικρὸν, ἐγὼ σοι
 δι' ὀλίγου τὴν ἐχθρὰν ἀμυνοῦμαι. ἤκουσεν ὁ ἵππος ταῦ-
 τα, καὶ πείθεται. καὶ τὸ ἐντεῦθεν ἢ μὲν ἔλαφος ἀπη- ¹³⁰
 λαύνετο τοῦ ἄλλους, ὁ δὲ ἵππος ἐπὶ φάτνης εἰστήκει, ¹⁵
 μετὰ γλῶσσης καὶ τῆς πηγῆς προσαφαιρεθεὶς καὶ τὸ ἀνε-
 τον. Φυλακτέον ἄρα καὶ τὸ ἐλευθέριον, καὶ παρῶρησιαν
 οὐ προδοτέον φρονήματος, εἶγε μὴ ¹³ μέλλοι τις δου-
 λεύειν οὐδὲν ἤττον ἢ περ ἵππος χαλιναγωγούμενος. — Ὁ
 μῦθος οὗτος ἐστὶ μὲν Αἰσώπειος, ¹⁴ τὴν δὲ μελέτην ἐκ ²⁰
 τῶν Ἐρμογένους προγυμνασματικῶν μεθόδων ἠρανίσασ-
 το, πλατύτερον ἐξεργασμένος, ¹⁵ ὡς ἐκεῖνος μεθοδεύει
 ἐν τοῖς περὶ μύθου.

11 Par. τοῖς λύχμοις. 12 Par. ἀναιδῶς. 13 μὴ inserui
 ex conjectura Hugtii. Abest a Par. et Allat. 14 i. e. ad
 modum Aesopi: apud Aesopum non invenio hanc fabulam.
 Utitur ea Stechisorus Aristot. Rhet. II. 20. Himeræis, Pha-
 laridem tyrannum in auxilium vocaturis, quid expectare de-
 beant, demonstraturus. Est etiam apud Horat. Ep. I. 10. 15
 Par. ἐξεργασάμενος. Ita Pausar. I. 28. 11. μηδὲν εἰς τὸν Αἴαν-
 τος θάνατον εἰργάσθαι. Neapol. εἰργάσασθαι. VI. 9. 6. κατα-
 γνωσθεῖς δὲ ὑπὸ τῶν ἑλληνοδικῶν ἄδικα εἰργάσθαι — — ἔκφρων
 ἰγένετο. Angel. εἰργάσασθαι. VI. 17. 4. Ἀκίστωρ ὁ τῆμ εἰκόνα

B. Λέοντος καὶ κόρης.

Ἄλισκεταί ποτε καὶ λέων ὑπὸ κάλλους, καὶ κόρης
 ξεῖα, καὶ δὴ πρόσεισι τῷ πατρὶ, καὶ λόγους πρὸς γάμον
 ξυνάπτει. Θηρῶν μὲν ἄρχω, φησὶν, ἄνδρας δὲ οὐδ' ἂν ¹⁶
 131 τὴν ἀρχὴν τρέσαιμι. ἐγὼ καὶ λαγῶν ὑπὸ τάχους εἶλον,
 5 καὶ κύνας ἐφόβησα. ἐγὰ καὶ ταῦρον ἐπέσχον μυκώμενον, καὶ
 ἵππον κατέσχον μικροῦ τοῖς ποσὶν ἱπτάμενον. ἔχεις ἔδνα
 τῆς κόρης τὴν ῥώμην, τὸ κάλλος, τὸ τάχος, τὰς ὀσημέραι
 θήρας. ταῦτα πλουτήσεις, ταῦτα εὐδαιμονήσεις, εἰ μὴ
 10 νον κηδεστῆς ἐθελήσεις ἀκοῦσαι λέοντος. ὁ δὲ τοὺς λό-
 γους προσίεται, καὶ τὸν γάμον οὐκ ἀνένευσε μὲν, ἀνε-
 βάλλετο δέ. οἷς δ' ἀπηχθάνετο, τοῦ θηρὸς περιελεῖν τὰ
 ὄπλα σοφίζεται. Ἄλλ' ἐγὼ μὲν, φησὶν ὁ πατήρ, καὶ
 132 τοῦ κάλλους ἄγαμαι, καὶ τῆς ῥώμης ἀποθαυμάζω, καὶ ὡς
 15 ἔδνα ταῦτα δέχομαι, καὶ τὸν νυμφίον εἰς οὐδὲν ὅ τι καὶ
 μέφομαι. ἀλλ' ἡ κόρη παῖς ἐστὶν ἀπαλή, καὶ τὸ ὄλον
 γυνὴ καὶ πεφόβηται. ἂν ἴδῃ τὰς τῶν ὀδόντων ἀκμὰς,
 πέφρικεν, ἂν ἴδῃ τοὺς ὄνυχας, οὐκ ἀνέχεται, ὅξεῖς γάρ ¹⁷
 εἰσι, φοβοῦσι καὶ μόνον φαινόμενοι. καὶ ¹⁸ ταῦτα καὶ
 20 τὸ σὸν χαροπὸν ¹⁹ ἀγραινουσι, ταῦτα καὶ τὴν κόρην δει-
 λαινουσι καὶ τὸν γάμον ἀπείργουσιν. ἂν σὺ τοὺς ὄνυχας
 ἐξέλης καὶ ἡ κόρη συνεξέλῃ τῆς ψυχῆς τὸ φοβούμενον.
 ἂν καὶ σὺ τοὺς ὀδόντας ἐκκόψῃς, κάκεινη συνεχκόψῃ ²⁰
 τὸ δέος. αὐτὸς μοι μόνον τὸ δέος περιέλε, καὶ περισώζε
 25 τὸ χαροπὸν ἀκραιφνές καὶ τάχα σε καὶ ἡ κόρη οὐκ ἐκ-
 133 φαύζεται. Ταῦτα ὁ μὲν εἰς ἐπιβουλήν καὶ δόλον ἔλεγεν, ²¹

εἰργασμένος. Angel. εἰργασάμενος. 16 Par. οὐδὲν τὴν ἄ. Huet.
 „h. e. nullo modo, ne tantillum quidem, non intellexit Alla-
 tius.“ 17 γὰρ Par. om. 18 καὶ Par. om. 19 Par. h.
 l. et infra χαροπὸν, Homericum leonum epitheton Od. A. 610.
 20 Par. συνεχκόψῃ. Allat. συνκόψῃ, Huet. συγκ. 21 Al-
 lat. ἔλεγε.

ὁ δ' ἀβασανίστως ἐδέχεται, τυφλὸς γὰρ ἅπας ἰρῶν, καὶ ἀπροβούλευτος.²² ἐντεῦθεν ὁ μὲν τὴν τῆς φύσεως παν-
οπλίαν ἀποδύεται, ὁ δὲ τῆς κόρης πατῆρ ἐπιτηδᾶ τῷ
δῆθεν νυμφίῳ θρασύτερον, καταγελῶν τῆς ἀσθενίας
ἅμα καὶ τῆς ἀνοίας, ὃν οὐδὲ προσβλέπειν ἐθάρρει τὸ
πρότερον. Μὴ παιῖδον, παῖ,²³ τοῖς ἐχθροῖς ἐτοιμότε-
ρον, μὴ καὶ γένη τούτοις ἐνάλωτος, οἷς τὸ πρῶν ἰδο-
κεις ἀνάλωτος.

4. Δύκου καὶ ποιμένος.

Ὁ ἐπίσακτος κόσμος ἐπικίνδυνος τοῖς χρωμένοις ἐστίν.²⁴ 19

Ἔδοξε ποτε τῷ λύκῳ τὴν φύσιν τῷ σχήματι μεταλ-
λάξασθαι, ὡς ἂν οὕτως ἀφθονίαν ἔξη²⁵ τροφῆς, καὶ 134
δορὰν οἷος περιβεβλημένος μετὰ τῆς ποιμνης ἐνέμετο,
τὸν ποιμένα φενακίσας τῷ μηχανήματι· νυκτὸς δὲ γενο-
μένης συναπεκλείσθη καὶ ὁ θῆρ παρὰ τοῦ ποιμένος τῇ 15
μάνδρᾳ, καὶ φραγμὸς τῇ εἰσόδῳ περιτέθη, καὶ ἀτεχνῶς
ὁ περίβολος κατησφάλιστο· ὡς δὲ ὁ ποιμὴν ἠράσθη τρο-
φῆς, μαχαίρᾳ τὸν λύκον ἀπέκτεινεν. Οὕτως ἄρα ὁ τὸν
ἐπίσακτον κόσμον ὑποκριθεὶς τῆς ζωῆς πολλάκις ἐστέ-
ρηται, καὶ τὴν σκηπὴν εὖρε παραίτιαν²⁶ μεγάλου συμ- 20
πτώματος.

5. Κολοιοῦ καὶ ὄρνιθων.²⁴

Ἔδοξε ποτε τοῖς ὄρνισιν ἄρχεσθαι, ἐν οὕτως ἀ- 135
σφαλεστέρᾳ ἐξουσίᾳ τὴν ζωὴν καὶ ἀνεπιβούλευτον, καὶ
βασιλέα ἐλίσθαι τῶν ἄλλων ὄρνιθων τῷ κάλλει προ- 25
έχοντα. Ὡς δὲ καὶ ἡ ψῆφος ἐπεκυρώθη, καὶ ἀνεζητεῖτο,²⁸
τίς ἄρα²⁹ καὶ εἶη ὁ τὸ κράτος τῆς βασιλείας ἀναδησά-
μενος, ὑποκριθῆναι κάλλος ἀλλότριον τὸ εἰδεχθέστατον

22 Par. προβούλευτος. 23 Par. ὦ παῖ. 24 Par. ἐστίν.

25 Allat. et Par. ἔξει. Huet. ἔξη. 26 Par. παραίτιαν. 27 Ho-
rat. Epist. lib. I. ep. 3. 18. Huet. 28 Allat. ἐπιζητεῖτο. Par.
ἀνεζ. 29 Allat. ἄρα. Par. ἄρα.

ζῶον καὶ ἀκαλλῆς καὶ φανλότατον, ὁ κολοῖος, ἐτεχνά-
 σατο· καὶ συναγαγὼν ὄρνιθων πτερὰ, οἷς τὸ φαιδρὸν
 ἐπήνθη, ¹⁰ καὶ τὸ διανγῆς ἐναπίστειλε, περιβάλλετο ¹¹
 ταῦτα, καὶ περικαλλῆς ἐντεῦθεν ἰδοῦαι, καὶ καταστρά-
 5 πτων τῇ ὠραιότητι· μέσον δὲ τῶν ὄρνιθων περιπτά-
 μενος καὶ ταῖς ποικίλαις χρομαῖς καὶ λαμπραῖς κάλλος
 ἔχων ἀμήχανον εἰς θάμβος τοὺς θεωμένους ὄρνιθας
 136 παρῆκινησεν, ὅθεν βασιλεὺς ἀνηγόρευται, καὶ πάντες
 τούτῳ κατεδουλώθησαν. Ὡς δὲ περιμρότερον τὰς ὄψεις
 10 τούτῳ προσέβαλον, καὶ τὸ οἰκτεῖον ἕκαστος ἀνεγνώρισεν, ¹²
 τὸν κολοῖον ἀπεγύμνωσαν, καὶ καταδρῦσαντες τοῦτον τοῖς
 ὄνουσι διεσπάραξαν, καὶ ἕλεινον πτώμα κείσθαι τὸν πρὶν
 μακάριον παρεσκεύασαν. Τὸν αὐτὸν ἄρα τρόπον καὶ
 ὅσοι περιάπτοις κόσμοις ὑπεκρίθησαν τὸ ἑξαιρετικὸν ἔχειν
 15 καὶ τὸ μακάριον, τῆς σκηπῆς φωραθείσης μετὰ γέλωτος
 καὶ τὴν ψυχὴν αὐτὴν προσαπώλεσαν.

Cap. II.

Διηγῆματα.

1. Τὸ κατὰ τὸν Ἀχιλλεῖα.

137 Ἀπόλεμον ἐποίει Πηλεὺς τὸ γῆρας, καὶ τὸν Ἀχιλλεῖα
 20 νεότης ἀνθώπλιζεν, ¹ καὶ ἡ Ἑλλὰς ἀφέντες τὸν πατέρα
 ἐπὶ συμμαχίαν ἐκάλουν τὸν παῖδα· ἀλλ' ἡ μήτηρ ἐδε-
 δει τὸ Ἴλιον, καὶ τὸ μήτηρ εἶναι τοῖς Ἀπόλλωνος βίβειον
 ἀποβαλεῖν ἐμαντεύετο· οὐκοῦν ἐπινοεῖται τι σοφώτερον,
 καὶ τοὺς Ἕλληνας παρακρούεται, ἀρπάξει τῆς Φθίας
 25 τὸν παῖδα, ἐξάγει τοῦ Πηλίου καὶ πρὸς τὸν Λυκομήδους
 παρθενῶνα μετὰγει· συνήρατο ² τῇ Διῷ τοῦ σοφισματος
 καὶ τὸ τῆς μορφῆς τοῦ παιδὸς ἐπαφρόδιτον ὅλους ἀπα-

¹⁰ Allat. ἐπήνθη. Par. Huet. ἐπήνθη. ¹¹ Par. περιβά-
 λετο. ¹² Par. ἀνεγνώριζε. 1 Par. ἀνθώπλιζε. 2 Par.
 2918, et 2720 (de quo dixi supra p. 261. not.) ἐνήρατο.

στράπττον ἔρωτας, καὶ καλάϊς κόραις ἀμιλλάσθαι δυνά-
 μενον μεταλλάττει, καὶ τὸ τῆς στολῆς ἀνδρείον καὶ ὅσον 138
 τοὶ κάλλους ἀρρένωποτερον εἰς ὤραν ἀπαλὴν μεθηρημό-
 σατο. οὕτω τὸν μέγαν ἥρωα τοῦτον καὶ βραχὺς περι-
 κρίπτει θάλαμος. καὶ ὃν ἐσύστερον ὄλον πεδῖον οὐκ ἐχώ- 5
 ρει, τὸ μέγα τῆς Εὐρώπης καὶ Ἀσίας μεταίχμιον, ὃ τοῦ
 Λυκομήδους τηρικαῦτα παρθενῶν ὑποδέχεται. ἀλλ' Ὀδυσ-
 σεῖς, καὶ πρὶν ἦκειν εἰς Τροίαν, τοῖς Ἕλλησι τὸ σοφὸν
 ὑπεδειξάτο. καὶ δόλιος ὢν τοῦ θεοῦ τὸν δόλον οὐκ ἠγνό-
 ησεν, ὅπλα καὶ κερκίδας λαβὼν, περὶ πού τὸν παρθε- 10
 νῶνα τίθησιν, ἑκατέρω γένοι δέλεαρ ἐπιτεχνώμενος οὐκ
 ἀλλότριον, ἵνα καὶ ταῖς κερκῖσι τὰς κόρας ὑπάγοιτο, καὶ
 τοῖς ὅπλοις τὸν ἄνδρα θηρεύσαιτο· ὄρα τὴν Ὀδυσσεῶς 139
 μηχανὴν Ἀχιλλεύς, οὐ μὲν ὅ τι καὶ βούλεται ξυνοραῖ.
 ἅμα ἐπὶ τὴν πανοπλίαν ἀνέβλεψεν, καὶ τὴν ἐκεῖθεν ἐξ- 15
 αλλομένην ἀστραπὴν, καὶ ὄλως ὑπεκκαίεται τῷ πυρὶ τοῦ
 θυμοῦ· ἀναμνησκαται τοῦ πολέμου, τοῦ παρθενῶνος
 ἐπιλανθάνεται, εἰς νοῦν λαμβάνει τὴν φύσιν, ἀναλαμβάν-
 νει τὸ ἀνδρείον, αἰσχύνεται τὴν παρθενικὴν στολὴν,
 ἀποτίθεται τὸ δρᾶμα, καὶ τὴν σκηρῆν. καὶ τὸ τῆς παρ- 20
 θενοῦ προσωπεῖον ἀποδυσάμενος, ἀρπάξει τὰ ὅπλα,
 καὶ γίνεται θήραμα καλὸν Ὀδυσσεῖ, καὶ τὴν ἐπὶ τὸ
 Ἴλιον στέλλεται, μέγας μὲν τοῖς Ἕλλησι ξύμμαχος, δε-
 νὸς δὲ τοῖς πολεμίοις ἀντίμαχος, οὕτω τὸν Πηλέως γυ-
 ναικείαν φύσιν πλαττόμενον ἀπήλεγξεν Ὀδυσσεύς, ὡς 25
 ἐκεῖνον Παλαμήδης πρότερον μανίαν σχηματιζόμενον, 140
 καὶ τότε πρῶτον Ἕλληνας τῆς Ὀδυσσεῶς σοφίας ἀπώ-
 ναντο, οὐχ ἤττον δὲ ἢ ὅτε τὸ παλλάδιον ἐκ μέσης
 Τροίας ἀφείλετο.

2. Τὸ κατὰ τὴν Μύρραν.

30

Μύρραν τὴν Θύαντος φύσις μὲν ἐχαρίτωσεν εἰς μορ-
 φὴν, ἔρωτος δὲ παρανομιῶν εἰς τὴν φύσιν ἠνάγκασεν· εἰ-

δεν ἐρωτικοῖς ὀφθαλμοῖς τὸν πατέρα καὶ τὸ κάλλος πε-
 ριειργάσατο. καὶ τὸ μὲν δοκεῖν, ὡς πατέρα κατησπά-
 ζετο, τὸ δὲ ἀληθές, ὡς ἐρώμενον περιεπτύσσετο· οὕτως
 141 ἐπὶ ψυχῆς ἑθαλαμηπόλει τὸν ἔρωτα. τὸ γὰρ εἰς φῶς
 5 ἀγαγεῖν οὐ μικρὸν ἠπειλεῖ τὸν κίνδυνον· ὡς δ' οὐκέτι τὸ
 τῆς Ἀφροδίτης ἔστεγε πῦρ, τολμᾷ τι καὶ πρὸς ἐπιβου-
 λὴν τῷ πατρὶ, καὶ μεθύουσα ἔρωτι, ξυνεῖδε μίθην ἄλ-
 λην ἐπίκουρον ἔρωτος, καὶ Διονυσιακοῦ πυρὸς ὅλους ἀνα-
 ψαμένη κρατῆρας τὴν τοῦ Θύαντος ψυχὴν πυρπολεῖν με-
 10 λετᾶ. ὑπεμπίπλεται μέθης. ἐντεῦθεν ὁ πατὴρ ἐραστῆς
 γίνεται, καὶ ὡς ἐρωμένην τὴν παιδα προσίεται, οὐκ ἔλο-
 γίσαστο τὴν φύσιν, οὐκ ἐσκέψαστο τὸ κακόν. ἔρωτος γὰρ
 καὶ οἶνος αὐτοῦ τὸν νοῦν ὑπεκύμαινον, ἀνθρωπίνων ψυ-
 142 χῶν ἄμφω λησται. ὁ μὲν ἠδὺς ὡς φίλος ἐπιρῶνεις, λά-
 15 θρα τὴν κεφαλὴν ὡς προδότης ὑπέσειεν. ὁ δὲ τὸν ὡς
 ἐν ἀκροπόλει τῇ κεφαλῇ φύλακα νοῦν, βαθὺν ὕπνον λή-
 θης ἐκοιμίζεν. καὶ τὰς τῆς ψυχῆς πύλας ἀναπεπταμέ-
 νας εὐρῶν κατὰ σωφροσύνης ἔστησε τρόπαιον. ἀλλ' ἐπα-
 νῆκεν εἰς νοῦν αὐτίς ἢ κόρη, καὶ τὴν ἀφροδίσιον ἀπο-
 20 βαλοῦσα μέθην συλλογίζεται τὸ μέλλον. ἀναλογίζεται
 τοῦ πατρὸς τὸν θυμὸν, προςδοκᾷ τὰ ἐσχάτα πείσεσθαι,
 καὶ πρηνὴ τῆς μέθης ἀνανῆσαι τὸν Θύαντα, θεοῖς ἐπέυ-
 χεται, μεταβαλέσθαι τὴν φύσιν. καὶ θεοὶ τὴν κόρην
 οἰκτεῖραντες εἰς φυτὸν μεταβάλλουσιν. ἀλλ' οὐκ εἰς κε-
 25 νόν ὁ ἔρωτος ἐξέπασεν, κἂν εἰς φυτὸν ἢ κόρη μετέπασεν.
 ὥρας γὰρ ὠδίνων ἠκούσης ἀναρρήγνυται μὲν ὁ φλοιὸς,
 143 ἐξαστρούπτει δὲ τι χρῆμα κάλλους ἀμήχανον Ἄδωνις, καὶ
 τὰ τῆς Ἀφροδίτης ἐντεῦθεν ἄρχεται παιδικά.

3. Διήγημα, ὃ καὶ Πλούταρχος¹ ἐν παραλλήλοις
 30 διηγεῖται.

Ἄλλ' οὐδὲ γυναικὸς ἐπίνοια τοὺς πάλαι διέλαθεν,

¹ Midæe obiter meminit Plut. in Poplic. c. 15.

ἀλλ' οἷς εἶχέ τι σοφόν, εἰκότως θαυμάζουσιν, καὶ τὸ
 θῆλυ τοῦ γένους φθόνον οὐ ποιοῦνται τοῦ θαύματος.
 ἦν γάρ τις ποτε βασιλεὺς τὴν κλησιν μὲν ἕτερος, τὴν δὲ
 ψυχὴν Μίδας, καὶ τὴν γνώμην φιλόχρυσος. πολλῶν μὲν
 ἦρχε πόλεων, ἀλλ' οὐχὶ καὶ φιλοχρηματίας ἄρχειν ἡπί-⁵
 στατο. ἀλλὰ τῶν μὲν ἄλλων ἐκράτει τῷ μεγέθει τῆς **144**
 τύχης, μόνῳ δὲ τῷ πρὸς χρυσὸν ἐδούλευεν ἔρωτι, καὶ
 τᾶλλα σωφρονῶν, τοῦτο μόνον, ὡς οὐκ ἔδει, νοσῶν ἀπη-
 λέγγετο. πάντως χρυσὸς ἦν αὐτῷ τὰ ἐνύπνια. χρυσοῦ
 καὶ νήφων ἦρα, καὶ μὴ νήφων χρυσὸν νυκτὸς ἐφαντά-¹⁰
 ζετο. ἐντεῦθεν τί μὲν οὐκ ἔδρα τῶν ὀπόσα τὸ χρῆμα
 τοῦτο πορίζουσιν; ποῖος δὲ τρόπος εἰς πορισμὸν οὐκ ἐπε-
 νοεῖτο τοῦ χρήματος. φόροι δὲςφοροι τοῖς ὑπηκόοις ἐπε-
 φορτίζοντο. καὶ τὰ μὲν οἷς εἶχον ἐπέφερον, τὰ δὲ προς-
 ετίθουν ἐκ γῆς μεταλλεύοντες. τὰ μὲν τὴν περιουσίαν ¹⁵
 ἐξήντλουν, τὰ δὲ τὸ σῶμα κατέτρυχον, καὶ μυρίον εἶδος
 χρηματισμοῦ προσεπινοοῦντες οὐκ ἔληγον, ἀλλ' ἦν καὶ ¹⁴⁵
 ἡ πᾶσα σπουδὴ τοῦ κρατοῦντος ἀποπλήσαι τὸν ἔρωτα.
 ὁ δὲ εἶχεν ἄρα μετὰ τοῦ φιλοχρύσου καὶ τὸ φιλόθηρον.
 καὶ ποτε καὶ πρὸς τὴν ὕλην ἐξείσε, καὶ τοὺς κύνας ἐπι-²⁰
 συρόμενος. ἐνταῦθα ὁ μὲν ἐλάφοις ἐπέτρεχεν, καὶ λα-
 γωαῖς ἐφιππάζετο, καὶ τὸ κνηγετικὸν ἐπεδύωξεν. ἡ δὲ
 βασιλις ἐτέραν εἶχε σπουδὴν, ὅπως ὑφέλη τῆς ἐς τὸ
 χρηματίσασθαι πανταχόθεν ὀρμῆς, καὶ πως ἐπιὸν οὕτω
 κατὰ δαίμονα εἰς νοῦν λαμβάνει καὶ μάλα σοφῶς τι ἐν-²⁵
 θύμιον, ὡς εἰ μηδὲν εἰς τὸ ζῆν ἐκεῖνος γνοιή τὸν φί-
 λον χρυσὸν συμβαλλόμενον, τοῦ πάθους ἂν πάντως ἀπό-
 σχοίτο. τὸ δὲ ἦν, ὡς ἔξει μὲν αὐτὸς μετὰ κόρον τῆς ¹⁴⁶
 θήρας, καὶ τὴν γαστέρα κορέσων· εὐρήσει δὲ τὸ δεῖπνον
 ἅπαν χρυσὸν, καὶ μικρὸν τι λιμώξας ἐντεῦθεν τὸ τοῦ ³⁰
 χρυσοῦ περιττὸν καταγνώσεται. ἐδόκει δὴ ταῦτα, καὶ τὸ
 δοκοῦν αὐτίκα ἐπράττετο. χρυσὸς μὲν ἦν μυρίοις τοῖς
 χρυσοχοῖοις ἐπὶ μέρος ἀναμετρούμενος. χεῖρες δὲ παλλαί.

διετηγῶντο τὸ καινὸν ἐκεῖνο καὶ χρυσοῦν ἄριστον. ἦν
ἐκεῖσε καὶ χρυσήλατος τράπεζα, καὶ κρατῆρες, καὶ οἶνο-
χόαι, καὶ τὰ πάντα χρύσεια. καὶ ἦν ὄραν ὅλον τὸ δεῖ-
πνον χρυσοῦν ἐπὶ χρυσῶ κείμενον· χρυσοῦ μὲν ἦν ἡ τρά-
5 πεζα, χρυσῶ δὲ καὶ τὰ κανᾶ διεσκευάστο. ἐπὶ δὲ χρυ-
147 σοῖς τούτοις χρυσᾶ καὶ τὰ ὄψα ἐτίθεντο. πέρδικες ἐκ χρυ-
σοῦ τοὺς ἀπὸ τῆς ὕλης μιμούμενοι. λαγωοὶ, ὄρνεις, καὶ
πάντα ὡς ἀπὸ χρυσοῦ διελάμπετο, εἶχέ τι καὶ τοῖς ἐκ
πυρὸς ὀπτωμένοις παρόμοιον. οἷς τὲ τοῦ χρυσοῦ ἄνθος
10 εἰς τὸ πυρωπότερον δίκην ἀνθράκων ἐπέχρωζεν. ἐπεὶ δὲ
καιρὸς ἦν, ὡς εἰς ἄριστον ἦκεν ὁ βασιλεὺς πολλοὺς τοὺς
ἐκ τῆς θήρας ἀποστάζων ἰδρωῖτας, καὶ δὴ παρήσαν οἱ
θεράποντες χρυσῆν κομίζοντες τράπεζαν, καὶ ὅποσα ὡς
ἐπὶ τῆς τοιαύτης τραπέζης ἤμελλον κείσεσθαι. ὁ δὲ τῶν
15 μὲν ὑπερεώρα, ἕτερα δὲ τὰ πρὸς τροφήν ἐζητεῖτο. τί οὖν ἦν
ἡ βασιλεὺς ἅμα, καὶ ξύνοικος; ἔσθιέ, φησιν, ἀπὸ χρυσοῦ
148 βασιλεῦ, ἐπειδὴ σοὶ καὶ χρυσοῦ τὸ φιλουμενον, χρυσοῦ
ἅπαν ἐστὶ σοὶ τὸ σπουδαζόμενον. ἀπὸ χρυσοῦ τοιγαροῦν
καὶ κορέννυσο, ἵνα σοὶ καὶ ὑπὸ γαστέρα χρυσοῦ θησαν-
20 ρίζοντο, καὶ σοὶ καὶ τὸ σῶμα εἴη ὅλον ἐπιχρυσον. εἰ δ'
οὐδὲν ὁ χρυσοῦ εἰς τὸ σῶμά σου χρησιμον, ἀλλὰ θᾶπτον
ἀπὸ μόνου χρυσοῦ τις λιμῶζεται, ἐς τί ἄρα σοὶ τὸ πολὺ
τῆς σπουδῆς καταβάλλεται. ἤκουσε ταῦτα ὁ βασιλεὺς,
καὶ τὸ τῆς γυναικὸς σοφὸν μετὰ τοῦ δικαίου προσαιδε-
25 σθεῖς ἀνῆκε ταῖς πόλεσι μὲν τὸ πολὺ τοῦ φόρου, ἐαυτῶ
δὲ τὸ ἐσάγαν χρυσομανεῖς.

4. Τὸ κατὰ τὸν Ὀδυσσεύα.

Εἶπεν Ἑλένην ἡ Τροία καὶ ἡ Ἑλλὰς ἐκεκίνητο, καὶ
149 Ὀδυσσεὺς εἰς ξυμμαχίαν καλούμενος μανίαν ἐπλάττετο
30 καὶ ποτε δεῆσαν οὕτως ἰππάσασθαι, βούν ἵππῳ συπο-
νεῖν ἐβιάζετο, καὶ πρὸς ἓνα ξυνῆγε ζυγόν, ἃ μῆτε φύ-
σις συνῆψε, καὶ τέχνη διέστησε. καὶ δειλὸς εἶναι λα-
θεῖν

Θεῖν πειρώμενος εἰς μανίαν ἐξέπιπτεν, ἀκουσίῳ δῆθεν
 κακῷ κακίαν ἐπικρύπτων αὐθαίρετον. ὄρα τὸ πλάσμα ὁ
 Παλαμῆδης, εἰς νοῦν βάλλεται τὸ μηχανήμα, καὶ γνοῦς
 ὅ τι καὶ βούλεται τὰ τοῦ δράματος, ἀντιμηχανᾶται σο-
 φώτερον. ἀρπάζει τὸν παῖδα Τηλέμαχον, εἰς μέσον ἄγει 5
 τῆς ἱππηλατίας, καὶ δοκιμάζει τὸν πατέρα ἐλαίνοντα,
 ὡς ἐν τῷ παιδί πάντως ἐπαφήσει τὸ ἄρμα, οὐκ ἔστιν
 Ὀδυσσεὺς ἐκεῖνος καὶ μέμνηεν. εἰ δὲ γνωρίσει τὴν φύ- 150
 σιν, καὶ φείσεται τοῦ παιδὸς, ἔστιν ἄρα Ὀδυσσεὺς ἐκεῖ-
 νος ὁ δόλιος, καὶ τὸν εἰς Τροίαν ἀπόπλουν ὀκνεῖ, καὶ 10
 παραπαίειν ἰσχηματίσατο, καὶ δὴ ξύμμαχον ἐπαγόμενος
 τὸ φιλότεκνον, ἀναρῶριπιζει τὸ τῆς φύσεως πῦρ, ὑπεκ-
 καίει τὰ σπλάγχνα, πολιορκεῖ τὴν ψυχὴν, καὶ τὸν νοῦν
 αὐτόμολον ὡς ἀπὸ τείχους ἐξάγει τοῦ πλάσματος. οὕτω
 Παλαμῆδης Ὀδυσσεῖα κατεστρατήγησεν. οὕτω σοφῶς 15
 ἀργυρογνωμονήσας τὸν νοῦν ἐθηράσατο, καὶ καθαρὰν
 εἶναι μαθὼν ὡς ὑπὸ γνώμονι τῷ καιρῷ τούτῳ πυρὶ τοῖς
 λοιποῖς ἀρίστοις τῆς Ἑλλάδος ἐγκρίνει· οὐ γὰρ ἦνεγκε τὸ
 θέαμα Ὀδυσσεύς, ἀλλ' ὥχτειρε τὸν παῖδα, καὶ τὸν ἔλεγ- 151
 χον οὐ διέδρα, τὸ πατήρ εἶναι τῶν ἐπὶ Τροίας πόνων 20
 ἀνταλλαξάμενος· καὶ ξυνημάχει τοῖς Ἕλλησι τοῦ λοι-
 ποῦ, καὶ ψυχῇ πολυμηχάνῳ τοῖς Τρωσὶν ἐπεβούλευε,
 καὶ κατὰ Παλαμῆδους ἦσκει τὸ δόλιον.

5. Τὸ κατὰ τὸν Δαίδαλον.

Δαίδαλον σοφία μὲν καὶ τέχνη περιεσώσατο. Μί- 25
 νως δὲ, καὶ τοῦ παθεῖν ἔλλις καὶ τῆς πατριδος ἀπήλα-
 σαν. οἷς ἔρωτος ἄθεσμον ἰσοφίσατο ξύμπνοιαν. καὶ σο-
 φὸς ὢν ἐρωτικὴν ἀποσβέσαι πυρὰν, βασιλέως θυμὸν ὑπα-
 νάψας ἠγνόησεν· ἐπεὶ γὰρ Πασιφάη μὲν ἦρα παράνο-
 μα, καὶ Δαίδαλος δὲ τὸν ἐπὶ ταύρῳ Πασιφάης οἶστρον 30
 ἐπλήρωσε, πληροῦται Μίνως θυμοῦ, καὶ τῆς ἀνοίας μυ-
 σάττεται Δαίδαλον. ὑφορᾷται τὴν δίκην ἐπὶ τούτοις ὁ 152

Δαίδαλος, καὶ τρόπον φυγῆς ἐπινοεῖται παράδοξον. ὄ-
 λας αἰτῶν ἐπεσώρευσε πτέρυγας, καὶ κηρῶ τὰ πτῖλα συν-
 δήσας ταῖς χερσὶν ἐναρμόζεται. οὕτω καὶ τὸν παῖδα πτε-
 ρωσάμενος Ἴκαρον τῆς Κρήτης ἀφίπταται. ἀλλὰ καὶ τῷ
 5 παιδὶ τὸν Μίνω ξυναποδράς οὐχὶ καὶ τὴν δίκην ἀπέ-
 δρασεν, ἀλλ' οἷς τὸν ἀπὸ γῆς ὑπερίπτατο πόλεμον,
 ἄλλον τρόπον οὐρανόθεν αὐθις ἐβάλλετο. καὶ Μίνω
 μὲν οὐκ εἶχεν ὅπως ἀμύνατο Δαίδαλον. Ἥλιος δὲ τοῖς
 πτεροῖς ἐπεβούλευε, καὶ ταῖς ἀκτίσιν ὑπολυσάμενος τὴν
 10 κηρὸν, κατὰ πελάγους ἴφρει τὸν Ἴκαρον. καὶ δικαίως
 ἄρα Δαίδαλον εἰς παῖδα ἐξημίωσεν ἥλιος, οἷς ταύρω
 153 τὴν Ἥλιου παῖδα Πασιφάην ἐξέυξατο. ἐντεῦθεν καὶ
 Δαίδαλος μὴ πάντη τέγνη θαρρόειν ἐδιδάσκετο, καὶ Δαι-
 δάλου παῖς Ἴκαρος μὴ πάνυ τι πιστεύειν Ἥλιῳ κηρὸν
 15 ἐπαιδεύετο.

6. Τὸ κατὰ Πασιφάην.

Ἔρως καὶ Πασιφάην εἰς ταῦρον οἰστρηλατεῖ, καὶ τὸν
 πόθον ἦν ἀγαγεῖν εἰς πέρας ἀμήχανον. ἀνθρωπος ἦρα
 βόος, καὶ γυναικὸς ἦν ταῦρος ἐρώμενος. ἔρως ἀπαντα-
 20 χόθεν ἀνόμοιος. ἡ μὲν ἴσως πον μαλακὴν ἴφρει φωνήν.
 ὁ δὲ οὐδὲν ἐπαῖων, ὡς ταῦρος ὦν ἐμυκήσατο. λόγον ἀλο-
 γία ξυντρέχειν τὸ πάθος ἠνάγκαζεν καὶ γυναικὸς ὄψον
 154 βοεῖα μορφοῦ συγκεράννυσθαι, καὶ ταύρω τὴν ἀνθρωπον
 ὑποξενύγνυσθαι, οὐκ εἶχε πείθειν οἷς θέλγουσιν ἀνθρω-
 25 ποι. ἂν ἐπαγωγὸν τι προσεῖπεν, ὁ μὲν οὐκ ἤσθάνετο.
 ἂν ἐρωτικὸν ἐμειδιάσεν, οὐ φιλομειδῆς ὁ ταῦρος ἐδεί-
 κνυτο. ἂν δῶρα πρὸς Ἀφροδίτην προὔτεινεν, ἄδωρον
 τὴν Ἀφροδίτην ἢ φύσις τὸν ταῦρον ἐδίδαξεν. ἔρως ἐν-
 τεῦθεν τῇ κόρῃ συνηγωνίζετο, καὶ φύσις αὐθις ἐκαῖθεν
 30 ἀντέκρουε. παρεῖχεν ἔρως, ἃ μὴ φύσις ἐβούλετο, καὶ φύ-
 σις ἐπεῖχεν, ἃ παρέχειν ἔρως παρεβιάζετο. συνηγεν ἔρως,
 ἃ φύσις μακροῖς ὅροις διέστησε, καὶ ἡ φύσις οὐκ ἐδίδου

τα μὴ πεφυκότα συνάπτεσθαι. ἔσαινε τὴν Πασιφάην τὸ 155
 κάλλος, ἀλλ' ἐλίπει τὸ τοῦ ἔρωτος ἔκφυλον. ὡς ἑπαφρό-
 διτον ἔραν ἐγλίχето καὶ ὡς θῆρα θυμικὸν ὑπεβλέπετο.
 ἠῦχето καὶ βοῦς εἶναι δοκεῖν, ὡς ἂν τὸν ταῦρον ὑπέλθῃ
 τῷ σχήματι, ἀλλὰ θεοὶ μὲν οὐκ ἐπένευσαν, Δαίδαλος δὲ ⁵
 τοῦτο χαρίζεται, καὶ γίνεται σοφώτερος ἔρωτος, φιλαν-
 θρωπότερος φύσεως. χαλκὸν εἰς βοῦν σχηματίζει, καὶ
 μιμῆται τοῦ ταύρου τὴν θήλειαν, καὶ τὴν βοῦν ἔνδον
 ὑπογλυφάμενος ὑποβάλλει τὴν ἀνθρωπον. ἐφέλκεται τὸν
 ταῦρον ἢ τέχνη, καὶ δελεάζει αὐτὸν τὸ πρὸς τὸν βοῦν ¹⁰
 ἔμφερές τοῦ χαλκοῦ, καὶ μυκησάμενος ἔρωτα τῆς Πασι-
 φάης τὸν πόθον ἐπλήρωσε, καὶ τεραστίου γάμου τέρας
 ἀπογεννᾶται Μινώταυρος.

7. Τὸ κατὰ τὸν Ἴκαρον.

Ἐνόσει Πασιφάη παράλογον ἔρωτα, καὶ παστάδα πα- 156
 ραλογωτέραν ἐπήξατο Δαίδαλος. ἐπὶ τούτοις ὀργίζεται ¹⁵
 Μίνως, καὶ σπεύδει τὸν Πασιφάης καὶ ταύρου νυμφο-
 στόλον αἰρεῖν, ἀλλ' ἦν ἄρα ἐκεῖνος καὶ πῦρ ἀφροδίσιον
 ἀποσβέσαι σοφός, καὶ βασιλέως ἀναφθέντα θυμὸν ἀπο-
 δράσαι σοφώτερος. οὐ γὰρ οὐκ εὐπόρει μηχανῆς καὶ πά- 20
 λιν ὁ Δαίδαλος. ἀλλὰ κἀνταῦθα τέχνη τὴν φύσιν ὑπερ-
 εβάλλετο, καὶ ἂ φύσις οὐκ ἴσχυσε, Δαίδαλος ἔτεχνάσατο.
 καὶ τὴν φύσιν ἀνθρωπος ὢν, τὸν ὄρνιν ἐμηχανήσατο.
 ἐπτέρωσε τῇ σοφίᾳ καὶ τὸν παῖδα Ἴκαρον, ἴν' ὡς ἐκ
 μιᾶς μηχανῆς καὶ τὸ πατήρ εἶναι μὴ ζημιωθῇ, καὶ τὸ ¹⁵⁷
 περιεῖναι κερδάνη. φιλόστοργον γὰρ ὁ πατήρ, καὶ τὸ ²⁵
 παράπαν ἀπολιπέσθαι τοῦ παιδὸς οὐκ ἀνέχεται. ἵπταντο
 μὲν οὖν ἄμφω, καὶ τὸν Μίνω συναπεδίδρασκον. ἀλλ'
 ὁ μὲν ἄ τε σοφός, καὶ τὴν μηχανὴν εἰδὼς ἐφ' ὅσον
 ἂν καὶ πτερούξαιτο, σύμμετρον τῷ σοφίσματι ποιῆται ³⁰
 τὴν πτήσιν. ὁ δὲ ὑπὲρ τὰ πτίλα, καὶ τὸν κηρὸν, καὶ

τὴν τέχνην πτερόσεται. καὶ περιφρονεῖ μὲν τὸν ἥλιον πιστεύει δὲ ταῖς ἀκτίσι τὸν κηρὸν καὶ τρυφᾶν ἐθέλει μᾶλλον, ἢ πρὸς ἀσφάλειαν ἵπτασθαι. τοιοῦτον γάρ τι
 158 χρῆμα νεότης, πρὸς ἡδονὰς ἀλόγιστα φέρεται, καὶ τῆς
 5 χρείας ἐκφέρεται. οὐ φέρει περιφρονοῦμενος ἥλιος. ἐπιβάλλει τῷ κηρῷ τὰς ἀκτίνας. ἀπελέγχει τὸν σοφιστὴν. λύει τὸ σόφισμα, καὶ ρίπτει κατὰ πελάγους τὸν Ἴκαρον, καὶ τοῦτο μιμεῖται Δαίδαλον ἥλιος. ἐκ τῆς ἡλίου παιδὸς Πασιφάης Μινώταυρον ἐκαινοτόμησε Δαίδαλος, καὶ
 10 ἥλιος ἐξ Ἰκάρου τοῦ Δαιδάλου παιδὸς Ἰκάριον πέλαγος ἀνθρώποις ἐγνώρισεν.

8. Ἄλωσις τῆς Τροίας.

Ὅ τὴν ἄλωσιν τῆς Τροίας ἐπιζητῶν, ὄθεν γέγονεν, ἀνιστορεῖτω μοι τῆς Ἑλένης τὴν ἀρπαγὴν. διὰ ταύτην
 15 γὰρ τῶν ὄπλων παρασκευαί, στρατευμάτων συναγωγαί, νηῶν σύμπηξις, ἀχανοῦς πελάγους διαπεραιώσεις, ἐν ἄλλο-
 159 δαπῆ στρατοπέδευσις, ἐν βαρβαρικῇ κατασκήνωσις, τάφρων ὄρυγαί, σχολόπων παρορυγαί, ἐχθρῶν προσβολαί, ἐκατέρων μερῶν ἐξορμαί, ἀγωνιζομένων σφαγαί, αἱμάτων
 20 πηγαί, δακρύων ῥοαί, λειψάνων ταφαί, καταδρομαί πόλεων, χρημάτων ἀρπαγαί, δεσμωτῶν οἰμωγαί. ὡς δὲ τὸ φρούριον ἀπόρθητον ἦν, ἐπλάσαντο τὴν διάλευξιν, καὶ Χερρῶννησος εἶχε τοὺς Ἕλληνας. τεχνασάμενοι δ' ἵππον, ὑπογαστρίους ὀπλοφόρους ἄνδρας καὶ χαλκά-
 25 σπιδας φέροντα, ἔδοξαν τοῦτον καταλιπεῖν, ὡς τῆς φάτνης ἀποσκιρτήσαντα. ἄρτι δὲ τοῦ ἡλίου ὑπὲρ γῆν ἀνακίψαντος, τὸν ἵππον ἰδόντες οἱ Τρῶες, ὡς μὲν ἐμμεγέθη, ὡς δὲ περικαλλῆ τε καὶ πίονα, φριμασσόμενον,
 160 χρεμετίζοντα, τὼ πόδε πρὸς ὕψος ἐπαίροντα, καὶ περι-
 30 κυρτοῦντα πάλιν ὡσπερ ἐξ ἀρμογῆς, γαῦρον, καὶ ἀτιθάσσευτον τῶν τῆς πόλεως περιβόλων ἔνδον εἰσήγαγον· περὶ δὲ νύκτα μέσῃν οἱ ἐνεδρεύοντες ἐξορμήσαντες κατέ-

σχον τὴν πόλιν, καὶ τοὺς μὲν ἀνεῖλον, τοῖς δὲ δεσμοὺς περιέθεντο, καὶ πυρκαϊστοὺς τὰς οἰκίας εἰργάσαντο.

9. Τὸ κατὰ τὸν Θάμυριν.

Θάμυρις καλὸς μὲν ἦν καὶ τὴν ὄψιν, σοφὸς δὲ καὶ τὰ μουσικὰ. κάλλος μὲν οὖν εἶχε, καὶ πρὸς 5
 λύραν ἄδειν ἠπίστατο, σωφρονεῖν δὲ ἄρα πρὸς θεοὺς οὐκ ἐγίνωσκεν. ἄδούσας βλέπει τὰς Μούσας, καὶ τὸ 161
 εὐμουσον εἰς ἀσέβειαν προσβάλλεται καὶ ὕβριον Μουσῶν. προκαλεῖται καὶ πρὸς ἀγῶνα τὰς θεάς. καὶ, ὦ Μοῦσαι, φησὶ, οὐκ ἄρα Διὸς θυγατέρες ὑμεῖς, οὐ- 10
 δὲ τὴν μουσικὴν Ἀπόλλων ὑμᾶς ἐδιδάξατο, ὅτι μηδὲν μελιχρὸν ὑπηχεῖτε τοῖς ἄσμασιν. ὡς ἔτι ἔγωγε θνητὸς μὲν εἶμι, νικῶ δὲ καὶ τὰς Μούσας ὑμᾶς, καὶ οὔτε μοι Ζεὺς πατήρ, οὐδὲ μουσικῆς Ἀπόλλων διδάσκαλος. καὶ εἰ βούλεσθε, ἀγωνιζόμεθα. μόνον ἄθλον ἔστω μοι τῆς 15
 νίκης τὸ βούλημα. ἔστω καὶ ὑμῖν ἄθλον, ὅτι καὶ βούλεσθε, καὶ νικῶσαι μὴ φεῖδεσθε τοῦ Θαμύριδος. ἀλγοῦσιν ἐπὶ τούτοις αἱ Μοῦσαι, καὶ τὴν πρόκλησιν δέχονται καὶ λοιπὸν περὶ μουσικῆς ἔρις ἦν Μουσῶν καὶ Θαμύριδος. μεταχειρίζεται τὴν κιθάραν ὁ Θάμυρις. καὶ μέλος 162
 ἄδει τερπνὸν μὲν, καὶ οἷον ἄδουσιν ἄνθρωποι. παύεται 20
 τῆς ἀγωνίας. καὶ τὴν νικῶσαν ἤδη θαρρῆει. καὶ τὸ ἐντεῦθεν ὁ λοιπὸς ἀγὼν ἦν τῶν Μουσῶν. αἱ δὲ ἄδουσιν, οἷον νικῆσαι μὲν Θάμυριν, ἐμφῆναι δὲ, ὡς μουσικῆς αὐταῖς Ἀπόλλων διδάσκαλος· κἀντεῦθεν ἐδυστύχησε Θάμυρις 25
 καὶ μουσικῆς ἀποβολὴν καὶ στέρησιν ὄψεως.

10. Τὸ κατὰ τὴν Δανάην.

Οὐδὲν ἔρα πατρὸς προμηθέστερον. ἀλλ' οὐδ' εἰς ἐπιβουλήν σοφώτερον ἔρωτος. ἤθελε τὴν παιῖδα Δανάην παρθενεύειν Ἀκρίσιος. καὶ μέγαν οὕτω λειμῶνα¹ κάλλους 163
 ὄρων, ἐδεδίει τοὺς λάθρα τὸ τῆς παρθενίας ἄνθος ἀπο- 30

¹ Allat. λιμῶνα. cfr. p. 440. εὐανθὴς ἦν τὸν τοῦ προσώπου λειμῶνα.

συλήσοντας. καὶ δὴ πρὸς φυλακὴν ἐπινοῦται θριγγίον
 ἄλλο καινότερον, θάλαμον χάλκειον, ἀτειρές τι χρῆμα,
 τεῖχος ἀνάλωτον, ἀνδράσιν ἄβατον, ἀνεπιβούλευτον ἔρωτι.
 ἀλλ' ὄρα καὶ χρυπτομένην τὴν κόρην ὁ πάντα ἐφορῶν
 5 Ζεὺς. καὶ δεινὸν ἠγεῖται τοσοῦτον κάλλος ἐγκατωρωρυ-
 γμένον¹ τῷ χαλκῷ λανθάνειν, ὡς θησαυρὸν ὑπὸ γῆν,
 ὡς ἐν νυκτὶ σελήνην, ὡς ἐν κάλυκι ῥόδον, ὡς ἐν κόχλῳ
 πορφύραν, ὡς ἐν ὀστρέῳ μάργαρον· διείσιν οὖν ἐπὶ τού-
 164 τοις τὸν θάλαμον, καὶ περισκοπεῖται τὸν ὄροφον, καὶ
 10 χαλκὸν ἔχων πολέμιον, εἰς χρυσοῦν μετασηματίζεται. εἴ-
 νει καὶ χαλκοῦ κριέτων χρυσὸς, καὶ θεὸς ἀνθρώπου
 σοφώτερος. καὶ χρυσῆ τὸ κάλλος παρθένῳ χρυσὸς ἐρα-
 στῆς γένοιτο. ἐγκολπίζεται τὸν θεὸν ὡς χρυσοῦν ἢ παρ-
 θένος ἐξ ὀρόφου ῥύεντα. καὶ τὸ ἐντεῦθεν δρέπεται μὲν
 15 τῆς ὥρας εἰς κόρον ὁ Ζεὺς. καὶ Ἀανάη δὲ δῶρον τοῦ
 χρυσοῦ, καὶ τοῦ γάμου Περσεία κομίζεται.

11. Τὸ καθ' Ἡρακλῆα.

Καὶ πρὸς ὕδραν ἀγωνιούμενος Ἡρακλῆς ὑπ' Εὐρυ-
 σθέως ἐστέλλετο. ὁ δὲ ἅμα τε ἤκεν ἐπὶ τὴν θρεψαμένην
 20 τὸ θηρίον τοῦτο πηγὴν, καὶ τὸ ξίφος ἐκβαλὼν ἔργου
 165 εἶχετο. ἀλλ' ἦν ἀνίκητον τὸ κακὸν, καὶ ὁ ἄθλος ἀτέλε-
 στος. ἢ μὲν τῶν κεφαλῶν ἐξετέμνετο. ἢ δ' ἀνεφύετο. ἢ
 μὲν ὑπὸ τοῦ ξίφους ἐπιπτεν. ἢ δ' ὑπὸ τῆς τομῆς ἀνεδι-
 δοτο. ἔμενε τὸ θηρίον καὶ πρὸ τῆς τομῆς, καὶ μετὰ τὴν
 25 τομὴν πολυκέφαλον. μίαν ἀφηρεῖτο κεφαλὴν, καὶ πλείους
 ἐλάμβανε, καὶ μιᾶς κεφαλῆς ἐκτομὴ πολλῶν ἐγένετο γέ-
 νεσις. ὁ μὲν ἐξεθέρριζε τὸ φνόμενον, αἱ δ' οὐκ ἔληγον
 ἐκτεμνόμεναι. ὅλον κεφαλῶν ἀνεφύετο λήϊον, τοσοῦτω δὲ
 30 μᾶλλον εἰς τομὴν ἀπορώτερον, ὅσω μᾶλλον ἐτέμνετο.
 ἐπὶ τούτοις διαπορεῖται μὲν Ἡρακλῆς, προσκαλεῖται δὲ
 σύμμαχον ἑαυτῷ τὸν Ἴόλεων, τῷ δὲ ξίφει τὸ πῦρ. καὶ

1 Allat. ἐγκατωρωρυγμένον.

ὁ μὲν τὸ ξίφος ἐπέβαλλεν. ὁ δὲ ἐπετίθει τὸ πῦρ, οὔτε 166
τὸ ξίφος εἶα μένειν τῶν κεφαλῶν τὸ φαινόμενον, οὐδ'
ὁ καυτὴρ ἀναδίδοσθαι τὸ φνόμενον. καὶ τὸ ἐντεῦθεν ὁ
ἄθλος ἦνυτο.

12. Τὸ κατὰ τὴν Πλάτανον.

5

Ἡ Πλάτανος καλὴ μὲν ἦν, ὡς κόρη, μεγάλη δὲ, ὡς
Ἰαλωέως θυγάτηρ, καὶ τὸ μέγεθος τῶν ἀδελφῶν οὐκ ἐλεί-
πετο. ἐπεὶ δ' ἐκείνους κεραυνῷ βαλὼν ὁ Ζεὺς ἔπαυσε
κατὰ τῶν θεῶν μαινομένους, οὐ φέρει τὴν συμφορὰν ἢ
κόρη, καὶ τὴν φύσιν εἰς φυτὸν ἠλλάξατο. ἀλλ' ἔτι καὶ 10
τὸ κάλλος περισώζει, καὶ τὸ μέγεθος οὐκ ἀφῆρηται. τοῦ-
το τὸ φυτὸν καὶ ὁ Ξέρξης ποτὲ τῆς εὐφυΐας ἠγάσθη, 167
καὶ τὸ θαῦμα ἐκείνος ἐδήλου, χρυσῆν φιλοτεχνήσας
πλάτανον.

13. Τὸ κατὰ τοὺς Ἀλωύδας.

15

Ἦτον καὶ Ἐφιάλτην Ἀλωεύς παῖδας ἠτύχησε, τὴν
ἰσχὺν ὑπερφυεῖς, τὴν ἡλικίαν ὑπερνεφεῖς. ἀλλ' ἐκείνοι
καὶ μείζω τῆς φύσεως φρονεῖν οὐκ ἠσχύνοντο. μικρὸν ἡ-
γοῦντο κρατεῖν ἀνθρώπων, καὶ τηλικούτων σωμάτων
ἀνάξιον. ἐπὶ ταῦς θεοὺς τὴν τόλμαν μετάγουσιν. ἐπὶ 20
τὸν οὐρανὸν ἀποχρῶνται τῇ ῥώμῃ καὶ τῷ μεγέθει. ἤδη
κινουσι τὰ ἀκίνητα. ὅλα ὄρη ὄρεσιν ἐπεγείρουσιν, καὶ
τὴν εἰς θεοὺς πολιορκίαν ἐπισκευάζονται. ἀλλὰ κινεῖ 168
τοὺς πρησιτῆρας ὁ Ζεὺς. καὶ θνητὴν λάχοντες φύσιν, μη-
κέτι κατεπαίρεσθαι τῶν θεῶν ἐπαιδεύοντο. ζηλοῖ τὸν 25
ἀδελφὸν Δία καὶ Πλούτων, καὶ γενομένους ἐν Ἄιδου κο-
λάζει. μεγάλους γύπας μεγάλοις σώμασιν ἐπιστήσας, οἱ
καὶ τὰ τούτων σπλάγχνα πλέον τοῖς ῥάμφεσιν ὑπορύτ-
τουσιν, ἥπερ ἐκείνοι πάλαι τὴν Ὅσσαν. τοσοῦτον Ἀλω-
εῖδαι σωμάτων ἀλόγου μεγέθους ἀπώναντο, ὅσον ἐπὶ γῆς 30
μὲν πολλῆς γενέσθαι σποδὸς, ὑπὸ γῆν δὲ μεγάλη τράπεζα
κῦσθαι τοῖς τοῦ Πλούτωνος δαιτυμόσιν.

14. Τὸ κατὰ τὸν Νάρκισσον.

- 169 Νάρκισσος, ὃ νῦν διαπρέπων ἐν ἄνθεσιν, ἐν μειρα-
 κίαις πάλαι διέλαμπεν. εὐανθῆς ἦν τὸν τοῦ προσώπου
 λειμῶνα, καλὸς τὴν μορφὴν, ἄμαχος τὴν θείαν, τὸ κάλ-
 5 λος ἀνίκητος. ἐφείλκετο καὶ τοὺς τῶν ἄλλων ὀφθαλμοὺς·
 ἀλλ' εἶχεν αὐτὸς ἕτερον ἔρωτα, κύνας ἐπισύρεσθαι, καὶ
 πρὸς θήρας ἰππάζεσθαι, καὶ ποτε πολλοὺς τοὺς ἐκ τῆς
 θήρας ἀποστάζων ἰδρῶτας περιϋσταται τινα πηγὴν, δια-
 φαντῇ μὲν ἰδεῖν, ποτιμωτάτην δὲ πιεῖν, ἣ δὲ τὴν μὲν τῆς
 10 δίψης φλόγα μαραίνει τῷ μειρακίῳ, ἕτερον δὲ πῦρ ἀνά-
 πτει τὸν ἔρωτα. καὶ διψῶντα μὲν ὕδατος παύει, κάλ-
 λους δὲ διψᾶν αὐθις βιάζεται. γίνεται τῆς ἄρας κάτοπ-
 τρον. ὡς ἐν πίνακι τῷ ρέυματι γράφει τὸν Νάρκισσον.
- 170 καὶ τοῖς αὐτοῦ κάλλεσι βάλλεται Νάρκισσος. καὶ ὁ πολ-
 15 λους πρότερον ἔδρασε, τοῦτο τηρικαῦτα παθὼν αὐτὸς
 ἔλαθε. Νάρκισσος ἐκ πηγῆς τὸ κάλλος ἀνέβλυξε, καὶ
 Νάρκισσος διψῶν οὐκ ἐμπίπεται. Νάρκισσος ὑπερίστα-
 ται τῶν ναμάτων, καὶ Νάρκισσος ἕτερος ὑπὸ τὴν πηγὴν
 διεφαίνεται· ἐμειδία Νάρκισσος ἄνωθεν, καὶ κάτωθεν
 20 αὐθις ἀντεμειδία τὸ κάλλος. ταῦτα ἦν ἀμφοῖν πάντα
 ὡς ἐν κατόπτρῳ διαφανεῖ τῇ πηγῇ. ἀλλ' εἶχέ τι καὶ
 θαύματος, οἷς διήλλαττε τὸ φαινόμενον. ὀφθαλμοὶ πρὸς
 τὴν ὄψιν ἐπεπήγασαν, καὶ τὸ κάλλος ἐναπέσταζε τῇ πη-
 γῇ· ἣ τῶν ὑδάτων φύσις θᾶσσον ἀπέρρει, καὶ τὸ ρεῖ-
 25 σαν ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν ἐν οὐκ εἰδόσι μένειν ἐπεπήγει τοῖς
 ὕδασιν. ἐντεῦθεν ὁ ἔρωσ θερμοτέρον ἐπέζεσεν τῷ Ναρκί-
 171 σῳ. ὃ δὲ μὴ φέρων τὸ πῦρ ἐπαφῆκεν ἑαυτὸν τοῖς ρεῖ-
 μασιν, ὡς ἂν καὶ τὸν δοκοῦντα περιπτύξαιτο Νάρκισσον,
 καὶ τὴν ἔρωτος πυρκαϊάν ἀποσβέσειεν. ἀλλ' ἣ τῶν ὑδά-
 30 των φύσις αὐτῷ κάλλει τὸν ἔρωτα ξυναπέσβεσε, τῷ ζῶν-
 τι Ναρκίσσῳ καὶ τὸν δοκοῦντα συναποκρίψασα. οὐ μι-
 μεῖται τὴν πηγὴν ἢ γῆν, ἀλλ' οἰκτεῖρει τὴν συμφορὰν,
 καὶ σοφίζεται τὴν μνήμην τοῦ πάθους, καὶ τοῦ καλοῦ

μειρακίου καλὸν ἄνθος ἀντιχαρίζεται Ναρκίσσῳ καὶ ἔρωτι. οὕτω καὶ μετὰ τελευτὴν περιέστι Νάρκισσος, καὶ αὐθις οὐδὲν ἦττον ἢ πρότερον εἰς κάλλος ἀνθῆ.

15. Τὸ κατὰ τὸν Πολύδωρον.

172

Δίος εἶχε ποτὲ καὶ τὴν Τροίαν πεσεῖν, καὶ Πρίαμος⁵ τὴν ἄλωσιν ἔμαντεύετο, καὶ τὴν συμφορὰν ἐπιγνοὺς προνοεῖται τοῦ γένους, προμυθεῖται τῆς πόλεως σωτηρίαν παιδὸς, καὶ χρυσοῦ φυλακὴν, καὶ φιλίαν Θρακὸς πρὸς τὴν τύχην ὡσπερ ἀντισοφίζεται. ὄρα τὸν τῶν παίδων χορόν. καὶ τῶν μὲν τὴν ἀκμὴν τοῖς Ἕλλησιν ἀνθιστᾶ,¹⁰ καὶ πρὸς τὴν παροῦσαν τύχην μερίζεται. Πολυδώρου δὲ τὸ τῆς ἡλικίας ἀπόμαχον ἀποσπᾶ μὲν τοῦ πολέμου, ἐγχειρίζει δὲ Πολυμήστορι, καὶ πρὸς τὴν ἐπιούσαν τύχην παῖδα καὶ χρυσὸν ταμιεύεται, ἴν' ἐσύστερον καὶ Ἴλιος¹⁷³ ἔχη τὸν ἀνορθώσοντα, καὶ τὸ λοιπὸν τοῦ γένους τὸν ζω-¹⁵πυρήσοντα. δέχεται τὸν παῖδα ὁ Θραῖξ, ὑποδέχεται καὶ τὸν χρυσόν, καὶ τὸ τῆς μάχης ἀστάθμητον ὑφορώμενος ἀπέχει τέως τῆς γνώμης τὸ βάρβαρον. ὑποκρύνεται τι φιλόχρυσον· σχηματίζεται τὸ φιλόφιλον. τοιοῦτον γάρ τοι χρῆμα βάρβαρος. καὶ τὴν δειλίαν οἰκονομῶν, ἔνθα²⁰ πεφόβηται, καὶ τὸν φίλον πλαττόμενος, ἔνθα τὸ φανερώς λυπεῖν οὐκ ἠνύορησεν. ὡς γοῦν ἡ τύχη μετὰ καὶ τῶν Ἑλλήνων τῷ Πριάμῳ ἐπέθετο, καὶ ὁ Πολυμήστωρ αὐτῷ ξυνεπιτίθεται. καὶ κτείνει μὲν τὸν Πολύδωρον, καὶ τὸ σῶμα νεκρὸν ἐπαφῆκε πελάγιον. προσαφαιρεῖται²⁵ δὲ τὸν χρυσόν, καὶ παρανομεῖ τῆς φιλίας τριπλάσια, μήτε περιόντα τὸν παῖδα οἰκτείρας, καὶ μετὰ τὴν τελευ-¹⁷⁴τὴν οὐ φεισάμενος, καὶ χρυσοῦ μελετήσας ἀφαιρέσιν, οὗ τὴν φυλακὴν ἐπιστεύετο, ἀλλ' ὅθεν ἠδίκηε τὸν Φίλιον, ἐκεῖθεν αὐθις τὴν δίκην ἀπέτισε. χρυσὸς ἐκεῖνον ἀδικεῖν³⁰ ἐδελείασε, χρυσὸ, καὶ πάλιν εἰς τὸ παθεῖν ὑπηγάγετο. ἔγνω τὸν τοῦ Θρακὸς δόλον ἢ μῆτηρ. ἐπέγνω τὸν τοῦ

παιδὸς φόνον, καὶ μηχανᾶται τὴν ἄμνησιν· χρυσὸν καὶ
 πάλιν προβάλλεται· καὶ πιστεύει δῆθεν, ὡς πάλαι καὶ
 χρυσὸν καὶ παιδα ἐπίστευσεν. πείθεται τούτοις ὁ Θεός·
 οὐχ ὑποπτένει τὴν ἐπιβουλήν. θαρρῶν τὴν Ἐκάβην,
 175⁵ εἰσεσι τὴν σκηνὴν καὶ θήραμα γίνεται γυναικῶν. καὶ
 χρημάτων ἐλπίσιν ἀλώσιμος. οἷς μὲν γὰρ ἀδικοῖς ὀφθαλ-
 μοῖς εἶδε χρυσὸν, τούτοις δικαίως τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐ-
 τὸς ἐξορύττεται. οἷς δὲ τοῦ παιδὸς ἀπανθρώπως Ἐκά-
 βην ἐστέρησε, τούτοις εἰκότως καὶ παιδῶν πρὸς Ἐκάβην
 10 αὐτὸς ἀπιστέρητο.

Cap. III.

Χ ρ ε ῖ α.

1. Εὐεργετῶν νόμιζε μιμεῖσθαι θεόν.¹

Καὶ ἐξ ἄλλων μὲν πολλῶν ὁ πολὺς τὰ θεῖα καὶ μέ-
 γας Γρηγόριος ἐγνωρίζετο, ἡ δὲ σοφία ἦν αὐτῷ τὸ ἐπί-
 15 σθημον, οὐ μόνον ἡ κάτω καὶ συρομένη καὶ στροφαῖς λέ-
 ξων καὶ λόγοις ἀποκρότοις κατακηλοῦσα τὰς ἀκοὰς,
 ἀλλ' ὅση καὶ πρὸς οὐρανὸν ἀνάγει τὴν ἀνθρώπινον ψυ-
 χὴν καὶ τὸν κοσμοποιὸν ἐξαίρει, καὶ τὸν ἄρῆτον πλοῦ-
 τον τῆς αὐτοῦ ἀγαθότητος ἐκφαντορικῶς ἡμῖν παριστᾶ,
 20 καὶ τὸ εὐσταλὲς καὶ κοῦφον καὶ εὐζωνον τῷ δεσπότῃ χα-
 ρίζεται νῶ, ὡς κατὰ τῆς σαρκὸς συμμαχοῦσα τῷ πνεύ-
 ματι. "Ὅσα μὲν οὖν οὗτος περὶ τε φυσιολογίαν πνευμα-
 τικὴν, περὶ τε δογματολογίαν οὐράνιον καὶ περὶ τὰ χω-
 ριστὰ τῆς ὕλης ἐπόνησε, καὶ τὸ μέγα τῆς τριάδος μυ-
 25 στήριον, καὶ τὸ τῆς ἐν ἀνθρώποις τοῦ σωτῆρος ἀπορῆ-
 τον τὸ ἀπ' αἰώνων καὶ γενεῶν κατὰ τὸν θεῖον κεκρυμ-
 μένον ἀπόστολον, τίς ἂν παραστήσαι λόγος ἐφίκοιτο·

1 Cfr. apophthegma Aristotelis, quod est inter apophthegmata codicis Vaticani CLI. Ἀριστοτέλης ἐρωτώμενος, τί ἄνθρωπος ἔχει ὅμοιον θεῷ, τὸ εὐεργετῆν, ἔφη.

ἀλλά γε πρὸς τὸ προκείμενον ἡμεῖς τὸν λόγον ἰθύνωμεν,
 καὶ θεωρητέον, τί περὶ τῆς εὐποιΐας ἢ τοῦ πνεύματος
 σάλλιπιξ ἐσάλλισεν ἢ πάντα περιηχοῦσα τὰ πέρατα· μέ-
 γα γάρ τι κέρδος ἐντεῦθεν ἐμπορευσόμεθα. Ὁ τῶν κα-
 ταδεστέρων, φησὶν, ἐπιστρεφόμενος καὶ εὖ ποιῶν κατὰ 5
 διηνήκειαν μιμεῖται τὸν ἀπάντων δεσπόζοντα· καὶ ταῦτα
 μὲν τῆς θεηγόρου γλώττης τὰ ῥήματα· ὅτι δὲ καὶ πρὸς
 ἀκρίβειαν ἰαμβοκρότοις λόγοις ταῦτα εἴρηκεν, ἢ τῶν λό-
 γων ἀνάπτυξις τε καὶ μεταχειρησις τρανώσει σαφέστατα·
 πάντα γὰρ ὁ δημιουργὸς πρὸς εὐεργεσίαν τῶν ἀνθρώ- 10
 πων παρήγαγεν, ἥλιον πηγὴν τοῦ τῆδε φωτὸς ἡρέμα πως
 τῷ ἄερι κεραννύμενον, καὶ προσηνώς τοῖς ὄμμασι προσ-
 ἐμπίπτοντα, εἴτε ταῖς ἀνγαῖς τοῦ πυρὸς καταπυρσεύου-
 σαν τὸ περιγέιον· γῆν χλοηφόρον μυρίοις περιπυκαζομέ-
 νην τοῖς ἀνθεσι, καὶ καρποφόροις δένδροις βλαστάνου- 15
 σαν μυρία ζῶα ἐκ θαλάσσης, ἐξ ἕρος, ἐκ γῆς, πηγὰς
 ναούσας γλυκερὰ καὶ διαιδέστατα νάματα· ὁ γοῦν πρὸς
 τοσαύτας καὶ τηλικαύτας εὐεργεσίας τῆς πηγαίας χρη-
 σιότητος ἀφορῶν, καὶ ἑαυτὸν πάντα προϊέμενος, καὶ ἐν
 ὑψηλῷ καὶ μεγάλῳ κηρύγματι προκαλούμενος, δεῦτε πάν- 20
 τες, ἐμὸν ἄρτον φάγετε, καὶ πίετε οἶνον ὃν ὑμῖν κεκέ-
 ρακα, ἀπολαύσατε τῶν ἐμῶν, ἢ μᾶλλον εἰπεῖν τοῦ θεοῦ
 δωρεῶν, ἀργύρου, χρυσοῦ, μαργάρων, διαυγῶν λίθων πολυ-
 τελῶν, περιβλημάτων λαμπρῶν, οὐδὲν ἐμοὶ λέγων ἡδιστον, εἰ
 μὴ καὶ πρὸς κοινὴν ἀπόλαυσιν καὶ μετάληψιν πρόκειν- 25
 ται· οὐ γὰρ τῆς τῶν ἐτέρων ζωῆς τὴν οἰκίαν αὐτὸς προ-
 τίθεται. ἄγαλμα τοῦ θεοῦ περικαλλῆς ἑαυτὸν περὶ τὸν χθό-
 νιον τοῦτον χῶρον εἰργάσατο, καὶ παρ' αὐτοῦ παρηγμένος
 τῆς μὲν κατ' αὐτὸν οὐσίας διύσταται, ἀπομιμεῖται δ' ὡς
 ἐφικτὸν κατὰ γε τὸ ἐπιστρεπτικὸν καὶ προνοητικὸν καὶ 30
 φιλάνθρωπον, ἅτε πᾶσι τὰ πρὸς χρείαν φιλοτιμούμενος·
 δοτὴρ ἀγαθῶν καὶ αὐτὸς μετὰ θεὸν καὶ ὦν καὶ θρυλού-
 μενος πανταχοῦ· ὁ δὲ συνέχων καὶ κατορούττων τὰ κάτω

μένοντα καὶ ἀνθεσιν ἴσα ῥέοντα καὶ μὴ δεδουημένα πρὸς
 ἑτέραν λῆξιν ἡμῖν ἐντεῦθεν χωροῦσιν ἐφέπεσθαι, τὸ κοι-
 νὸν ἀπαναινόμενος ἀγαθὸν καὶ τὸ φύσει κοινωνὸν, μὴ
 τῆς τῶν ὁμοφυῶν ἀπορίας ἐπιστρεφόμενος, μὴ τῆς τα-
 5 λαιπωρίας τῶν ὁμογενῶν προθυμούμενος, μόντης δὲ τῆς
 σφετέρως ἐξεχόμενος ἀπολαΐσεως, ἐκτρέχων τοῦ πρὸς ὃν
 ἀφορᾶν ἐπιτρέπημεν, καὶ εἰς προχάραγμά τι καὶ προ-
 κέντημα ἀποδιῶσται τῆς ὑπερβαλούσης τοῦ Θεοῦ φι-
 λανθρωπίας καὶ ἀγαθότητος· ἐγγίζει γὰρ ὁ Θεὸς τοῖς
 10 ἐγγίζουσι, καὶ τῶν διίσταμένων ἀφέστηκεν· ὅρα μοι τὸν
 φυτουργὸν τὸ τῆς φύσεως ἔργον ἀπομιμούμενον· ἐκείν-
 διὰ φλεβῶν ὡς διὰ τινων σωλήνων πρὸς τὰ τοῦ σώμα-
 τος μόρια τὸ αἷμα διαπορδμεύουσα τρέφει, ζωογονεῖ,
 συνιστᾷ· οὗτος διὰ τινων συγχῶν ὀχετῶν τὸ ὕδωρ πρὸς
 15 τὰς ἀμάρτας ὀχετηγῶν ποτίζει καὶ αὖξει καὶ τὰ βλαστή-
 ματα γόνιμα δείκνυσιν· ὡς οὖν οὗτος τὴν ἐπιτροπεύου-
 σαν φύσιν ἀπομιμεῖται τῆς τῶν φυτῶν ἀρδεΐας ἐπιμε-
 λόμενος, τῆς τῶν δένδρων προνοίας κηδόμενος, οὕτω καὶ
 οὗτος τὸ ἐπιστρεπτικὸν καὶ προνοητικὸν τοῦ Θεοῦ πα-
 20 ραζηλῶν καὶ φιλάνθρωπον, μιμεῖται τὸν πάσης ὑπερι-
 δρυμένον ὄντοτης Ἀβραάμ καὶ Ἰωσήφ καὶ οἱ φαιδροὶ
 τῆς ἐκκλησίας φροσῆρες ἱκανοὶ τῷ λόγῳ πρὸς ἔνδειξιν,
 τοσοῦτον φιλοξενίας καὶ πτωχοτροφίας φροντίσαντες, ὡς
 οὐδενὸς ἑτέρου τῶν ἀγαθῶν· ἀλλὰ καὶ σοφώτατος Σο-
 25 λωμῶν καὶ Δαυὶδ ὁ προφήτης ἅμα καὶ βασιλεὺς μακα-
 ριστὸν ἡγοῦνται καὶ ἔργον Θεοῦ ἐργαζόμενον τὸν εὖ ποι-
 εῖν προελόμενον, καὶ τὸν ἱλαρὸν δοτῆρα καὶ μὴ ἀνώμα-
 λον βλέποντα· διὰ ταῦτα καὶ ὁ Θεοφορούμενος οὗτος
 πατὴρ τὸ σοφὸν τοῦτο καὶ συνέσεως πλήρης ὑψηλῶς
 30 λόγιον.

2. Χρεία· Χάρις, χάριν γὰρ ἐστὶν ἡ τίκτουσ' αἰετ'.

Σοφοκλῆν ἐπαινῆσαι προάγομαι, οἷς τοῦ μέτρου τὴν χάριν ἐτήρησε, καὶ γνωμολογεῖν οὐκ ἀπέλιπε· μοιχείαν μὲν γὰρ καὶ γυναικῶν ἀρπαγὴν καὶ τὴν ἄλλην ἐκ τοῦ μύθου φλυαρίαν ἀπέπτυσε, πρὸς μόνον δὲ τῆς ποιη- 5 τικῆς εἶδε τὸ χρησιμώτατον, καὶ γλωτταν ἀσκῶν εἰς εὐσέβειαν οὐ κατεπαίρεται θεῶν, οὐκ ἐκτραχηλίζει τὴν νεότητα πρὸς ἀσέλγειαν, ἀλλὰ τῶν ἄλλων μυθολογούντων, αὐτὸς τὸ τοῦ μύθου περιττὸν ἀποσκευασάμενος διέξεισι μὲν, εἰ τύχοι, μοιχείας Αἰγίσθου, καὶ σφαγὴν 10 Ἀγαμέμνονος, ἀλλ' οὐκ ἀφῆκε τὸν κακὸν ἀτιμώρητον, ἀλλ' εὐθύς ἐπὶ σκηνὴν Ὀρέστης εἰσάγεται, καὶ πίπτει μετὰ μοιχείας Αἰγίσθου, καὶ ὁ θεατῆς ὄρα τὸ ξίφος ἐπανατεινόμενον ταῖς μοιχείαις, καὶ τὸ κακουργεῖν οὐκ ἐθάρρῃσε, σωφρονίζει παρ' αὐτοῦ καὶ μαινόμενος Αἴας 15 τοὺς ὁμόφυλον ἐπὶ ψυχῆς μάχην ὠδίνοντας, ἔχει τι παρὰ μῦθον παρ' αὐτῷ καὶ δυστυχῶν ἄνθρωπος· κὰν ἴδῃ τὴν Ἠλέκτραν πενθοῦσαν, οὐ μόνον πενθεῖν ὑπολήφεται, οὐδ' ἔξω φύσεως νομιεῖται τὴν συμφορὰν· Ὀρέστου δ' ἐπανάκοντος κἀκείνη τὰ τοῦ πάθους οἰχῆσεται, καὶ 20 θεατῆς δυστυχῶν οὐκ ἀτελεύτητον γνώσεται τὸ κακόν· οὕτως ἐγὼ τὴν Σοφοκλέους τραγωδίαν καὶ δῆμιον ἔννομον τίθεμαι, καὶ τύχης ἀγνωμονούσης ὀρίζομαι παρὰ μῦθον, καὶ μοι δοκεῖ² λέγειν ὡς ἀπὸ τῆς σκηνῆς· πενθεῖς, ἔλπιζέ ποτε καὶ χαιρήσειν, ὅτι καὶ Ἠλέκτρα μετε- 25 βεβλήκει τὸ δάκρυον. Πλουτεῖς καὶ ἐπὶ τούτῳ³ μέγα φρονεῖς, μὴ θάρρῃ, τὰ τῆς τύχης μένειν οὐκ οἶδε ρεύματα, ἀλλ' οἴχεται θᾶττον καὶ μεταρρῃεῖ, καὶ σωφρονίζετω σε μετὰ βασιλεία ἐκπίπτων ἀλήτης Οἰδίπους· ἀλλ' ἐπιμαίνη τῷ κάλλει καὶ συγγείεις γονὴν καὶ, πρὸς τὸ τῆς 30

1 Soph. Aj. 522. ubi Lobeck. cfr. Boisson. ad Nicet. p. 10. ad Anecd. Tom. III. p. 70. 2 Cod. δοκεῖν. 3 Cod. τοῦτο.

μοιχείας καταφέρει κακόν· ὄρα μοι τὸν Ὀρέστην μετὶ
 τοῦ ξίφους καὶ μητρὸς οὐ φεισάμενον, τοιαῦτα τὴν Ἀ-
 θηναίων πόλιν ὁ καλὸς οὗτος ποιητὴς ἐσωφρόνιζεν, ἡλί-
 κων μὲν τὸ πάθος ἐπὶ σκηνῆς ἐχορήγησεν· ὅσον δὲ τὴν
 5 ἦθος τοῖς δράμασι μετὰ γνωμολογίας ἐγκατέμιξε, καὶ
 τὸ τῆς γνώμης σοφὸν ἔργοις αὐτοῖς ἐβεβαίωσε, τοῦτο
 τοῖς περὶ τραγωδίαν γενόμενος, ὃ τοῖς περὶ ποίησιν
 Ὀμηρος· ἀλλ' ὅσω τοὺς ὁμοτέχνους τῷ περιόντι τῆς σο-
 φίας αὐτὸς ἀπεκρύψατο, τοσοῦτω καὶ τῶν λοιπῶν ἐκεί-
 10 νου γνωμῶν τὸ περὶ χάριτος γνωμολογηθὲν χαριέστα-
 τον· ἐκ τοῦ καλῶς, φησι, δρᾶν τὸ καλῶς παθεῖν περι-
 γίνεται· καὶ πάνθ' ὅποσα μήτηρ παιδί, καὶ χάρις ἀπὲρ
 χάριτος γίνεται. Πρῶτον μὲν τὸν ποιητὴν ἐπαινῶ, οἷς
 καλῶς τὴν ἀνθρωπιάν φύσιν ἐσκέφατο, καὶ ὡς χαρίζε-
 15 σθαι παρύκαμεν ἀνθρωποὶ μετὰ τὸ λαβεῖν, καὶ δρωμέν
 εὖ παθόντες· ἔπειτα καὶ τοὺς ἀγενεστέρους τῶν ἀνθρώ-
 πων ἀπέσκηψεν, εἰ στείραν οὕτως ἔχει τις τὴν ψυχὴν,
 ὡς τὸ τῆς χάριτος σπέρμα λαβοῦσαν μὴ τὸν τῆς εὐ-
 γνωμοσύνης ἀντιδιδόναι καρπὸν· εἰ δὲ τὴν ἐπὶ τῶν ἔργων
 20 μαρτυρίαν προσεπιδείημεν, πολὺ δικαιότερον τῆς γνώ-
 μης τὸν ποιητὴν θαυμασόμεθα. Τίς οὖν ἢ περὶ τῶν
 ἔργων ἐπιβεβαίωσις; οὐ πάντα πᾶσιν ἀρχῆθεν ἐφεύρη-
 ται; ἀλλ' ἕτερα μὲν Ἑλλήνων σοφίσματα, ἕτερα δὲ Φοι-
 νικῶν ἐπίνοιαι, καὶ Περσῶν ἄλλα τεχνήματα. ἔχουσι τε
 25 καὶ Θρακικὰς οὐπω τοῖς ἄλλοις ἐλθόν εἰς εὐρεσίαν ἐπιδεί-
 ξασθαι, καὶ τῶν ἐθνῶν ὡς ἕκαστα διηρημένα τοῖς γέ-
 νεσι καὶ ταῖς ἐπινοίαις διήρηται· ἀλλ' ἦκεν ἢ χάρις
 κοινωνικόν τι χρῆμα καὶ φίλιον, καὶ τὸ θηριῶδες ἐξε-
 λούσα τῆς γνώμης πρὸς τὸ ἀνθρωπικώτερον μετερέθμι-
 30 σε, καὶ νῦν παρὰ τοῦτο τῶν θηρίων διενηνόχαμεν ἀν-
 θρωποὶ· ἐκείθεν ἡμῖν ἦλθε καὶ τὸ συναγλαστικόν, ἐκεί-
 θεν καὶ τὸ τῆς φιλίας ἔχομεν ὄνομα, καὶ τὸ τὴν ἔνδειαν
 ἀναπληροῦν οὐκ ἄλλοθεν ἡμῖν προσεγένετο· ἔχει μὲν Ἰν-

δός, εἰ τύχη, ἐλέφαντας, ὄπλα δὲ Λήμνιος, γράμματα
 Φοίνικες. οἱ δὲ ἐξ Ἀθηνῶν ἵππους ὑπὸ ζυγὸν ἀγαγεῖν
 ἐσοφίσαντο, ἀλλὰ πρὶν ἤκειν τὴν χάριν, οἷς οὐκ εἶχον
 πρὸς εὐδαιμονίαν ἐλείποντο· ἀλλ' ἐγνώσαν ὅστις ὁ τρό- 5
 πος τῆς χάριτος, καὶ οὔτε τῶν παρ' αὐτῆς ἀπειστέρη-
 το, καὶ τὰ παρ' ἑτέροις ἐλάμβανον· τεκτονεύειν τις εἰ-
 δῶς ἔδειτο μὲν τροφῆς τῆς ἡμέρου ταύτης ἀπὸ σίτου
 τῆς ἐκ σπερμάτων, καὶ πηξάμενος ἄμαξαν ἀπεδίδου τῷ
 περὶ γεωργίαν ἔχοντι, καὶ σῖτον τῆς τέχνης ἀντικομι- 10
 ζετο. ἰππεύειν τις τὴν ἀρχὴν ἐπεβάλλετο, καὶ τὴν ἰππι-
 κὴν οὐκ ἦν ἐπιδειξασθαι, μὴ παρὰ τοῦ τὰ πρὸς ἰππικὴν
 ξυνεργᾶ κομισάμενος· ἐντεῦθεν εἶχε τὸν χαλκὸν καταβα-
 λὼν αὐτὸς πρότερον, ὅτου καὶ προσιδέησε· πλουτεῖς καὶ
 δεῖ σοι λαμπροτέρας οἰκίας· καταβαλέ τι τῶν χρημάτων
 τοῖς οἰκοδόμοις, καὶ προσευδαιμονίσεις καὶ τοῦτο τὸ μέ- 15
 ρος· περίπλεων ἐθέλεις ἔχειν καὶ θάλατταν, ὃ ναυπηγὸς
 ἀντιδώσει τὸ ποθούμενον, εἰ πρότερον αὐτὸς παρὰ σοῦ
 λήψεται· οὕτω καὶ τὴν ἀρχὴν ἢ χάρις ἐκνοσήρησε· τὴν
 ἀντίχαριν, καὶ νῦν ἔτι τῆς καλῆς ταύτης κνοφορίας οὐ
 παύεται· τοῦτο τὸ μέρος ἀγῆρως ἢ φύσις οὐδὲν ἦττον 20
 ἢ περὶ γένεσιν· οὐ δέχεται παρακμὴν τὰ τῆς ἀντιδό-
 σεως, ἀλλ' ὅλας πόλεις ὀσημέραι γεννᾷ· πᾶσαν μὲν πε-
 ριπλεῖ θάλασσαν, πᾶσαν δ' ἐπέρχεται γῆν, καὶ παρὰ
 μέρους ἐστὶν οὐ πολλάκις ἐκλείπουσα· τὸ παντελὲς οὐκ
 ἐξέλιπεν, ἀμβλώσκει μὲν γὰρ εἶθ' ὅτε καὶ χάρις· καὶ 25
 τὸ βρέφος τὴν ἀντίχαριν οὐκ ἀρτίσκοον ἀποδίδωσιν, ἀλ-
 λά ψυχῆς ἀγόνου ταῦτα καὶ κύειν οὐκ εἰδυίας χάριν
 ἐστίν· ἀλλ' οὐκ ἤδη τὸ τῆς χάριτος ἀνθος ἀπέρουσεν,
 ὅτι καὶ φύσις περὶ μὲν τήνδε ἢ τήνδε τῶν γυναικῶν
 οὐκ εὐστοχεῖ τὴν γένεσιν, ἐφ' ἑτέρας δὲ τὸ γεννητὸν ἄρ- 30
 τιον ἐφυλάξατο· ὅσοις μὲν οὖν ἢ χάρις ξύνεστι, καὶ τὰ
 τῆς χάριτος οὐκ ἀμβλώσκειται, ἢ καὶ τὸ σπέρμα μὴ
 πρὸς ἄκανθαν μετατέτραπται· τούτοις δὲ κουροτρόφος

εἰρήνη περιγορεύει τὰς πόλεις, καὶ τὸ τοῦ μίσους δει-
 νὸν ἐξωστράχισται, καὶ τὰ τῆς ἀπεχθείας ἀπέωσται· ἐφ'
 ὅσας δὲ τῶν πόλεων μὴ τὰ τῆς χάριτος γόνιμα, ὅσος
 μὲν ὁ φθόνος ὑφέρπει, ὅση δὲ ἡ ἀπέχθεια ἤδη καὶ
 5 πρὸς μάχην ἀνάπτεται, καὶ ὁ τῶν πόλεων ἀνδραποδι-
 σμὸς μὴ τικτούσης τῆς χάριτος, ἂν ἔχοι τὴν γένεσιν·
 ἀλλ' οὐδὲ μάχης ἠκούσης εἰς τὸ παντελὲς ἐπιλέλοιπεν·
 ἀλλὰ πρὸς μὲν τοὺς πολεμίους οὐδ' ἂν ἔχνος ἴδοι τις
 χάριτος· τὰ δὲ πρὸς ἀλλήλους ξυνδεῖ μὲν πρὸς ὁμόνοιαν,
 10 ἐπεγείρει δὲ εἰς συμμαχίαν· καὶ στρατιώτης τὸ στρα-
 τευμα μισθῶ τοὺς στρατιώτας εἰς ἀντίχαριν ἐπαγόμε-
 νος· τὰ δὲ ὅπλα πόθεν ἔσχον οἱ στρατευόμενοι; οὐκ ἀπὸ
 τῶν ὅσοι περὶ τὴν ὀπλοποιητικὴν ἐσπουδάκασι, πρότε-
 ρον αὐτοὶ καταβαλλόμενοι χρήματα, τοῦτο δὲ τί ἂν εἴη
 15 ἕτερον ἢ πάντως ἀντίχαρις; καὶ σὺ, ὦ παῖ, εἰ μὴ πρό-
 τερον πόνους ἀντιδοίης πολλοὺς, οὐκ ἂν ποτε τὸ τῶν λό-
 γων χρῆμα κερδήσεις· τί δεῖ με πολὺν τὸν ἔξω τοῦ λό-
 γου κύκλον ποιῆσθαι, καὶ μὴ ἀφ' ἐστίας ἐπιχειρεῖν ἀπό-
 γε τῆς φύσεως; εἰ γὰρ μὴ πρότερον ἢ φύσις τὸ σπέρμα
 20 λήψεται, οὐκ ἂν ἀποδοίη βοῦν ἢ ἵππον, ἢ ἄλλοτι τῶν
 εἰς ἕκαστα· εἰ γὰρ μὴ χάρις χάριν ἔτικτεν, οὐδ' ἂν πό-
 λεμον διεδέχετο πόλεμος, οὐδ' ὕβρις ὕβριν μετήρχετο,
 ἀλλ' εἶχεν ἂν τις ἐκ τῶν ἐναντίων τὰναντία καρπούμε-
 νος· ὡς γὰρ ὁ σίτος σίτον οἶδε γεννᾶν, καὶ ἵππος ἵπ-
 25 πον, καὶ ἄνθρωπος ἄνθρωπον, οὕτω καὶ χάρις ἀντίχα-
 ριν. Ὅρα μοι τῶν Ἀθηναίων τὸν δῆμον, τὸν πλεῖστα
 τῆς Ἑλλάδος ἰσχύσαντα· ἐπειδὴ γὰρ ἐνδεια τροφῆς καὶ
 λιμὸς τὴν Ἀττικὴν ἐπεβόσκετο, πρὸς Αἰγυπτίους ἀπήε-
 σαν, καὶ κομισάμενοι τοῦτον κατὰ Περσῶν ξυμμαχίαν
 30 συνέθεντο, καὶ Πλαταιεῦσι τῆς ἐπὶ Μαραθῶνος σπουδῆς
 τὴν Ἀθήναζε πολιτείαν ἀντεχαρίσαντο· κοινὴ μὲν οὖν
 καὶ πρὸς ὅλας πόλεις οὕτω χάρις χάριν ἀντέτεκεν· ἰδία
 δὲ

δὲ καὶ κάλλιστα Ἐκτορα μὲν ὁ μέγας Αἴας τοῦ ξίφους
 ἠμείψατο, ζωστήρα φοινικοῦν ἀντιδιδούς· Γλαῦκον δὲ
 τῆς πανοπλίας ὁ τοῦ Τυδέως, καὶ Τεῦκρον τῆς κατὰ
 τῶν Τρώων εὐστόχου τοξικῆς Ἀγαμέμνων ἐθαύμασε· καὶ
 τὸν αὐτοῦ Τεῦκρου πάλιν ἀδελφὸν μετὰ τὴν πρὸς Ἐκτο- 5
 ρα μονομαχίαν τῆς ἀριστείας τιμῶν ἐπὶ τοῦ δεῖπνου
 νώτοισι διηνεκέσι γέραιρε· τὰ μὲν οὖν ἔργα τοιαῦτα τὴν
 μαρτυρίαν, καὶ οὕτως ἐχόμενα τῆς τοῦ ποητοῦ γνώμης,
 δεῖ δὲ ἡμᾶς μηδὲ τῆς τῶν Μουσῶν ἀποσχέσθαι· εἴη δ'
 ἂν, οἶμαι, Μουσῶν, ὅσα περ ἐπιπνοῖα Μουσῶν Ἡσίο- 10
 δος ἀποφαίνεται, καὶ τί φησιν ἐκεῖνος ὁ Μούσαις κά-
 τοχος γλῶτταν, μᾶλλον δὲ δι' ἐκείνου αἱ Μοῦσαι; τὸν
 δὲ δεδωκότα τίς ἠμείψατο; πρὸς δὲ τὸν οὐκ εἰδότα χα-
 ρίξεσθαι οὐδεὶς ποτε νοῦν ἔχων τὴν χάριν ἀνάλωσεν·
 πῶς δ' ἂν καὶ Πρόδικον τὸν σοφιστὴν παραλείπομεν 15
 ἀξίως τῆς αὐτοῦ σοφίας ἀποφθεγγόμενον, δὲς τι καὶ
 λαβέ τι, καὶ τὸ τῆς ἀντιχάριτος καλὸν αὐτόθεν ἐπὶ τοῦ⁴
 συντρόφου σώματος παριστῶντα βεβαιότερον. ἃ δὲ χεῖρ
 τὴν χεῖρα νίξει, ⁵ καὶ ἡ εὐώνυμος τῇ δεξιᾷ τῶν ἔργων
 ξυναίρεται· καὶ νῦν μὲν αὕτη πρὸς ἐκείνης, νῦν δὲ ἐκείνη 20
 πρὸς ταύτης τῶν πόνων ἐπικουφίζεται· οὐκοῦν ἀποδεκτέον
 τῆς μὲν γνώμης τὸν Σοφοκλέα, τοὺς δὲ χαρίζομένους τῆς
 χάριτος· οὐ γὰρ ἔστιν ὅπως ἑτέρους ἀγαθοὺς φίλους πλου-
 τήσαιμεν, εἰ μὴ τὰς χάριτας διαμειβοίμεθα χάρισιν.

Cap. IV.

Ἄ ν α σ κ ε υ ἦ.

25

Ἔστι οὐκ εἰκότα τὰ κατὰ Ἀταλάντην.

Οὐ ζῆλῳ τοῦ ψεύδους τοὺς ποιητὰς, εἰ καὶ τῆς σο-
 φίας τεθαύμακα· οἷς γὰρ οὕτω καλῶ χρήματι¹ μὴ πρὸς
 ἀλήθειαν ἀπεχρήσαντο, οὐ μᾶλλον ἂν εἶεν ἄξιοι θαύ-
 ματος, ἢ κακῶς ἀκούειν δίκαιοι· ἐχρῆν γὰρ καὶ λόγους 30

⁴ Cod. τήν. ⁵ Cod. δονεῖζει. Notum Epicharmi apophthegma.

v. Arsen. Viol. p.19. ¹ Cod. καλῶ χρήματα. scr. χρήματι, i. e. σοφία.

Rhetor. I. 1.

ὑποβαλέσθαι, πρόποντας σοφία καὶ Μούσαις, εἰ Μοι
 σῶν ὡς ἀληθῶς εἶχον ἐπιπνοίαν, καὶ ἄσθμα δαιμόνιον
 οἱ δὲ τὰ μὲν ἔξω καὶ δὴ Μουσῶν ἄξιοι, κὰν ἴδοις φρά-
 σιν καὶ σχῆμα, καὶ τερατείαν καὶ τὴν ἄλλην τῆς ἀκοῆς·
 5 ἐπήρειαν, φαίην ἂν αὐτὰς δοκεῖν ἄδειν τὰς Μούσας·
 καὶ τὴν γλῶτταν αὐτοῦ γε Ἀπόλλωνος οὐκ ἀποψηφιεῖ·
 τὰ δ' ἔνδον οὕτως εἰσὶ φαῦλοι, καὶ θεοῦ μὴδ' ἔχνος
 περιφερόμενοι, ὥσθ' ἢ μὲν γλῶττα αὐτοῖς ὑψηλὴ καὶ
 περιηχῆς, ὡς καὶ ἀπ' οὐρανοῦ φέρεται, τὴν δὲ διάνοιαν
 10 ἀναπτύξας εἶποις ἂν μὴ ὅτι τῶν ἐν οὐρανῷ δαιτυμένων
 θεῶν, ἀλλ' οὐδ' αὐτῶν ἀνθρώπων τῶν γε μετριοτέρων
 εἶναι τούτους τοὺς λόγους· αὐτίκα γὰρ περὶ τῆς Οἰνέως
 Ἀταλάντης ἠλίκον αὐτοῖς ἢ σοφία τῆς ἀληθείας ἐξέπεσε·
 γυναῖκα μὲν γὰρ πλάττουσι, τὰ δὲ τῆς γυναικὸς ἀφαι-
 15 ροῦνται· καὶ θήλειαν μὲν εἶναι συγχωροῦσιν, πρὸς δὲ
 τὰ τῶν ἀρρένων ἐπαίρουσι· καὶ τί φασιν οἱ σοφοὶ καὶ
 Μουσῶν ἐπιπνοί, καὶ πόθεν ἡμῖν τὰ τῆς ἀπιστίας; Ἀτα-
 λάντη μὲν γὰρ γεγένηται Οἰνέως, ἰλομένη δὲ παρθε-
 νεύειν πρὸς ἀνδρίαν ἐτρέφετο, καὶ τὰ περὶ θήραν ἠσκει-
 20 το· καὶ τόξον ἔτεινε καὶ ζῆλον εἶχεν Ἀρτέμιδος· ἀλλ' ἦκεν
 ὦρα γάμου, καὶ δρόμον ἐτίθει τοῖς ἔρασταῖς, καὶ τῷ νική-
 σαντι ἑαυτὴν ἐδίδου τὸ ἄθλον· ἐκάλει πολλοὺς ἐπὶ τὸν ἀ-
 γῶνα τὸ κάλλος, ἀλλ' ἀπράκτους αὐθις ἠφίει τὸ τάχος·
 ἀλλ' ἦν Ἰππομένης καὶ τοῦ δρόμον καὶ τοῦ κάλλους ἠτώ-
 25 μενος, καὶ τοῖς ποσὶ μὴ θαρρόων χρυσοῖς μήλοις τὴν νίκην
 σοφίζεται· ἐπεὶ δὲ καὶ εἶχεν ἄμφω τὸ στάδιον, ὃ μὲν ἤρχετο
 τοῦ σοφίσματος, καὶ τὸ μῆλον ἠφίει, ἢ δὲ μηδὲν ὑπει-
 δομένη ξυνέλεγε· καὶ ὃ μὲν ξυνέβαινε, ἢ δὲ περὶ τὴν
 ξυλλογὴν ἀπελείπετο· καὶ οὕτως Ἰππομένης σοφία μᾶλ-
 30 λον ἢ τάχει τῶν τῆς Ἀταλάντης ἔτυχε γάμων· τούτοις
 ἐκαῖνοι τὰς Μούσας ἐπιφημίζουσι, τούτοις αὐτὸς οὐ πει-
 δομαί· εἰ γυναικείαν Ἀταλάντη γύσειν εἶχεν, ἐκ τῆς τρο-
 φῆς ἐπιγνώσομαι· εἰ παρθενεύειν εἶλετο καὶ θαλαμενο-

μένην ὄψομαι· εἰ δὲ τὰ γυναικῶν οὐκ ἐτρέφετο καὶ τὸ
 γένος παρήλλαττε· βεβαιοῖ γὰρ τὸ γένος ἢ τροφή, καὶ
 διαφόροις γένεσιν αἱ τροφαὶ παραπλησίως διάφοροι· πα-
 τέρα μοι λέγεις Ἀταλάντης Οἰνέα, καὶ δέχομαι· παρθέ-
 νον ὑποτίθης καὶ πείθομαι· ἀπόδος καὶ τροφήν παρθέ- 5
 νοις προσήκουσαν, ὡς νῦν γε πλάττεις φύσιν μὲν θή-
 λειαν, τρόπον δὲ ἄρρῆνα· καὶ τὸ τῆς τροφῆς παράδο-
 ξον ἀμφίβολον ποιεῖται τὴν γένεσιν· σκοπητέον γὰρ, τί-
 νες γυναιξίν αἱ τροφαί, καὶ ὅπως αἰδοῦς ἔχουσαι, καὶ
 τίς Ἀταλάντης ὁ τρόπος, καὶ ὅπως τὰ τῆς τροφῆς πα- 10
 ραλλάττονται· οὐκοῦν ἅμα τίκεται βρέφος γυνή, καὶ
 προῆλθεν εἰς φῶς ἅμα καὶ θάλαμον, καὶ μετὰ τὴν τε-
 κοῦσαν νηδὺν οὐδὲν οἶδε πλέον θαλάμου· γυνή ἐπὶ τού-
 τοις ὑπὸ ταῖς τῆς μητρὸς χερσὶν ἐκπαιδεύεται· τὰ παρ-
 θενικὰ αἰδεῖται μέχρι καὶ βλέμματος, εἰς ἀρρῆνων ὄμην 15
 οὐκ ἔρχεται, ἐπὶ τοσοῦτον ἦλθεν αἰδοῦς τὸ τῶν παρθέ-
 νων χρῆμα, ὡς μόνον οἶδε παρθενίας ἐξέχεσθαι· ὑπὸ τῆ
 ταλασίᾳ διαπονεῖται, περὶ τὴν γυναικωνίτιν οἰκουρεῖ,
 ταῖς θεραπευαίνισι συνεξετάζεται· ταῦτα γυναικὸς σωφρο-
 νούσης ἔργα, ταῦτα παρθένων παιδεύματα· τὴν δὲ τῶν 20
 ποιητῶν Ἀταλάντην ταύτην τόξον εἶχε καὶ λόφοι καὶ
 θῆραι, καὶ θήλυς οὔσα τὴν φύσιν ἠνδρίζετο. Ἥπου
 καὶ περὶ τοξικὴν ἤριζε, καὶ τὸ παρθενικὸν οὐκ ἠσχύνετο,
 ὡς ἔγωγε οὐχ ὀρῶ, πῶς ἂν τις ταῦτα καὶ πείθοιτο, κἂν
 γὰρ τὴν κόρην ἔχειν οὕτω φύσεως δώσομεν, ἀλλ' ἦγε 25
 μήτηρ εἰ μὴ τὴν κλῆσιν ἐψεύδατο, πῶς ἂν ἀφῆκεν ἔξω
 τοῦ θαλάμου, καὶ προσapéλυσε τῆς χειρὸς, ἦν μέχρι καὶ
 γάμων ἔδει παιδαγωγεῖν· κἂν ἡ μήτηρ τοῦτο τὸ μέρος οὐκ
 ἐφρόντισε τοῦ παιδὸς, ἀλλὰ γε πρὸς τοῦ πατρὸς ἤκουσεν
 ἂν, ὃ πᾶσα πρὸς Διὸς Ἀφροδίτη· οὔτι τοι πολεμῆϊα ἔργα δέ- 30
 δοται· ἔπειτα θήλεια μὲν θεὸς πολέμου φέρει τὰ δεύτε-
 ρα, καὶ θνητὴν οὐκ ἠνεγκε δεξαμένη πληγὴν· Ἀταλάντη
 δ' ἐπεβάλετο πολεμεῖν καὶ θνητὴ θήλεια μείζον ἴσχυσεν

παιδὸς φόνον, καὶ μηχανᾶται τὴν ἄμνησιν· χρυσὸν καὶ
 πάλιν προβάλλεται· καὶ πιστεύει δῆθεν, ὡς πάλαι καὶ
 χρυσὸν καὶ παιδα ἐπίστευσεν. πείθεται τούτοις ὁ Θραῦξ.
 οὐχ ὑποπτέει τὴν ἐπιβουλήν. θαρρῶεὶ τὴν Ἐκάβην,
 175⁵ εἴσεισι τὴν σκηνὴν καὶ θήραμα γίνεται γυναικῶν. καὶ
 χρημάτων ἐλπίσιν ἀλώσιμος. οἷς μὲν γὰρ ἀδίκους ὀφθαλ-
 μοῖς εἶδε χρυσὸν, τούτοις δικαίως τοὺς ὀφθαλμοὺς ἀν-
 τὸς ἐξορύττεται. οἷς δὲ τοῦ παιδὸς ἀπανθρώπως Ἐκά-
 βην ἐστέρησε, τούτοις εἰκότως καὶ παιδῶν πρὸς Ἐκάβης
 10 αὐτὸς ἀπεστέρητο.

Cap. III.

Χ ρ ε ῖ α.

1. Εὐεργετῶν νόμιζε μιμεῖσθαι θεόν. 1

Καὶ ἐξ ἄλλων μὲν πολλῶν ὁ πολὺς τὰ θεῖα καὶ μέ-
 γας Γρηγόριος ἐγνωρίζετο, ἥ δὲ σοφία ἦν αὐτῷ τὸ ἐπί-
 15 σημον, οὐ μόνον ἢ κάτω καὶ συρομένη καὶ στροφαῖς λέ-
 ξων καὶ λόγοις ἀποκρότοις κατακηλοῦσα τὰς ἀκοάς,
 ἀλλ' ὅση καὶ πρὸς οὐρανὸν ἀνάγει τὴν ἀνθρώπινον ψυ-
 χὴν καὶ τὸν κοσμοποιὸν ἐξαίρει, καὶ τὸν ἄρρητον πλου-
 τὸν τῆς αὐτοῦ ἀγαθότητος ἐκφαντορικῶς ἡμῖν παριστᾶ,
 20 καὶ τὸ εὐσταλὲς καὶ κοῦφον καὶ εὐζωνον τῷ δεσπότη χα-
 ρίζεται νῶ, ὡς κατὰ τῆς σαρκὸς συμμαχοῦσα τῷ πνεύ-
 ματι. Ὅσα μὲν οὖν οὗτος περὶ τε φυσιολογίαν πνευμα-
 τικὴν, περὶ τε δογματολογίαν οὐράνιον καὶ περὶ τὰ χω-
 ριστὰ τῆς ὕλης ἐπόνθησε, καὶ τὸ μέγα τῆς τριάδος μυ-
 25 στήριον, καὶ τὸ τῆς ἐν ἀνθρώποις τοῦ σωτῆρος ἀπόρρη-
 τὸν τὸ ἀπ' αἰώνων καὶ γενεῶν κατὰ τὸν θεῖον κεκρυμ-
 μένον ἀπόστολον, τίς ἂν παραστήσῃαι λόγος ἐφίκοιτο·

1 Cfr. apophthegma Aristotelis, quod est inter apophthegmata codicis Vaticanæ CLI. Ἀριστοτέλης ἐρωτώμενος, τί ἄνθρωπος ἔχει ὅμοιον θεῷ, τὸ εὐεργετῆν, ἔφη.

ἀλλὰ γε πρὸς τὸ προκείμενον ἡμεῖς τὸν λόγον ἰδύνωμεν,
 καὶ θεωρητέον, τί περὶ τῆς εὐποΐας ἢ τοῦ πνεύματος
 σάλπιγξ ἐσάλπισεν ἢ πάντα περιηχοῦσα τὰ πέρατα· μέ-
 γα γάρ τι κέρδος ἐντεῦθεν ἐμπορευσόμεθα. Ὁ τῶν κα-
 ταδεεστέρων, φησὶν, ἐπιστρεφόμενος καὶ εὖ ποιῶν κατὰ 5
 διηγήθειαν μιμεῖται τὸν ἀπάντων δεσπόζοντα· καὶ ταῦτα
 μὲν τῆς θεηγόρου γλώττης τὰ ῥήματα· ὅτι δὲ καὶ πρὸς
 ἀκρίθειαν ἰαμβοκρότοις λόγοις ταῦτα εἴρηκεν, ἢ τῶν λό-
 γων ἀνάπτυξις τε καὶ μεταχειρήσεις τρανώσει σαφέστατα·
 πάντα γὰρ ὁ δημιουργὸς πρὸς εὐεργεσίαν τῶν ἀνθρώ- 19
 πων παρήγαγεν, ἥλιον πηγὴν τοῦ τῆδε φωτὸς ἠρέμα πως
 τῷ ἄερι κεραυνύμενον, καὶ προσηνώς τοῖς ὄμμασι πρὸς
 ἐμπύπτοντα, εἴτε ταῖς ἀυγαῖς τοῦ πυρὸς καταπυρσεύου-
 σαν τὸ περίγειον· γῆν χλοηφόρον μυρίοις περιπυκαζομέ- 15
 νην τοῖς ἄνθεσι, καὶ καρποφόροις δένδροις βλαστώνου-
 σαν μυρία ζῶα ἐκ θαλάσσης, ἐξ ἄερος, ἐκ γῆς, πηγὰς
 ναούσας γλυκερὰ καὶ διαιδέστατα νάματα· ὁ γοῦν πρὸς
 τοσαύτας καὶ τηλικαύτας εὐεργεσίας τῆς πηγαίας χρη-
 στότητος ἀφορῶν, καὶ ἑαυτὸν πάντα προϊέμενος, καὶ ἐν
 ὑψηλῷ καὶ μεγάλῳ κηρύγματι προκαλούμενος, δεῦτε πάν- 20
 τες, ἐμὸν ἄρτον φάγετε, καὶ πίετε οἶνον ὃν ὑμῖν κεκέ-
 ρακα, ἀπολαύσατε τῶν ἐμῶν, ἢ μᾶλλον εἰπεῖν τοῦ θεοῦ
 δωρεῶν, ἀργύρου, χρυσοῦ, μαργάρων, διαυγῶν λίθων πολυ-
 τελῶν, περιβλημάτων λαμπρῶν, οὐδὲν ἐμοὶ λέγων ἠδιστον, εἰ
 μὴ καὶ πρὸς κοινὴν ἀπόλαυσιν καὶ μετάληψιν πρόκειν- 25
 ται· οὐ γὰρ τῆς τῶν ἐτέρων ζωῆς τὴν οἰκείαν αὐτὸς προ-
 τίθεμαι. ἄγαλμα τοῦ θεοῦ περικαλλῆς ἑαυτὸν περὶ τὸν χθό-
 νιον τοῦτον χῶρον εἰργάσατο, καὶ παρ' αὐτοῦ παρηγμένος
 τῆς μὲν κατ' αὐτὸν οὐσίας διῶσταται, ἀπομιμεῖται δ' ὡς
 ἐφικτὸν κατὰ γε τὸ ἐπιστρεπτικὸν καὶ προνοητικὸν καὶ 30
 φιλόανθρωπον, ἅτε πᾶσι τὰ πρὸς χρείαν φιλοτιμούμενος·
 δοτὴρ ἀγαθῶν καὶ αὐτὸς μετὰ θεὸν καὶ ὦν καὶ θρυλού-
 μενος πανταχοῦ· ὁ δὲ συνέχων καὶ κατορύττων τὰ κάτω

μένοντα καὶ ἀνθεσιν ἴσα ῥέοντα καὶ μὴ δεδνημένα πρὸς
 ἑτέραν λῆξιν ἡμῖν ἐντεῦθεν χωροῦσιν ἐφέπεσθαι, τὸ κοι-
 νὸν ἀπαναινόμενος ἀγαθὸν καὶ τὸ φύσει κοινωνὸν, μὴ
 τῆς τῶν ὁμοφυῶν ἀπορίας ἐπιστρεφόμενος, μὴ τῆς τα-
 5 λαιπωρίας τῶν ὁμογενῶν προθυμούμενος, μόνῃ δὲ τῆς
 σφετέρας ἐξεχόμενος ἀπολαΐσεως, ἐκτρέχων τοῦ πρὸς ὄν
 ἀφορᾶν ἐπετράπημεν, καὶ εἰς προχάραγμά τι καὶ προ-
 κέντημα ἀποδιίσταται τῆς ὑπερβαλούσης τοῦ θεοῦ φι-
 λανθρωπίας καὶ ἀγαθότητος· ἐγγίζει γὰρ ὁ θεὸς τοῖς
 10 ἐγγίζουσι, καὶ τῶν διίσταμένων ἀφέστηκεν· ὄρα μοι τὸν
 φυτουργὸν τὸ τῆς φύσεως ἔργον ἀπομιμούμενον· ἐκείνη
 διὰ φλεβῶν ὡς διὰ τινων σωλήνων πρὸς τὰ τοῦ σώμα-
 τος μόρια τὸ αἷμα διαπορθεύουσα τρέφει, ζωογονεῖ,
 συνιστᾷ· οὗτος διὰ τινων συχῶν ὀχετῶν τὸ ὕδωρ πρὸς
 15 τὰς ἀμάρας ὀχετηγῶν ποτίζει καὶ αὖξει καὶ τὰ βλαστή-
 ματα γόνιμα δείκνυσιν· ὡς οὖν οὗτος τὴν ἐπιτροπεύου-
 σαν φύσιν ἀπομιμεῖται τῆς τῶν φυτῶν ἀρδεΐας ἐπιμε-
 λόμενος, τῆς τῶν δένδρων προνοίας κηδόμενος, οὕτω καὶ
 οὗτος τὸ ἐπιστρεπτικὸν καὶ προνοητικὸν τοῦ θεοῦ πα-
 20 ραξήλων καὶ φιλάνθρωπον, μιμεῖται τὸν πάσης ὑπερι-
 δρυμένον ὄντοτης Ἀβραὰμ καὶ Ἰωσήφ καὶ οἱ φαιδροὶ
 τῆς ἐκκλησίας φωστῆρες ἱκανοὶ τῷ λόγῳ πρὸς ἔνδειξιν,
 τοσοῦτον φιλοξενίας καὶ πτωχοτροφίας φροντίσαντες, ὡς
 οὐδενὸς ἑτέρου τῶν ἀγαθῶν· ἀλλὰ καὶ σοφώτατος Σο-
 25 λωμῶν καὶ Δαυὶδ ὁ προφήτης ἅμα καὶ βασιλεὺς μακα-
 ριστὸν ἠγοῦνται καὶ ἔργον θεοῦ ἐργαζόμενον τὸν εὖ ποι-
 εῖν προσιόμενον, καὶ τὸν ἰλαρὸν δοτῆρα καὶ μὴ ἀνώμα-
 λον βλέποντα· διὰ ταῦτα καὶ ὁ θεοφορούμενος οὗτος
 πατὴρ τὸ σοφὸν τοῦτο καὶ συνέσεως πλήρης ὑψηγόρησε
 30 λόγιον.

2. Χρεία· Χάρις, χάριν γὰρ ἐστὶν ἡ τίκτουσ' ἀεί.

Σοφοκλῆν ἐπαινέσαι προάγομαι, οἷς τοῦ μέτρου τὴν χάριν ἐτήρησε, καὶ γνωμολογεῖν οὐκ ἀπέλιπε· μοιχείαν μὲν γὰρ καὶ γυναικῶν ἀρπαγὴν καὶ τὴν ἄλλην ἐκ τοῦ μύθου φλυαρίαν ἀπέπτυσε, πρὸς μόνον δὲ τῆς ποιη- 5 τικῆς εἶδε τὸ χρησιμώτατον, καὶ γλωτταν ἀσκῶν εἰς εὐσέβειαν οὐ κατεπαίρεται θεῶν, οὐκ ἐτραχηλίζει τὴν νεότητα πρὸς ἀσέλγειαν, ἀλλὰ τῶν ἄλλων μυθολογούντων, αὐτὸς τὸ τοῦ μύθου περιττὸν ἀποσκευασάμενος διέξεισι μὲν, εἰ τύχοι, μοιχείας Αἰγίσθου, καὶ σφαγὴν 10 Ἀγαμέμνονος, ἀλλ' οὐκ ἀφῆκε τὸν κακὸν ἀτιμώρητον, ἀλλ' εὐθύς ἐπὶ σκηνὴν Ὀρέστης εἰσάγεται, καὶ πίπτει μετὰ μοιχείας Αἰγίσθος, καὶ ὁ θεατῆς ὄρα τὸ ξίφος ἐπενατεινόμενον ταῖς μοιχείαις, καὶ τὸ κακουργεῖν οὐκ ἐθάρῃσε, σωφρονίζει παρ' αὐτοῦ καὶ μαινόμενος Αἴας 15 τοὺς ὁμόφυλον ἐπὶ ψυχῆς μάχην ᾠδίνοντας, ἔχει τι παραμύθιον παρ' αὐτῷ καὶ δυστυχῶν ἀνθρώπος· κὰν ἴδῃ τὴν Ἠλέκτραν πενθοῦσαν, οὐ μόνον πενθεῖν ὑπολήψεται, οὐδ' ἔξω φύσεως νομιεῖται τὴν συμφορὰν· Ὀρέστων δ' ἐπανήκοντος κἀκείνῃ τὰ τοῦ πάθους οἰγήσεται, καὶ 20 θεατῆς δυστυχῶν οὐκ ἀτελεύτητον γνώσεται τὸ κακόν· οὕτως ἐγὼ τὴν Σοφοκλέους τραγωδίαν καὶ δῆμιον ἔννομον τίθεμαι, καὶ τύχης ἀγνωμοσύσης ὀρίζομαι παραμύθιον, καὶ μοι δοκεῖ² λέγειν ὡς ἀπὸ τῆς σκηνῆς· πενθεῖς, ἔλπιζε ποτε καὶ χαιρήσειν, ὅτι καὶ Ἠλέκτρα μετε- 25 βεβλήκει τὸ δάκρυον. Πλουτεῖς καὶ ἐπὶ τούτῳ³ μέγα φρονεῖς, μὴ θάρρει, τὰ τῆς τύχης μένειν οὐκ οἶδε ρεύματα, ἀλλ' οἴχεται θᾶττον καὶ μεταρῃεῖ, καὶ σωφρονίζετω σε μετὰ βασιλέα ἐκπίπτων ἀλήτης Οἰδίπους· ἀλλ' ἐπιμαίην τῷ κάλλει καὶ συγγείεις γοῆν καὶ, πρὸς τὸ τῆς 30

1 Soph. Aj. 522. ubi Lobeck. cfr. Boisson. ad Nicet. p. 10. ad Anecd. Tom. III. p. 70. 2 Cod. δοκεῖν. 3 Cod. τοῦτο.

μοιχείας καταφέρει κακόν· ὄρα μοι τὸν Ὀρέστην μετὰ τοῦ ξίφους καὶ μητρὸς οὐ φρεσάμενον, τοιαῦτα τὴν Ἀθηναίων πόλιν ὁ καλὸς οὗτος ποιητὴς ἐσωφρόνιζεν, ἡλικόν μὲν τὸ πάθος ἐπὶ σκηνῆς ἐχορήγησεν· ὅσον δὲ τὸ ἦθος τοῖς δράμασι μετὰ γνωμολογίας ἐγκατέμιξε, καὶ τὸ τῆς γνώμης σοφὸν ἔργοις αὐτοῖς ἐβεβαίωσε, τοῦτο τοῖς περὶ τραγωδίαν γενόμενος, ὃ τοῖς περὶ ποιήσιν Ὅμηρος· ἀλλ' ὅσῳ τοὺς ὁμοτέχνους τῷ περιόντι τῆς σοφίας αὐτὸς ἀπεκρίνατο, τοσοῦτω καὶ τῶν λοιπῶν ἐκείνου γνωμῶν τὸ περὶ χάριτος γνωμολογηθὲν χαριέστατον· ἐκ τοῦ καλῶς, φησι, δρᾶν τὸ καλῶς παθεῖν περιγίνεται· καὶ πάνθ' ὀπόσα μῆτηρ παιδί, καὶ χάρις ἀντὶ χάριτος γίνεται. Πρῶτον μὲν τὸν ποιητὴν ἐπαινῶ, οἷς καλῶς τὴν ἀνθρωπιάν φύσιν ἐσκέφατο, καὶ ὡς χαρίζεσθαι πεφύκαμεν ἀνθρώποι μετὰ τὸ λαβεῖν, καὶ δρῶμεν εὖ παθόντες· ἔπειτα καὶ τοὺς ἀγενεστέρους τῶν ἀνθρώπων ἀπέσκηπεν, εἰ στείραν οὕτως ἔχει τις τὴν ψυχὴν, ὡς τὸ τῆς χάριτος σπέρμα λαβοῦσαν μὴ τὸν τῆς εὐγνωμοσύνης ἀντιδιδόναι καρπόν· εἰ δὲ τὴν ἐπὶ τῶν ἔργων μαρτυρίαν προσεπιδείμημεν, πολὺ δικαιότερον τῆς γνώμης τὸν ποιητὴν θαυμασόμεθα. Τίς οὖν ἢ περὶ τῶν ἔργων ἐπιβεβαίωσις; οὐ πάντα πᾶσιν ἀρχῆθεν ἐφεύρηται; ἀλλ' ἕτερα μὲν Ἑλλήνων σοφίσματα, ἕτερα δὲ Φοινίκων ἐπίνοιαι, καὶ Περσῶν ἄλλα τεχνήματα. ἔχουσί τε καὶ Θραῖκες οὐπω τοῖς ἄλλοις ἐλθόν εἰς εὐρεσίαν ἐπιδείξασθαι, καὶ τῶν ἐθνῶν ὡς ἕκαστα διηρημένα τοῖς γένεσι καὶ ταῖς ἐπινοίαις διήρηται· ἀλλ' ἦκεν ἢ χάρις κοινωνικόν τι χρῆμα καὶ φίλιον, καὶ τὸ θηρωῶδες ἐξελοῦσα τῆς γνώμης πρὸς τὸ ἀνθρωπικώτερον μετεῶρύθμισε, καὶ νῦν παρὰ τοῦτο τῶν θηρίων διενηνόχαμεν ἀνθρώποι· ἐκεῖθεν ἡμῖν ἦλθε καὶ τὸ συναγελαστικόν, ἐκεῖθεν καὶ τὸ τῆς φιλίας ἔχομεν ὄνομα, καὶ τὸ τὴν ἔνδειαν ἀναπληροῦν οὐκ ἄλλοθεν ἡμῖν προσεγένετο· ἔχει μὲν Ἴν-

δός, εἰ τύχῃ, ἐλέφαντας, ὄπλα δὲ Ἀθήμιος, γράμματα
 Φοίνικες. οἱ δὲ ἐξ Ἀθηνῶν ἵππους ὑπὸ ζυγὸν ἀγαγεῖν
 ἐσοφίσαντο, ἀλλὰ πρὶν ἤκειν τὴν χάριν, οἷς οὐκ εἶχον
 πρὸς εὐδαιμονίαν ἐλείποντο· ἀλλ' ἐγνώσαν ὅστις ὁ τρό- 5
 πος τῆς χάριτος, καὶ οὔτε τῶν παρ' αὐτῆς ἀπιστέρην- 5
 το, καὶ τὰ παρ' ἑτέροις ἐλάμβανον· τεκτονεύειν τις εἰ-
 δὼς ἐδεῖτο μὲν τροφῆς τῆς ἡμέρου ταύτης ἀπὸ σίτου
 τῆς ἐκ σπερμάτων, καὶ πηξάμενος ἄμαξαν ἀπεδίδου τῷ
 περὶ γεωργίαν ἔχοντι, καὶ σίτον τῆς τέχνης ἀντεκομι-
 ζετο. ἵππεύειν τις τὴν ἀρχὴν ἐπεβάλλετο, καὶ τὴν ἵππι- 10
 κὴν οὐκ ἦν ἐπιδείξασθαι, μὴ παρά του τὰ πρὸς ἵππικὴν
 ξυνεργὰ κομισάμενος· ἐντεῦθεν εἶχε τὸν χαλκὸν καταβα-
 λῶν αὐτὸς πρότερον, ὅτου καὶ προσεδέησε· πλουτεῖς καὶ
 δεῖ σοι λαμπροτέρας οἰκίας· καταβαλέ τι τῶν χρημάτων
 τοῖς οἰκοδόμοις, καὶ προσευδαιμονίσεις καὶ τοῦτο τὸ μέ- 15
 ρος· περίπλεων ἐθέλεις ἔχειν καὶ θάλατταν, ὃ ναυπηγὸς
 ἀντιδώσει τὸ ποθούμενον, εἰ πρότερον αὐτὸς παρὰ σοῦ
 λήψεται· οὕτω καὶ τὴν ἀρχὴν ἢ χάρις ἐκοιφόρησε τὴν
 ἀντίχαριν, καὶ νῦν ἔτι τῆς καλῆς ταύτης κυφορίας οὐ
 παύεται· τοῦτο τὸ μέρος ἀγήρως ἢ φύσις οὐδὲν ἦττον 20
 ἢ περὶ γένεσιν· οὐ δέχεται παρακμὴν τὰ τῆς ἀντιδό-
 σεως, ἀλλ' ὅλας πόλεις ὀσημέραι γεννᾷ· πᾶσαν μὲν πε-
 ριπλεῖ θάλασσαν, πᾶσαν δ' ἐπίρχεται γῆν, καὶ παρὰ
 μέρος ἐστὶν οὐ πολλάκις ἐκλείπουσα· τὸ παντελὲς οὐκ
 ἐξέλιπεν, ἀμβλώσκει μὲν γὰρ ἔσθ' ὅτε καὶ χάρις· καὶ 25
 τὸ βρέφος τὴν ἀντίχαριν οὐκ ἀρτίσκοι ἀποδίδωσιν, ἀλ-
 λά ψυχῆς ἀγόνου ταῦτα καὶ κίεον οὐκ εἰδυίας χάριν
 ἐστίν· ἀλλ' οὐκ ἦδη τὸ τῆς χάριτος ἄνθος ἀπέρευσεν,
 ὅτι καὶ φύσις περὶ μὲν τήνδε ἢ τήνδε τῶν γυναικῶν
 οὐκ εὐστοχεῖ τὴν γένεσιν, ἐφ' ἑτέρας δὲ τὸ γεννητὸν ἄρ- 30
 τιον ἐφυλάξατο· ὅσοις μὲν οὖν ἢ χάρις ξύνεστι, καὶ τὰ
 τῆς χάριτος οὐκ ἀμβλώσκειται, ἢ καὶ τὸ σπέρμα μὴ
 πρὸς ἄκανθαν μετατέτραπται· τούτοις δὲ κουροτρόφος

εἰρήνη περιχορεύει τὰς πόλεις, καὶ τὸ τοῦ μίσους δει-
 νὸν ἐξωστράχισται, καὶ τὰ τῆς ἀπέχθειας ἀπέωσται· ἐφ'
 ὅσας δὲ τῶν πόλεων μὴ τὰ τῆς χάριτος γόνιμα, ὅσος
 μὲν ὁ φθόνος ὑφέρει, ὅση δὲ ἡ ἀπέχθεια ἤδη καὶ
 5 πρὸς μάχην ἀνάπτεται, καὶ ὁ τῶν πόλεων ἀνδραποδι-
 σμὸς μὴ τικτούσης τῆς χάριτος, ἂν ἔχοι τὴν γένεσιν·
 ἀλλ' οὐδὲ μάχης ἠκούσης τοῖς τὸ παντελὲς ἐπιλέλοιπεν·
 ἀλλὰ πρὸς μὲν τοὺς πολεμίους οὐδ' ἂν ἔχνος ἴδοι τις
 χάριτος· τὰ δὲ πρὸς ἀλλήλους ξυνδεῖ μὲν πρὸς ὁμόνοιαν,
 10 ἐπεγείρει δὲ εἰς συμμαχίαν· καὶ στρατιώτης τὸ στρα-
 τευμα μισθῶ τοὺς στρατιώτας εἰς ἀντίχαριν ἐπαγόμε-
 νος· τὰ δὲ ὄπλα πόθεν ἔσχον οἱ στρατευόμενοι; οὐκ ἀπὸ
 τῶν ὅσοι περὶ τὴν ὀλοποιοητικὴν ἐσπουδάκασι; πρότε-
 ρον αὐτοὶ καταβαλλόμενοι χρήματα, τοῦτο δὲ τί ἂν εἴη
 15 ἕτερον ἢ πάντως ἀντίχαρις; καὶ σὺ, ὦ παῖ, εἰ μὴ πρό-
 τερον πόνους ἀντιδοίης πολλοὺς, οὐκ ἂν ποτε τὸ τῶν λό-
 γων χρῆμα κερδήσεις· τί δεῖ με πολὺν τὸν ἔξω τοῦ λό-
 γου κύκλον ποιῆσθαι, καὶ μὴ ἀφ' ἰστίας ἐπιχειρεῖν ἀπό-
 γε τῆς φύσεως; εἰ γὰρ μὴ πρότερον ἢ φύσις τὸ σπέρμα
 20 λήφεται, οὐκ ἂν ἀποδοίη βοῦν ἢ ἵππον, ἢ ἄλλοτι τῶν
 εἰς ἕκαστα· εἰ γὰρ μὴ χάρις χάριν ἔτικτεν, οὐδ' ἂν πό-
 λεμον διεδέχeto πόλεμος, οὐδ' ὕβρις ὕβριν μετήρχετο,
 ἀλλ' εἶχεν ἂν τις ἐκ τῶν ἐναντίων τὰναντία καρπούμε-
 νος· ὡς γὰρ ὁ σίτος σίτον οἶδε γεννᾶν, καὶ ἵππος ἵπ-
 25 πον, καὶ ἄνθρωπος ἄνθρωπον, οὕτω καὶ χάρις ἀντίχα-
 ριν. Ὅρα μοι τῶν Ἀθηναίων τὸν δῆμον, τὸν πλείστα
 τῆς Ἑλλάδος ἰσχύσαντα· ἐπειδὴ γὰρ ἔνδεια τροφῆς καὶ
 λιμὸς τὴν Ἀττικὴν ἐπεβόσκετο, πρὸς Αἰγυπτίους ἀπήγε-
 σαν, καὶ κομισάμενοι τοῦτον κατὰ Περσῶν συμμαχίαν
 30 συνέθεντο, καὶ Πλαταιεῦσι τῆς ἐπὶ Μαραθῶνος σπουδῆς
 τὴν Ἀθήναζε πολιτείαν ἀντεχαρίσαντο· κοινὴ μὲν οὖν
 καὶ πρὸς ὅλας πόλεις οὕτω χάρις χάριν ἀντέτεκεν· ἴδια
 δὲ

δὲ καὶ κάλλιστα Ἑκτορα μὲν ὁ μέγας Αἴας τοῦ ξίφους
 ἠμείφατο, ζωστήρα φοινικοῦν ἀντιδιδούς· Γλαῦκον δὲ
 τῆς πανοπλίας ὁ τοῦ Τυδέως, καὶ Τεῦκρον τῆς κατὰ
 τῶν Τρώων εὐστόχου τοξικῆς Ἀγαμέμνων ἐθαύμασε· καὶ
 τὸν αὐτοῦ Τεῦκρου πάλιν ἀδελφὸν μετὰ τὴν πρὸς Ἑκτο- 5
 ρα μονομαχίαν τῆς ἀριστείας τιμῶν ἐπὶ τοῦ δαίτνου
 νῶτοισι διηνεκέσι γέραιρε· τὰ μὲν οὖν ἔργα τοιαῦτα τὴν
 μαρτυρίαν, καὶ οὕτως ἐχόμενα τῆς τοῦ ποητοῦ γνώμης,
 δεῖ δὲ ἡμᾶς μηδὲ τῆς τῶν Μουσῶν ἀποσχέσθαι· εἴη δ'
 ἂν, οἶμαι, Μουσῶν, ὅσαπερ ἐπιπνοία Μουσῶν Ἡσίο- 10
 δος ἀποφαίνεται, καὶ τί φησιν ἐκεῖνος ὁ Μούσαις κά-
 τοχος γλῶτταν, μᾶλλον δὲ δι' ἐκείνου αἱ Μοῦσαι; τὸν
 δὲ δεδωκότα τίς ἠμείφατο; πρὸς δὲ τὸν οὐκ εἰδότα χα-
 ρίσεσθαι οὐδεὶς ποτε νῦν ἔχων τὴν χάριν ἀνάλωσεν·
 πῶς δ' ἂν καὶ Πρόδικον τὸν σοφιστὴν παραλείπομεν 15
 ἀξίως τῆς αὐτοῦ σοφίας ἀποφθεγγόμενον, δὲς τι καὶ
 λαβέ τι, καὶ τὸ τῆς ἀντιχάριτος καλὸν αὐτόθεν ἐπὶ τοῦ 4
 συντρόφου σώματος παριστῶντα βεβαιότερον. ἂ δὲ χεῖρ
 τὴν χεῖρα νίξει, 5 καὶ ἡ εὐώνυμος τῇ δεξιᾷ τῶν ἔργων
 ξυναίρεται· καὶ νῦν μὲν αὕτη πρὸς ἐκείνης, νῦν δὲ ἐκείνη 20
 πρὸς ταύτης τῶν πόνων ἐπικουφίζεται· οὐκοῦν ἀποδεκτέον
 τῆς μὲν γνώμης τὸν Σοφοκλέα, τοὺς δὲ χαριζομένους τῆς
 χάριτος· οὐ γὰρ ἔστιν ὅπως ἑτέρους ἀγαθοὺς φίλους πλου-
 τήσαιμεν, εἰ μὴ τὰς χάριτας διαμεμβροίμεθα χάρισιν.

Cap. IV.

Ἄ ν α σ κ ε υ ἦ.

25

Ἐπιπνοία ὅσαπερ ἐπιπνοία Μουσῶν Ἡσίοδος ἀποφαίνεται.

Οὐ ζῆλῳ τοῦ ψεύδους τοὺς ποιητὰς, εἰ καὶ τῆς σο-
 φίας τεθαύμακα· οἷς γὰρ οὕτω καλῶ χρήματι 1 μὴ πρὸς
 ἀλήθειαν ἀπεχρήσαντο, οὐ μᾶλλον ἂν εἶεν ἄξιοι θαύ-
 ματος, ἢ κακῶς ἀκούειν δίκαιοι· ἐχρῆν γὰρ καὶ λόγους 30

4 Cod. τῆν. 5 Cod. δονεῖζει. Notum Epicharmi apophthegma.
 v. Arsen. Viol. p.19. 1 Cod. καλῶ χρήματα. scr. χρήματι, i. e. σοφία.
 Rhetor. I. 1.

ὑποβαλέσθαι, πρέποντας σοφίᾳ καὶ Μούσαις, εἰ Μου-
 σῶν ὡς ἀληθῶς εἶχον ἐπίπνοιαν, καὶ ἄσθμα δαιμόνιον·
 οἱ δὲ τὰ μὲν ἔξω καὶ δὴ Μουσῶν ἄξιοι, καὶ ἴδοις φρά-
 σιν καὶ σχῆμα, καὶ τερατείαν καὶ τὴν ἄλλην τῆς ἀκοῆς
 5 ἐπήρειαν, φαίην ἂν αὐτὰς δοκεῖν ἄδειν τὰς Μούσας,
 καὶ τὴν γλῶτταν αὐτοῦ γε Ἀπόλλωνος οὐκ ἀποψηφιεῖ·
 τὰ δ' ἔνδον οὕτως εἰσὶ φαῦλοι, καὶ θεοῦ μηδ' ἴχνος
 περιφερόμενοι, ὡσθ' ἢ μὲν γλῶττα αὐτοῖς ὑψηλὴ καὶ
 περιηχῆς, ὡς καὶ ἀπ' οὐρανοῦ φέρεται, τὴν δὲ διάνοιαν
 10 ἀναπτύξας εἴποις ἂν μὴ ὅτι τῶν ἐν οὐρανῷ διαιτωμένων
 θεῶν, ἀλλ' οὐδ' αὐτῶν ἀνθρώπων τῶν γε μετριωτέρων
 εἶναι τούτους τοὺς λόγους· αὐτίκα γὰρ περὶ τῆς Οἰνέως
 Ἀταλάντης ἠλίκον αὐτοῖς ἢ σοφία τῆς ἀληθείας ἐξέπεσε·
 γυναῖκα μὲν γὰρ πλάττουσι, τὰ δὲ τῆς γυναικὸς ἀφαι-
 15 ροῦνται· καὶ θήλειαν μὲν εἶναι συγχωροῦσιν, πρὸς δὲ
 τὰ τῶν ἀρρένων ἐπαίρουσι· καὶ τί φασιν οἱ σοφοὶ καὶ
 Μουσῶν ἐπίπνοι, καὶ πόθεν ἡμῖν τὰ τῆς ἀπιστίας; Ἀτα-
 λάντη μὲν γὰρ γεγένηται Οἰνέως, ἐλομένη δὲ παρθε-
 νεύειν πρὸς ἀνδρίαν ἐτρέφετο, καὶ τὰ περὶ θήραν ἤσκει-
 20 το· καὶ τόξον ἔτεινε καὶ ζῆλον εἶχεν Ἀρτέμιδος· ἀλλ' ἦκεν
 ὥρα γάμου, καὶ δρόμον ἐτίθει τοῖς ἑρασταῖς, καὶ τῷ νική-
 σαντι ἑαυτὴν ἐδίδου τὸ ἄθλον· ἐκάλει πολλοὺς ἐπὶ τὸν ἀ-
 γῶνα τὸ κάλλος, ἀλλ' ἀπράκτους αὐθις ἤφει τὸ τάχος·
 ἀλλ' ἦν Ἴππομένης καὶ τοῦ δρόμου καὶ τοῦ κάλλους ἠττώ-
 25 μενος, καὶ τοῖς ποσὶ μὴ θαρρόων χρυσοῖς μήλοις τὴν νικτὴν
 σοφίζεται· ἐπεὶ δὲ καὶ εἶχεν ἄμφω τὸ στάδιον, ὁ μὲν ἤρχετο
 τοῦ σοφίσματος, καὶ τὸ μῆλον ἤφει, ἢ δὲ μηδὲν ὑπει-
 δομένη ξυνέλεγε· καὶ ὁ μὲν ξυνέβαινε, ἢ δὲ περὶ τὴν
 ξυλλογὴν ἀπελείπετο· καὶ οὕτως Ἴππομένης σοφίᾳ μάλ-
 30 λον ἢ τάχει τῶν τῆς Ἀταλάντης ἔτυχε γάμων· τούτοις
 ἔκεινοι τὰς Μούσας ἐπιφημίζουσι, τούτοις αὐτὸς οὐ πει-
 δομαί· εἰ γυναικειῶν Ἀταλάντη φύσιν εἶχεν, ἐκ τῆς τρο-
 φῆς ἐπιγνώσομαι· εἰ παρθενεύειν εἴλετο καὶ θαλαμενο-

μένην ὄφομαι· εἰ δὲ τὰ γυναικῶν οὐκ ἐτρέφετο καὶ τὸ
 γένος παρήλλαττε· βεβαιοῖ γὰρ τὸ γένος ἢ τροφή, καὶ
 διαφόροις γένεσιν αἱ τροφαὶ παραπλησίως διάφοροι· πα-
 τέρα μοι λέγεις Ἀταλάντης Οἰνέα, καὶ δέχομαι· παρθέ-
 νον ὑποτίθης καὶ πείθομαι· ἀπόδος καὶ τροφήν παρθέ- 5
 νοις· προσήκουσαν, ὡς νῦν γε πλάττεις φύσιν μὲν θή-
 λειαν, τρόπον δὲ ἄρρῆνα· καὶ τὸ τῆς τροφῆς παράδο-
 ξον ἀμφίβολον ποιεῖται τὴν γένεσιν· σκοπητέον γὰρ, τί-
 νες γυναιξὶν αἱ τροφαί, καὶ ὅπως αἰδοῦς ἔχουσαι, καὶ
 τίς Ἀταλάντης ὁ τρόπος, καὶ ὅπως τὰ τῆς τροφῆς πα- 10
 ραλλάττονται· οὐκοῦν ἅμα τίκεται βρέφος γυνή, καὶ
 προῆλθεν εἰς φῶς ἅμα καὶ θάλαμον, καὶ μετὰ τὴν τε-
 κοῦσαν νηδὺν οὐδὲν οἶδε πλέον θαλάμου· γυνή ἐπὶ τού-
 τοις ὑπὸ ταῖς τῆς μητρὸς χερσὶν ἐκπαιδεύεται· τὰ παρ-
 θενικὰ αἰδεῖται μέχρι καὶ βλέμματος, εἰς ἄρρῆνων ὄφιν 15
 οὐκ ἔρχεται, ἐπὶ τοσοῦτον ἦλθεν αἰδοῦς τὸ τῶν παρθέ-
 νων χρῆμα, ὡς μόνον οἶδε παρθενίας ἐξέχεσθαι· ὑπὸ τῆ
 ταλασίᾳ διαπονεῖται, περὶ τὴν γυναικωνίτιν οἰκουρεῖ,
 ταῖς θεραπευαίνισι συνεξετάζεται· ταῦτα γυναικὸς σωφρο-
 νούσης ἔργα, ταῦτα παρθένων παιδεύματα· τὴν δὲ τῶν 20
 ποιητῶν Ἀταλάντην ταύτην τόξον εἶχε καὶ λόφοι καὶ
 θῆραι, καὶ θῆλυς οὔσα τὴν φύσιν ἠνδριζέτο. Ἦπου
 καὶ περὶ τοξικὴν ἤριζε, καὶ τὸ παρθενικὸν οὐκ ἠσχύνετο,
 ὡς ἔγωγε οὐχ ὀρῶ, πῶς ἂν τις ταῦτα καὶ πείθοιτο, κἂν
 γὰρ τὴν κόρην ἔχειν οὕτω φύσεως δώσομεν, ἀλλ' ἦγε 25
 μήτηρ εἰ μὴ τὴν κλῆσιν ἐψεύδετο, πῶς ἂν ἀφῆκεν ἔξω
 τοῦ θαλάμου, καὶ προσαπέλυσε τῆς χειρὸς, ἦν μέχρι καὶ
 γάμων ἔδει παιδαγωγεῖν· κἂν ἡ μήτηρ τοῦτο τὸ μέρος οὐκ
 ἐφρόντισε τοῦ παιδὸς, ἀλλὰ γε πρὸς τοῦ πατρὸς ἤκουσεν
 ἂν, ὃ πᾶσα πρὸς Διὸς Ἀφροδίτη· οὔτι τοι πολεμῆϊα ἔργα δέ- 30
 δοται· ἔπειτα θήλεια μὲν θεὸς πολέμου φέρει τὰ δεύτε-
 ρα, καὶ θνητὴν οὐκ ἦνεγκε δεξαμένη πληγὴν· Ἀταλάντη
 δ' ἐπεβάλετο πολεμεῖν καὶ θνητὴ θήλεια μείζον ἰσχυσεν

Ἀφροδίτης· μὴ γὰρ δὴ τὴν θῆραν νομιστέον ἀπόλεμον,
 ἀλλ' εἰσι θῆρες ὀπλιτῶν φοβερώτεροι· αὐτίκα πρὸς ἓνα
 θῆρα μόλις Αἰτωλῶν πόλεις ὄλαι διήρκεσαν· κἂν θηρα-
 τικὴν εἶναι τὴν κόρην δοίη τις, ἀλλὰ γε τὸ καλὴν εἶναι
 5 πάντως ὑφείλετο· ἀγρότης ἦν, τὰ πολλὰ ἐν ὄρεσι διέ-
 τριβεν, ὑφ' ὑψηλῶν λόφων διῆγεν, ὑφ' ἡλίου ἐβάλλετο·
 τὸ δ' ἄρα καὶ μελαινεῖν τὴν ὥραν καὶ τὸ πολὺ τοῦ κάλ-
 λους ἂν ἴσως παρείλετο· καὶ τὸ τῶν Αἰθιοπίων γένος
 ἡλίου ἔργον ἂν εἶη βάλλοντος ἄκρατα· καὶ τῶν γυναι-
 10 κῶν λευκοτέρας ἴδοι ἂν τις τὰς ἀστυνκὰς ἤπερ τὰς ὄρο-
 τροφουμένας, τὰς ἐν ἀγροῖς. ἀλλ' ἔστω καλὴ μὲν κόρη,
 πολεμικὴ δὲ, ὡς ἀνὴρ, πόθεν δὲ καὶ ταχυτήτος ποδῶν
 τὸ γυναικῶν ἀλλοτριώτατον εὐρατο· εἰ γὰρ ὅτι καλοὺς
 διὰ τοῦτο καὶ τοὺς πόδας πτηνοὺς, ὥρα καὶ πᾶσαν εὐ-
 15 πρεπῆ κόρην εἰς τάχος ὑπερφέρειν τῶν ἄλλων· εἰ δὲ τῷ
 κάλλει καὶ ταχυτῆς ἔψεται, καὶ ταχὺς ἅπας ἂν εἶη κα-
 λός· εἰ δὲ πρὸς ἀνδρῖαν τίθησιν καὶ τοῦτο, ἀλλ' οὐκ ἀν-
 δρεῖα τὸ τάχος συνέζευκται· πολλοὶ μὲν γὰρ τοὺς μὲν
 πόδας κοῦφοι, τὰς δὲ χεῖρας οὐ θαυμαστοί· κἂν γοῦν
 20 τὰ γυναικῶν ἐκβιάζεται, ἀλλ' εἰς ἀνδρὸς ἀρετὴν οὐκ ἂν
 τοὺς ἀνδρας ὑπερβαλλετο· παρθένος ἠγωνίζετο καὶ ἀνὴρ
 ἀπελείπετο· ἀνδρῶν ἐκράτει γυνή, καὶ πρὸς γυναῖκα ἄν-
 δρες ἠλέγχοντο· ὅλως δὲ τίνα λόγον εἶχεν ὁ τοῦ τάχους
 ἀγῶν; εἰ μὲν ἦλθεν εἰς ἔρωτα, τί μὴ τὸν ἐρώμενον ἦγε-
 25 το; εἰ δ' οὐπω τὴν ψυχὴν ἐξ ἔρωτος ἔπαθε, τί μὴ τὸ
 παρθενεύειν ἐφύλαττεν, εἴτε τις ἐρῶσαν ταύτην ὑπόθου-
 το, εἴτε μὴ ξυγχωροίη τὸ πάθος, οὐδένα λόγον εἶχεν ἢ
 πρόκλησις, οὐδ' ἐχρῆν ἀγωνίζεσθαι· ἀλλ' ἴδωμεν εἰ δοκεῖ
 καὶ τὸ κήρυγμα· κοινὸν ἀπεκήρυξε τὸν ἀγῶνα, οὐκ ἀπέ-
 30 κλεισεν οὐδενὶ τὸ στάδιον, πᾶσιν ἀνεπέτασε τὸ γυμνά-
 σιον, κἂν φαῦλος τὴν ὄψιν ὑπερβαλεῖται, κἂν ἐνδεής
 ἀπὸ τύχης, κἂν ὑψηλὸς ἀπὸ γένους· μετὰ τὴν νίκην τὸ
 ἄθλον ἀποίσεται καὶ τι τῆ γυναικὶ μείζον τούτων εἰς

ὄνειδος, ἄλλ' οὐχὶ κοινὸν, οὐδὲ πρὸς πάντας τὸν ἄθλον ἀνείλετο. Καὶ τίνα ταχυτῆτος εἶχε δόξαν τὸ μὴ πάντας ἐπίσης θαρρῆειν; ἀλλὰ τὸν μὲν ὡς νωθρὸν ὑποπτεύειν καὶ δέχεσθαι, τὸν δὲ τὸ τάχος ὑφοραῖσθαι καὶ τὸν ἀνταγωνιστὴν μὴ προσίεσθαι· τίς δ' οὐκ ἂν τὴν κόρην 5 ὑπώπτευσε, καὶ τῇ προτέρᾳ² τροφῇ ἐλογίσατο; ἀνδράσι συνδιῆγε καὶ τὸ χρῆμα παρθενία πολέμιον· ἅμα τις εἶδε παρθένον, καὶ πρὸς τὸ κάλλος ὕλους ἀφῆκε τοὺς ὀφθαλμούς· καὶ τὸ ἐντεῦθεν λόγος καὶ πείρα καὶ δῶρα πρὸς Ἀφροδίτην· ἔστιν οὖν καὶ βίας ἔρωσ ἐπήγαγε· τὸ γοῦν 10 ἐπὶ τῇ τροφῇ πρὸς ἄνδρας ὁμιλίας τοῖς ἐρασταῖς διεβέβλητο, καὶ παρθένος οἶκ ἦν ἀνευδοῖαστος, εἰ δ' οὐκ ἔχει παρθενίαν ὁ γάμος ἀβέβαιος· εἰ δ' οὖν τῇ κόρῃ τὸ παρθενεῦειν ἀμφίβολον, πολλοὺς ἂν οὐκ εἶχε τοὺς ἐραστάς· εἰ δ' οὐκ εἰς πλῆθος ἐπαφῆκε τὸν ἔρωτα, τί λοι- 15 πὸν ἔδει κηρύγματος; ἀλλὰ δεδόσθω καὶ πλῆθος ἐραστῶν καὶ κήρυκες δρόμου, καὶ γυναικὸς νίκη καὶ ὕβρις ἀνδρῶν· ὁ δὲ σοφὸς Ἰππομένης πόθεν εἰς νοῦν ἔβαλλε τὸ μηχανήμα, καὶ ὡς ἀπὸ χρυσοῦ τὰς ὀπώρας ἐσκεύαζε καὶ χρυσῶ τὴν κόρην ἀπατήσειν ἐνόμισε; διατί μὴ τὸν 20 χρυσὸν ὡς ἔδρασεν ἐνόμισεν, εἰ δὲ χρυσὸν διδοὺς οὐκ ἔπειθε, πῶς ἢ κόρη μετὰ τῆς ἀπάτης ἐδέχεται, ἐξὸν καὶ πλείω τὰ ἔδνα λαβεῖν καὶ μὴ προσαπολαβεῖν ἴτταν καὶ γνώμης δόξαν οὐ σταθηρᾶς· πότερον δὲ πλείω τὰ μῆλα ὁ σοφιστὴς ἐκεῖνος εἴτουν ἐραστῆς ἐπεφέρειτο, καὶ 25 πῶς ἦν ἀγωνίασθαι τισούτο βάρος ἐπιφορτισάμενον, ὅπου καὶ τὰ περιττὰ τῶν χιτῶνων ἐχρῆν ἀποδύσασθαι· εἰ δὲ μικρὸν ἦν εἰς ἀριθμὸν τὸ σόφισμα, βραχὺν ἂν ἢ κόρη χρόνον εἰς συλλογὴν ἀπησχόληται, καὶ τὸν χρυσὸν ἂν ἐκεῖνος προσαπολωλέκει, μηδὲν τῆς σοφίας προσαπο- 30

² Cod. τῇ προτέρᾳ τροφῇ. Saepe v ortum est ex i adscripto. cfr. epist. crit. p. 28.

νάμενος· τί δὲ προήλλαττε τὴν ἀρχὴν καὶ τῆς κόρης μᾶλλον εἰς δρόμον προέκοπτε, καὶ τί λοιπὸν ἐδεῖτο τῶν μῆλων καὶ τὴν νίκην ἰπέκλεπτεν, εἰ τοῖς ποσὶν εἶχε κρατεῖν καὶ διχα σοφίσματος; ἀλλ' ἐξ αὐτῆς τῆς βαλβίδος
 5 τὸ τάχος λειπόμενος ἐπὶ τὸ σόφισμα ἔβλεπε καὶ περὶ τὴν ἀρχὴν ἢ κόρη προέβαινε, καὶ πῶς εἶδε τὰ μῆλα ῥιπτόμενα· συλλέγειν οὐκ ἦν εἰ μὴ βλέπειν εἶχε βαλλόμενα, οὐ γὰρ δήπου πάντως τὴν κόρην ἠκροβολίζετο· ταῦτα καὶ λέγειν οὐκ ἀληθῆ καὶ πιστεύειν οὐ δίκαια
 10 τό τε γὰρ ψευδολογεῖν οὐκ ἐπαινετὸν, καὶ τὸ πάντα πείθεσθαι πρὸς ἀνδρὸς οὐκ ἔχοντος νοῦν.

Cap. V.

Κ α τ α σ κ ε υ ῆ

ὅτι εἰκότα¹ τὰ κατὰ Ἀταλάντην.

Εἰ μᾶλλον τῶν ἄλλων ἀνθρώποις γε οὔσι περιποιη-
 15 τέον ἀλήθειαν, πρὸ τῶν ἄλλων αὐτὴν ἐπαινετέον τὴν ποιήσιν· Μούσαις μὲν γὰρ ἐπιπνεῖται, Μουσῶν δὲ ἄξια φθέγγεται, καὶ γλώττη θνητῆ τὰ θεῶν εἰς ἡμᾶς τὸ τῶν ποιητῶν γένος μετοχετεύει· καὶ Μουσῶν γενόμενοι κάτοχοι, τὰ Μουσῶν ἀαφαινοῦσι· θεῶν δὲ πάντων καὶ Μουσῶν αὐτῶν τὰληθῆ λέγειν· οἷς δὲ χρῶσι τὰ Μουσῶν ποιηται, καὶ τὸ πρὸς ἀλήθειαν ἄδειν ἐφέλχονται· ἀλλ' ὅμως εἰσὶ τινες, οἱ πρὸς τοσοῦτο μανίας ἤκουσιν, ὡς προσχήματι μὲν κατηγορεῖν τῶν ποιητῶν, τῇ δ' ἀληθείᾳ Μουσῶν· καὶ τὸ τῆς ποιήσεως προσωπεῖον περιρῶρηγνύν-
 25 τες λελήθασιν εἰς αὐτὰς τὰς ὑβριζόμενας θεὰς τὴν ὑβριν προσάγοντες· τῆς οὖν τούτων ὑβρεως καὶ τῆς πρὸς πάντας δυσπιστίας καὶ Ἀταλάντη μετὰ Μουσῶν ἀπώνατο· οὐ γὰρ φασὶ² τοιαύτην γεγενῆσθαι τὴν Οἰνέως, οἷαν τ ποιήσις² βούλεται, ἀλλ' εἶναι πάντα μῦθον καὶ πλάσ-

¹ ὅτι εἰκότα Cod. non habet. ² Cod. φησι. ³ Cod. βούλησις

ματα οὕτως ἀπλᾶ ῥήματα, οὐ περιοπτέον οὖν ἂν εἶη
 καὶ ποιητὰς κατηγορουμένους καὶ Μούσας περιωβριζομέ-
 νας, ἀλλ' ὑπερμαχητέον τῆς ἀληθείας ὡς οἶόν τε· τί
 γὰρ ἄπιστον, εἰ πατήρ ἤκουσεν Ἀταλάντης Οἰνεὺς τοῦ
 γάμου ταύτην ἔχοντος φύσιν· εἰ δὲ καὶ κάλλος εἶχεν ἰ 5
 παῖς, θεῶν ἦν ἀπόγονος, καὶ θειοτέραν εἶχε μορφήν,
 καὶ τὴν τοῦ προσώπου ὀπίρην ἔβαλε μὲν πυρῳδέστερον
 ἥλιος, ὁπότε φοιτῶν πρὸς Θῆραν, οὐκ ἀπέφλεγεν, ὅτι
 καὶ Ἀχιλλεὺς περὶ που τὸ Πήλιον ἐθήρα μὲν, τὸ δὲ γε
 τῆς ὄψεως ἄνθος οὐδὲν ἦττον αὐθις ἐπέλαμπεν· ἀλλὰ 10
 πρὸς ἀνδρίαν ἐτρέφετο, καὶ τὴν οἰκουρὸν ἀπολαίτουσα
 τροφήν τὰ παρὰ φύσιν ἠλαζονεύετο· καὶ τί κατηγορήμα
 φύσει; εἰ δὲ καὶ πρὸς γυναῖκά ποτε γέγονεν ἀνδρίας
 φιλότιμος. πρῶτον μὲν γὰρ οὐ πανταχῆ τὸ θῆλυ τοῦ
 γένους τόγε εἰς ῥώμην ἦκον ἀποδοκιμαστέον, κἂν εἰς 15
 τοὺς Θῆρας ἐξιχνεύσης καὶ θήλειον ὄψει δύσμαχον, καὶ
 μᾶλλον, εἰ τύχοι, θαρρήσειας τοῦ ἄρρένου. Ἐπειτα εἰ
 τοῖς ἀνθρώποις ὁ πρὸς τὰ θηρία δέδοται πόλεμος, εἶη
 ἂν καὶ τὴν Οἰνέως οὔσαν ἀνθρωπον τὰ πρὸς Θῆραν
 ἀσκήσασθαι· εἰ δὲ τῆς ἀνδρίας τὸ γυναικεῖον φύλον ἀπέ- 20
 κλεισας, ὅρα καὶ τῶν ἀνδρῶν μηδένα λέγειν ἀπόλεμον·
 εἰ δ' ἔστιν οὗ καὶ τὸ ἄρρην εἰς ἀνδρίαν ἐμέμψω καὶ τὸ
 θῆλυ πρὸς ἀνδρίαν θαυμάσειν· εἰ μὲν γὰρ ἀπάσας γυ-
 ναῖκας ἢ ποιήσεις ὠπλισιν, εἶχεν ἂν λόγον δυσπιστεῖν τὸ
 παράλογον· εἰ δὲ τὸ χρῆμα σπάνιον, οὐκ ἄπιστα τὰ 25
 τοῦ θαύματος· ἀκούεις δὲ καὶ τὰς Ἀμαζόνας γυναῖκας,
 ὅλον ἔθνος, ὅπως ἔργον εἶχον τὸν πόλεμον καὶ ἀνδρας
 ὄντας οὐκ ἔδεδισαν Ἑλληνας, οὐδ' οἱ περὶ Τροίαν ἀνδρες
 ὄντες οὐκ ἔφερον. Πενθεσίλεια δὲ καὶ τὴν Ἀχιλλέως με-
 λίαν ἐπιούσαν οὐκ ἔτρεσε, καὶ ὁ ἦρωες τὴν ἀπὸ γυναι- 30
 κὸς μάχην μᾶλλον ὑπώπτευσεν Ἐκτορος· εἰ δ' ἐκείνας τί-
 θης ἐξ Ἄρεος, καὶ τὴν Ἀταλάντην ἐκ Διὸς ἐγὼ, πρὸς
 ὄν τὸ γένος ἀνέφερον· οὐ δὴ πατέρα μὲν λογιστέον τὸν

Ἄρην φιλότιμον, τὸν δὲ Δία πρόγονον ἀφιλοτιμότερον
 θετίον τοῦ Ἄρειος· ἥρως ἦν ὁ πατήρ, τὸ δὲ τῶν ἡρώων
 γένος οἶσθα ὡς ἔφθασε πρὸς αὐτὸ τὸ τῆς ἀνδρείας ἔ-
 σαχτον· εἰ γοῦν Ἀταλάντη καὶ πλέον τι παρὰ τὰς ἄλ-
 5 λας ἴσχυσε, τοῦ πατρὸς ἦν ἡ παῖς κατὰ τὴν παροι-
 μίαν, καὶ τοῖς ἔργοις ἐδήλου τὸν φύσαντα· ἀνδρῶν
 ἐκράτει πατήρ καὶ παῖς παρὰ τὰς ἄλλας ἠνδρίζετο· εἰ
 δ' ὁ πατήρ οὐκ ἐδίδου τῷ θαλάμῳ τὴν παιδα, καὶ πρὸς
 Θῆραν ἔχειν ἐπέτρεπε, Δία πρόγονον ἐμμήσατο, καὶ
 10 πρὸς τὸν τῆς ἐκείνου παιδὸς ζῆλον Ἀθηναῖς καὶ αὐτὸς
 τὴν παιδα ὠπλιζεν· οὔτε Ζεὺς Ἀθηναῖν τὸ, οὔτι σοι τέ-
 κνον πολεμῆια ἔργα δέδοται, προσαπέσκωπεν, οὐδ' ὁ
 τοῦ Διὸς Οἰνεὺς ἀνδριζομένην τὴν παιδα ἐπέπληξε· μὴ
 θναυμάσης εἰ τὴν παιδα ὄρεσι καὶ λόφοις ἐπίστευσεν·
 15 οὐδὲ γὰρ ἤδη καὶ παρῆκεν ἀπαιδαγώγητον, ἀλλ' ὡς μὲν
 ἀρῶενωπὸν τὴν ἀνδρίαν εἰς Θῆραν ἐστέλλετο· ὡς δὲ χα-
 ρωπὸν τὴν ὄψιν παιδαγωγῷ ἐφυλάττετο, οὐ γὰρ δῆθεν
 βασιλέως γε οὔσαν παιδα τὴν πρέπουσαν παρθένους
 φυλακὴν ἀφαιρήσουεν· ἀλλ' εἶχε πολλοὺς τοὺς ἐπομέ-
 20 νους τοὺς αὐτοῦ, καὶ πρὸς Θῆραν μελειῶν καὶ πρὸς
 ὤρας φυλακὴν· ἦιδε πρὸς τούτοις ὁ πατήρ, ὡς ὄρει-
 φοιτᾶ μὲν καὶ Ἄρτεμις, ἀλλ' οὔτ' αὐτὸς ὁ Πᾶν, οὔτ'
 ἄλλος τῶν δαιμόνων τῆς Θεοῦ τὴν βίαν ἐθάρῳησεν· εἶ-
 τις ἐπέθετο, τὸ τόξον ἦρκει πρὸς ἄμυναν· παρῆν καὶ νι-
 25 κωμένην ἱππᾶσασθαι καὶ τὴν βίαν διαφυγεῖν, τὸ δ'
 αὐτὴν εἰς ἔρωτα πεσεῖν, τοῦτο δὴ γνώμης φανλοτέρας
 ἐνόμισε, καὶ ἅμα τοῦ γένους ἀνάξιον, τὴν ἐξ Οἰνέως,
 τὴν ἀπὸ Διὸς ἄτιμον ἀνθελέσθαι γάμον, καὶ καταισχύ-
 ναι γένος ὑψηλὸν οὕτω καὶ μέχρι θεῶν ἀναγόμενον,
 30 ἐπ' αὐτῇ δὲ ἦν, κἂν ἔπαθέ τι τοιοῦτον, πρὸς τὸ τοῦ
 γάμου σεμνόν, ὅτε καὶ βούλοίτο, μετασκενάσαι· οἷς οὖν
 καιρὸν εἶχε τοῦ γάμου τὴν βούλησιν, ἔρως καιρὸν οὐκ
 ἐδέχετο· εἰ γὰρ δὴ μὴ τοιαύτην εἶναι δώσομεν, κἂν ἐπ'

οἴκου τὸ κακὸν οὐκ ἀπώκνησεν, ἀλλ' ἔλαθεν ἂν καὶ μη-
τρὸς ὀφθαλμούς· καὶ τῶν θεραπευαίνιδων τὰς θαλαμη-
πόλους ῥαδίως ἂν ἠπάτησεν· ὥστε τί πλέον ἂν ἴσχυσεν
εἰς φυλακὴν θάλαμος; ἔστιν ἄρα καὶ θαλαμενομένην
οὐ σώφρονα κόρην ἐξ Ἀφροδίτης παθεῖν, καὶ πρὸς θή- 5
ραν ἐξιούσαν τὴν γε σωφρονοῦσαν φυλάξασθαι· τὸ δὲ
τῶν ποδῶν τάχος οὐχὶ θαυμάζειν· ὡς ἐπίπαν μὲν γὰρ
ἔπεται τῇ τάχει καὶ κάλλος· καὶ τοῦτ' ἂν εἴη φύσεως εὐ-
στοχία καὶ κόσμος ἐπιπλεκόμενος· οὐ γὰρ δὴ τὸ κάλ-
λος ἔδοξε τῇ φύσει ἀρκεῖν, ἀλλὰ καὶ δρόμον προσεχα- 10
ρίσατο· ἔδει γὰρ ὡς τὰς χεῖρας τῶν ἄλλων διέφερεν,
οὕτω καὶ τοὺς πόδας ἔχειν τι πλέον φιλοτιμησασθαι·
ἀνδρείος ἦν Ἀχιλλεύς, ἀλλὰ καὶ ταχὺς οἷος δοκεῖν ἰπ-
πάσασθαι· καλὸς ἦν Ἀντίλοχος, ἀλλ' εἶχε καὶ ποδῶν
ὀξύτητα, πρὸς μάχην ἔτοιμος ὁ Λοκρὸς, ἀλλὰ δραμεῖν 15
ἔτοιμότερος· ὡς τὰ πολλὰ μὲν ὧν ἡ φύσις ἀρετὴν ἀρετῇ
παραζεύγνυσι, καὶ τις καλὸς εἶναι δοκῶν εἰς τὸ τάχος
οὐ λείπεται· εἴη δ' ἂν παιδευτικὸν δρόμου καὶ τὸ γυ-
μνάσιον· ἡ δὲ πρὸς θήραν εἶχε τὸ στάδιον, καὶ τοὺς πό-
δας τοῖς ὀσημέραι δρόμοις ἐκούφιζεν· ἡ γὰρ πόθεν ἡ 20
τοῦ μύθου χελώνη τὸν ἵππον ὑπερεβάλλετο, οὐκ ἀπὸ με-
λέτης, οὐκ ἀπὸ γυμνασίου, ἤγουν φύσεως; φιλοτιμίαν
καὶ τοῦτο λογιστίον ἢ θετίον εἰς ἄσκησιν· ἀλλ' ἦκεν ὁ
τοῦ γάμου καιρὸς, ἡ δὲ οὕτω τοι πρὸς ἀρετὴν ἤσκητο,
ὥστε ἔδνων μὲν ὀλίγα ἐφρόντιζε, γένους δὲ οὐ περιείχε- 25
το, μορφαῆς δὲ λόγον ἐποιεῖτο βραχὺν, πρὸς μόνον δὲ τὸ
τάχος ἔβλεψε· τοῦτο μὲν ὡς ἀπὸ τῆς θήρας θαυμάζου-
σα, κακεῖ γὰρ ἰώρα τὸ χρῆμα τοῦτο ὅποσα ξυναιρεται,
τοῦτο δὲ καὶ ἀπὸ τῶν ποδῶν τὰς χεῖρας φιλοκρινήσασα,
ἡ καὶ πρὸς αὐτὸν ἔρωτα πτηνὸν ὄντα· πτηνοὺς καὶ αὐτῇ 30
τοὺς πόδας ἀντεπεδείκνυτο, ἴσως δὲ καὶ παρθενεύειν ἐλο-
μένη μέχρι παντὸς οὔτω σοφῶς τὸν γάμον ἤλπιζε φεύξε-
σθαι. Σὺ δὲ τί ποιῶν ἐβούλου τὴν ἐξ Οἰνέως, τὴν

ἀπὸ Διός; ὡς μίαν τῶν ἄλλων ἄγεσθαι, ἀλλ' οὐκ ἦν
 ἀπλῶς παρθένος· ἀλλ' ἔδνα δέχεσθαι; κόρης ἂν ἦν ταῦτα
 σκιατραφουμένης, μὴ πρὸς ἀνδρίαν τραφείσης· ἢ τοὺς
 μὲν ἐραστὰς ἀγωνίζεσθαι, τὴν δ' ἐστάναι καὶ μένειν,
 5 ὅστις αὐτὴν⁴ εἰς ἄθλον μετὰ τὴν νίκην ἄξεται; ὥσπερ
 εἰ μὴ χεῖρες ἦσαν αὐτῇ καὶ πόδες παρ' οὐδέν ἐκείνων
 λειπόμενοι· ἀλλὰ κηρύττειν τὸν ἀγῶνα καὶ ἅμα αὐτὴν
 ἄθλον εἶναι καὶ ξύναθλον, καὶ μὴν τοῦτο ποιεῖν³ καὶ
 αὐτὴν καὶ ἀποδύσασθαι μὲν εἰς πάλην οὐκ ἐδοκίμαζεν,
 10 ἀπρεπὲς γάρ, ἐλθεῖν εἰς χεῖρας ἐν ὀπλοῖς οὐκ ἤβουλεύε-
 το, ἀρρενοπώτερον γάρ, ἄλλως τε καὶ φρονικὰ ταῦτα καὶ
 Ἐριννίος μᾶλλον ἢ κόρης ἔργα ἐνόμισεν, εἰ τοὺς ἐραστὰς
 αὐτὴ μὲν ἀξίφους δέχεται, καὶ φόνον ποιεῖται τὴν γά-
 μου ὑπόθεσιν, καὶ τοῦ καλλίστου πρὸς φιλίαν κτήματος
 15 τὸ δεινότατον εἰς ἀπέχθειαν προβάλλεται πόλεμον· οἷς
 μὲν οὖν ἔτι παρθένος ἦν τὰ παρθένων δηλαδὴ τὸν γά-
 μον ἐκήρυττεν, οἷς δὲ τῶν ἡρωϊδῶν ἦν τὸ κεφάλαιον,
 καὶ τῆς ἀνδρίας ἀδελφὸν ἐξήλου Μελέαγρον, καὶ τὸν ἐς
 τάχος ἀγῶνα τῷ κηρύγματι προσεπέθηκε, μικροῦ καὶ
 20 τοιαῦτα λέγειν ὡς ἀπὸ τοῦ κηρύγματος τὴν παρθένον
 μαντεύομαι. Οἰνέως εἰμὶ παῖς, εἰς αὐτὸν ἀναφέρω Δία
 τὸ γένος, ἀδελφὸν ἔχω Μελέαγρον, πρὸς ἀνδρίαν ἐτρέ-
 φην, καὶ φέρω τρόπον ἀρρενα καὶ τὴν φύσιν ἔχω θή-
 λειαν, καὶ δεῖ με λοιπὸν ὡς γυναῖκα τὰ γυναικῶν ὑποί-
 25 σειν, ὅτι καὶ φύσις τοῦτο βούλεται, καὶ ὡς κατ' ἄνδρα
 τραφεῖσαν καὶ γάμον λαβεῖν ἀνδρικώτερον· οὕτω νομίζω
 τὴν ἡρωῖδα ταύτην ξυλλογίσασθαι· καὶ ἢ ἐπὶ τῷ τάχει
 πρόκλησις τῶν ξυλλελογισμένων τούτων ἂν εἴη συμπε-
 ρασμα· ἐπὶ τούτοις ἦδει καὶ τὴν ἀδελφὴν Δηϊάνειραν,
 30 ὡς πλείους εἶχε τοὺς ἐραστὰς, καὶ ἢ μὲν ἄθλον ἐτί-
 θετο· οἱ δὲ τῶν ἄθλων μείζους Ἀχελῶος καὶ Ἡρακλῆς
 ὡς ἐπ' ἄθλῳ τῇ κόρῃ διεπυκτεῖοντο· ταύτην οἶμαι τὴν

4 Cod. ἂν τὴν. 5 Cod. ποιῆ. et paullo post: εἰς πάλην.

ἀδελφὴν καὶ Ἀταλάντη τοῦ ἄθλου μὲν ἐξήλωσε· τὸ δ' ὡς ἄθλον κείσθαι τοῦ ἀγῶνος οὐκ ἔδοκίμασεν, ἀλλ' αὐτὴ καὶ ἄθλον εἶναι καὶ ἀθλητῆς ἐβούλετο, καὶ τὸν ἀγῶνα τοῦτο τὸ μέρος πρὸς τὴν ἀδελφὴν διηλλάττετο, ὅτι καὶ τὴν τροφὴν πρότερον. εἰ δὲ καὶ κοινὴν ἀκού-⁶ εις τὴν προκλήσιν, συλλόγισαι ὡς κοινὴ μὲν ἦν, ἀλλὰ πρὸς βασιλεῖς, ἀλλὰ πρὸς ἥρωας, ἀλλὰ πρὸς τοὺς ἀπὸ Διὸς, οἳ καὶ τύχης ἰκανῶς εἶχον, καὶ πρὸς τὸ ἀνδρεῖον θεοὺς προγόνους ἔχοντες οὐκ ἐλείποντο· περιῆν δὲ αὐ- τοῖς καὶ κάλλους, οἴου καὶ θεοὺς προγόνους ἐμφῆναι, ¹⁰ ὥστ' εἶχον ἂν καὶ τῆς κλήσεως τὸ θεοεἶκελον· πρὸς τούτοις κοινὰ τὰ τῆς προκλήσεως λόγισαι, εἰ γὰρ μὴ τὸ γένος εἶχον ἀπὸ Διὸς, εἰ μὴ παῖδες ἦσαν κρατούντων, εἰ μὴ τοῦ τῆς κόρης κάλλους ἄξιοι, τούτοις οὐδ' ἂν τὴν ἀρχὴν οὐδ' ἐπὶ σμικρὸν ὑπανεώγη τὸ στάδιον· τότε ¹⁵ γὰρ τὴν ἀπὸ Διὸς τοὺς κάτω τῶν ἀνθρώπων ὑπερβάλ- λειν οὐκ εἶχε τι θαύματος, καὶ τὸ ἡττηθῆναι μέγα πρὸς ὄνειδος· καὶ δὴ τῶν ἄλλων μὲν ἐκράτει τῷ τάχει· μόνος δὲ ταύτην Ἰππομένης παρηῆλθε σοφίαν τῷ δρόμῳ συγ- καταμιξας· οἷς μὲν γὰρ τοῦ κάλλους ἐάλω, τὸν ἀγῶνα ²⁰ δέχεται, οἷς δ' οὐκ ἐπίστευε τοῖς ποσὶ, τὴν νίκην σοφί- ζεται· εὐ μὲν γὰρ ἐπεφύκει τοὺς πόδας, ἀλλ' ἦν ἔτι τὴν τοῦ κρατεῖν ἐλπίδα ἀμφίβολος, ἐξ ὧν τὸ κρατεῖν ἢ κόρη τοὺς ἄλλους παρείλετο· οὐκοῦν σοφία τὸ τοῦ τάχους λειπό- μενον ἀνορθοῖ, καὶ γίνεται σοφὸς ἐραστής· ὄρα τὴν παῖ- ²⁵ δα, ἰκετεύει ἔρωτα, ζητεῖ τὴν ἐπικουρίαν καὶ τὸ ἐντεῦ- θεν ἐπιπνεύσαντος ἔρωτος εἰς νοῦν λαμβάνει τὸ σόφι- σμα, καὶ χρυσὸν λαβῶν εἰς ὀπώρας μετασκευάζει, καὶ ὀπώρα ἔρωτος ξύμβολον, Ἀφροδίτης ἀνάθημα· ταύτην δὴ τὴν χρυσὴν ὀπώραν τὰ υἷλα λαβῶν προκαλεῖται τὴν ³⁰ κόρην εἰς δρόμον καὶ ἅμα ἐξήλλοντο καὶ τῶν χρυσῶν μίλων Ἰππομένης ἠφίει, ἢ δὲ κόρη τὸ καινὸν τῆς μη- χανῆς οὐκ ἔχουσα ξυνιδεῖν ξυνελέγετο μέντοι καὶ τοῦ

ξυναθλοῦντος ἴσως ποιουμένην κατάγελων, εἰ χρυσὸν οὐ-
 τως ἐπιρρίπτει δέον τοῖς ποσὶν ἀγωνίσασθαι, τότε τι
 θαρρόουσα καὶ μετὰ τὴν συλλογὴν προφθῆναι καὶ δρέ-
 ψασθαι νίκην χρυσῆν· ᾤετο γὰρ ἂν οὕτω διάδηλα μᾶλ-
 5 λον τὰ τοῦ τάχους εἶσεσθαι, εἰ καὶ παραδράμη ξυλλέ-
 γουσα· ἐντεῦθεν ἠφίει μὲν Ἴππομένης, ἣ δὲ κόρη ξυνέ-
 ελεγε, καὶ πρὸς τὸ συλλέγειν ἀποτεινούσα τὸν λογισμὸν
 Ἴππομένους⁶ ἐλείπετο· ἦκεν ἣ κόρη πάλιν ἐγγύτερον, ὃ
 δὲ τὸν δόλον προεβάλλετο, κάκεινη πρὸς συλλογὴν ἀπη-
 10 σκόλητο, ἀλλ' ἐπέτεινε αὐτῆς ἐκείνη τοὺς πόδας, καὶ
 ὃ Ἴππομένης τὰ χρυσᾶ μῆλα κατὰ γῆς αὐτῆς ἔβαλλεν,
 ἣ δ' ἀπετρέπετο τῆς ἀπάτης καὶ τοῦ χρυσαῦ· οὔτε γὰρ
 πάντας τοὺς πόνους Ἴππομένης ὑστερίζε, καὶ τὸ ταχὺ
 τῆς κόρης ὁ δόλος ἐπεῖχεν ἐντεῦθεν, οὔτε τὰ τῆς ἐπινοίας
 15 ἀνόητα, οὐ γὰρ ἂν ἐς τέλος ἣ ταχύτης ἐπήρκεσεν, οὔτ'
 αὐτῆς ἔδει τὴν κόρην ἀκροβολίζεσθαι. ἀλλ' ἅμα τῆς
 βαλβίδος ἐξήλλοντο. καὶ ἣ μὲν ξυνέελεγεν, ὃ δὲ προεβαί-
 νεν, καὶ τῆς κόρης ἠκούσης ἐγγιον ὃ μὲν αὐτῆς ἐπιρρίπ-
 τει τῶν μῆλων μικρὸν τὴν δεξιὰν προτεινάμενος, ἣ δὲ
 20 καὶ πάλιν ξυνέελεγεν· οὕτω καὶ Μῆδειαν λαβεῖν Αἰήτης
 οὐκ ἴσχυσε· τοῦ γὰρ παιδὸς Ἀψύρτου τὰ μέλη προσεῖρ-
 ρίπτει⁷ τῷ πατρὶ κατόπιν ἦχοντι· ὃ δ' ἐπεκλάτο πρὸς
 τῆς φύσεως, καὶ τῶν μελῶν περιείχετο, καὶ τοῦτο πολ-
 λάκις γινόμενον τὸν μὲν ὑστερίζειν ἐποίει, τὴν δ' οἴχε-
 25 σθαι δραπετεύουσαν· ὃ γοῦν ἀνὴρ πρὸς γυναικὸς εἰς
 δόλον ἠλίσκετο, τοῦτο γυνὴ πρὸς ἀνδρὸς αὐτῆς ἠπάτη-
 ται· καὶ μὴ μοι λεγέτω μηδεὶς, ὡς εἰ τῇ κόρῃ χρυσὸς
 ἦν τὸ ποθούμενον, τί μὴ τὰ ἔδνα ἐδέχετο; ἀπάτη γὰρ
 ἦν οὐ πόθος ἢ συλλογὴ καὶ κόμπος εἰς τάχους ὑπερβο-
 30 λὴν οὐκ ἔργον χρυσοῦ· εἰ δὲ καὶ τῶν χρυσῶν μῆλων ἦτ-
 τηται, τὴν ἦτταν οὐκ ἂν ἐδυσχέραινεν, ἀλλ' ἔχαιρε παρ'
 Ἴππομένους ὡς Ἀφροδίτη πρὸς Ἀλέξανδρον τὴν χρυσῆν

6 Cod. Ἴππομένης.

7 Cod. προσεῖρρίπτει.

ὀπόραν δεχομένη κάλλους ἔπαθλον· ἔγνω δ' ἂν ἴσως καὶ
 θερμότερον ἔραστην, ὡς μετ' Ἀφροδίτην αὐτῇ τὸ καλὴ
 δοκεῖν ψηφίζομενον· εἰ δὲ καὶ τῇ καλῇ τὸ μῆλον ἐκείνος
 ἐπέγραψε τοῦ τάχους ἂν τὴν κόρην ἐξέλυσε, πολλοὶ γὰρ,
 οἷς πρὸς ἔριν οὐ λείπονται, τούτοις πρὸς χάριν ὑπέκουνσι ⁵
 θαυμαζόμενοι· κόρη δὲ καὶ μᾶλλον ἐπαίνοις εὐάλωτος,
 κἂν εἰς κάλλος θαυμάσης, ἠπάτησας· τί δ' ἂν Ἀφροδί-
 τῆς ἐπιτερπέστερον ὄνομα; ἢ τί πρὸς εὐφημίαν κόρης
 μᾶλλον ἀλώσιμον· ταῦτα Μουσῶν ἐπιπνοίας ἄξια τίθε-
 μαι, καὶ τοὺς γε μὴ θαυμάζοντας τῆς τῶν ῥημάτων ¹⁰
 ἀπλότητος τῆς παρὰ τὸ προσῆκον ἀπειθείας αὐτοὺς οὐκ
 ἐθανύμασα· ἀλλ' ἰσχυρισαιμην ἂν ταῦτα τοῖς μαινομέ-
 νοις νοσεῖν· οἱ καὶ πρὸς αὐτὴν αἰσθησιν ἀπομάχονται,
 φλέγειν, οὐ τρέφειν τὸν ἄρτον ἰσχυρίζομενοι.

Cap. VI.

Γ ν ώ μ η.

15

Ἐχρῆν δ' εὐθύς εἶναι τήνδε τοῖς πᾶσι δίκην,
 Ὅστις πέρα τι τῶν νόμων πράσσειν θέλει
 Κτείνειν, τὸ γὰρ κακούργον οὐκ ἂν ἦν πολύ.

Ἐμὲ δὲ, εἴ τις ἔροίτο, τίνα δεῖ νομίζειν τὴν τραγω- ²⁰
 δίαν, κοινὴν ἂν εἴποιμι παιδαγωγίαν, καὶ τοὺς γε ταύ-
 τῃν μετιόντας ἰατροὺς ἂν φαίην ἂν ἔγωγε πόλεων. Ταύ-
 τῃν δὴ τὴν ἰατρικὴν ὑπὲρ τοὺς ἄλλους ἐπησχῆσατο Σο-
 φοκλῆς· ὅσα μὲν προφυλακτικὰ τοῦ καλοῦ καὶ τῆς ἀρε-
 τῆς ξυνεκεράσατο φάρμακα, ὅσα δ' ὑπὸ φανότητος πε- ²⁵
 πονηκυῖαν ψυχὴν αὐθις ἀνεκαλέσατο· αὐτίκα τὸ περὶ
 τῆς τῶν κακούργων ἐκτομῆς, ὅσην ἐφ' ἐκάτερον κέκτη-
 ται τὴν ῥοπήν· ἐπεὶ γὰρ αὐξανόμενον ἰώρα τὸ κακόν,
 καὶ πάντα κακούργων μεστὰ καὶ δέος οὐδὲν τοῖς κακουρ-
 γοῦσιν ἐπῆν, ἠγανάκτησε τῆς ὀλιγωρίας τῶν νόμων, ³⁰
 ὧκτιρε τῆς ἀτοπίας τὰς πόλεις, ὑπερῆλθησε τοῦ κακοῦ

καὶ τῆς δίκης, καὶ μέρος τι τῶν ἐν μύθοις ἀδοκίμων
ἀπολαβῶν ὑφηγεῖται τὸ φάρμακον· Αἰγίσθου διηγεῖται
μοιχείαν, καὶ βασιλέως σφαγὴν, εἴτ' ἐπιφέρει τὸν τοῦ
πεσόντος παῖδα Ὀρέστην, καὶ τιμωρεῖται μὲν τῆς μοι-
8 χείας Αἰγίσθου, κολάζει δὲ Κλυταιμνήστραν τῆς ὑβρεως·
καὶ παράδειγμα καλὸν ἀποδοῦς οἷς ἔδρασεν ἐπὶ τῆς σκη-
νῆς, ἀποδίδωσι λόγον ξυνάδοντα τοῖς ἐργασμένοις· εἰ
γὰρ φησι τοὺς καθ' ἕκαστα κακοὺς ὡς νῦν ἐνταῦθα τὸν
Αἰγίσθου μετὰ τὴν κακουργίαν εὐθὺς τὸ ξίφος ἐδέχτο,
10 οὐκ ἂν αἱ πόλεις οὕτω μικροῦ δειν κακουργούντων πόλεις
ἐγίνοντο, οὐδ' ἂν τὰ θεοῖς καὶ νόμοις ἀνεμίμενα χῶρος
ἀσεβῶν ἐδόκει καὶ τὸ φαῦλον εἶχεν ἐπίδοσιν. Ἐπαινετός
μὲν οὖν ὁ ἀνὴρ καὶ τῆς ἐπ' Αἰγίσθῳ δίκης καὶ τῆς ἐπὶ
Κλυταιμνήστρας σφαγῆς, ἀλλ' οὐδὲν ἤττον τοῦ καλοῦ
15 τούτου παραδείγματος δίκαιον ἄγασθαι· καὶ οἷς ὅπως
δεῖ ἐκτέμνειν τὸ κακὸν οὐκ ἐσίγησεν· εἰ γὰρ ἀνεῖλε μὲν
Αἰγίσθου, ἐσιώπησε δὲ τὴν κοινὴν τῆς κακίας τομὴν
ἐπὶ μόνην ἂν ἐδόκει μοιχείαν ὀπλίξειν τὸν δῆμιον· νῦν
δ' εἰς μέρος μὲν τὸν τῆς θεραπείας ἐπεδείξατο τρόπον,
20 τὴν δὲ τούτου τοῦ φαρμάκου δύναμιν κατὰ πάσης ἄγει
φαιλότητος, καὶ ὅσον ἔχει τὸ δραστήριον ἐπιδεικνυται,
μόνον οὐ καὶ ταῦτα προεπιλέγων· γέμουσι κακῶν αἱ
πόλεις, καὶ νοσοῦσιν ἀθεράπευτα καὶ κάμνουσι μὴ παύ-
μενα. καὶ δεῖ τοῦ φαρμάκοις στήσοντος τὸ δεινόν, ἀλλ'
25 οἶδα τὴν θεραπείαν ἐγώ· πρὸς γὰρ τῆς σοφίας τοῦτο
τὸ καλὸν ἀπανάμην, κἂν οἱ τῶν πόλεων ἐπιστατοῦντες
ἐθέλοιτε μαθεῖν, οὐ φθονήσω τῆς θεραπείας, οὐ κα-
θίξω τὸ φάρμακον· ἐγγὺς τὸ παράδειγμα· βαλλόμενος
Αἰγίσθος καὶ πίπτουσα Κλυταιμνήστρα· οὗτος ἡμῖν τῆς
30 δίκης ἔστω κανὼν; καὶ τοῦτον τῆς ὑγείας ὄρον τίθεσθε,
εἰ μοιχείας τις ἐάλω, μετ' Αἰγίσθου πιπτεύω, εἴ τις
θεῶ χεῖρας ἐπέβαλε, κάκείνω τὸ ξίφος ὁ δῆμιος· ἐφθα-
σέ τις καὶ πρὸς τὸ τῆς ἀνδροφονίας δεινόν, αὐτὸ τιμω-

ρὸν ἐχέτω τὸ ξίφος, ὃ μηδὲν ἐγκαλεῖν ἔχων ἐπέσεισεν·
 ἤλθ' ἑ τις καὶ ἐπὶ προδοσίαν πόλεως, ὡς κοινὸς ἀναι-
 ρείσθω πολέμιος· λάμβανε καὶ κλοπῆς τιμωρίαν ὁ τοῖς
 νόμοις ἐφρονηκώς, κόλαζε καὶ τὸν ἐπ' ἀργύρῳ πρεσβείας
 ποιούμενον, καὶ μὴ διαφυγέτω τὸν δῆμιον μηδ' ὁ πρὸς 5
 χάριν ἐκκλησίας φθειγγόμενος· ἀλλ' ὅπως τάχιον τὰ τῆς
 δίκης ἔψεται· μηδὲν ὁ παρὰ τὴν τιμωρίαν διάμελλε,¹
 μηδ' ἀνάβαλε τὴν ἐκτομὴν, δεῖ σοι καὶ τάχους εἰς ἀναι-
 ρεσι, ἐκφοβήσει καὶ τοῦτο τοὺς κακουργούντας οὐχ ἤκι-
 στα, καὶ εἶγε λάθοις ἀναβαλλόμενος, ἔλαθες² καὶ τὸ 10
 κακὸν τιθεῖς γονιμώτερον. Τοιούτους χρὴ τοῦ ποιητοῦ
 νομίζειν εἶναι τοὺς λόγους, τὸ γὰρ εὐθύς τάχος ὑφείται
 καὶ προσεπισπεύδει τὴν ἐκτομὴν· τί δ' ἂν ἄλλο καὶ τὸ
 θέλειν³ ἐπαγόμενον φαιή τις βούλεσθαι· ἐμοὶ δοκεῖ τῆ
 βουλήσει μετρεῖν τὴν ἀναίρεσιν, κὰν οἶόν τέ φησι ξυν- 15
 εἶναι τῆς ἐπιβουλῆς πρὶν εἰς ἔργον ἔλθειν, ἐκθέρριζε
 τὸ κακόν· φιλοκρinoίη δ' ἂν τις καὶ οὕτω τὴν τοῦ φαρ-
 μάκου φύσιν· τῶν φαρμάκων τὰ μὲν προφυλάττει τὴν
 ὑγείαν, καὶ μέλλουσαν τὴν νόσον φυλάττεται, τὰ δ'
 ἐπανακαλεῖται μεταπεσοῦσαν τὴν φύσιν, καὶ γίνεται 20
 τῆς προφυλακῆς ἀπελεγχομένης ἀνόρθωσις· ὁ δὲ τοῦ
 καλοῦ τούτου ποιητῆς καὶ τῆς ἐκείνου γνώμης καυτῆρ
 νεύει καὶ πρὸς ἐκάτερον, καὶ προφυλάττει μὲν τὸ μὴ
 παθεῖν, οἷς οὐδὲν οὐπω τὴν ψυχὴν ἐλυμήνατο· ἀνορθοῖ
 δὲ τὴν δίκην καὶ πεσοῦσαν ἐπανακαλεῖται, καὶ δέει τοῦ 25
 μὴ παθεῖν τοὺς γε τὸν νοῦν ἔτι μὴ καὶ τὴν χεῖρα κλά-
 πέντας ὑπὸ κακίας φυλάξασθαι τὴν ἀπάτην ἠνάγκασε,
 καὶ ὅπως ἐντεῦθεν ἂν εἴη μαθεῖν, ἔπεσεν ὁ μοιχὸς, ἤ-
 κουσεν ὁ δεῖνα, καὶ τὴν πληγὴν ὑφορώμενος τὸ κακουρ-
 γεῖν ἐφυλάξατο· ὁ ταῖς ὁδοῖς ἐφεδρεύων ἐάλω καὶ πέπτω- 30
 κεν, εἶδεν ἕτερος ἐφρονηκώς καὶ τὸν νοῦν αὐτὸν πεφόβηται

1 Cod. διάμελε.

2 Cod. ἔλαθε.

3 Cod. θε

μετὰ καὶ τῆς δεξιᾶς, κἄν ἐφθασέ τις αἵματος ἀνθρώ-
 πειου τὴν δεξιὰν γεῦσαι, κἄν ἀδέμιτον χεῖρα τοῖς ἱεροῖς
 ἐπέβαλλε, κἄν ἄλλο τι τῶν οὐχ ὀσίων ἐτόλμησε, καὶ
 τὸν τῆς δίκης ποίνιμον ⁴ ἔλαθεν ὀφθαλμὸν, ἀλλ' ἐντεῦθεν
 5 διδάσχεται, μηκέτι θηριώδη τόλμην τρέφειν ἄνθρωπος
 κατὰ ἀνθρώπου, μηδὲ θνητὸς ἀθανάτων κατεπαίρεσθαι,
 μηδ' ἄλλο τι σκαιωρεῖν ἐθέλειν παράλογον. ταχεῖαν
 οὕτω τὴν δίκην ἐφαλλομένην ὀρῶν, καὶ μέχρι τοῦ θέλειν
 τὸ ξίφος ἀνατεινόμενον· οὕτω πρὸς πάντας τὸ τοῦ Σο-
 10 φοκλέους τοῦτο σοφὸν ἴσον φέρει τὸ δέος καὶ ἡ πόλις
 εὐνομεῖται, καὶ τὴν δίκην ἔχει ξυνέστιον, εἰ δὲ μὴ μέ-
 χρι τοῦ θέλειν ἐπέθηγε τὸ ξίφος πῶς ἂν ἐκολάζετο τυ-
 ραννος μετὰ τὴν τῶν νόμων κατάλυσιν καὶ πόλεως δου-
 λείαν καὶ ἀκροπόλεως ἄλωσιν· καλῶς ἂν τὰ τῆς τιμω-
 15 ρίας ἐλάμβανεν, οὐκ ὀλίγης τῆς τῶν δορυφόρων ὑπο-
 σης φρουρᾶς· καὶ τίς οὐκ οἶδεν, ὡς τυραννίδος σκηπτοῦ
 δίκην ἐπεισπεσούσης ἐξ ἀκροπόλεως ἐλευθερία μὲν οἴχε-
 ται, τὰ δὲ τῆς δημηγορίας ἐφθαρταὶ καὶ διαλέλυται,
 νόμων δὲ καὶ δίκης οὐδ' ἔχνος τὸ παράπαν περίεστι· τί
 20 δὲ ὁ τὴν θρεψαμένην καταπροέμενος ἀποίσειται τὴν ἀξίαν
 τῆς ἐπιβουλῆς εἰς ἔργον ἠκούσης, καὶ πῶς ὑπὸ τοῖς ἐχ-
 θροῖς γινομένης τῆς πόλεως ἐγὰ μὲν οὐκ ἂν εἶπομι· εἰ
 δὲ ταῦθ' οὕτως ἔχει, δῆλον ὅτι καὶ πρὸς αὐτὴν ἀντι-
 τακτέον τῆς κακίας τὴν γένεσιν, καὶ μηδὲ τὸ θέλειν
 25 ἔστω τοῖς παρανομοῦσιν ἀνεύθυνον, ἀλλ' ἐκτέμεσθαι
 καὶ βούλησιν πονηρὰν, καὶ τάχ' ἂν οὕτω καὶ τὸ ἔργον
 συντμηθῆσεται· εἰ δ' ἐάσεις τὴν ἀρχὴν τῆς κακουργίας
 ἀκόλαστον, ἧξει ποτὲ καιρὸς, καὶ τομῆν οὐ δέξεται τὸ
 πανούργευμα τῶν νόμων αὐτῇ πόλει συνεκτριβέντων αὐ-
 30 τῷ βήματι· τίς δ' ἂν ἔτι τὰ μοιχῶν οὐχ ὀρῶν εὐθυνό-
 μενα, οὐ συγχέη γονὴν, οὐ καταισχύνῃ μὴ προσήκου-
 σαν

4 Cod. πίνιμον. De δίκης ὀφθαλμῶν vide ad Arsen. Viol. p. 180.

σαν εὐνήν, ἣ ποῖον τὸν νυκτὸς τοῖς ἱεροῖς ἐπιπέμενον
 μὴ παραχρῆμα τὴν ἀξίαν δεδωκότα μαθῶν οὐ καταφρο-
 νήσει μὲν θεῶν, ὑπερφρονήσει δὲ νόμων, καὶ μετὰ πλείο-
 να αὐτὸς ἐπιθήσεται τῆς σπουδῆς, οὐδ' ἂν ὁ τυμβωρύ-
 χος ἀμελήσῃς κατὰ τῶν κειμένων ἀνδριζόμενος, εἰ μὴδεις ⁵
 εἶη τῆς τόλμης ὑφέξων, οὐδ' ἂν ἀνδροφόνος, οὐδ' ἂν οἱ
 καθ' ἕκαστα κακουροῦντες, εἰ μήτις ὑπείργῃ ⁵ τὸ τῆς
 κακουργίας ῥεῦμα δίκη καὶ νόμος ⁶ ἐμφράξων κατὰ τρα-
 νοῦς οὕτω φερόμενον, δεῖ γὰρ τὴν τῶν κακῶν ἀρχὴν
 καὶ τομῆς ἀρχὴν ποιῆσθαι, καὶ ἅμα ἐκλάμπειν τῆς γνώ- ¹⁰
 μης τὸ φαῦλον, καὶ παραντίκα τὸ τῆς εὐνομίας πῦρ
 ὑποπέμεσθαι τὰ φρούμενα· οὕτω καὶ γεωργὸς ἐκκαθαίρει
 τὸ λῆιον ἔτι φρούμενας τὰς ἀκάνθας ἐκρίζων, πρὶν ἢ
 κατὰ γῆς ἐξρίζωσθαι καὶ χειρὸς ἀδρότερας δεηθῆναι
 τὴν ἐκφορὰν· εἶδον ἐγὼ καὶ ἰατρὸν οὐκ ἀδόκιμον, ὁ ¹⁵
 δ' ἅμα τι τῶν μελῶν ἔθνησκε καὶ τὸν σίδηρον αὐτὸς
 ἐπῆγε, συνθνήσκειν οὐκ ἔων τὰ λειπόμενα, καὶ φυτουρ-
 γὸς, εἰ κλάδον ὑπαίσθοιτο μαραινόμενον, τὸ πρὸς λύμην
 ἀφείλετο, δεδιὼς μὴ λάθῃ τὸ κακὸν καὶ πρὸς τοὺς τῶν
 κλάδων ὑγιστέρους ἐνσκήψαν καὶ ὅλον τὸ δένδρον ἀν- ²⁰
 τικατοιχῆσεται· ἔστιν οὖ καὶ κυβερνήτης ὑφείλετό τι
 τῶν προτόνων, καὶ τὰ ἰστία διεῖρξεν, εἰ τὸ πνεῦμα
 βιαιότερον ἐπεισφρήσει, καὶ καταδυομένην ἤδη τὴν ναῦν
 αὐτοῖς ἀνδράσιν ἐσώσατο· οὐ δὴ καὶ κακουροῦντος,
 οὐκουν οὐδαμῶς ἀφεκτίον, εἰ μέλλοι τὸ λοιπὸν τῆς πό- ²⁵
 λεως σώζεσθαι, ἀλλ' ἐκκαθαρτίον τῆς τῶν ἐνοικούντων
 λύμης, καὶ τοῦτο τὸ ἔμψυχον λῆιον· μὴ γὰρ μοι μόνον
 χρησιμενέτω σίδηρος εἰς ἀναίρεσιν ἀκανθῶν, ἀλλὰ καὶ
 πρὸς αὐτῆς τῆς πόλεως ἀνακάθαρσιν· ἴδε μοι τὴν προῦ-
 χουσαν τῆς Ἑλλάδος πόλιν τοὺς Λάκωνας. Πανσανίας ³⁰
 πανσάμενος λακωνίζεν παρ' αὐτοῖς ἐπιπτε, καὶ ὁ τοὺς

⁵ in Cod. scriptum potius videtur ὑπέργη.

⁶ Cod. νόμων.

Μήδους· καθελὼν, ὅτε τὰ Μήδων ἐφρόνησε, τὰ Μήδων
 ὑφίσταται· τούτῳ φαρμάκῳ χρησαμένην οἶδα πρὸς θε-
 ραπείαν καὶ τὴν τῶν Ἀθηναίων πόλιν· παρῆιδον οἱ στρα-
 τηγοὶ τὸν ἐπὶ τοῖς πεπτωκόσι νόμον, καὶ ὁ δῆμος τῶν
 5 στρατηγῶν οὐκ ἐφείσατο, ἀλλ' οἷς οὐκ ἀνείλοντο τοὺς πε-
 σόντας, δικαίως αὐτοὶ πρὸς τοῦ δήμου τὸ παθεῖν ἐδυς-
 τύχησαν· τί δεῖ λέγειν Αἴγισθον ὡς μοιχὸν ἀναιρούμε-
 νον, καὶ Παλαμήδην ὡς προδότην λιθολευστούμενον; οὐκ
 ἐναριθμῶ τούτοις τὸν Σίσυφον, οὐ λέγω τὸν Τάντα-
 10 λον, παρήμι τὸν Τιτυὸν, οὐς ὁ μῦθος ἐκόλασε, δέος
 ἡμῖν ἐντιθεῖς καὶ μετὰ τὴν ἐνθένδε ἀνάλυσιν· καὶ τοῦ
 κακουργεῖν ὡσπερ ἐντεῦθεν ἐκχρούων· νοῦν δὲ ἔχόντων ἂν
 εἶη καὶ τὸν σοφὸν Εὐριπίδην ἀγάσαι, οὐ δεινὸν εἶναι
 τὸ τοῖς εἰργασμένους ⁷ παθεῖν ψηφισάμενον. Ἐπαινε-
 15 τίος τῆς σοφίας καὶ Πυθαγόρας, εἰ γὰρ ἄ, φησιν, εἰρ-
 γασται ⁸ πείσεται, τοῦτ' ἂν εἶη νόμων θεσμὸς καὶ δι-
 κης ἀντιταλάντωσις, τί μὴ θαυμάζω κακῶν τὸν Λά-
 κωνα, ὃς οὐ παντάπασιν τὴν πονηρίαν ἀπεδοκίμασεν, ἀλ-
 λά πρὸς γε τοὺς πονηροὺς καὶ ταύτην ἔκρινεν εἶναι τῶν
 20 ὕπλων τὸ χρησιμώτατον. Περιαιρετέον ἂν εἶη τῶν πό-
 λεων ἅπαν ὅσον κακουργον, καὶ τὸν ποιητὴν ἐπαινετέον
 τῆς γνώμης, οἷς οὕτω κακίαν δεόντως ἐκόλασεν.

Cap. VII.

Ἦ θ ο π ο ι ἔ α.

1. Τίνας ἂν εἴποι λόγους ὁ Αἰδης τετραήμερου τοῦ
 25 Λαζύρου ἀνεγερθέντος.

Ἔ πάντα πρότερον ἰδεῖν τε καὶ παθεῖν ἐλπίσας ἐγὼ
 ἢ νεκρὸν ἀφαιρεθῆναι, καὶ κατὰ τὴν ἐκφορὰν ἔπαθον

7 Hes. 1229. Πολυμ. ὑφίξω τοῖς κακίαισι δίκην. Ἄγαμ. Οὐ-
 κων δικαίως, εἴπερ εἰργάσω κακί; 8 Cod. εἰργασθαι.

τὰ ἀνέλπιστα· εἶδον τὰ ἀπροσδόκητα, περιήρημαι τοὺς
 ἐπὶ τοῖς οἰχομένοις θρασμοῦς· ὧ μάτην ὑπὸ γῆν κρα-
 τοῦντες ἡμεῖς, τίνα ταύτην ἀρχὴν ἀρξομεν, εἰ κατὰ τὸ
 λαβεῖν ἀφαιρούμεθα, καὶ κατέχοντες εἰς τέλος οὐκ ἔχο-
 μεν· ψυχὴν ἀπέσπασα σώματος, καὶ τὸ κρατεῖν ἤδη 5
 θαρῶν παρ' αὐτὴν ἤδη τοῦ κρατεῖν ἀκμὴν τὸ κράτος
 ἀποσεσύλημαι, καὶ νεκρῶν ἔχων τὴν ἀρχὴν τοῖς γε πε-
 ριοῦσιν ἐτι περιωβρίζομαι· πόθεν ὁ καινὸς οὗτος ἡμῖν
 ὁ πόλεμος; τίς θνητὴν ἔχων φύσιν θανάτου κατηλαζο-
 νεύσατο; τίς ἐς Ἄιδου μέλλων ἐλθεῖν αὐτὸν Ἄιδῃν ἀπή- 10
 λεξεν, ἀλλ' οἶδα, πόθεν ὁ πόλεμος, ἤδη ξυνήκα τοῦ
 βάλλοντος· ἐξ Ἰουδαίων αὐθις βάλλομαι, ἐκεῖθεν αὐθις
 ἔχω τὸν πόλεμον· Ἑλλήνων ἀρχω, Ἀσσυρίων ἐκράτησα,
 ἔμοι καὶ Περσῶν ὄφρὺς καταβέβληται, καὶ Μῆδος ἀλα-
 ζῶν οὐκ ἀντέτενε· τί μὴ λέγω τῶν ἐθνῶν ὡς ἕκαστα 15
 πάντα οἶδασι τοὺς κατὰ γῆν νόμους καὶ δέχονται· καὶ
 κατὰ τὸ θανεῖν οὐκ ἔστιν ὅστις ἐκείνων παρεβιάσατο,
 ἀλλ' εἰς τὴν γένεσιν ἐλθόντες ὑποπτεύουσι τὴν ἀνάλυ-
 σιν, καὶ προσιούσης οὐκ ἀντιτείνουσι· μόνοι τῶν ἀπάν-
 των Ἰουδαῖοι βιοῦσι καὶ θνήσκοντες· τοῦτο τὸ γένος 20
 ἔχω πολέμιον· ὑπὸ τούτων ὁ μάτην ἐγὼ αὐτῶν τῶν ὑπὸ
 γῆν κρατεῖν ἀπελέγχομαι· ἦκα παρὰ τὸν βίον Ἐλισσαῖος
 προφήτης, Ἰουδαῖος ἄνθρωπος, καὶ θνήσκοντας, ὡς εἶ-
 πεῖν, λόγῳ μόνῳ ἀφύπνιζε· τὸ δὲ δὴ μεῖζον καὶ παρ'
 αὐτὴν τελευτὴν κατεγέλασε τελευτῆς· ἄπνους ἤψατο πα- 25
 ρακειμένου νεκροῦ, καὶ μου τῶν χειρῶν μέσων ἀπέσπα-
 σεν, ὃν ἐγὼ τοῦ σώματος πρότερον οἶδα καὶ τὸν ἐκεί-
 νου διδάσκαλον, καὶ κατεγέλα μου τῆς ἀρχῆς, καὶ τε-
 λευτῶν ἐφυγε τελευτὴν, ἣν ἅπας εἶδε γενόμενος· τούτων
 ἀπόγονος ὁ νῦν οὕτω πολέμιος, οὗτός μου τὴν ἀρχὴν 30
 παρεσάλευσεν, οὗτος ὑπὲρ τοὺς ἄλλους ἀνέλυσε τὴν ἀνά-
 λυσιν καὶ κειμένους οὐκ ἔα, καὶ πεσεῖν μέλλοντας οὐκ
 ἀγίησεν· ἐπαφίημι πρὸς τελευτὴν τὸ βέλος ἐγὼ, καὶ ὁ

τρωθείς ἀλγεῖ τὰ ἔσχατα· ὁ δ' εὐθύς ἐπαπειλεῖται τῇ
 νόσῳ, καὶ παραχρῆμα οἴχεται δραπετεύουσα· εἰς βάθος
 ἕτερον βέβληκα, ὃ δὲ πάλιν τῆς ὀρμῆς τὸ βέλος ἐξέ-
 κρουσεν· ἤδη τις ἐβλήθη καὶ πέπτωκεν; ὃ δ' ἀντετάξα-
 5 το, καὶ τελευταίην ἔφυγε νόμους ὃ δεξάμενος τελευταίην. καὶ
 φῶς εἶδε κατὰ φωτὸς ἀποβολὴν καὶ στέρησιν σώματος·
 οὗτός με καὶ νῦν βάλλει καὶ τέτρωμαι, καὶ τῆς βολῆς
 ὃ τρόπος ὡς ἀρρήτος οὐκ ἐπὶ κλίνης κείμενον ἤγειρεν,
 οὐ παραπαίοντα ἐσωφρόνισιν, οὐχ ἀπλῶς ἀνθρώπων τε-
 10 θνήξαντα ἐζώσεν, ἀλλ' ἀνθρώπων οἴμοι νεκρὸν ἐν Ἄι-
 δου χρονίσαντα· ἔβαλλον τὰ καίρια καὶ πέπτωκα· ἀπί-
 σπασα τοῦ σώματος, ὃ δ' οὐκ ἀντέτεινεν· ξύμμαχον ἤκειν
 ἔφασκε καὶ πληγὰς μοι προσάπεμαντεύετο· ἐγὼ δὲ ἐποι-
 οῦμην κατάγειων· καὶ λήρους οὐκ πάντας ἐνόμιζον· ἐπυ-
 15 θόμην καὶ τίς ὁ ξύμμαχος. ὃ δὲ τὸν Ἰησοῦν ἔλεγε, ἤκου-
 σα καὶ μόνον τὴν κλῆσιν καὶ τὸ ἐντεῦθεν ὑπώπτευσεν
 τὴν ἀφαιρέσιν· παρῆλθεν ἡ πρώτη καὶ ὃ μὲν ἐθαύμαζε
 τὴν ἀναβολὴν, ἐμοὶ δὲ πάλιν τῆς ὑποψίας οὐκ ἔληγεν·
 ἤκειν ἡ μετ' αὐτὴν, καὶ ὃ μὲν εἰς ἐλπίδα ἦν τὸν φίλον
 20 ἤξειν ποτὲ καὶ βιώσειν, τὸ δεύτερον ἰσχυρίζετο καὶ πάλιν
 ἐμὲ τὸ δέος ἐλάμβανε· μικροῦ τέτταρας ἡλίου¹ οὐκ εἶ-
 δεν ὑπὸ γῆν καταδύς καὶ προσεδόκει τὴν ἀναβίωσιν· ἤδη
 τι καὶ τοῦ σώματος ὄδωδεν καὶ τὰς τῶν μελῶν ἀρμονίας
 ὃ χρόνος διέσπασεν· ὅλος φύσεως δεσμὸς διελύετο· ἐν-
 25 τεῦθεν τὴν εἰς τὸ σῶμα δευτέραν μετοικίαν ἐπέγνων
 ἐγὼ, καὶ τέλος τὴν ἐπαγγελίαν οὐκ ἤλπιζον δέξασθαι·
 ἀλλ' ὡ τῆς ἀθροῦς ἐπιβουλῆς, ὡ τῆς ἐξαίφνης ἐπιπέ-
 σιως, ἤκειν, ἐδάκρυσε καὶ δάκρυον ἰδὼν τὸ πάθος ἀν-
 θρώπινον καὶ τὸ μηδέν τι παθεῖν ὃ δαίλαιος ἐντεῦθεν
 30 ἐθάρῃσα· ὃ τάφος ἀνέωγεν, ἐγὼ δὲ οὐκ εἰς νοῦν ἐτι τὴν
 μάχην ἐλάμβανον, τὸ γὰρ ἤδη λελύσθαι τὸ σῶμα καμῆ

1 Cod. ἡλιοι.

τοῦ θεοῦ ἐξέλυε καὶ θαρῶαῖν ἐποίει μηκέτι ψυχὴν κα-
θέξειν δυνήσεσθαι· ἐλογιζόμεν τούτους ὅσοι κατὰ τελευτὴν
βεβιώκασιν, καὶ μετὰ πρώτην ἡμέραν εἰς τὸ παντελὲς
κειμένους ἅπαντας εὕρισκον· ὁ δὲ, ἅ γῆς καὶ Ἄιδου νό-
μοι καὶ θεσμοὶ φύσεως, ἀνεβρίξατο,² ἐπέταξεν, ἐπηπεί-
λησεν, καὶ τὴν ἀπειλήν οὐχ ὑπήνευκα· ὁ δὲ μου τῶν
χειρῶν ἀπέπτῃ, καὶ τὸ σῶμα ἐνέδνυ, καὶ ὁ πολὺς ἐκει-
νος χρόνος ἰλέγγετο, καὶ τὸ τοῦ σώματος παρεμμένον
καὶ αὐτίς ἐδέχετο σύνδεσμον, ἄρα δέξομαί ποτε τὸν
πολέμιον τοῦτον εἰς χαιῖρας ἐγώ; ἄρα ποτε κρατήσω τοῦ
βάλλοντος; μανθάνω τοὺς λοιποὺς Ἰουδαίους ὀπλιζέσθαι
καὶ τάχα τοῦτο τὸ μέρος οὐκ ἀτυχήσομαι· πολλοὶ γὰρ
τὴν ἀρχὴν ἐθρασύνοντο μὲν καθ' ἡμῶν, ἀλλ' ὕστερον
ἠττηνται καὶ πεπτώκασιν, ἀλλ' αἱμοὶ πάλιν ὑποπτεύω
τὸ μέλλον, δέδοικα μὴ καὶ θεὸς ἦ, καὶν θνητὸς τὸ φαι-
νόμενον· οὕτως ἐγὼ θαρῶω τὸ φαινόμενον καὶ τρίμω τὸ
κηρυττόμενον.

2. Τίνας ἂν εἴποι λόγους εἰς τάχος ἀπολειφθεῖσα
Ἀταλάντη¹ ὑπὸ τοῦ Ἰππομένοῦς χρυσῶν μῆλων ἀπάτη
καὶ προσαγομένη.

20

Λέγομαι τὴν ἦτταν μεθ' ἡδονῆς, οὐ δυσχεραίνω τὸν
γάμον Ἰππομένοῦς, μετ' Ἀφροδίτης τοὺς πόδας πεπέ-
δημαι, οὐ ῥόδω μὲν ἐμπαγεῖσα, μῆλων δὲ χρυσῶν ἠτ-
τηθεῖσα· μετὰ Δανάης ὑπὸ χρυσοῦ τὸ παρθενεύειν ἀφή-
ρημαι, χρυσὸς εἶλεν ἐκείνην διὰ τοῦ ὀρόφου ἑνεῖς, χρυ-
σοῦς εἶλε καὶ διὰ τοῦ σταδίου ἐπαφεθεῖς, αὐτοῦ Διὸς
τοῦτο τὸ σόφισμα, οὐ σὸν, Ἰππομένοες, τὸ μηχάνημα,
Ζεὺς με πρῶτον εἶλεν, εἶτα χρυσὸς, σὺ δὲ τρίτος μετὰ
Δία, μετὰ χρυσόν· ἀπὸ Διὸς ἔχω τὸ γένος, τοιγαροῦν

2 Fort. ἀνεβρίξατο, vel ἀνεβρυχήσατο.

1 Cod. Δανάη, error natus sine dubio ex verbis, quae paullo post initium leguntur: μετὰ Δανάης ὑπὸ χρυσοῦ τὸ παρθενεύειν ἀφήρημαι.

ἀπὸ Διὸς καὶ νενίκημαι· Ζεὺς με πρόγονος εἰς γάμοι
 ἄγει καὶ κομίζει τὰ ἔθνα χρυσᾶ, δεῖ με λοιπὸν παιδε-
 σθαι, ἄλις ἔχω παρθενίαν, ἐφ' ἱκανὸν Ἀρτέμιδι ξυνε-
 5 θήρευσα, ² μετατάξομαι καὶ πρὸς Ἀφροδίτην καὶ ξυ-
 νεθαλαμεύσομαι, ἐπεθύωξα τὰ κυνηγητικὰ, ἄσσομαι καὶ τὴν
 ἐπιθαλάμια· ὑπὸ πλάτανον ἢ πίτυν ἀνεκείμενην ὄρειτροφον-
 μένην· ὑπὸ παστάδος νῦν ἀνακείσομαι, σκηνήν Ἀφροδί-
 τῆς ἔρωτος ὄροφον, οὐχ ὑμνήσω τόξον Ἀρτέμιδος, ἀλλ'
 ἔχω τόξον ἕτερον ἔρωτος· οὐ παντελῶς τὴν τοξικὴν πε-
 10 ριήρημαι, ἔχω καὶ πάλιν τοξότην θεὸν, τούτου τὰ βέλη
 τιμήσω· τοῦτω καὶ συστρατεύσομαι· ἤσκημαι τοὺς πό-
 δας εἰς δρόμον, οὐκοῦν πτερωτὸν ἔχω καθηγητὴν τὸν
 μέγαν δυνάστην τὸν ἔρωτα· πεπείραμαι τῶν τούτου βε-
 λῶν, εἶδον τὸ τάχος, οὐκ ἄγνοῶ τὸ πτερόν, ταχεῖα μὲν
 15 ἐγὼ καὶ τοὺς πόδας τούτους δὴ τοὺς ἐμοῖς οὐ λαγῶδες
 ὑπερεβάλλετο, οὐ παρέδραμεν ἔλαφος, ἄνδρας δὲ πολ-
 λούς μὲν ἐκάλει πρὸς ἀγῶνα τὸ κάλλος, ἀλλ' ἀπράκτους
 αὐτίς ἤφειε τὸ τάχος· παριππεύειν ἀπλῶς ἐδόκουν τοῖς
 παραθέοντας, ἀλλ' ἤκεν ἔρως Ἴππομένει συστράτηγος,
 20 καὶ παραντίκα κατεστρατήγημαι· αἰσθάνομαι τῆς ξυμ-
 μαχίας, ξυνήκα τῶν βελῶν, χρυσοῦς Ἀφροδίτης παῖς ὁ
 ἔρως, καὶ χρυσοῖς ἔβαλλεν μήλοισ· ταῦτα γὰρ ἔρωτος
 βέλη, τάχα πού καὶ τοῖς πτεροῖς Ἴππομένει συνανεκού-
 φιζεν· ὧ σοφίσμα σύνθετον καὶ πανταχόθεν ἀφροδίσιον,
 25 μῆλον ὡς ὀπώρα ἔρωτος, χρυσὸς ὡς θεοῦ χρυσοῦν ἀνά-
 θημα· πόθεν οὕτω καλὸν ἔδρεψας μῆλον Ἴππομένει;
 ποῖον σοὶ φυτὸν τὴν χρυσοῦν ὀπώραν ταύτην ἐδρέψατο;
 μήπω σοὶ τὸ τῆς μητρὸς ἐκεῖνο μῆλον ὑφελόμενος ὁ παῖς
 ἔρως ἢ Αἴθρα ἐκόμισε. γνώσομαι εἰ τῇ καλῇ τὸ μῆλον
 30 ἐπιγέγραπται, ἀλλὰ τί δεῖ μοι σκιαῶς καὶ γραμμῶτων; αὐ-
 τόθι ἐγὼ καλῇ σοὶ δοκῶ, καὶ τὸ ἄθλον τοῦ κάλλους ἔχω,
 ὡς Ἀφροδίτη πάλαι πρὸς Ἀλεξάνδρου· τοιγαροῦν ἤκέ μοι

2 Cod. ξυνετήρευσα.

δεῦρο πρὸς θάλαμον, ὡς ἐκεῖνος εἰς Λακεδαιμόνα, καὶ λάμβανε παρὰ μου τὴν εὐνήν, ὡς πρὸς Ἀφροδίτης τὴν Ἑλένην Ἀλέξανδρος.

3 Τίνας ἂν εἴπη λόγους ὁ Ἡρακλῆς χρησμὸν λαβὼν
ἐκ Διὸς, ὡς ὑπὸ νεκροῦ μέλλει ἀναιρεθῆναι. 5

Τί φης, ὦ πάτερ πρόμαντι Ζεῦ, νεκρὸς με δείξει νεκρὸν, πρὸς ἀνδρὸς ἤδη κειμένου βαλλόμενος κείσομαι; περιῶν ἰστώσ και χεῖρας ἔχων ἐγὼ τὸν μηκέτ' ὄντα φοβήσομαι; ἀξύνετον τὸ μέλλον· ἀπίθανος ὁ χρησμός· πρὶν ἢ πυθέσθαι Διὸς ἠγνόουν τὴν τελευτήν· νυνὶ δὲ μαθὼν 10 ἀγνώστερος γέγονα· καὶ δεῖ μοι πάλιν ἑτέρου χρησμοῦ· λοξὰ γάρ μοι πάντα καὶ μαντείας δεῖται· δευτέρας μήπου πεπλάνημαι, καὶ πρὸς Ἀπόλλωνος ἤκων ἐκ Διὸς ἤκειν δοκῶ· Ἀπόλλωνος ἐγὼ ταύτην λοξίου τίθεμαι, οὐτὼ πολλὴ νῦξ ἐπιπέχεται τῷ χρησμῷ· τοσοῦτον ἐπιφέ- 15 ρεται γνώφον ἢ πρόρρησις, τίς μοι τὴν νύκτα ταύτην περιανγάσει; τίς ὑπαναπτύξει τὸ αἰνίγμα; πάθεν ἢ καινή παράταξις αὕτη; τίς ὁ παράδοξος οὕτω πόλεμος; ἀγνοῶ τὸν τρόπον τῆς μάχης, αὐτὸν συμβάλλομαι τὸν πολέμιον, κατασυστάδην μαχεῖται νεκρὸς, ἐπιόντα δέξεται 20 δόρατι, ἀλλ' ἀπὸ τόξου ποιήσεται τὴν παράταξιν· ἀναφραυδὸν ἐπιθήσεται, ἀλλ' ἐξ ἐνέδρας ἐπεισπεσεῖται, καὶ δόλω περιέσται καὶ τὴν νίκην σοφίσεται; ποίοις ταῦτα λογισμοῖς, ποίαις χερσὶ, Ζεῦ καὶ χρησμὲ καὶ δρῶς μαντικῇ, εἰ χεῖρας εἶχεν οὐκ ἂν ἠπίστευσα τὴν παράταξιν, 25 εἰ πόδας ἐδεξάμην ἂν καὶ τὴν ἔφοδον, εἰ δὲ μὴ καὶ φρενῶν αὐτῶν ἀπεστέρηται, δόλον ἂν προσυπώπτευσα, νῦν δ' ἀλλὰ ταῦτα πάντα μάχης μὲν ὄργανα καὶ νίκης ἐχέγγυα· τῷ δὲ νίκη μὲν ἔσται, τὰ δὲ τῆς νίκης ἐπιλελοίπασιν, καὶ μὴ φέρων ὄπλα κρατήσῃ, καὶ κείμενος 30 ἀντιτάξεται· τίς ποτε νεκρὸν ἐπτόηται, τίς εἶδε πολέμιον ἄψυχον, ἠγωνισάμην πρὸς γίγαντας, καὶ μετὰ τὸ

πεσεῖν μηδεὶς ἀντετάξατο· ἀπέκτεινα λέοντα καὶ πεσῶν
 οὐκ ἐφόβησεν· ἅπασαν ἐκάθηρα γῆν, καὶ μετὰ τὸ πεσεῖν
 τὸ πολέμιον ὁ πόλεμος ἐπιπτε· νῦν δ' ἄλλ' ἕτερος ἀγὼν
 οὗτος καινότερος, καὶ τὸ τοῦ πολέμου τέλος ἐφ' ἅπασι·
 5 νῦν ἔσται μοι μάχης ἑτέρας ἀρχή, καὶ τοῦτό με διαδή-
 σει νεκρὸν, ὃ μηδεὶς τῶν ἔτι περιόντων ἴσχυσεν· ὦ χεῖ-
 ρες καὶ τόξον καὶ βέλη, ὦ πολέμιος οὗτος βάλλων καὶ
 κείμενος· ὁ νεκρὸς οὗτος ἀήττητος ποῖ ποτε γῆς ἔτι πε-
 ριῶν ἐλάνθανεν, ὅτε τὴν γῆν ἐξεκάθαιρον· εἰ δ' ἔφθης
 10 ὑπὸ γῆν οἰκεῖν παρὰ τῷ Πλούτωνι, τί μὴ περὶ τὴν ἐμὴν
 εἰς Ἄιδου κάθοδον τὴν ἰσχὴν ἐπαδείκνυσο· καὶ νεκρὸς
 ἐχαρίζου τῷ κρατοῦντι νεκρῶν, καὶ παρ' αὐτὴν βαλλό-
 μενος τὴν μάχην ἐπήμυνας· οὐκ ὦμην ἐγὼ ξίφος ἔτι
 καὶ δεξιᾶς ἔργον κήδεσθαι μετὰ τοὺς ἐν σπαργάνοις
 15 δράκοντας, μετὰ τὸν Νεμεέα¹ λέοντα, μετὰ τὴν ὕδραν
 ἐκείνην, μετὰ τοὺς κενταύρους, μετὰ τοὺς γίγαντας,
 μετὰ τὴν τῆς ὄλης γῆς ἀνακάθαρσιν, ἀλλ' αὐτὸν οὐρα-
 νὸν ἀλλάξασθαι τῆς κάτω διατριβῆς, καὶ τοῦ λοιποῦ
 ξύνοικον εἶναι θεοῖς· ἀλλ' ὁ χρησμὸς μετὰ καὶ τοῦ Διὸς
 20 ἀπονεκροῖ μου τὰς ἐλπίδας, οἷς νεκρὸν ἐπεγείρει πολέ-
 μιον· ὑπὸ γῆν ἦλθον, αὐτὸν Ἄιδην ἐχειρωσάμην, εἶλον
 τὸν Κέρβερον, γῆς ξυνέμιξα² πέρασιν, ὅλα θαλάττης
 ἐξέκοιπα δειμάτα, μάχην τοῖς ἄνω ξυνῆψα θεοῖς· εἶδε
 ταυτηνὴ τὴν δεξιᾶν Ἄρης ὅποσα παρὰ τὴν μάχην δεδύ-
 25 νημαι· ἐγεύσατο καὶ Ἥρα τούτων τῶν βελῶν, καὶ σὺ
 δέ, ὦ πάτερ, ἀπεπειράσω μου τῶν χειρῶν, καὶ τῆς ἀλκῆς
 τὸν παῖδα οὐκ ἐμίμψω· ἔπειτα καθελεῖ τὸν σὸν Ἡρα-
 κλέα νεκρὸς καὶ τεθνεὼς ἀπελέγξει τὸν καὶ θεῶν ἀθα-
 νάτων κρατήσαντα, τὸν ἐκ Διὸς τριέσπερον³· ὁ τὸ πᾶν
 30 ἐξ Ἄιδου καὶ τῶν ἐκεῖθεν νόμων ἰσπέριος, ὁ τὴν τύ-
 χην ἀλαμπῆς καὶ τὸν γνώφον οἰκεῖν λαχὼν μὴ πανόμε-

1 Cod. νομία.

2 Cod. ξυνέμιμξα.

3 Vide ad Georg.

Pachym. Progymn. c. 6.

νον τόν ἐξ οὐρανοῦ καὶ τῆς ἐκειῦθεν αἴγλης τὴν τῆς γονῆς ἀπορῥοήν εἰςδεξάμενον· οὐδέχομαι ταῦτα, οὐ πείθομαι· ἦπου, Ζεῦ πάτερ, ἐρωνεῖα ταῦτα καὶ γέλωσ πλατύς· καὶ παιδὸς εἰς παῖδα σωφρονισμὸς, ἵνα μικρὸν μοι τῆς ὀφρῦός ὑφέλης καὶ μὴ δόξω πάντα κρατεῖν οἷς μέ- 5
 χρι καὶ θεῶν τὴν μάχην ἐθάρρῃσα, ἀλλ' οὐπω κούφος ἐγὼ καὶ φρονῶ τὰ ὑπέροχα· σοῦ, πάτερ, ἐπεγραφόμεν τὰ τροπαια. μετὰ τῆς ἀδελφῆς Ἀθηνᾶς ἐτέλουν τοὺς ἄθλους, πατρόθεν ἔχω τὸ καλλίνικον, διόθεν μοι καὶ τὸ ἀλεξίκακον, οὐδὲν ἐπῆρέ μοι τὴν ὀφρῦν, μᾶλλον μὲν οὖν 10
 καὶ τοῦ γένους πάντα τίθεμαι δεύτερα, ἢ τί σοι καὶ βούλεται τὸ χρησμώδημα, νεκρὸς ἄφρυχος, νεκρὸς ἀληθῶς μένει πολέμιος, ἢ νεκρὸς οὐκ ἐκείνος ἔσται καὶ περιών· ἄτε τὰς χεῖρας ἀπόλεμος, ἀμφοτέρωθεν ἀμήχανος ἢ τελευτή, εὐπορος ὁ χρησμὸς, γένοιτο δέ μοι, ὦ Ζεῦ πάτερ 15
 καὶ ἀδελφῆ πρόμαχος Ἀθηνᾶ, εἰς καλὸν ἐκβῆναι τῆς τύχης, καὶ δεξαίμεν καὶ τελευτην ἄξιαν μὲν τοῦ γένους, ἄξιαν δὲ τῶν τροπαιῶν.

4. Τίνας ἂν εἴποι λόγους ὁ Αἴας ἰδὼν ἐν Ἄιδῃ τὸν Ὀδυσσεῖα μετὰ σώματος.

20

Ὀδυσσεὺς οὗτος ἐνταῦθα μετὰ σώματος, ἢ διέστραπται μοι τὰ τῆς ὄψεως αὐθις καὶ μαινομαι; καὶ μὴν οὐκ ἔστι νοσεῖν, ὅτε μὴ τὸ σῶμα περίεστιν· ἐγὼ δὲ καὶ περιών ἔτι τοὺς λογισμοὺς ἀπέβαλον, καὶ πρὸς καιρὸν τῷ ξίφει χρησάμενος τῆς αἰσχύνης ἐμαυτὸν αὐτῷ σώματι 25
 προσapéλυσα· οὐκ ἔστι ταῦτα οὐκ ἔστι μανία καὶ φρενῶν παραφορὰ, οὐκ ὀφθαλμῶν διαστροφαί, οὐ πολέμιος Ἀθηνᾶ, Ὀδυσσεὺς οὗτος ἀληθῶς, Ὀδυσσεὺς ὁ θεοῖς ἐχθρὸς, ὁ πανοῦργος, ὃν ἐγὼ ποτε μέσων ξιφῶν ἀφῆρπασα Τρωϊκῶν· τοιγαροῦν αὐτὸς εἰς ξίφος ἔπεσον 30
 τοιαῦτά μοι τὰ λῦτρα ἀπέδωκεν· ἀλλὰ πῶς ἐν Ἄιδου μετὰ σώματος παράδοξος ἢ κάθοδος, ἦπου δόλω παρηλθε

τὸν Κέρβερον, ἦπου τὸν Ἑρμῆν παρεκρούσατο, ὃν τοῖς
 δόλοισ ἀντὸς ἐπεγράφετο· ὃ τῆς ἀπάτης καθηγγητὰ καὶ
 δόλων πάτερ Ἑρμῆ, ὁ σὸς παρῆλθέ σε μύστης· ὅλον
 σου τὸ δόλιον ἀπεσύλησεν, ἀμήχανον κακὸν Ὀδυσσεὺς
 5 μικρὸν εἰς ἀπάτην ἰλεῖν ἄνδρας ἐνόμισεν· οὐκοῦν ἐπ'
 αὐτὸν σε τὸν διδάσκαλον μεταφέρει τὸ σόφισμα· παρ-
 ῆλθέ σου τὴν ῥάβδον, παρῆλθε τὸν Κέρβερον, οὐχ ὑπώ-
 πτευσσε τὸν Λίακὸν, καὶ νῦν ἐν Ἄιδου διάγει καὶ πολυ-
 κραγμονεῖ τὰ ὑπὸ γῆν, ὃ πάντα δόλον πράττων ἄνθρω-
 10 πε, κινδυνεύω μηκέτι δυσχεραίνειν τὴν κρίσιν, μηκέτι
 μέμφεσθαι τοὺς Ἀτρεΐδας, ἔργον σοι τῆς ἀπάτης κάκει-
 νοι γεγόνασι καὶ πρὶν ἢ τῶν ὀπλων ἐμὲ τῆς δίκης ἐκεί-
 νους ἐκβέβληκας· ἀλλ' οἴμοι καὶ τὰ ὄπλα ἐπενδέδυται,
 καὶ φέρει ξίφος ἐν χερσίν, ἐφ' ᾧ κατὰ τῆς πλευρᾶς ξί-
 15 φος ἕτερον ᾤθησα· τί μοι τὸ ξίφος ἐνταῦθα ἐπισιίεις,
 τί τὰ τῆς ἀνδρείας ἐν νεκροῖς ἐπιδείκνυσαι, εἰ χεῖρας
 ἱκανὰς εἶχες ἀποχορῆσθαι τῷ ξίφει, τί μὴ μετὰ τὴν
 ἄδικον ψῆφον ἐκείνην ἔτι μου περιόντος τὴν ὄψιν ἐθάρ-
 ρεις, καὶ τὸ ξίφος ἐπέσειεις· τάχα που καθ' ἡμῶν καὶ
 20 τοῦτό σοι μεμηχάνηται, ἵνα καὶ σώματος λυπηθῆς γυ-
 μνὸν, ὃν ἔτι λυπεῖν οὐκ εἶχες ἐν σώματι, καὶ θεάσομαί
 σε τοῖς ἐμοῖς ὀπλοῖς ἐν Ἄιδου κοσμούμενον, ὃν ἔτι πε-
 ριῶν ἄνω βλέπειν οὐκ ἔφερον· Παλάμηδες, Ὀδυσσεὺς
 ἐνταῦθα, ὁ κοινὸς ἐχθρὸς, νόθος ἐν νεκροῖς ὑποδύεται,
 25 λαβὲ δίκας τῶν λίθων, οὗς σοι δι' αὐτῶν πολλοὺς ἐπα-
 φῆκε. τὸ στρατεύμα πάρελθε, διαμήνυσσον Λίακῷ τὴν
 ἐπιβουλήν, προσκάλεσαι Μίνω Ῥαδάμανθυν. καὶ τάχα
 καὶ λίθον ὡς ἄλλος Τάνταλος λήψεται τῶν πολλῶν ἐκεί-
 νων λίθων ἀντίπαινον· συγχέει καὶ ταράττει τοὺς κάτω
 30 δεσμοὺς, ἦδη πρὸς φῶς ἄξει πάντα τὰ ὑπὸ γῆν, κοινώ-
 σεται τὰ ἀπόρρητα, καὶ τοῦτο γενήσεται τοῖς κάτω θε-
 οῖς, ὃ τοῖς ἐν οὐρανῷ Τάνταλος, δέδοικα μὴ προσπει-
 λῆσαι τὸν Κέρβερον· τὰ τοῦ Ταντάλου τετόλμηκε· τοι-

γαροῦν ἐπὶ κεφαλῆς ἐχέτω τὸ ἄχθος *Ταντάλειον*, τὰ
Σισύφου πεπανούργευκεν, οὐκοῦν παρὰ τῷ *Σισύφῳ* δε-
 δέσθω, γενέσθω τὴν δίκην ὡς καὶ τὸν δόλον ἕτερος *Σί-*
συφος· ἀλλ' εὐγε *ξυνηκα* τῆς τόλμης *ξυνορῶν* τὸ μη-
 χάνημα· *Σισύφου* παῖς ἐστὶν *Ὀδυσσεύς*, *Σισύφου* παῖς 5
 ἀληθῶς, πρὸς ἐκεῖνον, ἄγει τὸν *ζῆλον*, αἰσχύνεται τοῦ
 πατρὸς ἐπὶ δόλοισι φέρειν τὰ δευτερεῖα, καὶ δευτέρα εἰς
 ἀπάτην τῶν κάτω θεῶν· ὤρμησε μετὰ τὸν πατέρα ὁ
 παῖς, μετὰ τὸν *Σίσυφον* *Ὀδυσσεύς*· πρὸς πατρός καὶ
 παιδὸς ἀμφοτέρωθεν *Ἰδῆς* ἠδίκηται, πατρός ψυχὴν ἐκ 10
 μέσου *κευθμῶνος* ἀποβαλὼν καὶ παῖδα μήπω τὸ σῶμα
 ἐκδύντα δεξάμενος· ὁ μὲν περὶ τὴν ἀνοδὸν ἐκακούργη-
 σεν, ὁ δὲ περὶ τὴν κάθοδον αὐτῆς ἠσέβησεν· *Ἡράκλεις*
 ὑβρίζει σου τὸ τρόπαιον, μεθ' *Ἡρακλῆα* τὸν *Διὸς* παι-
 δα ὁ *Σισύφου* παῖς *Ὀδυσσεύς* παρήλθε τὸν *Κέρβερον*· 15
 προσεπιφέρεται καὶ *ξίφος* ὡς αὐτὸς τότε τὸ *τόπαιον*,
 ὡς τάχα καὶ *πλήξων*, εἰ δεήσει, τὸν *Πλούτωνα*· ὃ πάντα
 δυστυχῆς ἐγώ· ὅτε τὸ τόξον ἐλάμβανον ἔχαιρον, ὡς μη-
 κέτι *Ὀδυσσεά* ὀφόμενος, ἀλλ' οὔτε μὴν τῆς *μανίας*,
 οὔτε τῶν ὀπλων ὤμην εἰσέτι με μνήσασθαι· τὸ γὰρ τῆς 20
λήθης πόμα ταῦτα προσαφελέσθαι παρασκευάζει· νῦν
 δ' ἀλλὰ καὶ πάλιν τῇ μνήμῃ τῶν προτέρων ἀλγῶ καὶ
 γίνομαι καὶ νεκρὸς δυστυχῆς· οὐ φέρω τὸν ἐμὸν αὐτό-
 χειρα βλέπειν, δι' ὃν τὸ *ξίφος* ὤθισα διὰ τῆς *πλευρᾶς*·
 οὐ φέρω τὴν ἐμὴν *πανοπλίαν* ὄραϊν, ἧς πεσόντα τὸν ὀπλί- 25
 την ὑβρεως ἐξήρασα *Τρωϊκῆς*· καὶ *τελευταῖων* αὐτὸς εἰς
 ὑβρὶν ἐξέπεσον· πορεύσομαι περὶ πον τοὺς *Ἰδίου* *μυ-*
χοῦς, γένοιτο δὴ μοι, ὃ *Πλούτων* καὶ *Αἰακῆ* καὶ πάν-
 τες ὑπὸ γῆν θεοὶ, μήτε τὰ ὄπλα καὶ τὴν ἐπ' ἐκείνοις
μανίαν εἰς νοῦν αὐτῆς λαβεῖν, μήτ' αὐτὸν ἰδεῖν *Ὀδυσ-*
σέα· ἢ δεήσει μοι καὶ τὸν *Ἰδῆν* ἀπολιπεῖν, ὡς *πάλαι*
 τὴν γῆν, καὶ καταδῦναι πάλιν ἐνθένδε εἰς *τάρταρον*. 30

5. Τίνας ἂν εἶποι λόγους ἢ Δανάη ὑπὸ Διὸς εἰς χρυσὸν μεταβληθέντος διαπαρθενευθεῖσα.

Ἦ πάτερ Ἀκρίσια καὶ χάλκειος παρθένων καὶ σωφροσύνης προμήθεια, οὐδὲν ἡμῖν εἰς φυλακὴν ἐπηρκέ-
 5 σατε, χρυσὸς με τυραννεῖ, χρυσὸς με βιάζεται· ὦ χρυ-
 σὸς κάλλους ἐπίβουλος, ὦ χρυσὸς φιλοπάρθενος, μη-
 κέτι κόσμου χάριν ὦ παρθένοι χρυσῶ τὸ σῶμα πιστεύ-
 ετε· ὡς χρυσὸς ἐτυραννήσεν ὅτι τὴν ἀρχὴν ἐξ ὄρα-
 φρον ἐρρύη, καὶ νῦν ὡς ἐραστὴς ἐκ κόλπου θερμὸς πε-
 10 ρικέχεται· ἤδη καὶ χρυσῆς Ἀφροδίτης γένομαι, ἀλλὰ
 πόθεν ἐκείνη τὸν χρυσὸν τοῦτον ἐμεταλλεύσατο· ἐκ
 Μυκήνης ταύτης τῆς ἐκ γειτόνων τῆς πολυχρύσου·
 ἀλλ' ἐκ Πακτωλοῦ ποταμοῦ χρυσοδίνου τὸν χρυσὸν
 ἡμῖν ἐπωχέτευσεν·¹ ἀλλ' οὐκ ἔστιν ἐπὶ γῆς οὐκ ἔστιν
 15 θνητὸς, ἀλλ' οὐρανόθεν τὸν χρυσὸν ἡμῖν ἐπεπέκασεν·
 ἀλλ' οὐκ Ἀθηναῖς ταῦτα γοῦναι καὶ βωμὸς ἄπυρος,
 καὶ Ῥόδος ὅλη πόλις ἐπ' Ἀθηναῖς χαίροντες· χρυσοῦν
 καὶ τὸ τῶν θεῶν δάπεδον· ἀλλ' ὁ χρυσὸς οὗτος κά-
 κεινον στιλπνότερος, τίς χρυσογνώμων οὕτω τὸν χρυ-
 20 σὸν ἐξεπύρωσε; Δία τὸν χρυσὸν εἶναι μαντεύομαι,
 καὶ πολὺς ὁ ἔρωσ ἐξέκαυσε· μάτην ἄρα, ὦ πάτερ, τὴν
 παιδα ἐφρούρεις, μάτην ἐν κόχλῃ πορφύρας τῷ χαλ-
 κῷ τὴν ὥραν ἐκάλυπτες· μάτην ὡς αἵμασιαν τὸν χαλ-
 κὸν τῆς ἐμῆς ῥοδωνιάς² προῦβέβλησαι· οὐκ ἦν ἀτυ-
 25 ρῆς ὁ χαλκός, ὑπέϊξεν, ἐμαλθακίσθη, προῦδωκε κλέπτωντι
 χρυσῷ τὴν εἴσοδον, οὐκ ἀντέτεινεν, ὅτι σὺ τὸν χαλκὸν
 εἰς παστάδα ἐφιλοτέχνεις, ἔρωσ εἰς χρυσὸν ἐμεταλλούρ-
 γει τὸν Δία, οἷα νέφος σελήνην τὴν σὴν παιδα ἐπασί-
 αζε χαλκός, ἀλλ' ὁ Ζεὺς ἐμελέτα πάλαι τὴν ξύνοδον,
 30 ἥλιος καὶ τὸ ἐπιπροσθοῦν ἀναρρήγνυται· ἔρωσ ἐπειθε-

1 Cod. ἐπωχέτευσεν.

2 Cod. ῥοδωνιάς.

το³ τῷ Διὶ ὄλους καμίνους ὑφῆψεν ἡμέρου, τὸ δὲ γε πῦρ ταῖς ἑμαῖς ἐξεπύριζε⁴ παρειαῖς καὶ παρθένου θνητῆς ἐρύθημα τὸν⁵ τῶν θεῶν ὑπατον ἔκαυσεν· ὄλην ἀφροδισίων πυρὶ κατηνθράκωσε, τὸν ἀστετέω πυρὶ καὶ Τιτᾶνας κοιμήσαντα· ὁ δὲ ὡς δαλὸς ἐκπυροῦται καὶ⁵ χρυσὸς ἀσταρωπὸς γίνεται, ὡς ἐν νυκτὶ τὸν χαλκὸν πῦρ αἰθόμενον περιήγαγε, καὶ ἔσπερος ἐν οὐρανῷ κυανῷ τῷ χαλκῷ περιήστραψεν· ὃ Ζεῦ ὑπάτε θεῶν καὶ παίγνιον ἔρωτος, ὃ πάντων ἀνδρῶν κρατῶν καὶ παρθένῳ νικώμενος, πάλαι σε ὡς ὄρνιν ἔρωσ ἐπτέρωσε, καὶ ὡς¹⁰ κύκνον ἄδειν ἔπεισε, πάλαι ὡς βοῦν ὀπλαῖς τοὺς πόδας ὥπλισε καὶ ὡς ταῦρον μυκᾶσθαι παρεβιάσατο, καὶ νῦν ὡς χρυσὸν ἐπέχρωσε καὶ ὡς ἔδνον ἐπέδωκεν. ὡς Δία προσκυνῶ, ὡς χρυσὸν φιλῶ, ὡς ἔραστην περιπτύσσομαι, εἴη δὲ μοι καὶ λαμπραῖς ἀπόνασθαι τῆς γονῆς, καὶ κρα-¹⁵ τοίη τῶν ἄλλων ὁ παῖς, ὡς θεῶν Ζεὺς, ὡς τῶν μετᾶλλων χρυσός.

6. Τίνας ἄν εἴπη λόγους ὁ Ζεὺς ἰδὼν τὴν Ἰνὴ μεταβληθεῖσαν εἰς βοῦν.

Ἀφροδίτης καὶ τῶν Ἀφροδίτης κατηγορήσω βελῶν, ²⁰ ἢ τὴν Ἥραν καὶ τὸ τῆς Ἥρας ζηλότυπον μέμψομαι; βάλλει μὲν με παῖς Ἀφροδίτης, Ἥρα δὲ ξύνοικος ἐπέχει τὸ φάρμακον, ἢ μὲν τῶν ἐρώτων ὑπεκκαίει πυρὶ, ἢ δὲ διψῶντι φθονεῖται τῆς πηγῆς, ἢ μὲν ὡς λειμῶνα τὸ κάλλος ἀναπετάννυσιν, ἢ δ' οὐ συγχωρεῖ τῆς ὥρας ὡς²⁵ ὀπώρας δρέπεσθαι, ὡς ἐκ καλύκων ῥόδον τῶν χειλέων ἀστράπτει τὸ χαρίεν, ἢ δ' ὡς κέντρον ἐπανατείνεται τὸ βαρύζηλον·² ὃ δυστυχῆς ἔραστης ἐγὼ καὶ δύσερος, ὃ

³ Cod. ἔρωσ ἐπίσθετο.

⁴ Cod. ἐσπερ νιζε, scripsi ἐξεπύριζε. ut nr. 6. καὶ που τις ἀπανθρακοῦται διπλῶ τῷ πυρὶ.

⁵ Cod. ἐρυθήματόν τὸν θεῶν.

¹ Cod. βαρύζηλον.

καὶ πρὸς τῆς παιδὸς βαλλόμενος καὶ πρὸς τῆς ξυνοίκου
φθονούμενος· ἐπαθύρει μὲν ἔρως ὁ παῖς, καὶ δέχουμαι
τὴν παιδιάν ὁ πατήρ· ἐπιτείνει τὸ τόξον καὶ βάλλειν
καθ' ἡμῶν ἀπειλεῖ, καὶ χαιρῶ ταῖς βολαῖς οὐκ οἶδ'
5 ὅπως ἐγώ· ὑποκύπτω μειδιῶντα τοξότην ἄν ὡς τοξότης
ἀλγύνει με, ὡς μειδιῶν περισαίνει με· ὅσα μοι κατὰ
τῶν ὀφθαλμῶν ἐπαφῆκε τὰ βέλη, καὶ πάντα βάπτει
πρῶτον ἰμέρω, οὐδὲν ἐτόξευσεν ὃ μὴ πρότερον ὑπεφάρ-
μαξεν, οὐδ' ἠπειλήσεν ὃ μάτην ἐκόμπασε· παιζῶν ἐγώ ποτε
10 τῶν πτερῶν ἐδραξάμην, ὃ δ' ἐπαθύρας μικρὸν ἐμειδίασε,
καὶ πτερωτὸς ὁ πατήρ ἄφνω γίνομαι καὶ τὰ κύκνων
μουσουργεῖν οὐκ αἰσχύνομαι, ἀλλ' οὐ πρότερον ἔρως
ἀνῆκε, πρὶν ἄν θέλξει μὲν τὴν ἐρωμένην ἐπὶ ζεφυ-
ρίαῖς ᾠδαῖς ἄσαι ὕμνους εἰς ἔρωτα· ἐμυκησάμην ποτὲ
15 καὶ ὡς βοῦς διὰ τὸ παιδίον τὸν ἔρωτα· ὃ δ' ἐπεκερτό-
μαι καὶ βουπλήγας τὰ μέλη ὠνόμαζεν· ἠπειλεῖ καὶ
θύειν μικροῦ, καὶ ὡς ἐπιβώμιον πῦρ ἐφῆπτε μοι τὸ λαμ-
πάδιον. κατὰ παντὸς γένους ἔρως ἐκόμπασε, καὶ θνη-
τοῖς ἐφυβρίζει καὶ θεῶν κατεπαίρεται, καὶ ἰχθύας ἐφ'
20 ὄτῳ ¹ πολὺς τῇ θαλάττῃ φλέγει, καὶ πτηνῶν ἀγέλας εἰς
ἀέρα φθάνει· οὐκ ἔστιν ὃ μὴ γέγονεν ἔρωτος ἄθυρμα·
ἄμτελον οὐ φυτεύει καὶ μέθην σοφίζεται, βότρυς οὐ γε-
ωργεῖ καὶ βαρὴν τὸν κῶμον ἐργάζεται. μικρὸν ὡς βό-
τρυν τὴν καρδίαν ἔρως ἔθλιψε, μικρὸν κατὰ σπλάγχχων
25 ἐληνοβάτησε, καὶ σπᾶ τις τοῦ κρατήρος καὶ μέμνη, μι-
κρὸν μεθύσκειν οἶνος ἐδίδαξε, μικρὸν βακχεύειν οἶδε Διόν-
νυσος· ἀδελφὸς μὲν Διόνυσος ἔρωτος, ἀλλ' ἦττων, ἀλλ'
ὑποστράτηγος, ὅλους κρατήρας ἐπισπένδων πυρὸς, καὶ
προσαναρήριπίζει ² πῦρ φιλοτήσιον, καὶ πον τις ἀπαν-
30 θρακοῦται διπλῶ τῷ πυρὶ, καὶ μέγαν ὕμνεϊ δυνάστην
τὸν ἔρωτα· προσκυνεῖ καὶ Διόνυσον, ἀλλ' ὡς Ἀφροδίτης

1 Cod. οὔτω.

2 Cod. προσαναριπίζε.

ἔμμαχον, ἀλλ' ὡς Χαρίτων ὑπασπιστήν, ἀλλ' ὡς θερά-
 ποντα ἔρωτος. στρατεύουσιν ἄμφω καὶ χοροὶ γυναικῶν
 τὰ στρατόπεδα. ἀλλ' ὁ μὲν Ἴνδους αἰρεῖ καὶ θῆρας
 ἀναβακχεύει καὶ Τυρρῆνους ἐπὶ τι ἄγει καὶ φέρει τῷ
 βλέμματι, ἔρωτος οὐκ ὀλίγον καὶ τὸν ἀδελφὸν Διόνυσον 5
 ἐδουλώσατο, ἡμέρῳ τῆς Ἀριάδνης ἔχρισέ ποτε παρειάς,
 καὶ προσίεται τὸ βέλος ὁ Βάκχος καὶ προσκυνεῖ τὸν ἀ-
 δελφὸν ἔρωτα, καὶ κόρης αἰχμάλωτος γίνεται, καὶ κατ'
 αὐτῆς Ἀφροδίτης ὁ παῖς ἔρωτος νεανιεύεται, καὶ τὸν ἀδελ-
 φὸν οὐκ ᾤκτειρε, καὶ τοῦ πατρὸς οὐκ ἐφείσατο· Ἀργό- 10
 θεν μοι τὸ τῆς Ἴνους ἐπήστραψε κάλλος, καὶ τᾶνδον
 εὐθύς ὑποσμίγομαι, ἀλλὰ τίς κόλῳ τῆς πορφύρας ἐπέ-
 χρωσε, τίς ἐλύτρῳ τὸν μάργαρον ἐπεκάλυψε· οἴμοι καὶ
 πάλιν Ἥρα ζηλοτυπεῖ, καὶ πάλιν ὡς ἔραστήν ὑποβλέπε-
 ται· τὴν ἐρωμένην εἰς βοῦν ἐμορφώσατο, καὶ πάλιν ὄσῃν 15
 προβάλλεται τὴν εἰδέχθειαν· ἀλλ' ὦ καὶ βοῦς εὐπρεπίης
 καὶ παρθένος οὐκ ἄμορφος, κοινωνεῖς τῷ Διὶ τῆς τύ-
 χης καὶ τῆς μορφῆς, καὶ καρτέρει μετὰ Διὸς νικωμένη,
 εὐφραίνεις μᾶλλον τὸν ἔραστήν οἷς τὴν μορφὴν εἰς ταῦ-
 ρον ἠλλάξατο, ἵνα ζυγὸν ἄμφω τὸν ἔρωτος ἔλκωμεν. οἴ- 20
 στρος τὴν ἐμὴν ἔπληξε βοῦν, καὶ πολλὴν μὲν ὄσῃν ἐπ-
 ῆλθες ἠπειρον, οὐκ ὀλίγα δὲ διαμετρήσω κύματα. οἴ-
 στρος καμὲ τὸν θεῶν ὑπατον ἔτρωσε, καὶ γέγονα ταῦρος
 μυκώμενος. κατέπτῃν ἐξ οὐρανοῦ, διέδραμον γῆν, κατέ-
 δυν εἰς θάλατταν, κἄν τοῖς Διὸς νώτοις κόρη θνητὴ καθ- 25
 ἰπάσατο· ἐγὼ σε καὶ ὡς βοῶπιιν ἀποθανυμάζω καὶ ὡς
 σελήνην φιλῶ· ἠλίκον εἰς κύκλον τὸ κέρας ἐλίσσεται,
 κἄν ὡς νέφος τὸ τῆς μορφῆς εὐπρόσωπον ὑπεξόφωσεν,
 ἀλλ' ὡς φῶς ἠλίος ἐγὼ σοι τὸ κάλλος ἐποχαρίσομαι.
 Βοῦς εἰ τὴν μορφὴν, καὶ τὸ χρῆμα πανταχόθεν ὅσιον 30
 εἰς θεοὺς ἀφωσίωται, εἰς βωμὸν ἀφιέρωται· σὲ δὲ τὴν
 ἐμὴν φίλην βοῦν στέφουσι μὲν ἔρωτες, κληροφρήσουσι 3

δὲ Χάριτες, ἰαρεύσει δὲ Ἀφροδίτη, καὶ Ζεὺς ὑποπτεύσει
 τὸ καλλιέρημα, δεινὸς ὁ βουκόλος, καὶ πολλοῖς φρουρεῖ
 σε ὀφθαλμοῖς, ἀλλὰ δεινὸς ὑποκλέπτειν Ἑρμῆς, καὶ
 κρεῖττον αὐλεῖ πολλῶν ὀμμάτων τὸ δόλιον· ἔχει ῥάβδον
 οὐκ ἀνθρώπων μόνον ὀφθαλμοὺς θέλγουσαν, ἀλλὰ καὶ
 5 βουκόλον ἐπιστήσω κριτῆν, καὶ παρ' Ἀλεξάνδρου κάλ-
 λους εὐτυχῆσει τὰ δεύτερα. τί γάρ σοι βουκόλον πανό-
 πτην παρέστησε, τί δ' οὕτω καλὴν μορφὴν ἀπηγλαῖ-
 σεν· οὕτως ἐπιτεχνάσομαί σοι τὸ βουλευτόν· οὕτω πε-
 10 σούσης μοι τῆς βοῆς καὶ σίβλον ἀναφανήσεται μέλιτος·
 δεῖ γάρ σε εἰς ἀνθρώπον αὐθις ἐπανελθεῖν, ἐμὲ δ' ὄψε
 ποτε καὶ τῶν Ἀφροδίτης χαρίτων γέυσασθαι καὶ γλυ-
 κὴν ἐπιγνῶναι τὸν ἔρωτα.

7. Τίνας ἂν εἶπε λόγους ὁ Σαμψών, ὅτε παρὰ τῶν
 15 ἄλλοφύλων ἐτυφλώθη.

ἜΩ χεῖρες, εἰς οἷον ἡμῖν πέρας ἦκει τὰ τῆς ἀνδρείας;
 Μύλων ἡμᾶς διεδέξατο, καὶ δουλεία πρὸς ὕβριν, καὶ
 ὄνων ἔργα νῦν ὑπέχετε, ἅς ὄνου διαγῶν ὥπλιζε πρότε-
 ρον, καὶ τῶν ἀτυχημάτων μείζων ἐφ' ἡμῖν ὁ κατάγε-
 20 λως· ὁ πρὶν γενναῖος ἐκείνος ἐγὼ, ὁ καὶ γυμνὸς ὀπλί-
 τας φοβῶν καὶ πολλοὺς εἰς ἀναιρῶν αἰχμάλωτος γέγονα
 γυναικός· καὶ νῦν γέλως πρόκειμαι τοῖς ἐχθροῖς καὶ
 δουλεύω τὰ ἀτιμότατα· ὧ γυναικῶν γένος ἐπάρατον,
 ὃν ἐφίλει περιειργάζετο, καὶ ὃν τῆς ῥώμης ἐθαύμαζε,
 25 τοῦτον τὰ ὄπλα παρείλετο· ὧ κακῶς ἰδόντες ὀφθαλμοί,
 καὶ περὶ τοῦτο νῦν ἐπιβλέπειν οὐκ ἔχοντες· οὐκ εἰς κα-
 λὸν ἀπεχρήσασθε τῷ βλέπειν, τοιγαροῦν δικαίως ἀφή-
 ρησθε· ὧ τῆς πρώην σωφροσύνης ἐκείνης, ὧ τῶν ἀπὸ
 ταύτης ἀριστευμάτων· ἐσωφρόνον καὶ προὔβαινέ μοι
 τὰ

I Ethopoïae sequentes in cod. Fol. 137. sqq. iis, quas
 Allatius edidit, immixtae sunt.

τὰ τῆς ἀνδρείας, ἐφυλαττόμην μέθην καὶ λέων ἠλίσ-
 κετο· οὐκ ἠσέλγαινον καὶ δυσμενεῖς ἐπεφρίκεισαν· ἐτή-
 ρουν τὰ τῆς ἐπαγγελίας, καὶ χρυσὴν κόμην ἐπὶ κεφαλῆς
 εἶχον ὄπλον ἀσιδήρον· ἐκράτουں σταγόνος, καὶ πλησμο-
 νῆς ἀλόγου, καὶ σιαγῶν ὄνου τὰ τῶν ὄπλων ἐπλήρου 5
 μοι· τὸ δὲ δὴ μᾶζον καὶ δίψαν ἴστη καὶ τροπαιον· τὸ
 μὲν ὅτε τοὺς πολεμίους συνέθλιβε, τὸ δ' ὅτε συνθλιβο-
 μένω μετὰ τὴν μάχην ὕδωρ ἐπήγαγεν· ἀλλ' ἐξέπεσον εἰς
 ὕβριν, τοιγαροῦν περιέβρισμαι τὰ δεινότατα, αὐτὸς ἐμαν-
 τῷ τὴν συμφορὰν ταύτην ἐπήγειρα, αὐτὸς κατὰ τῶν 10
 ὀφθαλμῶν μόνον οὐκ ἐπήνεγκα τὸ σιδήριον, οὐκ ἐξῶθεν
 ἀλλ' οἰκοθεν βέβλημαι· παρειῶν τὴν ἐκ παιδὸς σωφρο-
 σίνην, παρέβην τὰ τῆς ἐπαγγελίας, ἐφ' ἣ γεγένημαι, εἰς
 ἔν μοι τὰ τῆς ἰσχύος ἔκειτο, εἰς τροφὴν ὑπήχθην, κάλ-
 λος ἐθαύμασα, γυναικὸς ἰάλων, τῇ δὲ καὶ γνώμη καὶ 15
 γένος καὶ τὰ πάντα ἀλλόφυλα· εἰς τοσοῦτον ἐμαυτὸν
 ᾤθησα τὸ κακόν, τοιγαροῦν ἰάλων καὶ δίκας ἔδωκα τῆς
 πρώην ἀνδρείας ἅμα καὶ τῆς εἰσέπειτα παροιρίας ἐκείνο
 τοῖς ἀλλοφύλοις, ὧν τοὺς τραυματίας ἐπλήθυνα, τοῦτο
 θεῷ τῷ πατρίῳ· θεὸν γὰρ ἠθέτουں, ὅτε τὰ τῆς ἐπαγ- 20
 γελίας ἤσχυνον· ἀλλ' οἴμοι τὰ τῶν προγόνων δυστυχῶ
 καὶ βεβαιοῦ τὸ γένος τῇ συγγενείᾳ τῆς συμφορᾶς· Μα-
 διανίτας ἐπόρθουں καὶ τὴν ἐκείνων ἰσχὴν ἔφερον οὐδὲν,
 ἀλλ' ἐπιπτον αὐτοῖς ὀπλίταις αἱ πόλεις, καὶ ἦν τὸ δει-
 νὸν ὡς ἀμήχανον· ἀλλ' ἦκε τοῖς πολεμίοις οὐκ οἶδ' ὅ- 25
 θεν εἰς νοῦν, καὶ κάλλος γυναικῶν ἐφοπλίζουσι, καὶ οἱ
 προτοῦ βάλλοντες ἐπιπτον καὶ γυναικῶν γεγόνασιν ἔρ-
 γον, οἷς πρότερον ἄνδρες οὐκ ἔφερον· ταύτην δίδωμι
 τῆς ἀσελγίας δίκην καὶ γὰρ, ἀπὸ τοιαύτης ἀλίσκομαι πα-
 ρατάσεως, τοιοῦτον ἦττημαι πόλεμον· ἐπίστευσα ἐμαν- 30
 τὸν ἔρωτι· προῦδωκα τὰ τιμιώτατα γυναικὸς πόθῳ καὶ
 ἀσελγίας ὑπερβολῇ· ὧ πάντα ἀπλοῦς ἐγὼ καὶ μηδὲν ὀ-
 κνῶν πάντα χαρίζεσθαι πρὸς ἔρωτα· ἦρετό μου τὴν

ἰσχὺν, ἐγὼ δ' ὑπέκρυπτον, καλῶς γε τὰ πρῶτα ἐσηματί-
 ζετο λύπην καὶ πάλιν ἠπάτησα, ἣ δ' ἀπειπειρᾶτό μου
 τῶν χειρῶν, καὶ γνοῦσα τὴν ἀπάτην αὐτῆς ἤσχαλλεν,
 ἔδυςφόρει, καὶ ἅμα δακρύνειν ἐπλήττετο, ἐντεῦθεν ἐμα-
 5 λακισθῆν ὁ γενναῖος ἐγὼ, καὶ δακρύνουσαν οὐκ ἤνεγκα
 κόρη· τοιγαροῦν δακρύνειν μοι παραλείπεται· ἐπέδειξα
 τὸ χρυσοῦν ἐπὶ κεφαλῆς ὄπλον, ἣ δ' οὐκ ἐφείσατο, ἀλλ'
 ἅμα τε τὸν βόστρυχον ἐκείνη καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐξέ-
 κοπτον οἱ πολέμιοι· ἅμα τὰ τῆς ἐπαγγελίας παρεώρα-
 10 ται, καὶ σίδηρος ἐπὶ τὴν δυστυχῆ ταυτηνὴ κεφαλὴν ἀνα-
 βέβηκε, καὶ πρὸς τοὺς ὀφθαλμοὺς ἔφθασε τὸ δεινόν·
 ὦ τοῦ γέλωτος, ὦ τῆς ὑβρεως, χεὶρ ἀπήλεγξε γυναικὸς
 χεῖρας ἐκείνας, ὑφ' ὧν λέων ἔπιπτε, καὶ πολλαὶ χεῖρες
 ὀπλιτῶν ἀπηλέγχοντο, ² οἱ δὲ, ἀλλ' ὦ τῆς παροινίας,
 15 εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς εὐθύς ἔβλεψαν, ἐπ' αὐτοὺς ὄλον
 ἐξεκένωσαν τὸν θυμὸν, ἴν' ἔτι ³ μᾶλλον ἐφυβρίζειν ἔχοι-
 εν, καὶ δοῦλος ἄλλοφύλων βιώσομαι, ἀλλ' εἰς καιρὸν
 ἡμῖν ἐπανῆκε τὸ ὄπλον, ἥδη μοι τῆς ἀνδρείας ὁ στά-
 χυς ἀνέβλασται, αἰσθάνομαι τῆς ῥώμης ἐπανθούσης·
 20 Σαμψῶν ἐκεῖνος ἐγὼ πάλιν ὁ πρότερον, οὐκέτι μοι καθ'
 ἓνα τὰ τῆς ἰσχύος, ἀλλ' ἐξέφυ τῆς κεφαλῆς ὡς ἀπὸ
 ῥίζης ὁ βόστρυχος· καὶ χεῖρας ἔχω ἀρκούσας πρὸς ὄλον
 στρατόπεδον, μικροῦ καὶ χάριν οἶδα τοῖς ἄλλοφύλοις,
 ὅτι μου τοὺς ὀφθαλμοὺς, οὐ τὰς χεῖρας ἐξέκοψαν, ὡς
 25 νῦν γε καιρὸς ἀμύνασθαι τοὺς ἐχθρούς, οἱ δὲ που χαί-
 ρουσι τὰ ἐπινίκια, καὶ προσεντροφῶσι τῇ κατελούσῃ
 τὸν πολέμιον κόρη, τάχα με καὶ προσεπισκώπτουσιν, ὅπως
 ἑμαυτὸν ἄλλοφύλῳ προῦδωκα γυναικί, καὶ τὸν ὄντως
 ἔκφυλον ἐθάρρησα πόλεμον, οἶμαι δ' ὅτι μετὰ γε τὸν
 30 πότον καὶ τὴν πολλὴν μέθην προσεπικαλέσονται καὶ τὸν
 Σαμψῶν ἐμὲ καὶ προσεπικλευάσουσιν, ἐγὼ δὲ ἄλλῃς ἔχω

² Cod. ἀπηλέγχετο. ³ Cod. ἐπι. scr. ἔτι. de qua permuta-
 tione dixi in epist. crit. init. cfr. Boisson. ad Marin. p. 94.

τοῦ γέλωτος, ⁴ οὐκ ἀνέξομαι πολεμίας φωνῆς προσπι-
 ταττούσης καὶ προσεπορχεῖσθαι τοῖς σκώμμασιν, ἀλλ'
 εὖγε τῆς ἑορτῆς, εὖγε τῶν ἐπινικίων, καιρὸν ἔχει μοι τὰ
 τῆς ἐπιβουλῆς, οἱ μὲν ἄνω πῦν τρυφῶσιν ἀθρόοι παρὰ
 τὰ μετέωρα, ἐγὼ δὲ κάτω πρὸς αὐτὰ τὰ τὴν οἰκίαν ἰδρά- 5
 ζοντα· ἄγε περιήγησαί μοι, ὦ παῖ, γενοῦ μοι πρὸς μι-
 κρὸν ἀντὶ τῶν ὀφθαλμῶν, ἀναπλήρωσον ταῖς χερσὶ τὸ
 λεπτόμενον, ἐπίδειξον μόνον τοὺς κίονας ταῖς χερσὶ, τὸ
 δ' ἀπὸ τοῦδε τῆς οἰκίας ἔξελθι, δεῖ γάρ σε ζῆν ἔτι καὶ
 περιεῖναι, ὅτι διὰ σοῦ μοι δώσουσι δίκας οἱ δυσμενεῖς, ¹⁰
 ἐγὼ συντεθνήξομαι καλῶς τοῖς ἐχθροῖς, ἐπεὶ τὸ σὺν
 ἡδονῇ ζῆν ἀφίρημαι.

8. Τίνας ἂν εἴποι λόγους ὁ Ζαχαρίας μετὰ τὸ γεννη-
 θῆναι τὸν πρόδρομον τῆς ἀφωνίας ἀπολυθείς.

Ἐπανηκέ μοι μετὰ τοῦ παιδὸς ἡ φωνή, καὶ τὰ ¹⁵
 τῆς ἐπαγγελίας οὐ διέψευσται· ἄγγελος μὲν ἐπηγγείλατο
 τὴν φωνὴν, ἐγὼ δ' ἐνεδοίαζον, γῆρας ἐγὼ προῦβαλλό-
 μην καὶ στείρωσιν γυναικὸς, ὁ δ' αὐτίς τὰ τῆς ἐπαγ-
 γελίας ἐπέτεινεν· ἀκούση, φησὶ, καὶ μετὰ γῆρας πατήρ,
 καὶ στείραν ὄψη μητέρα, τὰ γὰρ τῆς στείρωσεως λέ- 20
 λυται, ὁ δὲ σοι παῖς οὐκ ἐπιγνοίη τρυφήν· οὐ πίεται
 σίκερα ἔξ αὐτῆς γονῆς, πνεύματος ἁγίου καὶ σοφίας
 πλησθήσεται· ταῦτα ὁ μὲν ἔλεγεν, ἐγὼ δ' ἠπίστον,
 σημεῖον ᾔτιον, ὁ δ' ἐπένευεν, οὐκ εἰς καιρὸν ἐχρησά-
 μην τῇ φωνῇ· τοιγαροῦν εἰς τὴν φωνὴν ἐζημῖωμαι· καὶ ²⁵
 λέγειν οὐκ εἰδῶς καιρία κατεκρινόμην σιγὴν, τί γὰρ
 οὐκ ἐπειθόμην ἀπόγονος εἶναι τῆς Σάρρας αἰχῶν, ταύ-
 την δίδωμι τῆς ἀπειθείας δίκην· τοῦτο λαμβάνω τῆς
 ἐπαγγελίας ἐνέχυρον, καὶ τὸ ἐντεῦθεν ἐνεκνυμονεῖτο μὲν
 ὁ παῖς ὑπὸ τῇ μητρὶ, ἐγὼ δ' ἐσίγων, ἀλλ' ἅμα τε τὸ ³⁰

⁴ Ad marg. γρ. καταγλωμένος.

βρέφος ἀνῆκεν εἰς φῶς ἐκείνη, καὶ παρ' ἐμοὶ αὐτίκα ὁ λόγος ἐπέλαμπε· λέλυται τῇ μητρὶ τὰ τῆς ὠδίνος, κάμοι τὰ τῆς ἀφωνίας λέλυται, ἀποδίδωμι τὸν εὐχαριστήριον· ὑπεραγάλλομαι τῷ παιδί, ἡσθόμεν ἤδη καὶ πνεύματος, ἐμπνεῖ μοι τὰ μέλλοντα, συνίημι τῆς ἐπὶ τῷ βρέφει χάριτος, ὑπὲρ τὸν Σαμψὼν διαγωνιεῖται πρὸς τρουφὴν· ὑπὲρ τὸν Σαμουὴλ ἡγήσεται τοῦ λαοῦ, ὦ παῖ, προφήτης ὑπίστου κληθήσῃ καὶ σὺ καὶ λαὸν προσάξεις θεῷ· ἐπέρχεται μοι τὸ μῆζον εἰπεῖν· ἐτοιμάσεις κυρίῳ τὴν πρόοδον, κηρύξεις τὸν προσδοκώμενον, ἤδη ξυνῆκα καὶ τῆς σιωπῆς, ξυμβάλλομαι τὴν ἀφωνίαν ἐκείνην, μανθάνω τί βούλεται δεσμῶν τὴν φωνὴν ἄγγελος, φωνῆς ἔμελλον κληθῆναι πατῆρ, τοιγαροῦν ἔδει με τὴν φωνὴν ἐγκυμονῆσαι ἢ πρότερον, καὶ σιγᾶν μέχρι καὶ τόκου· ὡς ἔδει καὶ τοῦ λόγου προδραμεῖν τὴν φωνὴν, καὶ πρὶν ἢ παρθένον τεκεῖν στεῖραν ἀκοῦσαι μητέρα, τὸ δ' ἀπὸ τοῦδε σὺ μὲν ὁ παῖς ἢ μεγάλη φωνὴ τοῦ τῆς μητρὸς νέφους περιῤῥαγέντος ἐξέλαμπε, κάμοι δὲ ἢ φωνὴ ξυνεξέλαμπε, καὶ τὰ μὲν τῆς ἀφωνίας διέῤῥηκται· ἤξει 20 μετ' οὐ μικρὸν, εὖ οἶδα, καὶ ὁ λόγος, καὶ σὺ μὲν ὑπηρετήσεις ἢ φωνὴ καὶ κηρύξεις τὸν ἐλπιζόμενον, ὁ δ' ἐκπληρώσει τοῦ πατρὸς τὴν βουλὴν, καὶ πρὸς τὸν πατέρα νοῦν ὁ λόγος ἀναδραμεῖται, καὶ τὸ ἐντεῦθεν ἔσται τὰ προσδοκώμενα.

25 9. Τίνας ἂν εἶπη λόγους ἔρωσ ἰδὼν δρυτόμον, ἐπιχειροῦντα κόπτειν τὴν Μύρραν ἢ ἔτι ἐγκυμονοῦσαν τὸν Ἄδωνιν.

Ἐπίσχεσ, ὃ δρυτόμε, τὴν ἀξίνην, ἐπίσχεσ, μὴ θῆγε κατὰ Μύρρας τὸν σίδηρον, οὐ δρύς ἐστι Πανος ὀρείου φυτὸν, ἢ ἢ, καὶ δρυτόμοις ἐγκείμενον εἰς τομήν·

5 Cod. ἐγγυμονῆσαι. et nr. 9. in titulo: ἐγγυμονοῦσαν τὸν Ἄδωνιν. 1 Cod. μοῖραν.

οὐ μῆλέα φίλον Ἄρει δένδρον, ἔν' ὑπὸ σιδήρου τέ-
 μνοιτο, καὶ ἀκμὴν αὐθις ὀπλίζοιτο· ἀλλ' ἔρωτος
 δρᾶμα καὶ Ἀφροδίτης σκηρῆ, καὶ κόρη καλὴ προσω-
 πειὸν ὑποδῦσα φυτοῦ δέδιε πατρός ἀπειλὴν καὶ φύσιν
 ἀναισθητον σχηματίζεται· τί γίνῃ καὶ Θύαντος² χαλε- 5
 πώτερος; κατὰ κόρης ἀπαλῆς οὕτω τραχὺν ἀνατείνεις
 τὸν σιδήρον, φείδου τῶν ὀσίων ἔρωτος, τίμα τὸν Ἰάκιν-
 θον, μὴ τέμνε τὸν Νάρκισσον, οὓς φύσις ἠγλαίσειν,
 οὓς ἔρωσ ἐφυτηκόμησε· σέβου τὴν Δαφνὴν τὴν καλὴν,
 τὴν μαντικὴν, τὴν Ἀπόλλωνος, τὴν ἐξ ἔρωτος· ἂν ὄψει 10
 μηλέαν ἀγλαόκαρπον μετ' Ἀφροδίτης τοῦ χρυσοῦ μή-
 λου, μέμνησο καὶ τῆς ὥρας, θαύμαζε τὴν ὀπώραν, καὶ
 προσκύνει τὸν ἔρωτα· ἂν ὄψει τὸν Ἀσσύριον φοίνικα,
 μάνθανε καὶ φυτὸν πρὸς Ἀφροδίτης οὐκ ἀναισθητον.
 ἂν καὶ μύρραν ἴδῃς ἐνταῦθα παρείσθω καὶ χεῖρ, ἀφεί- 15
 σθω καὶ σιδήρος· μικρὸν ἐρκαῖον ἐκτός ὁ φλοιός, ἀλλ'
 ἔνδον μέγας κάλλους λειμὼν ἐπανθεῖ· ἔρωσ ὁ σοφὸς
 ἐγὼ καὶ δρᾶμα μελετῶ φιλοτήσιον· ἔρωσ ὁ δεινὸς ἐγὼ
 καὶ καλὸς, ὁ νέος ἅμα καὶ παλαιός· ὁ τοξέων ἅμα καὶ
 μειδιῶν, ἔν' ἣ καὶ τὸ λυποῦν οὐκ ἀνέραστον, καὶ τὸ 20
 σαῖνον οὐκ ἄλνπον· οἴνω|τουτὶ τὸ φυτὸν ἐμόςχευσα, καὶ
 καρπὸν οἴσει πυρὸς Ἀφροδισίου λόχευμα· ἡ μήτηρ Ἀφρο-
 δίτη τὸν κρατῆρα τοῦτον πίεται, καὶ τῶν Ἄρεος παιδι-
 κῶν ἐπιλήσεται, οὕτω τῆς μητρὸς ἐγὼ κατορχήσομαι,
 οὕτω καταπολεμήσω τοῦ Ἄρεος, καλὴ μὲν ἡ Μύρρα, 25
 καλὸς δὲ ὁ πατήρ, καὶ τῆς παιδὸς οὐκ ἐλείπετο, ἀλλ'
 ἐτῆρει τοὺς τῆς φύσεως θεσμοῖς καὶ τοὺς ἐμούς οὐ
 προσίετο· ἠγνόει δὲ, ὡς καὶ φύσιν ἔρωσ παράγει, καὶ
 γένος ἅπαν ἐξ ἔρωτος· Ζεὺς μὲν πατήρ ἀνδρῶν τε θεῶν
 τε, ἐγὼ δὲ καὶ αὐτοῦ Διὸς προπάτωρ, καὶ Κρόνου ἀρ- 30
 χαιότερος καὶ οὐρανοῦ ἀρχαιογονώτερος· κληρὸς μὲν
 Διὸς οὐρανός, Ποσειδῶνος θάλασσα, καὶ Ἄιδης ἄρχει

² Cod. Θύαντος. cfr. p. 429. infr.

τῶν ὑπὸ γῆν· ξυνάμα δὲ πάντων ἐγὼ, καὶ θεὸς πανδα-
 μάτωρ γνωρίζομαι, ὡς πτερωτῆς ἄφυκτος, ὡς τοξότης
 ἀνίκητος, ὡς λαμπαδοῦχος ἀλάθητος· διέμι πάντα τῷ
 πτερῷ, βάλλω τοῖς βέλεσι, κἄν τις ὑπὸ σκότον περῶτο
 5 κρύπτεσθαι, ἀκάματόν μοι τὸ πῦρ, καὶ θηρῶμαι τὸν
 φεύγοντα· ἡγήσεται ταῦτα ἰκεῖνος, θεοὺς ὁμογνίους ἤδει-
 το, Δία προῖτίθει πατρῶον, ὑπὸ παρθενῶν τὴν παιδα
 ἐφρουρεῖ, καὶ τὸ καλὸν ἐφ' ἰστίας ἔχων ἡμέλει· οὐχ ὡς
 κόρην ἔραστῆς προσέβλεπεν, ἀλλ' ὡς παιδα πατῆρ ἔθα-
 10 λάμενε· σύμμαχον ἐπὶ τούτοις δίδωμι τῇ κόρῃ τὸν Βάκ-
 χον, καὶ διπλῷ πυρὶ μερίζω τὸν πόλεμον, ἵνα καὶ παῖς
 ἡμέρῳ πατρὸς τὴν ψυχὴν ὑπεκκᾶιτο· καὶ πατὴρ σω-
 φρονῶν οἴνω πρὸς τῆς παιδὸς ἐκβακχεύοιτο· ἐπεὶ δὲ μοι
 καὶ πέρασ εἶχεν ὁ πόλεμος, αὐτὴν τὴν κόρην ἴστημι τρό-
 15 παιον, καὶ τις φυτὸν τὴν Μύρραν ταύτην ἰδὼν τῆς μά-
 χης ταύτης μεμνήσεται, καὶ θαυμάσει τὸν στρατηγῆ-
 σαντα, εἴτ' οὐδὲ Διὸς ἀγρότα θεοῦ μεγάλου τρόπαιον
 ἀνασπῶν, εἴτ' οὐχ ὑφορᾷ τόξον θεοῦ φιλομύθου, καὶ
 τοξότης μῦθον οὕτω καλὸν περῶμενος ἐκτεμεῖν· ἀδικεῖς
 20 Ἄρες, καὶ πρὸ τῆς ὠδίνος τὸ βρέφος ζηλοτυπῶν, ἀδι-
 κεῖς αὐτῇ τῇ μητρὶ, καὶ πρὸ βλάστης τὸν παιδα ῥιζοτο-
 μῶν, τί χεῖρα δενδροτόμον εἰς μαιφονίαν ὀπλίξεις; ἀνε-
 λείς, εὐ οἶδα, τὸν Ἄδωνιν, ἀνελεῖς· ἀλλὰ μετὰ γένεσιν,
 ἀλλ' ὑπ' Ἀφροδίτης τῆς ἐρωμένης καὶ τὴν ἡλικίαν μει-
 25 ρακιοῦμενον· τότε δὴ σοι περικνίσει καὶ τὸ ζηλότυπον,
 ἵνα καὶ τὴν Ἀφροδίτην ἄκανθα² καὶ τὸ καταρυνὲν αἶμα
 εἰς πορφύραν βάψῃ τὸ ῥόδον,⁴ δεῖ γὰρ ἐκ θεῶν καὶ θεοῦ-
 ῥύτου αἵματος τὰ πάντα φῦναι κάλλιστα, ἐν θεοῖς μὲν
 Ἀφροδίτην, ἐν ζώοις δὲ ἄνθρωπον· τὸ δὲ ῥόδον ἐν ἄν-
 30 θροῖσι, τότε καὶ ἀποκτενεῖς τὸν ἔραστὴν, καὶ ἀμνητὴν τὴν
 ἐρωμένην καὶ γενήσῃ βροτολογὸς οὐκ ἀμφίβολος, ὡς

3 Cod. ἄκαθα.

4 Cfr. Aphthon. Progymn. p. 62.

νῦν γέ σοι καὶ τὸ ἀνδροφόνον εἰς δενδροτόμον καταπε-
 σεῖται, καὶ ζημιώσῃ σεαυτὸν μὲν ἀρχαῖον ὄνομα καὶ
 φίλον, ἐμὲ δὲ τὸ πάγκαλον τοῦτο δράμα καὶ μέγα,
 τὰς χάριτας δὲ τὸ βρέφος, τὴν Ἀφροδίτην δὲ τὸν πό-
 θον, τὴν ὥραν δὲ τὸ ῥόδον, τὰς Μούσας δὲ τὴν ᾠδὴν· 5
 ἀλλ' οὐ σοι καὶ μοιρῶν ἐφεῖται κρατεῖν καὶ τριπλοῦσθαι⁵
 τὸν ἔρωτα· δεῖ με γὰρ καὶ τῇ μητρὶ τῶν βελῶν ἐπα-
 φεῖναι, ἵν' εἴσῃται, οἷον ἔτεκε, διὰ ταῦτα καὶ φυτὸν
 ἐξ οὐρανοῦ παρήγαγον καὶ αὐθις ἀπὸ φυτοῦ μαιεύσο-
 μαι ἀνθρώπων.

10

10. Τίνας ἂν εἴπη λόγους ὁ τοῦ Ξέρξου κυβερνήτης
 στεφανούμενος ἅμα καὶ ἀναιρούμενος.

Ἦ ναυτίλος ἐγὼ καὶ μετὰ θάλασσαν δυστυχῆς, ὣ
 τύχης ἀλλοκότου παίγιον, ἀπωθεῖται καὶ προσεφέλκε-
 ται, παῖει καὶ περιπτύσσεται,¹ ἀρπάζει θαλάττης καὶ 15
 πρὸς δημίον χεῖρας μεταρρήπτει· τί ἄρα φιλοτιμεῖται καὶ
 προσαφαιρεῖται τὴν κεφαλὴν, ἀναιρεῖται τὴν ἐκ τῶν λί-
 θων μαρμαρυγὴν ἢ τοῦ ξίφους ἀγῆ, ἠδονὴν ὁ στέφα-
 νος μειδιᾷ, καὶ τὸ ξίφος φόνον γελᾷ, βασιλέως ἐπαγλαῖ-
 ξει με χεῖρ, καὶ δημίον χεῖρ ἀπειλεῖ. ποῖος τελχὶν ταῦτα 20
 καθ' ἡμῶν εἰρωνεύεται; ποῖος δαίμων τηλικαύτην τραγω-
 δίαν ἐπεχείρισε γέλωτι; τί μοι τοιαύτην ἐκεράσατο κύ-
 λικα, ὀλίγον μὲν ἐπιστάξας τοῦ μέλιτος, ὄλην δὲ ἀψιν-
 θίαν θανάτου ἐπεγγεάμενος; τίς μοι τοιοῦτον ἐπλέξατο
 στέφανον, ὡς ἐκ ῥόδων στίλβοντα καὶ ὡς ἐξ ἀκανθῶν 25
 ἐκμάσσοντα· ὄλην προβέβληται τὴν αἰμασίαν, ἠλίκα πε-
 ριφρίσσει τὰ κέντρα· λειμών τις ἄτης οὗτος, καὶ πλέγμα
 κηρῶν καὶ τελχίνος ἀπαρχὴ καὶ Πλούτωνος στέφανος·

5 Cod. τριποῦσθαι, scripsi τριπλοῦσθαι, quamquam vocem
 hanc non inveniam in Schneideri Lex.

1 Cod. περιπτύσσειται.

βοῦν τις οὕτω στέψας παρὰ βωμὸν ἐστήσατο, καὶ θεοῖς
 σωτήρσιν ἐκαλλιέρησεν, ἱερεῖον ἄρα ἐρεννύων ² ἐγὼ, καὶ
 δαιμόνων ἀλαστόρων ἱερεὺς ὁ δῆμος· ἀθλοθέτην ἀπό-
 πληκτον δυστυχῶ, τύχης καινὸν ἀεθλεύω παγκράτιον·
 5 ὦ Ξέρξῃ τὰ πάντα παλίμβολε ³; ὦ καὶ θάλατταν ἀπο-
 γαιώσας καὶ ἤπειρον ἐκπαλαγώσας, καὶ νῦν σοφοῦ κυ-
 βερνήτου τύχην μετασκευάσας καὶ καινοτομήσας τὰ ἀ-
 προσδόκητα, τί τὸν ἀριστέα θαυμαῖεις, εἰ τας χεῖρας
 ἀφαιλεῖν ἐμελέτησας; τί τὸν σταδιοδρόμον ἀνακηρύττις,
 10 εἰ τοῖς ποσὶν ἐπεβούλευσας; γλῶτταν τις τέθηπε ῥήτο-
 ρος, καὶ τὴν τομὴν μαλετᾶ, σοφὸν τις κυβερνήτην ἀπο-
 καλεῖ, καὶ πρὸς ξίφος δῆμιον ἀπερῥάπισεν; ὦ βασιλεὺς
 οὗτος καὶ θαλάττης αὐτῆς ἀγριώτερος, ἐκείνη μου τὴν
 τέχνην ἠδέσθη, καὶ τὸ περὶ τὴν εὐπλοίαν σοφὸν οὐκ
 15 ἀπήλεγξεν· ὦ θάλαττα καὶ Πόσειδον ἀσφάλις, καὶ Νη-
 ρηῖδων χοροὶ καὶ θεοὶ πάντες ἐνάλιοι, ὑμετέραν ἐγὼ
 τοῦτο τίθεμαι νέμειν, ὑμεῖς με τῷ τοῦ βασιλέως ἐτη-
 ρήσατε ξίφει, ὑμεῖς με πρὸς τὴν παρούσαν συμφορὰν
 ἀπεταμεύσατε· τί γὰρ τὸν ἡμέτερον ἐχθρὸν ἔσωζον, τί
 20 δὲ καθ' ἡμῶν τὰ τῆς ἡμῶν τέχνης ἐπεδεικνύμην, ἐμά-
 στιξε θάλατταν, καὶ πικρὸν ἐκάλει καὶ ἀλμυρὸν ποτα-
 μὸν, οὐκοῦν εὐλόγως ἠγρίαιεν, ἠδίκει τὸν Ποσειδῶνα,
 καὶ θαλάττης ἄρχειν ἐθέλων, οὐκοῦν εἰκότως ἐπεβρυχᾶ-
 το τοῖς κύμασι· Νηρηΐδας ἐξ Ἄθω μετώκησεν· οὐκοῦν
 25 δικαίως τὸν σάλον ἡμῖν ἐπωρόντο· ἔφθασε καὶ θεοὺς
 Ἑλληνίους ἐκπολεμῶσαι, καὶ τοῖς φίλοις θεοῖς Ἑλλάδος
 κακῶς ἀπηλλάττετο· ἐτρίπτετο μὲν ὁ μυριόστολος ἐκεῖ-
 νος, ἡ δὲ τῶν Περσῶν ὄφρὺς ξυνεθραύετο, καὶ το φρό-
 νημα ἔπιπτεν. φυγὴν δὲ ὁ βασιλεὺς καὶ φυγὰς ἐφ' ἐνός
 30 πλοίου κλέπτων τὴν διαπεραιώσιν καὶ τοὺς Ἑλλήνας
 ὑφορῶμενος βασιλεὺς ὁ πάντα νικῶν, ὁ μέγας, ὁ μυρι-
 ἀνθρωπος, Ἑλλήνι Ζεῦ καὶ θεοὶ ἐλευθέριοι καὶ δίκη

2 Cod. ἐρίνον.

3 Cod. παλίμβολα.

καὶ νέμεις, ἡ μὲν θάλασσα ὤδινεν ἴσα καὶ ὄρεισι κύματα· ἐπήγειρε δὲ ὁ βορρᾶς ὄρθιον, εἶπεν ἂν τις περισαλπίζειν τὸ ⁴ ἐνυάλιον, οἱ κάλως ἐτετρίγεσαν, ἡ ναῦς διαταλαντεύετο, θεοὶ τότε πάντες ἡμῖν ἐπεστράτευσαν, κάτρωθεν ἐκύκα τὸ πέλαγος Ποσειδῶν· ἄνωθεν συνῆγε τὰς 5 νεφέλας ὁ Ζεὺς, ὁ μὲν ὥσπερ πόλιν τὸ σκάφος ἐπώρυσσεν· ὁ δ' ὡς ἐκ μετεώρων ἠκροβολίζετο· πολιορκία τις ἦν τὸ πρᾶγμα καὶ πόλεμος ἄφυκτος· θεοὶ τε ἐστρατήγουν καὶ ὁ μέγαλαυχος Ξέρξης πανταχόθεν ἐβάλλετο· ἐπὶ θαλάττης ἠτύχησαν, οὐκ ἐθάρρει τὴν ἠπειρον, φεύ- 10 γειν ἐξ Ἑλλάδος ὠρητο, καὶ τὰ δεινὰ πάλιν ὑφείπετο· στρόμβος πνευμάτων, ῥόχθος κυμάτων, σατραπῶν ἐπιβουλή, βασιλέων φυγή, πάντα Περσῶν ἀτυχήματα, ὄρα τὸν κίνδυνον, πυνθάνεται τὴν τῶν κακῶν λύσιν, μανθάνει τὴν σωτηρίαν, ἡ δὲ ἦν ἄχθους ἀποβολὴ καὶ νεῶν 15 κουφισμὸς, φόρτος δὲ τῆς Περσικῆς μοίρας ὅσον ἀπολεκτον· ἐντεῦθεν οἱ μὲν εἰς θάλατταν ἀπεσφενδονῶντο πάντες αὐτόβουλοι, ἐγὼ δὲ διεκυβερνώμην τῷ μὲν δοκεῖν τὴν ναῦν εἰς ἠπειρον, τὸ δ' ἀληθὲς ἐμαυτὸν εἰς Ἀγέροντα· ἔξισι τῆς νεῶς ὁ βασιλεὺς, ἐπιβαίνει τῆς γῆς, 20 θαρρῆεὶ τὸ ἀπὸ τοῦδε, καὶ σοφῶ κυβερνήτη τῆς προμηθείας μνησικακεῖ· τί γάρ φησι μὴ καὶ τοὺς σατραπᾶς περιεσώσω· οἷς μὲν οὖν βασιλέως ἐγεγόνεις σωτήρ, στέφου τὰ βασιλέως καὶ γέρας ἔχει βασιλείον, οἷς δὲ σατραπῶν ὅλην ἐξημίωσας φάλαγγα, προσαποζημιοῦ καὶ 25 οὐ τὸ ζῆν παρ' ἐμοῦ· ἐγὼ σοὶ καὶ κραῖμα τύχης τεχνάσομαι, οἷς μὴ τὸ καλὸν ἐφύλαξας ἄκρατον, τί φῆς ὦ βασιλεῦ, χάριτας ὀφείλων ἐπισείεις τὸ ξίφος, φοβεῖς τὸν φόβους θαλαττίους λύσαντα, τοιαυτὰ σοὶ πρὸς ἐμὲ τὰ σωστρα τὸν σοφὸν, τὸν σωτῆρα, τὸν κυβερνήτην· οὐ 30 ταῦτα ἐκάλες πρὸ μικροῦ κύματα ὄρων ἀφρίζοντα, καὶ θάλατταν ⁴ ζέουσιν, ἡπου καὶ στήλην ἐπεγείρεις καὶ

4 Malim τόν.

5 Cod. θάλαττα.

πείσεις φιλοτιμότερον; ἀλλὰ τί καὶ προσεπιγράψεις τῷ
 σώματι; ἐνταῦθα καλεῖται βασιλέως σωτήρ, καὶ πεσόν-
 τα Ξέρξης τιμᾶ· πρόσθε, ὦ βασιλεῦ, παρὰ τοῦ καὶ
 πέπτωκε· πρὸς αὐτοῦ Ξέρξου τῆς δωρεᾶς, Ἄπολλον ἀπο-
 5 τρόπαιε καὶ θεοὶ ἀλεξικάκοι, τοῦ δι' ἐκείνων περι-
 σωθέντος, τοῦ περιόντος ἔτι, τοῦ μὴ πεσόντος, τοῦ
 ναυαγήσαντος, τί γὰρ μὴ καὶ τοὺς σατράπας τῷ βα-
 σιλεῖ συνετήρησας; βίαν μοι λέγεις θαλάττης, καιροῦ
 μοι λέγεις ἀνάγκην, κυμάτων ἀπειλήν, πνευμάτων ἐπίθε-
 10 σιν, δαιμόνων ἐπιβουλήν, τύχης ἐπήρεια· σύ μοι δοκεῖς
 μὴδ' ἂν φητκόμον ἐπαινεῖν, ὅς ἔστιν σὺ καὶ τῶν κλά-
 δων τοῖς μαραινομένοις συνθνήσκειν οὐκ ἔᾶ τὰ λειπό-
 μενα, οὐδ' ἂν ἀριστεία θαυμάσεις, εἴτι που τοῦ σώμα-
 τος τέτρωται. Μαρδόνιε δίχα τραυμάτων καὶ φόνου
 15 Περσῶν σπεῦδε νικᾶν Ἑλλήνας, οὐ γὰρ ἂν φθάνοις
 ὑπὸ Ξέρξου κτεινόμενος, καὶ τῶν Ἀσκληπιαδῶν οἱ σο-
 φώτεροι μικρὰ τὰ πρῶτα λυπήσαντες μειζόνως ἐσύστε-
 ρον θέλγουσιν. ἐκεῖνοι καὶ ἄρθρα ποδῶν ὑπεκκαίουσιν,
 ἵνα τὴν κεφαλὴν περισώσαιντο, πόδας καὶ νῦν παρ' ἐμοῦ
 20 τὰ Περσῶν ἐξημίωσαι, καὶ τὴν κεφαλὴν ἀποκέρδαινε,
 σατράπας προὔδωκα καὶ βασιλέα κλύδωνος καὶ ναυα-
 γίου ἀφήρπασα, μηκέτι θαρῶεῖτε, ὦ ναυτίλοι, τὴν γῆν,
 μηκέτι πτοεῖσθε τὰ κύματα· θαλάσσης οὐ γεγόναμεν
 ἔργον καὶ κατοπραγοῦμεν περὶ τὴν ἥπειρον· τίς ἡμῶν
 25 κακοδαιμονέστερος, παρ' οἷς ὑποπτα καὶ τὰ εὐτυχήμα-
 τα; νῦν μὲν ἔχω τῆς ἀριστείας τὴν ἀμοιβὴν τοὺς λί-
 θους, τὴν τιάραν, τὸν στέφανον, ἐπικρέμαται δέ μοι
 τὸ ξίφος ἐτέρωθι, μικρὸν ἤδη καὶ τὰ ἐπιθανάτια ἐπορ-
 χήσομαι, καὶ σκηνοβατήσω τὰ ὕστατα, τίς οὕτω ταχῶ
 30 κῦβος κατακεκλύβεται; τίς οὕτω σφαιρα θᾶπτον κατα-
 κεκύλισται, ἦπου καὶ διήγημα τοῖς πολλοῖς ἀπιστούμε-
 νον ἔσομαι; τάχα μοι καὶ οἱ ἐν Ἄιδον θαυμάσονται,
 καὶ πυνθανομένοις ἐρῶ πάντα καὶ διηγῆσομαι τὴν Περ-

σῶν ἦτταν, τὴν τῶν Ἑλλήνων τόλμαν, τὸν ἐξ Ἑλλάδος
δρασμὸν,⁶ τὸν ἐκ θαλάττης φόβον· τὴν ἐμὴν ἐπὶ τούτοις
παραμυθίαν, τὴν τῶν σατραπῶν ἐπιβουλήν, τὴν τοῦ
βασιλέως ἀπόνοιαν, τὴν ἐντεῦθεν σφαγὴν καὶ ἐπὶ πᾶσι
τὸν στέφανον.

5

11. Τίνας ἂν εἴποι λόγους ὁ αὐλητὴς Ἰσμηνίας¹ παρ'
Ἀλεξάνδρου βιαζόμενος ἐπαυλῆσαι τῇ τῶν
Θηβαίων καταστροφῇ.

ὦ παῖ Φιλίππου, τίνα ταύτην προὔβαλες τὴν ὑπό-
θεσιν· τίνοι θεῶν ἀπάρξομαι τῆς ᾠδῆς, ποῖον ἄδω μέλος 10
προνόμιον·² Θήβας ἐπαινέσομαι καὶ κροτήσω Κάδμου
τοῖς μέλεσιν. ἀλλ' ἡ Κάδμου κεῖται καὶ πέπανται τὰ
Θηβαίων σεμνά· Βάκχον ἐπικαλέσομαι κωμαστὴν³ θεὸν
εὐγενῆ, ἀλλ' ὁ κᾶμος οὗτος ἄγριος, καὶ Μακεδόνες ἐπε-
βάκχευσαν· Ἡρακλῆα παιανίσω καλλίνικον τὸν ἡμέτερον 15
ἦρωα, τὸν ἐκ Διός, τὸν τῆς Ἀλκμήνης, τὸν Θήβηθεν·
ἀλλ' οὐκ ἔσθ' ὅτε καὶ Θήβαις ὁ μέγας οὗτος ἦρως ἐπή-
μνην, ᾧ πάλαι μὲν πόλεως εὐτυχοῦς, νῦν δὲ οἰκοπέδου
λυπροῦ καὶ δυστυχοῦς· ᾧ πάλαι μὲν εὐδαιμόνος πολίταν,
νῦν δὲ ἀπόλιδος αὐλητοῦ· κεῖται μὲν ἡ θρησαμένη τὸν 20
αὐλητὴν· ὁ δ' ἐπαυλεῖν ἐκβιάζεται καλλιεροῦσι τοῖς πο-
λεμίοις, καὶ στεφανοῦν τοὺς ἀλάστορας, ὡς ἐν μεταιχιμίῳ
καθέστηκα, ὡς ἐν ἀπορίᾳ κατεῖλημμαι, δυσερωτιῶ περὶ
τὴν ἐνεγκοῦσαν καὶ τὰ ἐκείνης πάθη θρηνηῶ· ἀλλ' ἐτέ-
ρωθεν ἐπισείει μοι τὸ ξίφος ὁ Μακεδὼν καὶ πείθει 25
παιανίζειν οὐχ ὅσια· ἔρημον ὄρω τὸ σύνηθες ἐκεῖνο καὶ
φίλον θέατρον, καὶ τραγωδίαν ἐπισκευάζω τοῖς μέλεσιν,
ἀλλ' ἀντινομοθετεῖ μοι τρόπον ἄλλον ὁ Μακεδὼν, καὶ
τυραννεῖ μετὰ τῆς πόλεως τοὺς αὐτούς· μέσος εὐτυχοῦν-
τος βαρβάρου καὶ πόλεως ἀτυχοῦσης γίνομαι· ἔλκει πρὸς 30

6 Cod. δραγμόν. 1 Cod. Ἰσμενίας. 2 Cod. προνόμιον.
3 Arist. Nub. 605. κωμαστὴς Διόνυσος.

ὀδυρμόν ἢ πατρὶς, παίθει τὰ πρὸς ἡδονὴν αὐλεῖν ὁ πο-
 λέμιος· τίς ποτε σταδιοδρόμος ἐπιπεσόντι σταδίῳ τὰ
 τῶν ποδῶν ἐπεδειξατο· ποῖος ῥήτωρ ἐποικομένῳ τῷ βή-
 ματι τὴν γλῶτταν οὐ πρὸς θρῆνον ἐκίνησεν· αὐλητῆς
 5 ἐγὼ καὶ με Θῆβαι πόλις Ἑλλάς τοὺς αὐλοὺς ἐξεπαιδεύσει·
 πολλάκις ἐν πανελληνίῳ ταύτην ἐξύμνει, πολλάκις ὀφθαλ-
 μὸν Ἑλλάδος ἐκάλεσεν, ἀλλὰ νῦν ὁ καλὸς οὗτος τῆς
 Ἑλλάδος ὀφθαλμὸς ⁴ ὀρώρκεται, καὶ δεῖ με θωπεύειν
 βαρβάρους τοὺς τὴν φίλην θεοῖς ἀναρπάσαντας πόλιν,
 10 τοὺς κοινούς τῶν Ἑλλήνων ἐχθρούς, τοὺς ἐκ Πιέλλης,
 τοὺς Μακεδόνας, ὧ θεοὶ τίνα ταύτην ἄσω παλινοῦσαν,
 πῶς βαρβάροις ἐπαυλήσω θύμασι, πῶς ἐπισπείσω Διὶ
 τροπαίῳ τὸ μέλος, οὐκ ἐπ' Ἀργείοις ἐπὶ τῆς Κάδμου
 15 πεδιάδος πεσοῦσιν, οὐκ ἐπὶ Λάκωσι παρὰ Θηβαίων κομ-
 ψοῖς ἐλεγχθεῖσιν, ἀλλ' ἐπὶ παιδί Φιλίππου νεανία Μα-
 κεδόνι, Θήβας ὅλας καταβαλόντι· οὐκ ἄρα Τερψιχόρη
 νῦν προστήσεται τῶν αὐλῶν. φίλανυλος Μοῦσα καὶ θεὰ
 παῖς Ἑλληνίου Διός· καὶ φιλοῦσα τοὺς Ἑλληνας, ἀλλ'
 ἐριννύες τοῖς αὐλοῖς ἐπορχήσονται, καὶ Μακεδονικοὶ τι-
 20 νες ἀλάστορες δαίμονες, ἀποβδελύξεται καὶ Ἀθηναίη τὴν
 ᾠδὴν, καὶ τοὺς αὐλοὺς κατὰ γῆς ἀφιεῖσα τὴν ἀρχὴν οὐ
 μετ' ᾠδῆς μελήσεται. ἐπιστενάξει καὶ Ἄρης τοῖς ἐμοῖς
 αὐλήμασιν, ἧπου κακείνος ὑπὸ μοιρῶν τὴν Θηβαίων
 ἄλωσιν ἐκβεβίασται, ὡς ὑφ' ὑμῶν, ⁵ ὦ Μακεδόνες, ἐγὼ,
 25 τὰ αὐλήματα οἰμώξεται, καὶ Ἀφροδίτης μήτηρ Ἀρμονία
 θεὸς, καὶ ἀναρμωστίαν πᾶσαν ἐνθεῖη τοῖς ἄσμασιν,
 οὕτως ἀναφρόδιταν ἄσομαι, οὕτως ἀκαλλίεργον θύσο-
 μαι· πεπτῶκασι Θηβαίων παῖδες Ἀρμονίας, ἀπόγονοι
 Ἄρεος· πεπτῶκασιν οἱ γηγενεῖς, οἱ ἐκ δράκοντος φίλοι,
 30 θεράποντες Ἄρεος, ξίφος Μακεδονικὸν τοὺς σπαρτοὺς
 ἐξεθέρισε, στάχυν χρυσεοπήληκα, ⁶ γένος Ἄρει κάτοχον,

4 Pind. Ol. II. 11. Σικελίας ὀφθαλμὸς, ubi Bökh. Eur. Phön. 809.
 Κιθαιρῶν, Ἀρτίμιδος χιονοτρόφον ὄμμα. 5 Cod. ἡμῶν. 6 Cod.
 χρυσεοπήλικα.

αὐτομαθῆς τὰ πολέμια, οὐχ ὑστέραν γενέσεως ἔχον· τὴν
ὄπλισιν, ⁷ τάχα καὶ πάλιν Ἄρης οὐχ ἐνός παιδὸς τελευ-
τὴν ἀποκλαύσεται παρὰ τῷ Διὶ τῷ πατρὶ, ἀλλὰ τῶν
ἐξ Ἀρμονίας ἀπάντων, ἀλλ' ὅλην τὴν τῶν σπαρτῶν
ἐπανάστασιν· ἤδη καὶ Κιθαιρῶν σιγηθήσεται, χωρίον ⁵
ὡς ἐπὶ συμφοραῖς ἀμφορον· καὶ ἡ Κάδμου πόλις ἀκού-
σεται, οὐ κατ' Ἀργείων καλλίνικος, ἀλλ' ὑπὸ Μακεδόνων
ἀνάστατος· Ἐριννύων ἄλσος, λιμῶν ἄτης, κοινὸν πολε-
μύδριον, πολέμου νανάγιον πάνδεινον· ἐν ταῖς Ἀμφί-
νος χορδαῖς περισώζουσα τὸν ἀριθμὸν· ἡ ἐπτάπυλος, ¹⁰
ὧ Ζεῦ καὶ θεοὶ, κατέστραπται, ἀνέστραπται τὰ Θηβαίων
σεμνολογήματα· ἤρωσε Μακεδῶν νεανίας τὴν τοῦ Διο-
νύσου, τὴν τῆς Σεμέλης· οὐχ ἵνα πάλιν ἀναδοῖη σπαρ-
τοὺς, ἀλλ' ἵνα μηδ' ἔχνος ὑπολείποιτο πόλεως. ἄλλος
οὗτος τῆς Μακεδόνων ὠμότητος ἄροτος, εἰς ἀγρὸν ⁸ τὴν ¹⁵
πόλιν μετασκευάζων, ἤρδευσεν ὁμογνίῳ λύθρῳ τὴν γῆν,
ἄλλος οὗτος ποταμὸς, ὃν ὀπλιτῶν Μακεδόνων νέφος
ἐπλήμμυρεν· ἐν ἧ καὶ Κάδμον νεώσας ἀντίθετα· καὶ
Ἰσμηνοῦ προχοαῖς ἀντερίζειν ἔχει τοῖς αἵμασιν· ἐπι-
τάττει καὶ Ἰσμηνία πεσοῦση τῇ πόλει προσεπορχεῖσθαι ²⁰
τοῖς αὐλοῖς, ἐν ὑπ' αὐλοῖς ἧ καὶ πίπτουσα, καὶ ταῖς
τῶν πολυαίμων ὠδαῖς ἀντηγήση μέλος ἀντίμουσον· ὧ
βάρβαρε Μακεδῶν, οὐκ εἶ σὺ τὸ γένος ἔλκων ἀφ' Ἡρα-
κλέους, μάτην τὸ πρὸς τὸν ἥρωα κομπάζεις ὁμόγνιον,
οὐ γὰρ ἂν τὴν Ἡρακλέους ἠθάλωσας, ἧ τάχα καὶ λυτ- ²⁵
τῶντα τὸν Ἡρακλέα ζηλοῖς καὶ κτείνεις, ὡς ἐκεῖνος, τοὺς
ἐξ αἵματος; οὐκ ἦν ἐκεῖνος τότε καλλίνικος, οὐκ ἦν ἐκεῖ-
νος ἀλεξίκακος, ἀλλ' ἐνόσει τὴν γνώμην καὶ λυσσῶν
οὐκ ἤδει τὰ φίλτατα· παῦσαι καὶ κειμέναις ἐπεμβαίνων
ταῖς Θήβαις, ἀπέκειρας τοῦ τείχους τὸν βόστρυχον, καθ- ³⁰

7 Cod. ὄπλισις. 8 Apostol. Centur. I. 19. ἀγρὸς ἡ πό-
λις· ἐπὶ τῶν παρανομούντων· Ἐπίχαμος· ἀγρὸν τὴν πόλιν ποιεῖς.

εἰλες τὰς οἰκίας, ἀνίσπασας τοὺς βωμοὺς, ἀνέτρεψας τὰ
 τεμένη, ἐψίλωσας τῶν ἀναθημάτων τὰ ἀγάλματα, μύ-
 θον ὅλως εἶναι τὴν πόλιν ἠγώνισαι· τί⁹ καὶ αὐλητὴν
 δυστυχῆ τῆς θρεψαμένης ἐκβιάζῃ κατειρωνεύεσθαι· Ἰσμη-
 5 νίας ἐγὼ, ἀπ' Ἰσμηνοῦ καλοῦμαι, Θήβης εἰμὶ πολίτης,
 ἐκείθεν ἔχω καὶ τοῦνομα, μή μου καὶ τὴν κλῆσιν ἀπο-
 συλήσης, μή πρὸς θεῶν, μὴ πρὸς Ἡρακλείους, ὃν τοῦ
 γένους αὐχεῖς ἀρχηγόν, χάρισαι μεγάλῳ ἥρωϊ μικρὰν
 ταύτην χάριν, μή καὶ τὴν κλῆσιν τοῖς ἔργοις τὸν αὐ-
 10 λητὴν ἐξομόσασθαι· ἐπεχαρίσω μουσοποιῶ καὶ Μούσαις
 οἰκίαν, καὶ ταῦτα τὴν λοιπὴν ἅπασαν πόλιν καταπιμ-
 πρῶν, χάρισαι δὴ τι καὶ Ἀπόλλωνι μουσηγέτῃ καὶ αὐ-
 λητὴν οὐκ ἄμουσον. Ἔα μὴ πρὸς τὸν
 παρανομηῆσαι· ὦ θεοῖς φίλον ἔδαφος, ὦ πάλαι Χαρί-
 15 των χωρίον, ὦ πάλαι Μουσῶν τέμενος, ὦ μέχρι νῦν
 πόλις, ὦ μάτερ⁶ ἐμὰ χρύσασπι Θήβα, τὸ τεδὸν καὶ ἀ-
 σχολίας ὑπέρτερον θήσομαι, καὶ Μακεδόνων ὀμότητα,
 οὕτω ζηλώσω καὶ Πίνδαρον, καὶ ταῖς νῦν τύχαις προσ-
 ῆκον ἐπαυλήσω καὶ γοερὸν.

20 12. Τίνας ἂν εἴποι λόγους ὁ Ἄδραστος νικησάντων
 Θηβαίων καὶ μὴ ἐώντων ταφῆναι τοὺς πεσόντας
 Ἄργείους.

Ὡς δυστυχοῦς στρατείας, ὡς πονηρῶν νυμφευμάτων·
 Ἄργεῖοι Θηβαίων ἠτίμημεθα· Θηβαίων, ὦ θεοὶ, τῶν οὐκ
 25 ἀκριβῶς Ἑλλήνων, τῶν ἐπηλύδων τῶν ἐκ Φοινίκης· κεί-
 ται μὲν ὁ τῆς Ἡρας γίγας ὁ Καπανεύς,¹ καί ται ὁ τῆς
 Ἀθηναῖς φίλος Τυδεύς. οἴχεται δὲ ὁ λοιπὸς τῶν ὀπλιτῶν

9 Cod. τίς. 10 Pind. Istm. I. 1. cfr. Plut. Phaedr. p. 227. B.
 τί δέ; οὐκ ἂν οἶε με κατὰ Πίνδαρον καὶ ἀσχολίας ὑπέρτερον
 πρῶγμα ποιήσασθαι τὸ τεῖν τε καὶ Λυσίου διατριβὴν ἀκούσαι.

1 Cod. Καππαεύς.

κατάλογος, καὶ μετροῦμεν τὰς ἐναντίων πύλας ἀριστέων
 πτώμασι, παρ' ἐκάστην Ἀργεῖος ἐφήδρευε λοχαγός, παρ'
 ἐκάστην καὶ πέπτωκε, νεκρῶν ² ἅπαν τὸ πεδίον ἀνθεῖ,
 γέμει λαφύρων ἢ πόλις, τρυφῶσιν ἐφ' ἡμῖν, ὦ Ζεῦ, καὶ
 κειμένοις Θηβαῖοι, καὶ τὰς ψυχὰς ἀφελόμενοι φθονοῦσι ⁵
 καὶ ταφῆς τοῖς σώμασι, μεθ' ἡμᾶς ἐπὶ τὴν λύσιν χω-
 ροῦσι, μεθ' ἡμᾶς ἐπὶ τοὺς κοινούς νόμους τῶν Ἑλλήνων
 στρατεύονται, οὐδὲ πεσοῦσι τοῖς πολεμίοις σπένδονται,
 ἐν θνητοῖς σώμασι καὶ κατὰ θνητῶν ἀθάνατόν ἐστι·
 περιφέρουσι θυμὸν, καὶ ὁ μὲν πόλεμος πέπανται· Θη- ¹⁰
 βαῖοι δὲ κατ' Ἀργείων ἔτι μεμήνασιν, οὐκ εὐλαβοῦνται
 τοὺς ὑπὸ γῆν θεοὺς, οὐκ αἰδοῦνται τοὺς Ἑλληνας, τοὺς
 οὐκ ἀντιτείνοντας βάλλουσιν, τοὺς οὐκ αἰσθανομένους
 κολάζουσιν ³ ἐπιπηδῶσι καὶ κειμένοις θηριωδέστερον, βάρ-
 βαρος ὁ τρόπος, ὁ θυμὸς οὐχ Ἑλλήνιος· οὐκ ἦν ἄρα ¹⁵
 λόγος ἄλλως, ἀπὸ δράκοντος φῦναι Θηβαίους, ἐκείνου
 τοῦ σπέρματος οὗτος ὁ στάχυς, ἔτι τῆς θηριωδίας ἀπό-
 ζουσι, τηροῦσιν ἔτι τὸν ἰὼν ἐγκαθήμενον ταῖς ψυχαῖς,
 ζηλοῦσι καὶ μετὰ τὸν ἄνθρωπον τὸν πρόγονον δράκοντα,
 καὶ τοῖς ἀδελφοῖς θηρίοις τὰ τῶν ἀνθρώπων ἐπιρῶ- ²⁰
 πτουσι σώματα· Ἦρα πολιοῦχε καὶ Ἄργους ἔφορε δαι-
 μον, ἢ σὴ πόλις ἐπ' Ἰσμηνοῦ κεῖται, καὶ τὸ Κάδμου
 χωρίον κατὰ τοῦ τῆς Ἦρας τεμένους χορεῦει· ὁ Ζεὺς
 ἡμῖν ὁ σὸς πεπολέμηκε, τῆς περὶ Σεμέλην ἀπάτης
 ἐμέμνητο, τὴν σὴν πόλιν ἐπὶ τῆς Θήβης ἐλὼν ἄλλο ²⁵
 πῦρ ἀντανῆψε κεραύνιον, καὶ στρατόπεδον ὄλον ἀνά-
 λωσε πυρὶ καὶ σιδήρῳ, καὶ λίθοις ἡμᾶς ἐπενείματο, καὶ
 νῦν ἔχουσι τὰς μὲν ψυχὰς οἱ κάτω θεοὶ, τὰ δ' ὅπλα
 Θηβαῖοι, θῆρες δὲ τὰ σώματα· ἐν Θήβαις ἡτυχήσαμεν,
 ἐπὶ Κιθαιρῶνος πεπτώκαμεν, ὦ πόλις εὐρεῖα σκηνὴ καὶ ³⁰
 πλουτοῦσα ταῖς συμφοραῖς, ὦ Κιθαιρῶν ἐριννύων ἄλ-

² Cod. νεκρόν. ³ Ar. Nub. 550. οὐκ ἐτόλμησ' αὐθις
 ἐπεμνηθῆσ' αὐτῷ κειμένῳ.

σος, ὅλα φύων δράματα, σὺ τὴν ὑπόθεσιν ἡμῖν ἐχορή-
 γησας. ἐπὶ σοὶ καὶ τὸ δράμα ὁ δαίμων ἐσκεύασεν, ἦκεν
 εἰς Ἄργος, ἄς μὴ ὤφελεν ὁ σὸς Πολυνείκης, ὁ καὶ τὴν
 γοητὴν ἀπαίσιος καὶ τὴν τελευτὴν ἀποτρόπαιος, ἦκε φυ-
 5 γὰς ἀλήτης ἀνέστιος, ἠδέσθη ἐπὶ τούτοις τὸν ξένιον
 καὶ τῆς ὥρας θαυμάσας καὶ τῆς τύχης οἰκτεῖρας, συν-
 ἄπτω πρὸς γάμον τῇ θυγατρὶ, ἦκεν ἐξ Αἰτωλίας καὶ
 Τυδεὺς ἄλλος οὗτος, τραγικοῦ κόμματος ἄνθρωπος, καὶ
 τυχῶν τῶν αὐτῶν ἰκέτης ἐπὶ τοῖς αὐτοῖς γίνεται· ἐπι-
 10 νεύω τοίνυν ἀμφοτέροιον τὴν ξυμμαχίαν; καὶ τὴν ἐς τὴν
 σφῶν αὐτῶν κάθοδον παρεγγυῶμαι θαρρῆεῖν, ἀλλ', ὦ
 Πυθία πρόμαντι, ἀληθῶς ἄρα εἰ καὶ μάντις καὶ δαί-
 μονος ἔμπρους, θεοῦ μεγάλου πρόσπολε, ἀληθῆς ἔφε-
 δρος τοῦ τῆς Θέμιδος τρίποδος· οἷς γὰρ Θηρίων κηδε-
 15 στήν ἀκούσαι με προὔλεγες τοῦ μὲν τὴν μισαιφόνον προὔ-
 φαινες τύχην, τοῦ δὲ καὶ τὴν ἐκ γένους Θηριωδῖαν ἀπε-
 μαντεύου, καὶ τὴν ἐκ μάχης ἀδελφοκτονίαν, τὴν πι-
 κράν, ἐπάρατον, τὸ ἀπόπτυστον ἐκείνο καὶ ἀφήριστον
 τρόπαιον, ὃ καὶ πεισῶν παραλογώτερον ἔστησε, καὶ παρὰ
 20 μέρος ἠττηθεὶς ἐτροπώσατο· κρεῖσσον ἦν μοι Θηρίοις
 ἐκδοῦναι τὰς παῖδας, εἰς ἐμὲ γὰρ ἂν μόνον τὰ τῆς ζή-
 μίας ἐνέσκηψε; νῦν δὲ μοι καὶ τὰ κατ' οἶκον λυπρὰ
 καὶ τὰ τῆς πόλεως οὐκ ἀδάκρυτα· ἀκούω πατῆρ παι-
 δων, ἀλλὰ δυσγάμων, ἀκούω καὶ κηδεστής, ἀλλ' οὐκ
 25 εὐτυχῆς, καὶ στρατηγός, ἀλλ' οὐκ ἀσφαλῆς, καίτοι δί-
 καια μὲν ἐβουλόμην, ἐπὶ δικαίοις δὲ τὰ ὄπλα ἐκίνουν·
 εἶξαι Πολυνεῖκει τὸν ἀδελφὸν τῆς ἀρχῆς, καὶ μὴ γέ-
 νους μὲν κοινωνεῖν, κλήρου δὲ πατρῷου καὶ κοινῆς ἐστίας
 φθονεῖν· ταῦτα Θηβαίοις ἐπρεσβευόμην, οὕτως ἑλληνι-
 30 κῶς ἔστελλον τὸ κηρύκιον, ἐπεὶ δ' ἐκεῖνοι καὶ πρὸς αὐ-
 τὴν ἀπεδυσπέτουν τὴν ἀκοήν, ἐνταῦθα καὶ αὐτὸς τοὺς
 λόγους ὀφείεις ἐπὶ τὰ ἔργα ἔβλεψα, καὶ δίκη καὶ θεοῖς
 τὸ πᾶν ἐπιτρέψας κριτὴν καθίζω τὸ ξίφος, Ζεὺς, δὲ
 ἄρα

ἄρα ὡς ἔοικεν, οὐκ ἀκριβῶς ἐθεμίστευε, καὶ Θηβαίους
 οὐ πρὸς δίκην τὰ τῆς δίκης ἐπρυτάνευσε τάλαντα· τοῦ-
 το ἦν, καὶ ὁ τῆς δίκης πεττὸς πρὸς τοὺς ἡδικηκότας με-
 τεπεττεύετο, ἔσειε μὲν τὴν αἰγίδα ὁ Ζεὺς, ὑπερῶρῆγγνε
 δὲ τὰς βροντὰς, ἐστόμου τὸ μέγα βέλος τὸν κεραυνόν· 5
 περιστρέβει τὸ πῦρ, καὶ πρηστῆρας ὄλους κατὰ τῶν
 ἡμετέρων κεφαλῶν ἀπεδίσκευεν, ἐκάλει δὲ πρὸς ἐπικου-
 ρίαν τὸν παῖδα τὸν Ἄρεα, φιλαίματον δαίμονα, θεὸν
 ἄλλοπρόσαλλον· 3 τηλικούτον ἡμῖν κακὸν ἐπηρτύετο, ἐμυ-
 κάτο μὲν ἐρίγोधυπον οὐρανός, καὶ πρὸ τῶν τοῦ Διὸς 10
 ἀκροβολισμῶν τὸ ἐννάλιον ἐπηλάλαξεν· ἔπνει δὲ θυμοῦ
 καὶ ὁ τῶν θεῶν ὑπατος, 4 καὶ πᾶν ὅσον ἔμπυρον οὐ-
 ρανόθεν ἐξηκοντίζετο. καὶ ὁ τῆς Ἥρας ἀριστεύς ὁ μέ-
 γας, ὁ Καπανεύς, ἀντὶ Σεμέλης ὡς ἄλλος Τυφῶς ὑπὸ
 Διὸς ἐβάλλετο, Ἄρης δὲ τὸ ἔγγος ἐνώμα, καὶ τὰς τῆς 15
 μητρὸς ἐστυφέλιξε φάλαγγας, καὶ ὁ τῆς Ἀθηναῖς ὀπλίτης
 Τυδεὺς, ἀντὶ δράκοντος λίθῳ κατσαγῶς τὴν κεφαλὴν
 ἐπὶ γῆς ὑπέστρωτο ὑπτίως· ἐξ Ἄρεος ἔκειτο, πυρὶ πῦρ
 ἀνθυπεξέκαυσε Ζεὺς, καὶ λίθῳ λίθον Ἄρης ἀπεταλάν-
 τευεν· ὁ μὲν τὴν σύνοικον εἰς ἀγαθὸν λοχαγὸν ἀντὶ 20
 τῆς ἐρωμένης ἐλύπησεν, ὁ δὲ τὴν ἀδελφὴν ἀντὶ φίλου
 θηρὸς οὐκ ἀγενῆ στρατηγὸν ἐξημίωσεν, οἱ δὲ Ποσειδῶν
 τῆς μάχης ταύτης ἐλείπετο· ἀλλὰ συνεστρατεύετο καὶ αὐ-
 τὸς τὰδελφῶν, καὶ καθ' ἡμῶν ἐκίνει τὴν τρίαιναν, καὶ
 τῶν ἐπ' Ἀμυμώνῃ παιδικῶν τῶν αὐτοῦ τοὺς ἐπὶ Σεμέ- 25
 λην Διὸς προὔθηκεν ἔρωτας· ὅλης πόλεως φίλης ἤτταν
 καταψηφίζεται· ἴν' ἀδελφὸν εὐφράνη βαρύνῃην, γῆ δὲ
 τὸ στόμα περιεβόθρευε καὶ πλατὺν ὑπέχαινε φάρυγγα,
 οὐχ ἵνα πολυδιψεῖω πόλει πηγὴ τις ἀναρῶοιβδήσῃ πο-
 λύκρουνος καὶ διειδήσῃ, γλυκέος ἔρωτος ξύμβολον, ἀλλ 30
 ἵνα στρατιώτης αὐτοῖς ὄπλοις καταποθήσεται· ὦ πονη-

3 II. E. 831. et 889.

4 Cod. ἦπατος.

ρᾶς ταύτης αἰλακος, ἦν οὐ γηπόνος ἐπήσκησεν, οὐκ ἐπό-
 λειβε βοῦς, οὐ περιελάκισεν ⁴ ἄροτρον· τῇ τριαίνῃ δὲ διέ-
 στησε Ποσειδῶν, καὶ μάντιν σοφὸν ἀντὶ σπέρματος
 ἐγκατέχωσεν· ὧ γῆς καὶ φρούσης ὀπλίτας παράδοξα καὶ
⁵ αὐθις ἀποκρυπτούσης ἀνέλπιστα· ὧ γῆς ἐφ' ἧς οὐδὲ
 θεοὶ κακῶν ἀπειράτοι· Θηβαῖος ἦν Δίονυσος, καὶ θεὸς
 προσγενῆς, ἀλλ' οὐκ ἦν αἵματος ὁμογνίου καθαρὸς, οἷς
 μητέρα κατὰ παιδὸς ἐβάκχευσε· Θηβαῖος ἦν Ἡρακλῆς,
 ἀλλ' εἰς τὸ γένος ἐλύττησε, καὶ τοῖς παισὶ τὰς χεῖρας
¹⁰ ἐπιβαλὼν τὸ Θηβαῖον εἶναι τοῖς κακοῖς ἐβεβαίωσε· τοῦ-
 τον οἶμαι καὶ Πολυνείκης ἐπλήρωσε τὸν κατάλογον,
 καὶ τοῦ γένους ἡμῖν κοινωνήσας καὶ τῆς τύχης μετέδω-
 κεν· οἷους θεοὺς ἐφ' ἡμᾶς αὐτοὺς ἐκινήσαμεν· ἤλικους
 ἐκπεπολεμώκαμεν δαίμονας, Ζεὺς τὸν καταιβράτην μετε-
¹⁵ χειρίζετο, Ἄρης ἐθήγε σίδηρον, Ποσειδῶν τὴν γῆν ἀνε-
 μόχλευε, πάντα ἡμῖν ἄπορα καὶ μαχομένοις καὶ δραπε-
 τεύουσιν· ἠνδρίζετό τις Ἀργεῖος καὶ τὰ μεγάλα παρεκιν-
 δύνευσεν, ἀλλ' ἡ γῆ τοῦτον αὐθις ἐπέδησε· καὶ λόχος
 βαθύς ἦν ὁ βόθρος, καὶ πάγη τις ἄφυκτος, οὐκ οἶδεν
²⁰ ὁ μάντις τὰ ἐν ποσὶ, Ζεὺς γὰρ αὐτῷ συνεδόλου τὸ μαν-
 τικὸν, ἦπου καὶ νῦν τῆς Ἡρας κατειρωνεύεται· οὐκ ἦν
 μόνος ὁ Ζεὺς οὐκ εἰδὼς ἐν Θήβαις, ὃ, τι καὶ πείσεται,
 ἀλλὰ καὶ φίλος Ἡρας μάντις ἐξ ἀγνοίας πίπτων· ὡς
 τοῦτό γε τὸ μέρος ἐκεῖνος ἠτύχησεν, αὐτῷ σώματι τὴν
²⁵ γῆν ὑποδύς, καὶ φυγῶν τὴν Θηβαίων ὠμότητα· καὶ ὡς
 εἶθε καὶ πᾶσι τοῖς πεσοῦσιν Ἀργεῖοις ταύτην ἐκύρωσε
 τὴν μοῖραν ὁ Ζεὺς· νῦν δὲ στρατόπεδον ὅλον κατὰ πε-
 διάδος ἐφήπλωται, βλέπει τὰ ἀθέατα ἥλιος, τί δράσω;
 τί χρήσωμαι τοῖς παροῦσιν; οὔτε γὰρ περιορᾶν τοὺς οἰ-
³⁰ κείους οὔτω κειμένους καλὸν, καὶ στρατὸν αὐθις ἐγει-

⁵ Cod. περικυλάμισεν, scripsit περιελάκισεν. Suid. περιλακι-
 ζομένη, ἀντὶ τοῦ διασχιζομένη καὶ διακοπτομένη.

ρην ἐξ Ἄργους ἄπορον· Θηβαίους τὸ παίδειν ἄλλως ἀμή-
 χανον, ἐπὶ τὴν Ἀθηναῖς πόλιν πορεύσομαι, ἐπὶ τὸν
 ἔλεον βαδιοῦμαι βωμὸν, ἐπισπείσω καὶ δάκρυα καὶ πεί-
 σω δῆμον φιλάνθρωπον, οὐδέ μοι τοὺς πολεμίους κατα-
 γωνιοῦνται, τοὺς θυμῶ βαρβάρους θύοντες, οἱ θεὸν ⁵
 εἰδότες τὸν ἔλεον, οἱ αὐτόχθονες ⁶ τοὺς σπαρτοὺς, οἱ
 ἐξ Ἀθηναῖς τοὺς ἐκ δράκοντος, ταύτη τὸ γε νῦν ἰτίον,
 οὕτω γὰρ ἐμοῖς ἐπικουρητέον, τὸ δ' εἰσπέιτα, "Ἦρα τα
 Ἄργεῖα καὶ θεοὶ ἐγγώριοι, ἠβῆσαιεν οἱ τῶν πεπτωκότων
 παῖδες, ἴδοιμι τοῖς ὄπλοις ἀνθούοντας, καὶ στρατὸν αὐ- ¹⁰
 θις οἰκειὸν ἐπὶ Θήβας ἐλάσαιμι, ἐκεῖνοι τὴν τελεωτέραν
 ἡμῖν ἐπικουρίαν δοῖεν, καὶ ταχὺ τὴν θεοῖς ἐχθρὰν ⁷
 γῆν, τὴν τῶν σπαρτῶν τῶν τοῦ δράκοντος οἰκειοῦ τα
 κορέσομεν αἵματος καὶ δεῖξομεν ἄσπαρτον ἐπὶ μακρόν.

13. Τίνας ἂν εἶποι λόγους ἢ θεοτόκος, ὅτε μετέβαλεν ¹⁵
 ὁ Χριστὸς τὸ ὕδωρ εἰς οἶνον εἰς τὸν γάμον.

Ὡς παῖδά σε περιπτύξομαι, ἢ ὡς θεὸν σεβασθήσο-
 μαι; τὸ μὲν γὰρ οἷς ὑπήκουσας, τὸ δ' οἷς ἐκαινούργη-
 σας, πέφνης· ὡς μήτηρ περιλαλεῖν σε γλίχομαι, καὶ ὡς
 ἄνθρωπος προσελθεῖν ὑποστέλλομαι, καὶ ὡς θεὸν πέ- ²⁰
 φρικα καὶ ὡς παῖδα θαρῶ· ὦ θεὲ παῖ, μετέβαλες
 τὸ μὲν ὕδωρ εἰς οἶνον, εἰς εὐφημίαν δὲ τὸν ὑμέναιον,
 ἐξέστησας λόγῳ μὲν τὸ ὕδωρ, ἡμᾶς δὲ τῷ θαύματι,
 ἀκόλουθα ταῦτα τοῖς πρότερον, θεῖα μὲν ἡ γονή, θεῖος
 δὲ ὁ τοκετός, καὶ μήτηρ ἐγὼ, τὸ μὲν τι τοῦ τόκου φυ- ²⁵
 λάξασα, τὸ δ' ὑπερβᾶσα θειώτερον· οὔτε τὸ φυλαχθέν
 ἐστέρηται θαύματος, καὶ τὸ διαλειφθέν οὐκ ἀνεκπλη-
 κτον· ἐτικτόν σε, ὦ παῖ βασιλεῦ, σὺ δὲ τὰς ὠδῖνας ἐν-
 δοθεν ἀφελόμενος τὸν τοκετὸν ἐτήρησας, μήτηρ ἦκουσα
 καὶ παρθένος πάλιν μεμνήηκα, οὐρανὸς τῷ τόκῳ ἐφύ- ³⁰

⁶ Cod. ἀπλήθοντες.

⁷ Cod. ἐχθραῖς.

μνησε, καὶ πρὸ τοῦ τόκου μὲν ἄγγελος παρῆχέ μοι νυμ-
 φροστόλον, μετὰ δὲ τόκον ἀστέρα καινὸν ἄλλον ἀνέτελλε·
 κήρυξ ἦν ἐκεῖνος τοῦ τόκου, καὶ Περσίδος εἶχονεν δῶρα,
 καὶ βασιλεὺς αὐτὸς ἤκονες, καὶ νῦν δὲ τοῖς περὶ τὴν
 5 γένεσιν τὰ τῆς ἀνατροφῆς ὡς ἀνάλογα· γάμος ἦν καὶ
 παρθένον ἔχων μητέρα, καὶ γυναῖκας ἰδεῖν οὐκ ἀνώ-
 κνησας, ἀλλ' ἐφείπου τῇ μητρὶ, τοῦτο μὲν ὡς παιδίων
 νόμους τηρῶν, καὶ τοῦτο δ' ὡς καὶ γάμον νομοθετῶν, καὶ
 συγχωρῶν τὸν ὑμέναιον· ἐτίμησας μὲν, ὦ παιῖ, πολλοῖς
 10 τὴν παρθενίαν πρότερον θαύμασι, νῦν δὲ καὶ τὸν γά-
 μον καὶ δι' αὐτὸν τὴν μητέρα ἐμέ. Γάμος ἦν καὶ τὸ
 τῶν ἡδυσμάτων ἡδιστον οἶνος ἐλείπατο, ἔπεινον μὲν οἱ
 δαιτυμόνες, ἀλλ' ὕδατος, ἐχόρευον μὲν, ἀλλ' ἀνήδοντα,¹
 ἀλλ' ἦδειν ἐγὼ σου τὴν ἰσχὺν, οὐκ ἠγνόουν οἶον ἔτεκον,
 15 ἦδειν καλῶς τὸ ἔνδον κρυπτόμενον, ἐντεῦθεν πρόσσιμι
 τῷ παιδί, ἐπιλέγω τὸ τῆς γάμου τελευτῆς ἄτελεστον,
 παραθήγω θαυματουργίας ἄψασθαι, ἐπιδαίξῃ, λέγουσα,
 πάντως, ὦ παιῖ, μετ' οὐ πολὺ τὴν ἰσχύν· εὖ οἶδα τῆς
 ἡλικίας ἀναμένεις τὸ τελεώτερον, χρόνον ἀποταμιεύεις
 20 τῇ διδασκαλίᾳ, καὶ ὁ ὀρίζεις τοῖς θαύμασιν· ἀλλ' ἄρξαι
 νῦν, ἐπιίγομαί σε τερατουργοῦντα θεάσασθαι, χάρισαι
 τὴν τῶν θαυμάτων ἀπαρχὴν τῇ μητρὶ, ὁ δὲ, ὦ νόμοι
 πατέρων ἐπὶ τέκνοις κείμενοι, οὐκ ἀπένευσεν, οὐκ ἀπεῖ-
 πεν, οὐκ ἀπεδοκίμασε μητρὸς αἴτησιν, ἀλλ' ὕδωρ ἤτησε,
 25 καὶ ὁ μὲν ἐπέταττε, τὸ δ' εἰς οἶνον παρήγετο· ὡς καλὸν
 καὶ τοῖς παισὶν εὐπειθείας δίδως ὑπόδειγμα· εὐγνωμονεῖτε,
 ὦ παῖδες, περὶ τὰς τεκούσας, ἀπὸ τῶν μητέρων τῆς χά-
 ριτος ἄρχεσθε, ὅτι καὶ θεὸς γενόμενος παῖς μητέρα
 αὐτοῦ αἰτοῦσαν ἐτίμησε θαύμασιν· ὦ λόγος ἐκεῖνος ἐξ
 30 ἀφανῶν πηγῶν ἀναδιδούς οἶνον ῥεύματα· ὄσσην ἔχεις,
 ὦ παιῖ βασιλεῦ, τὴν δύναμιν, δίχα βοτρώων οἶνος ἀνέ-

¹ Cod. ἀνήδοντα.

² fort. ταιστής, vid. p. 359.

βλυξεν, ἄμπελος οὐκ ἦν καὶ οἶνος ἀνεδίδοτο· τίς ληνὸς τὸν οἶνον τοῦτον ἐξέθλιψε; τίς ἄμπελος τὸ πόμα τοῦτο ἐθρέφατο; τρυφᾶτε νῦν, ὡς δαιτυμόνες, τὰ γαμικὰ, σπᾶτε οἴνου, σπᾶτε δὲ πλέον τοῦ θαύματος· οἱ πατέρες ἡμῶν ἐκ πέτρας ὕδωρ ἔπινον, ἀλλ' ὑμεῖς οἶνον ἐξ ὕδατος, ἐκεῖ ῥάβδος ἐπληττε καὶ χεὶρ ἀντείνεται, ἐνταῦθα λόγος μόνος ἐπαρκεῖ τῷ θαύματι· ἐκεῖ γογγυσμὸς ἐξηκούετο, καὶ ὁ δημιουργὸς ἐνεδοίαζεν·³ ἐνταῦθα μητρὸς μόνῃ παράκλησις, καὶ τὸ θαῦμα ἐπακοουθεῖ ἀνευδοίαστον· ὅσῳ τῶν πατέρων ἡμεῖς μακαριώτεροι, θεοῦ θεράπων ἔχεινοῖς ἑτερατούργει· νῦν δ' ἡμεῖς αὐτὸν ἐκείνον ἔχομεν τὸν τῶν σημείων δεσπότην καὶ τεράτων κύριον, λόγῳ τὰ πρῶτα τὸ πᾶν συνεστήσατο, οὐρανὸν, γῆν, θάλασσαν, ποταμοὺς, τᾶλλα πάντα, λόγος καὶ νῦν τὴν ὕδατος φύσιν εἰς οἶνον μετεκίνησε, πίετε τοῦ κοινοῦ¹⁵ τούτου πόματος καὶ πρότερον τούτου τῆς πίστεως· ἦδη τι καὶ νεανιεύσομαι, ὡς μακαρία ἐγὼ, μήτηρ θεοῦ καὶ κληθῆῖσα καὶ γενομένη, ὡς γάμος οὗτος μακάριος, οὗ καὶ θεὸς γέγονε δαιτυμῶν, καὶ δαιτυμόνες οἶνου θαύματος ἔπινον.

20

14. Τίνας ἂν εἴπη λόγους ὁ ἐκ γενετῆς τυφλὸς ἀναβλέψας.

Ἔπαρ ἐστὶ μοι τὰ τῆς ὄψεως ἢ ὄναρ ηὐτύχησα, καὶ μὴ βλέπων αὐθις ἠπάτημαι; τὰ μὲν γὰρ ἔργα βεβαιοῖ²⁵ τὸ φαινόμενον, τὸ δὲ τῆς θεραπείας καινὸν μικροῦ τὴν πίστιν παρείλετο· ἡμέρα μὲν ἦδε καὶ φῶς ἐξ ἀκοῆς τὸ πρότερον γινωσκόμενον· ὁφθαλμοὶ δ' οἱ πρὸ τοῦ μηδὲ ὄντες τὴν ἀρχὴν οὐκ οἶδ' ὅπως νῦν ἀνεώγεσαν, καὶ γένομαι φωτὸς, ὃ πρὶν ὄραῖν οὐκ εἶχον γλιχόμενος· ὡς οἶον³⁰ εἶδες ἦλπε, ἅμα σε βλέπων ἐξέστηκα, καὶ συνεξέστης αὐ-

³ Cod. ἀνεδοίαζεν, scripsi ἐνεδοίαζεν propter sq. ἀνευδοίαστον. De confusione harum praepositionum vide ep. crit. p. 57.

τους οὐδέν ἤττον βλεπόμενος, καὶ μὴ βλέπων τοὺς οὐχ
 ὀρέσσοντας, ὑπερέβαλον πάντας τῷ μεγέθει τῆς συμφορᾶς,
 καὶ νῦν ἐξαίφνης ἰδὼν ὑπερβέβληκα τοὺς ὀρώντας τῷ
 καὶ ὦ τῆς ὄψεως. οὔτε μοι τὰ τῆς ἀβλεψίας ἀνέκ-
 5 πλιχτα, καὶ νῦν αὐτίς τὰ τῆς ὄψεως οὐκ ἀθαύμαστα·
 ἔλυτο μὲν μοι τὰ τῆς ἀδίνος, καὶ τὰ τῆς ὄψεως ἐπε-
 πέδητο, καὶ παρηγόμην εἰς φῶς, φωτὸς δ' οὐκ ἀπήλαυ-
 ον· ἐώρων μὲν οἱ γονεῖς αὐτοὶ πρὸς τοῦ παιδὸς οὐχ
 ὀρώμενοι, βαθρῶ δέ μοι σκότος ὑπῆν καὶ πρὸ τοῦ τό-
 10 κου καὶ μετὰ γένεσιν· ἐντεῦθεν σύντροφον τὸ κακὸν νῦξ
 ἦν τὰ πάντα καὶ ζόφος ἄλυστος· ἦκεν ἡμέρα, ἐγὼ δ' οὐκ
 ἤκουον· ἐπῆλθε νῦξ, καὶ πάλιν ἐπνυθανόμην, καὶ ἂ μὴ
 βλέπειν εἶχεν εὐκόλως ἐμάνθανον, ὅλος ἐώρων ὡς ἤκουον,
 καὶ τὴν ἀκοὴν εἰς ὄρασιν μετελάμβανον· ἀπείρηκα πολ-
 15 λάκις ξυμποδιζόμενος, ἀπείπον τοὺς πόδας, οἷς ἔτυχον
 συντριβόμενος, ἐπεχωρίαζον τῷ ναῷ καὶ τὸ κάλλος ὑφ'
 ἐτέρων ἐμάνθανον· οὕτω μοι ξύμφυτον ἦν τὸ δεινόν, οὐ-
 τω τὰ τῆς ξυμφορᾶς ἀμετάβλητα, ἐπ' ἐμοὶ μόνῳ τῶν
 ἀπάντων ἀλαμπὲς ἐδόκει τὸ πᾶν καὶ σκότος αὐτίς ἀρ-
 20 χαιογόγονον, ἔφερον εἰκόνα τοῦ παντὸς, πρὶν ἢ τὸ φῶς
 ἦκεν, καὶ νύκτα μεταλαβεῖν, καὶ Μωϋσῆν ἐκείνον ἐθαύ-
 μαζον· ἐζηλοτύπουν τῷ πάθει παραβάλλειν ἕτερον, ἀλλ'
 ἦν τὸ κακὸν ἀπαράβλητον, παρῆσαν ἕτεροι ταῦτόν δυς-
 τυχοῦντες, καὶ τὴν συμφορὰν ἐρευνῶν ὑστέραν εὗρισχον
 25 ὄψεως. ἐγὼ δ' ἀλλὰ, πρὶν ἰδεῖν, τὸ βλέπειν ἀφήρημαι,
 καὶ πρὶν ἐλθεῖν εἰς ἕξιν ἐστέρημαι· ἐπὶ τοσοῦτον καινό-
 τητος ἦλθέ μοι τὸ κακόν· ἀλλ' ὦ τῆς εἰσέπειτα μετα-
 βολῆς, ὡς οὐχ ἤττον ὁ τῆς ὄψεως τρόπος ἐμοὶ κεκαι-
 νούργηται· ἐφοίτων ἐν τῷ ναῷ, προσήτουν τὰ πρὸς
 30 τροφὴν, ἤκουον τοῦ Ἰησοῦ διδάσκοντος, ἐπηκολούθει
 τῇ διδασκαλίᾳ καὶ θαύματα· ἐπὶ τούτοις ὑπογλέγομαι
 τὴν καρδίαν, ἀναζέω πρὸς πίστιν, ζηλῶ τοὺς ἰαθέντας
 τῆς δωρεᾶς· ἔρμαιον ἡγοῦμαι τὸ πρᾶγμα, ἐντεῦθεν ἰκέ-

της πρόσειμι, θεὸν ἐπιβοῶμαι, σωτήρα καλῶ, τὸ πά-
θος εἰς οἶκτον προβάλλομαι, καὶ προβαίνει μοι τὰ τῆς
ἐλπίδος εἰς ἔργον καὶ τὰ τῆς θεραπείας ὡς ἄρῆτα,
γῆν συνέφυρεν ὕδατι, καὶ φέρων τοῖς ὀφθαλμοῖς ἐπι-
τίθησι· καὶ τὸ φῶς εὐθύς ἀνεδίδοτο, θεὸν ἐγὼ σε θαρ- 5
ρῶν ἀποφαινομαι, καὶ πρό γε ἐμοῦ τὰ τοῦ θαύματος·
ὄλον ἐκ πηλοῦ τὰ πρῶτα συνεστήσω τὸν ἄνθρωπον,
καὶ νῦν παρὰ μέρος οὐκ ὄντα πηλῶ μεταπλάττεις· ταῦ-
τά σε κηρύττει θεὸν, ταῦτα δημοῦργὸν ἄνθρωπον,
ταῦτα νῖδον θεοῦ ἐν θνητῷ προσχήματι· ἃ φῶς νῦν σε 10
πρώτως καὶ βλέπω καὶ τέθηπα, ὃ καλὸν ἦλπε δημοῦρ-
γημα· οἶος ὢν ἡμῖν οὐκ ἐπέλαμπε· τίνα ταύτην ὀρῶ
τὴν πολλὴν ὑπὲρ κεφαλῆς ἐπήλυσιν, καὶ ὡς κάτοπτρον
διαφαίνει καὶ ὡς ὕδωρ κέχυται. τίς καὶ ὁ καλὸς καὶ
μέγας οὗτος ὄροφος, δημιουργε βασιλεῦ, ὅσος μὲν ἐπηρ- 15
ται, ἡλικίας δὲ ἀνατέταται, θαρῆεῖτε ὃ πόδες, οὐκέτι
προσπταίνοντες συντριβήσεσθε, ἀπήλλαχθε μὴ βλεπομέ-
νης ὁδοῦ, καὶ βακτηρίας ἡμῖν οὐ δεήσει λοιπὸν, ὃ τε-
κόντος ὄψις γλυκεῖα, νῦν καὶ αὐτὸς ἡμᾶς ὄψομαι καὶ
γονεῖς ἐπικαλέσομαι βεβαιότερον, οὐδὲν ὑμῖν εἰς ἀμαρ- 20
τίαν τοῦ λοιποῦ διαγνώσομαι. ἀλλ' ἐφυλαττόμην τη-
λικούτῳ θαύματι, ἀπειλήφα τὴν λειπομένην τῶν αἰ-
σθήσεων καὶ τῆς ἀκοῆς, ὡς τάγε τῆς ὄψεως οὐ δεήσο-
μαι. ὃ ναοῦ κάλλος ἄρῆτον, οὐκέτι σὲ λοιπὸν ὑφ'
ἑτέροις ὀφθαλμοῖς θαυμάσομαι, ἀλλ' αὐτοψὶ τοῦ θαύ- 25
ματος ἐμπλήσομαι· κἂν εἰς τὴν συναγωγὴν δεήσῃ με
παρελθεῖν οὐ καταπροήσομαι τὴν ἀλήθειαν, ἀλλ' ἐρῶ
πάντα πυνθανομένοις καὶ διηγῆσομαι τὴν ἐξ αὐτῶν ὠδί-
νων πῆρωσιν, τὴν ἐν τῷ ναῷ προσαίτησιν, τὸν ἐπὶ
τούτοις οἶκτον, τὸν ἐπιτεθέντα πηλὸν, τὴν ἐκεῖθεν ἀνά- 30
βλεψιν, καὶ ἐπὶ πᾶσι τὸν ἰασάμενον.

15. Τίνας ἂν εἶποι ὁ δοῦλος λόγους τοῦ ἀρχιερέως ἀποκοπεῖς τὸ ὅτιον παρὰ τοῦ ἁγίου Πέτρου καὶ ἰαθεῖς παρὰ τοῦ Χριστοῦ.

Τὸν μαθητὴν κατηγορήσω τοῦ θράσους, ἢ τῆς ἐπι-
 5 κειίας θαυμάσομαι τὸν διδάσκαλον; ὁ μὲν τὸ ξίφος ἐπέ-
 σεισεν, ὁ δὲ τῆς τόλμης ἐξέπληξε, καὶ τὸ δὴ μείζον εἰς
 ὀλομέλειαν ἀποκαθιστᾷ τὸ τμηθὲν· καὶ τὸ πεπληγὸς
 ἰᾶται τοῦ σώματος, ἐπιτίθησι θαῦμα τῷ θαύματι καὶ
 10 θεραπείων καὶ φιλανθρωπεύομενος· ἄγαμαι τὸ φιλάν-
 θρωπον, ἀλλ' ὑπεράγαμαι τὸ τεράστιον· οὔτε τὰ τῆς
 ἐπιεικειίας ἀνθρώποις ἐγχώρια, καὶ τῆς θεραπείας ὁ τρό-
 πος ὡς ἔνθεος· τίς ἐν μέσοις φόνοις ἰστώσ οὐκ ἐπτόη-
 ται, καὶ τίς ὑπεραλγεῖ βεβλημένου τοῦ βάλλοντος; ἤψα-
 το μόνον καὶ συνέφυ τὸ διεστῶς, ἐπέθηκε τὴν χεῖρα, καὶ
 15 τοῦτο μόνον πρὸς ἴασιν ἤρκεσεν· ὡς θεραπείας καινῆς,
 ἢ μὴ φαρμάκων ἐδέησεν, ὡς χειρὸς ἀρτιζούσης¹· ἐτοι-
 μως τὰ λειπόμενα πρὸς ὀλότητα, εἶδον ὑγείαν ἀνέλιπ-
 στον, εὔρον θεραπευτὴν ἀπροςδόκητον, οὐ χρόνοις τὴν
 20 θεραπείαν ὠρίσατο, οὐ μῖσος δίκαιον τὸν θεραπευτὴν
 διεκώλυσεν· ἅμα πέπληγμαι καὶ τὸ πεπληγὸς οὐ πεπό-
 νηκα· σύνδρομος ἢ θεραπεία τῷ τραύματι, οὐδ' ἀκρι-
 βῶς ἤψατό μου τῆς ψυχῆς ἢ τομῆ, καὶ ὁ θεραπεύων
 ἐφίσταται, καὶ τὸ καινότερον ἀφῆ μετρεῖται τὴν ἴασιν,
 25 δίδωσι, τὰ δὲ ἔργα τὴν κλῆσιν οὐ συγχωρεῖ· ὅσον ἐπὶ
 ψυχῆς ἔχω τοῦ θαύματος, ἠλίκον ἐφ' ἡμῖν τὸ θάμβος
 ἐκίνησας· σφαγεὺς ἐγὼ σοῦ εἰμι, οὐχ ὄρα; μου τὴν
 δεξιάν ὡς ὥπλισται, εἶθ' ὑπερμαχεῖς τοῦ σφαγέως; οὐ-
 κοῦν τοῦτο γε ἀνθρώπινον, ὡς θερμὸς γέρον ἐκείνος,
 30 ὃς οὔτε τὸ πολὺ τῶν ἐπιβουλευόντων ἔδεισεν, οὔτε τὸ
 τοῦ διδασκάλου φιλάνθρωπον ἐμμήσατο, ἀλλ' ἀντέτεινε
 πρὸς οὗτω πολλοὺς, καὶ πρὸ γε τούτου τὴν τοῦ διδάσ-

¹ Cod. ἀρτιούσης.

κοντος ἐπιείκειαν· τίνα δὴ καὶ ζηλῶν ταῦτα τολμᾶς τὸν
 συμφροιτητῆν, ἢ τὸν διδάσκαλον· ὁ μὲν ὑπεραλγεῖ τοῦ
 πλήττοντος εἰ πληγήσεται, ὁ δ' ἐξήρτησε τῷ διδασκάλῳ
 τὴν ἐπιβουλήν· οὔτε τοῦτον ἐμιμήσω τῆς ἐπιεικειᾶς, οὔτε
 ἐκείνον τῆς προδοσίας ἐξήλωσας· ἀλλὰ τί μέφομαι τὸν 5
 εἰς τοσοῦτο δέος προκινδυνεύσαντα; θρασὺς μὲν ὁ ἀνὴρ,
 ἀλλ' ὅσον τὸ θράσος παραλογώτατον, τοσοῦτον τὸ τοῦ
 διδασκάλου προκινδυνεύειν τολμᾶν εὐλογώτατον· ὡς πολ-
 λὴν γε τὴν εἰς τὸν διδάσκαλον ζέσιν ἐνέφηνας ἀνθρώπε,
 οὕτω θρασυνόμενος ἄτοπα, ἀλλ' ἔχει ἱκανῶς τὴν ὑπὲρ 10
 τοῦ διδασκάλου τόλμαν μαθῶν· μάθε δὴ μοι καὶ τὴν
 τούτου λοιπὴν ἐπιείκειαν· ἀλλὰ γὰρ, ὧ σὺ νόθε μαθητὰ
 καὶ φιλόχρυσε, ἐφ' οἷον ἡμᾶς ἄγεις τὸν διδάσκαλον, εἰς
 ἠλίκον ἡμᾶς ἐκίνησας τὸ κακὸν, ἀνελεῖν τὸν ἰώμενον;
 δεσμειν τὸν οὐκ ἀντιτείνοντα, ξυναρπάζειν τὸν οὐ μαχό- 15
 μενον, ὧ καὶ σὺ δέσποτα καὶ πάντες οἱ λοιποὶ τοῦ γράμ-
 ματος ἔμπειροι, μὴ μοι φθόνος ὑμᾶς ἔλοι καὶ νόσημα
 βάσκανον, ἀκριβῶς οἴδατε τὸν νόμον, τὸν Μεσσίαν 2
 οὐκ ἠγνοήσατε· ἐμβαδύνατε τῷ γράμματι τὸν νοῦν,
 ἐρευνησατε τὴν ἐθνῶν προσδοκίαν, ἐξακριβώσασθε καὶ 20
 γνοιήτ' ἂν τοῦτον εἶναι τὸν προσδοκώμενον, μηδὲ πρὸς
 τὴν ἀλήθειαν μύσομεν, μηδὲ φθόνος ἡμῶν στρατηγεί-
 τω· ἔχομεν ὃν ἠλπίζομεν, ἔχομεν ὃν αἱ γραφαὶ κηρύτ-
 τουσιν, ἦκεν ὁ προσδοκώμενος, ἐπίστασθε τὴν γένεσιν,
 τὸν ἀστέρα τὸν ἐξ οὐρανῶν, ἐν Ἰορδάνει φωνήν, τᾶλλα 25
 πάντα, ὡς καινὰ καὶ θεὸν ἦκειν ἡμῖν μαρτυροῦντα,
 κἂν θνητὸς ἦ τὸ φαινόμενον, ἀλλὰ γε θεὸς τὸ νοού-
 μενον· μὴ δὴ τὸν νομοθέτην ἀνέλωμεν, οὐκ εἰς καλὸν
 ἡμῖν οἶδα τελευτήσει τὰ τῆς ἐπιβουλῆς, δώσομεν δίκας,
 εἰ καὶ μηδὲν ἄλλο, τὸν γε πάντως οὐχ ὑπεύθυνον εὐθύ- 30
 νοντες· ὁ δὲ, οἶμαι, καινοτομήσει τὴν τελευτήν, [ὡς καὶ
 τὴν τελευτήν 3] ὡς καὶ τὴν γένεσιν πρότερον.

2 Cod. *Mesolan.*3 ὡς καὶ τὴν τελ. *uncis inclusi.*

16. Τίνας ἂν εἶποι λόγους ὁ ἅγιος Πέτρος, καταβαλὼν τὸν Σίμωνα ἀρθεῖντα εἰς τὸν ἄερα, καὶ μέλλων κύμβαχος σταυρωθῆναι ὑπὸ Νέρωνος.

Ἦδη μοι κέρας¹ ἔχει τὰ τοῦ κηρύγματος καὶ γέμει
 5 πάντα Χριστοῦ· καὶ ὁ πονηρὸς ἀπαλήλεγκται, εἰς ἄθλος
 ἐλείπετο, καὶ τοῦτον ἐκράτησα· κείται μὲν ὁ κατάρατος
 Σίμων, ὁ πρὶν ὑπερνέφελος, ἐπὶ γῆς. παρόβηται δὲ τὰ
 δαιμόνια, ὑφ' ὧν ἦν ἐκεῖνος μετέωρος, καὶ τὰ τῆς γοη-
 10 τείας εἰς κενὸν² ἀπετελεύτησε τῷ δειλαίῳ· πέπτωκεν ἀπ'
 οὐρανοῦ βληθεὶς ὁ τοῦ Χριστοῦ καὶ τῆς ἀληθείας πο-
 λέμιος, οὐκ ὀλίγην ἐπηλθον γῆν, Ἰουδαίῳ³ φθόνον ἐπή-
 νεγκα, Ἑλλήνων μανίαν ἐθάρῃσα, βαρβάρων χεῖρας
 οὐκ ᾤκησα, ἀλλ' ἦν ἐκεῖ πάντα μοι φορητά· καὶ κρα-
 15 τεῖν ἐποίησι τὸ πάντα θαρῃεῖν, ὅτι καὶ θεὸς ἦν τὰ κή-
 ρυγμα· ταῦτα ὁ πονηρὸς ὁ τῆς ἀπιστίας πατήρ οὐκ ἤ-
 νεγκε, καὶ τρόπον ἄλλον ὀπλίζεται· οὐδὲν ἠγήσατο δι-
 ψῶσαν φόνου χεῖρα βάρβαρον, μικρὸν ἐνόμισε καὶ δει-
 σιδαιμονίαν Ἑλλήνων καὶ τυράννων δεσμούς, οὓς ἡμῖν
 τοῖς Χριστοῦ μαθηταῖς πολλοὺς πολλακίς ἐγάλκευσε·
 20 ἀλλ' εἰς μόσον ὄρα τὸν Σίμωνα καὶ τὴν ἐκείνου τέχνην
 τὴν μάγον, καὶ τὰ ἐκ ταύτης φαντάσματα, κατ' αὐτῆς

1 Fort. πέρας. 2 Cod. καιόν. scripsi κενόν. Frequens permutatio: Sopat. ζητήμ. p. 339. μήτοι κλίον ἄρα παρὰ ταῦτα ταδέ-
 ασαι, μήτι καινότερον ἔχεις παρ' αὐτῶν τῶν θεῶν. Vind. κενό-
 τερον. Pausan. 2, 22, 3. Ἐπανιόντι δὲ ἐκ τῆς κοίτης Ἐρηνθοῦς
 τάφον λέγουσιν εἶναι· εἰ μὲν δὴ κενόν καὶ ἄλλως ἐς μνήμην τῆς
 αὐ
 γυναικός. Par. Bekkeri. Vat. καιόν. Angel. κενόν. 10, 8. 6.
 καὶ ὁ μὲν πρῶτος αὐτῶν (sc. γαῶν) ἐρείπια ἦν, ὁ ἐπὶ τούτῳ δὲ
 κενός καὶ ἀγαμάτων καὶ ἀνδραμίωνων. Angel. καινάς. Theon.
 Progymn. c. XI. fine ἡμῖν δὲ οὐδὲν καινόν δοκοῦσι λέγειν παρὰ
 τὰ προειρημένα. ed. princ. κενόν. Cfr. Villois. ad Long. p.
 171. Jacobs ad Ach. T. p. 446. 3 Malim Ἰουδαίων.

ἐπεγείρει πόλεμον τῆς αἰσθήσεως, ἵν' ὑποκλέψας λάθῃ τὸν νοῦν, οἷς ἀπατήσῃ τὴν αἰσθησίν· καὶ πολλοῖς πρότερον ἐπασκήσας τοῖς φάσμασι θέατρον συγκροτεῖ· πᾶν γένος συγκαλεῖται πρὸς θεῖαν, καὶ κριτὴν ἐφιστᾷ τῆς μάχης ταύτης ἄλλον αὐτοῦ δορυφόρον τύραννον· καὶ δὴ 5
 πρῶτα μὲν ἠκροβολιζόμεθα λόγοις, καὶ πολὺς ἦν ἀπὸ γλώττης ὁ ἀγὼν, ὡς δὲ ἤδη τὸ ψεῦδος ἠλίσκετο, ὡ ὅλον ἐκεῖνος ἠλαζονεύετο, ἐπὶ τὰ φάσματα ἔβλεπεν, ἐπὶ τὴν ἀρρήτουργίαν ἔδραμε, θεὸς εἶναι διετινέτο, καὶ πρὸς αὐτοὺς οὐρανούς ἀνιέναι δυνήσασθαι, καὶ καθίσαι μετὰ 10
 τοῦ πατρὸς ἐκοιμηέτο· ὡς τοῦτό γε τὸ μέρος οὐκ ἔψευσατο, τὸν διδάσκαλον θεῖναι τὸν θρόνον ἐπὶ τῶν νεφελῶν ἀλαζονευόμενον· τοιγαροῦν ἐκεῖνο ἐξέπιπτε, καὶ νῦν οὗτος ὡς ἀπ' οὐρανοῦ καταβέβληται, καὶ κεῖται τὰ ἔσχατα ταῦτα· ὁ μὲν ἐκόμπαζε καὶ τὸ θέατρον ἐπηλά- 15
 λαξεν, ἐγὼ δὲ Φαραὼ μὲν ἐπεκάλουν τὸν τύραννον, τῶν δ' Αἰγύπτου μάγων ἐκείνων πολλῶ τὸν Σίμωνα χαλεπώτερον· Μωυσῆ δὲ παρεβεβλήμεν αὐτὸς καὶ Παῦλον· Δαρῶν εἶχον ἕτερον, καὶ θεοῦ θεράπων εἶναι λαχὼν θεὸν ἐπεκαλούμεν ὃν ἐκήρυττον, ὑπὲρ οὗ ταῦτα ἔφερον, 20
 ῥάβδον ἤτουν ἐπαφαῖναι τῷ γόητι, ὁ δ' οὐκ ἠμέλησεν ἀλλ' ἐπέδωκε, καὶ ῥάβδος ἦν λόγου καὶ κλησὶς Χριστοῦ, ταύτην ἐπαφῆκα τὴν ῥάβδον ἐγὼ, καὶ τὰ ξυμφραπτόμενα τῶν δαιμονίων ἐπλήττετο, καὶ πᾶσα τοῦ μάγου ῥάβδος, ἰσχὺς δηλαδὴ πονηρᾶ, πρὸς τῆς ἐμῆς ῥάβδου 25
 ταύτης ἐκπέποται, καὶ ὁ πρὸ τοῦ κομψὸς γέλως νῦν καὶ πτώμα καὶ δάκρυα· ἡμῖν δὲ τὸ θέατρον εἰς μαρτυρίαν ἀντίπεριύσταται, καὶ τῷ πονηρῷ τὰ τῆς βουλῆς ἀντίστραπται· πάντες γεγόνασι θῆρα τοῦ θαύματος καὶ προσίενται τὴν ἀλήθειαν, τῶν δὲ ἐκείνου φασμάτων οὐ 30
 μικρὸς παρ' αὐτοῖς ὁ κατάγελως, ἀπόστολος ἐγὼ Χριστοῦ, καὶ τὸν τοῦ πονηροῦ πνεύματος ἀπόστολον κατηγονίσμαί, μαθητῆς ἐκράτησα μαθητοῦ καὶ διδάσκαλος

ἀληθείας καθείλον ψεύδους διδάσκαλον, ἄλλις οὖν ἔχω
 τῶν πόνων καὶ τοῦ κηρύγματος, ἱκανῶς διεπύκτευσά τὸν
 πολέμιον· δεῖ δὴ με λοιπὸν καὶ πρὸς τὸ ³ στρατηγεῖν
 ἀνελθεῖν, καὶ τοὺς τῆς ἀριστείας στεφάνους κομίσασθαι,
⁵ ἀλλ' ἤδη καὶ τὴν ἀνοδὸν ὁρῶ, καὶ πολλῆς ὄσης γέμω
 τῆς ἡδονῆς· ἀριστεύς εἰμι Χριστοῦ, ἔτι νεάζει μοι τὸ
 ἀρίστευμα· οὐκοῦν δεῖ με πεφοινίχθαι καὶ τὸ σῶμα καὶ
 τὴν τῆς ψυχῆς ἐσθῆτα τῷ αἵματι· τοῦτό τις ἐπὶ οὐρα-
 νοῦ τὰ σύμβολον ἰδὼν τὸν ἀριστεία ἐπιγνώσεται· καὶ
¹⁰ θαυμάσεται μὲν τὴν ἀριστείαν· προσαποθαυμάσεται δὲ
 καὶ τὸ λάφυρον, ὃ νῦν εἰς Χριστὸν ἐφελκυσάμην ὄλον
 θέατρον· οὕτως ἐκεῖνος πρὸς τὸν πατέρα ἀνέδραμεν,
 οὕτως ἐγὼ βαδιοῦμαι πρὸς τὸν διδάσκαλον· ἀλλ' ἦν ἐκεῖ-
 νος ἀπ' οὐρανοῦ καὶ πρὸς οὐρανὸν ἐτεινέτο· ἐγὼ δ'
¹⁵ ἀπλῶς καὶ θνητός καὶ κάτωθεν ἀπὸ γῆς· τοιγαροῦν δεῖ
 με καὶ τέλος ἀλλάττειν, ἐπεὶ καὶ τὴν γένεσιν, τοῦτο καὶ
 τελευτῶν χαριοῦμαι τῷ διδασκάλῳ.

Allat.

176 17. Τίνας ἂν εἴποι λόγους ὁ Ἰωσήφ ὑπὸ τῆς Αἰγυπτίας
 γυναικὸς κατηγορηθεὶς, καὶ εἰς εἰρκτὴν ἐμβληθεὶς.

²⁰ Ὡς ἐπὶ ¹ δυστυχία γεγένημαι, καὶ μηδὲν ἀδικῶν
 δοῦλος γίνομαι, καὶ σωφρονῶν παρὰ τοῦτο ² κολάζομαι.
 ἐπ' ἐμοὶ καὶ χορὸς ἀδελφῶν τὴν ³ φύσιν ἐψεύσατο, καὶ
 δεσπότης γυνὴ τὰ σωφρόνων γυναικῶν οὐκ ἐτήρησεν, καὶ ⁴
 φθόνος με καθείλεν ἀδελφῶν τὰ πρῶτα, καὶ νῦν αὖ-
²⁵ θις ἔρωσ καταστρατήγησεν. ἀπόλωλα καὶ φθόνῳ ⁵ καὶ
 ἔρωτι. ὦ ⁶ δυστυχῆς ἐγὼ, καὶ μισούμενος, καὶ φιλού-
 μενος. ἦν μοι πατήρ. εὐδαίμων, καὶ πλήθος ἀδελφῶν
¹⁷⁷ καὶ πάντα λαμπρά. ἐμοὶ παρὰ τοὺς ἄλλους προσεῖχε τὸν
 νοῦν ὁ πατήρ, ἐμοὶ καὶ τὰς χρηστοτέρας τῶν ἐλπίδων

3 Cod. τόν. 1 ἐπὶ Par. om. 2 Allat. τούτω. Par. τοῦτο.
 3 τὴν Par. om. 4 καὶ Par. om. 5 Allat. φόνω. Par. φθόνω.
 correxit jam Boisson. ad Herodian. p. 144. 6 Par. ὡς.

ἐσάλευεν. ἐπὶ τούτοις μέγας ἐγὼ τὰ ἐνύπνια, καὶ γίνομαι λαμπρὸς ὄναρ, ὃν ὕπαρ εἰς δουλείαν φθόνος κατηνέγκατο. ⁷ ἔχαιρον ὑφ' ἡλίου καὶ σελήνῃ προσκυνούμενος, ἤκουσα καὶ τῶν λοιπῶν ἀστέρων δεσπότης· θέρους αἰθις ἐδόκει καιρὸς, καὶ τοῦμὸν δρᾶγμα πάνθ' ὅποσα ⁵ καὶ δεσπότης πρὸς δούλων τοῖς τῶν ἀδελφῶν εἶχε δράγμασι. ταῦτα τοὺς ἀδελφούς εἰς φθόνον ἐξέκαυσεν. ἀπὸ τούτων τὸ τοῦ γένους ἐλευθέριον ἐγὼ περιήρημαι. ἐντεῦθεν ἔπιον τοῦ Νεῖλου, εἶδον τὴν Αἴγυπτον, ἐπέγνων ¹⁷⁸ τὰ δούλων ἔργα, καὶ τὸ δυστύχημα ἔφερον. ἀλλ' ὦ τῆς ¹⁰ μετέπειτα ἐπιηρείας, ὦ τοῦ δευτέρου κλύδωνος, ὃν μοι τὸ κάλλος ἐπήγειρεν, ⁸ ἐλάνθανον ἐπὶ τοῦ προσώπου φέρων τοῦ κακοῦ τὴν ἀρχήν. ἠγνόουν ὡς καὶ σωφρονῶν τις κολάζεται. δεσποτιν ἔλαχον ἀκόλαστον γύναιον. ἔδοξα τὴν ὄψιν καλὸς, ἐθαυμαζόμενῃ τὴν ὥραν, ἣ δὲ ¹⁵ ἀλλ' εἶδεν, ἐθαύμασεν, καὶ τὴν θείαν οὐ μέχρι θαύματος ἔστησεν, ἀλλ' ἔπαθε πρὸς ἔρωτα καὶ τῇ γνώμῃ δουλεύειν οὐκ ἠσχύνετο, δεσπότης οἷσα τῷ σώματι. εἰς πειθῶ τὸ πρῶτον ἔβλεψεν, ⁹ ἐγὼ δ' οὐκ ἐπένευον. ὀπλίζεται λοιπὸν εἰς ἀναίδειαν. ἐφείλετό μου ¹⁰ τοῦ χιτωνίου, ἐγὼ δ' ἀντέτεινον. καὶ ἦν ἄγων ἔρωτος ἀκόλα- ¹⁷⁹ στού, καὶ γνώμης σώφρονος. ἣ μὲν ἦρα τῆς τοῦ σώματος ὥρας, ἐγὼ τοῦ τῆς ψυχῆς κάλλους, ἀλλὰ τότε ¹¹ μὲν ἐκράτησεν ἔρωσ οὐμός, ¹² καὶ τὸ χιτώνιον ἀποδὺς εὐθύς ἀπεπήδησα. ὁ δὲ λοιπὸς ἐκείνης ¹³ ἔρωσ ἀγανα- ²⁵ κτεῖ τὴν ἦταν. ἐπιστρατεύει τὸ δεύτερον, καὶ τῆς βίας λάφυρον ἐπαγόμενος τὸ χιτώνιον, συγκροτεῖ πρὸς ¹⁴ ἐπιβουλήν πόλεμον ἕτερον. ἀναστρέφει τὰ πεπραγμένα, καὶ βίαν ἐπεγκαλεῖ, καὶ γνώμην ἀκόλαστον, τῷ σωφρονοῦν-

7 Par. κατήνευεν. 8 Allat. Par. ἐπέγειρεν. 9 Par. ἔβλεπε. 10 Par. με. 11 Allat. τό γε. Par. τότε. Vide Boisson. ad Eunap. p. 391. 12 Allat. οὐμός. 13 Allat. ἐκείνος. Par. ἐκείνης. 14 Par. συγκρ. τὴν ἐπιβουλήν.

τι, τῷ βεβιασμένῳ, τῷ παπουθῷ. προσεπιδείκνυσι καὶ
 180 σύμβολον, ὅπερ ἐγὼ πρὸς σωφροσύνην ἀπέλιπον. ἐπὶ
 τούτοις δεσμώτης γίνομαι. καὶ νῦν τὰ τῶν κακούργων
 ὑπέχω, μηδὲν κακουργίας μετειληφώς, καὶ δίκας, ὧν οὐ
 5 πεπονήρευμαι, δίδωμι. Ὡς φθόνε, καὶ δουλεία, καὶ ἔρωσ,
 καὶ εἰρκτή, καὶ πάντα ¹⁵ παράλογα. ἔρωσ ἐπ' ἐμοὶ ταῦ-
 τὰ φθόνῳ δεδύνηται. καὶ πανθ' ὅποσα φθονοῦμενος
 πρότερον, ταῦτα καὶ νῦν ἐρώμενος δεδυστύχηκα. καὶ ¹⁶
 φθόνος ἀδελφῶν ἀφειλετό μου τὴν ἐσθῆτα τῷ ¹⁷ τότε,
 10 καὶ νῦν γυναικὸς ἔρωσ ἐγύμνωσε. λάκκος εἶχε τότε τὸν
 μηδὲν ἀδικήσαντα, καὶ νῦν εἰρκτή, καὶ δεσμὸς τὸν μη-
 181 δὲν κακουργήσαντα. νικῶ σε πάτερ ταῖς συμφοραῖς, καὶ
 τοῦτο μόνον εὐτυχῆς ἐγώ. φθόνον ἔπαθον συγγενῆ, καὶ
 τοῦτο μόνον ἔχω τῷ τέκοντι παρόμοιον, μᾶλλον μὲν
 15 οὐκ ὑπερβαίνω καὶ τοῦτο τὸ μέρος. ὃ γὰρ ὑφ' ἐνὸς
 ἐκεῖνος ἀπλοῦν ἐδυστύχησε, τοῦτο πρὸς πολλῶν ἐγὼ πολ-
 λαπλάσιον. Ὡς λαμπροτάτων ἐνυπνίων ἐκείνων, ὧς προσ-
 κυνῶν ἦλιε, καὶ ἀστέρες ὑποκλινόμενοι, καὶ δουλεύοντα
 δράγματα, ὕπνος ἄρ' ἦτε σαφῆς, καὶ τῶν εἰσέπειτα κα-
 20 κῶν τούτων κατάγελως. ¹⁸

18. Τίνας ἂν εἴποι λόγους ὁ Ἰωσήφ τῆς εἰρκτῆς ἐκ-
 βληθεὶς, καὶ κρίνας τῷ βασιλεῖ τοὺς ὄνειρους, καὶ
 τὴν ὅλην Αἴγυπτον οἰκονομεῖν ἐγχειρισθεὶς.

Οὐκ ἦν ἄρα τὴν δίκην εἰς τέλος ¹⁹ ἀπολιπεῖν, οὐδ'
 25 εἰς τὸ παντελὲς κατηγορίαν ἰσχύσαι, καὶ φθόνον ἀδι-
 182 κόν. φθόνος μετὰ πρῶτα ξενηλατεῖ, γένους ὑπερορίζει
 καὶ τῆς ἐστίας, ²⁰ γένους ἀπέχθηα, ²¹ μῖσος ἐφέστιον.
 ἔπειτα πάλιν ἔρωσ ἐπιστρατεύει, καὶ δεσμώτην εἶλεν ἐπι-
 βουλή γυναικὸς, ὃν ἔρωσ ἐλεῖν οὐκ ἴσχυσε δέσμιον. οὐ-

15 Par. τὰ πάντα. 16 Par. καὶ om. 17 τῷ Par. om.
 18 Par. ὃ κατάγελως. 19 εἰς τέλος Allat. om., recepī ex Par.
 20 Par. καὶ τοῦ γένους. 21 Par. καὶ μῖσος.

τως ἔδυστύχουν ἐγὼ τὰ ἀνέλπιστα. ἐπὶ τούτοις ἔμενον
 τὴν δίκην. προῦκαλούμην σύμμαχον τὴν ἀλήθειαν. Θεὸν
 ἐπευχόμεν 22 τὸν πατριον, ὃ δ' οὐκ ἐμέλλησεν, ἀλλ'
 ἦκεν, ἐπήμυνε, καὶ τῆς σωφροσύνης ἡμείψατο. καὶ νῦν
 οὐκέτι δοῦλος ἐγὼ, καὶ τὰ κακούργων ἐκπέφυγα. ὦ 8
 πάντα μοι φανέντα παράλογα, καὶ φθόνος πρώην οὐκ 183
 ἐλλιζόμενος, καὶ δεσμός, οἷς ἐσωφρόνουν, μὴ προσδο-
 κώμενος, καὶ νῦν φῶς ἐλεύθερον 23 καὶ κακῶν ἀπαλλα-
 γή, καὶ λύσις δεσμῶν. ὡς καλόν καὶ 24 τὸ τῆς σωφρο-
 σύνης φυτὸν, καὶ καλοὺς τοῖς δρεπομένοις ἀποδίδωσι 10
 τοὺς καρπούς. οὐκ ἤσχυσε τὸν ἑαυτῆς ἔραστην ἐμέ, οὐ
 προῦδωκεν οὐδ' ἡ ταύτης ἀδελφῆ Δίκη 25 τὸν οὕτω
 παθόντα τὰ ἀδικώτατα. ἀλλ' ἦκεν ὀψὲ μὲν, καὶ μετὰ
 πολλοὺς τοὺς κινδύνους, ἀλλ' ἀπέδωκε πάντα σὺν τόκῳ,
 καὶ τὰς ἐλπίδας ὃ πολὺς οὐκ ἀπήλεγξε 26 χρόνος· ἐξ- 15
 εἴλετο δεσμῶν 27, συνεξείλετο δουλείας, σοφίας ἐνέπλησε,
 βασιλεῦσιν ἐπέδειξε, καὶ τὸ δὴ μείζον, ὅλην Αἴγυπτον 184
 ἔχαρίσατο. τοῦτο νῦν ἔχω τοῦ φθόνου τόκον καὶ τῆς
 εἰρκτιῆς καὶ τὴν δίκην τῆς μακρᾶς ἀναβολῆς ἐκείνης οὐ
 μέμφομαι· τίς εἶδέ ποτε 28 τηλικαύτην τύχης καινοτο- 20
 μίαν; τίς ἤκουσεν ἐπιπλοκὴν πραγμάτων οὕτως ἀνέλ-
 πιστον; οὐκ ἦδειν ἐξ ἐναντίων τάναντία καρπούμενος.
 ὅτε καλῶς ἔχειν ἐδόκουν, τὰ δεινότερα ἔπασχον. καὶ
 φαινομένων κακῶν κερδαίνων 29 ἐλάνθανον, καὶ ῥόδα
 μέλλων τρυγαῖν ἐξ ἀκανθῶν οὐκ ἐγίνωσκον. κατακρινόμεν 25
 δουλείαν, ὅτε βιοῦν ἐδόκουν τὰ ἐλευθέρια. καὶ νῦν ὅτε
 μηδ' ἐλπίς ἐλευθέρως 30 τροφῆς ὑπελείπετο, τὴν φίλην
 ἐλευθερίαν αὐτίς ἀπέβαλον. Ἐδυστύχουν τὰ κακούργων, 185

22 Par. ἐπεβούμην. 23 Par. ἐλευθέριον. Cfr. ad Theon.
 Progygn. c. 8. 24 Allat. καί. Par. γε. 25 Par. ἡ δίκη.
 26 Allat. ἀπήγαγε. Par. ἀπήλεγξε. 27 Par. δεσμῶν. Allat.
 δεσμόν. 28 Par. οἶδε. 29 Par. κερδαίνων. 30 Par. ἐλευ-
 θερίον.

ὅτε μηδὲν ἠδίκουν. καὶ νῦν ὅτε κακουργεῖν ἐκρινόμεν,
 τῆς εἰρκτῆς καὶ τῶν δεσμῶν ἠλευθέρωμαι. Ὡσὺ τότε
 συνδεσμῶτα, καὶ ταῦτα δυστυχῶν, καὶ νῦν τὰ μεγάλα
 συννευτυχῶν, ἱκανῶς με τῆς σοφίας ἡμειψῶ. πρέπουσαν
 5 τὴν χάριν ἀπέδωκας. ἔλυσας δεσμῶν³¹ τὸν πρὸ τοῦ σοι
 τὴν λύσιν ἐπαγγειλόμενον. ἄμφω τῆς εἰρκτῆς συμμετεί-
 χομεν. ἄμφω καὶ νῦν τῶν βασιλείων συμμετεσχῆκαμεν.
 ἀλλ' ὡ τῶν ἐνυπνίων ἐκείνων, ἃ σὺ μὲν προὔτεινες, ἐγὼ
 δ' ὑπέλυον. ἃ τῶν ἐπὶ τούτοις λαμπροτέρων, ἃ βασιλεῦς
 10 μὲν προὔβάλλετο, ἐγὼ δὲ ταῦτα σαφές ὑπέπτησσον. ὡς
 186 ἦν ἄρα καὶ πάλιν ἐνυπνίους τὴν ἐλευθερίαν κομίσασθαι,
 τὸν χάριν ἐνυπνίων³² ὑπὸ φθόνου δουλαγωγηθέντα.³³
 ἐξ ὄνειράτων δοῦλος εἶδον τὴν Αἴγυπτον, ἐξ ὄνειράτων καὶ
 νῦν Αἴγυπτίων³⁴ ἐκράτησα. ἤκουσιν οἱ τῶν βοῶν πίονες,
 15 οἱ τῶν ἐνιαυτῶν εὐφορώτατοι. τοῦτον ἐγὼ τὸν χρόνον
 καλῶς διαθήσομαι, ὅλον ἀποταμιεύσω τὸν σῖτον, εἰς
 μάτην οὐδὲν ἀναλώσομαι. ἤκουσι³⁵ μετ' οὐ πολὺ καὶ
 βόες ἰσχυροὶ τὰ σώματα. χρόνος ἕτερος παρ' ὧ λιμὸν
 ἐπαπειλεῖ τὰ ἐνύπνια. καὶ σιτοδοτήσω, καὶ θρέψω τὴν
 20 Αἴγυπτον εἰς καλὸν ταῖς προτέραις εὐφορίαις ἀποχρησά-
 μενος. μᾶλλον μὲν οὖν κοινὸν ἔσται πρὸς πᾶσαν γῆν
 187 τὸ κακὸν, καὶ τῆς σιτοδείας³⁶ κοινώσομαι. τοῦτο ἦν
 ἄρα τὰ δράγματα. τοῦτο προσκυνῶν ἥλιος, καὶ ἀστέρες
 ὑποκλινόμενοι, ὅτι πᾶσαν δεῖ με θρέψαι τὴν ὑφήλιον,
 25 καὶ πάντες, ἐφ' ὅσοις τὸ τῶν ἀστέρων ἔφθασε³⁷ φῶς,
 προσπεσοῦνται σιτοδοτοῦντι, καὶ τῆς ἐμῆς οἰκονομίας
 δεήσονται. οἶμαι δὲ, ὅτι καὶ αὐτοὺς ὄψομαι τοὺς³⁸
 ἀδελ-

31 Par. τῶν δεσμῶν τῶν πρὸ τοῦ σοι τὴν λύσιν. 32 Par. ἐνυπνίους. 33 Par. δουλεύσαντα. 34 Par. τῶν Αἰγ. 35 Par. ἤξοσι. 36 Par. σιτοδοτίας. Allat. σιτοδείας. 37 ἔφθασε φῶς. Allat. om. recepi ex Par. 38 τοὺς Allat. om., recepi ex Par.

ἀδελφούς προσπίπτοντας ἐπὶ δράγμασι. καὶ θεάσονται
 δεσπότην, ὃν δουλεύειν ἐνόμισαν, τούτους ἀστέρας ἐγὼ
 τίθεμαι τοὺς ἀπὸ Σάρρας, τοὺς ἐξ Ἀβραάμ, τούτων
 γὰρ καὶ θεὸς ὑπὲρ τοὺς ἀστέρας πληθύναι τὴν γονὴν
 ἐπηγγείλατο. καὶ γένοιτό μοι τοὺς ἀστέρας τούτους ἰδεῖν 5
 καὶ προσεποιοίμην τὸν πατέρα τὸν ἥλιον.

49. Τίνας ἂν εἶποι λόγους ὁ Δαυὶδ διωκόμενος ὑπὸ 188
 τοῦ Σαουλ, καὶ κρατηθεὶς ὑπὸ τῶν ἀλλοφύλων, καὶ
 μίλλων ἀποσφαγῆναι.

Εὐγε τῆς τῶν ὁμοφύλων ἀνοίας ¹, εὐγε τῆς περὶ 10
 τὴν ἀριστεία προθέσεως. ὡς καλὴν γε τῆς ἀριστείας
 ἀντιλαμβάνω δωρεάν ². μετὰ τρόπαιον δραπετεύω, μετὰ
 νίκην ἐλαύνομαι, καὶ γίνεται μοι πολέμου τελευτὴ
 μάχης δευτέρας ἀρχή, καὶ τὰ τῆς ἀριστείας εἰς φυ-
 γὴν ἀποτελεῦται. Γολιάθ μὲν ἐκεῖνος θεοῦ ζῶντος 15
 ἐξονειδίζων παράταξιν πέπτωκε μετὰ καὶ τῶν αὐτοῦ
 θεῶν, καὶ τὸ δὴ μείζον, οἷς ὠπλιστο καθ' ἡμῶν,
 τούτοις παρ' ἡμῶν ἀπεσφάττετο, καὶ γέγονεν ἔργον
 μαχαίρας ³ μὲν τῆς αὐτοῦ, δεξιᾶς δὲ ταυτησὶ τῆς ἐμῆς, 189
 τὸ δ' ἄλλο πᾶν ὅσον ἀπερίτμητον ὦχετο. τίνα γοῦν μοι 20
 τὰ γέρα; τίνες αἱ τῶν τροπαίων ἀμοιβαί; ὁμόφυλος μά-
 χη μετὰ μάχην ἀλλόφυλον, οἰκείων φυγὴ μετὰ φυγὴν
 δυσμενῶν. πόλεμον ἐκράτησα γνωριζόμενον καὶ φεύγω
 πόλεμον ἄλλον ἀνέλπιστον, ὃν οὔτε κρατεῖν εὐσεβὲς ⁴, τὸ

1 Par. ἀνοίας. 2 Par. τὴν δωρεάν. 3 Allat. μαχαίραις.
 Par. Huet. μαχαίρας. Construitur semper cum genitivo: He-
 liod. 1, 1. 2, 4. Jacobs ad Achill. T. IV, 15. Wyttenb. ad
 Jul. Or. I. p. 17. C. Sic noster p. 452. καὶ τὸ τῶν Αἰθιοπίων
 γένος ἡλλου ἔργον ἂν εἶη βάλλοντος ἄκρατα. p. 474. ἔργον σοι
 τῆς ἀπάτης κακίνοι γέγονασι. p. 481. ἐπιπτον καὶ γυναικῶν γε-
 γόνασιν ἔργον. p. 490. θαλίσης οὐ γέγοναμεν ἔργον, καὶ κακο-
 πραγοῦμεν περὶ τὴν ἠπειρον. 4 Allat. εὐσεβῶς. Par. εὐσεβές.

γὰρ δυσμενεῖνον. ὁμοφύλον οὐτ' αὐθις ἀλίσκεσθαι δι-
 καιον. τὸ γὰρ ἐξ ὁμοφύλων πεσεῖν οὐ καλόν. τί ταῦτα
 190 Σαοὺλ; διώξεις, ὃν ἐν ὄπλοις ἐθαύμαζες; ὃν εἰς γένος
 συνῆπτες, τοῦτον τοῦ γένους ἀποδιούσας, ἀπελαύνεις,
 ἢ ὑφ' οὗ τὸ πολέμιον πρότερον; μανίας ἔργα ταῦτα, καὶ
 πνεύματος πονηροῦ. ἦπον καὶ πάλιν μέμηνας; ἄγχι⁵
 καὶ πάλιν τάχα σε τὸ δαιμόνιον; ἀπελήλαται μεθ' ἡμῶν
 καὶ τὰ κρούματα, ὑφ' ὧν σοι τῆς ψυχῆς τὸ μαινόμενον
 ἐξεκρούετο. καὶ νῦν ἐπεισπηδᾷ σοι σφοδρότερον, ἐκείνου
 10 τοῦ πονηροῦ πνεύματος τοῦτον ἐγὼ κρίνω τὸν πόλεμον,
 ἐκείθεν εἶναι ταῦτα νομίζω τὰ τραύματα. ἐπλήττετο παρ'
 ἡμῶν τοῖς τῆς κιθάρας κρούμασιν. ἔφρευγεν, ἔδραπέτευ-
 σεν, ἤλγει τῆς σῆς ψυχῆς ὡσπερ τινος οἰκίας ἀπελαυνό-
 μενον. εἶθ' αὐθις παλιχοστέ⁶, καὶ χεῖρα μανικὴν πρὸς
 15 μουσικὴν ἀκτιφίλισα δεξιάν. ἔν' ἣ πεσοῦμαι φεύγων,
 191 καὶ δίκην λήψομαι τῶν κρουμάτων, ἣ καὶ κρατήσω μα-
 χόμενος, καὶ τὰ τῆς νίκης μεταπεσεῖται μοι πρὸς ἀσε-
 βειαν. ὡς ἔμοιγε κρεῖττον πεσεῖν, ἢ πρὸς ὁμοφύλους βιά-
 ψαι τὸ δόρυ, καὶ τρόπαιον⁷ ἐξ ἀσεβείας λαβεῖν⁸. ἀλλ'
 20 οἴμοι, τίνα τοῦτον ὄρω πόλεμον ἕτερον; ἐχθρούς ὁμο-
 φύλους⁹ ἐκπέφρευγα, καὶ δυσμενέσιν ἄλλοφύλοις ἐμπέ-
 πτωκα. πόλεμος ἐπ' ἐμοὶ τίττειν οἶδε πόλεμον καὶ πό-
 λεμον δυσμενῶν ὁμοφύλων διαδέχεται πόλεμος, καὶ δυσ-
 μενεῖς ὁμοφύλους αὐθις ἄνδρες πολέμιοι. ἐγὼ καὶ νικῶν
 25 ἐλαύνομαι, καὶ φεύγων ἀλίσκομαι. τί δράσω; τί χρήσομαι
 τοῖς παροῦσι; μέσος πολεμίων ἔστηκα. ἤδη μου τὴν
 192 μορφὴν ὑποπτεύουσιν, ἤδη μου περιεργάζονται τὴν δε-
 ξιάν, ἀμήχανον τὸ κακόν, βάρβαρος ὄχλος Γολιάθ τοῦ
 πεσόντος ὑφ' ἡμῶν ὀπλίζεται¹⁰, γένος ὅλον ὑπ' ἐμοῦ

5 Par. ἄγχι ταῦτα καὶ πάλιν σε τὸ δ'. 6 Allat. παλιχο-
 στέ. 7 Allat. τροπήν. Par. τρόπαιον. 8 Par. λαβεῖν. Vi-
 de ad Arsen. Violet. p. 80. 9 Par. ἄλλοφύλους ἐμπ. καὶ δυ-
 σμενεῖσιν ὁμοφύλοις. 10 Par. ὀπλίται.

τὸν στρατηγὸν ἀφηρημένον, τηλικαύτην ἐν πολέμοις περι-
 κεικομένοι¹¹ δεξιάν. ἄρα δακρύσω; ἄρα τὴν συμφο-
 ρὰν ἀποκλαύσομαι; προβαλοῦμαι νόμον πολέμου, καὶ
 συγγνάσονται; ὡς ἦν ἐν ὅπλοις ἀγών, καὶ δυσμενεῖς¹²
 βάλλειν ἐπὶ μάχης ἀφεῖται. νῦν δ' ἄλλ' ἰκέτης ἦκω, καὶ ἔ-
 πέφηνά¹³ σύμμαχος. ἀλλ' οὐκ οἶδε τὸ βάρβαρον σπέν-
 δεσθαι, ἀλλ' οὐκ οἶδεν ἰκεσίας¹⁴ αἰδῶ, οὐ πρὸς οἶκτον
 μαλάσσεται, εἰς οὐδέν μοι τοιγαροῦν πεσιῖται τὰ δά-
 κρυα. γενναῖος εἶ, φήσουσι, δίκας ἡμῖν ὀφείλεις, πέπτω-
 κεν ὑπὸ σοῦ Γολιάθ, πίπτει καὶ σὺ παρ' ἡμῶν. ἀλλ' εὐ-
 γε τῆς ἐπινοίας, ὄψε μὲν, συνῆκα δ' οὖν. μανίας προ-
 193
 σωπειῶν ὑποδύσομαι, καὶ φρενῶν ὑποκρινοῦμαι παρα-
 φορὰν, καὶ σκηνοβατήσω¹⁵ τὰ μανικά. οὕτως οἶμαι τὸ
 τοῦ πάθους ὑπερβάλλον, καὶ τὸ βάρβαρον καταιδίσει,
 καὶ Σαοὺλ εἰς οἶκτον ἴσως ἐφέξεται¹⁶. αἰδεσθήσεται
 15
 γὰρ, εὐδὲ ἐπιῶν αὐτὸς μέμνη¹⁷, δι' ὃν μαινόμενος¹⁸
 πέπαιται.

20. Τίνας ἂν εἴποι λόγους ὁ Δαυὶδ ὑπὸ τοῦ Ἀβισσα-
 λῶμ τοῦ παιδὸς αὐτοῦ διωκόμενος.

Οὐκ ἐπιλείπω καὶ μετὰ βασιλείαν¹ φυγαθευόμενος. 20
 καὶ πρὸ τῆς ἀρχῆς ἔδραπέτευον, καὶ μετὰ τὴν ἀρχὴν αὐ-
 194

11 Par. περικεκομμένοι. Allat. περικεκοσμημένοι. Notanda
 horum verborum confusio, cuius mihi quidem nullum constat
 exemplum. Lucian. Toxar. c. 24. τὸν ὀφθαλμὸν ἐκκεκομμένη.

12 Allat. δυσμενῆ β. ἐπὶ μάχῃ ἀφεῖται. secutus sum Par. 13
 Par. γίνομαι. 14 Par. οἰκσίας. Ita οἰκέτης et ἰκέτης confun-
 duntur Pausan. III. 3. 4. τὸ δὲ αὐτῶν ἐγκαταληφθῆν τῇ γῆ Λα-
 κεδαιμονίων. ἐγένοντο οἰκίται. Angel. ἰκίται. III. 7. 7. ἦλθεν
 οἰκέτης ἀπαγγέλλον τετέχθαι οἱ παῖδα. Angel. ἰκέτης. 15 Par.
 σκηνοβατήσω. 16 Par. ἴσως εἰς οἶκτον ἐφέξεται. 17 Par.
 μέμνη. 18 Allat. μαινόμενος. corr. Huet. λ.

1 Allat. καὶ βασιλείαις. Par. καὶ μετὰ βασι.

θις ἰλαύνομαι. Ὡ χρῆμα φθόνου μιστόν, καὶ ποῖν ἔ-
 κειν ὑποπτευόμενον, καὶ προσιὸν αὐθις ζηλοτυπούμενον.
 ὦ πάντα παθῶν ἐγὼ, καὶ πρὸς τοῦ γένους² βαλλόμενος.
 οὐχ ἴσταται μοι τὸ τῆς ἐπιβουλῆς, ἀλλ' οἴκοθεν ἔχω
 5 τὸν πόλεμον, ἀφ' ἑστίας βάλλομαι, καὶ φθόνον Σαοῦλ
 ὕβρις παιδὸς διαδέχεται, ἔφυγον κηδεστὴν ἐπίβουλον,
 καὶ πρὸς παῖδα τύραννον αὐθις ἐμπέπτωκα. ἀλλὰ τίς
 οὗτος ὁ πόλεμος; πόθεν τὰ τῆς καινῆς ταύτης πείρας;
 10 αἰσθάνομαι τοῦ κακοῦ, προβάλλει μοι³ τὸ δεινόν. εἰς
 10 νοῦν λαμβάνω, πόθεν μοι τὰ τῆς φυγῆς ἐπεψήφισται⁴.
 αὐτὸς ἐμαυτῷ⁵ τὸν παῖδα ἐφώπλισα. δικῆς ἔργα ταῦτα
 καὶ θεόθεν ἰλαύνομαι. κατετύφησα τῆς ἀρχῆς, καὶ πρὸς
 ἡδονὴν ἀπήχθην⁶ παράλογον. εἶδον ἀδίκους ὀφθαλμοῖς.
 ἔπαθον εἰς ἔρωτα, παρέβην γάμων θεσμούς, ὑφειλόμην⁷
 15 εὐνήν μὴ προσήκουσαν, ἐπέθηκα τούτοις καὶ φόνον.
 ταῦτά με νῦν βάλλουσι, τοῖς ἐμοῖς ἀπλῶς ἀλίσκομαι.
 Ὡ δικῆς βαρείας μὲν, ἀλλ' ἀπὸ τοῦ πεπονθότος ἐχούσης
 τὴν ἀρχήν. γάμον ὕβρισα, καὶ πρὸς γάμου κολάζομαι,
 ὅθεν ἡδίκουν, ἐκεῖθεν καὶ πέπληγμαί. εἰς παιδὸς ἡμάρ-
 20 τανον γένεσιν, καὶ παῖδα νῦν ἔχω τὸν δῆμιον, καὶ πατῆρ
 196 εἰς παιδῶν γονὰς ἀδικῶν ὑπὸ παιδὸς σωφρονίζομαι.
 παρέβην ὦ παῖ τὴν φύσιν ἐγὼ, καὶ γίνη παρὰ τὴν φύ-
 σιν αὐτὸς ἀδικώτερος. πότερον ἐμαυτὸν τῆς ἀτοπίας, ἢ
 τὸν παῖδα τῆς παρανομίας ἀποκλαύσομαι; ἐμιμήσω τὸν
 25 τεκόντα ὦ παῖ τὰ μὴ προσήκοντα. καὶ πατέρα ἁμαρτόν-
 τα⁸ τιμωρῶν ἁμαρτάνεις διπλάσια, καὶ μὴ προσήκουσαν
 ἀρχὴν ὑφαιρούμενος, καὶ τὸν εἶναι σοι δόντα μηκέτ' εἶ-
 ναι βουλόμενος. ἄρ' οὖν εἰς τὰ ὄπλα βλέψω; καὶ πο-
 λέμῳ διακρινοῦμαι περὶ τῆς ἀρχῆς; καὶ πῶς ἂν ὑπερέλθω
 30 τοῖς ἐμοῖς σπλάγγχοις; οὐκ ἔχω πῶς ἂν ἐπανατείνω τί

2 Par. φθόνου. 3 Ante προβάλλει· λείπει τι. Huet. 4
 Par. ἐπεψήφιστο. 5 Par. ἐμαυτοῦ. 6 Par. ὑπήχθην. 7
 Allat. ὑφειλόμην. Par. ὑφειλόμην. 8 Par. ἁμαρτάνοντα.

ξίφος κατὰ τοῦ⁹ παιδός. αἰσχύνομαι πατὴρ καλεῖσθαι 197
 πολέμιος, φεύγων οὐγήσομαι, τῆς ἐρημίας καὶ νῦν ἐπι-
 λήσομαι, οὕτως ἐγὼ περιεῖναι πειράσομαι, οὕτω τῷ
 παιδί πατροκτονίας διδοὺς¹⁰ ἀφορμὴν, καὶ παιδοκτο-
 νίας αὐτὸς οὐ δεχόμενος τρόπαια. εἰ δέ¹¹ που δεήσει⁵
 καὶ μάχεσθαι, ἔχω τὸν στρατηγήσοντα.¹² τοῦτον ἐπα-
 φήσω τοῖς ὅπλοις, πρότερον παρασκευασάμενος ὡς παι-
 दा ζωγρεῖν, καὶ μὴ κτείνειν ὡς τύραννον. οὕτω καὶ
 Σαουλ ἐκείνον ὑπνοῦντα λαβὼν ἐφρυσάμην, οὐχ⁶ ὡς
 ἐχθρὸν ἀναιρῶν, ἀλλ' ὡς κηδεστήν περιποιουόμενος. 10

21. Τίνας ἂν εἶποι λόγους ὁ Δαυὶδ ἐν σπηλαίῳ κατα- 198
 λαβὼν ἀφύλακτον ὑπνοῦντα τὸν Σαουλ, ὅτι ὑπ'
 αὐτοῦ ἐδιώκετο.

Ἔχω σε τὸν διώκτην ὁ δραπέτης ἐγὼ, ἔχω σε τὸν
 εἰς ἀναιρέσειν ἔτοιμον, εἰς τὸ παθεῖν ἔτοιμότερον. ὦ τῆς 15
 ἐκ θεοῦ τῶν πραγμάτων ἐπιφορᾶς. ἀντίστραπταί σου
 τὸ βούλημα, καὶ ὁ δρᾶν ἠπειλεις, τοῦτο νῦν αὐτὸς πρό-
 κεισαι. καὶ ὃν λάκκον ὤρνας, εἰς τοῦτον ἐμπέπτωκας.
 διώκων ἐάλως, καὶ φεύγων κεκράτησαι,¹ ὑπνώ βέβλησαι,
 καὶ τὸ σῶμα μετὰ καὶ τῆς φυλακῆς καταβέβληται. κὰν²⁰
 εἰ βούλοιτό τις, ἄπονον τὸ θήραμα. εὐάλωτος ὁ πολέ- 199
 μιός. κεῖται μὲν ὁ φυγαδεύων, ἄφρακτος τὴν δεξιάν,
 ἀφύλακτος τὸ σῶμα. ὡς τάγε τῶν δορυφόρων ὑπνος
 ἐτρέπατο, καὶ τὴν πολλὴν φυγὴν ἐκείνην διέλυσεν. ἐφέ-
 στηκα δὲ ὁ φυγὰς, καὶ τὸ ξίφος ἐγγύς, καὶ ἡ χεὶρ οὐκ
 ἄνοπλος. τί φης² ὁ γενναῖος;³ διώκεις, ὃν ἐν σπηλαίῳ²⁵
 καθεῖρξας; ζητεῖς, ὃν ἔχεις ξυνέστιον; σὺ μὲν ἠπειλεις,

9 τοῦ Allat. om., recepi ex Par. 10 διδοὺς Allat. om.,
 inserui ex Par. 11 Huet. δή. 12 Allat. Par. στρατηγή-
 σοντα. Huet. στρατηγήσοντα.

1 Allat. κεκρότησαι. Huet. Par. κεκράτησαι. 2 Allat. τί
 φῆς. 3 Par. ὃ γενναῖα.

ἐγὼ δὲ ἐκυνθανόμην τῆς ἀπειλῆς. σὸ μὲν ἐσκαυώρεις τῆς
 ἐπιβουλήν, ἐμὲ δ' οὐκ ἐλάνθανε τὸ μηχανήμα. ἐμλέτας
 τὴν δίωξιν. καὶ ὄρων ἐφραντάζου τὰς ⁴ κορυφάς, καὶ
 τοὺς ὑψηλοτέρους περιεσκόπεις τῶν λόφων. ὁ δ' ἐγγὺς
 5 πον παρεδύομην αὐτός. Ἦ δὲ πύργου, εἰς χεῖρας ἔχων,
 20 ὃν ἔσπευδε, λαβεῖν οὐκ ἐγίνωσκεν. ἀλλ' ἤμεν ἐφ' ἐπὶ
 τοῦ σπηλαιίου, καὶ μία πέτρα φυγάδα καὶ διώκτην ἐδέ-
 χετο. εἶθ' ὁ μὲν ὑπνώττει, καὶ πέπτωκε, καὶ φροῦδοι μὲν οἱ
 φύλακες, φροῦδα δὲ τὰ τῆς ἐπιβουλῆς, καὶ μικροῦ δαῖν ὡς
 40 ἐκ πολιορκίας αἰλόντες τὸ παιδίον οὐ δεδοίκαμεν. τινες
 ἄρα σοι νῦν, ὦ βασιλεῦ, προβάλλουσιν ἵ ὄνειροι; ἄρα
 δοκεῖς ἔχειν ἐχόμενος; ἄρα νομίζεις ἀλίσκειν, αὐτὸς ἀλι-
 σκόμενος; τάχα πον διώκεις καὶ κείμενος; ἐπισπεύδεις
 ἴσως τὴν καταδρομὴν, καὶ δεσμώτης ὑπνου γενόμενος;
 15 ἀλλ' ὦ κακοὶ φύλακες, ὦ δορυφόροι πρὸς ὑπνῶν νικώ-
 μενοι, ⁶ εἴ μοι παρῆν, ἠδέως ἂν ὑμᾶς ⁷ ἐκόλασα. τί
 γὰρ ἐφ' ὑμῖν, ἀφύλακτος ὁ βασιλεὺς, καὶ προδέδο-
 20 ται. οὕτως ἐγὼ προδότας ὑμᾶς ⁸ τίθημι. ἀλλ' ἐγωγε
 καὶ ὡς βασιλέα φυλάξω, καὶ ὡς μισοῦντα φυλάξομαι.
 20 κἂν γὰρ ὡς ἐλαίνοντα νομίζω πολέμιον, ἀλλ' ὡς Χρι-
 στὸν Κυρίου σεβάζομαι, κἂν ὡς δνομεναίνοντα μὴ στέρ-
 γειν βιάζομαι, ἀλλ' ὡς κηδεστοῦ περιέχομαι. φεῖδεσθέ
 μοι καὶ ὑμεῖς, ὦ συστρατιῶται, τοῦ βασιλέως, ὃν ⁹
 πολλάκις ἐδορυφορήσαμεν. μὴ νῦν τοῦτον ἀνέλωμεν. οὐ
 25 βούλομαι τυραννίδα συναναμίξαι μου τοῖς ἀριστεύμασι.
 μή μοι τὰ τρόπαια φόνῳ παρανόμῳ συγκρήνητε, ¹⁰
 μηδὲ μετὰ Γολιάθ καὶ Χριστὸς Κυρίου τὴν ἐμὴν δεξιὰν
 αἰκνίσσῃ. Μωϋσῆν οἶδα νομοθέτην, καὶ νομοθετοῦντα

4 τὰς Par. om. 5 Par. προςβάλλουσιν. 6 Allat. πρὸς
 ὑπνον διωκόμενοι. Par. πρὸς ὑπνῶν νικώμενοι. 7 Par. ὑμᾶς.
 8 Par. ἡμᾶς, et paullo post: φεῖδεσθέ μοι καὶ ἡμεῖς. 9 Par.
 εἶ. 10 Allat. συγκρήνητε.

θεόν, ὑφ' οὗ νῦν σεσώσμεθα ¹¹ καὶ ᾧ βασιλέα πολέμιον **202**
 ἐχαρισάμεθα. φόνος ¹² ἅπας νόμοις ἀπειρηται. τὸ δὲ
 τῆς βασιλείας σεμνότερον καὶ τὸν φόνον ποιεῖται δεινό-
 τερον· ἀφαιρετέον μικρὸν καὶ ¹³ τῆς γλαμύδος, περιαι-
 ρετέον τι καὶ τοῦ δόρατος, ὡς ἐγὼ τῆς πέτρας ἐξιόντι ¹⁴ **5**
 ταυτησὶ τὰ σύμβολα ἐπιδειξώμαι, καὶ κακίσω μὲν τοῦ
 ὕπνου τοὺς φύλακας, διηγῆσομαι δὲ καὶ ὡς ἡμῖν εἴλη-
 πται, καὶ ὡς ἐφεισάμεθα δυσμεναίνοντος.

22. Τίνας ἂν εἴποι λόγους ἢ ἐξ Ἐδέσσης παρὰ τοῦ

Γότθου ἀπατηθεῖσα κόρη.

10

Ὡς ἄρα πιθανώτατόν τι χρῆμα γλώσσα ψευδῆς, **203**
 καὶ βάρβαρος γνώμη τυραννικώτατον· ταῦτά μου τὴν
 παρθενίαν ἐσύλησε, ταῦτά μου τὴν παρθενίαν ἐσκύλευ-
 σεν. εἶχε μὲν γάρ μοι τὰ τῆς πατρίδος οὐκ ἀγαθῶς,
 καὶ κίνδυνος ἐπέκειτο κατὰ κεφαλῆς, καὶ ὅλον ἔθνος ¹⁵
 κατεπεκύνκλου τὴν Ἐδεσσαν, δουλαγωγῆσαι ταύτην βαρ-
 βαρικῶς φρουαττόμενον, ἔργον θέσθαι μαχαίρας, καὶ
 ἀφελίσθαι τὸ ἐλευθέριον. ἀλλ' ἦκει συμμαχικὸν ἀξιο-
 χρεων ἀντιπαραταξόμενον πρὸς τὴν ἔφοδον. εἰ μὲν οὖν
 ὅλον ἐπίορκον, εἰ μὲν οὖν ὅλον βάρβαρον, ἐρωτόληπτον, ²⁰
 οὐκ οἶδα, νῆ τὴν δουλείαν ταύτην, ἣν κατακέκριμαι,
 νῆ τὴν ἐλευθερίαν, ἣν ἀπολώλεκα. ὁ δὲ γε Γότθος ὁ
 πρὸς τὴν ἐμὴν οὐκ ἀγαθῶ ποδὶ φοιτήσας οἰκίαν, βάρ- **204**
 βαρος τὴν γνώμην, τὴν γλώσσαν ἐπίορκος, καὶ τὰ πολ-
 λά τοῖς ἔρωσι χαριζόμενος, εἶδέ με παρθένον οἰκουρου- ²⁵
 μένην παρθενικῶς, καὶ ὄλην οὖσαν παρθένον αἰδοῖ, καὶ
 συνέσει, καὶ τῷ σοβῆματι. ὁ δὲ, ἀλλ' εἶδεν, ἀλλ' ἐξετά-
 κη τοὺς ὀφθαλμοὺς, καὶ ὄλην αὐτὴν καρδίαν ὑπερεκῆ
 τῷ ἔρωτι. Ἐγὼ δὲ ἄρα οὐκ ᾔδειν· ἐπ' αὐτοῦ δὴ τοῦ

11 Allat. σέσωσμαι, ὡς καὶ βασ. πολ. χαρισάμεθα, recipi
 lectionem Par. 12 Par. φόνον ἅπας νόμος. 13 Par. καὶ
 om. 14 Par. ἐξιόντι.

προσώπου φέρουσα τὰ δεινά. καὶ τῷ κάλλει μέσῳ κα-
 τορωρυγμένα τὰ δυστυχήματα. τὰ μὲν οὖν δὴ πρῶτα
 ἔρωτι συμμάχῳ χρησάμενος, καὶ τὴν γλῶτταν ἔχων ἐλί-
 πολιν κατ' αὐτῆς δὴ τῆς σωφροσύνης κατεπεστράτευσε,
 5 πολιορκῆσαι θείων τῆς παρθενίας μου τὴν ἀκρόπολιν,
 205 καὶ καταστρατηγῆσαι τῆς σωφροσύνης αὐτῆς. Ἐπεὶ δὲ
 πείρα φθάνει μαθῶν, ὡς οὐχ ἱκανὰ ταῦτα κατασείσαι
 τὴν τῆς σωφροσύνης πυργώματα, μέτεισι τὴν μητέρα,
 τὴν ἀλωπεκὴν ἐνδυσάμενος, τὴν γλῶσσαν ὅλην πρὸς ἄλ-
 10 λο σχῆμα μεταμειψάμενος· ἐπαινῆ τὸν γάμον, καὶ τὸν
 νυμφίον καθυποκρίνεται, καὶ δούλος ὅλος γίνεται τῇ
 μητρὶ καὶ γλώσση, καὶ σχήματι, καὶ ζητεῖ με τὴν θυ-
 γατέρα πρὸς γάμον, ἀλλ' ἔννομον, νόμου μεμνημένος,
 ὃ τὰ πάντα παράνομος. ἐπεὶ δ' οὐκ ἔχει πείθειν μητέρα
 15 φιλόπαιδα, ταύτῳ δὴ τῷ πρὸς γάμον ἐτοιμῷ θορυβου-
 μένῃ τὰ μάλιστα, μὴ καὶ προτέραν ἠγάγετο λέγουσαν,
 ὃ τοῖς ἔρωσιν οὕτω πειθόμενος, καὶ πᾶσιν ἀνέμοις ἔρω-
 206 τικοῖς ῥιπιζόμενος, μαρτύρεται θεῖον, μαρτύρεται Δίκην,
 μάρτυρεται Μάρτυρας αὐτοὺς ἐκείνους, τοὺς ἐν Ἐδέσση
 παθόντας ἕνεκα Χριστοῦ, καὶ τῆς καλῆς ὁμολογίας ἀνα-
 δησαμένους τὸν στέφανον. ἡ δὲ γε μήτηρ, τί δ' ἄλλο
 πάντως ἢ μήτηρ, καὶ κηδομένη τῆς θυγατρὸς, τοῖς ὄρ-
 κοις πιστεύει τοῦ μηδὲν εὐορκήσαντος. πείθεται τοῖς
 25 λόγοις τοῦ καὶ θεῖον αὐτὸν παρ' οὐδὲν τιθεμένου παρα-
 λογώτερον, καὶ τῷ παρανομωτάτῳ Γότθῳ νόμῳ γάμου
 με παραδίδωσιν. ἕως μὲν οὖν ἡ πατρὶς ἐκυμαίνεται, τὰ
 περὶ τὴν ἐμὴν οἰκίαν ἦσαν ἀκύμαντα. ἕως τὰ περὶ τὴν
 Ἐδέσσαν ἐκλονεῖτο, ἀπερικλόνητά μοι τὰ περὶ τὸν ἄν-
 207 δρα διατετήρηται. ἕως τὸ συμμαχικὸν ἐτίρει τὴν πόλιν,
 30 ἀνόθευτά μοι τὰ τῆς στοργῆς ἐφυλάττετο, καὶ ἦν ὁ Γότ-
 θος ἀνὴρ τὰ πάντα φιλόστοργος, καὶ μοι τὰ πάντα γε-
 νόμενος, ὅσα καὶ πρὸς γυναῖκα γένοιτ' ἂν ἀνὴρ ἀγαθός·
 ἐπεὶ δ' ὁ κλύδων τῆς πύλειος γηνεμῖαν ἔσχεν, καὶ κατε-

ποιμήθη τὰ κύματα, κατ' ἐμῆς αὐτῆς ὅλον μεταγίρεται
τὸ κλυδώνιον, καὶ ἀγριοῦται τῶν δυστυχημάτων ἢ θά-
λασσα, καὶ κύματα τῶν πειρασμῶν ἀλλεπάλληλα. καὶ
τῆς ἐλευθερίας δουλείαν ἀλλάσσομαι, καὶ θεραπευίς
ἀνθ' ὁμοζύγου, καὶ ἀντὶ δεσποίνης αἰχμάλωτος γίνομαι, 5
ὣ πικρᾶς ταύτης μεταβολῆς, ἣν κενῶς μεταβέβλημαι. ὡ
πικρῶν ἐκείνων γάμων, ὡ συναλλαγμάτων οὐκ εὐτυχῶν.
ἔλαθες ὡ μῆτερ ἀντὶ γαμηλίων συμβολαιογραφοῦσα πρῶ- 208
τορα. ἔλαθες ἀργυρολογησαμένη τὴν θυγατέρα, ἀνθ'
ἂν ἐδόκεις νυμφοστολήσασθαι. ἔλαθες τὸν ὑμέναιον 10
ἄδουσα, τὸν ἐξιτήριον τραγωδήσασα. οὐκ ἀνὴρ ὁ Γότ-
θος, ἀλλὰ δεσπότης, καὶ σὺν δεσποίνῃ λαμπρῶς ἀνα-
κέκλιται. ἐγὼ δὲ δούλη παρίσταμαι, καὶ θεραπευίς,
ἢ πρὶν ἐλευθέρα καὶ δέσποινα. ὡ τῆς ἐμῆς δυστυχίας,
ὡ τῆς σῆς ἀβουλίας, ὡ τῆς ἐμῆς ταύτης πλάνης περὶ 15
τὸν ἄνδρα, ὡ τῆς σῆς ἐκείνης ἀπάτης, ἣν ἐξηπάτησαι.
ὄγκωται μοι τὰ τῆς γαστρὸς, καὶ συνογκοῦται μοι τὸ
τῆς δεσποίνης ζηλότυπον. ¹ ἔπανθῆι μου τῷ προσώπῳ 209
τὸ κάλλος, ἢ πού μοι τὸ πᾶν κατεμαράνθη τοῖς δυστυ-
χήμασι, καὶ τὸν θυμὸν ἢ δεσπότις ἐμφαίνει τῷ βλέμ- 20
ματι. ἐρύθημά τι ταῖς παρειαῖς ὀλίγον ἐναπολείπεται,
καὶ ὅλη κάμινος φθόνου περὶ μέσην αὐτὴν ἐκείνης
ἐξῆπται ψυχὴν. καιρὸς ὠδίνων καὶ τοκετοῦ. καὶ τίττει
σοι μῆτερ ἢ παῖς, ὡ πικρᾶς ταύτης φωνῆς, κατὰ δού-
λην αἰχμάλωτον. καὶ τὸ ζηλότυπον ἐγκυμονοῦμενον τῇ 25
δεσποίνῃ γεννᾶται πρὸς ὅλην ἀντιπαράταξιν, καὶ κατὰ
τοῦ παιδὸς ὀπλίζεται γενναίοτατα, συμμάχῳ τῷ δόλῳ
χρησάμενον. ἢ δεσπότις ὑποκλέπτει τὴν δούλην, καὶ θανα-
τοῖ τὸν παῖδα μηδὲν ἀδικήσαντα, τοῖς χεῖλεσι τοῦ
βρέφους, ὡ τῶν ἐμῶν ἐκείνων κενῶν ὠδίνων, ἐγγύσασα 30
δηλητήριόν. ὡ βρέφος μηδὲν ἀδικῆσαν, καὶ θανὸν ἀδι- 210

1 Allat. ζυλότυπον.

- κώτατα. ὡ νήπιον μηδὲν κακουργῆσαν, καὶ κακουργη-
θὲν δολωτάτα. καὶ μέχρι τοῦ σου θανάτου τέκνον πα-
ρανομούμεθα. ὡ τῶν ἐμῶν δυστυχῶν τούτων σπλάγγνον,
αἶ σε πρὸς φῶς ἀθλίως ἐξήνεγκαν· ὡ τῶν ἐμῶν ἐλευθῶν
8 τούτων χειρῶν, αἶ σε φέρειν ² νεκρὸν ἀδικούμενον. ἐπέ-
τηκα τοῖς δάκρυσι, καὶ τοῖς ὀδύρμοις, τοῖς στεναγμαῖς
ἀπειπτα, καὶ τοῖς ἀλγῆμασι, καὶ ἐν ῥίσιν ἡ πνοή μοι
ἔστι. δέδοικα μὴ καὶ αὐτὴν φυσήσω ψυχὴν, μὴ φύγοις
Γότθε δίκην αὐτὴν, μὴ παραδράμοις ὀργὴν παραθεω-
10 ρουμένου θεοῦ· ἀντιπαράθου με τῷ σηκῷ τῶν Μαρτύ-
211 ρων, ὅθιν παρέλαβες. εἰ δ' αὖν ³ ἐγὼ θαρσύνω τοῖς
Μάρτυσι, καὶ τὴν δίκην ἐνδυσασμένη, καὶ θωρακισασμένη
τοῖς ὄρκοις, οἷς πολλοῖς ἐκείνοις, τῆς ἀνοχῆς σου Χριστὲ
βασιλεῦ, ἡμᾶς ἐξηπάτησας, ἀνδρίσομαι πρὸς τὴν αἰου-
15 ναν, ᾧ βέβλημαι βέλει, τούτω τὸν ἐχθρὸν ἀνταμύνομαι,
κἂν χρήσωμαι βοηθῷ τῷ νηπίῳ πρὸ τῆς ὄρας κει-
μένῳ, οὐχὶ καὶ βέλη νηπίων λογισθῆσονται μοι τὰ μη-
χανήματα, ὅτι συνερίθους ἔχω τοὺς Μάρτυρας, οἷς βέλη
νηπίων ἐλογισθήσαν αἱ πληγαί, ὅσας πολλὰς ἐκείνας
20 ἕνεκα τῆς εὐσεβείας ἐπλήγησαν καθ' ὅλου τοῦ σώματος.
- 212 25. Τίνας ἂν εἴποι λόγους κηρωρὸς ἐπιμελούμενος
κῆπου, καὶ μεταφυτευσάμενος, καὶ κυπάριττον ἐπ'
ἐλπίδι καρπῶν, καὶ τῶν ἐλπίδων ὑστοχῆσας.
- Ἦ κενῶν ἐκείνων πολλῶν ἐλπίδων, αἷς ἡδραπόδισμα.
25 ὡ πόνων πολλῶν ἐκείνων ἀκαίρων, οὓς ἐκπεπόνηκα. Τὸν
Ἀλκινόου κῆπον ἐκηπευσάμην αὐτὸς, καὶ ἦν μοι παρὰ
τῷ κῆπῳ καὶ φυτὰ, καὶ δένδρα, καὶ ἄνθρα, καὶ Χάρι-
τες ἠρέμα πως ὑπέτρεχον τὰ φυτὰ, καὶ τοῖς ἄνθρασι
ὑπεχόρευον, καὶ ἐπὶ πᾶσι κερδῶος Ἐρμῆς, πόνουος ἀμει-
30 βόμενος φυτουργοῦ. ἦν ἐκεῖ παρὰ τῷ λειμῶνι μηλέα
213 πολύκαρπος. εἶπεν ἂν Ὀμηρος ταύτην ἰδὼν ἀγλαόκαρ-

2 Huet. f. ἐξίφερον.

3 Huet. οὐκ.

πον.¹ καὶ ἤρπαζε μου τοὺς ὀφθαλμούς, ὅτι καλὸν τὸ
 μῆλον, εὐπρόσωπον τὸ μῆλον, ἤδὴ τὸ μῆλον ἰδεῖν, ἤδὴ
 τὸ μῆλον φαγεῖν, ἤδὴ τὸ μῆλον ὀσφρησασθαι πάντα κα-
 λὸν τὸ μῆλον, καὶ ἔδὴ, καὶ φαγεῖν, καὶ ὀσφρησασθαι. χαρίων
 ὑποπνέει, καὶ ὄλον ἐρωτικόν. τὸν φυτουργὸν ὀλβιοῖ, πολλοῦ
 ζητηθὲν καὶ πριάζμενον. εἰποὺς ἂν ἰδὼν ἐν εἰκόνι γεγραμ-
 μένην μηλίαν ἔραῖν, καὶ παρὰ τοῖς κλάδοις γεγράφθαι
 τοὺς Ἑρωτας, μῆλα τρυγῶντας, καὶ παίζοντας. οὕτω
 καλὸν τὸ μῆλον, ὡς καὶ τρυγητὰς ἔχειν Ἑρωτας. ἐκεί-
 νην μηλίαν ἰδὼν εἶδες ἂν καὶ Πάριον κριτὴν, καὶ θεῶς 10
 περὶ κάλλους φιλονεικούσας, καὶ μῆλον Ἀφροδίτῃ διδο- 214
 μένον, καὶ τῷ δικαστῇ τὰς ἀμοιβὰς φιλοτίμως ἀντιμε-
 τρούμενον. Συκαὶ περὶ τὸν κῆπον ἦσαν γλυκύκαρποι,
 καὶ τοὺς καρποὺς μελισσῶνας εἶχον. τὸ γὰρ τοι σῦκον
 κεκηρὸς ἀπέρρει τοῦ μέλιτος, καὶ μονοноῦ προσημεΐα 15
 τὸν θεατὴν. ὁ δὲ τις ὠνούμενος τὰς ὀπώρας εἶδε τὸ
 σῦκον, ὠνήσατο, τῆς εὐτυχίας μακαρίσας τὸν φυτουρ-
 γόν. καὶ μῆλον Περσικὸν ἐκηπευσάμην παρὰ τῷ κήπῳ
 μου. καὶ ἦν τὸ μῆλον ὑπόχρουν, καὶ ὅλην τὴν παρεΐαν
 κατὰ παρθένον ἐρυθραίνόμενον, καὶ παραμέρει τὸ μῆλον 20
 ὑπόκισθρον. κἂν τὸν καιρὸν προδράμοι, καὶ προφοιτήσοι
 τῶν ὀπωρῶν, ζητητέον τὸ μῆλον, οὐκ ὀλίγον τὸν φυ- 215
 τουργὸν ἀμειβόμενον· κἂν μετὰ τὴν ὀπώραν βραδυπο-
 ρήσῃ, ἀργυρίων ἐπριάζμην τὸ μῆλον, καὶ τῶν πόνων ἀπω-
 νάμην² τὰς ἀμοιβὰς πολυχεύμονας. ἠνώθει τὸ ῥόδον 25
 καὶ σὺν αὐτῷ δὴ τῷ χρηματισμῷ καθηδυνόμην καὶ
 ὄψιν καὶ ὀσφρησιν. οὐδὲ διὰ κενῆς μοι τὰ τῶν ἰδρώτων,
 κἂν περὶ κρίνα τούτους κεκένωκα, κἂν περὶ δὴ τὴν ἰω-
 νιάν, κἂν περὶ τὴν ἀναδενδράδα, κἂν περὶ νάρκισσον.
 εἰ καὶ μαλάχην ἐφυτηκόμησα, ἢ ἀσφόδελον³ ἐκηπευσά- 30
 μην, κἂν θριδακίην, καὶ εἴτι τούτων ἐλάχιστον, ἀπω-

1 Od. H. 115. A. 589. 2 Allat. ἀπονάμην. 3 Allat. ἦν Ἀσφόδιον.

- 216 γάμην τῶν ἰδρώτων ἀργυρολογούμενος. δίκελλαν εἶχον, καὶ τὴν ἀμάραν ἀνώρτυτον, καὶ ὕδατος μεταδιδούς τοῖς φυτοῖς, χρυσᾶς ἀντεφιλοτιμούμην τὰς ἀμοιβὰς, καὶ Πακτωλὸν ἐδόκουν μετοχετεύειν τῷ κήπῳ μου, ὅτι μοι
- 5 τὰ τῶν πόνων ἐπιχειρόσιστα. ἐπεὶ δὲ τὰ τῶν ὀφθαλμῶν περιλιχνεύεται τὰ πολλὰ, καὶ φιλοκερδιστέρῃ προαίρεσις τὰ μὴ παρόντα ζητεῖ, καὶ τῶν ὄντων ἡγεῖται κρείττω τὰ προσδοκώμενα, εἶδον καὶ κυπάριττον εὐθάλην, καὶ μετεκηπευσάμην ταύτην τῷ κήπῳ μου. καὶ περὶ μίαν
- 10 ἀμάραν τὸ ὕδωρ συναγαγὼν μετήγαγον παρὰ τὴν κυπάριττον, μεταφυτευσάμενος τὸ φυτόν παρὰ τῇ διεξόδῳ τοῦ ὕδατος. καὶ χοῦν ἐπέβαλλον τῷ φυτῷ, καὶ πασσάλοις περιεκύκλωσα, καὶ λύγοις τοὺς πασσάλους ἐστεφάνωσα, ἐπιμελούμενος τοῦ φυτοῦ καὶ φυλακῇ, καὶ ὕδατι,
- 15 καὶ χοῖ, ὅλους ὀφθαλμοὺς, ὄλην καρδίαν, ὄλην αὐτὴν μου ψυχὴν περὶ μόνην ταύτην μεταγαγὼν τὴν κυπάριττον, κενᾶς τινας ἐλπίδας τῶν ἐν χερσὶ προτιμώμενος. Ζέφυρος ἥδῃς ἤρέμα πως ὑποπνέει τῷ ἔαρι καὶ ἡ κυπάριττος ἐδόκει βλακεῖσθαι κατὰ τινα παρθένον σεσο-
- 20 βημένην ἐξ ἔρωτος. ὦρων ⁴ τοῦ φυτοῦ τὴν ἀναβολὴν. κεληνῶς εἰστήκειν ὄρων ἀτενῶς, καὶ ἦν ἐραστὴς ὁ γηπόνος, καὶ ὁ φυτευργὸς αἰχμάλωτος τοῦ φυτοῦ. ἔαρος καιρὸς, καὶ διηρηθίζετο τὰ φυτὰ, καὶ κατηνθίζετο καὶ κυπάριττος. παρῆλθεν ἔαρ, καὶ εἰς καρποὺς ἐτράφη τὰ
- 25 ἄνθη, καὶ τὸ ἄλλο μὲν ἐκαρποφόρησε τῶν φυτῶν. ἡ
- 218 δὲ καλὴ κυπάριττος ἀπηνθίστατο. χειμῶνος καιρὸς, καὶ φυλλοροεῖ τὰ φυτὰ, καὶ τὸν κόσμον ὅλον παντελῶς ἀποβάλλεται. καὶ κατὰ κόμην τὸν ἐκ τῶν φύλλων ἀποκίρεται βόστρυχον. ἀλλ' ἡ κυπάριττος βόστρυχοῦσα
- 30 καὶ μέσῳ δὴ χειμῶνι τέθηλεν ἀμετάβλητα. κἂν ἔαρ, ἡ κυπάριττος εὐθαλής. κἂν θέρος, ἡ κυπάριττος τέθηλε.

4 Allat. ὦρων h. l. et paullo inferius.

χειμῶν, καὶ φθίνουσι τὰ φυτὰ, καὶ ὅλον νεκροῦται τῷ
 ψύχει βαλλόμενα. ἡ δὲ κυπάριττος, πάλιν κυπάριττος,
 καὶ ὅλον ἔαρ ἐνζωγραφεῖ καὶ φύλλοις, καὶ τοῖς ἄλλοις
 ἀναβλαστήμασιν. ἔχειρον ὄρων το φυτόν. ὦρων ὑψι-
 κομον τὸ φυτόν, ὦρων ἀνατρέχον εἰς οὐρανόν, καὶ τὸν 5
 καρπὸν ἱκαραδόκουν τὸν οὕτω πολλῶν χαρίτων ἐπάξιον.
 τὰ δ' ἦσαν ἐλπίδες κεναί, καὶ ἀντικρὺς ὄνειροι, καὶ νῦν 219
 κατὰ τὴν παροιμίαν ἀνθρακας εἰρίσκω τοῖς θησαυροῦς,⁵
 καὶ τῶν περὶ τὴν κυπάριττον μόχθων καρπούς καρποῦ-
 μαι τὰ δάκρυα, καὶ τῷ Προμηθεῖ μὴ σπεισάμενος νῦν 10
 ὄλω σινανακέκραμαι τῷ Ἐπιμηθεῖ. ὅλον τὸ ὕδωρ διεπο-
 τίζετο τὴν κυπάριττον. τὰ δ' ἄλλα τῶν φυτῶν ἀπεψύγη
 τῷ δίψει, καὶ τέτηκε μονονουχί, καὶ ἀδικίας ἐπεγκαλοῦν-
 τα τὸν φυτουργόν, ὅτι μὴ φυτουργεῖται κατὰ τὴν ἄκαρ-
 πον ταύτην κυπάριττον· ἐγὼ δὲ ἄρα τῷ εὐθαλεῖ πε- 15
 πλάνημαι τοῦ φυτοῦ, τῷ εἰσταλεῖ τὴν ὄψιν σεσύλημαι.
 τῷ οὕτως ἰδυτενεῖ κενὰς ἐλπίδας ἀπεθησαύρισα, καὶ νῦν 220
 ἐκτέτηκα τοῖς ὀφθαλμοῖς χαρισάμενος. εἰ γοῦν κατὰ
 τοὺς εὐθησετέρους τῶν ἀλιέων καὶ φυτουργὸς νοῦν⁶ οἶσει
 πληγεῖς, μετοχετεύσω τὸ ὕδωρ ἐπὶ τὰ λάχανα, ἐπιμελή- 20
 σομαι τῶν φυτῶν, ἀνακαθάρω τοὺς ὀχετοὺς, δενδρο-
 κομήσω τὰ νοσήσαντα τῶν φυτῶν, χαίρειν εἰπὼν τῇ
 κυπαρίττῳ, καὶ ταῖς ταύτης ἀναβολαῖς. κἄν τὸ ἰδυτενὲς
 προβάλληται, κἄν τὸ εὐσταλὲς, ἀντιπαραθήσω ταύτης
 τὸ ἄκαρπον, γνωμολογούμενος προσφορώτατα, ὡς οὐδε- 25
 νδὸς λόγου πρῆαιμην βροτῶν, ὅστις κεναῖς ἐλπίσι θερ-
 μαινεται.

5 Vide Arsen. Viol. p. 57. c. not.

6 Allat. νῦν. Alludit

ad proverbium ἀλιεύς πληγεῖς νοῦν οἶσει, ἐπὶ τῶν μετὰ πείραν εἰς
 γνῶσιν ἀθύρων. Vide Ars. Viol. p. 41.

VI.
A Δ Ρ Ι Α Ν Ο Υ
ΤΟΥ ῬΗΤΟΡΟΥ
Μ Ε Λ Ε Τ Α Ι Τ Ι Ν Ε Σ

ΑΠατ.

238 I. Ἄλουσα φαρμακίας οὐχ οἶά τε ἦν καθῆ-
 ναι· ὑπέσχετό τις γυνὴ καύσειν αὐτήν, καὶ
 ἔκαυσεν· ἀξιοῖ Ἀδριανὸς ὁ ῥήτωρ καὶ
 ταύτην καῆναι.

ε Πρὸς μὲν τὸ λέγειν, ὡς οὐ τὰς κεκτημένας τὴν τέ-
 χνην ἂ νόμος, ἀλλὰ τὰς ἐπὶ κακῶ χρησαμένας ἀπαιτεῖ
 τιμωρίαν, εὐχερῶς ἀπ' αὐτοῦ ποιήσασθαι τοῦ νόμου τὴν
 διδασκαλίαν· ἂ γὰρ οὐ τὴν φαρμακεύουσαν εἰπὼν, ἀλ-

1 Adrianus, Tyrius, Herodis Attici, quem pro funere
 laudavit discipulus, in throno sophistico Athenis successor.
 Hic Marco Antonino imperatori itidem admirationi fuit, am-
 pliusque muneribus ab eo donatus est, ut narrat Philostratus
 in ejus vita. Ex eo tempore τὸν ἄνω θρόνον sive superiorem
 cathedram rhetoricam etiam Romani Athenaei obtinuit, et im-
 peratori Commodo ab epistolis fuit, discessitque e vita Ro-
 mae, octoginta circiter annos natus quum esset. Fabr. Bibl.
 Gr. T. VI. p. 50. ed. Harl. 2 Huet. ad marg. exemplaris
 sui adscripsit: κομπαί, ἢ Λα, καὶ δειναὶ ὡς μάλιστα· τῶν δὲ
 ἄλλων ψυχραὶ καὶ παιδαριώδεις, πλὴν αἱ Λιβανίου.

λὰ τὴν φαρμακίδα, καὶ τῇ προσηγορίᾳ τῆς τέχνης τὴν 239
 τιμωρίαν ὑποθεῖς, δῆλός ἐστι μισῶν τὸ δράσαι δύνα-
 σθαι· καὶ γὰρ ὅσα μὲν τῶν ἀδικημάτων τόλμης ἔχεται
 μόνης, ἐκ τοῦ πραχθῆναι διελέγχεται, ὅσα δὲ ἐστὶ τέ-
 χνης, καθάπερ φαρμακεία, ταῦτα καὶ πρὸ τῆς πράξεως 5
 ἀπὸ τῆς γνώμης διαβάλλεται· καὶ γὰρ τοὺς τέχνας, ἀφ'
 ὧν ἐστὶ τὸ δύνασθαι βλάψαι, προσλαβεῖν μανθάνοντας
 ἀπ' αὐτῆς ὑποπτέειν ἀνάγκη τῆς ἐπιθυμίας· οὐ γὰρ
 χρὴ τὸ παθεῖν ἀναμεινώντας οὕτως ἀμύνασθαι ζητεῖν
 τοὺς ἐξ ὧν ἔπαθον δράσαι δυναθῆντας, ἀλλὰ πρὶν τι 10
 παθεῖν ὑποπτέειν τὸ δράσαι δύνασθαι· τί τοίνυν ὁ
 φαρμακεύς ἐστι, ληστής ὠμολογημένος, πρᾶτείνων τέ- 240
 χνην ἀδικημάτων, ἄσκησις ἐπιβολῆς· παρενομίας ἐπάγ-
 γελμα, ἰσχύς ἀσεβημάτων, ἐπεὶ καὶ τῶν θηρίων τουτωνῶν
 τῶν ὁμοτέχνων ἡμῶν, ὧ γύναι, τὰ πολλὰ καλοῦμεν, οὐ- 15
 δὲν ὑπ' αὐτῶν προαδικηθέντες, ἀλλὰ τὴν δύναμιν αὐ-
 τῶν μεμισηκότες, ὅτι κακίωνων τι ἕκαστον ἔχει φάρμα-
 κον ἐν τῇ φύσει, καὶ γὰρ εἰ τὸ δυναθῆναι λαθεῖν³ οὐ
 πεφώρασαι, περὶ ὧν ἔδρασας, ἀλλ' ὅτι δύνασαι δράσαι,
 πεφωραμένη, δώσεις ὡς δράσασαι δίκην, εἰ καὶ μέχρι 20
 νῦν δαδύνησαι λαθεῖν· καὶ τί δεῖ λέγειν περὶ σοῦ; εἰ
 μὲν γὰρ ἐμίσεις τὴν τέχνην, οὐκ ἂν ἐμάνθανες, εἰ δὲ
 ἔχεις τὴν ἐπιστήμην, ἐφιδόνεις, οὐκ ἐμίσεις, κολάζει γὰρ
 τις, ὃ φεύγει· ζηλοτυπεῖ δὲ, ὃ μετ' ἄλλων ἔχει· καὶ γὰρ 241
 ληστής ἤδη ληστήν ἀπέκτεινεν ὑπὲρ σκύλων ὠργισμένος, 25
 καὶ τύραννον καθεῖλέ τις μοναρχεῖν ἐθέλων· τοιοῦτόν τι
 γεγένηται καὶ τὸ νῦν ὑπὸ σοῦ τετολημημένον· μοναρχίαν

³ Allat. μαθεῖν. Huet. λαθεῖν. Eadem confusio Jos. bell.
 jud. VII. 6. 4. αὐτοὶ κατὰ νόμα λαθεύτες ἔγνωσαν ἀποδράναι.
 Pag. 1427. μαθόντες. Pappus. I. 16. 2. οὗτος ὁ Πτολεμαῖος,
 ὡς προσιῶν ὁ Σικεύου στρατὸς ἐγένετο κατὰ Λυσισμαχίαν, λαθὼν
 Σίλευκον κτείνει. Riccard. Neapol. μαθῶν.

φαρμακείας οἷσι σιαντῇ διαπεπράχθαι, τὴν κοινωνου-
σαν τῆς τέχνης μεταχειρισμένη.

2. Μισθοφόροι τὸν ποταμὸν τοῖς πολεμίοις
ἐπήγαγον, καὶ ἀπαιτοῦσι τὸν μισθὸν παρ'
8 Ἀμφικτύοσι δοκιμαζόμενοι.

242 Οὐκ ἐπαναλώσαμεν τῷ πολέμῳ χρόνον ἀλλὰ προς-
έθημεν τῇ νίκῃ τάχος, ὑμεῖς δὲ ἀποστερησαί τὸν μι-
σθὸν διεγνώκατε, τὸ πλεονέκτημα τῆς εὐτυχίας ἐγκλη-
μα ποιούμενοι, καὶ οὐδὲ ἐκεῖνο συνίετε, ὅτι πολλοὶ συμ-
10 μαχήσαντες, οὐ μέντοι κρατήσαντες τὰ συνωμολογημένα
χρήματα παρὰ τῶν συμμαχίας τυχόντων κομίζονται,
διότι τῶν συμμαχούντων ἕκαστος συμβαλλόμενος τὴν
γνώμην οὐκ ἐπαγγέλλεται¹ τὴν τύχην· ὡς τὸ παράδο-
ξον τοῦτο τόλμημα ἡμῶν· στρατόπεδον ὅλον ποταμῷ
15 βάλλεται, καὶ κλύδωνι χερσαίῳ παρασύρεται, καὶ χειρο-
ποιήτῳ χειμῶνι βαπτίζεται· ὡς μὴ πεζομαχήσαντες ἡμεῖς
243 μόνον, ἀλλὰ καὶ χωρὶς νηῶν ναυμαχήσαντες· αὐταν-
δρον οἶχεται τὸ τῶν πολεμίων στρατόπεδον. καὶ πάν-
δημον ἐν ἠπείρῳ μέσῃ τοὺς ἐχθροὺς κατείληφε ναυά-
20 γιον· κύμα δεδιδαγμένον ἠγείρετο, καὶ ῥοῦς κεκελευ-
σμένος ἐγίνετο, καὶ ποταμὸς ὑπὸ συνθήματος ῥεῖν προς-
ετάττετο· ὡς μὴ μόνον ἀνδρῶν, ἀλλὰ καὶ ποταμῶν
ἐστρατηγηκότες.

3. Δεσπότης δούλου κατηγορεῖ ἐπὶ μοιχεία,
25 τῆς οἰκείας γαμετῆς ἐξηγησαμένης ὡς ὄναρ
τούτῳ ἐν τῷ τῆς Ἀφροδίτης ἱερῷ ἐμίγη.¹

Ἔστι μὲν οὐδεὶς ἂν ἐκὼν ἐπὶ τοιαύτην δίκην ἔλθοι,
καὶ ταῦτά σοι μέλλον, βασιλεῦ, χρῆσασθαι δικαστῇ,
244 ὃς οὐ μόνον τοὺς τῶν κρινομένων ἐξετάζεις βίους, ἀλ-
λά

1 Allat. ἐπαγγέλλεται.

λά καὶ τοὺς τῶν κατηγορούντων τρόπους, οὐκ ἔστιν ὅστις
 οὐκ ἂν συνομολογήσει ἐμοί· ἔστω δὲ καὶ τοῦτο τεκμή-
 ριον τοῦ τὴν κατηγορίαν εἶναι τὴν γινομένην ἀληθῆ,
 τῷ καὶ τὴν ὑπόθεσιν εἶναι τῷ μέλλοντι κατηγορεῖν ἀ-
 δῆ· τὴν γὰρ τοιαύτην δίκην ἢ νικηθεῖσα μὲν ἀδικαί, 5
 ἀτυχεῖ δὲ ὁ νικήσας· παραιτοῦμαι δὲ συγγνώμην ἔχειν
 μοι οὐ κατηγορεῖν βεβουλευμένῳ, ἀλλὰ σιγᾶν μὴ δυ-
 ναμένῳ, οὐ μένον ὅτι ἀφόρητόν ἐστιν ἀδίκημα μοιχεία,
 ἀλλὰ καὶ ὅτι τῷ κοινῷ τῆς αὐτῆς ὕβρεως ἰδιὸν τι τὸ
 ταύτης πρόσεστιν· ὁ γὰρ μοιχὸς δοῦλός ἐστι, καὶ τὴν 10
 ψυχὴν ταπεινός, κἂν ταύτη ταπεινός εἶναι δοκεῖ· δοῦ-
 λος δὲ οὐδὲ ἄλλου τινός, ἀλλ' ἐμός· ἔδει δὲ καὶ ταύ- 245
 της δοῦλον αὐτὸν, ἀλλὰ μὴ δεσπότην εἶναι, ποιῆ δὲ
 τὴν μοιχείαν περιττήν, καὶ μᾶλλον αἰσχρὰν ἄμφω συν-
 ελθόντα, ἢ τῆς μεμοιχευμένης δόξα, καὶ ἢ τοῦ μοι- 15
 χεύσαντος ἀδοξία· δέομαι δὲ σου, βασιλεῦ, πρὸς αὐτὰ
 μοι βοηθῆσαι, ὑπὸ μὲν γυναικὸς ὕβρισμένῳ, ὑπὸ δὲ
 δούλου παρευδοκιμημένῳ· νεμεσῆσαι δὲ καὶ τούτοις, ἐν
 μὲν τοῖς ἔργοις λαθεῖν δεδυνημένοις, ὑπὸ δὲ τῶν θεῶν
 μεμνημένοις· ἀπορῶ δὲ πότερον αἰτιάσομαι θατέρῳ 20
 σύμβουλον καὶ διδάσκαλον γεγονέναι τῶν ἀμαρτημάτων·
 οὗτος μὲν γὰρ μειράκιόν ἐστιν, ὁ δὲ τοιοῦτος πεισθη-
 ναι μᾶλλον, ἢ πείσαι πιθανός εἶναι δοκεῖ, καὶ διέφθαρ-
 ται μᾶλλον ἢ διέφθαρκεν· αὕτη δὲ ἐστὶ γυνή· εὐεξά- 246
 πάτητον δὲ εἶναι δοκεῖ γυνή· ὥστε τῷ μὲν τὸ τῆς ἡλι- 25
 κίας ἀσθενές, τῇ δὲ τὸ τῆς φύσεως τοιοῦτον συναγω-
 νίζεται· συνελὼν οὖν λέγω, συναμφότεροι καλοί· δοῦ-
 λον οὖν τίς προετίμησεν ἀνδρός; ὠραῖος γὰρ ἐστὶ, καὶ
 καλὸς εἶναι, βασιλεῦ, κἀμοὶ δοκεῖ, καὶ πολλακίς αὐτὸν
 ὁ μωρὸς πρὸς ταύτην ἐπήνεσα, ὡς εὖ μὲν τὸ πρόσω- 30
 πον ἰστάντα, ὑγροῖς ³ δὲ τοῖς ὄμμασιν ἐμβλέποντα

3 Huet: doux. Anacr. 28, 20. βλίμμη — ἄμα γλαυκὸν
 ὡς Ἀθήνης, ἄμα δ' ὑγρὸν, ὡς Κυθήρης: voluptate suffusum,
 Rhetor. I. 1.

ἐπήνεσα δὲ αὐτοῦ πολλάκις καὶ χεῖρας ἄκρας, ὡς λευ-
 κάς, καὶ κόμας ταύτας, ὡς ξανθὰς, καὶ ταῦτα ἄρα
 λέγων ἐδίδασκον ταύτην ἐρᾶν. οἶδας δὲ καὶ σὺ, βασι-
 λεῦ, ὡς ἐστὶ ταῦτα ἀληθῆ, οὐδὲ γὰρ κατέλιπεν αὐτὸν
 247 τὸ κάλλος, οὐδὲ φοβούμενον, ἀλλ' ἔλαμψε μὲν ὑπὸ τοῦ
 5 δέους ἢ παρειᾶ, τὸ βλέμμα δὲ οὐκ ἀπήνθησεν, οὐδὲ
 λυπούμενον· παρέστηκε δὲ σοι δεδεμένος, ἀλλ' ἐπέπρε-
 ψεν αὐτῷ καὶ τὰ δεσμά· φθόνος σοι καταρᾶται, καὶ
 τῶν κακῶν ὁ κίνδυνός σε κοσμεῖ, πονηρῆ, καὶ καλέ·
 10 ὀκνῶ δέσποτα λέγειν, ὅτι σήμερον καὶ καλλίων ἐγένετο·
 οὐκ ἔλειψ με, βασιλεῦ, μοιχὸν ἀνὴρ ἐπαιῶ, καὶ ταῦτα
 τῆς μεμοιχευμένης ἀκουούσης· φοβοῦμαι δὲ, μὴ καὶ σί-
 μερον τὸ κάλλος αὐτῷ βοηθήσει· ἐπήνον αὐτὸν οὕτως·
 ὑπώπτεον δὲ αὐτοῦ τῶν ὀφθαλμῶν τὴν πλάνην, καὶ
 15 τὰ πολλὰ κινήματα, καὶ τὸ ἀποβλέπειν τῆς κύλικος ἕξω,
 248 καὶ τοὺς ὄρους τῶν οἰνοχόων ὑπερβαίνειν· τηρήσας δὲ
 εἶδον ἀμφοτέρων αὐτῶν νεύματα, τὸ μὲν παρ' αὐτοῦ
 πεμπόμενον, τὸ δὲ παρ' ἐκείνης συναντῶν, πάντα δὲ
 ὁμοῦ παρῆν ἐπ' αὐτοὺς, νεότης, οἶνος, κάλλος· προσῆν
 20 δὲ τούτοις ἐγὼ τῆς μοιχείας συναγωγεὺς, ὁ τοῦ κάλ-
 λους ἐρμηνεὺς· ὦμην δὲ αὐτοὺς νουθετήσκειν, τὸν μὲν
 ἀνυπόδετον ἐκπέμψας, τὸ δὲ πατεῦσθαι καταβαλῶν· ὁ
 δὲ, ὡς ἔοικεν, οὐκ ἠτιμάσθη πατούμενος, ἀλλ' ἐπατή-
 θη μᾶλλον ἐλεούμενος· καὶ γυναικῶν ἐν ὑπνοῖς ἢ μὲν
 25 φίλανδρος οἰκουρεῖ, ἢ δὲ φιλότεκνος ὠδίνει, ἢ δὲ ἐρι-
 249 θος ἐργάζεται, ἢ δὲ ἐρῶσα μοιχεύει, ἢ δ' ἐμίγη· ἕκα-
 στος ἡμῶν τῶν ὀνειρῶν ἑαυτὸν ἀναμνησάτω, τί μὲν
 ὀνειροπλεῖ τὰ πολλὰ, τί δὲ ὄρα, τοξότης τόξον, ἵππό-
 τῆς ἵππον, βασιλεὺς θρόνον, αὕτη δὲ μοιχόν· ἰάλωκας,
 30 ὃ πανουργοτάτη γυναικῶν· ἐώρακά σε αὐτῷ μαιρακίῳ

schmachtend. Julian. Misopog. p. 350. D. ὑγρὸν βλέπειν, ἐπι-
 πτοῦντα πανιάχοῦ τὰ ὄμματα. 6 Allat. εἰ δεμίγε. scripsi ἢ
 δ' ἐμίγη.

περικειμένην. τὰ γὰρ νυκτερινὰ σου φιλήματα τῶν μεθ' ἡμέραν ἐστὶν ὑπομνήματα· ἅ ποιεῖς ἐγρηγορούα, ταῦτα καθεύδουσα μελετᾷς. ἐνύπνιον γὰρ ἀνθρωπίνης σπουδῆς εἰδωλὸν ἐστὶ, καὶ συγκατάκεισαι μὲν ἐμοὶ, σχολάζεις δὲ ἐκείνῳ· καὶ παρ' ἐμοὶ μὲν τὸ σῶμα, παρ' ἐκείνῳ δὲ ἡ ψυχὴ, κἀμοὶ μὲν καθεύδεις, ἐκείνῳ δὲ οὐ.

ΤΟΥ 'ΑΥΤΟΥ

250

4. Περὶ προόδου τοῦ Βαβυλωνίων βασιλέως.

Τὸ ἄρμα, ἐφ' ᾧ φέρεται ὁ βασιλεὺς, ἅπαν ἐλέφαντός ἐστιν εἰργασμένον, ἐγγύτατα ἀπήνης Ἑλληνικῆς· αἱ δὲ ἡνία τῶν ἵππων εἰσὶ πορφυραῖ ταινίαι· ἐφέστηκεν 10 δὲ ὁ βασιλεὺς σκευὴν ἐσκευασμένος ἐξαίρετον, ἐν ἧ μῆτε θηρᾶ, μῆτε δικάζει, μῆτε θύει, ἀλλὰ πομπεύει μόνον· ἐστὶ δὲ ἀλουργὶς χρυσοῦ, ἐξ ἴσου γὰρ ὁ χρυσοὺς ὕφαιται τῇ πορφύρᾳ· φέρει δὲ καὶ σκῆπτρον ἐλεφάντινον, ᾧ τὴν χεῖρα τὴν δεξιάν μετέωρον ἐρείδεται· ἡγοῦνται 15 δ' ἵπποι, σκηπτουχοὶ τε καὶ σατράπαι καὶ ἵππαρχοι, καὶ χιλίαρχοι, οἷς τι μέτεστι τοῦ ἔργου, οἱ μὲν πεζοὶ ἀργυράσπιδες· ἔτι δὲ ἀργυροθώρακες, ψελλίοις μὲν τὰς 251 χεῖρας, στρεπτοῖς δὲ δὴ τοὺς τραχήλους κεκοσμημένοι· περὶ δὲ ταῖς κεφαλαῖς οὐ κράνη περιτίθενται, ἀλλὰ 20 ἐπάλξεων σημεῖα, καὶ πύργων στεφανοῦντα τὴν κεφαλὴν καὶ σκέποντα· καὶ ταῦτα μὲν ἀργύρου καὶ χρυσοῦ πεποιημένα. ἐστὶ δὲ ἄλλα καὶ λιθοκόλλητα τοῖς κρείττοσιν· ὀλίγοι δὲ καὶ στεφάνοις χρυσοῖς ἀναδέδονται, οἷς ἂν ἐκ βασιλέως δοθῇ, οἱ δ' ἐφ' ἵππων ἐλαύνουσι Νι- 25

σαίων, τῶν μὲν τὸν πολεμικὸν τρόπον ἐσκευασμένων, προμετωπιδίοις τε καὶ στερνιδίοις καὶ παραπλευριδίοις, καὶ παραμηρίδια τοῖς ἵππεῦσι περικείται, τῶν δὲ εἰς

252 πομπὴν ἡσκημένων χρυσοχαλίνων πάντων, ὡς περ εὐδαι-
 μόνων γυναικῶν, ζωστήρες τε, καὶ τελαμῶνες καὶ ἔφρι-
 πα, οὐδὲν οὐδὲ τούτων ἐστίν, ὃ μὴ χρυσήλατόν ἐστιν,
 ἢ χρυσόπαστον· τρίχες δὲ τῶν ἵππων οὐλαὶ διαπλέκου-
 5 ται, καθάπερ πλόκαμοι γυναικῶν, καὶ διαδοῦνται, καὶ
 περισφίγγονται πορφυραῖς τε καὶ ποικίλαις ζώναις· αἱ
 δὲ ἐν ταῖς ἵππολοφίαις ἔνθεν καὶ ἔνθεν αἰωροῦνται καὶ
 καθιένται κατὰ τῶν αὐχένων, αἱ μὲν ἀπαλαί, αἱ δὲ ὀρ-
 θαί, αἱ δὲ οὐλαί, αἱ μὲν φύσει πεφυκυῖαι, αἱ δὲ δια-
10 τέχνης ἠναγκασμένοι· πλάττουσι δὲ αὐτῶν καὶ βαδίσμα-
 τα, καὶ βλήματα, καὶ νεύματα, καὶ φρονήματα, ἐνίων
 δὲ καὶ τὰ φρυάγματα, καὶ χρεμετίσματα· πομπευτῆς
 γὰρ ἵππος πάντα διδάσκειται· πρῶτον μὲν γὰρ αὐτὸς
253 ἔκτεινας εἰς τὸ ἔδαφος τοὺς πόδας, καὶ χαμαιπετῆς γε-
 15 νόμενος ἀναβατήν λαμβάνει, καὶ τρυφῶντα, καὶ κά-
 μνοντα, ὃ δὲ ἐπὶ τὸ σοβαρώτερον πεπαιδευμένος, οὐκ
 εἰς γαστέρα καθίεται, ἀλλ' εἰς γόνατα πίπτει, ἵνα δο-
 κῇ τὸν ἵππία δέχεσθαι, καὶ προσκυνεῖν· ἔπειτα παρ-
 ἔχει ὑγρὰν τὴν ῥάχιν, καὶ κραδαινομένην ἐν τῷ δρόμῳ
20 δίκην ἔρπετοῦ· διδάσκει δὲ καὶ ῥυθμίσειν ἑαυτὸν καὶ
 σχηματίζειν, καὶ ταῖς ῥίσιν ἐμπνεῖν, καὶ τοῖς ὀφθαλ-
 μοῖς ἐμβλέπειν, καὶ ὑψαυχενεῖν, καὶ σοβεῖν, καὶ γαν-
 ριᾶν, καὶ πάντα ὅσα καὶ ἀθλητῆς ἐπιδείκνυσι τῷ θεά-
 τρω· ἐκ δὲ τούτων ὁ μὲν ἵππος εὐειδέστερος φαίνεται,
 25 ὁ δὲ ἵππεὺς σοβαρώτερος γίνεται.

254 5. Θανάτου κατὰ φρονήσας ἄνθρωπος δεισπό-
 πότην οὐκ ἔχει.

Τὰ ἐνύπνια ὑπὸ μὲν τοῦ δαιμονίου πέμπεται, ὑπὸ
 δὲ τῆς ἐκάστου ψυχῆς τῶν ὁρώντων πλάττεται, καὶ τῆς
 30 μὲν φύσεως αὐτῶν ὁ θεὸς ἐστὶ χορηγός, τῆς δὲ ἰδέας
 ἡμεῖς αὐτοὶ δημιουργοί.

7 Allat. h. l. et paullo post οὐλαί.

Φιλαίτιοι τὰς φύσεις εἰσὶν οἱ βάρβαροι, καὶ πρόχειροι τὰς ὁρμὰς, ὀλίγα μὲν χρώμενοι τοῖς λογισμοῖς, τὰ πολλὰ δὲ τοῖς πάθεσιν εἰκόντες.

Ὅταν ἔρως ζηλοτυπίαν προσλάβῃ, τύραννος ἐκ βασιλέως γίνεται. 5

Ὅξεῖς οἱ τῶν ἐρώντων λογισμοὶ, καὶ πρόχειροι ὑπο- 255
πτεῦσαι, δεινοὶ δὲ εἰκάσαι, ἐνθεοὶ δὲ μαντεύσασθαι.

Πάντας μὲν ἀνθρώπους ἐξίστησιν ἔρως, εὐνούχους δὲ ποιῆ φονικωτέρους, ὥσπερ οἶνος Σκύθας· φονᾶ γὰρ Σκύθης μὲν πιῶν, εὐνούχος δὲ ἐρῶν. 10

VII.

Σ Ε Υ Η Ρ Ο Υ
ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΗΘΟΠΟΙΙΑΙ.¹

Fabricius et Harlejus

in biblioth. graec. lib. IV. c. XXXII. Tom. VI. p. 53.

Severi, Alexandrini, Ethopoeiae V. p. 221. (ed. Allat.)
I. Achilles, apud inferos edocti, captam a Pyrrho Trojam

1 De Ethopoeia sic scribit Priscianus: Allocutio quae a Graecis *ἠθοποιία* dicitur, est imitatio sermonis ad mores et suppositas personas accommodata; ut, quibus verbis uti potuisset Andromache Hectore mortuo. Ab hac non multum abeunt *προσωποποιία* et *ειδωλοποιία*. Est autem *προσωποποιία* cum rebus contra naturam datur persona loquendi. Quando autem mortuis verba dantur, erit *ειδωλοποιία*, quales inter has reperiuntur. Sic Euripides et Virgilius Polydori idolum inducunt; et Homerus Patrocli. Alexander Numenius paulo aliter definit Ethopoeiam, uti et Apsines. Aliud est *ειδωλοποιίας* genus, cum Homerus *Φόβον* et *Δεῖμον* et *Λιτάς*, aut cum Menander *ἔλεγχον* *ειδωλοποιῖ*, fingebant personas, non etiam orationes et mores. Extant Nicephori Basilacae Ethopoeiae ab Allatio editae. Gal.

esse. II. Menelai, rapta a Paride Helena. III. Hectoris, quum comperisset, Priamum apud inferos cum Achille convivatum. IV. Pictoris, depictae a se imaginis puellae amore capti. V. Herculis, Periclymeno in certamine sese commutante, nec propriam formam referente. [Inter codd. regios Matrit. est, teste Iriarto, in biblioth. Matrit. codd. gr. pag. 461. seq. cod. CXV. in quo fol. 210. seq. sunt Severi ethopoeiae (hoc ordine) II. III. V. IV. et I. Praeterea continet ejusdem, a Fabricio non memoratas, narrationes, *διηγήματα*, de viola, de hyacintho, de Arione, de Icaro, de Oto et Ephialte, quas Iriarte primus e cod. Graece evulgavit. — Eaedem narrationes sunt, teste Mofsfauconio, bibl. bibliothecar. vol. I. pag. 584. e. in biblioth. Mediolan. Ambrosiana. In bibl. Paris. publica sunt ethopoeiae in codd. MMDXLIV. MMDCXXXVIII. et MMDCCLXXXV. — Inter codd. Langbaeni (in catal. codd. Angliae et Hibern. I. p. 270. b.), in quo cod. sunt quoque Nicolai, sophistae, ethopoeiae, latine. — Inter codd. Thom. Galei (ibid. II. p. 189. nr. 5973.) ethopoeiae, editis auctiores. Harl.]. — Has ethopoeias, sed minus integras, ediderat Federicus Morellus graece et latine Paris. 1616. 8. Post Allatii editionem versionemque denuo auctiores et alio ordine cum nova versione sua et castigationibus vulgavit Thomas Galeus, Oxonii 1676. 8. ad calcem Demetrii Phalerei et alio-

1 Gale in fin. praefat. scribit, Severi ethopoeias aliquot impressisse Lutetiae a. M. D. XCI. (1591.) Fred. Morellum, gr. et lat. In catal. bibl. Leidensis, pag. 141. nr. 45. inter alia opera Morelli Lutet. 1591. 8. excusa, memorantur quoque Severi ethopoeiae. Editio tamen, Lutet. 1616. 8. fuit etiam in bibl. Asken. pag. 141. nr. 3487. et a Maittario A. T. III. p. 869. sic citatur: Severi Ethop. s. morales fictiones heroum, graece nunc primum ex bibl. reg. cum lat. vers. et notulis Fed. Morelli. Lutetiae 1616. 8. Harl. Editio 1616. est etiam in bibl. Berolinensi.

rum, de quibus infra capite proximo². Addidit autem tres hasce ethopoeias: unam, quam ab Allatio statim dicam vulgatam esse sub nomine Theodori, Cynopolitae: alteram Aeschinis, deprehensa Philippi apud Demosthenem imagine, et tertiam denique, perbreve, Briseidis, quum a praecognibus abduci se sentiret. Ceterum nihil impedire videtur, quominus Severus harum ethopoeiarum auctor sit Severus ille, sophista romanus, Damascio apud Photium cod. CCXLII. (ubi de Severo, imperatore, sermonem esse, p. 546. 543. 558. 560. perperam sibi persuasit eruditus interpres), et Suidae memoratus; nam romanus dicitur *κατὰ τὴν τοῦ νόμου ἀξίωσιν*, quia jure civitatis romanae gaudebat, Alexandriae vero docuit, ut ex eodem Damascio et Suida claret. Floruit Athenis imperante, qui occisus est A. C. 471.

Paris. 2918., quem contuli, sex tantum ethopoeias continet hoc ordine V. VII. IV. VI. I. II., omissa III. et VIII. Octava Libanio adscribitur in editione Reisk. Tom. IV. p. 1097., quo jure, me quidem latet. Notulas Galei et nonnullas Jacobi Leopardi emendationes recepi. Narrationes ex Iriarto descripsi, nusquam alibi inveni.

² Rec. opera J. Frid. Fischeri. Lipsiae 1773. 8. III. ethop. recepit Jo. Patusa in encyclop. philol. vol. I. pag. 407. Harl.

Σ Ε Υ Η Ρ Ο Υ
Δ Ι Η Γ Η Μ Α Τ Α.

1. Διήγημα τὸ κατὰ τὸ ἴον.

Ἴον τὸ ἄνθος, ἐξ ἧς ὀνομάζεται γέγονεν· ἦρα μὲν γὰρ ὁ Ζεὺς τῆς Ἰοῦς· ἐρῶν δὲ ἐπλησίαζε· καὶ συνῶν λαθεῖν ἐπετραῖτο τὴν Ἥραν· καὶ τὸν ἔλεγχον μεταβολὴν ἐποιεῖτο τῆς φύσεως· καὶ τὸ γεγονὸς ὑποκλέψαι δοκῶν, εἰς βοῦν μεταβάλλει τὴν ἄνθρωπον· τιμῶσα δὲ ἡ γῆ τὴν τοῦ Διὸς ἐρωμένην, ἄνθος ἀνῆκε τῇ βοῦ νέμεσθαι· καὶ γεγονὸς δι' αὐτὴν, ἐξ' αὐτῆς ὀνομάζεται. Καὶ δηλοῖ τῆς κόρης τὰς τύχας τοῖς χρώμασιν· ἐρυθραίνεται μὲν γὰρ οἶα παρθένος· πορφυρεται δὲ οἶα βοῦς· καὶ 10 λευκαίνεται δηλοῦν τὴν ἐν ἄνθεσι τῆς κόρης μεταβολήν· ὅσα τε βλαστήματα φαίνεται, γέγονε γηγενῆ¹.

2. Τὸ κατὰ τὸν Ἰάκινθον.

Ἦνεγκεν ὁ χρόνος Ἰάκινθον· ἐν νέοις τὸ πρῶν, ἐν ἄνθεσιν ὕστερον· μαιράχιον γὰρ ἦν Ἀμύκλειον πρότερον· 15 ὡρα σώματος ἐραστήν ἐργαζόμενον τὸν Ἀπόλλωνα τε καὶ ζέφυρον· ἑκατέρου δὲ προσαγομένου τῷ νίῳ πρὸς Ἀπόλλωνα τρέπεται· καὶ χαλεπήνας ἐπὶ τούτοις ὁ ζέφυ-

1 Friart. γέγονε ἡγενῆ.

ρος, φυλάττει τὸν νέον δισκεύοντα· καὶ ἀντιπνεύσας τῇ
 πνοῇ βιαίωτερον, τὴν αὐτοῦ βολὴν εἰς αὐτὸν μετεστήσα-
 το, τὸν αὐτὸν βάλλοντα δεικνὺς καὶ βαλλόμενον· γῆ δὲ
 ἔλθοῦσα τὸ πάθος ἀνῆκεν ὁμώνυμον· τὴν μνήμην τοῦ
 5 νέου φυλάττουσα.

3. Τὸ κατὰ Νάρκισσον.

Παραλόγου πάθους ὁ λόγος ὑπῆρξε παραλογώτερος·
 Νάρκισσος γὰρ ἦν ἐρῶν οἰκοῦν καὶ φθειρόμενος οἰκο-
 ῦν· ὥρα μὲν γὰρ διέφερε σώματος· ὅθεν δὲ τὴν ὥραν
 10 καὶ τὸν πόνον ἐκτήσατο· καταλαμβάνει γὰρ πηγὴν ὁ
 πιόμενος· θεατῆς δὲ τῆς οἰκειᾶς μορφῆς καταστάς, ἐρα-
 στής ὁ αὐτὸς καὶ θεατῆς κατεφαίνεται· ἦρα δὲ, ὅθεν
 αὐτὸς ἐξ αὐτοῦ καταφθίρειται· ἐράμενος ἦν ἐραστὴν
 οὐ κτησάμενος· ἀλλ' ἐπὶ πηγὴν ἑαυτὸν ἐπαφείς, ἔστεργε
 15 μὲν τὴν σκιάν ὡς ἐρώμενος· ἑαυτοῦ δὲ λαβόμενος, ἑαυτὸν
 ἐναφῆκε τοῖς ὕδασι· καὶ παραψυχὴν τοῦ πάθους ζητῶν
 βίου στέρησιν εὗρατο, τοσοῦτον τῆς τελευτῆς ὄνησάμε-
 νος, ὅσον εἰς τέλος μεταπεισῆν· καὶ δηλοῖ τὴν μνήμην
 ὁμωνύμῳ βλαστήματι.

20 4. Διήγημα τὸ κατὰ τὸν Ἀρίωνα.

Ἀρίων ὁ Μηθυμναῖος¹ πρὸς κιθάρας ἠσκέιτο τέ-
 χνην· Περιάνδρῳ δὲ τυράννῳ συνῶν, εἰς Ἰταλίαν ἀπέ-
 πλει· ὀρμώμενος δὲ ἐκ Τάραντος, νεὼς μὲν Κορινθίας
 ἐπέβη· παρὰ δὲ τῶν συμπλεόντων ἐπιβουλήν ὑφιστάμε-
 25 νος ἀνεβάλλετό τι τῆς μουσικῆς· καὶ δελφῶν τῷ μέλει
 κατακηλούμενος παρασκιρτᾷ τῇ νηϊ· καὶ κατὰ τοῦ πε-
 λάγους ἐκριφθέντα τὸν Ἀρίωνα φέρων ἐπὶ τῶν ὤμων
 ἐξέσωσε· καὶ νῦν παρὰ τὸν Ταίναρον Ἀρίων ἔστηκεν
 ἐπὶ χαλκοῦ δελφῖνος σχήματος, τῆς πάλαι τύχης σώζων
 30 ὑπόμνημα.

1 Iriart. Μεθυμν. Vide supra p. 271.

5. Τὸ κατὰ τὸν Ἴκαρον.

Δαιδάλου γέγονεν Ἴκαρος· καὶ τὴν τέχνην τοῦ φύσαντος εἰς ἐπιθυμίαν ἔσχε παράλογον· πτερωτὸς γὰρ ἐπεθύμησεν αἶρεσθαι· καὶ προσελθὼν τῷ πατρὶ τὴν τέχνην τοῦ πτηνοῦ κέκληκε σύμμαχον· ὁ δὲ τήξας κηρὸν⁵ πτερὰ τοῖς ὤμοις προσεπέλασε· καὶ τέχνη πιστεύσας ὁ παῖς εἰς ὕψος αἶρεται· καὶ κατέστη μετέωρος²· καὶ πρὸς τὸ πέλαγος πεσὼν ἀπώλετο τὸν κηρὸν ἡλίου διατήξαντος· κἀντεῦθεν ὄνομα τῇ θαλάσῃ γεγένηται, διόπερ¹⁰ Ἰκάριον προσαγορεύεται πέλαγος.

6. Τὸ κατὰ τὸν Ὠτος καὶ Ἐφιάλτην.

Ὠτος καὶ Ἐφιάλτης Ἀλωέος προῆλθον ἴσα καὶ φρονήματα καὶ μέτρον ἐν σώματος ἔχοντες· μεγέθει γὰρ διαφέροντες σώματος, βατὸν ἑαυτοῖς τὸν οὐρανὸν κατεσκεύαζον· καὶ ὄρος ἐπ' ὄρει θέντες ἀνήεσαν χαλεπήνας¹⁵ δὲ ἐπὶ τούτοις ὁ Ζεὺς ἐνὶ κερανῶ τὴν ἐπιχειρήσιν ἔπαυσε· δακρύνουσα δὲ τὸ πάθος ἢ ἀδελφῆ δένδρου φύσιν ἠλλάξατο· καὶ μεταβαλοῦσα τὴν φύσιν, τὸ μέγεθος οἷα γέγονεν, ἔμεινεν· ὅθεν ἢ ποιήσις οὐρανομήκη τὴν ἐλάττην²⁰ προσήγαγεν. —

ΗΘΟΠΟΙΙΑΙ.

1. Τίνας ἂν εἴποι λόγους Δισχίνης, εὐρῶν παρὰ
Δημοσθένει εἰκόνα Φιλίππου.

Gal.
217

Εὐγε τῆς δίκης, οὐκ ἐώσης διὰ παντός λανθάνειν τρόπον πονηρευόμενον· κηρὸς τὴν προδοσίαν, οὐ κατήγορος ἤλεγξεν. εὐρηται¹ Δημοσθένους καινότερον τιμῶν²⁵

2 Iriart. μετήωρος.
εὐρέ τι Δημοσθένους καινότερον τιμῶν.

1 Gal. εὐρηται Δημ. τιμῶν. Far.

τοὺς ἐχθρούς, οὐ μόνον φαινομένους τοῖς σώμασιν, ἀλλὰ καὶ γραφομένους τοῖς χρώμασι. μόνος ἐδόκει φιλόπολις ὁ παρ' ἡμῖν εἰσαγαγὼν τὸν πολέμιον, μόνος ὠνομάζετο μισοφιλιππος, ὁ σύναικον ἑαυτῷ ποιησάμενος Φίλιππον· ὃ προδοσίας ὑπερβολῆς, κηρῶν θεραπεύει τὸν ἔρωτα, καὶ θεώμενος χαίρει τὸν οὐ φαινόμενον· προσφθέγγεται τὸν οὐκ εἰδῶτα πυνθάνεσθαι, θεραπεύειν ἐθέλει καὶ οὐκ αἰσθανόμενον Φίλιππον· προσκυνεῖ τὸν ἐχθρὸν ἐν μόνῃ σχιᾷ σχηματιζόμενος τὴν ἀλήθειαν· τί ὡν ἄρα συμφωνεῖ τούτῳ τῇ διανοίᾳ τὰ ῥήματα; πολλοῦ γε καὶ δεῖ. ὁπότε ἦν ἐκκλησίας καιρὸς, Δημοσθένης ἐν μέσῳ πολέμιον καὶ ἅπασιν θεοῖς ἐχθρὸν ὀνομάζων τὸν Φίλιππον, ἅπαντας μᾶλλον ἐχθρούς ὑπειληφώς διὰ τῶν Φίλιππον, ἐνπρεπεῖ λοιδορήματι γνώμης ὑποκλέπτων τὰ πονηρέματα, καὶ βεβιασμένη γλώττῃ κατηγορῶν, ἐνίοτε δὲ προσκυνῶν καὶ τὸ εἶδωλον, ἔγραψεν οὐκαδὲ Φίλιππον. καὶ προδοσίας Λισχίνης ἐκρίνετο, καὶ Δημοσθένης ἔθανμάζετο.

218². Τίνας ἂν εἴποι ἔ λόγους Λισχίνης ἐν τῇ φυγῇ Δημοσθένους διδόντες αὐτῷ ἐφόδιον².
20

Μετὰ πάθος³ Δημοσθένους ἔλειν οἶδας τοὺς δυστυχήσοντας· μετὰ πάθος σπένδη πρὸς τὸν πολέμιον, οὐκτεῖρη φυγὴν ἧς γέγονας αἴτιος· κατὰ φίλον πράττεις ὁ τὰ δυσμενῶν ἐνδειξάμενος. τί μὴ ταῦτα παρὰ τὸ δι-

2 καὶ inserit Jac. Leopardus. 3 Par. τὸν om. 4 Gal. et Par. Φίλιππος. Leopard. Δημοσθένης.

1 Par. εἴπη. 2 Plutarch. in vita Demosthenis priori ait fuisse τάλαντον ἀργυρίου. Gal. 3 Hanc ethopoeiam Allatius edidit nomine Theodori Cynopolitae, et est titulus paullo aliter conceptus. Gal. τίνας ἂν εἴποι ἢ Ἄ. ἡλικα φεύγοντα καταλαβὼν Δημοσθένους καὶ φιλοφρονησάμενος παρεγγύα φέρειν τὸ συμβεβηκὸς γενναίως.

καστήριον ἔπραττες, ἔνθα περὶ τε τοῦ βίου ψῆφος καὶ πατρίδος ἐφέρετο; τί μὴ κατὰ βραχὺ τῆς κατηγορίας τὴν συντονίαν ἐχαίνωσας; ἀλλ' οὐδ' ὅσον τῆς ποικιλίας ἀφῆκας τὸν λόγον, μᾶλλον δὲ οὐδ' εἰς ἀπαξ λέγων παρετρέχες; ἀλλ' αὖξων τὸ δεινὸν, καὶ⁴ ἐπολυπλασίαζες τῇ⁵ πυκνότητι, καινοῖς ἐπάγων νεώτερα, καὶ τὸ πάλαι ἤθ' ἐν τῷ κατασκευάζειν πολλάκις ἀνανεούμενος. τί μοι δῶρον προτείνεις ὀλίγον, ὅλης τῆς πατρίδος ἐξωθησάμενος; τίνα ξένια δίδως, ξένον καταστήσας τῶν οἴκαδε; δακρυῖς ἀρτίως ὃ μὴ συγχωρῶν ἐλεισθαι τὰ δάκρυα· παῖδας¹⁰ οἰκτεῖρεις οὓς ἀπωδήσω τοῦ βήματος· ἐλεεῖς διωκόμενον, ὃν οὐκ ἀφῆκας πολιτενόμενον. ἀλλ' ὡς ἔοικε νῦν⁵ δοκεῖς ἡμέτερος, ἠνίκα θαρσύνεις⁶, ὡς κὰν ὀπωσοῦν συμπράξης, ἔτι σώζειν οὐκ ἔνεστι. τί οὖν τηράλλως⁷ ὀδύρομαι, τῆς συμφορᾶς ἑμαυτῷ γενόμενος αἴτιος, κινήσας ἐχθρὸν, ὃς¹⁵ καὶ θαυμαζόμενος, ὡς εἰπεῖν, αἰτιῦται τὸν ἐπαινέσαντα;

3. Ποίους ἂν λόγους εἶπεν Ἡρακλῆς, τοῦ Περικλυμέ- 221
νου μεταβαλόντος παρὰ τὴν μάχην, καὶ τὴν οἰκειαν
ἀρνούμενου μορφῆν.

Ἡττημένη τοῖς πρώην ἡ τύχη, καθ' ἓνα τῶν ἀγώ- 20
νων προσφέρουσα, νῦν τι καινότερον ἐτεχνάσατο καθ'
ἡμῶν, εἰς ἓνα πάντας συναγαοῦσα κινδύνους, καὶ τού-
τους ἀφανῶς ἐπιφέρουσα. δέδωκεν ἡμῖν ἀνταγωνιστὴν
Περικλύμενον, οὐκ εἰδῶτα μένειν ὅπερ γεγένηται· τεθέα-
μαι πρότερον ἄνθρωπον, καὶ πρὶν εἰπεῖν ἀγωνίζεσθαι,²⁵
τὴν φύσιν μετέβαλε, καὶ μεταβεβλημένος μένειν πάλιν ὃ
αὐτὸς οὐκ ἀνέχεται. νῦν μὲν γὰρ, ὡσπερ ἐκ μηχανῆς
τινος, ἀναφαίνεται λέων, εἶτα δεικνυται πάρδαλις, καὶ
μετ' ὀλίγον φυτόν· καὶ πᾶσαν ἀπλῶς σχηματίζεται φύ-
σιν, ἑτέραν ἐφ' ἑτέρας εὐκόλως ὑποκρινόμενος· θαυμα- 30

4 Par. καὶ om. 5 Par. συνδοκεῖς. 6 Gal. θαρσύνεις.
Par. θαρσύνεις. 7 Par. τηράλλως.

τοποιός δὲ οὗτός ἐστιν ὁ πολέμιος· μείνον ὅπερ γεγένη-
 σαι, καὶ οὐ μένεις ἔτι μεταβαλόμενος· μεταθεῖναι γὰρ
 τὸν βίον, οὐ τὴν θέειν παρασκευάσομεν. νῦν δὲ παν-
 τοδαπῆς φύσεως εὐπορῶν, ἀπορεῖν πρὸς τὸν ἀγῶνα παρ-
 5 ἔχεις ἡμῖν· εἰς ὧν καὶ πρὸς πολλὰ διαιρούμενος, καὶ μὴ
 φαινόμενος ὁ μετείληξας, συγγεῖς μετὰ τῶν ὀφθαλμῶν
 τὴν πρὸς τὸν ἀγῶνα παράταξιν, μεταβαλεῖν γὰρ καὶ
 τὴν μάχην ἀνάγκη πρὸς τὸ φαινόμενον· ἀριθμαῖν ὡς εἰ-
 κὸς τὰς μεταβολὰς, οὐκ ἀγωνίζεσθαι δέον· οὐ ταῦτα
 10 παρὰ τοὺς πρώην ὑπῆρχεν ἀγῶνας. ἄθλοί μοι πρῶτοι
 γεγένηται δράκοντες, καὶ τούτους ἀνεῖλον ἔτι μειράκιον
 γεγονώς· ἐγκατασκήψαντα περὶ τὴν Ἑλλάδα διέφθειρα
 λέοντα, καὶ οἷς εἶλον ὀπλίζομαι· ὕδρα μετ' ἐκείνον διέ-
 222 φθαρται, πλουτοῦσα ταῖς κεφαλαῖς, καὶ ταῦτα¹ μετροῦ-
 15 σα τῷ φόνῳ. συνήφθην εἰς μάχην τοῖς κάτω θεοῖς· καὶ
 νῦν μὲν τοὺς τεθνηκότας ἀναβιοῦν παρεσκευάζον· νῦν
 δὲ τοῦ φυλάττοντος ἀπιστέρησα, συλῆσας τὸν Κέρβερον.
 ὄρνεις ἀνεῖλον φαρέτρας βελῶν κεκτημένας τὰς πτέρυ-
 γας. Ἦραν ἐναντιουμένην εἶχον σὺν Εὐρουσθεῖ, καὶ πρὸς
 20 ἄθλους, μᾶλλον δὲ πρὸς θάνατον, κατὰ γὰρ ἐκείνους, ἀπο-
 στελλόμενος, ἐπανήειν σύμβολον νίκης ἔχων, οὐ τελευτῆς·
 ἠλευθέρωται δι' ἡμῶν τῶν λυμαινομένων ἢ γῆ· καὶ τό-
 πος οὐδεὶς τῶν ἐμῶν ἀμάρτυρος πόνων καθέστηκε· νῦν δὲ
 μοι τὰ τῆς ἀγωνίας γέγονεν ἄπορα, μήτε λήγειν τῆς μά-
 25 χης, μήτε μάχεσθαι παρεχομένης τῆς τύχης. ἀπιστεῖ τοῖς
 ὀφθαλμοῖς ἢ διάνοια, καὶ μόλις ἐξαρκέσω θεώμενος, ἄ-
 περ ὄραν δίδωσιν οὗτος τρεπόμενος· καὶ μόνον ἐκπληττό-
 μενος, οὐ μαχόμενος ἔστηκα, πρὸς ὃ τι μεταβληθήσεται
 λογιζόμενος· ἀλλὰ τί ταῦτα; πρὸς συμμαχίαν καλέσω
 30 τὴν Ἀθηναῶν. δείξει γὰρ ἡμῖν τὸν πολέμιον· καὶ μάχης
 οὐ δεήσει πρὸς τὴν ἀναίρεσιν.

1 Leopard. ταύτας.

4, Τίνας ἂν εἶπε λόγους Μενέλαος, τοῦ ¹ Ἀλεξάνδρου
τῆν Ἑλίην ἀρπάσαντος.

Οἴμοι τῶν συμφορῶν. ἠτυχήσαμεν εὐσεβήσαντες,
καὶ ξένον ἀποδεξάμενοι ² ξένοι τῶν οἰκείων γεγόναμεν.
βαρβαρικὸν μετὰ πάθος τρόπον μεμάθηκα, ὡς ³ εὖ πά- 5
σχοντες τοὺς εὖ ποιοῦντας ἀμύνονται, συμφορὰς μᾶλ-
λον αὐτοῖς ἀποδιδόντες, ἢ ⁴ χάριτας. Ἀλέξανδρος ἦκε
πεπλανημένος· ἠλέουν τοῦτον ⁵ ὡς ξένον, τὸ πόρρω τῆς
πατριδος εἶναι ⁶ τινα μεγίστην συμφορὰν λογιζόμενος,
ἔνδον ἐν τοῖς οἴκοις ἐλάμβανον, ἐπικουφίζειν ἐθέλων ⁷ 10
τοῦ δυστυχήματος. ὁ δὲ, ὡσπερ τοῦναντίον παρ' ἡμῶν
ἀδικούμενος, μισθὸν τῆς φιλοξενίας ἀποδέδωκε ⁸ δά-
κρυα. κενὰ μὲν ⁹ γὰρ χρημάτων τὰ οἴκαδε· χηρεῦειν

1 Par. ἀρπαγείσης Ἑλένης ὑπὸ Ἀλεξάνδρου. 2 Par. ὑπο-
δεξάμενοι. 3 Gal. ὦν. Par. ὡς. 4 οὐ χάριτας. Sic Alla-
tianus codex, sed nostri scriptura melior est. Gal. Etiam
Par. οὐ. 5 Par. αὐτόν. 6 Par. ὑπάρχαιν. sine τινα. 7
Par. θέλων. 8 Par. ἀπέδωκε, saepe permutantur hae formae.
Vita Josephi c. 64. τὸ ἐπιγνωσθῆν ἀποδίδωκα. Par. 1423. ἀπέ-
δωκα. Bell. Jud. II. 21. 10. συναγαγὼν μέντοι πάντα τοῖς
δημόταις δέδωκε, Par. 1425. ἔδωκεν. Sopat. ζητήμ. p. 426.
Ald. et Vind. νόμος ἔδωκε μονομαχεῖν, ἂν βούλωνται. Med. Par.
δέδωκε. Dem. Leptin. p. 467. ὥστε προσκατασκευάσας ἐμπο-
ριον Θεοδοσίαν — κἀνταῦθ' ἔδωκε τὴν ἀτίλειαν ἡμῖν. Vulg. δέ-
δωκε. p. 486. ἀλλ' ἂ τ' ἐδώκατε, κύρια· Vulg. δεδώκατε. Plat.
Protag. p. 320. A. ἀπέδωκε τούτῳ, οὐκ ἔχων ὃ τι χρῆσαιτο αὐτῷ.
Codd. 6. ἀποδεδώκε. 9 μὲν Par. om. Saepe excidit; restitui
apud Sopatr. ζητήμ. p. 391. διὰ τοῦτο οὐχ ὑπηκούσαμεν, τῶν μὲν
[Ald. et Codd. μὲν om.] ἀναιρουμένων, τῶν δὲ δουλεύοντων, τῶν
δὲ μεθισταμένων. Joseph. bell. Jud. VII. 8. 1. ἦν γὰρ ἐκείνοις
μὲν ἐπιθυμία τοῦ τυραννεῖν, τοῖς δὲ τοῦ βιάζεσθαι, Par. 1427.
ἐκείνοις γὰρ ἦν ἐπιθ. VII. 8. 5. κατασκευὴ παραπλησία τοῖς

τῆς συνοίκου τὸν εὐεργετήσοντα παρεσκευάσει· καὶ ὡς
 ἔοικεν μνηστήρ ὑπῆρχεν ὁ ξένος ¹⁰ ὁ βάρβαρος, καὶ γὰρ τῇ
 συνοίκῳ μοιχὸν ἔτριψον ἀγνοούμενον. οὐχ ἡμᾶς μόνον
 ἠδίκησας, ἄνθρωπε, πάντας δὲ μᾶλλον, ὅσοι τῆς αὐτῆς
 5 πατρίδος στερήσονται· τίς γὰρ μεθ' ἡμᾶς ὑποδέξεται
 ξένον, ¹¹ τίς ἐλεῖν δυστυχοῦντας ἀνέξεται, πρόδηλον ἔχων
 ἐκ τῆς εὐσεβείας τὸν κίνδυνον; τίς οἰκτερεῖν ἐθελήσει
 πενόμενον, ἵνα πένης αὐτὸς παρ' ἐκείνου γενήσεται; τί
 οὖν; στρατεύειν κατ' ἐκείνου καιρὸς, καὶ ἢ τοῖς ἐμοῖς
 10 συναπόλλυσθαι, ἢ τιμωρεῖσθαι τὸν ἀδικήσοντα.

5 Τίνας ἂν εἶποι λόγους Βρισηῖς ἀπαγομένη ὑπὸ
 τῶν κηρύκων.

Μετὰ πατρίδος ἀπάλειαν, μετὰ βασιλείως ¹² ἀναίρε-
 σιν, μετὰ τοσοῦτον δυστυχημάτων κατάλογον, ἐκ δευ-
 15 τέρου πάλιν αἰχμάλωτος γίνομαι. "Ἕλληνες καθ' ἡμῶν
 ἐστρατεύοντο, ¹³ καὶ γέγονα δορυάλωτος, "Ἕλληνες καθ'
 'Ἑλλήνων γεγόνασι, καὶ πρὸς δουλείαν ἀπάγομαι" καὶ εἰ
 μὴ μόνος, ὡς ἔοικεν, ἐλευθερώσει με θάνατος, βίος
 δουλεύων οὐ παύσεται.

20 6. Τίνας ἂν εἶποι λόγους Ἐκτωρ ἐν Ἄιδου ἀκούσας
 τὸν Πρίαμον συγγεύσασθαι Ἀχιλλεῖ.

Μόνον ¹⁴ παίδων παρόντων πατὴρ ὑπῆρχεν ὁ Πρία-
 226 μος, μόνον τοὺς παῖδας ἀληθῶς ὀρωμένους ἠσπάζετο·
 ἐν

ὑπὸ μὲν Οὐεσπαιανοῦ πρότερον, μετὰ ταῦτα δὲ ὑπὸ Τίτου πρὸς
 τὰς πολιορκίας ἐπισηθεῖσι. Par. 1427. μὲν om. Vit. Jo-
 sephi c. 58. ὅτι δὲ τυραννεῖν μὲν ἐπιθύμησε. Par. 1423. μὲν
 om. 10 Gal. οὐ. Par. ὁ. 11 ξένον Par. om. 12 Intel-
 ligit Mynetem, patrem suum, Lyrnessi regem. Homerum in
 Catalogo vide, versu 199. Gal. 13 Par. ἐστρατεύσαντο. 14
 Allatius inepte edidit μόνος. Gal. cfr. ad Hermog. Progyrn.
 c. III.

ἐν βίῳ πατῆρ, καὶ μετὰ βίον ἐστὶ πολέμιος. φρονεῖς ἡμέτερος ὁ πατὴρ μᾶλλον ἐστὶ τοῦ τῆς Θετίδος· ἐχθρὸς ὁ τεκὼν ὑπὲρ τὸν ἀνελόντα γεγένηται· τῷ μὲν γὰρ τὸ ἀντίπαλόν ἐστιν εὐαπολόγητον, ὁ δὲ προαγαγὼν πρὸς τὸν ἀντίπαλον σπένδεται. καὶ οὐπω τοῦτο δεινόν, καὶ 5 περ ὑπάρχον δεινόν. ἀλλ' ἤδη καὶ γέγονεν ὁμοτράπεζος, συνευωχεῖται πανηγυρίζοντι, καὶ κατὰ τοῦ παιδὸς ἄγοντι νικητήρια, οὐ τί· ἂν γένοιτο μιαιώτερον, ἢ μᾶλλον εἰπεῖν ἀγριώτερον; οὐδὲ Πηλεὺς ὡς εἰπεῖν εὐθύς μαιφονοῦντι τῷ παιδί συνήσθιε· Πρίαμε οὐκ οἶσθα 10 πατὴρ γενόμενος· ἢ μέχρι τοῦ τεκεῖν ὑπάρχειν ἐνόμιζες· κρεῖττον ἦν περιόντος περιορᾶν, ἢ πεπτωκότος ἐπιλανθάνεσθαι. ἅπτη χειρὸς συνεσθίων, ὦ Πρίαμε, δι' ἧς ἀπώλετό σοι τὰ τιμιώτατα. οὐχ ὄρας φόνω τοῦ σου παιδὸς ἡματωμένην τούτου τὴν δεξιάν, καὶ ὡς εἰπεῖν 15 ἔτι κατὰ τῆς τραπέζης ἀποστάζουσαν; 15 ἀλλ' ὡς εἶκε νόμον ἀγαπᾶς, οὐκ ἀνθρώπινον, λήθη παραδιδούς μετὰ θάνατον τὰ ποθούμενα.

7. Τίνας ἂν εἶπε λόγους ἀκούσας 16 ἐν Ἄιδου ὁ Ἀχιλλεύς τὸν Πύρρον πορθήσαντα τὴν Τροίαν. 20

Εὐ γὰρ τῆς φύσεως, οὐ γὰρ ἡμβλυνε Πύρρος τοῦ τεκόντος τὴν εὐκλειαν, μᾶλλον δὲ 17 καὶ ταύτην παρέδραμε, καὶ 18 τὴν ἐμὴν γονὴν διὰ τῶν πράξεων ἐπεσφράγισεν. ἠρνήσατο δὲ 19 τάχα, παῖδα τοῖς ἔργοις ἀποδείξας τὸν φύσαντα. ἐμαχόμεν καλῶς, καὶ βαρβάρων πληθὸς ἀπώ- 229 λησα, μετέβαλλον 20 Ξάνθου τὰ ῥεύματα, καὶ διὰ τῶν 25 φόνων 21 ἐρυθρὸν παρεσκεύαζον. 22 δραπέτας τοὺς

15 Par. ἀποσταζούσης. 16 Par. Ἀχιλλεύς ἀκούσας ἐν Ἄιδου. 17 δὲ καὶ Par. om. 18 καὶ Gal. om. recepi ex Par. 19 Par. καὶ. 20 Par. μετέβαλον. 21 Par. τὸν φόνον. i. e. cruorem, Aeschyl. Theb. 44. καὶ θιγγάνοντες χερσὶ ταυρίου φόνου. Plut. Pyrrh. c. 31. τὰς τε γλώσσας ὄφθησαν προβάλλου. Rhetor. I. 1.

ἐχθρούς ἐποίουν ἑκάστοτε, καὶ τοῖς τείχεσιν ἐναπέκλειον·²³
 ἀλλ' ἔως τούτων ὑπῆρχεν ἡ δύναμις, μετὰ γὰρ τὸ τεῖ-
 χος ἠσύχαζον, καὶ περαιτέρω τι πράττειν οὐκ ἴσχυον.
 ὁ δὲ γε παῖς ὁ ἐμὸς καὶ τειχῶν κατεφρόνησε, καὶ τὴν
 5 πόλιν ἔχειν εἰς τρόπαιον. ἀνηρέθην²⁴ μὲν ὑπ' ἐχθρῶν,
 καὶ πάλιν τοὺς ἐχθρούς διὰ τοῦ παιδὸς ἀνηρέξαμεν. οὐκ
 ἔτι, Πύρρῳ, θαυρῶν τὸν θάνατον, ἔδικόν σε, τὸν αὐ-
 τὸν καὶ παῖδα κτησάμενος. εἰ γὰρ καὶ παρὰ τὸν Ἄιδην
 ἐγγόνειν²⁵ ἐγὼ, ἀλλὰ καὶ παρὰ σοὶ μετὰ τῶν βαρβά-
 10 ρων τὸ Ἴλιον.

8. Τίνας ἂν εἶπε λόγους ζωγράφος γράψας κόρην,
 καὶ ἔρασεθεῖς αὐτῆς.¹

Οὐδὲν ἄρα κάλλους ἔστι δυνατώτερον, εἶγε καὶ διὰ
 χρωμάτων θηρῶν ἐπίσταται, καὶ τοῖς ἀψύχοις ἀλίσκε-
 15 σθαι παρασκευάζει τὰ ἔμψυχα. συνῆλθε πεποικιλμένῳ
 κηρῷ καὶ τὸν εἰργασμένον ἐρῶν κατηνάγκασεν ὧς τέχνης
 προελθούσης κατὰ τοῦ κτησαμένου. ὧς δεξιᾶς ἀδικούσης
 μετὰ τῶν ὀφθαλμῶν τὴν διάνοιαν. τεχνίτης καλεῖσθαι
 βουλόμενος ἀγαθός, ἔραστής νῦν ἀτυχῆς ὀνομάζομαι.

σαι καὶ περιλιγόμεναι τὸν ἐαυτῶν φόνον. cfr. Blömf. ad Prom.
 363. Dorvill. ad Char. p. 427. 23 Par. παρασκευάσα. Fre-
 quentissima permutatio, de qua annotarunt quaedam Boisson.
 ad Philostr. p. 530. ad Marin. p. 85. ad Eunap. p. 431.
 Jacobs ad Achill. Tat. p. 543. 552. 562. 571. 612. 617. 619.
 620. 837. ita noster cap. V. Ἕλληνες καθ' ἡμῶν ἰστρατεύοντο.
 Par. ἰστρατεύσαντο. Hermog. Progymn. I. καὶ δὴ τις παρελθὼν
 ἐδημηγόρησεν. Par. B. C. D. ἰδημηγόρει. Plut. Thes. c. VI.
 ἔπεισε τὸν Θησέα κομίζεσθαι διὰ θαλάττης. Cod. Cardin. Ro-
 dulf. ἔπειθε. 23 Gal. εἰσαπέκλειον. Par. ἐναπέκλειον. 24
 ἀνηρέθην ὑπ' ἐχθρῶν, cecidimus ab hostibus, ut vertit Alla-
 tius; sed eum fugit ratio. Gal. 25 Par. ἐγγόνειν. 26
 Ethopoeia haec exstat apud Liban. T. IV. p. 1097. Reisk.

ἔγραψα πολλάκις ἐρώτων ὑπόθεσιν, καὶ διετύπουν χρώ-
μασι τὰ τούτων μυστήρια. ἐποιοῦν ἔρωτος τινὰ τετρω-
μένον τῷ βέλει, μὴ παρούσης πληγῆς· ἐξήπτετο πάλιν
ἐκ λαμπάδος, μὴ φαινομένου πυρός. φωνὴν παρεῖχον
διὰ τῆς τέχνης, ὡς εἰπεῖν τῷ κηρῷ, καὶ σκιὰν δοκεῖν
διαλέγεσθαι παρεσκευάζον. ἔγραφον ἄρτι μὲν τὸν ἐρώντα
δυσφοροῦντα πολὺ, μετ' ὀλίγον δὲ πρὸς τὴν ἐρωμένην 230
δηλοῦντα σχήμασι τὴν προαίρεσιν· ἄλλο τε δὲ δῶρον ἐκ-
πέμποντα, καὶ πολλάκις ψυχαγωγοῦμενον, οἷα δὴ πεπει-
κότα, 27 πολλάκις δὲ καὶ ἀποτυγχάνοντα, καὶ πάλιν δα- 10
κρύνοντα. καὶ οὐ μόνον τὰ παρ' ἀνθρώποις ἐμιμούμεν
εἰκόνι, ἀλλὰ καὶ θεοὺς παρεχόμεν δουλεύοντας Ἐρωτι,
καὶ τὴν ἐκείνων φύσιν μετέπлатτον, πρὸς ὃ μὴ πάσχειν
πεφύκασιν. οἷον τὸν Δία βοῦν 28 ἐποιοῦν δι' ἔρωτα, καὶ
τὴν Εὐρώπην ἐπὶ τῶν νώτων φέρειν ἠνάγκαζον, καὶ 15
περαιοῦσθαι διὰ τῶν χρωμάτων τὴν θάλατταν. Κύκνος
ἦν δι' ἐμέ, καὶ ὅτε τούτῳ χαρίζεσθαι προηρούμεν, χρυ-
σος. ἔγραφον πάλιν αὐτὸν μετὰ τοῦ κεραννοῦ, καὶ σώ-
ζων τὸ φοβερόν, ἀπεστραφόμεν τὸ δεδιός. τί δέ; Ἀπόλ-
λων βραδύτερος κόρης διὰ τῆς ἐμῆς ἐγένετο δεξιᾶς, καὶ 20
δρόμον ἀπέραντον ἐνετίθουν τοῖς χρώμασιν ἐν οὐ κινου-
μένοις ποσίν. οἶδα κηρῷ δῆσας τὸν Ἄρεα, καὶ πᾶν μοι
ἀπλῶς ἐγένετο 29 ὑπόθεσις· ἐγὼ δὲ καὶ νῦν ἑτέροις γεγέ-

27 Allat. Gal. πεποιηκότα. Reisk. πετεικότα. quod probat Bast.
in additam. ad epist. crit. p. XXXI. ed. Lips. Pluti Hemsterh.
28 cfr. Anthol. Gr. T. III. p. 161.

Ζεὺς κύκνος, ταῦρος, σάτυρος, χρυσὸς δι' ἔρωτα
Ἀθήης, Εὐρώπης, Ἀντιόπης, Δανάης.

Niceph. Progymn. p. 477. Ὁ Ζεῦ, ὑπάτε θεῶν καὶ παλγνιον ἔρωτος. —
— πάλαι σε ὡς ὄρνιν ἔρωσ ἐπτέρωσ, καὶ ὡς κύκνον ἄδειν ἔπεισε,
πάλαι ὡς βοῦν ὄπλαῖς τοὺς πόδας ὤπλισε κ. τ. λ. Alios locos
similes vide ad Arsen. Viol. p. 261. 29 Edd. πᾶσιν ὑπλῶς
ἐγινόμεν ὑπόθεσις. recepi Wernsdorfii emendationem proposi-

νημαι· γράφετε ὡς τεχνῖται καινόν τι τὸν ἑμὸν ἔρωτα ἐκδιηγούμενοι· οἷς ἔπλασα, τούτοις ἰάλωκα, κόρης ἔρω, καὶ τυχεῖν μὲν ταύτης γέγονεν εὐπορον, οὔτε γὰρ βαδίζειν, οὔτε παραιτεῖσθαι τὴν προᾶξιν ἐπίσταται. μίγνυσθαι δὲ ταύτη καὶ τὴν ἐπιθυμίαν ἄγειν εἰς πέρας ἐστὶν ἀδύνατον· πείθω τὴν οὐ πεφυκυῖαν πυνθάνεσθαι, 3^ο ἀσπάζομαι φύσιν ἀναίσθητον, ἀλλ' ὡς χρώματα τῆς τοιαύτης παύεσθε χάριτος, καὶ μὴ πάθος ἐγείρατε, μὴ παρεχόμενον μετὰ ταῦτα τὴν ἴασιν.

tam in notis ad Himerii Ecl. V. 20. „omnia mihi praebebant picturae materiam: nunc vero eam ipse praebeo aliis.“ Lucian. de domo c. 21. τὰς γραφὰς ἐξητάζετε, πρὸς ἐκύστην ἀποστρεφόμενοι· καὶ μηδὲν αἰσχυνθῆτε· συγγνώμη γὰρ, εἴ τι ἀνθρώπινον πεπόνθατε, ἄλλως τε καὶ πρὸς οὕτω καλὰς καὶ ποικίλας τύς ὑποθέσεις. Demosth. Encom. c. 11. τὴν ὀρφανίαν οὐ συμφορὰν ὑποληπτίον, ἀλλὰ δόξης ὑπόθεσιν. 30 In epist. crit. p. 45. legendum censui πείθεσθαι, quam conjecturam quo minus recipere, deterruit locus similis in ethop. 1. προσφθέγγεται τὸν οὐκ εἰδότεν πυνθάνεσθαι, θεραπεύειν ἰθάλει καὶ οὐκ αἰσθανόμενον Φίλιππον.

VIII.

Γ Ε Ω Ρ Γ Ι Ο Υ

ΤΟΥ ΠΑΧΥΜΕΡΟΥΣ

Η Ρ Ο Γ Υ Μ Ν Α Σ Μ Α Τ Α.

Fabricius et Harlesius

in biblioth. graec. lib. V. c. I. Tom. VII. p. 775.

Georgius Pachymeres, Constantinopolitano patre exsule Nicaeae circa a. C. 1242. natus ibique educatus, et postea undeviginti annorum juvenis Constantinopolin, a Mich. Comneno Palaeologo a. 1261. recuperatam, delatus, animum omni genere doctrinae inbuit, muneribusque insignibus in ecclesia et aula CPolitana functus, diaconum, patriarchae *ιερουνήμονα* et *πρωτίχδικον* et imperatoris *δικαιοφύλακα* gessit. Manuelis Phile praeceptor fuit, qui funus ejus carmine graeco jambico deploravit, quod exhibet Allatius diatriba de Georgiis p. 373. A Petro Halloisio vero catholici elogio mactatur qu. 2. de scriptis Dionysii, Areopagitae: quod Allatius ipsi invidens, non potuit, inquit, esse catholicus, qui schisma (graecae puta ecclesiae) propugnavit, et contra rom:nam ec-

clesiam scripto etiam defendit. Certe *Λατινόφων* non fuit, et patriarchis, latinae fautoribus ecclesiae, Josepho, Joanni Vecco et Gregorio Cyprio, strenue sese opposuit. Vitam non diu videtur produxisse ultra a. C. 1310. (quamquam Lambecius tom. III. p. 237: et tom. VII. p. 71. eumque secutus Nesselius ait, eum anno 1340. obiisse.) Neque enim post illud temporis in historia CPol. memoratur, et historiam suam continuasset saltem ad finem imperii Andronici, a. 1332. denati, neque in anno ejus XXVI. a. 1308. substitisset, si tam diu ultra ejus non modo aetatem, sed junioris quoque Andronici annum undecimum imperii annos suos proximus centenario produxisset. Fabr.

Descripsi haec progymnasmata ex cod. Par. 2982. chart. 4. sec. 15. lectu difficillimo, de quo Fabr. l. l. p. 786. „Servantur in bibl. regis Galliae cod. MMMCXIX. Pachymeris μελέται εἰς τὰ προγυμνάσματα καὶ εἰς τὰς στάσεις. Exercitamenta rhetorica in Progymnasmata et status. Singulorum titulos et initia exhibet Allatius de Georgiis p. 369. 370. 371. in quibus est etiam ἔκφρασις τοῦ Ἀύγουστεῶνος, quam Boivini ² beneficio habere nos jam monui.“ Μελέται εἰς στάσεις incipiunt: Στοχασμός. Σκηπτῶ κατενεχθέντος εὐρηγται χίλια πανοπλία ἐν τῇ τοῦ Περικλέους οἰκίᾳ καὶ κρίνεται τυραννίδος ἐπιθέσεως. Init. Μελετῶμεν τὸν φεύγοντα, ὃς καὶ ὡς στρατηγὸς λέγει καὶ ὡς ῥήτωρ διίσχυρίζεται. Ejusdem libellum de probatione capitum edidit Leo Allatius a. 1643. in libro, qui singulari casu a nemine adhucdum visus est.

1 Ad Gregoram p. 764. tom. II. De Augusteone Codinus Origg. CPol. n. 32. Goarus ad Codinum p. 150. Fabr. p. 782.

Γ Ε Ω Ρ Γ Ι Ο Υ,

ΔΙΚΑΙΟΦΥΛΑΚΟΣ ΚΑΙ ΠΡΩΤΕΚΛΙΚΟΣ ΤΟΥ ΠΑΧΥΜΕΡΟΥΣ

ΜΕΛΕΤΑΙ ΕΙΣ ΤΑ

Π Ρ Ο Γ Υ Μ Ν Α Σ Μ Α Τ Α.

Cap. I.

Μ ὺ θ ο ς.

Ἄροτρον καιρὸς ἦν, καὶ γεωργοὶ μὲν τὰ σπέρματα γῆ κατεβάλλοντο· γέρανοι δὲ ἐκείσέ που καθιπτάμεναι, τὰ καταβαλλόμενα κατεβίβρωσκον· συνῆν ταύταις καὶ πελαργὸς, ὃν καὶ πάγας στήσας ὁ γηπόνος τοῖς λυμεῶσι, μόνον τῶν ἄλλων αἰρεῖ· καὶ πολλὰ μὲν ἐκεῖνος προὔτεινεν εἰς παραίτησιν, τὰ τε ἄλλα, καὶ ὅτι οὐ σπέρμασι τοῖς ἐκ γῆς, ἀλλὰ τοῖς ἐκ θαλάσσης σιτιζοίτο, ἀλλ' ἀπαραίτητον κολαστὴν εὐρίσκει τὸν ἄνθρωπον. Οὕτω δὴ καὶ πολλοὶ τῆς τῶν κακῶν συνουσίας, μηδὲν ἄμαρ-
10 τάνοντες ἐκείνοι, κακὸν ἀδόκητον προσαπήλαυσαν.

Ὅτι πολλάκις καὶ σύνεσις ἄνανδρος ἰσχύος ἀσυνέτου κατακαυχᾶται, δείκνυσι καὶ ὁ μυθευόμενος γέρων. Οὗτος ὠραίαν γάμου κόρην ἐκέκτητο, ἣν καὶ λέων ἤτει πρὸς γάμον, ἐπιδεικνύμενος τὰ τῆς φύσεως, ὡς μέγας, 15 ἕς εὐσθενῆς, ὡς τὸ βασιλικὸν ἔχων κατὰ τῶν ἄλλων, καὶ ἐλεύθερον. ἀλλ' ὁ γέρων οὐκ ἔχων, πῶς ἀποδράσει

τὸν θῆρα, ἐπὶ τὸν δόλον χωρεῖ καὶ τὴν σύνεσιν. καὶ ἄθλον προτείνει δῆθεν αὐτῷ εἰς τὴν τῆς ἰσχύος ἐπίδειξιν, καὶ, ἄγε, λέγει, τοῦτο τὸ ξύλον, οὗ τὴν ἐπ' ὀλίγον σχισμὴν σφησί τισιν ἐναπειλήφα, ἐμβαλὼν τοὺς ὄνυχας
 5 σχίσον διηνεκῶς, καὶ γνωριῶ σου τὴν δύναμιν καὶ γαμβρὸς ἔση γέροντος ἀσθενοῦς· πειθεται ὁ λέων αὐτίκα, καὶ τοὺς σφῆνας ὁ γέρον παρακρουσάμενος, ἐναπειλημὲνον τοὺς ἐμπροσθίους, ῥοπάλοις κτείνει τὸν ἀλιτρίον.

Cap. II.

10 Διήγημα τὸ κατὰ τὸν Ὀδυσσεά.

Συνέβη ποτὲ καὶ ἴ ἐπὶ τὴν Ἴλιον στρατιά τοῖς Ἕλλησι, καὶ οἱ μὲν ἄλλοι ἀσμένως τὸ κήρυγμα δέχονται, Ὀδυσσεὺς δὲ μόνος τὴν ὁδὸν δυσχεραίνει, καὶ γυναικὸς καὶ τέκνον καὶ οἰκουρίας πάντα τίθησιν ὕστερα.
 15 Ἐφίστανται οἱ καλοῦντες, καὶ Παλαμῆδης ἦν σὺν αὐτοῖς· ὁ δ' Ἰθακήσιος τὸν ἐπίληπτον ὑποκρίνεται, καὶ συζεύξας ὄνον βοῖ, τέμνων ὠρᾶτο παραφόρως τὴν αὐλακα. Σοφὸς δὲ ἄρα σοφῷ προσκρούει, ὁ Παλαμῆδης τῷ Ὀδυσσεῖ, καὶ σοφωτέρα δοκιμασίᾳ σοφοῦ φωρᾶται
 20 ἐπίνοια· ἄγει γὰρ ἐκεῖσε Παλαμῆδης Τηλέμαχον, καὶ τίθησι παρ' αὐτὴν τῆς αὐλακος τὴν ἰθύν, ὅπου ὁ ξένος ἐκεῖνος ἀρότης ἔμελλεν ἰθύνειν τὸ ἄροτρον· ἀλλ' ἡ φύσις μεταξὺ δικάζει ἀνάγκης καὶ προαιρέσεως· καὶ παραντίκα τὴν τῆς ἀνάγκης σκηρὴν ἐκκαλύπτει, τὴν πλάσιν
 25 αὐθαίρετον ἀναδείξασα, καὶ ὁ Ὀδυσσεὺς παρεκκλίνων ἐκ τοῦ βρέφους τὸ ζεύγος ἅμα¹ σιτεῖ τὴν θήραν, καὶ τοῖς φίλοις θήραμα γίνεται.

1 Vitium latet in verbis ἅμα σιτεῖ, quae an recte legerim in scriptura minutissima non praestiterim. Forsan scribendum: ἅμα ζητεῖ.

Διήγημα τὸ κατὰ τὴν διακεκαυμένην ζώνην.

Ὁ τῆς οὐρανόθι ζώνης περί θέλων μαθεῖν, ἦν μέσην τῶν ἄλλων καὶ διακεκαυμένην εἶναι λόγος αἰρεῖ φυσικῶς, τὴν ὑμνουμένην διφρηλασίαν λογιζέσθω Φαέθοντος. Οὗτος παῖς ἡλίου καὶ πατρικὴν ἀγάπην πλουτῶν, 5 ἐκ ταύτης εἶχε καὶ τὸ πρὸς ἐκεῖνον παρῤῥησιάζεσθαι· πρόσσεισι τοίνυν τῷ πατρὶ, καὶ ὡς πατέρα πείθει λιπαρῶς ἐξαιτῶν, παραχωρῆσαι οἱ τοῦ ἄρματος, ὥπερ ἐμβεβηκῶς ἐκεῖνος τέμνειν τὴν ἐν ἄστροις ὁδὸν καθ' ἐκάστην πιστεύεται· ἀλλ' ἄς μὲν ἀγαπητὸς παρευθὺς λαμβάνει καὶ ἐποχεῖται, ὡς δ' ἄπειρος παρασύρεται τῆς εὐθείας, καὶ πρὸς τὴν ὁδὸν ταύτην τὴν οὐρανίαν καὶ ἄκων παρὰ τῶν πῦρ πνεόντων ἐκείνων ἵππων ἀτάκτως ἐκφέρεται, καὶ ἡ τῶν ἵππων ἀταξία καὶ τὸ ἀνωμάλως φέρεσθαι λύμη τῇ ζώνῃ γίνεται, καὶ ὡς τότε τὸ εὐκρα- 10 τον ἔχεσθαι, πρὸς τὸ θερμότερον μεταβάλλει, καὶ παρὰ φύσιν ἐξάπτεται, καὶ τὸ πάθος φθάνει καὶ εἰς τὴν γῆν καὶ ὑπ' αὐτῇ τῇ χώρᾳ τὸ οἰκουμένη εἶναι καθάπαξ ἀπόλλυσιν.

Cap. III.

Χ ρ ε ί α λ ο γ ι κ ῆ .

20

Χαιρήμων ἔφη· πάντα τὰ ἀγαθὰ ἐν μόνῳ τῷ φρονεῖν ἔστιν.

Ἐπαινετὸς καὶ Χαιρήμων, καθότι μὴ μόνον στρατηγὸς ἄριστος ἦν, ἀλλὰ καὶ λόγοις ἐκεκόσμητο, καὶ στρατηγικὴν ἐμπειρίαν λόγοις κοσμῶν, λόγους ἐν μέρει τοῖς κατὰ 25 πόλεμον ἀριστεύμασιν ἔσπερε, τὰ φύσει διστωῶτα συμπλέκων, καὶ παρ' ἀμφοτέρων ἀγλαιζόμενος· ὅσα γοῦν αὐτῷ ἐν ταῖς καθ' αὐτὸν ἠνδραγαθήθη μάχαις λεγόντων ἄλλων καὶ ιστορούντων, ἔστιν ἀκούμεν τοῖς θέλουσιν· οἷα δὲ καὶ λόγοις ἐφιλοσόφει περὶ φρονήσεως. 30

ἔλαγε γὰρ, ὡς πάντα συλληπτικῶς ἐν τῇ φρονήσει ἐστὶ
 τὰ κατ' ἀνθρώπου ἀγαθὰ, καὶ ἃ μὲν ἐφιλοσόφει, ταῦ-
 τα, πάρισι δὲ ὄραῖν, ὅποια ταῦτα τοῖς ἐφεξῆς· ὁ γὰρ
 φρονήσει κοσμούμενος, φίλοις μὲν συμπαρῶν ἀγαστὸς,
 5 ἐχθροῖς δὲ συμπλεκόμενος θαυμαστὸς, τοῖς μὲν ὑποτιθέ-
 μενος τὰ συνοίσοντα, τοῖς δὲ τὰ βλαβερὰ προξενῶν,
 καὶ ἐν καιρῷ μὲν εἰρήνης οὐδὲν ὅ τι τῶν συνιστάν-
 των αὐτῷ μεθ' ὑπερβολῆς ἐννοούμενος· στάσειος δὲ ἐμ-
 πεσοῦσης τοῖς πολίταις πολλαχοῦ, αὐτὸς οἰκονομῶν τὴν
 10 εἰρήνην, καὶ ὅσα καὶ στάθμη τῇ φρονήσει χρώμενος τὸ
 μὲν ἀνοιδοῦν καὶ φλεγμαιῶν βαρὺς ἐμπεσῶν καταστέλ-
 λει, τὸ δὲ παρὰ τὸ εἰκὸς ταπεινούμενον ἀνάγει συντα-
 πεινούμενος, καὶ ἀπλῶς ἐκεῖνα φέρει τὰ ἀγαθὰ, ἅπερ
 ὁ τὸ λογιστικὸν ἄπαξ κοσμηθεὶς τῆς ψυχῆς πλουτῶν
 15 ὄραται διηνεκῶς. Οὐ μὴν δὲ τοιοῦτος καὶ ὁ τῇ ἀφρο-
 σῆνῃ πεδούμενος, ἀλλὰ πολιτευόμενος μὲν, οὐχ ὅπως
 τοῖς φίλοις ἀνόνητος, ἀλλ' ἔστιν ὅτε καὶ τοῖς ἐχθροῖς
 βοηθός. Ἰδιωτεύων δὲ πάντα πράξει τὰ χαλεπώτατα,
 οὔτ' οἶκον ὀφείλων, ἀλλὰ καὶ προσαπολλὺς τὰ ὑπάρ-
 20 χοντα, καὶ συνελόντα φάναι, οὔτε τοῖς κοινοῖς χρησί-
 μος, οὔτε τοῖς κοινοῖς ὠφέλιμος, ἀλλ' οἷον ἄχθος ἀρού-
 ρης τὴν γνώμην παντὶ ἀνέμῳ συμφέρεται τῇ κουφότη-
 τι, οὐδὲν μέσου διαστέλλων ὠφελούντος καὶ βλάπτον-
 τος. Ὡσπερ γὰρ ὁ σκότῳ συγκλεισθεὶς ζοφερῷ ἄλλως
 25 ἀλάται, ταῖς γωνίαις παραδύομενος, οὐ φίλον οἶδεν,
 οὐκ ἐχθρὸν ἐπίσταται, οὐ τὸ συνοῖσον προοράται, οὐ
 τὸ βλαβερὸν φυλάττειται, ἀλλὰ ¹ τοῖτῳ
 φαίνεται, μηδὲν τὸ καλὸν καὶ μὴ διακρίνοντι, οὔτῳ καὶ
 ὁ ἀσυνεσία συζῶν συγγεῖ πάντα ἐν ἑαυτῷ, καὶ οὐδὲν
 30 ἔχει θάτερον θατέρου διάφορον· εἰ δέ γε καὶ πολλάκις

1 lacuna est in codice. Supple. πάντα ἐδιάκριτα, aut si-
 mile quid.

κρίσει τινὲ ἐπιτρέψει τὰ συμπεσόντα, τὸ βλαβερόν ἀν-
 θείλετο τοῦ συνοίσοντος, καὶ ἀπλῶς οὐδὲν ὅ τι καὶ μὴ
 βλάβειεν, ἢ ἑαυτὸν ἢ καὶ τοὺς ἄλλους μετεχειρίσατο.
 Σκόπει τοὺς καθ' ἑκάστην ἄφρονας, καὶ ὡς ἐν καθαρῷ
 ἐσόπτρῳ τούτοις ὄψει τὰ τῶν λόγων ἐπαληθίζοντα. Διὸ
 τὸν Ἀντισθένην θαυμάζω, πάντ' εὐχεσθαι τοῖς ἐχθροῖς
 παραινοῦντα, δίχα φρονήσεως· ὥστε θαυμάζειν ἐστὶ
 Χαιρήμονα, ὅτι τοιαῦτα περὶ φρονήσεως ἔδογματεύσεν.

Cap. IV.

Γ ν ὡ μ η Δ η μ ο σ θ έ ν ο υ ς .

Δεῖ¹ δὴ χρημάτων, καὶ ἄνευ τούτων οὐδὲν ἐστὶ γενέ- 10
 σθαι τῶν δειόντων.

Οὕτως ἄρα τῷ Δημοσθένει ὁ αἶνος ἦν ἱκανός, εἴπερ
 τοῖς αὐτὸς αὐτοῦ λόγοις ἐγκεκωμίαστο· νυνὶ δὲ ἀλλὰ
 ῥήτωρ μὲν ἐκαῖνος τῶν ἀμμήτων· δέεται δὲ ῥήτορος
 γλώττης τῶν ἀητητήτων εἰς ἔπαινον. "Ὅσα τοίνυν ἢ συμ- 15
 βουλείων κατώρθωσεν, ἢ νενίκηκε δικαζόμενος, οὐδεὶς
 ὅστις τὰ κατὰ τοῦτον εἰδὼς ἠγνόησεν· τοσοῦτον δ' αὐ-
 τῷ τῆς τέχνης μετῆν, ὥστε καὶ δεῆσαν Ἑρμογένει ῥη-
 τορικὴν στοιχειῶσαι, ἐξ αὐτῶν ἐκείνων τῶν λόγων τοῦ
 ῥήτορος τοὺς κανόνας ἐκθέσθαι, καὶ τὴν ἕως ἐκείνου 20
 τριβὴν ἄλογον λεγομένην, τέχνην ἔλλογον καταστήσαι
 τοῖς ὕστερον. Ἐν πολλοῖς γοῦν ἔγωγε τὸν ἄνδρα θαυ-
 μάζω, μάλιστα δὲ ὧν ἐν πολιτείᾳ λέγων περὶ τῶν χρη-
 μάτων καλῶς νοῶν ἀπεφώνηατο· χρεῖαν γὰρ εἶναι πᾶσιν
 αὐτῶν, ὡς μηδὲν ὅ τι γίνεσθαι τῶν πλεόντων τισὶν, εἰ 25
 τούτων στερισκοῦντο. Καὶ ἂ μὲν ἀπεφώνηατο τάδε, πάρ-
 εστι δὲ μαθεῖν ὡς καλῶς ἐκ τῶν ἐφεξῆς. Πόλις γὰρ

1 Idem thema tractat Nicolaus Sophista et anonymus in
 Cod. Ven. 444.

ἐκείνη, ἣ τῶν χρημάτων εὐπόρως ἔχουσα, μεγίστη μὲν
 καὶ περιφανῆς ἐστὶ, μέγιστας δὲ καὶ περιφανεῖς τὰς
 πράξεις ἐνδείκνυται, ναῶν μεγέθη, κτισμάτων μεγαλο-
 πρέπειαν, ποικίλας ἑορτὰς, τεχνῶν παντοδαπῶν ἐπιμέ-
 5 λειαν, κἄν δὲ πόλεμον πρὸς τινὰς ἐξενέγκαι, ἄνδρας
 ἴδοις ἐκείσιν γεννάδας, ἀρεϊκοῦς, καὶ νεῦρα πολέμου τὸν
 χρυσὸν νομιεῖς, καὶ τὸν πλοῦτον εἶποις μέγανορα. ² κἄν
 πρεσβείαν στείλαι, κἄν λόγους συνθεῖναι πρὸς ἀποκρι-
 σεις, κἄν ἀπαιτεῖν αὐτοῖς ἐκείνους, πρὸς οὓς καὶ πρεσ-
 10 βεύονται, εὐρήσεις καὶ τοὺς λόγους ἐλευθερίους, καὶ τοὺς
 λέγοντας μεγαλόφρονας, καὶ τὸ περιφανὲς ἢ πόλις ἐξ
 ἄλλων ἔχουσα, οὐδὲν ἦττον καὶ ἐκ τοῦ πλούτου κυδρουῖ-
 ται καὶ μεγαλύνεται· οὐ φόβος τοὺς ἄνδρας ἐκείνους,
 οὐ δειλία περιστοιχιζέται, ἀλλ' οὕτως ἐπὶ πᾶσι θαρρόυ-
 15 σιν, ὡς καὶ τὴν τύχην μεταβάλλειν πολλάκις ἐλπίζειν
 δύνασθαι, κἄν πού καὶ ἀτυχήσωσι, καὶ πρὸς δαίμονα
 μάχεσθαι. Οὐ μὴν δὴ τοιοῦτοι οἱ χρημάτων ἀπορούμε-
 νοι, ἀλλ' οἴκοι μὲν φειδωλῶς πάντα πράττουσι, κοινῇ
 δὲ μικροπρεπῶς ἐνεργοῦσι· καὶ μόλις μὲν ἴδοις τούτους
 20 συναγομένους εἰς ἑορτὰς, μόλις δὲ καὶ κοινουμένους εἰς
 τέρψιν τῶν τελουμένων, διὰ τὸ τῆς πανηγύρεως ἄπορον,
 καὶ συγκληθέντας εἰς βουλευτήρια ἀπράκτους θεάσαιο
 καὶ ἀργούς· κἄν γνοῖεν πολλάκις τὸ χρησίμον, τὸ ἄπο-
 ρον ἐμποδῶν πρὸς τὴν πράξιν. καὶ οὐδὲν ἀπώναντο τῆς
 25 φρονήσεως· κἄν στέλλωσιν εἰς πρεσβείαν ταπεινῶς φθέγ-
 γονται, εἰ δὲ καὶ παρ' ἄλλων πρεσβείας δέξαιντο, ὥσπερ
 ἀπὸ κελεύσματος ³ μικροπρεπῶς τοῖς πρέσβεσι χρηματί-
 ζουσιν· ἀλλ' εἰς πολέμους καὶ λίαν δειλοὶ, κἄν πού καὶ
 εὐτυχήσωσιν, αὐτοῖς ἑαυτοῖς διαπιστοῦσι, καὶ οὐ μᾶλλον
 30 ἐπὶ τῇ νίκῃ χαίρουσιν, ἢ περ τοῖς μετὰ ταῦτα δεδίασι·
 καὶ ἀπλῶς οὐδὲν ἐπὶ μηδενὶ τῶν χρημάτων ἀπόντων

2 Pind. Olymp. II. 2. 3 cfr. de hac locutione Hemst. ad
 Arist. Plut. p. 30. Blomf. ad Aesch. Pers. 403. Villois ad Long. p. 197.

ἔχουσιν ἐργάσασθαι χρήσιμον. Ὡσπερ γὰρ τῶν νευρῶν ἀφηρημένων τοῦ σώματος πηραῖται τὸ ζῶον αὐτίκα, καὶ πᾶσα κίνησις ἀνερέργητος, οὕτω καὶ πλούτου μὴ παρόντος τῇ πόλει οἱ ἐνοικοῦντες πρὸς ἅπαν ἀκίνητοι χρήσιμον. Ὅρα μοι ἅμα μὲν Ἀθηναίους, ἅμα δὲ καὶ Λα- 5 κεδαμονίους αὐτούς, οἳ δὴ πολλάκις μὲν πρὸς ἀλλήλους εἰς μάχην περὶ τῶν πρωτείων καθίσταντο· μέχρι δὲ τούτου πρὸς ἀλλήλους ἦν αὐτοῖς ἀντιφέρεσθαι, ἕως τὰ τῆς τύχης καὶ παρ' ἀμφοτέροις ἐκράτει, καὶ τὰ τοῦ πλούτου ἐπέτριβεν· οἷς δὲ τὸ ἄπορον περιῖστατο, οὐκ 10 εἶχεν ⁴ ἀντίσχειν πρὸς τοὺς εὐπόρους, ἀλλὰ τὴν ἦτταν ὠμολόγουν καὶ ὑπεκρίνοντο. Διὸ θαναμάζω τὸν κωμικόν, πάντ' ἐν τῷ πλουτεῖν συλλαβόντα, καὶ πάνθ' ὑπήκοα τούτῳ ἀποφηνάμενον.⁵ Ὡστε πάρεστιν ἐπαινεῖν κατ' ἀξίαν τὸν ῥήτορα, κάλλιστα περὶ τῆς τῶν χρημάτων ⁶ γνωμα- 15 τεύσαντα κτήσεως.

Cap. V.

Κατασκευὴ τοῦ περὶ τοῦ ῥόδου διηγήματος.

Ὡσπερ ἀληθείας οὐδὲν ἀσφαλέστερον, οὕτω ψεύδους οὐδὲν σαθρότερον πέφυκεν· αὐτόθεν γὰρ τὸν ἔλεγχον ἔχει, καὶ οὐδεμιᾶς ἰσχύος τῶν ἐξωθεν λόγων δεῖ τούτῳ 20 πρὸς τὴν κατάλυσιν· εἰ δὲ καὶ δόξαν τινὰ πρὸς γνῶσιν οἱ τὸ ψεῦδος λέγοντες φέρονται, ἔτι μᾶλλον τοῦ ἀσθενοῦς αὐτῷ περίεστιν· εἴτι που καὶ πιθανὸν ἔχει, ἐκβαλλομένου κάκεινου διὰ τὸ τοῦ λέγοντος ὑποπτον. Ἐγὼ γ' οὖν ἐπὶ πολλοῖς καὶ ἄλλοις τῶν ποιητῶν ψευδηγορίας 25 κατέγνωκα, μάλιστα δὲ ἐφ' οἷς περὶ τῆς τοῦ ῥόδου χροιάς

4 Malim εἶχον. 5 Ar. Plut. 128. 519. 6 Cod. χρωμάτων. Vide de hac permutatione Jacobs ad Achill. Tat. p. 839. Corrigendus Syrianus, Rh. Gr. Vol. II. p. 50. οἳ μὲν οὖν, ὡς ἀτελεῖς ἐκ πραγμάτων τὸ παρὸν ζήτημα διελόντες οὐδὲ χρώματι ὅλως ἐχρήσαντο. Par. χρώματι.

τερατεύεται· ἦρα, φησὶν, Ἀφροδίτης Ἄρης, καὶ Ἀφρο-
 δίτη παρὰ φανῶν τιθεμένη τοῦτον, ἦρα μᾶλλον ἀντ'
 αὐτοῦ τοῦ Ἀδώνιδος· ζηλοτυπῶν δὲ Ἄρης τὰ παιδικὰ
 τὸν ἀντιζήλον ἀναιρεῖ· ἀλλ' ἢ θεὸς εἰς ἄμυναν σπεύ-
 5 δουσα προσβάλλει τῷ ῥόδῳ, καὶ ταῖς μὲν ἀκάνθαις τὸν
 ταρσὸν τοῦ ποδὸς παραπείρεται· τὸ δὲ καταρῥεῦσαν αἷ-
 μα τῷ ῥόδῳ περιχυθὲν, τὴν χροιάν μεταβάλλει τοῦ ἄν-
 θους, καὶ λευκὸν τὸ πρότερον ὄν ἐρυθρὸν ἐξ ἐκείνου δει-
 κνυσι τοῖς ἐσώτερον· καὶ ἃ μὲν μυθολογοῦσι ταῦτα·
 10 πάρεστι δὲ τὸν λόγον ἐξελέγξει ψευδόμενον· Ἄρης Ἀφρο-
 δίτης ἦρα· τίνα φέρει πίστιν ὁ λόγος; ὑπόκειται πά-
 θει θεοὶ καὶ Ἄρης ἐρᾷ; εἰ μὲν θεὸς ὁ Ἄρης, πάντως
 ἀνευθεῖς, εἰ δὲ ἐρᾷ, ἔλλειπόμενος, οὐ θεὸς ἄρα· τί γοῦν
 τὰ μηδόλως πεφυκότα συνεῖναι συνάγουσιν· ἢ θεὸς ἔστω
 15 καὶ μὴ ἐρῶν, ἢ ἐρῶν τὸ θεῖον πρόσρημα ψεύδεται· τί
 δ' ἐλαττοῦται καὶ ἀνθρώπων ἐπιμικῶν δουλεύων ἐρωτι·
 ἐκεῖνοι σωφροσύνην μεταδιώκουσι, καὶ οὗτος ἀκόλαστος
 φαίνεται; βούλει συγχωρῶμεν¹ τοῦτο τοῖς ποιηταῖς,
 πῶς ἢ θεὸς ἐρωμένη ἐρωτος ἀνθρώπου ἀντωθεῖτο τὸν
 20 τοῦ θεοῦ· φύσιν ἔχει τὸ μείζον αἰεὶ προκρίνεσθαι τοῦ
 ἐλάττονος, καὶ προκειμένου πολλάκις ῥαδίου τοῦ χείρο-
 νος ζητεῖν τὸ κρεῖττον πεφύκαμεν, κἂν ἢ δυσχερὲς· τί
 γοῦν ἢ Κύπρις, ἐφιεμένη τοῦ κρεῖττονος ἅμα καὶ ῥάστου
 τὸ χεῖρον ἐζητεῖ, καὶ οὐ τυχεῖν ἴσως μὲν εὐπετέες, ἴσως
 25 δὲ καὶ δυσχερεῖς. τὴν γὰρ ὑπεροψίαν οὐκ ἄλλοθεν, ἀλλ'
 ἐξ αὐτῆς εἶχεν εἰδέναι, ὑπεροπτικῶς πρὸς τὸ κρεῖττον
 ἔχουσα· ἢ τοίνυν καὶ ἄφρονα ταύτην θετέον, καὶ πρὸς
 τῇ ἀκολασίᾳ καὶ ἄλλο πάθος ἔχέτω, ἢ θεὸς οὕσα συνέ-
 σεως πλήρης οὐκ ἂν ἤρειτο τῶν κρεῖττόνων τὰ χείρονα·
 30 ἀλλ' ἔστω, δεδόσθω καὶ τοῦτο τοῖς ποιηταῖς· πῶς ἐρῶν
 Ἄρης οὐ τὰ τῶν ἐρώντων πρὸς τὴν ἐρωμένην ἔδρα, ἀλλ'

¹ Cod. συγχωροῦμεν.

ἤθελεν ἀντερᾶσθαι, τί λοιπὸν ἦν ἐκεῖνα πράττειν, ἐξ
ὧν οὐχ ὅπως κερδαίνειν, ἀλλὰ καὶ ζημιοῦσθαι τῷ κακῷ
δόξαι μόνον συνέβαινεν. ἀλλ' εἰς ἄμυναν, εἶποι τις, ἔδρα 5
τὸν φόνον, τὴν ὑπερόπτιν λυπῶν; καὶ τί θνητῶν διοί-
σουσιν οἱ θεοὶ, εἰ πᾶσι δουλεύουσι πάθεισιν. ἐγὼ δὲ,
εἰ θεὸν τις τὴν Ἀφροδίτην λογιζεται, τὴν λύπην αὐτῆς
ἀπολέγω, ὅτι καὶ ρεία ζῆν τοὺς θεοὺς ποιητῶν ἀκούω λεγόν-
των. Τί δὲ καὶ ἡ πρὸς τὸν Ἄρην τῆς Ἀφροδίτης ἀντι- 10
στασις; Ἄρης καὶ τῶν λοιπῶν θεῶν εἰς πόλεμον ἰσχυ-
ρότερος, καὶ Ἀφροδίτης ἔμελλεν ἠττᾶσθαι μαχόμενος;
ἡ σπουδὴ κενή, εἰ οὐκ ἔμελλε βοηθεῖν· ἀλλ' ἔγνω δυσ-
ωπεῖν τὸν βροτολογιόν; ἀλλ' Ἄρης καὶ μὴ θυμούμενος
ἀδυσώπητος, εἰ δὲ καὶ θυμοῖτο, κολαστὴς ἀπαραίτητος· 15
εἰ δέ γε καὶ ταῖς ἀκάνθαις προσέπταισεν, καὶ ἐν τῶν
ἀνθῶν ἠλλοίωσε τὴν χροιάν ἐκ τοῦ αἵματος, τί κοινὸν
καὶ τοῖς ἄλλοις τὸ μεταβάλλεσθαι· εἰ δὲ τῇ τοῦ θεοῦ
δυνάμει, κρεῖττον μεταβαλεῖν ἢν ἑαυτὴν τοῦ πάθους
ἰσχύουσαν, ἢ ἄλλοιῶν ἄνθος, καὶ ποιεῖν ἀκολασίας 20
ἀθάνατον σύμβολον. Πέρας ἔστω τῶν λόγων, μὴ καὶ
αὐτὸς ἐκ τοῦ τὸ πάθος ἐλέγχειν τῶν τοῦ ψεύδους κακῶν
ἐμ-τλησθῶ.

Κατασκευὴ ἐκ τοῦ ἐναντίου τοῦ διηγήματος
τοῦ κατὰ τὸ ῥόδον.

25

Ἔγωγε μὲν φιλεῖν οὐκ ἂν ἀρνηθεῖην τοὺς ποιητάς·
εἰ γὰρ ἅπαν μὲν ἐν ἀνθρώποις χρησίμον ἐκ θεῶν, αὐ-
τοὶ δ' ἐκείνοις προσεχῶς ὀργιάζοντες, τοῖς ἄλλοις φιλα-
λήθως τῶν μυστηρίων μεταδιδούσι, πῶς οὐκ ἐπαινετέον
τοῖς γε φρονοῦσιν ὀρθῶς· εἰς πολλὰ μὲν καὶ ἄλλα τού- 30
τους ἀψευδοῦντας κατανοῶ· οὐχ ἥκιστα δὲ καὶ εἰς τὰ
περὶ τῆς χροιάς τοῦ ῥόδου λεγόμενα· οἷα γὰρ λέγουσιν

αὐτοῖς, ἀπιστεῖν τολμῶσι τινες· ἦρα, φασίν, Ἀφροδίτης
 Ἄρης· ἀντήρα δ' αὐτῆ Ἀδώνιδος· τί πρὸς θεῶν ἔχῃ
 ὁ λόγος ἀπιστον; οὐκ ἔρωσ τῶν πάντων κρατεῖ; οὐ γῆ;
 καὶ θαλάσσης δυναστεύει, καὶ ὅσον ἀέρων; οἱ καὶ τῶν
 5 τῶν θεῶν γένος ἐκ διαδοχῆς τὸ γένος εἰλήχασιν; αἶ
 πρῶτον μὲν Ὀφίων καὶ Εὐρυνόμη, εἶτα δὲ Κρόνος καὶ
 Ῥέα, καὶ Ζεὺς καὶ Ἥρα μετέπειτα; τί καινὸν, εἰ καὶ
 Ἄρης ἐρᾷ, καὶ ταῦτα θεοῦ; εἰ δὲ καὶ αὐτῆ τὸν θεῖον
 ὑπερορῶσα, ἀνθρωπίνῳ ἔρωτι προσανεῖχε, ποῖον ἐντεῖ-
 10 θεν ψεύδης τοῦ λέγοντος καταγνοίημεν; οὐ πάθος ὁ
 ἔρωσ, καὶ τυφλὸν περὶ τὸ φιλούμενον λέγεται; ἢ γὰρ
 πάθος οὗτος, καὶ κρίσιν ζητητέον ὀρθήν, παραπασχοῦ-
 σης ψυχῆς, ἢ οὐ πάθος, ἀλλὰ φύσις τῶν ζώων τοῦτο
 κοινή, ἢδη καὶ θεῶν, καὶ Ἀθηνᾶ καὶ Ἄρτεμις γάμον
 15 φυγοῦσαι φύσιν θεῶν ὑπερβαίνουσι. Τί δ' ἀπιστον,
 καὶ τὸ τὸν Ἄρην δυσχεραίνειν ὑπερορῶμενον, καὶ τὰ παι-
 δικὰ πρὸς Ἀδώνιδος παρενημεροῦμενα ἐκτόπως ζηλοτυ-
 πεῖν· οὐ τὸ πάθος οἶδεν ἢ φύσις τῶν ζώων, καὶ εἰς
 μανίαν ὁ ἔρωσ τρέπεται παρορῶμενος; εἰ δὲ καὶ Ἄρης
 20 ὁ πάσχων ἦν, καὶ πρὸς θνητὸν τὸ ζηλότυπον ἔχων, οὐδὲν
 ἀπεικὸς πρὸς φόνον ὀρμαῖν· ἅμα μὲν λυποῦντα τὴν δια-
 θρυπτομένην αὐτῷ, ἅμα δὲ καὶ κολάζοντα τὸν ἀντίζη-
 λον· σπεύδει δ' ἢ Κύπρις πρὸς τὸ ἀμύνειν καὶ λίαν εἰ-
 κότως· ὃν γὰρ καὶ θεοῦ προείλετο τὴν ἀρχὴν, ὑπὲρ αὐ-
 25 τοῦ καὶ τὴν ζωὴν προέσθαι, εἰ ἦν, ἠναγκάζετο, καὶ οὐχ
 ὅτι νικήσειν ἐθάρρει τὸν μαιφόνον, ἠπείγετο, ἀλλὰ τῷ
 ἐρωμένῳ τὴν ὑπὲρ αὐτοῦ σπουδὴν ἀφοσιώσασθαι θέλου-
 σα· ἀνάγκης δ' ἐπειγούσης καὶ πρὸς δαίμονα πολλάκις
 πειρώμεθα μάχεσθαι, οὐχ ὅτι περιεσόμεθα¹ λογιζόμε-
 30 μενοι, ἀλλ' ὅσον τὸ ἐξ ἑαυτῶν συνεισφέροντες· τί γοῦν
 ἀπιστον, καὶ τὸν θεὸν σπεύδειν ἀμύνειν καὶ αἷμα κα-
 ταρ-

1 Cod. περιεσόμεθα.

ταρξέυσαι τοῦ τραύματος· εἰ δὲ καὶ τὸ ῥόδον τοῖς αἵμασι βάπτεται, καὶ ἡ χροιά τοῖς λοιποῖς ἀνθεσι μεταδίδεται, ὡς αἷμα δέξαιτό τις θεῶν, οἷόνπερ ῥέει μακάρεσσι θεοῖς, ² καὶ οὐ καθὼς τοῖς ἀνθρώποις κατὰ τὴν ποίησιν, οὕτω καὶ τὴν πράξιν ταύτην ἠγήσαιντ' ⁵ ἂν οὐ κατ' ἀνθρωπινόν· τέως δ' οὖν τὸ αἷμα εἶναι δευσοποιόν ³ τοῖς πλησιάζουσι πρὸς τὸ ἐρυθρότερον, τίς οὐ τῇ αισθήσει καὶ μόνῃ πιστεύσει. Πέρας ἔστω τῶν λόγων, μήπως ἐκ τῆς τούτων ἀσθενείας καὶ τὸ ἀληθές τῆς ἱστορίας ἐξίτηλον γένηται. 10

Cap. VI.

Κοινὸς τόπος κατὰ λοιδορίου.

Ἄνδρες δικασταί, λόγων ὀλίγων πεπαιδευμένων ἐμῶν κατ' ἀκαδέκτου καὶ λοιδορίου γλώσσης ἀνάσχεσθε· εἰ μὲν γὰρ ἦν φυγόντος τὴν δίκην μηδὲν ἀκούσαι κακῶς ὑμᾶς παρ' αὐτοῦ, τυχὸν ἂν τις καὶ καθυφῆκε τῆς ἀγ- ¹⁵ νίας, ἐς ὃ δεῖξαι τοῦτον τὰ χεῖριστα πράττοντα· ἐπειδὴ δὲ, ὅσον μᾶλλον ὑμεῖς πρὸς τὸ κολάσαι τοῦτον ἔξετε ῥαθυμότερον, τοσοῦτον οὗτος εἰς λοιδορίαν θήξῃ τὴν γλώσσαν, ποῦ δίκαιον, μὴ τὴν ἀκοὴν ἵποσχεῖν ὑμᾶς λόγοις σώφροσιν, ἵνα κακῶν τῶν αὐτοῦ ληρημάτων ²⁰ ἀπαλλαγείητε; Ἐγὼ μὲν οὖν καὶ πάντας τοὺς κακῶς τὸν δῆμον ποιοῦντας ἐξέτι νηπίου μεμίσηκα, μάλιστα δὲ πάντων τὸν λοιδορον ὡς ἐχθρὸν κοινὸν ἀποστρέφομαι· τῶν γὰρ ἄλλων ἀπάντων ἔστι δήπου καὶ τινὰς ἐκφυγεῖν τὸ κακῆθες, τούτου δὲ τὴν λοιδορον γλώσσαν οὐκ ἔστιν ²⁵ ἀποδραῖναι μὴ ὅτι τοὺς ζῶντας, ἀλλ' οὐδ' αὐτοὺς τοὺς ἐκ πολλοῦ τὸν βίον ἀλλάξαντας. Δοκεῖτε δέ μοι τὴν γνώ-

2 Π. 5, 340. 3 Cod. δευσιποιόν. Tim. Lex. Δευσοποιόν ἔμμορον καὶ δευσιπόπλιτον.

μην αὐτοῦ κατιδεῖν ὡς πικρὰ, εἰ τὴν τοῦ σιμνοῦ καὶ
 εὐφήμου πρᾶξιν λογισθε· ἐκεῖνος γὰρ, καλοῦ μὲν ὄν-
 τος τοῦ γειτονεύοντος, συνήδεται μὲν τῷ καλῷ, καὶ
 κήρυξ τοῖς πολλοῖς ὧν οἶδε γίνεται· ἔστι δ' ὅπου καὶ
 5 προστιθεὶς διὰ τὸ φιλόκαλον, οὐχ ὅσον ἔστιν ἀλλ' ὅσον
 βούλεται οἱ διεξιῶν· εἰ δέ γε πολλάκις τὰ τῆς γνώμης
 ἐκείνῳ παραποδίζοιτο πρὸς τὸ βέλτιον, ὅσον ἐκείνῳ δεῖ
 τοῦ καλοῦ πράττοντι, τόσον τούτῳ προστίθεται λέγοντι·
 καὶ προσθήκη γίνεται λόγων ἢ τῆς πράξεως ἔλλειψις·
 10 ἀλλ' ἐπὶ τοῖς κοινοῖς, οἷος γέγονεν οἶον ἔδει; πάρεστιν
 ἐκεῖνος, συγχαίρων τῇ πόλει τῶν ἀγαθῶν· ἀντέκρουσέ
 τι καὶ γέγονεν οἶον οὐκ ἔδει; τῇ μὲν λύπῃ, ὥσπερ αὐ-
 τὸς καὶ μόνος παθῶν, ἔχεται σιωπῶν· τοῖς δὲ πράξασιν,
 ὥσπερ ἂν αὐτὸς ἦν ὁ προσκρούσας τοῖς κοινοῖς συγγι-
 15 νώσκει, καὶ ἄλλον σκώπτοντος αὐτὸς ἢ δυνάμενος κω-
 λύει, ἢ μὴ δυνάμενος ἐγκαλύπτεται· οὐ μὴν δὴ τοιοῦτος
 ὁ λοιδορός, ἀλλ' οἴκοι μὲν μένων περιεργάζεται τὰ ἀλ-
 λότρια, καὶ τίθησι ταῦτα γλώττης ὑπόθεσιν, καὶ τῷ
 κατ' ἄλλων βλασφημεῖν τοὺς κατ' οἶκον πίμπλησιν· ἔξω
 20 δέ που τῆς οἰκίας διάγων, τὰ τῶν πολιτῶν ἐλαττώμα-
 τα ζητῶν περιέρχεται, καὶ τὰ μὲν ἀναφανδὸν λέγει, τὰ
 δὲ καὶ εἰρωνευόμενος ἐξελέγχει πικρότερον· οὐ λόγον οἶ-
 δεν ἄλλον εἰπεῖν, ἀλλ' ὅλον ὕβριν καὶ λοιδορίαν τῶν
 πολιτῶν, ὡς ὁ δεῖνα τοῦ δεῖνος τὴν γαμετήν, καὶ οὗτος
 25 ἐκείνου θοιμάτιον κέκλοφεν, καὶ ἄλλος ἄλλο πέπραχε
 τῶν δεινῶν· καὶ οὕτως ἢ πόλις πράττει, καὶ ταῦτα
 ποιεῖ· κἂν εὐδοκιμοῖ, ἀλλ' οὐ δικαίως φησὶν, ἀλλ' ἐξ
 ἀπάτης καὶ ἀπιστίας καὶ τοῦ τὸν ἐχθρὸν ἀνίσχυρον
 εἶναι, καὶ τᾶλλα, οἷς ἐπισκοτεῖται τὸ τῶν πολιτῶν εὐ-
 30 δόκιμον, κἂν ἀτυχοίη ποτὲ, οἷα δὴ τὰ ἀνθρώπινα, οἱ
 τῶν ἡμετέρων περιγεγόμενοι οὐ ζητοῦσι τῆς αὐτῶν ἀν-
 δραγαθίας ἕτερον κήρυκα, ἀλλ' ἔστιν οὗτος μεταξὺ ἡ-
 μῶν ἐκείνων κήρυξ ἀνύποπτος, καὶ τῆς συμβάσης ἥττης

ἢ τούτου γλῶττα βαρύτερον καθικνεῖται τῶν ἡμετέρων ψυχῶν· πικρὸς κωμωδὸς, καὶ προδότου πικρότερος· προδότης μὲν γὰρ, κἂν πόλιν ὄλην καταστρέφῃ, κἂν τοῖς πολεμίοις καταπροῖηται, ἀλλὰ τὸ πάθος οἶδεν ὁ κόσμος ἅπας, καὶ πολλοὺς φθάσας πολλὰ γε τὸν προ- 5 δότην ὁ πόλεμος παρεστήσατο, ὡς μηδὲν ἄλλο τὸν προδότην ὄντα, ἢ συνεργὸν τῇ τῶν πολεμίων ὀρμῇ· εἰ δ' ἐκεῖνοι ἔχοιεν ἀσθενῶς, πάντως καὶ προδοσία ἀνόνητος, λοιδοροῦς δὲ ἀναστάτης πόλεως ὄντως, καὶ ἀδοξίας τῇ πόλει παραίτιος· δόξης δὲ μὴ πολίταις ὑπόουσης τῆς 10 προσηκούσης τί λοιπὸν ἔστιν ἔτι τὸ τὴν πόλιν ἐκείνην οἰκεῖν; Ἄλλοι μὲν οὖν προφάσεις ἔχοιεν λέγειν τῶν πεπραγμένων αὐτοῖς, καὶ τὴν γνώμην μὲν ἐξαιροῦντο τῆς κακίας, ἔνδειαν δὲ ἢ ἀπάτην ἢ ἄλλο τι τῶν τοιούτων προβάλλοιεν· μόνος δὲ οὗτός ἀπὸ γνώμης καὶ μόνης 15 ἔστι κακός, ἐπεὶ καὶ μηδὲν τὸ ἀναγκάζον αὐτὸν εἰς τοῦτο, ὅτι μὴ κακίστη προαίρεσις. Ἐγὼ μὲν οὖν καὶ τὸ φθάσαν τοῦ βίου ὡς οὐ μετρίως διήνεγκεν εἶχον ἂν λέγειν, εἰ μῆγε μόνον τοῦτο πρὸς πᾶσαν κακίαν ἐχέγγυον ἔκρινον. Τέως δ' οὖν ἐκ τούτου ἔστι καὶ τὸ φθάσαν 20 τῷ βουλομένῳ κατανοεῖν, καὶ χωρὶς ἐκείνου ἐκ λόγου τούτου τὴν ψῆφον ἐπενεγκεῖν. Τινες οὖν αὐτὸν ἐξαιτήσονται; παῖδες, ἀλλ' ἢ πόλις ὡς μήτηρ ὑπὲρ τῶν παιδῶν ἀγανακτεῖ, καὶ τούτων λοιδορουμένων οὐ φέρει· ὅτε γοῦν εἰσάγει παιδας εἰς ἔλεον, πάρεστιν ἐννοεῖν τὴν 25 πατρίδα ὄλην μετασκευαζομένην εἰς τὸ ἐλεεινὸν, καὶ παιδῶν κακῶς ἀκουόντων λιπαρῶς ζητοῦσαν ἐκδίκησιν, ἢ πολλῶ δῆπου ¹ δίκαιον προσέχειν, ἢ τοῖς τούτου παισίν. εἰ δὲ καὶ νόμος τοὺς εὐεργέτας τῶν πολιτῶν τοῖς μεγίστοις ἀμείβεται, λείπεται κολάζειν τοὺς βλασφημοῦν- 30

1 omittitur μάλλον ut saepe: vide Boisson. ad Marin. p. 78.

τας αὐτοὺς, ἵν' ἐκ τοῦ αὐτοῦ νόμου ἑκατέροις τὸ πρόσφο-
 ρον γίγνηται. Συνοίσει δὲ καὶ τοῖς ἄλλοις τὸ τοῦτον
 πειεῖν, καὶ διπλοῦν ἀνθ' ἀπλοῦ τὸ κέρδος ἐσειταὶ τῇ
 πόλει, οἷς τε γεγονὸς τὸ κακὸν ἐξαλείφεται, καὶ οἷς
 5 κωλύεται προσδοκώμενον. καὶ ἡ τῆς πόλεως δόξα παρα-
 μενεῖ, ὅτι τοσοῦτον πρὸς τὸ κακὸν ἀποπέφυκεν, ὥστε
 καὶ μέχρι λόγων ἀδοξούντων ἀγανακτεῖν· ῥαδία δὲ ἔσται
 καὶ ἡ τιμωρία ἡμῶν· οὐ γὰρ ὄπλων δεήσει καὶ συμμά-
 χων πρὸς ἀπαιδευτοῦ γλώσσης κατάλυσιν, ἀλλὰ μόνως
 10 ψήφου τῆς παρ' ἡμῶν, καὶ δεῖξουσιν πάντες πάντα κα-
 κὰ λαιδορίας τιθέμενοι δεύτερα. Δεῖ δὲ τὸ ἀφ' ἑαυτῶν
 συνεισενεγκεῖν μόνον, κἂν πείσωμεν τοῦ λοιποῦ, μηδένα
 γενέσθαι τοιοῦτον, εὖ ἡμῶν ἔξει· εἰ δ' οὖν καὶ πάλιν
 ἄλλον ὁ χρόνος δεῖξει τὸν ἐπ' ἐκείνοις δυσχερανοῦντα,
 15 καὶ ὑμᾶς οἱ τότε πρὸς τὴν κατ' ἐκείνων ψήφον μιμή-
 σονται.

Cap. VII.

Ἐγκώμιον Αἴαντος τοῦ Τελαμωνίου.

Εἰ μὲν ἦν τὸν ἅπαντα βίον μένον τὸ καλὸν ἀπροσ-
 αῖδητον κέντρον ἐνιέναι ταῖς ψυχαῖς πρὸς τὴν μίμησιν,
 20 καλῶς ἂν ἔχειν ἠγούμην σιωπᾶν ἐπὶ τοῖς καλοῖς· ὡς
 μήτ' ἐμὲ καταρῥυπαίνειν τῇ ἀσθενείᾳ τῶν λόγων τὸ τού-
 των εὐδαιμον, καὶ δὴ καὶ τὴν ἐκ τούτου ὠφέλειαν μη-
 δὲν ἐλαττοῦσθαι τοῖς ἐπισθαι θέλουσιν. Ἐπειδὴ δὲ
 φύσις αὕτη καλοῦ, ἐπιδιδόναί τοῖς πολλοῖς ἐπαινουμέ-
 25 νην, ὡς φύσις αὕτη πυρὸς, ἀνασκαλειουμένην αὔξεισθαι,
 ποῦ δίκαιον ἀξιοῦν τὸ καλὸν περιστέλλειν ἐν τῷ σιγᾶν,
 καὶ ὡσανεὶ οὐκ ἦν ὄλως ἠγεῖσθαι καὶ πολλοῦ τιος
 ἄξιον· ὅθεν ἐπαινετέον καὶ Αἴαντα τὸν τοῦ Τελαμῶ-
 νος, ἐκεῖνα περὶ αὐτοῦ λέγοντας, ἃ δὴ καὶ παλαιῶν
 30 ἀνδρῶν ἱστορίαι καὶ σοφῶν διεβεβαιώσαντο. Οὗτος πα-

εὐτυχίαις τοῦ προπάτορος Δίακου πλησθεῖσαν ἀνδρῶν
 καλλίστων εὐνόμων, ἀρηϊκῶν, ὡς εἶναι καὶ τοῖς περὶ
 αὐτῆς ἀναγράφουσι θαῦμα πρὸς τοῖς ἄλλοις τῶν ἀγα- 5
 θῶν τὸ εὐνομον· τὸ γὰρ ἀπανταχόθεν καὶ πολλοὺς τοὺς
 ἐπήλυδας ἔχουσιν μηδὲν νοθευθῆναι τὴν τάξιν αὐτὴν
 καὶ τοὺς νόμους ὡς δυσπαλὲς τοῖς ἐπαινοῦσι ταύτην ἐξυ-
 μνηται· καὶ τοιαύτην σχῶν τὴν ἐκ προγόνων πατρίδα
 οὐδὲν ἤττον εἰς εὐφημίαν τὴν ἐκ πατέρων Σαλαμίνα ἐ- 10
 κτήσατο, ἧς ἵνα τᾶλλα παρῶ, καὶ ὅτι ἀμφισβητούντων
 αὐτῆς Ἀθηναίων καὶ τῶν προσοίκων, Σόλωνος ἐδέησαν
 μόνου ἢ μᾶλλον Ὀμήρου πρὸς τὴν διάλυσιν, ὡς μεγάλης
 οὔσης πάντως προσθήκης, οἷς ἂν δικαίως καὶ προσαρ-
 μόσει τὸ μέγα ἔργον τῶν Ἀθηναίων κατὰ Περσῶν τὸ 15
 τῆς εὐφημίας κεφάλαιον. ἀλλ' αἶδε μὲν αἱ πατρίδες,
 οἱ δὲ πατέρες, ὀνόματός τινος φαύλου ἢ κατ' αὐτὰς
 τετυχήκασιν; οὐκ ἔστιν εἰπεῖν, Διάκος γὰρ τούτῳ προ-
 πάτωρ ὁ τοῦ Διὸς, τῷ μὲν θεοφιλεῖ τρόπῳ οἰκίζων ἐκ
 παραδόξου καὶ τὰ ἀοίκητα· τῇ δὲ πρὸς θεοὺς εὐσε- 20
 βεία ἀνχμῶν τοὺς Ἕλληνας ἐξαιρούμενος καὶ ἀμφοτέ-
 ρωθεν μέγας δόξας, οἷς τε τοὺς μὴ ὄντας παρήνευχε,
 καὶ οἷς τοὺς κινδυνεύοντας διεσώσατο· ἀλλ' ὁ πατὴρ
 αὐτοῦ Τελαμῶν, καὶ σιγῶ τὰ πλεῖστα, παῖον τῶν κατ'
 αὐτὸν πόλεμον οὐ κατώρθωσεν, καὶ τίνος οὐ δόξης χά- 25
 ριν παρακεκινδυνευμένως ἔπραττε τὰ πολλά. Δεῖσαν
 μὲν γὰρ τὴν ἐπὶ τὸ κῶας στέλλεσθαι τὸν Ἰάσονα, συν-
 ῆν καὶ οὗτος μετὰ Πηλέως μεγάλη προσθήκη τοῖς ἥρωσι·
 δεῖσαν δὲ καὶ Ἡρακλεῖ ἐπὶ Τροίαν στρατεύειν καὶ Πρία-
 μον τῷ βοουθόινᾳ ¹ συνεξεστράτευσεν, καὶ πρῶτος ἄρχας 30

1 Eustath. Opusc. p. 347. l. 56. ed. Tafel: τίς γὰρ ἂν οὕ-
 τως αὐτοῦ κατακαυχῆσθαι, εἰ μὴ αὐτὸ τοῦτο βοουθόινᾳς εἶη ἐκείνος.

τοῦ καταστρέφειν τὴν πόλιν, ἔνθα δὴ ὁ ἐκείνου πατήρ
 τοῖς θεοῖς συνεργῶν ὠκοδόμησε τὸ πρότερον, ἄξιός οὗτος
 καὶ μόνος καταβολεὺς τῇ τύχῃ κριθεὶς τῶν πατρικῶν
 ἐκείνων οἰκοδομῶν, ἐπὶ τοσοῦτον ἤρθη φιλοτιμίας, ὡς
 5 καὶ παρὰ τοσοῦτον κινδυνεῦσαι παραπολέσθαι, παρ'
 ὅσον καὶ θεοῦ σέβας παρ' αὐτοῦ δεχόμενος ὁ τριέσπε-
 ρος ² ἤθελε μὲν δοκεῖν καὶ θεὸς ἐκ τοῦ πρὸς ἐκείνον
 φιλανθρωπεύεσθαι. ὅμως δ' ἠγάπα τιμὴν λαμβάνων
 θεοῦ, ὡς ταύτην μόνην τῆς τοῦ Τελαμῶνος ἀριστείας
 10 οὕσαν ἀντίρροπον· καὶ τοιούτων τῶν γονέων τετυχηκῶς
 ἔστιν οὗ πολλάκις καὶ μετὰ Πηλέως ἐφοῖτα τῷ Χείρωνι
 καὶ ἀδελφικῆς ὁμοπνοίας οὐδὲν ἤττον τὸ ἴσον ἐφέρετο
 τῶν μαθησέων· τὰ πλείστα δὲ συνῆν τῷ πατρὶ, φῦσει
 λαμβάνων τὰ τῆς ἀρετῆς διδάγματα. Ἐπεὶ δ' εἰς ἄν-
 15 δρας παρήγγειλεν καὶ τῆς ἐπὶ Τροίαν στρατείας κοινῶς

Apollod. II. 7. 7. Λιξιῶν δὲ Ἡρακλῆς τὴν Λυονίων χώραν, ἀπο-
 ρῶν τροφῆς, ἀπαντήσαντος Θειοδάμαντος βοηλατοῦντος τὸν ἕτερον
 τῶν ταύρων λύσας εὐωχίστατο. Philostr. Imag. II. 24. Ἡρακλεῖ
 γάρ που παρὰ Πινδάρῳ ἐνέτυχες, ὅποτε ἐς τὴν τοῦ Κορωνοῦ στέ-
 γην ἀφικόμενος σιιέται βοῦν ὄλον, ὡς μηδὲ τὰ ὀστέα περιττὰ ἠγεί-
 σθαι. Secundum Aelianum V. H. 1. 24. Hercules certabat cum
 Leprea, τίς καταδειπνήσει ταῦρον πρότερος — — — καὶ ἐν πᾶσι
 τούτοις ἠτιτᾶτο Λεπρέας. Cfr. notam ad Arsen. Viol. sub prov.
 Ἡρακλῆς ξενίζεται. 2° Arsen. Violeto Histor. p. 131. φασὶ
 δὲ Δία, συγκοιμώμενον Ἀλκμήῃ, πείσαι τὸν ἥλιον μὴ ἀνατεῖλαι ἐπὶ
 τρεῖς ἡμέρας, ὅθεν καὶ ἐπὶ τρεῖς αὐτῇ ὁ Ζεὺς τὸν τριέσπερον Ἡρα-
 κλεῖα ἐποίησεν. — Τριέσπερος λέων Hercules vocatur a Lycophr.
 Cass. 33. Placuit haec vox Sophistis: ita Basilaca Ethop. 3.
 p. 472. τεθνεῶς ἀπελέγξει τὸν καὶ θεῶν ἀθανάτων κρατήσαντα,
 τὸν ἐκ Διὸς τριέσπερον. Lucian. Somn. c. 17. χειμερινὸς ὄνειρος,
 ὅτι μήκιστα εἰσιν αἱ νύκτες· ἢ τάχα που τριέσπερος, ὡσπερ ὁ
 Ἡρακλῆς καὶ αὐτός ἐστι. Gall. c. 13. ἄρά σοι ἀλόγως ἀγανακτῆ-
 σαι κατὰ σου δοκῶ, ὡς τριέσπερον ἂν ἠδέως ἔτι εἶδον τὸν ὄνει-
 ρόν μοι γενόμενον.

τοῖς Ἑλλησιν ἤρξεν ἡ τοῦ Πάριδος παρασπόνδησις, ὁρ-
 μαῖ καὶ οὗτος ἐθέλοντης πρὸς τὴν μάχην, ὡς οὐ κινδύ-
 νου πολεμικοῦ, ἀλλὰ δόξης εὐκλεοῦς προκειμένης τοῖς
 εἰς τὸν πόλεμον ἀπαντήσασιν. ὅθεν καὶ ναυσὶ μὲν τῶν
 πολλῶν ἠλαττοῦτο μὴ διδούσης τῆς Σαλαμῖνος ἅμα μὲν ⁵
 ἀγαθούς, ἅμα δὲ καὶ πολλούς· τὸ μὲν γὰρ ἀρετῆς καὶ
 τῶν ἐφ' ἡμῖν, τὸ δὲ τοῦ μεγέθους τοῦ τόπου καὶ οὐ
 τῶν θελόντων κατόρθωμα· ὅσον δὲ τὸ ἔλαττον εἶχεν
 ἐν ταῖς ναυσὶ, τοσαῦτον τὸ μείζον εἶχε τῇ ἀρετῇ, καὶ
 ταῖς ἀνδραγαθίαις τοὺς ἄλλους ὑπερηκόντιζε· δηλοῖ δὲ ¹⁰
 τοῦτου τὴν τόλμαν καὶ ἡ τῶν νεῶν ἐφόρμισις· οὐ γὰρ
 ἀναμῖξ τοῖς ἄλλοις ἠγάπα τάττεσθαι, ἀλλὰ πρὸς τὸ
 ἄκρον τῆς νεολαίας τοῦ Ἀχιλλέως ὁρμοῦντος θάτερον
 ἄκρον ἐκεῖνος κατελήφευε, τῷ τοῦ Πηλέως ἀντιφιλοτι-
 μούμενος, καὶ μαχόμενος διεκαρτέρει πρὸς τὰ δεινὰ, ¹⁵
 ἐκεῖνα δρῶν, ἃ θαυμαστὰν τὸν δρῶντα ποιεῖ, καὶ ποτε
 τοῦ Ἀχιλλέως μνησίαντος, αὐτὸς τὸ πρωτεῖον ἐπὶ τοῖς
 ἄλλοις εἶχεν, ὡς καὶ μόνος ὑποστῆναι μονομαχοῦντα
 τὸν Ἑκτορα· ἀλλ' ἀφίημι τὰ ἐν μέρει, οἷς φέρων σά-
 κος ἦν τε πύργον κατὰ πόλεμον ἐτολύπειεν, ἀλλὰ πελά- ²⁰
 σαντος τοῦ Ἑκτορος ταῖς ναυσὶ, καὶ πῦρ κατ' αὐτῶν
 ἐνιέντος τῇ τοῦ Διὸς ἀρωγῇ, θέλοντος τὸν τοῦ Πηλέως
 τιμᾶν, τίς ἄλλος οὕτως ἀντίστη ὡς οὗτος, πηδῶν εἰς
 ναῦν ἐκ νηὸς, καὶ δόρυ κολλητὸν βλήτροισι προβαλλό-
 μενος, καὶ κατὰ στόμα προσυπαντῶν Ἑκτορι· τῆς νυκτὸς ²⁵
 δ' ἐπελθούσης καὶ δεῆσαν πρεσβείας πρὸς Ἀχιλλέα τοῖς
 Ἑλλησι, μόνος οὗτος καὶ πρὸς ἐκεῖνον ἀθωπεύτως
 ἐπρέσβευσε, καὶ τοῖς Ἀχαιοῖς ἐδίδου θαρρόειν μετὰ ταῦ-
 τα, τοῦ Φθιώτου πρὸς τὴν πρεσβείαν μὴ εἶξαντος·
 Πατρόκλου δὲ τὸ σῶμα καὶ μετὰ θάνατον μόνος, ἡ κο- ³⁰
 μιδῇ σὺν ὀλίγοις ἀντιπαττόμενος Ἑκτορι τῷ γίλω γε
 διεσώσατο· καὶ ἀπλῶς, οὐκ ἦν τι τοῖς Ἀργείοις κατὰ
 πόλεμον ἐνεργεῖσθαι, μὴ παρόντος τοῦ Αἴαντος· ὥστε

καὶ τῆς τύχης Ἱρμαιον Δίαντι τὴν τοῦ Ἀχιλλέως μῆνιν
 λογίζομαι, ὡσάν ἐπὶ καιροῦ δεῖξει τὸν ἄνδρα ὁποῖός
 ἐστι, καὶ Ἀχιλλέως μὴ παρόντος τοῖς πράγμασιν. Ἔστι
 δὲ τὸ τούτου φιλότιμον κατιδεῖν καὶ τῆς τελευτῆς· ἐπι-
 5 δὴ γὰρ ὡς ἐπίσταν ὁ ἐκ φύσεως θάνατος ἀκλεῆς, ὡς
 συμβαίνων καὶ τοῖς τυχοῦσιν, ἦν πρέπων πάντως αὐτῷ
 ὁ ἐπὶ τῆς μάχης θάνατος· ἀλλ' ἐπεὶ οὐκ ἦν αὐτοῦ περι-
 γενέσθαι πολέμιον, ἐξ ἄλλης αἰτίας αὐτουργεῖ τὴν σφα-
 γῆν, καὶ γίνεται ἰκούσιος θάνατος δαίμα ψυχῆς, ἐχοῦ-
 10 σης ὑπεροπτικῶς πρὸς τὸ ζῆν, ὡς ἢ ζῆν καλῶς, ἢ τελευ-
 τῶν εὐκλεῶς. Εἶτα τίς αὐτὸν παραβάλλει τῷ Ὀδυσσεῖ;
 ἀλλ' ἐγὼ καὶ τοῖς ἀπρηψήσασιν τὰ τοῦ Διάντος ἐν τῇ
 τὴν ψῆφον τοῖς τοῦ Ὀδυσσεῶς ἐπενεγκεῖν, δικαίως μέμ-
 φομαι· ἔδει γὰρ κατ' ἀνδρείαν κρίνειν, ἐπειδήπερ περὶ
 15 Ἀχιλλείων ὄπλων ἦν ὁ ἀγὼν, καὶ μὴ συγκρίνειν ἀνδρείαν
 φρονήσει, ἢ δὴ καὶ τὰ ὄπλα μάταια μὴ κατ' ἴσον ἔχον-
 τας ἰσχυρίζεσθαι· ἄλλως τε καὶ τοῦ Ὀδυσσεῶς μὴ το-
 σοῦτον κατὰ φρόνησιν ὑπερέχοντος, ὅσον κατ' ἀνδρείαν
 Αἴας τοῦ Ἰθακησίου ὑπερεβάλλετο. εἰ γὰρ καὶ ἀνδρείας
 20 κρείττων ἢ φρόνησις, ἀλλ' οὐκ ἦν ὅσον ὑπερεῖχε κατ'
 ἀνδρείαν Ὀδυσσεῶς ὁ Τελαμώνιος, τοσοῦτον ἐκείνου τῇ
 φρονήσει ἐλλείπεσθαι· ἔδειξαν δὲ πάντως αἱ τούτου βου-
 λαὶ καὶ τὰ μετὰ συνέσεως ἀριστεύματα, ὥστε τὰ τῶν
 ἐπαίων ἄκρα λαβόντα οὐκ ἦν ὅπου καὶ ἐλαττοῦσθαι
 25 πέφυκεν.

Cap. VIII.

Ψόγος τοῦ Πάριδος Ἀλεξάνδρου.

Οἶδέ τις καὶ κέρδος ἀπὸ κακίας, καὶ ζημίαν αὐτίς
 ἐξ ἀρετῆς, ὅταν ἢ μὲν, ἦν τι τῶν ἀγαθῶν προῦσχηται,
 ὡς ἠκιστα ἔχοι τὸν ἐροῦντα τοῖς ἄλλοις περὶ αὐτοῦ, κα-
 30 κίαν δὲ λόγων οὐκ ἔρημον ὁ σύμπας αἰὼν χειρωσάμενος

μεμνημένων τῶν κακίστων ἢ πρόθεσις. Κακίαν τοίνυν
καθ' αὐτὴν ἐκφραλίζειν ἴσα καὶ φύσιν ἄλλων διασύρειν
πραγμάτων ἐστίν, ὡς ἐκάστῳ τούτων ξυνηχέθη τὴν ἀρ-⁵
χὴν ἐξ ἀνάγκης γενέσθαι· φύσις δὲ ἄρα, ὅσα καὶ ἀπα-
ραίτητον, συγγνωστόν· οἷς δ' ἐφ' ἑαυτοῖς ἔχουσι κακοῖς
γενέσθαι, καὶ μὴ τὸ χεῖρον ὑπὲρ τὸ καλὸν αἰρετόν, τού-
τοις καὶ τὸ μωμεῖσθαι προσήκει· ὡσάν ἢ τῆς κακίας
τούτων διαβολὴ ἀφορμὴ τοῖς ἄλλοις ἀρετῆς γένηται· 10
θατέρου γὰρ κακιστομένου ἢ ἐπὶ θάτερα κλίσις πάντως
ἐπαινετόν. Ἔγωγ' οὖν τῶν ἄλλων ἀφέμενος τῷ τέως
κακίζω τὸν τοῦ Πριάμου Ἀλέξανδρον, καὶ νόμοις δου-
λεύων τέχνης οὐδὲν ὅ τι τῶν τούτου ἀδιάβλητον παρεά-
σω, ἐπ' αὐτῆς τῆς ἀληθείας τοὺς λόγους ποιούμενος. 15
Χώρα τοιγαροῦν Ἀλεξάνδρῳ ἢ μικρὰ Φρυγία, καὶ τοῖς
ἰδίᾳ Ἀσιανοῖς πρόσχωρος, λόγον ἔχουσα κέντρον πρὸς
κίκλον πρὸς τὴν ἔω Φρυγίαν, ὅπου Ξάνθος ὁ μέγιστος
πλημμυρεῖ, τοσοῦτον θαλάσσης ἀπωκισμένη, ὅσον αὐτῇ
τὸ βάρβαρος εἶναι συμβαίνειν τῷ αἰγιαλῷ τοῦ Ἑλληνι-²⁰
κοῦ γειτονεύοντος, καὶ τοσοῦτον αὐθις πελάζουσα τῇ
θαλάσσει, ὅσον τῶν Ἑλλήνων τὰς ἀγχιτάτω νήσους οἰ-
κούντων μηδὲν ἔχειν Ἑλληνικὸν αὐτὴν ὄμορον κατὰ γῆν
καὶ τοιαύτης τῆς χώρας λαχόντι οὐδὲν ἦττον ξυνέβη
τούτῳ, καὶ τὰ τῆς πατρίδος φάυλως ἔχειν κατὰ πολὺ. 25
Τροία γὰρ αὕτη, ἧς ἐκ καταδίκης θεοὶ πολισταί, ὡς
περιστῆναι ταύτῃ τὸ σεμνὸν εἰς αἰσχος, καὶ μὴ φθάνειν
τοὺς πολιστὰς ὀνομάζεσθαι, πρὶν ἢ καταδίκους εἰπεῖν,
καὶ καλὸν ταύτῃ, μὴ πολισθῆναι, ἢ οὕτω πολισθῆναι
πονήρως, ἐπὶ προφάσει μηδὲν ἐχούσῃ καλόν, καὶ ταῦτα ³⁰
θεοῖς, οἷς ὅτι καὶ Λαομέδων ὁ τούτου πρόγονος τὸ τῆς
τιμῆς οὐκ ἀπεδίδου πρέπον, ἐστὶ τῷ βουλομένῳ μαθεῖν
ἐκ τῆς ἀμφ' αὐτῷ ἱστορίας· καὶ διὰ τοῦτο κάκεινος περὶ

τοὺς θεοὺς ἀμαρτῶν πάντα λογὸν ἐπαινοῦ παρῆλπι
ἐαυτῶ· οἷς γὰρ ἐν μέρει τὸν Ἀπόλλω θυσίαις ἡμεῖβετε,
οὐκ ἦν καὶ Ποσειδῶνα τιμᾶν, οἷς δὲ τὸν Ποσειδῶνα παρ-
εώρα, καὶ θατέρῳ παρῆχε μετέχειν τῆς ἀτιμίας, ὅ
4 τῆς ἐτίμα παρὰ τὸν ἕτερον· τὸ γὰρ τῶν θεῶν ἴση
τὴν μὲν τοῦ ἐνὸς τιμὴν οὐκ ἐδίδου κοινοποιεῖσθαι πρὸς
θάτερον· τὴν δὲ τοῦ λοιποῦ ἀτιμίαν κοινὴν ἐποίει τοῖς
δυσιν· οὐ τοίνυν ἦν τὸν Ἀπόλλω τιμᾶσθαι, παρεωρα-
μένου τοῦ Ποσειδῶνος καὶ διὰ τούτων ὁ τῆς τὰ εἰς τι-
10 μὴν τοὺς θεοὺς διαιρῶν τὰ πάνδεινα ἔπασχεν· τούτου
δ' ἐξ ἀνθρώπων γεγονότος, Πρίαμος, ὁ τούτου μὲν υἱός,
πατὴρ δὲ τοῦ Πάριδος ἐπὶ τῆς ἀρχῆς ἐκαθέζετο, οὐ-
δὲν ἄξιον μνήμης πράξας, οὐ μικρὸν οὐ μείζον ὢν εἰ-
κὸς πράττειν τοὺς περιβοήτου εἰληχότας ὀνόματος· ἀλλ'
15 οἰκουρῶν ἦν διὰ βίον τὰ πλεῖστα, καὶ φθάσαν τὸ γῆ-
ρας ἀνώνυμον, μόνον ἅτι Φρυγίαν εἰσηλθε τὴν ἀμπε-
λόεσσαν, καὶ εἶδε θαυμαστοὺς ἄνδρας λέγειν ἐδίδου· ὅ τι
δὲ καὶ πράξας μετ' αὐτῶν εἶη οὐδὲν ἔχων λέγειν, παρ-
εχώρει τῶν πρωτείων διηγουμένῳ τῷ Νέστορι· τούτου
20 προῆλθεν Ἀλέξανδρος, πλὴν ἐπὶ κακοῖς τοῖς φροίμοις,
ὄνειρων φρικτῶν τῇ κνίσκουσῃ ἐπιφοιτῶντων, ὅτι τι
δαλὸν τέκοι, καὶ ὅτι Τροίαν ἐκείνος ἐξάψιεν· γεννά-
ται τοίνυν καὶ χερσὶ βουκόλων εἰς τὸ ἐκτεθῆναι πιστεύ-
εται, οἱ δὲ τρέφουσι λαθόντες ἐπὶ σφετέρῳ κακῷ καὶ
25 τῆς πόλεως· πλὴν οὐ κρεῖττον ἢ κατὰ βουκόλους ἀνά-
γεται, οὐδὲν πλέον πῆρας καὶ μοχθηρίας καὶ τοῦ κα-
κῶς εἰπεῖν τὸν πλησίον εἰδώς, ἔστι δ' οὐ καὶ κινδარიῶσαι καὶ
κορδακίσασθαι πόρρω τῆς ἐμφύτου ἀφιγμένος ἀπαιδευσί-
ας· καὶ τῆς περὶ τὰ κακὰ ἀσχολίας κόμην περιττὴν καὶ
30 περὶ καλλωπισμοὺς ἀκαιροὺς ἐσπουδάκως, καὶ δὴ Φερέκλω
ὁμοίῳ ὄντι κακείνῳ συνίστατο, καὶ ἄλλος ἐπὶ τούτοις καὶ
ἄλλος συνηθροιστο· κακὴ τις ἐταιρεία καὶ νεότης ἀνάγω-
γος, κακῆνα συνάμα βουλεύονται, ἃ δὴ τοὺς τοιούτους συν-

προφάνους καταφοροὶ γενήσομενοι, ἀλλοτρίους τοποῦς
καταλαμβάνουσι· καὶ ὅποι ποτ' ἂν ἴοιεν, κακῶς ἐποί- 5
ουν τοὺς δεξαμένους, καὶ τέλος ὄρκων ἀλογήσας καὶ σύν-
θηκῶν, οἷς κατεδείτο τῷ Μενελάῳ, τὴν οἱ σύζυγον ἀφαρ-
πάζει, καὶ κακὸς ἐπ' ἀλλοδαπῆς φανείς τὸ μοχθηρὸς
εἶναι καὶ ἐπὶ τῆς οἰκείας οὐκ ἀπεκρύψατο· ἀμέλει τοι
καὶ λαμπρὰν αἶρει ταῖς δυνσὶν ἡπείροις τὴν ἔριν, καὶ
ξυνάπτει τῇ κατ' αὐτὸν ἀδικίᾳ γένος Ἑλληνικὸν τῷ βαρ- 10
βάρῳ πρὸς ἀκήρυκτον πόλεμον, ἐφ' οὗ πολλὰ μὲν καὶ
ἀμφοτέρωθεν ἴδοι τις ἔργα συνέσεως, πολλὰ δὲ μά-
λιστα καὶ χειρός· μόνος δὲ Πάρις τῶν συνήθων οὕμεν-
ουν οὐκ ἀφίστατο, ἀλλ' ἀπαξ μοιχὸς ἀκούσας καὶ ἀδι-
κος πάντας τρόπους συνιστᾷν βουλόμενος τὸ κακὸν οὐκ 15
ἡσχύνετο, οὔτε τοῖς ἐντὸς συμμαχῶν, οὔτε τοῖς ἐκτὸς
ἀνθιστάμενος· κἂν εἴποτε τις περὶ τῆς Ἑλένης βουλὴν
ἐξῆγεν, ὡς οὐκ ἄλλως συνοῖσον τῇ πόλει, εἰ μὴ τὸ γύ-
ναιον ἀποδώσουσιν, ἐκεῖνος εὐθύς τιμωρὸς καὶ κολα-
στής ἀπαραίτητος καλῆς βουλῆς κακαῖς αὐτὸν ἀμειβό- 20
μενος δωρεαῖς καὶ ταῖς οἰκίαις παρεϊσδύμενος, οὐ λό-
γον ἐτίθει ἐξ ἀναιδείας, εἶπου καὶ παρὰ τῆς γυναικὸς
ὄνειδίζοιτο, καὶ πᾶσι μὲν ἀπηχθάνετα τοῖς Τρωσίν·
μόνος δ' Ἐκτωρ ἐθάρρει κακολογεῖν ἐκ τοῦ φανεροῦ,
καὶ ἐπιπλήττων δικαίως, ἔστι δ' οὗ καὶ τῆς Ἑλένης 25
παροτρυνούσης ἐξάγει τῆς πόλεως, καὶ μόλις ἐπὶ τῆς
μάχης φανέντι, στήλην ἔχοντι κατηγορίας τὴν στήλην,
ὑφ' ἧ δὴ καὶ κέκρυπτο τοξαζόμενος, πάντες μὲν κατη-
ρῶντο, μόνος δὲ Μενέλαος ἐζήτει τούτῳ μονομαχεῖν·
οὐχ ὡς σεμνὸν τὸ περιγενέσθαι ἡγούμενος, ἀλλ' ἵνα 30
χερσὶν ἰδίαις τὸν ἀλάστορα τίσηται, κἂν οὕτω ἐγεγόνει,
εἰ μὴ τὸ μοιρίδιον ἦγεν ὑπὸ Φιλοκτήτη καὶ τοῖς ἐκει-
νοῦ τόξοις πεσεῖν. Εἶτα τίς αὐτῷ παραβαλεῖ τινα κα-

κοῦργον ἄλλον πρὸς σύγκρισιν; ἀλλὰ πολλοὺς ἂν εἴ-
 σε, πάντας δὲ κρινεῖ¹ πρὸς τοῦτον, κατὰ πολὺ
 ἔλαττον ἔχοντας. ἡ γὰρ ἐκείνων ἐκάστου κακία ἔσ-
 μὲν δρᾶσαι καὶ αὐτὴ τὰ προσήκοντα, οὐχ οἷα δὲ, ὡς π
 5 Ἰλιάδα ποιῆσαι κακῶν· μόνη δ' ἡ τούτου καὶ καθ' αἶ-
 την ἀνυπέβλητος, καὶ τοῖς παθοῦσιν, Ἕλλησι φημι π
 βαρβάρους, τοσοῦτον δεινὴ καὶ μεγάλη, ὥστε καὶ π
 παντὶ αἰῶνι διὰ τῆς παροιμίας² ταύτην συμπαρεκτι-
 νεσθαι· ἀλλὰ λέγειν ἐκεῖνος τῶν κακῶν οὐκ ἠπίστα
 10 περιῶν, λήγειν δ' ἀνάγκη τὸν περὶ τούτου λόγον διεξι-
 χόμενον.

Cap. IX.

Σύγκρισις ἐλαίας καὶ ἀμπέλου.¹

Καὶ τὰ φυτὰ παρεικέναι ἀλλήλοις δῶρον καθέ-
 στηκε φύσεως· ἐστὶ γὰρ φιλοτιμία ταύτη καὶ τὸ παρ-
 15 ἄγειν διάφορα, ὥσπερ γένη, εἶδη ζώων, οὕτω δὴ καὶ
 φυτῶν· οὐδὲν δ' ἦρτον ἀλλὰ καὶ μᾶλλον σεμνὸν αὐτῶν
 καὶ τὸ προσεικότα ἀλλήλοις δεικνύναι, μικρῶ τι τι
 παραλλάττοντι διαστελλούσαν· ἐκείνη μὲν γὰρ τὸ ταύ-
 της πρὸς τὰς τῶν παραγωγῶν ἀποδείξεις καταμανθά-
 20 νομεν πόριμον· ταύτη δὲ τὸ ἀκριβὲς πρὸς ἅπαν αὐτῆς
 ἀγάμεθα καὶ σωτήριον· εἶπου γὰρ τι καὶ τὸ τῆς ὕλης
 ταυτίζοιτο, καὶ πρὸς τὸ παρόμοιον τὰ πραχθέντα συ-
 στέλλεσθαι ἀναγκάζοιτο, τὸ εἶδος ἐπενεχθὲν καὶ πρὸς
 τῷ ὁμοίῳ διαφορὰν ἀμηγέπη τοῖς γένεσι τίθησιν, ὅπερ
 25 καὶ ἐπὶ ἀμπέλῳ τε καὶ ἐλαίᾳ δειχθήσεται περὶ τούτων
 ἄρτι διεξιούσιν ἡμῖν. Ἐλαία καὶ ἄμπελος ἄμφω δῶρα
 θεῶν· ἡ μὲν γὰρ Ἀθηναῖς, τοῦ Διονύσου δ' ἡ ἄμπελος,

1 Cod. κρίνει. 2 Apostol. et Arsen. in Violeto p. 303. Ἰλιάς
 κακῶν ἐπίει· ἐπὶ τῶν μεγίσταις συμφοραῖς κεχημένων λέγεται, ubi
 vide notam nostram. Adde Boisson. Anecd. Tom. III. p. 177.
 καὶ τὰ τῶν Ἀθηναίων ἐκεῖνα καὶ τὰ τῆς Ἰλιάδος κακά.

1 Idem thema tractat Nicol. Soph. X. 7.

Θεῶν ὁμοίων, πρὸς τοῖς ἄλλοις καὶ τὰ εἰς γένεσιν· ἡ
 μὲν γὰρ κεφαλῆς Διὸς ἐκ Μήτηδος γέννημα, ὁ δὲ μη-
 ροῦ Διὸς ἐκ Σερέλης κύημα· ὅσον γοῦν ἔσχον οἱ πα-
 ραγωγεῖς θεοὶ τὸ παρόμοιον τῆς γενέσεως, τοσοῦτον καὶ
 τὰ παραχθέντα² τὸ ταῦτόν ἔχουσι· τὸ δ' αἴτιον τῆς τού- 5
 των παραγωγῆς, ὅτι Ἀθηναῖς μὲν ταύτης δὴ καὶ Πο-
 σειδῶνος ἀμφισβητούντων τῆς τῶν Ἀθηναίων πόλεως,
 καὶ σφισιν ἐπιτρεψάντων κρίνειν, ἐκείνου τὸ ῥόδιον
 δείξαντος αὕτη θαλλὸν ἐλαίας ἀνίησι, καὶ παραντίκα
 νικᾷ τὸν ἀντίζηλον· Διονύσιος δὲ ταῖς δεχομέναις αὐ- 10
 τὸν πόλεσι φιλοτιμαῖται τὴν ἄμπελον, καὶ ἄμφω θεῶν
 προελθόντα φιλοτιμίας ἔνεκα τῆς αὐτῆς οὐδὲν ἤττον
 καὶ τὴν διαδοχὴν ὁμοίαν ἀνειλήχασιν· οὐ γὰρ ἐκ καρ-
 ποῦ τοῦ σφετέρου, ἄς τὰ πλεῖστα τῶν ἄλλων, ἀλλ' ἐκ
 στελέχους γεννῶνται, ἐξισασθείσης γεωργικῆ κοπίδι καὶ 15
 τῆς τομῆς, ὡς εὐθύς βλαστοὺς ἀνεῖναι καὶ μὴ ἐκ τοῦ
 δυνάμει προάγεσθαι εἰς ἐνέργειαν. καὶ τὸν ὅμοιον τρό-
 πον ταῦτα γινόμενα ὁμοίως αἰροῦσιν ἐν μέρει καὶ ἀρι-
 στεῖς δύο, οὓς μάχη καὶ πόλεμος οὐκ ἐκράτησεν, καὶ
 Ἡρακλῆς μὲν τοὺς τῶν Ὑπερβορέων διερχόμενος τό- 20
 πους, ὄλον ἐλαία αἰρεῖ, τῷ καθ' αὐτὴν θαύματι· Τη-
 λεφον δὲ μαχόμενον Ἀχιλλεῖ ἄλλον τρόπον αἰρεῖ ἄμ-
 πελος, καὶ συμποδισθεῖς ὁ ἥρωσ πίπτει καὶ πλήττεται,
 στεφανοῦται δ' Ὀλυμπιασιν ἐλαίας κοτίνῳ ὁ τῶν ἀν-
 ταγωνιζομένων περιγεγόμενος, στεφανοῦται καὶ ἀμπέ- 25
 λων κλάδοις ὁ τοὺς ἄλλους παρὰ τὸν πότον νικῶν,
 ἔστι γὰρ κἀνταῦθα νεανικὸς ἀγὼν καὶ νίκη τοῖς πί-
 νουσι. Τὸν δὲ τῆς ἀνδρῆς καιρὸν τὸν αὐτὸν ἔχουσαι
 καὶ ἀμφοτέραι, ἦρι γὰρ ἀνθροῦσι, καὶ πρῶται τῶν ἄλ-

² Cod. παραθέντα, scr. παραχθέντα, ut Dem. Lept. p. 497.

παραγ
 1. 6. μὴ δὴ παραγόντων ὑμᾶς, F. Bekkeri πρατιόντων. Eodem modo confunditur προύγειν et πρύττειν, vide ad Minutian. p. 733. Ald.

ἕστεραι καὶ παρὰ ταύτας καὶ μόνας τὸ μετοπωρινόν
 κάρπιμον δείκνυται, καὶ ἡ βραδυτῆς τοῦ καιροῦ πρὸς
 τὴν πέπανσιν τὴν εἰς ἄκρον τελειοφόρησιν παροροῦσιν· αἰ-
 5 φω δὲ καὶ κατὰ ταῦτα τῷ καρπῷ βριθουσι, καὶ ῥε-
 γας ἰδοὺς ἐλαίας παρεμπερεῖς, αἱ δὴ τῶν στελεχῶν ἀπο-
 ῶρηται παρ' ἀμφοτέρω, καὶ παρακινουσι πόθῳ δριμύ-
 τὸν μεταληθόμενον, καὶ οἱ καρποὶ ἀμφοτέρων στεμφ-
 λῷ συνέχοντες τὸ ὑγρὸν ἐντὸς φέρουσι τὸ στερέμισον·
 10 καὶ παρὰ τὰς τῶν ἄλλων δένδρων φορὰς μόνον ἐχούσας
 τὸ βρώσιμον, αὐταὶ πρὸς τῷ βρωσίμῳ θλιβόμεναι καὶ
 τὸ πότιμον ἔχουσι. τὸ δὲ χρῶμα τούτων ἔστιν οὐ καὶ
 συμφέρεται, ὅταν βλέπῃς τὸν καρπὸν αὐτῶν ὄμφακα,
 καὶ αὐθις ὅτε περσάζουσιν· εἰ δὲ καὶ ἐλαίῳ οἱ παρὰ
 15 τοὺς ἀγῶνας ἀλείφονται, ἀλλὰ καὶ Ἐκάβην οἶδας οἴνω
 δεξιουμένην πολεμοῦντα τὸν Ἑκτορα. Ἰλαρύνει θάλασ-
 σαν χεόμενον ἔλαιον, ἀλλὰ καὶ οἶνος ἰλαρύνει καρδιαὶ
 φλεγμαινουσαν· συνεργεῖ φωτὶ καὶ πρὸς ἀναψιν ἔλαιον,
 καὶ ὁ φῶς ὀφθαλμοῖς, ταῖς ψυχαῖς ἀλήθεια· οἶνος·
 20 δὲ λέγεται καὶ ἀλήθεια· ἀρτύνει πεπαῖνον καὶ βρώματα
 ἔλαιον, ἠδεῖαν καὶ οἶνος πινόμενος τὴν τροφήν ἀπερ-
 γάζεται· καὶ νοῦν σκοτίζει εἰς κόρον πινόμενος ἄκρατος,
 καὶ καχλάζον ἐκχεόμενον ἔλαιον τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐκτυ-
 φλοῖ, ὡς ἡ κατὰ Πέρσας ἱστορία διδάσκει με· καὶ τὸ
 25 μεῖζον, ὅτι καὶ συνάμφω ταῦτα τοῖς Ἀσκληπιάδαις μι-
 γέντα κεκακωμένοις ἐπήρκεσε μέλεισιν. Ἦν εἰπεῖν καὶ
 ἄλλα πλεῖστα, καὶ παραστήσαι τούτων τὸ ὅμοιον, εἰ
 μὴ τὰ ῥηθέντα ἀρκούντως ἔχειν ἡμῖν ἔδοξεν.

3 Cfr. Arsen. Violet. p. 379. sub prov. οἶνος καὶ παῖδι,
 ἀληθείς.

Cap. X.

Ἡ ὁ π ο ι ῆ α.
ἐτέρους καλέσαντας πρότερον.

τινας λόγους εἶποι φειδωλὸς ἀναγκαζόμενος ἐστιῶν

Φεῦ, ὡς λαμπρὸς ἐστιάτωρ ἐγὼ καὶ περὶ τὰ δεῖ- 5
να φιλότιμος· ὡς εὐδαιμών τῶν πολυτελῶν ἀναλωμά-
των, ὧν ἐστιῶν ἀναγκαζομαι τοῖς χθές καὶ πρόην κα-
λέσαντας, ὡς εὐκλεῖς τῆς λαμπρᾶς τραπέζης, ἦν οὐπω
πρότερον ἐπὶ τῆς οἰκίας ἐώρακα· τί ταῦτα θεοὶ, πῶς
ἐκτέτραπται μοι τὰ τῆς διαίτης, πῶς ἐξαιφνης τῆς κα-
λῆς ἐκείνης συνηθείας ἐξέστην, ἦν εἶχον ἐξέτι νηπίου καὶ 10
πρότριτα, ποῖος τελχίν μοι τῆς ἀπραγμοσύνης ἐβάσκη-
νε, τίς δαιμών εἰς τοῦτο ἀποπληξίας ἤγαγεν, ὥστε τὰ
ἑμαυτοῦ δαπανᾶν καὶ χαιρεῖν δοκεῖν ἀναγκάζεσθαι, ἐμοὶ
γὰρ οὐδὲ τούτων μόνον ἀρκεῖ τῶν κακῶν, τὸ δαπανᾶν
εἰς οὐδὲν χρήσιμον, ἀλλ' εἰ καὶ μὴ προπίνοιμι χαριέν- 15
τως τοῖς δαιτυμόσι τὸν ἄκρατον, οὐκ οἶσθ' αὖτε τοῖς παρα-
σίτοις τούτοις καὶ φιλοσκώμμοσι· βαβαὶ τῆς μανίας,
ἦν ποτε ταῦτα πράξαι νοῦν ἀνδρὸς ἔχοντος; ἦν ποτε
ὀρθῶς βιωῦντα καὶ τοὺς λογισμοὺς ὑγιαίνοντα οὕτω δια-
τεθῆναι πρὸς τὰ οἴκοι, καὶ ἀναλοῦν ἐν ὀλίγῳ τὰ χρό- 20
νου συναχθέντα συχοῦ καὶ σπουδῆς μείζονος; οὐκ
ἔστιν εἰπεῖν, εἰ μὴ μαινομαι ὥμοι τῶν προτέρων ἐκεί-
νων καὶ καλῶν ἡμερῶν, ὅτε κατ' ἑμαυτὸν ζῶν οὐ μι-
κρὸν περιμεγαζόμεν, ὅτι μείζον ἕτερον, ὅτι μὴ πῶς ἂν
τὰ τοῦ βίου αὐξάνοιτο, ὅτι ἀγαπητὸν ἦν μοι, ἐπὶ τῶν 25
γονάτων τρύφος φέροντα, θεραπεύειν τὴν γαστέρα,
τὴν ἀχάριστον δέσποιναν, τὸ ἀνεμπίστευτον ταμειῖον,
τὴν αἰ τοὺς φόρους ἐκλέγουσαν, καὶ αὐθις ἕτερα πρᾶσ-
σουσαν, ὃ πῶς τὸ σῶφρον ἐφίλον καὶ ἄτυχον καὶ
περὶ τὰς δαπάνας μικροπρεπές· ὃ πῶς ἔχαιρον καὶ λι-

καὶ τῆς τύχης Ἴρμαιον Αἴαντι τὴν τοῦ Ἀχιλλέως μῆνιν
 λογίζομαι, ὡσάν ἐπὶ καιροῦ δείξει τὸν ἄνδρα ὁποῖός
 ἐστι, καὶ Ἀχιλλέως μὴ παρόντος τοῖς πράγμασιν. Ἔστι
 δὲ τὸ τούτου φιλότιμον κατιδεῖν καὶ τῆς τελευτῆς· ἐπει-
 5 δὴ γὰρ ὡς ἐπίπαν ὁ ἐκ φύσεως θάνατος ἀκλεῆς, ὡς
 συμβαίνων καὶ τοῖς τυχοῦσιν, ἣν πρέπων πάντως αὐτῶ
 ὁ ἐπὶ τῆς μάχης θάνατος· ἀλλ' ἐπεὶ οὐκ ἦν αὐτοῦ περι-
 γενέσθαι πολέμιον, ἐξ ἄλλης αἰτίας αὐτουργεί τὴν σφα-
 γὴν, καὶ γίνεται ἐκούσιος θάνατος δαίμα ψυχῆς, ἐχού-
 10 σης ὑπεροπτικῶς πρὸς τὸ ζῆν, ὡς ἡ ζῆν καλῶς, ἡ τελευ-
 τῶν εὐκλεῶς. Εἶτα τίς αὐτὸν παραβάλλει τῶ Ὀδυσσεῖ;
 ἀλλ' ἐγὼ καὶ τοῖς ἀπορηφίσασι τὰ τοῦ Αἴαντος ἐν τῶ
 τῆν ψῆφον τοῖς τοῦ Ὀδυσσεῶς ἐπενεγκεῖν, δικαίως μέμ-
 φομαι· ἔδει γὰρ κατ' ἀνδρείαν κρίνειν, ἐπειδήπερ περὶ
 15 Ἀχιλλείων ὄπλων ἦν ὁ ἄγων, καὶ μὴ συγκρίνειν ἀνδρείαν
 φρονησί, ἣ δὴ καὶ τὰ ὄπλα μάταια μὴ κατ' ἴσον ἔχον-
 τας ἰσχυρίζεσθαι· ἄλλως τε καὶ τοῦ Ὀδυσσεῶς μὴ το-
 σοῦτον κατὰ φρόνησιν ὑπερέχοντος, ὅσον κατ' ἀνδρείαν
 Αἴας τοῦ Ἰθακησίου ὑπερεβάλλετο. εἰ γὰρ καὶ ἀνδρείας
 20 κριτῶν ἢ φρόνησις, ἀλλ' οὐκ ἦν ὅσον ὑπερεῖχε κατ'
 ἀνδρείαν Ὀδυσσεῶς ὁ Τελαμώνιος, τοσοῦτον ἐκείνου τῆ
 φρονησί ἐλλείπεσθαι· ἔδειξαν δὲ πάντως αἰ τούτου βου-
 λαὶ καὶ τὰ μετὰ συνέσεως ἀριστεύματα, ὥστε τὰ τῶν
 ἐπαίνων ἄκρα λαβόντα οὐκ ἦν ὅπου καὶ ἐλαττοῦσθαι
 25 πέφυκεν. —

Cap. VIII.

Ψόγος τοῦ Πάριδος Ἀλεξάνδρου.

Οἶδέ τις καὶ κέρδος ἀπὸ κακίας, καὶ ζημίαν αὐθις
 ἐξ ἀρετῆς, ὅταν ἡ μὲν, ἦν τι τῶν ἀγαθῶν προῖσχηται,
 ὡς ἥκιστα ἔχοι τὸν ἐροῦντα τοῖς ἄλλοις περὶ αὐτοῦ, κα-
 30 κίαν δὲ λόγων οὐκ ἔρημον ὁ σύμπαρ αἰὼν χειρωσάμενος

μεμνημένων τῶν κακίστων ἢ πρόθεσις. Κακίαν τοίνυν
καθ' αὐτὴν ἐκφραλίζειν ἴσα καὶ φύσιν ἄλλων διασύρειν
πραγμάτων ἐστίν, ὡς ἐκάστῳ τούτων ξυνηχίθη τὴν ἀρ- 5
χὴν ἐξ ἀνάγκης γενέσθαι· φύσις δὲ ἄρα, ὅσα καὶ ἀπα-
ραίτητον, συγγνωστόν· οἷς δ' ἐφ' ἑαυτοῖς ἔχουσι κακοῖς
γενέσθαι, καὶ μὴ τὸ χεῖρον ὑπὲρ τὸ καλὸν αἰρετόν, τού-
τοις καὶ τὸ μωμεῖσθαι προσήκει· ὡσάν ἢ τῆς κακίας
τούτων διαβολὴ ἀφορμὴ τοῖς ἄλλοις ἀρετῆς γένηται. 10
Θατέρου γὰρ κακιζομένου ἢ ἐπὶ θάτερα κλίσις πάντως
ἐπαινετόν. Ἐγὼ οὖν τῶν ἄλλων ἀφόμενος τῷ τέως
κακίῳ τὸν τοῦ Πριάμου Ἀλέξανδρον, καὶ νόμοις δου-
λεύων τέχνης οὐδὲν ὅτι τῶν τούτου ἀδιάβλητον παρεά-
σω, ἐπ' αὐτῆς τῆς ἀληθείας τοὺς λόγους ποιούμενος. 15
Χώρα τοιγαροῦν Ἀλεξάνδρῳ ἢ μικρὰ Φρυγία, καὶ τοῖς
ἰδίᾳ Ἀσιανοῖς πρόσχωρος, λόγον ἔχουσα κέντρον πρὸς
κίκλον πρὸς τὴν ἑὼ Φρυγίαν, ὅπου Ξάνθος ὁ μέγιστος
πλημμυρεῖ, τοσοῦτον θαλάσσης ἀπωκισμένη, ὅσον αὐτῇ
τὸ βάρβαρος εἶναι συμβαίνειν τῷ αἰγιαλῷ τοῦ Ἑλληνι- 20
κοῦ γειτονεύοντος, καὶ τοσοῦτον αὐθις πελάζουσα τῇ
θαλάσσει, ὅσον τῶν Ἑλλήνων τὰς ἀγχιτάτω νήσους οἰ-
κούντων μηδὲν ἔχειν Ἑλληνικὸν αὐτὴν ὄμορον κατὰ γῆν
καὶ τοιαύτης τῆς χώρας λαχόντι οὐδὲν ἥττον ξυνέβη
τούτῳ, καὶ τὰ τῆς πατρίδος φάυλως ἔχειν κατὰ πολὺ. 25
Τροία γὰρ αὕτη, ἧς ἐκ καταδίκης θεοὶ πολισταὶ, ὡς
περιστῆναι ταύτῃ τὸ σεμνὸν εἰς αἰσχος, καὶ μὴ φθάνειν
τοὺς πολιστὰς ὀνομάζεσθαι, πρὶν ἢ καταδίκους εἰπεῖν,
καὶ καλὸν ταύτῃ, μὴ πολισθῆναι, ἢ οὕτω πολισθῆναι
πονήρως, ἐπὶ προφάσει μηδὲν ἐχούση καλὸν, καὶ ταῦτα 30
θεοῖς, οἷς ὅτι καὶ Λαομέδων ὁ τούτου πρόγωγος τὸ τῆς
τιμῆς οὐκ ἀπεδίδου πρέπον, ἐστὶ τῷ βουλομένῳ μαθεῖν
ἐκ τῆς ἀμφ' αὐτῷ ἱστορίας· καὶ διὰ τοῦτο κάκεινος περὶ

τους θεους αμαρτων παντα λογον ἐπαινου παρείλετο
 ἑαυτῷ· οἷς γὰρ ἐν μέρει τὸν Ἀπόλλω θυσίαις ἡμείβετο,
 οὐκ ἦν καὶ Ποσειδῶνα τιμᾶν, οἷς δὲ τὸν Ποσειδῶνα παρ-
 εώρα, καὶ θατέρῳ παρεῖχε μετέχειν τῆς ἀτιμίας, ὃν
 ἢ τέως ἐτίμα παρὰ τὸν ἕτερον· τὸ γὰρ τῶν θεῶν ἴσον
 τὴν μὲν τοῦ ἐνὸς τιμὴν οὐκ ἐδίδου κοινοποιεῖσθαι πρὸς
 θάτερον· τὴν δὲ τοῦ λοιποῦ ἀτιμίαν κοινὴν ἐποίει τοῖς
 δυσίν· οὐ τοίνυν ἦν τὸν Ἀπόλλω τιμᾶσθαι, παρεωρα-
 μένου τοῦ Ποσειδῶνος καὶ διὰ τούτων ὁ τέως τὰ εἰς τι-
 10 μὴν τοὺς θεοὺς διαιρῶν τὰ πάνδεινα ἔπασχεν· τούτου
 δ' ἐξ ἀνθρώπων γεγονότος, Πρίαμος, ὁ τούτου μὲν υἱός,
 πατήρ δὲ τοῦ Πάριδος ἐπὶ τῆς ἀρχῆς ἐκαθέζετο, οὐ-
 δὲν ἄξιον μνήμης πράξας, οὐ μικρὸν οὐ μεῖζον ὢν εἰ-
 κὸς πράττειν τοὺς περιβοήτου εἰληχότας ὀνόματος· ἀλλ'
 15 οἰκουρῶν ἦν διὰ βίου τὰ πλείστα, καὶ φθάσαν τὸ γῆ-
 ρας ἀνώνυμον, μόνον ἅτι Φρυγίαν εἰσηλθε τὴν ἀμπε-
 λόεσσαν, καὶ εἶδε θαυμαστοὺς ἄνδρας λέγειν ἐδίδου· ὅ τι
 δὲ καὶ πράξας μετ' αὐτῶν εἶη οὐδὲν ἔχων λέγειν, παρ-
 εχώρει τῶν πρωτείων διηγουμένῳ τῷ Νέστορι· τούτου
 20 προῆλθεν Ἀλέξανδρος, πλήν ἐπὶ κακοῖς τοῖς φροίμοις,
 ὀνείρων φρικτῶν τῇ κνίσκουσῃ ἐπιφοιτῶντων, ὅτι τε
 δαλὸν τέκοι, καὶ ὅτι Τροίαν ἐκείνος ἐξάψειεν· γεννᾶ-
 ται τοίνυν καὶ χερσὶ βουκόλων εἰς τὸ ἐκτεθῆναι πιστεύ-
 εται, οἱ δὲ τρέφουσι λαθόντες ἐπὶ σφετέρῳ κακῷ καὶ
 25 τῆς πόλεως· πλὴν οὐ κρεῖττον ἢ κατὰ βουκόλους ἀνά-
 γεται, οὐδὲν πλέον πῆρας καὶ μοχθηρίας καὶ τοῦ κα-
 κῶς εἰπεῖν τὸν πλησίον εἰδώς, ἔστι δ' οὐ καὶ κιθαρίσαι καὶ
 κορδακίσασθαι πόρρω τῆς ἐμφύτου ἀφιγμένος ἀπαιδευσί-
 ας· καὶ τῆς περὶ τὰ κακὰ ἀσχολίας κόμην περιττὴν καὶ
 30 περὶ καλλωπισμοὺς ἀκαιροὺς ἐσπουδάκως, καὶ δὴ Φερέκλω
 ὁμοίῳ ὄντι κακείνῳ συνίστατο, καὶ ἄλλος ἐπὶ τούτοις καὶ
 ἄλλος συνηθροιστο· κακὴ τις ἐταιρεία καὶ νεότης ἀνάγω-
 γος, κακῆνα συνάμα βουλευόνται, ἃ δὴ τοὺς τοιούτους συν-

προφανοῦς κατάφοροι γενησομενοι, αλλοτριους τοπους
καταλαμβάνουσι· καὶ ὅποι ποτ' ἂν ἴοιεν, κακῶς ἐποί- 5
ουν τοὺς δεξαμένους, καὶ τέλος ὄρκων ἀλογήσας καὶ σύν-
θηκῶν, οἷς κατεδεῖτο τῷ Μενελάῳ, τὴν οἱ σύζυγον ἀφαρ-
πάξει, καὶ κακὸς ἐπ' ἀλλοδαπῆς φανείς τὸ μοχθηρὸς
εἶναι καὶ ἐπὶ τῆς οἰκείας οὐκ ἀπεκρύψατο· ἀμέλει τοι
καὶ λαμπρὰν αἶρει ταῖς δυσὶν ἡπείροις τὴν ἔριν, καὶ
ξυνάπτει τῇ κατ' αὐτὸν ἀδικία γένος Ἑλληνικὸν τῷ βαρ- 10
βάρῳ πρὸς ἀκήρυκτον πόλεμον, ἐφ' οὗ πολλὰ μὲν καὶ
ἀμφοτέρωθεν ἴδοι τις ἔργα συνιέσεως, πολλὰ δὲ μά-
λιστα καὶ χειρόσ· μόνος δὲ Πάρις τῶν συνηθῶν οὕμεν-
ουν οὐκ ἀφίστατο, ἀλλ' ἄπαξ μοιχὸς ἀκούσας καὶ ἀδι-
κος πάντας τρόπους συνιστᾶν βουλόμενος τὸ κακὸν οὐκ 15
ἡσχύνετο, οὔτε τοῖς ἐντὸς συμμαχῶν, οὔτε τοῖς ἐκτὸς
ἀνθιστάμενος· κἂν εἴποτέ τις περὶ τῆς Ἑλένης βουλὴν
ἐξῆγεν, ὡς οὐκ ἄλλως συνοῖσον τῇ πόλει, εἰ μὴ τὸ γύ-
ναιον ἀποδώσουσιν, ἐκεῖνος εὐθύς τιμωρὸς καὶ κολα-
στής ἀπαραίτητος καλῆς βουλῆς κακαῖς αὐτὸν ἀμειβό- 20
μενος δωρεαῖς καὶ ταῖς οἰκίαις παρεισδύμενος, οὐ λό-
γον ἐτίθει ἐξ ἀναιδείας, εἶπου καὶ παρὰ τῆς γυναικὸς
ὄνειδίζοιτο, καὶ πᾶσι μὲν ἀπηχθάνετα τοῖς Τρωσίν·
μόνος δ' Ἐκτωρ ἐθάρρει κακολογεῖν ἐκ τοῦ φανεροῦ,
καὶ ἐπιπλήττων δικαίως, ἔστι δ' οὗ καὶ τῆς Ἑλένης 25
παροτρυνούσης ἐξάγει τῆς πόλεως, καὶ μόλις ἐπὶ τῆς
μάχης φανέντι, στήλην ἔχοντι κατηγορίας τὴν στήλην,
ὑφ' ἧ δὴ καὶ κέκρυπτο τοξαζόμενος, πάντες μὲν κατη-
ρῶντο, μόνος δὲ Μενέλαος ἐζήτει τούτῳ μονομαχεῖν·
οὐχ ὡς σεμνὸν τὸ περιγενέσθαι ἡγούμενος, ἀλλ' ἵνα 30
χερσὶν ἰδίαις τὸν ἀλάστορα τίσηται, κἂν οὕτω ἐγεγόνει,
εἰ μὴ τὸ μοιρίδιον ἦγεν ὑπὸ Φιλοκτῆτη καὶ τοῖς ἐκεί-
νου τόξοις πεσεῖν. Εἶτα τίς αὐτῷ παραβαλεῖ τινα κα-

κουργον αλλον προς συγκρισιν; αλλα πολλους αν ευρη-
σει, παντας δε κρινει ¹ προς τουτον, κατα πολυ το
ελαττον εχοντας. η γαρ εκεινων εκαστου κακια εσχε
μεν δρασαι και αυτη τα προσηκοντα, ουχ οια δε, ως και
⁵ Πλιαδα ποιησαι κακων· μονη δ' η τουτου και καθ' αυ-
την ανυπερβλητος, και τοις παθοουσιν, "Ελλησι φημι και
βαρβαροις, τοσουτον δεινη και μεγαλη, ωστε και τω
παντι αιωνι δια της παροιμιας ² ταυτην συμπαρεκτει-
νεσθαι· αλλα λεγειν εκεινος των κακων ουκ ηπιστατο
¹⁰ περιων, ληγειν δ' αναγκη τον περι τουτου λογον διεξερ-
χομενον.

Cap. IX.

Σύκρσις ελαιας και αμπέλου.¹

Και τα φυτα παρεοικεναι αλληλοις δωρον καθε-
στηκε φύσεως· εστι γαρ φιλοτιμια ταυτη και το παρ-
¹⁵ αγειν διαφορα, ωσπερ γενη, ειδη ζωων, ουτω δη και
φυτων· ουδεν δ' ηττον αλλα και μαλλον σεμνον αυτη
και το προσεοικота αλληλοις δεικνυναι, μικρω τινι τω
παραλλάττοντι διαστέλλουσαν· εκεινη μεν γαρ το ταυ-
της προς τας των παραγωγων αποδειξεις καταμανθά-
²⁰ νομεν πόριμον· ταυτη δε το ακριβες προς απαν αυτης
αγάμεθα και σωτήριον· ειπου γαρ τι και το της υλης
ταυτιζοιτο, και προς το παρόμοιον τα πραχθέντα συ-
στέλλεσθαι αναγκάζοιτο, το ειδος επενεχθεν και προς
τω ομοιω διαφοραν αμηγέπη τοις γενεσι τιθησιν, οπερ
²⁵ και επι αμπέλω τε και ελαια δειχθήσεται περι τουτων
αρτι διεξιουσιν ημιν. Ελαια και αμπελος αμφω δωρα
θεων· η μεν γαρ Αθηνας, του Διονυσου δ' η αμπελος,

¹ Cod. κρινει. ² Apostol. et Arsen. in Violeto p. 303. Πλιας
κακων επηει· επι των μεγαλειαις συμφοραις κεχημενων λεγεται, ubi
vide notam nostram. Adde Boisson. Anecd. Tom. III. p. 177.
και τα των Αημινων εκεινα και τα της Πλιαδος κακα.

¹ Idem thema tractat Nicol. Soph. X. 7.

μὲν γὰρ κεφαλῆς Διὸς ἐκ Μήτηδος γέννημα, ὁ δὲ μη-
 ροῦ Διὸς ἐκ Σεμέλης κύημα· ὅσον γοῦν ἔσχον οἱ πα-
 ραγωγεῖς θεοὶ τὸ παρόμοιον τῆς γενέσεως, τοσοῦτον καὶ
 τὰ παραχθέντα² τὸ ταῦτόν ἔχουσι· τὸ δ' αἴτιον τῆς τού- 5
 των παραγωγῆς, ὅτι Ἀθηναῖς μὲν ταύτης δὴ καὶ Πο-
 σειδῶνος ἀμφισβητοῦντων τῆς τῶν Ἀθηναίων πόλεως,
 καὶ σφισιν ἐπιτρεψάντων κρίνειν, ἐκείνου τὸ ῥόθιον
 δείξαντος αὕτη θαλλὸν ἐλαίας ἀνίησι, καὶ παραντίκα
 νικᾷ τὸν ἀντίζηλον· Διονύσιος δὲ ταῖς δεχομέναις αὐ- 10
 τὸν πόλεσι φιλοτιμεῖται τὴν ἄμπελον, καὶ ἄμφω θεῶν
 προελθόντα φιλοτιμίας ἕνεκα τῆς αὐτῆς οὐδὲν ἤττον
 καὶ τὴν διαδοχὴν ὁμοίαν ἀνειλήχασιν· οὐ γὰρ ἐκ καρ-
 ποῦ τοῦ σφετέρου, ἄς τὰ πλεῖστα τῶν ἄλλων, ἀλλ' ἐκ
 στελέχους γεννῶνται, ἐξισασθείσης γεωργικῆ κοπίδι καὶ 15
 τῆς τομῆς, ὡς εὐθύς βλαστοὺς ἀνεῖναι καὶ μὴ ἐκ τοῦ
 δυνάμει προάγεσθαι εἰς ἐνέργειαν. καὶ τὸν ὅμοιον τρό-
 πον ταῦτα γινόμενα ὁμοίως αἰροῦσιν ἐν μέρει καὶ ἀρι-
 στεῖς δύο, οὓς μάχη καὶ πόλεμος οὐκ ἐκράτησεν, καὶ
 Ἡρακλῆς μὲν τοὺς τῶν Ὑπερβορέων διερχόμενος τό- 20
 πους, ὅλον ἐλαία αἰρεῖ, τῷ καθ' αὐτὴν θαύματι· Τη-
 λεφρον δὲ μαχόμενον Ἀχιλλεῖ ἄλλον τρόπον αἰρεῖ ἄμ-
 πελος, καὶ συμποδισθεὶς ὁ ἦρωσ πίπτει καὶ πλήττεται,
 στεφανοῦται δ' Ὀλυμπιασιν ἐλαίας κοτίνῳ ὁ τῶν ἀν-
 ταγωνιζομένων περιγεγόμενος, στεφανοῦται καὶ ἀμπέ- 25
 λων κλάδοις ὁ τοὺς ἄλλους παρὰ τὸν πότον νικῶν,
 ἔστι γὰρ κἀνταῦθα νεανικὸς ἀγὼν καὶ νίκη τοῖς πί-
 νουσι. Τὸν δὲ τῆς ἀνθῆς καιρὸν τὸν αὐτὸν ἔχουσαι
 καὶ ἀμφοτέραι, ἦρι γὰρ ἀνθοῦσι, καὶ πρῶται τῶν ἄλ-

² Cod. παραχθέντα, scr. παραχθέντα, ut Dem. Lept. p. 497.

παραγ
 l. 6. μὴ δὴ παραγόντων ἡμᾶς, F. Bekkeri πρατιόντων. Eodem
 modo confunditur προῖγειν et πρῶτιαν, vide ad Minutian.
 p. 733. Ald.

λων σχεδὸν τελεσφοροῦσι· καὶ πάλιν ἅμα τὸν καρπὸν ὕστεραι καὶ παρὰ ταύτας καὶ μόνας· τὸ μεταπωρινὸν κάρπιμον δείκνυται, καὶ ἡ βραδυτῆς τοῦ καιροῦ πρὸς τὴν πέπανσιν τὴν εἰς ἄκρον τελεσφόρησιν παρορᾷ· ἅμ-
 5 φω δὲ καὶ κατὰ ταῦτά τῷ καρπῷ βρίζουσι, καὶ ῥά-
 γας ἴδοις ἐλαίας παρεμφερεῖς, αἱ δὲ τῶν στελεχῶν ἀπη-
 ῶρηται παρ' ἀμφοτέρα, καὶ παρακινουσι πόθῳ δριμύ-
 τὸν μεταληφόμενον, καὶ οἱ καρποὶ ἀμφοτέρων στεμφύ-
 λῳ συνέχοντες τὸ ὑγρὸν ἐντὸς φέρουσι τὸ στερέμνιον·
 10 καὶ παρὰ τὰς τῶν ἄλλων δένδρων φορὰς μόνον ἐχούσας
 τὸ βρώσιμον, αὗται πρὸς τῷ βρωσίμῳ θλιβόμεναι καὶ
 τὸ πότιμον ἔχουσι. τὸ δὲ χρῶμα τούτων ἔστιν οὗ καὶ
 συμφέρεται, ὅταν βλέπῃς τὸν καρπὸν αὐτῶν ὄμφακα,
 καὶ αὐθις ὅτε περκαίξουσιν· εἰ δὲ καὶ ἐλαίῳ οἱ παρὰ
 15 τοὺς ἀγῶνας ἀλείφονται, ἀλλὰ καὶ Ἐκάβην οἶδας οἴνω
 δεξιουμένην πολεμοῦντα τὸν Ἔκτορα. Ἰλαρῖνει θάλασ-
 σαν χεόμενον ἐλαιον, ἀλλὰ καὶ οἶνος ἰλαρῖνει καρδίαν
 φλεγμαίνουσαν· συνεργεῖ φωτὶ καὶ πρὸς ἀναψιν ἐλαιον,
 καὶ ὁ φῶς ὀφθαλμοῖς, ταῖς ψυχαῖς ἀλήθεια· οἶνος³
 20 δὲ λέγεται καὶ ἀλήθεια· ἀρτύνει πεπαῖνον καὶ βρώματα
 ἐλαιον, ἠδεῖαν καὶ οἶνος πινόμενος τὴν τροφήν ἀπερ-
 γάζεται· καὶ νοῦν σκοτίζει εἰς κόρον πινόμενος ἄκρατος,
 καὶ καχλάζον ἐκχεόμενον ἐλαιον τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐκτυ-
 φλοῖ, ὡς ἡ κατὰ Πέρσας ἱστορία διδάσκει με· καὶ τὸ
 25 μεῖζον, ὅτι καὶ συνάμφῳ ταῦτα τοῖς Ἀσκληπιάδαις μι-
 γέντα κεκακωμένοις ἐπήρκεσε μέλεσιν. Ἦν εἰπεῖν καὶ
 ἄλλα πλεῖστα, καὶ παραστῆσαι τούτων τὸ ὅμοιον, εἰ
 μὴ τὰ ῥηθέντα ἀρκούντως ἔχειν ἡμῖν εἶδοξεν.

³ Cfr. Arsen. Violet. p. 379. sub prov. οἶνος καὶ παῖδες ἀληθείς.

Τίνας λόγους εἶποι φειδωλὸς ἀναγκαζόμενος ἐστιᾶν
ἑτέροισι καλίσαντας πρότερον.

Φεῦ, ὡς λαμπρὸς ἐστιάτωρ ἐγὼ καὶ περὶ τὰ δεῖ-
πνα φιλότιμος· ὡς εὐδαίμων τῶν πολυτελῶν ἀναλωμά- 5
των, ὧν ἐστιᾶν ἀναγκάζομαι τοῖς χθῆς καὶ πρῶην κα-
λίσαντας, ὡς εὐκλεῆς τῆς λαμπρᾶς τραπέζης, ἣν οὐπω
πρότερον ἐπὶ τῆς οἰκίας ἐώρακα· τί ταῦτα θεοὶ, πῶς
ἐκτέτραπται μοι τὰ τῆς διαίτης, πῶς ἐξαίφνης τῆς κα-
λῆς ἐκείνης συνηθείας ἐξέστην, ἣν εἶχον ἐξέτι νηπίου καὶ 10
πρότριτα, ποῖος τελχίν μοι τῆς ἀπραγμοσύνης ἐβάσκη-
νε, τίς δαίμων εἰς τοῦτο ἀποπληξίας ἤγαγεν, ὥστε τὰ
ἔμαντοῦ δαπανᾶν καὶ χαιρεῖν δοκεῖν ἀναγκάζεσθαι, ἐμοὶ
γάρ οὐδὲ τούτων μόνον ἀρκεῖ τῶν κακῶν, τὸ δαπανᾶν
εἰς οὐδὲν χρήσιμον, ἀλλ' εἰ καὶ μὴ προπίοιμι χαριέν- 15
τως τοῖς δαιτυμόσι τὸν ἄκρατον, οὐκ οἰστὰ τοῖς παρα-
σίτοις τούτοις καὶ φιλοσκώμμοσι· βαβαὶ τῆς μανίας,
ἣν ποτε ταῦτα πράξει νουν ἄνδρὸς ἔχοντος; ἣν ποτε
ὀρθῶς βιοῦντα καὶ τοὺς λογισμοὺς ὑγιαίνοντα οὕτω δια-
τεθῆναι πρὸς τὰ οἴκοι, καὶ ἀναλοῦν ἐν ὀλίγῳ τὰ χρό- 20
νου συναχθέντα συχνοῦ καὶ σπουδῆς μείζονος; οὐκ
ἔστιν εἰπεῖν, εἰ μὴ μαινομαι· ὧμοι τῶν προτέρων ἐκεί-
νων καὶ καλῶν ἡμερῶν, ὅτε κατ' ἔμαντόν ζῶν οὐ μι-
κρὸν περιμεριγάζομην. οὐ μείζον ἕτερον, ὅτι μὴ πῶς ἂν
τὰ τοῦ βίου αὐξάνοιτο, ὅτι ἀγαπητόν ἦν μοι, ἐπὶ τῶν 25
γονάτων τρύφος φέροντα, θεραπεύειν τὴν γαστέρα,
τὴν ἀχάριστον δέσποιναν, τὸ ἀνεμπίστευτον ταμεῖον,
τὴν αἰετὸς φόρους ἐκλέγουσαν, καὶ αὐθις ἕτερα πρᾶσ-
σουσαν. ὦ πῶς τὸ σῶφρον ἐφίλον καὶ ἄτυφον καὶ
περὶ τὰς δαπάνας μικροπρεπές· ὦ πῶς ἔχαιρον καὶ λι-

μωπτων, και δι ημερας πασης διψων ουκ εφροντιζον·
 ὡ τῆς λιτῆς ἐκείνης και σχεδίου τροφῆς, τῆς ἀπὸ καρ-
 δάμου και ὕδατος· φειδωλὸς παρά τινων ἤκουσον, ἀλλ'
 αὐτάρκη ἐκάλουν ἐγὼ ἐμαυτὸν· ὡς ἄγριός τις ἄνειδι-
 5 ζόμεν και ἀσύμβουλος ἀνθρωπος; ἀλλ' ἐγὼ φιλόσο-
 φον ἠνόμαζον ἐμαυτὸν, ἀποζῶν ἀποχρῶντως τοῖς ἀναγ-
 καίοις, και τῆς τῶν πολλῶν ἀναχωρῶν κοινωνίας, ὡς
 ὀκληρᾶς, οὐκ ἐκαλούμεν εἰς δεῖπνα και ξηνουσίας, ἀλλ'
 οὐδ' ἐγὼ περὶ τοιούτων ἐφρόντιζον πώποτε· νυνὶ δὲ τί;
 10 ἐξίσταμαι νῆ τοὺς θεοὺς ἐμαυτοῦ τὸ παρὸν ἐννοούμε-
 νος· τίς ἢ περὶ τραπέζας αὕτη σπουδῆ; τίς ὁ παρῶν
 τῶν δαιτουμένων ὄχλος; τί δὲ και παρασίτους ἕκαστος
 ἐπιφέρειται; τίνος εἰς θεοὺς ἀμπλακίας τὰς ποινὰς ταύ-
 τας ὑπέχω τανῦν· ἔθυσα βοῦν, πολλοῦ τίνος φεῦ εἴλη-
 15 φῶς πρόβατα, μήπω τοῦτο παθῶν πρότερον· ὄρνις ἐπὶ
 τραπέζης εἶδον ὀπτοῦς, και καθαρὸν ¹ ἄρτον ἠτοίμασα,
 και σησαμοῦντας, ὡ τῶν πάθους, παρεθέμεν και πόπα-
 να, ἔστησα κρατῆρα καθαρῶ και εὐώδους οἴνου, οἱ δὲ,
 ὡσπερ λίχοι ἢ θηρία ποθὲν ἐξ ἐρημίας φανέντα, τοῖς
 20 μὲν παροῦσιν ἐντροφῶσι δυοὶ χερσὶ και σιαγόσιν, ὃ λέ-
 γεται· ἀλλὰ δ' ἐκδέχονται πάλιν, και τῆς ἐτοιμασίας
 ἐμὲ μακαρίζουσιν. ἐγὼ δὲ ζῶ και ἔτι, και τὸν ἀέρα
 πνέω, και τούτοις ἐξ ἀνάγκης συμφέρομαι, ὡ ἄθλιος
 και τρισάθλιος και τετράκις και πεντάκις ἐγὼ· ἐξαι-
 25 τλῶ τὸν βίον και μακαρίζομαι, ἐκφέρω τὰ τίμια και
 δοξάζομαι, μωραίνω, και φρόνιμος εἶναι λογιζομαι·
 φρό-

1 ἄρτος καθαρὸς, ex pura tritici farina factus, segregato
 furfure, quo homines lautiores utebantur. Stob. T. 17. 16.
 ὃ Διογένης καθαρὸν λαβῶν ἄρτον ἐξέβαλε τῆς πήρας τὸν αὐτόπι-
 ρον, εἰπὼν· ὡ ξένη, τυράννοις ἐκποδῶν μεθίστασο. cfr. Wyttenb.
 ad Plut. de Virt. et Vit. p. 101. C. contrarii generis fuit
 ἄρτος λιτὸς, ἑυπαρὸς. ibid. p. 101. D.

καὶ σώφροσι· παρ' ἑκάστον ἐνοχλοῦσι κρατῆρα προπί-
 νοντες, καὶ τὸ, φίλους καὶ ἑταίρους καὶ συμπότας καὶ
 συντρόφους λέγουσιν, ὡς ἀπόλοιτο σὺν αὐτοῖς ταῦτα. 5
 Ἐγὼ δὲ μὴ καὶ αὐτοῖς ζῶειν μηδέποτε, δευτέρων τοιού-
 των πειραθησόμενον· συχνάκις φιλοτιμοῦνται καὶ πρὸς
 ἐμὲ, οὐκ ἐσθίεις, λέγοντες, ἄνθρωπε, λαβὲ τούτῳ² τὸ
 μέλος, ἄψαι κρατῆρος, ἀπόλαυε καὶ τῶν σῶν, εὖγε τῶν
 ἐμῶν φησὶ· καὶ δεῖ τὰμὰ οὕτως ἀσώτως κατασποδοῦν; 10
 οὐ φέρω ταῦτα, παρόντες, ἀπολύγομαι τὴν ζωὴν, μία
 μοι τούτων τῶν κακῶν λύσις, ὁ θάνατος, οὐ χρεῖζω ζῆν,
 εἰ τοιαύταις ἀσχολίαις ἐκδέδομαι, ἀπέλω παρὰ τοὺς
 πλείονας, 3 ὅπου σὺν τοῖς ἄλλοις ἐστὶ καὶ τὸ ἄτροφον·
 οὐ δεῖπνα ἐκείσε καὶ φιλοτησίαι καὶ τράπεζαι, οὐ δαι- 15
 τυμόνες, οὐχ ἐστιάτορες, οὐχ ἕτερον ἄλλο δαπανηρόν·
 εἰ δὲ καὶ τῶν κακῶν νομίζεται θάνατος, ἔστω καὶ τού-
 τῳ ποιῆ μοι καὶ τίσις τῆς ἐκπλήκτου ταύτης καὶ μα-
 νιώδους ἐπιχειρήσεως, ὡς ἔδει τὴν ἀρχὴν τὴν παρ' ἄλ-
 λων κληῖσιν ἀπέπασθαι, ἢ προσέμεινον τότε, ἢ νῦν ἔχειν 20
 πράγματα· ὡς ἔδει μηδὲν καθυφέσθαι τῆς συνηθείας,
 ἢ παραλύσαντα ταύτην νῦν καὶ παρὰ τὴν φύσιν αὐτὴν
 ἀναγκάζεσθαι· δώσω τοιγαροῦν δίκας ἀξίας, θανῶν
 ἐκούσιος, δώσω γενναῖον τοῖς ὀψιγόνοις ὑπόδειγμα, ὡς
 ἂν τοῦ λοιποῦ σωφρονίσω τοὺς κατ' ἐμὲ, καὶ πείσω, ἢ 25
 μηδὲν τῶν ἀρχῆθεν ἡθῶν παραλύειν, κἂν εἴτι γένηται,
 ἢ πολλάκις ἐξ ἀφροσύνης τινὸς παραλύσαντας τοῦ ζῆν
 ἀνθαιρεῖσθαι τὸν θάνατον.

2 Forsan τοῦτο τὸ μέλι. 3 κλείετες, mortui, vide Is.
 Casaub. ad Diog. L. I. segm. 104.

Ἐκφρασίς τοῦ Ἀγουστεῶνος.¹

Τὸ τοῦ Θεοῦ τέμενος ἢ σοφία πολλαῖς μὲν καὶ
παντοδαπαῖς ταῖς ἐντὸς ωραῖσται χάρισι, πολλαῖς δὲ καὶ
ταῖς ἐκτὸς κεκαλλώπισται, καὶ τούτων τὸ θαῦμα κρεῖτ-
 5 τον ἢ λέγειν, ὅτι καὶ σιγῇ μᾶλλον ἐστὶ τοῖς ὀρῶσι τῶν
 θεαμάτων κατατροφᾶν, ἢ λόγοις διεξιέναι τὰ καὶ λό-
 γους αὐτοὺς ὑπερβαίνοντα. Οὐδὲ γὰρ ἄπαξ μόνον ἢ
 δεύτερον ἢ καὶ πλειστάκις ἐστὶν ἰδόντα ταῦτα καὶ μεθ'
 ὑπερβολῆς θαυμάσαντα ἀγαπᾶν, ἀλλ' ὅσον ἂν τις καὶ
 10 βλέποι, μᾶλλον θαυμάζει, καὶ τότε πρώτως ὄρᾶν ἡγεῖ-
 ται, ὅτε καὶ παραστάς ἐντροφᾶ τοῖς θεάμασιν, εἰ καὶ
 πολλάκις εἶδέ τις² καὶ τεθαύμακε. Περὶ γοῦν τούτων³
 τόσον ἀπέχω λέγειν, ὅσον καὶ ἄφθεγκτον κάλλος ἡγοῦ-
 μαι τοῦτο καὶ μυστικόν, καὶ ὃ θεῷ μόνῳ πρέπει, τοῦτο
 15 δευτέρως ἔχειν κατ' ἐμαυτὸν πιστεῦω, τὸ θεῖον τοῦτο
 καὶ ἱερὸν σκήνωμα. ὡς εἶπερ ἐστὶν ἐν χειροποιήτοις
 ναοῖς κατοικεῖν τὸν θεὸν τοῦτον εἶναι καὶ μόνον αὐτὸν
 ἀπάντων τῶν ὑπὸ ἥλιον· ὃν δ' ἐστὶν βλέπειν ἐπ' ἀρι-
 στερᾷ τὸν νεῶν εἰσιούσιν ἐξ ἀρμογῆς λίθων ἰστάμενον
 20 κίονα, καὶ τὸν ἐπ' αὐτοῦ ἀνδριάντα, τολμητέον δοῦναι
 τοῖς λόγοις, καὶ ταῦτα παραστήσαι τῷ μὴ ἰδόντι, κα-
 θόσον οἶόν τε· ἔχει γὰρ ὧδέ πη, ὡς ὁ λόγος διεξιέσιν·
 Ἀυλῶν ἐξ ἀρχαίου τῷ θεῷ τούτῳ νεῶ οἰκοδομήσασι

¹ Ad marg. γρ. τοῦ Ἀγουστιαίου, ὃ καὶ μᾶλλον κατὰ τὸν Προκόπιον. [I, 2.] cfr. Nicephor. Gregor. VII. 12. 4. Exhibet descriptionem nostram Boivinus in notis ad Gregoram p. 39. ed. Ven. ex codice nostro repetitam. Quod mihi cum relictis demum Parisiis innotuisset, codicem ipsum cum Boivino conferre non potui, unde factum, ut nostrum apographum aliquando ab illo discrepet, quod accurate notavi. ² Bo. τε. ³ Bo. τούτου.

εἰς τιμὴν ἐκείνῃ σταθεῖσα, ἄρτι τῶν κατὰ Περωῶν πό-
 νων ὑπανακίψαντι. Βάθρον ἐκ γῆς ὑπανάχει τὴν κίο-
 να, τὸ δὲ βάθρον κλίμακες μέχρι καὶ εἰς ἑπτὰ βαθμί- 5/
 δας λευκῆς μαρμάρου ἀνωκοδόμηται· τὰ δὲ κάτω τῶν
 βαθμίδων μέχρι καὶ εἰς τὰς τρεῖς, οὕτω τοῦ χρόνου
 καινοτομοῦντος κατὰ γῆς κατωρύχεται, ⁴ ἀπὸ πλατέος
 τοῦ κάτω εἰς στενὸν λήγουσαι, πλὴν οὐκ ἀφ' ἐνὸς μέ-
 ρους, ἀλλὰ πανταχόθεν, κατὰ σχῆμα τετράγωνον ὡς ἀνα- 10
 βαίνειν μὲν κάτωθεν, ὀπόθεν τις βούλοιο, εἶτα δὲ κα-
 ταντῶν εἰς ἀγχώμαλον, κἄν ἦν καὶ ἰδεῖν ἐπίπεδον τοῦτο
 διόλου, εἰ μὴ τι ἐπ' αὐτοῦ ἐξ ὀπτῆς πλίνθου τε καὶ τι-
 τάνου οἰκοδόμημα κατεσκευάστο, τέτρασι μὲν ὡς ἰδεῖν
 κατὰ γωνίας τὰς ἴσας κίοσι συνεχόμενον, οὐ μὴν δὲ καὶ 15
 κίοσιν ἄντικρος, πλὴν ὅσον ἰδεῖν. ἐπιπολῆς γὰρ πλάκες ⁵
 μαρμάρων ἐξυφασμένοι τὰς ἐντὸς πυρομάχας ⁶ λίθους
 συγκρύπτουσιν, ὡς ἐστὶ μαθεῖν ἐκ μιᾶς ἀποβαλρῦσης
 τῷ χρόνῳ τὴν πλάκα, καὶ τὸ τοῦ οἰκοδομήματος σχῆμα
 εἰς κύβον ἀποτετόρνευται, τῶν ἐξ ἐπιπέδων τὰ κατὰ τὸ 20
 πλατίον ⁷ τέτταρα στοαῖς καλλυνομένων τέσσαρσιν· ἄ-
 νωθεν δὲ τούτου πάλιν βάσις ἑτέρα μαρμάρου λευκῆς,
 καὶ αὐθις ἐπ' αὐτῆς ἄλλη, ἐφ' ἧς καὶ τρίτη, καὶ ζώνη
 τις ἐπὶ ταύταις ἀπὸ μαρμάρων τετάρτη, ὡς τὰς τρεῖς
 μὲν ἀπὸ πλατέος καὶ ταύτας εἰς στενὸν καταντῶν, τὴν 25
 δὲ ἐπ' αὐταῖς ζώνην κυκλοῦσθαι, καὶ διδόναι τῷ στύ-
 λῳ τὴν βάσιν ἀρμόζουσαν. ἐντεῦθεν ὁ στύλος ἐπωκοδό-
 μηται, πάλαι μὲν ὡς ἀκούομεν, κεκαλυμμένος ⁸ ποικίλῳ
 τεμεσίῳ ⁹ χαλκῷ, εἰ δὲ πιστευτέον τῷ λέγοντι, οὐ πολ-

4 Bo. ὑπορήχεται. 5 In cod. scriptum videtur: ἐπὶ πολλῆς
 γὰρ πλάκῃς. recte emendavit Bo. 6 „a nominativo πυρομά-
 χη.“ Bo. 7 Bo. πλάγιον. 8 Cod. κεκαλυμμένον. 9 In
 Cod. supra lineam scriptum: ταμασίῳ.

λῶ και ἀργύρου οἰοντι, τὸν σε γυμνὸς το παραπαν φαι-
 νόμενος, ὡς ἀριθμῆσθαι και τοὺς λίθους αὐτοῦ, ¹⁰
 ὁπόσοι, και ὅτι πυρομάχαι εἶδέναι, και ὅπως ἀρμόζον-
 ται, ἔχων και ζῶνας τῆς αὐτῆς λευκῆς λίθου κατα τὸν
 5 κάλαμον· πλὴν ὅσον τὸ ἴσον πρὸς ἀλλήλας τοῦ διαστή-
 ματος ἔχουσαι μέχρι και δεκάδος πρῶτασιν· ἐντεῦθεν
 ἄλλαι ζῶναι μαρμάρου λευκῆς, ἀλλὰ συνεχεῖς αὐται,
 δευτέρα ἐπὶ πρώτη, και τρίτη ἐπὶ δευτέρα και ἐφεξῆς,
 ἄχρις ἐννέα διήκουσαι, πλὴν οὐκ ἐξ ἴσου τὴν ἐποικοδο-
 10 μὴν ἔχουσαι πᾶσαι, ἀλλ' ἐπὶ τὸ πλατύτερον ἀνοιγόμε-
 ναι, βάσιν ὡσπερ ¹¹ εὐρεῖαν τῷ ἐπικειμένῳ παρέχου-
 σαι· τὸ δὲ ἐστὶν ἐπὶ ταῖς ἐννέα ζῶναις τὸ δέκατον, ὡς
 ἂν και τοῦτο τὸ μέρος μὴ στεροῦτο τῆς τοῦ ἀριθμοῦ
 τελειότητος· τὸ δὲ σχῆμα τοῦ λίθου τετράγωνον, ἀλλὰ
 15 κατα τὰ μέσα συνιζάνον, ὡς οἶον τὰς γραμμὰς κλάσθαι,
 και λίθοις σημειοῦσθαι τὰς κλάσεις, και παρὰ τού-
 τους και μόνους χαλκῷ τὸ πᾶν τοῦ λίθου καλύπτεσθαι
 γύρωθεν· ἐντεῦθεν αὐτῶν συστέλλων ὁ τεχνίτης τὸ οἰ-
 κοδόμημα τίθησι λίθον παχύν, και ἐπ' αὐτῷ ἕτερον
 20 πρὸς αὐτὸν μὲν ἐλαττούμενον, ἱκανὴν δὲ βάσιν τῷ ἵπ-
 πῳ δίδοντα· οὐ μόνον γὰρ ἔδει πλάτους τῷ στύλῳ,
 ἀσφαλείας χάριν τῶν ἐπικειμένων, ἀλλ' ἐτέρωθεν και
 στενότητος, ὡς ἂν πανταχόθεν ἀριδῆλον ἢ τὸ ἐπικειμέ-
 μενον τέχνασμα· τὸ δὲ ἵππος ἐστὶ χαλκοῦς, θαυμαστῶς
 25 τοῦ σχήματος ἔχων, και ἥκιστα παροραῖσθαι τοῖς παρι-
 οῦσιν ἄξιος, εἰ και πολλάκις τις τῆς ἡμέρας ἐκεῖσε δι-
 ἐρχοιτο· εἴποις ἂν αὐτὸν βλέπων πρὸς ἄνεμον τρέχειν
 ὀρμῶντα, και τῆς πρὸς ἀνατολὴν ἄπτεσθαι· οὕτως ἄρα
 τὸ τῆς κεφαλῆς ἐσχημάτισται, ὡς ἀνασσοβημένην εἶ-
 30 ναι και πρὸς βορρῆαν μικρὸν παρεγκλίνουσαν· οὕτως αἱ
 χαῖται και ὄσαι τρίχες τῆ κεφαλῆ ¹² ἐμπεφύκασι, φυ-

10 Bo. αὐτῷ
τῆ κεφαλῆ.

11 Bo. οἶον.

12 Cod. τῆς κεφαλῆς. Bo.

ἔμπροσθίων ἰδοῖς ποδῶν, πῶς κατὰ γόνυ κυρτοῦται, καὶ
 τῶν ἄλλων ἐρηρισμένων εἰς γῆν αὐτὸς μόνος ἠώρηται,
 εἶποις ἂν κινεῖσθαι δὴ καὶ τὰ ἄψυχα· εἰ δὲ καὶ χαλι- 5
 νὸν ἄφερον ἐπὶ στόματος, ὡς ἔχειν εἰκάζειν τὸ πάλαι
 τὸν ὀρθῶς σκοπούμενον, θάτερον ὑπονοοῖτο δυοῖν, ἢ
 τῷ ῥυτῆρι ἀγγόμενος κροαίνειν ἐκ βίας τῷ ἔμπροσθίῳ,
 ἢ μὴν ἀνιέμενον οὕτως ἐπιταχύνειν τὰ τῆς πορείας, ὡς
 μὴ φθάνειν τοῦτον τῆς γῆς ἄπτεσθαι, καὶ προφθάνειν 10
 τὸν ὀπισθεν. οὕτως ἄρα ἐκ πνεύματός τινος ἐγκαρ-
 σίον ἐμφύτου πρὸς τὴν ὀρμὴν καὶ τὰ στέρνα τῷ ζῳῷ
 εὐρύνονται, ὡς ἐπισημαίνειν καὶ τὰ οἰδήματα· οὔτως
 ἀκμάζουσα ἢ οὐρὰ ὀπισθεν, οὐ κατὰ τρόπον ¹⁴ κειμέ-
 νη, ἀλλ' οἷον ἀνεγνηγερμένη τὸ πρῶτον, εἶτα καθισμένη 15
 παρὰ πόδας ἐς γῆν· ὅρα δὲ καὶ τὸν ἐπιβάτην εὐθύς,
 ἱππότου δρομέως ἔχοντα ¹⁵ σχῆμα, καὶ τοὺς πόδας
 παρὰ πλευρὰν ἐκατέραν διέχοντας, ¹⁶ εἰ δὲ γε καὶ ἐμ-
 βάδας φοροῖ, ἀλλ' εἰκάσαις ¹⁷ ἂν αὐτὸν ἐπὶ γάννυμέ-
 νῳ τῷ ἵππῳ καὶ κυδρουμένῳ, ὅτι καὶ δίχα κέντρον καὶ 20
 μύωπος ἰκανῶς ἀνυστά οἱ τὰ τοῦ δρόμου καὶ τῆς προ-
 θέσεως· καὶ οὕτως ἀτημελήτως οἱ πόδες ἔχουσιν, ὥστε
 δοκεῖν αὐτοὺς ὑφ' αὐτῶν κρατεῖσθαι, τοῦ καρδιακοῦ ἐξ-
 ημμένους κινήματος, μηδὲν συνεχομένους ἐξ ἐφεστρίδος
 κατὰ τὸ σύνηδες· ἐπικάθηται γὰρ τῷ ἵππῳ θαρρῶν, 25
 ἱππότης νεανικὸς, ὅλος μετάρσιος καὶ ἰοικῶς μακρὰν
 βλέποντι. ἀνὴρ οὐ τριχῶσει φίλος τὰ πρὸς ὑπήνην· τὰς
 δ' ἀπὸ κεφαλῆς τρίχας ἀπεθρισμένος μὲν τὰς ἐς μέτω-
 πον· τὰ δ' ὀπισθεν οὐδὲ μέχρι ἀνχένος, ὅσον καὶ αὐ-
 τὸν ὀραῖσθαι κυρτῶ χαίροντα· οἷον δὲ καὶ τὸ ἐπὶ κεφα- 30

13 Bo. τό, 14 „an τόπον?“ Bo. 45 Cod. ἔχον τό.
 Bo. ἔχοντα σχήματα. 16 Bo. διέχοντα. 17 Bo. εἰκάσαις ἂ. ἂ.
 ἐπιγαννυμένη.

λης κρᾶνος, ὡς μῆσεν επικαλυπταίν και τὸν φορησόντα
κοσμεῖν· οὐδὲ γὰρ κατὰ πλάτος ἐπίκειται, οὐδέ γε κατὰ
κύκλον ἀποτετόρνενται· ἀλλ' ὅσον μὲν ἐγγίξει τῇ κεφα-
λῇ στέφανος εἶναι δοκεῖ, κροτάφους περιγράφων ἐξ ἴσου
5 και μέτωπον· τὸ δ' ἐντεῦθεν και ἄνω ἡρέμα κατὰ μῆ-
κος ἐκτέταται, και εἰς πολὺ φθάνον πτερὰ τῇ κεφαλῇ
χρυσανγῇ γίνεται· και τὸ χρῆμα και ἐς ἐμὲ ἦν ἀκέ-
ραιον· ἀνέμου δὲ ποτε πνεύσαντος ἐξαισίου ῥιπτοῦνται
δύο πτερὰ, και τότε μέγιστα πολλῶ τοῖς ὄρωσιν ἐφαί-
10 νετο, ἢ καθόσον ὄρωνται κοσμοῦντα τὴν κεφαλὴν· ἃ
δὴ και ἐς δεῦρο παρὰ τῷ τῆς ἐκκλησίας ταμείῳ ἀπο-
τεθησαύρισται· ἔσταλται δὲ και σῶμα, ἐντὸς μὲν οὐ
περιττῇ τινι και περισσευομένη στολῇ, ἀλλ' οἴαν εὐστα-
λῆς ἂν ἰππότης ἀμπισχοίτο, ἄνωθεν μὲν μόλις και ἐς
15 ἀγκῶνα, κάτωθεν δὲ πρὸς γόνατα φθάνουσαν· ἀνήπται
δὲ και μανδύαν ἐκτός, στολῆν, ὡς φασιν, Ἀχιλλεῖον, ἢ
και τινα καλύπτουσα τῶν μερῶν κακεῖθεν ἐπὶ τὸν ἀρι-
στερὸν ὤμον ἐπικειμένη φθάνει, και μέχρι τῆς τοῦ ἵπ-
που ἰξύος, πολὺ τε μέρος περιλαμβάνει τῶν ὀπισθεν,
20 και περιττῇ περιέχεται· αἱ μὲν τοι χεῖρες τῷ ἀνδρι-
άντι οὐκ ἀσχολοῦνται περὶ τὸν ἵππον, οὐδ' ὅσον και
ἰθύνειν ἰππηλάτου τρόπον δοκεῖν, ἀλλὰ τὴν μὲν δεξιὰν
ὑποῦ ἀνατείνει, καθόσον οἶόν τε, μετὰ τινος ἀρεῖκου
και γενναίου φρονήματος· και ἐμβριθῶς ἀπειλουμένῳ
25 ἔοικε τοῖς ἐχθροῖς· πλὴν οὐκ ἀπονοίας τινὸς και θρά-
σους ἀλόγον, ὡς ἂν οἰηθῆι τις, φθάνει γὰρ ἢ λαιὰ,
τὴν δεινὴν ταύτην ἀναιροῦσα δόξαν και ὑπεραπολογου-
μένη τάνδρὸς εἰς τὰ μάλιστα· κατέχει γὰρ ἐπὶ ταύτης
μικρὸν ἀπεχούσης τοῦ σώματος μῆλον χαλκοῦν ἐπίχρυ-
30 σον, ἐφ' οὗ και σταυρὸς ὁμοίως ἔχων τῆς ὕλης ἴστα-
ται, και ἔοικε δεικνύειν ὁ θατίραν ἐκτετακῶς και μετ'
ἐμβριθοῦς ἀπειλούμενος σχήματος, ᾧ θαρῶν ἀπει-
λεῖται, ὅτι και τὸ μῆλον εἰκονίζεῖν ἔχει τὸν κόσμον, ὅν

Cap. XII.

Θέσις, εἰ πλευστέον.

Καλὰ μὲν τὰ αὐθιγενῆ δῶρα τῶν πόλεων τοῖς ἐποί-
 κοῖς, ἃς θάλαττα περικλύζει καὶ λιμένες περιστοιχίζου- 5
 σιν· ἔστι γὰρ χρίζοντι μόνον λαμβάνειν καὶ μὴ ζητεῖν
 τὸ χρειώδες, ὅθεν καὶ ὅτε παρίζοιτο· καλὰ δὲ καὶ τὰ
 πόρρωθεν ἀφιγμένα διὰ πλοῦς καὶ θαλάσσης, ὡς μὴ
 μόνον ἐκείνας βρῦειν τοῖς ἄλλοδαποῖς ἀγαθοῖς, ἀλλὰ
 καὶ ἄλλας τούτοις δωρεῖσθαι τὸν ὅμοιον τρόπον ἢ τοῖς 10
 οἰκείοις ἐξ εὐμαροῦς. Πλοῦς γὰρ νόημα μὲν ἐκ θεῶν,
 τόλμημα δὲ γενναίων ἀνδρῶν, ἀπόρου δὲ μηχανήμα φύ-
 σεως. Διηρημένων γὰρ τῶν στοιχείων τοῖς ζώοις μό-
 νος οὗτος ὁ πλοῦς οὐ Δαιδάλου χρίζει τοῦ μυθικοῦ,
 ὡς τὸ πεζὸν πτηνὸν ἀπεργάσασθαι, ἀλλ' ἅμα πτηνὸν καὶ 15
 νηκτὸν τὸ πεζὸν ἐξ αὐτομάτου δεικνυσι, καὶ ὅπερ ἡ φύσις
 οὐκ οἶδε, τοῦτο ξύλον μικρὸν καὶ ἰστία καὶ λίνα ποιεῖ·
 καὶ τὰ μακρὰν ἐγγυὲς γίνονται διὰ τούτου καὶ τὰ δια-
 στώτα συνάπτονται, καὶ θεοῖς μὲν δεῖσαν τεμεῖν θά-
 λασσαν, ἀπόρη τῆς φύσεως μόνης ὡς ἀπὸ νήσου ἅμα 20
 θατέρω ποδὶ ἑτέρας ἐπιβαίνειν νήσου, καὶ οὕτως ἀνύειν
 τὴν κέλευθον, μακρὰ βεβῶντας, ὡς λέγουσιν· ἀνθρώποις
 δὲ πρὸς τὸ καὶ θαλάσσης βυθὸν ἐρευνήσασθαι, καὶ
 ἰχθῦς ἀνελκύσαι, καὶ νήσους οἰκῆσαι, καὶ τοῖς ἄλλοδα-
 ποῖς ἐπιμιῆσαι, καὶ μετενεγκεῖν κόσμου δῶρα, καὶ τὰ 25
 παντὸς γνωρίσαι ἀπόρρητα, εἰς πόρος ἐν ἀπόροις καὶ
 μηχανῇ μία ἐν ἀμηχάνοις, ὁ διὰ θαλάσσης πλοῦς· ὃν
 εἶτον παμπίλον τις ἰδὼν τὸν θαλάττιον, εἶτον καὶ ἐπι-
 πνοία κινούμενος θεία ξύλω καὶ λίθοις ἠτύουργησε, μέ-
 γα τι ἐτόλμησεν ἔργον, οὐχ ἴκιστα δὲ καὶ παντὶ τῷ 30
 βίῳ ὠφέλιμον· ἔνθεν τοι καὶ πόλις ἐκείνη, ἣν ἀγκαλί-
 ζεται κόλπος θαλάττιος, εἰ μὴ πρῶτως ἢ καὶ τὰ μάλι-

ὅσα ναῦσι χρεῖται, καὶ ταῖς ἐς αὐτῶν οὐκικησῶν οὐχ
 ἦγνον, ὅτι μὴ καὶ μᾶλλον τοῖς καθ' ἑαυτὴν νενέκρωτοι
 πράγμασι, καὶ ἔστι μόνον, ὃ φασιν, ἄλμυρον τὸ γειτό-
 νημα.¹ **Ναί** φησιν, ἀλλὰ τὸ ἔργον τοῖς εἰς τοῦτο πα-
 5 ρεσκευασμένοις ἤκιστα ῥᾶδιον· καὶ τί τῶν καλῶν ἐξ
 αὐτομάτου καὶ δίχα πόνων γίνεται πώποτε; Ῥᾶδιόν
 ἔστι τὸ πολεμεῖν, ἀλλὰ τὸ ἐντεῦθεν κέρδος καὶ λίαν
 μέγιστον· καὶ ὁ φημισμὸς τοῖς νικῶσι καὶ ἡ ἐπὶ τοῦ
 θεάτρον ἀναρρήσις οὐδὲν ἄλλο, εἰ μὴ ὅτι καθώρθωσε
 10 τὰ τοῖς πολλοῖς δυσκαθόρθωτα· κακεῖνα δὲ πάντως
 ἐπαινοῦνται τοῖς ἀνθρώποις, ἅπερ παραβαλλόμενα τῇ
 δυνάμει τῶν ἐπαινούντων αὐτοὺς ἐκείνους ἔχει τὸ ἦ-
 τον ὁμολογοῦντας ἔχειν, καὶ διὰ τούτων θαυμάζοντας.
 Τί τοίνυν ἐξ ὧν ὁ πλοῦς ἔχει θαυμάζεσθαι, οὐ ῥᾶδιος
 15 ὧν τοῖς τυχοῦσιν ἀνέειν, ταῦτ' ἀφαιρεῖν οἷά τε δόξει
 τὸν τοῦ πράγματος ἔπαινον· ἐγὼ δὲ καὶ ῥᾶδιον εἶπω
 τοῦργον καὶ ἀνυστὸν τοῖς βουλευμένοις, εἰ ἀκριβῶς σκο-
 ποιῆ τις· τί γὰρ πόνος πρὸς τὸ θαλάττης τρόπους μα-
 20 ρθεῖν καὶ μεταβολὰς πνευμάτων, καὶ τόπους καὶ και-
 ροὺς σημειώσασθαι, καὶ εἰδέναι μὲν, ὅτε πλεῖν δεῖ,
 εἰδέναι δὲ καὶ, ὅτε μὴ δεῖ, καὶ ὅποτε ταῦτα καὶ ἐς
 ὅποσα, καὶ οὕτω μεταχειρίζειν τὴν ἐργασίαν πρὸς τὰ
 ἐμπύπτοντα· ἔστι γὰρ καὶ μικρὸν νέφος φανέν μεγά-
 λην καταιγίδα σημῆναι παρκευτικά, ἢ καὶ ὄψε τῆς ὥ-
 2 ρας ἢ καὶ ἐς νέετα· ἔστι καὶ σελήνης διάφορα πάθη
 περισκοπεῖν, καὶ ἅπας οὐρανὸς ἀνεῖται τῷ πλείοντι εἰς
 τὴν τοῦ συνοίσοντος μάθησιν. Ποῦ τοίνυν ἔχει τὸ
 δυσχερὲς, εἰ ὅπου ποτ' ἂν ἦ καὶ τὸν ὀδηγήσαντα ἐπι-
 φέρεται. Ὡς γὰρ οὐκ ἔστιν ἐκτὸς οὐρανοῦ πλεῖν, οὕτω
 30 χωρὶς οὐκ ἔστιν εἶναι τοῦ συνετίσοντος πώποτε. **Ναί**
 φησιν· ἀλλ' ὁ πλοῦς ἐπικίνδυνον· τύχης μοι δοκεῖς κα-

¹ Arsen. Violetum: ἄλμυρον δὲ γειτόνημα ἢ θάλασσα· ἔστι
 δὲ ἡ λίξις Πλατωνική. ἐχρήσατο δὲ ταύτη καὶ Ἀλκιμᾶν ὁ λυρικὸς.

τήγοραϊν, οὐ πλοῦς, εἰ δὲ τῶν κατὰ κόσμον πραγμάτων
τύχην ἐκπέφενγεν; οὐ πᾶσιν ἐφειδρεύει, οἷά τις ἀπα-
ραίτητος τύρανος, καὶ πάντες οὕτως ἐπιχειροῦνται τοῖς
ἔργοις κατὰ τῆς τύχης εὐχὰς τὰς μεγίστας ποιούμενοι,
ἀγαθῇ τύχῃ τούτων λέγοντες ἐπιβάλλομαι, καὶ ἀγαθῇ 5
τύχῃ στέλλομαι πρὸς ἀποδημίας μακρὰς καὶ τὸ καὶ τὸ δια-
πράττομαι· τί γοῦν, εἰ καὶ πλοῦς τῶν ἀνθρώπων ὄν τὸ
• μέγιστον καὶ ἀναγκαϊότατον, ὑπὸ τύχην ἔστι καὶ τοῦτο,
καὶ ταύτης ἐξῆπται τὸ εὖ ἢ καὶ ὡς ἑτέρως ἀνύσθαι·
ἔστι φυγεῖν γεωργίαν, ὅτι σκηπτοὶ καὶ χάλαζαι λυμαί- 10
νονται τοῖς καρποῖς; ἔστι τὰς κατὰ πόλεμον νίκας καὶ
τὰς ἐκείθεν τιμὰς ἀποδρᾶναι, ὅτι πόνοις τελοῦνται καὶ
τοῖς πολεμοῦσι τραύματα γίνεται· εἰ τοίνυν κατὰ τοῖς
ἄλλοις ἔστι τὸ ἐπὶ θάτερα ἐνδεχόμενον καὶ τὸ τυχεῖν
καὶ τὸ μὴ τυχεῖν, καὶ οὐ διὰ τὴν συνενεχθησομένην πολ- 15
λάκις ἀπότευξιν καταρῶαθυμοῦμεν τῆς ἐργασίας, ἀλλὰ
τῇ τοῦ ἐπιτυχεῖν ἐλπίδι ἐπιχειροῦμεν καὶ τοῖς μάλιστα
φοβεροῖς, τί τὸ κοινὸν τῆς τύχης ἐπὶ θαλάσσης καὶ
μόνης ἄγεις; καὶ δέον τῆς σοφίας θαυμάζειν τοὺς πλέ-
οντας, οὐ δὲ κακίσεις, ὅτι ποτὲ καὶ ἀποτυγχάνοντες 20
γυμνοὶ τῶν φορτίων γίνονται. Μᾶλλον μὲν οὖν καὶ
ποτε ναυαγίησασιν οὐκ ἔστιν ἄλλως αὐτοῖς τὴν ἥτιαν
ἀναπαλαίειν, εἰ μὴ πάλιν διὰ πλοῦς, καὶ πολλοὺς ἂν
ἴδοις ἐξαίφνης μὲν ἐκ θαλάσσης πένητας γεγονότας,
ἐξαίφνης δὲ καὶ πάλιν ἀπὸ θαλάσσης πλουτήσαντας· 25
εἰ δὲ γε πολλάκις καὶ πρὸς τὸ ζῆν κινδυνεύουσιν ἕτεροι,
τί νεώτερον τούτων πρὸς τοὺς ἅπαξ γεννηθέντας καὶ
τελευτήσαντας· συγχώρει πίπτειν τὸν ἐξ ἀνάγκης πεσοῦ-
μενον, τὸν δὲ τρόπον ἄφες τῇ τύχῃ τῆς τελευτῆς. Μέ-
γα ὁ πλοῦς καὶ τοῖς ἀνθρώποις ὑπὲρ ἄλλο τι χρήσι- 30
μον· τὸ περιττὸν ἐκφέρει, τὸ ἐνδῆον ἐπινοεῖ, τὸ ἀπο-
ρον καθίστησιν εὐπορον, τὰ ἀναγκαῖα πορίζει, συνά-
πτει πρὸς ἀλλήλους ἄνδρας ἀλλοδαπούς, καὶ ἡπαίρω μι-

γίνεαι πλοῦσαν ἢ ἄνθρωποι ἀπολείπονται ἢ ἀπολείπονται γίνεαι
 σιν τοῖς πλείουσιν, ἢ θη ἕξήμεροί, καὶ τὸ κοινωνικὸν προ-
 ξενεῖ τοῖς ἀνθρώποις καὶ ἡμέρον, καὶ συστατικὸν σχε-
 δὸν γίνεται φύσεως, οἷς ὅτι τὸ ἡμέρον αὐτοῖς συνιστᾶ.
 5 Διὸ εἶπερ τισὶ μέλει τοῦ ζῆν, ἢ μᾶλλον καὶ τοῦ ζῆν εὔ,
 ἀγαπητέον τούτοις τὸ πλεῖν, ὡς ἂν μὴ λάθωσιν ἀπο-
 ρούμενοι, ὧν ἐξ ἀνάγκης διὰ θαλάσσης ἔμειλλον ἐκπορι-
 ζεσθαι, καὶ τὸ κακῶς καὶ ἀπόρως ἔχειν τοῦ εὔ ζῆν ἀν-
 θαιρούμενοι· καὶ ἡ τύχη τούτοις δώσει τὴν θάλατ-
 10 ταν, μηδὲν ὑπὲρ ταύτην ἄλλο πρὸς τὸ καλῶς ζῆν ἐκ-
 ζητεῖτωσαν.

Cap. XIII.

1. Κατηγορία νόμου τοῦ κελεύοντος τοὺς ἀπὸ
 ναυαγίου καταίροντάς που σκυλεύεσθαι
 παρὰ τῶν ἐκεῖσε.

15 Ἐγὼ δὲ, ἀλλὰ καὶ νόμον συνιστῶντα πολιτείαν ἀ-
 σπάζομαι, καὶ αὐτὸν πάλιν ἀπολλύντας¹ ταύτην καὶ κειμέ-
 νους ἀποστρέφομαι· εἰ γὰρ νόμος δῶρον μὲν θεῶν,²
 δόγμα δὲ φρονίμων ἀνδρῶν εἰς ἐπανόρθωσιν πόλεως ὁ
 κατὰ πολιτείας ἐφευρημένος ἀπάσης, τελγίνων παρείς-
 20 φρησιν ἀντικρυς, ἀνδρῶν οὐκ εὔ τοῦ φρονεῖν ἠκόντων,
 παραλήρημα μὲν οὐκ ἂν εἶποιμι, αἰδαὶ τῶν προγενεστέ-
 ρων· τοιαύτην δὲ πράξιν πῶς ἂν εἶποιμι εὐπρεπῶς, ἢ
 δὴ ὅταν τῶν πραττόντων ἀπῆ θεὸς γίνεται. Ἐχω γοῦν
 25 καὶ λογισμοὺς παντοίους τοσαυτάκις κινῶν μήπου τι χρή-
 σιμον κρύπτη, καμὲ λείληθεν, οὐκ ἔστιν ὅταν μὴ βλά-
 βην οὐ τὴν τυχοῦσαν ἔχαντα τοῖς χρωμένοις τούτον ἐπι-
 νενοήξα· τί γὰρ καὶ θαυμάσειε τις αὐτοῦ, εἰ μὴ καὶ μᾶλ-
 λον ὡς εἰκὸς μέμφαιτο, ὅτι ναύτας ταλαπειρίους, μόγις

1 Il., 24. 755. 2 Cod. ἀπολλύντας: 2 Dem. in Aristog. p. 744.

ἐκ γῆς περιβάλλει δεινοῖς, καὶ οὐπω καλῶς ἀποθιμένους
τὰ φοβερά ἐκεῖνα τῆς καταγίδος καὶ ἄγρια δείματος
συνελθόντες ἄνδρες ὁμογενεῖς, εἶποι τις τούτους χερσαῖα 5
κύματα, αὐτονομῶν ἐκ τῆς τέχνης περὶ τὰ συμβαίοντα,
κατακλύζουσιν, ὅτι δὲ δεινῶς ἔχων ὁ νόμος οὗτός ἐστι
καὶ παντελῶς Ἑλληνικοῖς ἡμέροις ἔθεσιν ἀλλόκοτος πέ-
φυκεν, ἔστι τῷ βουλομένῳ μαθεῖν ἐξ ἄλλων κειμένων
νόμων, οἷς ὡσπερὶ τειχοῖς ἢ ἡμετέρα πολιτεία στοιχι- 10
ζεται. Οἱ γὰρ περὶ κλοπῆς νόμοι οὐκ ἄλλου χάριν τιμω-
ροῦνται τὸν κλέπτοντα, καὶ τὰ παγγάλεπα διατιθεῖσιν
ὡς βλέπομεν, ὅτι μὴ ὅπως τοῖς κυρίοις τὰ ἴδια διασώ-
ζοιντο, καὶ κλέπτης ταῖς δίκαις ὑπάγεται, ἵνα μόνος οἱ
φανερῶς ἀρπάζων τῷ δικαίῳ ἀντικρουόμενος ὑφαιρεῖται 15
τὰ τούτῳ ὡς ἥκιστα διαφέροντα· καὶ γίνεται κύριος τε-
τραπλῶς ἐκ νόμων, ὁ προσάπαξ τῶν ἰδίων εἶναι δεσπό-
της παρὰ τοῦ κλέπτου μὴ συγχωρούμενος, καὶ ἀπλῶς
πάντα ὀλίγου δέω λέγειν, αἱ ληστεῖαι, οἱ φόνοι, αἱ ὑ-
βρεις, αἱ πληγαί, τὰ ἀρπάγματα παρὰ μίαν ταύτην τὴν 20
αἰτίαν εἰς ἀδικίας λόγον ἀνάγονται, ὅτι γίνεσθαι τινεσ
κύριοι θέλουσιν, ὧν οὐκ ἔστιν αὐτοῖς μετὸν οὐδαμῶς· καὶ
γὰρ ληστεύων μὲν τις ἀρπάξει τὰ μὴ προσήκοντα, καὶ τὸν
τέως εὐπορον ἐξ αὐτομάτου καθίστησιν ἄπορον. φονεῦων
δὲ ζῶν ὑφαιρεῖται, ἧς κύριος οὐκ ἐγένετο πώποτε· καὶ 25
ὑβρίζων καὶ πλήττων τοῖς ἀλλοτρίοις πάντα ἐπιχειρεῖ,
ἐκείνων ὑπερτερεῖν ἀξιῶν, οὓς οὔτε φύσις οὔτε μὴν νό-
μος καθ' οἷον δὴ τινα τρόπον αὐτοῖς καθυπέταξιν· ἕκα-
στος γὰρ φασιν αὐτὸς ἑαυτῷ τίμιος· οἱ γοῦν περὶ τού-
των νόμοι, ὁμοσε τοῖς ἀδικοῦσι χωροῦντες οὐδὲν ἀλλ' ἢ 30
τοῖς κυρίοις τὰ ἑαυτῶν ἀνασώζουσι, πρὸς τῷ καὶ τιμω-
ρεῖν ἀξίως τὸν ὅπως οὖν ἀδικήσαντα· πῶς οὖν οὐκ ἄλο-
γον πάντα καὶ πέρα δεινῶν, πάντας μὲν τοὺς νόμους

τους αδικούντων τῶν ἐπιτιμωμένων περιπατούντων τι-
θεσθαι, μόνον δὲ τὸν παρόντα πᾶσαν ἐκχειρίαν διδόν-
ναι τοῖς θέλουσιν ἀδικεῖν, καὶ πᾶσαν χεῖρα κινεῖν, ἀνέ-
δην ἀρπάζειν καὶ μεθ' ὑβρεως τὰ ἀλλότρια· καὶ πρέπον
5 ἔλεειν πάντως τὸν δεινῶ ναυαγίῳ χρησάμενον, τὸν δὲ
καὶ μᾶλλον ἐπαιρεῖν τοὺς ἄλλους αὐτῷ ἐπικεῖσθαι, καὶ
δικας ἀπαιτεῖν τὸν ταλαίπωρον τὰς μεγίστας, ὧν ἔπα-
θεν ἐξ ἀνάγκης καὶ βίας ἀκούσιος, ἀλλ' οὐκ ἔπραξεν,
ὡς δέον ὄν, ἢ μὴ παθεῖν ἐκ θαλάττης, ἢ παθόντα καὶ
10 ἐκ τῆς γῆς ταῦτ' ἢ καὶ χεῖρονα πείσεσθαι. Ναὶ φησιν,
ἀλλὰ παρανομοῦντας τούτους τὰ εἰς τὸν πλοῦν καλῶς
ἔχει τιμωρεῖσθαι τῇ τῶν φορτίων ἀποβολῇ, ὧν χάριν
καὶ παρηνόμησαν τῇ τυχούσῃ ξηρᾷ προσαρῥάξαντες, ἢ
μὴ προσίσχυν ἀπειρηται τοῖς ἐκ θαλάσσης καταιρουσιν.
15 Καὶ τίς αἰτία τούτοις, εἴπερ ἴσως καὶ παρανομήσαι
ἀναγκασθήσονται· ἀκούσιον πταῖσμα καὶ παρὰ γνώμην
παρὰ τοῖς τὰ δίκαια κρίνουσιν οὐκ εὐθύνεται, σὺ
δ' ὡς δοκεῖς καὶ τοῖς βιασθεῖσι δίκην ἐποίσεις, ὅτι
ἀνάγκης οὐκ ἐγένοντο κρείσσονες, ἀλλὰ τὸ τῆς ἀνάγκης
20 σθένος ἀδήριτον ἔγνωμεν, καὶ τίς ἀμαρτῶν παρὰ γνώ-
μην ἔλεους ἢ τιμωρίας ἄξιος μάλιστα· τί γὰρ καὶ κο-
λάσεις τὸν ἅπαξ κολασθέντα παρὰ τῆς τύχης καὶ δαί-
μονος; εἰ μὲν γὰρ ἐκεῖσε καθῆραν θέλοντες, οὐδ' ἐγὼ
μάχομαι, τιμωρεῖσθωσαν καὶ τῆς τῶν καλῶν ἀμελείας δι-
25 κας διδότησαν, εἰ δ' ἅπαξ γεγονότες τοῦ φέροντος κλύ-
δωνος οὐκ ἐδυνήθησαν ἀντισχεῖν, τί τιμωρεῖν δικαιώσει
τις, οὐς ἄξιον ἔλεειν; τί δὲ καὶ θαλάσσης ἀγριωτέρους
ἀνθρώπους πείσει γενέσθαι, τὰ καὶ θαλάσσης ἀνασω-
θέντα σκυλεύοντας· τὸ γοῦν ἀλλήλων ἀπτεσθαι καὶ τρώ-
30 γειν ἀνθρώπεια κρέα, τίς οὐκ ἂν εἴποι καὶ πέρα παρα-
νομίας ἀντικρὺς; τί γοῦν διὰ τούτων καὶ τοὺς ἐν πο-
λιορκίᾳ κατακρινεῖ τις; ὅτι βίας-κατεπειγούσης καὶ τῶν
ἀπηγορευμένων ἤψαντο, ἢ τὸ μὲν πραχθέν τῇ ἀνάγκῃ

ὡς εἰκος ανοίσει, αὐτοὺς δὲ θήσει πάσης ἐνδίνης ἐπέκει-
να. Τί δὲ, ἀλλὰ καὶ φονεὺς ἀκούσει ποτὲ, ὁ γυμνὸν
ξίφος ἰδὼν καθ' αὐτοῦ καὶ τὴν τομὴν προφθάσας καὶ
κατακτὰς τὸν κτενοῦντα, τὸ δρᾶσαι τοῦ προπαθεῖν προ-
τιμήσας τὰ ὅμοια; οὐκ ἔστιν εἰπεῖν· τί τοίνυν συνάπτεις, 5
ἅπερ ἀνάγκη καὶ γνώμη μερίζουσι, καὶ τὰ ἐξ ἀνάγκης
συμβαίνοντα εὐθύνειν ἐθέλεις, ὡς ἀπὸ γνώμης γινόμενα·
αὐτοὶ δὲ καὶ τὸ λοιπὸν τοὺς κυρίους ἀφαιροῦνται, καὶ
μηδὲν πλέον τοῖς ἀδικουμένοις γίγνεται, ἢ τὸ μὴ τὸ μέ-
ρος ἀλλὰ τὸ πᾶν ζημιουῖσθαι ἐξ ὧν καὶ τὸ περιλειφθὲν το
ἀποβάλλοιεν.

2. Εἰς τὸ ἐναντίον περὶ τοῦ τοιούτου νόμου καὶ τῆς τοιαύτης συνηθείας.

Εἰ μὲν ἦν, ᾧ βουλῇ, ἐνταῦθα συναγομένους ἡμᾶς
ἐκεῖνα μόνα πειραῶσθαι κινεῖν, ὅσα τὸν ἡμέτερον δῆμον 15
ταῖς ἀληθείαις λυμαίνονται, ἀλλὰ μὴ ἀπαξαπλῶς πᾶσιν
ἐπιχειρεῖν, τοῖς καὶ μόνῃ βλάβειν δόκησιν ἔχουσι, κα-
λῶς ἂν εἶχεν ἂν θαρρόυσι τοῖς λοιποῖς ἡμῖν σιωπᾶν καὶ
μηδὲν λέγειν ὑπὲρ τῶν ἀπαξ καλῶς δεδογμένων, οἷς ὑπῆρξεν
προτέροις οὖσιν εἰς τάξιν ἀρίστην καὶ κόσμον καταστῆσαι 20
τὰ καθ' ἡμᾶς· ἐπεὶ δὲ καὶ τῶν πάντη σταθερῶν καὶ
ἀμώμων ἢ τῶν πολλῶν πιθανότης ἄπτεσθαι πέφυκεν,
ὥστε μετὰ τῶν ἄλλων καλῶν, ὧν ὁ χρόνος κατακαυχᾶ-
ται καὶ σοφῶν ἀνδρῶν νόημα τῷ χρόνῳ δοθὲν καὶ βε-
βαιωθὲν τῷ χρόνῳ πάλιν καὶ παραπόλλυσθαι, εἰκότως 25
σύννοια ἐμαντῶ, εἰ παρασταίην νόμῳ καλῶς ἔχοντι κιν-
δυνεύοντι, τὰ μεγάλα τῇ πολιτείᾳ καλὰ διαθήσων καὶ
τὸ μέρος εὐεργετήσων τὸν δῆμον, ἀνθ' ὧν ὅλης ψυχῆς
προθυμίαις οὐκ ἐφῆν ἂν ἱεροσυλεῖσθαι τὰ τίμια. Ἡ γὰρ
ἀρίστου νόμου ἀκύρωσις ὄνομα μὲν ἔσχε κοινὸν, λύσις 30
νόμου λέγεσθαι· εἰ δέ τις ἐπιστατικώτερον ἐπιβάλῃ, εὐ-
ρήσει τὸν τὸ πρᾶγμα ἱεροσυλίαν καλοῦντα οὐχ ἄμαρ-

τόντα του δέοντος· νου γὰρ ιερας εικονος ιερὸν ἔκμα-
γείον τὸ τοῦ σοφοῦ ἐνθύμιον πέφυκεν, ὃ καὶ ἅπαξ τῶ
κόσμῳ δοθέν, εἴτις ἐκποδῶν ποιοίη κλέπτων τῇ πιθανό-
τητι, ἀφρηρηκῶς ἔσται πάντων τῶν ἐν τῷ κόσμῳ κτη-
5 μάτων τε καὶ πραγμάτων τὸ ἱεροπρεπέστατον. Δεῖ τοι-
γαροῦν καὶ ἡμᾶς μὴ ὄλους γίνεσθαι τῶν ὁμόσε χωροῦν-
των τῷ νόμῳ λόγων, ἀλλ' ἑαυτοῖς ἐπαμύνειν τὸ μῦθος,
καὶ πάντα τρόπον καλῶς ἔχοντα νόμον μὴ ἔᾶν ὑπὸ γλῶσ-
σαν κατήγορον γίνεσθαι· κατὰ τί γάρ τις τούτου τοῦ
10 νόμου θαυμάσειεν; ὅτι παρανομοῦντας ἄνδρας τὰ εἰς
τὸν πλοῦν καὶ μὴ πρὸς θάλασσαν καρτεροῦντας καὶ
κλύδωνα, δέον ὃν παντὶ σθένει πρὸς αὐτὰ διαμάχεσθαι
τιμωρεῖν ἐθέλει πικρῶς, ὡς ἂν τις εἴποι φυγοπολέμους
φρανέντας καὶ περὶ τὴν μάχην ῥιψάσπιδας· ὅτι οὐ δι-
15 καιὸς ἔστιν, οὐδὲ δικαίαν τὴν καταδίκην τίθησιν· ἀλλὰ
μὴν, εἴπερ τις ἄλλος τῷ δικαίῳ προσέσχηκεν, ὡς αὐτίκα
δειχθήσεται, ἀλλ' ὅτι οὐ συμφέρεи τῷ δήμῳ τῷ ἡμετέ-
ρῳ· ἀλλὰ μὴν εἴπερ ἄλλο τι τὸ συμφέρον, ὡς αὐτίκα
ἔροῦμεν, προῖσχεται· ἀλλ' ὅτι ἄδοξος; ἀλλὰ φανήσεται
20 τούτου ὁπόσον τὸ ἔνδοξον, εἰ καὶ τοὺς ἄλλους νόμους
σκοποίημεν· οἷς ὅσον τὸ συμφωνεῖν ἔχει κειμένοις, ὡς
ἐγὼ λέγω καὶ πάντες καλῶς καὶ εἰς δόξαν ὅτι πλει-
στην τῆς πόλεως, τοσοῦτον ἔχει τοῖς χρωμένοις καὶ τὸ
δοξάζεσθαι. Αὐτίκα τοίνυν νόμοι μὲν κυροῦσι τὸ γέ-
25 ρας τῷ ἀριστεῖ, καὶ δοκιμάζει μὲν ὁ τοῦ πολέμου και-
ρὸς τὴν ἐκείνου προαίρεσιν· δοκιμάζει δὲ μετὰ ταῦτα
βουλή κατὰ νόμους προβαίνουσα τὸ ἄθλον τῆς ἀριστείας
ἐπάξιον. οὐ μὴν δὲ καὶ τὸν δειλὸν κατὰ πόλεμον ὁ νό-
μος οὔτος παρ' οὐδὲν ἡγεῖται καὶ τίθησιν ἀβασάνι-
30 στον· ἀλλ' οὐπω καλῶς φθάνει τῷ ἀριστεῖ τὸ γέρας
ἀποδιδούς, καὶ τιμωρίαν ἀξίαν τῷ φυγόντι τὸν πόλεμον
ἐπιτίθησιν. Εὐεργέτης ἀπὸ νόμων στεφανοῦται τῆς πό-
λεως, καὶ προδότης ἀπὸ νόμων δικαίως εὐθύνεται, καὶ

λήσεως, οὔτε τὸ κακὸν μισεῖται χωρὶς τοῦ σοφῶς γνω-
 ματεύσαντος. Συμμαχεῖ τις τῷ δήμῳ, καὶ ἀπὸ νόμων
 ἔστι τῷ συναγωνιζομένῳ τὸ ἔπαθλον, ἀλλὰ δύσνους ἄλ-
 λος ἐφάνη, καὶ προσχωρῶν τοῖς ἐχθροῖς· οὐδὲ τούτοις 5
 ὡσιν οἱ νόμοι, μὴ κατ' ἀξίαν ὑποσχεῖν τὰς δίκας; εἰ
 μόνον εἰς χεῖρας τῶν πολιτῶν γένηται· καὶ ἀπλῶς οὐ
 μᾶλλον τῇ ἀρετῇ παρὰ τῶν νόμων κυροῦνται τὸ γέρας, ἢ
 τῇ κακίᾳ ἢ κόλασις· ἔστι δέ γε πολλάκις καὶ ἐξ ἐνός
 νόμου ἀμφοτέρω τῶν ἀξίων ἐπιτυχεῖν, ὡς δῆλον ὄν, ὅτι 10
 ὁ πραχθὲν τὸν πράξαντα μεγαλύνει, τοῦτο καὶ μὴ
 πραχθὲν τὸν μὴ πράξαντα ἐκφραυλίζει καὶ τὸ μηδὲν
 τίθεισι. Τί τοίνυν ὁ νόμος οὗτος ἔχει τὸ πρὸς τοὺς ἄλ-
 λους ἀπαῖδον, ὅπως ἂν καὶ κακίζηται; οὐκ ἀμελῆς καρ-
 τερίας ὁ ναύτης, ὁ πρὸς τὴν τυχοῦσαν καταίρων ξηρὰν, 15
 οὐ τὸ καθ' ἑαυτὸν φιλοκίνδυνος, ¹ οὐκ ἀθαλάττευτος,
 καὶ μόνον ἀνέμου κτυπήσαντος αὐτὸς τὸν νοῦν ἐπὶ πολὺ
 ῥιπιζόμενος; εἰ μὲν οὐκ ἐλπίζων πόλεμον ἐκ θαλάττης καὶ
 κλύδωνος τῷ πλεῖν ἐπεβάλετο, ἀγνωσίας ὅτι πλείστης
 ἀλώσεται περὶ τὰ πάντα δῆλα τυφλώττων· τί γὰρ θα- 20
 λάττης εὐριπιστότερον, τί δὲ καὶ ἀστατώτερον ὕδατος;
 εἰ δὲ προσδοκῶν ἀνέμους ἐξ ἀνάγκης καὶ κλύδωνος εἶτα
 καθυφῆκεν ἐπὶ καιροῦ τῆς σπουδῆς, καὶ πρὸς ἔν βλέπει
 τὴν γῆν χειμαζόμενος ὅπη τύχη καταίρων, καὶ χειρὸν
 ἐντεῦθεν ναυάγιον τοῖς συμπλέουσι προξενῶν, ἀγαπῶν 25
 μόνον, εἰ βλέπων γῆν τελευτήσῃ, τί μὴ καὶ ἀπαξ σω-
 θεῖς κόλαστίος, ὡσὰν ἐκ τύχης, ἀλλ' οὐκ ἐκ τέχνης σω-
 θεῖς· κρεῖττον τῇ τέχνῃ χρώμενον κινδυνεύειν, ἢ παρὰ
 τέχνην ναῦν μεταχειρίζοντα σώζεσθαι. Τίνα τῶν ἰα-
 τρῶν ἐπαινήσεις, τὸν πάντα τὰ τῆς τέχνης ἐργασάμε- 30
 νον, ἔπειτα μὴ περιγεγόμενον τοῦ νοσήματος, ἢ τὸν παρ'

1 supra philo scriptum est φυγο.

οὐδὲν θέμενον τὰ τῆς τέχνης, καὶ τύχης πολλάκις τὸν
 ἀσθενῆ σώσαντα; τίνα φήσεις πολέμαρχον, τὸν πολέμου
 νόμοις χρώμενον, καὶ μὴ νικῶν καὶ τῶν ἐχθρῶν περι-
 γίνεται, ² ἢ τὸν ἐξ ἀκοσμίας ἀτάκτου πολλάκις νική-
 5 σαντα; οὐκ εἶδες πολλάκις καὶ οὕτω νικῶντας οὐδὲν ἦν-
 τον τῶν ἠττωμένων τὰ πάνδεινα πάσχοντας; οὐκ εἶδες
 ἰατροὺς εὐθυνόμενον ὅτι κακῶς ἐθεράπευε; διδότη καὶ
 ναύτης δίκας ἀξίας, ὅτι κακῶς καὶ παρὰ τὸν νόμον τῆς
 ναυτικῆς τὴν ναῦν ἔσωσεν· ὅτι ἔρμαιον τύχης καὶ οὐκ
 10 ἐκ τέχνης ἢ σωτηρία τοῖς πλείουσι γέγονε· καὶ ὃν αὐτὸς
 τοῦ μένειν καὶ καρτερεῖν πρὸς τὰ τῆς θαλάσσης δεινὰ
 προὔτιμῃσι κίνδυνον, τοῦτον εὐρέτω καὶ σέσωστο· τί
 φορτίων μεταποιήσεται, ὧν ἀπαξ τῷ φέροντι κύματι
 παρεχώρησε; τί νηὸς ἀνθίξεται, ἧς ἐξέστη τῷ κλύδωνι;
 15 μόνον ἐζήτει τὸ σῶμα σωθῆναι, καὶ ταῦτα πάντα τῷ
 Ποσειδῶνι ζάγραα ἔθυσεν, ἔστω ταῦτα καὶ πλέον οὐκ
 ἔστι ζητεῖν δίκαιος· ἕκαστος τῆς σωτηρίας ἀπογωνίσκων
 κατὰ τοῦ ἰδίου φόρτου εὐχὴν ἂν τοῖς θεοῖς ὡς εἰκὸς
 ἐποιήσατο, εἰ μόνον σωθῆσεται; σωξέσθωσαν τοῖνον
 20 μόνοι καὶ τὰς συνδήκας σωξέτωσαν, ὧν πρὸς τοὺς
 κρείττους ἐποιήσαντο· τί κοινὸν αὐτοῖς πρὸς ἐκεῖνα
 ἄπερ καθ'ἀπαξ καθωσιώσαντο; τί δ' ὁ νόμος αὐτοὺς
 ἀδικεῖ, τῶν ἀλλοτριῶν ἀποστερῶν, ὅτι θεοῖς προσανέ-
 θεντο; οὐκ ἐπαινεῖται καὶ ὅπου τύχη τὸ δειλανδρον·
 25 οὐ στεφανοῦται τὸ φιλοκίνδυνον, δότωσαν τοιγαροῦν
 δίκας καὶ οὗτοι ὧν ἐξήμαρτον δειλανδρήσαντες. Ναί
 φησιν, ἀλλὰ ζώοις ὑπὲρ πάντων ἡδὺ τὸ ζῆν πέφυκεν· ἔστω
 τοῦτο· τί πρὸς τὸ ζῆν αὐτοὺς ὁ νόμος προσίσταται; ἐχέ-
 τωσαν ὅπερ ὁμολογοῦσι ποθεῖν· ἀπίτωσαν ζῶντες, τοῖς
 30 οἰκειοῖς ἀνασωξέσθωσαν, οὐδὲν ὁ νόμος ἐμποδῶν αὐτοῖς
 πρὸς τὸ ζῆν γίνεται· ἐγὼ δὲ θαυμάζω καὶ τῶν κατὰ
 τοῦ

2 sic codex.

ρεῖτο τούτους τὸ δόγμα πρὸς τῆ νηὶ καὶ τοῖς πράγμα-
σιν· ὅπου γε καὶ ζῶντας αὐτοὺς ἀπολλύοντες ἀποτομίαν
καταγινώσκουσι,· καίτοι γε οὐχ ἱκανὸν εἰς ἀπολογία
τὸ προτεινόμενόν· ὅτι μὲν γὰρ ζωῆς οὐδὲν ἦδιον οἶδα 5
καὶ πέπεισμαι,· ὅτι δὲ διὰ τοῦτο καὶ τῶν ἀγαθῶν μὲν
ἀμελητέον, τῶν κακῶν δ' ἀνθεκτέον οὐκ ἂν ὁμολογήσαι-
μι πώποτε· καὶ τί λέγω τὴν ἐμὴν περὶ τούτου γνώμην,
ἐξὸν ἐκ τῶν νόμων μαθεῖν τῶν προστιμώντων θανάτου'
οἷς ὑπῆρξε φυγεῖν ἐκ φιλοζωίας τὸν κίνδυνον· τί γὰρ 10
τὸ τοιοῦτον προταθῆν ἀπέχρησε τῷ ῥηψάσπιδι, ὥστε
μὴ παρὰ τῶν νόμων ὑποσχεῖν ζημίαν τὸν θάνατον; τί
τῶδε, τί τῶ δαίνι, ὥστε παρευθὺς μὴ κολάζεσθαι; πολ-
λὰ ἂν ἔχοιεν λέγειν τυμβωρύχοι καὶ κλέπται, πολλὰ
φρονεῖς, πολλὰ τῶν ἐαλωκότων ἕκαστος, ἃ εἰ πρόειδοντα 15
μὴ σώζοντα τούτους, οὐκ ἂν τὴν ἀρχὴν ἐπεχείρουν ταῖς
κακουργίαις καὶ παραπῶλοντο, ἐγὼ δὲ καὶ τὸ θανεῖν
ἐνδόξως ὑπὲρ τὸ ζῆν ἦδιον κέκρικα· καὶ οὗτος ὁ λο-
γισμὸς πολλοὺς παρασκευάζει πίπτειν, ἔνθα τοῖς νέοις
πίπτειν καλόν· ἢ γὰρ καλῶς ζῆν ἢ καλῶς τεθνηκέναι 20
σοφοῦ τινος ἤκουσα λέγοντος· ὁ ὑπὲρ ἀρετῆς θάνατος
οὐκ ἀνώνυμος, ὁ ὑπὲρ κοινῆς δόξης οὐκ ἀκλεῆς, ἀλλ'
εἰκόνες καὶ στῆλαι καὶ μνήματα. Ἔτι δὲ καὶ λόγοι τι-
νὲς ἐπιτάφιοι μνημεῖα διηνεκῆ τῶν ἀπαξ καλῶς θανόν-
των εἰσί· τί τοίνυν ὡς ἰσχυρόν προτενεῖ τις τὸ ζῆν, καὶ 25
κακίαν μεγίστην ναντῶν ἐπικαλῆσαι πειράσεται, εἰ κα-
κὸς ὁ νόμος ὁ συνιστῶν ἀρετὴν, σχολῇ γ' ἂν ἕτερος κα-
λὸς ἀκούσαι ποτέ· ναί φησιν· ἀλλὰ μετριωτέραν ἔδει
τὴν τιμωρίαν γίνεσθαι, κατὰ λόγον τοῦ πλημμελή-
ματος, καὶ τί τοῦ πραττομένου γένοιτ' ἂν μετριώτε- 30
ρον; φυγῆς ἀπὸ πατρίδος τιμῶνται, ἀλλ' εἰρκταῖς συγ-

5 Cod. ἀκούσαι.

Rhetor. I. 1.

38

κλείονται και δεσμοῖς περιβάλλονται· ἀλλ' ἀτιμίας κυ-
ρουῦται ψήφισμα κατ' αὐτῶν, ἀλλ' ἄλλο τι τῶν χαλε-
πῶν, ἢ καὶ θάνατον κατακρίνονται, ζημίαν πάσχουσι
μόνην καὶ ταύτην ὡς ἐξ ἐράνου τινός· καὶ τὸ κοινόν
8 τῆς τιμωρίας ἀνάλητον γίνεται, καὶ τὸ μείζον ὅτι καὶ
ἐπὶ ξένης· εἶπω δὲ καὶ ἐπ' ἐρημίας, ὅπου μηδεὶς ὁ συν-
ειδῶς, οὐκ οἰκεῖος, οὐ ξένος αὐτοῖς πάσχουσιν, εἰ δέ σοι
καὶ μέγα λογίζεται τὸ στερηθῆναι τούτους τῶν ὄστων,
μέγα καὶ τὸ ἀμαρτεῖν οὕτως· σὺ δ' ἀξιοῖς καὶ κατὰ
10 λόγον τοῦ πλημμελήματος τὰς τιμωρίας ἐπάγεσθαι· τι
τοίνυν ὁ συμβαίνει, οὕτω τοῦ νόμου δικαιοῦντος, τοῦτ'
ἀξιοῖς γίνεσθαι· μικρὸν ἔστι τὸ παρακεκινδυνευμένως
ἐπιχειρεῖν, καὶ τόσαις ψυχαῖς ἐπιφέρεις τὸν κίνδυνον;
μικρὸν ᾧ βουλή, ᾧ νόμοι καὶ ἔφορος δίκη, τὸ μηδὲν
15 ἀντιστῆναι πρὸς τὸ δεινόν, ἀλλ' ὑπαῖ πάντας χαλάσαν-
τα οἶακας ἐφείναι τῇ θαλάσῃ τὸ πᾶν τοῦ πληρώματος,
πᾶν σοφῶν, πᾶν ἀριστέων πᾶν βουλευτῶν εἶεν οἱ πλεόντες,
καὶ μέγα ὄφελος τῇ πατρίδι, μηδὲν ἐπὶ νοῦν τίθεσθαι,
νῦν δὲ χάρις τῇ τύχῃ, ὅτι τοῖς οἰκείοις ἐπανεσώσατο
20 ἕκαστον, εἰ δὲ ζημιοῦνται κοινῶς πολλῶν ἐπιτρεχόντων
τοῖς ναυαγοῦσι, τὸ ξένον οὐδὲν, ὅτι καὶ κοινῶς τὸ μι-
κρόφυγον πάντων καθήψατο. ναί φησιν, ἀλλ' οὐκ ἠδου-
νήθησαν ἀντισχεῖν πρὸς τὴν φορὰν θαλάσσης καὶ
κλύδωνα· οἶδα τὸν νοῦν, ὡς βίαν προβάλλῃ θαλάσσης
25 ἀγριαυνούσης, συγγνώμην ἐντεῦθεν θέλων θηρῶν· ἐγὰρ
δ' ὅτι καὶ τὸ ἀκούσιον πταῖσμα παρὰ τῶν νόμων εὐ-
θύνεται, λέγειν ἐῷ, καὶ ἀφίημι καὶ φόνον ἀκούσιον εὐ-
θυνόμενον, καὶ ἄλλα πλείστα, ὧν ἡ γνώμη τῶν πραι-
τόντων ἀφέστηκεν, ὡς ἀξίαις δίκαις καὶ ταῦτα ὑπόκειν-
30 ται· ὅτι δ' ὁμολογεῖς τὸ πταῖσμα πᾶν λέγῃς ἀκούσιον,
ἐπαινῶ· ποῖον δὲ πταῖσμα παρὰ τοῖς νόμοις ἀνεύθυνον;
τὸ τὰ τῆς πόλεως ἐκφέρειν ἀπόρρητα βασάνοις ἐταζόμε-
νον οὐκ ἀκούσιον; ἀλλὰ τὸ χιμῶνι περιπεσόντας ἄλλους

καὶ ἀνεύθυνα; οὐκ ἔχει τις δεῖξαι ταῦτα, κἂν πολλὰ κά-
μοι, κἂν εἴ τι λέξεις, ἡττήθης θυμοῦ, ἡττήθης κιν-
δύνου, ἡττήθης κλύδωνος; δέξαι καὶ δίκην ἐκ νόμων 5
τὴν πρόπουσαν, τιμῶραι σευτῶν ἐκασίως τῷ τῆν κόλα-
σιν δέχεσθαι· δεῖξον περιαλήσας τῇ ἡττῇ τῷ ἄξιον τι-
μωρεῖσθαι, ὅτι τὰ τῆς τύχης σοι συνέπεσον ἐπ' ἀριστερά·
δῆλον θοῦ πᾶσι, καρτερῶν πρὸς τὰς δίκας, ὡς ἐκαρτέ-
ρησας ἂν καὶ τότε εἶπερ ἦν καὶ πρὸς θάνατον. Ἐπαινεί 10
νόμον ὡς ἱατρὸν, ὅτι σου καὶ τὸ παρὰ γνώμην εὐθύνει,
ἵνα πρὸς πᾶν συμφέρον στομῶση σε. ὡς ἂν καιροῦ κα-
λοῦντος καὶ πάλιν ποτὲ στερεῶς ἀντιστῆς τοῖς κινδύνοις, κἂν
ἐπανατείνηται θάνατος, δέξῃ καὶ τοῦτον ἡδέως, ὡς δόξαν
ἐς αἰὲ προξενουῦντά σοι· ἀγάπησον δόγμα γενναίων ἀν- 15
δρῶν; μὴ τὴν κόλασιν θυεχεράνης, ἀλλ' ἐξέτασον τὸν
σκοπὸν, καὶ πατρὸς εὐρήσεις κηδεμονικώτερον ⁴ τὸν νο-
μοθετήσαντα· μονοῦ βοῶντα διὰ τοῦ νόμου, ὡς χρή σε
τέκνον ὁμόσε παντὶ κινδύνῳ χωρεῖν, καὶ μηδὲν ἀδοξίας
λογίζεσθαι φοβερώτερον· οὐκ ἔστιν ἅπας θάνατος φο- 20
βερὸς· ἔστι καὶ θάνατος κρείττων ζωῆς, ἔστι καὶ ἐπὶ
νεότητι τελευτῇ τοῦ εἰς γῆρας βαθὺ ζῆν προτιμότερον,
κἂν ἐπιστῇ κινδυνεύων καιρὸς προβαλοῦ τὸ θάρρος,
προβαλοῦ τὰς ἀγαθὰς ἐλπίδας ⁵, ὡς περ γενήσῃ μαχόμε-
νος· εἰ δὲ καὶ χρεῶν τελευτᾶν, καλῶς τελευτά καὶ τὸν 25
ἅπαντα χρόνον ζῆσῃ μνημονευόμενος. ἡττήθης πολλά-
κις, τοῦτο γὰρ φιλοζωίας καὶ φύσεως, δέχου τὴν δίκην
παιδεύουσαν, καὶ ὡς περ ἂν εἰ νοσῶν ἐζήταις τὸν ἱα-
τρέυσοντα, κἂν ποτε καὶ προσέφερεν ἀηδὲς ἐκεῖνος, εἰκὸς
ἦν δέχεσθαι διὰ τὴν ὑγίειαν, τὸν αὐτὸν τρόπον λόγισαι 30

4 Cod. κηδεμονικώτερον. 5 Dem. pro cor. p. 258. ἐγχει-
ρεῖν ἅπασιν τοῖς καλοῖς, τὴν ἀγαθὴν ἐλπίδα προβαλλομένους.

καὶ τὸν νόμον οὐ κατ' ἐχθρὰν τινὰ καὶ δυσμένειαν, ἀλλ' εὐμενῶς σοι τὴν ἰατρειάν προσάγοντα, ὅτι καὶ πάλιν σοι τοῦ πλείν καιρὸς ἐπιστήσεται, καὶ πάλιν δυσμενεῖ θάλασσα, καὶ πάλιν ἔσται κλυδώνιον, καὶ τότε εἴσῃ σαφῶς οὐ τιμωρηθεῖς, ἀλλὰ διδαχθεῖς, ὅπως ἀντιστήσῃ πρὸς κλυδῶνα· καὶ τοῦ λοιποῦ σιαντὸν τῆς ἀμελείας ἀντιασάμενος ἑτέροις ἂν διδάσκαλος πιθανώτερος γένοιο.

Τέλος τῶν προγυμνασμάτων.

IX.

ΑΝΩΝΥΜΟΥ
ΠΡΟΓΥΜΝΑΣΜΑ

Cap. I.

Μ ὦ ϑ ο ς.

Λύκος, ὁδοῦ πάρεργον¹, ὄνῳ περιτυγχάνει
 οὖν ἐντὸς τῶν ἰδίων ἀρχύων ἀναμφιλέκτως ἐκε-
 καὶ δεῖπνον ποιῶν ἔμελλεν, ὥσπερ οὐκ ἀποχρῶν
 τῷ τε τροφήν κάκεινῳ συμφορὰν τοῦθ' ἠγούμε-
 τήν ἀπὸ τῶν λόγων προστίθησι² καὶ καταίρων
 τοῦ ἀθλοῦ, μὴ δέδιθί, φησι πρὸς αὐτὸν, οὐ-
 τως ἔγωγε ἀδίκως διάκειμαι, ὥστ' ἀκατάγνωστός

¹ Descripsi ex codice Ven. 444. ubi titulus est:
 γυμνάσματα τῆς θητορικῆς. De auctore nihil constat,
 num fuisse, e progymnasmatibus ipsis elucet. ² Pl.
 c. 9. ταύτην, ὁδοῦ πάρεργον, ὡς μὴ δοκοῖη πάντα πρὸς
 ποιῶν, ὑποστάς ἀνεῖλε. Lucian. Jup. trag. c. 21. εἰ γ'
 Θεαίεϋς — ὁδοῦ πάρεργον ἐξέκοψε τοὺς πανούργους, etc.
 c. 1. ὁδοῦ πάρεργον ἦκω σοι εὐδαίμων τε καὶ μακίριος
 ρος. Icaromen. c. 71. ἀλλ' εἴτι σοι καὶ ὁδοῦ πάρεργον ἔ-
 καὶ τοῦτο εἰδῶμεν. cfr. Wyttenb. ep. crit. p. 36. Ja-
 Philestr. Im. p. 606.

τὸν πάντων ἰσίων ἐν τῶν ἀπεικταίων οἱ ὁρασαί,
 ἀλλ' ἐν μέρει τὰ πραχθέντα ἡμῖν ἐν τῷ βίῳ πλημμελή-
 ματα πρὸς ἀλλήλους ἑκάτερος ἐκκαλύψωμεν. κὰν μὲν
 χεῖρω τὰ ἐμὰ τῶν σῶν, ἀπολύου ἤδη τοῦ ἐξ ἐμοῦ σοι
 5 ὑφορωμένου κινδύνου, καὶ πρὸς τὰς σὰς νομὰς ἀδεῶς
 μάλ' ἀπότρεχε· ἦν δ' ἐλεγχθῆς 3 παραλάσας ταῖς ἀδι-
 κίαις ἐμέ, αὐτὸς σὺ κύριος τῆς ψήφου γίνου, εἰ μὴ δι-
 καιος εἶης δίκας ἐμοὶ δοῦναι τοιοῦτος ἀλούς. Ταῦτ' εἰ-
 πὼν καὶ τὰ πλημμεληθέντα οἱ προσέθηκε· τὰ δ' ἦν,
 10 ὄσων προβάτων καὶ αἰγῶν διασπαραγμοὶ, μυρίων ἐρίφων
 καὶ ἀρνῶν ἀρπαγαί, βοῶν πνιγμοναί, καὶ τέλος φυλά-
 κων αὐτῶν δῆγματα, ἧ καὶ φόνοι τούτων τετελεσμένοι.
 Ταῦτα καὶ τοιαῦθ' ἕτερα ὁ λύκος ὑφειμένως πως καὶ
 ὑποκεκορισμένως διεξιὼν, ὡς μὴ δοκεῖν εἶναι ταῦτ' ἀδι-
 15 κήματα, ὡς αὐτὸς ᾤετο, καὶ τὸν ὄνον τὰ οἰκεῖα λέγειν
 προὔτρεψατο. Ἐκεῖνος δ' ἐπεὶ τὰ καθ' ἑαυτὸν ἐξετά-
 ζων οὐδὲν ἦν εὐρίσκων ἄξιον καταγνώσεως, οὐδὲ γὰρ
 σίνοιδεν ἑαυτῷ τι τῶν ἀπειρημένων οὐδαμῶς δεδρακότι,
 τέλος ἀπορῶν, διεξίσι τι τοιοῦτον, ὡς δῆθεν πλημμέ-
 20 λημα. Φορτίον γὰρ φησί ποτε τοῦ δεσπότου ἐπιφερό-
 μενος, καὶ βαδίζων, λάχανα δ' ἦν αὐτὸ, μνίας ὑπογαρ-
 γαλισάσης με, μὴ ὑποφέρων, ἑκαμψα τὸν ἑμαυτοῦ τρά-
 χηλον, ὅπως τοῖς 4 μυκτῆρσι ταύτην ἀποφυσήσασαιμι,
 οὕτως δὲ τυχὸν φύλλον ἐν τῶν λαχάνων ἐκείνων ἐκ-

3 Cod. ἐλεχθῆς. Solemnis in his formis vñiam. Rhet.
 Graec. Vol. VII. c. XII. §. ἀνυμφίλεκτον ἢ ἀντινομία. Mon.
 ἀναφίλεκτος. Jos. belh Jud. I. 24. 1. καὶ ἐκ τῶν φημιζομένων
 ἔν τι διελεγχθέν ἄπασι πίστιν ἐπέσθη. Par. 1423. διαλεχθέν.
 omissio ἐκ. I. 24. 8. κατηγορήσθ γούν τις ἄφθι κατηγορήσας, καὶ
 τῷ πρὸς αὐτοῦ διελεγχθέντι συνηγήετο. Par. 1425. διαλεχθέντι.
 Arsin. p. 712. ἀνάμνησις τῶν ἤδη λεχθέντων. Par. λεχθέντων.
 cfr. Jacobs ad Achill. T. p. 738. ad Philostr. Im. p. 665.
 Lectt. Stob. p. 33. 4 Cod. ταῖς.

δικας ἀπειθῶν, ἕνω τοῦ σιωποῦτον παρομαρτουνης πολ-
λὰς τῷ ῥοπάλω, ὅπερ κατεῖχεν ἐκεῖνος, κατὰ τοῦ νώτου
σφοδρῶς βληθεῖς, ὡς καὶ πάλιν ἐξεμέσα παραχρημα 5
αὐτό. Οὕτω τέλος εἶχε τῷ ἀθλίῳ τὰ τῆς ἐξαγορεύσεως
καὶ τὸν λόγον ὁ λύκος ὡσπερ ἄλλον ἄγνα τινα ἤρπα-
κῶς, τῆς ἀδικίας, ἐβόα· τοῦ ὑπερφνοῦς πλημμελήματος·
εἴτ' ἐχώρει σε μέχρι νῦν ἢ γῆ, ἀλιτήρια, τοσοῦτον βδέ-
λυγμα, τοσοῦτον ἄγος, τοσοῦτον μίασμα; βαβαὶ τῆς 10
ἀγνωμοσύνης, ἧς ἐπαδείξω πρὸς τὸν σὸν δεσπότην τὸν
ἄθλιον, ὅς ἐπὶ τοῖς λαχάνοις, οἷς ἐνίδρωσε σπειρῶν,
συνεχῶς ἄρδων, ἀνακαθαίρων, ἐκτίλλων, ἄλλα ὅσα ἐπ'
ἐκείνοις ἀνατλάς, ἐφ' οἷς μόνοις τὰς τῆς ζωαρχίας ἐλπί-
δας ἔτραφεν, ἐξαίφνης τὸ ἐπ' αὐτοῖς κέρδος ἀπολώλεκεν 15
ὑπὸ σοῦ· δηλοῦσι γὰρ αἱ ἐκεῖνου πληγαὶ, σφοδρῶς, ὡς
ἔφησ, καταφερόμεναί σου, τὴν τῆς ψυχῆς δεινὴν τρωσιν
ἐκεῖνου, ἣν ἐβλήθη καιρίαν, σοῦ καταφαγόντος τὰ λά-
χανα· ἀλλ' ὡς εἴκειν οὐκ ἀποχρῶσαν ἢ δίκη τὴν πλη-
γὴν ἐκείνην εἰς πρᾶξιν κρίνασα, ἐποίησε πρὸς τὸ λειπὸν 20
τῆς ποινῆς ἀποταμίευστον, ἐπεὶ καὶ τὸ πρᾶγμα αὐτὸ
δηλοῖ ἐναργέστατα, μηδὲν διερευνωμένῳ μοι θηρα-
θῆναί σε. Ταῦτα ὁ λύκος εἰπὼν, διασπαράττων τὸν
ὄνον ἐπιπηδήσας καὶ δεῖπνον ποιεῖ τὸν δύστυχον· ὁ καὶ
πρὸ τῆς ἐξαγορεύσεως ἔργον ἐκείνῳ, κἂν εἰ προσποιού- 20
μενος δῆθεν δικαιοσύνην, ἑαυτὸν μὴ δοκεῖν ἀδίκως ἐκεῖ-
νον φαγεῖν τάχα κατέστησε, ταῦτ' αὖ ποιῶν τοῖς τῶν ἀν-
θρώπων ἀδικωτάτοις, οἱ τὰ τῶν πλησίων ἀρπάζοντες
ἐπισεμνολογοῦσι τὴν πρᾶξιν, καὶ λόγοις ἀδικωτέροις
δικαιοσύνην τὴν ἀδικίαν δοκεῖν ἀποδεικνύειν ἐπιχει- 30
ροῦσιν.

Διήγημα τὸ κατὰ τὸν Πολύδωρον.¹

Ἀνήρπαστο μὲν ἐκ μίσης Ἑλλάδος Ἑλένη, καὶ Ἀλεξάνδρῳ συνῆν ἐν τῇ Τροίᾳ, τῷ Πάριδι· τὸ δὲ γ' Ἑλληγες ἅπασι κοινὴν ὕβριν τὸ πρᾶγμα τίθενται, διὰ τοῦτο καὶ ἄθροοι πρὸς Ἴλιον πλέουσι, καὶ τὰ περὶ τὴν Τροίαν πάντα εὐθὺς τῷ στρατεύματι ἀνηρπάξτετο, χωραὶ ἐληλατοῦντο, πόλεις ἐνεπιμπρῶντο, φρούρια κατεστρέφετο. Ὡς οὖν ὁ πόλεμος ἑτεραλκῆς,² καὶ τὴν κατασκαφὴν ὅσον οὐπω καὶ αὐτῇ τῇ Τροίᾳ ἠπειλεῖ, καὶ τὸν κίνδυνον τοῖς ἔνδοι φοβερόν μάλα ἐπέσειε, καὶ τὰ πρᾶγματα ἐπὶ ξυροῦ³ τοῖς Τρωσὶν ἀκριβῶς διεκρέματο, ὁ τούτων βασιλεὺς γέρον Πρίαμος πράττει τι σοφὸν καὶ τῆς ἡλικίας τῆς ἑαυτοῦ ἄξιον, καὶ τὴν τύχην ὡς ἐδόκει ἀντισοφίζεται· τοὺς μὲν γὰρ ἄλλους αὐτοῦ παῖδας τῷ πολέμῳ ἐκδίδωσιν, ἐπειπερ ἡλικία προὔτρεπετο, ἓνα δ' αὐτῶν ἀπαλὸν πάνυ καὶ πολεμικῶν ἔργων δι' ἡλικίαν ἄγευστον ἐπιτυγχάνοντα πρὸς τὸν Θρακῶν τότε ἄρχοντα Πολυμήστορα πέμπει, καὶ πολλοῦ φίλον ἐκείνῳ δοκοῦντα· μετ' ἐκείνου δὲ καὶ χρυσὸν ἰκανὸν ἐκπέμπει,
 20 Ζώπυρόν τε, τοῦ γε νῦν καὶ τῆς Τροίας καὶ τῶν πραγμάτων πάλιν ἀνόρθωσιν. Καὶ ὁ μὲν οὕτω σοφῶς διαπράξατο, ἐκπέμψας τοὺς μὲν ὑπὲρ πατρίδος τοῖς πολεμίοις συμπλέεσθαι, τὸν δὲ διὰ πατρίδα τῷ φίλῳ φυλάττεσθαι. Ὁ δὲ βάρβαρος δέχεται τὸν Πολύδωρον
 25 καὶ τὸν χρυσὸν ἐπιδέχεται, καὶ ἀδίκους εὐθὺς ὀφθαλμοὺς ἐπιβάλλει τοῖς χρήμασι, καὶ θάνατον μὲν παραχρῆμα τοῦ μειρακίου καταψηφίζεται· ἀλλὰ τὸ τοῦ

¹ Idem tractavit Niceph. Basil. p. 441. ² Π. Η. 26.
 μάχης ἑτεραλκία νίστην. ³ De hac dictione, ex Π. Η. 173.
 profecta vide notam ad Arsen. Viol. p. 226.

Φρύξ, καὶ συντηρεῖ δῆθεν τὸν παῖδα, καὶ τὸν φιλοῦν-
τα πρὸς αὐτὸν ὑποκρίνεται· ἐπεὶ δὲ μάθοι τὸν πύργον
τῆς Τροίας ἔκτορα πεπτωκότα, ὁμοῦ δὲ καὶ τὸν ἐμ-
πρησμόν ταύτης τῷ ἀναφερομένῳ καπνῷ τεκμήραιτο, 5
τότε δὴ τότε, ὄνπερ πάλαι βασιλίσκον ἄδινε, φανερῶς
ἀναρῶν γυναι, καὶ ἔνθα ὁ παῖς διατρίβει γενόμενος,
καιρίαν βάλλει τὸν νέον, καὶ μετὰ τοῦ χρυσοῦ καὶ τὸ
ζῆν ἀπεστέρησεν. Ἄλλ' ἢ δίκη, καίτοι τὰ πολλὰ ἐν
ἅπασι διαμιέλλουσα, ἐνταῦθα οὐδόλως ἀνέχεται· διὰ 10
τοῦτο καὶ γῆς μὲν κατορούζει τὸν νεκρὸν οὐ παραχωρεῖ,
πελαγείῳ δὲ ῥεύματι ῥίμαι παρασκευάζει. Ἄλλ' ἢ θά-
λαττα οὐπω τῶν Ἑλλήνων ἀποπλευσάντων ἐξαποπτύει
Πολύδωρον, καὶ ὁ νεκρὸς τῇ Ἑκάβῃ γνωρίζεται, καὶ τὸ
τοῦ βαρβάρου δρᾶμα ταύτῃ ἀνακαλύπτεται, καὶ φανερῶς 15
ἀμύναςθαι τὸν ἐχθρὸν οὐκ ἰσχύουσα, ἅτε πάντων
ἔρημος καὶ αἰχμάλωτος, δόλῳ τὴν δολερὰν ψυχὴν ἀν-
θυπέρεχεται, καὶ ὅθεν ἔγνω τὴν ἐκείνου γνώμην ἀλισκο-
μένην, ἐκεῖθεν τὴν πλεονεκτικὴν ψυχὴν νουνεχῶς δελεάζει
τε καὶ τεθήρακε· καὶ εἰς χρυσοῦ φυλακὴν αὐτὸν μετὰ 20
τῶν ἰδίων μεταπέμπεται παιδῶν· ὁ δὲ τὸν φίλον χρυ-
σὸν ἀκούσας οὐ διαμέλλει, ἀλλὰ σὺν τοῖς παισὶν ὡς
εἶχε τάχους ἐφίσταται, ὁ κόραξ ἐπὶ τὸ πτώμα φασιν,
καὶ τὴν σκηνὴν οὐδαμῶς ὑποπτεύσας μετ' αὐτῶν τὴν
σκηνὴν εἴσεισι, καὶ οὕτως Ἑκάβῃ τοῦ παιδὸς στερη- 25
θεῖσα διὰ χρυσοῦ τὸν φονεὴ ἑαυτῇ δι' ἐλπίδα χρυσοῦ
μέτεισιν· ὑπὸ γὰρ τῶν ἔνδον Τρωάδων τὰ τέκνα μὲν
ὄρα κατασφαττόμενα, ὡς παῖδα σφάξας κάκεινος, ὡς
ἂν τῆς τῶν φυσικῶν ἀλγηδόνων δριμύτητος καὶ αὐτὸς
αἰσθοίτο· τοὺς δ' ὀφθαλμοὺς ἐξορύττεται, ὡς ἀδίκως 30
ἐνοστηριχθέντας τῷ ῥαδίως αὐτοὺς χέοντι.

Οἱ φρονούντες εὖ, φησι Σοφοκλῆς, κρατοῦσι πανταχοῦ.

“Ὅδε δὲ Σοφοκλῆς τῶν τραγικῶν τὸ κεφάλαιον· καὶ
 5 ὥσπερ Ὅμηρος ἐν πολλοῖς ποιηταῖς μόνος ἔξοχον τὸ κοινὸν
 ὄνομα εἴληχεν, οὕτω Σοφοκλῆς ἐν πολλοῖς τραγικοῖς τρα-
 γικὸς ὀνομάζεσθαι δίκαιος, ὑπεράρας πάντας τοὺς τοι-
 αῦτα ποιήσαντας· μᾶλλον δὲ ταῖς μὲν ὑποθέσεισι καὶ
 τῷ μέτρῳ τραγικὸς, ταῖς δὲ γνώμασι ἠρωϊκὸς ὁ ἀνὴρ
 10 ἀναφαίνεται, μόνος ποιητῶν ἐν ἱαμβείοις ἠρωϊκὰς γνώ-
 μαις ἐκθέμενος, καὶ ἐν πᾶσι μὲν, ὅσοις ἐξέθετο, σοφὸς
 ἐπωκῦμως ἐκρίθη, καὶ κλέος ἔτι σμικρὸν ἤρατο· ἐν οἷς
 δὲ περὶ φρονήσεως φιλοσοφεῖ, τοσοῦτον πλεόν, ἢ ἐν
 τοῖς αὐτοῦ λοιποῖς θναυμάζεται, ὅσον κάκεινα κατὰ τῶν
 15 ἄλλων τῶν αὐτοῦ τὴν νικῶσαν φέρει καὶ πάσαις ψήφοις
 κρατεῖ. Τί δὲ περὶ τούτου ἀπεφάνητο· ἡ ἐντελής φρό-
 νησις, φησιν, ἐν πᾶσι κρατεῖ, καὶ τοῖς μὲν ῥήμασι οὐ-
 τως ἢ ψῆφος μικρὰ, εἰ δὲ τῷ νῶ μεγάλη, μαρτυρήσει
 λόγος ὁ ῥηθησόμενος. Ὁ φρονήσεως γὰρ ἀκραιφνοῦς εὐ-
 20 μοιρῶν εἰς νέους μὲν ἔτι τελῶν εὐδύς ἀπὸ γραμματίων
 κακίας ἀρετὴν ἀνθαιρήσεται, κἀντεῦθεν πᾶν ἀγαθὸν
 ἐξασκήσει, καὶ παιδείας πάσης ἀντιέξεται, οἷς ὀπλισμέ-
 νος εἰς ἄνδρας γραφεῖς, τίσι τῶν ἀρίστων οὐκ ἂν προσ-
 βάλοι, καὶ προσβαλῶν, ποῖα τούτων οὐ μετ’ ὑπερβο-
 25 λῆς κατορθώσαιτο· βουλευῶν εὐστόχως βαλεῖ, δικάζων
 τὴν ὀρθὴν ἐξενέγκοι, ἐξαίρετα γὰρ τῶν ἄλλων κατορ-
 θώματα φρονήσεως· ἂν στρατηγῇ, μεγάλως εὐδοκιμήσει,
 μετ’ ὀλίγων πολλοὺς, καὶ μετ’ ἀσθενεστέρων ῥωμαλαιο-
 30 ζεται, ἀνδρία οὐκ οἶδεν, ἃ δ’ ἀνδρία, ἢ φρονήσεως οὐ

1 Sic codex, et infra p. 603. l. 32. ῥωμαλαῖος.

φρονων εν, ονχ υπο του αξιωματος εκεινος, αλλ αυτος
 την αρχην κατεκόσμησε, και ὅσον ἐστὶ τὸ τῆς βασιλείας
 χρῆμα, λαμπρῶς ἔδειξεν ἂν ιδιώτης, βασιλέων ἐπικρατέ-
 στερος. Ὁ μὲν γὰρ τῶν ὑφ' ἑαυτὸν ἀρχι, ὁ δ' ἐδ' 5
 φρονῶν και βασιλέων, εἰ τύχοι, κρατεῖ· και ὁ μὲν ἔστιν
 ὅτε την αρχην κλέπτεται ἢ φανερωῶς ἀφαρπάζεται, τῷ
 δὲ ἄσυχλόν τε. πάντα και ἀναφαίρετον τὸ κράτος μεμέ-
 νηκει· ἂν εὐτυχῆς, εὐτυχέστερος τῷ πλεονεκτήματι, ἂν
 δυστυχῆς, παραμυθεῖ την τύχην τῷ κτήματι· πῶς δ' ἂν 10
 και δυστυχῆ ὀνομάσειας, ὅς τοῦ εὐδαιμονεστάτου τῶν
 παρ' ἀνθρώποις ἀγαθῶν εὐτυχῆς γέγονε· σιωπῶν τῶν
 λεγόντων θαυμασιώτατος, οἶδε γὰρ, οὐ κριττων λόγου
 σιγή· ὁμιλοῦντι δ' αὐθις πάντες κεχήνασι, τὸ μέλιτος
 γλύκιον ῥέον.² ἐκεῖνο ὑποδεχόμενοι, και ἀπλῶς, ἵνα μὴ 15
 τὰ καθ' ἕκαστα λέγοιμι, ὁ φρενῶν εὖ ἔχων, ἐν ἀν-
 θρώποις ὑπὲρ ἀνθρωπον φαίνεται· εἰ δὲ τις ἀτυχῆ τού-
 του τοῦ χρήματος, και πάντων ἀγαθῶν ἀτυχέστατος πέ-
 φυκε· τῶν μὲν γὰρ ἀνθρώποις εὐρημένων ἀγαθῶν ἢ οὐ-
 δενὶ την αρχην ἐπιχειρήσεται, ἢ ἐπιχειρησάμενος, οὐδὲν 20
 πλέον ἢ πληγῶν και πόνων ὅσων ἀναπλησθεῖς, ὡς ὁ
 τοῦ κωμικοῦ Στρεψιάδης³ κενός ἀπελεύσεται· ἂ γὰρ
 γνωσῶν ἐφεῦρε, πῶς ταῦτα τῇ ἀγνοίᾳ κατορθωθήσεται,
 και μὴ ὅτι γε ἀφ' ἑαυτοῦ ὁ τοιοῦτος οὐδὲν τῶν ἀπάν-
 των ἀγαθῶν κτήσεται, ἀλλὰ και, ἅπερ φύσις ἢ τύχη 25
 ἕως πρὸς αὐτὸν ἐφιλοτιμήσαντο, ταχέως ἡμαύρωσε και
 τελείως ἀπέσβεσεν· ἂν ἐξ εὐπατριδῶν, αἰσχύνῃ τῷ γένει,
 ἂν Νιφεὺς, χείρων Θερσίτου, ἂν Μίδας, ταχέως Ἴρος
 καθίσταται, μᾶλλον δὲ τοῖς χρήμασι συναπόλλυται·
 πλοῦτος γὰρ ἄνευ φρονήσεως ὑγιούς οὐ μόνον οὐ παρα- 30
 μένει, ἀλλὰ και τὸν ἔχοντα ἑαυτῷ συναπόλλυσι· ἂν
 ῥωμαλαῖος, μὴ μόνον οὐδὲν ἀπόνασθαι τοῦ πλεονεκτί-

2 Il. A. 249.

3 Arist. Nub. 1321. sqq.

ματος θναταί, ἀλλὰ καὶ ἑαυτοῦ τούτο ἐκτεήσατο,
 φῶμη γὰρ φρονήσεως ἄνευ ἵππος ἀκριβῶς ἀχαλίνωτος,
 ὅς ὅσον θρασύτερος, τοσοῦτον τῷ ἐπιβάτῃ τὸ πτώμα
 δεινότερον ἀπεργάζεται. σιωπῶν μὲν οὗτος οὐδενὸς ἄξιος,
 5 ὁμιλῶν δ' αὖ καταγέλαστος, καὶ τὸ ὄλον εἰπεῖν, ὃ μὴ
 φρονεῖν εὖ μέσον λογικῶν εἰς ἄλογον τελεῖ. Ταῦτα καὶ
 τὰ τοιαῦτα ἐννοῶν ὁ σοφὸς Σοφοκλῆς τὸ φρονεῖν εὖ
 πάντων κράτιστον νουνεχῶς ἀπεφήνατο· ὥσπερ γὰρ οἱ
 ὀφθαλμοὶς ὑγιεῖς καὶ ἀπειλικρινημένους πλουτήσαντες,
 10 ὅποι πορεύονται, ἀπροσκόπτως καὶ ἀσφαλῶς μάλα φέ-
 ρονται, οὕτως οἱ ἐντελεῖ φρονήσει συζῶντες ὀρθῶς πᾶσι
 πράγμασιν ἐπιβάλλουσιν· ὃ γὰρ ὀφθαλμοὶ σώματι, τοῦ-
 το σύνεσις ψυχῇ πέφυκεν, εἰ δέ γε βούλει, ὃν τρόπον
 ἥλιος πάντων μὲν ἑκασταχόθεν ὑπέρκειται, ἀστῆρσι δ'
 15 ἐν μυρίοις μέγιστος πολλῶ τῷ μέσῳ καὶ διαυγέστατος
 πέφυκεν, οὕτως ὁ φρονῶν εὖ πάντων ἀνώτατος· λαμ-
 πρότατος δὲ καὶ περιφανέστατος ἐν ἅπασιν φαίνεται.
 Τὴν ἄλωσιν τῆς Τροίας εἰς νοῦν λαβέ μοι· ἦν γὰρ δε-
 κέτης χρόνος καὶ μυρίον ἡρώων πληθὸς ἐκπορθῆσαι οὐκ
 20 ἴσχυσεν, καὶ διὰ τοῦτο ἀπειρηκότες ἀπέπλεον, ταύτην
 ἐνὸς ἀνδρὸς φρόνημα ἐν μιᾷ καὶ μόνῃ φυλακῇ νυκτὸς
 παρεστήσατο, καὶ ἧς ἔμπροσθεν ὑπὲρ ἀριθμὸν ἵπποι
 ἔμψυχοι προσβαλόντες καὶ ἀρετὴν ἐπιδειξάμενοι παντοίαν
 πεπτώκασιν, ταύτης εἰς ἄψυχος καὶ ἀκίνητος κατέχρεμε-
 25 τίσατο καὶ κατωρχήσατο, σοφίαν ἐνὸς ἔμφρονος φέρων
 ἢ καὶ αὐτόν. Διὰ τοι τοῦτο καὶ τῶν ἀναχθέντων εἰς
 Τροίαν πάντων Ἑλλήνων πτολίπορθος μόνος Ὀδυσσεὺς
 ἀνηγόρευται. Ὁ δέ γε Περσῶν μέγας βασιλεὺς Ξέρ-
 ξης, ὅς μετὰ τὸ πάντα σχεδὸν τοὺς ὑπ' οὐρανῷ ὑφ'
 30 ἑαυτῷ ποιήσασθαι, καὶ στοιχείων αὐτῶν ἔδοξε κατευμε-
 γεθῆναι, οἱ συνέσει οὗτος ἐνὸς ἀνδρὸς τοῦ Θεμιστοκλέους
 κατεστρατηγήθη, μετὰ τὴν οἰκουμένην ἅπασαν ἀντικρυς
 τῇ Ἀθηναίων ἐπισπεσών· ὁ δὲ Περικλῆς πρότερον τοι-

λοιπὰ θανασαστὰ ὡς πλεῖστα περιδραμῖν, τοῖς λόγοις
 ἐκείνου ἐγκυψάτω, καὶ ἐκ τῶν ὀνύχων ² μανθανέτω
 τὸν λέοντα, ἐν οἷς καὶ ἄλλα μὲν μύρια δημηγορεῖ, πλεί-
 στην ὄσση γεννασιότατην γνώμην μαρτυροῦντα τάνδρι,
 5 καὶ φιλόσοφον τὸν ῥήτορα ἰσχυρῶς ἄγαν ἀποφαινώμε-
 νον· ἃ δὲ περὶ συμφέροντος τοῦ δήμου δημηγορῶν ἀπι-
 φθέγγετο, οὐκ ἔστιν εἰπεῖν, ὅσον ἦτορ Ἀημοσθένην,
 πρὸς γε πολλοῖς ἄλλοις καλοῖς καὶ τὴν ἐπισημίαν ἐκεί-
 νην διίσχυριζονταί. Τίνα δὲ καὶ τὰ γυναιματευθέντα
 10 τάνδρι· χρήμασι περιρῥεῖσθαι τὰ τοῦ Ἀημοσθένους
 κοινὰ ταπεινὰ δεῖν μάλα φησὶ καὶ οὐδὲν τῶν δούτων
 χρημάτων ἄνευ κατορθωθῆναι δυνατόμενον· καὶ ἃ μὲν
 ἀπιφθέγγετο ταῦτα· εἰ δὲ καὶ ἄρστα, τοῖς λεχθησο-
 μένοις νῦν ἐλεγχθήσεται· δῆμος γὰρ χρημάτων κοινῶν
 15 εὐπορῶν, οὐδὲν ὅλως ἄχαρι ἐποστήσεται, μᾶλλον δὲ τί
 τῶν συμφερόντων οὐκ ἂν ἐργάσατο, τὰ γὰρ χρήματα
 πόλεις τὰς μὲν προσούσας ἀσφαλῶς συντηρεῖ, τὰς δ'
 οὐκ οὔσας προστίθησι, στρατεύματα ἄπειρά τε καὶ ἀνυ-
 πόστατα συνίστησι, καὶ στόλους ὑπὲρ ἀριθμὸν πῆγνυ-
 20 ται, ὧν καὶ φήμη μόνῃ τοῖς ἐχθροῖς φοβεροὶ οἱ ἔχον-
 τες καθεστήκασιν, ἂν δὲ καὶ προσβαλεῖν αὐτοῖς δέη,
 πολλοὺς ἂν ἐκεῖ τοὺς ἀριστέας θεάσαιο, ἐπεὶ καὶ τὰ
 γέρα πολλὰ, καὶ ὅσα οἱ νικήσαντες βούλονται, κἀντεῦ-
 θεν τοὺς μὲν ῥᾶστα τρέπονται, τοὺς δὲ πανωλεθρία
 25 διδούσιν· εἰ δὲ καὶ τινες ὑπὲρ αὐτοὺς τὴν ἰσχὺν εὐρε-
 θεῖεν, πρὸς οὓς ὅπλοις χρῆσθαι ἀδύνατον, χρήμασι
 τοίτους κατεγοήτευσαν, καὶ τὸ ὅλον εἰπεῖν, ἐπρίαντο,
 τὴν κατ' αὐτῶν ἐκείνων ὁρμὴν εὐχερῶς πάνυ τοῖς δω-
 ρήμασι κατακλείσαντες, καὶ πρὸς σπονδὰς τὰς μετ' αὐ-
 30 τῶν εὐκόλως αὐτοὺς συνελάσαντες, καὶ καταδουλοῦντες
 κἀκείνους δουλείαν πολλῷ χαλεπωτέραν καὶ αἰσχροτέραν

2 Cod. ἐρύγων. Notum proverb. ἐξ ὀνύχων τὸν λέοντα,
 vide Arsen. Viol. p. 236.

ἐκρηγῆσαν, σώματα τούτων κατεσσεκασάντο, οὓς δε
χρήμασιν ἐξωνήσαντο, γνώμαις αὐτῶν ἐβασίλευσαν· ὅσων
τοίνυν γνώμη πολλῶ κρείττον σώματος, τοσοῦτω τὸ
γνώμας καταδιδουλώσθαι τοῦ σώματα τοῖς μὲν πεπον- 5
θόσι φανυλότερόν τε καὶ χαλεπώτερον, τοῖς δὲ δεδρακό-
σιν ὑψηλότερον καὶ λαμπρότερον κίνου καθέστηκε. Τοῖς
δόξασι τῇ εὐποροσίῃ βουλῇ τέλος ῥάδιον προστίθεται·
ἐπιστῆμαι δὲ καὶ τέχναι καὶ ἀρεταί, καὶ ἄλλα πάνθ'
ὅσα τὸν τῶν ἀνθρώπων βίον ψυχαγωγῆ τε καὶ κατα- 10
κοσμεῖ, μεθ' ὑπερβολῆς ἐν αὐτοῖς· ἐνθα γὰρ οἱ μισθοί,
ἐκεῖ καὶ τὰ τοιαῦτα σκοουδάζονται· ἐνθα οὐδέ τις τῶν
ἀπάντων ἐν τούτοις, ἀλλὰ καθημένους οἴκοι παντ' ἀγα-
θὰ ἐπιπέθει, τῶν ἀφ' ἐκάστης πόλεως τε καὶ χώρας ἐμ-
πόρων συχνῶς καταγομένων, καὶ θεραπεόντων δίχην τὰ 15
πρὸς χρείαν πάντα προσαγόντων αὐτοῖς, κἀντεῦθεν πάν-
τας ὑφ' αὐτοὺς ποιοῦνται, τοῖς πᾶσιν ἀγαθοῖς κατα-
βρίθονται καὶ βαθείας εἰρήνης καταπολαύουσαν· ὣν τι
μακαριώτερον ἢ ζηλωτότερον γένοιτο, καὶ ἀπλῶς εἰ-
πεῖν πάντα μὲν εὐχερῇ τοῖς εὐετηρίαν κοινῶν χρημάτων 20
ἔχουσι πάρεστι, δυσχερῇ δ' ἅπαντα πάλιν ἄπεισιν· ὁ
δέ γε πενία συζῶν καὶ χρημάτων κοινῶν γυμνὸς δῆμος
οὐδὲν ὅπερ τῶν δεινῶν οὐχὶ πείσεται· προσβαλόντων
ἐγθρῶν ἢ δουλείας τὴν ζωὴν ἀνταλλάξεται, ἢ μὴ τοῦτο
βουληθέντες διαφθαρήσονται τέλειον, σοφία δὲ καὶ τέ- 25
χνη καὶ μηχαναὶ καὶ βουλαὶ τὸ εὖστοχον παρ' αὐτοῖς
ἔχουσαι οὐδὲν ἔσονται χρημάτων ἀπόντων· πᾶσι γὰρ
τούτοις τὰ χρήματα τέλος τίθησιν· εἰ δ' ἄπεισι ταῦτα,
ἢ κάκεινα συναπογίγνεται, ἢ εἰ πάρεστιν, ἀδολεσχία
μόνον μάταιος πάρεστιν· κἀντεῦθεν τὰ μὲν προσόντα 30
τοῖς τοιοῦτοις ἀνδράσιν ἀγαθὰ ταχέως ἀπέπτῃ, τὰ δὲ
δυστυχῇ κοσκινηδὸν φέρεται, καὶ τέλος ἠπορηκότες ἢ
μετανάσται τῆς ἑαυτῶν γίνονται, οὗ τί δυστυχεστέρον

τέλειον διεφθάρησαν, οἱ δ' ἀθλίως αἰχμάλωτοι ἄγονται, ὅπερ τοῦ τελείως φθαρῆναι πολλῶ δεινότερον. Ταῦτα καὶ τὰ τοιαῦτα ἐννοοῦντα τὸν Δημοσθένην, τὴν ἐπικαι-
5 ροτάτην ἐκείνην φωνὴν ἀφεῖναι κατέπεισεν.

Ὡσπερ γὰρ ἰέραξ, ἂν μὲν πτερῶν τε καὶ ὀνύχων ἱκανῶς ἔχη, μὴ μόνον ἀνώτερος τῆς τῶν ἐχθρῶν ἐπη-
ρείας φαίνεται, ἀλλὰ καὶ κατὰ κράτος ἐκείνην κατα-
τροποῦται, ἂν δ' ἀκριβῶς αὐτῶν ψιλωθῆ, πρὸς τῷ μη-
10 δὲν τῶν αὐτῶ συμφερόντων ἐν ἔργῳ ἔτι δύνασθαι καὶ τοῖς ἐχθροῖς διασπάραγμα γίνεται, οὕτω δῆμος εὐπο-
ρῶν μὲν κοινῶν χρημάτων πᾶσιν ἀγαθοῖς ἐντροφῶσι, καὶ πάσης ἐπηρείας ὑπέρκεινται, τούτων δὲ γυμνωθεὶς φθορὰν ἀντενδύονται. Τὴν τῶν πάλαι Περσῶν ἀρ-
15 χὴν ἄκουε, οἱ τὴν ὑφήλιον σχεδὸν ἅπασαν ὑφ' ἑαυτοῦς ἐποίησαντο, οὐκ ἐν ἄλλῳ τινὶ ἢ τῇ τῶν χρημάτων ἀφθονωτάτῃ περισυσία· οἴκους γὰρ φασὶν ὅλους μεστοὺς χρυσίου τὸν μέγαν βασιλέα κεκτῆσθαι Περσῶν. Ὅθεν τὸν κωμικὸν καὶ ἐν ἅπασιν μὲν τοῖς ἀποφανθεῖσιν
20 ἐκείνῳ λοιποῖς ἄγαν ἐκπλήττομαι, λίαν συνεσιῶτα τοῖς πράγμασιν ἐπιβάλλοντα, ἐν οἷς δὲ τὴν τῶν χρημάτων ἰσχὺν ὀπόση τίς ἐστιν ἀπεφήνατο, ὃ οὐκ ἔστιν εἰπεῖν, ὅσον τὸν ποιητὴν ὑπεράγαμαι· τὰ πάντα γάρ, φησι, τῷ πλούτῳ διδοῦλωται, τὴν αὐτὴν Δημοσθένει περὶ τῶν
25 αὐτῶν ψῆφον ἐξενεγκών. ἦν γὰρ Ἀριστοφάνης γνώμην περὶ τοῦ πράγματος διὰ καταφάσεως μόνης φθᾶσας ἐκύρωσε, ταύτην Δημοσθένους ὕστερον διὰ καταφάσεως ἅμα καὶ ἀποφάσεως σοφῶς συνεπέρανεν, ἥσπερ πολλοὶ μὲν ἀκροαταὶ γενήσονται, καὶ τὸν εἰπόντα
50 Δημοσθένην θαυμάσονται, κατ' ἀξίαν δὲ οὐδεὶς, οὐ μὲν οὖν ὡς ἀδύνατον τὸ πρᾶγμα παντάπασιν.

V.

κατὰ τὴν πλά-

κριβείας ἐν τοῖς
νυ ἐμέλησε, το-
ῖσιν ἐκείνοις 5
μαστόν οὐδέν·
πατρὶ προσει-
ρόντιζον, πῶς
ἵς ποιούμενοι
οὐ καὶ ἀλλό- 10
ἐν ὑγιᾶς εἰς
οὐς ἀνδρώ-
θηρία καὶ
τες οἴχο-
παντὶ ἐκ 15
ε καὶ ἐν
λοῦσιν ἢ
λατάνου
ρα, καὶ
δ' ἄ 20
εἰς
ἀθρα
ἰτούς
θη-
ἰτεῖ 25
εἰ-
ἰλ-
η,
ι.
- 30

οίκειας εἰς ἑτέραν ἡμᾶς μεταβῆναι συμβαίη, οὐκ ἔστιν
 εἰπεῖν, ὅσον τὸ πρᾶγμα δυσχερῶς φέρομεν, καὶ ταῦτ'
 οὐσης κάκεινης ὁμοίας γῆς καὶ ἀνθρώπους τοὺς ἀν-
 5 τοὺς κεκτημένης, καὶ γῆν ἅπασαν, ἐφ' ἣν ἐγεννήθησαν
 καὶ ἐτράφησαν, ἐκόντες ὄντες ἐκεῖνοι ἀρνηθῆναι ἀνα-
 σχόμενοι, εἰς χῶρον ἐκ διαμέτρου ἐνηλλαγμένον, καὶ
 περὶ οὐπερ οὐδ' ἤκουσαν ἐβουλεύοντο μετοικίξασθαι·
 ἀλλ' ἔστω, διδόνθω εἰς οὐρανὸν βουληθῆναι τούτους
 10 ἀνελθεῖν, συνθέντε δὲ ὄρη, καὶ ἀνάβαθρα κατασκευά-
 σαντε, ἀνέρχεσθαι ἐπεχείρησαν· πρῶτον μὲν, πῶς αὐτὰ
 μετεκίνησαν, ἢ εἰς ἓν τὰ ὄρη συνήγαγον, ἢ μᾶλλον πῶς
 τῶν χώρων, ἐν οἷς ἡδραίουτο ταῦτα, ἀπέσπασαν, εἰ μὲν
 γὰρ ἀστήρικτα ἐπέκειτο ταῦτα τῇ γῇ, ἣν ἂν καὶ οὕτως
 15 ἄπορον, πῶς τοσαῦτα ὄρη νεανίαιν δυοῖν ἐκεκίνητο· ὁ-
 μως δὲ ἴσως ἂν ἐδόκει ἔχειν τινὰ τὸ πρᾶγμα οὕτω πα-
 ραδοχὴν· ἐπεὶ δὲ τῇ γῇ ταῦτα οὕτως ἐμπέφυκεν, ὡς
 μηδεὶ τῶν ἀπάντων κινήσαι δυνατόν, πλὴν τῷ καὶ πᾶ-
 σαν τὴν γῆν δυναμένῳ, λείπεται ἢ μετὰ τῶν ὄρων καὶ
 20 πᾶσαν τὴν γῆν ἐκείνους τότε ἀνατρέψαι, ἢ μηδὲ τὰ ὄρη
 ὅλως θυνηθῆναι μετακινήσαι· ἔπειτα δὲ, ὀπόσης καὶ τῆς
 ἀναβάθρας κατασκευασθείσης ἐπειρῶντο ἀνέρχεσθαι, ἢ
 γῆ ἅπασα οὐδὲ πολλοστημόριον ταῦ οὐρανοῦ ὕψους τι
 εὔρηται, καὶ μέρη τινὰ ταύτης σμικρότατα καὶ μηδα-
 25 μινὰ συντεθέντα τὸν οὐρανὸν ἂν ἐφθασεν; ὡσπερ ἂν εἰ
 ὦσιν ἔνδον στοᾶς μεγίστης κειμένου, καὶ ὡς εἰκὸς τοῦ
 ἀκροτάτου ταύτης ὕψους παντάπασιν ἀπολειπομένου,
 συντιθεῖς τις τὰ περὶ τὸ ὦσιν ἐκεῖνο κεγχρώδη ἐπανα-
 στήματα, τῷ τῆς στοᾶς ἐκείνης ἄκρῳ ἐξισοῦν ταῦτα
 30 πειρᾶται· ἀλλὰ τὰ τοιαῦτα μὴ μόνον ἀδύνατα, ἀλλὰ καὶ
 γέλωσ πλατὶς λεγόμενος·¹ καὶ ὁ θεὸς αὐτοὺς ἄνωθεν κεραι-

1 Cfr. Niceph. Prognmn. p. 473. εἰρωνεία ταῦτα καὶ γέλωσ πλατὶς.

ἐκείνον ψηφίσασθαι, ὅπως τοῦ ἐπιχειρήματος αὐτοῦς
 ἀναστείλῃ· ἐπειδὴ δὲ ἦδει ἀνηνύτοις ἐπιχειροῦντας, τίς
 ὁ σκοπὸς κερανοῖς ἐκείνους κωλύσαι, καὶ βασκαίνειν δ
 δόξαι τοῖς καὶ χωρὶς τοῦ κερανοῦ παύσασθαι τῆς ἀλό-
 γου ὀρμῆς ἀναγκασθησομένοις μετ' οὐ πολὺ. ἀλλ' ἔστω
 καὶ ταῦτα· τούτων δὲ τεθνηκότων ἢ ἀδελφῆ θρηνοῦσα
 οὐκ ἔληγε, καὶ τὸ πάθος μὴ φέρουσα τὸν θεὸν ἐξαίτεϊ,
 εἰς φυτοῦ φύσιν μεταβαλεῖν· ἀδίκως ἀπολωλέναι τοὺς 10
 ἀδελφοὺς ᾤετο, ἢ τῶν δικαίων ἐπιτυχόντας· οὐ μὴν καλῶς
 ἐκείνους παθεῖν ἔκριεν, ἄχθεθαι μᾶλλον τούτοις ἐχρῆν,
 οὐχὶ δὲ τοσοῦτον τῶν ὑβριστῶν κήδεσθαι, ὡς ὑπὲρ αὐ-
 τῶν καὶ θρηνεῖν ἄπαυστα· εἰ δ' ἀναξίως παθεῖν ἐκεί-
 νους ᾤετο, τοῦ θεοῦ κατηγορεῖ σαφῶς· καὶ ἀδικον ἐκεί- 15
 νον τοῖς δάκρυσιν ἀπεφαίνετο, καὶ πῶς, ὄν ἐχθρὸν
 ἠγείτο, χάριν ἐζήτει, πῶς δὲ κακείνος τὴν αἴτησιν τῆς
 ἐκείνον μισούσης ἐπλησεν· ἀλλ' οὐ μᾶλλον κακείνη τὴν
 αὐτὴν τιμωρίαν ἐπήγαγε, τοῦ ἔργου μὲν μὴ κοινωνη-
 σάση τοῖς ἀδελφοῖς, τῆς αὐτῆς δὲ γνώμης διὰ τοῦ ἄ- 20
 παυστα ὑπὲρ ἐκείνων θρηνεῖν ἐχομένη· ἢν λυπεῖν ἔδει,
 ταύτην ἐψυχαγῶγει, τοὺς ἔρωτας αὐτῆς ἐκπληρῶν· τί
 δὲ ταύτη καὶ τὸ μεταβαλεῖν εἰς φυτόν; εἰ μὲν γὰρ ἠθέλει
 διὰ τὴν λύπην φθαρῆναι, αἶνον μᾶλλον ἐχρῆν ζητεῖν,
 καὶ τοῦτον τὸν τρόπον τοῦ ποθουμένου τυχεῖν, εἰ δὲ 25
 σώζεσθαι, τί μεταπεσεῖν εἰς ἑτέραν φύσιν ἐζήτει, ἴν'
 ἀναίσθητος ἔχη τοῦ πάθους; ἀλλ' οὖν εἰς ἑτέραν φύ-
 σιν μεταστοιχειωθῆναι μᾶλλον ζητεῖν ἐχρῆν, ἀτιμοτέ-
 ραν δηλαδὴ, οὕτω καὶ τοὺς ἀδελφοὺς γὰρ ἂν μᾶλλον
 τιμᾶν ἔδοξεν, οὐχὶ δὲ εἰς τοιοῦτον ὠραῖον φυτόν, καὶ 30
 ἑαυτὴν διὰ τὸ πάθος ἀτιμάζειν εἰκὸς ὄν, καλλωπιζε-
 σθαι διὰ τῆς ἐξαλλαγῆς· ὄντως οὐδεὶς λαλίστερος ἢ
 ψειδέστερος ποιητῶν γέγονεν.

Κατασκευή, ὅτι ἀληθῆ τὰ κατὰ τὴν
πλάτανον.

Τοῖς ποιηταῖς, χάρις ὅτι πολλή, οἷς ἐν τοῖς ποιή-
μασιν ἑαυτῶν μετὰ τῆς τέχνης καὶ ἀκριβείας καὶ τοῦ
5 ἀληθοῦς οὐδόλως ἠμέλησαν, ἀλλὰ τῇ μὲν ἀκριβείᾳ τῆς
τέχνης ταῦτα ἐκόσμησαν, τῇ δ' ἀληθείᾳ τῶν λεγομέ-
νων τὸ βέβαιον αὐτοῖς ἐχαρίσαντο· ἄτινες ἐξετάζειν μὴ
βουλόμενοι ἢ καὶ μὴ δυνάμενοι ἀνασκευάζειν ἐπιχειροῦ-
σιν, ὡς δῆθεν ἄπιστα, καὶ ἐπὶ πᾶσι μὲν οὖν ἀληθείας
10 πρὸ τῶν ἄλλων οἱ τοιοῦτοι ἐφρόντισαν, ἐφ' οἷς δὲ περὶ
τοῦ φυτοῦ τῆς πλατάνου διεξίασιν, οὐκ ἔστιν εἰπεῖν,
ὅσον τὴν ἀλήθειαν τοῦ ψεύδους προετιμήσαντο· τί δὲ
καί φρασι; τῷ τοῦ Ἀλωέως παιδε εἰς οὐρανὸν ἀνελθεῖν
ἐβουλεύσαντο· πρὸς τῆς ἀληθείας αὐτῆς τί τῷ λόγῳ
15 ἀπίθανον πρόσειστιν; οὐ πάντως τὰ ἄνω φρονεῖν καὶ
ζητεῖν ἐδιδάχθημεν; οὐ τὸ παρ' ἡμῖν θεῖον ἄνωθεν;
εἰ δ' ὅθεν προήλθομεν, ἐπανελθεῖν ἐπειγόμεθα, θαυ-
μαστόν; τοῦναντίον ἂν ἦν μᾶλλον θαυμάσιον, εἰ τῶν
οἰκείων ἐπιλαθόμενοι τοῖς ἀλλοτριῶσι; αἰεὶ προστετήχει-
20 μεν, καὶ οὐρανὸν ἀφέντες τῇ γῆ προσηρείσθημεν. Εἰ
δ' οὐρανόσε πάντες ἀνελθεῖν ἐπειγόμεθα, πῶς ἄνθρω-
ποι κάκεινοι ὄντες εἰς οὐρανὸν βουληθῆναι ἀνελθεῖν οὐ
πιστεύονται; ἢ πῶς οἱ ταῦτα περὶ αὐτῶν λέγοντες ἀπα-
ράδεκτοι; καὶ ὄρη συνθέντε καὶ ἀναβάθρας ποιήσαντε
25 ἀνέρχεσθαι ἐπεχείρησαν, καὶ τοῦτο εἰκότως, ἐπεὶ γὰρ
ἔτι σώμασι προσεδέδεντο, ὁμοίαν καὶ τὴν ἀνάβασιν ἐποι-
ήσαντο· εἰ μὲν γὰρ τοῦ σκήνους ἐνῆν αὐτοῖς γυμνω-
θῆναι καὶ πνεύματα μόνα λειφθῆναι, ἀσώματον καὶ
ἄνυλον ἂν, ὡς εἰκὸς ποιῆσαι καὶ τὴν ἀνάβασιν ἐπε-
30 χεῖρησαν· ἐπεὶ δὲ μετὰ σωμάτων ἔτι ὄντες ἐτύγχανον,
σωματικὴν καὶ τὴν ἀναβάθραν διενοήσαντο, ἀλλ' ὁ

περ ἐποθούν, μετὰ σώματος γὰρ εἰς οὐρανούς αναβή-
ναι ἀνθρώπων ἀμήχανον, γυμνοὶ τούτους τοῦ χοϊκοῦ βιά-
ρους, καὶ τοῦ ποθομένου καταξιοῖ, καὶ τοῦ σωματι- 5
κοῦ δεσμοῦ λύσας τούτους εἰς οὐρανούς εὐχερῶς ἀνελ-
θεῖν παρεσκεύασεν· ἡ δὲ ἀδελφὴ θρηνοῦσα τούτους οὐκ
ἔληγε, τί γὰρ ἀδελφοῦ γνησιώτερον ἅμα καὶ συμπα-
θέστερον; ἄλλως τε καὶ ταύτης ἀδελφῶν τηλικούτων
ἀθρόον στερηθείσης, καὶ ἀθλίως, ὡς ἐκείνη ἐδόκει· διὰ 10
τοῖ τοῦτο καὶ τὸ πάθος μὴ φέρουσα αἰτεῖ τὸν θεόν,
μεταβαλεῖν εἰς φυτὸν, κατὰ λόγον καὶ τοῦτον· ζῆν μὲν
γὰρ οὐκ ἠδύνατο, τὸ σφοδρὸν τοῦ πάθους οὐ στέγειν
ισχύουσα, εἰς ἄλλην δὲ φύσιν μεταπασεῖν ἢ ἀποθανεῖν
οὐκ ἐζήτησεν, ἵνα μὴ ἐαυτῇ μᾶλλον, ἀλλ' ὡς τοῖς ἀδελ- 15
φοῖς τῇ μεταβολῇ δόξῃ χαρίζεσθαι· τὸ μὲν γὰρ εἰς ἑτε-
ρόν τι μεταβαλεῖν ἢ καὶ τελείως φθαρῆναι ἐκείνη ἂν
μόνη λυσιτελεῖν ἔδοξε, τῆς λύπης ἀπαλλαγείσῃ, καὶ τῶν
σπαραγμῶν, οἷς ζῶσα ξυνην, τοῖς θανοῦσι δ' οὐδέν· τῇ
δὲ οὐ τοῦτο σκοπὸς τῆς μετάβολῆς, ἀλλὰ καὶ τὴν ἀναι- 20
σθησίαν τοῦ πάθους διὰ τοῦτο ἠγάπα, ἵνα τὸ εἶναι μα-
νιμώτερον καὶ μακρότερον ἔχουσα, τοῖς δάκρυσι τοῖς οἰ-
κειοῖς τιμᾶν διὰ παντός ἔχη τοὺς ἀδελφούς· τοῦτο γὰρ
ἐκείνη τὸ σπουδαζόμενον, ἀγεράστους ἐκείνους λειφθῆναι
μηδέποτε, ὥστε οὐχ ἐαυτῆς ἀλλὰ τῶν ἀδελφῶν χάριν καὶ 25
τὴν τοιαύτην μεταβολὴν ἠρετίσατο· εἰ μὲν γὰρ ἢ ἀθά-
νατα ζῆν ἢ πρὸς τὴν τοῦ πάθους δριμύτητα διαρκήσειν
ἐπίστευε, τὴν μεταβολὴν οὐκ ἂν παρεδέξατο, ἀλλ' ἐφ'
ἧς φύσεως ἦν μᾶλλον μένειν ἠγάπα, ὡς ἂν διττῶς τοὺς
ἀδελφούς θεραπεύῃ τῷ τε ταλαιπωρεῖν διὰ παντός καὶ 30
τῷ κλαίειν ὑπὲρ ἐκείνων ἐκάστοτε. ἐπεὶ δὲ τὸ τε πάθος
ἐπὶ θύρας ἠπέιλει τὸν θάνατον, καὶ ἐαυτὴν ἐκείνη θνη-
τὴν ἄλλως ἰπίστατο, μεταβαλεῖν ἐζήτησεν, ἐφ' ἧς φύ-

σιωῶς οὐδένος τῶν τριῶν τουτων διαμαρτίων ἐγνώκει· καὶ
 μεταβαλοῦσα, εἰς ὅπρι ὁράται, ἀναισθητῶς ἔχει τοῦ πά-
 θους, καὶ διαρκεστέρην τὴν διάνοιαν κέκτηται· καὶ δα-
 κρυῖροοῦσα τοὺς ἀδελφούς τοῖς νενομισμένοις τιμᾷ· καὶ
 5 τὰ τρία γὰρ ταῦτα φυτοῖς πέφυκεν, ἀναισθησίαν ἔχειν
 παντός, τῇ διαδοχῇ παραμένειν, καὶ προχεῖν ἐκάστοτε
 δάκρυα· τοῦ θεοῦ δὲ κατανεύσαντος εἰς τὴν πλάτανον,
 ἣν ὀρωμεν, φυτὸν μεταβάλλει ἢ κόρη· ἥς γὰρ τὴν γνώ-
 μην τῶν ἀδελφῶν ἀπεδέξατο, ταύτης καὶ τὴν αἴτησιν
 10 προσεδέξατο· οὐκ εἰς καρποφόρον δὲ, ἀλλ' εἰς ἄκαρ-
 πον δένδρον μετέληθεν, ὅτι οὐ κεκοσμησθαι ἐβούλετο,
 καὶ καρποῖς περιστέφασθαι, καὶ διὰ λύπην ἐναλλαγεῖσα
 ἔπειτα καλλωπιζέσθαι· ἀλλ' ἄκαρπος πάντη καὶ ἀκαλ-
 λώπιστος διατελεῖν μάλλον ἡγάπα, ὡς ἂν ἢ πρὸς τοὺς
 15 ἀδελφούς λύπη ταύτης διὰ τῆς ἀκοσμίας καὶ τῆς ταλαι-
 πωρίας δημοσιεύηται· ἐπὶ τούτοις ἀληθεῖς πάντες οἱ
 ποιηταί, καὶ οἱ τούτοις ἀντιλέγειν πειρώμενοι, οὐκ ἔστιν
 εἰπεῖν, ὅσον ψεύδονται.

Cap. VII.

Κοινὸς τόπος κατὰ ἱεροσύλου.

20 Τὰ τε ἄλλα, ὧ ἄνδρες δικασταί, καὶ τὴν ὀφειλομέ-
 νην πᾶσαν εὐλάβειαν πρὸς τὸ θεῖον ἡμῶν πάντων ἀπο-
 νεμόντων, οἱ τούτου καταφρονηταί τὴν ἀξίαν ἀποτιν-
 νήτωσαν· εἰ γὰρ τὰ εἰκότα μὲν ἡμεῖς εἰς τὸ θεῖον τε-
 λοίημεν, τοὺς δ' ἀσελγαίνοντας εἰς αὐτὸ ἐξὸν ἐπισχεῖν οἱ
 25 κωλύοιμεν, μὴ ὅτι γε οὐδὲν πλέον ἡμῖν ἔσται, ἀλλὰ
 παρὰ γε κριτῆι¹ τῷ θεῷ ἀκριβῶς ἴστε τὴν αὐτὴν τοῖς

1 Julian. ep. 1. p. 372. A. παρ' ἐμοὶ κριτῆ. ep. 24. pag.
 372. A. εἰ μὲν ἔχει μέτριον ὑπό σοι κριτῆ. Heliodor. II. 7. ταῦ-
 τα μὲν ἔφη καὶ ἐπαίρων ἄξια κατ' ἐμέ κριτῆν. Lucian. Asin. p.
 78. ed. Courier. καὶ αὐτῆ δικαιοσύνη ἀμοιβῆ ἐδόκει τότε, εἰ ἦν
 τὰ πρῶγματα ἐν ὄρω δικαστῆ. ubi vide notam.

φθασασα ηλευθερωσεν, και ο ιερουσυλος σωφρονησουω,
 ινα γνωμη καταφρονειν, ωνπερ ουδεις κατ' αξιαν τι-
 μαζν δυνάται· αλλως τε και πως αν του λοιπου το θειον 5
 κατα των επηρεαζοντων επικαλεσαμενων ημων εισακού-
 σαιτο, ει νυν ουτω καταφρονουμενον ημεις αυτω παρα-
 βλεπομεν; μαλιστα δ' ακριβως την εις το θειον πα-
 ροινιαν του αλιτηριου τουτου σκοπησετε, ει τα ημετερα
 αρτι ενθυμηθειτε· ημεις, ω ανδρες, ανωθεν, ωσπερ τινα 10
 κληρον πρωτον διεδεξαμεθα, το θειον τιμαζν μεν και
 σεβεισθαι· της δε τοιαυτης εννοιας τεκμηρια και αλλα
 μεν πλειοστα ενδεικνυσθαι, μετα δε γε των αλλων και
 τω χρυσω και αργυρω. λιθοις τε των τιμιων και μαρ-
 γαροις τας θειας εικονας κατακοσμειν τε και περιστέ- 15
 φειν, και τοις παρ' ημιν δοκουσι τιμιοις τα οντως τι-
 μια δεξιουσθαι, και εικότως, επει γαρ τας αξιας ημεις
 αμοιβας αποδιδοναι τω θειω, ωνπερ δωρεων αφθονων
 παρ' αυτου οσαι ωραι καταπολαουμεν, ου δυναμεθα,
 των γουν δυνατων ουκ απολειπεσθαι δεον κρινομεν· δια 20
 τουτο και περιων ² ιδοι τις τους ημετερους νεως ταϊς

2 Cod. περιων. scripsi περιων. Nihil frequentius hac con-
 fusione. Pausan. IX. 14. 1. εις Λευκτρα ιεσαι πανδημει. An-
 gel. ειναι. ibid. §. 6. διεξιεναι της οδοϋ τα στενα και δυσβατα
 ημελλεν. Angel. διεξιεναι. Arsin. p. 709. τι δαι αφιεντες γρα-
 ψετε εξιεναι καταλυειν τους νομους. Par. εξιεναι. Vita Josephi
 32. τους εξιεναι θιλοντας. Par. 1423. εξιεναι. c. 55. επι τον πο-
 λεμον εξιεναι. Par. 1423. εξιεναι. c. 61. εδοξε δυο μεν απιεναι
 προς τους Ιεροσολυμιτας. Par. 1423. απιεναι. Bell. Jud. II.
 10. 5. παριεναι το προςταγμα. Par. 1429. παριεναι. III. 5. 4.
 εξιεναι δε του στρατοπεδοι δεον, υποσημαινει μεν η σάλπιγξ. Par.
 1429. εξιεναι. III. 10. 10. εξιεναι δια μονης της επι Τιβεριαδα
 φερουσης οδοϋ. Par. 1429. εξιεναι. VII. 1. 3. και κατ' ονομα

τοιαύταις τιμίαις ὅσαι κατακλιπόμενοι, καὶ περι-
 στράπτοντας πόρρωθεν, ἅπερ οὗτος, ὡς δοικεν οὐδό-
 λως ἀποδεχόμενος, ἀλλὰ καὶ τῆς πρὸς τὸ θεῖον τιμῆς
 ἡμᾶς μυσσαττόμενος, ἀσεβὲς ἔργον διανοήσατο, καὶ ταῦ-
 5 τα βλέπων πρὸς ἑαυτὴν τοιαῦτα ἐφθέγγετο· τί, λέ-
 γων, οἱ μάταιοι οὗτοι τὸν τοσοῦτον χρυσὸν καὶ τὸν
 ἄργυρον εἰς οὐδὲν δέον ἐνταῦθα κατέχουσιν, καὶ τὰς εἰ-
 κόνας ἐν αὐτοῖς περιέσχον, καὶ λίθους καὶ μαργάρους
 ἀπείρους κεισθῆαι κενὸς ἐν τοῖς ναοῖς ἐπεσώρευσαν;
 10 ὄντως, τί ποιοῦσιν, οὐκ ἴσασιν, ἀλλ' ἔγωγε νύκτωρ
 ὑπαισελθὼν πάντα ταῦτα ὑφελούμαι καὶ τοὺς ἐνδεδυ-
 μένους ταῦτα γυμνοὺς ποιήσομαι, κἀντεῦθεν ὑπὲρ τοὺς
 ἄλλους αὐτὸς γενήσομαι, καὶ πάντας ὑπ' ἐμαυτὸν κα-
 ταστήσω. Ταῦτα καὶ τὰ τοιαῦτα οὗτος μὲν οὐ μό-
 15 νον ἀκολάστῳ γλώττῃ καὶ γνώμῃ ἐφθέγγετο, ἀλλὰ καὶ
 χειρὶ ἀκολαστοτέρῃ πράττειν ἀπήρξετο, ἣ δέ γε δίκη,
 καίτοι τὰ πολλὰ μακροθυμεῖν, εἰωθυῖα, ἐνταῦθα οὐδὲ
 μικρὸν ἀνασχέσθαι δέχεσθαι ἀλλ' εὐθύς φωραθῆναι
 τὸν μαρὸν εὐδοκεῖ· καὶ τοὺς νεωκόρους ἀνίστησι πρὸς
 20 τὴν τούτου κατάσχεσιν· μὴ τοίνυν φιλανθρωπότεροι τοῦ
 θεοῦ ὑμεῖς δόξαι θελήσητε, συγγνώμης αὐτὸν ἀξιώ-
 σαντες, τὸ γὰρ δὴ φαινόμενον αὐτὸς ἐνταῦθα νῦν κρι-
 νει, τῇ δ' ἀληθείᾳ ἡμεῖς περὶ τοῦ θεοῦ διὰ τῆς ψή-
 φου ταύτης δοκιμαζόμεθα, εἰ ἄρα γε ζηλοῦμεν ὑπὲρ
 25 αὐτοῦ, ἢ λόγοις μόνοις αὐτῷ χαριζόμεθα· νῦν γὰρ ἢ
 δικαίως καταψηφισάμενοι τούτου τοῦ ἀσεβοῦς, τὴν εἰς

καλῶν ἐτήγει τε παρόντας Par. 1423. 1426. παρίοντας. VII. 6.
 4. ἀκίνδυνον δὲ παρέχων τὴν ἀναχώρησιν τῆς τελευταῖος ἀπιέναι.
 Par. 1423. ἀπιέναι. VII. 8. 7. ὅτι μέλλουσιν ἀπιέναι. Par. 1423.
 1425. ἀπιέναι. Aristid. τέχ. B. p. 520. 1. πολιτικὸς δὲ ἀπὸ
 ὑπὸ κήσειεν ἂν προσελθεῖν τοιοῦτοις, ὀνόμασιν ὅπου δ' ἂν προσῆ
 κ. τ. λ. ita ex emendatione Norrmanni. Ald. et Par. προσῆ
 cfr. Jacobs ad Achill. Tat. p. 579.

κοινωνεῖν σαφῶς ἀπελεγχθήσομεθα. Δεινὸν ὁ τυμβω-
 ρύχος, πῶς γὰρ οὐ; ὅς πρὸς γε τοῖς ἄλλοις καὶ εἰς
 τὴν κοινὴν φύσιν ὑβρίζων οὐκ αἰδεῖται· ἀλλ' ὁ ἱερόσυ- 5
 λος πολλῶ τῶ μέσῳ τυμβωρύχον ὑπερεβάλετο· ὁ μὲν
 γὰρ εἰς ἀνθρώπους πλημμελεῖ, ὁ δὲ ἱερόσυλος εἰς τὸ
 θεῖον τολμᾷ· καὶ ὁ μὲν εἰς νεκρὸν, ὁ δὲ εἰς ζῶντα θε-
 ὸν πεπαρώνηκεν· ὅσον τοίνυν ἀνθρώπου νεκροῦ ζῶν θε-
 ὸς διενήνοχεν, τοσοῦτον ἱερόσυλος τυμβωρύχου παρανο- 10
 μώτερος· καὶ ἀγνώστως μὲν τρῶσαι καὶ ἀβουλήτως φο-
 νεῦσαι τις ἔσχεν εἰπεῖν ὁ τοιούτοις ἀλούς δηλαδὴ πλημ-
 μελήμασιν· ὁ δὲ γε ἱεροσυλῶν τε προβαλέσθαι τοιοῦτον
 οὐκ ἔχει, ἀλλὰ καὶ βεβούλευται, καὶ προέσκεπται, καὶ
 πρὸ τῆς πράξεως τὴν γνώμην ἱερόσυλος εὔρηται, ὥστε 15
 καὶ ὁ μόνον τοῖς ἄλλοις κακουργοῦσιν εἰς λόγον ἀπο-
 λογίας λείπεται, τὸν ἱερόσυλον καὶ τοῦτο ἐξέφυγεν· ὁ
 δὲ τοιοῦτος οὐ μόνον μετὰ τὴν πράξιν, ἀλλὰ καὶ πρὸ
 ταύτης ὑπέθυνος· δεινὸν οὖν, εἰ τὸν καὶ πρὸ τῆς πρά-
 ξεως τιμωρίας ἄξιον ἡμεῖς καὶ μετὰ τὸ πέρας τῆς ἀσε- 20
 βείας τοῦτον ἐλευθερώσομεν· ἄλλως τε οὐκ ἔστιν ἀ-
 πλοῦν, ἀλλὰ πολλαπλοῦν τε κακὸν ἱερόσυλος, κλέπτῃς
 γὰρ καὶ τυμβωρύχος καὶ ληστῆς, καὶ φονεὺς, καὶ τὸ
 ὅλον εἰπεῖν ὕδρα τις ἀτεχνῶς μυθική, ὁ γὰρ θεοῦ κα-
 ταφρονῶν πῶς ἀνθρώπων ἂν ὤκνησεν; ὁ μὴ τοὺς ζῶν- 25
 τας φοβούμενος, πῶς λόγον τῶν νεκρῶν ἐποιήσατο; ὁ
 τὰ τίμια ἀτιμάζων, πῶς τῶν φανυτοτέρων ἀπέσχετο,
 ἀλλ' ὡς εἰκὸς κλοπᾶς καὶ τυμβωρυχίας μυρίας κατωρ-
 θωκῶς, οὕτως εἰς τὸν κολοφῶνα ³ τῆς κακίας ἐχώρησεν
 ὁ ἐπάρατος· καὶ μετ' ἐκεῖνα ἔργῳ μὲν ἱερόσυλος, γνώ- 30

³ Apostol. Cent. XI. 52. κολοφῶνα κακῶν ἐπέθηκας· ἦτοι
 τὸ τέλειον καὶ πλήρες. Vide Heind. ad Plat. Theaet. p. 153. c.

μη δε ουσσεύης ἀπειλεγγείται οὐδε τοῦ ἐξ ἐπισημότην μι-
νίαν καὶ τόλμαν ἐλθεῖν ἂν ἐπήρθη, εἰ μὴ περὶ τὸ σέβας
πονήρως διέκειτο, ὥστε μὴ τὰς τοῖς ἱεροσίοις μόνον
κειμένας, μηδ' ἀπλῆν τινα, ἀλλὰ πολλαπλασίαν τὴν δι-
5 κην ἀποτισιάτω· ὅσων γὰρ ἀτοπημάτων ἔνοχος φαίνεται,
τοσαύτας καὶ τὰς ποινὰς ἀποδοῦναι καταδεδίκασται· τοι-
οῦτον δὲ τοῦτον καταστάντα, τίς ἂν τολμήσειεν ἐξαιρή-
σεσθαι, πρὸς ἔλιον ἡμᾶς ἐκκαλούμενος, φίλοις μὲν γὰρ
καὶ προσήκουσιν ὡς ἄγος οὗτος ὀραᾶσθαι δίκαιος, γυναικί
10 δὲ καὶ παισὶν ἐσχάτη συμφορὰ δεῖ νομιζέσθαι· εἰ δὲ
καὶ περισταίεν οὗτοι καὶ χεῖρας πρὸς ἰκείαν ἀνάσχοιεν,
ᾧς αὐτὸς χεῖρας βέβηλοις χερσὶ φεῦ ἀπεγύμνωσεν ἐνθυ-
μήθητε· ἂν δὲ καὶ τὰς τῆς κεφαλῆς τρίχας ἐκτίλλωσι,
μὴ τοῦ παρ' αὐτοῦ περιαιρεθέντος κόσμου τῶν θείων
15 εἰκόνων ὑμεῖς ἐπιλάβησθε, μὴ τοῖς δάκρυσι τὴν ψῆφον
ὑμῶν ὑποκλέψωσιν, ἵνα μὴ παρὰ κριτῆ ὑψηλοτέρῳ καὶ
φοβερωτέρῳ δικαστηρίῳ δακρύων ὅσων ὑμᾶς ἀναπληθῆ-
ναι παρασκευάσωσιν· ἄλλως τε καὶ πῶς δι' οὓς μᾶλλον
ἀπολωλέναι χρεῶν, δι' αὐτοὺς τὴν σωτηρίαν, οὗτος κο-
20 μίσαιτο· σωθεὶς γὰρ οὗτος νυνὶ τῆς οἰκείας βδελυρίας
ἀναπλήσει τοὺς ἑαυτοῦ παῖδας, διδάσκαλος ταύτης ἄρι-
στος αὐτοῖς καταστάς, ὥστε ὁ νῦν εἰς αὐτὸν ἔλεος εἰς
πλατυσμόν τῆς αὐτῆς παροιμίας γενήσεται. καὶ μὴν εἰ
οἱ πρὸς ἀνθρώπους ἀσελγαίνοντες τοῖς νόμοις ὑπάγονται,
25 πῶς οἱ κατὰ τοῦ θείου μεθύοντες τοὺς νόμους ἐκφεί-
ζονται; ποῦ δὲ τῇ δίκῃ χρησόμεθα, εἰ μὴ καθ' οὗ καὶ
ἡ ἄνωθεν δίκη κατεψηφίσατο, τοῦτον ἐναργῶς φανερώ-
σασα; τί δὲ καὶ λυσιτελέστερον ἂν γένοιτο τοῦ τιμωρη-
θῆναι τὸν ἱερόσυλον, οὐ μόνον γὰρ αὐτὸς θανὼν τοῦ
30 λοιποῦ τοιαῦτα τολμῶν παύσεται, ἀλλὰ καὶ τοὺς ὁμο-
γνώμονας αὐτῷ τῆς τοιαύτης μανίας ἰσχυρῶς ἀνάφεται·
ἀλλὰ μηδ' ἐργῶδες τὸ πεσεῖν τοῦτο οἶσθαι, ὕδραν αὐ-
τὸν ἀκούσαντες· οὔτε γὰρ Ἡρακλέους, οὔτε σὺν αὐτῷ

καὶ ἐκρήσεται ἐπεὶ οὐκ ἐπιμνήσεται, τοῦ γὰρ θεῶν
θεραπευθήσεται, καὶ πρὸς ἡμᾶς εὐμενέστερον τοῦ
λοιποῦ βλέπει, οὗ τί ἂν εὐτυχέστερον ἢ μακαριώτερον ὅ
γένοιτο.

Cap. VIII.

Ταπεινώσεως ἐγκωμίων.

Ὡσπερ οἱ τῶν ὄντων γινώσκοντες εὐρεῖν τε καὶ πα-
ραδοῦναι σπουδάσαντες οὐ τοῖς καθ' ἕκαστα καὶ μερι-
κοῖς τῶν πραγμάτων προσβαλεῖν δεῖν ἐγνώκεσαν, ἄπειρα 10
γὰρ ἐκεῖνα καὶ διὰ τοῦτο τῇ ἐπιστήμῃ ἀπερίληπτα, ἀλ-
λὰ τὰ καθόλου μᾶλλον καὶ γενικὰ ὡς εὐαρίθμητα ζητή-
σαντες, καὶ τὰ εἰκότα ἐν ἐκείνοις φιλοσοφήσαντες, καὶ
διαγνόντες αὐτὰ οὔτε ἐπιτυχεῖς τοῦ ζητουμένου γεγόνασι,
καὶ τοῦ παντὸς ἐπιστήμονες, ὡς ἐνῆν, καθεστήκασιν, ὡς 15
ἐξ ἀπόπτου τινὸς τὰ πάντα ἐκεῖθεν ἀκριβῶς θεωρήσαν-
τες, τὸν αὐτὸν δῆπουθεν τρόπον καὶ οἱ τὰ κατὰ θεὸν
κατορθώματα ἐγκωμιάζοντες, ἅπαντα προσέλομενοι μὴ
κατὰ μέρος ταῦτα ζητεῖν, ὑπὲρ ἀριθμὸν ὄντα, μη-
δενὸς ἐκάστου ἐκείνων ἀποπειράσθωσαν· ἀμήχανον γὰρ 20
παντὶ, καὶ πάντῃ σχεδὸν ἀδύνατον, τοσοῦτον πλῆθος
μὴ ὅτι γ' ἐγκωμιάζειν, ἀλλὰ καὶ ψιλῶς μόνον ἀπαριθμεῖν
βούλεσθαι. ἀλλὰ τὸ τούτων πάντων αἴτιον, καὶ δι' οὗ
ταῦτα τὸ εἶναι ἔχει, εὐρέτωσαν, κακῆνοι ἐγκωμιάσαν-
τες οὕτως ἐπαινέται τῶν καθ' ἕκαστα εὐρεθῆναι δυνή- 25
σονται. Ἐπαινετέον οὖν τὴν ταπεινώσιν, ὅπως τὰ κα-
τὰ θεὸν ἅπαντα κάλλιστα ἐγκωμιασθεῖη, καὶ ὡς εἰκὸς
ἀνακηρυχθεῖη πρὸς ἅπαντας· δι' αὐτῆς γὰρ ἅπαν, ὅ,

2 Cod. Ἰωλίως. scr. Ἰόλω. Suid. Ἰόλαος. ἤρωσ τις τιμώ-
μενος παρὰ Ἀθηναίους. Ἰόλιως δὲ Ἀτικῶς.

τι καλον και τιμων καιουρουσται και αναφαινεται η τις
 πατριδος μεν' τοσουτω κρειττονος απασων ηυμοιορησεν, οσω
 και τοπω εκεινων αυτη διεστηκεν, η και μεγεθει υπερεβαλ-
 λετο, και ουρανον εσχηκυια πατριδα, θεον πατερα ε-
 5 κτησατο· οσον γαρ φυσει μεγιστον τι και υψηλοτατον το
 θειον καθεστηκε, τοσουτον βουλη και θεληματι ταπα-
 πεινωται· οπερ δη μεγιστον χρημα και πρωτον ευεργετει,
 ας και πρωτον περι αυτον δυναμεις δεδημιουργηκε, και
 φωτος του οικειου αυτοις μεταδους την ταπεινωσιν εις
 10 φυλακην του φωτος εκειναις προσεδωρησατο, οπως τω
 μεν φωτι μεγαλως επισεμνυνωνται, τη δε ταπεινωσει το
 φως συντηρηωσι, και ουτως αιει πεφωτισμεναι τυχχανοιεν.
 "Οτι δε ταπεινωσις αγγελοις το φως συντηρει, εναργως
 εδειξεν ο μη ταυτην δεξαμενος, και δια τουτο μη μονον
 15 του φωτος αθλιως εκεινος εκπεκτωκως, και σκοτους κλη-
 ρονομος γενόμενος, αλλα συν τοις αμοφροσι και αυτοις
 ουρανου καταρραχθεις, ου μεχρι γης αυτης, αλλα και
 περα βαραθρων γης· εκ δη τουτου δηλον, οτι ταπεινω-
 σις εν ουρανοις κρατει, και τοις εκει κτισμασι την δοξαν
 20 χαριζεται, και δια τουτο και ους φωρασεις μη· πειθουμέ-
 νους αυτη, υπεροριους εκειθεν τουτους ποιειται, δεσμοις
 αλυτοις καθυποβληθηται καταδικαζουσα· τι δε τον ου-
 ρανιον διακοσμον επιστατει και διακοσμει η ταπεινωσις,
 τον δ' υπ' ουρανον ετερω τινι παρεχωρησεν; ουμενουν· τις
 25 γαρ ουκ οιδεν, ως τα στοιχεια ουκ εν αλλω τω την δια-
 μονην και την αυστασιν εχει, η τω συγκεκρωσθαι αλλι-
 λοις και συνηνωσθαι, οπερ εκ του ταπεινουσθαι και αλ-
 ληλοις καθυποτασσεσθαι και καθυπεικειν αυτοις μαλα
 λαμπρως περιγινεται, απερ συνισταμενα, και τω παντι
 30 τουτω το ειναι και το καλωσ ειναι χαριζεται· ωραι δε
 ποθεν την αριστην ταυτην χορειαν διηνεκωσ εξελιττουσι
 τε και απαρτιζουσιν; ου τω υποχωρειν αλληλαις ¹ και

1 Cod. ταίς ἀλλήλαις,

ταγῇ χρώμεναι, τὴν διαδοχὴν ἅμα καὶ διαμονὴν κέκτη-
ται, οὐδὲ φυτὰ ταπεινώσεως ἄνευ σώζεσθαι δύναται,
ἀλλ' ἐπελθούσης ἢ λαίλαπος βιαίας ὀρμῆς, ἢ ῥύμης
ὑδάτων, εἰ μὲν ἀνθίσταται, καὶ πρὸς αὐτὴν ἀντίτυπα 5
γίνεται, ἢ παραχρημα προθέλυμνα πίπτει, ἢ κατακλᾶ
τῇ βίᾳ· εἰ δ' ὑποχαλᾶ καὶ ἐνδίδωσι, καὶ ταπεινούμε-
νον κάτω κύπτει, κριίττω τῆς ἐκείνων ἰσχύος αὐτὰ γέ-
γονεν· ἀλλ' οὐδὲ κεραία μὴ ὑποχαλῶσα καὶ ὑπενδιδου-
σά τὴν ναῦν καὶ τοὺς ἐν τῇ νηϊ ἢ καὶ ἑαυτὴν ἀκινδύνους 10
διασώζειν δύναται, ὥστε πᾶν εἶτι ἐν οὐρανῷ καὶ ὑπ' οὐ-
ρανὸν ταπεινώσις συγχωρεῖ, καὶ τὸ εἶναι τούτοις χαρί-
ζεται, οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ πρὸς ἀνθρώπους ἐλθεῖν βουλη-
θεῖσα, ὡς ἂν καὶ ἡμᾶς τῶν αὐτῶν ἀγαθῶν ἀναπλήσειε,
διὰ τίνος κατήλθε; μήτοιγε δι' ἀγγέλου ἢ σεμαφεῖμ, ἢ 15
πολινομάτου, ἢ ἄλλης τινὸς τῶν τοιούτων δυνάμεων;
οὐδαμῶς, ἀλλ' ὁ πατὴρ αὐτῆς, οἷα γνήσιον παῖδα ἐναγ-
καλισάμενος σὺν αὐτῇ πρὸς ἡμᾶς λαμπρῶς μάλα κάτει-
σιν, ἅμα μὲν δεικνύων, ὡς οὐδέποτε ταπεινώσις ἐκείνης
ἀγίσταται, ἅμα δὲ καὶ ὅσου τιμᾶται τὴν παῖδα γνωρί- 20
ζων ἡμῖν, καὶ κατελθὼν εἰς ἅπαν τὸ τῆς σωτηρίας ἡμῶν
μυστήριον, συνεργῶ ταύτῃ κέχρηται· γεννᾶται γὰρ καὶ
ἐκ γυναικὸς καὶ ἐν σπηλαίῳ, καὶ δούλου μορφὴν λαμ-
βάνει, καὶ ὡς τῶν ῥυπαρῶν εἰς αἰτεῖ κάθαρσιν, καὶ ὑπὸ
δοῦλου τουτὶ δέχεται μὴ δεόμενος, ἅπερ οὐδὲν ἄλλο ἢ 25
ἄχρα ταπεινώσις ἀπειργάζετο, μετὰ δὲ τὸ τοιούτοις ἔρ-
γοις ταύτην ἀνακηρύξαι. καὶ λόγοις ἡμῖν αὐτὴν παρα-
δίδωσι, νῦν μὲν, μάθετε ἀπ' ἐμοῦ, ὅς πρῶτός εἰμι καὶ
ταπεινὸς τῇ καρδίᾳ, βωῶν, νῦν δὲ σκώληκα καὶ οὐκ ἄν-
θρωπον ἑαυτὸν ἀποκαλῶν, αὐθις δὲ καὶ τὸ κέρδος ὁμοῦ 30
ταύτης ἐπαγγελλούμενος, πᾶς ὁ ἑαυτὸν ταπεινῶν ὑψωθή-
σεται, διίσχυριζόμενος, καὶ ὅστις πρῶτος εἶναι βούλεται,
οὐκ ἐν ἄλλῳ τῷ τῶν ἀπάντων ἢ τῷ πάντων ἔσχατος

καὶ ἵνα τὰ καθ' ἕκαστα, οἷς αὐτὴν ἀνηγόρευσεν ὁ πα-
τήρ παραδράμω, ὡς δουλικοὺς δηλαδὴ πόδας ἐν δου-
λικῷ τῷ σχήματι νύφειν, ὡς παραδοθεῖς ἄγοιτο σὺν
5 ἐρίζων, οὐδὲ κραυγάζων, ὡς ἀνασκολοπισθεῖη λογισθεῖς
ὡς κακοῦργος, ὡς τὰ ἐν τῷ σταυρῷ θρυλλούμενα, πρό-
θυμος ἅπαντας καταδέξαιτο, τοῦ θαύματος θνήσκει
διὰ ταπεινώσιν, ἐταπεινώσει γάρ, φησιν, ἑαυτὸν, γεγό-
μενος ὑπήκοος μέχρι θανάτου, καὶ ἐν τῇ ταπεινώσει
10 αὐτοῦ ἡ ψυχὴ αὐτοῦ ἤρθη· αἴτα τί; ὁ θεὸς διὰ τοῦτο
αὐτὸν ὑπερίψωσεν, ἀνίσταται γὰρ διὰ τούτου δηλῶν,
ὡς ὑποποιοὺς ἢ ταπεινώσεις, καὶ δι' αὐτῆς ἐναργεῖ τὰ
μέγιστα· μετὰ ταῦτα ἀνέρχεται, ὅθεν κατήλθεν, ὑψη-
λότερον· διὰ τοῦτο καὶ αἱ κατερχόμενον αὐτὸν χωρήσα-
15 σαι πρῶτον πύλαι ἀνερχομένῳ τούτῳ νῦν οὐκ ἀρκοῦσιν,
ὅθεν καὶ ὑψηλότερον αὐταὶ ἀρθῆναι κελεύονται, ἵνα
τὸν διὰ τῆς παιδὸς ὑψηλότερον γεγονότα χωρῆσαι διενή-
θειεν. Εἶδες τὰ τῆς ταπεινώσεως κατορθώματα· τὸν
θεὸν, οὐ οὐδὲν ὑψηλότερον, ὑψηλότερον ἡμῖν ἀποδεικνυ-
20 σιν· ἀλλ' ὁ μὲν ὑψοῦται ἐπὶ τοὺς οὐρανοὺς, ἡ δὲ δόξα
αὐτοῦ ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν καταλείπεται. Δοὺς γὰρ ὁ
σωτὴρ ἡμῖν τὸν τῆς ζωῆς θησαυρὸν, ὃν καὶ πρότερον
ἔχοντες ἀπώλεσαμεν, ὁ μὲν, ὅθεν κατήλθε, λαμπρῶς
πάλιν ἐπάνεισιν· ταπεινώσεις δὲ πρὸς ἡμᾶς καταλείπεται,
25 ὡς ἂν τοῦ μὲν ἀπολαύωμεν, τὸν δὲ ἄσυλον αὐτὸν ἡμῖν
αὐτοῖς συντηρῶμεν καὶ ἀναφαιρέτον· ἐπεὶ γὰρ ὑπερηφα-
νία καὶ τῷ τὰ ὑπὲρ ἡμᾶς φαντασθῆναι πρῶην αὐτὸν
ἐσυλήθημεν, νῦν ταπεινώσεις ἡμῖν δίδονται, ἵνα τούτου
φύλαξ ἄγρυπνος οὔσα τοὺς ἐπιβουλεύοντας ἀπελαύνη,
30 ὃ δὴ καὶ ποιεῖ· τίς γὰρ ταπεινούμενος οὐ μετὰ πολλοῦ
τοῦ περιόντος τοῦ κοινοῦ ἐχθροῦ κατευμεγεθεῖ, πασῶν
μὲν γὰρ ἀρετῶν ὁ πονηρὸς ἤττηται, ὑπὸ δὲ τῆς ταπει-
νώσεως οὐκ ἔστιν εἰπεῖν ὅπως κατατροποῦται, καὶ ὅσον

ταύτην φθονοῦντος ταπεινώσις περιγίνεται·
δι' αὐτῆς τούτων οὐδεμία συνίσταται, ὥστε
στη ἰσχὺν κέκτηται, παρ' αὐτῆς ἔχει· καὶ ὅτι
αὕτη μόνη ταύτης κυρία καθέστηκεν, καὶ
ἔχων, ἅπαντα κέκτηται· τοῦτο δὲ τις ἀκρι-
βῶς αὐτῆς δηλῶν ἔλεγεν, οὐ τόσας καὶ τόσας ἀρε-
κα, ἀλλ' ἐταπεινώθη καὶ ἔσωσέ με ὁ κύριος
ἰσχυρῶν βασιλέων ὁ ταπεινούμενος ὑψηλότερος
γάρ ὁ ταύτης πατὴρ δυνάστας ἀπὸ θρόνων,
ταπεινός· ἀρχιερέων αὕτη προσηγορία καὶ κ
τὸς αὐτοῖς ὑψηλότερος. Ἄν Νινευίτας ταπειν
οὐρανοῦ πολίτας ποιῶν· λαὸν γὰρ ταπεινὸν ε
ριος· ἂν μοιχοὺς ἅμα καὶ φονεῖς εὖρη, ἡμαρι
σῶ πατρὶ λέγοντας, οὐ μόνον τὰ ἁμαρτήματα
ἀφείλετο, ἀλλὰ καὶ τὴν τῶν προφητῶν χάρι-
ἐκείνοις χαρίζεται· ταπεινοῖς γὰρ δίδωσι χάρι-
ἂν Μανασῆν ὄρα, τὴν ταπεινώσειν καὶ τὴν
ἐκείνου τῆς συντριβῆς, πάσας τὰς ἁμαρτίας
φίησιν, ἔγγυς γὰρ ὁ κύριος τοῖς συντετριμ-
καρδία, καὶ τοὺς ταπεινοὺς τῷ πνεύματι σώζε-
στάς, οὐ μόνον μυρίων κολάσεων, ὧν ἦσαν ἐν
τους ἐλευθεροῖ, ἀλλὰ καὶ πρώτους εἰς παρά-
οἰκείῳ πατρὶ συνεισάγει· διὰ μικροῦ καὶ ταυ-
ματος, θυσία γὰρ τῷ θεῷ πνεῦμα συντετριμ-
πόρρους δικαιοῖ, καρδίαν γὰρ συντετριμμένην
πεινωμένην ὁ θεὸς οὐκ ἐξουθενοῖ· ἂν τελώνας
ται, ἐν ψυχῇ γὰρ συντετριμμένη καὶ πνεύματι
σεως προσδεχθῆμεν· καὶ οὐ μόνον δέχεται,
δικαιοτέρους ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ τῶν φαρισαίων κατ
δενός ἄλλου διὰ τούτου δηλουμένου πάντως,

1 ἡμῶν φανῆναι δύναται, ἢ μάταιον ἄχθος, εἰ πάρεσι
ταύτης δὲ παρουσίας καὶ ἅπασαι πάρεσι, ἂν ὅσα νι-
κροῦ ταπεινοῦ ἐρωτᾶται, εἰ τίθησκον, οὐχί, ἀλλὰ ζῆ,
5 ἀποκρίνεται, ἀγαλλιᾶσεται γὰρ ὅστέα τεταπεινωμένα,
καὶ οὐπω τὸ ὑπερβάλλον τῆς ἰσχύος αὐτῆς ὁ λόγος δε-
δήλωκεν· ἀνθρώπους γὰρ θεοὺς καὶ δαίμονας, ὡ τοῦ
θαύματος, ἀγγέλους ποιεῖν ταπεινώσεις δύναται· εἰ γὰρ
ἢ ὑπερηφανία τὰναντία ἀπέδειξεν, εὐδελον ὡς καὶ ἢ τα-
10 πεινώσεις τὰ τούτων πάλιν ἐναντία δυνήσεται· δέδωκας
γὰρ ὄντως κέρας τὸ κρατερόν σου τῇ παιδί σου, καὶ
σώζεις τοὺς υἱοὺς τῆς παιδίσκης σου. Ἡ γοῦν πατέρα
τοιούτου πλουτήσασα, ἢ ταῖς οὐρανίαις δυνάμεσι τὴν
δόξαν φυλάττουσα, ἢ τοὺς μὴ πειθομένους αὐτῇ κατα-
15 ράσουσα, ἢ τοῖς ἄνω καὶ τοῖς κάτω τὸ εἶναι καὶ τὸ εἶ
εἶναι παρέχουσα, ἢ σὺν τῷ πατρὶ τὴν σωτηρίαν τῶν
ἀνθρώπων μὴ μόνον οἰκονομήσασα, ἀλλὰ καὶ ἄσυλον
ἡμῖν αὐτὴν συντηροῦσα, ἢ ἀρετὰς πάσας ἀπογεννώσα,
ἢ ἁμαρτίας πάσας ἀποῤῥαπίζουσα, ἢ τὸν θεὸν ὑψη-
20 λότερον ἡμῖν ἀποδείξασα, ἢ τοὺς ἀνθρώπους θεοὺς
ἀποφήνας, ἢ τοὺς δαίμονας ἀγγέλους ποιεῖν δυναμένη,
πρὸς δὴ τὴν τοιαύτην τί πρὸς σύγκρισιν ἰπολέλειπται;
πάντως οὐδὲν· διὰ τούτων τοίνυν ὄντως ἀσύγκριτος καὶ
ἀπαράμιλλος ἢ ταπεινώσεις πέφυκεν. Ἄλλ' ὡ ταπεινώ-
25 σεις, ὑψηλὴ καὶ ὄντως αἰθέριος, εἰ μὲν ὑψηλοὺς καὶ
ἡμεῖς τοὺς σοὺς ἐπαίνους ἐπελέξαμεν, χάρις τῷ τε σῷ
πατρὶ καὶ αὐτῇ, οὕτως ἡμᾶς ἀννυψώσαντι καὶ τοιούτων
ἡμᾶς ἀξιώσαντι· εἰ δὲ ταπεινῶς, καὶ οὕτως χάριν ἡμῖν,
ὅτι ταπεινοφρονεῖν ἡμᾶς ἐτι βούλεσθε, ἐν' ὑψηλοτέρους
30 ἐν καιρῷ, ὅπερ ἔργον ὑμῖν, ἀποδείξητε.

και τῆς ἀφῆτου λαμπροτητος ἐκείνης, ἧς ἀπῆλανε.
 ἀθλίως διὰ ταύτην ἐκπέτωκε, καὶ κολάζεσθαι μετὰ
 τῶν σὺν αὐτῷ ἀθλίων καταδεδίκασαι· οὕτω τοιγαροῦν
 τὸ ἐχιδνοτόκον τοῦτο γέννημα διαρῶξῃσαν, καὶ ὡς εἶπε·
 5 θανατῶσαν τὸν ἑαυτοῦ γεννητῆρα, καὶ εἶσω τοῦ παρα-
 δείσου πρὸς τὸν πρῶτον ἄνθρωπον ἢ ἀναιδῆς εἰςκωμά-
 σασα διὰ τοῦ οἰκείου πατρὸς, καὶ ὑποκλέψασα, πληγῆς
 κάκεινον τοσοῦτον δεινότητι καθυποβάλλει, ὡς θεοῦ μό-
 νον δεηθῆναι πρὸς ἴασιν, οὐ μόνον γὰρ τροφῆς παρα-
 10 δείσου καὶ θεοῦ ἐπισκέψεως καὶ ἀθανασίας ἐξέωσεν,
 ἀλλὰ καὶ ἀθάνατα κολάζεσθαι παρεσκεύασε τὸν ἀθά-
 νατα τρυφᾶν ἠξιωμένον παρὰ² τοῦ κτίσαντος. Δραξα-
 μένη γὰρ ἀρχὴν καὶ τὰς ἑαυτῆς πονηρὰς ῥίζας κατα-
 φυτεύσασα, ἐπλήρωσε μὲν πᾶσαν τὴν γῆν τῆς σκιᾶδος·
 15 καὶ ζοφερᾶς κακίας αὐτῆς· τὰ δὲ κλήματα αὐτῆς μέχρι
 θαλάττης τῆς ἀλμυρᾶς φημι ἀπιστίας ἐξέτεινε· καὶ ἦν
 ἅν ἢ βδελυρὰ καὶ ἡμῶν ὡς καὶ τοῦ ἰδίου πατρὸς κατορ-
 χηθεῖσα τελείως, εἰ μὴ ὁ τῶν δυνάμεων θεὸς ἐπιστρέψας
 ἐξ οὐρανοῦ ἐπέβλεψεν ὡς φιλάνθρωπος καὶ εἶδεν, ὅς καὶ
 20 καταβὰς τὸν μὲν φραγμὸν, τὸν πονηρὸν δηλαδὴ γεννη-
 τῆρα ταύτης καθεῖλεν, αὐτὴν δὲ λυμαιομένην τάνθρω-
 πινα καὶ κατανεμομένην καθάπαξ τελείως ἠφάνισεν· ἦν
 δὲ ἄμπελον ἐφύτευσεν, ἢ δεξιὰ αὐτοῦ ἐπεσκέψατο, καὶ
 θανατωθέντας ἡμᾶς ζώσας τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐπικαλεῖ-
 25 σθαι, καὶ οὐ θεοὺς ἄλλοτρίους εὐδόκησεν. Αὕτη μήτηρ
 τῆς πονηρᾶς πλεονεξίας, ἧς αὐτίς πονηρότατον γέννημα
 ἀδικία· οὐδὲ γὰρ ἔστιν, οὐκ ἔστι τοῖς παροῦσι, κὰν ἄ-
 πειρα ἢ ἀρκεῖσθαι τὸν ἅπαξ ταύτης γεγονότα ἐφόλιον,
 ἀλλὰ προσάπτειν οἰκίας πρὸς οἰκίας, καὶ ἄγρὸν πρὸς
 30 ἄγρὸν ἐπείγεται, οὐχ ἵνα τι, ἀλλ' ἅπαν τοῦ πλησιον
 ἀφείληται· οἷς οὐ μόνον τὸ τοῦ προφήτου, οὐαὶ, μιστὸς
 πρόκειται, ἀλλὰ πρὸς τῷ μηδὲν ἀνύσαι, ὧνπερ ἐπι-

τὴν πονηρίαν ἔβαν, οὐ μόνον ψυχικόν, ἀλλὰ καὶ σώ-
 ματικὸν θάνατον ἔξανθοῦσαν, εἶδες τὴν ὀλεθρίαν σει-
 ρῆνα; οὐ μόνον ψυχὴν ἄγχει, ἀλλὰ καὶ σώματα. κατὰ
 γὰρ τὸν ἑαυτῆς γεννητῆρα τοὺς τιμῶντας αὐτὴν οὕτως 5
 οἶδε τιμᾶν, οἷς καὶ ὁ προφήτης μὴ μόνον οὐ συνεσθίειν
 ἐβούλετο, ὑπερηφάνῳ γὰρ ὀφθαλμῶ, φησιν, καὶ ἀπλή-
 στῳ καρδίᾳ οὐ συνήσθιεν, ἀλλ' οὐδ' ἐν τῷ αὐτοῦ οἴκῳ
 τοὺς τοιοῦτους οἰκεῖν παρεδέχετο· οὐ κατώκει γὰρ ἐν
 μέσῳ τῆς οἰκίας μου ποιῶν ὑπερηφανίαν, οἷς καὶ ἑπα- 10
 ρώμενος τὴν φρικωδεστάτην κατ' αὐτῶν ποινήν τὸν θεὸν
 ἔξαιτεῖ, ἔπαρον τὰς χειράς σου ἐπὶ τὰς ὑπερηφανίας αἰ-
 τῶν· διατί; ὅτι οὐ μόνον παρηνόμουν, φησὶν, ὑπερη-
 φανία, ἀλλὰ καὶ ἕως σφόδρα. ὅτι δὲ μεγίστη τε μωρία
 αὕτη, ἔδειξε τοῦτο ὁ μέγας κήρυξ τῆς ἐκκλησίας, φόβον 15·
 τὸ ἐμπεσεῖν εἰς χειράς θεοῦ ζῶντος βοῶν· ὅς καὶ αὐτὸς
 ἀποτρόπαιόν³ τι κακὸν καὶ θεοῦ πρόρῳ βάλλον ὑπερηφα-
 νίαν εἰδὼς, ἀπεύχεται ἑαυτῷ ταύτην λέγων· ἐμοὶ δὲ μὴ
 γένοιτο καυχᾶσθαι· μονονουχὶ διὰ τῆς ἀπαγορεύσεως
 οὐδὲν δεινότερον ὑπερηφανίας ἀποφαινόμενος. Διὰ ταύ- 20·
 την ὁ τῶν Ἑλλήνων πάλαι βασιλεῖς τοῦ ἰδίου φιλτάτου
 γενέσθαι φρονεῖς κατηνάγκασται· Αἴας μανίᾳ πρῶτον
 ἑάλω, εἶτα καὶ τέλος ἑαυτὸν διεχρήσατο, τῇ ἑαυτοῦ μό-
 νῃ ῥώμῃ τε καὶ φρονήσει τὰ κατορθούμενά οἱ ἐπιγρά-
 φειν τῆς ἀσελγοῦς ταύτης ὑποτιθεμένης,⁴ θείᾳ δὲ ῥο- 25
 πῆς μηδόλως δεῖσθαι πρὸς τὸ ἀριστεύειν, καὶ πεισάσης
 νεανιεύσασθαι. Ὁ δὲ γε Περσῶν βασιλεῖς, ὁ τοσοῦτος·

3 De hac voce vide Wyttenb. ad Plat. p. 149. D. Alciph. Π. 40. ἀποτρόπαιος καὶ φοβερός. Heliod. II. 20. ἀποτιμῆναι τῆς κόμης τὸ περιτιότερον — τοῦ μὴ ἀποτρόπαιος καὶ ὑποπτος εἶναι τοῖς ἐπὶ γυμνάσιον. Niceph. Prog. p. 496. l. 4. 4 Cod. ὑποτιθέμενος, scripsi ὑποτιθεμένης, et post ἀριστεύειν inserui καί.

ισχυρὴ τε καὶ πλουσίῃ καὶ στρατευμασίῃ, οὐδὲ ὑπερηφάνιαν, ἢ μεταστοιχειοῦν καὶ τὸ πᾶν τοῦτο ἐφιλονεῖν ἀθρόον κατεστρατηγήθη, καὶ κατετροπώθη παντάπασι· Οἱ δὲ περὶ Πολυνεΐκην κατὰ Θηβῶν ἐστρατεύσαντες πα-
 5 λαι, καίτοι γε καὶ δικαίως δι' ἄλλο τι, ἢ ὑπερηφάνια πεπτώκασι; τοῖς γὰρ ὑπερηφάνοις ἀνταπόδοσις δίδεται ταύτης καὶ οἱ περὶ Συναχερεῖμ τὸν τῶν Ἀσσυρίων ἄρχοντα ὦνιον γίνονται· λαλήσαντος γὰρ ἐκείνου κατὰ π-
 τῆς ἁγίας πόλεως καὶ τοῦ Θεοῦ ὑψηλὰ εἰς ὑπεροχὴν καὶ
 10 μεγαλορῆμοσύνην ἐκ στόματος, πέμψας ἄγγελον ἑαυτοῦ ὃ τοῖς ὑπερηφάνοις ἀντιπατόμενοις ἀνείλεν ἐν μιᾷ καὶ μόνῃ νυκτὶ τῶν Ἀσσυρίων μυριάδας πέντε καὶ ὀγδοήκοντα πρὸς ταῖς ἑκατὸν, καὶ αὐτὸν Συναχερεῖμ μαχαίρα πρὸς τῶν γνησίων αὐτοῦ σφαγῆναι παρεσκεύασε,
 15 καὶ οὕτως, κατὰ τὸν εἰπόντα, ὑπερηφάνων ἐταπεινώσει ὕβριν ὃ κύριος. Εἶδες τῆς ἀκολάστου τἀπίχειρα; ὃ ταύτη δεδουλωμένος οὐ μόνον πασῶν ἀρετῶν ἀμέτοχος, ἀλλὰ καὶ κακίας πάσης ἐργαστήριον ἔγινε· εἰ γὰρ ἀρχὴ σοφίας φόβος κυρίου, φόβον δὲ Θεοῦ τὸν μὴ πρό-
 20 τερον πάνυ ταπεινωθέντα κατορθῶσαι ἀδύνατον, πῶς ὃ ἐκ διαμέτρου ἐναντιούμενος τῷ δι' οὗ ἀρχὴν σοφία λαμβάνει, σοφίας ὅλως ἐκείνος δύναται ἂν ἀψασθαι ὥσπερ ἂν εἴ τις καὶ ποταμοὺς ὑδάτων ἐκ πυρὸς ὀχετεῦσαι δύνασθαι, ἢ δίχα πτερῶν ὑπερίπτασθαι λέγη, ἢ
 25 ψυχῆς ἄψευ ζῆν· οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ εἴπερ τις μετὰ ταύτης φιλοσοφεῖν δοκεῖ, οὐ μόνον ἀνόνητα ἑαυτὸν κατατρίβει, ἀλλὰ τό τε θηρίον πλέον ἐρεθίζων λανθάνει, καὶ τῷ πυρὶ τὴν ὕλην ἐπιδαψιλεύομενος. Ταύτης τὸ φοβερὸν κέρας καὶ ὃ μέγας διδάσκαλος ἡμᾶς κατακλῆν
 50 βουλόμενος, μηδὲ τὴν ἀριστεράν, ὅ, τι ποτὲ ποιεῖ ἢ δεξιὰ

5 Cod. constanter Ἀσυρίων.

6 Heliod. II. Delphos ἐργαστήριον ἀνδρῶν σοφῶν vocat: ubi Coray p. 92.

ἀρετας οὐκ ἐργάζεσθαι ὑπερηφανίαν ἰσχυρίζο-
ντας ἢ ἀναιδῆς, εἴπερ εὖροι, διασκεδάννυσσι,
ρεῖ τοῦτο σὺν πολλοῖς ἄλλοις καὶ Φαρισαῖο
Θησαυρὸν ἐκείνος δι' ὅσου τοῦ χρόνου καὶ
συνήγαγεν, αὕτη δι' ἐνὸς ῥήματος καὶ ὥρα
σκόρπισε, καὶ ὁ ἀρεταῖς πρῶην περιωρέομεν
ὑπ' αὐτῆς πασῶν ἐκείνων γεγύμνωται, καὶ
ἱερὸν λελαμπρυσμένος ἀνιών, ῥυπώδης ἐκεῖθ
κάτεισιν, ἀκάθαρτος γὰρ ἐν κυρίῳ ἅπας ὑψη-
"Οτι δὲ μήτηρ ὑπερηφανία πάσης κακίας, κα-
των μὲν τῶν εἰρημένων ἡμῖν βεβαιοῦται· ἄκου-
τοῦ προφήτου περὶ τῆς τοῦ κριτοῦ μελλούσης
καὶ δευτέρας καθόλου διεξιόντος, κάμοι μα-
σαφέστατα· παραγίνεται γάρ, φησιν, ἡ ἡμέ-
ρᾳ οὐκ ἐπὶ μοιχοῦς καὶ φονεῖς καὶ ἀδίκους καὶ
ἕκαστα πονηροῦς, ἀλλ' ἐπὶ τίνας; ἐπὶ πάντα
καὶ ὑπερήφανον. καὶ ἐπὶ πάντα ὑψηλὸν καὶ
καὶ ἐπὶ πᾶσαν κέδρον τοῦ Λιβάνου, καὶ ἐπὶ πᾶ-
καὶ ἐπὶ πᾶν ὄρος ὑψηλὸν, καὶ ἐπὶ πᾶν τεῖχος
καὶ πεσειταὶ τὸ ὕψος τῶν ἀνθρώπων. Εἰς
ἐναργέστατα πᾶσαν κακίαν, ὡς ἐγὼ φημι, ὑ-
προσανατίθησιν ὁ προφήτης; εἰ γὰρ ἐπὶ πᾶσι
ἡ φοβερὰ ἐκείνη ἡμέρα ἐλεύσεται, καὶ τοῦτ' ἦ
καὶ αὐτὸς, πῶς τοῖς ὑπερηφάνοις μόνοις αὐτῆς
ἢ τοῦτο δηλαδὴ διίσχυριζόμενος, ὡς οὐδεμία τῶν
ὑπερηφανίαν ἐξέφυγε, καὶ ταυτόν ἐστι πάση
καταριθμήσασθαι, καὶ ὑπερηφανίαν μόνην εἰπ-
ταῦτα οὕτως, ὡσπερ μέγεθος οὐρανοῦ ἀσύγκρι-
τη μεμένηχε, τίνι γὰρ ἂν παραθεῖη, ὃς πάν-
βῶν ὡς οὐδὲν περιέχει τε καὶ περικυκλοῖ, τι-
τρόπον οὐδ' ὑπερηφανίαν παραθεῖναι τινι
πᾶν γὰρ κακίας ἐν ἑαυτῇ συλλαβοῦσα κέκτε-

φεικτιον παντως εστι σθενει παντι, ουχ ωσπερ π
αλλα πλεον πολλω δηλαδη, και εικोटως το μεν γε
μονων σωμάτων απτεται, η δε ψυχη μετα σωμάτω
διαλυμαινεται δεξιουμένη τους φίλους ἔσα και τῷ πατ

Cap. X.

5 Συγκρίσεις τους δύο μεγάλους φωστῆρας;
τῆς ἐκκλησίας, Θεολόγον καὶ μέγαν
Βασίλειον.

Ἄλλα δύο μεγάλα φῶτα ὁ δημιουργὸς ἡμῶν ἐν τῷ
τῆς ἐκκλησίας νέῳ στερεώματι νῦν παρήγαγεν· ὡς
10 ὡσπερ τὰ πρῶτα ἐκεῖνα ἀλλήλων γένει τε καὶ λαμπρό-
τητι διαφέροντα, ἀλλ' ἐπὶ πᾶσιν ὁμοιά τε καὶ παρα-
πλήσια, καὶ κατ' οὐδὲν θάτερον θατέρου ἀπολειπόμενα,
καὶ, οἷον εἰπεῖν, οὐχ ἥλιον καὶ σελήνην, ἀλλ' ἥλιον αὐ-
τούς ὁ μέγας ἥλιος τῆς δικαιοσύνης ἰνέδειξεν, ἢ μίαν
15 ἀκτίνα ἐκ δύο δίσκων ἀποπαλλομένην τε καὶ τὸν κόσμον
ὅλον περιαναγάζουσαν, Θεολόγον Γρηγόριον φημι καὶ
μέγαν Βασίλειον, οἵτινες πρῶτον μὲν τοῦ ὀρθοδοξοτά-
του καὶ ἡμετέρου κλήρου ὄντες ἐτύχχανον, ἐκ πατέρων
ἅμφω τὸν θησαυρὸν τοῦτον διαδεξάμενοι, καὶ ἀμφότε-
20 ροὶ γὰρ τὸ ἀπὸ Χριστοῦ γνησίως καὶ ὑγιῶς εἶναι καὶ
ὀνομάζεσθαι πεπλουτήκασαν, καὶ πρὸς τοὺς ἐξ αὐτῶν
ὡσπερ τινὰ κλῆρον τὸ χρῆμα παρέπεμψαν, οἱ καὶ πρὸς
τοσοῦτον ἀρετῆς ἐληλάκεσαν, ὡς ὁ μὲν κοινὸς διδάσκα-
λος ἀρετῆς καὶ παιδείας ἐν τῷ Πόντῳ, ὁ δὲ τοῦ θεο-
25 λόγου τῆς ἐν Ναζιάνζῳ ἐκκλησίας ποιμὴν καὶ διδάσκα-
λος προβληθῆναι, καὶ τοὺς ὑφ' ἑαυτοὺς πάντας ἄριστα
καὶ ὡς φίλους θεῷ παιδαγωγῆσαι. Ὅσῳ τοίνυν τὸ
σέβας αὐτῶν ἐν, καὶ ἡ τῶν πατέρων ἀρετὴ τε καὶ ἀξία
ἐστὶ παραπλήσιος, τοσοῦτῳ Βασίλειος καὶ Γρηγόριος
30 ὁμοιοὶ καθεστήκασιν· οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ τοῦ μὲν μεγά-

καὶ χρόνον ὅτι πολὺν ἐν ἐρημίᾳ ταλαιπωρῆσαι
ὅς καὶ θαυματουργῶν τοὺς ὑπὲρ αὐτῶν πάσχι
τους ἐδεξιούτο μάλα φιλοτίμως τε καὶ λαμπρῶς
γὰρ οὐκ ἄρτοις μόνοις, ὡσπερ τινὰς πρότερον,
τοῖς τῆς τρυφῆς τε καὶ περιττοῖς, πάντα θη
μα εὐχέριωτα ἐκείνοις παραδιδούς· ὁ δὲ γε τ
γου πατήρ τῷ τῆς παλιγγενεσίας λούτρῳ καὶ
ἄνωθεν μαρτυρεῖται, ὡς καὶ ὁ λόγος πρότε
ρῶν αὐτὸ τὸ ἅγιον πνεῦμα κάτεισιν, ἐνταῦθα
τινα βάλλει, καὶ περιανυγάζει τὸν βαπτιζόμε
νο πᾶσι τοῖς εὐρεθεῖσιν ἐκεῖ γνωσθῆναι τουτὶ τ
τερατούργημα, καὶ τῆς περὶ Θεοῦ πρὸς τὸν ἄ
στης τιμῆς τοῦτο θέσθαι τεκμήριον· ὅσον οὐ
ματουργίαις τοὺς ἀμφοτέρων προγόνους δοξασι
εὐθεῖα Θεοῦ πρὸς ὅμοιον εὐφημίας ὕψος ἐκείνου
τοσοῦτον καὶ οὗτοι παρ' ἡμῶν ὁμοίως θαι
τοιούτων δὲ μεγάλων καὶ παραπλησίων ἐν πᾶ
σι πατέρων, πατρίδος οὐχ ὁ μὲν τῆς, ὁ δὲ τ
θήσαν, ἵνα τινὰ κατὰ τοῦτο γούν διαφορὰ
ἄλλ' ἄμφω τῆς Καισαρείας βλαστήματα· ἡ
μὲν ἤχει πλείστα καὶ διάφορα ἑαυτῇ τὰ πλεον
ούτων δὲ τυχοῦσα τῶν προτέρων ὡς εἰκὸς ἐ
ἀποκρυψάντων ἐκεῖνα τούτων, ὡσπερ ἀστὴρ
καθόσον τοίνυν ἡ πατρὶς αὐτῶν μία, κατὰ
καὶ οὗτοι ἐν ἄμφω ἄντες τυγχάνουσιν. Ἐκ τ
θαυμαστῆς καὶ μιᾶς πατρίδος ἀναφανέντες ἐκ
τῷ ἰδίῳ πατρὶ τὴν τε κατὰ Θεὸν σοφίαν καὶ
θεν ἐκπαιδεύονται, οὐ γὰρ ὁ μὲν τήνδε, ὁ
τῶν τεχνῶν ἠρετίσαντο, ἀλλ' ἄμφω πρὸς ἄ
λόγον ἀπέκλιναν· ὅσω δὲ τὸ ἐκάτερον τῷ ἰ
διδασκάλῳ ρῆσασθαι, καὶ τὰς αὐτοῦ ἐπιστήμ
χισθαι ταῦτ' ἔγνωσται, τοσοῦτ' καὶ οὗτοι :

λόγοις ἐν βραχεῖ συνελέξαντο, ἔσπευδον δὲ καὶ τῆς πα-
τρικῆς εὐχῆς αὐτοὺς ἀξιῶσαι, καὶ τοῦτο πρῶτον ἐκί-
των εἰς αὐτοὺς τροφείων ἐκείνοις ἀνταποδοῦναι, τὸ π-
5 κῆσαι πᾶσι καλοῖς τοὺς γεννήτορας, ἀπανίστανται πα-
τρίδος, γονέων, συγγενείας, φίλων, συνηθείας, πάντων
οἷς πᾶς τις ἀφύκτως κατέχεται, καὶ διὰ παιδείσεως ἐ-
κότεστον ἔρωτα ὑπερόριοι γίνονται. καὶ πολλοῖς ἐν τῇ
ἀλλοδαπῇ καὶ διαφόροις τῶν τότε διδασκάλων ὠμίλητο-
10 τες, τελευτῶντες ἄμφω πρὸς τὴν ἐστίαν τῶν λόγων κα-
τάγονται, ἐνθα καὶ διατρίβοντες ἐν ἧσαν, ἐν ἐφρόνουν,
ἐν ἔπνεον, καὶ τῷ μεγέθει μὲν καὶ τάχει τῆς φύσεως,
καὶ σπουδῇ καὶ διηνεκεῖ μελέτῃ, καὶ ἡθῶν εὐρυσυμῆ
καὶ φρενῶν βαθύτητι, καὶ ψυχῆς παραστήματι καὶ τοῖς
15 ἄλλοις ἅπασιν, ὅσοις γενναία ψυχὴ γνωρίζεται, πάντων
ὑπεραιρόμενοι καὶ πᾶσι περιαδόμενοι καὶ λίαν ὑπεραστρα-
πτοντες. Τὸ δὲ γε μέγιστον μέσον ἑτεροδόξων τὸ σί-
βας ἀκραιφνῶς καὶ απειλικρινημένον φυλάττοντες καὶ
τὴν ἀρετὴν ὅσαι ὤραι ἀντίσης ἐπαύξοντες, καὶ οἷον
20 εἰπεῖν Ἄωτ' αὐτόχρομα ὄντες ἐν μέσῳ Σοδόμων, ἀλλὰ
ταχέως καὶ Ἀθηναίων ἅπαν τὸ ἐν λόγοις φιλότιμον,
ὡς οὐδένας ἄλλοι τῶν ἐκεῖσε ἀφικνουμένων συλλεξάμε-
νοι, πατρίδος αὐτῆς καὶ πατέρων μνημονεύουσι, καὶ τα-
χέως πρὸς Καισάρειαν ἐκεῖθεν ἀμφοτέροι ἐπανήκουσιν·
25 ὅσον τοίνυν τὸ ἄμφω πατρίδος ὁμοίας ἀπαναστῆναι
διὰ τὴν αὐτὴν καὶ μίαν αἰτίαν, ἔρωτα δηλαδὴ τῆς
ἐγκυκλίου παιδείσεως, καὶ εἰς τὴν αὐτὴν καταχθῆναι καὶ
ταῦτ' ἀσπουδάσειν, καὶ ἐν πᾶσιν ὁμοφρονεῖν καὶ αὐθις
ὁμοίως ἐπανελθεῖν, ὅθεν ἄμφω ἐξῆλθον, οὐδὲν διαφέρει
30 πρὸς ἑαυτὸ, τοσοῦτον καὶ οἱ ταῦτα πράξαντες ἀλλήλων
οὐδὲν διαφέρουσιν· ἐπανελθόντες δὲ οὐχ ὁ μὲν τόνδε
τὸν βίον αἰρεῖται, ὁ δὲ ἕτερον, οὐδ' ὁ μὲν γάμοις προσο-
μιλεῖν, ἄτερος δὲ παρθενίαν ἀσκεῖν ἠρετίσαντο, ἀλλ' ἄμφω

παρθενίαν συνοικον ἕξειτι παιδων ἐκτεσαντο
βίος αὐτοῖς ὁ αὐτὸς, τοσοῦτον ἐκάτερος ἐκι
μοιοι. οὕτω δὲ βιοῦντες, καὶ τὴν ἀρίστην
καὶ ὑψηλὴν ἐπίσης ἀκριβῶς μετερχόμενοι
μικρὴν καὶ ἀνθρωπίνην δόξαν ἀπέπτυσαν,
ὄνειροις ὄραν ταύτην ἠνέσχοντο, ἀλλ' ἐπέπε
τες, καὶ ἐκ τοῦ τῆς ἀρετῆς ἀκροτάτου ὑψο
φρυκτωροῦντες, λαθεῖν οὐκ ἠδύναντο. καὶ
τῆς ἐκκλησίας κλήρω ἐγκαταλέγονται· ὡσπερ
δόξαν ἀνθρωπίνην ὁμοίως ἐκφένευν καὶ π
ὁμοίαν ἐκβιαθῆναι δέξασθαι αἰτίαν οὐ διαφ
ἐν ἀμφοῖν, δηλονότι ἡ ἀρετὴ, διὰ ταύτην γε
φευγον, καὶ ἰάλωσαν, οὕτω καὶ οἱ ταῦτα
καὶ παθόντες, ἐν ἄμφω σαφῶς μεμαρτύρηνη
τουργεῖν τῷ θεῷ ταχθίντες, οὐ τὴν τυχοῦ
λειτουργίαν προσάγουσιν· ἀλλ' οἷον κάκειῶ
ρον κατελθὼν ἰαυτῷ λειτουργηκε· τῶν γὰρ
προβάτων, ὡς πρώην εἰδωλολατρία καὶ ἀπικ
καὶ τηρικαῦτα παντοδαπαῖς ταῖς αἰρέσεσι δια
εἰς ἐρημίαν ὄντως καὶ βάραθρα, οὗτοι ὡς
πρὶν τούτους συνήγαγον, καὶ εἰς χλόην ὄρθι
σεβείας ἐξέθρεψαν, καὶ ἐπὶ ὕδατος ἀνέψυξα
σεως, πᾶσαν αἶρεσιν ἐκ μέσου πεποιηκότες,
ἱερέας ἐκείνων καὶ ἄρχοντας ἐν ῥομφαίᾳ τοῦ
κτονότες, δι' ἧς καὶ τὸν πρῶτον αὐτῶν ἄρχ
ως κατέσφαξαν· ἡ δὲ γε πρὸς θεὸν λειτουργ
μία τυγχάνουσα ἕνα τούτους ἄμφω σαφῶς
οὕτω τοιγαροῦν βιοῦντες καὶ τοιαῦτα κατὰ τ
ἐχθροῦ καὶ τῶν ὑπασπιστῶν αὐτοῦ τὰ τρόπαι
νῶς ἀνιστάντες, ποιμένες ὁ μὲν τῆς Κωνσταν
δὲ μεγάλης τῆς μητρὸς Καισαρείας βασιλικ
θεοῦ χρίονται· ὡσπερ οὖν ἡ τε τὸ ἀξίωμα αἰ

1 ἰῶν φανῆναι δύναται, ἢ μάταιον ἄχθος, εἰ πάρεσι·
ταύτης δὲ παρούσης καὶ ἅπασαι πάρεσιν, ἂν ὅσα νε-
κροῦ ταπεινοῦ ἐρωτᾶται, εἰ τέθνηκεν, οὐχί, ἀλλὰ ζῆ,
5 ἀποκρίνεται, ἀγαλλιᾶσεται γὰρ ὅστέα τεταπεινωμένα,
καὶ οὐπω τὸ ὑπερβάλλον τῆς ἰσχύος αὐτῆς ὁ λόγος δε-
δήλωκεν· ἀνθρώπους γὰρ θεοὺς καὶ δαίμονας, ὡ τοῦ
θαύματος, ἀγγέλους ποιεῖν ταπεινώσεις δύναται· εἰ γὰρ
ἢ ὑπερηφάνια τάναντία ἀπέδειξεν, εὐδηλον ὡς καὶ ἢ τα-
10 πείνωσις τὰ τούτων πάλιν ἐναντία δυνήσεται· δέδωκας
γὰρ ὄντως κέρας τὸ κρατερόν σου τῇ παιδί σου, καὶ
σώξεις τοὺς υἱοὺς τῆς παιδίσκης σου. Ἡ γοῦν πατέρα
τοιοῦτον πλουτήσασα, ἢ ταῖς οὐρανίαις δυνάμεσι τὴν
δόξαν φυλάττουσα, ἢ τοὺς μὴ πειδομένους αὐτῇ κατα-
15 ράσουσα, ἢ τοῖς ἄνω καὶ τοῖς κάτω τὸ εἶναι καὶ τὸ εἶ
εἶναι παρέχουσα, ἢ σὺν τῷ πατρὶ τὴν σωτηρίαν τῶν
ἀνθρώπων μὴ μόνον οἰκονομήσασα, ἀλλὰ καὶ ἄσυλον
ἡμῖν αὐτὴν συντηροῦσα, ἢ ἀρετὰς πάσας ἀπογεννώσα,
ἢ ἁμαρτίας πάσας ἀπορῥαπίζουσα, ἢ τὸν θεὸν ὑψη-
20 λότερον ἡμῖν ἀποδείξασα, ἢ τοὺς ἀνθρώπους θεοὺς
ἀποφήνασα, ἢ τοὺς δαίμονας ἀγγέλους ποιεῖν δυναμένη,
πρὸς δὴ τὴν τοιαύτην τί πρὸς σύγκρισιν ἵπολέλειπται;
πάντως οὐδὲν· διὰ τούτων τοίνυν ὄντως ἀσύγκριτος καὶ
ἀπαράμιλλος ἢ ταπεινώσεις πέφυκεν. Ἄλλ' ὡ ταπεινω-
25 σις, ὑψηλὴ καὶ ὄντως αἰθέριος, εἰ μὲν ὑψηλοὺς καὶ
ἡμεῖς τοὺς σοὺς ἐπαίνους ἐπελέξαμεν, χάρις τῷ τε σῷ
πατρὶ καὶ αὐτῇ, οὕτως ἡμᾶς ἀννῆσαντι καὶ τοιούτων
ἡμᾶς ἀξιώσαντι· εἰ δὲ ταπεινῶς, καὶ οὕτως χάριν ἡμῖν,
ὅτι ταπεινοφρονεῖν ἡμᾶς ἐτι βούλεσθε, ἔν' ὑψηλοτέρους
30 ἐν καιρῷ, ὅπερ ἔργον ὑμῖν, ἀποδείξητε.

Cap.

Ψόγος ὑπερηφανίας.

Εἶπερ καὶ μέρος ὁποιοῦν τι κακίας διαβάλλειν πάντας εἰκός, καὶ κακῶς λέγειν χρῆ τὰ αὐτῶν ἀνατιθε-
 μένους αὐτῷ καὶ τοῖς οἰκείοις καρποῖς περιστέφοντας, ὁποίους δὴ τινὰς χρῆ πρὸς τὴν καθόλου κακίαν ἡμᾶς 5
 διατίθεσθαι, καὶ ὅποσον διακωμῶδειν ταύτην εἰκός, τὰ
 αὐτῆς ἐξελέγχοντας, ἀλλὰ κατὰ μέρος ἐπεξελεῖν ταύτη
 τῶν ἀδυνάτων ἐν πέφυκε· πολυκέφαλον γὰρ ὄντως θη-
 ριον καὶ πολυσύνθετον, πολλῷ πλέον τῶν τοῖς μύθοις
 διατεθρυλλημένων ἐκείνων· διὰ τοι τοῦτο καὶ σοφώτε- 10
 ρον μᾶλλον ἐπεξίτιον, καὶ τὴν ῥίζαν ἐκμητέον εὐροῦ-
 σιν, ὅπως τὰ πολυέλικτα ταύτης ἀναβλαστήματα ἀθρόως
 χαμαὶ πῆσῃ καὶ καταμαρανθῆι τῶν ἀξίων ἐπιτυχόντα.
 Ὑπερηφανία τοίνυν ῥίζα καὶ μήτηρ καὶ πηγὴ καὶ γεν-
 νητρὶς καὶ δημιουργὸς καὶ διδάσκαλος καὶ πᾶν εἶτι τοι- 15
 οὔτον κακίας ἀπάσης πέφυκεν· ὑπερηφανίας οὖν καὶ
 ἡμεῖς καταδράμωμεν, ἵνα πᾶσαν κακίαν, ὡς εἰκός δια-
 βάλλωμεν· ἥτις πρῶτον μὲν οὐ κτίσμα θεοῦ, οὐ τί
 πρὸς ψόγον μείζον ἂν γένοιτο, εἶπερ τὰ θεοῦ κτίσματα
 οὐ μόνον καλὰ, ἀλλὰ καὶ λίαν· ἢ δ' ὑπερηφανία τοῦν- 20
 αντίον ἅπαν οὐ μόνον κακὴ δηλαδὴ, ἀλλὰ καὶ λίαν κα-
 κή, ἔπειτα δὲ οὐδὲ κτίσμα τὴν ἀρχὴν αὐτῆ, οὐδὲ γὰρ
 οὐσία τις ὑπερηφανίας, ἀλλ' ὄνομα ἀνούσιον καὶ ἀν-
 ὑπαρκτον, καὶ τῇ ἀπουσίᾳ τοῦ καλοῦ τὴν σύστασιν μό-
 νην ἔχουσα, ὥσπερ σκότος τῇ τοῦ φωτός στερήσει, αὐ- 25
 τῇ δὲ καθ' αὐτὴν οὐδόλου ὑφεστηκυῖα· δημιουργὸς δὲ
 καὶ πατὴρ καὶ διδάσκαλος ὑπερηφανίας διάβολος, ἐκει-
 νος γὰρ ταύτην ἐγέννησε, καὶ πρῶτος τὸν ταύτης καρ-
 πὸν ἐτρέψησε, τὸν κοπιῶντα γὰρ γεωργὸν πρῶτον δεῖ,

1 Cod. ἐφύγησε.

καὶ τῆς ἀρεῆς λαμπρότετος ἐκείνης, ἧς ἀπῆλθεν,
 ἀθλίως διὰ ταύτην ἐκπέπτωκε, καὶ κολάζεσθαι μετὰ
 τῶν σὺν αὐτῷ ἀθλίων καταδεδικασται· οὕτω τοιγαροῦν
 τὸ ἐχιδνοτόκον τοῦτο γέννημα διαρῶηξεν, καὶ ὡς εἰκὸς
 5 θανατῶσαν τὸν ἑαυτοῦ γεννητῆρα, καὶ εἶσω τοῦ παρα-
 δείσου πρὸς τὸν πρῶτον ἄνθρωπον ἢ ἀναιδὴς εἰςκωμά-
 σασα διὰ τοῦ οἰκείου πατρὸς, καὶ ὑποκλέψασα, πληγῆ
 κάκεινον τοσοῦτον δεινοτάτῃ καθυποβάλλει, ὡς θεοῦ μό-
 νον δεηθῆναι πρὸς ἴασιν, οὐ μόνον γὰρ τροφῆς παρα-
 10 δείσου καὶ θεοῦ ἐπισκέψεως καὶ ἀθανασίας ἐξέωσεν,
 ἀλλὰ καὶ ἀθάνατα κολάζεσθαι παρεσκεύασε τὸν ἀθά-
 νατα τρυφᾶν ἠξιωμένον παρὰ τοῦ κτίσαντος. Δραξα-
 μένη γὰρ ἀρχὴν καὶ τὰς ἑαυτῆς πονηρὰς ῥίζας κατα-
 φυτεύσασα, ἐπλήρωσε μὲν πᾶσαν τὴν γῆν τῆς σκιάδος
 15 καὶ ζοφερᾶς κακίας αὐτῆς· τὰ δὲ κλήματα αὐτῆς μέχρι
 θαλάττης τῆς ἄλμυρᾶς φημι ἀπιστίας ἐξέτεινε· καὶ ἦν
 ἂν ἡ βδελυρὰ καὶ ἡμῶν ὡς καὶ τοῦ ἰδίου πατρὸς κατορ-
 χηθεῖσα τελείως, εἰ μὴ ὁ τῶν δυνάμεων θεὸς ἐπιστρέψας
 ἐξ οὐρανοῦ ἐπέβλεψεν ὡς φιλόανθρωπος καὶ εἶδεν, ὅς καὶ
 20 καταβὰς τὸν μὲν φραγμὸν, τὸν πονηρὸν δηλαδὴ γεννη-
 τῆρα ταύτης καθεῖλεν, αὐτὴν δὲ λυμαιομένην τάνθρω-
 πινὰ καὶ κατανεμομένην καθάπαξ τελείως ἠφάνισεν· ἦν
 δὲ ἄμπελον ἐφύτευσεν, ἡ δεξιὰ αὐτοῦ ἐπισκέψατο, καὶ
 θανατωθέντας ἡμᾶς ζώσας τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐπικαλεῖ-
 25 σθαι, καὶ οὐ θεοὺς ἄλλοτρίους εὐδόκησεν. Αὕτη μήτηρ
 τῆς πονηρᾶς πλεονεξίας, ἧς αὐθις πονηρότατον γέννημα
 ἀδικία· οὐδὲ γὰρ ἔστιν, οὐκ ἔστι τοῖς παροῦσι, κἂν ἄ-
 πειρα ἢ ἀρκεῖσθαι τὸν ἅπαξ ταύτης γεγονότα ἐφόλκιον,
 ἀλλὰ προσάπτειν οἰκίας πρὸς οἰκίας, καὶ ἄγρον πρὸς
 30 ἄγρον ἐπείγεται, οὐχ ἵνα τι, ἀλλ' ἅπαν τοῦ πλησίον
 ἀφέληται· οἷς οὐ μόνον τὸ τοῦ προφήτου, οὐαί, μιστὸς
 πρόκειται, ἀλλὰ πρὸς τῷ μηδὲν ἀνύσαι, ὥνπερ ἐπι-

τὴν κοινήν ἔσαν, οὐ μόνον ψυχικόν, ἀλλὰ καὶ σω-
 ματικὸν θάνατον ἐξανθοῦσαν, εἶδες τὴν ὀλεθρίαν σει-
 ρῆνα; οὐ μόνον ψυχὴν ἄγχει, ἀλλὰ καὶ σώματα. κατὰ
 γὰρ τὸν ἑαυτῆς γεννητῆρα τοὺς τιμῶντας αὐτὴν οὕτως 5
 οἶδε τιμᾶν, οἷς καὶ ὁ προφήτης μὴ μόνον οὐ συνεσθίειν
 ἐβούλετο, ὑπερηφάνῳ γὰρ ὀφθαλμῶ, φησιν, καὶ ἀπλή-
 στῳ καρδίᾳ οὐ συνήσθιεν, ἀλλ' οὐδ' ἐν τῷ αὐτοῦ οἴκῳ
 τοὺς τοιούτους οἰκεῖν παρεδέχετο· οὐ κατώκει γὰρ ἐν
 μέσῳ τῆς οἰκίας μου ποιῶν ὑπερηφανίαν, οἷς καὶ ἐπα- 10
 ρώμενος τὴν φρικωδεστάτην κατ' αὐτῶν ποινήν τὸν θεὸν
 ἔξαιτεῖ, ἔπαρον τὰς χεῖράς σου ἐπὶ τὰς ὑπερηφανίας αἰ-
 τῶν· διατί; ὅτι οὐ μόνον παρηνόμουν, φησιν, ὑπερη-
 φανία, ἀλλὰ καὶ ἕως σφόδρα. ὅτι δὲ μεγίστη τε μωρία
 αὕτη, ἔδειξε τοῦτο ὁ μέγας κήρυξ τῆς ἐκκλησίας, φόβον 15·
 τὸ ἐμπεσεῖν εἰς χεῖρας θεοῦ ζῶντος βοῶν· ὅς καὶ αὐτὸς
 ἀποτρόπαιόν³ τι κακὸν καὶ θεοῦ πόρρω βάλλον ὑπερηφα-
 νίαν εἰδὼς, ἀπέυχεται ἑαυτῷ ταύτην λέγων· ἐμοὶ δὲ μὴ
 γένοιτο καυχᾶσθαι· μονονουχὶ διὰ τῆς ἀπαγορεύσεως
 οὐδὲν δαινότερον ὑπερηφανίας ἀποφαινόμενος. Διὰ ταύ- 20·
 την ὁ τῶν Ἑλλήνων πάλαι βασιλεῖς τοῦ ἰδίου φιλτάτου
 γενέσθαι φονεὺς κατηνάγκασται· Αἴας μανίᾳ πρῶτον
 ἐάλω, εἶτα καὶ τέλος ἑαυτὸν διεχρήσατο, τῇ ἑαυτοῦ μό-
 νῃ ῥώμῃ τε καὶ φρονήσει τὰ κατορθούμενά οἱ ἐπιγρά-
 φειν τῆς ἀσελοῦς ταύτης ὑποτιθεμένης,⁴ θείᾳ δὲ ῥο- 25
 πτῆς μηδόλως δεῖσθαι πρὸς τὸ ἀριστεύειν, καὶ πεισάσης
 νεανιεύσασθαι. Ὁ δὲ γε Περσῶν βασιλεὺς, ὁ τοσοῦτος

3 De hac voce vide Wyttenb. ad Plat. p. 149. D. Alciphr.
 III. 40. ἀποτρόπαιος καὶ φοβερὸς. Heliod. II. 20. ἀποτέμνει τῆς
 κόμης τὸ περιτότιον — τοῦ μὴ ἀποτρόπαιος καὶ ὑποπτος εἶναι
 τοῖς ἐντυχάνουσι. Niceph. Prog. p. 496. l. 4. 4 Cod. ὑπο-
 τιθέμενος, scripsi ὑποτιθεμένης, et post ἀριστεύειν inserui καὶ.

ἰσχυρὸν τε καὶ πλουτῶ καὶ στρατεύμασιν, οὐ οὐ ὑπερηφάνιαν, ἢ μεταστοιχειοῦν καὶ τὸ πᾶν τοῦτο ἐφιλονεῖει, ἀθρόον κατεστρατηγήθη, καὶ κατετροπώθη παντάπασι; Οἱ δὲ περὶ Πολυνεΐκην κατὰ Θηβῶν ἐκστρατεύσαντες πά-
 5 λαι, καίτοι γε καὶ δικαίως δι' ἄλλο τι, ἢ ὑπερηφάνιαν πεπτώκασι; τοῖς γὰρ ὑπερηφάνοις ἀνταπόδοσις δίδοται ταύτης καὶ οἱ περὶ Σαναχερείμ τὸν τῶν Ἀσσυρίων ἄρχοντα ὄντιον γίνονται· λαλήσαντος γὰρ ἐκείνου κατὰ τῆς ἁγίας πόλεως καὶ τοῦ θεοῦ ὑψηλὰ εἰς ὑπεροχὴν· καὶ
 10 μεγαλορῆμοσύνην ἐκ στόματος, πέμψας ἄγγελον ἑαυτοῦ ὃ τοῖς ὑπερηφάνοις ἀντιταττόμενοις ἀνείλεν ἐν μιᾷ καὶ μόνῃ νυκτὶ τῶν Ἀσσυρίων μυριάδας πέντε καὶ ὀγδοήκοντα πρὸς ταῖς ἑκατὸν, καὶ αὐτὸν Σαναχερείμ μαχαιρὰ πρὸς τῶν γνησίων αὐτοῦ σφαγῆναι παρεσκεύασε,
 15 καὶ οὕτως, κατὰ τὸν εἰπόντα, ὑπερηφάνων ἐταπεινώσεν ὕβριν ὃ κύριος. Εἶδες τῆς ἀκολάστου τἀπίχειρα; ὃ ταύτῃ δεδουλωμένος οὐ μόνον πασῶν ἀρετῶν ἀμέτοχος, ἀλλὰ καὶ κακίας πάσης ἐργαστήριον ⁶ γίνεται· εἰ γὰρ ἀρχὴ σοφίας φόβος κυρίου, φόβον δὲ θεοῦ τὸν μὴ πρό-
 20 τερον πάνυ ταπεινωθέντα κατορθῶσαι ἀδύνατον, πῶς ὃ ἐκ διαμέτρου ἐναντιούμενος τῷ δι' οὗ ἀρχὴν σοφία λαμβάνει, σοφίας ὅλως ἐκείνος δύναται ἂν ἀψασθαι· ὡσπερ ἂν εἴ τις καὶ ποταμοῦς ὑδάτων ἐκ πυρὸς ὄχετεῦσαι δύνασθαι, ἢ δίχα πτερῶν ὑπερίπτασθαι λέγη, ἢ
 25 ψυχῆς ἄψευ ζῆν· οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ εἴπερ τις μετὰ ταύτης φιλοσοφεῖν δοκεῖ, οὐ μόνον ἀνόνητα ἑαυτὸν κατατρίβει, ἀλλὰ τό τε θηρίον πλέον ἐρεθίζων λανθάνει, καὶ τῷ πυρὶ τὴν ὕλην ἐπιδαψιλευόμενος. Ταύτης τὸ φοβερόν κέρας καὶ ὃ μέγας διδάσκαλος ἡμᾶς κατακλῆν
 30 βουλόμενος, μηδὲ τὴν ἀριστεράν, ὃ, τι ποτὲ ποιεῖ ἢ δεξιὰ

5 Cod. constanter Ἀσσυρίων.

6 Helioid. II. Delphos ἐργαστήριον ἄνδρῶν σοφῶν vocat: ubi Coray p. 92.

ἀρετὰς οὐκ ἐργάζεσθαι ὑπερηφανίαν ἰσχυριζόμενος, ἀρε-
τὰς ἢ ἀναιδῆς, εἶπερ εὐροί, διασκαδέννυσι, καὶ μαρτυ-
ρεῖ τοῦτο σὺν πολλοῖς ἄλλοις καὶ Φαρισαῖος· ὃν γὰρ
θησαυρὸν ἐκεῖνος δι' ὅσου τοῦ χρόνου καὶ τοῦ πόνου 5
συνήγαγεν, αὕτη δι' ἐνὸς ῥήματος καὶ ὥρας μιᾶς διε-
σκόρπισε, καὶ ὁ ἀρεταῖς πρώην περιώρεόμενος, αἴφνης
ὑπ' αὐτῆς πασῶν ἐκείνων γεγύμνωται, καὶ ὁ πρὸς τὸ
ιερὸν λελαμπρυσμένος ἀνίων, ῥυπώδης ἐκεῖθεν ἀθρόον
κάτεισιν, ἀκάθαρτος γὰρ ἐν κυρίῳ ἅπας ὑψηλοκάριος. 10
Ὅτι δὲ μήτηρ ὑπερηφανία πάσης κακίας, καὶ διὰ πάν-
των μὲν τῶν εἰρημένων ἡμῖν βεβαιοῦται· ἄκουσον δὲ καὶ
τοῦ προφήτου περὶ τῆς τοῦ κριτοῦ μελλούσης ἡμέρας
καὶ δευτέρας καθόλου διεξιόντος, κάμοι μαρτυροῦντος
σαφέστατα· παραγίνεται γὰρ, φησιν, ἡ ἡμέρα κυρίου, 15
οὐκ ἐπὶ μοιχοῦς καὶ φρονεῖς καὶ ἀδίκους καὶ τοὺς καθ'
ἕκαστα πονηροῦς, ἀλλ' ἐπὶ τίνας; ἐπὶ πάντα ὑβριστὴν
καὶ ὑπερήφανον. καὶ ἐπὶ πάντα ὑψηλὸν καὶ μετέωρον,
καὶ ἐπὶ πᾶσαν κέδρον τοῦ λίβανου, καὶ ἐπὶ πᾶν δένδρον
καὶ ἐπὶ πᾶν ὄρος ὑψηλὸν, καὶ ἐπὶ πᾶν τεῖχος ὑψηλὸν, 20
καὶ πεσεῖται τὸ ὕψος τῶν ἀνθρώπων. Εἶδες, ὅπερ
ἐναργέστατα πᾶσαν κακίαν, ὡς ἐγὼ φημι, ὑπερηφανίαν
προσανατίθησιν ὁ προφήτης; εἰ γὰρ ἐπὶ πᾶσαν κακίαν
ἢ φοβερά ἐκείνη ἡμέρα ἐλεύσεται, καὶ τοῦτ' ἦδει καλῶς
καὶ αὐτὸς, πῶς τοῖς ὑπερηφάνοις μόνοις αὐτὴν ἐπισείει; 25
ἢ τοῦτο δηλαδὴ δι' ἰσχυριζόμενος, ὡς οὐδεμία τῶν κακιῶν
ὑπερηφανίαν ἐξέφυγε, καὶ ταῦτόν ἐστι πάσης κακίας
καταριθμήσασθαι, καὶ ὑπερηφανίαν μόνην εἰπεῖν· εἰ δὲ
ταῦτα οὕτως, ὡσπερ μέγεθος οὐρανοῦ ἀσύγκριτον πάν-
τη μεμένηκε, τίνι γὰρ ἂν παραθεῖη, ὅς πάντα συλλα- 30
βῶν ὡς οὐδὲν περιέχει τε καὶ περικυκλοῖ, τὸν αὐτὸν
τρόπον οὐδ' ὑπερηφανίαν παραθεῖναι τινι δύναται·
πᾶν γὰρ κακίας ἐν ἑαυτῇ συλλαβοῦσα κέκτηται, ἢ'

ἀλλὰ πλείον πολλῶ δηλαδὴ, καὶ εἰκότως· τὸ μὲν γὰρ
μόνων σωμάτων ἄπτεται, ἣ δὲ ψυχὴ μετὰ σωμάτων
διαλυμαίνεται δεξιουμένη τοὺς φίλους ἴσα καὶ τῷ πατρὶ.

Cap. X.

5 Συγκρίσεις τοὺς δύο μεγάλους φωστῆρας
τῆς ἐκκλησίας, Θεολόγον καὶ μέγαν
Βασιλείον.

Ἄλλα δύο μεγάλα φῶτα ὁ δημιουργὸς ἡμῶν ἐν τῷ
τῆς ἐκκλησίας νέῳ στερεώματι νῦν παρήγαγεν· οὐχ
10 ὡσπερ τὰ πρῶτα ἐκεῖνα ἀλλήλων γένει τε καὶ λαμπρό-
τητι διαφέροντα, ἀλλ' ἐπὶ πᾶσιν ὁμοιά τε καὶ παρα-
πλήσια, καὶ κατ' οὐδὲν θάτερον θατέρου ἀπολειπόμενα,
καὶ, οἷον εἰπεῖν, οὐχ ἥλιον καὶ σελήνην, ἀλλ' ἥλιον αὐ-
τοὺς ὁ μέγας ἥλιος τῆς δικαιοσύνης ἰνέδειξεν, ἣ μίαν
15 ἀκτῖνα ἐκ δύο δίσκων ἀποπαλλομένην τε καὶ τὸν κόσμον
ὅλον περιανυγάζουσαν, Θεολόγον Γρηγόριον φημι καὶ
μέγαν Βασιλείον, οἵτινες πρῶτον μὲν τοῦ ὀρθοδοξοτά-
του καὶ ἡμετέρου κλήρου ὄντες ἐτύγχανον, ἐκ πατέρων
ἄμφω τὸν θησαυρὸν τοῦτον διαδεξάμενοι, καὶ ἀμφοτέ-
20 ροι γὰρ τὸ ἀπὸ Χριστοῦ γνησίως καὶ ὑγιῶς εἶναι καὶ
ὀνομάζεσθαι πεπλουτήκεσαν, καὶ πρὸς τοὺς ἐξ αὐτῶν
ὡσπερ τινὰ κληρὸν τὸ χρῆμα παρέπεμψαν, οἱ καὶ πρὸς
τοσοῦτον ἀρετῆς ἐληλάκεσαν, ὡς ὁ μὲν κοινὸς διδάσκα-
λος ἀρετῆς καὶ παιδείας ἐν τῷ Πόντῳ, ὁ δὲ τοῦ Θεο-
25 λόγου τῆς ἐν Ναζιάνζῳ ἐκκλησίας ποιμὴν καὶ διδάσκα-
λος προβληθῆναι, καὶ τοὺς ὑφ' ἑαυτοὺς πάντας ἄριστα
καὶ ὡς φίλους θεῷ παιδαγωγῆσαι. Ὅσῳ τοίνυν τὸ
σίβας αὐτῶν ἐν, καὶ ἣ τῶν πατέρων ἀρετὴ τε καὶ ἀξία
ἐστὶ παραπλήσιος, τοσοῦτῳ Βασιλείος καὶ Γρηγόριος
30 ὅμοιοι καθεστήκασιν· οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ τοῦ μὲν μεγά-

τους ἐδέξιοῦτο μάλα φιλοτίμως τε καὶ λαμπρῶς, ἔτρεφε
γὰρ οὐκ ἄρτοις μόνοις, ὥσπερ τινὰς πρότερον, ἀλλὰ καὶ 5
τοῖς τῆς τρυφῆς τε καὶ περιττοῖς, πάντα θηρία ἐδώδι-
μα εὐχείρωτα ἐκείνοις παραδιδούς· ὁ δὲ γε τοῦ Θεολό-
γου πατὴρ τῷ τῆς παλιγγενεσίας λούτρῳ καθαιρούμενος
ἄνωθεν μαρτυρεῖται, ὡς καὶ ὁ λόγος πρότερον· κακεῖ
μὲν αὐτὸ τὸ ἅγιον πνεῦμα κάτεισιν, ἐνταῦθα δὲ ἀκτινά 10
τινα βάλλει, καὶ περιανγάζει τὸν βαπτιζόμενον, ὡς καὶ
πᾶσι τοῖς εὐρεθεῖσιν ἐκεῖ γνωσθῆναι τουτὶ τὸ ἑξαίσιον
τερατούργημα, καὶ τῆς περὶ Θεοῦ πρὸς τὸν ἄνδρα μεγί-
στης τιμῆς τοῦτο θέσθαι τεκμήριον· ὅσον οὖν τὸ θαυ-
ματοουργίας τοὺς ἀμφοτέρων προγόνους δοξασθῆναι πα- 15
ρὰ Θεοῦ πρὸς ὅμοιον εὐφημίας ὕψος ἐκείνους ἐπαίρει,
τοσοῦτον καὶ οὗτοι παρ' ἡμῶν ὁμοίως θαυμάζονται.
Τοιούτων δὲ μεγάλων καὶ παραπλησίων ἐν πᾶσι γεγυό-
τες πατέρων, πατρίδος οὐχ ὁ μὲν τῆς, ὁ δὲ τῆς ἀνεδό-
θησαν, ἵνα τινὰ κατὰ τοῦτο γοῦν διαφορὰν ἔχωσιν, 20
ἀλλ' ἄμφω τῆς Καισαρείας βλαστήματα· ἢ πρότερον
μὲν ἦνχει πλεῖστα καὶ διάφορα ἐαυτῇ τὰ πλεονεκτήματα,
τούτων δὲ τυχοῦσα τῶν προτέρων ὡς εἰκὸς ἐπελάθeto,
ἀποκρυψάντων ἐκεῖνα τούτων, ὥσπερ ἀστέρας ἥλιος·
καθόσον τοίνυν ἢ πατρίς αὐτῶν μία, κατὰ τοσοῦτον 25
καὶ οὗτοι ἐν ἄμφω ἄντες τυγχάνουσιν. Ἐκ τοιαύτης δὲ
θαυμαστῆς καὶ μιᾶς πατρίδος ἀναφανέντες ἑκάτερος ὑπὸ
τῷ ἰδίῳ πατρὶ τὴν τε κατὰ Θεὸν σοφίαν καὶ τὴν ἕξω-
θεν ἐκπαιδεύονται, οὐ γὰρ ὁ μὲν τήνδε, ὁ δὲ τήνδε
τῶν τεχνῶν ἠρετίσαντο, ἀλλ' ἄμφω πρὸς ἀρετὴν καὶ 30
λόγον ἀπέκλιναν· ὅσω δὴ τὸ ἑκάτερον τῷ ἰδίῳ πατρὶ
διδασκάλῳ ρήσασθαι, καὶ τὰς αὐτοῦ ἐπιστήμας μετέρ-
χεσθαι ταῦτόν ἐγνωσται, τοσοῦτω καὶ οὗτοι παρόμοιοι

λογούς ἐν βραχεί συνελκισάντι, εὐπεύουσι δε καὶ τῆς πα-
τρικῆς εὐχῆς αὐτοὺς ἀξιῶσαι, καὶ τοῦτο πρῶτον ἀντι-
5 κῆσαι πᾶσι καλοῖς τοὺς γεννήτορας, ἀπανίστανται πα-
τριδος, γονέων, συγγενείας, φίλων, συνηθείας, πάντων,
οἷς πᾶς τις ἀφύκτως κατέχεται, καὶ διὰ παιδείσεως ἀ-
κόρεστον ἔρωτα ὑπερόριοι γίνονται. καὶ πολλοῖς ἐν τῇ
ἀλλοδαπῇ καὶ διαφόροις τῶν τότε διδασκάλων ὠμιληκό-
10 τες, τελευτῶντες ἄμφω πρὸς τὴν ἐστίαν τῶν λόγων κα-
τάγονται, ἔνθα καὶ διατρίβοντες ἐν ἦσαν, ἐν ἐφρόνουν,
ἐν ἔπνεον, καὶ τῷ μεγέθει μὲν καὶ τάχει τῆς φρόσεως,
καὶ σπουδῇ καὶ διηνεκεῖ μελέτῃ, καὶ ἡθῶν εὐρυθμίᾳ
καὶ φρενῶν βαθύτητι, καὶ ψυχῆς παραστήματι καὶ τοῖς
15 ἄλλοις ἅπασιν, ὅσοις γενναία ψυχὴ γνωρίζεται, πάντων
ὑπεραιρόμενοι καὶ πᾶσι περιαδόμενοι καὶ λίαν ὑπεραστρά-
πτοντες. Τὸ δέ γε μέγιστον μέσον ἑτεροδόξων τὸ σέ-
βας ἀκραιφνῶς καὶ απειλικρινημένον φυλάττοντες καὶ
τὴν ἀρετὴν ὅσαι ὤραι ἀντίσης ἐπαύξοντες, καὶ οἷον
20 εἰπεῖν Λῶτ αὐτόχρημα ὄντες ἐν μέσῳ Σοδόμων, ἀλλὰ
ταχέως καὶ Ἀθηναίων ἅπαν τὸ ἐν λόγοις φιλότιμον,
ὡς οὐδένες ἄλλοι τῶν ἐκεῖσε ἀφικνουμένων συλλεξάμε-
νοι, πατριδος αὐ καὶ πατέρων μνημονεύουσι, καὶ τα-
χέως πρὸς Καισάρειαν ἐκεῖθεν ἀμφοτέροι ἐπανήκουσιν·
25 ὅσον τοίνυν τὸ ἄμφω πατριδος ὁμοίας ἀπανεστῆναι
διὰ τὴν αὐτὴν καὶ μίαν αἰτίαν, ἔρωτα δηλαδὴ τῆς
ἐγκυκλίου παιδείσεως, καὶ εἰς τὴν αὐτὴν καταχθῆναι καὶ
ταῦτά σπουδάζειν, καὶ ἐν πᾶσιν ὁμοφρονεῖν καὶ αὐθις
ὁμοίως ἐπανελθεῖν, ὅθεν ἄμφω ἐξῆλθον, οὐδὲν διαφέρει
30 πρὸς ἑαυτὸ, τοσοῦτον καὶ οἱ ταῦτα πράξαντες ἀλλήλων
οὐδὲν διαφέρουσιν· ἐπανελθόντες δὲ οὐχ ὁ μὲν τόνδε
τὸν βίον αἰρεῖται, ὁ δὲ ἕτερον, οὐδ' ὁ μὲν γάμοις προσο-
μιλεῖν, ἄτερος δὲ παρθενίαν ἀσχεῖν ἠρετίσαντο, ἀλλ' ἄμφω

παρθενίαν σύννοικον ἐξέτι παιδων ἐκτήσαντο· ὅσον ἄρα βίος αὐτοῖς ὁ αὐτὸς, τοσοῦτον ἑκάτερος ἑκατέρῳ παρ- μοιοι. οὕτω δὲ βιοῦντες, καὶ τὴν ἀρίστην φιλοσοφίαν καὶ ὑψηλὴν ἐπίσης ἀκριβῶς μετερχόμενοι πᾶσαν κοσ- 5 μικήν καὶ ἀνθρωπίνην δόξαν ἀπέητυσαν, καὶ οὐδὲ ἐν ὄνειροις ὄραν ταύτην ἠνέσχοντο, ἀλλ' ἐπέπερ λύχνοι ὄν- τες, καὶ ἐκ τοῦ τῆς ἀρετῆς ἀκροτάτου ὕψους λαμπρῶς φρυκτωροῦντες, λαθεῖν οὐκ ἠδύναντο. καὶ ἄκοντες τῷ τῆς ἐκκλησίας κλήρῳ ἐγκαταλέγονται· ὥσπερ τοίνυν τοῦ 10 δόξαν ἀνθρωπίνην ὁμοίως ἐκφεύγειν καὶ πάλιν ταύτην ὁμοίαν ἐκβιασθῆναι δεῖξασθαι αἰτίαν οὐ διαφέρων, ἀλλ' ἐν ἄμφοιν, δηλονότι ἡ ἀρετὴ, διὰ ταύτην γὰρ καὶ ἀπέ- φευγον, καὶ ἰάλωσαν, οὕτω καὶ οἱ ταῦτα πράξαντες καὶ παθόντες, ἐν ἄμφω σαφῶς μεμαρτύρηται· καὶ λει- 15 τουργεῖν τῷ θεῷ ταχθίντες, οὐ τὴν τυχοῦσαν ἐκείνῳ λειτουργίαν προσάγουσιν· ἀλλ' οἷον κάκεινος πρότε- ρον κατελθὼν ἑαυτῷ λειτούργηκε· τῶν γὰρ λογικῶν προβάτων, ὡς πρώην εἰδωλολατρία καὶ ἀπιστία, οὕτω καὶ τηρικαῦτα παντοδαπαῖς ταῖς αἰρέσεσι διασπαρέντων 20 εἰς ἐρημίαν ὄντως καὶ βέραθρα, οὗτοι ὡς ἐκεῖνος τὸ πρὶν τούτους συνήγαγον, καὶ εἰς χλόην ὀρθοτάτην εὐ- σεβείας ἐξέθρεψαν, καὶ ἐπὶ ὕδατος ἀνέψυξαν ἀναπαύ- σεως, πᾶσαν αἴρεσιν ἐκ μέσου πεποικηότες, καὶ τοὺς ἱερέας ἐκείνων καὶ ἄρχοντας ἐν ῥομφαίᾳ τοῦ λόγου ἀπε- 25 κτονότες, δι' ἧς καὶ τὸν πρῶτον αὐτῶν ἄρχοντα τελεί- ως κατέσφαξαν· ἡ δὲ γε πρὸς θεὸν λειτουργία τούτων μία τυγχάνουσα ἕνα τούτους ἄμφω σαφῶς μαρτυρεῖ· οὕτω τοιγαροῦν βιοῦντες καὶ τοιαῦτα κατὰ τοῦ κοινοῦ ἐχθροῦ καὶ τῶν ὑπασπιστῶν αὐτοῦ τὰ τρόπαια περιγα- 30 νῶς ἀνιστάντες, ποιμένες ὁ μὲν τῆς Κωνσταντινου, ὁ δὲ μεγάλης τῆς μητρὸς Καισαρείας βασιλικῆς νεύσει θεοῦ χρίονται· ὥσπερ οὖν ἡ τε τὸ ἀξίωμα ἄμφοτέροις

και οἱ τοῦ τοιοῦτου ἀξιωθέντες εἰσιν ἐν, καὶ διαγνωρίζων-
 ται· ἀλλὰ τῆς ἀκροτάτης ταύτης βαθμίδος ἄμφω ἀψά-
 μνοι, καὶ διδάσκαλοι εὐσεβείας προβληθέντες, οἱ καὶ
 5 πρὸ τούτου τυγχάνοντες, καὶ οἷον εἰπεῖν τὰ τίμια ξύλα
 παρὰ τὰς τῶν γραφικῶν ὑδάτων διεξόδους παρὰ τοῦ
 μεγάλου φυτηκόμου φύτευθέντες, οὐ μόνον τὸν καρπὸν
 αὐτῶν ἐν καιρῷ αὐτῶν ἔδωκαν ¹ αὐτοπροσώπως δηλαδὴ,
 ὡς ὁ διδάσκαλος αὐτῶν πρῶην τοὺς θεοκαπήλους τε-
 10 λείως τοῦ ἱεροῦ ἀπελάσαντες καὶ τούτου ἐν μέσῳ τῆν
 εὐσεβίαν τρανῶς διδάξαντες, καὶ τὸν τῆς ἀληθείας λό-
 γον ὀρθοτομήσαντες ἄριστα, ἀλλὰ καὶ τὰ φύλλα αὐ-
 τῶν οὐκ ἀπορῥύηται παρῆκαν, τοὺς τῆς παιδείας λόγους
 φημί, οὓς εἰς καλλωπισμὸν καὶ φυλακὴν τοῦ τῆς ἀρε-
 15 τῆς καρποῦ, ὡς ἔφημεν, συνελέξαντο· ἀλλὰ τί; κατὰ
 πάσης βδελυρᾶς αἰρέσεως καὶ αὐτοῖς κατεχρήσαντο, βι-
 βλία κατ' αὐτῶν συντεταχότες, καὶ τὰς παρ' ἐκείνων
 πικρὰς ἀντιθέσεις εὐχερέστερον ἢ ἀράχνης παίγνια δια-
 λύνοντες· εἶτα τὸ ὑπὲρ ἡμῶν τῆς οἰκονομίας ἅπαν μυ-
 20 στήριον πανηγυρικοῖς λόγοις ἄμφω κατακοσμοῦσι, μάρ-
 τυρας περιστέφουσιν, ὀσίους ἐπισεμνύνουσιν, ἀρετὰς
 πάσας καταγλαιῶσιν, καὶ πᾶσαν θείαν γραφὴν διαλι-
 τοῦσι ² τε καὶ ἀνακαθαίρουσι, καὶ οἷον εἰπεῖν ἀηλε-
 σμένην τροφὴν τοῖς τὰ τοιαῦτα γλιχομένοις ἐσθίειν
 25 ἐκτίθενται, τοῖς αὐτοῖς ὀνόμασι, τοῖς αὐτοῖς ἐνθυμή-
 μασιν ἐν ἅπασιν χρώμενοι, ἅτε καὶ χάριν μίαν πλουτοῦν-
 τες· ὑφ' ἧς διαθερμαινόμενοι περικελάδουν τὸν τῆς ἐκ-
 κλησίας τερπνότατον λειμῶνα, οἱ θεοῦ τέττιγες, σειρή-

¹ Cod. δέδωκεν. ² Cod. διαλυτοῦσι. scripsi διαλυτοῦσι,
 i. e. simplicem reddunt. Licet non inveniatur in lexicis haec
 forma, tamen anonymo nostro potuit in mentem venire, ex
 adjectivo λιτός formare verbum λιτόω, ut ex λευκός formatur
 λευκόω. Alii fortasse malunt: διαλύουσι.

πλανωμένοις δηλαδὲ τῷ τῆς ἀλμυρᾶς ἀπιστίας πελάγει
ἀφύκτως χειρουμένους. οἱ δὲ τοὺς αὐτοὺς ὁμοίως καὶ
κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον νικῆσαντες, καὶ ὅμοια κατ'
ἐκείνων τὰ τρόπαια ἀνεγείραντες, καὶ ἐν ἅπασιν τὰ 5
αὐτὰ κατορθώσαντες, πῶς οὐχ' ἐν ὄντες ἐλέγχονται;
οὕτως οὖν ἅπαντα τὸν βίον αὐτῶν κυρίως καθιερώσαν-
τες, καὶ ἀρεταῖς παντοίαις σφᾶς αὐτοὺς ἡλίου λαμπρο-
τέρους λίαν ἀπεργασάμενοι, εἰς χεῖρας ἐκείνου εἰρηνικῶς
καὶ ἄμφω τὰ πνεύματα παρατίθενται, καὶ πρῶτοι ἐν 10
ἀρχιερεῦσιν ἁγίοις γνωρίζονται, καὶ τῆς ἰσῆς τιμῆς παρ'
αὐτῷ κατηξίωται, ἐπίσης ὡδε τὸν ἐκεῖ θεραπεύοντα
θεραπεύσαντες· ὅσον τοίνυν βίος καὶ τελευτῇ καὶ τὰ
πρὸς τοῦ παμβασιλέως γέρα ὅμοια τοῖς ἀριστεῦσι τού-
τοις καθέστηκε, τοσοῦτον κάκεινοι τὸ ἐν ἄμφω πεφύ- 15
κασιν, ὧν δὴ τὸ ὑπερέχον ἅμα καὶ πρὸς ἀλλήλους παν-
τάπασιν ἐξισάζον καὶ ἡ ἐκκλησία δηλοῦντες οὐ τῆς κοι-
νῆς ἐπωνυμίας καὶ τούτους ἡξίωσαν, ἀλλὰ προσηγορίαις
τοὺς ἄνδρας ἔδεξιώσαντο, τῆς μὲν πάντων ἁγίων κοι-
νῆς πλεῖστα διαφερούσαις, ἀλλήλων δὲ φωναῖς μὲν ἴσως 20
σημασίαις δὲ οὐδαμῶς, τὸν μὲν γὰρ θεολόγον, τὸν δὲ
μέγαν καλῶς προσηγόρευσαν. Εἰ δὲ θεολόγος καὶ μέ-
γας οὐδὲν διαφέρουσιν ὕρᾶν ἀρεστίν· οὐδαὶς μέγας κλη-
θήσεται, εἰ μὴ μεγάλα πάντως ἐργάσεται· τοῦ δὲ θεολο-
γεῖν μείζον οὐδέν· ὁ τοίνυν Γρηγόριος θεολογήσας μέγας 25
ἐλέγχεται, καὶ πάλιν οὐδαὶς θεολόγος, εἰ μὴ περὶ θεοῦ φι-
λοσοφήσας φανείη· τὸ δὲ μεγάλα λαλεῖν θεολογεῖν ἐστίν· ὁ
τοίνυν Βασίλειος μεγάλα λαλήσας, θεολογῶν μεμαρτύρη-
ται, εἰ δὲ τὸ θεολογεῖν μεγάλα λαλεῖν καὶ τὸ μεγάλα λα-
λεῖν θεολογεῖν ἀποδέδεικται, οὐδὲν διοίσει θεολόγος Γρη- 30
γόριος καὶ μέγας Βασίλειος, ἢ μέγαν Γρηγόριον καὶ
θεολόγον Βασίλειον λέγειν· ἄλλως τε οὔτε Γρηγόριος
τοῦ μεγάλα λαλεῖν, οὔτε Βασίλειος θεολογίας ἀφίσταν-

γόριος, εἰ δὲ γε βούλει Βασίλειος καὶ Γρηγόριος, ὁ Βα-
σίλειος ὁ καὶ Γρηγόριος, καὶ Βασίλειος ὁ Γρηγόριος·
οὕτω καὶ ὀνομάτων μέχρις ἔν τῷ ἄνδρι πεφύκατον· ἀλ-
5 λὰ τάκεινων μὲν πάντα πειρᾶσθαι λέγειν, μανία περι-
φανῆς, ὡς τὸ πρᾶγμα λίαν ἀμήχανον· ἃ δὲ δύναται
λέγειν, καὶ ὅμοια δύνασθαι ταῦτα δεικνύειν, ὡς αὐδὲν
εὐχερέατερον.

Cap. XI.

Ἡ Θ ο π ο ι ῖ α.

10 Τίνας ἂν λόγους εἶπεν Ἡρακλῆς μανίᾳ ληφθεὶς, καὶ
δοῦλος τῷ Εὐρυσθεῖ καταστάς.

Ὅντως ἅπαντα ἐν πᾶσιν ἀστάθμητα, καὶ ἀναλλα
τὰ πάντα καὶ ἄνισα, καὶ ἀδικία πάντων κρατεῖ, καὶ
περὶ πᾶν πρᾶσβύεται· οὐκ ἀνθρώποις μόνοις, ἀλλὰ γέ
15 καὶ παρ' αὐτοῖς τοῖς θεοῖς, καὶ πλέον ἐν τούτοις τάδι-
κα πολιτεύεται, ὅσῳ καὶ τὸν εὐθθυοῦντα οὐκ ἔχουσι·
καταχρῶνται γοῦν τῇ αὐτανομίᾳ ἐπὶ τὰ πονηρὰ, καὶ
ἀδεῶς τάτοπα πράττουσι καὶ τὴν ἐξουσίαν ἐπὶ τὸ ἀδι-
κεῖν συνέριθον κέκτηνται· τὰ δὲ κατ' ἐμὲ τοῦτο πάντα
20 δηλοῖ, ὅς θνητῆς μὲν ὁμολογῶ προελθεῖν, ἀλλ' ὑπάτω
θεῶν συνελθούσης· καὶ Ἀλκμήνη μὲν θείας φύσεως
ἀληθῶς οὐ μετέσχευ, ἀλλ' ὁ Ζεὺς πάντων θεῶν υπερέ-
σχευ, ὅθεν τὸ τῆς μητρὸς ἔλλειμμα τὸ τοῦ πατρὸς
υπερέχον ἀναπληρῶσαι ἐχρήν, καὶ τὸν ἐξ αὐτῶν προ-
25 ελθόντα ἐμὲ γεγονέναι ἀθάνατον, ἐπεὶ καὶ ἡ Σεμέλη
θνητή· ἀλλ' ὁ ἐξ αὐτῆς τε καὶ τοῦ Διὸς πάντως ἀθά-
νατος· καὶ τὸ τῆς μητρὸς θνητὸν οὐδὲν τὸν Διόνυσον
εἶναι θεὸν διεκώλυσεν· ἐγὼ δὲ ὁ τοὺς αὐτοὺς ἐκείνω
κεκτημένος γονέας, τί ὦ τῆς ἀδικίας, μὴ ὅτι γε οὐ
30 θεὸς ἀλλὰ καὶ ἀνθρώπου ἐκ προγόνων θνητοῦ δοῦλος
εἶναι καταδεδίκασμαι, καὶ ὁ ἄνωθεν Ἡρακλῆς τῷ κά-

τωθεν Εὐρυσθεὶ δουλοῦται αἰσχροῶς, ὃν εἰ δούλον ἔειχεν
 αὐτὸς, ἦν ἂν οὐδέν. Ὡς ἀπόλοιτο ἢ Ἡρα καὶ τὸ ταύ-
 της ζηλότυπον· μαινεται πρὸς τοὺς ἐπὶ τῇ μητρὶ ἔρω-
 τας τοῦ πατρὸς, καὶ τὸν Δία τρωῶσαι μὴ δυναμένη¹
 ὄλην τὴν τῆς μήνιδος φαρέτραν κατ' ἐμοῦ ἔκκενοϊ, καὶ
 τὸν τὴν αὐτῆς εὐνήν ἐξυβρικότα τιμωρήσασθαι ἀδυνα-
 τοῦσα τὸν οὐδὲν ἀδικήσαντα πλήττει καιριῶς ἐμέ. Τί
 γὰρ αὐτὸς αἴτιος, εἰ ὁ Ζεὺς μίγνυται τῇ μητρὶ, καὶ ζη-
 λοτυποῦσα ἔκφρονά με ποιῶ· καὶ τοῦτο δὴ τὸ περιαιρό-
 μενον· ἄλλου μαινομένου ἄλλος δεσμεῖται, καὶ τὸ δεινότα-
 10 τον, ὅτι κακείνος ταῦτα ὀρώων οὐθ' ὡς ἀδίκως πάσχον-
 τα, οὐθ' ὡς δι' αὐτὸν οὐθ' ὡς υἱοῦ ὅλως ἀντιλαμ-
 βάνεται· ἀλλὰ καὶ παραχωρεῖ μαινέσθαι κατ' ἐμοῦ·
 καὶ διὰ τὴν αὐτοῦ μανίαν ἐμέ μανία καθυποβαλεῖν
 αὐτῇ συγχωρεῖ· ἐγὼ δὲ τὴν μάστιγα ταύτην οὐ τοσοῦ-
 15 τον ὡς δεινὴν, ὅσον ὡς ἀδικὸν οὐ φέρων εἰς Πυθίου
 ἀπέρχομαι, θαρρῶν ἐκεῖθεν γούν τῶν δικαίων τυχεῖν,
 καίτοι καὶ τοῦτο ὅσον εἰς λύπης λόγον, τοὺς ἐκ τοῦ αὐ-
 τοῦ γεννηθέντας τὸν μὲν θεὸν μέγαν καὶ σοφὸν καὶ
 πατρὸν, καὶ μάντιν εἶναι τε καὶ ὀνομάζεσθαι· τὸν δὲ 20
 θνητὸν καὶ δούλον βροτοῦ, καὶ δυστυχεῖ, καὶ τι πλέον
 ἢ ἔκφρονα· καὶ τὸν μὲν σοβαρῶς ἐπ' ἀργυρηλάτου τρι-
 ποδος ὑπερκαθῆσθαι, καὶ παρὰ πάντων δορυφορεῖσθαι
 τε καὶ προσκυνεῖσθαι, καὶ πᾶσιν, εἰς ὃ τι ἕκαστος βού-
 λοιτο ἂν, βοηθεῖν δύνασθαι, ἐμέ δὲ τὸν³ περὶ ψυχῆς θε-
 25 ειν, καὶ μηδὲ ἑαυτῷ δύνασθαι βοηθεῖν, καὶ ὑπὲρ τοῦ
 μὴ πάσχειν ἐκείνου δεῖσθαι· ὅμως πρὸς τοῖς ἄλλοις φέ-
 ρω καὶ ταῦτα καὶ ὡς εἰς τῶν πολλῶν ὁ τοῦ Διὸς Ἡρα-
 κλῆς ἰκέτης τοῦ ἀδελφοῦ γίνομαι. καὶ γὰρ μὲν αἰτῶ λύ-

1 Cod. δυνάμενος. 2 Cod. δ' αὐτόν. scripsi δι' αὐτόν.
 3 sc. δρόμον. Arsen. Viol. p. 531. λαγῶς τὴν περὶ τῶν κριῶν
 τρέχει, — — λέγεται δὲ ἐπὶ τῶν διακινδυνεύόντων ταῖς ψυχαῖς,
 καὶ πρὸς τοῦτο καρτερώς ἀγωνιζομένων.

οὐν δικαίαν τῆς αὐτοῦ μανίας· ὁ δὲ εἰς προσεπιτεταῖοι
 τοῖς δεινοῖς ἐτι δεινότερον, καὶ λύσιν ἀνεῖλα τῆς μανίας
 αἰσχροτέραν πολλῶ, καὶ τὸν θεῖον δεσμὸν ἐκφυγεῖν
 ἔγωγέ τοι ζητῶν προσεπιδεσμοῦμαι καὶ ἀνθρωπίνῳ,
 5 καὶ τὴν Ἥραν ἐκφυγεῖν θείων, οὔτε ταύτην ἐξέφυγον,
 καὶ τῷ καθάρματι τούτῳ ἀνδράποδον ἄγομαι. Ἐβου-
 λήθη μὲν οὖν τῆς Πυθίας ἐπιέναι τὴν δάφνην σειού-
 σης, καὶ τὰ τοιαῦτα ληρούσης τὸν τε τρίποδα τοῦ πο-
 δός λαβόμενον ἀνατρέψαι καὶ ταύτην ἐπικαταβαλεῖν,
 10 καὶ συμπατήσας τέλειον ἐκτριῦσαι τὴν ὄντως ἐπιτριπτον
 εἶτα καὶ τὸν νεῶν ἐκ βάρθρων αὐτῶν ἀνασπᾶσαι καὶ σὺν
 γε τοῖς ἀναθήμασι καὶ τῷ θεῷ τοῦ Παρνασοῦ κάτω
 βαλεῖν, ὡς αὐτὰ μάντεως δεῖσθαι, ὅπως ἐκεῖθεν ἀνελ-
 θεῖν δυνηθεῖεν· ὅμως δ' ἐπέσχον ἑμαυτὸν τῆς ὀρμῆς,
 15 καὶ κατελθὼν ἐκεῖθεν δουλοῦμαι τῷ λήρῳ τούτῳ, καὶ
 τὰ δοκοῦντά οἱ ἀναντιρρόητως τελῶ, τέλος τῆς Πυθι-
 κῆς παραληρήσεως ἰδεῖν βουλόμενος· ἂν μὲν οὖν τελε-
 σθέντων τῶν διωρισμένων ἀγώνων τῆς νόσου ἀπαλλαγῶ,
 εἰ δ' οὔ, τὸ ῥόπαλον τοῦτο τοὺς κατ' ἐμοῦ λυττήσαν-
 20 τας, ὡς εἰκὸς, μετελεύσεται, καὶ δικαίως τιμωρήσονται
 τοὺς ἀδίκως ἐμὲ νῦν ἐλαύνοντας· εἰ μὴδὲν γὰρ ἕτερον,
 τοῖς γοῦν νεῶς πάντας αὐτῶν ἀνατρέψω, καὶ τὰ ξόανα
 τούτων συντριψῶ. καὶ εἴ τινα θύοντα τούτοις καταλά-
 βω, τοῖς θύμασιν αὐτὸν ἐπιθύσω, καὶ οὕτως τὸ ὄνομα
 25 τούτων τῆς γῆς ἔξαρω, καὶ τότε ἢ τε τῆς Ἥρας ἰσχὺς
 ἐλεγχθήσεται, καὶ ὁ Ἀπόλλων, εἰ τὰ μέλλοντα ὄρα,
 φανήσεται.

Cap. XII.

Ἐκφρασις τοῦ ἐν τῷ βαπτιστοῦ σεμνεῖῳ τεμέ-
 νους τοῦ τὴν κολυμβήθραν περιέχοντος.

30 Πάντας μὲν οἴκους ἀπλῶς εἰκὸς ἐπαινεῖν, ἐπὶ οὐ-
 σμικρᾷ θεραπείᾳ τῶν ἀνθρώπων ἐξευρημένους, τοσοῦ-

τον δὲ πλεον, ἐν οἷς τὸ θεῖον οἰκεῖ τε καὶ θεραπεύεται, ὅσον ἀνθρώπων θεὸς διενήνοχε, καὶ ἀπὸ τῆς γῆς οὐρανόσ φύσει τε καὶ τόπῳ διέστηκεν. Οὐρανοὶ γὰρ πάντως καὶ οὗτοι, εἴπερ καὶ τὸν οὐράνιον ἐκολπώσαντο, τοσοῦτῳ δ' αὐθις τῶν ἑκασταχοῦ πάντων πλεον τὸν ἐν τῷ τοῦ βαπτιστοῦ φροντιστηρίῳ ἐστηκότα καὶ τὴν κολυμβήθραν περιέχοντα, ἐν ἣ ὁ τῆς φύσει κεκαθαρμένοι τὸν παρὰ φύσιν ῥύπον ἡμῶν ἀπεσμήξατο, ὅσῳ τῶν ἄλλων ἀπάντων ἐξαισιώτερος, καὶ κόσμοις παντοίοις καὶ ξέναις χάρισι βέβριθε, καὶ οἶα τῷ παρὰ τοὺς υἱοὺς τῶν ἀνθρώπων ὠραίῳ κάλλει καθιερωθεὶς, οὐδενὸς ὠραϊσματος τῶν ὁπόσα τῷ παρόντι βίῳ, λειπόμενος οὔτω δὲ περικλυτος ὢν, καὶ τοῦ κρείττονος χώρου τετύχηκε. Τῆς γὰρ αὐλῆς τὸ μέσον ἐπέλαβε, καὶ ὡσπερ κέντρον μεσαίτατον ταύτης ὑπερανέστηκεν, ὡστ' ἰδὼν τὴν μὲν πᾶσαν αὐλὴν σώματι καινῷ τινι ἂν εἰκάσειας. τὸν δὲ ναὸν τουτοῦ καρδίᾳ, τῷ καλλίστῳ μέρει τοῦ σώματος, καὶ δι' οὗ πᾶν συνίσταται· ἢ μᾶλλον τὴν μὲν κατ' ἀσπίδα φαίης ἐσχηματίσθαι, τὸν δὲ οἶα τινα χρυσοῦν ὀμφαλὸν μέσον αὐτῆς ἐμπεπάρθαι· ἐξαισιον οἶον ἀποστίλβοντα, καὶ ταῖς ἡλιακαῖς ἀκτίσιν ἐρίζοντα. Ψηφίσι γὰρ χρυσοπάστοις τὸ πλεῖστον μέρος αὐτῆς κατακέκασται, αἷς καὶ προσβαλουσῶν τῶν τοῦ ἡλίου βολῶν, ἀμχανὸν ἐστὶν εὐρεῖν, ὅποτερωθεν ἐξανίσχουσι, καὶ τινι προσβάλλουσι, πότερον ἐκ τοῦ δίσκου ταῖς ψηφίσι, ἢ ἐκ τῶν ψηφίδων τῷ δίσκῳ· οἶμαι δὲ οὐκ ἀξιῶσαι τοὺς ἐντὸς περὶ τῷ φροντιστηρίῳ οἴκους καὶ χώρους· ἐνὶ γέ τινι μέρει τᾶγαλμα τουτὶ περιγραφῆναι, ὥστε μόνον ἐκεῖνον τούτου κατατρυφᾶν, ἀλλ' ὡσπερ

1 Cod. ἐπὶ γῆς. cfr. Pausan. III. 25. 7. Ἀρίων ὁ κιθαροδὸς χαλκοῦς ἐπὶ δελφίνος. Riccard. ἀπό. ad marg. ἐπί. Sopat. ζητήμ. p. 292. ὁ ἀποκήρυκτος πλεονεκτῆσει τὸν ἀπὸ τῆς οἰκίας. lege ἐπί, ut Par. et Med. cfr. ep. crit. p. 39.

κοινον κτήμα τούτων και καυχῆμα μίσον αὐτῶν παντῶν
 ἰσῆταναι, ἴν' ἕκαστος τὸ ἴσον αὐτοῦ ἀπολαύοιεν, και
 μηδεὶς τῶν ἄλλων πλείονος ἔχοιτο, ὡς ἀδικῶν ἐν του-
 τῷ πάντας περὶ τὰ μέγιστα· και οὕτω μὲν, ἄς ἔφη-
 5 μεν, ἔστηκε· περὶ δὲ τοῦτον κυπάριττοι πάντη ἀναπι-
 φίκεσαν, ὑπερανεστηκυῖαι τῆς τοῦ ναοῦ ὄροφῆς, το-
 σοῦτον τούτου ἀφιστηκυῖαι, ὅσον τὸν βουλούμενον μετα-
 ξὺ ἀπροσψαύστως περινοστεῖν, και ἀπὸ μὲν ῥίζης ἄχρι
 τῆς κορυφῆς πάντη ἀνατρέχουσιν ὄρθιαι, ἄκραις δὲ κό-
 10 μαις ἐπινενεύκασι πρὸς τὸν νεῶν, και οἶον εἰπεῖν δακτυ-
 λοδεικτοῦσι, μονονοῦ φωνᾶς ἀφιαῖσιν ἐν τοῖς ὑπὸ τῶν
 πνοῶν ὑποψιθυρίσμασιν, ² ὡς οὗτος ὁ ἐντὸς βαπτισθό-
 μενος μετὰ μικρὸν ἐν ἡμῖν στρωθήσεται· και ἐπὶ τῷ
 λόγῳ εἴποις ἰδὼν τὰ φυτὰ περισκαίρειν, και οἶον εἰπεῖν
 15 ἐπαγάλλεσθαι· κατεσκευάσται δ' ὁ ναὸς ἐπὶ πλευραῖς
 ἴσαις ἀλλήλαις τέσσαρσι· τοσαύταις γὰρ στοαῖς τὸ πᾶν
 κτίσμα ἀπήρτισται· ἐκάστη στοὰ ἐκάστης πλευρᾶς ἐπε-
 λάβετο, ἐπὶ ταῖς ἀλλήλων ἐνώσεσιν· εὐφυῶς πῶς αἱ
 στοαὶ ἡρμοσμένοι τυγχάνουσιν· οὐκ ἂν εἴποις ἰδὼν τὸ
 20 κτίσμα τετράστοον, ἀλλ' ἐν σῶμά σοι τὸ πᾶν δόξειεν,
 οὕτως ἡ τέχνη ἠκριβῶται τῷ δομήτορι· ὄροφος ἐφύπερ-
 θεν τῶν στοῶν ἐκτετάννυσται· ἔργον και τοῦτο δομή-
 τορος τὰ κάτω μέρη τῷ κτίσματι ὅσον ἀπὸ γῆς μέχρι
 τινὸς πέριξ πάντη λίθοις λευκοῖς κατεστήρικται, και οἶα
 25 πόδες, ἰσχυροτέραις ὑλαῖς ἐμπεπέδωται, ³ και οἶον εἰ-
 πεῖν καταπέφρακται ὁ δὲ ἔρμογλύφος πῶς ἂν εἴποις,
 τοὺς λίθους ἀπέξεσέ τε και ἀπεσιτίβωσεν, ἢ πῶς αὐτοῖς
 τοῖς λαξεύμασι κατεποίκιλεν. Τὴν λαξευτικὴν ἐτέρα δια-
 δέχεται τέχνη· και τὰς στοὰς ἐπιλούει ψηφίσιν ὡς ἔφη-
 30 μεν, και οἶα χρυσῷ ἐπενδύει τὰ κτίσματα· τὰ δ' ὅλα
 χρυσῷ καταπέπασται· ὅλα ἐξήστραπται, ὅλα τοῖ ἡλίου
κα-

2 Cod. ὑποψιθυρίσμασιν.

3 Cod. ἰμπεπεδίλωται.

καταπεφρονηκεν· ο δε γεγραφως ἐπι τοῖς
 νας θείας διαφόρων ἀγίων συντίθησι, καὶ
 λικᾶς, οὐκ ἐκ χρωμάτων δὲ κατασκευάστων,
 φίδων καὶ αὐται γεγράφαι, ⁴ παντοῖα χρ
 σῶν, καὶ ὅσοις εἰκόνα συγκεῖσθαι εἰκὸς·
 κατεψηφωται. Ὁ μὲντοι φραγμὸς τῶν
 τέχνης ἐξεύρημα, ἐκάστης γὰρ τὸ ἄκρον κύ
 ἀνέχουσι κίονες, μεταξὺ δὲ τῶν κίωνων ξύ
 κάλλος ἐξεσμένα καὶ τετορευμένα εὐφυῶς π
 καὶ τοῖς κίοσιν ἴρμοσται, καὶ φραγμὸς τ
 ἄρκτω καὶ μεσημβρία γίνεται· τὰς δ' ἑτέρι
 ἐμφράττουσιν, οἶμαι δ' οὐκ ἀπαῶδον οὐδὲ π
 ταύτας τὴν μὲν ἐκ δύσεως, τὴν δ' ἐξ ἀνα
 χθαι· ἀλλ' ἢ μὲν τοῖς ἐκ ζόφου δυτικῆς τῆς ἀσ
 ελθοῦσι καὶ τῷ θείῳ λούματι προσδραμοῦσι γ
 πετάννυται καὶ τῇ κολυμβήθρα τούτους δῶρον
 λύτιμον· εἶτα μυστικῶς τὸν ῥυπον ἀπολουθένι
 πρηνθέντας, ἢ ἑτέρα τούτους παραπέμπει πρ
 ψους ἀνατολήν. πλείονος καὶ καθαρωτέρας
 κατατροφήσοντας· οὕτως οἰδὲν ἀργὸν τοῦ ναοῦ
 λειπόμενον, καὶ τὰ μὲν ἐκτὸς τοῦ ναοῦ ὡδί
 τέχναις μεμέρισται, καὶ ὡσανεὶ τις ἔρανος
 αὐτῶν ἀνεγήγερται· εἰσίωντι δὲ τοῦ ναοῦ εὐ
 φος πᾶν λίθων λευκῶν σοι τοῖς ἐκκρίτοις ἐ
 μέσον δὲ τούτου χθαμαλή τις κιονὶς ἐνεπάρη
 περ ἢ κολυμβήθρα ἐρήρεισται· ἢ δὲ καὶ αὐτὴ
 κῆ λελαξενυμένη ὡς τὸ εἰκὸς, καὶ θαυμάσιο
 βουσα, καὶ ὄντως μαρμαῖρον, ἵν' οὕτως εἶπα
 μαρον· θάλαμος δὲ τέρας ἄλλο τι ταύτην ἐμ
 περὶ γὰρ αὐτὴν κτίσμα τι μικρὸν ὅσον ἀπο
 τινὸς ἀνεστήκός, καὶ ταύτης ἱκανὸν διεστῶς
 ται, καὶ χορείαν· ὡσανεὶ τινα ἀναρτίξει· ἐπὶ

4 sc. opere musivo.

5 Cod. χωρεῖαν.

του κιονίδες τινές διασταδόν κατα στιχόν στηρίζονται,
ἄπερ ἄκραις κεφαλαῖς κεκυρτωμένην ὄροφὴν δομήτορος
ἔργον ἀνέχουσιν, ἐνταῦθα γὰρ λιθοξόος δομήτορι ὑπε-
ξίσταται· καὶ δομήτωρ λιθοξόω ὑποχωρεῖ, ὁ μὲν γὰρ
5 στρώννυσι τοῦδαφος, ὁ δὲ τὸ τοιχίδιον περιῶστησιν· εἴ-
ἐν μέρει τῷ μὲν οἱ κίονες ἀνατρέχουσι, τῷ δ' αὖ κυρ-
τοῦται ἢ ὄροφῇ, καὶ οὕτως ὁ θάλαμος ἀπαρτίζεται·
τῆς δ' ὄροφῆς ἔνδον ταύτης ὁ γραφεὺς ὕλα χρώματα
συγκεράννυσι, καὶ τὸν βαπτισμὸν τοῦ σωτήρος ἐκεῖ κα-
10 ταζῶγραφεῖ· ὅστις δὴ καὶ κατὰ καιρὸν τῆς θείας κάτω
κολυμβήθρας ὕδατος ἐμπλησθείσης ἁγίου, ἔνδον εὐθύς
τοῦ ὕδατος ὁράται, αἰσθητῶς ὡσανεὶ βαπτιζόμενος, καὶ
ὁ τοῖς ἄνω αἰεὶ ἐμφιλοχωρῶν θεὸς κάτω δι' ἐμὲ τηρι-
καῦτα γίνεται καὶ προσπελάζει τῇ γῆ· φιλῶ σου τὴν χει-
15 ρα γραφεῦ· εἰ δέ γε βούλει τὴν ἐπένοϊαν, καθ' ὕδα-
των γὰρ γράφεις, ὅπερ πολλῶ τῶν λίαν ἀδυνάτων ἐστίν.
Ὁ μέντοι γε λοιπὸς χώρος περιειλεῖται τῷ ξένῳ τούτῳ
θαλάμῳ ἔκτος, καὶ ὡσπερ στέφανος αὐτὸν περιτρέχει,
καὶ προνάῳ τούτου τινὲ ἔοικεν. Ἐπὶ μέντοιγε τὴν ὄρο-
20 φον τούτου πάλιν ὁ γραφεὺς τῆς σφετέρας τέχνης πᾶν
τὸ φιλότιμον πινακῆδὸν ἐξάντλει, καὶ πᾶν ὅτι περ συμ-
βάλλον τῷ θεῷ βαπτισμῷ καταγέγραφε· τὸν βαπτιστὴν
τὸν λαὸν ἐκδιδάσκοντα, τοὺς προσερχομένους βαπτίζον-
τα· ἴδοις ἐκεῖ τὸν κεκαθαρμένον ὡσπερ ἓνα τῶν ὀυπα-
25 ρῶν αἰτοῦντα τὸ βάπτισμα, τὸν δὲ βαπτιστὴν πρὸς τὴν
αἴτησιν μέχρι τινὸς ἀπαρνεύμενον· ἐκεῖ Ἡλίας κατὰ πῦρ
σὺν πυρὶ ἀεροβατῶν καὶ μηδόλως φλεγόμενος, ὅπερ καὶ
σαφῶς μαρτυρεῖ τῷ περὶ αὐτὸν πάλαι θαύματι· τὸ μὲν
γὰρ πάλαι τῆς ἀληθείας τὸν ζηλωτὴν πυρὶ κατέχεσθαι,
30 καὶ μηδὲ φλέγεσθαι, θείας πάντως δυνάμεως· τὸ δὲ μὴ
καὶ νῦν γεγραμμένον ἐνταῦθα τῆς γραφῆς ἀσθένεια πί-
φκει· ἀδυνατεῖ γὰρ πρὸς φύσιν πυρὸς ἢ τέχνη· συμ-
βαίη τοῖνυν θεϊκὴν ἰσχὺν τὴν ἀσθένειαν τῆς γραφῆς

τυγχάνουσα ἐπαινετωτέρα καθέστηκε· μετὰ τοῦτο τὸν
 Ἰακώβ σὺν γυναιξί τε καὶ θρέμμασι δραπετεύοντα τὸν
 κηδεστήν ἔγραψεν, ἔτι δὲ καὶ αὐτὸν τὸν Λάβαν τοῦ- 5
 τους καταλαμβάνοντα, καὶ τοῖς σφετέρους θεοὺς ζη-
 τοῦντα, οὗσπερ ἡ Ραχὴλ κλέψασα ὑπὸ τῷ σάγματι
 τῆς ὄνου κατέκρυψε, πόθον πολὺν εἰς αὐτοὺς τρέφου-
 σα, ὅσπερ ὕστερον πρὸς τὸν ἀληθῆ θεὸν νουνεχῶς
 μετεκέντρισεν. ἐπὶ τούτοις ὁ Ἰσραὴλ τὴν Αἴγυπτον φεύ- 10
 γει διὰ τῆς ἐρυθρᾶς, ὁ δὲ Φαραὼ ὑποβρύχιος γίνεται·
 καὶ ὁ Μωϋσῆς τῷ Ἰσραὴλ ἡγούμενος, μετὰ χεῖρας τὴν
 θαυματοποιὸν ῥάβδον ἔχων, καὶ μετὰ μικρὸν αὐτὴν⁶ ἐμ-
 βάλλων τῷ ὕδατι, καὶ μεταβάλλων αὐτοῦ τὴν πόσιν
 τοῖς μὴ μεταβαλλομένοις τὴν γνώμην· μετὰ τοῦτο πά- 15
 λιν ὁ Ἰσραὴλ ἐφ' ἀμάξης τὴν πολύχρονον πέτραν φέ-
 ρων· ὡσπερ ζημίαν ἡγούμενοι, ἂν μὴ μεθ' ἑαυτῶν τὸν
 ἔλεγχον τῆς σφετέρας ἀπιστίας φέρωσι· ταύτης γὰρ οὐκ
 ἀφιστάμενοι, οὐδὲ τῆς στηλιτενούσης ταύτην πέτρας δι-
 ῖστανται· εἶτα τούτοις τὴν αἰτηθεῖσαν Αἴγυπτιακὴν τρε- 20
 φὴν ὁ γραφεὺς δίδωσι, καὶ σοφῶς καὶ εὐστόχως, εἶπερ
 ἐν ἄλλῳ τῷ πληρῷ τε καὶ χρώμασιν ἐν ταύταις ἐχρήσα-
 σατο· τοιαῦται γὰρ αὐταὶ τῷ τε μάννα καὶ τοῖς ἐτέροις
 συνεξεταζόμεναι· πρὸς δὲ καὶ ἴν' ἐσθιοντες τοῦ πληροῦ
 καὶ τῆς πλινθίας ἀναμνησκονται, καὶ οἷς μοχθοῦν- 25
 τες οἱ ἄθλιοι, τοιούτοις ἐτρέφοντο· καὶ ἀπλῶς εἰπεῖν,
 ὅποσα τύποι καὶ ὑπογραμμοὶ τοῦ θείου βαπτίσματος,
 πάντα τῷ γραφεῖ ἐκεῖ καταγράφονται· ἀλλ', ὃ γραφεὺς,
 τίνος χάριν τὰς γραφὰς ταύτας ἤρας ὑψοῦ καὶ πρὸς τῆ
 ὀροφῆ, ἀλλ' οὐ τοῖς τοίχοις κάτω ἐνέγραψας, τί σοι το 30
 πρᾶγμα βούλεται; τί τὸ τοῦ τόπου σοι ἀπλησίαστον;
 ὑποτοπάζω σου τὸ μηχανήμα· οὐ τηνάλλως⁷ ἐπιβάλλω

6 Cod. αὐτόν

7 Cod. τηράως. Ita Sever. Ethop. II.

τοῖς σοῖς σκαίωρημασιν, οὐ με τὸν Θεμιστοκλέα λαύοις,
 ὦ Ἄπολλον· σὺ μὲν ἀνεῖλες λοξᾶ, ἐγὼ δὲ καταξανῶ σου
 τὸ αἶνιγμα· ἄκουε δὴ· οἶσθα τὴν μὲν σὴν τέχνην, ἀπα-
 τῶσαν μὲν ὄψιν, ἠττωμένην δ' ἀφῆς· τὰ δὲ σὰ τοῖς
 5 χρώμασι πεπλασμένα ὕδωρ καὶ πῦρ, τὰς φύσεις ἀντα-
 μειψάμενα, καὶ τὸ μὲν κατάξηρον ὄν, τὸ πῦρ δὲ ὑπέρ-
 ψυχρον, ἐνθεν τι καὶ τῆς μὲν ἀφῆς τὰ σὰ στοιχεῖα διέ-
 στησας, ἐν' ἀποδραπετεῦν τὸν ἔλεγχον, τῇ δ' ὄψει μόνῃ
 ἀπήρησας, ἐν' ἀπατᾶν καὶ ἀληθῶς ταύτη κρίνηται· ἔχω
 10 σου πάντως τὸν νοῦν· οὐκ ἀποτυγχάνω σου τοῦ σκοποῦ,
 ἀλλ' ἐπαινῶ σε τῆς τέχνης, δι' ἧς τοιαῦτα ταύτη μιμῆ·
 ὑπεριπαινῶ σε τῆς ἐπινοίας, ἐν ἣ τῇ τέχνῃ σαυτῷ τε καὶ
 τῷ διὰ πάντων κεχαρισμένῳ τούτῳ ναῶ οὐ τὸν τυχόντα
 περιῆψας ἢ σμικρὸν ἐπαινον.

Cap. XIII.

15 Θέσις, εἰ γεωργία χρηστέον.

Ὁ τὸ συνέχον καὶ συνιστᾶν τὸν ἡμέτερον βίον ζη-
 τῶν τὴν γεωργίαν εἰς νοῦν λαβέτω μοι· αὕτη γὰρ μετὰ
 τὰς ἄνωθεν ψήφους ἡμῖν τὸ εἶναι κεχάρισται· ἦτις προσ-
 ταγμα μὲν τοῦ δημιουργοῦ ἐκ τῶν ἀγράπτων καθέστη-
 20 κεν, ἔργον δὲ ἄνωθεν παρ' αὐτοῦ δεδομένον ἀνθρώπων·
 ἐργάτης γὰρ καὶ οὐκ ἄλλου τινὸς πλασθεὶς ὁ ἄνθρω-
 πος, πλὴν τοῦ παρ' ἐκείνου ὑπὲρ αὐτῆς φυτευθέντος
 περιεδομένου παραδείσου τέτακται, ἐν ᾧπερ ἔργον οὐ-
 δὲν ἕτερον, ἢ πάντως γεωργία καθέστηκεν· εἰ δὲ κτί-
 25 σμα μείζον οὐδὲν τοῦ ἀνθρώπου, ἔργον δ' οὐδὲν ἕτε-
 ρον ἢ γεωργία παρὰ τοῦ δημιουργοῦ τούτῳ δεδώρηται,
 καὶ ταῦτ' οὐπω πταίσαντι, τῇ τε δηλαδὴ τοῦ δωρουμέ-

τί οὖν τῆνάλλως ὀδύρομαι. Par. τῆνάλλως. Nicol. Ethop. 14.
 p. 393. l. 12. τί ταῦτα διατρέβω τῆνάλλως; Cod. τῆν' ἄλλως.

υπερκείσθαι ἰσχυρῶς ἢ γεωργία ἐπεργάζεται· καὶ πᾶσι
 ἀνθρώποις τὸ καλὸν τοῦτο πολιτευόμενον, τί τῶν λυ-
 τελῶν οὐκ ἐργάζεται; πρῶτον μὲν ὅσον τὸ καθ' αὐτὸ
 ἀθανάτους τοὺς θνητοὺς ἀπεργάζεται, τὸ ζῆν πᾶσι ζῆ-
 οῖς παρεχομένη, εἴπερ διὰ μὲν τῆς ζωῆς τὸ ἀθάνατον
 περιγίνεται, διὰ δὲ τὸ ζῆν τὸ φαγεῖν, τὰς δὲ τροφῆς
 ἢ γεωργία παρέχεται, ζῆν δὲ παρασχούσα καὶ καλὴ
 ζῆν προσάπνευμι, σοφοὺς ἡμᾶς ἀπεργαζομένη, δι' ἣν
 γὰρ αὕτη τῶν πρὸς χρείαν πάντων εὐπορεῖν δίδωσι·
 ἐπιστημῶν καὶ τεχνῶν καὶ παντοίων ἐπιτηδευμάτων ἀκι-
 λυτῶς ἀντέχεσθαι προξενεῖ· ἢ γὰρ ἐκείνων ἀπορία τῶν
 τοιούτων καλῶν πάντων κάλυμα· ἐπιπερ τοῖς ταύτι-
 δωρήμασι λήξασι συλλήξαιεν ἂν καὶ πᾶν ὅ τι κάλλ-
 στόν τε καὶ χρησιμώτατον· σὺν τούτοις δὲ καὶ ἀνδρίαν
 ἢ γεωργία σοὶ πρόξενος· εἰ γὰρ ἐξ ἀτροφίας ἀσθένει
 καὶ νέκρωσις τοῖς σώμασι περιγίνεται, ἐκ τροφῆς δηλο-
 νότι ῥώμη τούτοις προσγίνεται· τὸ μέγιστον σπουδαῖοι
 ἡμᾶς ἢ γεωργία ἐργάζεται· οἷς γὰρ τὰναγκαῖα πάντ'
 παρεχομένη τῶν σωματικῶν ἡμᾶς ἀπαλλάττει φροντι-
 δων, αἴπερ πρὸς ἀρετὴν πολλάκις πρόσαντες γίνονται
 φιλοσοφεῖν ἀκωλύτως παρέχεται· εἰ δὲ πρόσταγμα γεωρ-
 γία τοῦ κρείττονος, ἔργον δὲ τῶν πᾶν ἀπάντων κτισμά-
 των τιμιωτάτῳ, πρῶτως παρὰ¹ τοῦ δημιουργοῦ δεδο-
 μένον, σοφίαν δὲ καὶ ἀνδρίαν ἐργάζεται, ζωῶν δὲ κα-
 ἀμφοτέρων αἴτιος φαίνεται, πῶς οὐ τὸ πᾶν αὕτη συν-
 ἔχει καὶ πάντων ὑπέρκειται; Ναί φησιν, ἀλλ' ἢ γεωρ-
 γία ἔσθ' ὅτε ζημίας παραιτίος γίνεται· στοιχείων ἀνω-
 μαλία τὰ τοιαῦτα οὐ γεωργία ἐργάζεται· πλείστου γὰρ
 αὐχμοῦ ἢ ὄμβρου ῥαγδαίου ἐπικρατήσαντος, ἢ ἀνέμου
 δυσπνοίας ἢ τοιαύτης ἄλλης ἐκτροπῆς ἐπεισπεσοῦσης,
 τὰ δεινὰ ταῦτ' εὐθύς εἰςκωμάζει, ὧν πάντων οὐχ ἢ γεωρ-

1 Cod. περί.

για, ἀλλὰ τὰ στοιχεῖα αἰτία πάντως καθεστήκειν, ὥστε
ἐλαθεῖς σαυτὸν γεωργία προφέρων, ἃ στοιχείων ἀδική-
ματα πέφυκε. δοκεῖς δέ μοι ὁ ταῦτα λέγων ῥαδίως καὶ
τῷ τρώσαντι συγχωρήσας τὸν ἀδίκως παρ' ἐκείνου τρω-
⁵θέντα ἐλέγχειν, καὶ τὸν φονέα παραδραμῶν ἐγκαλεῖν
τῷ κειμένῳ, ὅτι ἀδίκως πεφόνευται· καὶ ἀπλῶς τὸν
ἀδικηθέντα δίκας εἰσπράττειν, ὅτι ἠδίκηται· ἀλλ' οὔτε
τὰ τοῦ πράξαντος πλημμελήματα τῷ παθόντι προσανα-
θεῖναι δίκαιον, καὶ ἄλογον, εἰ τῇ γεωργίᾳ τὰς ἐκτρο-
¹⁰πὰς τοῦ καιροῦ λογιούμεθα· εἰ δὲ καὶ γεωργίαν ταῦτα
θησόμεθα, οὐ περὶ τοῦτο ἀργίαν αὐτῆς καταψηφίζε-
σθαι δίκαιον, οὐδὲ γάρ τις τοῦ βαδίζειν ἐπαύσατο καὶ
ἀκίνητος πάντη μένειν ἠγάπησεν, ὅτι βαδίζων προσέ-
πταισε, καὶ τὸν ὀφθαλμὸν ἢ τὴν χεῖρα τυχὸν ἐξέκοπτεν
¹⁵οὐδὲ τις ἀτροφίαν πᾶσαν στέργει καὶ ἄσιτος πάντη κά-
θηται, ὅτι τινὰ ἐσθίοντα ψυχὸς παρεμπεσοῦσης ἀπελ-
θεῖν ἔγνωκεν· οὐ γὰρ ὅτι τοῖς πράγμασι δυσχερῆ τινα
πρόσεστι, διὰ τοῦτ' ἀποστατίον ² αὐτῶν, ἀλλὰ μάλισθ'
ὅτι χρήσιμα ἀνθεκτέον ἐκείνων, τῶν ἐπισυμβαινόντων
²⁰αὐτοῖς δυσχερῶν ὀλίγα φροντίζοντας· εἰ δὲ πᾶσι μὲν
πράγμασι δυσχερῆ τινα πρόσεστι, πάντα δὲ πράττομεν
ἄνθρωποι πρὸς μὲν τὸ χρήσιμον ἐκείνων ὀρῶντες· περὶ
δὲ τοῦ τέλους αὐτῶν τὰς ἐλπίδας χρηστὰς τρέφοντες,
²⁵τοσοῦτῳ γεωργίας μάλιστα πλέον πάντων ἀντιληπτέον
ἐστίν, ὅσῳ καὶ πάντων λυσιτελέστατον πέφυκε. Ναί
φησιν, ἀλλὰ τοὺς πλουσίους πένητας ἢ γεωργία ἐργά-
ζεται. Ἀφορίας ταῦτα τὰ πίχειρα, καὶ καιροῦ οὐ γεωρ-
γίας τὰ συναντήματα· σὺ δ' εἰκας κατηγορεῖν γεωρ-
γίας, ὅτι μὴ καὶ καιρῶν αὐτῶν βασιλεύει, καὶ τὰ ἄστατα
³⁰φύσει ὅτι οὐκ ἐπὶ τοῖς αὐτοῖς μένειν παρασκευάζειν δε-
δύνηται· ἔα τοὺς καιροὺς ἐκτρέπεσθαι καὶ μεταβάλλειν
συχνὰ, ὅτι τοῦτο φύσις αὐτοῖς, μὴ ζῆτει παρὰ γεωρ-

2 Cod. ἀποστίον.

λοτρία πταισματα, και καιρων την πενιαν προξενούντων,
γεωργία μὴ κακιζέσθω σοι ὡς τοὺς μετερχομένους δῆθεν
ἐκτρίβουσα, οὐ μὴν, ἀλλὰ και πλούτον μᾶλλον οἶδεν ἢ
γεωργία οὐ πενιαν χαρίζεσθαι· καιρῶν γὰρ προελθόντων 5
ἐπηρείαις ἀνταγωνίζεται, και ἄπερ καιροῦ ἀταξία και
ὑβρις διελυμήνατο, ταῦτα γεωργία ἐπανεσώσατο, τοῖς
ἐαυτῆς φαρμάκοις ἐξιωμένη, οὗς ἢ τῶν στοιχείων ἀνω-
μαλία τραυματίας ἀπέδειξε· πῶς οὖν πενίας ἐργάτης,
ἢ πενίας ὀλετήρ πέφυκεν; εἰ δὲ πενίας ἢ γεωργία φθο- 11
ρεὺς, πλούτου δηλαδὴ πρόξενος. Ναί φησιν, ἀλλ' ἐργῶ-
δες τὸ πρᾶγμα, ἐργῶδες, και ποίας ἀποδημίας στέλ-
λεσθαι προξενεῖ, ἢ πόσας χώρας και λιμένας μεταμει-
βειν ἀναγκάζει ἢ γεωργία; οὐκ ἔνθα οἰκεῖς, ἐκεῖ σοι
και ταύτην ἐργάζεσθαι πρόκειται; ὅπου γὰρ ἐνδαιτᾶ 15
γῆ· ἔνθα δὲ γῆ, γεωργεῖν ἔξεστι· τί δὲ; ἀποδημεί-
μεν οὐδαμῶς, πονεῖς δὲ περὶ τὴν ἐργασίαν αὐτῆς, και
μὴν βούς μὲν τὸν αὐτῆ προσόντα πόνον ὑφίσταται, σὺ
δ' οὐδὲν ἢ τοὺς καρποὺς συγκομίζῃ· και νεφέλαι μὲν
ἄρδουσι, σὺ δὲ τὰς ἀποθήκας πληροῖς, και ἥλιος και 20
αἴηρ ἅμα γῆν συνεκτρέφουσι, σὺ δ' ἀπολαύεις αὐτῶν·
ὥστε πῶς ἐργῶδες, ὃ μὴδὲ ὅτι γε πόλεμον οὐδένα σοι
προξενεῖ, ἀλλὰ και μετὰ ῥαστώνης ὅτι πολλῆς πάντ'
ἀγαθὰ δίδωσιν· εἰ δ' ἔτι φιλονεικεῖς, ὡς ἐργῶδες ἢ
γεωργία, χάρις σοι τοῦ ὑπερφουοῦς ἐγκωμίου, ὅπερ πλέ- 25
κων νῦν αὐτὴν ἀναδεῖς, εἰ γὰρ τὰγαθὰ πάντα πόνῳ
προσγίνεσθαι σαφῶς μεμαρτύρηται, και ἰδρώτων ἄνευ
τῶν χρηστῶν οὐδὲν ἀναφαίνεσθαι πᾶσιν ἀνωμολόγηται,
πῶς πόνοις σὺ τὴν γεωργίαν κατορθοῦσθαι λέγων οὐκ
ἐναργέστατα βεβαιοῖς, ὅτι τῶν χρηστῶν ἐν και αὐτῇ 30
πέφυκεν· ὥστε δι' ὧν πειρᾶ διαβάλλειν τὴν γεωργίαν,
δι' αὐτῶν ἐπαίρων ταύτην σαυτὸν λανθάνεις· και οἷς
προτείνεις ἐπαινέτης ταύτης ἀντὶ κατηγοροῦ γινόμενος

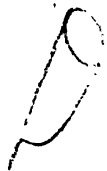
ὅσα αὐτῶν ἀνὴρ ἐστὶν οὐκ ἐπαίνοισιν μὲν γεωργίαν, οὐκ
ηγορήσων δ' ἔμοι, ἄνθρωπε, νῦν ἀνέστης, τί σχῆμα
ἀνέβαλες ἀντιλέγοντος, καὶ πρόσωπον κατηγοροῦντος
ὑπέδυσ, καὶ οὐ ταῦτα μεταβαλὼν, καὶ τὴν σκητὴν ῥί-
5 ψας, καθαρῶς συνεπαινεῖς μοι τὴν γεωργίαν, οὐδέσιν
ἄλλοις ἢ τούτοις αὐτοῖς, ἃ προτείνεις νῦν, χρώμενος·
εἰ δὲ τούναντίον κατηγορήσων μὲν αὐτῆς, ἔμοι δ' ἄν-
τιρῶν, ἕτερα προβαλοῦ, ἃ νῦν ἀνθυποφέρεις παρεῖς,
ὡς οὐ ψόγους, ἀλλὰ μεγίστους ἐπαίνους γεωργίας τυ-
10 χάνοντα, καὶ εἰκότως αὐτὴν ἐπαινεῖς, ἐπαινετὸν γὰρ
γεωργία καὶ λυσιτελέστατον, ὡς οὐδὲν ἕτερον· τοῦ
κρείττονος πρόσταγμα γὰρ, καὶ πρῶτον ἔργον ἀνθρώ-
πῳ, καὶ ἀρετὰς πάσας παράγουσα, καὶ πλοῦτον διδοῦ-
σα, καὶ τοῖς ψεῖγειν αὐτὴν πειρωμένοις, μὴ ὅτι γε χε-
15 ραν οὐδεμίαν ἔωσα, ἀλλὰ καὶ ὅσων ἐπαίνων παρ' ἐκεί-
νων τυγχάνουσα· διὰ τοι τοῦτο· καὶ ἀντιληπτέον πάσης
γεωργίας ἐστίν.

una cum supplemento lectionum variarum ad p. 429—432.

Addenda et corrigenda

- P. 22. l. 2. a. i. contra emendationem propositam cf. Plat.
Pol. V. P. 452. B. *φύσσι καὶ μὴ ἡδέϊς τὴν ὄψιν.*
P. 22. not. 1. 6. adde: Huebner. ad Diog. L. II. 55.
P. 23. l. 5. *ἐκ χρήσεως.* malim *ἐκ κρίσεως*, coll. p. 26. l. 6.
P. 23. l. 8. *ἄλλος δὲ ποιητῆς* i.e. Epicharmus, vid. Xen. Mem. II. 1. 20.
P. 33. not. 53. adde: Taur. Med. *διαβαλεῖν.*
P. 49. l. 2. *ἔξωμεν* l. *ἔξομεν.* l. 4. pro *ἐνέργεια*, quod est in
codd., lege *ἐράργεια* coll. p. 47. not. 2.
P. 79. l. 8. pro *δρουνται* l. *δωροῦνται.*
P. 91. l. 15. *ἄγνοῦσα* l. *ἀγνοῦσα.*
P. 97. l. 10. *τὴν ἄκρων* l. *τῶν ἄκρ.*
P. 104. l. 7. *τελευταία* l. *τελευταία.*
P. 135. l. 9. post: operae, adde: pretium.
P. 144. l. 4. post „conservato” adde: Caussam, propter quam
παραδείγματα ab nonnullis editionibus absunt, nuper mihi
indicavit G. Bardili. Quippe illa continent folia triginta
duo, propriis paginis et signatura instructa, eademque
quae apud Theonem, subscriptio in fine legitur: *Impressum*
Romae per Angelum Barbatum. Decimo octavo cal. Augusti
M. D. XX. Ex eadem officina eodem anno, eadem forma
et subscriptione prodire Aphthonii progymnasmata, vide
Morelli catalog. bibliothecae Pinelli. tom. III. p. 14. Igitur
apparet, tria haec scripta uno volumine consociata fuisse,
sed quum suam quodque paginam, signaturam et subscri-
ptionem haberet, factum est, ut unum ab altero posset di-
velli. Nullum, in quo omnia tria continerentur, exemplum
mihi innotuit.
P. 160. ad not. 11. adde: Veterum auctorum locos de Cocalo
agentes enumeravit Grauertus in commentatione de media
comœdia, Mus. Rhenan. a. II. Fasc. 4. p. 507.
P. 185. l. 22. *ἀποκεκρυμένον* l. *ἀποκεκρυμένων.*
P. 190. l. 20. *συνπακονόμενα* l. *συνπακονόμενα.*
P. 191. l. 12. *βουλευσαμένοις*, malim: *βουλευσαμένους.*
P. 198. l. 23. *συνδέτως* l. *ἀσυνδέτως* coll. p. 196. l. 1.
P. 208. l. 7. a. i. post Scheff. pone: 38. ib. not. 1. 3. a. i.
adde: Simonidi tribuit Arsen. in Viol. p. 434.
P. 215. not. 1. 2. pro pag. 181. l. 189.
P. 216. l. 10. *παράδησομένων*, lege *invitis* codd. *παρατέδησομένων.*
P. 237. l. 5. *καὶ μὴ* l. *καὶ μὴ.*
— l. 17. *ὠφέλιθῃ* l. *ὠφέλιθῃ.*
P. 247. not. 1. 2. a Heims. l. ab Heims.
P. 267. l. 5. *εἰς ἕτερα* l. *εἰς.* l. 15. dele notam 2.
P. 268. dele notam 5. nam est *ζουδιῶν* in cod.

- p. 273. l. 12. cod. *κεκοιμηται* et l. 11. videtur esse *παρακοιμηται*.
- p. 274. l. 24. *ἀμιλλαν*. Boissonad. emendat *ὀμιλίαν*. id not. l. scribe: post *α* sunt vestigia litterarum valde turbata, et fere deleta, in fine *ης* nitidum est. tum *χρῆσις*. ad not. 2. adde: e corr. *συνοικησ*.
- p. 290. l. 16. post *ἔμεινε* pone colon.
- p. 291. l. 7. *ἀρετῇ* l. *ἀρετῆ*. l. 26. *δρῶν* fort. legendum: *ὄρων*.
- p. 294. l. 4. *ἀρεσιτίας* l. *ἀριστίας*. l. 21. *τῆ γὰ* l. *γῆ*.
- p. 382. l. 19. *καθίστην* l. *κατίστην*.
- p. 417. not. 3. scr. cod. *τὰ γῆς*. Reisk. *τῆς γῆς*. scripsi *τὰ τῆς γῆς*.
- p. 418. not. 4. *αὐτοῦ* est in cod.
- p. 423. l. 4. lege *δεδύκεται*. ex cod. l. 9. pro *γα* lege *γὰρ*.
- p. 424. l. 8. lege *κατὰ λειμώνος* ex cod. et Allat.
- p. 425. l. 12. Cod. *δ' ἐπὶ*. not. 11. l. *τοῖς λόχοις*.
- p. 426. l. 10. post *ὁ δὲ* insere: *οἷς μὲν ἰδεδίκετο*.
- p. 429. l. 9. Cod. 2918 et 2720. *ἐπεδείξατο*. ib. pro *τοῦ* lege *τῆς*. l. 13. Cod. *θηράσαιο ὁρά τε Ὀδυσσ*. etiam 2720. *θηράσαιο*. l. 14. *οὐ μὲν* l. *οὐ μὴν*. l. 16. Cod. *ὑπεκκίεται*.
- p. 430. l. 3. Cod. 2918 et 2720. *τὸ δ' ἄλ*. l. 9. in utroque cod. constanter *θιάντος* scribitur. l. 10. Cod. *ὑποπίπλαται*. 2720. *ἰποπίπλαται*. l. 13. Cod. *αὐτὸν τὸν νοῦν*. l. 17. Cod. *ἐκοίμισε*. l. 25. uterque cod. *ἐξέπεισε*.
- p. 431. l. 3. Cod. *τὴν ψυχὴν δὲ*. l. 9. Cod. *πάντα χρυσός*. l. 13. Cod. *πορίζουσι*. l. 14. Cod. *μὲν ὡς εἶχον*. l. 16. Cod. *μυρίων εἶδος χρηματισμὸν* [lege *χρηματισμῶν*.] l. 17. Cod. *καὶ οἱ*. l. 20. lege *ἐξεῖσι*. l. 21. Cod. *ἐπέτρεχε*. l. 22. Cod. et Allat. *ἐπεθώνε*. l. 25. Cod. *ὑφέλοι*. l. 25. Cod. *σοφόν τι*. l. 25. lege *ἤξει*.
- p. 432. l. 15. dele *ἦν*. l. 20. lege *θησανορίζοιτο*.
- p. 442. l. 25. lege *τὸ τῆς ἐνανθρωπήσεως τοῦ σ*. ib. not. 1. adde: versus est Gregorii Naz. in ejus Opp. t. II. p. 86.
- p. 443. l. 12. lege *συγκεραννύμενον*. ελο
- p. 444. l. 24. lege *καὶ ὁ σοφ*. ib. l. 27. Cod. *προερχόμενον*.
- p. 448. l. 2. a. i. pro *κοινῆ*. l. *κοινη*. lin. inf. pro *ἰδία* l. *ιδία*.
- p. 449. l. 2. a. i. pro *δονεῖζει* l. *δανείζει*.
- p. 498. l. 2. lege *περιφυλάμισεν* ut est in codice, et dele notam.
- p. 501. l. 1. lege *ἀνέβλυζεν*.
- p. 526. l. 4. pro *οἶά τς* l. *οἶα τε*.
- p. 537. n. 1. pro Friart. l. Iriart.

1

111

FEB 1971

BY